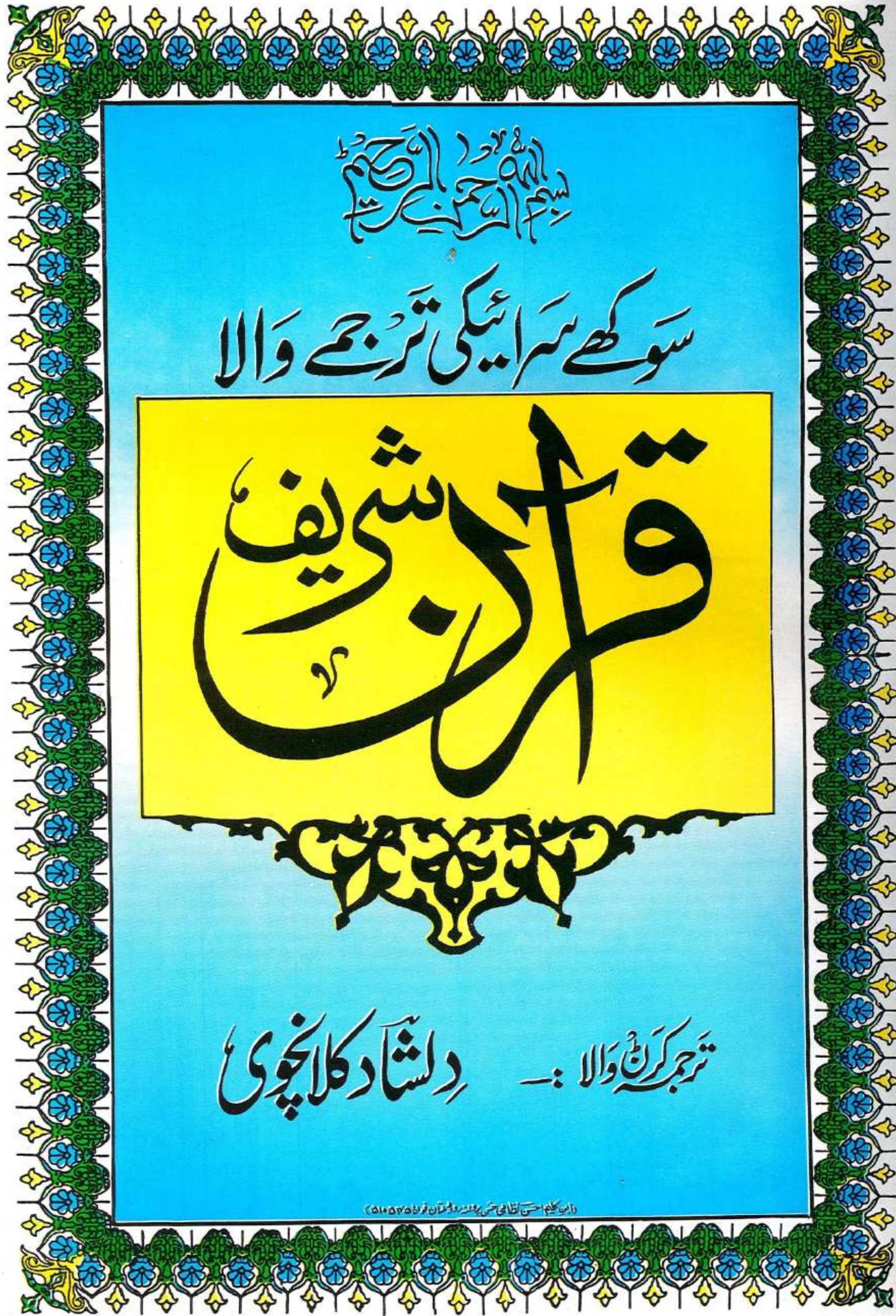
سوکھے سرائیکی ترجمے والا

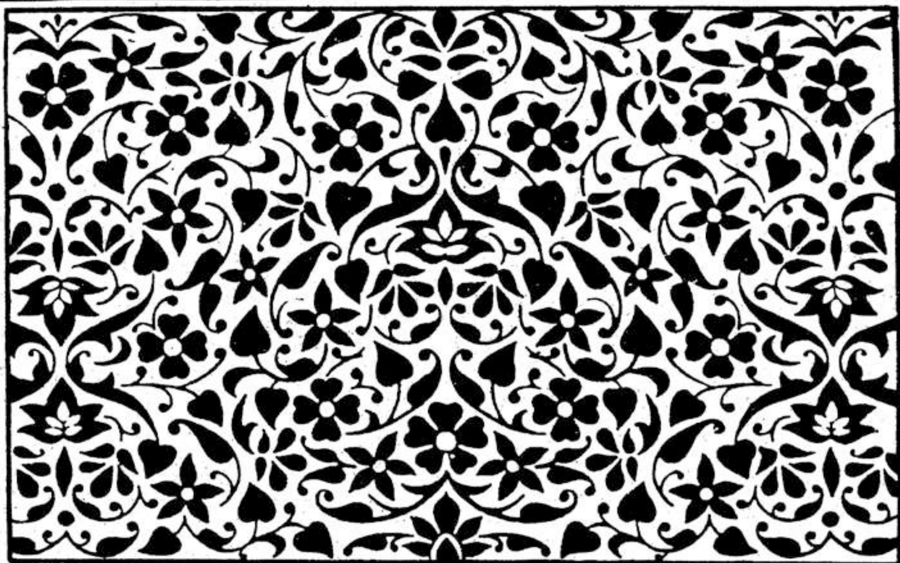
قرآن شریف

اقرأ باسم ربك الذي خلق

مترجم۔ پروفیسر دلشاد کلانچوی

ناشر۔ ابن کلیم، کلیم پبلشرز حسن پروانہ روڈ ملتان

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم
سوکھے سرائیکی ترجمے والا
قرآن شریف
ترجمہ کرݨ والا :- دِلشاد کلانچوی

آیاتاں ۷ (۱) سُوْرَةُ الْفَاتِحَةِ مَكِّيَّةٌ (۵) رکوع ۱

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بہوں مہربان تے وڈے رحم والا ہے

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝۱ الرَّحْمٰنِ

خاص تعریف تاں اللہ کیتے ہے. جہڑا ساریاں جہاناں کوں پالݨ والا ہے۔ جہڑا بہوں مہربان

الرَّحِيْمِ ۝۲ مٰلِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ ۝۳

تے وڈے رحم والا ہے۔ قیامت دے ڈینہہ دا مالک ہے۔

اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِيْنُ ۝۴

اساں تیڈی ای عبادت کریندے ہیں۔ اتے تیکوں ای مدد منگدے ہیں.

اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ ۝۵ صِرَاطَ

اساکوں سدھا رستہ ڈکھا۔ رستہ انھاں

الَّذِيْنَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۵ غَيْرِ

لوکاں دا جہناں اتے تیں آپڑیاں نعمتاں بھیجن۔ نہ کہ جنھاں اتے

الْمَغْضُوْبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّآلِّيْنَ ۝۷ ع

تیڈا غضب رہیے، اتے نہ کہ جہڑے گمراہ راہن۔

قرآن مجید کی اشاعت اوّل میں سے صفحہ اوّل کا نمونہ

سورتاں دِی تندیر

سپاریاں دِی تندیر

سرائیکی زُبان کی خُصوصیّت و اھمیّت اور پڑھنے کا طریقہ

رُوئے زمین پر انسان جہاں کہیں بھی رہتا ہے اس کا ماضی اُس کے ساتھ چلتا ہے، ماضی سے یہ رشتہ ہی اس کی پہچان کا ضامن ہوتا ہے۔ زبان اور اُس خطّ (وسیب) کے لوگوں سے رَوابط، اس کی شناخت اور اس کی پہچان کے لیے لازوال حقیقتیں ہیں، اس لیے اپنے دیس اور اپنی جنم بُھومی کی مادری زبان سے لا علمی کا کوئی جواز نہیں، زبان ایک ذریعۂ اِظہارِ خیال ہی نہیں بلکہ کِسی مُلک، قوم یا خطَہ کی عظمت و وقار اور قومی اتحاد کی علامت بھی ہے، پاکستان اِسلامی ملک کی حیثیت سے دُنیا کے نقشے پر نمودار ہُوا، پاکستان کے قیام سے قبل بھی علاقائی زبانیں علاقوں کے نام پر موسوم اور یہاں کے لوگوں کے درمیان رابطہ، تعلق، رشتہ، واسطہ اور اِظہارِ خیال کا ذریعہ تھیں جیسے صوبہ سندھ کی زبان سندھی، بلوچستان کی بلوچی، خیبر پختونخوا کی پشتو، پنجاب کی پنجابی اور ان سب زبانوں کے درمیان رابطے کی زبان سرائیکی تھی جو اَب بھی مذکورہ چاروں صوبوں میں اکثر گھروں میں بولی اور سمجھی جاتی ہے۔ زندگی کے مختلف پہلوؤں اور ان کے نقطہ ہائے نظر کا اِظہار، پھر اظہار کے لیے زبان کی یکسانیت اور اشتراک لازمی اَمر ہیں۔

بَرِ صغیر پاک و ہند میں سرائیکی زبان اور کلچر کا ہماری شخصیت، اخلاق و کردار اور مذہبی ساخت پر بہت گہرا اَثر ہے، سرائیکی جیسی قدیم زبان میں ہمارا ثقافتی، دینی، تہذیبی اور اِسلامی سرمایہ بدرجہ اتم موجود ہے۔ اس لحاظ سے سرائیکی زبان کے انسانی شخصیت پر خوشگوار اور مثبت اثرات ہیں۔ یہ زبان ہماری ذاتی، اجتماعی، انفرادی اور معاشرتی الغرض بین البرِّ اعظمی سطح پر بھی رابطے، پُل اور ایک کڑی کی حیثیت رکھتی ہے۔

سرائیکی زُبان و اَدبْ کی تاریخ اور اس کے اسبابِ زوال:

مختصراً یہ کہ آج سے تین (۳) ہزار سال پہلے اِس خطّۂ قدیم ''ملتان'' میں ''آسور'' قوم کی حکومت تھی، یہ دَور قبل اَز مسیح کہلاتا ہے، زمانے کے حالات و تغیرات کے ساتھ ساتھ اِس خطّے اور اس کی ''بولی'' کا نام بھی بدلتا رہا۔ اِن تبدیل پذیر ناموں میں سے یہاں کی قدیم بولی کا نام پہلے ''آسورکی'' بعد میں ''آسُرکی'' پھر ''سَراواکی'' اور آخرِ کار موجودہ نام ''سرائیکی'' ہُوا۔ اِسی طرح دُنیا کے اس قدیم خطّے کا نام بھی ''مَلیتُھان''، مولتان اور پھر ''ملتان'' زبان زدِ عام ہُوا۔ یہ بھی یاد رہے کہ قبل ازیں ملتان بھی سرزمینِ ہند تھا اس خطّے کا قدیم کلچر ہندوازم پَر اُستوار تھا مگر جب ۹۳ ہجری میں محمد بن قاسم کی یہاں آمد ہوئی تو تمام علم و اَدب کا مَحور مذہبِ اِسلام بن گیا اور غوث بہاءُ الدین زکریا ملتانیؒ سے لے کر شاہ حسین خان لنگاہ، حافظ جمال اللہ چشتیؒ، منشی غلام حَسن شہیدؒ، پیر علی مَردان اَویسیؒ، حافظ مدد علی، خواجہ مُراد، عبدالرَّبّ علی افغانی شہید المعروف بابا غریب شاہؒ، قاضی احمد دین، مَولانا قائم الدین خان لنگاہؒ، مولانا نظام بخش قریشیؒ، خواجہ محمد عُبید اللہ ملتانیؒ، خواجہ محمد حسین بخش ملتانیؒ اور دیگر بے شمار عُلماء، صُلحاء، فُصحاء اور شُعراء نے سرائیکی زبان و اَدب کی مختلف حَوالوں سے بھرپور خدمت کی، چونکہ نشر و اَشاعت سے متعلق اَوزاری ذرائع اور وسائل میّسر نہ تھے اِس لیے زیادہ تر قلمی علمی ذخیرہ جمع کیا گیا تاکہ آنے والی نسلوں کے لیے راہ نُمائی کا ذریعہ بنے۔

اِسی طرح سرزمینِ ملتان کی قدیمی لائبریریوں، کتب خانوں، اور بعض علم دوست گھرانوں کی ذاتی مِلکیّت میں قرآن پاک کے عربی متن کے ساتھ سرائیکی ترجمے موجود تھے، دیگر قیمتی قلمی کتب ہزاروں کی تعداد میں موجود تھیں، جن میں سرائیکی زبان کی اِنشاء پردازی اور اس کی گرائمر کے بارے میں مُستند لُغات (ڈکشنریاں) آج سے دو صدی قبل تک موجود تھیں۔

پُر اَمن فلاحی معاشرے میں دینی اقدار، مذہبی و ثقافتی روایات اور لسانیات و اَدب کو فروغ اور تحفّظ مِل سکتا ہے مگر جس معاشرے میں صورتِ حال بے یقینی ہو جائے اَمن کی جگہ بد اَمنی کا دَور دَورہ ہو جائے تو وہاں اِن عوامِلِ خاص کا فروغ تو دَرکنار ان کا باقی رہنا بھی محال ہوجاتا ہے، یہی پریشان کُن صُورتِ حال سرائیکی خِطّہ، اس کے لوگوں، اور سرائیکی لِسانیات و اَدب کے ساتھ اُس وقت پیش آئی جب ۱۸۱۸ء میں سرزمینِ ملتان کے سکون کو سِکّھ شاہی دَور نے تاراج کیا، ملتان کے آخری مقامی معزّز فرمانرو نواب مظفر خان شہیدؒ کو پورے خانوادے سمیت تہہِ تیغ کر دیا گیا اور اعلانِ عام کر دیا گیا کہ مَساجد کو اصطبل بنا دیا جائے اور مسلمانوں کے علم و فن کو یکسَر تباہ کر دیا جائے۔ پھر کیا تھا سِکّھوں، ہندوؤں اور انکے گُماشتوں، لُوٹ مار کرنے والے خونخوار لوگوں نے سرائیکی خِطّے کے اَمن کو تہہ و بالا کر دیا اور اس کے ساتھ ساتھ اپنی دھرتی اور اِسلامی اقدار سے والہانہ پیار کرنے والوں کو تہہِ تیغ کر کے خون کی ندیاں بہا دی گئیں تو دوسری طرف کتب خانوں میں نَادر کتابوں، قیمتی لِسانیاتی تحقیقی مَواد غرضیکہ قرآن پاک کے قلمی نسخُوں تک کو جلا کر خاکستر کر دِیا گیا۔ ایک بار پھر تاریخ کے اُس ہولناک واقعے کو دُہرایا گیا جو صلیبی جنگوں کے دوران ماضی میں مسلمانوں کے عظیم علمی و تحقیقی مرکز سپین کے ساتھ رُونما ہوا تھا۔ اُس وقت بھی مسلمانوں کے تمام علمی، اَدبی اور لِسانی آثار و کُتب خانے جلا دیئے گئے تھے۔ اِسی طرح سِکّھ شاہی دَور میں اِس سرائیکی خِطّہ کو اکتیس (۳۱) برس تک تاراج کیا گیا، اس کی ثقافت اور لِسانی تشخّص کو بگاڑنے کے لیے تمام حربے استعمال کیے گئے۔

پھر ! ۱۸۴۹ء میں جب انگریزوں نے اس خِطّے پر چڑھائی کی تو رہی سہی کسَر اُنہوں نے نِکال دی۔ عید گاہ میں توپیں نصب کر کے گولے پھینکے گئے تو قلعہ ملتان تباہ ہو کر کھنڈر بن گیا۔ تقریباً ایک سَو سال تک بدیسی حکمرانوں نے ہمارے کلچر، زبان، حتیٰ کہ ہماری آزادی کو جی بھر کے پائمال کیا۔ تمام سرائیکی علاقوں کا مرکز قدیم زمانہ سے ہی ملتان رہا ہے۔ ڈیرہ غازیخان، جھنگ یا بہاولپور وغیرہ اس کے گرد و نواح شمار ہوتے تھے، تو ظاہر ہے، کہ زمانے کی چیرہ دستیوں سے مجموعہ طورپر یہ خِطّہ اپنے لِسانیات و اَدب کے حوالے سے محروم و مغموم اور یتیم ہو کر رَہ گیا۔

کچھ ذِکر بچے کُھچے قدیم سَرائیکی اَدب کا:

یہ جو کچھ قدیم قلمی سَرائیکی اَدبی لٹریچر زمانے کی دَست بُرد سے بَچ گیا تھا وہ اَصل علمی خزانے کا عشرِ عشیر بھی نہیں ہے، یہ بھی اِسی طرح سے بچ گیا کہ یا تو لوگوں (علمی گھرانوں) کے پاس ذاتی طور پر محفوظ تھا یا پھر ملتان کے نواحی علاقوں میں تھا۔ جھنگ، یا ریاست بہاولپور میں نواب صاحب کی ذاتی مِلکیّت یا اِرد گرد کے علاقوں کی لائبریریوں میں محفوظ تھا۔ تین چار صَدیوں پہلے تک کا یہ قلمی سرائیکی عِلمی اَدبی سرمایہ آج بھی ضلع ملتان کے بعض گھرانوں یا مندرجہ ذیل کے پاس نہ صرف مَوجود و محفوظ ہے بلکہ ایک زمانہ اِستفادہ بھی کر رہا ہے:

۱۔ سَردار جھنڈیر لائبریری موضع جھنڈیر تحصیل میلسی ضلع وہاڑی، اِس لائبریری کے مہتمم صاحبان علم پَرَور اور دوسروں تک فیض پہنچانے والے لوگ ہیں۔

۲۔ حکیم اَللہ بخش المعروف علامہ اَسد نظامی چک 14-10R نزد جہانیاں۔

۳۔ جناب حبیبؔ فائق سرپرست اِدارہ فروغِ سرائیکی وپنجابی، ملتان۔

۴۔ پبلک لائبریری باغ لانگے خان ملتان، وغیرہ علاوہ اَزیں بہاولپور، ڈیرہ غازیخان یا جھنگ اور ملک بھر کی دیگر لائبریریوں میں خصوصاً سیٹھ عُبیدالرحمٰن صاحب کی بہاولپور، شاہین کہروڑی (لودھراں)، کی ذاتی لائبریری میں بھی سرائیکی اَدب کا بَچا کُھچا سَرمایہ موجود ہے۔

سرائیکی زبان کی وُسعت کا کمال دیکھیں کہ اِس میں مُلحقہ علاقائی لہجے بدلنے کی صلاحیّت بدرجہ اتم موجود ہے اِس ضمن میں یہ جان لینا اَز بس ضروری ہے کہ مختلف علاقوں کی آب و ہَوا، اور بَسنے والے لوگوں کی بُود و باش کے باعث محض لہجے میں علاقائی تبدیلی واقع ہوتی ہے جس سے سرائیکی زبان کا لہجہ بنتا سَنورتا ہے۔ یہ عوامی رَدِّ عمل ہے جو صدیوں سے جاری و ساری ہے۔ اِس ضمن میں راقم کی ایک رُباعی سرائیکی زبان میں ملاحظہ فرمائیں جو سرائیکی زبان کے مختلف علاقائی لہجوں کی تشریح کے طور پر لکّھی گئی ہے:

لہجے وَکھرے وَکھرِن یار، زُبان سَرائیکی ہِکّ ہے
ہِنّھاں بولیاں آلیاں کُوں اِیں بولی دی سِکّ ہے
مُلتانی، ڈیروی لہجہ ہُووے، ریاستی بھانویں جھنگوی
مِٹھڑی بولی ہے سرائیکی سَب کُوں پوندی چھک ہے

تو ثابت ہُوا کہ سرائیکی زبان سے مُراد تمام علاقائی لہجے ہیں اور مختلف علاقوں کے دانشور اور محقق بغیر کسی احساسِ کمتری کے اپنی مادری زبان و لہجہ کو فروغ دے رہے ہیں اور رسم الخط بھی (سرائیکی لکھنے کے لیے) کم از کم پاکستان میں وجہِ نزع نہیں ہے مقصد تحریر کرنا ہوتا ہے، کسی بھی زبان کی ایسی تحریر جو پڑھنے والوں کے لیے باعثِ ابلاغ ثابت ہو۔یوں اس قرآن پاک کا ترجمہ سرائیکی زبان کے بہاولپوری (ریاستی) لہجے کی نمائندہ کرتا ہے۔ قبل ازیں خواجہ عُبید اللہ ملتانیؒ نے ۱۲۴۰ ہجری میں قرآنِ پاک کا سرائیکی ترجمہ کیا تھا جو قلمی نسخہ کی صورت میں موجود تھا، اسی طرح قدیر آباد ملتان ہی کے مولانا عبدالتّوابؒ نے ۱۲۷۰ ہجری میں مکمل ترجمہ کیا یہ بھی قلمی نسخہ بنا جبکہ اوّل و آخر دو پارے طبع بھی ہوئے، مولانا دُر محمد صاحب تونسویؒ خلیفہ حضرت خواجہ محمد شاہ سلیمان تونسویؒ نے ۱۲۶۵ ہجری میں سورۃ یٰسینؔ، سورۃ الرحمٰن، سورۃ یوسف، سورۃ ملک اور سورۃ کہف کے ساتھ ساتھ قرآنِ پاک کے آخری پارہ کا بھی سرائیکی ترجمہ کیا جو موجودہ کُتب خانہ سلیمانیہ تونسہ شریف میں موجود ہے۔

حبیبؔ فائق صاحب کے بقول نواز کاوِش کے حوالہ سے ایک سو سالہ مطبوعہ قدیم نسخہ پُرانی سرائیکی جسے انگریز شاہپوری زبان کہتے تھے دیکھا گیا ہے۔ اِسی طرح مولوی حفیظ الرحمٰن بہاولپوری کا سرائیکی ترجمہ والا بڑی تقطیع کا مطبوعہ قرآن پاک بھی قابلِ دید ہے جو کہ سیٹھ عبدالرحمٰن صاحب کے ہاں دیکھا جا سکتا ہے، پھر ملتان میں ڈاکٹر مہر عبدالحق سومرہ نے قرآن پاک کا مکمل سرائیکی ترجمہ کیا جو ۱۴۰۴ ہجری میں پاکستان قومی ہجرہ کونسل (اِسلام آباد) کے مالی تعاون سے سرائیکی اَدبی بورڈ ملتان کی سعی سے شائع ہُوا۔ ڈاکٹر مہر عبدالحق نے اغلاط نامہ مُرتّب کر کے مدرسہ انوار العلوم کی انتظامیہ کے (قرآنی نسخوں سمیت) سپرد کیا کہ وہ یہ اَغلاط نامہ شائع کرا کے شائقین کو قرآن پاک کے ہمراہ دیا کریں۔

ایک اور اَلمیہ:

اَب سرائیکی خِطّے کے لوگوں کے لیے ایک المیہ یہ ہے کہ جن بزرگانِ دین اور صوفیائے کرام نے دینی حوالہ سے سرائیکی زبان و اَدب کی خدمت میں اپنی عُمریں بِتائیں، قلمی کتابوں کی صورت میں عِلم محفوظ کیا اُن کے وَارثان نے اُس اَدب کو تو کوڑیوں کے بھاؤ بیچ دیا، بس خانقاہوں کی کھٹّی کھا رہے ہیں، حالانکہ چاہیئے تو یہ تھا کہ آج معروف خانقاہوں سے ملحق عظیم الشان قسم کی لائبریریاں اور دارالمطالعے قائم ہوتے، صرف خانقاہ عُبیدیہ قدیر آباد ملتان سے ملحقہ قدیمی مسجد میں سرائیکی زبان میں روایتی خُطبہ جمعہ و عیدین پر ہوتا ہے جِسے مستحسن تقلید کہا جاتا ہے۔

سرائیکی اَدب کی ترقی میں خوش کُن مَرحلہ:

پاکستان بن جانے کے بعد کُچھ آزادی اور سکون اِس خِطّے کو نصیب ہو گیا تو جب سے ایک نئے وَلولے، شوق اور اپنی دھرتی اور مادری زبان کو کچھ لَوٹا دینے کے جذبے سے سَرشار باہمّت لوگ اپنے اَدب اَپنی لِسانیات، اِس کی گرائمر کے اُن خُشک سوتوں کو پھر سے زندہ کرنے کا عزم لے کر میدانِ عمل میں آئے، اپنے کلچر اَپنی زبان اور سرائیکی اَدب کے لیے نئے سِرے سے تَدوین و تحقیق کا کام کیا۔ بہت سے لوگ اَپنا یہ فرضِ منصبی پُورا کرتے کرتے اَپنی طبعی عمر پوری ہونے کے بعد اِس جہانِ فانی سے کُوچ کر گئے اِن میں جناب ریاض اَنور، ڈاکٹر مہر عبدالحق، صابرؔ ملتانی، عاشق حسین حسینی، بشیر حسین ظامی، علامہ عتیق فِکری، مولانا نور احمد خان فریدی، پروفیسر علامہ دِلشاد کلانچوی، حَسن رَضا گردیزی، اور دیگر کئی اَصحاب کے اَسماءِ گرامی قابلِ ذِکر ہیں اور اَب بھی بے شمار لوگ یہ فریضہ اَدا کر کے اپنی ہِمّت و اِستطاعت کا اِظہار کر رہے ہیں۔

سَرائیکی زُبان و اَدب کے شائقین کی توّجہ کے لیے:

پاکستان بننے کے بعد سرائیکی اَدب پر بطورِ خاص ملتان میں جو کام ہوا وہ ریاستی اور ڈیروی لہجوں میں ہُوا شاید اس لیے کہ کام کرنے والے زیادہ تر سرائیکی اَدیبوں کا تعلّق انہیں علاقوں میں سے تھا۔ فی زمانہ ملتان، بہاولپور میں جو سرائیکی بولی یا لکھی جاتی ہے یہ بہت آسان ہے اور تحریر کے حوالہ سے اختصار کی بھی حامل ہے اِس لیے ضرورت اِس اَمر کی ہے کہ سَرائیکی کے مذکورہ لہجوں میں اَدبی کام کو فروغ دیا جائے سرائیکی لسانیات و اَدب سے وابستہ اَفراد بھی دُنیا بھر میں سکونت پذیر ہیں انہیں بھی اپنی مادری زبان کی اہمیّت و اَفادیّت کا اِحساس کر کے اس زبان کے فروغ کا فریضہ اَنجام دینا چاہیے۔ دَورِ جدید میں دُنیا شعور کے حوالے سے سمٹ کر ایک نقطے پر مُرتکز ہو گئی ہے ضرورت اِس اَمر کی ہے کہ بین الاقوامی میڈیا کے ذریعے دُنیا بھر میں بِکھرے سرائیکی لوگوں کو اَپنی مادری زبان میں اِنٹرنیشنل چینلز پر بھی پروگرام جاری کرنے چاہئیں۔

سرائیکی زبان ہماری تہذیبی، دینی اقدار، قومی روایات اور شناخت کا قیمتی اَثاثہ ہے۔ اِسے بین الاقوامی سطح پر بھی رُوشناس کرانا وقت کا اہم تقاضا ہے اور اِس ضمن میں، کسی بھی معاشرے میں اِنسانی و معاشرتی اقدار، صَداقتوں، محبّتوں کی تلاش اور زندگی کی معنویّت کی مشعل کو روشن رکھنا دانشوروں کا فریضہ ہے۔ اور اَپنا یہ فریضہ پوری ذِمّہ داری کے ساتھ جناب پروفیسر دِلشاد کلانچویؒ نے زیرِ نظر قرآن شریف

کے ترجمہ کی صورت میں اَدا کر کے ذخیرۂ آخرت بھی بنا لیا ہے۔ قرآنِ پاک مخزنِ علم ہے ہر بندہ تو اِس کی تلاوت کا حق بھی اَدا نہیں کر سکتا چَہ جائے کہ اِس کا پُورا ترجمہ کیا جائے، ایسا عظیم کام بتوفیقِ ایزدی ہی سر اَنجام ہو سکتا ہے۔

اِیں سعادت بزورِ بازُو نیست تانہ بخشد خُدائے بخشندہ !

میٹھی سَرائیکی زُبان پڑھنے کا آسان کُلّیہ:

سرائیکی زبان پڑھنے اور لِکھنے کا شوق رکھنے والوں کے لیے کئی بُنیادی قاعدے قبل اَزیں تالیف ہو چکے ہیں جو مفید و مَددگار ثابت ہو رہے ہیں، لیکن کچھ لوگوں کے نزدیک شاید وہ اُلجھا دینے والا عَمل بَن کر رَہ گئے ہیں۔ سہل نگاری کے شائقین کی خاطر اِس مضمون میں مختصراً سرائیکی پڑھنے کا آسان کُلّیہ پیش کر رہا ہوں جو لکھنے والوں کے لیے بھی مفید و معاون ثابت ہوگا۔ اِس کلیّہ کو یاد کر لینے والا ہر وہ شخص جو اُردو یا پنجابی پڑھ سکتا ہو بہت جلد وہ صحیح تلفّظ میں سرائیکی پڑھ لِکھ سکے گا۔ اِنشاء اللہ!

قابلِ غور بات یہ ہے کہ اُردو قاعدے میں جتنے مفرد حروف یا مُرکّب الفاظ ہیں وہی تمام کے تمام سرائیکی میں بھی اِستعمال ہوتے ہیں۔ مگر یہ بھی یاد رہے کہ کسی بھی زبان کا لہجہ اختیار کرنے کے لیے چند ضروری باتیں توجہ طلب ہوتی ہیں جو کہ سرائیکی کے لیے بھی ہیں۔ ''اَلف'' سے لے کر ''ی'' تک جتنے حروف اُردو والے ہیں اِن میں سے صرف پانچ حروف ایسے ہیں جن کو پڑھتے وقت زبان کو نرمی کے ساتھ مُنہ ڈِھیلا کر کے اِستعمال کرنا ہوتا ہے اُن مخصوص حروف کی نشانی یہ ہے کہ اُن کے نیچے یا اُوپر ایک اِضافی نقطہ لگایا جاتا ہے (محض پڑھنے والوں کی یاددہانی کے لیے) یہ نقطہ عمُودی طور پر لکھا جاتا ہے۔ وہ مذکورہ حروف یہ ہیں:

''ٻ'' - ''ڄ'' - ''ݙ'' - ''ڳ'' اور پانچواں حَرف ہے ''نون'' جِس کے اُوپر ایک اِضافی ''ط'' لِکھا جاتا ہے وہ اِس طرح ''ݨ'' یاد رکھنے والی بات یہ ہے کہ اُوپر والے چار حروف کو جو اِضافی نقطے کے ساتھ لکّھے گئے ہیں، کو نرم زبانی سے پڑھنا ہے جبکہ اِس اِضافی ''ط'' والے ''نُون'' کو غُنّہ کر کے ''ڑ'' کی آواز میں پڑھنا ہے، جیسے ''چکّھݨ، رووݨ، کھاوݨ، پیوݨ'' والے لفظوں میں صَوتی اَثر پیدا ہوتا ہے۔

سَرائیکی تحریر پڑھنے کے لیے اِسی بُنیادی کُلیئے کو یاد کر لینے کے بعد چند مزید درج ذیل باتوں کا بھی خیال رکھنا ضروری ہے کہ (ہمزہ) ''ء'' الف کے ہی صَوتی اَثر کے طور پر لِکھا جاتا ہے مثلاً ''ءِچ'' یا ''اِچ'' دونوں کا معنیٰ ایک ہی بنتا ہے یعنی ''بِیچ''۔

ایک اور لفظ ہے ''کیا ڳال ہےِ'' کے آخر میں پُورا ''ہے'' لِکھنے کی بجائے اِختصار سے کام لیتے ہوئے صِرف ''ھِ'' بھی لکھ دیا جاتا ہے۔ اور تحریر کرنے والے پر منحصر ہے کہ وہ اِس کو کِس اَنداز میں لِکھے۔ یہ بھی وُسعتِ زبان کا ایک خاصّہ ہِے کیونکہ اِس ایک حرف ''ھِ'' کو نیچے زیر لگا دینے سے ہی مُدعائے کلام پُورا ہوجاتا ہے۔

ایک اور لفظ اُردو عبارت میں ہے ''تاکہ'' اس کی جگہ سرائیکی میں لفظ ''تاں جو'' ہے۔ اِسی طرح ''لیکن'' کی جگہ سَرائیکی میں لفظ ''پَر'' اور ''جبکہ'' کی جگہ ''جِڈاں جو'' اور ''کیونکہ'' کا متبادل ہےِ ''کیوں جو''۔

کسی بھی سرائیکی تحریر میں اِن اَلفاظ کا اِستعمال زیادہ تر لکھنے میں آتا ہے۔ لہٰذا سرائیکی پڑھنے والے حضرات اِن لفظوں کی تکرار سے پریشان نہ ہوں بلکہ ان کی ضرورتِ لفظی کو جان لیں۔

آئیے ایک وضاحت یہ بھی کرتے چلیں کہ بعض مفکّرینِ سَرائیکی لِسّانیات و گرائمر نے تحریر کرتے وقت مذکورہ حروف کے نیچے ایک کی بجائے بعض متذکرہ حروف پر نشاندہی کی غرض سے دو (۲) اِضافی نقطے بھی لگانے کے عمل کو رِواج دیا ہے جیسے ''ٻ'' اور بعض نے اِن دو حروف ''ڈ'' اور ''گ'' پر اُوپر کی طرف نشاندہی کے لیے اِضافی نقطہ لگانے کو رواج دیا ہے اور جناب پروفیسر دِلشاد کلانچوی اِس کے عامِل تھے۔ یہ سب اِس لیے دُرست ہے کہ یہ ایک ضمنی ترمیم ہے کوئی بنیادی اِختلافِ تحریر نہیں۔ مقصد محض وہی ہے کہ ان حروف کو ایک یا دو اِضافی نقطوں کی نشاندہی کر کے بتلانا یہی مقصود ہے کہ اِن مخصوص صَوتی اَثر والے سَرائیکی لفظوں کو نرم زبان سے اَدا کیا جائے۔ نقطوں کے معاملے کو اِسی ہدایت میں ذہن نشین کر لیا جائے اور پوری روانی کے ساتھ سَرائیکی زبان پڑھنے کا لطف اُٹھایا جائے۔

سرائیکی زُبان کی فَصاحت و بَلاغت:

سرائیکی زُبان کی ایک اہمیّت یہ بھی ہے کہ عربی زبان کی طرح یہ بڑی فصیح و بلیغ زبان ہے۔ جس طرح عربی زبان میں زَبر، زیر، پیش کے فرق پر بعض لفظوں میں صیغہ اور بعض میں معنیٰ تک بدل جاتا ہے، سرائیکی زبان کا معاملہ بھی کچھ اِسی طرح کا ہے، ایک لفظ جو مذکّر کے لیے اِستعمال ہوتا ہے وہ مؤنث کے لیے بھی، اِس کی مثال کے لیے یہ چند لفظ دیکھئے: ''کُکڑ'' بمعنیٰ مُرغا کے ہے تو ''کُکَڑ'' مُرغی، اِسی طرح ''چھوہَر'' (لڑکا) تو ''چھوہِر'' (لڑکی) اور اَب دیکھیے اِن اَعراب کے نیچے یا اُوپر ہو جانے کی صورت میں لفظ کا معنیٰ کیسے بدلتا ہے: ایک سرائیکی لفظ ہے ''ٻَولی'' (گائے بھینس کا پہلا ناڑہ) اور اگر اِسی ''ب'' پر پیش لگ جائے تو یکسر معنیٰ بدل جاتا ہے وہ یُوں: ''ٻُولی'' (اِس سے مُراد قمیض کا کَف ہے)، ایک اور لفظ دیکھئے جیسے ''کھلّݨ'' بمعنیٰ مُسکرانے کے ہے تو ''کُھلّݨ'' بمعنیٰ دروازہ یا کسی چیز کے کُھلنے کے زُمرے میں آتا ہے۔ ایک اور مثال دیکھئے: لفظ ہے ''پَھٹّݨ'' (پَھٹ جانے سے مُراد) اَب اِسی لفظ کے نیچے زیر لگا دیں تو بن جائے گا ''پِھٹّݨ'' (ناراض ہونے کی کیفیت) اور اَب اِسی لفظ پر پیش لگا دیں تو بَن جائے گا ''پُھٹّݨ'' (یعنی بھاگ جانا)۔

ایک اور سرائیکی لفظ لیجئے ''کُوڑ'' (اِس کا معنیٰ ہے جھوٹ) اَب اِسی لفظ پر پیش کی بجائے زبر لگا دیں تو بنے گا ''کَوڑ'' (یعنی کڑواہٹ) ایسی سینکڑوں مثالیں بھی ہیں۔ اِن چَند مثالوں کو پیش کرنے کا مقصد یہ ہے کہ عربی زبان کی طرح سرائیکی تحریر میں بھی جو زیر، زَبر، پیش لکھا گیا ہو اُسے خصوصی توّجہ سے پڑھنا لازم ہے تبھی سرائیکی یا پنجابی زبان کے صحیح لفظ اَدا ہو پائیں گے۔

پڑھنے والوں کی دِلچسپی کے لیے ایک اور اہم بات بتلا دوں جو کہ بڑی قابلِ غور ہے۔ آپ نے اکثر احباب کو یہ کہتے ہوئے سُنا ہوگا کہ ''سرائیکی ایک میٹھی زبان ہے'' تو کبھی کسی نے اِس اَمر پر غور کیا کہ اِس میں مِٹھاس کِس شکر (چینی) سے آئی ہے؟

اِس ضمن میں یہ واضح کر دینا از بس ضروری ہے کہ ہم نے اپنے اِس مضمون میں جن اضافی نقطوں والے حروف کا ذِکر کیا ہے کہ ان کا صَوتی اَثر بدلنے کے لیے انہیں جس نَرم خُوئی سے اَدا کرنا ہوتا ہے زبان کی وہی لوچ ہی مٹھاس کا درجہ رکھتی ہے، چونکہ زبان سے لفظوں کی ادائیگی میں سختائی ختم ہوجاتی ہے نتیجتاً سرائیکی زبان بولنے میں ایک مٹھاس سی پیدا ہوجاتی ہے جو سُننے والوں کی سماعت میں رَس گھولتی ہے، اِسی لیے نہ صرف یہ جملہ عرفِ عام میں کہا جاتا ہے بلکہ اس کُلّیئے کی بِناء پر حقیقتاً یہ ثابت ہوجاتا ہے کہ واقعی سرائیکی ایک میٹھی زبان ہے۔ تو لیجئے اِس ضمن میں راقم کا ایک سَرائیکی شعر پڑھ لیجئے:

جیکوں سُݨ تے اُکھڑی نِندر کُوں آندی ہے پَئی لولِ لارَیب ہِے اُو خَواجہ سَئیںؒ دی مِٹھڑی سَرائیکی بولی

سرائیکی زبان میں تشبیہات اور اِستعارات کی چاشنی، خیالات کی خوشبو، کلاسیکل رِدَم، نَرم خُوئی کے باعث کانوں میں رَس گھولتی شیرینی، الفاظ و معانی کی وُسعت اور فصاحت و بلاغت کا ایک سمندر موجزن ہے۔ لیکن جب ہم احساسِ کمتری یا روایتی بے توجّہی کے باعث اَپنی مادری زبان کو اپنے بچوں کے ساتھ گریز کی پالیسی اَپنائیں گے تو اپنی آنیوالی نسلوں کے ساتھ بہت بڑا ظلم کریں گے۔

حضرت سلطان باہوؒ کا صوفیانہ کلام فیض مدام سرائیکی زبان کے جھنگوی لہجے کا بے مثل شاہکار ہے۔ اِسی طرح حضرت بابا فرید شکر گنجؒ کا کلام سرائیکی کے پنجابی لہجے کا، تو تاجدارِ سرائیکی حضرت خواجہ غلام فریدؒ (کوٹ مٹھن) کا عارفانہ کلام جو کہ ''دیوان فرید'' کی صورت میں یکجا کیا گیا ہے سَرائیکی زبان کے ملتانی، ڈیروی اور ریاستی (بہاولپوری) لہجوں کے اِشتراک کا عظیم شاہکار ہے جو کہ سَرائیکی زبان کی صورت میں یکجا کیا گیا ہے سَرائیکی زبان کے ملتانی، ڈیروی اور ریاستی (بہاولپوری) لہجوں کے اشتراک کا عظیم شاہکار ہے جو کہ سرائیکی زبان کی اصل معراج ہے یہ بات اَغلب ہے کہ خواجہ صاحب کے کلام میں سرائیکی کا قدیم ملتانی لہجہ غالب ہے جبکہ ان کے استعارے سابق ریاست بہاولپور کے خطہ روہی، تھل وغیرہ کے معروف و مذکور ہیں۔

زیرِ مطالعہ قرآن پاک ہٰذا کا سرائیکی ترجمہ بہاولپوری (ریاستی) لہجہ کی سرائیکی کا نمائندہ ہے جو کہ نہایت سہل اور سَادہ انداز کا بھی حامل ہے۔ پروفیسر دِلشاد کلانچوی (مرحوم) نے حَتّی الاِمکان ترجمے کا حق اَدا کرنے کی اپنے تئیں پُوری کوشش کی ہے۔، مترجم کی سرائیکی زبان و اَدب سے والہانہ محبت یہ بات ثابت کرتی ہے کہ انہوں نے متذکرہ بالا صُوفیاءِ کرام کے رُوحانی تصّرف کو اپنے وِجدان کے ذریعے آشکار کیا ہے، اور تمام پاکیزہ جذبوں کو یکجا کر کے کلام اللہ کے ترجمے کا فریضہ سرانجام دیا ہے۔ جو طریقہ راقم نے قبل ازیں لکھ دیا ہے اگر اُسے پیشِ نظر رَکھ کر پڑھیں تو مجھے یقینِ کامل ہے کہ ہر خواندہ شخص اس ترجمے کو بآسانی پڑھ کر قرآنِ کریم کے مفہوم و مطالب کو سمجھ سکتا ہے۔ اللہ تعالیٰ ہمیں قرآن پاک پڑھنے اور اسے صحیح معنوں میں سمجھنے کی توفیق و استطاعت نصیب فرمائے۔ (آمین ثُمّ آمین)۔

تحریر: ابن کلیم احسنَ نظامی (مرحوم)، (پبلشر قرآن پاک۔ ۵ جنوری ۲۰۰۰ء)

ہم مسلمانوں کا مقصدِ زندگی تفہیم کتاب اللہ، تعمیل کتاب اللہ اور تبلیغ کتاب اللہ ہونا چاہیئے

ضابطہ

قرآن شریف :۔ بمعہ عام فہم اور آسان سرائیکی ترجمہ
مترجم :۔ پروفیسر دِلشاد کلانچوی (مرحوم)
طرزِ کتابت :۔ عربی متن خطِ نسخ، سرائیکی ترجمہ نستعلیق میں
کتابت کنندہ :۔ ابن کلیم، حامد اقبال خان، محمد یوسف جاوید
ابتدائی مسطر :۔ محمد آصف اقبال خان لنگاہ، حامد اقبال خان کلیمی
سنبھال کاغذ :۔ محمد طارق صاحب (طارق پلاسٹک والے) ملک محمد صفدر ایڈووکیٹ، نشاط احمد صدیقی ایڈووکیٹ
پروف ریڈنگ :۔ ملک فلک شیر، محمد جمال محسن لنگاہ، مُبشر کلیم خان لنگاہ

طباعت آفسٹ :۔ استاد نذیر احمد صاحب شیر ربانی پرنٹرز حُرانی غلہ منڈی ملتان
جلد بندی :۔ سجاد حیدر عثمانی ملتان بک بائنڈنگ شاہ فیصل کالونی —— امیر آباد ملتان فون ۵۴۶۶۸۸
پبلشر :۔ ابن کلیم احسن نظامی، کلیم پبلشرز حسن پروانہ روڈ —— ملتان شریف، فون ۵۱۰۵۴۵
معاونِ طباعت :۔ کلیم آرٹ پریس حسن پروانہ روڈ ملتان، 〃 〃
معاونِ مخلص :۔ جناب گل حمید خان (بہاولپور)
سنِ طباعت :۔ ۲۷ رمضان المبارک ۱۴۲۰ھ بمطابق ۵ جنوری ۲۰۰۰ء

1۔ سورۃ الفاتحة

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
1.	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بہوں مہربان تے وݙے رحم والا ہے۔ (١)۔
2.	اَلۡحَمۡدُ لِلّٰهِ رَبِّ الۡعٰلَمِيۡنَ	خاص تعریف تاں اللہ کیتے ہے، جہڑا ساریاں جہاناں کوں پالݨ والا ہے۔(٢)۔
3.	الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ	جہڑا بہوں مہربان تے وݙے رحم والا ہے (٣)۔
4.	مٰلِكِ يَوۡمِ الدِّيۡنِ	قیامت دے ݙینہ دا مالک ہے (٤)۔
5.	اِيَّاكَ نَعۡبُدُ وَاِيَّاكَ نَسۡتَعِيۡنُ	اَساں تیݙی ای عبادت کریندے ہیں۔ اَتے تیں کنوں اِی مدد منگدے ہیں (٥)۔
6.	اِهۡدِنَا الصِّرَاطَ الۡمُسۡتَقِيۡمَ	اساکوں سِدھا رَستہ ݙکھا(٦)۔
7.	صِرَاطَ الَّذِيۡنَ اَنۡعَمۡتَ عَلَيۡهِمۡ غَيۡرِ الۡمَغۡضُوۡبِ عَلَيۡهِمۡ وَلَا الضَّآلِّيۡنَ	رَستہ اُنھاں لوکاں دا جِنہاں اُتے تیں آپݨیاں نعمتاں بھیجِن نہ کہ جِنھاں اُتے تیݙا غضب رِیہے، اَتے نہ کہ جِہڑے گُمراہ ہِن(٧)۔

2۔ سورۃ البقرۃ

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بہوں مہربان تے وݙے رحم والا ہے۔
1.	الٓمّٓ (١)	الف لام میم (١)۔
2.	ذٰلِكَ الۡكِتٰبُ لَا رَيۡبَ فِيۡهِ هُدًى لِّلۡمُتَّقِيۡنَ	ایہ ہِک خاص کتاب ہے، جیندے وِچ کوئی شک والی ڳالھ کائے نھیں پرہیزگار لوکاں کیتے ہدایت ہے (٢)۔
3.	الَّذِيۡنَ يُؤۡمِنُوۡنَ بِالۡغَيۡبِ وَيُقِيۡمُوۡنَ	جِہڑے جو اَن ݙٹھے اُتے ایمان گِھن آندِن۔ اَتے نماز قائم رکھیندن،

	الصَّلاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ	اَتے اَساں اُنھاں کوں جِھڑا رِزق بخشیا ہوئے اوکوں ہِلائی چُلائی رکھدِن (٣)۔
4.	والَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَآ أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ أُنْزِلَ مِن قَبْلِكَ وَبِالآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ	اَتے اُنھاں لوکاں کِیتے وی (ہدایت ہے) جِھڑے جو اِیمان گِھن آندن اُونّدے اُتے جِھڑا کُجھ تیڈے اُتے نازل تھئے، اَتے جِھڑا کُجھ تَیں کنوں پہلے نازل تھیندا رِیہے اَتے قیامت اُتے وِی یقین رکھیندِن (٤)۔
5.	أُوْلَئِكَ عَلَى هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ	اِیہے لوک آپڑیں رَب دِی طرفوں ہدایت اُتے ہِن، اَتے اِیہے اِی کامیاب رہݨ والے ہِن (٥)۔
6.	إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ أَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لاَ يُؤْمِنُونَ	جِنھاں لوکاں ایمان گِھن آوݨ کنُوں انکار کِیتے، تُساں اُنھاں کوں ڈراؤ سمجھاؤ یا نہ ڈراؤ سمجھاؤ، انھاں کِیتے کوئی فرق نہیں پَوندا، (ایہ اصلوں) ایمان نہ گِھن آسِن (٦)۔
7.	خَتَمَ اللّهُ عَلَى قُلُوبِهمْ وَعَلَى سَمْعِهِمْ وَعَلَى أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عظِيمٌ	اللہ نے اُنھاں دے دِلاں اُتے تے اُنھاں دے کَناں اَتے مُہر لا ڈِتی ہے۔ پِیا ایہ جو انھاں دِیاں اَکھیں اُتے پَردہ پِیا ہوئے، اَتے انھاں کِیتے وَڈا عذاب (تیار) ہے (٧)۔
8.	وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللّهِ وَبِالْيَوْمِ الآخِرِ وَمَا هُم بِمُؤْمِنِينَ	اَتے لوکاں وِچوں بعضے او وِی ہِن جِھڑے آکھدِن جو اَساں تاں اللہ اُتے اَتے قیامت دے ڈِینہ اُتے ایمان گِھن آئے ہیں۔ اَصل وِچ ایہ ایمان نہیں گِھن آئے (٨)۔
9.	يُخَادِعُونَ اللّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ إِلاَّ أَنفُسَهُم وَمَا يَشْعُرُونَ	ایہ تاں اللہ کوں تے اُنھاں لوکاں کُوں جِھڑے جو ایمان گِھن آئن، دَلبہ ڈِیندن، پر او کہیں کوں کوئی دَلبہ نھیں ڈِے سَگدے۔ ہا، آپڑیں آپ کوں ضرور ڈِیندن، اَتے او اِیں گالھ کوں نھیں سَمجھدے (٩)۔
10.	فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ اللّهُ مَرَضاً وَلَهُم عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ	اُنھاں دے دِلاں وِچ (کُفر دی) بیماری ہے، اللہ نے اُنھاں دی ایں بیماری کوں پِیا وی وَدھا چھوڑے، اَتے اُنھاں کِیتے وَڈا دَردناک عذاب (تیار) ہے کیوں جو اُنھاں کوڑ مارِیئے (١٠)۔

.11	وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ	اَتے جڈاں اُنھاں کوں آکھیا ویندے جو زمین (دُنیا) اُتے فساد نہ مچاوٴ تاں او آکھدِن، اَساں تاں سُدھارݨ والے ہیں (۱۱)۔
.12	أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَٰكِن لَّا يَشْعُرُونَ	خیال رکھائے ، بیشک ایہ لوک فساد گھتّن والے ہِن ، وَل ایہ جو اُنھاں کوں کوئی شعور وی کائے نھیں (۱۲)۔
.13	وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَٰكِن لَّا يَعْلَمُونَ	اَتے جھڑے ویلے اُنھاں کُوں آکھیا ویندے جو جَیں طرح ٻئے لوک ایمان گِھن آئن، تُساں وِی ایمان گِھن آوٴ تاں اَکھیندن، جو کیا اساں وی اُنھائیں پاگلاں دی کلی ایمان گِھن آوٴں، سمجھ گِھنو، جو خود اِیہے اِی پاگل ہِن، پر ایں ڳالھ کوں سمجھدے اَصلوں کائے نھیں (۱۳)۔
.14	وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا إِلَىٰ شَيَاطِينِهِمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِئُونَ	اَتے جھڑے ویلے ایمان آݨ والیاں کوں مِلدِن، تاں اَکھیندن اَساں وِی ایمان گِھن آئیسے، اَتے وَل جھڑے ویلے آپݨیاں شیطان وڈیریاں نال کَلھے ہُوندن تاں اَکھیندن، اَساں تاں اصلوں تہاڈے نال ہیں، اُنھاں نال محض مخول کِیتا ہیسے، (۱٤)۔
.15	اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ	خود اللہ اُنھاں نال مخول کریندے، اَتے اُنھاں کُوں ڈِھل ݙِتی ہوئی ہے، تاں جو آپݨیاں گمراہیاں وِچ پُڑے رَہن (۱۵)۔
.16	أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلَالَةَ بِالْهُدَىٰ فَمَا رَبِحَت تِّجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ	ایہ تاں او لوک ہِن جِنھاں ہدایت دے عِوض گمراہی مُل گِھدی ہوئی ہے نہ تاں اُنھاں دے ایں وپار نے اُنھاں کُوں کوئی نفع ݙِتے اَتے نہ اُنھاں کوں ہدایت نصیب تھئی ہے (۱٦)۔
.17	مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَّا يُبْصِرُونَ	اُنھاں دِی مثال تاں اُوں شخص وانگوں ہے جھڑا اَندھاری (رات کوں) بھا ٻالے، وَل جڈاں او بھا اوندے آسوں پاسوں دے شَئیں کوں روشن کر گِھنے، تاں وَل اللہ اُنھاں دا سوجھلا ونڄا چھڑا ݙیوے اَتے اُنھاں کوں ایں طرح اَندھاریاں وِچ چھوڑ ݙیوے جو او کُجھ ݙیکھ وِی نہ سَگِن (۱۷)۔

.18	صُمٌّ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ	ایہ لوک بُوڑے ہن، گونگے ہِن، اندھے ہِن تے ہدایت والے پاسے آندے وِی نہیں (١٨)۔
.19	أَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِم مِّنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ	یا وَت اِنھاں دی مثال آسمان کنوں وَسّݨ والے اُوں مینہ وانگوں ہے جیندے وِچ اندھارے ہووِن، گاجاں ہووِن، تے کھِمّݨ ہووے، تے ایہ مَرَونجݨ دے ڈر کنوں کناں وِچ آپݨیاں انگلیں چا پاوِن، اللہ تاں کافراں کوں ہر پاسوں وَلّا چڑھایا ہویا ہے (١٩)۔
.20	يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُم مَّشَوْا فِيهِ وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ إِنَّ اللهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	ایویں لگدے جو اجھو بجلی (دی چمک) اُنھاں دیاں دیداں کوں جھٹی مار ویسے جھڑے ویلے بجلی دی چمک اُنھاں کِیتے سوجھلا کریندی ہے، تاں او اُوں روشنی وِچ ٹُرن لگ پوندن اَتے جِھڑے ویلے اُنھاں اُتے اَندھارا تھی ویندے تاں او کھڑے رہ ویندن۔ اَتے جیکر اللہ چاہے تاں اُنھاں دے سُݨݨ تے اُنھاں دے ڈیکھݨ کوں وی اصلوں مُکا چھوڑے، ایندے وِچ کوئی شک کائے نھیں جو اللہ ہر شئے اُتے قادر ہے (٢٠)۔
.21	يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ	ووئے لوکو ! آپݨیں اُوں پالݨ ہار دی بندگی کرو جَیں تُہاکوں تے تُساں کنوں پہلے دے لوکاں کوں پیدا کِیتے، تاں جو تُساں آپݨیاں گناہاں دے عذاب کنوں بچ سَکو (٢١)۔
.22	الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ	(اللہ تاں او ہے) جَیں تہاڈے کِیتے زمین کوں فرش بݨائے اَتے اسمان کوں چھت بݨائی ہِس۔ اَتے (اسمان کنوں مینہ دا پاݨیں وَسائے تاں جو اُوندی وجہ کنوں میویاں دے ذریعے تہاڈے کِیتے رِزق پیدا کرے، بَس کہیں کوں وی اللہ سَنْواں ہرگز نہ بݨاؤ، اَتے تُساں جاݨدے سمجھدے وی ہیوے (٢٢)۔
.23	وَإِن كُنتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا	اَتے جیکر تہاکوں اُوں (کتاب) وِچ شک پوندے جِھڑی اَساں آپݨیں

	فَأْتُواْ بِسُورَةٍ مِّن مِّثْلِهِ وَادْعُواْ شُهَدَآءَكُم مِّن دُونِ اللّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ	بانھے اُتے نازل کیتی ہے، تاں وَل تُساں ایں وانگوں ہِک سُورت تاں گھِن آوَ، اَتے اللہ دے سِوا جھڑے تہاڈے حمائتی ہوون، اُنھاں کوں وِی سَڈ گھنو جیکر تساں سچے ہیوے (۲۳)۔
.24	فَإِن لَّمْ تَفْعَلُواْ وَلَن تَفْعَلُواْ فَاتَّقُواْ النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ	جیکر تُساں اتنا وی نھیں کر سگدے، اَتے تُساں کُجھ کر وی نھیں سگدے، تاں وَل اُوں بھا کنوں ڈرتے بچو، جیندا بَل اِنسان تے پتھر ہِن۔ ایہ تاں کافراں کیتے ای تیار کیتی گئی ہے (۲٤)۔
.25	وَبَشِّرِ الَّذِين آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُواْ مِنْهَا مِن ثَمَرَةٍ رِّزْقاً قَالُواْ هَـذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِن قَبْلُ وَأُتُواْ بِهِ مُتَشَابِهاً وَلَهُمْ فِيهَآ أَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ	اتے انھاں لوکاں کوں خوشخبری سُناؤ، جھڑے جو ایمان گھن آئن۔ اَتے نیک کم کریندے رَہین، جو بیشک اُنھاں کیتے اِجھے باغ ہِن، جنھاں وِچ نہراں وگدیاں پئین، جھڑے ویلے اُنھاں باغاں وچوں کوئی میوہ بطورِ رزق ڈِتا ویسی، تاں اکھیسن ایہ تاں اوہو ہے جھڑا اَساکوں پہلے ڈِتا گیا ہا، اَتے انھاں کوں دنیا دے میویاں نال رَلدی مِلدی شکل والے میوے ڈِتے ویسن، اَتے اُنھاں (باغاں، بہشتاں) وِچ اُنھاں کیتے نیک پاک سانگے (جُٹ) ہوسِن، اَتے او اُنھاں باغاں بہشتاں وِچ ہمیشہ ہمیشہ رَہسِن (۲۵)۔
.26	إِنَّ اللَّهَ لاَ يَسْتَحْيِي أَن يَضْرِبَ مَثَلاً مَّا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُواْ فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُواْ فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللّهُ بِهَـذَا مَثَلاً يُضِلُّ بِهِ كَثِيراً وَيَهْدِي بِهِ كَثِيراً وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلاَّ الْفَاسِقِينَ	بیشک اللہ ایں گالھ کنوں نھیں شرماندا، جو بھاویں مچھر دی، بھاویں ایں کنوں اُچی شئے (مکھی مکڑے) دی کوئی مثال ڈیوے چا، بس جھڑے لوک ایمان گھن آئن او چنگی طرح جاݨدن، جو اُنھاں دے رَب دی طرفوں ایہ ہک سچی تے موقع دی مثال ہے، اَتے او لوک جنھاں جو انکار کر ڈِتے، آکھدن جو ایں طرح دی مثال ڈیوݨ دا اللہ دا کیا اِرادہ ہے، ایں (نکی جہی) مثال نال تاں اوبہوں لوکاں کوں گمراہ کر ڈیندے اَتے ڈھیر ساریاں کوں ایندے نال ہدایت وی ڈے ڈیندے، جیکر او گمراہ کریندے تاں بس آکھیا نہ منّݨ والیاں کوں (۲٦)۔

.27	الَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِن بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَن يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَـٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ	جِھڑے جو اللہ دے نال کیتے ہوئے قول قرار کوں اُونّدے پَکا کرݨ دے بعد تروڑ چھوڑیندن اَتے دنیا دے جِھڑے تعلق کوں رکھن دا اللہ حکم ݙیندے ، اوکوں چھوڑ ݙیندن، اَتے دنیا وِچ خرابیاں مچیندن، اِیہے ای لوگ گھاٹے وِچ رَہݨ والے ہِن (٢٧)۔
.28	كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ	بَھلا تُساں کیویں اللہ دے مُنکر تھی سگدیوے، کیوں جو تُساں بے جان ہاوے تاں اُوں تہاڈے وِچ ساہ پاتا، وَل تہاکوں مار ݙیسی، وَل اُوہو اِی تہاکوں جِیویسی، وَل تہاکوں اُونّدے ای کول وَل وَنّجݨیں (٢٨)۔
.29	هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُم مَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ	او تاں او ہے جَیں تُہاڈے کیتے زمین دِیاں ساریاں شَئیں پیدا کیتِن۔ وَل اوں اَسمان بَݨاوݨ والے پاسے دھیان ݙِتا، تاں ست اَسمان بݨا ٹھہا چھوڑیے، اَتے او ہر شئے کوں چنگی طرح جاݨن والا ہے (٢٩)۔
.30	وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَن يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ	(اتے او واقعہ یاد کر) جَݙاں تیݙے رَب فرشتیاں کوں آکھیا جو مَیں زمین اُتے آپڑاں خلیفہ مقرر کرݨ لگاں، اُنھاں آکھیا، جو کیا تُوں زمین تے اِیہو جِیہے کُوں آپڑاں خلیفہ بݨاوَݨ لگیں، جھڑا جو اُونّدے وِچ فساد مچیسی ! اَتے خون خرابہ کریسی، (جَݙاں جو) اَساں تیݙیاں تعریفاں کَرݨ وِچ لگے ہوئے ہَیں، اَتے تیݙی پاکی بیان کریندے ہیں، اللہ آکھیا، جو مَیں جِھڑا کُجھ ڄاݨداں تُساں نہوے ڄاݨدے (٣٠)۔
.31	وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ أَنبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَـٰؤُلَاءِ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ	اَتے اُوں آدم کوں ساریاں شَیئں دے ناں شاں سِکھائے وَل اُنھاں کوں فرشتیاں دے اَگوں رَکھوایا، تے آکھیا ، جو جیکر تُساں سچّے ہیوئے، تاں میکوں اِنھاں دے ناں شاں ݙَساوَ (٣١)۔
.32	قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ	اُنھاں آکھیا، تیݙی ذات پاک ہے، اَساکوں تاں انھاں دا کوئی پتہ کائے نھیں، سوائے اُونّدے جِھڑا کُجھ تَیں اَساکوں ݙَسایا ہوئے بیشک تُوں سب تُوں زیادہ ڄاݨن والا تے وَݙی حکمت والا ہیں (٣٢)۔

33	قَالَ يَا آدَمُ أَنبِئْهُم بِأَسْمَآئِهِمْ فَلَمَّآ أَنبَأَهُمْ بِأَسْمَآئِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ إِنِّيٓ أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنتُمْ تَكْتُمُونَ	آدم کوں آکھیس، جو اُنھاں کوں انھاں شئیں دے ناں ڈسا، پس جڈاں اوں اُنھاں کوں اُنھاں شئیں دے ناں ڈسا ڈِتے، تاں اللہ فرشتیاں کوں آکھیا، کیا میں تُہاکوں آکھیا نہ ہَم جو مَیں اسماناں تے زمین دیاں ساریاں لُکیاں چھپیاں شئیں جاݨداں اَتے او وی جاݨداں جو کُجھ تُساں ظاہری کریندو، اَتے جِہڑا کُجھ تُساں دِل وِچ لُکیندے وے (۳۳)۔
34	وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلاَئِكَةِ اسْجُدُواْ لِآدَمَ فَسَجَدُواْ إِلاَّ إِبْلِيسَ أَبَى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ	جِہڑے ویلے اَساں فرشتیاں کوں حکم ڈِتا، جو آدم دے اَگوں جھکو، تاں سارے جھک گئے پر اِبلیس نہ جُھکیا۔ آکھیا نہ مَنیس تے وَڈائی وِچ آگیا، اَتے انکار کرݨ والیاں وِچوں تھی گیا (۳٤)۔
35	وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلاَ مِنْهَا رَغَداً حَيْثُ شِئْتُمَا وَلاَ تَقْرَبَا هَـذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الْظَّالِمِينَ	اَتے اَساں آدم کوں آکھیا اے آدم ! توں تے تیڈی ذال بہشت وِچ ٹِکیے رہو، تے ایندے وِچوں جِتّی دِل کریہے تے جِتھوں دِل کریہے کھاؤ پیو، اَتے بَس اِیں درخت دے کولھ نہ وَنڄائے نہ تاں آپڑیں آپ اُتے ظلم کرݨ والیاں وِچوں تھی ویسو (۳۵)۔
36	فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا اهْبِطُواْ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَى حِينٍ	اَخیر شیطان نے اُنہاں ڈُوہائیں کوں اُوں درخت دو وَرغلایا اِیں طرح جِتھاں او عیش عشرت وِچ رہندے پئے ہَن، اُتھوں کڈھوا چھوڑیُس ! اَتے اَساں حکم ڈِے ڈِتا جو بہشت وِچوں تلے (دُنیا تے) لہ وَنڄو، بعضے تہاڈے تہاڈیاں بعضیاں دے دشمن ہِن اَتے تہاڈے کِیتے زمین اُتے ٹِکیے مُنجھ وقت تَئیں جاء ٹِکاݨاں تے گزراݨ (مال متاع) دا اِنتظام ہے (۳٦)۔
37	فَتَلَقَّى آدَمُ مِن رَّبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ	پس آدم نے آپڑیں رَب کنوں کُجھ گالھیں سَمجھ تے توبہ چا کیتی، وَل رب نے اُوندے اُتے کرم دی نظر چا بھالی، بیشک او تاں بہوں توبہ قبول کرݨ والا تے وڈے رَحم والا ہے (۳۷)۔
38	قُلْنَا اهْبِطُواْ مِنْهَا جَمِيعاً فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم	وَل اَساں آکھیا جو تُساں سارے اِتھوں تلّے لہ وَنڄو، پَس جڈاں وی

	مِّنِّي هُدًى فَمَن تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ	میڈی طرفوں تہاڈے کولھ کوئی ہدایت آوے، تاں جھڑے میڈی ہدایت اتے عمل کریسن اُنھاں کیتے نہ کوئی ڈر ڈُکل ہے اَتے نہ او مُونجھے تھیسن (۳۸)۔
.39	وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ	اَتے جنھاں لوکاں آساڈیاں آیاتاں کُنوں مُنہ چا موڑیا، تے اُنھاں کُوں کوڑا جاتا، ایہے تاں ہن دوزخ دی بھا وِچ رَہݨ والے ایہ اُونْدے وِچ ہمیشہ ہمیشہ رہسن (۳۹)۔
.40	يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ	اَے اسرائیل (یعنی یعقوب) دی اولاد ! میڈی اُوں نعمت کُوں یاد کرو، جھڑی مَیں تُہاڈے اُتے بھیجی ہئی ۔ اَتے میڈے نال کِیتے ہوئے وعدے کُوں پُورا چا کرو، مَیں وی تُہاڈے نال آپڑیں کِیتے ہوئے وعدے کُوں پورا کریساں اَتے محض مَیں کنُوں ای ڈردے رَہو (۴۰)۔
.41	وَآمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّايَ فَاتَّقُونِ	اَتے اُوں (قرآن) اُتے ایمان گِھن آوْ جِھڑا مَیں بھیجے تے جِھڑا جو اُوں کتاب دے سَچّے ہووݨ دی تائید کریندے، جِھڑی جو تہاڈے کولھ ہے اَتے ساریاں کنُوں پہلے اِی اُونْدے انکاری نہ بݨو، اَتے میڈیاں آیاتاں کُوں معمولی جیہے مُل نہ ویچو، اَتے بس مَیں کنُوں ای ڈردے رہو (۴۱)۔
.42	وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ	اَتے سچ کُوں کوڑ نال نہ رلاؤ مِلاؤ، اَتے نہ حقّی ڳالھ کُوں لُکایا کرو، اَتے تساں (ایہ ڳالھیں) جاݨدے وی ہیوے (۴۲)۔
.43	وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ	اَتے نماز قائم کِیتی رکھو۔ اَتے زکوٰۃ ڈِتی رکھو، اَتے میڈے اَگوں سَر جُھکاوݨ والیاں نال رَل تے رکوع کِیتی رکھو (۴۳)۔
.44	أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ	اِیہ کیا جو تُساں لوکاں کُوں تاں نیکی کرݨ کِیتے اَہدے وے اَتے خود کُوں وِسار ڈیندو، حالانکہ تُساں (خاص) کتاب وِی پڑھدو، کیا اِیں ڳالھ دا اِحساس تہاکُوں نھیں تھیندا (۴۴)۔
.45	وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا	اَتے (ڈُکھ تکلیف ویلے) صبر کرتے اَتے نماز پڑھ تے مَدد مَنگی کرو

	لَكَبِيرَةٌ إِلاَّ عَلَى الْخَاشِعِينَ	بیشک (نماز پڑھݨ) ڈُکھا کم لگدے پر انھاں کُوں نھیں لگدا جھڑے جو عاجزی تے جھک نوائی کریندن (٤٥)۔
.46	الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلاَقُواْ رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ	جھڑے ایہ خیال وی رکھیندن جو انھاں آپڑیں رَبّ کوں ضرور ملݨیں تے او اوندو وَل تے وَنڄݨ والے ہِن (٤٦)۔
.47	يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُواْ نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ	اے اسرائیل (یعنی یعقوب) دی اولاد: تُساں میڈی اوں نعمت کوں وِی یاد کرو، جھڑی مَیں تُہاڈے اُتے بھیجی ہئی اَتے تہاکوں تمام جہاناں والیاں اُتے فضیلت ڈِتی ہَئی (٤٧)۔
.48	وَاتَّقُواْ يَوْماً لاَّ تَجْزِي نَفْسٌ عَن نَّفْسٍ شَيْئاً وَلاَ يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَلاَ يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلاَ هُمْ يُنْصَرُونَ	اَتے اُوں ڈِینہ کنوں ڈَرو جڈاں کوئی کہیں دے ذرا جتی وِی کم نہ آسگسی، اَتے نہ کہیں دی کوئی سفارش مَنّی ویسی، اَتے نہ کہیں کوں معاوضہ گھن تے چھوڑیا ویسی، اَتے نہ انھاں کوں کوئی مدد ڈِتی وَنج سَگسی (٤٨)۔
.49	وَإِذْ نَجَّيْنَاكُم مِّنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوَءَ الْعَذَابِ يُذَبِّحُونَ أَبْنَاءكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءكُمْ وَفِي ذَلِكُم بَلاءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ	اَتے (بیا ایہ وِی یاد کرو) جڈاں اساں تہاکوں فرعون دی قوم دِی غلامی کنوں نجات ڈِیوائی ہَئی، او تہاکوں ہِک گندا عذاب ڈِتی رکھدے ہَن، تُہاڈے پُتراں کُوں کوہ چھوڑیندے ہَن، اَتے تہاڈیاں ذالیں (دِھیاں) کوں جیندا رکھیندے ہَن، (اِیں گالھ وِچ) تہاڈے رَبّ دِی طرفوں تُہاڈے کِیتے ہِک وَڈی اَزمائش ہَئی (٤٩)۔
.50	وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ الْبَحْرَ فَأَنجَيْنَاكُمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ	اَتے (یاد کرو جو) اَساں تُہاڈے کِیتے دَریا کوں پاڑ تے ڈُوں ٹوٹے کِیتا ہا چا، تے تُہاکوں اِیں رَستے دے ذریعے نجات ڈِیوائی اَتے فرعون دِی اولاد کوں غرق کر چھوڑیا، اَتے تُساں خود اَکھیں نال ڈِیکھݨ والے ہاوے (٥٠)۔
.51	وَإِذْ وَاعَدْنَا مُوسَى أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِن بَعْدِهِ وَأَنتُمْ ظَالِمُونَ	اَتے (یاد کرو) جڈاں اَساں موسیٰ کوں (ہدایت گِھن وَنڄݨ کِیتے) چالیھ ٤٠ راتیں ٹِکیے رَہݨ کوں آکھیا ہا، تاں تُساں اُوندے پِچھوں وَچھے کُوں آپڑاں معبود بنا گِھدا اَتے تُساں خود آپڑیں اُتے ظلم کرݨ والے بݨ

		گیو ہے (٥١)۔
.52	ثُمَّ عَفَوْنَا عَنكُم مِّن بَعْدِ ذٰلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ	وَل وِی ایندے بعد اَساں تُہاکوں معاف کر ڈِتا، تاں جو تُساں شکر گزار بَݨ وَنّجو (٥٢)۔
.53	وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ	اَتے (یاد کرو) جَڈاں اَساں موسیٰ کوں کتاب (توریت) ڈِتی تے حق نا حق دِی سُنّجاݨ ڈِتی، تاں جو تُساں ہدایت پا گِھنو (٥٣)۔
.54	وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنفُسَكُم بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُوا إِلَىٰ بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ عِندَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ	اَتے (یاد کرو او وقت) جَڈاں موسیٰ نے آپڑیں قوم کوں آکھیا جو اے میڈی قوم ! اِیہ پکّی گالھ ہے جو تساں وَچھّے کوں آپڑاں معبود بݨا تے آپڑیں آپ اُتے ظلم کِیتے وے ! بس تُساں آپڑیں رَبّ دے اَگوں توبہ تائب تھی وَنّجو آپڑیاں (قصور وار) نفساں کوں مار ڈیو، ایندے وِچ تہاڈے رَبّ دے نزدیک تُہاڈے کِیتے چنگائی ہے بیشک اُوں تُہاڈی توبہ قبول کر گِھدی ہے، بیشک او تُہاڈے اُتے نظر کرم کرݨ والا تے بہوں رحم کرݨ والا ہے (٥٤)۔
.55	وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَىٰ لَن نُّؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ نَرَى اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ الصَّاعِقَةُ وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ	اَتے (او ویلا وی یاد کرو) جَڈاں تُساں موسیٰ کوں آکھیا، جو اے موسیٰ ! جیتوڑیں اَساں اللہ کوں ظاہراً نہ ڈیکھ گِھنسوں، تیڈے اُتے ایمان اَصلُوں نہ گِھن آسوں، وَل تہاکوں آسمانی بجلی پکڑ گِھدا تے تُساں آپڑیاں اَکھیں نال ڈیکھدے رِیہوئے (٥٥)۔
.56	ثُمَّ بَعَثْنَاكُم مِّن بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ	وَل اَساں تُہاڈے بے جان تھی تے ڈھے پووݨ دے بعد اُٹھا (جِیوا) کھڑایا تاں جو تُساں میڈے احسان مَنّو (٥٦)۔
.57	وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَأَنزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوَىٰ كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَٰكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ	اَتے اساں تُہاڈے اُتے بدلاں دی چھاں کِیتی رکھی، اَتے تُہاڈے کِیتے مَن تے سلویٰ (بٹیرے) لہیندے رِیہوسے تاں جو پاک صاف شَئیں کھاؤ پِیوؤ، جِہڑیاں جو تُہاکوں رِزق دے طور تے ڈِیندا ہَم ایندے باوجود (نافرمانی کرتے) اُنہاں اَساڈا کُجھ نہ وِگاڑیا ہا، بلکہ آپڑیں آپ اُتے

		ظلم کِیتا ہانیں (۵۷)۔
.58	وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَٰذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَّغْفِرْ لَكُمْ خَطَايَاكُمْ وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ	اَتے (او ویلا یاد کرو) جَڈاں اَساں اُنھاں کُوں آکھیا، جو اِیں وَستی وِچ وَڑ وَنجو، بس ایندے وِچ جِتھوں چاہو، تے جَیں طرح چاہو کھاؤ پیوؤ، اَتے دَروازے وِچوں عاجزی کریندیں ہوئیں اَتے (لفظ) حِطّۃٌ آکھدیں ہوئیں لنگھ وَنجو، اَساں تُہاڈے قصور معاف کر ڈیسوں ، اَتے نیکی کرݨ والیاں کوں بِیا وِی وَدھا تے ڈیسوں (۵۸)۔
.59	فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ	پر جِہڑے لوک ظالم ہَن اُنھاں لفظ (حِطّۃٌ) کُوں جِہڑا جو اُنہاں کُوں آکھیا گِیا ہا، ہِک غیر لفظ (حنطۃٌ یعنی کݨک) نال بدلا چا، بس اَساں زیادتی کرݨ والیاں اُتے اسمان کنوں ہِک آفت بھیجی، کیوں جو اُنھاں نافرمانی کِیتی ہئی (۵۹)۔
.60	وَإِذِ اسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِب بِّعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ كُلُوا وَاشْرَبُوا مِن رِّزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ	اَتے (او ویلا وی یاد کرو) جَڈاں موسیٰ نے آپڑیں قوم کِیتے پاݨیں مَنگیا، تاں اَساں آکھیا جو اَپڑیں سوٹی فلاݨیں پتھر تے مار، بَس اوں وِچوں بارھاں ۱۲ جھارے یعنی (چشمے) وَہ پے۔ تحقیق ہر قبیلے آپڑیں آپڑیں تِڑ دی سُنّجاݨ کر گِھدی، بس اللہ دے ڈِتے رزق وِچوں کھاؤ پِیوؤ، اَتے زمین اُتے فساد کرݨ والے بَݨ تے نہ پِھرو (۶۰)۔
.61	وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَىٰ لَن نَّصْبِرَ عَلَىٰ طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنبِتُ الْأَرْضُ مِن بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ أَدْنَىٰ بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ اهْبِطُوا مِصْرًا فَإِنَّ لَكُم مَّا سَأَلْتُمْ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ	اَتے (او ویلا وِی یاد کرو) جَڈاں تُساں موسیٰ کُوں آکھیا جو اے موسیٰ ! اَساں کنوں ہِکّی قسم دے کھاݨیں اُتے صبر نہیں تھی سگدا، بس آپڑیں رَبّ کنوں اَساڈے کِیتے دُعا منگ، جو اَساڈے کِیتے زمین وِچوں جَمݨ والے ساگ پَتر، کِھیرے پاپیاں، تھوم، مورھی، وصل پیدا کر ڈیوے، اُوں جواب ڈِتا جو کیا تُساں چنگی شَئے کوں گھٹائی شئے نال وَٹاوݨ چہندو، اِیہا گالھ ہے ، تاں کہیں شہر وِچ ڄُل رہو، جِہڑیاں شَئیں آپڑیں کِیتے منگدو، اُتّھوں مِل ویسن، اَتے اُنھاں کوں ذلالت بُھک ننگ

	وَبَآءُوا بِغَضَبٍ مِّنَ اللهِ ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوا وَّكَانُوا يَعْتَدُونَ	وَلھیٹ گِھدا، اَتے او اللہ دے غضب وِچ آ گئے، ایہ ایں واسطے تِھیا جو او اللہ دے احکاماں کوں نہ مَنیندے ہَن ! اَتے نَبیّاں کوں نا حق قتل کر چھوڑیندے ہَن، اِیندی ایہ وجہ وی ہئی جو انھاں نافرمانی کِیتی ہئی۔ اَتے شرعی حدّاں کنوں نِکل نِکل ویندے ہَن (٦١)۔
.62	إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصَارَىٰ وَالصَّابِئِينَ مَنْ آمَنَ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحاً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ	یقین کرو جو جِہڑے لوک ایمان گِھن آئے ہووِن، یہودی ہووِن یا صابِئ (ستارہ پرست) ہووِن، انھاں وِچوں جِہڑے وِی اللہ اَتے قیامت دے ڈِینہ اُتے ایمان رکھیندن، اَتے نیک عمل کریندن، بس اُنھاں دا اَجر اُنھاں دے رَبّ دے کولھ ہے، اَتے نہ اُنھاں کوں کوئی ڈر ڈُکّل ہوسی، تے نہ او مُونجھے ڈُکھے رَہسن (٦٢)۔
.63	وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُم بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ	(اَتے او ویلا وِی یاد کرو) جِڈاں اَساں تُساں کنوں قول قرار گِھن گِھدا اَتے کوہ طور تہاڈے اُتوں اُچا چا کھڑایا ہا، تاں جو کُجھ اَساں تُہاکوں ڈِتے اُوکوں تکڑا پکڑو، اَتے جو کُجھ ایندے وِچ ہے اُوکوں یاد کِیتی رَکھو، تاں جو تُساں متقی بݨ وَنجو (٦٣)۔
.64	ثُمَّ تَوَلَّيْتُم مِّن بَعْدِ ذٰلِكَ فَلَوْلاَ فَضْلُ اللهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنتُم مِّنَ الْخَاسِرِينَ	وَل تُساں اِیہ (قول قرار) کرݨ دے بعد پِھر گِیو ہے، جیکر اللہ دا فضل تے اُوندی رحمت تہاڈے اُتے نہ ہوندی، تاں تُساں گھاٹا چاوݨ والیاں وِچوں تھی ویندے (٦٤)۔
.65	وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوا مِنكُمْ فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ	اَتے تُساں آپݨیں وِچوں دے اُنھاں لوکاں کوں چنگی طرح جاݨدے وے، جنھاں نے چھنچھݨ والے ڈِینہ (مچھی دا شکار کر تے) حَد مُکا چھوڑی ہئی، بس اَساں اُنھاں کِیتے حکم ڈِے ڈِتا جو ذلیل قسم دے بُھولوں باندر تھی وَنجو (٦٥)۔
.66	فَجَعَلْنَاهَا نَكَالاً لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ	اَساں ایں واقعے کوں اوں ویلے دے لوکاں کِیتے تے اُنھاں دے بعد آوݨ والیاں کِیتے اَتے اللہ کنوں ڈرݨ والیاں کِیتے ہِک عبرت ڈِی

		شئے بݨا چھوڑیے (٦٦)۔
.67	وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ	اَتے (یاد کرو) جڈاں موسیٰ نے آپݨیں قوم کوں آکھیا، جو یقین کرو جو اللہ تُہاکوں حکم ڈیندے جو ہِک گاں کوہ ڈیوو، اُنھاں آکھیا بھاویں تاں توں اَساڈے نال مخول کریندِیں، اُوں آکھیا۔ مَیں اللہ کنوں پناہ منگداں متاں تُساں جاہلاں وِچوں تھی وَنجاں (٦٧)۔
.68	قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بِكْرٌ عَوَانٌ بَيْنَ ذَٰلِكَ فَافْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ	اُنھاں آکھیا، اَساڈے کِیتے آپݨیں رَبّ کوں آکھ جو اَساکوں کھول تے ڈِسا، جو اوگاں کہجی ہووے آکھیس اللہ فریندے جو او گاں نہ زیادہ بُڈھی ہووے اَتے نہ اَصلُوں وَچھی ہووے، بلکہ اُنھاں دِی درمیانی عمراں دِی ہووے، ہُݨ تاں تُساں اُوویں کرو، جیویں تُہاکوں حکم ڈِتا گِئے (٦٨)۔
.69	قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْنُهَا قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءُ فَاقِعٌ لَوْنُهَا تَسُرُّ النَّاظِرِينَ	پر اُنھاں آکھیا جو اَساڈی خاطر آپݨیں رَبّ کنوں پُچھ ڈِے جو او ایہ وِی کھول پاڑتے ڈِسا ڈِیوے جو اُوندا رَنگ کہجا ہووے، موسیٰ آکھیا، جو اللہ فریندے جو پیلے رنگ دی گاں ہووے، اُوندا رَنگ اِبجا گھاٹا ہووے جو ڈیکھݨ والیاں دے دِل خوش کر ڈیوے (٦٩)۔
.70	قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقَرَ تَشَابَهَ عَلَيْنَا وَإِنَّا إِنْ شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ	اُنھاں وَلدا آکھیا، اَساڈے کِیتے آپݨیں رَبّ کوں آکھ جو او ساکوں ایہ وِی ڈِسا ڈیوے، جو او پیا کیا کیا ہووے، اَصل گالھ ایہ ہے جو اساکوں اِبجی گاں وِچ مغالطہ پیا پوندے اَتے اللہ نے چاہا تاں ہُݨ ٹھیک ٹھاک سمجھ ویسوں (٧٠)۔
.71	قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا ذَلُولٌ تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَا شِيَةَ فِيهَا قَالُوا الْآنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ	مُوسیٰ آکھیا، جو او فریندے، جو او گاں نہ زمین دے ہلّاں وِچ جُتی ہوئی ہووے تے نہ رَڑھ کوں پاݨیں ڈیوݨ کیتے وُڑھی ہوئی ہووے، ٹھیک ٹھاک ہووے، جیکوں کوئی داغ شاغ وِی نہ ہووے اُنھاں آکھیا، ہُݨ تیں ٹھیک ٹھیک گالھیں ڈِس ڈِتن، تڈاں کِتھائیں انھاں اِبجی گاں کوں

		وَنج گٹھا، نہ تاں او تاں اِیویں کرݨ والے نہ لگدے ہَن (۷۱)۔
.72	وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْساً فَادَّارَأْتُمْ فِيهَا وَاللهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ	اَتے (او ویلا وِی یاد کرو) جڈاں تُساں ہِک بندے کوں قتل کر چھوڑیا، تاں مجرم دے متعلق آپس وِچ جھیڑا گھت ڈِتا اَتے جہڑا کُجھ تُساں لُکیندے ہاوے اُوکوں الله ظاہر کرݨ والا ہا (۷۲)۔
.73	فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا كَذٰلِكَ يُحْيِي اللهُ الْمَوْتَىٰ وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ	تاں اَساں آکھیا، جو اِیں گاں دِی کوئی بوٹی اِیکوں مارو اِیں طرح الله موئیاں کوں جیویندے، اَتے تہاکوں آپڑیاں نشانیاں ڈِکھیندے تاں جو تُساں عقل کنوں کم گھنو (۷۳)۔
.74	ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِّن بَعْدِ ذٰلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللهِ وَمَا اللهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ	وَت ایندے بعد تُہاڈے دِل سخت تِھی گئے بلکہ پتھر وانگوں تِھی گئے یا اِیں کنوں وِی زیادہ کرارے ! اِنھاں (پتھراں) وِچوں تاں بعضے اِیجھے وِی ہوندن، جنہاں وِچوں ندی نالے وَہ پوندن، اَتے یقین کرو، جو بعضے اِیجھے وِی ہوندن، جو او ڈَلیج پوندن تاں اُنھاں وِچوں (تھوڑا بہوں) پاݨیں نکل آندے، اَتے بعضے اِیجھے وِی ہوندن، جہڑے الله دے ڈر کنوں تلے رِڑھ آندن، اَتے جہڑا کُجھ تُساں کریندے وِے، الله اُوں کنوں بے خبر کائے نھیں (۷٤)۔
.75	أَفَتَطْمَعُونَ أَن يُؤْمِنُوا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ مِن بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ	کیا تُہاکوں توقع ہے جو تُہاڈے آکھیئے تے اِیمان گِھن آسن، حالانکہ اُنھاں وِچوں ہِک ٹولا الله دے کلام کُوں سُݨدا ہا، وَل جڈاں او اُوندی سَمجھ وِچ آویندا ہا، تاں اُوکوں بدلا ڈِیندا ہا، اَتے او اِیں گالھ کوں سَمجھدا وِی ہا (۷۵)۔
.76	وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَا بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ قَالُوا أَتُحَدِّثُونَهُم بِمَا فَتَحَ اللهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَاجُّوكُم بِهِ عِندَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ	اَتے جڈاں اِیہ اُنھاں لوکاں کوں مِلدن جہڑے جو اِیمان گِھن آئِن تاں اَکھیندن، اَساں وِی ایمان گِھن آئے سے، اَتے جڈاں آپس وِچ ہِک بئے کوں مِلدن، تاں آہدن، جہڑی گالھ الله نے تُہاکوں کھول پاڑ تے آکھ ڈِتی ہے، تاں کیا تُساں او اُنھاں کوں اِیں واسطے ڈِسیندو، جو تُہاڈے

		رَبّ دے سامنڑیں او ایندے اُتے تہاڈے نال حجت بازی کرن (۷٦)۔
.77	أَوَلاَ يَعْلَمُونَ أَنَّ اللّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ	کیا تُہاکوں اِیں ڳالھ دِی سمجھ نہیں آندی، کیا اُنھاں لوکاں کوں پتہ کائے نھیں جو جہڑا کُجھ اِیہ لکیندن یا ظاہر کریندن، اللہ بالکل جانڑدا کھڑے (۷۷)۔
.78	وَمِنْهُمْ أُمِّيُّونَ لاَ يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلاَّ أَمَانِيَّ وَإِنْ هُمْ إِلاَّ يَظُنُّونَ	اَتے اُنھاں وِچوں بعضے اَن پڑھ وِی ہِن، او اِیں کتاب (تورات) کُوں نھیں جانڑدے او محض اِیندے نال آپڑاں دِل خوش کریندن، او تاں محض اندازے لیندن (۷۸)۔
.79	فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِندِ اللّهِ لِيَشْتَرُواْ بِهِ ثَمَناً قَلِيلاً فَوَيْلٌ لَّهُم مِّمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَّهُمْ مِّمَّا يَكْسِبُونَ	بد بختی ہے اُنھاں دِی جہڑے جو آپڑیاں ہَتّھاں نال کتاب (تورات) کوں لکھیندن چا، وَل آہدن جو ایہ اللہ دی طرفوں آئی ہے، تاں جو اِیکوں معمولی جیہے مُل نال ویچ سگِن اُنھاں کیتے بد بختی ہے، جِہڑا کُجھ اُنھاں آپڑیاں ہتھاں نال لکھیئے تے اوندے کیتے وِی بد بختی ہے، جہڑی کُجھ (اِیں طرح) کمائی کیتی ہینے (۷۹)۔
.80	وَقَالُواْ لَن تَمَسَّنَا النَّارُ إِلاَّ أَيَّاماً مَّعْدُودَةً قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِندَ اللّهِ عَهْداً فَلَن يُخْلِفَ اللّهُ عَهْدَهُ أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللّهِ مَا لاَ تَعْلَمُونَ	اَتے آہدن جو (دوزخ دِی) بھا اَساکوں ڳِنڑے چُنڑے ڈینھاں کیتے محض ہَتھ لیسی، تے بس، اُنھاں کوں آکھو، جو کیا تُساں اللہ کنوں کوئی عہد (اِقرار) گِھدا ہوئے، اللہ آپڑیں اِقرار دے خلاف اَصلوں کُجھ کریندا وِی نھیں کیا تُساں اللہ دے متعلق اِجہیاں ڳالھیں نھیں پے کریندے، جِہڑیاں تُساں جانڑدے وِی نھیں (۸۰)۔
.81	بَلَى مَن كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَطِيـئَتُهُ فَأُوْلَـئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ	کیوں نھیں! جہڑا گندے کسب کرے، اَتے اوندیاں خطائیں اوکوں ہر پاسوں ویڑھ گِھنن، تاں اِجھے لوک ای دوزخی ہوندن، او ہمیشہ ہمیشہ ایندے وِچ (سڑدے) رَہسن (۸۱)۔
.82	وَالَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ	اَتے جہڑے لوگ اِیمان گِھن آندن، اَتے نیک عمل کریندن، ایہ لوک

بہشتی ہِن، او ایندے وِچ ہمیشہ ہمیشہ (خوش) رہسن (۸۲)۔	أُولَـٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ	
اَتے (او ویلا وِی یاد کرو) جڈاں اَساں اسرائیل دے قبیلے کنوں قول قرار کرایا، جو او سوائے اللہ دے کہیں بے دِی عبادت نہ کریسن اَتے پیو ماء، سَکیاں سوہریاں، یتیماں تے محتاجاں نال چنگا سلوک کریسن، اَتے لوکاں نال خُلق دِی گالھ کریسن، نمازاں قائم رکھیسن، زکوٰۃ ڈیسن، وَل تُہاڈے وِچوں دے تھوڑے جِیہے بَندیاں دے سِوا باقیاں مُنّہ چا وَلایا، تُساں تاں ہِس منّہ پھیر وَنجݨ والے تھیو وے(۸۳)۔	وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لاَ تَعْبُدُونَ إِلاَّ اللهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَاناً وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَقُولُواْ لِلنَّاسِ حُسْناً وَأَقِيمُواْ الصَّلاَةَ وَآتُواْ الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلاَّ قَلِيلاً مِّنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ	.83
اَتے جڈاں اَساں تُساں کنوں اِقرار کرایا، جو تُساں آپس وِچ خون خرابہ نہ کریسو، اَتے تُساں آپڑیاں بندیاں کوں اُنھاں دے گھر کنُوں بے گھر نہ کریسو ول تُساں قول قرار کوں پکّا وِی کیتا اَتے تُساں خود (اِیں گالھ دے) گواہ وِی ہیوے (۸٤)۔	وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لاَ تَسْفِكُونَ دِمَآءَكُمْ وَلاَ تُخْرِجُونَ أَنْفُسَكُمْ مِّن دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ	.84
وَل تُساں اُوہے اِی ہیوے، جو آپڑیاں بندیاں کوں قتل وِی کریندو اَتے آپڑیاں وِچوں ہِک ٹولے کوں اُنھاں دے گھروں کڈھ وِی چھوڑیندو، گناہ تے ظلم کریندے ہوئیں انھاں دے مخالفاں دِی مدد وِی کریندو، اَتے جیکر او تہاڈے کولھ قیدی تھی آندن، تاں اُنھاں دے فِدیے دا لَین دین کریندو، حالانکہ تُہاڈے کِیتے تاں اُنھاں کوں کڈھ چھوڑݨ اِی حرام کیتا ہویا ہا کیا گالھ ہے جو تُساں (اللہ دِی) کتاب دے بعضیاں (احکاماں) کوں منیندے وے، تے بعضیاں کُوں نہوے مَنیندے، ہِس تُہاڈے وِچوں جھڑے وِی اِیں طرح دے کم کرن، اُنہاں دِی جزا کیا تھی سگدی ہے سِوائے اِیندے جو او دُنیا دِی زندگی وِچ ذلیل و خوار تھیوݨ، اَتے قیامت دے ڈِینہ اُنھاں کوں سخت کنوں	ثُمَّ أَنْتُمْ هَـٰؤُلآءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقاً مِّنْكُمْ مِّن دِيَارِهِمْ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَإِن يَأْتُوكُمْ أُسَارَىٰ تُفَادُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَآءُ مَن يَفْعَلُ ذٰلِكَ مِنكُمْ إِلاَّ خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰ أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ	.85

		سخت عذاب وِچ سَٹ ڈِتا ونجے، اَتے اللہ اُوں کنوں بے خبر کائے نھیں جِہڑا کُجھ تُساں کریندے رہندو (۸۵)۔
86.	أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ	اِیہے لوک ہِن جنھاں آخرت (دِی نجات) دے بدلے دنیا دی زندگی دا سَودا کر گِھدِے بس نہ انہاں دے عذاب کوں گھٹایا ویسی، اَتے نہ انھاں کوں کوئی مدد ڈِتی ویسی (۸٦)۔
87.	وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِن بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنفُسُكُمُ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ	اتے بیشک اساں موسیٰ کوں کتاب ڈِتی ہئی ، اَتے اُونڈے بعد ہِک بئے دے پِچھوں رسول بھیجیندے رہیے ہیں، اَتے مریم دے پُتر عیسیٰ کُوں (نَبوّت دیاں) کھلیاں نِشانیاں ڈِے چھوڑیاں ہَن، اَتے اَساں پاک روح (جبریل) دے ذریعے طاقت وی پُچائی، جَڈاں وِی تُہاڈے کول کوئی رسول اِہجیاں شئیں گِھن تے آندے، جِنہاں کوں تُہاڈے دِل پسند نہیں کریندے تاں تُساں وڈائی کریندو، کنھائیں رسولاں کُوں کوڑا کر چھوڑیندے وے، اَتے کِنھائیں کوں قتل کر چھوڑیندے وے (۸۷)۔
88.	وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَل لَّعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ	اَتے او آہدن جو اَساڈے دِل غلاف وِچ تکڑے وَلھیٹیے ہوئن بلکہ اُنھاں دے کفر دِی وجہ کنوں اُنہاں اُتے اللہ دِی لعنت ہے، بس ایہ تھوڑے جِیہے تاں اِیمان گِھن آندن (۸۸)۔
89.	وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِّنْ عِندِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِن قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُم مَّا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ	اَتے جَڈاں اللہ دِی طرفوں اُنہاں دے کولھ اِہجی کتاب آئی، جِہڑی اُنہاں دے کولھ والی (کتاب) کوں سَچّا آکھݨ والی ہے، اَتے اِیہ وِی جو اُوں کنوں پہلے لوکاں اُتے فتح حاصل کرݨ دِی دُعا منگدے ہِن، جنھاں جو کُفر کیتا ہویا ہا، پر جَڈاں او شئے اُنھاں کولھ آئی جیکوں چنگی طرح سُنڄاݨ وِی گھدا ہا، (وَل وِی) اُوں کنوں اِنکار کر چھوڑیونیں ، اِیں واسطے کافراں اُتے اللہ دِی لعنت ہے (۸۹)۔

.90	بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهِ أَنفُسَهُمْ أَن يَكْفُرُوا بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ بَغْيًا أَن يُنَزِّلَ اللَّهُ مِن فَضْلِهِ عَلَىٰ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ فَبَاءُو بِغَضَبٍ عَلَىٰ غَضَبٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ	بہوں گھٹایا مُل ہے جیندے بدلے اُنہاں آپڑیاں جاناں (نفساں) کُوں ویچ چھوڑئیے اَتے اوندا اِنکار کریندن جہڑا کُجھ اللہ نے نازل کِیتے محض ایں ساڑ کنوں جو اللہ آپڑیں فضل نال آپڑیاں بندیاں وِچوں جیکوں چہندے اوندے اُتے نازل کر ڈیندے، ایں گالھوں او غضب جیہے غضب وِچ آگیئن، اَتے کافراں کِیتے بہوں ذلیل کر چھوڑن والا عذاب ہے (۹۰)۔
.91	وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ قَالُوا نُؤْمِنُ بِمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَهُمْ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنبِيَاءَ اللَّهِ مِن قَبْلُ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ	اَتے جڈاں اُنھاں کوں آکھیا ویندے جو اِیمان گِھن آؤ، اوندے اُتے جہڑا کُجھ اللہ نازل کِیتے، تاں آہدن، اَساں تاں بَس اوکوں مَنیندے ہَیں جہڑا کُجھ اَساڈے اُتے لَتّھے، اَتے اُوں کنوں علاوہ بِیا کہیں کُوں نِسّے منیندے حالانکہ او (کتاب) برحق ہے، او تاں اُوکوں وِی مَنیندی ہے جہڑا کُجھ اُنہاں کولھ ہے، آکھ ڈیو جو جیکر تُساں (سچّے) مومن ہاوے تاں پہلے اللہ دے نبیاں کوں قتل کیوں کریندے ہاوے (۹۱)۔
.92	وَلَقَدْ جَاءَكُم مُّوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِن بَعْدِهِ وَأَنتُمْ ظَالِمُونَ	اَتے بیشک جڈاں موسیٰ تُہاڈے کولھ کُھلّے ڈُلّے معجزے (نشانیاں) گِھن آیا تاں تُساں اوندے (کوہ طور تے وَنجݨ دے) بعد وَچھیر کوں آپڑاں معبود بݨا گِھدا اَتے اِیں طرح تُساں (آپڑیں حق وِچ) ظلم چا کِیتا (۹۲)۔
.93	وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُم بِقُوَّةٍ وَاسْمَعُوا قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأُشْرِبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ بِئْسَمَا يَأْمُرُكُم بِهِ إِيمَانُكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ	اَتے (یاد کرو او ویلا) جڈاں تُساں کنوں پکا قول قرار گِھدا، اَتے کوہ طور کوں تہاڈے سراں توں اُچا کر کھڑایا، اَتے (حکم ڈِتا جو) جہڑا کُجھ اَساں تُہاکوں ڈِتے اُوکوں تکڑا پکڑی رکھو، اَتے اِیکوں سُݨ گِھنو، اَکھیونیں جو اَساں سُݨ تاں گِھدے، پر مَنیندے نِسّے، اَتے انہاں دے کفر دی وجہ کنوں اُنھاں دے دِلاں وِچ وچھیر وَڑیا ہویا ہا، آکھ ڈیو، جو جیکر تُساں کہیں ایہو جیہے مذہب اُتے اِیمان گِھن آئے وے تاں وَل تُہاڈا ایمان تُہاکوں بہوں بُری شئے دا حکم ڈیندے (۹۳)۔

.94	قُلْ إِن كَانَتْ لَكُمُ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِندَ اللهِ خَالِصَةً مِّن دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُاْ الْمَوْتَ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ	آکھ ڈیو، جیکر آخرت دا ٹھکاݨاں الله دے نزدیک محض تہاڈے کیتے ہے، ٻنھاں لوکاں کیتے کائے نھیں، تاں جیکر سچے ہیوے، تاں ذری مَر ونڄݨ دی خواہش تاں کر ڈکھاؤ (۹٤)۔
.95	وَلَن يَتَمَنَّوْهُ أَبَداً بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ وَاللهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمينَ	اَتے اِیہ لوک کڈاہیں اِیندی خواہش نہ کریسن اِیہ اُوں کنوں ڈردِن جھڑا کجھ اِنھاں اَپڑیں ہتھیں اَگوں بھیڄا ہوئے اَتے الله چنگی طرح جاݨدے ظالماں کوں (۹۵)۔
.96	وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَاةٍ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُواْ يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهِ مِنَ الْعَذَابِ أَن يُعَمَّرَ وَاللهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ	بلکہ توں اُنھاں کوں حیاتی دا زیادہ حرصیل پیسیں، بلکہ اُنھاں کنوں وی زیادہ جنھاں شِرک کیتا ہوئے، اُنھاں دا ہر کوئی اِیہ خواہش کریندے جو اُوندی تاں ہزاراں سالاں دی عُمر تھی ونڄے، پر اِیہ شئے اُوں عذاب کنوں تاں نھیں چھوڑا سگدی، جیکر اُوندی عمر ودھا وِی ڈِتی ونڄے، اَتے الله چنگی طرح ڈیکھدا کھڑے جو کجھ اِیہ کریندے ودے ہِن (۹٦)۔
.97	قُلْ مَن كَانَ عَدُوّاً لِّجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللهِ مُصَدِّقاً لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ	(ہر اُوں شخص کوں) آکھ ڈیو جھڑا جو جبرئیل نال دُشمنی رکھیندے (او سڑ مَرے) کیوں جو جبرئیل تاں الله دے حکم نال اِیہ کتاب تیڈے دِل وِچ گھتی ہے، (اِیہ کتاب تاں) اُوکوں وِی سچّا منیندی ہے، جھڑی جو اِیں کنوں پہلے دِی ہے اَتے اِیہ مومناں کیتے ہدایت ہے تے خوشخبری ہے (۹۷)۔
.98	مَن كَانَ عَدُوّاً لِّلّهِ وَمَلآئِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللهَ عَدُوٌّ لِّلْكَافِرِينَ	جھڑا شخص الله دا ، اُوندے فرشتیاں دا، اُوندے رسولاں دا، جبرئیل دا، میکائیل دا دشمن ہے، تاں الله وِی اِہجیاں کافراں دا دشمن ہے (۹۸)۔
.99	وَلَقَدْ أَنزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلاَّ الْفَاسِقُونَ	اَتے تحقیق اَساں تیڈے کولھ کُھلیاں ڈُلیاں نشانیاں نازل کیتن، اَتے اُنھاں کنوں انکار اُوہے کریندن جھڑے جو نافرمان ہِن (۹۹)۔
.100	أَوَكُلَّمَا عَاهَدُواْ عَهْداً نَّبَذَهُ فَرِيقٌ	اُنھاں لوکاں جڈاں وِی کوئی قول قرار کیتے، تاں اُنہاں وِچوں ہِک نہ ہِک

	مِّنْهُم بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ	ٹولے اِیندی پرواہ وِی نھیں کیتی بلکہ اُنھاں وِچوں بَہوں سارے منیندے وِی کائے نھیں (۱۰۰)۔
.101	وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِندِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ كِتَابَ اللَّهِ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ	اَتے جَڈاں اُنھاں دے کولھ اللہ دِی طرفوں رسول آیا، اُوں نے جو کُجھ اُنھاں کولھ ہا، اُوندی وِی تصدیق کرڈِتی، وَل وِی جِنھاں لوکاں کوں کتاب ڈِتی ہوئی ہَئی، اُنھاں دے ہِک نہ ہِک ٹولے اللہ دِی کتاب کُوں آپڑیں کنڈ پچھُوں سَٹ گھتیا، جیویں جو او ایکوں جانڑدے وِی نہ ہووِن (۱۰۱)۔
.102	وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيَاطِينُ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَانَ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَٰكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّىٰ يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ وَمَا هُم بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ	اَتے اُونّدے پچھُوں لگ پئے جِہڑا کُجھ سلیمان دِی حکومت وِچ شیطان پڑھدے ہن، حالانکہ سلیمان نے کفر دِی کوئی گالھ نہ کیتی ہَئی بَس شیطان کفر والیاں گالھیں کریندے ہَن، کیوں جو لوکاں کوں جادو سکھیندے ہَن (اَتے اِہجیاں گالھیں دِی پیروی کروِیندے ہن) جِہڑیاں جو بابل دے ڈُوں فرشتیاں، ہاروت تے ماروت اُتے نازل کیتیاں گیاں ہَن، او ڈُوہائیں کہیں ہِک کُوں وِی کُجھ نہ سکھیندے ہَن، جیتوڑیں اِیہ نہ آکھ ڈِیندے ہَن، جو اَساں تاں تُہاڈے کیتے ہِک آزمائش ہیں، تُساں کفر وِچ نہ پے پووُو ! تاہم او اُنھاں کنوں اِہجا جادو سِکھدے ہَن، جِہڑا جو پَے تے اُوندی ذال وِچ جُدائی گھتا ڈِیندا ہا، پر او اُونّدے نال اُنھاں وِچوں کہیں ہِک کوں وِی اللہ دے حکم دے بغیر نقصان نہ ڈے سگدے ہَن، اَتے او اُوہو کُجھ سِکھدے ہَن، جِہڑا اُنھاں کُوں نقصان تاں ڈِیندا ہا، پر نفع نہ ڈے سگدا ہا، اَتے چنگی طرح جانڑدے ہَن جو جِہڑا شخص اُنھاں شئیں دا سودا کرے، تاں آخرت وِچ اُوندا کوئی حِصّہ کائے نھیں، اَتے او گندی شئے ہے، جیندے بدلے اُنھاں آپڑیں جاناں ویچ چھوڑئن، اَرمان لگدے جو اُنھاں اِیں گالھ کوں کیوں نہ جانڑ گھدّا

		(۱۰۲)۔
.103	وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِّنْ عِندِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ	اَتے جیکر او ایمان گھن آندے، اَتے پرہیزگاری کریندے تاں اللہ دِی طرفوں چنگا بَدلہ مِلدا، پر اَرمان لگدے جو اُنہاں اِیں ڳالھ کُوں کیوں نہ جاݨ گِھدّا (۱۰۳)۔
.104	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انظُرْنَا وَاسْمَعُوا وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ	وُوئے لوکو جِہڑے جو ایمان گھن آئیوے ! (رسولِ کریم کوں) رَاعِنَا (پُھریڑی، چھیڑو وغیرہ) نہ آکھیا کرو، بلکہ اُنظُرنا (ساڈے اُتے نظر فرماؤ) آکھیا کرو اَتے (اُوکوں) دھیان نال سُݨیا کرو، اَتے کافراں کِیتے تاں (اُوویں وِی) وَڈے ڈُکھ آلا عذاب ہے (۱۰٤)۔
.105	مَّا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ أَن يُنَزَّلَ عَلَيْكُم مِّنْ خَيْرٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ	اَتے کتاب والیاں (یہودیاں) اَتے مشرکاں وِچوں جِہڑے جو کافر ہِن او اِیہ پسند نھیں کریندے، جو تُہاڈے اُتے تُہاڈے رَبّ دی طرفوں کوئی چنڱائی نازل تھیوے اللہ تاں جیکوں چہندے، آپڑیں رحمت کِیتے چُݨ گِھندے، اَتے اللہ تاں بَہوں وَڈے فضل والا ہے (۱۰۵)۔
.106	مَا نَنسَخْ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِّنْهَا أَوْ مِثْلِهَا أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	اَساں جِہڑی آیت کوں ہٹا ڈیندے ہَیں، یا اوکوں (ذہناں وِچوں) کڈھ ڈیندے ہَیں، تاں اُوندی جاء تے اُوں کنوں چنگی یا اُوجہی ہِئی آیت اَݨیندے ہَیں، کیا تُساں نہوے جاݨدے جو بیشک اللہ ہر شَئے اُتے قادر ہے (۱۰٦)۔
.107	أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ	کیا تُساں نہوے جاݨدے جو بیشک اللہ کِیتے اِی اَسماناں تے زمین دِی بادشاہی ہے، اَتے تُہاڈے کِیتے اللہ کنوں سِوا نہ کوئی یار ہے، تے نہ کوئی مددگار ہے (۱۰۷)۔
.108	أَمْ تُرِيدُونَ أَن تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوسَىٰ مِن قَبْلُ وَمَن يَتَبَدَّلِ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ	کیا تُساں چہندو جو اَپڑیں رسول کنوں اُوں طرح سوال پُچھو، جَیں طرح پہلے وقتاں موسیٰ کنوں پُچھے گئے ہَن، اَتے جَیں بندے آپڑیں ایمان کوں کفر نال بدل گِھدے، تاں بیشک او سِدّھے رَستے تُوں

	السَّبِيلِ	تِھڑک گئے (۱۰۸)۔
.109	وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُم مِّن بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّاراً حَسَداً مِّنْ عِندِ أَنفُسِهِم مِّن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ فَاعْفُواْ وَاصْفَحُواْ حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللّٰهُ بِأَمْرِهِ إِنَّ اللّٰهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	کتاب والیاں (یہودیاں) وِچوں بہوں سارے اِیہ چہندن جو او تُہاکوں تُہاڈے ایمان گِھن آوݨ دے بعد وَلا کافر بݨا چھوڑن، محض اُوں حسد کنُوں جِھڑا جو اُنہاں دے دِلاں وِچ پاتا ویندے، او وِی اِیں ڳالھ دے بعد جو حق اُنھاں اُتے ظاہر کر ݙِتا گئے، بَس تُساں معاف کرݙیو، تے پَرے کرو، جیتوڑیں جو اللہ آپڑاں (بِیا) حکم نہ آنے ! بیشک اللہ تاں ہر شَئے اُتے قادر ہے (۱۰۹)۔
.110	وَأَقِيمُواْ الصَّلاَةَ وَآتُواْ الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُواْ لأَنفُسِكُم مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِندَ اللّٰهِ إِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ	اَتے قائم رَکھو نماز کوں، تے ݙِتی رکھو زکوٰۃ ! اَتے تُساں اَپڑیں آپ کِیتے بَھلائی دے جِھڑے کم اَڳوں کِیتے بھیجیسو، تاں (جَݙاں ویسو تاں) او اللہ کولھوں مِلسِن، بیشک اللہ جو کُجھ تُساں کریندو چنگی طرح ݙیکھدا کھڑے (۱۱۰)۔
.111	وَقَالُواْ لَن يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلاَّ مَن كَانَ هُوداً أَوْ نَصَارَىٰ تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُواْ بُرْهَانَكُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ	اَتے (یہودی تے عیسائی) اَکھیندن، جو کوئی وِی جنّت وِچ داخل نہ تھی سگیسی سوائے اُنہاں دے جِھڑے جو یہودی یا عیسائی ہوسن، اِیہ اُنہاں دے دِل پَرچاوے ہِن، آکھ ݙیو، جیکر تُساں سَچے ہِیوے، تاں (اِیں ڳالھ دا) کوئی ثبوت پیش کرو (۱۱۱)۔
.112	بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ عِندَ رَبِّهِ وَلاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ	ہا، جَیں شخص اللہ والے پاسے مُنّہ چا کِیتے، اَتے نیک وِی ہے تاں اِہجیاں کِیتے رَبّ دِی طرفوں اَجر ہے، اُنھاں کِیتے نہ کوئی ݙر ݙُکل ہوسی، تے نہ او مُونجھے ݙُکھے تِھیسِن (۱۱۲)۔
.113	وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصَارَىٰ عَلَىٰ شَيْءٍ وَقَالَتِ النَّصَارَىٰ لَيْسَتِ الْيَهُودُ عَلَىٰ شَيْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ كَذَٰلِكَ قَالَ الَّذِينَ لاَ يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ	اَتے یہودی اَکھیندن، جو عیسائیاں کولھ کُجھ کائے نھیں، تے عیسائی اَکھیندن جو یہودیاں کولھ کُجھ کائے نھیں، حالانکہ ݙوہیں ہِکا آسمانی کتاب پڑھدن، اِیویں او لوک وِی انہاں وانگیں دعوے کریندن، جِھڑے کُجھ جاݨدے وِی کائے نھیں، بس اَللہ قیامت دے ݙینّہ اُنھاں دِی اُوں ڳالھ

	فَاللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ	دا فیصلہ کر ڈِیسی جھڑی وِچ اِیہ لوک اِختلاف رَکھیندن (۱۱۳)۔
.114	وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللّٰهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا أُولَٰئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ	اَتے اُنھاں کنُوں وَدھ ظالم کوݨ ہے جھڑے اللہ دِیاں مسیتاں وِچ اُوندا ناں گھِنّݨ کنُوں منع کریندن، اَتے اُنھاں کوں ویران کرݨ دی کوشش وِچ لگیے ہوئین، اِیہ تاں او ہِن، جنھاں کوں اِنھاں وِچ وَڑݨ دا حق وِی کائے نھیں، اَلبتہ ڈِردیں، ڈِردیں وَڑݨ تاں خیر اِنھاں کیتے تاں دُنیا وِچ خرابی خواری ہے، تے آخرت وِچ اُنھاں کیتے وڈا عذاب ہے (۱۱٤)۔
.115	وَلِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللّٰهِ إِنَّ اللّٰهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ	اَتے مشرق تے مغرب (سب پاسے) اللہ دے ہِن جھڑے پاسے وِی مُنہ وَلیسو، اُڈاؤں اللہ دِی توجہ ہوسی، اللہ تاں وَڈے گھیرے والا تے بہوں علم والا ہے (۱۱۵)۔
.116	وَقَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلٌّ لَهُ قَانِتُونَ	اَتے اِیہ آہدن جو اللہ (کہیں کوں) پُتر بݨایا ہوئے، او تاں اِیں گالھوں پاک ہے، (اِیہ ہئی گالھ ہے) جو جو کُجھ اَسماناں تے زمین وِچ ہے، سب کُجھ ہُوندا ہے اَتے ہر کوئی اُوندا فرمانبردار ہے (۱۱٦)۔
.117	بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ	اُوہو شروع کنُوں اَسماناں تے زمین دے بݨاوݨ والا ہے، اَتے جڈاں کوئی کم کرن چہندے، تاں بَس اُوکوں اِیہو کُجھ اَکھیندے جو "تھی وَنّج" تے او تھی ویندے (۱۱۷)۔
.118	وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللّٰهُ أَوْ تَأْتِينَا آيَةٌ كَذَٰلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَابَهَتْ قُلُوبُهُمْ قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ	اَتے جھڑے لوک کُجھ نہیں جاݨدے او تاں آہدن جو اللہ اَساڈے نال گالھیں کیوں نھیں کریندا، یا اَساڈے کولھ کوئی آیت کیوں نہیں آندی، جھڑے لوک اِنھاں کنُوں پہلے گزرن، او وِی انھائیں وانگوں گالھیں کریندے ہَن، اِنھاں ساریاں دے دِل ہِکو جیہے ہَن، جھڑی قوم (اللہ تے) یقین رَکھیندی ہے بیشک اُنھاں کیتے اساں آپڑیاں نشانیاں کھول

		پاڑ تے ڈِسا ڈِتن (۱۱۸)۔
.119	إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيراً وَنَذِيراً وَلاَ تُسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ	بیشک اَساں تیکوں حقّی طور تے خوشخبری سُناوݨ والا تے ڈراوݨ والا بݨا تے بھیجئے اَتے دوزخ وِچ سٹّیے وَنجݨ والیاں دے متعلق تیں کنوں کوئی پُچھ ڳِچھ نہ کیتی ویسی (۱۱۹)۔
.120	وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنكَ الْيَهُودُ وَلاَ النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ إِنَّ هُدَى اللهِ هُوَ الْهُدَىٰ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللهِ مِن وَلِيٍّ وَلاَ نَصِيرٍ	اَتے تیں کنوں نہ تاں یہودی راضی تھیسن اَتے نہ عیسائی ! (اِیہ ہِک ڳالھ ہے) جو تُوں انھاں دِی ملّت (مذہب) دِی پیروی کریں تاں (راضی تھی وَنڄن !) آکھ ڈے جو اللہ دِی ہدایت اِی اصل ہدایت ہے، اَتے جیکر تُوں انھاں دِی مرضی تے چلیوں اِیں ڳالھ دے باوجود جو تیڈے کولھ علم آ چُکئیے تاں اللہ دِی پکڑ کنوں بچاوݨ والا نہ کوئی یار ہوسیا، نہ کوئی مددگار (۱۲۰)۔
.121	الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلاَوَتِهِ أُوْلَـٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمن يَكْفُرْ بِهِ فَأُوْلَـٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ	جنھاں لوکاں کوں اَساں اَسمانی کتاب ڈِتی ہے او اُوکوں پڑھدن جیویں جو اُوندے پڑھݨ دا حق ہے، اِیہے لوک اِیندے اُتے ایمان گِھن آندن، اَتے جھڑے اِیکوں نھیں مَنیندے بس اُوہے لوک گھاٹا چاوݨ والے ہِن (۱۲۱)۔
.122	يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُواْ نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ	وُوئے بنی اِسرائیل والو ! میڈیاں اِنھاں نعمتاں کوں یاد کرو، جھڑیاں مَیں تُہاکوں اِیویں ڈِتی رکھݨ اَتے مَیں تُہاکوں سارے لوکاں تے فضیلت ڈِتی (۱۲۲)۔
.123	وَاتَّقُواْ يَوْماً لاَّ تَجْزِي نَفْسٌ عَن نَّفْسٍ شَيْئاً وَلاَ يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلاَ تَنفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَلاَ هُمْ يُنصَرُونَ	اَتے اُوں ڈِینہ کنوں ڈرو، جھڑے ڈِینہ کوئی شخص کہیں شخص دے ذَری وِی کم نہ آسی، اَتے نہ اُوں کنوں عِوضاناں گِھدا ویسی، اَتے نہ اُوکوں کوئی سِفارش فائدہ ڈیسی، اَتے نہ اُنھاں کوں کہیں کنوں کوئی مدد پُڄ سَگسی (۱۲۳)۔
.124	وَإِذِ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ	اَتے (او ویلا وِی یاد کرو) جڈاں ابراہیم کوں اُوندے رَبّ نے کُجھ

گالھیں دِی اَزمائش وِچ سَٹیا پَر اُوں اُنھاں کوں پورا کر ڈِکھایا، اللہ آکھیا، جو مَیں تیکوں لوکاں واسطے ہِک اِمام (رہبر) بݨاوݨ والا ہاں ! اُوں آکھیا، اَتے میڈی اولاد وِچوں وِی (بݨاویں)، اَللہ آکھیا، میڈا وعدہ ظالم لوکاں کِیتے نھیں ہوندا (١٢٤)۔	فَأَتَمَّهُنَّ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَاماً قَالَ وَمِن ذُرِّيَّتِي قَالَ لاَ يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ	
اَتے جِڈاں اَساں بیت اللہ کوں لوکاں کِیتے کٹھے تھیوݨ دِی تے اَمن دِی جاء بݨایا، تاں (حکم ڈِتا) جو ابراہیم دے (نماز وِچ) کھڑݨ والی جاء کوں نماز دِی جاء بݨاؤ، اَتے اَساں اِبراہیم تے اِسماعیل کنوں قول قرار گھدا ہا، جو میڈے اِیں گھر کوں طواف کرݨ والیاں، اعتکاف کرݨ والیاں، رکوع تے سجدہ کرݨ والیاں، کِیتے پاک صاف رکھائے (١٢٥)۔	وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْناً وَاتَّخِذُواْ مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى وَعَهِدْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ	.125
اَتے جِڈاں ابراہیم دُعا منگی جو اللہ سَئیں آں ! اِیں شہر کوں اَمن والا بݨا، اَتے اُنھاں رہݨ والیاں کُوں میویاں وِچوں رزق ڈے، جِہڑے جو اللہ تے قیامت دے ڈِینہہ اُتے ایمان رکھیندے ہوون، اللہ آکھیا، جِہڑا جو ایمان نہیں گِھن آندا، اُوکوں وِی تھوڑے ڈِینہاں دِی زندگی کِیتے مال متاع ڈیساں، وَل اُوکوں بھاہ دے عذاب وِچ گھِیل سَٹیا ویسی ! اَتے او وَل وَنڄ رہن کِیتے بہوں گندی جاہ ہے (١٢٦)۔	وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَـَذَا بَلَداً آمِناً وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ آمَنَ مِنْهُم بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ قَالَ وَمَن كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُ قَلِيلاً ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَى عَذَابِ النَّارِ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ	.126
اَتے (او ڈِینہہ وی یاد کرو) جِڈاں ابراہیم تے اسماعیل اِیں گھر دے اَیرے (اِیں دُعا نال) بݨیندے پئے ہَن، جو اَساڈے رَب آ ! اَساں کنوں اَساڈی اِیہ خدمت قبول چا کر، بیشک تُوں خُوب سُݨݨ والا تے بہوں جاݨݨ والا ہیں (١٢٧)۔	وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ	.127
اَساڈے رَب آ ! اَساکوں آپݨاں فرمانبردار مسلمان بݨائی رکھیں اَتے اَساڈی اولاد وِچوں ہِک اُمت کوں آپݨاں فرمانبردار بݨاویں، اَتے	رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِن ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَأَرِنَا	.128

	مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَآ إِنَّكَ أَنتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ	اَساکوں ڈھنگ شنگ سِکھا، اَتے اَساڈے اُتے کرم دِی نظر بھالی رکھیں، بیشک تُوں وَل وَل توجہ کرݨ والا تے بَہوں مہربان ہیں (۱۲۸)۔
.129	رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولاً مِّنْهُمْ يَتْلُواْ عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنتَ العَزِيزُ الحَكِيمُ	اَتے اَساڈے رَب آ! انھاں لوکاں کیتے اُنھائیں وِچوں ہِک رسول کھڑا کریں، جِہڑا اُنھاں کوں تیڈیاں آیاتاں پڑھ تے سݨیندا رَہے، اَتے اُنھاں کوں کتاب تے دانائی دِیاں ڳالھیں سکھائی رَکھے اَتے اُنھاں دِیاں زندگیاں سنّوارے، بیشک تُوں وڈے غلبے تے وَڈی حکمت والا ہیں (۱۲۹)۔
.130	وَمَن يَرْغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلاَّ مَن سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ	اَتے ابراہیم دے دین کنُوں کوݨ مُنہ وَٹا سڳدے، سوائے اُنہاں دے جِنھاں آپڑیں آپ کوں اَحمق بݨا چھوڑیے، اَتے اَساں اوکوں (ابراہیم کوں) دُنیا دے بندیاں وِچوں چُݨ گھدا، اَتے آخرت وِچ او نیک لوکاں وِچوں ہوسی (۱۳۰)۔
.131	إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ	جَڈاں اوکوں اُونّدے رَبّ آکھیا جو اِسلام تے آوَنّج تاں اُوں آکھیا، مَیں تاں ہاں وِی سارے جہاناں دے رَبّ دا فرمانبردار (۱۳۱)۔
.132	وَوَصَّى بِهَآ إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَا بَنِيَّ إِنَّ اللّهَ اصْطَفَى لَكُمُ الدِّينَ فَلاَ تَمُوتُنَّ إَلاَّ وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ	اَتے ابراہیم نے آپڑیاں بالاں کُوں ہِیں ڳالھ دِی وصیّت کیتی تے یعقوب نے وِی! جو اے بالو! بیشک اللہ نے تُہاڈے کِیتے اِیہو دین (اِسلام) پسند کِیتے بس تُساں وِی مَردے ویلے تئیں (ضرور) مسلمان تھِیئے رِہائے (۱۳۲)۔
.133	أَمْ كُنتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِن بَعْدِي قَالُواْ نَعْبُدُ إِلَـهَكَ وَإِلَـهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَـهاً	کیا تُساں اُوں ویلے وِی موجودہا وے، جِہڑے ویلے یعقوب کُوں موت آ وِلھیٹیا، اُوں آپڑیاں بالاں کنوں پُچھیا، جو میڈے مَرݨ دے بعد تُساں کیندی عبادت کریسو، اُنھاں آکھیا، اَساں تاں تیڈے معبود دِی، اَتے تیڈے وڈکیاں، ابراہیم، اسماعیل اَتے اِسحاق دے معبود دِی

	وَاحِداً وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ	عبادت کریسوں، اِیہو ہِکو عبادت دے لائق ہے، اَتے اَساں اُوندے فرمانبردار ہیں (۱۳۳)۔
.134	تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَّا كَسَبْتُمْ وَلاَ تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ	اِیہ ہِک او اُمّت ہِے جِہڑی پہلے گزر گئی ہے، اُنھاں واسطے اُوہو کُجھ کم آسی جِہڑا اُنھاں کِمتے اَتے تُہاڈے کِیتے اُوہو کُجھ پکرسی، جِہڑا تُساں کِمتے، اُنھاں دے عملاں دِی پُچھ پُگِھ تُساں کنُوں کائے نہ تھیسی (۱۳٤)۔
.135	وَقَالُواْ كُونُواْ هُوداً أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُواْ قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفاً وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ	لوک اَکھیندن جو تُساں یہودی یا عیسائی تھی وَنجو، تاں سِدھے راہ لگ ویسو، آکھ ڈیو اَصلوں کائے نہ ! اَساں تاں اِبراہیم دے دِین اُتے ہیں، جِہڑا جو سچّا تے پکّا ہے (ابراہیم) مشرک لوکاں وِچوں نہ ہا (۱۳۵)۔
.136	قُولُواْ آمَنَّا بِاللّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَى وَعِيسَى وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لاَ نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ	(مسلمانو) آکھ ڈیو جو اساں اللہ اُتے ایمان گِھن آئے ہِیں، اَتے جِہڑا کُجھ اَساں دو نازل کیتا گئے، اَتے جِہڑا کُجھ ابراہیم، اسماعیل، اِسحاق، یعقوب تے اُوندے قبیلیاں اُتے نازل کیتا گئے، اَتے جِہڑیاں (کتاباں) موسیٰ تے عیسیٰ کُوں ڈِتیاں گِیئن، اَتے جِہڑیاں نبیّاں کُوں اُنہاں دے رَبّ دِی طرفوں ڈِتیاں گِیئن (اُنھاں اُتے وِی ایمان گِھن آئے ہِیں)، اَساں اُنھاں وِچوں کہیں ہِک وِچ وِی فرق نِسے سمجھدے اَتے اَساں اللہ دے فرمانبردار ہِیں (۱۳٦)۔
.137	فَإِنْ آمَنُواْ بِمِثْلِ مَا آمَنتُم بِهِ فَقَدِ اهْتَدَواْ وَّإِن تَوَلَّوْاْ فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ	جیکر اِیہ لوک وِی اُوں طرح ایمان گِھن آون جیویں تُساں اُوندے اُتے ایمان گِھن آئیوئے تاں وَت اُنھاں ہدایت پا گِھدی ! اَتے جیکر او اِیں کنُوں مُنہ پھیر گِئے تاں وَت او ضِد وِچ آگِیئن، اُنھاں دے مقابلے وِچ تُہاکوں اللہ کافی ہے، اَتے او سب کُجھ سُنڑن والا اَتے بہوں جانڑ والا ہے (۱۳۷)۔
.138	صِبْغَةَ اللّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عَابِدونَ	اَساں تاں اُوں رنگ وِچ رنگیج گئے ہِیں، جِہڑے وِچ اللہ اَساکوں رَنگ چھوڑے، اَتے اللہ دے رنگ کنُوں بیا کِہڑا رنگ سُوہنڑاں تِھی

سگدے، اَتے اَساں ہُوں اللہ دِی بندگی کرݨ والے ہَیں (١٣٨)۔		
آکھ ڈیو، جو کیا تُساں اللہ دے بارے وِچ اَساڈے نال حجّت بازی کریندو؟ (چاہندو)، جو اَساڈا رَبّ وِی اُوہو ہے، اَتے تُہاڈا رَبّ وِی ! اَتے اَساڈے کَسب اَساڈے کَم آسن، اَتے تُہاڈے کسب تہاڈے کم آسِن، اَتے اَساں تاں خاص کرائیں ہُوندے ہَیں (١٣٩)۔	قُلْ أَتُحَآجُّونَنَا فِي اللّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ	.139
کیا تُساں اِیہو کُجھ اَکھیندے وے جو بیشک ابراہیم ، اسماعیل، اسحاق، یعقوب اُتے اوندے قبیلے یہودی یا عیسائی ہِن، آکھ ڈیوو جو بَھلا تُساں زیادہ چاݨدے وے یا اَللہ، اَتے اُوں کنوں وَدھ ظالم کِہڑا ہے جِہڑا اُوں گواہی کُوں جِہڑی اُونّدے اَللہ دِی طرفوں اُونّدے ذمے لائی گئی ہووے، لُکاوے ! اَللہ اُوں کنُوں ہرگز غافل کائے نھیں، جِہڑا کُجھ تُساں کریندے وَدو (١٤٠)۔	أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالأَسْبَاطَ كَانُواْ هُوداً أَوْ نَصَارَى قُلْ أَأَنتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللّهُ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَتَمَ شَهَادَةً عِندَهُ مِنَ اللّهِ وَمَا اللّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ	.140
اِیہ وِی ہِک اُمت ہئی جِہڑی گزر گئی ہے، اُونّدے کِیتے اُوہو کُجھ ہے جِہڑا اُوں کمیّا ہا، اَتے تُہاڈے کِیتے اُوہو کُجھ ہے جِہڑا تُساں کمیّے، اَتے جِہڑا کُجھ او کریندے ہَن تُساں کنُوں اُوندی پُچھ گُچھ کائے نہ کِیتی وِیسی (١٤١)۔	تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ وَلاَ تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُواْ يَعْمَلُونَ	.141

.142	سَيَقُولُ السُّفَهَآءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّٰهُمْ عَن قِبْلَتِهِمُ الَّتِى كَانُوا۟ عَلَيْهَا قُل لِّلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِى مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ	لوکاں وِچوں احمق پُچھسن جو کہڑی شئے اُنھاں دے مُنّہ کوں قِبلے کنُوں پھِروا چھوڑے جَیں دو او پہلے مُنّہ کریندے ہَن، آکھ ڈِیو جو مشرق ہووے، بھاویں مغرب سب پاسے اللہ دے ہِن ، او جیکوں چہندے سِدّھے راہ تے چلیندے (۱٤۲)۔
.143	وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَٰكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِّتَكُونُوا۟ شُهَدَآءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِى كُنتَ عَلَيْهَآ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يَتَّبِعُ الرَّسُولَ مِمَّن يَنقَلِبُ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ وَإِن كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَٰنَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ	اَتے اِیں طرح اَساں تُہاکوں تھرام (اعتدال) والی اُمت بݨائے، تاں جو تُساں (مخالف) لوکاں اُتے گواہ بݨو، اَتے (میڈا) رسول تُہاڈے اُتے گواہ بݨے، اَتے جھڑے قِبلے تے تُساں پہلے قائم ہاوے اَساں اُوں کوں اِیں خاطر بݨایا، تاں جو اَساکوں پتہ لگے جو کِہڑے اَساڈے رسول دی پیروی کریندِن تے کِہڑے آپݨیں پچھلے پَیریں (ایمان کنُوں) ہَٹ ویندِن، اَتے اِیہ (تبدیلی) ہِک وَڈا اوکھا معاملہ ہا، پَر اُنھاں کِیتے نہ ہا جنھاں کوں اللہ ہدایت ڈِتی ہے اَتے اللہ تُہاڈے ایمان گھِن آوݨ کوں ضائع نہیں کریندا، بے شک اللہ تاں ساریاں لوکاں اُتے بہُوں مہربان تے وَڈے رَحم والا ہے (۱٤۳)۔
.144	قَدْ نَرَىٰ تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِى السَّمَآءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَىٰهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنتُمْ فَوَلُّوا۟ وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُۥ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا۟ الْكِتَٰبَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ وَمَا اللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ	اَساں بِالکل ڈیکھدے پَے ہَیں، جو تُوں آپݨاں مُنّہ اَسمان دو وَل وَل کریندا پَیں، بَس اَساں تیکوں اُوں قِبلے دو پھیرݨ لگے ہَیں جیندے اُتے تُوں راضی ہیں، بَس تُوں آپݨاں مُنّہ مسجد الحرام (خانہ کعبہ) والے پاسے پھیر گھِن اَتے جِتھاں کِتھائیں تُساں ہو وُو، بَس آپݨاں مُنّہ ہوں پاسے پھیر گھِدا کرو، اَتے بیشک جنھاں لوکاں کُوں اَساں کتاب ڈِتی ہے، او جاݨدِن جو اِیہ اُنھاں دے رَبّ دِی طرفوں برحق ہے اَتے اللہ اُوں کنوں غافل کائے نھیں، جِہڑا کُجھ اے لوک کریندے وَدِّن (۱٤٤)۔
.145	وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا۟ الْكِتَٰبَ بِكُلِّ ءَايَةٍ مَّا تَبِعُوا۟ قِبْلَتَكَ وَمَآ أَنتَ	اَتے جیکر تُوں اُنھاں لوکاں کولھ، جِنھاں کوں کتاب ڈِتی گئی ہے ہر قسم دِیاں نشانیاں وِی گھِن وَنجیں تاں وِی اِیہ تُہاڈے قِبلے دِی پیروی نہ

	بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ وَمَا بَعْضُهُم بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُم مِّن بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذاً لَّمِنَ الظَّالِمِينَ	کریسن، اَتے نہ تُوں اُنھاں دے قِبلے دِی پیروی کرݨ لگیں، بِیا اِیہ جو اُنھاں وِچوں بعض بعضیاں دے قِبلے دِی پیروی وِی نہیں کریندے، اَتے جیکر تُوں اُنھاں دِیاں خواہشاں دے مطابق چلیوں، جڈاں جو تیکوں علم وِی تھی چُکے تاں بیشک تُوں ظالماں وِچوں ہوسیں (١٤٥)۔
.146	الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ فَرِيقاً مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ	جِنھاں لوکاں کُوں اَساں کتاب ڈِے چکیئے ہیں او اِیکوں سُنڄٖیڻیندِن جیویں آپݨیاں پُتراں کُوں سُنڄٖیڻیندِن اَتے بیشک اُنھاں وِچوں ہِک ٹولا حقّی ڳالھ کُوں لُکیندے جڈاں جو او جاݨدے وِی ہِن (١٤٦)۔
.147	الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلاَ تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ	اِیہ تیڈے رَبّ دِی طرفوں حقّی ڳالھ (اَمرِ حق) ہے، تڈاہوں تُوں شک کرݨ والیاں وِچوں نہ تھی (١٤٧)۔
.148	وَلِكُلٍّ وِجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيهَا فَاسْتَبِقُواْ الْخَيْرَاتِ أَيْنَ مَا تَكُونُواْ يَأْتِ بِكُمُ اللّهُ جَمِيعاً إِنَّ اللّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	اَتے ہر ٹولے (فرقے) کِیتے ہِک قبلہ ہے جِڈے او مُنّہ پھیر کھڑدے، بہر حال تُساں نیک کماں وِچ اَڳوں نِکلݨ دِی کرو، تُساں جِتھاں کِتھائیں وِی ہوسو، تاں اللہ تُساں ساریاں کُوں کٹھا کر گھنسی، بیشک اللہ ہر شئے اُتے قدرت رکھیندے (١٤٨)۔
.149	وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ وَمَا اللّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ	اَتے تُساں جِھڑے پاسے وِی نِکلو، آپݨاں مُنّہ مسجد الحرام (خانہ کعبہ) والے پاسے پھیر گھدا کرو، بے شک اِیہ تیڈے رَبّ دِی طرفوں ہِک حقّی ڳالھ (اَمرِ حق) ہے اَتے تُساں جو کُجھ وَدے کریندو، اللہ اُوں کنُوں بے خبر کائے نھیں (١٤٩)۔
.150	وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنتُمْ فَوَلُّواْ وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ لِئَلاَّ يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلاَّ الَّذِينَ ظَلَمُواْ مِنْهُمْ فَلاَ تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي وَلأُتِمَّ نِعْمَتِي	اَتے تُساں جِتھاں وِی وَدّے ہووو، نماز کِیتے آپݨاں مُنّہ مسجد الحرام (خانہ کعبہ) دو پھیر گھدا کرو، اَتے (مسلمانو) تُساں وِی جِتھاں کِتھائیں ہووو، اُوں پاسے مُنّہ کر گھدا کرو، تاں جو تُہاڈے اُتے لوکاں کُوں کوئی حُجّت (جھیڑے دِی ڳالھ) نہ رَہوے، سِوائے اُنھاں دے جِھڑے اُنھاں وِچوں (آپݨیں کِیتے وِی) ظالم ہِن، پَس اُنھاں کنُوں نہ ڈِرو، اَتے

	عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ	مَیں کنوں ڈَردے رَہوائے، تاں جو تُہاڈے اُتے آپݨیاں نعمتاں مُکا چھوڑاں، اَتے تُساں ہدایت پا گھِنو (۱۵۰)۔
.151	كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولاً مِّنْكُمْ يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ	جیویں جو اَساں تُہاڈے کِیتے تُہاڈے وِچوں ہِک رسول بھیجے جہڑا تُہاکوں اَساڈِیاں آیاتاں پڑھ سُݨیندے (گندیاں گالھیں کنوں) تُہاکوں پاک کِیتی رَکھدے، اَتے تُہاکوں کتاب اَتے دانائی دِیاں گالھیں سکھائی رَکھدے، اَتے تُہاکوں اِیہو جِیہا علم سکھیندے جہڑا جو تُساں پہلے نہ جاݨدے ہاوے (۱۵۱)۔
.152	فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلاَ تَكْفُرُونِ	پَس تُساں میڈا ذِکر کِیتا کرو، اَتے میں تُہاکوں یاد رَکھی رَکھساں، اَتے میڈے شُکر گزار بݨے رہائے، اَتے نا شکری (کُفر) نہ کرائے (۱۵۲)۔
.153	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلاَةِ إِنَّ اللّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ	اَے لوکو، جہڑے ایمان گھِن آئیوے، ثابت قدمی تے نماز دے حوالے نال اِمداد حاصل کِیتی رَکھو۔ بیشک اللہ ثابت قدم رَہݨ والیاں دے رَلّے ہوندے (۱۵۳)۔
.154	وَلاَ تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللّهِ أَمْوَاتٌ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِن لاَّ تَشْعُرُونَ	اَتے جہڑے اللہ دِی راہ وِچ مارے گِئن اُنھاں کوں موئے ہوئے نہ آکھو، او تاں جِیندے وَدّن، پر تُہاکوں اِیں گالھ دا شعور کائے نھیں (۱۵٤)۔
.155	وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوفْ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الأَمَوَالِ وَالأنفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ	اَتے اَساں تُہاڈی اَزمائش، کُجھ نہ کُجھ ڈر، بُھک، مال دے گھاٹے، جاناں دے نقصان، میویاں دے خراب تِھی وَنجݨ نال کریسوں، پر ثابت قدم رَہݨ والیاں کُوں خوشخبری سُݨا ڈیوو (۱۵۵)۔
.156	الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُم مُّصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعونَ	جِنھاں کُوں جڈاں کڈائیں مصیبت بھوگݨیں پَے وِیندی ہے تاں اَہدِن، اَساں خدا دا مال ہِسے اَتے اُوں دو وَل وَنجݨ والے ہِسے (۱۵٦)۔
.157	أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ	اِیہے ہِن جِنھاں اُتے اُنھاں دے رَبّ دِی برکت تے رحمت رَہندی ہے اَتے اِیہے لوک اِی ہدایت پا گھِنݨ والے ہِن (۱۵۷)۔

بیشک صفا تے مَروہ اللہ دِیاں نشانیاں ہِن پَس جِہڑا شخص بیت اللہ دا حج یا عمرہ کرے اُوندے اُتے کوئی گُناہ کائے نھیں، توڑے او اُنھاں ڈوہائیں دا طواف وِی کرے اَتے جِہڑا آپݨیں خوشی نال نیکی دا کم کرے، پَس اللہ تاں اُوندی قدر کرݨ والا تے سَب کُجھ جاݨݨ والا ہے (۱۵۸)۔	إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِن شَعَآئِرِ اللّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلاَ جُنَاحَ عَلَيْهِ أَن يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَن تَطَوَّعَ خَيْراً فَإِنَّ اللّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ	.158
بے شک جِہڑے لوک ساڈیاں بھیجیاں ہویاں واضح دلیلاں تے کُھلیاں ہدایتاں کُوں لُکیندِن، اِیں ڳالھ دے باوجود جو اَساں اِیں کتاب وِچ لوکاں کِیتے او کھول پاڑ تے بیان کر چھوڑِئِن، اِہجے لوکاں اُتے اللہ دی، اَتے لعنت بھیج سَڳݨ والیاں ساریاں دِی لعنت ہے (۱۵۹)۔	إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَى مِن بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَـئِكَ يَلعَنُهُمُ اللّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ	.159
سِوائے اُنھاں دے جِہڑے توبہ تائب تھی ویندِن آپݨیں درستی کر گھندِن، اَتے سچ کُوں ظاہر کر ڈیندِن، پَس اِہجے لوکاں اُتے نظر کرم (توجہ) کریندا ں، تے مَیں وَل وَل توبہ قبول کرݨ والا تے مہربان ہاں (۱۶۰)۔	إِلاَّ الَّذِينَ تَابُواْ وَأَصْلَحُواْ وَبَيَّنُواْ فَأُوْلَـئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ	.160
بیشک جِہڑے لوک کافر تھی تے رِیہے، تے کافر تھی تے موئے، اِہجیاں اُتے اللہ دِی، اُوندے فرشتیاں دِی، تے ساریاں لوکاں دِی لعنت ہے (۱۶۱)۔	إِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ أُولَـئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللّهِ وَالْمَلآئِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ	.161
او اِیں لعنت وِچ ہمیشہ رَہسِن، اُنھاں دا عذاب نہ گھٹایا ویسی، اَتے نہ اُنھاں کُوں کوئی مہلت ڈِتی ویسی (۱۶۲)۔	خَالِدِينَ فِيهَا لاَ يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلاَ هُمْ يُنظَرُونَ	.162
اَتے (لوکو!) تُہاڈِی عبادت دے لائق محض ہِکو (حقیقی) معبود ہے، سوائے اُوں وَڈے مہربان تے بَہوں رَحم والے دے بِیا کوئی عبادت دے لائق کائے نھیں (۱۶۳)۔	وَإِلَـهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ لاَّ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ	.163
کیوں جو اَسماناں تے زمین دے پیدا کرݨ وِچ، رات ڈِینہ دے اَدلݨ	إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ	.164

	وَاخۡتِلَافِ اللَّيۡلِ وَالنَّهَارِ وَالۡفُلۡكِ الَّتِي تَجۡرِي فِي الۡبَحۡرِ بِمَا يَنفَعُ النَّاسَ وَمَآ أَنزَلَ اللّٰهُ مِنَ السَّمَآءِ مِن مَّآءٍ فَأَحۡيَا بِهِ الۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَآبَّةٍ وَتَصۡرِيفِ الرِّيَاحِ وَالسَّحَابِ الۡمُسَخَّرِ بَيۡنَ السَّمَآءِ وَالۡأَرۡضِ لَآيَاتٍ لِّقَوۡمٍ يَعۡقِلُونَ	بدلݨ وِچ، سمندر وِچ ٹھلّن والیاں بیڑیاں وِچ، جِنھیں کنُوں لوک فائدے چیندِن، اَتے جِھڑا پاݨیں اللہ اَسمان کنُوں وَسیندے جیندے نال سُک سَڑ وَنّجݨ دے بعد زمین وِچ ساہ پَے ویندے، اَتے اوندے وِچ ہر قسم دِی جاندار مخلوق کُوں کھنڈا تے رَکھݨ وِچ، اَتے ہوائیں دے گُھلݨ وِچ، اَتے انھاں بدلاں وِچ جِھڑے اَسمان تے زمین دے اَدھ وِچ حُکم دے پابند پِھردے وَدِّن، عقل والیاں کِیتے اللہ (دِی قدرت) دِیاں نشانیاں ہِن، (١٦٤)۔
.165	وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللّٰهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمۡ كَحُبِّ اللّٰهِ وَالَّذِينَ آمَنُوٓا أَشَدُّ حُبًّا لِّلّٰهِ وَلَوۡ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوٓا إِذۡ يَرَوۡنَ الۡعَذَابَ أَنَّ الۡقُوَّةَ لِلّٰهِ جَمِيعًا وَأَنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الۡعَذَابِ	وَل وِی لوکاں وِچوں کُجھ او وِی ہِن جِھڑے اللہ دِے سِوا اُوں سَنّویں کئی (اللہ) بݨائی وَدِّن، اَتے اُنھاں نال اِیویں محبت کریندِن، جیویں اللہ نال کرݨیں چاہیدی ہے، پر ایمان والے لوک اللہ نال وَدھ تے محبت کریندِن اَتے افسوس ہے، جو اِیہ لوک جِھڑے ظلم کریندِن اِیں شَئے کُوں پہلے سَمجھ گِھندے، جِھڑی جو عذاب ویلے سامݨیں ہوسنیں (او اِیہ ہے) جو بیشک ساری دی ساری قوت اللہ دے ہَتھ وِچ ہے، اَتے بیشک اللہ ڈاڈھا عذاب ڈیوݨ والا ہے (١٦٥)۔
.166	إِذۡ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتُّبِعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأَوُا الۡعَذَابَ وَتَقَطَّعَتۡ بِهِمُ الۡأَسۡبَابُ	جَڈاں (عذاب آسی) او جنھاں دِی پیروی کِیتی ویندی ہے آپݨیں پیروی کرݨ والیاں (بندیاں) کنُوں لاتعلق تِھی کھڑسن، اِیہ (ڈوہائیں) عذاب ڈیکھ گِھنسِن، اَتے اُنھاں دے آپس دے تعلقات ترُٹ ویسِن (١٦٦)۔
.167	وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوۡ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنۡهُمۡ كَمَا تَبَرَّءُوا مِنَّا كَذَٰلِكَ يُرِيهِمُ اللّٰهُ أَعۡمَالَهُمۡ حَسَرَاتٍ عَلَيۡهِمۡ وَمَا هُم بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ	(اِیں قسم دِی) پیروی کرݨ والے (اَرمانی تھی تے (اَکھیسن اَفسوس جو اَساکوں وَلا زمین تے وَنّجݨ نصیب تھی وَنّجے اَساں وِی اُنھاں کنوں اِیں طرح بیزار تھی ویسوں، جیویں جو اِیہ اَساں کنُوں تَھئے کھڑن اِیں طرح اللہ اُنھاں کُوں اُنھاں دے عملاں کُوں اُنھاں کِیتے حسرت دا سَبب بݨا تے ڈِکھیسی، وَت اُنھاں کوں دوزخ دِی بَھا کنُوں نِکلݨ نصیب

		نہ تھی سگسی (١٦٧)۔
.168	يٰأَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا۟ مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا۟ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ	اے لوکو ! زمین وِچوں حلال تے صاف ستھریاں شئیں کھاؤ اَتے شیطان دے پچھوں نہ لگو، بے شک او تُہاݙا کُھلم کُھلا دُشمن ہے (١٦٨)۔
.169	إِنَّمَا يَأْمُرُكُم بِالسُّوٓءِ وَالْفَحْشَآءِ وَأَن تَقُولُوا۟ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ	او تُہاکوں بَدی دِیاں گالھیں اَتے بے حیائی دے کم کرݨ دا حکم ݙِتی رَکھدے، تے سِکھیندے جو اللہ دے متعلق اِہجیاں گالھیں آکھو جنھاں دِی تُہاکوں سمجھ وِی کائے نھیں (١٦٩)۔
.170	وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَآ أَنزَلَ اللّٰهُ قَالُوا۟ بَلْ نَتَّبِعُ مَآ أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَآءَنَآ أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ	اَتے جݙاں اُنھاں کوں آکھیا ویندے جو اُنھاں احکامات دِی پیروی کرو، جنھاں کوں اللہ نازل کِیتے، تاں اَکھیندِن بھلا ! اَساں تاں اُوندی پیروی کریسوں، جیندی پیروی وِچ اَساں اَپݨیاں پیئو ݙاݙیاں کوں ݙٹھے، توڑے جو اُنھاں دے پیو ݙاݙے سمجھ ذری نہ رَکھیندے ہَن، اَتے نہ ہدایت اُتے ہَن (١٧٠)۔
.171	وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا۟ كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَآءً وَنِدَآءً صُمٌّۢ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ	اَتے مثال اُنھاں لوکاں دِی جھڑے کافِر ہَن، اُوں شخص وانگوں ہے جھڑا کہیں اِہجے اَجڑ کوں سݙ مارے، جھڑا ہَکلاں تے چیکاں دے علاوہ کُجھ نہ سُݨ سَگے، اِیہ کافر تاں ݙورے ہِن، گونگے ہِن، اَندھے ہِن، اِیہ کُجھ وِی نھیں سَمجھ سگدے (١٧١)۔
.172	يٰأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا۟ كُلُوا۟ مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا۟ لِلّٰهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ	اے ایمان گھن آوݨ والے لوکو ! جھڑیاں پاک شئیں اَساں رِزق دے طور تے تُہاکوں ݙِتن، اُنہاں وِچوں کھاؤ (پیو تے ورتو) اَتے اللہ دا شکرانہ اَدا کرو، جیکر تُساں واقعی اُوندی عبادت کریندو (١٧٢)۔
.173	إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ بِهِ لِغَيْرِ اللّٰهِ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَآ إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ	بے شک اُوں تُہاݙے اُتے مردار ماس، لہو اَتے خنزیر (سوٗر) دا گوشت، اَتے پہارُو جیندے اُتے اللہ دے ناں کنوں علاوہ کہیں ٻئے دا ناں ہِلا ݙِتا ونڄے، حرام قرار ݙے ݙِتے، پر کوئی ݙاڈھا لاچار تھی ونڄے،

	اللّٰهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	تے اللہ دِی نافرمانی وِی نہ کرے، اَتے مناسب حَد کنُوں وِی نہ وَدّھے تاں اُوندے اُتے کوئی گناہ کائے نھیں ! بے شک اللہ تاں ٻہوں بخشش والا مہربان ہے (۱۷۳)۔
174.	إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنزَلَ اللّٰهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَناً قَلِيلاً أُولَـٰئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلاَّ النَّارَ وَلاَ يُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلاَ يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ	بے شک او لوک جھڑے لُکیندِن جھڑا کُجھ کتاب وِچ نازل کیتا گئے، اَتے اُوکوں تھوڑے جیہے (دُنیاوی) مُل وَٹوں ویچ ݙیندِن، ایہے او لوک ہِن جھڑے آپݨیاں ڈھڈھاں وِچ بَھا نِگلیندِن، اللہ اُنھاں نال قیامت دے ݙینہ کوئی (مہربانی دِی) ڳالھ نہ کریسی، اَتے نہ اُنھاں کُوں (گناہاں کنُوں) پاک کریسی، بلکہ اُنھاں کِیتے ٻہوں ݙکھ ݙیوݨ والا عذاب ہے (۱۷٤)۔
175.	أُولَـٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُاْ الضَّلاَلَةَ بِالْهُدَىٰ وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ فَمَآ أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ	اِیہ تاں او لوک ہِن جھڑے ہدایت دے بدلے ضلالت (گمراہی) تے بخشش دے بدلے عذاب مُل گھِن گھِندِن (اُنھاں دا حوصلہ ݙیکھو جو) دوزخ دِی بَھا سَہݨ کُوں تیار ہِن (۱۷۵)۔
176.	ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللّٰهَ نَزَّلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُواْ فِي الْكِتَابِ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ	اِیہ اِیں ڳالھوں ہے جو اللہ تاں کتاب کُوں بر حق نازل کِیتے تے جھڑے لوک اِیں کتاب وِچ اختلاف پیدا کریندِن او ضد وِچ آ تے (نیکی) کنُوں ٻہوں پرے تھی ڳِئن (۱۷٦)۔
177.	لَّيْسَ الْبِرَّ أَن تُوَلُّواْ وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَـٰكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ وَالْمَلآئِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَىٰ حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّآئِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلاَةَ	اِیہ تاں کوئی نیکی کائے نھیں، جیکر آپݨاں مُنہ سِجھ اُبھار (مشرق) دو کر گھِدا وَنجے یا ݙینہ لَہا (مغرب) دو ! بلکہ نیکی تاں اِیہ ہے جو بندہ اللہ اُتے، قیامت دے ݙینہ اُتے، فرشتیاں اُتے، کتاب اُتے، اَتے نبیاں اُتے ایمان گھِن آوے، آپݨاں مال اللہ دِی محبت وِچ نیڑے دے سَکیاں کُوں، یتیماں کُوں، محتاجاں کُوں، مُسافراں منگݨ پِنݨ والیاں کُوں اَتے کھیں کوں قید کنُوں چھوڑاوݨ کِیتے ݙیوے، نماز قائم رَکھے، زکوٰۃ ݙِتی رکھے، اَتے جڈاں کھیں نال معاہدہ کر گھِڑے تاں اوکوں نبھاوے،

	وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ والضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ	اَتے سختی، بد حالی تے لڑائی (اوکھائی) ویلے ثابت قدم رہوئے، اِیہے ای لوک ہِن جِھڑے (ایمان وِچ) سچّے ہِن، اَتے اِیہے اِی الله کنُوں ڈرݨ والے ہِن (۱۷۷)۔
.178	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلَى الْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالأُنْثَى بِالأُنْثَى فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتِّبَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاءٌ إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ ذَٰلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ فَمَنِ اعْتَدَى بَعْدَ ذَٰلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ	اے ایمان والو ! تُہاکُوں قتل ویلے قتل دے بَدلے خون (قصاص) دا حُکم ڈِتا ڳئے، آزاد دے بدلے آزاد، غلام دے بدلے غُلام، تریمت دے بدلے تریمت دا اِی قصاص ہے، پر جِھڑے قاتل کُوں مقتول دا بھرا (وارث) کُجھ معاف کر ڈِیوے تاں اِیں ڳالھ اُتے چنگے طریقے نال عمل کِیتا ونڄے، قاتل اِیکوں خوش تِھی تے اَدا کرے، اِیہ تُہاڈے رَبّ دِی طرفوں رعائت ہے، تے رحمت ہے، جِھڑا اِیں فیصلے دے بعد کوئی زیادتی کریسی تاں اُوندے کِیتے وَڈے ڈُکھ والا عذاب ہے (۱۷۸)۔
.179	وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَاةٌ يَا أُولِي الأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ	اے عقل والے بندو ! تُہاڈے کِیتے قصاص (خون دے بدلے خون) تُہاڈِیاں جاناں دا بچا ہے (اِیں حکم دی خلاف ورزی کنُوں) بچئے رہو (۱۷۹)۔
.180	كُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ إِن تَرَكَ خَيْرًا الْوَصِيَّةُ لِلْوَالِدَيْنِ وَالأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ	تُہاڈے اُتے حکم کِیتا ڳئے، جو جڈاں وِی تُہاڈے وِچوں کہیں کوں موت ڈِکھالی ڈِیوے، او خیر نال مال متاع وِی چھوڑی ویندا ہووے، تاں او آپݨیاں پیو ماء کِیتے اَتے نیڑے دے سکیاں کِیتے وَصیّت کر ونڄے، خدا کنُوں ڈرن والیاں کِیتے اِیہ ہِک لازمی اَمر ہے (۱۸۰)۔
.181	فَمَن بَدَّلَهُ بَعْدَمَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ	جِھڑے شخص وصیّت سُݨݨ دے بعد اُوکوں بدلا گھِنسن تاں اِیندا گُناہ اُنھائیں شخصاں اُتے ہوسی جِھڑے اِیکوں بدلیسن بیشک الله سب کُجھ سُݨ گھِنّݨ والا تے ہِموں کُجھ جاݨݨ والا ہے (۱۸۱)۔
.182	فَمَنْ خَافَ مِن مُّوصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا	جیکر وَصیّت کرݨ والے دِی طرفوں کہیں کُوں کہیں دی طرفداری یا

	فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	حق تلفی دا ڈر ہووے تاں او وارثاں وِچ صلح کرا ڈیوے تاں اُوندے اُتے کوئی گناہ کائے نھیں، بیشک اللہ ڈاڈھا بخشݨ ہار تے بہوں رحم کرݨ والا ہے (۱۸۲)۔
.183	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ	اے ایمان گھن آوݨ والے لوکو ! تُہاڈے اُتے روزے فرض کیتے گئین، جیں طرح اُنھاں لوکاں کیتے فرض کیتے گئے ہَن جہڑے جو تُساں کنُوں پہلے تھی گُزرے ہِن، تاں جو تُساں پرہیزگار بݨ وَنجو (۱۸۳)۔
.184	أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَّهُ وَأَن تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ	اِیہ روزے گِنتی چُنتی ڈینہاں کیتے ہِن، جہڑا اِنھاں ڈینہاں بیمار ہووے، یا سفر وِچ ہووے تاں او بنھاں ڈینہاں وِچ (روزے) پُورے کر گِھنے، اَتے جنھاں کُوں (روزہ رکھݨ وِچ) اوکھائی تھیندی ہے تاں اُنھاں اُتے ایندا فِدیہ ہے کہیں محتاج کُوں کھاݨاں کھوا ڈیوݨ ! جہڑا خیر نال اِیہ نیکی وَدھا تے چا کرے تاں اُوندے حق وِچ اِیہ زیادہ چنگی گالھ ہے، اَتے جیکر روزے اِی رَکھ گھنو، تاں اِیندے وِچ تُہاڈے کیتے چنگائی ہے جیکر تُساں سمجھ رکھیندو (۱۸٤)۔
.185	شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ	رمضان دا مہینہ (او مہینہ ہے) ! جیندے وِچ قرآن نازل کیتا گیا، اِیہ (لوکاں کیتے) ہدایت نامہ ہے ایندے وِچ ہدایت دِیاں کُھلیاں گالھیں ہِن، اَتے اِیہ سچ کُوڑ کُوں نکھیڑݨ والا ہے پَس تُساں وِچوں جہڑا کوئی اِیں مہینے کُوں پا گِھنے، تاں او روزے (ضرور) رکھے، اَتے جہڑا بیمار ہووے یا سفر وِچ ہووے تاں او اُنھاں کُوں بنھاں ڈینہاں وِچ پُورا کر گِھنے، اللہ تُہاکُوں سوکھا رکھݨ چہندے اَتے تُہاکُوں ڈُکھا کرݨ نہیں چہندا۔ (اِیہ رعایت اِیں گالھوں ہے جو) تُساں روزیاں دِی گنتری پُوری کر گھنو، اَتے اِیں گالھ اُتے اللہ دِی کبریائی (وڈائی) بیان کرو، جو اُوں تُہاکُوں ہدایت نصیب کیتی ہے، بیا اِیہ جو تُساں اُوندا شکرانہ اَدا کرو

		۔(۱۸۵)
.186	وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ	اَتے جِھڑے ویلے میڈے بندے تیں کنُوں میڈے متعلق پچھِن، تاں آکھ ڈے جو مَیں تاں تُہاڈے کولھ ہاں، جھڑے ویلے سڈ مارݨ والا میکوں سڈ مریندے تاں میں جواب ڈیندا اں (دُعا منظور کریندا اں) پَس او وِی میڈے احکام مَنِّن، اَتے میڈے اُتے ایمان گھن آون، تاں جو او ہدایت والے راہ تے آونجِن (۱۸٦)۔
.187	أُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ فَالْآنَ بَاشِرُوهُنَّ وَابْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ أَتِمُّوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ وَلَا تُبَاشِرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرَبُوهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ	تُہاڈے واسطے روزیاں دِیاں راتیں کُوں آپݨیں ذالیں دو رجوع کرݨ جائز کر ڈِتا گئے، او تُہاڈا کج ہِن اَتے تُساں اُنھاں دا کج ہوے، اللہ کُوں پتہ ہا، جھڑا کُجھ تُساں آپݨیاں نفساں نال لُک چُھپ تے کریندے ہاوے، پَس اللہ تُہاڈے اَتے نظرِ کرم کیتی ہے، اَتے تُہا کوں معاف کر چھوڑیے، پَس ہُݨ اُنھاں نال سَموہو، اَتے او شَئے منگو جھڑی اللہ نے تُہاڈے کِیتے لِکھ رکھی ہے، اَتے او توڑیں کھاؤ پیو جے توڑیں تُہاڈے کِیتے وَڈے ویلے دے چِٹّپ دا لیکا رات دِی کالوݨ دے لِیکے کنُوں اَنج نکھڑیا ہویا نظر نہ آوے، وَل رات تھیوݨ تئیں روزے کُوں پورا کر گھنّو، پیا ایہ جو آپݨیاں ذالیں نال نہ سَموہو جیکر تُساں مَسیتاں وِچ اعتکاف بیٹھے ہوئے ہیوے، اِیہ اللہ دیاں مقرر کیتیاں ہوئیاں حداں ہِن انھاں دے نیڑے وِی نہ بھنّوا ہے، ایں طرح اللہ آپݨیاں آیاتاں لوکاں کِیتے کھول پاڑتے بیان کریندے تاں جو او پرہیزگار (متقی) بݨ وَنجِݨ (۱۸۷)۔
.188	وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ	اَتے ہِک بئے دا مال کُوڑ بھتُوڑ نال نہ کھادا کرو، اَتے اُوکوں حاکماں دے کولھ رِشوت دے طور تے ایں واسطے نہ پُچایا کرو، تاں جو لوکاں دے مال دا کُجھ کاݨ حِصّہ نا جائز کھا سگو، اَتے تُساں (اِنھاں گالھیں کُوں)

	تَعۡلَمُونَ	سمجھدے ہیوے (۱۸۸)۔
.189	يَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ الۡأَهِلَّةِ قُلۡ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالۡحَجِّ وَلَيۡسَ الۡبِرُّ بِأَن تَأۡتُوا۟ الۡبُيُوتَ مِن ظُهُورِهَا وَلَٰكِنَّ الۡبِرَّ مَنِ اتَّقَىٰ وَأۡتُوا۟ الۡبُيُوتَ مِنۡ أَبۡوَابِهَا وَاتَّقُوا۟ اللَّهَ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ	تیں کُنوں چندر دے (وَدھݨ گھٹݨ دے) متعلق پُچھدِن آکھ ڈِے جو اِیہ لوکاں دے (کماں کاراں دِیاں) میعاداں (تے تاریخاں) کِیتے نشانیاں ہِن، تے حج کِیتے وِی ! اَتے اِیہ وِی نیکی کائے نھیں جو تُساں گھراں وِچ اُنھاں دے پِچھواڑیاں کُنوں اندر لنگھو بلکہ نیکی تاں اِیہ ہے جو اللہ کُنوں ڈِرو، بَس گھراں وِچ اُنھاں دے دروازیاں کُنوں لنگھیا کیتا کرو، اَتے اللہ کُنوں ڈِردے رَہو تاں جو سوکھے سَوَلّے رَہو (۱۸۹)۔
.190	وَقَاتِلُوا۟ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمۡ وَلَا تَعۡتَدُوٓا۟ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الۡمُعۡتَدِينَ	اَتے لڑو اللہ دے راہ اُتے، اُنھاں لوکاں نال جھڑے تُہاڈے نال لڑݨ پے ویندِن، پر حد کُنوں نہ وَدھتاں، کیوں جو اللہ زیادتی کرݨ والیاں کُوں پسند نھیں کریندا (۱۹۰)۔
.191	وَاقۡتُلُوهُمۡ حَيۡثُ ثَقِفۡتُمُوهُمۡ وَأَخۡرِجُوهُم مِّنۡ حَيۡثُ أَخۡرَجُوكُمۡ وَالۡفِتۡنَةُ أَشَدُّ مِنَ الۡقَتۡلِ وَلَا تُقَاتِلُوهُمۡ عِندَ الۡمَسۡجِدِ الۡحَرَامِ حَتَّىٰ يُقَاتِلُوكُمۡ فِيهِ فَإِن قَاتَلُوكُمۡ فَاقۡتُلُوهُمۡ كَذَٰلِكَ جَزَآءُ الۡكَافِرِينَ	اَتے (عہد شکنی کرن تاں) اُنھاں کوں جتھاں وِی مِلن قتل کر چھوڑو، اَتے اُنھاں کوں وِی اُتھوں کڈھ چھوڑو جتھوں اُنھاں تُہاکوں کڈھ چھوڑیے، فتنہ کھڑا کرݨ قتل کرݨ کُنوں زیادہ سخت ہے، اَتے اُنھاں نال مسجد الحرام (خانہ کعبہ) دے کولھ نہ لڑا ہے، جے توڑیں او خود تُہاڈے نال اُوندے وِچ نہ آ لڑِن، جے او تُہاڈے نال لڑِن، تاں تُساں وِی اُنھاں کُوں قتل کر چھوڑو، کافراں دِی تاں ہے وِی اِیہا سزا (۱۹۱)۔
.192	فَإِنِ انتَهَوۡا۟ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	جیکر او باز آ وَنجݨ تاں اللہ تاں وَڈا بخشݨ ہار اَتے بہوں رحم والا ہے (۱۹۲)۔
.193	وَقَاتِلُوهُمۡ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتۡنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ فَإِنِ انتَهَوۡا۟ فَلَا عُدۡوَٰنَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ	اَتے اُنھاں نال او توڑیں لڑدے رہو، جے توڑیں اِیجھے فِتنے دِی جڑھ نہ پٹیج وَنجے، اَتے دین محض اللہ دا نہ تھی رَہے اَتے جیکر او باز آ وَنجن تاں ظالماں دے سِوا کہیں تے زیادتی ٹھیک کائے نھیں (۱۹۳)۔

.194	الشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَاتُ قِصَاصٌ فَمَنِ اعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ	حرمت، عزّت والے مہینے دا بدل حرمت عزّت والا مہینہ اِی ہے، اَتے ساریاں حرمتاں عزّتاں دا لحاظ برابری دے اُصول دے مطابق ہے بَس جیکر کوئی تُہاڈے اُتے زیادتی کرن، تاں تُساں وِی اُنھاں اُتے اوہو جتی زیادتی کر گِھنو جتّی اُنھاں تُہاڈے اُتے کیتی ہووے، اَتے اللہ کُنوں ڈردے رہو، پتہ ہووے جو اللہ ڈرݨ والیاں دے نال ہے (۱۹٤)۔
.195	وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ	اَتے (آپݨاں مال) اللہ دے راہ تے خرچ کیتا کرو، اَتے آپݨیں ہتھوں آپݨیں آپ کوں ہلاکت وِچ نہ گھتّو (ہِک بئے تے) احسان کرو، بیشک اللہ احسان کرݨ والیاں نال پیار کریندے (۱۹۵)۔
.196	وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ وَلَا تَحْلِقُوا رُءُوسَكُمْ حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحِلَّهُ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ بِهِ أَذًى مِنْ رَأْسِهِ فَفِدْيَةٌ مِنْ صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ ذَٰلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ	اَتے حج تے عمرہ دِی نیت کرو، تاں اللہ کُوں راضی رَکھݨ کِیتے اُنھاں کُوں توڑ چڑھاؤ، جیکر تُہاکوں گھیرا گھت تے جھل ڈِتا وَنجے، تاں جِیہو جھی قربانی تُساں کنُوں تھی سگے، کر چھوڑو اَتے آپݨیں سر او توڑیں نہ مُنّواہے جیتوڑیں قربانی آپݨیں ٹکاݨیں تے نہ پُج وَنجے جیکر تُہاڈے وِچوں کوئی بیمار ہے یا اُوندے سِر وِچ کوئی تکلیف ہے تاں سر مُنواوݨ دے فِدیہ دے طور تے روزے رکھے، صدقہ ڈیوے یا قُربانی کرے، بَس تُہاڈے لِنگھوں اَمن دِی حالت قائم تھی وَنجے بَس جِہڑا کوئی حج دے وقت تئیں عمرہ کنُوں فائدہ چاوݨ چہندے تاں قربانی کِیتے جیہو جھی شَئے ہَتھ لگّس قربان کر چھوڑے جِہڑے شخص کُوں اِیہ وِی نہ مل سگے، تاں او ترائے روزے حج دے ڈِینہاں رَکھے، اَتے ست روزے اُوں ویلے رکھے جَڈاں (گھر) وَل آوے، اِیہ سارے ڈَاہ روزے تھی ویسن اِیہ حکم اُوندے کِیتے ہے جیندے بال بچے مسجد الحرام (مکّے) دے نیڑے نہ رَہنّدے ہووِن، اَتے اللہ کنُوں ڈردے رہو اتے پتہ ہووے جو

بیشک اللہ سخت عذاب ڈیوݨ والا ہے (۱۹٦)۔		
حج دے مہینے (ہر کہیں کوں) معلوم ہِن، پَس جِہڑا شخص اُنہاں مہینیاں وِچ حج دی نیت کرے تاں نہ اَپٹیں ذال نال سمھے، نہ کوئی بُرا کم کرے، اَتے نہ کہیں نال لڑے، اَتے جو نیکی دا کم کریسو، تاں او اللہ دے علم وِچ آ ویسے، اَتے راہ دا خرچہ نال چا ٹُرو، اَتے ساریاں کنوں چنگا سمل (راہ دا خرچہ) تقویٰ (پرہیزگاری) ہے، اَتے ووئے عقل والو ! مَیں کنوں ڈردے رہوو (۱۹۷)۔	الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ فَمَن فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلاَ رَفَثَ وَلاَ فُسُوقَ وَلاَ جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفْعَلُواْ مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمْهُ اللّهُ وَتَزَوَّدُواْ فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى وَاتَّقُونِ يَا أُوْلِي الأَلْبَابِ	.197
تہاڈے اُتے کوئی گناہ کائے نھیں، جیکر تُساں حج دے ڈینہاں وِی اللہ دا فضل (روزی) گولھو، وَل جڈاں عرفات کنوں تلّے لہ آؤ تاں مشعر الحرام (مُزدَلفہ) وِچ اللہ دا ذکر آ کرو، اَتے اُونڈا اِیں طرح ذکر کرو، جیویں تُہاکوں ہدایت کیتی گئی ہے، اَتے اِیں کنوں پہلے تُساں گمراہاں وِچوں ہاوے (۱۹۸)۔	لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَبْتَغُواْ فَضْلاً مِّن رَّبِّكُمْ فَإِذَا أَفَضْتُم مِّنْ عَرَفَاتٍ فَاذْكُرُواْ اللّهَ عِندَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ وَاذْكُرُوهُ كَمَا هَدَاكُمْ وَإِن كُنتُم مِّن قَبْلِهِ لَمِنَ الضَّآلِّينَ	.198
وَل وَل آؤ جتھوں لوک وَل آندِن، اَتے اللہ کنوں بخشش منگو، بیشک اللہ بخشݨ ہارتے بہوں رحم والا ہے (۱۹۹)۔	ثُمَّ أَفِيضُواْ مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُواْ اللّهَ إِنَّ اللّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	.199
پَس جِہڑے ویلے تُساں (حج دے) سارے ارکان (عبادتاں) پوریاں کر گھنو، تاں اللہ دا ذکر اُوں طرح کرو، جَیں طرح آپٹیاں وڈکیاں کوں یاد کریندے ہاوے، بلکہ اُنھاں کنوں وِی زیادہ (دِل حُب نال) اَتے لوکاں وِچوں بعضے او وِی ہِن جِہڑے اَکھیندِن، جو اَساڈے رَبّ آ ساکوں دُنیا وِچ اِی سَب کُجھ ڈے ڈے پر اُنھاں کیتے آخرت وِچ کوئی حِصّہ کائے نھیں (۲۰۰)۔	فَإِذَا قَضَيْتُم مَّنَاسِكَكُمْ فَاذْكُرُواْ اللّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا فَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الآخِرَةِ مِنْ خَلاَقٍ	.200
اَتے اُنھاں وِچوں اِیجھے وِی ہِن جِہڑے اَکھیندِن جو اَساڈے رَب آ، اَساکوں دُنیا وِچ وِی آپٹیاں نعمتاں ڈے چا، اَتے آخرت وِچ وِی	وِمِنْهُم مَّن يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ	.201

	النَّارِ	ڈیویں اَتے دوزخ دِی بھا دے عذاب کنوں وِی بچاویں (۲۰۱)۔
.202	أُولَٰئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا ۚ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ	اِیہے اِی او لوک ہِن، جِنھاں کُوں جھڑا کُجھ (دُنیا وِچ) کمیتے نیں، اُوہو کُجھ مِلسی، اَتے اللہ (اُنھاں دا) جلدی حِساب چُکاوݨ والا ہے (۲۰۲)۔
.203	وَاذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَّعْدُودَاتٍ ۚ فَمَن تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَن تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ لِمَنِ اتَّقَىٰ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ	اَتے (مِنیٰ) دے گِنّیے مُنّجے ڈینہاں وِچ اللہ دا ذکر کیتا کرو، جیکر کوئی جلدی وِچ ڈُوں ڈینہاں وِچ وَلّ چھندے تاں وِی اُوں تے کوئی گناہ کائے نھیں، اَتے جیکر نھیں کریندا تاں وِی اُوندے اُتے گناہ کائے نھیں، اِیہ تاں اُوندے کیتے ہے جھڑا اللہ کنوں ڈردا رہے، اَتے پتہ ہووے جو تُساں اُوندے کولھ کٹھے کیتے ویسو (۲۰۳)۔
.204	وَمِنَ النَّاسِ مَن يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهِدُ اللَّهَ عَلَىٰ مَا فِي قَلْبِهِ وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ	اَتے لوکاں وِچوں کوئی تاں اِہجا وِی ہے جیندیاں دُنیاوی زندگانی دِیاں گالھیں تیکوں عجب جیہاں لگدِن، کیوں جو، جو کُجھ اُوندے دِل وِچ ہے اللہ کُوں اُوندا گواہ بݨیندے، حالانکہ او بہُوں حُجّت باز تے جھگڑالو ہے (۲۰٤)۔
.205	وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفَسَادَ	اَتے جڈاں تُساں کنوں وَل ویندے (یا حاکم بݨ ویندے) تاں زمین اُتے وڈی بَھجّ دھرُک کریندے، تاں جو اُوندے وِچ فَساد مچاوے، اَتے فصلاں کُوں تے ڈھانڈیاں کوں تباہ کر چھوڑے پر اللہ فساد پَسند نھیں کریندا (۲۰۵)۔
.206	وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ ۚ فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ ۚ وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ	اَتے جڈاں اُوکوں آکھیا ویندے جو اللہ کنوں ڈر، تاں اُوکوں اُوندی آکڑ پِیا وِی گناہ وِچ پھسیندی ہے، بَس اِیجھے شخص دے ڈا دی جہنم تیار ہے اَتے او بہُوں گندا ٹِکاݨاں ہے (۲۰٦)۔
.207	وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ	اَتے لوکاں وِچوں کوئی او وِی ہے، جھڑا اللہ دِی رضا پِچھوں آپݨیں جان ڈے ڈیندے، اَتے اللہ (اِیجھے) بندیاں اُتے بہُوں مہربان ہے (۲۰۷)۔

سرائیکی ترجمہ: پروفیسر دِلشاد کلانچوی بہاولپور

مشینی خطاطی: مبشر کلیم خان mub.artist@gmail.com

208.	يٰأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ ادْخُلُواْ فِي السِّلْمِ كَآفَّةً وَلاَ تَتَّبِعُواْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ	اَئے اِیمان گھن آوݨ والو ! اِسلام وِچ پورے دِل نال آ وَنجو اَتے شیطان دے پِچھوں نہ لگو، بے شک او تُہاڈے کیتے اَصلوں دُشمن ہے (۲۰۸)۔
209.	فَإِن زَلَلْتُمْ مِّن بَعْدِ مَا جَآءَتْكُمُ الْبَيِّنَاتُ فَاعْلَمُوٓاْ أَنَّ اللّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ	جیکر ایندے بعد جو تُہاڈے کول کھلیاں نشانیاں آ گئین، تُساں تھڑک گے ہیوے، تاں وَل پتہ ہووے جو بیشک اللہ وڈا زبردست وَڈی حکمت والا ہے (۲۰۹)۔
210.	هَلْ يَنظُرُونَ إِلاَّ أَن يَأْتِيَهُمُ اللّهُ فِي ظُلَلٍ مِّنَ الْغَمَامِ وَالْمَلآئِكَةُ وَقُضِيَ الأَمْرُ وَإِلَى اللّهِ تُرْجَعُ الامُورُ	کیا اِیہ (گمراہ) لوک اِیں گالھ دِی انتظار وِچ ہِن جو اللہ اَتے فرشتے اُنھاں دے کول بدلاں دِی چھاں وِچ آ وَنجن، تاں جو اِیں طرح (ہر ہِک گالھ دا) فیصلہ اِی تھی وَنجے، حالانکہ اِیہ معاملے محض اللہ دے ہتھ وِچ ہِن (۲۱۰)۔
211.	سَلْ بَنِي إِسْرَائِيلَ كَمْ آتَيْنَاهُم مِّنْ آيَةٍ بَيِّنَةٍ وَمَن يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللّهِ مِن بَعْدِ مَا جَآءَتْهُ فَإِنَّ اللّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ	اسرائیل دِی اولاد کنوں پُچھو، جو اَساں اُنھاں کُوں کِتنیاں کُھلیاں نشانیاں بھیجین، اَتے جیکر کوئی اللہ دِی کہیں نعمت کُوں، اُوندے آ وَنجݨ دے بعد (کہیں ہِئی نال) بدلا چھوڑے تاں وَل تاں اللہ بہُوں سخت عذاب ڈیوݨ والا ہے (۲۱۱)۔
212.	زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُواْ وَالَّذِينَ اتَّقَواْ فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَاللّهُ يَرْزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ	جہڑے لوک کافر تھی گِئین اُنھاں کُوں اِیں دُنیا دِی زندگانی سوہݨیں لگدِی ہے اَتے او اُنھاں نال جہڑے جو ایمان گھن آئن مسخریاں تے ٹاپاں کریندِن، اَتے جہڑے آدمی اللہ کنوں ڈردِن، او قیامت دے ڈِینہ اِنھاں کنوں چڑھتی تے ہوسن وَل اللہ تاں جیکوں چہندے بے حسابا رزق ڈیندے (۲۱۲)۔
213.	كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ	(پہلے تاں) ساریاں لوکاں دا ہِکو مذہب (طریقہ) ہا، وَل اللہ اُنھاں دو بشارت ڈیوݨ والے، تے ڈراوݨ والے نبی بنا تے بھیجے، اَتے اُنھاں اُتے برحق کتاباں وِی بھیجیاں، تاں جو لوکاں وِچ اُوں گالھ دا فیصلہ

	النَّاسِ فِيمَا اخْتَلَفُواْ فِيهِ وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ إِلاَّ الَّذِينَ أُوتُوهُ مِن بَعْدِ مَا جَاءتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ بَغْياً بَيْنَهُمْ فَهَدَى اللّهُ الَّذِينَ آمَنُواْ لِمَا اخْتَلَفُواْ فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِهِ وَاللّهُ يَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ	سُݨاوِݨ، جِیندے وِچ او اِختلاف کریندے ہِن، سوائے اُنھاں دے جنھاں دے کولھ اَساڈِیاں کھُلیاں دَلیلاں وِی آچُکیاں ہِن تے اُنھاں اِیہ اختلاف محض ضدِ دی وجہ کنُوں کیتا، پَس اللہ نے اُنھاں لوکاں کُوں جھڑے ایمان گھِن آئن، جھڑی گالھ وِچ وِی او اختلاف کریندے ہِن، حق دِی طرف دِی سِدّھی راہ ݙِکھائی، اَتے اللہ جیکوں چَہندے، سِدّھی راہ تے چلیندے (۲۱۳)۔
.214	أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تَدْخُلُواْ الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُم مَّثَلُ الَّذِينَ خَلَوْاْ مِن قَبْلِكُم مَّسَّتْهُمُ الْبَأْسَاء وَالضَّرَّاء وَزُلْزِلُواْ حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُواْ مَعَهُ مَتَى نَصْرُ اللّهِ أَلا إِنَّ نَصْرَ اللّهِ قَرِيبٌ	کیا تُساں اِیہ خیال کریندے وے، جو (بغیر کہیں اَزمائش دے) اِیویں بہشت وِچ وَڑ ویسو، حالانکہ اَجݨ تُساں او مصیبتاں نھیں ڈِٹھیاں جھڑیاں تُساں کنُوں پہلے دے لوکاں اُتے آیاں ہَن، اُنھاں کُوں تاں وَڈِیاں سَختیاں تے تکلیفاں بھوگیݨیاں پیاں ہَن (اُنھاں شَئیں) اُنھاں کُوں جھنجھوڑیا (ہِلا) چھوڑیا، اِیہ توڑیں جو رسول اَتے او لوک جھڑے جو ایمان گھِن آئے ہِن رَل تے آکھݨ لگے، جو اللہ دِی مدد کڈاں آسی، سُݨ گھِنُو، بیشک اللہ دِی مدد بہُوں قریب ہے (۲۱۴)۔
.215	يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَ قُلْ مَا أَنفَقْتُم مِّنْ خَيْرٍ فَلِلْوَالِدَيْنِ وَالأَقْرَبِينَ وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا تَفْعَلُواْ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللّهَ بِهِ عَلِيمٌ	(اے محمد ﷺ) تیں کنُوں پُچھدِن، جو اَساں (اللہ دِی راہ وِچ) کیا خرچ کروں، آکھ ݙے خیر نال جو کُجھ وِی خرچ کرو، پیو ما، نیڑے دے سَکے ساہوریاں، یتیماں، مسکیناں، اَتے مسافراں اُتے خَرچ کرو، اَتے جو بھلائی (نیکی) تُساں کریندے وے، بے شک اللہ اُوکوں چَنگی طرح جاݨدے (۲۱۵)۔
.216	كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَّكُمْ وَعَسَى أَن تَكْرَهُواْ شَيْئاً وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَعَسَى أَن تُحِبُّواْ شَيْئاً وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ وَاللّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لاَ تَعْلَمُونَ	(مسلمانو!) تُہاݙے اُتے جہاد کرݨ فرض کر ݙِتا گئے اَتے اِیہ تُہاکوں نھیں بھاندا، پر ݙیکھ گھِنُو، متاں جھڑی شَئے کنُوں تُساں کریہت کریندو، تُہاݙے واسطے بھلائی دا باعث ہووے، اَتے اِیہ وِی تھی سَگدے، جو جھڑی شَئے کُوں تُساں پَسند کریندو، او تُہاݙے کِیتے شَر دا باعث بَݨ وَنجے

		اَتے اللہ ڄاݨدے پر تُساں نہوے ڄاݨدے (۲۱٦)۔
.217	يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدٌّ عَن سَبِيلِ اللّٰهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِندَ اللّٰهِ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا يَزَالُونَ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمْ عَن دِينِكُمْ إِنِ اسْتَطَاعُوا وَمَن يَرْتَدِدْ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ	(اے محمد صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمْ) تَیں کنُوں عزّت تے حُرمت والے مہینیاں وِچ لڑائی کرݨ دے متعلق پُچھدِن ، آکھ ڈِے جو اُنھاں مہینیاں وِچ لڑائی کرݨ وݙا گناہ ہے، پر اللہ دے راہ کنُوں ہٹکݨ اُوندے نال کفر کرݨ، اَتے مسجد الحرام (خانہ کعبہ) کنُوں روکݨ، اَتے اُوندے وِچ دے لوکاں کوں کَڈھ چھوڑݨ، اللہ دے نزدیک اِیں کنُوں وَݙے گناہ ہِن، اَتے فِتنہ کھڑا کرݨ تاں قتل کنُوں وِی زیادہ ہے ، اَتے اِیہ تُہاݙے نال لڑائی کیتی رَکھݨ کنُوں نہ ٹَلسِن، اِیہ توڑیں جو زور لگیونیں تاں تُہاکوں تُہاݙے دِین کنُوں وِی پھیر گھنسِن، اَتے جِہڑا تُہاݙے وِچوں آپݨیں دِین کنُوں ہَٹ گیا تے کافر تھی تے مویا، تاں اُنھاں دے اعمال دُنیا وِچ وِی تے آخرت کُوں وِی غارت تھی وِیسن، اَتے اِیہے لوک (دوزخ دِی) بھا وِچ رَہݨ والے ہِن او اِیندے وِچ ہمیشہ رَہسِن (۲۱۷)۔
.218	إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ أُولَٰئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	بے شک جِہڑے لوک ایمان گھن آئن، اَتے ہِجرت کیتی ہِینے، اَتے جہاد کیتا ہِینے، اِیہے لوک اِی اللہ دِی رحمت دے اُمیدوار ہِن، اَتے اللہ ݙاڈھا بخشݨ ہار تے ٻہُوں رَحم والا ہے (۲۱۸)۔
.219	يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِن نَّفْعِهِمَا وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ	(اے محمد صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمْ) اَتے پُچھدِن تَیں کنُوں شراب تے جُوئے دے متعلق! ، آکھ ڈِے جو اِنھاں (ݙوہائیں) دا وَݙا گناہ ہے اَتے لوکاں کِیتے کُجھ نفعے وِی ہِن ، پر اُنھاں دا گناہ اُنھاں دے نفعیاں کنُوں ٻہُوں وَݙا ہے، اَتے تَیں کنُوں پُچھدِن، جو اللہ دِی راہ وِچ کیا خرچ کروں، آکھ ڈِے! (بَس اُوہو کُجھ) جِہڑا کُجھ ضرورت کنُوں وَافر ہووِیہے، اِیں طرح اللہ تُہاݙے کِیتے آپݨیاں آیاتاں کھول پاڑتے بیان کریندے تاں جو تُساں کُجھ سوچو سَمجھو (۲۱۹)۔

220.	فِى الدُّنۡيَا وَالۡاٰخِرَةِ‌ؕ وَيَسۡـَٔلُوۡنَكَ عَنِ الۡيَتٰمٰى‌ؕ قُلۡ اِصۡلَاحٌ لَّهُمۡ خَيۡرٌ‌ؕ وَاِنۡ تُخَالِطُوۡهُمۡ فَاِخۡوَانُكُمۡ‌ؕ وَاللّٰهُ يَعۡلَمُ الۡمُفۡسِدَ مِنَ الۡمُصۡلِحِ‌ؕ وَلَوۡ شَآءَ اللّٰهُ لَاَعۡنَتَكُمۡ‌ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيۡزٌ حَكِيۡمٌ	دُنیا دِیاں گالھیں دے اَتے آخرت دِیاں گالھیں دے متعلق ! اَتے تَیں کنُوں یتیماں دے متعلق پُچھدِن، آکھ ڈِے ! جو اِنھاں دا سُدھارݨ نیکی ہے، اَتے جیکر اِنھاں کُوں آپݨیں نال رَلا گِھنو، تاں او تُہاڈِے (دِینی) بِھرا ہِن، اَتے اللہ خُوب ڄاݨدے جو وِگاڑݨ والا کون ہے تے ٹھیہاوݨ والا کوݨ ہے، اَتے جیکر اللہ چہندا تاں تُہاکوں اُوکھائیاں وِچ سَٹ ڈِیندا، بیشک اللہ وݙی طاقت والا اتے بَہُوں حکمت والا ہے (۲۲۰)۔
221.	وَلَا تَنۡكِحُوا الۡمُشۡرِكٰتِ حَتّٰى يُؤۡمِنَّ‌ؕ وَلَاَمَةٌ مُّؤۡمِنَةٌ خَيۡرٌ مِّنۡ مُّشۡرِكَةٍ وَّلَوۡ اَعۡجَبَتۡكُمۡ‌ۚ وَلَا تُنۡكِحُوا الۡمُشۡرِكِيۡنَ حَتّٰى يُؤۡمِنُوۡا‌ؕ وَلَعَبۡدٌ مُّؤۡمِنٌ خَيۡرٌ مِّنۡ مُّشۡرِكٍ وَّلَوۡ اَعۡجَبَكُمۡ‌ؕ اُولٰٓـئِكَ يَدۡعُوۡنَ اِلَى النَّارِ ۖۚ وَاللّٰهُ يَدۡعُوۡٓا اِلَى الۡجَـنَّةِ وَالۡمَغۡفِرَةِ بِاِذۡنِهٖ‌ۚ وَيُبَيِّنُ اٰيٰتِهٖ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُوۡنَ	اَتے مشرک تریمتیں نال جے توڑیں او ایمان نہ گِھن آوِن، نکاح نہ کرو، اَتے ہِک مومن بانھی ہِک مشرک تریمت کنُوں زیادہ چَنگی ہے بھاویں جو (مشرک تریمت) تُہاکوں بھاندی وِی ہووے، ایویں مشرک جواناں نال وِی مومن تریمت نہ پَرناوٗ، جے توڑیں او ایمان نہ گِھن آوِن، اَتے ہِک مومن بانھاں زیادہ چَنگا ہے ہِک مشرک بانھے کنُوں، بھاویں او تُہاکوں بھاندا وِی ہووے، ایہ تہاکوں (دوزخ دی) بَھا دو سݙیندِن، اَتے اللہ آپݨیں رَحمت نال بہشت تے بخشش والے پاسے سݙیندے اَتے او آپݨیاں آیاتاں کھول پاڑ تے بیان کریندے، تاں جو او نصیحت پکڑن (۲۲۱)۔
222.	وَيَسۡـَٔلُوۡنَكَ عَنِ الۡمَحِيۡضِ‌ؕ قُلۡ هُوَ اَذًى فَاعۡتَزِلُوا النِّسَآءَ فِى الۡمَحِيۡضِ‌ۙ وَلَا تَقۡرَبُوۡهُنَّ حَتّٰى يَطۡهُرۡنَ‌ۚ فَاِذَا تَطَهَّرۡنَ فَاۡتُوۡهُنَّ مِنۡ حَيۡثُ اَمَرَكُمُ اللّٰهُ‌ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ التَّوَّابِيۡنَ وَيُحِبُّ الۡمُتَطَهِّرِيۡنَ	(اے محمد ﷺ) تَیں کنُوں ماہواری (حیض) دے متعلق پُچھدِن، آکھ ڈِے جو او تکلیف ڈِیوݨ والی ہِک پلیت شئے ہے، ذالیں رَلے اُنھاں دے حیض (ماہواری) دے ڈِینہاں نہ سُتے کرو اَتے جے توڑیں او پاک صاف نہ تھی وَنڄن اُنھاں دے کولھوں نہ وَنڄو، اَتے جݙاں پاک صاف تھی وَنڄن، تاں وَل جیویں تُہاکوں اللہ اِجازت ݙِتی ہے اُنھاں کولھ وَنڄو، بیشک اللہ توبہ کرݨ والیاں کُوں پسند کریندے تے پاک صاف رَہݨ والیاں کُوں پسند کریندے (۲۲۲)۔

223.	نِسَآؤُكُمۡ حَرۡثٌ لَّكُمۡ فَأۡتُواْ حَرۡثَكُمۡ أَنَّىٰ شِئۡتُمۡ وَقَدِّمُواْ لِأَنفُسِكُمۡ وَاتَّقُواْ اللّٰهَ وَاعۡلَمُوٓاْ أَنَّكُم مُّلَٰقُوهُ وَبَشِّرِ الۡمُؤۡمِنِينَ	تُہاڈیاں ذالیں تُہاڈیاں رڑھیں (کھیتیاں) ہِن، آپݨیاں رڑھیں وِچ جیویں دِل کریہے وڑ سگدو، اَتے آپݨیں کِیتے (اَگوں کِیتے نیک عمل) بھیجی رَکھو، اَتے اللہ کنوں ڈردے رہو، اَتے تُہاکوں پتہ ہووے جو تُساں آخر اُوکوں مُنّہ ڈیکھالݨیں! اَتے موموناں کوں خوشخبری سُݨا ڈیوے (۲۲۳)۔
224.	وَلَا تَجۡعَلُواْ اللّٰهَ عُرۡضَةً لِّأَيۡمَٰنِكُمۡ أَن تَبَرُّواْ وَتَتَّقُواْ وَتُصۡلِحُواْ بَيۡنَ النَّاسِ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ	اَتے اللہ دے ناں کوں حِیلہ نہ بݨاؤ، جو تُساں نیکی پرہیزگاری، تے لوکاں وِچ صُلح کراوݨ کنوں اُونداں قسماں چائی کھڑے وے، اَتے اللہ سَب کُجھ سُݨݨ والا تے جاݨݨ والا ہے (۲۲٤)۔
225.	لَّا يُؤَاخِذُكُمُ اللّٰهُ بِاللَّغۡوِ فِيٓ أَيۡمَٰنِكُمۡ وَلَٰكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا كَسَبَتۡ قُلُوبُكُمۡ وَاللّٰهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ	اَتے اللہ تُہاکوں بیہودہ قسماں چاوݨ اُتے اَصلوں نہ پکڑیسی، پر اُنھاں اُتے ضرور پکڑیسی جہڑیاں تُہاڈے دِلُوں نِکلیݨ، اَتے اللہ بخشݨ ہارتے وَڈے تحمل والا ہے (۲۲٥)۔
226.	لِّلَّذِينَ يُؤۡلُونَ مِن نِّسَآئِهِمۡ تَرَبُّصُ أَرۡبَعَةِ أَشۡهُرٍ فَإِن فَآءُو فَإِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	اُنھاں لوکاں کِیتے جہڑے آپݨیاں ذالیں دے کول نہ وَنجݨ دِی قسم چا گھندِن، چار مہینیاں دِی مہلت ہے تاں جو (اِیں عرصے وِچ قسم تروڑ تے) اُنھاں دو رجوع کر گھنّن، بیشک اللہ بخشݨ ہارتے بَہُوں رحم کرݨ والا ہے (۲۲٦)۔
227.	وَإِنۡ عَزَمُواْ الطَّلَٰقَ فَإِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ	اَتے جیکر طلاق ڈیوݨ دا پَکّا اِرادہ کرگھدا ہووے تاں وِی اللہ سَب کُجھ سُݨݨ والا تے (ہر شئے) جاݨݨ والا ہے (۲۲۷)۔
228.	وَالۡمُطَلَّقَٰتُ يَتَرَبَّصۡنَ بِأَنفُسِهِنَّ ثَلَٰثَةَ قُرُوٓءٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَن يَكۡتُمۡنَ مَا خَلَقَ اللّٰهُ فِيٓ أَرۡحَامِهِنَّ إِن كُنَّ يُؤۡمِنَّ بِاللّٰهِ وَالۡيَوۡمِ الۡأٓخِرِ وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَٰلِكَ إِنۡ أَرَادُوٓاْ إِصۡلَٰحًا وَلَهُنَّ مِثۡلُ الَّذِي عَلَيۡهِنَّ بِالۡمَعۡرُوفِ وَلِلرِّجَالِ	اَتے مطلقہ ذالیں ترائے ماہواریاں تئیں آپݨیں آپ کوں پَرنیجݨ کنوں روکی رَکھن اُنھاں کِیتے جے او اللہ اَتے آخرت دے ڈِینہ اُتے ایمان رَکھیندِن، اِیہ جائز کائے نھیں جو اُوں شئے کوں لُکائی رَکھن جیکوں اللہ نے اُنھاں دے پیٹ وِچ پیدا کر ڈِتا ہووے، اَتے اُنھاں دے پَے اُنھاں کوں (اِیں عرصے وِچ) ولدا وَلا گھنݨ دے حقدار ہِن، او وِی جِڈاں اُنھاں نال صلح صفائی کرݨ دا اِرادہ ہووِنیں، اَتے ذالیں دا حق

	عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ وَاللّٰهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ	آپݨیاں پیاں اُتے وِی اُوویں ہے جیویں عام دستور دے مطابق اُنھاں دے پیّاں دا حق اُنھاں اُتے ہے ، اَلبتہ مرداں کُوں اُنھاں دِیاں ذالیں کنُوں وَدھ درجہ ملیا ہوئے، اَتے اللہ وݙی طاقت والا (تے) ٻہُوں دانائی والا ہے (۲۲۸)۔
.229	الطَّلاَقُ مَرَّتَانِ فَإِمْسَاكٌ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌ بِإِحْسَانٍ وَلاَ يَحِلُّ لَكُمْ أَن تَأْخُذُواْ مِمَّا آتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئاً إِلاَّ أَن يَخَافَا أَلاَّ يُقِيمَا حُدُودَ اللّٰهِ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلاَّ يُقِيمَا حُدُودَ اللّٰهِ فَلاَ جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ تِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ فَلاَ تَعْتَدُوهَا وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ اللّٰهِ فَأُوْلَـئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ	طلاق ݙُوں واری ہوندی ہے، وَل یا تاں اُنھاں کُوں عام دستور دے مطابق آپݨیں کولھ جَھل گھِنّن، یا اُنھاں کُوں چنگی ریت چھوڑ ݙیون، اَتے تُہاݙے کِیتے اِیہ جائز کائے نھیں، جو تُساں اُنھاں کنُوں اُوندے وِچوں وِی کُجھ گِھن گِھنو، جِہڑا کُجھ اُنھاں کُوں ݙِتا ہا، او وِی اُوں ویلے چِڈاں جو ݙر ہووݨے جو او ݙوہائیں اللہ دِیاں حداں کوں قائم نہ رَکھ سَگِسِن، (انھاں حالات وِچ) جیکر تُہاکوں ݙر ہووے جو اِیہ ݙوہائیں اللہ دِیاں حداں قائم نہ رَکھ سَگِسِن، تاں ذال پَے کُوں آپݨیں چھوڑ ݙیوݨ دے بدلے وِچ کوئی شَئے ݙے ݙیوے، تاں اُنھاں ݙوہائیں کُوں گناہ نہ تھِیسی، اِیہ اللہ دِیاں مقرر کیتیاں ہوئیاں حداں ہِن اِنھاں کنُوں ٻاہر نہ ٹَپ وَنڄو، جِہڑے اللہ دِیاں اِنھاں حداں کنُوں پار ٹَپ وینِدن، تاں ٻَس او (آپݨیں اُتے تے ٻِنھاں اُتے) ظلم کریندِن (۲۲۹)۔
.230	فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلاَ تَحِلُّ لَهُ مِن بَعْدُ حَتَّىٰ تَنْكِحَ زَوْجاً غَيْرَهُ فَإِن طَلَّقَهَا فَلاَ جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَن يَتَرَاجَعَا إِن ظَنَّا أَن يُقِيمَا حُدُودَ اللّٰهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ	جیکر کوئی (ݙوں طلاقاں دے بعد) وَلا وِی طلاق ݙے ݙیوے تاں وَل او ذال اُوندے کِیتے حرام ہے، جیتوڑیں جو او کوئی ٻِیا پَے نہ کر گِھنے، وَل جیکر او وِی طلاق ݙے ݙیوے، تاں وَل اُنھاں کِیتے (نِکاح کر گِھنݨ) وِچ کوئی گناہ کائے نھیں جیکر پَہلا پَے تے ذال ہِک ٻِئے نال ٹھہہ وِی وَنڄن، پر شرط اِیہ ہے جو اُنھاں کُوں یقین ہووِے جو او اللہ دِیاں حداں دے پابند رہسن، اَتے اِیہ اللہ دِیاں حداں ہِن جِنھاں کُوں او اُنھاں لوکاں کِیتے کھول پاڑ تے بیان کریندے جِہڑے جو عقل سَمجھ رَکھیندِن،

		-(۲۳۰)
.231	وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّتَعْتَدُوا۟ وَمَن يَفْعَلْ ذٰلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا تَتَّخِذُوٓا۟ آيَاتِ اللّٰهِ هُزُوًا وَاذْكُرُوا۟ نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَمَآ أَنزَلَ عَلَيْكُم مِّنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُم بِهِ وَاتَّقُوا۟ اللّٰهَ وَاعْلَمُوٓا۟ أَنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ	اَتے جڈاں تُساں ذالیں کُوں ڈُوں طلاقاں ڈے گِھنو تے اُنھاں دِی عدت پوری تھیوݨ لگے، تاں یا تاں اُنھاں کوں وَڈی اَل بَھل نال آپݨیں کولھ جَھل گِھنو، یا اُنھاں کُوں سوہݨیں طریقے نال چھوڑ ڈیوو، بَس اُنھاں کُوں کستاوَݨ دی خاطر نہ جَھلّی رَکھو، کیوں جو اِیہ زیادتی ہوسی، اَتے جِھڑا کوئی اِیہ رَویّہ رکھیسی، تاں بَس او آپݨیں نال ظلم کریسی، اِیں طرح اللہ دے احکامات کُوں مخول وِی نہ سَمجھو، اَتے یاد کیتی رَکھو اللہ دِیاں اُنھاں نعمتاں کُوں جِھڑیاں تُہاڈے اُتے بھیجیاں گیئن، اَتے جِھڑا کُجھ کتاب وِچوں تے دانائی دِیاں گالھیں وِچوں تُہاڈے کولھ تُہاڈی نصیحت کِیتے بھیجا گِئے (اوکوں وِی) اَتے اللہ کنُوں ڈردے رَہو، اَتے پتہ ہووے جو بیشک اللہ ہر شَئے کُوں چنگی طرح جاݨدے (۲۳۱)-
.232	وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَن يَنكِحْنَ أَزْوَاجَهُنَّ إِذَا تَرَاضَوْا۟ بَيْنَهُم بِالْمَعْرُوفِ ذٰلِكَ يُوعَظُ بِهِ مَن كَانَ مِنكُمْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذٰلِكُمْ أَزْكَىٰ لَكُمْ وَأَطْهَرُ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ	اَتے جَڈاں تُساں ذالیں کُوں طلاق ڈِیوو تے او آپݨیں عدت وِی پُوری کر گِھنن تاں اُنھاں کُوں کہیں بِے جوڑ (یا پہلے پَے) نال نِکاح کرݨ کنُوں نہ روکو جَڈاں جو او (ڈوہیں) چنگی طرح آپس وِچ راضی ہووِن، اِیں طرح نصیحت کیتی ویندی پَئی ہے اُنھاں کُوں جِھڑے جو تُہاڈے وِچوں اللہ اُتے، اَتے آخرت دے ڈِینہ اُتے ایمان رَکھیندِن، (اِیہ گالھ) تُہاکوں نیک تے پاک صاف (بݨاوݨ) کِیتے ہے، اللہ جو کُجھ جاݨدے تُساں نِہوے جاݨدے (۲۳۲)-
.233	وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَن يُتِمَّ الرَّضَاعَةَ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا	اَتے ماواں آپݨیں اولاد کُوں پورے ڈُوں سال آپݨیں تھݨّ پِلاوِݨ، اِیہ وِی اُوں ویلے جَڈاں جو (پیو) اِیں مُدت کُوں پُورا کراوݨ چھوے، اَتے جیندا بال ہے اُوہو دستور دے مطابق اِنھاں بالاں دے کھواوݨ پِلاوݨ تے پَواوݨ ہنڈاوݨ دا ذمے دار ہے کہیں کُوں وِی اُوندی

	لَا تُضَآرَّ وَالِدَةٌۢ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَّهُ بِوَلَدِهِۦ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَٰلِكَ فَإِنْ أَرَادَا فِصَالًا عَن تَرَاضٍ مِّنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا وَإِنْ أَرَدتُّمْ أَن تَسْتَرْضِعُوٓا أَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُم مَّآ ءَاتَيْتُم بِالْمَعْرُوفِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوٓا أَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ	وَسکت کنُوں زیادہ تکلیف نھیں ݙِتی وَنج سگدِی، کہیں ماء کُوں اُوندے بال دِی وَجہ کنُوں ݙُکھ نہ ݙِتا وَنجے اَتے نہ اِی پیو کُوں اُوندے بال دے سَوَبوں تنگ کِیتا وَنجے، اَتے وَلی وارث اُتے وِی ایہا ذمہ واری ہے، جیکر ݙوہائیں ماء پیو آپݨیں رَضا مندی تے صلاح مشورے نال چھن تاں کِھیر چُھڑا ݙِتا وَنجے، اِیں ڳالھوں اُنھاں اُتے کوئی گناہ کائے نھیں، جیکر تُہاݙا اِیہ اِرادہ ہے جو تُساں آپݨیں اولاد کُوں کہیں بئی ذال دِی تھݨج پِلاؤ، تاں وِی کوئی حرج کائے نھیں، پَر دستور دے مطابق جِہڑا کُجھ تُساں اُوں ذال کُوں ݙیوݨاں کِیتے ݙے ݙیوو، اَتے اللہ کنُوں ݙردے رَہو، تے پتہ ہووِیہے جو او سَب کُجھ ݙیکھدا کھڑے جِہڑا کُجھ تُساں کریندے ودُو (۲۳۳)۔
.234	وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِىٓ أَنفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ	اَتے جیکر تُساݙے وِچوں کوئی مَر وَنجن، اَتے ذالیں چھوڑ گئے ہووِن، تاں او ذالیں آپݨیں آپ کُوں چار مہینے ݙاہ ݙینہ (وَلا پَرنیجݨ کنوں) جَھلّی رَکھن، بَس جݙاں آپݨیں اِیہ عِدت پُوری کر گِھنّن، تاں وَل تُہاݙے اُتے کوئی ذمہ داری کائے نھیں، چاہے جِہڑا کُجھ او دستور (شرع) دے مطابق آپݨیں کِیتے کرن، اَتے اللہ کُوں پتہ رَہندے جِہڑا کُجھ تُساں کریندو (۲۳٤)۔
.235	وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُم بِهِۦ مِنْ خِطْبَةِ النِّسَآءِ أَوْ أَكْنَنتُمْ فِىٓ أَنفُسِكُمْ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ وَلَٰكِن لَّا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّآ أَن تَقُولُوا قَوْلًا مَّعْرُوفًا وَلَا تَعْزِمُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُۥ وَاعْلَمُوٓا أَنَّ اللَّهَ	اَتے تُہاݙے اُتے اِیں ڳالھ دا وِی کوئی گُناہ کائے نھیں جیکر تُساں (عِدّت وِچ وِی) اِہجیاں چُھٹّل ذالیں نال نکاح کر گِھنّݨ کِیتے اِشارے کنائے وِچ آکھو، یا وَت اِیں ڳالھ کُوں آپݨیں دِل وِچ لُکائی رکھو اللہ جاݨدے جو ہُݨ تُساں اِہجیاں ذالیں دِی ڳالھ مُہاڑ کریسو، پر اُنھاں نال لُک تے قول قرار نہ کرو، بَس مُناسب طریقے نال اُنھاں کُوں بُلواؤ، اَتے او توڑیں نِکاح پڑھواوݨ دا پَکّا اِرادہ نہ کرو، جے توڑیں مقرر کِیتی

	يَعۡلَمُ مَا فِيٓ أَنفُسِكُمۡ فَٱحۡذَرُوهُۚ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٞ	ہوئی مُدت (عِدّت) ٹک نہ وَنجے، اَتے پتہ ہووِیے جو اللہ جاݨدا کھڑے جو کُجھ تُہاڈے دِلاں وِچ ہے، بَس اُوں کنُوں ڈردے رہو، اَتے اِیہ وِی پتہ ہووِیے جو بیشک اللہ بخشݨ ہارتے وَݙے حوصلے والا ہے (۲۳۵)۔
236.	لَّا جُنَاحَ عَلَيۡكُمۡ إِن طَلَّقۡتُمُ ٱلنِّسَآءَ مَا لَمۡ تَمَسُّوهُنَّ أَوۡ تَفۡرِضُواْ لَهُنَّ فَرِيضَةٗۚ وَمَتِّعُوهُنَّ عَلَى ٱلۡمُوسِعِ قَدَرُهُۥ وَعَلَى ٱلۡمُقۡتِرِ قَدَرُهُۥ مَتَٰعَۢا بِٱلۡمَعۡرُوفِۖ حَقًّا عَلَى ٱلۡمُحۡسِنِينَ	اِیندے وِچ وِی کوئی مضائقہ (قصور) کائے نھیں جیکر تُساں آپݨیں ذالیں کُوں (اِیں حالت وِچ) طلاق ݙے ݙیو جݙاں جو تُساں اُنھاں کُوں ہتھ وِی نہ لایا ہووے، اَتے تُساں اُنھاں دا حق مَہر وِی نہ بَدھ ݙِتا ہووے، اَتے اُنھاں کُوں کُجھ خرچ خیال ضرور ݙیوو، پَر (مقدراں والا) آدمی اپݨیں حیثیت دے مطابق اَتے غریب آپݨیں حیثیت دے مطابق اِیہ امداد عام دستور (شرع) دے مطابق ہووے، جھڑی جو نیک کم کرݨ والیاں اُتے ہِک فرض بݨدی ہے (۲۳۶)۔
237.	وَإِن طَلَّقۡتُمُوهُنَّ مِن قَبۡلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ وَقَدۡ فَرَضۡتُمۡ لَهُنَّ فَرِيضَةٗ فَنِصۡفُ مَا فَرَضۡتُمۡ إِلَّآ أَن يَعۡفُونَ أَوۡ يَعۡفُوَاْ ٱلَّذِي بِيَدِهِۦ عُقۡدَةُ ٱلنِّكَاحِۚ وَأَن تَعۡفُوٓاْ أَقۡرَبُ لِلتَّقۡوَىٰۚ وَلَا تَنسَوُاْ ٱلۡفَضۡلَ بَيۡنَكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٌ	اَتے جیکر تُساں اُنھاں کُوں ہَتھ لاوݨ کنُوں پہلے طلاق ݙے ݙیوو، پر اُنھاں کیتے حق مَہر وِی بَدھ چکیے ہیوے، تاں آکھئے ہوئے حق مہر دا اَدھا حِصہ اُنھاں دا (حق) ہے، اِیہ بَئی گالھ ہے جو اِیہ ذالیں آپݨاں حق مہر بخش ݙیون، یا او شخص جیندے ہَتھ وِچ کہیں ذال دے نکاح دِی گَنڈھ ہے، نرم دِلی دا اِظہار کرے اَتے جیکر تُساں نرم دِلی کنُوں کم گھنو، تاں اِیہ ہِک قسم دِی نیکی ہے، اَتے آپس وِچ فضل تے احسان کرݨ کُوں نہ بُھلاہے، بیشک اللہ چنگی طرح ݙیکھدا کھڑے، جھڑا کُجھ تُساں کریندے وِدو (۲۳۷)۔
238.	حَٰفِظُواْ عَلَى ٱلصَّلَوَٰتِ وَٱلصَّلَوٰةِ ٱلۡوُسۡطَىٰ وَقُومُواْ لِلَّهِ قَٰنِتِينَ	اَتے آپݨیاں نمازاں دِی پابندی کرو، خاص کر درمیانی نماز (عصر) دِی، اَتے اللہ دے سامݨیں عاجزی تے فرمانبرداری نال کھڑے تھیئے کرو (۲۳۸)۔
239.	فَإِنۡ خِفۡتُمۡ فَرِجَالًا أَوۡ رُكۡبَانٗاۖ فَإِذَآ	جیکر تُہاکوں کوئی ڈر ݙُکھ ہووے، تاں پیدل یا سواری دی حالت وِچ

(نماز پڑھ گھِدّی کرو) وَل جِہڑے ویلے اَمن تے اطمینان دِی حالت وِچ ہووو، تاں اللہ دا ذکر اُوں طرح کِیتا کرو جَیئں طرح تُہاکُوں سکھایا گئے، پر جیکوں تُساں (پہلے) نہ جانڈے ہاوے (۲۳۹)۔	أَمِنتُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ	
اَتے او لوک جِہڑے تُہاڈے وِچوں مَر وَنجِن تے آپنْیاں ذالیں پِچھُوں چھوڑ وَنجن، آپنْیاں ذالیں کِیتے سال کھن دا خرچ خیال ڈیوݨ تے گھروں نہ کڈھݨ دِی وصیت کر وَنجِن، پر اُووِیں او گھروں چلیاں وَنجن، تے آپنْیں کِیتے عام دستور (شرع) دے مطابق کوئی چنگا کم کر گِھنّن تاں تُہاڈے اُتے کوئی ذمہ داری کائے نھیں، اللہ بہُوں زبردست تے وَڈی دانائی والا ہے (۲٤۰)۔	وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا وَصِيَّةً لِّأَزْوَاجِهِم مَّتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنفُسِهِنَّ مِن مَّعْرُوفٍ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ	.240
اَتے مطلقہ (چھُٹّل) ذالیں کُوں مناسب طور تے خرچ خیال ڈیوݨاں چاہیدا ہے، متقی لوکاں اُتے اِیہ وِی ہِک حق (فرض) بݨدے (۲٤۱)۔	وَلِلْمُطَلَّقَاتِ مَتَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ	.241
اِیں طرح اللہ تُہاڈے کِیتے آپنْیں اَحکامات کھول پاڑ تے بیان کریندے تاں جو تُساں سمجھݨ والے بݨو (۲٤۲)۔	كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ	.242
کیا تُساں اُنھاں لوکاں کوں نھیں ڈِٹھا جِہڑے محض موت دے ڈر کنُوں آپنْیاں گھراں وِچوں نِکل گئے ہَن، اَتے او ہَن وِی ہزاراں دِی تعداد وِچ ! بَس اللہ اُنہاں کِیتے آکھیا ! جو تُساں مر اِی وَنجو ! وَل اُنھاں کُوں جیوا وِی چھوڑیا، بے شک اللہ لوکاں اُتے بہُوں فضل کرݨ والا ہے پر ڈھیر سارے لوک اُوندے نا شُکرے ہِن (۲٤۳)۔	أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِن دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ	.243
اَتے تُساں اللہ دِی راہ وِچ جہاد (جنگ) کرو، اَتے جاݨ گِھنو، جو اللہ ہر گالھ دے سُݨݨ والا تے ڈھیر کُجھ جاݨݨ والا ہے (۲٤٤)۔	وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ	.244
ہے کوئی اِہجیا شخص جِہڑا اللہ کُوں کوئی سوہݨاں قرضہ ڈیوے، تاں جو او اُوندے کِیتے اُوکوں کئی واری وَدھا چڑھا چھوڑے اَتے اللہ اِی روزی	مَّن ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللَّهُ	.245

	يَقْبِضُ وَيَبْسُطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ	کُوں بدھ گھندے، تے کھول ڈیندے، اَتے تُساں ہُوں دو وَلائے ویسو (۲٤٥)۔
.246	أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَإِ مِن بَنِي إِسْرَائِيلَ مِن بَعْدِ مُوسَىٰ إِذْ قَالُوا لِنَبِيٍّ لَّهُمُ ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُّقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِن كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ أَلَّا تُقَاتِلُوا قَالُوا وَمَا لَنَا أَلَّا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِن دِيَارِنَا وَأَبْنَائِنَا فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ	کیا تُساں موسیٰ دے بعد دے بنی اِسرائیل دے وڈیریاں دا حال نھیں ڈِٹھا، جَڈاں اُنھاں آپڑیں نبی کُوں آکھیا، جو تُساں اَساڈے کِیتے ہِک بادشاہ بڻاؤ چا، تاں جو اَساں اللہ دِی راہ وِچ جنگ (جہاد) کر سگُوں، نبی نے آکھیا، کتھائیں اِیں تاں نہ تھیسی، جو تُہاڈے اُتے جہاد فرض کر ڈِتا وَنجے پر تُساں جنگ اِی نہ کرو، اُنھاں آکھیا، اَساں تاں اِیہو جیہے کائے نِسے، جو اللہ دِی راہ وِچ جنگ نہ کروں، کیوں جو اَساں تاں آپڑیاں گھراں وِچوں کڈھ ڈِتے گیسے، تے آپڑیاں بالاں بچیاں کنُوں نکھیڑ ڈِتے گئیسے، وَل اَساں جَڈاں اُنھاں اُتے جِہاد لازم کر ڈِتا، تاں کَنڈ وَلا گئے، سوائے اُنھاں وِچوں تھوڑے جیہے بندیاں دے ! اَتے اللہ ظالماں کُوں چنگی طرح جانڑدے (۲٤٦)۔
.247	وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوا أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِّنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكَهُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ	اَتے انھاں دے نبی نے اُنھاں کُوں آکھیا، جو بے شک اللہ نے تُہاڈے کِیتے طالوت کُوں بادشاہ بڻا ڈِتے اُنھاں آکھیا، اِیہ اَساڈے اُتے حکومت کِیویں جَما سگدے، کیوں جو اَساں اِیں کنُوں بادشاہی کرڻ دے زیادہ حقدار ہَیں اَتے اِیکوں تاں مال متاع وِی وافر نھیں ڈِتا گیا، نبی آکھیا اِیہ یقینی گالھ ہے جو اللہ نے تُہاڈے مقابلے وِچ اِیکوں چُڻ گِھدّے، اَتے ایکوں علم تے جسمانی طاقت وِی وافر ڈِتی ہِس، اَتے اللہ جیکوں چہندے، آپڻاں ملک ڈِے ڈِیندے، اَتے اللہ وَڈی فراخی والا اَتے بَہُوں کُجھ جاڻڻ والا ہے (۲٤۷)۔
.248	وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَن يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِّن	اَتے وَت اُنھاں دے نبی اُنھاں کُوں آکھیا ، جو اِیندی بادشاہی دِی نشانی بِلا شک اِیہ ہے، جو تُہاڈے کولھ ہِک اِہجی صندوق وَل آسی،

	رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا تَرَكَ آلُ مُوسَىٰ وَآلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ	جیندے وِچ تُہاڈے رَبّ کنُوں آرام تے اطمینان ہوسی، اَتے او بچیاں ہوئیاں شئیں وِی ہوسن جھڑیاں موسیٰ تے ہارون دِی آل اولاد چھوڑ گئی ہَئی، ایکوں فرشتے چا گھن آسن جیکر تُساں مَنڑ والے ہیوے تاں بے شک ایندے وِچ تُہاڈے کِیتے نِشانی ہوسی (۲۴۸)۔
.249	فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُم بِنَهَرٍ فَمَن شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَن لَّمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلَاقُو اللَّهِ كَم مِّن فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ	پَس طالوت آپݨیں لشکر گھن تے روانہ تھیا، تاں آکھیُس بے شک الله ہِک دریا وِچوں تُہاڈی اَزمائش کریسی، پَس جھڑا اُوندے وِچوں (رَج تے) پاݨیں پیسی، او میڈا کائے نھیں، اَتے جئیں اُوکوں نہ چکھیا، پَس او میڈا ہے، البتہ (اَتے اجازت ہے) جو او آپݨیں ہتھاں نال ہِک بُک بھر تے پِی سگدے پر اُنھاں وِچوں تھوڑے جیہاں بندیاں دِی علاوہ باقی ساریاں (رَج تے) پاݨی پِی گھدا، پَس جھڑے ویلے او تے اُوندے نال دے ایمان والے لوک، دریا ٹپ آئے تاں اُنھاں آکھیا، اَج تاں اَساں جالوت تے اُوندے لشکراں نال لڑݨ دِی طاقت نِسے رکھیندے، پر اُنھاں لوکاں نے جھڑے جو سمجھدے ہَن، جو او ہِک ڈِینہ الله دے سامݨیں ویسِن، آکھیا جو کئی واری توڑے جو کوئی چھوٹی ٹولی کیوں نہ ہَئی الله دے حکم نال وَڈِیاں لشکراں اُتے غالب آئی ہے، اَتے الله ثابت قدم رَہݨ والیاں نال ہوندے (۲۴۹)۔
.250	وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ	اَتے جڈاں اِیہ لوک جالوت تے اُوندے لشکراں دے مقابلے تے آگئے تاں اُنھاں دُعا مَنگی جو اَساڈے رَبّ آ ساڈی ثابت قدمی وِچ برکت پا، اَتے (لڑائی وِچ) اَساڈے قدم جمائی رکھیں، اَتے کافراں دِی اِیں قوم دے خلاف ساڈی مدد کر (۲۵۰)۔
.251	فَهَزَمُوهُم بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُودُ جَالُوتَ وَآتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ	پَس اُنھاں کُوں الله دے حکم نال شکست ڈے ڈِتی، اَتے داؤد نے جالوت کُوں قتل کر چھوڑیا، تاں الله نے اُوکوں بادشاہی تے وَڈّی

عقلمندی ڈِتی، اَتے داوٗد کوں جھڑا کجھ او چہندا ہا سِکھا ڈِتا، اَتے جیکر اللہ بعض لوکاں کوں بعضیاں لوکاں دے ذریعے نہ ہٹیندا رہندا، تاں زمین تے فساد اِی فساد ہوندا، اللہ ساریاں جہاناں اُتے فضل تے کرم کرݨ والا ہے (۲۵۱)۔	وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللّٰهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَٰكِنَّ اللّٰهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ	
اِیہ اللہ دِیاں آیاتاں ہِن اُنھاں کوں تیڈے اُتے حق طور تے پڑھ سُݨائے، اَتے (اے محمد صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمْ) بیشک توں نبیاں وِچوں ہیں (۲۵۲)۔	تِلْكَ آيَاتُ اللّٰهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ	.252

.253	تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ مِّنْهُم مَّن كَلَّمَ اللَّهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِينَ مِن بَعْدِهِم مِّن بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَلَٰكِنِ اخْتَلَفُوا فَمِنْهُم مَّنْ آمَنَ وَمِنْهُم مَّن كَفَرَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلُوا وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ	اِیہ او رسول ہِن جِنھاں وِچوں بعض کُوں بعضیاں رسولاں اُتے بزُرگی (فضیلت) ڈِتی گئی، اِنھاں وِچوں ہِک او وِی ہے، جِیندے نال اللہ نے خود گالھ مُہاڑ کیتی، اَتے بعضیاں دے عزّتاں دے دَرجے اُچے کِیتے گیئن، مریم دے پُتر عیسیٰ کُوں کُھلیاں ڈُلیاں نشانیاں ڈِے تے بھیجا گیا، اَتے پاک روح (جبریل) نال اُوندی ہمّت تے طاقت وَدھائی گئی، اَتے جیکر اللہ چَہندا تاں او لوک (آپس وِچ) ہرگز نہ لڑدے، او وِی اُوں ویلے جَڈاں جو اُنھاں کولھ کُھلیاں نشانیاں آچُکیاں ہَن، پر اُنھاں آپس وِچ (دین دے بارے وِچ) اِختلاف کِیتا، بَس اُنھاں وِچوں کُجھ نے تاں مَن گِھدّا، پَر اُنھاں وِچوں کُجھ نے مَنّڑ توں اِنکار کر ڈِتا، اَتے جیکر اللہ چھندا تاں او لوک آپس وِچ ہرگز قتل و خون نہ کریندے، پر اللہ اُوہو کُجھ کریندے جیندا اِرادہ کر گِھندے (۲۵۳)۔
.254	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا شَفَاعَةٌ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ	وُوئے لوکو، جِہڑے ایمان گِھن آئیوے، (اللہ دِی راہ وِچ) خرچ کرو اُوندے وِچوں جِہڑا اَساں تُہاکوں رزق ڈِتے، اِیں کنُوں پہلے جو او ڈِینہ آ پہنچے جِہڑے ڈِینہ نہ کوئی (عَملاں) دا سَودا تھیسی، نہ کوئی دوستی یاری کَم آسی، اَتے نہ کوئی سِفارِش چلسی، اَتے (دینِ اِسلام) کنُوں اِنکار کرݨ والے اِی غلطی اُتے ہِن (ظالم ہِن) (۲۵٤)۔
.255	اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِندَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ	اللہ اِی ہے جِیندے سِوا بِیا معبود اِی کائے نھیں، او ہمیش جِیندا رہسی تے ساری کائنات کُوں سنبھال رکھسی، نہ اُوکوں گِھل آندی ہے، تے نہ نِندر وِلھٹیندی ہے، ہُوندا تاں ہے، جو کُجھ اَسماناں وِچ ہے تے جو کُجھ زمین دے تَلے اُتے ہے، کِہڑا ہے جو اُوندے اَگوں حکم دے بغیر کہیں دِی سفارش کر سَگے، او خُوب جاݨدے جِہڑا کُجھ اُنھاں لوکاں دے سامݨیں ہے، اَتے جو کُجھ اُنھاں دِی کَنّڈ پِچھوں تھیندا پَے،

	وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ	اَتے اُوندے عِلم وِچوں کوئی شَئے وِی کوئی پوری طرح ہَتھ وِچ نھیں کر سگدا، سِوائے اُوندے جِہڑا کُجھ او (اللہ) ڈیوݨ چَہندے، اُوندا اِقتدار (حکومت) اَسماناں تے زمین توڑیں کھنڈیا ہوئے اَتے اُوکوں اِنھاں ڈوہائیں دِی حفاظت کرݨ وِچ کوئی تَھکیڑا نھیں تھیندا اَتے او بَہوں اُچے دَرجے والا تے وَڈی عظمت والا ہے (۲۵۵)۔
.256	لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَد تَّبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِن بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ	دین (اِسلام) وِچ کوئی زور زبردستی دِی ڳالھ کائے نھیں نیکی کوں گُمراہی کنُوں اَنج کر ڈِتا ڳئے، بَس جو کوئی شیطان دا آکھیا نہ مَنّے اَتے اللہ اُتے ایمان گِھن آوے، تاں یقیناً اُوں ہِک تکڑے کُنڈے کوں پکڑ گِھدّے، جِہڑا اَصلوں نھیں ترٹناں، اللہ ہر ہِک دِی سُݨݨ والا تے سَب کُجھ جاݨݨ والا ہے (۲۵٦)۔
.257	اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ	اَللہ تاں اُنھاں لوکاں دا یار ہے جِنھاں دین کوں مَن گِھدِے، اللہ اُنھاں کوں اَندھارے وِچوں کڈھ تے سوجھلے دو گِھن آندے، اَتے جِہڑے لوکاں نھیں مَنیا اُنھاں دا یار شیطان ہے، جِہڑا اُنھاں کوں سوجھلے کنُوں اَندھاریاں وِچ گِھن وِیندے، اِیہے لوک (دوزخ دی) بھا وِچ وَنّجݨ والے ہِن او ہمیشہ اُوندے وِچ رَہسن (۲۵۷)۔
.258	أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ أَنْ آتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أُحْيِي وَأُمِيتُ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ	(اے رسول !) کیا تَیں غور نھیں کِیتا اُوں شخص (نمرود) اُتے جَیں اِبراہیم نال اُوندے رَبّ دے بارے وِچ جھگڑا کِیتا ہا، اُوکوں اِیہ گھمنڈ ہا جو اللہ اُوکوں بادشاہی ڈِتی ہوئی ہے، جَڈاں اِبراہیم آکھیا، جو میڈا رَبّ تاں او ہے جِہڑا جیویندا وِی ہے تے مریندا وِی ہے، اُوں شخص آکھیا، مَیں وِی تاں جِیوا سگداں تے مار سگداں، اِبراہیم آکھیا، یقیناً اللہ سِجھ کوں سِجھ اُبھار (مشرق) کنُوں اُبھریندے، بَس تُوں اُوکوں ڈِینہہ لَہا (مغرب) کنُوں اُبھار ڈِیکھال، (ایہ ڳالھ سُݨ تے) او شخص ڈاڈھا وِیل

گیا جیں نہ منیا ہا، اَتے اللہ بے انصافی (ظلم) کرݨ والی قوم کوں ہدایت دِی راہ نھیں ݙیکھیندا (۲۵۸)۔		
یا ہُوں وانگوں دے ہِک بَنّے شخص دِی مثال گِھن گِھنو، جِہڑا جو ہِک اِہجی وَستی کُنُوں وَنج لنگھیا، جینڈیاں چھتاں مُنّہ دے بھر ڈِٹھیاں پِیاں ہِن، اُوں شخص آکھیا، اللہ (اِیں وَستی والیاں کُوں) مَر وَنجݨ دے بعد کیویں جِیوا سگدے؟ بَس اللہ اُوکوں ہِک سو سال توڑیں مار چھوڑیا، وَل اُوکوں اُٹھا کھڑایا، اللہ پُچھیا، کِتّی سال مویا پِیا رہیں، اُوں آکھیا، ہِک ݙینہہ یا ہِک ݙینہہ دے کُجھ حصّے تیں مویا پِیا رِیہاں، اللہ آکھیا تُوں تاں سو سال مویا پِیا رِیہیں، بَھلا تُوں آپݨیں کھاوݨ پیوݨ دِیاں شَئیں دو تاں ݙیکھ، اِیہ پروتھیاں (اُبسیاں) نھیں تھیاں، وَل اَپݨیں موئے پَے گݙاں دو دِید بَھنوا، مقصد اِیہ ہے جو اَساں تیکوں لوکاں کِیتے (عِبرت دِی) نِشانی بݨیندوں! اَتے (گݙاں دِیاں) ہݙیاں دو ݙیکھ اَساں کیں طرح اُنھاں کوں جوڑیندے ہِیں، وَل اُنھاں اُتے ماس کیویں چڑھیندے ہِیں، بَس جݙاں اُوکوں اِیہ سارا معاملہ اَکھیں نال ݙیکھا ݙِتا، تاں آکھݨ لگیا مَیں جاݨ گِیاں جو اللہ ہر شَئے اُتے قدرت رَکھیندے (۲۵۹)۔	أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَىٰ قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّىٰ يُحْيِي هَٰذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَل لَّبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ فَانظُرْ إِلَىٰ طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ وَانظُرْ إِلَىٰ حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ آيَةً لِّلنَّاسِ وَانظُرْ إِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	.259
(او گالھ وی یاد کرو) جݙاں اِبراہیم آکھیا، رَبّ آ! میکوں اَکھیں نال ݙیکھا تاں سَہی جو تُوں کیویں موئے ہوئے کوں جیویندیں؟ اللہ پُچھیا، کیا تُوں نھیں مَنیندا؟ آکھیُس، مَنیندا تاں ہاں، پَر (اِیں طرح) میݙے دِل کُوں (چنگی طرح) اطمینان تِھی ویسی، رَبّ آکھیا تُوں چار پَکھی پکڑ گِھن تے اُنھاں کُوں آپݨیں نال ہیلکا چا کر، وَل اُنھاں دِیاں بوٹیاں آپو واڑیں ہر ہِک پہاڑ تے رَکھ چا، وَل اُنھاں کُوں آپ دو سَݙ! تیݙے کولھ بھج تے آ ویسن، اَتے جاݨ گِھن، جو بیشک اللہ بہوں زبردست تے وَݙی حکمت	وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَىٰ قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِن قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِي قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا وَاعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ	.260

		والا ہے (۲٦٠)۔
.261	مَّثَلُ الَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِّائَةُ حَبَّةٍ وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ	اُنھاں لوکاں دی مثال جھڑے جو اللہ دِی راہ تے آپݨاں مال خرچ کر ڈیندِن اُوں ہِک دانڑیں دِی کار ہے، جیندے پُوٹے کُوں سَت سِٹے لگّن، تے ہر سِٹے وِچ سو سو دانڑیں ہووِن، تے اللہ جیندے دانڑیں چاہندے، کئی سَماں وَدھا وِی ڈیندے، اَتے اللہ بہُوں کُھلے ہتھ والا ہے تے سب کُجھ جاݨݨ والا ہے (۲٦١)۔
.262	الَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتْبِعُونَ مَا أَنفَقُوا مَنًّا وَلَا أَذًى لَّهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ	او لوک جھڑے جو آپݨاں مال اللہ دِی راہ تے خرچ کریندِن، وَل او اِیں گالھ پچھوں نھیں لگدے جو جھڑا کُجھ خرچ کیتا ہِنے، اُوندی کہیں کُوں مِنّت لاوِن یا گھِنݨ والے کُوں کوئی ڈُکھ ڈیون، اُنھاں دے رَبّ کولھ اِنھاں کِیتے اجر ہے، اَتے نہ اُنھاں کُوں کوئی ڈَر رہسی تے نہ اُنھاں کُوں کوئی غم وَلھیسی (۲٦٢)۔
.263	قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّن صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا أَذًى وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ	کہیں نال مِٹھی سوہݨیں گالھ کرݨ اَتے کہیں دِی بُھل چُک معاف کر ڈیوݨ اُوں خالی خیرات کنُوں بہُوں چنگی گالھ ہے جیندے بعد گھِنݨ والے کُوں کوئی ڈُکھ ڈِتا وَنجے اَتے اللہ تاں اَصلوں بے نیاز ہے وَڈے حوصلے والا ہے (۲٦٣)۔
.264	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُم بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنفِقُ مَالَهُ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا لَّا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ	وُوئے لوکو ! جھڑے ایمان گِھن آئیوے ! آپݨیاں خیراتاں کُوں مِنّت لاوݨ تے ڈُکھ ڈیوݨ نال ضائع نہ کرو، اُوں شخص دے خرچ دِی مثال جھڑا آپݨاں مال لوکاں دے ڈیکھاوݨ کِیتے خرچ کریندے، اَتے اللہ تے قیامت دے ڈِینہ تے ایمان نھیں رکھیندا، اِیویں ہے جیویں کوئی پتھر ہووے، اُوندے اُتے کُجھ مٹی پئی ہوئی ہووے، وَل زور دا مینہ وَسّے، بَس او (اَصلوں چٹ رَڑا) دُھویج وَنجے (اِیں سمجھو جو) جھڑا کُجھ او کماندِن، اُوندے اُتے اُنھاں دا کوئی اِختیار نھیں ہوندا، اَتے اللہ نہ مَنݨ

	الْكَافِرِينَ	والی (ناشکری) قوم کوں کوئی ہدایت نھیں ڈیندا (٢٦٤)۔
.265	وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللّهِ وَتَثْبِيتاً مِّنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَآتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّ وَاللّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ	اَتے اُنھاں لوکاں دِی مثال جھڑے جو آپݨاں مال اللہ دِی رَضا حاصل کرݨ دِی خاطر تے (اَپݨیں اِیں عادت تے) ثابت قدم رہن کیتے، خرچ کریندِن، اُوں باغ وانگوں ہے، جھڑا ہِک اُچّی تے زرخیز جاء تے ہے، اُوندے اُتے وِی زور دا مینہ وَسدے پر او ڈُوڑا چوڑا پھل ڈیندے، جیکر اُوندے اُتے زور دا مینہ نہ وِی وَسدا، تاں وِی پُھنوار (تریڑ) کافی ہَس، اَتے اللہ او سَب کُجھ ڈیکھدا کھڑے، جھڑا کُجھ تُساں کریندے وَدّو (٢٦٥)۔
.266	أَيَوَدُّ أَحَدُكُمْ أَن تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ لَهُ فِيهَا مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَاءُ فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللّهُ لَكُمُ الآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ	کیا تُہاڈے وِچوں کوئی شخص اِیہ چہندے جو اُوندے کیتے کھجیاں تے انگوراں دا ہِک باغ ہووے، تے (درختاں دے) تلّے نہراں وَہندیاں پیاں ہووِن، اُوندے کیتے اُوں باغ وِچ ہر طرح دے میوے ہووِن، وَل اُوں شخص کوں بُڈھیپا وَلھیٹ وَنجے، اَتے اُوندی اولاد وِی کم جوگی نہ ہووے، بَس اُوں باغ وِچوں ہِک اِہجا وَاء جھلوڑا آ لنگھے، جیندے وِچ بَھا اِی بَھا ہووے تے او باغ سَڑ تے سُواء تھی وَنجے، اِیں طرح اللہ تُہاڈے کیتے آپݨیاں نشانیاں کھول پاڑ تے بیان کریندے تاں جو تُساں انھاں اُتے فِکر کیتی رَکھو (٢٦٦)۔
.267	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ أَنفِقُواْ مِن طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُم مِّنَ الأَرْضِ وَلاَ تَيَمَّمُواْ الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنفِقُونَ وَلَسْتُم بِآخِذِيهِ إِلاَّ أَن تُغْمِضُواْ فِيهِ وَاعْلَمُواْ أَنَّ اللّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ	وُوئے لوکو، جھڑے ایمان گِھن آئیوے ! پاک شئیں جھڑیاں تُساں کمیّن، اَتے جھڑیاں اَساں زمین وِچوں پیدا کیتن (اللہ دِی راہ تے) خرچ کرو تے گندیاں شئیں ڈیوݨ دا اِرادہ وِی نہ کرو، اَتے تُساں (خود) اِہجیاں شئیں گِھنݨ والے وِی کائے نھیں، سوائے ایندے جو تُساں اَکھ نُوٹ تے گِھن گِھنو، اَتے پتہ ہووِے جو بیشک اللہ ہَہوں بے نیاز تے سب تعریفاں دے ڈا دا ہے (٢٦٧)۔

.268	الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِالْفَحْشَاءِ وَاللّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلاً وَاللّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ	شیطان تُہاکوں غریبی (محتاجی) کنُوں ڈریندے، اَتے بے حیائی دِیاں گالھیں کرݨ کِیتے حکم ڈیندے، اَتے اللہ تُہاڈے نال تُہاکوں بخش ڈیوݨ تے آپݨاں فضل و کرم کرݨ دا وعدہ کریندے، اَتے اللہ بَہوں کُھلا ہَتھ رَکّھݨ والا تے سَب کُجھ جاݨݨ والا ہے (۲٦۸)۔
.269	يُؤتِي الْحِكْمَةَ مَن يَشَاءُ وَمَن يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْراً كَثِيراً وَمَا يَذَّكَّرُ إِلاَّ أُوْلُواْ الأَلْبَابِ	او جیکوں چاہندے سیݨپ (دانائی) ڈیندے، اَتے جیکوں اِیہ سیݨپ ڈے ڈیندے، تاں بَس اُوکوں بَہوں ساریاں بَھلائیاں نصیب کرڈیندے، پر عقل والے لوکاں تُوں سِوا کوئی نصیحت اِی نھیں گھندا (۲٦۹)۔
.270	وَمَا أَنفَقْتُم مِّن نَّفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُم مِّن نَّذْرٍ فَإِنَّ اللّهَ يَعْلَمُهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ	اَتے جو کُجھ تُساں آپݨیں مال متاع وِچوں اللہ دے راہ تے خرچ کرو، یا کوئی مَنوتی مَنّو، بس اللہ بیشک اُوکوں جاݨدے، اَتے ظالم (بے انصاف) لوکاں دے کوئی مددگار نھیں ہوندے (۲۷۰)۔
.271	إِن تُبْدُواْ الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ وَإِن تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاء فَهُوَ خَيْرٌ لُّكُمْ وَيُكَفِّرُ عَنكُم مِّن سَيِّئَاتِكُمْ وَاللّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ	اَتے جیکر تُساں آپݨیاں خیراتاں کُوں ظاہر کرتے ڈیوتاں وِی ٹھیک ہے، اَتے جیکر لُکا تے ڈیوو اَتے غریباں فقیراں کوں ڈیوو، تاں اِیہ وِی تُہاڈے کِیتے زیادہ بھلائی دِی گالھ ہے، اَتے اِیہ تُہاکوں تُہاڈے گناہاں (بُرائیاں) کنُوں کَڈھ چھوڑیسی، اَتے تُساں جِہڑا کُجھ کریندے وِدُو اللہ کُوں اُوندی چنگی طرح خبر ہوندی ہے (۲۷۱)۔
.272	لَّيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلَكِنَّ اللّهَ يَهْدِي مَن يَشَاءُ وَمَا تُنفِقُواْ مِنْ خَيْرٍ فَلأنفُسِكُمْ وَمَا تُنفِقُونَ إِلاَّ ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللّهِ وَمَا تُنفِقُواْ مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنتُمْ لاَ تُظْلَمُونَ	(اے محمدؐ) اُنھاں کُوں سِدّھی راہ چلا ڈیوݨ تیڈی ذمہ داری کائے نھیں، بلکہ اللہ جیکوں چاہندے سِدّھے راہ تے ٹوریندے اَتے تُساں اللہ دِی راہ تے آپݨیں مال وِچوں جِہڑا کُجھ خرچ کریندے وے، او تُہاڈے آپݨیں فائدے کِیتے ہے، اَتے تُساں محض اللہ دِی رضا مندی (اَتے توجہ) حاصل کرݨ کِیتے خرچ کیتا کرو، اَتے جِہڑا کُجھ تُساں آپݨیں مال وِچوں خرچ کریندے وے او تُہاکوں (ثواب دِی شکل وِچ) پُورے دا

پورا وَلا ڈِتا ویسی، اَتے تُہاڈِے نال کوئی بے اِنصافی نہ کیتی ویسی (۲۷۲)۔		
(اِیہ صدقات و خیرات) اُنھاں فقیر لوکاں کِیتے ہِن جِہڑے جو اللہ دے کم وِچ اِیجھے رُدھیج گِین جو آپٹیں روزی کِیتے زمین تے اِڑے اُڈے نھیں وَنّج سَگدے اُنھاں کوں اُنھاں دے نہ منگݨ دِی وَجہ کنوں اَݨ جاݨ لوک خوشحال (غنی) سمجھ گھندِن، توں تاں اُنھاں کوں اُنھاں دے چہرے (مَستک) کنوں سُنڄاݨ گھنّدیں۔ او لوکاں کنوں چمبڑ چمبڑ تے نھیں منگدے، اَتے تُساں اُنھاں کِیتے آپٹیں مال وِچوں جِہڑا کُجھ خرچ کریسو، بیشک اللہ اُوکوں چنگی طرح جاݨݨ والا ہے (۲۷۳)۔	لِلْفُقَرَآءِ الَّذِينَ أُحصِرُواْ فِي سَبِيلِ اللّهِ لاَ يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُم بِسِيمَاهُمْ لاَ يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِلْحَافًا وَمَا تُنفِقُواْ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللّهَ بِهِ عَلِيمٌ	.273
اُنھاں لوکاں کِیتے جِہڑے جو آپٹیں مال وِچوں رات دا، ڈِینہ دا، ظاہر کرتے، لُکا تے، خرچ کریندِن، اُنھاں دے رَبّ دے کولھ اُنھاں داں اجر ہے، اَتے نہ اُنھاں کِیتے کوئی ڈَر ڈُکل ہے، تے نہ او مُونجھے تھیسن (۲۷٤)۔	الَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُم بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلاَنِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ	.274
او لوک جِہڑے جو سُود کھاندِن، (قیامت دے ڈِینہ) قبراں وِچوں اِیویں اُٹھی کھڑسِن، جیویں او شخص کھڑدے، جیکوں شیطان ذری ہتھ لا تے خبطی (پاگل) بݨا ڈِیندے، اِیہ سزا اِیں گالھوں ہوسی جو او آہدِن، جو بیشک تجارت وِی تاں سُود وانگوں ہے حالانکہ اللہ تجارت (سَودے سُود) کوں حلال کِیتے ہوئے اَتے سُود (وِیاج) کوں حرام کیتا ہوئے بَس جِہڑے شخص کُوں اُوندے رَبّ دِی اِیہ نصیحت ہَتھ لگی ہے اَتے او (سُود کھاوݨ کنوں) پَرے تھی گِئے، اُوندے کِیتے اُوہو کُجھ کافی ہے جِہڑا کُجھ او گھن چُکئے اَتے اُوندا معاملہ اللہ دے ہتھ وِچ ہے، اَتے جیں ولا وِی (سُود) گھدا بَس اِیہے لوک بھا دے سنگتی ہِن، او اُوندے وِچ	الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لاَ يَقُومُونَ إِلاَّ كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُواْ إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَن جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّهِ فَانتَهَىَ فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُوْلَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ	.275

ہمیشہ رَہسن (۲۷۵)۔		
اللہ تاں سُود کوں ہٹیندے اَتے خیرات صدقات کُوں وَدھیندے پَھلیندے، اَتے اللہ کہیں نا شُکرے گنہگار کُوں اَصلوں پَسند نھیں کریندا (۲۷۶)۔	يَمۡحَقُ اللّٰهُ الرِّبَا وَيُرۡبِي الصَّدَقَاتِ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ	276.
بیشک او لوک جھڑے ایمان گِھن آندِن، اَتے نیک عمل کریندِن، اَتے نماز کوں قائم رکھیندِن اَتے زکوٰۃ ڈِتی رکھدِن، اُنھاں کیتے اُنھاں دے رَبّ دے کولھ اَجر ہے، اَتے نہ اُنھاں کوں کوئی (قیامت دا) ڈِر ڈُکّھ ہوسی، اَتے نہ او مُونجھے تھیسن (۲۷۷)۔	إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمۡ أَجۡرُهُمۡ عِندَ رَبِّهِمۡ وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ	277.
وُوئے لوکو، جھڑے ایمان گِھن آئیوے اللہ کنُوں ڈِردے رہو، اَتے جیکر تُساں ایمان والے ہِیوے تاں سُود وِچوں جھڑا کُجھ باقی بَچ گِئے اُوکوں چھوڑ ڈِیوو (۲۷۸)۔	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ	278.
وَل تُساں جیکر ایویں نہ کیتا، تاں اللہ تے اُوندے رسول نال لڑائی کیتے تیار تھی وَنجو، اَتے جیکر تُساں توبہ تائب تھی گیوے، تاں تُہاڈے کیتے بَس تُہاڈے مال دِی اَصل مُوڑی ہے، جے تُساں زیادتی نہ کریسو، تاں تُہاڈے اُتے وِی زیادتی نہ کیتی ویسی (۲۷۹)۔	فَإِن لَّمۡ تَفۡعَلُوا فَأۡذَنُوا بِحَرۡبٍ مِّنَ اللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَإِن تُبۡتُمۡ فَلَكُمۡ رُءُوسُ أَمۡوَالِكُمۡ لَا تَظۡلِمُونَ وَلَا تُظۡلَمُونَ	279.
اَتے جیکر قرضائیں کُوں غریبی وَلھیٹ وَنجے، تاں اُوندے سَوکھے ہووَݨ تئیں اُوکوں مہلت ڈِے ڈِیوو اَتے جیکر تُساں خیرات سَمجھ تے قرضہ معاف کر ڈِیوو تاں تُہاڈے کیتے ہَوں چنگی گالھ ہے، (۲۸۰)۔	وَإِن كَانَ ذُو عُسۡرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيۡسَرَةٍ وَأَن تَصَدَّقُوا خَيۡرٌ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ	280.
تُہاکوں اِیں گالھ دا پتہ ہوسی، اَتے اُوں ڈِینہ کنوں ڈِرو، جڈاں تُساں اللہ دو وَلائے ویسو، وَل ہر ہِک جی کُوں، جو کُجھ اُوں کمّا ہوسی اُوندا پورا پورا بدلہ ڈِتا ویسی، تے اُوندا حق نہ ماریا ویسی (۲۸۱)۔	وَاتَّقُوا يَوۡمًا تُرۡجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللّٰهِ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفۡسٍ مَّا كَسَبَتۡ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ	281.
وُوئے ایمان گِھن آوݨ والو ! جڈاں تُساں آپس وِچ کُجھ مقررہ معیاد	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَايَنتُم بِدَيۡنٍ	282.

إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتُبُوهُ وَلْيَكْتُب
بَّيْنَكُمْ كَاتِبٌۢ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ
أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللّٰهُ فَلْيَكْتُبْ
وَلْيُمْلِلِ الَّذِى عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللّٰهَ
رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْئًا فَإِن كَانَ
الَّذِى عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ
لَا يَسْتَطِيعُ أَن يُمِلَّ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُ
بِالْعَدْلِ وَاسْتَشْهِدُوا۟ شَهِيدَيْنِ مِن
رِّجَالِكُمْ فَإِن لَّمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ
وَامْرَأَتَانِ مِمَّن تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَآءِ
أَن تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا
الْأُخْرَىٰ وَلَا يَأْبَ الشُّهَدَآءُ إِذَا مَا دُعُوا۟
وَلَا تَسْأَمُوٓا۟ أَن تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا
إِلَىٰٓ أَجَلِهِ ذَٰلِكُمْ أَقْسَطُ عِندَ اللّٰهِ وَأَقْوَمُ
لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَىٰٓ أَلَّا تَرْتَابُوٓا۟ إِلَّآ أَن تَكُونَ
تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ
عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُبُوهَا وَأَشْهِدُوٓا۟ إِذَا
تَبَايَعْتُمْ وَلَا يُضَآرَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ
وَإِن تَفْعَلُوا۟ فَإِنَّهُ فُسُوقٌۢ بِكُمْ وَاتَّقُوا۟
اللّٰهَ وَيُعَلِّمُكُمُ اللّٰهُ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَىْءٍ
عَلِيمٌ

کیتے (قرضہ یا اُدھار) ڈیوو گِھنّو، تاں اُوندی لکھ پڑھ کر گِھدی کرو، اَتے
لکھݨ والا منشی تُہاڈے درمیان ٹھیک ٹھاک لِکھ پڑھ کرے، اَتے کوئی
منشی لکھݨ کنوں اِنکار وِی نہ کرے، بلکہ اُوکوں اللہ جیں طرح سِکھائے،
اُوویں لکھ ڈیوے، اَتے قرضہ گِھنّݨ والا اِی لکھواوئے، کیوں جو
اُوندے اُتے لکھواوݨ دا حق بَݨدے، اَتے آپݨیں رَبّ کنوں ڈرے،
اَتے اُوندے وِچ کوئی گھاٹا وَادھا نہ کرے، اَتے جیکر قرضائیں،
جیندے اُتے لکھواوݨ دا حق بَݨدے پاگل ہے، یا ہیݨاں ہے، یا
لکھواوݨ دی قابلیت نھیں رَکھیندا تاں وَل اُوندا وَلی وارث انصافی
طور تے لکھوا ڈیوے، اَتے تُساں آپݨیں وِچوں دے ڈُو جواناں کوں
گواہ بݨا گِھنو، جیکر ڈُوں جوان موجود نہ ہووِن، تاں وَل ہِک جوان تے
ڈُوں زالیں کوں جنھاں کوں گواہی کیتے تُساں پَسند کرو، گواہ بݨا گِھنو، تاں
جو جیکر اُنھاں (زالیں) وِچوں ہِک تھڑکݨ لگے تاں ڈُوجھی اوکوں یاد ڈیوا
سگے، اَتے گواہاں کوں جڈاں (گواہی کیتے) سَڈیا وَنجے تاں او انکار نہ
کرن، ایں لکھ پڑھ وِچ تُساں کوئی سُستی نہ کرا ہے، چاہے او (قرضہ یا
اُدھار) آپݨیں میعاد سمیت چھوٹا ہووے تے بھانویں وَڈا ! ایہ گالھ اللہ
دے نزدیک تُہاڈے کیتے بَہُوں اِنصاف والی ہے، اَتے گواہی کوں زیادہ
پَکّا کرݨ والی ہے اَتے ایندا اِمکان وِی بَہُوں تھوڑا رَہندے، جو تُساں
کہیں شک وِچ پووو، ایہ ہِیٔ گالھ ہے، جو تُساں ہَتھ پڑتھی (موقعے تے)
سَودا کریندو جیکوں تُساں آپس وِچ ہِک بئے کوں ڈیندے گِھندے وِی
رَہندو، جیکر ایکوں تُساں نہ لِکھ سگو، تاں تُہاڈے اُتے کوئی ڈوہ (گناہ)
کائے نھیں، اَتے جڈاں سودا کرݨ لگو، تاں گواہ بݨا گِھدے کرو، اَتے
لِکھݨ والے کُوں، تے گواہی ڈیوݨ والے کُوں، کوئی نقصان نہ ڈِتا

		وَنجے، اَتے جیکر تُساں نقصان ڈِتا تاں بے شک تُہاڈے اُتے گناہ لازم ہوسی، اَتے اللہ کنُوں ڈِردے رَہوؤ، اَتے اللہ تُہاکوں سکھیندا رہندے اَتے اللہ ہر گالھ کوں چنگی طرح جانڑ والا ہے (٢٨٢)۔
.283	وَإِن كُنتُمْ عَلَىٰ سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُواْ كَاتِباً فَرِهَانٌ مَّقْبُوضَةٌ فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُم بَعْضاً فَلْيُؤَدِّ الَّذِى اؤْتُمِنَ أَمَانَتَهُ وَلْيَتَّقِ اللهَ رَبَّهُ وَلاَ تَكْتُمُواْ الشَّهَادَةَ وَمَن يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ آثِمٌ قَلْبُهُ وَاللهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ	اَتے جیکر تُساں کہیں سَفر تے ہووو، اَتے تُہاکوں کوئی لِکھ ڈیونڑ والا وِی نھیں مِلدا، تاں آپڑیں کوئی شئے گِروی (امانت) رکھ تے کم چلاؤ، بہر حال جیکر تُہاڈے وِچوں کوئی کہیں بے کوں کوئی شئے اَمانت ڈیندے، تاں (وقت آونڑ تے) جیندے کولھ اَمانت رَکھی گئی ہے، او اُوں اَمانت کوں اَمانت رَکھنڑ والے کوں وَلا ڈیوے، اَتے ہر کوئی آپڑیں اللہ کنُوں ڈِردا رہوے، جِہڑا اُوکوں پلیندا کھڑے، اَتے (سچّی) گواہی کوں (وِی) نہ لُکاؤ، بَس جِہڑا لُکیسی تاں اُوندا دِل گنہگار تھی وِیسی، اَتے جِہڑا کُجھ تُساں کریندے وَدّو اللہ اُوکوں چنگی طرح جاݨدے (٢٨٣)۔
.284	لِلّٰهِ مَا فِى السَّمَاوَاتِ وَمَا فِى الأَرْضِ وَإِن تُبْدُواْ مَا فِىٓ أَنفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبْكُم بِهِ اللهُ فَيَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ وَاللهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ	اللہ دا مِلک ہے جِہڑا کُجھ اَسماناں وِچ ہے اَتے جِہڑا کُجھ زمین دے تلے اُتے ہے، اَتے جیکر تُساں دِل دِیاں گالھیں ظاہر کر ڈیندو یا اُنھاں کوں لُکائی رکھدو، اللہ تُساں کنُوں اُنھاں دا حساب گِھن گھنسیں، وَل او جیکوں چَہسی، بخش ڈیسی، اَتے جیکوں چَہسی عذاب (سزا) ڈے ڈیسی اَتے اللہ ہر شئے اُتے پُوری قُدرت رکھنڑ والا ہے (٢٨٤)۔
.285	آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلآئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لاَ نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِ وَقَالُواْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ	رسول اُوں شئے اُتے ایمان گِھن آئے، جِہڑی اُوندے رَبّ اُوں دو بھیجی ہے، جیویں جو مومن (وِی) ایمان گِھن آئن، ہر کوئی اللہ اُتے، اُوندے فرشتیاں اُتے، اُوندیاں کتاباں اُتے، اُوندے رسولاں اُتے، ایمان گِھن آندے، (بلکہ آہدِن) جو اَساں اُوندے رسولاں وِچوں کہیں ہِک نال وِی فرق نِسے رکھیندے، اَتے آکھدِن جو اَساں (تیڈا حکم) سُنڑ گِھدّے، اَتے اُوکوں مَن گِھدّے! اَساڈے رَبّ آ! اَساں تیڈی بخشش

		منگدے ہَیں، اَتے اَساں تیں دو اِی، وَل آونْیں (۲۸۵)۔
.286	لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ	اللہ کہیں جی کوں کوئی اَوکھا کم نھیں ڈیسندا، بَس اُوہو ڈیسندے جِہڑا او سَہ سَگے، جِہڑی کُجھ کوئی (نیکی) کماندے او اُوندے کِیتے اِی ہے، اَتے ہر بَدی دا ذِمے دار وِی اُوہو جتّی ہے، جتی او کریندے، اَساڈے رَب آ ! جیکر اَساں بُھل وَنْجوں، یا کوئی خطا کر کھڑوں، تاں پکڑیں نہ؛ اَساڈے رَبّ آ ! اَساڈے اُتے او بار (حکم) نہ رَکھیں، جِہڑا تَیں اُنھاں لوکاں اُتے رکھیا ہا، جِہڑے جو اَساں کُنوں پہلے تِھی گُزرِن، رَبّ سائیں آں ! نہ اَساڈے کُنوں اِتّی بار چواویں جیندے چاوݨ وِی اَساڈے وِچ ہمّت کائے نھیں، اَتے (اَساڈے گناہ) معاف کرڈِے، اَتے اَساکوں بخش ڈِے، اَتے اَساڈے اُتے رَحم کر، تُوں اِی اَساڈا مالک تے مولیٰ ہَیں، بَس اَساکوں کافراں دِی قوم اُتے فتح نصیب کر (۲۸٦)۔

3۔ سورۃ آلِ عمران

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع پئی تھیندی ہے، اللہ دے ناں نال جِہڑا بہُوں مہربان تے ہمیشہ رَحم کرݨ والا ہے۔
.1	الٓمٓ	اِیہ حروفِ مقطعات ہِن، جیندے معنے اللہ اِی جاݨدے (۱)۔
.2	اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ	بَس چھڑا اللہ ہے، اُوندے سِوا کوئی عبادت دے لائق اِی کائے نھیں، او ہمیشہ رَہݨ والا تے ہر شَئے کُوں قائم رَکھݨ والا ہے (۲)۔
.3	نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ التَّوْرَاةَ وَالْإِنجِيلَ	اُوں تیڈے اُتے ہِک سچّی (حقّی) کتاب لہائی ہے، جِہڑے جو پَہلیاں اَسمانی کتاباں دِی تصدیق وِی کریندی ہے، اَتے اُوں تورات تے انجیل وِی لَہائی ہَئی (۳)۔

.4	مِنۡ قَبۡلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَأَنۡزَلَ الۡفُرۡقَانَ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللهِ لَهُمۡ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَاللهُ عَزِيزٌ ذُو انۡتِقَامٍ	جنھاں وِچ اِیں کنُوں پہلے دے لوکاں کیتے ہدایت ہَئی، اَتے سَچ تے کُوڑ کُوں نکھیڑݨ والی کتاب وِی لہائی ہے، بیشک جنھاں اللہ دِیاں نشانیاں نھیں مَنیاں، اُنھاں کیتے سخت عذاب ہے، اَتے اللہ بَہُوں زبردست ہے، بدلہ گھنݨ دا مالِک تے مختار ہے (٤)۔
.5	إِنَّ اللهَ لَا يَخۡفَىٰ عَلَيۡهِ شَيۡءٌ فِي الۡأَرۡضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ	بیشک اللہ او ہے، جیں کنُوں نہ زمین دے تلے اُتے دِی، نہ اَسمان دے وِچ دی کوئی شَئے لُکی ہوئی ہے (٥)۔
.6	هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمۡ فِي الۡأَرۡحَامِ كَيۡفَ يَشَاءُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الۡعَزِيزُ الۡحَكِيمُ	او تاں او ہے، جِہڑا (ماواں دے) پیٹاں وِچ جَیں طرح چھندے تُہاڈیاں شکلاں بݨا ڈیندے، کوئی وِی عبادت دے لائق کائے نھیں، سوائے اُوندے جِہڑا جو بَہُوں زبردست تے وَڈی حکمت والا ہے (٦)۔
.7	هُوَ الَّذِي أَنۡزَلَ عَلَيۡكَ الۡكِتَابَ مِنۡهُ آيَاتٌ مُّحۡكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الۡكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمۡ زَيۡغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنۡهُ ابۡتِغَاءَ الۡفِتۡنَةِ وَابۡتِغَاءَ تَأۡوِيلِهِ وَمَا يَعۡلَمُ تَأۡوِيلَهُ إِلَّا اللهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الۡعِلۡمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِّنۡ عِنۡدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُوا الۡأَلۡبَابِ	او تاں او ہے، جیں تیڈے اُتے کتاب لَہائی ہے، جیندیاں کُجھ آیاتاں پکیاں (محکم) ہِن، اَتے اِیہے اِیں کتاب دا مُنڈھ (اصل) ہِن، تے بِیاں آیاتاں ہِک بِئی نال مغالطہ گھتاوݨ والیاں (متشابہات) ہِن، بَس او لوک جنھاں دے دِلاں وِچ ڈِنگ پَے ہوئن، او اُنھاں آیاتاں دِی پیروی کریندِن جنھاں وِچ مُغالطے تے شک پَے سَگدِن، او کوئی فتنہ کھڑا کرݨ چھندِن اَتے اُنھاں دے کوئی مَن گھڑت معنے کڈھݨ چھندِن، پر اَصل معنے سِوائے اللہ دے کوئی نھیں جاݨدا، جِہڑے لوک علم دے پڑھیے گُڑھیے ہِن، آہدِن جو اَساں اِیندے اُتے ایمان گھن آئے ہیں، اِیہ سَب کُجھ اَساڈے رَبّ دی طرفوں ہے، پر سوائے عقل والیاں دے کوئی بیا نصیحت نھیں پکڑیندا (٧)۔
.8	رَبَّنَا لَا تُزِغۡ قُلُوبَنَا بَعۡدَ إِذۡ هَدَيۡتَنَا وَهَبۡ لَنَا مِنۡ لَّدُنۡكَ رَحۡمَةً إِنَّكَ أَنۡتَ الۡوَهَّابُ	اَساڈے رَبّ آ! اَپݨیں ہدایت ڈیوݨ دے بعد اَساڈے دِلاں وِچ کوئی ڈِنگ پھڈ نہ گھتیں، اَتے آپݨیں طرفوں اَساڈے اُتے رَحمت کیتی رَکھ، بے شک تُوں سب کُجھ بے حسابا ڈیوݨ والا ہیں (٨)۔

کتابی و ڈیجیٹل اشاعت کیلئے اجازتِ عام ہے، براہِ کرم مطلع فرمائیں۔ اغلاط کی نشاندہی و درستگی کے لیے رابطہ فرمائیں۔ شکریہ۔ مشینی خطاطی: مبشر کلیم خان mub.artist@gmail.com

9.	رَبَّنَآ إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لاَّ رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللّهَ لاَ يُخْلِفُ الْمِيعَادَ	اَساڈے رَبّ آ□ بے شک تُوں لوکاں کُوں اُوں ڈِینہ جیندے وِچ کوئی شک کائے نھیں (آپݨیں کولھ) کٹھا کرݨ والا ہیں، بے شک اللہ آپݨیں وعدے دے خلاف کُجھ نھیں کریندا (۹)۔
10.	إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ لَن تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلاَ أَوْلاَدُهُم مِّنَ اللّهِ شَيْئاً وَأُولَـئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ	بے شک اُنھاں لوکاں کُوں جنھاں کفر اختیار کِیتے، اُنھاں دے مال متاع، تے اُنھاں دِیاں اولاداں، اللہ دے مقابلے وِچ کوئی وِی کم نہ آ سِگسِن، اَتے اِیہے لوک ہِن ای (دوزخ دِی) بھا دے بالݨ ! (۱۰)۔
11.	كَدَأْبِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَذَّبُواْ بِآيَاتِنَا فَأَخَذَهُمُ اللّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَاللّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ	اُنھاں دِی حالت فرعون دِی اولاد وانگوں ہوسی، اَتے اُنھاں لوکاں وانگوں جِہڑے اُنھاں کنُوں پہلے تھی گُزرِن، جِنھاں اَساڈِیاں نشانیاں کُوں کوڑا جاتا۔ پَس اللہ اُنھاں کُوں اُنھاں دِیاں نا فرمانیاں دے سبب (عذاب وِچ) پکڑ گھدا، اَتے اللہ عذاب ڈیوݨ وِچ بَہُوں سخت ہے (۱۱)۔
12.	قُلْ لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ سَتُغْلَبُونَ وَتُحْشَرُونَ إِلَى جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمِهَادُ	آکھ ڈے اُنھاں لوکاں کُوں جِہڑے نھیں مَنیندے جو بَہُوں جلدی تُساں پکڑ وِچ آویسو، اَتے جہنم (دوزخ) دو ہِکّل ڈِتے ویسو، اَتے او ٹکݨ رہݨ کِیتے بَہُوں گندی جاء ہے (۱۲)۔
13.	قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللّهِ وَأُخْرَى كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُم مِّثْلَيْهِمْ رَأْيَ الْعَيْنِ وَاللّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِ مَن يَشَاءُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُوْلِي الأَبْصَارِ	بیشک تُہاڈے کِیتے قدرت دِی ہِک نشانی ہے اُنھاں ڈُوں ٹولیاں وِچ جِہڑیاں جو آپس وِچ لڑپیاں ہِن۔ ہِک ٹولی اللہ دِی راہ تے لڑدی پئی ہئی، تے ڈُوجھی کافراں دِی ہئی، اُنھاں کوں مسلمان آپݨیں اَکھیں نال آپݨیں کنُوں ڈُوڑے نظر دے پَے ہَن۔ اَتے اللہ جیکوں چھندے اَپݨیں مدد نال قوت بخشیندے، بیشک ایندے وِچ سُجاکیاں (بصیرت والیاں) کِیتے ہِک عبرت ہے (۱۳)۔
14.	زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنطَرَةِ	لوکاں کُوں اُنھاں دِیاں خواہشاں دِیاں شَئیں (یعنی) ذالیں، بالاں، سونے چاندی دے کٹھے کِیتے ہوئے خزانیاں، دانگے ہوئے گھوڑیاں،

	مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ذٰلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاللهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَآبِ	جانوراں، تے رَڑھ رنگڑ دا شوق رَکھݨ چنگا لگدے، پر اِیہ دُنیاوی زندگی دِی بَڈی مُوڑھی ہے ۔ اَتے اللہ دے کول وَل وَنجݨ بَہوں چنگی ڳالھ ہے (١٤)۔
15.	قُلْ أَؤُنَبِّئُكُمْ بِخَيْرٍ مِّن ذٰلِكُمْ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللهِ وَاللهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ	آکھ ݙے، جو کیا مَیں تُہاکُوں (اِنھاں دُنیاوِی شئیں کنُوں) چنگی شَئے ݙساواں (او اِیہ ہے جو) جِہڑے لوک اللہ کنُوں ݙردے رَہندِن اُنھاں کِیتے اللہ دے کولھ باغ (بہشت) ہِن، جنھاں تلے نہراں وگدیاں پَئیں تے او اُنھاں وِچ ہمیشہ رَہسن، اَتے اُنھاں کِیتے پاک صاف جوڑا (ذال یا جوان) موجود ہوسِن، اَتے اللہ دِی رضا نصیب ہوسی، اَتے اللہ بندیاں کُوں خوب ݙِٹھی بھالی رَکھدے (١٥)۔
16.	الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ	جِہڑے لوک اہدِن، جو ساݙے رَبّ آ ! بیشک اَساں ایمان گِھن آئے ہیں بس اَساݙے گناہ بخش ݙے، اَتے (دوزخ دِی) بھا دے عذاب کنُوں وِی بچا (١٦)۔
17.	الصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْقَانِتِينَ وَالْمُنْفِقِينَ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالأَسْحَارِ	(اِیہے لوک مشکلات وِچ) ثابت قدم رَہݨ والے ہِن (قول تے عمل دے) سَچّے ہِن، حکم مَنّن والے ہِن، اللہ دِی راہ تے خرچ کرݨ والے ہِن، اَتے سحور ویلے بخشش منگݨ والے (١٧)۔
18.	شَهِدَ اللهُ أَنَّهُ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ هُوَ وَالْمَلاَئِكَةُ وَأُوْلُوا الْعِلْمِ قَآئِمَاً بِالْقِسْطِ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ	اِیہ گواہ ہِن اللہ دِی ڳالھ دے، جو بیشک اُوندے علاوہ کوئی ٻیا عبادت دے لائق کائے نھیں اَتے فرشتے تے علم والے انصاف تے قائم رہ تے گواہی ݙیندِن، جو کوئی نھیں عبادت دے لائق (سوائے اُوندے جِہڑا) جو بَہوں زبردست تے حکمت والا ہے (١٨)۔
19.	إِنَّ الدِّينَ عِندَ اللهِ الإِسْلاَمُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ إِلاَّ مِنْ	بیشک اللہ دے نزدیک اصل دین اِسلام اِی ہے، تے جنھاں کوں کتاب ݙِتی ڳئی ہے، اُنھاں اِختلاف کِیتے تاں او وِی، اُنھاں کولھ علم آ

	بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْياً بَيْنَهُمْ وَمَن يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللّهِ فَإِنَّ اللّهَ سَرِيعُ الْحِسَاب	وَ نجّن دے بعد، آپس دِی ضد بازی وِچ کِیتے، اَتے جِہڑا کوئی اللہ دے احکامات کُوں نھیں مَنیندا تاں بے شک اللہ اُنھاں کنُوں حساب گھنڻ وِچ بہُوں تکّھا ہے (۱۹)۔
.20	فَإنْ حَآجُّوكَ فَقُلْ أَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلّهِ وَمَنِ اتَّبَعَنِ وَقُل لِّلَّذِينَ أُوْتُواْ الْكِتَابَ وَالأُمِّيِّينَ أَأَسْلَمْتُمْ فَإِنْ أَسْلَمُواْ فَقَدِ اهْتَدَواْ وَّإِن تَوَلَّوْاْ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلاَغُ وَاللّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ	جیکر او تیڈے نال حُجّتاں کرن، تاں آکھ ڈے، مَیں اَتے جنھاں میڈی پیروی کیتی ہے، اَساں آپڻاں رُخ اللہ دو سِدّھا کر گھدے، اَتے اُنھاں لوکاں کنوں جنھاں کوں کتاب ڈِتی گئی ہئی اَتے اَن پڑھ لوکاں کنُوں پُچھ ڈیکھ، جو کیا تُساں وِی اسلام کوں منیندو، جیکر او اِسلام تے آ ونجن تاں بس او ہدایت اُتے آ گئین، اَتے جیکر اِیں کنوں منہ پھیر گھنن، تاں بیشک تیڈے اُتے محض پیغام پُچاوڻ فرض ہے، (اَگوں او جاڻن)، اَتے اللہ بندیاں کوں چنگی طرح ڈیکھڻ والا ہے (۲۰)۔
.21	إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَيَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ	بیشک او لوک جہڑے اللہ دے احکامات کُوں نھیں منیندے، اَتے نبیاں کُوں نا حق قتل کر چھوڑیندن، اَتے اُنھاں کوں وِی قتل چھوڑیندن، جہڑے لوکاں نال انصاف کرڻ کُوں آکھیندِن، اِہجے لوکاں کُوں تاں وَڈے دردناک عذاب دِی خبر سُڻا ڈے (۲۱)۔
.22	أُولَئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَمَا لَهُم مِّن نَّاصِرِينَ	اِیہے لوک ہن، جہڑے آپڻیں عمل، دُنیا وِچ تے آخرت وِچ وِی ضائع کر کھڑن، اَتے اِنھاں کُوں (عذاب توں بچاوڻ) کِیتے کوئی وِی مدد کرڻ والا کائے نھیں (۲۲)۔
.23	أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوْتُواْ نَصِيباً مِّنَ الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ إِلَى كِتَابِ اللّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِّنْهُمْ وَهُم مُّعْرِضُونَ	کیا تَیں اُنھاں لوکاں دا نھیں سوچیا، جنھاں کُوں کتاب دا ہِک حصہ ڈِتا گیا، اُنھاں کوں اللہ دِی کتاب والے پاسے سَڈیا وِی ویندے، تاں جو او اُنھاں دے وِچ (دِیاں اختلافی گالھیں دا) فیصلہ کر ڈیوے وَل وِی اُنھاں وِچوں ہِک ٹولہ پِھر ویندے، اَتے اِیہے ہن، مُنّہ موڑ گھنّڻ والے (۲۳)۔

.24	ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا۟ لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَٰتٍ وَغَرَّهُمْ فِى دِينِهِم مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ	اِیہ اِیں واسطے ہے، جو او اَکھیندِن، جو اَساکوں تاں (دوزخ دِی) بَھا بَس گِنْڑے مُنّجے ڈِینّہاں توڑیں سڑیسی، اُنھاں کوں دین دے وِچ دِیاں (گھڑیاں بنْایاں ہویاں) گالھیں فریب ڈِتا ہوئے (٢٤)۔
.25	فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَٰهُمْ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ	بَس کیا حال ہوسی اُنھاں دا جَڈاں اَساں اِنھاں کُوں اُوں ڈِینّہ کٹھے کریسوں، جیندے آوݨ وِچ کوئی شک کائے نھیں ہر ہِک جی کُوں اُوندی کمائی دا پُورا پُورا اَجر ڈِتا ویسی، اَتے اُنھاں اُتے کوئی زیادتی نہ کِیتی ویسی (٢٥)۔
.26	قُلِ ٱللَّهُمَّ مَٰلِكَ ٱلْمُلْكِ تُؤْتِى ٱلْمُلْكَ مَن تَشَآءُ وَتَنزِعُ ٱلْمُلْكَ مِمَّن تَشَآءُ وَتُعِزُّ مَن تَشَآءُ وَتُذِلُّ مَن تَشَآءُ بِيَدِكَ ٱلْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ	(اے محمدؐ) آکھ ڈے، جو اللہ سائیں آں ! ہر ملک دِی بادشاہی دے مالک آ ! تُوں جیکوں چھندیں حکومت (بادشاہی) ڈے ڈیندیں اَتے جَیں کنوں چھندیں حکومت کَھس گِھندیں، اَتے جیکوں چھندیں عزّت ڈے ڈیندیں، تیڈے ہَتھ وِچ چَنّگائی اِی چَنّگائی ہے، بیشک تُوں ہر شئے اُتے پُوری قدرت رکّھݨ والا ہَیں (٢٦)۔
.27	تُولِجُ ٱلَّيْلَ فِى ٱلنَّهَارِ وَتُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ وَتُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ وَتَرْزُقُ مَن تَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ	تُوں رات کُوں ڈِینّہ وِچ لُکا (وَڑا) گِھنّدیں، اَتے ڈِینّہ کُوں رات وِچ لُکا (وَڑا) گِھندیں، تُوں اِی موئی شَئے (مٹّی) وِچوں جِیندی شَئے کُوں کڈھیندی، اَتے جِیندی شئے (جِیندے جی کنُوں) موئی شَئے کُوں اَنج کر گھندیں تُوں جیکوں چھندیں بغیر کہیں حساب دے رِزق ڈے ڈیندیں (٢٧)۔
.28	لَّا يَتَّخِذِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلْكَٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ ٱللَّهِ فِى شَىْءٍ إِلَّآ أَن تَتَّقُوا۟ مِنْهُمْ تُقَىٰةً وَيُحَذِّرُكُمُ ٱللَّهُ نَفْسَهُۥ وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلْمَصِيرُ	مومناں کُوں لازم ہے جو او مومناں دے سِوا، کافراں کُوں آپݨیں یار نہ بݨاوِن، اَتے جھڑا کوئی اِیہ کم کریسی تاں اللہ کنُوں اُوکوں کوئی شَئے نہ مِلسی، اِیہ بَئی گالھ ہے، جو تُساں اُنھاں دے شر کنُوں بچے رہو، جِیویں بَچݨ دا حق بَݨدے، اَتے اللہ تُہاکوں آپݨیں غضب کنُوں ڈریندے، اَتے آخیر تُساں اُوں دو وَل وَنجݨیں (٢٨)۔

.29	قُلْ إِن تُخْفُواْ مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمْهُ اللّهُ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ وَاللّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	آکھ ڈے، جو جو کجھ تہاڈے سینیاں وِچ ہے، چاہے اُوکوں لکاؤ یا ظاہر کرو، اللہ اُوکوں جانڑدے اَتے او وِی جانڑدے جہڑا کجھ اَسماناں وِچ ہے، اَتے جہڑا کجھ زمین دے تلے اُتے ہے، اَتے اللہ ہر شَئے اُتے پُوری قُدرت رَکھنڑ والا ہے (۲۹)۔
.30	يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَراً وَمَا عَمِلَتْ مِن سُوَءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَداً بَعِيداً وَيُحَذِّرُكُمُ اللّهُ نَفْسَهُ وَاللّهُ رَؤُوفٌ بِالْعِبَادِ	اُوں ڈینہہ ہر جی (روح) نیکی وِچوں جہڑا کجھ اُوں کیتا ہوسی آپنڑیں سامنڑیں موجود پیسی، اَتے جہڑا کجھ بَدی وِچوں کیتا ہوسی او وِی ڈیکھ گھنسی، ہر جی چہسی جو اُوندے اَتے اُوندے بَدی والے عملاں وِچ ڈھیر ساری وِتھ (دُوری) ہووے، اللہ تُہاکوں آپنڑیں غضب کنوں ڈریندے، اَتے اللہ آپنڑیاں بندیاں اُتے مہربانی کرنڑ والا وِی ہے (۳۰)۔
.31	قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ اللّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	آکھ ڈے جیکر تُساں اللہ دِی حُب رکھیندو، تاں میڈی تابعداری (پیروی) کرو، اللہ تہاڈے نال محبت رَکھیسی، اَتے تُہاڈے کیتے تُہاڈیاں نافرمانیاں بخش ڈیسی، اَتے اللہ بخشنڑ ہارتے وَڈی رَحمت والا ہے (۳۱)۔
.32	قُلْ أَطِيعُواْ اللّهَ وَالرَّسُولَ فإِن تَوَلَّوْاْ فَإِنَّ اللّهَ لاَ يُحِبُّ الْكَافِرِينَ	آکھ ڈے جو اللہ تے اُوندے رسول دا حکم مَنیا کرو، وَت جیکر او کَنڈ وَلا وَنجن تاں بَس اللہ وِی انکار کرنڑ والیاں کُوں پَسند نھیں کریندا (۳۲)۔
.33	إِنَّ اللّهَ اصْطَفَى آدَمَ وَنُوحاً وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ	اِیہ حقیقت ہے جو اللہ نے آدم کُوں، نوح کوں، ابراہیم دِی اولاد کُوں، تے عمران دِی اولاد کُوں، تمام جہاناں وِچوں چُنڑ گھدّے (۳۳)۔
.34	ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِن بَعْضٍ وَاللّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ	اُنھاں دے بعضے بعضیاں دی اُولاد ہِن، اَتے اللہ سب کجھ سُنڑنڑ والا تے خُوب جانڑنڑ والا ہے (۳٤)۔
.35	إِذْ قَالَتِ امْرَأَةُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّراً فَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ	(یاد کرو) جہڑے ویلے عمران دِی ذال آکھیا، جو میڈے رَب آ ! جو بال میڈے پیٹ وِچ ہے، مَیں اُوکوں تیڈی نذر کریندی پئی ہاں، بَس مَیں کنوں اِیہ نذرانہ قبول فرما چا، بیشک تُوں سب کجھ سُنڑنڑ تے خوب جانڑنڑ

		والا ہیں (۳۵)۔
.36	فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَآ أُنثَىٰ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالأُنثَىٰ وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وِإِنِّي أُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ	پس جڈاں اُوں ہتھ پیر لدھے تاں اُوں آکھیا جو رب سئیں آں ! میں تاں دِھی جائی ہے، اَتے اللہ وِی چنگی طرح جاݨدا ہا جو کُجھ اُوں جایا ہا، چھوہِر تاں چھوہر وانگوں نھیں تھی سگدی (بہر حال) میں اُوندا ناں مریم رکھیئے اَتے بے شک میں اُوکوں تے اُوندی اُولاد کوں شیطان مردود کنوں تیڈی پناہ وِچ ڈیندی ہاں (۳٦)۔
.37	فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنبَتَهَا نَبَاتاً حَسَناً وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِندَهَا رِزْقاً قَالَ يَمَرْيَمُ أَنَّىٰ لَكِ هَـٰذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِندِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ	پس اُوندے رب نے اُوکوں بہوں راضی تھی تے قبول کر گھدا، اَتے اُوکوں سوہݨیں طرح پالیا پوسیا، کیوں جو او زکریا دِی حفاظت وِچ کر ڈِتی گئی ہئی، جڈاں کڈائیں زکریا مریم دے کولھ اُوندے حُجرے وِچ ویندا تاں اُوندے کول کھاوݨ پیوݨ دِیاں شئیں پیاں ہویاں ڈیکھدا ہا (ہِک واری) پچھیس، جو اے مریم ! اِیہ تیڈے کیتے کِتھوں آگیاں ہِن، اُوں آکھیا جو اِیہ اللہ دِی طرفوں آندِن، بے شک اللہ جیکوں چہندے بے حسابا رزق ڈیندے (۳۷)۔
.38	هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِن لَّدُنكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَآءِ	اُتھائیں زکریا آپݨیں رب کنوں دُعا منگی، آکھیس میڈے رب آ ! توں آپݨیں جناب وِچوں میکوں وِی نیک پاک اُولاد ڈے، بیشک توں (ہر کہیں دِی) دُعا ڈاڈھی سُݨݨ والا ہیں (۳۸)۔
.39	فَنَادَتْهُ الْمَلآئِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمِحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيَىٰ مُصَدِّقاً بِكَلِمَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَسَيِّداً وَحَصُوراً وَنَبِيّاً مِّنَ الصَّالِحِينَ	پس فرشتیاں اُوکوں سڈ ماریا، او عبادت گاہ وِچ نماز پڑھدا کھڑا ہا، تے آکھیونیں یقین کرو، اللہ نے تُہاکوں پُتر یحییٰ دِی خوشخبری ڈِتی ہے۔ جہڑا جو اللہ دِی طرف دِی ہِک گالھ دِی تصدیق کرݨ والا ہوسی، سردار ہوسی، آپݨیں نفس اُتے قابو رکھݨ والا ہوسی، اَتے نیک کم کرݨ والیاں وِچوں ہِک نبی ہوسی (۳۹)۔
.40	قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلاَمٌ وَقَدْ بَلَغَنِيَ	اُوں آکھیا، میڈے رب آ، میں کنوں پُتر کیویں تھی سگدے، جڈاں جو

	الْكِبَرُ وَامْرَأَتِي عَاقِرٌ قَالَ كَذٰلِكَ اللّٰهُ يَفْعَلُ مَا يَشَآءُ	بلا شک میکوں بُڈھیپا وِلھیٹ گھدّے، اَتے میڈی ذال سَنڈھ ہے، اللہ آکھیا ایں طرح اللہ جیویں چہندے کریندے (٤٠)۔
.41	قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِّيْ آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمْزاً وَاذْكُرْ رَّبَّكَ كَثِيراً وَسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَالإِبْكَارِ	اُوں (زکریا) آکھیا، رَبّ سَئیں آں ! میڈے کیتے کوئی نشانی ڈَس، اللہ آکھیا، تیڈے کیتے نشانی اِیہ ہے جو توں ترائے ڈینہ لوکاں نال گالھ مُہاڑ نہ کر سگسیں بس اِشارے کریندا رہسیں، اَتے آپݨیں رَب دا بہوں ذِکر کیتی رکھ، اَتے شام ویلے، پَرہ باکھ ویلے اُوندی تسبیح پڑھی تے تعریف کیتی رکھ (٤١)۔
.42	وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يٰمَرْيَمُ إِنَّ اللّٰهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَىٰ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ	اَتے جِڈاں فرشتیاں آکھیا، جو اے مریم ! بیشک اللہ تیکوں چُݨ گھِدّے، تیکوں نیک پاک بݨائے، اَتے تیکوں سارے جہاناں دِیاں ذالیں کنوں وَکھرا بݨائے (٤٢)۔
.43	يٰمَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ	اے مریم ! توں اَپݨیں رَبّ دِی فرمانبرداری کیتی رکھ، اُوکوں سَجدے کِیتے کر، اَتے رکوع کرݨ والیاں نال رَکوع کِیتا کر (٤٣)۔
.44	ذٰلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يُلْقُونَ أَقْلَامَهُمْ أَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ	(اے محمدؐ) اِیہ غیب دِیاں خبراں وِچوں ہے، جنھاں کوں اَساں تَیں دو وَحی دے ذریعے بھیجیندے ہَیں، اَتے توں انھاں دے کولھ نہ ہاویں، جِڈاں جو او قُݨیں (قرعے) دے طور تے اِیں گالھ کِیتے آپݨیاں چِرالیاں (قلماں) سٹیندے پئے ہَن جو اُنھاں وِچوں کوݨ مریم کوں پالے پوسے ! اَتے نہ اُوں ویلے اُنھاں دے کولھ ہاویں جِڈاں جو او (اِیں گالھ تے) آپس وِچ جھیڑا گھتی کھڑے ہَن (٤٤)۔
.45	إِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يٰمَرْيَمُ إِنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِّنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهاً فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ	جِڈاں فرشتیاں آکھیا، جو اے مریم ! بیشک اللہ تیکوں آپݨیں فیض وِچوں ہِک شئے دی بشارت ڈیندے، جیندا ناں " مسیح عیسیٰ پُتر مریم " دا ہے، جہڑا جو دُنیا اَتے آخرت وِچ وَڈی عزّت آبرو والا، اَتے اللہ دے خاصیاں بندیاں وِچوں ہوسی (٤٥)۔

.46	وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ الصَّالِحِينَ	اَتے لوکاں نال پنگھے وِچوں (نِکے لا) اَتے وَڈی عمراں وِچ وِی گالھیں کریسی (خدا دا کلام سٹیسی) اَتے نیک بندیاں وِچوں ہوسی (٤٦)۔
.47	قَالَتْ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ قَالَ كَذَٰلِكِ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ	اُوں آکھیا، رَبّ سَئیں آں ! میکوں پُتر کیویں جَم سَگدے، کیوں جو میکوں کہیں بَنی بشر (جوان) ہَتھ وِی نھیں لایا، آکھیُس جِڈاں وِی او چہندے اِیں طرح پیدا کر گھندے، جِڈاں کَڈاہیں او کہیں کم کرݨ دا فیصلہ کریندے بَس اُوندے کِیتے اَکھیندے جو "تھی وَنج"، تے او "تھی پَوندے" (٤٧)۔
.48	وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَاةَ وَالْإِنجِيلَ	اَتے اللہ اُوکوں کتاب، دانائی دِیاں گالھیں، تورات، تے اِنجیل سِیکھا ڈِیسی (٤٨)۔
.49	وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُم بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ أَنِّي أَخْلُقُ لَكُم مِّنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ وَأُحْيِي الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُنَبِّئُكُم بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ	اَتے اللہ اُوکوں اِسرائیل دِی اولاد کِیتے رسول بݨا تے پٹھیسی، اُوں (عیسیٰ) آکھیا، بیشک مَیں تُہاڈے کولھ تُہاڈے رَبّ کنُوں (آپݨیں نبوّت دے ثبوت دی) ہِک نشانی گِھن تے آیاں (او اِیہ ہے) جو مَیں تُہاڈے کِیتے مٹی گارے کنُوں ہِک بوتہ پکھی دِی شکل دا بݨینداں، مَیں اُوندے وِچ ساہ بھریندا، وَت او اللہ دے حکم نال ہِک (سچ مُچ دا پکھی) بݨ ویسی، اَتے مَیں جماندروں اَندھے کُوں سُجاکا تے کوڑھی کُوں ٹھیک کر ڈِکھینداں، اَتے اللہ دے حکم نال موئے ہوئے بَندے کُوں جِیوا سگداں، اَتے مَیں تُہاکوں او وِی ڈَسا سگداں جھڑا کُجھ تُساں آپݨیں گھراں وِچوں کھاپی تے آندو اَتے جھڑا کُجھ تُساں گھراں وِچ سانبھ رَکھیندو، یقین کرو جو اِیں گالھ وِچ تُہاڈے کِیتے (اللہ دِی قُدرت دِی) ہِک نِشانی ہے جیکر تُساں واقعی مومن ہیوے (٤٩)۔
.50	وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَاةِ وَلِأُحِلَّ لَكُم بَعْضَ الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ	اَتے مَیں اُوکوں سَچا مَنینداں جھڑا کُجھ تورات وِچ مَیں کنُوں پہلے آیا ہویا ہے، (اَتے مَیں آیاں) جو بعض شئیں کُوں جھڑیاں تُہاڈے اُتے حرام

	وَجِئْتُكُم بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ	ہن (ہُݨ) تُہاڈے کِیتے حلال کر ڈیواں، بِیا اِیہ جو میں تُہاڈے کولھ تُہاڈے رَب دِی طرفوں (آپݨیں نبوّت دِی) ہِک نشانی وِی گِھن آیاں، پَس اللہ دا خوف کرو، اَتے میڈا آکھا مَنّو (۵۰)۔
.51	إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ	بیشک اللہ میڈا اتے تُہاڈا پالݨ ہار ہے، پَس اُوندی عبادت کرو اِیہو اِی (ہدایت والا) رَستہ ہے (۵۱)۔
.52	فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسَىٰ مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنصَارُ اللَّهِ آمَنَّا بِاللَّهِ وَاشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ	وَت جَڈاں عیسیٰ نے اُنھاں دی طرفوں اِنکار محسوس کِیتا، تاں پُچھیُس، اللہ دے کَم (دِین کِیتے) میڈے نال کون اِمدادی بݨدے، حواریاں آکھیا، اَساں (اللہ دِی راہ تے) تیڈے اِمدادی ہَیں، کیوں جو اَساں اللہ اُتے اِیمان گِھن آئے ہَیں، اَتے تُوں گواہ رَہیں، جو اَساں (سچّے) فرمانبردار (مُسلمان) ہِیسے (۵۲)۔
.53	رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ	(اُنھاں اِیہ وِی آکھیا جو) اَساڈے رَب آ، جو کُجھ تَیں بھیجے اَساں اُوندے اُتے اِیمان گِھن آئے ہیں، اَتے رسول دِی پیروی کریندوں، پَس تُوں اَساکوں (رسول دِی) تصدیق کرݨ والیاں وِچ لِکھ گِھن (۵۳)۔
.54	وَمَكَرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ	پَر اُنھاں لُک تے (عیسیٰ دے قتل دِی) ہِک تدبیر چا کِیتی، اَتے اللہ وِی (اُوکوں بچاوݨ دِی) ہِک تدبیر چا کِیتی، اَتے اللہ (اُوویں وِی) خفیہ تدبیر کرݨ والیاں کنُوں سَب تُوں وَدھ ہے (۵٤)۔
.55	إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَىٰ إِنِّي مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ إِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَجَاعِلُ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأَحْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنتُمْ فِيهِ	اُوں وقت اللہ آکھیا، اے عیسیٰ بیشک مَیں اِی تیڈی حیاتی پوری کرتے تیکوں آپ دو چا گِھنّݨ والا ہاں، اَتے انھاں لوکاں دِیاں ملامتاں کنُوں، جنھاں جو میڈے دین دا اِنکار کِیتے، تیکوں پاک (بری الزّمہ) کرݨ والا ہاں، اتے اُنھاں لوکاں کُوں جھڑے تیڈی پیروی کریسن، کافر لوکاں کنوں قیامت دے ڈِینہ تَئیں اُچا درجہ (غلبہ) ڈِیوݨ والا ہاں، وَل تُساں

	تَخۡتَلِفُونَ	ہیں دو وَل آ وَنجٹیں، وَل ہیں تُہاڈے وِچ اُوں گالھ (معاملے) دا فیصلہ کر ڈیوٹیں، جیندے وِچ تُساں ہِک ہِئے دِی مخالفت کریندے ہاوے (۵۵)۔
.56	فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُواْ فَأُعَذِّبُهُمۡ عَذَاباً شَدِيداً فِي الدُّنۡيَا وَالآخِرَةِ وَمَا لَهُمۡ مِّن نَّاصِرِينَ	ہَس جنہاں لوکاں (دینِ حق کنُوں) انکار کر ڈِتے اُنھاں کوں اِیں دُنیا وِچ، تے آخرت وِچ، سخت عذاب ڈیساں، اَتے اُنھاں کوں مدد ڈیوݨ والا کوئی وِی نہ ہوسی (۵٦)۔
.57	وَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمۡ أُجُورَهُمۡ وَاللّهُ لاَ يُحِبُّ الظَّالِمِينَ	اَتے او لوک جہڑے اِیمان گھن آئن، اَتے نیک عمل کریندے رہِن، ہَس اُنھاں کوں (اللہ) اُنھاں دا اَجر پُورے دا پورا ڈیسی، اَتے اللہ ظالم لوکاں کوں پَسند نھیں کریندا (۵۷)۔
.58	ذَلِكَ نَتۡلُوهُ عَلَيۡكَ مِنَ الآيَاتِ وَالذِّكۡرِ الۡحَكِيمِ	جہڑا کجھ ہیں تیکوں سٹیندا رہہاں، اِیہ میڈِیاں نشانیاں اَتے دانائی دی نصیحت وِچوں ہِن (۵۸)۔
.59	إِنَّ مَثَلَ عِيسَى عِندَ اللّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِن تُرَابٍ ثِمَّ قَالَ لَهُ كُن فَيَكُونُ	بے شک عیسیٰ دِی مثال اللہ دے نزدیک آدم دِی مثال وانگوں ہے، اُوکوں مٹی نال بݨایا گیا، وَل اُوندے کِیتے حکم ڈِتا گیا، جو پَیدا تھی پو، ہَس او (سچ مچ) پیدا تھی گیا (۵۹)۔
.60	الۡحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلاَ تَكُن مِّن الۡمُمۡتَرِينَ	حق (صداقت) محض تیڈے رَبّ دِی طرفوں ہے ہَس تُوں شَک کرݨ والیاں وِچوں نہ تھی وَنجیں (٦٠)۔
.61	فَمَنۡ حَآجَّكَ فِيهِ مِن بَعۡدِ مَا جَاءكَ مِنَ الۡعِلۡمِ فَقُلۡ تَعَالَوۡاۡ نَدۡعُ أَبۡنَاءنَا وَأَبۡنَاءكُمۡ وَنِسَاءنَا وَنِسَاءكُمۡ وَأَنفُسَنَا وأَنفُسَكُمۡ ثُمَّ نَبۡتَهِلۡ فَنَجۡعَل لَّعۡنَةَ اللّهِ عَلَى الۡكَاذِبِينَ	ہَس تیڈے نال حق (عیسیٰ) دے بارے وِچ ہُݨ وِی جہڑا حجت بازی کرے، جڈاں جو تیکوں اَصل معلوم تھی چُکیئے، ہَس اُنھاں کوں آکھ ڈے (میدان وِچ) نِکل آؤ، اَساں آپݨیاں پُتراں کوں، تے تُساں آپݨیاں پُتراں کوں، اَتے اَساں آپݨیاں ذالیں کوں، تے تُساں آپݨیاں ذالیں کوں سڈ گھنو (وَل) اَساں آپݨیں آپ کوں، اَتے تُساں وِی آپݨیں آپ کوں کٹھا چا کروں، اللہ کوں اِلتجا کروں تے اِیں طور تے کُوڑ مارݨ

والیاں اُتے اللہ دِی لعنت بھیجوں (٦١)۔		
بیشک اِیہ ساریاں ڳالھیں سچیاں ہِن، اَتے (اِیہ وِی) جو کوئی معبود (عبادت دے لائق) کائے نھیں، سِوائے اللہ دے، جہڑا جو ہُوں غلبے والا، اَتے وݙی حکمت والا ہے (٦٢)۔	إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ	.62
پَس جیکر او پِھر وَنّجݨ تاں اللہ فساد گھتݨ والیاں کُوں چنگی طرح ڄاݨدے (٦٣)۔	فَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ	.63
(اے محمدؐ) تُوں آکھ ݙے، جو اے کتاب والو ! آؤ اَساں ہِک اِہجی ڳالھ تے ٹھَہہ وَنّجوں، جِہڑی اَساݙے تُساݙے درمیان ہِکّو جَہی ہے، (یعنی) اَساں سوائے اللہ دے کہیں ٻئے دی عبادت نہ کیتی کروں، تے اُوندے نال کہیں کوں ذری وِی شریک نہ کروں، اَتے اَساݙے بعض، بعضیاں کُوں اللہ دے سوا آپݨاں پالݨ ہار نہ بݨاوِن، جیکر وَل وِی پِھر وَنّجن، تاں تُساں آکھ ݙیو، جو تُساں سارے اِیں ڳالھ دے گواہ رہائے جو اَساں فرمانبردار (مسلمان) ہَیں (٦٤)۔	قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ	.64
اے کتاب والو ! تُساں اِبراہیم دے بارے وِچ جھگڑا کیوں کریندے وے حالانکہ اَساں اُوندے زمانے دے بعد اِی، تورات تے اِنجیل بھیجی ہئی، کیا تُہاکوں کُجھ سَمجھ نھیں آندا (٦٥)۔	يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تُحَاجُّونَ فِي إِبْرَاهِيمَ وَمَا أُنزِلَتِ التَّوْرَاةُ وَالْإِنجِيلُ إِلَّا مِن بَعْدِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ	.65
تُساں اِی او لوک ہِیوے، جِہڑے جو اُوں ڳالھ دے متعلق تاں تنازع کر چُکیئے ہاوے، جیندے متعلق تُہاکوں کُجھ عِلم وِی ہا، پر جِہڑی شَئے دا تُہاکوں کوئی پتہ وِی کائے نھیں، اُوندے متعلق حجّت بازیاں کریندو تے اللہ چنگی طرح ڄاݨدے، پر تُساں نہوے ڄاݨدے (٦٦)۔	هَا أَنتُمْ هَٰؤُلَاءِ حَاجَجْتُمْ فِيمَا لَكُم بِهِ عِلْمٌ فَلِمَ تُحَاجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُم بِهِ عِلْمٌ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ	.66
اِبراہیم نہ یہودی ہے، نہ عیسائی ہے، بلکہ او تاں اَصلوں پَکا مسلمان ہے، اَتے او مُشرک لوکاں وِچوں وِی نہ ہا (٦٧)۔	مَا كَانَ إِبْرَاهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَٰكِن كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ	.67

	الْمُشْرِكِينَ	
.68	إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَٰذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ	بیشک اِبراہیم دے زیادہ کولھوں والے اُوہے لوک ہَن، جِنہاں اُونّدی پَیروی کیتی (جیویں جو) اِیں نبی کیتی ہے، اَتے جِھڑے لوک اِیمان گِھن آئِن (اُنھاں کیتی ہے) اَتے اللہ مومن بندیاں دا یار ہے (٦٨)۔
.69	وَدَّت طَّائِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يُضِلُّونَكُمْ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ	کتاب والیاں وِچوں ہِک ٹولی چَہندی ہے جو تُہاکوں گمراہ کرے اَتے او آپٹیں آپ دے سِوا کہیں کُوں گمراہ نھیں کر سگدے، اَتے اُنھاں کُوں اِیں ڳالھ دا شعور اِی کائنے نھیں (٦٩)۔
.70	يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأَنتُمْ تَشْهَدُونَ	وُوے کتاب والو ! تُساں اللہ دِیاں نشانیاں کنُوں اِنکار کیوں کریندو، جَڈاں جو تُساں خود گواہی وِی ڈیندو (٧٠)۔
.71	يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلْبِسُونَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ	وُوئے کتاب والو ! تُساں سَچ (حق) کُوں کُوڑ (باطل) دا چولا کیوں پویندو، اَتے تُساں سَچ (حق) کُوں لُکیندے وے حالانکہ تُساں اِیہ ڳالھ جانڑدے وِی ہِیوے (٧١)۔
.72	وَقَالَت طَّائِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ آمِنُوا بِالَّذِي أُنزِلَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَجْهَ النَّهَارِ وَاكْفُرُوا آخِرَهُ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ	کتاب آلیاں وِچوں ہِک ٹولی (ہِک بِئے کُوں) اَہدی ہے جو تُساں ڈینّہ دے شروع وِچ اِیمان گِھن آیا کرو اُوندے اُتے جِھڑا کُجھ اِیمان والیاں اُتے نازل تھَئے، اَتے اِنکار کر ڈِتا کرو ڈینّہ دے آخر وِچ، تاں جو شاید او (اِسلام کنُوں) پِھر وَنّجن (٧٢)۔
.73	وَلَا تُؤْمِنُوا إِلَّا لِمَن تَبِعَ دِينَكُمْ قُلْ إِنَّ الْهُدَىٰ هُدَى اللَّهِ أَن يُؤْتَىٰ أَحَدٌ مِّثْلَ مَا أُوتِيتُمْ أَوْ يُحَاجُّوكُمْ عِندَ رَبِّكُمْ قُلْ إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ	تُساں کہیں دِی ڳالھ نہ مَنّو، جے توڑیں او تُہاڈے دِین دِی پَیروی نہ کرے (اے نبی) آکھ ڈے، جو اصل ہدایت تاں بَس اللہ دِی ہدایت ہے، (ڈردیں !) جو کہیں بِئے کُوں او کُجھ نہ ڈِتا وَنّجے، جِھڑا کُجھ تُہاکوں ڈِتا وَنّجے، یا تُہاڈے رَبّ دے نزدیک تُہاڈے نال حُجت بازی نہ کرِن، آکھ ڈے جو فضل و کرم تاں اللہ دے ہَتھ وِچ ہے، او جیکوں وِی چہندے ڈے ڈیندے، اَتے اللہ وڈیاں وُسعتاں والا تے سَب کُجھ جانڑ والا

		ہے (٧٣)۔
.74	يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَآءُ وَاللهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ	او جیکوں چہندے آپݨیں رحمت کِیتے اُوکوں خاص کرگھندے تے اللہ وݙے فضل تے کرم والا ہے (٧٤)۔
.75	وَمِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ إِنْ تَأْمَنْهُ بِقِنْطَارٍ يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَّنْ إِن تَأْمَنْهُ بِدِينَارٍ لاَّيُؤَدِّهِ إِلَيْكَ إِلاَّ مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَآئِماً ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُواْ لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الأُمِّيِّينَ سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى اللهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ	اَتے کتاب والیاں وِچوں اِہجے وِی ہِن جو تُوں اُنھاں کولھ کوئی خزانہ (اَمانت دے طور تے) رکھیں تاں او (تیݙے) منگݨ اُتے فوراً تیکوں وَلا ݙیندِن، اَتے اُنھاں وِچوں اِہجے وِی ہِن، جو تُوں اُنھاں کولھ ہِک دینار وِی اَمانت رَکھیں، تاں وِی تیکوں (منگݨ تے) وَلا نہ ݙیسِن جیتوڑیں تُوں ہر وقت اُنھاں دے سِر نہ تھیا رَہویں، اِیہ اِیں ڳالھوں ہے جو او لوک اَہدِن جو اَساݙے اُتے اَن پڑھیاں لوکاں دے سلسلے وِچ کوئی اِلزام (مواخذہ) کائنی، اَتے او اللہ دے بارے وِچ کُوڑ مریندِن، چَڑاں جو او جاݨدے وِی ہِن (٧٥)۔
.76	بَلَىٰ مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ	ہا، جہڑا کوئی آپݨاں وعدہ پُورا کرے، اَتے پرہیز گار بݨ وَنجے تاں بیشک اللہ متقّی (پرہیزگار) نال یاری رَکھیندے (٧٦)۔
.77	إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَناً قَلِيلاً أُوْلَـٰئِكَ لاَ خَلاَقَ لَهُمْ فِي الآخِرَةِ وَلاَ يُكَلِّمُهُمُ اللهُ وَلاَ يَنظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلاَ يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ	اُنھاں لوکاں کِیتے جہڑے جو اللہ نال آپݨیں کِیتے ہوئے وعدے، اَتے قَسماں حداں کوں معمولی رَقم دے عِوض ویچ ݙیندِن آخرت وِچ (اللہ دِیاں نعمتاں وِچوں) اُنھاں دا کوئی حِصہ نہ ہوسی، اَتے اللہ قیامت دے ݙینہ نہ اُنھاں نال ڳالھ کریسی، اَتے نہ اُنھاں اُتے نظرِ کرم بھلیسی، اَتے نہ اُنھاں کوں (گناہاں) کنوں پاک کریسی، اِیہ اُنھاں کِیتے ݙاڈھا دَردناک عذاب ہے (٧٧)۔
.78	وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقاً يَلْوُونَ أَلْسِنَتَهُمْ بِالْكِتَابِ لِتَحْسَبُوهُ مِنَ الْكِتَابِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِنْدِ	اَتے بیشک اُنھاں وِچ ہِک ٹولی اِیہو جہی ہے، جو او کتاب کُوں پڑھدیں ویلے زبان کُوں وِگاڑ تے پڑھدِن، تاں جو تُساں اُوکوں وِی کتاب دے وِچوں دا سمجھو، اَتے او کتاب وِچوں اصلوں نھیں ہوندا، اَتے او اَہدِن

	اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ	جو اِیہ تاں اللہ دِی طرفُوں ہے، پر او اَللہ دِی طرفوں اَصلوں نھیں ہوندا، اَتے اللہ دے خِلاف کُوڑ مریندِن، اَتے او جاݨدے وِی ہِن (۷۸)۔
.79	مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُؤْتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ كُونُوا رَبَّانِيِّينَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتَابَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ	کوئی بنی بشر اِیں نھیں تھی سگدا، جو اللہ اُوکوں کِتاب تے حکمت تے نبوت ڈیوے، وَل او لوکاں کُوں آکھے وَدا جو تُساں اللہ کُوں چھوڑ تے میڈی عبادت کیتی کرو، بلکہ او تاں اَکھیسی جو تُساں رَبانی (اللہ والے) بݨ وَنجو، کیوں جو تُساں کتاب پڑھیندے سِکھیندے ہیوے، اَتے کیوں جو تُساں اِیکوں پڑھیا وِی ہیوے ! (۷۹)۔
.80	وَلَا يَأْمُرَكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلَائِكَةَ وَالنَّبِيِّينَ أَرْبَابًا أَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ	اَتے نہ تُہاکوں اِہجا حکم ڈیسی جو تُساں فرشتیاں کُوں تے نبیّاں کُوں رَبّ بݨا گِھنو، کیا او تُہاکوں کُفر اِختیار کرݨ دا حُکم ڈیسی؟ جڈاں جو تُساں مسلمان تھی چُکیئے وِے (۸۰)۔
.81	وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِي قَالُوا أَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ	اَتے جڈاں اللہ نبیّاں کنُوں (عالمِ اَرواح وِچ) اِیہ وعدہ گھدا جو جھڑا کُجھ میں تُہاکوں کتاب اَتے دانائی وِچوں ڈیواں، وَل تُہاڈے کولھ رسول آوے، جھڑا تصدیق کرے اُوں شئے دِی جھڑی تُہاڈے کولھ ہے تاں تُساں ضرور اُوندے اُتے ایمان گِھن آوٹیں، اَتے ضرور اُوندی مدد کرݨی ہے، اللہ پُچھیا، کیا تُساں اِقرار کرگھدے، اَتے کیا تُساں میڈا بارا عہد (اقرار) چا گھدے اُنھاں آکھیا، " اَساں اِقرار کرگھدے " (اللہ) آکھیا، پَس تُساں اِیں عہد دے گواہ تھی رہو، اَتے میں وِی تُہاڈے نال گواہ ہاں (۸۱)۔
.82	فَمَنْ تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ	پَس جھڑا کوئی اِیندے بعد وَل وِی پھر وَنجے، تاں اِیہو جیہے لوک اِی نا فرمان (بد کردار) ہوندِن (۸۲)۔
.83	أَفَغَيْرَ دِينِ اللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُ أَسْلَمَ مَنْ فِي	کیا اِیہ لوک اللہ دے دِین دے عِلاوہ کوئی بیا دِین چھندِن حالانکہ جو کُجھ

	السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ طَوْعاً وَكَرْهاً وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ	اَسماناں اَتے زمین وِچ ہے خوشی نال یا مجبوری نال فرمانبردار ہے اَتے اُنھاں کوں اُوں دو وَل وَنجݨیں (۸۳)۔
.84	قُلْ آمَنَّا بِاللّهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَى وَعِيسَى وَالنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لاَ نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ	آکھ ڈے جو اَساں اللہ اُتے، اَتے جھڑا کجھ اَساڈے اُتے لتھے، اُوندے اُتے ایمان گھن آئیسے، اَتے جھڑا کجھ ابراہیم تے اِسمٰعیل، تے اِسحاق تے یعقوب تے اُوندی اولاد اُتے لہایا ڳئے، اَتے جھڑا کجھ موسیٰ، عیسیٰ تے ٻنھاں نبیاں اُتے اُنھاں دے رَبّ دِی طرفوں لہایا ڳئے (اُوندے اُتے وِی ایمان گھن آئیسے (اَساں اُنھاں وِچوں کہیں ہِک وِچ وِی کوئی فرق نِسے گھن آئے، اَتے اَساں اُوندے فرمانبردار (تسلیم کرݨ) والے ہَیں (۸٤)۔
.85	وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الإِسْلاَمِ دِيناً فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ	اَتے جھڑا اِسلام کنوں علاوہ کہیں ٻے دین دا طالب تھیا تاں اُوں کنوں او قبول نہ کیتا ویسی، تے او آخرت وِچ وِی گھاٹا چاوݨ والیاں وِچوں ہوسی (۸۵)۔
.86	كَيْفَ يَهْدِي اللّهُ قَوْماً كَفَرُواْ بَعْدَ إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُواْ أَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ وَجَاءهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللّهُ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ	اللہ اُوں قوم کُوں کِیویں ہدایت ڈیندے، جھڑی ایمان گھن آوݨ دے بعد کُفر اِختیار کریندی ہے، حالانکہ اُنھاں گواہی ڈے رَکھی ہوئی ہے، جو بیشک اِیہ رسول برحق ہے، اَتے اُنھاں کولھ واضح نشانیاں وِی آ چکیاں ہِن، اَتے اللہ ظالماں دِی قوم کُوں ہدایت نھیں ڈیندا (۸٦)۔
.87	أُوْلَئِكَ جَزَآؤُهُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللّهِ وَالْمَلآئِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ	اِیہے او لوک ہِن جنھاں دِی سزا (جزا) اِیہ ہے جو اُنھاں اُتے اللہ دِیاں، فرشتیاں دِی، تے ساریاں بندیاں دِی لعنت پَئی وَسدِی ہے (۸۷)۔
.88	خَالِدِينَ فِيهَا لاَ يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلاَ هُمْ يُنظَرُونَ	او ہمیشہ اِیں لعنت وِچ رہسن، اُنھاں دا عذاب ہرگز نہ گھٹایا ویسی، اَتے نہ اُنھاں کُوں کوئی مہلت ڈِتی ویسی (۸۸)۔
.89	إِلاَّ الَّذِينَ تَابُواْ مِن بَعْدِ ذَلِكَ	سوائے اُنھاں لوکاں دے جھڑے اِیندے بعد توبہ تائب تھی ڳئے،

	وَأَصۡلَحُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ	اَتے آپݨیاں عملاں وِچ وِی درستی (اِصلاح) کر گھِدی، تاں اُنھاں کیتے بے شک اللہ بہُوں بخشش ہارتے وݙے رحم والا ہے (۸۹)۔
.90	إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بَعۡدَ إِيمَٰنِهِمۡ ثُمَّ ٱزۡدَادُواْ كُفۡرٗا لَّن تُقۡبَلَ تَوۡبَتُهُمۡ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلضَّآلُّونَ	اَتے جِھڑے لوکاں ایمان گھِن آوݨ دے بعد کُفر اِختیار کر گھِدّے وَل او آپݨیں کُفر وِچ وَدھدے گِئے، اُنھاں دِی توبہ اَصلُوں قبول نہ کیتی ویسی، اَتے اِیہے لوک اِی گمراہ ہِن (۹۰)۔
.91	إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَمَاتُواْ وَهُمۡ كُفَّارٞ فَلَن يُقۡبَلَ مِنۡ أَحَدِهِم مِّلۡءُ ٱلۡأَرۡضِ ذَهَبٗا وَلَوِ ٱفۡتَدَىٰ بِهِۦٓۗ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ	اَتے جِھڑے لوکاں کُفر اِختیار کیتے اَتے موئن تاں وِی کافر ہِن، اُنھاں وِچوں کہیں ہِک کنُوں وِی زمین دے برابر دا سونا منظور نہ کیتا ویسی، چاہے فدیہ دے جذبہ دے طور تے وِی ݙیوے، اِیہے لوک ہِن جنھاں کیتے بہُوں دردناک عذاب ہے، اَتے اِنھاں کیتے کوئی وِی مددگار کائنی (۹۱)۔

.92	لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّىٰ تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللّٰهَ بِهِ عَلِيمٌ	تُساں بَھلائی کرݨ جوگے ہر گز نہ تھی سیکسو، جیتوڑیں تُساں اُوں شَئے کُوں (خدا دِی راہ تے) خرچ نہ کریسو، جیکوں تُساں ڈاڈھے چَہندے وے، اَتے کہیں شَئے وِچوں جو کُجھ تُساں خرچ کریندو تاں بیشک اللہ کُوں اُونداچنگی طرح علم ہوندے (۹۲)۔
.93	كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حِلًّا لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَائِيلُ عَلَىٰ نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنَزَّلَ التَّوْرَاةُ ۗ قُلْ فَأْتُوا بِالتَّوْرَاةِ فَاتْلُوهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ	بنی اِسرائیل کِیتے سارے کھاݨیں حَلال ہِن، سوائے اُوندے جیکوں اِسرائیل (حضرت یعقوب) آپݨیں اُتے حَرام کر چھوڑیا ہا، اِیہ تورات دے لہَݨ کنوں پہلے دِی ڳالھ ہے، آکھ ڈِے، جو توَرات کُوں چا آؤ، اَتے ایکوں پڑھ تے ڈِساؤ، جیکر تُساں سچے ہیوے (۹۳)۔
.94	فَمَنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ مِنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ	اِیں ڳالھ دے بعد دِی جہڑے لوک اَللہ اُتے کوڑے بُہتان لا ڈیندِن پس اِیہے تاں بے اِنصافے سڈیندِن (۹٤)۔
.95	قُلْ صَدَقَ اللّٰهُ ۗ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ	آکھ ڈِے، جو اَللہ سَچ اِی فرمائے، بَس اِبراہیم دے دِین دِی پیروی دِل لاتے کرو، اَتے او مشرکاں وِچوں کائے نہ ہا (۹۵)۔
.96	إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ	بیشک لوکاں کِیتے سب توں پہلے جہڑا (خُدا دا) گھر تیار کِیتا گیا ہا، او مَکّے وِچ ہے، برکتاں والا ہے تے سارے جہاناں دِی ہدایت کِیتے ہے (۹٦)۔
.97	فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ ۖ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا ۗ وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ۚ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ	ایندے وِچ اِبراہیم دے قیام کرݨ دِیاں وِی کُھلیاں ڈُلیاں نِشانیاں موجود ہِن، اَتے جہڑا کوئی ایندے وِچ داخل تھیندے، او اَمن چین وِچ آویندے اَتے اُنھاں لوکاں اُتے جہڑے جو ایندے سَفر دے خرچ دِی حیثیت رَکھیندِن اِیں گھر دا حج کرݨ اَللہ دِی طرفوں حق بݨدے، اَتے جیں (وَل وِی) نہ منیا تاں سَمجھ گھنو، بیشک اللہ کُوں وِی کُل جہاناں دِی لوڑ کائے نھیں (۹۷)۔
.98	قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ	آکھ ڈِے جو اَے کتاب والو ! تُساں اللہ دِیاں نشانیاں کنوں اِنکار کیوں

	اللهِ وَاللهُ شَهِيدٌ عَلَى مَا تَعْمَلُونَ	کریندے وے؟ اَتے اللہ تاں ڈیکھدا کھڑے جہڑا کجھ تُساں کریندے وَدّو (۹۸)۔
.99	قُلْ يَأَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللهِ مَنْ آمَنَ تَبْغُونَهَا عِوَجاً وَأَنْتُمْ شُهَدَآءُ وَمَا اللهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ	آکھ ڈے، جو اے کتاب والو! تُساں اُوں شخص کُوں اللہ دِی راہ کنُوں کیوں جَھلیندے ہو جہڑا جو ایمان گِھن آندے، چہندو جو او وِی پُٹھے راہ لگ وَنجے، تُساں خود (اُوندے سِدّھے ہوونڑ دے) گواہ ہیوے، اَتے اللہ تُہاڈے اُنھاں عَملاں کنُوں غافل کائے نھیں، جِہڑے جو کریندے وَدّو ! (۹۹)۔
.100	يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوٓاْ إِن تُطِيعُواْ فَرِيقاً مِّنَ الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ يَرُدُّوكُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كَافِرِينَ	اے لوکو جہڑے جو اِیمان گِھن آئیوے، جیکر تُساں اِہجی ٹولی دا آکھیا مَن گِھدا جہڑی اُنھاں لوکاں وِچوں ہے جِنھاں کُوں کتاب ڈِتی گئی ہے، تاں او تُہاکوں اِیمان گِھن آونڑ دے بعد وِی وَلا کافر بنڑا گِھنسِن (۱۰۰)۔
.101	وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ آيَاتُ اللهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ وَمَن يَعْتَصِمْ بِاللهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ	اَتے تُساں کِیویں کُفر اِختیار کر گِھنسو، جِڈاں جو تُہاکوں اللہ دِیاں آیاتاں پڑھ تے سُنایاں وِیندِن اَتے اُوندا رسول وِی تُہاڈے وِچ موجود ہے، اَتے جہڑے جو اللہ دے پکّے بندے تھی وِیندِن تاں بیشک اُنھاں کُوں سِدھی راہ دِی ہدایت کر ڈِتی ویسی (۱۰۱)۔
.102	يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اتَّقُواْ اللهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلاَ تَمُوتُنَّ إِلاَّ وَأَنْتُمْ مُّسْلِمُونَ	اے اِیمان گِھن آونڑ والے لوکو ! اللہ کنُوں ڈرو جیویں جو اُوں کنُوں ڈرنڑ دا حق بنڑدے، اَتے اِیہ جو تُہاکوں موت جِہڑے ویلے وِی آوے بَس تُساں اِسلام اُتے ہُووُو (۱۰۲)۔
.103	وَاعْتَصِمُواْ بِحَبْلِ اللهِ جَمِيعاً وَلاَ تَفَرَّقُواْ وَاذْكُرُواْ نِعْمَةَ اللهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَآءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَاناً وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِّنْهَا	اَتے اللہ دے (ہدایت دے) رَسّے کُوں کٹھے تھی تے تکڑا پکڑی رَکھو، اَتے فرقے فرقے نہ تھی وَنجائے، اَتے یاد کِیتی رَکھائے، آپٹیں اُتے وِی اللہ دِی اُوں نعمت کُوں جو جہڑے ویلے تُساں ہِک بِئے دے دشمن ہاوے، تاں اُوں تُہاڈے دِلاں وِچ مہر محبت گَھت ڈِتی، بَس تُساں اُوندی ایں نعمت نال ہِک پے دے بِھرا بنڑ گِیوے، اَتے تُساں بھا

	كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ	دے بھریئے کھڈے دِی مَنڑ تے ہاوے، بَس تُہاکوں اُوں کنُوں بچا گھدا گیا، اَتے اِیں طرح اللہ تُہاڈے کِیتے آپڻیاں نشانیاں کھول تے بیان کریندے، تاں جو تُساں ہدایت دِی راہ تے آونجو! (۱۰۳)۔
.104	وَلْتَكُنْ مِّنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَـٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ	اَتے تُہاڈے وِچوں ہِک اِجھی جماعت وِی ہوونْیں چاہیدی ہے جہڑی جو بَھلائی والے پاسے دو سڈّے، اَتے چنگیاں کماں دا حکم کرے، اَتے گندے کماں کنُوں روکے، اَتے اِیہے لوک کامیاب رَہنْ والے ہِن (۱۰٤)۔
.105	وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُولَـٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ	اَتے اُنھاں لوکاں وانگُوں نہ تِھی وَنجا ہے، جِہڑے فِرقے فِرقے تِھی گِیئن اَتے آپس وِچ اِختلاف کرنْ لگ پِئن (او وِی) اِیں گالھ دے بعد جو اُنھاں کولھ کُھلیاں ڈُلیاں دَلیلاں (نشانیاں) وِی پُج گیاں ہِن اَتے اِیہے لوک ہِن جنھاں کِیتے وَڈّا عذاب ہے (۱۰۵)۔
.106	يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ	اُوں (قیامت دے) ڈِینْہ بعضے مُنّہ چِٹّے بَکھدے ہوسِن، اَتے بعضے مُنّہ کالے سیاہ ہوسِن، جِڑاں جنھاں لوکاں دے مُنّہ کالے سیاہ ہوسِن، اُنھاں کنُوں پُچھیا ویسی، کیا تُساں ایمان گِھن آونْ دے بعد وِی کافر تِھی گیوہے؟ بَس ھُنْ چکّھو عذاب اِیں گالھ دا جو تُساں کفر کریندے رِیہے ہیوے (۱۰٦)۔
.107	وَأَمَّا الَّذِينَ ابْيَضَّتْ وُجُوهُهُمْ فَفِي رَحْمَةِ اللّٰهِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ	اَتے جنھاں لوکاں دے مُنّہ چِٹّے بَکھدے ہوسِن بَس او اللہ دِی رحمت وِچ ہوسِن، او ہمیشہ اِیں حالت وِچ رَہسِن (۱۰۷)۔
.108	تِلْكَ آيَاتُ اللّٰهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَمَا اللّٰهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعَالَمِينَ	اِیہ اللہ دِیاں آیاتاں ہِن، اَساں تیکوں اِیہ ٹھیک ٹھیک پڑھ تے سُنْیندے پئے ہَیں، اَتے اللہ مخلوقات اُتے ظلم کرنْ دا کوئی اِرادہ نھیں رَکھیندا (۱۰۸)۔
.109	وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ	اَتے جِہڑا کجھ زمین وِچ ہے، سَب اللہ دا ہے، اَتے ساریاں معاملیاں

	وَإِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ	دا اَنجام وِی اللہ دے ہَتھ وِچ ہے (۱۰۹)۔
.110	كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَلَوْ آمَنَ أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ مِّنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ	تُساں اُنھاں وِچوں سَب تُوں چنگی اُمت ہیوے جھڑیاں لوکاں واسطے (ہدایت کیتے) بنائیاں گئیَن، کیوں جو تُساں چنگے کماں کیتے اَہدو، اَتے گندے کماں کنُوں روکیندو، اَتے اللہ اُتے ایمان رَکھیندو، اَتے جیکر ایہ اہلِ کتاب وِی ایمان گھن آندے تاں اُنھاں کیتے بہُوں چنگائی ہوندی، توڑے جو اُنھاں وِچوں بعضے ایمان والے ہِن، پر اُنھاں وِچ ڈھیر سارے نافرمان ہِن (۱۱۰)۔
.111	لَنْ يَضُرُّوكُمْ إِلَّا أَذًى وَإِنْ يُقَاتِلُوكُمْ يُوَلُّوكُمُ الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يُنْصَرُونَ	ایہ لوک تُہاکوں کوئی نقصان نہ ڈِے سَگسِن، سوائے معمولی تکلیف دے اَتے جیکر اُنھاں تُہاڈے نال لڑائی وِی کیتی تاں تُہاڈے اَگوں کنڈ کر ویسن، پِیا ایہ جو اُنھاں کُوں کوئی مدد نہ ڈِتی ویسی (۱۱۱)۔
.112	ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ أَيْنَ مَا ثُقِفُوا إِلَّا بِحَبْلٍ مِّنَ اللّٰهِ وَحَبْلٍ مِّنَ النَّاسِ وَبَآءُوا بِغَضَبٍ مِّنَ اللّٰهِ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَّكَانُوا يَعْتَدُونَ	اُنھاں کوں جتھاں وِی ڈیکھسو، ذِلّت وِچ ڈیکھسو، سوائے اِیں گالھ دے جیکر اللہ اُنھاں کُوں پناہ ڈِتی تاں ! اَتے (مسلمان) لوکاں دِی پناہ وِچ آ گئے تاں ! اَتے ایہ اللہ دِی طرفوں غضب وِچ آئے ہوئِن، اَتے انھاں کوں مسکینی تے فقیری چمبڑ گئی ہے، ایہ اُنھاں تے اِیں وجہ کنُوں ہے، جو ایہ اللہ دِیاں نشانیاں کُوں نھیں مَنیندے، اَتے پیغمبراں کُوں نا حق مار گھتیندے رِیہن، ایہ اِیں واسطے وِی ہے جو او نافرمانی کریندے ہن، تے حدّوں باہر نکل ویندے ہِن (۱۱۲)۔
.113	لَيْسُوا سَوَآءً مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ قَآئِمَةٌ يَتْلُونَ آيَاتِ اللّٰهِ آنَآءَ اللَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ	ایہ سارے ہِکو جِیہے کائے نھیں، اہلِ کتاب وِچوں ہِک اِہجی پکّی جماعت وِی ہے، جھڑی رات دے وقتاں وِچ اللہ دِیاں آیاتاں پڑھدی ہے اَتے او (اللہ دے اَگوں) سجدے کریندی ہے (۱۱۳)۔
.114	يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ	او اللہ اُتے اَتے آخرت اُتے ایمان رَکھیندِن اَتے نیک کماں دے کرݨ کیتے اَکھیندِن اَتے گندے کماں کنُوں رُوکیندِن، اَتے بھلائی دے

	وَيُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَأُوْلَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ	کماں وچ جُتّے رَہندِن، اَتے اِیہے لوک اِی نیک بندیاں وِچوں ہِن (۱۱٤)۔
.115	وَمَا يَفْعَلُواْ مِنْ خَيْرٍ فَلَن يُكْفَرُوهُ وَاللّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ	اَتے اِیہ نیکی دا جِھڑا کم وِی کریسِن اُوندی بے قدری نہ کِیتی ویسی، اَتے اللہ پرہیز گاراں کُوں چنگِی طرح جاݨدے (۱۱۵)۔
.116	إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ لَن تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلاَ أَوْلاَدُهُم مِّنَ اللّهِ شَيْئاً وَأُوْلَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ	بیشک جِھڑے کُفر کریندِن، اُنھاں کُوں اُنھاں دا مال اَتے اُنھاں دِی اَولاد اللہ کنُوں ذری وی بے نیاز نھیں کر سگدی، اَتے اِیہے لوک بھا وِچ رَہݨ والے ہِن، اِیہ اُوندے وِچ ہمیشہ کِیتے رَہسِن (۱۱٦)۔
.117	مَثَلُ مَا يُنفِقُونَ فِي هِـذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُواْ أَنفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللّهُ وَلَـكِنْ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ	اِیہ لوک جِھڑا کُجھ دُنیا دِی زندگی وِچ خرچ کریندے پِئن، اُوندی مثال اُوں ہوا وانگوں ہے جِیندے وِچ ککّر پالا ہووے، اُوں قوم دِی رڑھ اُتے گُھلے جِھڑی جو آپ اُتے ظلم کریندی ہے، وَل اُوکوں تباہ تے برباد کرتے رَکھ ڈیوے، اُنھاں اُتے اللہ ظلم نھیں کِیتا بلکہ او خود آپݨیں آپ اُتے ظلم کریندے وَدّن (۱۱۷)۔
.118	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَتَّخِذُواْ بِطَانَةً مِّن دُونِكُمْ لاَ يَأْلُونَكُمْ خَبَالاً وَدُّواْ مَا عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاء مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الآيَاتِ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ	اے لوکو جِھڑے جو اِیمان گِھن آئیوے ! آپݨیاں کنُوں باہر دے بندیاں کُوں رازدار نہ بݨاؤ، اِیہ تُہاکوں تباہ تے برباد کرݨ وِچ اَصلوں نہ چُکسِن اِیہ تاں او ڳالھ چہندِن جِھڑی تُہاکوں ڈُکّھا کرے، بیشک اُنھاں دے مُنّہ کنُوں بُغض تے عناد ظاہر تِھی وِی چُکیئے، اَتے جِھڑا کُجھ اُنھاں سِینیاں وِچ لُکایا ہوئے او تاں ڈھیر کُجھ ہے، جیکر تُساں عقل کنُوں کَم گِھنّو، تاں تحقیق اَساں تُہاڈے کِیتے آپݨیاں نشانیاں کھول پاڑتے بیان کر ڈِتیِٔن (۱۱۸)۔
.119	هَاأَنتُمْ أُوْلاء تُحِبُّونَهُمْ وَلاَ يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ وَإِذَا لَقُوكُمْ	تُساں تاں اِہجے وے جو اُنھاں لوکاں نال یاری گَنڈھیندے وے پَر او تُہاڈے نال یاری نھیں لیندے، توڑے جو تُساں پوری دِی پوری

	قَالُوٓاْ آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْاْ عَضُّواْ عَلَيْكُمُ الأَنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِ قُلْ مُوتُواْ بِغَيْظِكُمْ إِنَّ اللّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ	کتاب اُتے اِیمان رَکھیندے وے، جِھڑے ویلے او تُہاکوں مِلدِن تاں آہدِن جو اَساں (تُہاڈی کتاب اَتے تُہاڈے رسول اُتے) اِیمان گھن آئیسے، اَتے جِھڑے ویلے کلھے تِھیندِن تاں تُہاڈے اُتے کاوڑ کنوں آپنْیاں انگلیں دے ڈوڈے ٹُکّنْ پَے ویندِن آکھ ڈے جو شالا آپنْیں اِیں کاوڑ وِچ اِی مرو، بیشک اَللہ تُہاڈے سِینے دے رازاں کوں چنگی طرح جانْدے (١١٩)۔
.120	إِن تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِن تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُواْ بِهَا وَإِن تَصْبِرُواْ وَتَتَّقُواْ لاَ يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئاً إِنَّ اللّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ	جیکر تُہاڈی چنگائی دِی کوئی شئے تُہاکوں نصیب تِھیوے تاں او سڑ بُھج ویندِن، جیکر تُہاڈے اُتے کوئی بُرائی یا مصیبت آ وَنجے تاں او اُوندے اُتے خوش تِھیندِن، اتے جیکر تُساں ثابت قدم رہوے اَتے پرہیز گاری اِختیار کتی رَکھیوے، تاں اُنھاں دا مکر تُہاکوں کُجھ وِی نقصان نہ ڈے سگسی، بیشک جِھڑا کُجھ او کریندِن، اللہ کنوں باہر کائے نھیں (١٢٠)۔
.121	وَإِذْ غَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ تُبَوِّىءُ الْمُؤْمِنِينَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ وَاللّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ	اَتے او وقت یاد کر! جڈاں سویلے سَویلے تُوں آپنْیں گھر کنوں باہر لنگھ گیا ہاویں تاں جو مسلماناں کُوں جنگ (اُحد) دے مقررہ مورچیاں تے بہلاویں تے اَللہ سَب کُجھ سُنْدے تے ڈاڈھا جانْدے (١٢١)۔
.122	إِذْ هَمَّت طَّآئِفَتَانِ مِنكُمْ أَن تَفْشَلاَ وَاللّهُ وَلِيُّهُمَا وَعَلَى اللّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ	یاد کر جِھڑے ویلے تُہاڈے وِچوں ڈُوں ٹولیاں نے بُزدِلی تے بے ہمتی ڈِکھاوَنْ دا خیال کِیتا، تاں اَللہ اُنھاں دِی مدد کرنْ والا بنْیا اَتے اِیمان والیاں کُوں تاں اللہ اُتے اِی توکّل کرنْاں چاہیدا ہے (١٢٢)۔
.123	وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّهُ بِبَدْرٍ وَأَنتُمْ أَذِلَّةٌ فَاتَّقُواْ اللّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ	اَتے بیشک اللہ بدر دِی جنگ وِچ تُہاڈی مدد کِیتی ہَئی، جڈاں جو تُساں کمزور تے عاجز ہاوے، پَس اَللہ کنوں ڈردے رَہوو، تاں جو اُوندا شکر اَدا کرنْ جوگے تِھئے رَہو (١٢٣)۔
.124	إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَن يَكْفِيكُمْ أَن	یاد کر، جِھڑے ویلے تُوں مسلماناں کُوں آکھیندا ہاویں جو کیا تُہاڈے کِیتے

	يُمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ آلَافٍ مِّنَ الْمَلَآئِكَةِ مُنزَلِينَ	اِیہ کافی نھیں، جو تُہاڈا رَبّ ترائے ہزار فرشتے تَلّے بھیج تے تُہاڈی مدد کرے ہا (١٢٤)۔
125.	بَلَىٰٓ إِن تَصْبِرُواْ وَتَتَّقُواْ وَيَأْتُوكُم مِّن فَوْرِهِمْ هَٰذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُم بِخَمْسَةِ آلَافٍ مِّنَ الْمَلَآئِكَةِ مُسَوِّمِينَ	جیکر تُساں دِل تکڑا کرو اَتے اَللہ کنوں ڈردے رہوو، اَتے او یکدم جوش نال تُہاڈے اُتے چڑھ آوِن، تاں اُتھاں تُہاڈا رَبّ خاص نشانی والے فرشتیاں وِچوں پنج ہزار فرشتیاں نال تُہاڈی مدد کریسی (١٢٥)۔
126.	وَمَا جَعَلَهُ اللهُ إِلَّا بُشْرَىٰ لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُم بِهِ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِندِ اللهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ	اَتے اللہ اِیہ (نظام) اِیویں نھیں کیتا، اِیہ تُہاڈے کیتے ہِک خوشخبری ہے، تاں جو تُہاڈے دِلاں کُوں ایندے نال تَسلّی تھیوے، اَتے اِیہ مدد وِی اللہ دِی طرفوں ہَئی۔ جہڑا جو غالب تے حکمت والا ہے (١٢٦)۔
127.	لِيَقْطَعَ طَرَفاً مِّنَ الَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنقَلِبُواْ خَآئِبِينَ	تاں جو اُنھاں لوکاں وِچوں جنھاں جو کُفر کیتا ہوئے، ہِک ٹولے کُوں اَنج کرڈیوے، یا اُنھاں کُوں ذلیل خوار کرڈیوے تاں جو ناکام تے نامراد تھی تے وَل وَنجِن (١٢٧)۔
128.	لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ	اِیں کم وِچ تیکوں کُجھ وِی اِختیار کائنے نھیں، یا تاں اللہ اُنھاں کُوں معاف کرڈیوے، یا اُنھاں کُوں عذاب ڈیوے، کیوں جو او تاں ہِن وی ظالم (١٢٨)۔
129.	وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ وَاللهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	اَتے اللہ دا ہے جہڑا کُجھ آسماناں وِچ ہے، اَتے جہڑا کُجھ زمین تے ہے، او بخش ڈیندے جیکوں چہندے، اَتے عذاب ڈے ڈیندے جیکوں چہندے، اَتے اللہ بہوں بخشش والا ہے، تے بہوں مہربان ہے (١٢٩)۔
130.	يَآ أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لَا تَأْكُلُواْ الرِّبَا أَضْعَافاً مُّضَاعَفَةً وَاتَّقُواْ اللهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ	اے لوکو جہڑے ایمان گِھن آئیوے ! تُساں سُود کُوں ڈُوڑا چَوڑا وَدھا تے نہ کھاؤ، اَتے اللہ کنوں ڈرو، تاں جو تُساں نجات پا سگو ! (١٣٠)۔
131.	وَاتَّقُواْ النَّارَ الَّتِيٓ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ	اَتے اُوں بھا کنوں ڈرو، جہڑی جو کافراں کیتے تیار کیتی گئی ہے

		(۱۳۱)۔
132.	وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ	اَتے اللہ تے رسول دِی فرمانبرداری کرو، تاں جو تُہاڈے اُتے رَحم کیتا ونجے (۱۳۲)۔
133.	وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ	اَتے آپݨیں رَبّ دِی بخشش والے پاسے تِکھائی کرو، اَتے اُوں بہشت والے پاسے وِی جہڑی جو سارے اَسماناں تے زمین توڑیں درگھی ہوئی ہے، او پرہیزگاراں کیتے تیار کیتی گئی ہے (۱۳۳)۔
134.	الَّذِينَ يُنفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ	جہڑے جو خوشحالی تے تنگدستی وِچ (اللہ دِی راہ تے) خرچ کریندِن، اَتے کاوڑ کوں پِی ونڄݨ والے ہِن، اَتے لوکاں (دے قصور) کوں معاف کرڈیوݨ والے ہِن۔ اَتے اللہ اِچھیاں نیکیاں کرݨ والیاں کوں پیارا رکھیندے (۱۳٤)۔
135.	وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَن يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ	اَتے او لوک جہڑے جو چِڑاں بے حیائی کر بہندِن، یا اَپݨیں حق وِچ خود کوئی بُرائی کر کھڑدِن، تاں اللہ کُوں یاد کریندِن تے آپݨیاں گناہاں دِی معافی منگدِن، بھلا اللہ کنوں سِوا بیا کوݨ گناہ بخشیندے، اَتے او جہڑا کُجھ کر کھڑدِن اُوندے اُتے اَڑ نھیں وِیندے اَتے او تاں اِیہ ڳالھیں ڄاݨدِن (۱۳۵)۔
136.	أُولَٰئِكَ جَزَاؤُهُم مَّغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَجَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ	اِیہ او لوک ہِن جِنھاں دِی جزا اُنھاں دے رَبّ دِی طرفوں اِنھاں دِی بخشش ہے، اَتے او بہشتاں ہِن، جنھاں تلے نہراں پیاں وگدِن او اُنھاں وِچ ہمیشہ رَہݨ والے ہوسن، اَتے (نیک) عمل کرݨ والیاں کیتے بہوں چنگا اَجر ہے (۱۳٦)۔
137.	قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ	تحقیق تُساں کنوں پہلے وِی کئی طرح دے دَور (سُنتاں، شریعتاں) گزر چکن، بَس زمین اُتے ٹُرو پھرو تے ڈیکھو جو (حق) کوں کُوڑا آکھݨ والیاں دِی عاقبت کِہجھی تھئی ہے (۱۳۷)۔

.138	هَٰذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ	اِیہ (قرآن) لوکاں کِیتے کُھلیا بیان تے ہدایت ہے، اَتے پرہیزگاراں کِیتے وعظ (نصیحت) ہے (۱۳۸)۔
.139	وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنتُمُ الْأَعْلَوْنَ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ	اَتے نہ ڈِھلّے تھِیوو، تے نہ مُونجھے تھِیوو، جیکر تُساں مومن ہِیوے، تاں تُساں اِی جِیتݨ والے ہوسو (۱۳۹)۔
.140	إِن يَمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِّثْلُهُ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنكُمْ شُهَدَاءَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ	جیکر تُہاکُوں دَھک پَھٹ لگیے، تاں تحقیق اُوہو جِیہا دَھک پَھٹ (تُہاڈی مخالف) قوم کُوں وِی لگ چُکیئے، اَتے اِہجے مقدری ڈِیہاڑے اَساں لوکاں وِچ واری واری تے پِھریندے رَہندے ہَیں، تاں جو اَللہ اُنھاں لوکاں کُوں ظاہر کرے جِہڑے اِیمان گِھن آئِن، اَتے تُہاڈے وِچوں حق دے گواہ وِی بݨا گِھنے، اَتے اَللہ ظالم لوکاں کوں یار نھیں بݨیندا (۱٤۰)۔
.141	وَلِيُمَحِّصَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَمْحَقَ الْكَافِرِينَ	اَتے اِیہ جو اَللہ انھاں لوکاں کُوں خالص تے کھرّا قرار ڈے گِھنے جِہڑے اِیمان گِھن آئِن اَتے کافراں دا سر کُٹ چھوڑے (۱٤۱)۔
.142	أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنكُمْ وَيَعْلَمَ الصَّابِرِينَ	کیا تُساں اِیہ سَمجھیا جو تُساں بہشت وِچ داخل تھِی ویسو، حالانکہ اَجݨ توڑیں نہ اَللہ انھاں دا نکھیڑا کِیتے جِنھاں تُہاڈے وِچوں جہاد کِیتے، اَتے نہ ثابت قدم رَہݨ والیاں دا نکھیڑا کِیتے (۱٤۲)۔
.143	وَلَقَدْ كُنتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِن قَبْلِ أَن تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ	اَتے تحقیق تُساں تاں موت دِی سِک کریندے ہاوے، اِیں کنُوں وِی پہلے جو موت تُہاکوں آٹکرے، بس تحقیق (ہُݨ) تُساں اُوکوں ڈِیکھ گِھدے، تاں مہلت چَھنّدے ہو (۱٤۳)۔
.144	وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِن مَّاتَ أَوْ قُتِلَ انقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ وَمَن يَنقَلِبْ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ فَلَن يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا	اَتے محمدؐ پِیا کُجھ نھیں سوائے اِیندے جو رسول ہے، تحقیق اِیں کنُوں پہلے وِی کئی رسول گزر چُکن۔ بَھلا جیکر او مر وَنجے یا قتل تھِی وَنجے، تاں تُساں اَپݨیاں کُھریاں اُتے پِھریے ویسو، اَتے جیکر کوئی اَپݨیاں کُھریاں اَتے پِھر وِی کھڑے تاں او اَللہ کُوں کُجھ وِی گھاٹا نھیں ڈے سگدا،

	وَسَيَجْزِي اللّٰهُ الشَّاكِرِينَ	اَتے اَلبتہ اللہ شکر کرݨ والیاں کُوں ضرور جزا خیر ڈیسی (١٤٤)۔
145.	وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللّٰهِ كِتَاباً مُّؤَجَّلاً وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الآخِرَةِ نُؤْتِهِ مِنْهَا وَسَنَجْزِي الشَّاكِرِينَ	اَتے کہیں جی کیتے ایہ کوئی نھیں جو بغیر اللہ دے حکم دے مر سگے، اَجل دا وقت لکھیج چکیئے، اَتے جیکر کوئی دُنیا دے ثواب دا اِرادہ رَکھیندے تاں اُوکوں ایندے وِچوں ڈیسوں چا، اَتے جیکر کوئی آخرت دا ثواب چہندے تاں اُوکوں اُتھاوں ڈیسوں چا، اَتے اَلبتہ شکر کرݨ والیاں کُوں جلدی جزا ڈیسوں (١٤٥)۔
146.	وَكَأَيِّنْ مِّنْ نَّبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رِبِّيُّونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا وَاللّٰهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ	اَتے کئی نبی جنگاں لڑئیے، رَب دے ڈھیر سارے بندے وِی اُنھاں نال تھئے ہَن اَتے انھاں کُوں اللہ دِی راہ وِچ تکلیف وِی پہنچی، پَر او نہ ڈھلّے پئے ، اَتے نہ ہِٹیں تھئے، اَتے نہ اُنھاں کُنوں وِیجے، اللہ ثابت قدم رَہݨ والیاں کُوں پیار کریندے (١٤٦)۔
147.	وَمَا كَانَ قَوْلَهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ	اَتے نہ ہِی اُنھاں دِی کوئی گالھ، سوائے اِیندے ہے جو اُنھاں آکھیا اَساڈے رَبّ آ، اَساڈے گناہ اَتے اَساڈے ذمے لائے کم وِچ اَساڈیاں زیادتیاں اَساکوں بخش ڈے، اَتے اَساکوں ثابت قدم رَکھ اَتے کافراں دِی قوم دے خلاف اَساڈی مدد کر (١٤٧)۔
148.	فَآتَاهُمُ اللّٰهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الآخِرَةِ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ	(اِیں گالھوں) اللہ اُنھاں کُوں دنیا وِچ بدلہ وِی ڈِتا، اَتے آخرت (دے ڈِینہ) وِی بہُوں چنگا ثواب ڈیسی، اَتے اللہ چنگے کم کرݨ والیاں کُوں پیار کریندے (١٤٨)۔
149.	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تُطِيعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا يَرُدُّوكُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ	اے لوکو جھڑے جو ایمان گھن آئیوے ! جیکر تُساں اُنھاں لوکاں دا جھڑے کافر تھئے ہوئن آکھیا منّیا ، تاں او تُہاکوں تُہاڈے پچھلے پیریں (اِسلام کنوں) پھیر گھنسِن، اُلٹا تُساں وَڈے گھاٹے وِچ گھت ڈِتے ویسو (١٤٩)۔
150.	بَلِ اللّٰهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ	بلکہ اللہ تُہاڈے کم ٹورݨ والا ہے، اَتے او مدد ڈیوݨ والیاں وِچوں

سَب تُوں وَدھایا ہے (۱۵۰)۔		
بہُوں جلدی اَساں اُنھاں لوکاں دے دِلاں وِچ تُہاڈا رُعب سَٹ ڈیسوں جِہڑے جو کافر تھئے ہِن، کیوں جو او اللہ نال اُوں شئے کُوں شریک بٹیندِن، جیندیں کِیتے کوئی دلیل (سَند) نھیں لہائی گئی، اَتے اُنھاں دا ٹِکاݨاں بھا وِچ ہے، اَتے ظالماں دے رَہݨ دی جا بہُوں گندی ہے (۱۵۱)۔	سَنُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَا أَشْرَكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَأْوَاهُمُ النَّارُ وَبِئْسَ مَثْوَى الظَّالِمِينَ	.151
اَتے تحقیق اَللہ نے تُہاڈے نال آپݨاں کیتا ہویا وعدہ سَچّا کر ڈِکھائے، جِہڑے ویلے جو تُساں اُوندے حکم نال اُنھاں کُوں تہس نہس کیتی ویندے ہاوے، اِیہ توڑیں جڈاں جو تُساں خود ہمّت ہار گِیوہے، اَتے اَصل معاملے دے متعلق آپس وِچ جھیڑا اگھت ڈِتوہے، اَتے تُساں نافرمانی کیتی، باوجود اِیں گالھ دے جو جِہڑا کُجھ تُساں چَہندے ہاوے تُہاکُوں نظر آوݨ پے گیا ہا، تُہاڈے وِچوں کوئی تاں دُنیا کُوں چَہندے ہِن، اَتے تُہاڈے وِچوں کوئی آخرت منگدے ہَن، وَل تُہاکُوں اُنھاں کُنوں پِچھّوں تے ہٹا ڈِتا گیا، تاں جو تُہاڈی اَزمائش کیتی وَنجے، اَتے اَلبتہ تُہاکُوں معاف کر ڈِتا گیا، اَتے اَللہ مومناں اُتے بہُوں فضل کرݨ جوگا ہے (۱۵۲)۔	وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ وَعْدَهُ إِذْ تَحُسُّونَهُمْ بِإِذْنِهِ حَتَّىٰ إِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَازَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا أَرَاكُمْ مَا تُحِبُّونَ مِنْكُمْ مَنْ يُرِيدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ مَنْ يُرِيدُ الْآخِرَةَ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ	.152
او ویلا (وِی یاد کرو) جِہڑے ویلے تُساں اُتلے پاسے دو بھجّݨے ویندے ہاوے، اَتے کہیں کُوں وَل تے ڈِیکھدے وِی نہ ہاوے، اَتے رسول تُہاڈے پِچھُّوں تُہاکُوں سڈیندا کھڑا رِیہا، بَس تُہاکُوں مصیبت دے بعد مصیبت وَلھیٹ گِھدا، تاں جو تُساں اُوں شَئے تے جِہڑی جو تُہاڈے ہَتھ نھیں لگدی، اَتے جِہڑی مصیبت آندی ہے اُوندے اُتے مونجھے نہ تِھیوو، اَتے اَللہ اُوندی چنگی طرح خبر رَکھیندے جِہڑا کُجھ تُساں کریندو	إِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَلْوُونَ عَلَىٰ أَحَدٍ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي أُخْرَاكُمْ فَأَثَابَكُمْ غَمًّا بِغَمٍّ لِكَيْلَا تَحْزَنُوا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَا أَصَابَكُمْ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ	.153

		۔(۱۵۳)
154.	ثُمَّ أَنزَلَ عَلَيْكُم مِّن بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نُّعَاسًا يَغْشَىٰ طَائِفَةً مِّنكُمْ وَطَائِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَل لَّنَا مِنَ الْأَمْرِ مِن شَيْءٍ قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ لِلَّهِ يُخْفُونَ فِي أَنفُسِهِم مَّا لَا يُبْدُونَ لَكَ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَّا قُتِلْنَا هَاهُنَا قُل لَّوْ كُنتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَىٰ مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحِّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ	وَل غم تے ڈُکھ دے بعد تُہاڈے اَمن تے سکون کِیتے نِندر بِھیجی جیندے وِچ تُہاڈے وِچوں ہِک جماعت کُوں گھلاّں آوݨ پے گیاں، اَتے ہِک جماعت کُوں آپڻیاں جاناں دِی فکر کھادی ویندی ہَئی، او اَللہ دے متعلق ناحق گُمان کریندے ہِن، اِیہ گُمان (یا شک) جاہلیت والا ہَا، او آہدے ہَن، بَھلا اِیں معاملے وِچ اَساڈے اختیار وِچ وِی کوئی شَئے ہے؟ آکھ ڈِے، جو اِیہ اختیار تاں سارے دا سارا اللہ کولھ ہے ، او آپڻیں دِلاں وِچ اُوں شَئے کُوں لُکائی وَدِّن، جہڑی تیڈے اَگُوں ظاہر نھیں کریندے، او اِیہ آہدِن جو جیکر اَساکوں کُجھ وِی اِختیار حاصل ہوندا، تاں اَساں اِتھاں قتل اِی نہ کِیتے وَنجُوں ہا، آکھ ڈِے، جیکر تُساں آپڻیاں گھراں وِچ اِی وڑے رَہندے، تاں وِی او لوک جنھاں دا قتل تھی وَنجڻاں مقدّر تھی چُکیا ہا او نِکل تے آپڻیاں قتل گاہیں تے ضرور آ ویندے، تاں جو اللہ اَزماوے، جو کُجھ تُہاڈیاں سِینیاں وِچ ہے، اَتے جو کُجھ تُہاڈیاں دِلاں وِچ ہے، اُوکوں ٹھیک تے پاک کر ڈِیوے، تے اللہ سِینے دے رازاں کُوں چنگی طرح جاڻڻ والا ہے (۱۵٤)۔
155.	إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ	بیشک جہڑے لوک تُساں کنُوں اُوں ڈِینہ کنڈ وَلا گئے ہَن جَڈاں جو ڈُوں (مخالف) جماعتاں آپس وِچ ٹکر ڈِتّی انھاں کُوں دراَصل شیطان نے انھاں دِیاں بعض بد عملیاں دِی وجہ کنُوں تِھڑکا چھوڑیا، اَتے اللہ اُنھاں کُوں معاف کر ڈِتا، بیشک اللہ وَڈا بخشݨ ہار تے وَڈے تحمل والا ہے ۔(۱۵۵)
156.	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرَ	اے او لوکو جہڑے اِیمان گِھن آئیوے اُنھاں لوکاں وانگوں نہ بݨ وَنجائے، جہڑے کافر تھئے ہوئِن، اَتے آپڻیں بھراواں دے متعلق اہدن

	الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا غُزًّى لَّوْ كَانُوا عِندَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَٰلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ	جو جہڑے ویلے او زمین تے ٹُردے پھردِن یا لڑائی کریندے ہوندِن جیکر او ساڈے نال رہ ویندے تاں او نہ مردے، اَتے نہ قتل کِیتے ویندے، اِیہ اِیں واسطہ ہے تاں جو اللہ انھاں دے دِلاں وِچ حسرت بھر ڈِیوے، اَتے اللہ اِی جِیویندے تے مریندے اَتے جہڑا کُجھ تُساں کریندے وَدّو، اَللہ چنگی طرح ڈیکھدا کھڑے (۱۵۶)۔
.157	وَلَئِن قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ	اَتے جیکر تُساں اللہ دِی راہ وِچ قتل تِھی وَنجو یا تُساں مر وَنجو تاں اللہ دِی طرفوں بخشش تے رحمت اُوں شئے کنُوں کِتھائیں بہتر ہے، جہڑی لوک کٹھی کریندِن (۱۵۷)۔
.158	وَلَئِن مُّتُّمْ أَوْ قُتِلْتُمْ لَإِلَى اللَّهِ تُحْشَرُونَ	اَتے جیکر تُساں مر وَنجو یا قتل کر ڈِتے وَنجو، بہر حال اللہ دے اَگُوں ضرور کٹھے کِیتے ویسو (۱۵۸)۔
.159	فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ	بَس اللہ دِی رحمت دِی وَجہ کنُوں تُوں اُنھاں کِیتے نرم دِل تِھیُوں، اَتے جیکر تُوں سخت مزاج تے کَراڑے دِل والا ہوندا، تاں اِیہ تیڈے کنُوں پرے بَھج ویندے، بَس اُنھاں کُوں معافی ڈِے ڈِے، اَتے اُنھاں کِیتے بخشش منگ اَتے کم کار وِچ اُنھاں کنُوں صَلاح گِھدی کر، بس جہڑے ویلے تُوں (کہیں گالھ دا) پَکّا اِرادہ کر گِھنیں تاں اللہ تے توکل رکھیں بے شک اللہ توکل کرݨ والیاں کُوں پیار کریندے (۱۵۹)۔
.160	إِن يَنصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِن يَخْذُلْكُمْ فَمَن ذَا الَّذِي يَنصُرُكُم مِّن بَعْدِهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ	اَتے جیکر اللہ تُہاڈِی مدد کُوں آ وَنجے تاں تُہاڈے اُتے کوئی غالب نھیں آ سگدا اَتے جیکر تُہا کُوں چھوڑ ڈِیوے، تاں اُوندے سِوا کوݨ ہے جہڑا تُہاڈِی مدد کر سگدے، اَتے بَس اِیمان والیاں کُوں اللہ اُتے توکل کرݨاں چاہیدا ہے (۱۶۰)۔
.161	وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَن يَغُلَّ وَمَن يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ	اَتے کہیں نبی کِیتے اِیہ نھیں تِھی سگدا، جو او بد دیانتی کرے، اَتے جہڑا کوئی بد دیانتی کریسی، تاں جہڑی بد دیانتی کِیتی ہوسِ، قیامت دے ڈینہ

نال چا آسی، وَل ہر کہیں کُوں جِہڑا کُجھ اُوں کِیتا ہوسی اُوندا پُورا پُورا بدلا ڈِتا ویسی، اَتے اُنھاں اُتے ظلم کائے نہ کِیتا ویسی (١٦١)۔	نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لاَ يُظْلَمُونَ	
وَل جِہڑا اَللہ دِی رضا مندی اُتے ٹُرایا ہووے، کیا او اُوں شخص وانگوں تِھی سگدے جِہڑا جو اَللہ دِی طرفوں غضب وِچ آیا ہویا ہووے، اَتے اُوندا ٹھکاݨاں دوزخ ہووے، تے او وَنڄ رَہݨ کِیتے ڈاڈھی گندی جاء ہے (١٦٢)۔	أَفَمَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللّهِ كَمَن بَاء بِسَخْطٍ مِّنَ اللّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ	.162
اُنھاں کِیتے اَللہ کولھ مختلف دَرجے مقرر ہِن، اَللہ چنگی طرح ڈیکھݨ والا ہے جِہڑا کُجھ او کریندِن (١٦٣)۔	هُمْ دَرَجَاتٌ عِندَ اللّهِ واللّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ	.163
اَلبتہ تحقیق اَللہ موموناں اُتے بہُوں احسان کِیتے جَڈݨ جو اُنھاں وِچ رسول بھیجِیُس جِہڑا خود اُنھائیں وِچوں ہے اُنھاں کُوں اُوندیاں آیاتاں پڑھ سݨیندے اَتے اُنھاں کُوں نیک پاک بݨا ڈیندے، اَتے اُنھاں کُوں کتاب اَتے دانائی دِیاں ڳالھیں سِکھیندے اَتے تحقیق او لوک اِیں کنُوں پہلے کُھلی گُمراہی وِچ ہَن (١٦٤)۔	لَقَدْ مَنَّ اللّهُ عَلَى الْمُؤمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولاً مِّنْ أَنفُسِهِمْ يَتْلُواْ عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِن كَانُواْ مِن قَبْلُ لَفِي ضَلالٍ مُّبِينٍ	.164
اِیہ کیا جو جڈاں تُہاڈے اُتے مصیبت آئی، تُساں چِیک پیوے، جو اِیہ کِتھوں آگئی ہے، حالانکہ تُساں اِیں کنُوں ڈوڑی مصیبت (دشمن کوں جنگِ بدر وِچ) پُچائی ہے، آکھ ڈے جو اِیہ خود تہاڈی اپݨیں کِیتی کنُوں ہے، بے شک اللہ ہر شَئے اُتے قادر ہے (١٦٥)۔	أَوَلَمَّا أَصَابَتْكُم مُّصِيبَةٌ قَدْ أَصَبْتُم مِّثْلَيْهَا قُلْتُمْ أَنَّى هَـذَا قُلْ هُوَ مِنْ عِندِ أَنْفُسِكُمْ إِنَّ اللّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	.165
اَتے جِہڑا کُجھ ڈُکھ تُہاکوں ڈوں جماعتاں دے آپس وِچ لَڑپَووݨ والے ڈینہہ تِھیا ہا تاں او اَللہ دِی منشا نال تِھیا ہا تاں جو اِیمان والیاں کُوں وِی ڈیکھ گِھنے اَتے اُنھاں کُوں وِی ڈیکھ گِھنے جِنھاں منافقت کِیتی (١٦٦)۔	وَمَا أَصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ فَبِإِذْنِ اللّهِ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِينَ	.166
اَتے اُنھاں کُوں آکھیا گیا ہا جو آوٴ اللہ دے راہ تے لڑو یا دُشمن دے حملے کُوں روکو ! تاں اُنھاں آکھیا، جیکر اَساں لڑائی لڑݨ ڄاݨدے تاں ضرور	وَلْيَعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُواْ وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْاْ قَاتِلُواْ فِي سَبِيلِ اللّهِ أَوِ ادْفَعُواْ	.167

	قَالُواْ لَوْ نَعْلَمُ قِتَالاً لاَّتَّبَعْنَاكُمْ هُمْ لِلْكُفْرِ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلإِيمَانِ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِم مَّا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَاللّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ	تُہاڈے نال چُلدے، اُوں ڈِینّہ او اِیمان دے مقابلے وِچ کُفر دِی حالت دے زیادہ قریب ہَن او آپڻیں مُونھوں او کُجھ کڈھیندے ہَن، جھڑا کُجھ اُنھاں دے دِلاں وِچ نہ ہوندا ہا اَتے اللہ چَنگی طرح جاݨدے جھڑا کُجھ او لُکیندِن (۱٦۷)۔
.168	الَّذِينَ قَالُواْ لإِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُواْ لَوْ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُوا قُلْ فَادْرَؤُوا عَنْ أَنفُسِكُمُ الْمَوْتَ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ	جِھڑے جو آپ تاں (گھراں وِچ) بیٹھے رہندے ہَن پر آپڻیاں بِھراواں دے متعلق آکھ ݙِتا ہا جو جیکر اِیہ اَساݙا آکھیا من گِھندے تاں قتل نہ تِھیندے آکھ ݙے جو جیکر تُساں سَچے ہیوے ! تاں آپڻیاں جاناں کنُوں موت کُوں ذری ٹال تاں ݙِکھاوُو (۱٦۸)۔
.169	وَلاَ تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُواْ فِي سَبِيلِ اللّهِ أَمْوَاتاً بَلْ أَحْيَاء عِندَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ	اَتے اِیہ نہ سمجھو، جو جِھڑے لوک اَللہ دِی راہ وِچ مارِیے ڳِئن او مُردہ ہِن، بلکہ او جِیندے وَدِّن، اُنھاں دے رَبّ دِی طرفوں اُنھاں کُوں رِزق ݙِتا وِیندا پَئے (۱٦۹)۔
.170	فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللّهُ مِن فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُواْ بِهِم مِّنْ خَلْفِهِمْ أَلاَّ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ	خوش ہِن اُوں شَئے کنُوں جِھڑی اَللہ اُنھاں کُوں آپڻیں فضل نال ݙِتی ہے، اَتے اُنھاں لوکاں دے متعلق وِی خوش ہِن جِھڑے اُنھاں دے پِچھُّوں آتے اُنھاں نال نھیں مِل سَڳیے، کیوں جو اُنھاں کُوں نہ تاں کہیں ڳالھ دا خوف ہوسی، اَتے نہ او مُونجھے تِھیسِن (۱۷۰)۔
.171	يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللّهِ وَفَضْلٍ وَأَنَّ اللّهَ لاَ يُضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ	اَللہ دِی نعمت تے فضل اُتے وِی خوشیاں مَنیندے ہِن، بے شک اللہ مومناں دے اَجر کُوں نھیں وَنڄیندا (۱۷۱)۔
.172	الَّذِينَ اسْتَجَابُواْ لِلّهِ وَالرَّسُولِ مِن بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ لِلَّذِينَ أَحْسَنُواْ مِنْهُمْ وَاتَّقَواْ أَجْرٌ عَظِيمٌ	جِنھاں لوکاں زخمی یا پھٹّل تِھی وَنڄݨ دے بعد وِی اَللہ تے رسول دا آکھیا مَنیے، اُنھاں وِچوں جِھڑے لوک، نیکی کریندِن، اَتے پرہیزگاری کریندِن، اُنھاں کِیتے وَݙا ثواب ہے (۱۷۲)۔
.173	الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُواْ لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَاناً	او لوک جِنھاں کُوں ٻِنھاں لوکاں آکھیا، جو یقیناً تُہاݙے خلاف (کفار) لوک کٹھے تِھی ڳِیئن، بَس اُنھاں کنُوں ݙر وَنڄو، پر او تاں ہَتھوں اِیمان

وِچ زیادہ تکڑے تھی گئے تے اَکھیونیں جو اَساکوں اَللہ کافِی ہے تے او سب توں وَدھایا کارساز ہے (۱۷۳)۔	وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ	
پَس او اَللہ دِی نعمت تے فضل نال واپس وَل آئے اُنھاں کُوں کوئی تکلیف وِی نہ تھئی اَتے او اَللہ دِی رَضا مندی تے ٹُریے، تے اللہ وڈے فضل تے کرم والا ہے (۱۷٤)۔	فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ لَّمْ يَمْسَسْهُمْ سُوءٌ وَاتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللَّهِ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ	174.
اِیں کنُوں زیادہ کُجھ نھیں، جو شیطان (تُہاکوں) آپنْیاں چیلیاں چانٹیاں کنُوں ڈرِیندے، پَس اُنھاں کنُوں نہ ڈرو، بلکہ میں کنُوں ڈردے رَہوو، جیکر تُساں ایمان والے ہیوے (۱۷۵)۔	إِنَّمَا ذَٰلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونِ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ	175.
اَتے اُنھاں لوکاں اُتے وِی مُونجھا نہ تھی، جھڑے جو کُفر والے پاسے بھجّ وینِدن، تحقیق او لوک اَللہ کُوں ذرا وِی نقصان نھیں ڈے سگدے، اَللہ اِیہ چھندے جو اُنھاں واسطے آخرت وِچ کوئی حصّہ نہ رَکھے، بلکہ اُنھاں کِیتے بہُوں وڈا عذاب ہے (۱۷٦)۔	وَلَا يَحْزُنكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَن يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِي الْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ	176.
بے شک جھڑے لوک ایمان ڈے تے کُفر دا سودا کرگھندِن، او اَللہ کُوں ذری وِی نقصان نھیں ڈے سگدے، اَتے اُنھاں کِیتے بہُوں ڈُکھ ڈیونْ والا عذاب ہے (۱۷۷)۔	إِنَّ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ لَن يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ	177.
جھڑے لوک جو کافر تھی گِیَن اِیہ گُمان وِی نہ کرِن، جو اَساں اُنھاں کُوں جھڑی ڈھِل ڈِتی ہوئی ہے، اِیہ اُنھاں دے آپنْیں کِیتے چنگی شئے ہے، دراَصل اَساں تاں ڈھِل اِیں واسطے ڈِتی ہوئی ہے تاں جو آپنْیں گناہ وَدھا گھنّن اَتے اُنھاں کِیتے ذلیل کرچھوڑن والا عذاب ہے (۱۷۸)۔	وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا نُمْلِي لَهُمْ خَيْرٌ لِّأَنفُسِهِمْ إِنَّمَا نُمْلِي لَهُمْ لِيَزْدَادُوا إِثْمًا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ	178.
اِیہ گالھ وِی کائے نھیں جو اَللہ ایمان والیاں کُوں اِیں حالت وِچ اِی چھوڑ ڈیوے، جھڑی حالت وِچ تُساں ہُنْ ہیوے جے توڑیں او خبیث تے ناپاک کُوں نیک تے پاک کنُوں نکھیڑ نہ ڈیوے، اَتے اِیہ وِی کائے	مَّا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا أَنتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى	179.

	الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِي مِنْ رُّسُلِهِ مَنْ يَشَاءُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ	نھیں جو اَللہ تُہاکوں غیب دا پتہ ڈِے ڈِیوے، پر اَللہ آپڻیاں پیغمبراں وِچوں جیکوں چھندے (اِیں کِیتے) چُڻ گِھندے ہَس اَللہ اَتے اُوندے پیغمبراں اُتے اِیمان گِھن آؤ اَتے جیکر تُساں اِیمان گِھن ایوہے اَتے پرہیزگاری کِیتی رَکھیوہے تاں تُہاڈِے کِیتے بَہُوں وَڈا اَجر ہے (۱۷۹)۔
.180	وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخَلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ	اَتے اِیہ گمان وِی نہ کرو، جو جھڑی اُنھاں کُوں اَللہ آپڻیں فضل نال ڈِتی ہے بخیلی کریندِن اُنھاں کِیتے اِیہ چنڱا کم ہے بلکہ اِیہ تاں اُنھاں کِیتے بَہُوں گندی ڳالھ ہے اَلبتہ جھڑی شَئے وِچ اُنھاں بُخل کِیتے، جلدی قیامت دے ڈِیہنہ اُنھاں کُوں اُوندا ڳلانواں بڻا تے پوایا ویسی، اَتے اَسماناں تے زمین دِی وِراثت اَللہ کِیتے ہے جو کُجھ تُساں کریندے وَدے وے، اَللہ کُوں چنڱی طرح پتہ ہے (۱۸۰)۔
.181	لَّقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا وَقَتْلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَنَقُولُ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ	البتہ تحقیق اَللہ اِنھاں لوکاں دِی (اُڈّا بازی دِی) ڳالھ سُڻ گِھدی ہے جھڑے اَہدِن جو یقیناً اَللہ فقیر ہے تے اَساں اَمیر ہَیں، ہُڻ اَساں لِکھ گِھندے ہَیں، جو کُجھ او اَہدِن اَتے پیغمبراں کُوں اُنھاں دے ناحق قتل کرڻ کُوں وِی لِکھیا ہوئے، اَتے اَساں اَکھیسوں جو تُساں بَلدی بَھاہ وِچ سَڑڻ دا عذاب چَکھو (۱۸۱)۔
.182	ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ	اِیہ اُوندی وجہ کنُوں ہے جھڑا کُجھ تُساں آپڻیاں ہتھاں نال آپڻیں کنُوں اَگوں بھیجیندے رِیہے ہیوے اَتے بیشک اَللہ آپڻیاں بندیاں اُتے ظلم کرڻ والا کائنے نھیں (۱۸۲)۔
.183	الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ عَهِدَ إِلَيْنَا أَلَّا نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّىٰ يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ تَأْكُلُهُ النَّارُ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِي بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالَّذِي قُلْتُمْ فَلِمَ	اِیہ لوک جھڑے اَہدِن جو بیشک اَللہ تاں اَساں کنُوں وعدہ گِھدا ہوئے جو اَساں او توڑیں کہیں رسول تے اِیمان ہرگز نھیں گِھن آوتاں جے توڑیں او اَساڈِے کول اِہجی قربانی نہ آکرے، جیکوں بَھا کھا گِھنے، آکھ ڈِے، تحقیق تُہاڈِے کول مَیں کنُوں پہلے وِی کئی رسول کُھلیاں نشانیاں گِھن

	قَتَلْتُمُوهُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ	تے آندے ہَن اَتے ہر او نشانی وِی جھڑی تُساں منگدے ہاوے، وَل جیکر تُساں سچّے ہاوے تاں اُنھاں کوں تُساں کیوں قتل کر چھوڑیندے ہاوے (۱۸۳)۔
184.	فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِكَ جَآءُوا بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ	پَس جیکر (اے محمدؐ) اِیہ تیکوں کوڑا اَکھیندِن تاں تحقیق تَیں کنوں پہلے وِی اِیہ اُنھاں رسولاں کوں کوڑا اَہدے رِیہن جھڑے جو کُھلیاں نشانیاں اَتے چھوٹیاں کتاباں (صحیفے) اَتے راہ ڈِکھاوݨ والی کتاب گِھن تے آئے ہَن (۱۸٤)۔
185.	كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَمَنْ زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلاَّ مَتَاعُ الْغُرُورِ	ساہ رَکھݨ والا ہر کوئی موت دا سواد چکھݨ والا ہے، اَتے قیامت دے ڈِینہہ تُہاکوں تُہاڈے اَجر پورے دے پورے ڈِے ڈِتے ویسن پَس جیکوں بھا کنوں بچا گِھدا گیا اَتے بہشت وِچ داخل کر ڈِتا گیا، تاں یقیناً اُوں آپݨیں مراد پا گِھدی، اَتے دُنیاوِی زندگی تاں کُجھ وِی نھیں، اِیہ تاں محض دھوکے فریب دِی ہَٹّی ہے (۱۸۵)۔
186.	لَتُبْلَوُنَّ فِي أَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذًى كَثِيراً وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الأُمُورِ	اَلبتہ تُساں آپݨیاں مالاں مَڈیاں اَتے آپݨیاں جاناں دے متعلق اَزمائے ویسو، اَتے اُنھاں لوکاں کنوں بہوں ڈُکھ ڈِیوݨ والیاں گالھیں سُݨسو جنھاں شرک کیتا ہوئے اَتے جیکر تُساں ثابت قدم رِیہے اَتے پرہیزگاری کیتی رَکھی، تاں بے شک اِیہ وِی ہمت والے کماں وِچوں ہِک کَم ہوسی (۱۸٦)۔
187.	وَإِذْ أَخَذَ اللهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلاَ تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ وَرَآءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَناً قَلِيلاً فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُونَ	اَتے جڈاں اللہ اُنھاں لوکاں کنوں جنھاں کوں کتاب ڈِتی ہَس، ہِک پَکّا وعدہ گِھدا جو او اِیکوں لوکاں کنوں کھول پاڑتے سمجھیسن اَتے اِیکوں لُکا تے نہ رَکھیسن، پر اُنھاں اِیکوں آپݨیں کنڈ پچھوں سَٹ گھتیا تے تھوڑے جیہے پیسیاں نال ایندا سودا کر چھوڑیا، پَس بہوں بُرے ہِن جھڑے کُجھ پیسے اُنھاں وَٹیے ہَن (۱۸۷)۔

.188	لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا أَتَوْا وَّيُحِبُّونَ أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِّنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ	اُنھاں لوکاں اُتے جھڑے جو آپݨیاں کرتوتاں اُتے پھُنڈدِن، اَتے دِلوں چہندِن جو تعریف کیتی وَنجے اُنھاں دے اُوں کم دی جھڑا او نھیں کریندے، اُنھاں دے عذاب کنُوں چُھٹ وَنجݨ دا اَصلوں گمان اِی نہ کر، اُنھاں کیتے تاں بَہُوں ڈُکھ ڈیوݨ والا عذاب ہے (۱۸۸)۔
.189	وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	اَتے اَسماناں دی، تے زمین دی بادشاہی اَللہ دی ہے اَتے اللہ ہر شئے اُتے قدرت رَکھیندے (۱۸۹)۔
.190	إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ	بیشک اَسماناں تے زمین دے پیدا کرݨ وِچ اَتے رات تے ڈِینہ دے اَدلݨ بَدلݨ وِچ سَمجھ والیاں کیتے نشانیاں موجود ہِن (۱۹۰)۔
.191	الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَٰذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ	جھڑے لوک کھڑے تھی تے، اَتے بہ تے اَتے پاسیاں دے بھر لیٹ تے اَللہ دا ذکر کریندِن اَتے اَسماناں تے زمین دی پیدائش اُتے بَہُوں سوچ بچار تے فکر کریندِن (اَہدِن) ساڈے رَبّ آ، تیں اُنھاں کُوں اَجائی پیدا نھیں کیتا اِیہی گالھوں پاک ہیں تُوں بَس اَساکُوں بھا دے عذاب کنُوں بچاویں (۱۹۱)۔
.192	رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ	اَساڈے رَبّ آ بیشک جیکوں تیں دوزخ دی بھا وِچ داخل کیتا بَس اُوکوں ذلیل تے خوار کیتا اَتے اِیجھے ظالماں واسطے کوئی مددگار کائے نھیں (۱۹۲)۔
.193	رَّبَّنَا إِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ	ساڈے رَبّ آ ! بیشک اَساں سڈݨ والے دا سَڈ سُݨیے، جھڑا جو اِیمان والے پاسے سَڈیندے، جو آپݨیں رَبّ اُتے اِیمان گھن آؤ بَس اَساں اِیمان گھن آئے ہَیں ساڈے رَبّ آ بَس اَساڈے گناہ اَساڈی خاطر بخش ڈے اَتے اَساڈے کنُوں اَساڈیاں بدیاں کُوں پرے ہٹا گھن، اَتے اَساکُوں نیک بندیاں نال ماریں (۱۹۳)۔

.194	رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدتَّنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ	اَساڈے رَبّ آ، اَتے اَساکوں او شَئے ڈِے جیندا تیں اَساڈے نال آپݨیاں رسولاں دے ذریعے وعدہ کِیتے اَتے اَساکوں قیامت دے ڈِینہہ ذلیل تے خوار نہ کریں، بیشک توں (آپݨیں) وعدے دے خلاف کُجھ وِی نھیں کریندا (١٩٤)۔
.195	فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِّنكُم مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ بَعْضُكُم مِّن بَعْضٍ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِن دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي سَبِيلِي وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِّنْ عِندِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِندَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ	اَتے اُنھاں دے رَبّ اُنھاں دِی دُعا قبول کر گھدی جو مَیں تُہاڈے وِچوں کہیں عمل کرݨ والے دا عمل ضائع نھیں کریندا، چاہے کوئی جُوان ہووے، چاہے کوئی ذال ہووے، بعضے تُہاڈے بعضیاں وِچوں ہِن، پَس جنھاں لوکاں ہجرت کِیتی اَتے اُنھاں کُوں اُنھاں دے گھروں کڈھ ڈِتا گیا، اَتے میڈی راہ وِچ اُنھاں کوئی ڈُکھ ڈِتے گِیَن، اَتے او لڑئیے تے مارئیے وِی گِئے تاں جو اُنھاں کنُوں اُنھاں دِیاں بدیاں ہٹا چھوڑاں، اَتے اُنھاں کُوں اِجہیاں باغاں وِچ داخل کریساں جنھاں تلے نہراں وگدیاں پیاں ہوسن، اِیہ اللہ دے طرفوں اَجر ہے اَتے او اللہ اِی ہے جیندے کولھ بہُوں چنگا ثواب ہے (١٩٥)۔
.196	لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ	(اے نبی) انھاں لوکاں دا جِھڑے جو کافر تھی گِیَن، مُلکاں، شہراں وِچ ٹُرݨ پھرݨ تیکوں بُھلیکے وِچ نہ سَٹ ڈِیوے (١٩٦)۔
.197	مَتَاعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ	اِیہ تھوڑا جیہا فائدہ ضرور ہے اَوَل اُنھاں دا ٹھکاݨاں دوزخ ہے اَتے اِیہ بہُوں بُری پتھاری ہے (١٩٧)۔
.198	لَٰكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِّنْ عِندِ اللَّهِ وَمَا عِندَ اللَّهِ خَيْرٌ لِّلْأَبْرَارِ	پر جھڑے لوک آپݨیں رَبّ کنُوں ڈِردے رَہندِن، اُنھاں کِیتے باغ ہِن جنھاں تلے نہراں وگدیاں پِئَن، اُنھاں دا اُنھاں وِچ رَہݨ اللہ دِی طرفوں مہمانی ہوسی، اَتے جِھڑا کُجھ اللہ دے کُولھ ہے او نیک لوکاں کِیتے بہُوں وَدھائی شَئے ہے (١٩٨)۔
.199	وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَن يُؤْمِنُ	اَتے بیشک اِہل کتاب وِچوں اِجہے وِی ہِن، جھڑے جو اللہ اُتے اَتے

	بِاللهِ وَمَآ أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَآ أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ خَاشِعِينَ لِلهِ لاَ يَشْتَرُونَ بِآيَاتِ اللهِ ثَمَناً قَلِيلاً أُوْلَـئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِنَّ اللهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ	جو کُجھ تُہاڈے اُتے لَتھے اَتے جِہڑا کُجھ اُنھاں اُتے لَہایا گِئے اُوندے اُتے اِیمان گِھن آئِن، او لوک اَللہ دے اَگُوں عاجزی کرݨ والے ہِن، اَللہ دِیاں آیاتاں کُوں تھوڑے جیہے مُل دی خاطر نھیں وِچیندے، اِیہ اِہجے لوک ہِن جِنھاں کِیتے اُنھاں دے رَبّ دِی طرفوں اُنھاں دا اَجر ہے ، بیشک اَللہ جلدی حساب چُکاوَݨ والا ہے (۱۹۹)۔
.200	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اصْبِرُواْ وَصَابِرُواْ وَرَابِطُواْ وَاتَّقُواْ اللهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ	اے او لوکو! جِہڑے جو اِیمان گِھن آئیوے ! صبر کنُوں کَم گِھنو، تکڑے تھی رَہوو تے ہِک بِئے دے جُٹ تھی رَہوو، تے اَللہ کنُوں ڈِردے رَہوو، تاں جو تُساں کامیاب تھی وَنّجو (۲۰۰)۔

4- سورۃ النسأ

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا وَڈا مہربان تے بہُوں رَحم کرݨ والا ہے
.1	يَأَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُواْ رَبَّكُمُ الَّذِى خَلَقَكُمْ مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالاً كَثِيراً وَنِسَآءً وَاتَّقُواْ اللهَ الَّذِى تَسَآءَلُونَ بِهِ وَالأَرْحَامَ إِنَّ اللهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيباً	اَے لوکو آپݨیں رَبّ کنُوں ڈِردے رَہو، جیں تُہاکوں ہِکے جِی وِچوں پیدا کِیتے، اَتے خود اُوں وِچوں اِی اُوندا جُٹ پیدا کِیتے، اَتے اُنھاں ڈُوہائیں کنُوں بہُوں سارے جُوان تے ذالیں کِھنّڈائِن، اَتے اُوں اَللہ کنُوں ڈِردے رَہوو، جیندے ناں تے تُساں ہِک بِئے کنُوں حق منگدیوے، اَتے پیٹ دے سکیاں دے حق حقوق کنُوں وِی ڈِردے رَہوو، بیشک اَللہ تُہاڈے اُتے اَکھ رَکھی کھڑے (۱)۔
.2	وَآتُواْ الْيَتَامَىٰ أَمْوَالَهُمْ وَلاَ تَتَبَدَّلُواْ الْخَبِيثَ بِالطَّيِّبِ وَلاَ تَأْكُلُوٓاْ أَمْوَالَهُمْ إِلَىٰ أَمْوَالِكُمْ إِنَّهُ كَانَ حُوباً كَبِيراً	اَتے یتیماں کُوں اُنھاں دے مال وَلا ڈِیوو، اَتے تُساں اُنھاں دِی چنگی شَئے کُوں گندی شَئے نال وَٹا نہ گِھنو، اَتے اُنھاں دے مالاں کُوں آپݨیاں مالاں وِچ رَلا مِلا تے نہ کھاوٗ (اِیہ اَصلوں) ہِک وَڈا گُناہ ہے (۲)۔

3.	وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا فِي الْيَتَامَىٰ فَانكِحُوا مَا طَابَ لَكُم مِّنَ النِّسَاءِ مَثْنَىٰ وَثُلَاثَ وَرُبَاعَ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ أَلَّا تَعُولُوا	اَتے جیکر تُہاکوں ڈر لگے، جو یتیم (ذالیں) نال انصاف نہ کر سگسو، تاں بیاں جہڑیاں تُہاکوں چنگیاں لگن اُنھاں وِچوں ڈوں ڈوں، ترائے ترائے، چار چار نال نِکاح کر گھنو، وَل جیکر تُہاکوں ڈر لگے جو تُساں اِنھاں نال عدل نہ کر سگسو، تاں ہِک نال (کرو چا) یا اُوں نال جِہڑی تُہاڈے سَجّے ہتھ دِی پَدّھل (قبضے وِچ) ہُووے، اے اِیں گالھ دے زیادہ قریب ہے جو تُساں بے اِنصافی نہ کر سگسو (۳)۔
4.	وَآتُوا النِّسَاءَ صَدُقَاتِهِنَّ نِحْلَةً فَإِن طِبْنَ لَكُمْ عَن شَيْءٍ مِّنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَنِيئًا مَّرِيئًا	اَتے اُنھاں ذالیں کُوں اُنھاں دے حق مہر خوشی نال اَدا کِیتے کرو، جیکر او تُہاکوں اُوندے وِچوں کوئی شَئے آپووں خوشی نال ڈیون تاں اُوکوں مزے نال تے خوش تھی تے کھا ہَنڈا سگدیوے (٤)۔
5.	وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَامًا وَارْزُقُوهُمْ فِيهَا وَاكْسُوهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا	اَتے بھولیاں (پاگلاں) دے حوالے آپڻیں مال نہ کر ڈیوو، کیوں جو اَللہ اِیکوں تُہاڈی گزران دا سبب بݨایا ہوئے، اَلبتہ اِیں وِچوں اُنھاں کُوں کھواؤ، پلواؤ تے پواؤ، ہنڈھواؤ، اَتے اُنھاں نال چنگی سوادی گالھ کِیتی کرو (٥)۔
6.	وَابْتَلُوا الْيَتَامَىٰ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ آنَسْتُم مِّنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَن يَكْبَرُوا وَمَن كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ وَمَن كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهِدُوا عَلَيْهِمْ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا	اَتے یتیماں دِی آزمائش تے رَکھوالی کِیتی رَکھو او توڑیں جو او نِکاح دِی عمر کُوں پُج وَنجن، جیکر اُنھاں وِچ عقل تے اہلیت ڈیکھو تاں اُنھاں دے مال اُنھاں دے حوالے کر ڈیوو، اَتے اُنھاں دے مال فضول طریقے نال جلدی جلدی نہ کھا پی وَنجو، اِیں ڈر کنُوں جو او کِتھائیں وڈے تھی وَنجݨ اُتے جِہڑا (مُتولّی) غنی یا اَمیر ہووے، بَس اُوکوں اِیں گالھ کنُوں پَرے رَہوݨاں چاہیدا ہے، اَتے جِہڑا غریب یا فقیر ہووے، بَس مناسب طریقے نال (اُوں وِچوں) کھاوے بَس جِہڑے ویلے اُنھاں دے مال اُنھاں دے حوالے کرݨ لگو، تاں اُنھاں اُتے اِیں گالھ دے گواہ بݨا گِھنو، اَتے اَللہ کہیں دے حساب گِھنّݨ وِچ پُورا تے کافی ہے

		(٦)۔
.7	لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَآءِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ نَصِيباً مَّفْرُوضاً	جواناں واسطے اُوں مال وِچوں ہِک حِصّہ ہے جِہڑا جو اُنھاں دے پِیو ماء یا ہِہُوں سوڑے سنگ والے چھوڑ مرِدن، اَتے تریمتیں کِیتے وِی اُوں مال وِچوں ہِک حِصہ ہے جِہڑا جو اُنھاں دے پِیو ماء تے ہِہُوں سَوڑے سنگ والے چھوڑ مرِدن، چاہے اُوں وِچوں اِیہ حصّہ تھوڑا آوے یا ڈھیر آوے، اِیہ حصہ (اللہ دِی طرفوں) مقرر کِیتا ہوئے (٧)۔
.8	وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُوْلُواْ الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينُ فَارْزُقُوهُمْ مِّنْهُ وَقُولُواْ لَهُمْ قَوْلاً مَّعْرُوفاً	اَتے جیکر مال وَنّڈݨ ویلے ہِہُوں سوڑے سنگ والے اَتے یتیم، اَتے غریب آونّجن تاں اُنھاں کُوں وِی اُوندے وِچوں کُجھ کھاوݨ کُوں ڈِیو، اَتے اُنھاں نال بَھل منسائی دِی ڳالھ کرو (٨)۔
.9	وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكُواْ مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَافاً خَافُواْ عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُواْ اللهَ وَلْيَقُولُواْ قَوْلاً سَدِيداً	اَتے اِہجے لوکاں کُوں اُوہو جِیہا فِکر کرݨاں تے ڈِرݨاں چاہیدا ہے جیویں جو او خود آپݨیں کِیتے فِکر کریندِن جو شالا آپݨیں پِچھُوں بے سہارا بال بچے نہ چھوڑ مَرن، بَس اَللہ کنُوں ڈِردے رَہوِن اَتے دِل بھاوݨیں ڳالھ کِیتی کرن (٩)۔
.10	إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْماً إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَاراً وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيراً	اَتے جِہڑے لوک یتیماں دے مالاں کُوں بغیر کہیں حق دے کھانّدِن در اَصل او آپݨیں پیٹاں وِچ بَھاگھت کھاندِن، اَتے او جلدی بھڑکدی بَھا وِچ سَٹیجے وِیسِن (١٠)۔
.11	يُوصِيكُمُ اللهُ فِيٓ أَوْلاَدِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الأُنْثَيَيْنِ فَإِن كُنَّ نِسَآءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ وَإِن كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ وَلأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِن كَانَ لَهُ وَلَدٌ فَإِن لَّمْ يَكُنْ لَّهُ وَلَدٌ وَوَرِثَهُ	تُہاکُوں اَللہ تُہاڈِی اولادِ دی وراثت دے متعلق وَصیّت کریندے جو ہِک پُتر دا حِصّہ ڈُوں دِھیاں دے برابر ہے، جیکر ڈُوں یا ڈُوں کنُوں زیادہ دِھیاں ہووِن تاں جو ترکہ ہے اُنھاں کِیتے اُونّدیاں ڈُوں تریہائیاں حصہ ہے اَتے جیکر ہِک دِھی ہووے تاں اُوندے کِیتے (ترکے دِی) آدھل ہے، اَتے اُوندے ماء پِیو وِچوں ہر ہِک کِیتے اُوندا چِھیواں حصہ ہے، جو کُجھ او چھوڑ مریئے، اِیہ اُوں ویلے ہے جَڈاں اُوندی اولادِ وی ہووے،

	أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ فَإِن كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ السُّدُسُ مِن بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَآ أَوْ دَيْنٍ آبَآؤُكُمْ وَأَبناؤُكُمْ لاَ تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعاً فَرِيضَةً مِّنَ اللّهِ إِنَّ اللّهَ كَانَ عَلِيماً حَكِيماً	جیکر اُوندی اولاد نہ ہووے، بَس ماء پیو اِی اُوندے وارث ہووِن، تاں اُوندی ماء کیتے تریجھا حِصّہ ہے جیکر اُوندے بِھرا وِی ہووِن تاں اُوندی ماء کیتے چھیواں حِصہ ہے، پر اِیہ وَنڈارا اُوندی کیتی ہوئی وصیّت کُوں پُورا کرݨ تے اُوندا قرض اَدا کر ڈیوݨ دے بعد دا ہے، تُہاڈے پیو ماء تے دِھیاں پُتر وِی ہِن، پر تُساں نہوے جاݨدے جو اُنھاں وِچوں نفع دے لحاظ نال کوݨ تُہاڈا زیادہ قریبی ہے (اِیہ حصّے) اَللہ دِی طرفوں فرض کیتے گِئِن، بیشک اَللہ بَہُوں جاݨݨ والا تے وڈی حکمت والا ہے (۱۱)۔
.12	وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِن لَّمْ يَكُن لَّهُنَّ وَلَدٌ فَإِن كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْنَ مِن بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِينَ بِهَآ أَوْ دَيْنٍ وَلَهُنَّ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ إِن لَّمْ يَكُن لَّكُمْ وَلَدٌ فَإِن كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكْتُم مِّن بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَآ أَوْ دَيْنٍ وَإِن كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ كَلاَلَةً أَوِ امْرَأَةٌ وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ فَإِن كَانُوَاْ أَكْثَرَ مِن ذَلِكَ فَهُمْ شُرَكَاء فِي الثُّلُثِ مِن بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصَى بِهَآ أَوْ دَيْنٍ غَيْرَ مُضَآرٍّ وَصِيَّةً مِّنَ اللّهِ وَاللّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ	اَتے تُہاڈے کیتے اُوندی آدِھل ہے جِہڑا کُجھ تُہاڈیاں ذالیں چھوڑ مرئِن پر شرط اِیہ ہے جو اُنھاں دِی اولاد نہ ہووے جیکر اُنھاں دِی اولاد ہووے تاں جو کُجھ او چھوڑ گِئِن تُہاڈے کیتے اُوں وِچوں چوتھا حِصّہ ہے، پر اِیہ وَنڈارا اُنھاں دِی کیتی ہوئی وَصیت کُوں پُورا کرݨ تے اُنھاں دا قرض ادا کر ڈیوݨ دے بعد دا ہے، اَتے جِہڑا کُجھ تُساں چھوڑ وَنّجو اُوندے وِچوں اُنھاں (تُہاڈیاں ذالیں) کیتے چوتھائی ہے پر شرط اِیہ ہے جو تُہاڈی اولاد نہ ہووے، اَتے جیکر تُہاڈی اَولاد وِی ہووے تاں جو کُجھ تُساں چھوڑ وَنّجو اُوندے وِچوں اُنھاں کیتے اَٹھوگ ہے، پر اِیہ ونڈارا اُنھاں دِی کیتی وصیّت کُوں پورا کرݨ تے اُنھاں دا قرض اَدا کر ڈیوݨ دے بعد دا ہے ، جیں جُوان یا ذال دِی وِراثت جِنھاں وِچ ونڈیجݨی ہووے، اَتے اُوندا بِھرا یا بھیݨ وِی ہووے تاں اُنھاں وِچوں ہر ہِک کیتے چھیواں حِصّہ ہے پر جیکر اِیں کنُوں زیادہ ہووِن تاں او تریہائی دے برابر دے شریک ہِن پر اِیہ ونڈارا اُنھاں دِی وصیّت پُوری کرݨ تے اُنھاں دا قرض اَدا کر ڈیوݨ دے بعد دا ہے، تاں جو کوئی گھاٹے وِچ

		نہ رہے، اِیہ وَنڈارا اَللہ دِی طرفوں وصیّت کِیتا گِئے، اَتے اَللہ ڈھیر کُجھ جانڑ والا ہے اَتے وَڈّی حِکمت والا ہے (١٢)۔
.13	تِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ وَمَن يُطِعِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ	اِیہ اَللہ دِیاں بنّیاں حدّاں ہِن، اَتے جیں کہیں اَللہ اَتے اُوندے رسول دِی فرمانبرداری کِیتی تاں اُوکوں اِہجے بہشتاں وِچ داخل کِیتا ویسی جنھاں تلے نہراں وَگدیاں ہوسِن، او اُنھاں وِچ ہمیشہ کِیتے رَہسِن، اَتے اِیہ ہِک وَڈّی کامیابی ہے (١٣)۔
.14	وَمَن يَعْصِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَاراً خَالِداً فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُّهِينٌ	اَتے جِہڑا کوئی اَللہ اَتے اُوندے رسول دِی نافرمانی کریسی، اَتے اُوندیاں حَدّاں بنّیاں کنُوں ٹَپ ویسی، اُوکوں بھا وِچ داخل کِیتا ویسی او اُوندے وِچ ہمیشہ رَہسی، اَتے اُوندے کِیتے ہِک ذلیل تے خوار کر چھوڑنڑ والا عذاب ہے (١٤)۔
.15	وَاللاَّتِي يَأْتِينَ الْفَاحِشَةَ مِن نِّسَآئِكُمْ فَاسْتَشْهِدُواْ عَلَيْهِنَّ أَرْبَعةً مِّنكُمْ فَإِن شَهِدُواْ فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ حَتَّىَ يَتَوَفَّاهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللّٰهُ لَهُنَّ سَبِيلاً	اَتے تُہاڈیاں ذالیں وِچوں جِہڑیاں بے حیائی تے آوَنّجن تاں اُنھاں اُتے آپڑیاں وِچوں چار بندیاں دِی گواہی گِھنو، جیکر او گواہی ڈِے وَنّجن تاں اُنھاں کُوں گھراں وِچ ڈھک رَکھو، اِیہ توڑیں جو اِنھاں کُوں موت آوَنّجے، یا اَللہ اُنھاں کِیتے کوئی رَستہ کَڈھ ڈِیوے (١٥)۔
.16	وَاللَّذَانِ يَأْتِيَانِهَا مِنكُمْ فَآذُوهُمَا فَإِن تَابَا وَأَصْلَحَا فَأَعْرِضُواْ عَنْهُمَا إِنَّ اللّٰهَ كَانَ تَوَّاباً رَّحِيماً	اَتے تُہاڈے وِچوں جِہڑے ڈُوں جوان (بے حیائی) تے آونّجن، تاں اُنھاں کُوں چنگی مار پِلاؤ، بَس جیکر توبہ چا کرِن، اَتے آپڑیں آپ کُوں سُدھار گِھنن تاں اُنھاں ڈُوہایں کوں چھوڑ ڈِیوو بیشک اَللہ توجہ کرنڑ والا تے بَہُوں مہربان ہے (١٦)۔
.17	إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللّٰهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوَءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِن قَرِيبٍ فَأُوْلَـٰئِكَ يَتُوبُ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللّٰهُ	دَر اَصل اَللہ انھاں لوکاں دِی توبہ قبول کرنڑ دا ذمّہ دار ہے جِہڑے جو بے سمجھی وِچ بُرائی کر کھڑِدن، وَل جلدی توبہ تائب تِھی ویندِن، بَس اِہجے لوک ہِن جِنھاں اُتے اَللہ وَلا وَلا مہربانی فریندے اَتے اَللہ سب

	عَلِیماً حَکِیماً	کُجھ جاݨݨ والا تے حکمت والا ہے (۱۷)۔
.18	وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ حَتَّىٰ إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تُبْتُ الْآنَ وَلَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارٌ أُولَٰئِكَ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا	اَتے اُنھاں لوکاں دِی کوئی توبہ قبول نھیں ہوندی جھڑے جو بُرائیاں کیتی رَکھدِن، اِیہ توڑیں جو اُنھاں وِچوں کہیں ہِک دے سامݨے موت آ کھڑدی ہے تاں آہدِن اصل وِچ ہُݨ میں توبہ کر گھدی ہے اَتے اُنھاں لوکاں دِی توبہ قبول نھیں تھیندی جھڑے جو مروینِدن اَتے او کافر اِی رہندِن اِیہ اِیجھے لوک ہِن جنھاں کیتے اَساں دردناک عذاب تیار کیتا ہوئے (۱۸)۔
.19	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَن تَرِثُوا النِّسَاءَ كَرْهًا وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَا آتَيْتُمُوهُنَّ إِلَّا أَن يَأْتِينَ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ فَإِن كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَىٰ أَن تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا	اَے لوکو جھڑے جو اِیمان گِھن آئیوے ! تُہاڈے واسطے اِیہ حلال کائے نھیں جو تریمتیں دے زورے ساعین وارث بݨ وَنجو، اَتے اُنھاں کُوں (گھر وِچ) وِی نہ جَھلّی رَکھو، تاں جو اُنھاں کنُوں اُوندے وِچوں کُجھ چھک گِھنو جھڑا کُجھ تُساں اُنھاں کُوں ڈِتا ہوئے، سِوائے اِیندے جو اُنھاں وِچ کُھلی ڈُلی بے حیائی آوَنجے، اَتے تُساں آپݨیاں ذالیں نال چنگی گزراݨ رَکھو، بَس جیکر اُنھاں کنُوں کریہت کرو، تاں اِیہہ تھی سگدے جو تُساں اِنھاں کنُوں تھوڑی جیہی کریہت کرو، اَتے اللہ اُنھاں وِچ ڈھیر ساری چنگائی رَکھ ڈِتی ہووے (۱۹)۔
.20	وَإِنْ أَرَدتُّمُ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ زَوْجٍ وَآتَيْتُمْ إِحْدَاهُنَّ قِنطَارًا فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ شَيْئًا أَتَأْخُذُونَهُ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا	اَتے جیکر تُساں چَہوو جو ہِک ذال دِی جاتے ڈُوجھی ذال بَدل گِھنو اَتے تُساں پہلی کُوں ڈھیر سارا مال وِی ڈِتا ہویا ہووے، تاں وِی اُوں کنُوں کوئی ذری جِتی شَئے وَلا نہ گِھنو، کیا تُساں بُہتان لیندیں، اَتے کُھلم کُھلا گناہ کریندیں ہوئیں اُوں کنُوں گِھن گِھنسو (۲۰)۔
.21	وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَىٰ بَعْضُكُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ وَأَخَذْنَ مِنكُم مِّيثَاقًا غَلِيظًا	اَتے کیویں گِھن سگسو ! حالانکہ تُساں ہِک بِئے نال صحبت وِی کر چکیئے وے، اَتے او تُساں کنُوں پکا قول وِی گِھن چُکیئن (۲۱)۔
.22	وَلَا تَنكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُم مِّنَ	اَتے اِنھاں تریمتیں نال نِکاح نھیں کرݨاں جنھاں نال تُہاڈے پیو،

ڈاڈے، (یا نانے) نِکاح کِیتا ہویا ہووے، سوائے اُوندے جِہڑا کُجھ پہلے تھی چُکیئے بیشک اِیہ بے حیائی تے خُدا دِی ناراضگی دِی گالھ ہئی، اِیہ بہوں گندہ طریقہ ہا (۲۲)۔	النِّسَآءِ إِلاَّ مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَمَقْتاً وَسَآءَ سَبِيلاً	
تُہاڈے اُتے حرام کِیتیاں گِیئن، تُہاڈیاں مانْواں، اَتے تُہاڈیاں دِھیاں، اَتے تُہاڈیاں بھینْیں، اَتے تُہاڈیاں پُھوپِھیاں، اَتے تُہاڈیاں ماسیاں، اَتے بھتریجیاں، اَتے بھنْیجیاں، اَتے تُہاڈیاں او مانْواں جِنھاں تُہاکوں تھنْج پلائی ہے، اَتے تُہاڈیاں تھنْج شریک بھینْیں، اَتے تُہاڈیاں ذالیں دِیاں مانْواں، اَتے تُہاڈیاں مترائیاں دِھیاں جِہڑیاں تُہاڈیاں جھولیاں وِچ پَلیئن تے تُہاڈیاں اُنھاں ذالیں وِچوں ہِن جِنھاں نال صحبت کر چُکئے وے، بَس جیکر تُساں (اُنھاں نال) صحبت نھیں کیتی، تاں وَل تُہاڈے اُتے کوئی گُناہ کائے نھیں، اَتے تُہاڈے اُنھاں پُتراں دِیاں ذالیں (وِی حرام ہِن) جِہڑے تُہاڈی نَسل وِچوں ہِن، اَتے ڈُوں بھینْیں کُوں کَٹھا کرنْ (وِی حرام ہے) سوائے اُوندے جِہڑا کُجھ پہلے تھی چُکیئے، بیشک اَلله وَڈا بَخشِش والا تے ہمیشہ رَحم کرنْ والا ہے (۲۳)	حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالاَتُكُمْ وَبَنَاتُ الأَخِ وَبَنَاتُ الأُخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمُ اللاَّتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُم مِّنَ الرَّضَاعَةِ وَأُمَّهَاتُ نِسَآئِكُمْ وَرَبَائِبُكُمُ اللاَّتِي فِي حُجُورِكُم مِّن نِّسَآئِكُمُ اللاَّتِي دَخَلْتُم بِهِنَّ فَإِن لَّمْ تَكُونُواْ دَخَلْتُم بِهِنَّ فَلاَ جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلاَئِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَصْلاَبِكُمْ وَأَن تَجْمَعُواْ بَيْنَ الأُخْتَيْنِ إَلاَّ مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّ اللّهَ كَانَ غَفُوراً رَّحِيماً	.23

.24	وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ كِتَابَ اللهِ عَلَيْكُمْ وَأُحِلَّ لَكُم مَّا وَرَاءَ ذٰلِكُمْ أَن تَبْتَغُوا بِأَمْوَالِكُم مُّحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ فَمَا اسْتَمْتَعْتُم بِهِ مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا تَرَاضَيْتُم بِهِ مِن بَعْدِ الْفَرِيضَةِ إِنَّ اللهَ كَانَ عَلِيماً حَكِيماً	اَتے پَے والیاں ذالیں وِی (تُہاڈے اُتے حرام ہِن) سِوائے انھاں دے جہڑیاں جو بانھیاں دے طور تے تُہاڈی ملکیت وِچ آگیاں ہووِن، اللہ تُہاڈے اُتے اِیہ حکم رَکھ ڈِتے، اَلبتہ اِنھاں کنُوں سِوا بیاں ذالیں تُہاڈے کِیتے حلال کِیتیاں گِیئن، بشرطیکہ تُساں مال خرچ کرتے اُنھاں کوں آپݨیاں ذالیں بنا گِھنو، تے اِیندا مقصد شادی کرݨ ہووے، نہ کہ بدکاری کرݨ، جنھاں ذالیں کنُوں تُساں مفاد چاتے، اُنھاں نال مقرر کیتا ہویا حق مہر اُنھاں کُوں اَدا کر ڈِیوو اَتے اِیں گالھ دا تُہاڈے اُتے کوئی گناہ کائے نھیں، جیکر تُساں مقرر کر گِھنّݨ دے بعد آپس وِچ راضی تھی کے اُوکوں گھٹ وَدھ کر گِھنو. بیشک اللہ سب کُجھ جاݨݨ والا تے وَڈی دانائی والا ہے (٢٤)۔
.25	وَمَن لَّمْ يَسْتَطِعْ مِنكُمْ طَوْلاً أَن يَنكِحَ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَمِنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُم مِّن فَتَيَاتِكُمُ الْمُؤْمِنَاتِ وَاللهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُم بَعْضُكُم مِّن بَعْضٍ فَانكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ وَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ مُحْصَنَاتٍ غَيْرَ مُسَافِحَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتِ أَخْدَانٍ فَإِذَا أُحْصِنَّ فَإِنْ أَتَيْنَ بِفَاحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ مَا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ ذٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ وَأَن تَصْبِرُوا خَيْرٌ لَّكُمْ وَاللهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	اَتے جیکر تُہاڈے وِچوں کوئی اِیمان والیاں تے آزاد ذالیں نال نکاح کر گھِنّݨ دی فرصت نہ رَکھیندا ہووے، تاں وَل او مومن بانھیاں نال نِکاح کر گِھنے، جہڑیاں تُہاڈی ملکیت وِچ آگیاں ہووِن، اللہ تُہاڈے اِیمان کُوں چنگی طرح جاݨدے، تُساں ہِک بِئے کِیتے ہِکو جِیہے ہیوے، بَس اُنھاں دے مالکاں کنُوں موکل گِھن تے نِکاح کر گِھنو، اَتے دستور دے مطابق اُنھاں دا مقرر کیتا ہویا حق مہر اَدا کر ڈِیوو، شرط اِیہ ہے جو او آزاد تے نیک پاک ہووِن نہ کہ او بدکار ہووِن، اَتے نہ لُک لُک تے یار رَکھݨ والیاں ہووِن، نہ تاں جہڑی سزا آزاد تے نیک پاک ذالیں کِیتے ہے اُوندی اَدھی سزا اُنھاں کِیتے ہے، اِیہ رعائت تُہاڈے وِچوں اُنھاں کِیتے ہے جنھاں کُوں اِیہ ڈر ہووے جو او کتھائیں گُناہ نہ کر بہن، جیکر تُساں آپݨیں آپ کُوں جَھل سَگو، تاں اِیہ تُہاڈے کِیتے چنگی گالھ ہے، اَتے اللہ بخشݨ ہار تے بہوں مہربان ہے (٢٥)۔

.26	يُرِيدُ اللّٰهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ	اللہ چہندے جو آپٹیاں آیاتاں کوں کھول پاڑتے تُہاکوں ڈِسے اَتے انھاں لوکاں دے رَستے تے چلاوے جہڑے تُساں کنُوں پہلے تِھی گُزرِن، اَتے تُہاڈے اُتے کرم دِی نظر بھالی رَکھے، اَتے اللہ سب کُجھ جانٹ والا تے وَڈی دانائی والا ہے (۲٦)۔
.27	وَاللّٰهُ يُرِيدُ أَن يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ أَن تَمِيلُواْ مَيْلاً عَظِيماً	اَتے اللہ چہندے جو تُہاڈے اُتے کرم دِی نظر بھالے، اَتے جہڑے لوک آپٹیاں خواہشاں پِچھُوں لگے وَدِن، او چہندِن جو تُساں سِدّھے راہ کنُوں اَصلُوں پرے ہَٹ وَنجو (۲۷)۔
.28	يُرِيدُ اللّٰهُ أَن يُخَفِّفَ عَنكُمْ وَخُلِقَ الإِنسَانُ ضَعِيفاً	اللہ چہندے جو تُہاڈے اُتوں بار ہولا کرِڈِتا وَنجے، کیوں جو اِنسان کوں (اُوندی طبیعت دے لحاظ نال) کمزور پیدا کیتا گئے (۲۸)۔
.29	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَأْكُلُواْ أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ إِلاَّ أَن تَكُونَ تِجَارَةً عَن تَرَاضٍ مِّنكُمْ وَلاَ تَقْتُلُواْ أَنفُسَكُمْ إِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيماً	اَے لوکو جہڑے جو ایمان گِھن آئیوے ! ہِک بَے دا مال متال ناحق نہ کھاؤ، ہا تُساں ہِک بے دِی مرضی نال تجارت کرتے کھاؤ، اَتے آپٹیں آپ کُوں تباہی وِچ نہ سَٹو، ایندے وِچ کوئی شک نھیں جو اللہ تُہاڈے اُتے بَہُوں مہربان ہے (۲۹)۔
.30	وَمَن يَفْعَلْ ذٰلِكَ عُدْوَاناً وَظُلْماً فَسَوْفَ نُصْلِيهِ نَاراً وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيراً	اَتے جہڑا ڈِڈھپ تے ظلم نال اِیویں کریسی، تاں اَساں اُوکوں جلدی دوزخ دِی بھا وِچ سَٹ ڈیسوں، اَتے اِیہ کم اللہ دے اَگوں بَہُوں سَوکھا ہے (۳۰)۔
.31	إِن تَجْتَنِبُواْ كَبَآئِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُم مُّدْخَلاً كَرِيماً	جیکر تُساں اِنھاں وَڈیاں گُناہاں کنُوں بَچدے رَہسو، جِنھاں کنُوں تُہاکوں منع کیتا گئے، تاں اَساں تُہاڈے چھوٹے چھوٹے گُناہاں کُوں معاف کرڈیسوں، اَتے تُہاکوں عزّتاں والے مکان وِچ جُل بَہیسُوں (۳۱)۔
.32	وَلاَ تَتَمَنَّوْاْ مَا فَضَّلَ اللّٰهُ بِهِ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا	اَتے اُوں شَئے دِی ہَوس نہ رَکھو، جیکوں اللہ نے تُہاڈے وِچوں بعضیاں کُوں اپٹیں فضل تے کرم نال ڈِے رَکھی ہے، جواناں واسطے

	اكْتَسَبُواْ وَلِلنِّسَآءِ نَصِيبٌ مِّمَّا اكْتَسَبْنَ وَاسْأَلُواْ اللّهَ مِن فَضْلِهِ إِنَّ اللّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيماً	انھاں کماں وِچوں حِصّہ ہے جِہڑے کِیتن، اَتے ذالیں واسطے اُنھاں کماں وِچوں حِصہ ہے جِہڑے اُنھاں کِیتن، اَتے اللہ کنُوں اُوندا فضل تے کرم منگیا کرو، بیشک اللہ ہر شَئے کُوں چَنگی طرح جانْدا کھڑے ۔(۳۲)
33	وَلِكُلٍّ جَعَلْنَا مَوَالِيَ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالأَقْرَبُونَ وَالَّذِينَ عَقَدَتْ أَيْمَانُكُمْ فَآتُوهُمْ نَصِيبَهُمْ إِنَّ اللّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيداً	اَتے اَساں اُوں تَرکے دے حق دار مقرر کر ڈِتن، جِہڑا جو اُنھاں دے پیو، ماء یا قریبی سَکے چھوڑ مرِین، اَتے جِنھاں نال تُساں آپنْاں وعدہ کر کھڑیوے اُنھاں کُوں وِی اُنھاں دا حِصّہ ڈِیوو، بیشک اللہ ہر شَئے کُوں ڈِیکھدا کھڑے (۳۳)۔
34	الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَآءِ بِمَا فَضَّلَ اللّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنفَقُواْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ فَالصَّالِحَاتُ قَانِتَاتٌ حَافِظَاتٌ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللّهُ وَاللاَّتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلاَ تَبْغُواْ عَلَيْهِنَّ سَبِيلاً إِنَّ اللّهَ كَانَ عَلِيّاً كَبِيراً	مَرد تریمتیں دے کفیل تے نگہبان ہِن، کیوں جو اللہ نے ہِکڑیاں کُوں بِنھاں اُتے بَرتری ڈِتی ہوئی ہے، اَتے اِیں واسطے وِی جو او اَپنْیں مال متال وِچوں اُنھاں اُتے خرچ کریندے رہندِن اِیں گالھوں نیک بخت بیبیاں پَیّاں دے آکھیئے وِچ رَہندِن، اُنھاں دے پچھُوں اُوں شَئے دِی حفاظت کریندِن، جیندی حفاظت کِیتے اللہ آکھیا ہوئے، اَتے جِنھاں دے متعلق تُہاکوں ڈِر ہووے جو او نافرمانی کرن لگِیِن، تاں اُنھاں کُوں زبانی سمجھاؤ (نہ سمجھن) تاں اُنھاں دے رَلّے سمھنْ چھوڑ ڈِیو (وَل وِی نہ مَنِّن) تاں اُنھاں کُوں کُٹ تے سمجھاؤ، جیکر تُہاڈے آکھیئے وِچ آونْجِن، تاں وَل اُنھاں کُوں تنگ کرنْ دا کوئی بَہانہ نہ گولھیا کرو، بیشک اللہ ساریاں توں اُچّا تے وَڈّی شان والا ہے (۳٤)۔
35	وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَابْعَثُواْ حَكَماً مِّنْ أَهْلِهِ وَحَكَماً مِّنْ أَهْلِهَا إِن يُرِيدَا إِصْلاَحاً يُوَفِّقِ اللّهُ بَيْنَهُمَا إِنَّ اللّهَ كَانَ عَلِيماً خَبِيراً	اَتے جیکر تُہاکوں خدشہ ہووے جو اُنھاں وِچ اَنْ بَنْ ہے تاں ہِک ثالث مُنصِف پَے والیاں وِچوں، تے ہِک ثالث ذال والیاں وِچوں بنْا گھنو، جیکر او ٹھِیھی کراونْ چہن، تاں اللہ ڈوہائیں وِچ ٹھَاہا کرا ڈیسی، بیشک اللہ سب کُجھ جانْدا کھڑے، تے ہر شَئے دِی خبر ہِس (۳۵)۔

36.	وَاعْبُدُواْ اللّهَ وَلاَ تُشْرِكُواْ بِهِ شَيْئاً وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَاناً وَبِذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَى وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ إِنَّ اللّهَ لاَ يُحِبُّ مَن كَانَ مُخْتَالاً فَخُوراً	اَتے اَللہ دِی عبادت کیتی کرو، اُوندے نال کہیں شَئے کُوں شریک نہ بنٹاؤ، اَتے چنّگا سلوک کیتا کرو، آپنٹیں ماء پِیوٗ نال، اَتے سَوڑے سَنگ والیاں نال، یتیماں نال، غریب غرباء نال، اَتے نال والے ہمسائیاں نال، اَتے اَنْ سُونھیں ہمسائیاں نال، اَتے جِہڑے تُہاڈے کولھ ٻہنْ کھڑنْ والے ہووِن، اَتے مسافراں نال، اَتے جِہڑے (بانھے، بانھیاں) تُہاڈی ملکیت وِچ ہووِن، (ساریاں) نال، بیشک اَللہ اُوکوں پسند نھیں کریندا جِہڑا جو آکڑ وِچ رہے تے ٻڑاں مارے (۳٦)۔
37.	الَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا آتَاهُمُ اللّهُ مِن فَضْلِهِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَاباً مُّهِيناً	(اَتے) نہ اُنھاں کُوں، جِہڑے جو خود وِی بخیلی کریندِن تے ٻنھاں لوکاں کُوں وِی بخیلی کرنْ کِیتے اَکھیندِن، اَتے لُکا رَکھیندن جِہڑا کُجھ اَللہ آپنٹیں فضل تے کرم نال اُنھاں کُوں ڈِتا ہوئے، اَتے اَساں اِیھو جِیہے نا شکرے بندیاں کِیتے ذلیل کرنْ والا عذاب تیار کِیتا ہوئے (۳۷)۔
38.	وَالَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِئَـاء النَّاسِ وَلاَ يُؤْمِنُونَ بِاللّهِ وَلاَ بِالْيَوْمِ الآخِرِ وَمَن يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِيناً فَسَاء قِرِيناً	اَتے نہ اُنھاں کُوں، جِہڑے جو آپنٹاں مال متاع خرچ کریندِن تاں او وِی لوکاں دے ڈِیکھاونْ کِیتے، اَتے او نہ اَللہ اُتے اِیمان گِھن آندِن، تے نہ قیامت دے ڈِینہ کُوں مَنیندِن، اَتے جِہڑا کوئی شیطان آپنٹاں گھاٹا سنگتی بنٹا گِھنے تاں او ٻہُوں گندا سنگتی ہِس (۳۸)۔
39.	وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ آمَنُواْ بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ وَأَنفَقُواْ مِمَّا رَزَقَهُمُ اللّهُ وَكَانَ اللّهُ بِهِم عَلِيماً	اَتے کیا گھاٹا ہانے، جیکر او اَللہ اُتے، تے قیامت دے ڈِینہ اُتے ایمان گِھن آوِن ہا، اَتے جِہڑا رِزق اللہ اُنھاں کُوں ڈِتا ہوئے اُوندے وِچوں خرچ چا کرنْ ہا، اَتے اِیہ انھاں کُوں چنگی طرح جاندے (۳۹)۔
40.	إِنَّ اللّهَ لاَ يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ وَإِن تَكُ حَسَنَةً يُضَاعِفْهَا وَيُؤْتِ مِن لَّدُنْهُ أَجْراً عَظِيماً	بیشک اَللہ ذرّہ جِتی وِی کہیں دا حق نھیں مریندا، اَتے جیکر نیکی کِیتی گئی ہوسی، تاں اُوکوں وَدھا ڈِیسی، اَتے آپنٹیں کنوں ہِک ٻہُوں وَڈا اَجر بخشیسی (٤٠)۔
41.	فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِن كُلِّ أمَّةٍ بِشَهِيدٍ	بَھلا کیا حال ہوسے، جَڈاں اَساں ہر اُمت وِچوں ہِک ہِک گواہ (اَصلیت

	وَجِئْنَا بِكَ عَلَىٰ هَٰؤُلَاءِ شَهِيداً	ڈِساوݨ والے) کوں گِھن آسوں، اَتے تیکوں وِی اُنھاں ساریاں دا گواہ بݨا تے گِھن آسوں (٤١)۔
42.	يَوْمَئِذٍ يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصَوُا الرَّسُولَ لَوْ تُسَوَّىٰ بِهِمُ الْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثاً	اُوں ڈِینہ جِنھاں کُفر کِیتا ہوسی، اَتے رسُول دِی نافرمانی کِیتی ہوسی اَرداسی تِھیسِن جو اُنھاں کُوں پُور تے زمین کُوں برابر کر ڈِتا وَنجے، وَل اِیہ جو اَللہ کنُوں کوئی ڳالھ لُکا نہ سَگِسِن (٤٢)۔
43.	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُباً إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّىٰ تَغْتَسِلُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيداً طَيِّباً فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوّاً غَفُوراً	اَے اِیمان گِھن آوݨ والو ! نماز دے نیڑے نہ وَنجو جے توڑیں جو تُساں نشے وِچ ہووُو، اَتے تُساں جِہڑا کُجھ اَلاؤ، سمجھ نہ سَگو، اَتے جُنبے ہوئے نہ ہُووُو، اِیہ ہِیٔ ڳالھ ہے جو تُساں سَفر وِچ ہووُو، اَتے جے توڑیں غسل نہ کر سگو، اَتے تُساں بیمار ہُووُو، یا تُساں سَفر وِچ ہیوے، یا تُساں وِچوں کوئی پاخانہ کرتے آوے یا ذالیں نال سمھ تے (صحبت کر تے) آئے ہووُو، تے پاݨی نہ مِل سگے، تاں پاک مِٹّی گولھ گِھنو، بَس اُوندے نال آپݨیاں مونھاں دا تے آپݨیاں ہتھاں دا مسح کر گِھنو، بے شک اللہ معاف کر ڈِیوَݨ والا تے بخشݨ ہار ہے (٤٣)۔
44.	أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيباً مِنَ الْكِتَابِ يَشْتَرُونَ الضَّلَالَةَ وَيُرِيدُونَ أَنْ تَضِلُّوا السَّبِيلَ	کیا تُساں اُنھاں لوکاں کُوں نھیں ڈِٹھا بھالیا جِنھاں کُوں کتاب وِچوں حِصہ ڈِتا گئے پَر او گمراہی نال اُوندا وَپار چا کریندِن اَتے چَہندِن جو تُساں وِی راہ کنُوں تِھڑک وَنجو (٤٤)۔
45.	وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَائِكُمْ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَلِيّاً وَكَفَىٰ بِاللَّهِ نَصِيراً	اَتے اَللہ تُہاڈے دُشمناں کُوں خوب ڄاݨدے ، اَتے کافی ہے اَللہ، تیڈا یار اَتے کافی ہے اَللہ تیکوں مَدد ڈِیوݨ والا (٤٥)۔
46.	مِنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاسْمَعْ غَيْرَ مُسْمَعٍ وَرَاعِنَا لَيّاً بِأَلْسِنَتِهِمْ وَطَعْناً فِي الدِّينِ وَلَوْ أَنَّهُمْ	جِہڑے لوک جو یہودی ہِن، اُنھاں وِچوں، کوئی لفظاں کُوں اُنھاں دے اَصلی معنیاں کنُوں پھر گھندِن، تے اپݨیاں زباناں کوں مروڑ تے، اَتے دین دے طعنے دے طور تے اَہدِن، جو اَساں سُݨ گِھدے اَتے

	قَالُواْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَاسْمَعْ وَانظُرْنَا لَكَانَ خَيْراً لَّهُمْ وَأَقْوَمَ وَلَـكِن لَّعَنَهُمُ اللّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلاَ يُؤْمِنُونَ إِلاَّ قَلِيلاً	نھیں منیندے، اَتے سنڑو جِہڑا کُجھ نھیں سنڑوایا ویندا، اَتے لحاظ (رعایت) چا کر، اَتے جیکر او اِیں چا اَہدے جو " اَساں سُنڑ گِھدے اَتے مَن گِھدے اَتے اَساں دو ڈیکھ (توجہ کر) " تاں اِیہ انھاں دے حق وِچ چنڳا رہندا، اَتے موقع دے مناسب رہندا، پر اَللہ نے اُنھاں اُتے اُنھاں دے کُفر دِی وَجہ کنوں لعنت بھیجی ہے، بَس اِیہ کڈاں ایمان گِھن آندِن سِوائے تھوڑے جیہاں دے (٤٦)۔
.47	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ آمِنُواْ بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقاً لِّمَا مَعَكُم مِّن قَبْلِ أَن نَّطْمِسَ وُجُوهاً فَنَرُدَّهَا عَلَى أَدْبَارِهَا أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّا أَصْحَابَ السَّبْتِ وَكَانَ أَمْرُ اللّهِ مَفْعُولاً	اَے او لوکو، جنھاں کُوں کتاب ڈِتی گِئی ہئی ، اِیندے اُتے وِی اِیمان گِھن آؤ، جیکوں اَساں نازل کِیتے، جِہڑی جو تُہاڈے والی کُوں سچّا منیندی ہے، بلکہ اِیں ڳالھ کنوں پہلے گِھن آؤ جو اَساں مُونھاں کُوں وِڳاڑ ڈیوں اُنھاں کنڈیں دے پِچھوں لا چھوڑوں، یا اُنھاں اُتے لعنت بھیجوں جَیں طرح دِی چھنڑ چھنڑ دے ڈِینہ والیاں تے بھیجی گِئی ہئی، اَتے اَللہ دا حکم پُورا تِھی تے رَہندے (٤٧)۔
.48	إِنَّ اللّهَ لاَ يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاءُ وَمَن يُشْرِكْ بِاللّهِ فَقَدِ افْتَرَى إِثْماً عَظِيماً	بیشک اَللہ اِہجے گُناہ کُوں نھیں بخشیندا جو کہیں کُوں اُوندا شریک بڻایا وَنجے، اَتے اِیندے علاوہ ٻئے سارے گناہ معاف کر ڈِیندے جیکر چاہے تاں، اَتے جَیں اَللہ نال کہیں کوں شریک بڻائے، تاں اُوں ٻہُوں وَڈے گناہ والا بُہتان لائے (٤٨)۔
.49	أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُزَكُّونَ أَنفُسَهُمْ بَلِ اللّهُ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَلاَ يُظْلَمُونَ فَتِيلاً	کیا تُساں اُنھاں لوکاں کوں نھیں ڈِٹھا، جِہڑے آپڻیں آپ کُوں پاک ڈِسیندِن، حالانکہ اَللہ اِی جیکوں چہندے پاک بڻیندے، تے او دھاگے جِتّی وِی بے اِنصافی نھیں کریندا (٤٩)۔
.50	انظُرْ كَيفَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللّهِ الكَذِبَ وَكَفَى بِهِ إِثْماً مُّبِيناً	ڈیکھو تاں سہی، اِیہ اَللہ دے متعلق کہجا کُوڑ مریندِن، انھاں کِیتے اِیہو کھلّا ڈُلا گُناہ کافِی ہے (٥٠)۔
.51	أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُواْ نَصِيباً مِّنَ	کیا تُساں اُنھاں لوکاں کُوں نھیں ڈِٹھا، جِنھاں کُوں کتاب وِچوں حِصّہ

	الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَىٰ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا سَبِيلًا	ݙتا گئے، پر بے حقیقت تے شیطانی ڳالھیں اُتے ایمان گھن آندِن، اَتے اُنھاں کیتے، جھڑے جو ایمان گھن آئن آہدِن جو ایہ ایمان والیاں دی نسبت زیادہ ہدایت والے رَستے تے ہِن (۵۱)۔
.52	أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَن يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُ نَصِيرًا	ایہے او لوک ہِن، جنھاں تے اللہ لعنت بھیجی ہے، وَل ایہ جو جنھاں اُتے اللہ لعنت بھیجے تاں تُساں اُنھاں دا کوئی مددگار نہ ݙیکھسو (۵۲)۔
.53	أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّنَ الْمُلْكِ فَإِذًا لَّا يُؤْتُونَ النَّاسَ نَقِيرًا	بھاویں تاں اقتدار (بادشاہی) وِچوں کوئی حِصّہ ملیا ہوئے پر ایہ لوکاں کوں ذری جتّی وی نہ ݙیسن (۵۳)۔
.54	أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَىٰ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِن فَضْلِهِ فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُم مُّلْكًا عَظِيمًا	یا او لوکاں اُتے حَسد کریندِن اُوں شئے دا، جھڑی اللہ اُنھاں کوں اپݨیں فضل تے کرم نال ݙتی ہوئی ہے، اَساں تاں اِبراہیم دی اولاد کوں کتاب وی ݙتی، دانائی وی سکھائی، تے اُنھاں کوں اَساں ہِک وݙی سلطنت ݙے رکھی ہَئی (۵۴)۔
.55	فَمِنْهُم مَّنْ آمَنَ بِهِ وَمِنْهُم مَّن صَدَّ عَنْهُ وَكَفَىٰ بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا	اُنھاں وِچوں کجھ او ہِن، جھڑے اُوندے اُتے ایمان گھن آئے اَتے کجھ او ہِن جھڑے اُوں کنوں پَرے پَرے رِیہے، انھاں کیتے تاں ساڑ چھوڑݨ والی دوزخ کافی ہے (۵۵)۔
.56	إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصْلِيهِمْ نَارًا كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُهُم بَدَّلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا	جنھاں لوکاں اَساݙیاں آیاتاں (نشانیاں) نھیں منیاں، ہُوں جلدی اُنھاں کوں بھا وِچ سَٹ ݙتا ویسی، جڈاں اُنھاں دے چم ڳل سڑ ویسن تاں اُنھاں چماں کوں نویاں چماں نال بدل ݙیندے رہسوں، تاں جو عذاب دا مزہ چکھدے رہن، بے شک اللہ زبردست ہے حکمت والا ہے (۵۶)۔
.57	وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَّهُمْ فِيهَا	اَتے جھڑے لوک ایمان اِیندِن، تے نیک عمل کریندِن اَساں اُنھاں کوں ضرور اُوں بہشت وِچ ٹِکیسوں، جیندے تلے نہراں وَگدیاں پیاں ہوسن، او اُوندے وِچ ہمیش کیتے رہسن، اِنھاں کیتے اُوندے وِچ

	أَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَنُدْخِلُهُمْ ظِـلاًّ ظَلِيلاً	پاک صاف بیبیاں ہوسن اَتے انھاں کوں اَساں گھاٹی چھاں وِچ گھن ویسوں (۵۷)۔
.58	إِنَّ اللّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تُؤدُّواْ الأَمَانَاتِ إِلَى أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُم بَيْنَ النَّاسِ أَن تَحْكُمُواْ بِالْعَدْلِ إِنَّ اللّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُم بِهِ إِنَّ اللّهَ كَانَ سَمِيعاً بَصِيراً	اَللہ تُہاکوں حکم ڈیندے جو اَمانتاں رَکھݨ والیاں کوں اِنھاں دِیاں اَمانتاں وَلا ڈے ڈِتیاں کرو، اَتے جڈاں لوکاں وِچ کوئی فیصلہ کرݨ لگو، تاں اِنصاف نال فیصلہ کیتا کرو، بے شک اَللہ تُہاکوں بہوں سوہݨیں نصیحت کریندے، بے شک اللہ چنگی طرح سُݨݨ والا ڈیکھݨ والا ہے (۵۸)۔
.59	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ أَطِيعُواْ اللّهَ وَأَطِيعُواْ الرَّسُولَ وَأُوْلِي الأَمْرِ مِنكُمْ فَإِن تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللّهِ وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلاً	اَے لوکو جہڑے جو اِیمان گھن آئیوے، اَللہ دِی اطاعت کرو، اَتے رسول دا آکھیا منّو، اَتے اپݨیں وِچ دے حاکم دا، جیکر کہیں معاملے وِچ تُہاڈے وِچ تنازع کھڑا تھی وَنڄے تاں اُوکوں اَللہ دو، تے رسول دو گھن وَنڄو، جڈاں جو تُساں اَللہ اُتے، تے قیامت دے ڈینہہ اُتے اِیمان رَکھیندو، اِیہ تُہاڈے کیتے بہوں چنگی گالھ ہے، تے ایندا نتیجہ وِی چنگا رہسی (۵۹)۔
.60	أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُواْ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُواْ إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُواْ أَن يَكْفُرُواْ بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلاَلاً بَعِيداً	کیا تَیں انھاں لوکاں کوں ڈِٹھے، جہڑے اِیں زُعم وِچ ہِن، جو اُوندے اُتے اِیمان رَکھیندِن جہڑا کُجھ تیڈے اُتے نازل کیتا گئے، اَتے جہڑا کُجھ تَیں کنوں پہلے نازل کیتا گئے، پر انھاں دے اِرادے اِیہ ہِن، جو آپݨیں معاملے دا فیصلہ کہیں سرکش شیطان کنوں کراوِن، حالانکہ انھاں کوں حکم ڈِتا گئے جو اُوندے اُتے یقین نہ کرن، کیوں جو شیطان تاں اِیہ چہندے جو اُنھاں کوں گمراہی وِچ پھساوے تے او وِی بہوں وَڈی گُمراہی وِچ (٦٠)۔
.61	وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْاْ إِلَى مَا أَنزَلَ اللّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ	اَتے جڈاں اُنھاں کوں آکھیا ویندے جو جہڑا کُجھ اَللہ دِی طرفوں نازل تھئے، اُوندو رجوع کرو، اَتے رسول والے پاسے دو آؤ، تاں منافقاں

	عَنكَ صُدُوداً	کوں ڈیکھدیں، جو تیں کنُوں پَرے تِھی تے رَہندِن، بلکہ بَہُوں پَرے (٦١)۔
.62	فَكَيْفَ إِذَآ أَصَابَتْهُم مُّصِيبَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَآءُوكَ يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنْ أَرَدْنَآ إِلَّآ إِحْسَاناً وَتَوْفِيقاً	بَس اُوں ویلے کیا حال کیا ہوندیں، چڈاں اُنھاں اُتے کوئی مصیبت آندی ہے، بہ سبب اُوندے جِہڑا کُجھ اُنھاں آپنْیاں ہتھاں نال اَگوں کیتے بھیجا ہوندے، وَل تاں تیڈے کولھ بھنّے آندِن، اَللہ دِیاں قَسماں چیندِن جو اَساں تاں سوائے بَھلائی تے صُلح صفائی دے کُجھ نھیں چہندے (٦٢)۔
.63	أُولَـٰٓئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِى قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُل لَّهُمْ فِىٓ أَنفُسِهِمْ قَوْلاًۢ بَلِيغاً	اِیہ او لوک ہِن جِنھاں دے دِلاں وِچ جِہڑا کُجھ ہے اَللہ جانْدا کھڑے تُوں اُنھاں کنُوں مُنّہ وَٹا چا، تے انھاں کوں نصیحت کر اَتے انھاں کوں او گالھ آکھ، جِہڑی جو اُنھاں دے دِلاں وِچ اَثر وَنّج کرے (٦٣)۔
.64	وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذ ظَّلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمْ جَآءُوكَ فَاسْتَغْفَرُواْ اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُواْ اللَّهَ تَوَّاباً رَّحِيماً	اَتے اَساں جِہڑا رسول وِی بھیجے، اِیں واسطے بھیجے جو اَللہ دے فرمان دے مطابق اُوندی پَیروی کِیتی وَنّجے، اَتے جَڈاں اِیہ لوک اپنْیں حق وِچ ظلم کر کھڑے ہَن، جیکر تیڈے کولھ آویندے بَس اَللہ کنُوں بخشش دِی دُعا منگدے، اَتے رسول وِی انھاں کِیتے بخشش دِی دُعا منگدا، تاں اَللہ کُوں معاف کر ڈیونْ والا تے وَڈے رَحم والا پیندے (٦٤)۔
.65	فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُواْ فِىٓ أَنفُسِهِمْ حَرَجاً مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُواْ تَسْلِيماً	بَس تیڈے رَبّ دِی قسم ! جو اِیہ لوک اِیمان کائے نہ گِھن آسِن، جے توڑیں اِیہ اپنْیاں جھیڑیاں جھگڑیاں وِچ تُہا کوں آپنْاں مُنصِف نہ بنْاوِن، وَل جِہڑا فیصلہ تُوں کر ڈیویں، اُوندے وِچ آپنْاں کوئی حَرج نہ سَمجھِن، بلکہ اُوکوں دل نال مَن گِھنّن (٦٥)۔
.66	وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنِ اقْتُلُوٓاْ أَنفُسَكُمْ أَوِ اخْرُجُواْ مِن دِيَارِكُم مَّا	اَتے جیکر اَساں اُنھاں کُوں حکم ڈیندے جو آپنْیاں جاناں دِی قربانی ڈیوو، یا آپنْیں گھر چھوڑ تے چلیے وَنّجو، تاں اُنھاں وِچوں تھوڑے جیہے

	فَعَلُوهُ إِلَّا قَلِيلٌ مِّنْهُمْ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُواْ مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْراً لَّهُمْ وَأَشَدَّ تَثْبِيتاً	بندے اِیہ کم کریندے، اَتے جیکر اِیہ اُوں نصیحت اُتے عمل کر چھوڑیندے، جہڑی اُنھاں کُوں کِیتی گئی ہَئی، تاں اِیہ گالھ اُنھاں کِیتے زیادہ بَھلائی اَتے (دِین وِچ) زیادہ ثابت قدمی دا باعث بݨدی (٦٦)۔
.67	وَإِذاً لَّآتَيْنَاهُم مِّن لَّدُنَّـا أَجْراً عَظِيماً	اَتے اُوں ویلے اَساں انھاں کُوں آپݨیں طرفوں وَڈا اَجر ڈِیندے (٦٧)۔
.68	وَلَهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطاً مُّسْتَقِيماً	اَتے انھاں کوں سِدھی راہ لیندے (٦٨)۔
.69	وَمَن يُطِعِ اللّهَ وَالرَّسُولَ فَأُوْلَـئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللّهُ عَلَيْهِم مِّنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاء وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَـئِكَ رَفِيقاً	اَتے جہڑے اَللہ دِی تے رسول دی تابعداری کریندِن، بَس اِیہے انھاں دے سنگتی بݨے ہوئے ہوسِن، جنھاں اُتے اَللہ نے فضل تے کرم کِیتا ہوئے، یعنی نبی، صِدّیق، شہید تے نیک لوک ! اَتے اِیہ ڈاڈھے چَنگے سنگتی ہِن (٦٩)۔
.70	ذَلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللّهِ وَكَفَى بِاللّهِ عَلِيماً	اِیہ اَللہ دے فضل دا کرم ہے، اِیہ کافی ہے جو اَللہ سَب کُجھ جاݨݨ والا ہے (٧٠)۔
.71	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ خُذُواْ حِذْرَكُمْ فَانفِرُواْ ثُبَاتٍ أَوِ انفِرُواْ جَمِيعاً	اَے لوکو جہڑے جو اِیمان گِھن آئیوے ! آپݨیں حفاظت دا سامان ہَتھ وِچ کر گِھنو، بَس ٹولی ٹولی تِھی تے یا سارے دے سارے کَٹھے تِھی تے نِکلو (٧١)۔
.72	وَإِنَّ مِنكُمْ لَمَن لَّيُبَطِّئَنَّ فَإِنْ أَصَابَتْكُم مُّصِيبَةٌ قَالَ قَدْ أَنْعَمَ اللّهُ عَلَيَّ إِذْ لَمْ أَكُن مَّعَهُمْ شَهِيداً	اَتے بیشک تُہاڈے وِچوں کوئی تاں ڈِھل چا کریندے بَس جیکر تُہاڈے اُتے کوئی مصیبت آ وَنّجے، تاں اَہدے جو اِیہ تاں اَللہ نے میڈے اُتے فضل چا کِیتے، جو میں اُنھاں وِچ شامل نہ ہَم (٧٢)۔
.73	وَلَئِنْ أَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِّنَ الله لَيَقُولَنَّ كَأَن لَّمْ تَكُن بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَا لَيتَنِي كُنتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزاً عَظِيماً	اَتے جیکر واقعی تُہاڈے اُتے اَللہ دِی طرفوں فضل تے کرم تِھی وَنّجے تاں اُنھاں وِچوں وَل ہر کوئی اَہدے جو تُہاڈے تے میڈے وِچ آپس دی کوئی سنگت نہ ہئی، اَرمان ہے جو مَیں اُنھاں نال ہوندا تاں بَس بَہوں کامیاب رہندا (٧٣)۔

.74	فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالآخِرَةِ وَمَن يُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللهِ فَيُقْتَلْ أَو يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْراً عَظِيماً	پَس اَللہ دِی راہ وِچ اُوہے جِہاد کرن، جِنھاں نے دُنیاوی زِندگانی دے وَٹے آخرت دی زندگانی دا سودا کر گھدے، اَتے جھڑا جو اَللہ دِی راہ وِچ جہاد کرتے قتل تھی وَنجے یا او غالب آ وَنجے، تاں ہُوں جلدی اَساں اُوکوں وَڈا اَجر ڈیسوں (۷٤)۔
.75	وَمَا لَكُمْ لاَ تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَـذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنْكَ وَلِيّاً وَاجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنْكَ نَصِيراً	بَھلا تُہاکوں کیا تھی گِئے، جو تُساں اَللہ دِی راہ وِچ آتے اُنھاں بے وسیاں جواناں ذالیں تے بالاں دِی خاطر نہوے لَڑدے جھڑے جو فریاد کریندِن، جو اَساڈے رَبّ آ اَساکوں اِیں شہر وِچوں کَڈھ جو ایندے وِچ ظالم وَسدِن، اَتے اَپڻیں طَرفوں اَساڈے کِیتے کہیں کُوں اَساڈا وَلی وارث بڻا، اَتے اَپڻیں طرفوں اَساڈا کوئی مددگار بھیج (۷۵)۔
.76	الَّذِينَ آمَنُواْ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللهِ وَالَّذِينَ كَفَرُواْ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ فَقَاتِلُواْ أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفاً	او لوک جھڑے جو اِیمان گِھن آئن، اَللہ دِی راہ وِچ جہاد کریندِن، اَتے جھڑے لوگ کافر ہِن، او شیطان (تے بُتاں) دِی طرفداری وِچ لڑدِن، پَس تُساں شیطان دے بندیاں نال لڑو، یقین کرو جو شیطان دا داء پیچ اَصلوں بیکار ہے (۷٦)۔
.77	أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّواْ أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُواْ الصَّلاَةَ وَآتُواْ الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُواْ رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْلاَ أَخَّرْتَنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالآخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ اتَّقَى وَلاَ تُظْلَمُونَ فَتِيلاً	بَھلا تُساں اُنھاں لوکاں کُوں وِی ڈِٹھے، جِنھاں کُوں آکھیا گیا ہا جو اَپڻیں ہَتھ (لڑائی کنُوں) جَھل گِھنو، اَتے نمازاں پڑھی رَکھو، اَتے زکوتاں ڈِتی رَکھو، پَس ہُڻ جو انھاں اُتے جہاد فرض کِیتا گِئے، تاں اُنھاں وِچوں ہِک ٹولی لوکاں کنُوں اِیویں ڈرڻ پے گِئی ہے، جیویں جو اَللہ کنُوں ڈریجے بلکہ اِیں کنُوں وِی زیادہ ! اَتے اَہدن اَساڈے رَبّ آ ! تَیں اَساڈے اُتے جہاد کیوں فرض کر ڈِتے، اَساکوں تاں تھوڑی جِتّی مہلت ڈے ڈِیندا، (اَے رسول) آکھ ڈِیوو جو دُنیاوی فائدہ ہُوں تھوڑا ہے بلکہ اُوں کِیتے آخرت بڑی چنگی شئے ہے جھڑا جو پرہیزگار ہے، اَتے تُساں تے دھاگے

		جتی وِی ظلم نہ کیتا ویسی (۷۷)۔
.78	أَيْنَمَا تَكُونُواْ يُدْرِككُّمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشَيَّدَةٍ وَإِن تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُواْ هَـٰذِهِ مِنْ عِندِ اللّهِ وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُواْ هَـٰذِهِ مِنْ عِندِكَ قُلْ كُلًّ مِّنْ عِندِ اللّهِ فَمَا لِهَـٰؤُلاَءِ الْقَوْمِ لاَ يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثاً	تُساں جِتھاں وِی ہوسو، موت تُہاکوں اُتھائیں آ پچڑسی، بھاویں تُساں پکیاں قلعیاں وِچ وِی کیوں نہ ہوسو، اَتے جیکر اُنھاں کُوں کوئی فائدہ (یا سُکھ) پہنچدے، تاں اَہدِن جو اِیہ اللہ دِی طرفوں ہے، اَتے جیکر اُنھاں کوں کوئی (نقصان یا ڈُکھ) پہنچدے تاں (اَے رسول) او اَہدِن جو تُہاڈِی وَجہ کنُوں پہنچے، تُساں آکھ ڈیوو جو اِیہ سارا کُجھ (ڈُکھ سُکھ) اللہ دِی طرفوں پہنچدے، وَت اِیں قوم کُوں کیا تھی گئے، جو اِتنی گالھ وِی انھاں دِی سَمجھ وِچ نھیں آسگدِی (۷۸)۔
.79	مَّا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِن سَيِّئَةٍ فَمِن نَّفْسِكَ وَأَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولاً وَكَفَى بِاللّهِ شَهِيداً	(اَے اِنسان) جھڑی کُجھ بَھلائی تیڈے نال تھیندی ہے، او تاں اللہ دِی طرفوں ہے، اَتے جھڑی کُجھ مصیبت تیڈے اُتے آندی ہے او تیڈے نفس دِی وجہ کنُوں آندی ہے، اَتے (اَے محمدؐ) اَساں تیکوں لوکاں دو رسول بنا تے بھیجے، اَتے اللہ کافی ہے، اِیں گالھ دا گواہ (۷۹)۔
.80	مَّنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللّهَ وَمَن تَوَلَّى فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظاً	پَس جیں شخص رسول دِی فرمانبرداری کیتی اُوں بیشک اللہ دِی فرمانبرداری کیتی، اَتے جھڑے کوئی کَنڈ وَلا وَنجن، تاں وَل اَساں تیکوں اُنھاں اُتے کوئی نگہبان بنا تے نھیں بھیجا (۸۰)۔
.81	وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَزُواْ مِنْ عِندِكَ بَيَّتَ طَآئِفَةٌ مِّنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ وَاللّهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُونَ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّهِ وَكَفَى بِاللّهِ وَكِيلاً	مُنّہ تے تاں فرمانبرداری والی گالھ کریندِن پر جڈاں تیں کنُوں چلے ویندِن تاں انھاں وِچوں ہِک ٹولی رات کُوں جھڑا کُجھ تُوں اَہدیں اُوندے خِلاف صلاحیں کریندِن اللہ اُنھاں کُوں لِکھ گھندے، جھڑیاں جھڑیاں صلاحیں او کریندِن، بَس تُوں اُنھاں کنُوں کنڈ چا وَلا، اَتے اللہ اُتے توکل کر گھن، اللہ تیڈے کم بناوَݨ والا ہے (۸۱)۔
.82	أَفَلاَ يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِندِ غَيْرِ اللّهِ لَوَجَدُواْ فِيهِ اخْتِلاَفاً	کیا اِیہ لوک قرآن وِچ غور نھیں کریندے، اَتے جیکر اِیہ اللہ کنُوں سِوا کہیں بِئے دِی طرفوں ہوندا، تاں اِیندے وِچ بَہوں اِختلافات والیاں

	كَثِيراً	ڳالھیں ملدیاں (٨٢)۔
.83	وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِّنَ الْأَمْنِ أَوِ الْخَوْفِ أَذَاعُوا بِهِ وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَىٰ أُولِي الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنْبِطُونَهُ مِنْهُمْ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلَّا قَلِيلاً	اَتے جڈاں اَمن یا خوف دِی کوئی خبر اُنھاں کولھ پُجدی ہے تاں اُوکوں ہُلا ڈیندِن، جیکر اُوکوں رسول کُوں تے اَپڻیاں ذمے دار سرداراں کُوں وَنج سٹاوِن، تاں اُنھاں وِچوں او لوک جہڑے اِہجیاں ڳالھیں دِی سَمجھ رَکھیندِن اُوکوں ضرور جاݨ ویندِن، اَتے جیکر تُہاڈے اُتے اَللہ دا فضل تے اُوندی رَحمت نہ ہوندی تاں سِوائے تھوڑے جیہے لوکاں دے تُساں سارے شیطان پچھُوں لَگ پوندے (٨٣)۔
.84	فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسَكَ وَحَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَسَى اللَّهُ أَن يَكُفَّ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ أَشَدُّ بَأْساً وَأَشَدُّ تَنكِيلاً	(اَے محمدؐ) بَس تُوں اَللہ دے راہ وِچ لَڑ، تیڈے اُتے خود آپڻیں آپ دے سِوا کہیں ٻے دِی ذمہ واری کائے نھیں، اَتے موموناں کُوں جہاد دِی ترغیب ڈے، ٻہُوں جلدی اَللہ کریسی جو کافر تھی وَنڄݨ والیاں دِی لڑائی رُک ویسی، اَللہ لڑائی دے لحاظ نال ٻہُوں سَخت ہے، اَتے سَزا ڈیوݨ وِچ وِی ٻہُوں سخت ہے (٨٤)۔
.85	مَّن يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُن لَّهُ نَصِيبٌ مِّنْهَا وَمَن يَشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً يَكُن لَّهُ كِفْلٌ مِّنْهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّقِيتاً	جہڑا شخص چنڳائی دِی سفارش کریسی، تاں اُوندے کِیتے اُوندے (ثواب) وِچوں ہِک حِصّہ ہوندا ہے اَتے جہڑا برائی کرݨ کُوں اَکھیسے تاں اُوندے کِیتے اُوندے (گناہ) وِچوں ہِک حِصّہ ہوندا ہے، اَتے اَللہ ہر شئے تے پُوری قُدرت رَکھݨ والا ہے (٨٥)۔
.86	وَإِذَا حُيِّيتُم بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَسِيباً	اَتے جہڑے ویلے تُہاکوں کوئی سَلام دُعا کرے تاں تُساں اُوکوں اُوندے کنُوں زیادہ چنڳی طرح سَلام دُعا کِیتی کرو یا اُوہو جہی سہی ! بیشک اَللہ ہر شئے دا حِساب گِھنݨ والا ہے (٨٦)۔
.87	اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثاً	اَللہ اِی ہے اُوندے سِوا کوئی عبادت دے لائق کائے نھیں، قیامت دے ڈِینہ تُہاکوں ضرور ہِک جاء کٹھا کریسی، ایندے وِچ کوئی شک اِی کائے نھیں، اَتے ڳالھ کرݨ وِچ اَللہ کنُوں ٻیا زیادہ سچّا کوݨ ہے (٨٧)۔

.88	فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ فِئَتَيْنِ وَاللهُ أَرْكَسَهُمْ بِمَا كَسَبُوا أَتُرِيدُونَ أَن تَهْدُوا مَنْ أَضَلَّ اللهُ وَمَن يُضْلِلِ اللهُ فَلَن تَجِدَ لَهُ سَبِيلاً	کیا تِھی گیوے، جو تُساں منافقاں دے معاملے وِچ ڈُوں فرقے بݨ گیوے، اَللہ تاں اُنھاں کُوں انھاں دے کرتُوتاں دِی وَجہ کنُوں کُفر دو بَھنّوا چھوڑے، کیا تُساں چَہندو جو اُنھاں کُوں وِی ہدایت تے گِھن آؤُو، جِنھاں کُوں اَللہ گُمراہ کر چھوڑے حالانکہ جیکوں اَللہ گُمراہ کر ڈِیوے توں اُونّدے کِیتے کوئی رَاہ نہ لَبھ سَگیسیں (۸۸)۔
.89	وَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُونَ سَوَآءً فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ أَوْلِيَآءَ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا فِي سَبِيلِ اللهِ فَإِن تَوَلَّوْا فَخُذُوهُمْ وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ وَجَدتُّمُوهُمْ وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وَلِيّاً وَلَا نَصِيراً	او تاں اِیہو چَہندِن جو تُساں وِی کُفر اِختیار کر گِھنو، جیویں جو اُنھاں کِیتا ہوئے، بَس اِیں طرح ہِکو جیہے تِھی وَنّجو، لہٰذا اُنھاں وِچوں کہیں کُوں آپݨاں یار نہ بݨا گِھنّن جے توڑیں جو او اَللہ دے راہ تے ہجرت کر تے نِکل نہ آوے، بَس جیکر او تُہاڈے آکھیے کنوں کنڈ چا وَلاون، تاں اُنھاں کُوں پکڑ گِھنّو تے اُنھاں کُوں قتل کر چھوڑو جِتھاں کِتھائیں وِی او تُہاکوں لَبّھِن، اَتے انھاں وِچوں کہیں کُوں نہ یار بݨاؤ تے نہ مَددگار (۸۹)۔
.90	إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَاقٌ أَوْ جَآءُوكُمْ حَصِرَتْ صُدُورُهُمْ أَن يُقَاتِلُوكُمْ أَوْ يُقَاتِلُوا قَوْمَهُمْ وَلَوْ شَآءَ اللهُ لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقَاتَلُوكُمْ فَإِنِ اعْتَزَلُوكُمْ فَلَمْ يُقَاتِلُوكُمْ وَأَلْقَوْا إِلَيْكُمُ السَّلَمَ فَمَا جَعَلَ اللهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلاً	پر سِوائے اُنھاں دے جِہڑے جو اُوں قوم نال وَنّج رَلّن، جِنھاں دا تُہاڈے نال وعدہ وَعید تِھیا ہویا ہووے، یا او تُہاڈے کولھ اِیں آ وَنّجن جو اُنھاں دے دِل اِیں ڳالھ کنُوں کَھٹے تِھی ڳِئن، جو او تُہاکُوں قتل کرن یا آپݨیں قوم کُوں، اَتے جیکر اَللہ چَہندا تاں اُنھاں کُوں تُہاڈے اُتے غالب کریندا تے او ضرور تُہاڈے نال لڑدے، جیکر او تُہاڈے کنُوں ہِک پاسے تِھی وَنّجن، اَتے تُہاڈے نال لڑائی وِی نہ کرن، اَتے تُہاڈے نال صلح سلامتی دا ہَتھ مِلاون، وَل اَللہ تُہاڈے کِیتے اُنھاں دے خلاف کوئی راہ نھیں رَکھیا (۹۰)۔
.91	سَتَجِدُونَ آخَرِينَ يُرِيدُونَ أَن يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ كُلَّ مَا رُدُّوٓا	ہُݨ جلدی تُساں کُجھ بے (منافق) لوک ڈِیکھسو، جِہڑے چَہندِن جو تُساں کنُوں وِی اَمن وِچ رہِن تے آپݨیں قوم کنُوں وِی ! پَر جیکر انھاں

	إِلَى الْفِتْنَةِ أُرْكِسُواْ فِيهَا فَإِن لَّمْ يَعْتَزِلُوكُمْ وَيُلْقُوَاْ إِلَيْكُمُ السَّلَمَ وَيَكُفُّوَاْ أَيْدِيَهُمْ فَخُذُوهُمْ وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثِقِفْتُمُوهُمْ وَأُوْلَـئِكُمْ جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَاناً مُّبِيناً	کُوں فِتنہ فساد والے پاسے سَڈیا ویندے، تاں پَھج تے ویندِن، پَس جیکر اِیہ لوک تُساں کنُوں ہِک پاسے نہ ہَٹن، اَتے تُہاڈے نال صُلح تے سلامتی دی گالھ وِی نہ کرن، اَتے نہ او (لڑائی کنُوں) آپݨیں ہَتھ روکن، تاں اُنھاں کُوں پکڑ گِھنو، اَتے قتل کر چھوڑو، او جِتھاں وِی تُہا کُوں لَبھن، اَتے اِیہے ہِن جِنھاں اُتے سارے اَسّاں ہَتھ چاوَݨ دا تُہا کوں کُھلا ڈُلا اِختیار ڈِے ڈِتے (۹۱)۔
.92	وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَن يَقْتُلَ مُؤْمِناً إِلاَّ خَطَئاً وَمَن قَتَلَ مُؤْمِناً خَطَئاً فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَى أَهْلِهِ إِلاَّ أَن يَصَّدَّقُواْ فَإِن كَانَ مِن قَوْمٍ عَدُوٍّ لَّكُمْ وَهُوَ مْؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَإِن كَانَ مِن قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِّيثَاقٌ فَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَى أَهْلِهِ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةً فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِّنَ اللّهِ وَكَانَ اللّهُ عَلِيماً حَكِيماً	اَتے کہیں مومن کِیتے اِیہ ٹھیک کائے نھیں، جو او کہیں مومن کوں مار گَھتّے، پر بُھلیں چُکیں دے ! اَتے جَیں کہیں مومن کُوں بُھلیں چُکیں مار گَھتے، تاں ہِک مسلمان غلام کوں آزاد کر ڈِیوے، اَتے خون بَہا وِی اُوندے وارثاں دے حوالے کرے، اِیہ بَئی گالھ ہَے، جو او اُوکوں معاف کر ڈِیون، پَس جیکر مقتول تُہاڈے دُشمناں دِی قوم وِچوں ہووے ، اَتے او مومن ہووے، تاں پَس ہِک مسلمان غلام کُوں آزاد کر ڈِیوے اَتے جیکر او اُوں قوم وِچوں ہووے جیندا تُہاڈے نال معاہدہ ہووے تاں اُوندا خون بَہا اُوندے وارثاں دے حوالے کر ڈِیوے، اَتے ہِک مومن غلام وِی آزاد کر ڈِیوے، وَل جیکر او اتّی نہ پھَر سگے، تاں او ڈُوں مہینیاں دے کَٹھے روزے رَکھے، اِیہ توبہ کرݨ دا ہِک طریقہ ہے اَللہ دِی طرفوں دا، اَتے اَللہ چَنگِی طرح جاݨدا کھڑے، تے او وَڈی حکمت والا ہَے (۹۲)۔
.93	وَمَن يَقْتُلْ مُؤْمِناً مُّتَعَمِّداً فَجَزَآؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِداً فِيهَا وَغَضِبَ اللّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَاباً عَظِيماً	اَتے جیکر کوئی مسلمان کہیں کُوں جاݨ بُجھ تے قتل کر ڈِیوے تاں اُوندی سزا دوزخ ہے جیندے وِچ او ہمیشہ رَہسی، اَتے اُوندے اُتے اَللہ دا غضب ڈھہسی، تے اُوندی لعنت وَسی، اَتے اُوندے کِیتے پَہوں وڈا عذاب تیار کِیتا ہوئے (۹۳)۔

.94	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللّهِ فَتَبَيَّنُواْ وَلاَ تَقُولُواْ لِمَنْ أَلْقَى إِلَيْكُمُ السَّلاَمَ لَسْتَ مُؤْمِناً تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِندَ اللّهِ مَغَانِمُ كَثِيرَةٌ كَذَلِكَ كُنتُم مِّن قَبْلُ فَمَنَّ اللّهُ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُواْ إِنَّ اللّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيراً	اَے اِیمان گِھن آوݨ والے لوکو ! جڈاں کڈائیں تُساں اَللہ دے راہ تے نِکل کھڑو، تاں چَنگی طرح پُچھ گُچھ کر گھدی کرو، جِہڑا تُہاکوں سَلام کرے، اُوکوں اِیں نہ آکھیا کرو، جو تُوں اِیمان والا کائے نھیں، تُہاڈی غرض غو تاں محض دُنیاوی مال متال چاوݨ ہوندے، اَللہ دے کولھ تاں ٻہُوں ساریاں نعمتاں ہِن، تُساں خود وِی تاں اِیں کنُوں پہلے ایویں ہاوے ! ٻَس اَللہ تُہاڈے اُتے احسان کِیتے، ٻَس چَنگی طرح سوچ سَمجھ گھدا کرو، اَتے بیشک اَللہ اُوکوں چَنگی طرح جاݨدا کھڑے، جِہڑا کُجھ تُساں کریندے وَدّو (٩٤)۔
.95	لَّا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُوْلِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فَضَّلَ اللّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَكُـلاًّ وَعَدَ اللّهُ الْحُسْنَى وَفَضَّلَ اللّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْراً عَظِيماً	ہِکو جِیہے نھیں تِھی سگدے مومناں وِچوں گھر ٻَہہ رَہݨ والے جنھاں کُوں کوئی بیماری آزاری نھیں ہوندی، اَتے اَللہ دِی راہ وِچ آپݨیاں مالاں تے جاناں سمیت جہاد کرݨ والے ! اللہ نے آپݨیاں مالاں تے جاناں سمیت جہاد کرݨ والیاں کوں گھر ٻہہ رہݨ والیاں اُتے کئی درجے فضیلت ڈِتی ہے، اَتے اَللہ تاں ہر کہیں نال بَھلائی دا وعدہ کِیتا ہوئے، پَر اَللہ جہاد کرݨ والیاں کُوں گھر ٻَہہ رَہوݨ والیاں اُتے اَجر دے لحاظ نال وَڈی فضیلت ڈِتی ہوئی ہے (٩٥)۔
.96	دَرَجَاتٍ مِّنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً وَكَانَ اللّهُ غَفُوراً رَّحِيماً	اُوندی طرفوں عزت دے درجے ہِن بخشش ہے، اَتے رحمت ہے، اَتے اَللہ وَڈا بخشݨ ہارتے ٻہُوں مہربان ہے (٩٦)۔
.97	إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلآئِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُواْ فِيمَ كُنتُمْ قَالُواْ كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الأَرْضِ قَالْوَاْ أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُواْ فِيهَا فَأُوْلَـئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ	بیشک جِنھاں لوکاں آپݨیں آپ اُتے ظلم کِیتا ہوئے، فرشتے اُنھاں دا ساہ کڈھݨ لگدِن، تاں اُنھاں کنُوں پُچھدِن جو " تُساں کِہڑے حال وِچ ہاوے ؟ " تاں آہدِن جو اَساں زمین اُتے ہِیݨیں تے بے وَسّے ہاسے، فرشتے آہدِن، کیا اَللہ دِی زمین ایڈی لمبی چوڑی نہ ہَئی جو تُساں اُوندے وِچ اُتھوں (دِی مصیبت کنُوں) کہیں ٻے پاسے ٹُر ویندے، ٻَس اِیہے

	مَصِيراً	لوک ہِن جنھاں دا ٹِکاݨاں دوزخ ہے، تے آخیر وَنّج رَہݨ کیتے او بہُوں گندی جاء ہے (۹۷)۔
.98	إِلاَّ الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَآءِ وَالْوِلْدَانِ لاَ يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلاَ يَهْتَدُونَ سَبِيلاً	سِوائے اُنھاں جواناں، ذالیں تے بالاں دے جھڑے بے وَسے ہِن، کوئی تدبیر کرݨ دِی طاقت نئیں، اَتے نہ کوئی راہ جاݨدِن (۹۸)۔
.99	فَأُوْلَئِكَ عَسَى اللّهُ أَن يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللّهُ عَفُوّاً غَفُوراً	بَس اِیہے لوک ہِن جنھاں کُوں اَللہ ضرور معاف کر ڈیسی، اَتے اَللہ چھوڑ ڈیوݨ والا ہے، تے بخشݨ ہار ہے (۹۹)۔
.100	وَمَن يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللّهِ يَجِدْ فِي الأَرْضِ مُرَاغَماً كَثِيراً وَسَعَةً وَمَن يَخْرُجْ مِن بَيْتِهِ مُهَاجِراً إِلَى اللّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلى اللّهِ وَكَانَ اللّهُ غَفُوراً رَّحِيماً	اَتے جھڑا شخص اَللہ دِی راہ تے ہجرت اِختیار کرے، تاں اُوکوں زمین اُتے حفاظت کیتے ڈھیر ساریاں کشادیاں جائیں لَبھ پوسن، اَتے جھڑا اَللہ تے اُوندے رسول والے پاسے ہجرت کر تے گھروں نِکل آوے، تے (اِیں راہ وِچ) اُوکوں موت آ چمبڑے، تاں اُوندا اجر اَللہ دے ذمّے لگ گیا، اَتے اَللہ تاں وَڈا بخشݨ ہار تے بہُوں رَحم والا ہے (۱۰۰)۔
.101	وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَقْصُرُواْ مِنَ الصَّلاَةِ إِنْ خِفْتُمْ أَن يَفْتِنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُواْ إِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُواْ لَكُمْ عَدُوّاً مُّبِيناً	اَتے جڈاں تُساں زمین اُتے سفر وِچ ہووو، تاں تُہاڈے اُتے کوئی گُناہ نہ ہوسی جیکر تُساں نماز گھٹا تے پڑھو، پر شرط اِیہ ہے جو تُہاکُوں ڈر ہووے جو او لوک جنھاں کُفر اِختیار کیتا ہوئے، تُہاڈے کیتے کوئی فِتنہ نہ کھڑا کر ڈیوݨ، بیشک کافر تُہاڈے کُھلے ڈُلے دُشمن ہِن (۱۰۱)۔
.102	وَإِذَا كُنتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلاَةَ فَلْتَقُمْ طَآئِفَةٌ مِّنْهُم مَّعَكَ وَلْيَأْخُذُواْ أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُواْ فَلْيَكُونُواْ مِن وَرَآئِكُمْ وَلْتَأْتِ طَآئِفَةٌ أُخْرَى لَمْ يُصَلُّواْ فَلْيُصَلُّواْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُواْ حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ وَدَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ	اَتے جڈاں تُوں اُنھاں دے نال ہوویں، اُنھاں کُوں نماز پڑھاوݨ لگیں، تاں اُنھاں وِچوں وِی ہِک ٹولی تیڈے نال کھڑی تھی وَنّجے، اَتے آپݨیں ہتھیار آپݨیں نال رَکھے، بَس جڈاں او سجدہ کر گھِنّے تاں تُساں کنُوں پچھُوں (آپݨیں جاء تے) وَنّج کھڑے وَل ڈُوجھی ٹولی آ وَنّجے، جیں نماز نھیں پڑھی، تیڈے نال نماز پڑھے، اَتے او آپݨیں حفاظت دا خیال وِی رَکھے تے ہتھیار وِی گِھن کھڑے او لوک جنھاں

	لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُم مَّيْلَةً وَاحِدَةً وَلاَ جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن كَانَ بِكُمْ أَذًى مِّن مَّطَرٍ أَوْ كُنتُم مَّرْضَى أَن تَضَعُواْ أَسْلِحَتَكُمْ وَخُذُواْ حِذْرَكُمْ إِنَّ اللّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَاباً مُّهِيناً	کُفر اِختیار کِیتے، چھندِن جو تُساں آپݨیں ہتھیار تے ساز و سامان کنُوں ذری غافل تھیوو، تاں او ہِکّے ویلے (اچاچت) حملہ کرڈیون، اَتے کوئی مضائقہ کائے نھیں، جیکر مینہ دِی وَجہ کنُوں کہیں اَوکھائی وِچ ہووو، یا بیمار ہووو تاں ہتھیار لَہا رَکھو، پَر آپݨیں بچا دا خیال ضرور رَکھو، بے شک کافراں کِیتے ذلیل کرݨ والا عذاب تیار کِیتا ہوئے (۱۰۲)۔
.103	فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلاَةَ فَاذْكُرُواْ اللّهَ قِيَاماً وَقُعُوداً وَعَلَى جُنُوبِكُمْ فَإِذَا اطْمَأْنَنتُمْ فَأَقِيمُواْ الصَّلاَةَ إِنَّ الصَّلاَةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَاباً مَّوْقُوتاً	پَس جَڈاں نماز پڑھ گھنو، تاں اللہ دا ذکر کِیتا کرو، کھڑیں وِی، بیٹھیں وِی، تے پاسے دے بھرنے وِی ! پَس جھڑے ویلے تُہاکوں بے خوفی حاصل تھی ونڄے، تاں پُوری طرح نماز پڑھی کرو، بے شک نماز اِیمان والیاں اُتے مقرر کِیتے ہوئے وقتاں اُتے فرض کرڈِتی گِئی ہے (۱۰۳)۔
.104	وَلاَ تَهِنُواْ فِي ابْتِغَاء الْقَوْمِ إِن تَكُونُواْ تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمونَ وَتَرْجُونَ مِنَ اللّهِ مَا لاَ يَرْجُونَ وَكَانَ اللّهُ عَلِيماً حَكِيماً	اَتے (مخالف) قوم دا پیچھا کرݨ وِچ آلس نہ کِیتی کرو، جیکر تُساں ݙُکھے تھیندے وے، تاں او وِی اُوں طرح ݙُکھے تھیندِن جیویں تُساں تھیندو اَتے تُساں تاں اللہ کنُوں وݙیاں اُمیداں رَکھیندو، جھڑیاں جو او نھیں رَکھ سَگدے، اَتے اللہ سَب کُجھ جاݨݨ والا تے وَݙی دانائی والا ہے (۱۰٤)۔
.105	إِنَّا أَنزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللّهُ وَلاَ تَكُن لِّلْخَآئِنِينَ خَصِيماً	(اَے رسول) بیشک اَساں تیݙے کولھ ہِک حق والی کتاب نازِل کِیتی ہے تاں جو تُوں جَیں طرح اللہ تیکوں ݙَسائے، لوکاں دے فیصلے کر سگیں، اَتے ݙیکھیں جو بَد دیانت لوکاں دِی طرفداری کرݨ والا نہ بݨیں (۱۰۵)۔
.106	وَاسْتَغْفِرِ اللّهَ إِنَّ اللّهَ كَانَ غَفُوراً رَّحِيماً	اَتے (اَے رسول) اللہ کنُوں بخشش منگ، بیشک اللہ بخشݨ ہار تے وَݙے رَحم والا ہے (۱۰٦)۔
.107	وَلاَ تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ	اَتے جھڑے لوک خود آپݨیں نال بَد دیانتی کریندِن تُوں اُنھاں دِی کوئی

	أَنْفُسَهُمْ إِنَّ اللهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ خَوَّاناً أَثِيماً	طرفداری نہ کر، بیشک اللہ اُوکوں دوست نھیں رکھیندا جھڑا جو بہوں بد دیانتی کرݨ والا گنہگار ہوندے (۱۰۷)۔
.108	يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ مِنَ اللهِ وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرْضَىٰ مِنَ الْقَوْلِ وَكَانَ اللهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطاً	او لوکاں کنوں تاں آپݨیں کرتوت لُکا سگدِن، پَر اللہ کنوں تاں نھیں لُکا سگدے، اَتے او تاں اُنھاں وِچ ہوندے، جڈاں جو او راتیں کوں اِہجیاں گالھیں دیاں صلاحیں کریندِن جھڑیاں اُوکوں نھیں بھاندیاں، اَتے جھڑا کُجھ او کریندِن اللہ اُوکوں ولّا چڑھا گھندے (۱۰۸)۔
.109	هَا أَنْتُمْ هَٰؤُلَاءِ جَادَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَمَنْ يُجَادِلُ اللهَ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَمْ مَنْ يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكِيلاً	ہا، تُساں اُوہے ہیوے جھڑے اُنھاں دِی طرفداری وِچ دُنیاوی زندگی دیاں بحثاں کر سگدے وے، پَر قیامت دے ڈینہ اُنھاں دِی طرفوں اللہ نال کوݨ جھگڑسی، یا کون اُنھاں دا وکیل بݨسی (۱۰۹)۔
.110	وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءاً أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللهَ يَجِدِ اللهَ غَفُوراً رَحِيماً	اَتے جیکر کوئی بُرائی دا کم کر گھنے، یا آپݨیں آپ اُتے کوئی ظلم کر کھڑے، وَل او اللہ کنوں بخشش منگے، تاں او اللہ کوں بخشݨ ہارتے وڈے رحم والا ڈیکھسی (۱۱۰)۔
.111	وَمَنْ يَكْسِبْ إِثْماً فَإِنَّمَا يَكْسِبُهُ عَلَىٰ نَفْسِهِ وَكَانَ اللهُ عَلِيماً حَكِيماً	اَتے جھڑا کوئی گُناہ کریندے تاں جو کُجھ او کریندے آپݨیں (عذاب) کِیتے کریندے، اَتے اللہ سَب کُجھ جاݨدے تے وڈی دانائی والا ہے (۱۱۱)۔
.112	وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْماً ثُمَّ يَرْمِ بِهِ بَرِيئاً فَقَدِ احْتَمَلَ بُهْتَاناً وَإِثْماً مُبِيناً	اَتے جھڑا شخص کوئی قصور یا گُناہ خود کرے پر اُوکوں بے گُناہ تے تھپ ڈیوے تاں اِیں بُہتان تے گناہ دا ذمّہ او خود چا کھڑدے (۱۱۲)۔
.113	وَلَوْلَا فَضْلُ اللهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ لَهَمَّتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ أَنْ يُضِلُّوكَ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّونَكَ مِنْ شَيْءٍ وَأَنْزَلَ اللهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ وَكَانَ فَضْلُ	اَتے جیکر تیڈے اُتے اللہ دا فضل تے اُوندی رحمت نہ ہوندی، تاں اُنھاں وِچوں ہِک ٹولی طے کر چُکی ہَئی جو تیکوں کہیں غلط فہمی وِچ سَٹے او آپݨیں آپ دے سِوا کہیں کُوں وِی گُمراہ نھیں کر سگدے، اَتے تیڈا کُجھ وِی نھیں وِگاڑ سگدے، کیوں جو اللہ نے تیڈے اُتے کتاب تے دانائی نازل کِیتی ہوئی ہے، اَتے تیکوں او کُجھ سِکھا ڈِتس جھڑا کُجھ نہ جاݨدا

	اللهِ عَلَيْكَ عَظِيماً	ہاویں، اَتے تیڈے اُتے اللہ دا اِیہ وَڈا فضل تے کرم ہے (۱۱۳)۔
.114	لاَّ خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّن نَّجْوَاهُمْ إِلاَّ مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلاَحٍ بَيْنَ النَّاسِ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتَغَاءَ مَرْضَاتِ اللهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْراً عَظِيماً	انھاں دِیاں صلاحیں وِچ کوئی ڈھیر چنگائی دِی گالھ نھیں ہوندی سوائے ایندے جو کوئی خیرات کرݨ دِی صلاح کرے، یا نیکی دِی گالھ کرے یا لوکاں کوں ٹھیک تھی وَنجݨ کوں آکھے، اَتے جہڑا شخص اِیہو جیہا کم محض اِیں گالھوں کریسی جو اللہ دِی رضا حاصل کرے تاں اَساں ہُوں جلدی اُوکوں اُوندا وَڈا سارا اَجر ڈیسوں (۱۱٤)۔
.115	وَمَن يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيراً	پر جہڑا شخص رسول دِی مخالفت کرے چڑاں جو اُوکوں واضح ہدایت وِی کر ڈِتی ہووے، اَتے موموناں دے راہ کنوں کہیں بے راہ تے ٹُر پووے تاں اَساں وِی ہُوں پاسے دو ٹُور چھوڑیسوں، تے اُوکوں دوزخ وِچ چا سَٹیسوں (۱۱۵)۔
.116	إِنَّ اللهَ لاَ يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاءُ وَمَن يُشْرِكْ بِاللهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلاَلاً بَعِيداً	بیشک اللہ اُوکوں ہرگز نہ بخشیسی، جہڑا جو کہیں بے کوں اُوندا شریک بݨا گھنے، تے اِیں کنوں سوا اُوندے بے کہیں گناہ کوں جیکوں چہسی بخش ڈیسی، اَتے جہڑا اللہ دا شریک بݨیسی بَس او ہُوں وَڈی گمراہی وِچ وَنج پیا (۱۱٦)۔
.117	إِن يَدْعُونَ مِن دُونِهِ إِلاَّ إِنَاثاً وَإِن يَدْعُونَ إِلاَّ شَيْطَاناً مَّرِيداً	اِیہے لوک اللہ کوں چھوڑ تے دیوتائیاں (زنانے خُداواں) کنوں دُعائیں منگدِن، اِیہ بَس باغی شیطان کنوں دُعائیں منگدِن (۱۱۷)۔
.118	لَّعَنَهُ اللهُ وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيباً مَّفْرُوضاً	جیندے اُتے تاں اللہ لعنت بھیجی ہوئی ہے، اَتے جَیں آکھیا ہوئے جو مَیں تیڈے بندیاں کنوں اَپݨاں ہِک مقرر کیتا ہویا (ہر قسم دا) حِصہ ضرور گھن چھوڑیساں (۱۱۸)۔
.119	وَلَأُضِلَّنَّهُمْ وَلَأُمَنِّيَنَّهُمْ وَلَآمُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ آذَانَ الأَنْعَامِ وَلَآمُرَنَّهُمْ فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ اللهِ وَمَن يَتَّخِذِ	اَتے مَیں انھاں کوں ضرور گمراہ کریندا رہساں، اَتے انھاں کوں اُمیداں ڈیویندا رہساں، اَتے انھاں کوں حکم کریندا رہساں جو ڈھانڈھیاں دے کَن چِریندے رہو، اَتے انھاں کوں اِیہ وِی اَکھیندا

	الشَّيْطَانَ وَلِيّاً مِّن دُونِ اللّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَاناً مُّبِيناً	رہساں، جو اَلله دِی مخلوق دِیاں شکلاں وِگڑیندے رَہو، اَتے جَیں اَلله کُوں چھوڑ تے شیطان کُوں آپڻاں بڻا گھدا، تاں بَس او بَہُوں وَڈے گھاٹے وِچ پَے گیا (۱۱۹)۔
.120	يَعِدُهُمْ وَيُمَنِّيهِمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلاَّ غُرُوراً	اِیہ اُنھاں نال وَعدے کریندے اَتے اُنھاں کُوں آساں اُمیداں ڈِیویندے پر جہڑے وعدے شیطان کریندے او محض دھوکہ فریب ہوندِن (۱۲۰)۔
.121	أُوْلَـئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَلاَ يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصاً	اِیہے ہِن جِنھاں دا ٹِکاݨاں دوزخ ہے اَتے انھاں کُوں اُتھوں نِکل وَنڄݨ دا کوئی رَاہ نہ لَبھسی (۱۲۱)۔
.122	وَالَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَداً وَعْدَ اللّهِ حَقّاً وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللّهِ قِيلاً	اَتے جہڑے لوک اِیمان گِھن آئے، اَتے نیک عَمل کِیتے اَساں اُنھاں کُوں اِہجے باغاں وِچ ٹِکیسُوں، جِنھاں تلے نہراں پیاں وَہندیاں ہوسِن، اِیہ انھاں وِچ ہمیشہ کِیتے ٹِکیئے رَہسِن، اَلله دا وعدہ سَچّا ہے، قول قرار وِچ اَلله کنُوں وَدھ سَچّا کُوں تھی سگدے (۱۲۲)۔
.123	لَّيْسَ بِأَمَانِيِّكُمْ وَلاَ أَمَانِيِّ أَهْلِ الْكِتَابِ مَن يَعْمَلْ سُوءاً يُجْزَ بِهِ وَلاَ يَجِدْ لَهُ مِن دُونِ اللّهِ وَلِيّاً وَلاَ نَصِيراً	نتیجہ نہ تُہاڈِیاں سِکاں اُمیداں دے مطابق ہوسی، تے نہ اہلِ کتاب (یہودی، نصاریٰ) دے توقعات دے مطابق، بلکہ جہڑا کوئی بُرائی کریسی تاں اُوندا پَھل پیسی، اَتے نہ لَبھیسِن اَلله کنُوں سِوا آپڻاں کوئی یار تے نہ کوئی مَددگار (۱۲۳)۔
.124	وَمَن يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُوْلَـئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلاَ يُظْلَمُونَ نَقِيراً	اَتے جہڑا کوئی نیک عمل کریسی چاہے او جُوان ہوسی تے بھاویں ذال، اَتے او مومن وِی ہوسی، تاں اِیہے لوک بہشت وِچ وِیسن، اَتے اُنھاں اُتے ہوا جتّی وِی زیادتی نہ کِیتی ویسی (۱۲٤)۔
.125	وَمَنْ أَحْسَنُ دِيناً مِّمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ واتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفاً وَاتَّخَذَ اللّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلاً	اَتے اُوں کنُوں وَدھ کیندا جیوݨ دا ڈھنگ (دِین) چنڱا تھی سگدے جَیں آپڻاں سر اَلله دے اَگُوں نِوا چھوڑیے اَتے او نیکی کرݨ والا وِی ہے، اَتے او ابراہیم دے دِین دِی پوری دی پوری پیروی کِیتی رَہندے اَلله

		تاں اِبراہیم کُوں آپݨاں یار بݨا گِھدا ہا (۱۲۵)۔
.126	وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطاً	اَتے اَللہ دا ہے جِہڑا کُجھ اَسماناں وِچ ہے، تے جِہڑا کُجھ زمین دے اُتے تلے ہے، اَتے اَللہ ہر شَئے کُوں ویڑھ گِھنݨ والا ہے (۱۲۶)۔
.127	وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ قُلِ اللّٰهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي يَتَامَى النِّسَاءِ اللَّاتِي لاَ تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَن تَنكِحُوهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوِلْدَانِ وَأَن تَقُومُواْ لِلْيَتَامَى بِالْقِسْطِ وَمَا تَفْعَلُواْ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِهِ عَلِيماً	اَتے (اَے رسول) لوک تیں کنُوں ذالیں دے متعلق فتویٰ پُچھدِن، تُوں آکھ ڈِے جو اَللہ تُہاکُوں اُنھاں نال نِکاح کرݨ دِی اِجازت ڈِتی ہے اَتے جو کُجھ تُہاکُوں اُنھاں یتیم ذالیں دے متعلق اِیں کتاب وِچوں پڑھ تے سُݨایا ڳِئے جِنھاں کُوں تُساں او کُجھ نہوے ڈِیندے، جِہڑا کُجھ اُنھاں کِیتے تُہاڈے اُتے فرض کِیتا ڳِئے، پر انھاں نال نکاح کرݨ کِیتے تُہاڈا رُوح وِی کریندے، اَتے بے زورے، بے سہارے بالاں دے متعلق وِی پُچھدِن، اَتے یتیماں دے حق وِچ اِنصاف کِیتی رَکھو، اَتے جِہڑا بَھلائی دا کَم تُساں کریسو، بَس اَللہ اُو کوں چَنڳی طرح ڄاݨدا کھڑے (۱۲۷)۔
.128	وَإِنِ امْرَأَةٌ خَافَتْ مِن بَعْلِهَا نُشُوزاً أَوْ إِعْرَاضاً فَلاَ جُنَاْحَ عَلَيْهِمَا أَن يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحاً وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وَأُحْضِرَتِ الأَنفُسُ الشُّحَّ وَإِن تُحْسِنُواْ وَتَتَّقُواْ فَإِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيراً	اَتے جیکر کہیں ذال کُوں اَپݨیں پَے کنُوں بد سلوکی، بے رُخی کر وَنڄݨ دا خدشہ ہووے تاں اُنھاں ذال مَرداں اُتے کوئی گُناہ کائنی جیکر او آپس وِچ اِی کہیں ڳالھ اُتے راضی تِھی وَنڄن، اُوویں وِی صلح کر گِھنݨ چنڳا ہے، پر ہر کوئی کُھلے دِل والا کائنی، اَتے جیکر تُساں ہِک بئے تے احسان کریسو، اَتے اَللہ کنُوں ڈِردے رہسو بیشک اَللہ جِہڑا کُجھ تُساں کریندے وَدّیوے، چَنڳی طرح ڄاݨدا کھڑے (۱۲۸)۔
.129	وَلَن تَسْتَطِيعُواْ أَن تَعْدِلُواْ بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلاَ تَمِيلُواْ كُلَّ الْمَيْلِ فَتَذَرُوهَا كَالْمُعَلَّقَةِ وَإِن تُصْلِحُواْ وَتَتَّقُواْ فَإِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُوراً	جیکر تُہاڈے وِچ ہمّت کائنی جو تُساں آپݨیں ذالیں نال ہِکو جیہا وِرت سڳو، تاں وَل تُساں اَصلوں ہِکی دو نہ ڈھے پووُو، تے بئی ذال کُوں لٹکی ہوئی شئے وانگوں نہ چھوڑی رَکھو، اَتے جیکر تُساں آپݨاں رَویّہ ٹھیک کر گِھنو تے اَللہ کنُوں ڈِردے رہو، تاں بیشک اَللہ بخشݨ ہارتے ہُوں

	رَّحِيماً	رَحم والا ہے (۱۲۹)۔
.130	وَإِن يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللّهُ كُلاًّ مِّن سَعَتِهِ وَكَانَ اللّهُ وَاسِعاً حَكِيماً	اَتے جیکر او ہِک بئے کنوں اَنج تھی ونجن، تاں اللہ آپنْیں وسیع قدرت نال ہر ہِک کوں بے نیاز کر ڈیسی اَتے بہوں فراخی تے دانائی والا ہے (۱۳۰)۔
.131	وَلِلّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنِ اتَّقُواْ اللّهَ وَإِن تَكْفُرُواْ فَإِنَّ لِلّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ وَكَانَ اللّهُ غَنِيّاً حَمِيداً	اَتے اللہ دا ہے جہڑا کُجھ اَسماناں وِچ ہے، تے جہڑا کُجھ زمین دے اُتے تلے ہے، اَتے یقیناً اَساں انہاں کوں، جنہاں کوں تُساں کنوں پہلے کِتاب وِی ڈِتی ہَئی اَتے تُہاکوں وِی وصیّت کیتی ہوئی ہے جو اَللہ کنوں ڈردے رہو، اَتے جیکر تُساں نہیں منیندے تاں (سمجھ گھنو) جو جہڑا کُجھ اَسماناں وِچ ہے تے زمین دے اُتے تلے ہے او اَللہ دا ہے، اَتے اللہ بے پروا ہے اَتے ہر تعریف دے لائق ہے (۱۳۱)۔
.132	وَلِلّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ وَكَفَى بِاللّهِ وَكِيلاً	اَتے اللہ دا ہے جہڑا کُجھ اَسماناں وِچ ہے تے جہڑا کُجھ زمین دے اُتے تلے ہے، اَتے اللہ تہاڈے کم ٹورنْ کیتے کافی ہے (۱۳۲)۔
.133	إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ أَيُّهَا النَّاسُ وَيَأْتِ بِآخَرِينَ وَكَانَ اللّهُ عَلَى ذَلِكَ قَدِيراً	اے لوکو ! جیکر او چاہوے تاں تُہاکوں ٹُرا کر چھوڑے تے بِنہاں کوں گِھن آوے، اَتے اللہ اِیں گالھ دا اِختیار وِی رکھیندے (۱۳۳)۔
.134	مَّن كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِندَ اللّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَكَانَ اللّهُ سَمِيعاً بَصِيراً	جہڑا شخص دُنیا وِچ اَپنْاں اجر گِھننْ چاہندے تاں (پتہ ہووِس) جو اَللہ کنّے دُنیا دا تے آخرت دا اَجر موجود ہے، اَتے اللہ خُوب سُننْ والا تے خوب ڈیکھنْ والا ہے (۱۳٤)۔
.135	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ كُونُواْ قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاء لِلّهِ وَلَوْ عَلَى أَنفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدَيْنِ وَالأَقْرَبِينَ إِن يَكُنْ غَنِيّاً أَوْ فَقَيراً فَاللّهُ أَوْلَى بِهِمَا فَلاَ تَتَّبِعُواْ الْهَوَى أَن تَعْدِلُواْ وَإِن تَلْوُواْ أَوْ تُعْرِضُواْ فَإِنَّ	اَے اِیمان گِھن آونْ والو ! تُساں انصاف قائم کیتی رکھو اَللہ دی خاطر گواہی ڈیونْ والے بنْیئے رہو، چاہے اِیہ گواہی خود تُہاڈے آپنْیں خلاف اِی کیوں نہ ہووے، یا تُہاڈے پیو ماء دے، تے قریبی سَکیاں دے خلاف اِی کیوں نہ ہووے، چاہے کوئی اَمیر ہووے، یا غریب ہووے اللہ اُنہاں دی بہوں چنْگائی چاہندے، بَس خواہشاں دے پِچھوں نہ

	اللّٰہَ کَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِیراً	لگ پووو، تاں جو اِنصاف نہ کر سکو، اَتے جیکر تُساں وَلا پھیر تے گالھ کریسو یا گواہی کنُوں ہٹسو، تاں بیشک جو کُجھ تُساں کریندے وے اَللہ کُوں اُوندی چنگی طرح خبر ہوندی ہے (۱۳۵)۔
.136	یَا أَیُّهَا الَّذِینَ آمَنُواْ آمِنُواْ بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَالْکِتَابِ الَّذِی نَزَّلَ عَلَیٰ رَسُولِهِ وَالْکِتَابِ الَّذِیَ أَنزَلَ مِن قَبْلُ وَمَن یَکْفُرْ بِاللّٰهِ وَمَلاَئِکَتِهِ وَکُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْیَوْمِ الآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلاَلاً بَعِیداً	اَے اِیمان گھن آوݨ والو ! اِیمان گھن آؤ اَللہ تے اُوندے رسول تے، اُوں کتاب تے جہڑی اُوندے رسول اُتے نازل کیتی گئی ہے، اَتے اُوں کتاب تے وِی جہڑی پہلے نازل کیتی گئی ہَئی، اَتے جَیں اِنکار کیتا اَللہ دا، اُوندے فرشتیاں دا، اُوندیاں کتاباں دا، اُوندے رسولاں، اَتے قیامت دے ڈینہ دا، تاں بے شک او بہُوں وَڈی گُمراہی وِچ پے گئے (۱۳۶)۔
.137	إِنَّ الَّذِینَ آمَنُواْ ثُمَّ کَفَرُواْ ثُمَّ آمَنُواْ ثُمَّ کَفَرُواْ ثُمَّ ازْدَادُواْ کُفْراً لَّمْ یَکُنِ اللّٰهُ لِیَغْفِرَ لَهُمْ وَلاَ لِیَهْدِیَهُمْ سَبِیلاً	بیشک جہڑے لوک اِیمان گھن آئِن، وَل کافِر تھی گئِن، وَل ایمان گھن آئِن، وَل پھر گئِن، وَل کُفر وِچ ہیا وِی وَدھدے گئِن، اَللہ اُنھاں کُوں ہرگز نہ بخشیسی، اَتے نہ اُنھاں کُوں سِدّھے راہ دِی ہدایت ڈیسی (۱۳۷)۔
.138	بَشِّرِ الْمُنَافِقِینَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَاباً أَلِیماً	اُنھاں منافقاں کُوں سُنا ڈیوو، جو اُنھاں کِیتے وَڈا دردناک عذاب (تیار) ہے (۱۳۸)۔
.139	الَّذِینَ یَتَّخِذُونَ الْکَافِرِینَ أَوْلِیَاءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِینَ أَیَبْتَغُونَ عِندَهُمُ الْعِزَّةَ فَإِنَّ العِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِیعاً	جہڑے جو مومناں کُوں چھوڑ تے کافراں کُوں یار بنا گھندِن، کیا او اُنھاں وِچ آپݨیں عزّت بݨاوݨ چاہندِن، حالانکہ ساری دِی ساری عزّت (غلبہ) اَللہ کِیتے ہے (۱۳۹)۔
.140	وَقَدْ نَزَّلَ عَلَیْکُمْ فِی الْکِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آیَاتِ اللّٰهِ یُکَفَرُ بِهَا وَیُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلاَ تَقْعُدُواْ مَعَهُمْ حَتَّیٰ یَخُوضُواْ فِی حَدِیثٍ غَیْرِهِ إِنَّکُمْ إِذاً مِّثْلُهُمْ إِنَّ اللّٰهَ	اَتے او تُہاڈے اُتے کتاب وِچ اِیہ حکم بھیج چُکئے، جو جڈاں تُساں سُݨو جو اَللہ دِیاں آیاتاں دا اِنکار کیتا وِیندا پَے، اَتے اُنھاں اُتے اُڈا بازی کیتی وِیندی پَئی ہے، تاں اِیجھے لوکاں نال نہ بیٹھے رِہے کرو، جے توڑیں او ایکوں چھوڑ تے کہیں ٻِئی گالھ کُوں نہ چولِن، نہ تاں تُساں وِی اُنھاں

	جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعاً	وانگوں تھی ویسو، بیشک اللہ منافقاں تے کافِراں کُوں دوزخ وِچ کٹھا کرݨ والا ہے (۱٤۰)۔
141.	الَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمْ فَإِن كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِّنَ اللّهِ قَالُواْ أَلَمْ نَكُن مَّعَكُمْ وَإِن كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ قَالُواْ أَلَمْ نَسْتَحْوِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعْكُم مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ فَاللّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَن يَجْعَلَ اللّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلاً	جھڑے لوک ایں تاڑ وِچ رہندِن جو جیکر اللہ دِی طرفوں تُہاکوں کوئی فتح نصیب تھیوے، تاں آکھن جو اَساں تُہاڈے نال اِی تاں ہاسے ! اَتے جیکر کافِراں کُوں کوئی فتح نصیب تھیوے تاں آکھن جو اَساں تیڈے کنُوں زیادہ زور والے نہ ہاسے ! اَتے تُہاکوں مومناں مسلماناں کنُوں بچایا نہ ہاسے ! پَس اللہ تُہاڈے درمیان وِچ قیامت دے ڈِینہ فیصلہ کر ڈیسی، اَتے اللہ کافراں کُوں مسلماناں دے خِلاف کوئی وِی راہ نہ ڈیسی (۱٤۱)۔
142.	إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَادِعُونَ اللّهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ وَإِذَا قَامُواْ إِلَى الصَّلاَةِ قَامُواْ كُسَالَى يُرَآؤُونَ النَّاسَ وَلاَ يَذْكُرُونَ اللّهَ إِلاَّ قَلِيلاً	بیشک منافق لوک اللہ کُوں دھوکا ڈیوݨ چہندِن پَر اللہ خود اِنھاں کُوں دھوکے وِچ سٹیسی، اَتے جڈاں اِیہ نماز کیتے اُٹھیندِن تاں آلساں بھن بھن تے اُٹھیندِن، او وِی لوکاں کُوں ڈِیکھاوݨ کیتے ! اللہ کُوں یاد نھیں کریندے پَر تھوڑا جیہا (۱٤۲)۔
143.	مُّذَبْذَبِينَ بَيْنَ ذَلِكَ لاَ إِلَى هَـؤُلاء وَلاَ إِلَى هَـؤُلاء وَمَن يُضْلِلِ اللّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُ سَبِيلاً	او کُفر تے اِیمان دے اَدھ وِچ لٹکیئے ہوئن، نہ پُورے اِنھاں نال ہِن تے نہ پُورے اُنھاں نال ! اَتے جیکوں اللہ گُمراہ کر ڈیوے تاں بَس اُنھاں کیتے کوئی راہ نہ ڈیکھسیں (۱٤۳)۔
144.	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَتَّخِذُواْ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاء مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَتُرِيدُونَ أَن تَجْعَلُواْ لِلّهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَاناً مُّبِيناً	اَے اِیمان والو ! مومناں کنُوں سِوا کافراں کُوں یار نہ بݨاؤ، کیا تُساں چہندے وے جو آپݨیں اُتے اللہ کُوں کُھلے ڈُلے اِلزام دے ڈیوݨ دا موقع ڈیوو (۱٤٤)۔
145.	إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرْكِ الأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَن تَجِدَ لَهُمْ نَصِيراً	بیشک منافق لوک دوزخ دے ساریاں کنُوں تلویں دَرجے وِچ ہوسن، اَتے تُوں اُنھاں کیتے کوئی مددگار نہ ڈیکھسیں (۱٤۵)۔

.146	إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ وَسَوْفَ يُؤْتِ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا	پَر جنھاں لوکاں توبہ کر گھدی، اَتے ٹھیک تھی گئے، اَتے اَللہ دا دامن تلڑا پکڑ گھدا، تے آپنْیں دِین کُوں خالص اَللہ کیتے بنْا گھدا، پَس اِیہے لوک مومناں مسلماناں نال ہوسِن، اَتے بہُوں جلدی اَللہ مومناں کُوں وَڈا اَجر ڈیسی (١٤٦)۔
.147	مَّا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَذَابِكُمْ إِن شَكَرْتُمْ وَآمَنتُمْ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا	بَھلا اَللہ تُہاکُوں عذاب ڈے تے کیا کریسی؟ جَڈاں جو تُساں اُوندا شُکر اَدا کریندے رہسو تے اِیمان تے قائم رَہسو، اَتے اَللہ تاں وَڈا قدر دان تے سَب جانْڑ والا ہے (١٤٧)۔

.148	لَّا يُحِبُّ اللهُ الْجَهْرَ بِالسُّوٓءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَن ظُلِمَ وَكَانَ اللهُ سَمِيعاً عَلِيماً	اَللہ اِیں گالھ کُوں پَسند نھیں کریندا، جو کوئی کہیں دِی بُرائی لوکاں کُوں کُھلم کُھلا وَڈّا ڈَسّے، سِوائے اُوں شخص دے جِیندے اُتے ظلم کِیتا گیا ہووے، اَتے اَللہ سَب کُجھ سُنڑدا تے جانڑدا کھڑے (۱٤۸)۔
.149	إِن تُبْدُواْ خَيْراً أَوْ تُخْفُوهُ أَوْ تَعْفُواْ عَن سُوٓءٍ فَإِنَّ اللهَ كَانَ عَفُوّاً قَدِيراً	جیکر تُساں کہیں نیکی دے کَم کُوں کہیں دے سامنڑیں کرو یا لُکا تے کرو، یا بُرائی کُوں ہِک پاسے چا سَٹّو، تاں وَل اَللہ بیشک معاف کرنڑ والا ہے، نال نال وَڈّی قُدرت والا وِی ہے (۱٤۹)۔
.150	إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُواْ بَيْنَ اللهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُواْ بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلاً	بیشک جِھڑے لوک اَللہ اَتے اُوندے رسولاں دا اِنکار کریندِن اَتے چہندِن جو اَللہ تے اُوندے رسولاں وِچالے فرق گھتِن اِیہ آہدِن ہوئیں جو اَساں بعضیاں کُوں تاں مَنیندُوں اَتے بعضیاں کُوں نِسے منیندے، اَتے چہندِن جو او (کُفر تے ایمان دے) وِچالے دا کوئی راہ بنڑا گِھنن (۱٥۰)۔
.151	أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقّاً وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَاباً مُّهِيناً	بیشک اِیہے ہِن اَصلوں کافر دے کافِر ! اَتے اَساں کافراں کِیتے ذلیل کرنڑ والا عذاب تیار کِیتا ہوئے (۱٥۱)۔
.152	وَالَّذِينَ آمَنُواْ بِاللهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُواْ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ أُوْلَٰٓئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أُجُورَهُمْ وَكَانَ اللهُ غَفُوراً رَّحِيماً	پر جِھڑے لوک اَللہ تے اُوندے رسولاں تے اِیمان گِھن آندِن اَتے انھاں وِچوں کہیں ہِک وِچ وِی فرق نھیں کریندے، اِیہے او لوک ہِن جنھاں کُوں اَساں ضرور اُنھاں دے اَجر ڈیسوں، اَتے اَللہ بخشنڑ ہار تے بَہُوں رحمت والا ہے (۱٥۲)۔
.153	يَسْأَلُكَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَن تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ كِتَاباً مِّنَ السَّمَآءِ فَقَدْ سَأَلُواْ مُوسَىٰٓ أَكْبَرَ مِن ذَٰلِكَ فَقَالُوٓاْ أَرِنَا اللهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ثُمَّ اتَّخَذُواْ الْعِجْلَ مِن بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ	(اَے محمدؐ) اہلِ کتاب تیکوں اَکھیندِن جو تُوں انھاں کِیتے اَسماناں تُوں ہِک کتاب لَہوا ڈے، حالانکہ انھاں تاں موسیٰ کنُوں اِیں تُوں وِی وَڈّا مطالبہ کِیتا ہا، او اَکھیندے ہِن جو اَللہ اَساں ساریاں کُوں اِنھاں اَکھیں نال ڈِیکھا ڈے، پَس اُنھاں دے اُنھاں گُناہاں دِی وجہ کنُوں اُنھاں تے بجلی آ ڈھی، وَل اُنھاں ہِک وَچّھے کُوں، اِیں گالھ دے بعد جو انھاں

کولھ کھلیاں دلیلاں وی آچکیاں ہَن، وَل وِی اَپݨاں معبود بݨا گِھدا، اَساں تاں انھاں دِی اِیہ ڳالھ معاف کر چھوڑی، اَتے اَساں (اُنھاں دے مقابلے وِچ) موسیٰ کوں کھُلیا ݙُلیا غلبہ ݙے ݙِتا (١٥٣)۔	الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا عَن ذَٰلِكَ وَآتَيْنَا مُوسَىٰ سُلْطَانًا مُّبِينًا	
اَتے اَساں اُنھاں کنُوں پکا وعدہ گِھنّݨ سانگوں اُنھاں تے کوہ طور اُچّا کر کھڑایا اتے اُنھاں کوں اَکھیُوسے جو (شہر دے) دروازے وِچوں لنگھݨ ویلے جِھک نِوائی کریندیں ہوئیں داخل تھیوݨاں، اَتے اِیہ وِی حکم ݙِتا جو چھݨ چھݨ دے ݙینّہ (م ۃ چھیاں نہ پکڑن) دے حکم کوں کنّڈ پِچھوں نہ سٹݨاں، اَتے اَساں اُنھاں کنُوں اَصلوں پکّا وعدہ گِھن گِھدا (١٥٤)۔	وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ بِمِيثَاقِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمُ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَاقًا غَلِيظًا	.154
پَر اُنھاں تاں آپݨیں وعدے کوں تروڑ چھوڑݨ، اَتے اَللہ دِیاں نشانیاں کنُوں اِنکار کرݨ، اَتے انبیاواں کوں ناحق قتل کر ݙیوݨ، اَتے اِیہ آکھݨ دِی وجہ کنُوں جو اَساݙے دِلاں تے کُجھ اَثر نھیں تھیوݨاں اَساں اُنھاں دے اِنکاری ہووݨ سانگوں اُنھاں دے دِلاں تے مُہر لا ݙِتی، بَس او بہُوں تھوڑے اِیمان گِھن آندِن (١٥٥)۔	فَبِمَا نَقْضِهِم مِّيثَاقَهُمْ وَكُفْرِهِم بِآيَاتِ اللَّهِ وَقَتْلِهِمُ الْأَنبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا	.155
اَتے اُنھاں دے اِنکاری تھیوݨ دِی وجہ کنُوں اَتے انھاں دے مریم اُتے ہِک وَݙے بُہتان لاوݨ پِچھوں وِی (١٥٦)۔	وَبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَىٰ مَرْيَمَ بُهْتَانًا عَظِيمًا	.156
اَتے اُنھاں دے اِیہ آکھݨ تے جو بیشک اَساں مریم دے پُتر تے اَللہ دے رسول، عیسیٰ کوں قتل کر چھوڑے، پَر اُنھاں اُوکوں نہ قتل کِیتے تے نہ سولی تے چڑھائے بلکہ اُنھاں کوں کوئی بُھلاندرا پَے ڳیا ہا، اَتے بیشک جِھڑے اِیندے متعلق اختلاف کریندِن او وِی بَس ہِیں شک وِچ پَے ڳئِن، اَتے اُنھاں کوں کوئی علم کائے نھیں، بس بَدگُمانی وِچ پَے ڳئِین (اَصل وِچ) اُنھاں اُوکوں قتل نہ کِیتا ہا (١٥٧)۔	وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مَا لَهُم بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا	.157
اُوکوں تاں اَللہ اَپݨیں کولھ چوا گِھدے اَتے اَللہ زبردست غلبے والا تے	بَل رَّفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا	.158

		وَڈی حکمت والا ہے (۱۵۸)۔
.159	وَإِن مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيداً	اَتے اہلِ کتاب وِچوں کوئی وِی اِہجا کائے نھیں جِہڑا اَپݨیں مَرݨ کنُوں پہلے اُوندے اُتے اِیمان نہ گِھن آیا ہوسی، اَتے او قیامت دے ݙینہ اُنھاں اُتے گواہی ݙیسی (۱۵۹)۔
.160	فَبِظُلْمٍ مِّنَ الَّذِينَ هَادُواْ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَن سَبِيلِ اللّهِ كَثِيراً	پَس اَساں یہودی لوکاں دے ظلم دِی وجہ کنُوں اُنھاں حَلال شَیئں کُوں اُنھاں اُتے حرام کر ݙِتا جِہڑیاں جو اُنھاں اُتے پہلے حلال ہَن، اَتے (اِیں وجہ کنُوں وِی) جو او خدا دِی راہ تُوں اَکثر لوکاں کُوں رُوکیندے ہِن (۱۶۰)۔
.161	وَأَخْذِهِمُ الرِّبَا وَقَدْ نُهُواْ عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَاباً أَلِيماً	اَتے (اِیں ڳالھوں وِی) جو او سُود کھاندے ہَن، توڑے جو اُوں کنُوں منع کر ݙِتا ڳیا ہا اَتے (اِیں سَوَبُّوں وِی) جو لوکاں دا مال کُوڑ بَھتُوڑ نال کھا گِھندے ہِن، پَس اَساں اِنھاں وِچوں کافراں کِیتے ہِک وݙا دَردناک عذاب تیار کر رَکھیئے (۱۶۱)۔
.162	لَّكِنِ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيكَ وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلاَةَ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ أُوْلَـئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْراً عَظِيماً	پَر جِہڑے اُنھاں وِچوں عِلم دے ترکڑے ہِن اَتے مومن ہِن، او اِیمان گِھن آندِن، اُوں شَئے اُتے وِی جِہڑی جو تُہاݙے اُتے لَتھی ہے، تے اُوں تے وِی جِہڑی تُساں کنُوں پہلے لَہائی ڳئی ہے، اَتے نماز دِی پابندی کریندِن، اَتے زکوٰۃ (باقاعدہ) ݙیندِن، اَتے اللہ تے قیامت دے ݙینہ اُتے اِیمان رَکھیندِن، اِیہے ہِن جِنھاں کُوں اَساں ضرور ہِک وَݙا اَجر ݙیسوں (۱۶۲)۔
.163	إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِن بَعْدِهِ وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالأَسْبَاطِ وَعِيسَى وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ	(اَے محمدؐ) بے شک اَساں تَیں دُو اُووِیں وَحی بھیجی ہے جیویں جو اَساں نوح دو بھیجی ہَئی، تے اُوندے بعد وِچ آوݨ والیاں نبیّاں تے وِی، اَتے اَساں تاں اِبراہیم تے اسماعیل تے اِسحاق تے یعقوب تے، یعقوب دِی اُولاد تے، عیسیٰ تے، اَیوب تے، یونس تے، ہارون

	وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ وَآتَيْنَا دَاوُودَ زَبُوراً	تے، سلیمان تے وحی بھیجی ہئی، اَتے اساں دَاوُد کوں تاں زبور وِی ڈِتی ہئی (١٦٣)۔
164.	وَرُسُلاً قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِن قَبْلُ وَرُسُلاً لَّمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللهُ مُوسَىٰ تَكْلِيماً	اَتے اِہجے رسول وِی بھیجِن، جہڑیاں دے حال اَساں تُہاکوں اَگے سُنا چُکیئے ہِیں تے ڈھیر سارے اِہجے وِی ہِن جہڑیاں دے حال تُہاکوں نھیں ڈِسائے گئے، اَللہ تاں خود موسیٰ نال ڳالھیں کیتن (١٦٤)۔
165.	رُّسُلاً مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلاَّ يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللهُ عَزِيزاً حَكِيماً	اِیہ سارے رسول خوشخبری سُناوݨ والے تے ڈراوݨ والے ہِن، تاں جو انھاں پیغمبراں دے آوݨ دے بعد لوکاں کوں اَللہ تے حجت یا عُذر کرݨ دا موقع نہ مِلے، بہر حال اَللہ غالب رَہݨ والا تے بَہوں حِکمت والا ہے (١٦٥)۔
166.	لَّـٰكِنِ اللهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنزَلَ إِلَيْكَ أَنزَلَهُ بِعِلْمِهِ وَالْمَلاَئِكَةُ يَشْهَدُونَ وَكَفَىٰ بِاللهِ شَهِيداً	پَر اَللہ اِیں ڳالھ دِی گواہی ڈِیندے جو جِہڑا کُجھ تیڈے کولھ بھیجا گئے اَپݨے پورے عِلم نال بھیجا گئے، اَتے فرشتے وِی اِینڈی گواہی ڈِیندِن اُووِیں تاں ہِکے اَللہ دا گواہ ہووݨ وِی کافی ہے (١٦٦)۔
167.	إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ اللهِ قَدْ ضَلُّواْ ضَلاَلاً بَعِيداً	بیشک جِنھاں لوکاں کُفر اِختیار کیتے، تے اَللہ دے راہ کنوں ہَٹکیے ہوڑے، بَس اُوہے لوک وَڈی گُمراہی وِچ آ ڈِٹھّن (١٦٧)۔
168.	إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ وَظَلَمُواْ لَمْ يَكُنِ اللهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلاَ لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقاً	(اِیں طرح) جہڑے لوک کافر تھی ڳِین، تے زیادتیاں کریندے وَدِن، اَللہ اُنھاں کوں بخشݨ والا کائے نھیں، اَتے نہ اُنھاں کوں ہدایت دا راہ ڈِیکھیسے (١٦٨)۔
169.	إِلاَّ طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَداً وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى اللهِ يَسِيراً	بَس اُنھاں کیتے تاں دوزخ دا راہ ہے، جیندے وِچ او ہمیشہ کیتے رَہسِن، اَتے اِیہ ڳالھ (یعنی سزا) اَللہ دِی طرفوں معمولی تے سَوکھی ہے (١٦٩)۔
170.	يَاأَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَآءَكُمُ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ مِن رَّبِّكُمْ فَآمِنُواْ خَيْراً لَّكُمْ	اَے لوکو ! بیشک اِیہ رسول تُہاڈے رَبّ کنوں حق دِیاں ڳالھیں گِھن تے آندے، بَس اِینکوں مَنّو اَتے جیکر اِنکار کیتا گیا تاں جاݨ رَکھو جو جو

	وَإِن تَكْفُرُواْ فَإِنَّ لِلّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَكَانَ اللّهُ عَلِيماً حَكِيماً	کُجھ زمین اُتے تے اَسماناں وِچ ہے اَللہ دا ہے اَتے اَللہ سَب کُجھ جانڑ والا تے حِکمت والا ہے (۱۷۰)۔
.171	يَاأَهْلَ الْكِتَابِ لاَ تَغْلُواْ فِي دِينِكُمْ وَلاَ تَقُولُواْ عَلَى اللّهِ إِلاَّ الْحَقِّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِّنْهُ فَآمِنُواْ بِاللّهِ وَرُسُلِهِ وَلاَ تَقُولُواْ ثَلاَثَةٌ انتَهُواْ خَيْراً لَّكُمْ إِنَّمَا اللّهُ إِلَـهٌ وَاحِدٌ سُبْحَانَهُ أَن يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ وَكَفَى بِاللّهِ وَكِيلاً	اَے کتاب رَکھڑ والو ! دِین وِچ کوئی گڑبڑ نہ کرو اَتے اَللہ دے متعلق وِی حق دے سِوا کُجھ نہ آکھو، مریم دا پُتر عیسیٰ مسیح اللہ دا رَسول ہے اَتے اُوندا کلمۂ بشارت ہے جیکوں مریم دو بھیجا گیا ہا، اَتے اِیہ اُوندی طرفوں ہِک روح وِی ہے، پَس اَللہ تے اُوندے رسولاں تے اِیمان گِھن آوو، اَتے اِیہ نہ آکھو جو (اَللہ) ترائے ہِن، اِیں آکھڑ کنُوں ہَٹ وَنجو، اِیہ گالھ تُہاڈی بَھلائی دِی ہے ، یقین مَنّو جو اَللہ تاں ہِکو دا ہِکو معبود ہے، او تاں اِیں گالھ کنُوں وِی پاک ہے جو اُوندے کِیتے کوئی پُتر ہووے، بلکہ سب کُجھ اُوندا ہے جِہڑا کُجھ اَسماناں وِچ ہے تے زمین دے تَلے اُتے ہے اَتے تمام کمّاں کاراں کِیتے ہِکو اَللہ کافی ہے (۱۷۱)۔
.172	لَّن يَسْتَنكِفَ الْمَسِيحُ أَن يَكُونَ عَبْداً لِّلّهِ وَلاَ الْمَلآئِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ وَمَن يَسْتَنكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَيهِ جَمِيعاً	نہ مسیح اِیں گالھ توں شرمسار تِھیندے جو اَللہ دا بَندہ سَڈیجے، اَتے نہ اَللہ دے خاص فرشتے، اَتے جِہڑا کوئی اُوندی بَندگی کرڑ وِچ شرم کریندے اَتے وَڈائی کریندے تاں (ہِک ڈِینہ اَللہ) ساریاں کُوں آپڑیں اَگوں کَٹھا کر تے پُچھ ڈیکھیسی (۱۷۲)۔
.173	فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَيَزيدُهُم مِّن فَضْلِهِ وَأَمَّا الَّذِينَ اسْتَنكَفُواْ وَاسْتَكْبَرُواْ فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَاباً أَلُيماً وَلاَ يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ اللّهِ وَلِيّاً وَلاَ نَصِيراً	پَس جِہڑے بَندے اِیمان گِھن آئے ہوسِن، تے نیک کم کِیتے ہوسنے، تاں (اَللہ) اُنھاں کُوں اُنھاں دا پُورا پُورا اَجر ڈِیسی بلکہ آپڑیں فضل نال بیا وِی وَدھا تے ڈِیسی، پر جنھاں بندیاں اُوندی بندگی کرڑ وِچ آپڑیں گھٹکی اَتے وَڈائی کِیتی ہوسی پَس او اُنھاں کُوں بَہوں دَردناک عذاب ڈِیسی ، اَتے اَللہ کنُوں سِوا نہ اُنھاں کُوں کوئی یار لَبھسی تے نہ کوئی مَددگار (۱۷۳)۔

.174	يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَآءَكُم بُرْهَانٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَآ إِلَيْكُمْ نُوراً مُّبِيناً	اَے لوکو ! تحقیق تُہاڈے کولھ رَبّ دِی طرفوں ہِک روشن دَلیل آئی ہوئی ہے بلکہ اَساں تاں تُہاڈے دُو واضح طور تے ہِک نُور بھیجے (١٧٤)۔
.175	فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُواْ بِاللهِ وَاعْتَصَمُواْ بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِّنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمْ إِلَيْهِ صِرَاطاً مُّسْتَقِيماً	پَس جِہڑے لوک اَللہ اُتے اِیمان گِھن آئِن اَتے اُوندی (دین دِی) رَسّی کُوں تکڑا پکڑا ہوئے، اُنھاں کُوں او ضرور اَپݨیں رَحمت تے فضل (والیاں بہشتاں) وِچ داخل کریسی تے آپ والے سِدھے رَستے تے ٹُریسی (١٧٥)۔
.176	يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلاَلَةِ إِنِ امْرُؤٌ هَلَكَ لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ أُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِثُهَآ إِن لَّمْ يَكُن لَّهَا وَلَدٌ فَإِن كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَ وَإِن كَانُوٓاْ إِخْوَةً رِّجَالاً وَنِسَآءً فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الأُنثَيَيْنِ يُبَيِّنُ اللهُ لَكُمْ أَن تَضِلُّواْ وَاللهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ	(اَے رسول) لوک تَیں کنُوں ہِک فتویٰ پے پُچھدِن، آکھ ڈے جو اَللہ کلالہ (لا وَلد مَرݨ والے) دے متعلق حکم ڈیندے جو جیکر کوئی اِہجا آدمی مَر وَنجے، جیندی کوئی اُولاد نہ ہووے، چھڑی اُوندی بھیݨ ہووے تاں تَرکے وِچوں اُونّدا اَدھا حِصّہ ہے اَتے جیکر بھیݨ مَر وَنجے تاں بِھرا اُوندا وارث بَݨسی جیکر مرݨ والے دِیاں ڈُوں بھیݨیں ہووِن تاں تَرکے وِچوں اِنھاں دا ڈُوں تریہائی حِصّہ ہے، اَتے جیکر کئی بھیݨیں بِھرا وارث ہووِن تاں جُوان دا حِصّہ ڈُوں ذالیں دے حِصے دے برابر ہے، اَللہ تُہاڈے کِیتے اِیہ گالھیں کھول پاڑتے ڈَسیندے تاں جو غلطی نہ کرکھڑو، اَتے اَللہ تاں ہِک ہِک شَئے کُوں چَنگی طرح جاݨدے (١٧٦)۔

5۔ سورۃ المائدۃ

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللهِ الرَّحْمـٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا جو بَہُوں مہربان تے وَڈے رَحم والا ہے۔
.1	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ أَوْفُواْ بِالْعُقُودِ أُحِلَّتْ لَكُم بَهِيمَةُ الأَنْعَامِ إِلاَّ مَا يُتْلَىٰ	اَے اِیمان گِھن آوݨ والے لوکو ! پابندیاں (تے قول قراراں) اُتے پُورا عمل کِیتا کرو، تُہاڈے کِیتے چوکھرے چرݨ والے والے جانور حَلال

	عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَأَنتُمْ حُرُمٌ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ	کر ڈِتے گِئِن، سوائے اُنھاں دے جھڑے تُہاکوں پڑھ تے سُنائے وِیندِن، اَلبتہ جیکر تُساں اَحرام پَدّھا ہوئے تاں اُوں شِکار کُوں وِی حلال نہ سمجھو، بیشک اللہ جیویں چہندے، تُہاکوں حکم ڈِیندے (۱)۔
2.	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُحِلُّوا شَعَائِرَ اللَّهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا آمِّينَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّن رَّبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَآنُ قَوْمٍ أَن صَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَن تَعْتَدُوا وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ	اَے اِیمان گِھن آوݨ والے لوکو ! اللہ دِیاں بݨایاں نشانیاں دِی بے حرمتی نہ کیتی کرو، اَتے نہ مُبارک مہینے دِی، اَتے نہ قربانی والے جانوراں دِی، اَتے نہ اللہ دے ناں والے پَٹے گھتے ہوئے جانوراں دی، اَتے نہ اُنھاں دِی جھڑے بیت الحرام (عزّت والے گھر) دو ویندے پِیَن، تاں جو اللہ دا فضل تے اُوندی خوشنودی حاصل کرݨ، اَلبتہ جڈاں اَحرام کھول ڈیوو، تاں وَل شِکار کر سَگدو، اَتے نہ اُوں قوم نال، اِیں گالھ دِی وَجہ کنُوں جو اُنھاں تُہاکوں مسجد الحرام (عزّت حُرمت والی مَسیت) وِچ وَنجݨ کنُوں روکیا ہا، تُساں زیادتی کرو، اَتے نیکی تے پرہیزگاری دے کماں وِچوں ہِک بِئے دِی مدد کیتی کرو، پَر گُناہ تے ظلم دے کماں وِچ ہِک بِئے دِی مدد نہ کیتی کرو، اللہ کنُوں ڈردے رہوو، بیشک اللہ عذاب ڈیوݨ وِچ بہوں سخت ہے (۲)۔
3.	حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنزِيرِ وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَن تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَامِ ذَٰلِكُمْ فِسْقٌ الْيَوْمَ يَئِسَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ	تُہاڈے اُتے حرام کر ڈِتا گئے، مویا ہویا جانور، لہو اَتے سوّر دا گوشت، اَتے جھڑے اُتے اللہ دے ناں کنُوں علاوہ کہیں غیر دا ناں گھت تے کُٹھا وَنجے، اَتے جھڑا جانور گھوگھا ڈیوݨ نال مرپوے، اَتے سَٹ لگݨ نال مَرپووے، اَتے جھڑا کہیں اُچی جاوں ڈھے تے مَرپُووے، اَتے جھڑا کہیں دے سِنگھ دِی ٹکر نال مَرپُووے، اَتے جیکوں کہیں جنگلی جانور چیر پھاڑ ڈِتا ہووے، سوائے اُوندے جیکوں تُساں (مرݨ توں پہلے) کوہ گھدا ہووے، او جانور وِی حرام ہے، جیکوں آستانے (مزار وغیرہ) اُتے وَنج تے ذِبح کیتا وَنجے، اَتے جَیں جانور دا وَنڈارا، تیراں

	لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ	کُٹیاں نال کیتا وَنجے، اِیہ تُہاڈے کِیتے گُناہ دے کَم ہِن، اج جھڑے لوک تُہاڈے دِین دا کُجھ نھیں وِگاڑ سَگدے اُنھاں کنُوں نہ ڈرو، بَس مَیں کنُوں ڈردے رہوُو، اَج میں تُہاڈے کِیتے تُہاڈے دِین کُوں مکمل کر چھوڑے، مَیں اَپݨیں نعمت (ہدایت وِی) تُہاڈے اُتے پُوری کر چھوڑی ہے، اَتے تُہاڈے کِیتے اِسلام کُوں تُہاڈے دِین دے طور تے پَسند کر گِھدے، اِیہ پابندیاں اُوں شخص کِیتے ڈھلیاں کر ڈِتیاں ویندِن جھڑا اَپݨیں بُھک کنُوں مجبور تھی گیا ہووے، اَتے اُوندا مقصد کوئی گُناہ کرݨ نہ ہووے، اُووِیں تاں اللہ یقیناً بخشݨ ہارتے بہُوں مہربان ہے (٣)۔
4	يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أُحِلَّ لَهُمْ قُلْ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ الْجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ فَكُلُوا مِمَّا أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ	(اَے رسول) تَیں کنُوں پُچھدِن جو انھاں کِیتے کِہڑی کِہڑی شَئے حلال کیتی گئی ہے، آکھ ڈیو جو ساریاں پاک صاف شَئیں تُہاڈے کِیتے حلال کر ڈِتیاں گِیَن، او شکار وِی جھڑا تُہاڈے سِکھائے ہوئے جانور نے تُہاڈے کِیتے پکڑیا ہویا ہووے تُساں جیکوں اُووِیں سکھایا ہووے، جیویں جو اللہ تُہاکوں سِکھائے بَس اُوکوں کھاؤ، جھڑے شکار کُوں اُوں تُہاڈے کِیتے پکڑیا ہوئے (شرط اِیہ ہے) جو اُنھاں اُتے اللہ دا ناں (اَللہ اَکبر) پڑھ تے چھوڑیا کرو اَتے اللہ کنُوں ڈردے رہو، اللہ جلدی انھاں گالھیں دا حساب کتاب گِھنݨ والا ہے (٤)۔
5	الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حِلٌّ لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ إِذَا	اَج تُہاڈے کِیتے ساریاں پاک صاف شَئیں حلال کر ڈِتیاں گِیَن، اَتے تُہاڈے کِیتے اُنھاں دا پکیا ہویا کھاݨاں وِی حلال ہے جِنھاں کُوں (تُساں کنُوں پہلے) کتاب بھیجی ہوئی ہے اَتے تُہاڈا پکیا ہویا کھاݨاں انھاں کِیتے حَلال ہے، بِیا اِیہ جو موموناں وِچوں نیک پاک ذالیں، اَتے اُنھاں وِچوں وِی نیک پاک ذالیں، جِنھاں کُوں تَیں کنُوں پہلے کتاب بھیجی گئی

ہے حلال ہِن، پَر شرط اِیہ ہے جو اُنھاں کوں اُنھاں دا حق مہر وِی ڈِے ڈِتا وَنجے، اِیہ کُم اُنھاں کُوں نِکاح وِچ گِھن آوݨ کِیتے ہووے، نہ کہ بدکاری کِیتے، یا لُک لُک تے یاری لائی رَکھݨ کِیتے، اَتے جِہڑا شخص اُنھاں دینی پابندیاں کُنوں اِنکار کر چھوڑیندے تاں وَل اُوندے نیک عمل ضائع تِھی گِئے تے او آخرت کُوں گھاٹے وِچ رہ وَنجݨ والیاں وِچوں تِھی ویسی (۵)۔	آتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ وَلاَ مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ وَمَن يَكْفُرْ بِالإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ	
اَے ایمان گِھن آوݨ والو ! جِڈاں وِی نماز پڑھن دِی تیاری کرو تاں اَپݨیں مُونھاں تے اِرکاں توڑیں اَپݨیاں ہتھاں کُوں، دھو گِھدا کرو، اَتے آپݨیں سراں تے سِنے ہَتھ پھیر گِھدے کرو، اَتے گِٹیاں تَئیں اَپݨیں پَیر وِی (دھو گِھدے کرو) جیکر تُساں جُنبی ہوئے (ناپاک) ہووُو، تاں وَل (دَھاں تے) پاک تِھی گِئے کرو، اَتے جیکر تُساں بیمار ہیوے یا سَفر وِچ ہیوے یا تُہاڈے وِچوں کوئی پاخانے وِچوں تِھی تے آئے یا تُساں ذال نال سُم تے آئیوے وَل تُہاکوں پاݨیں وِی نہ لَبھے، تاں پاک جاء کُنوں کُم گِھنو، اُوندے اُتے ہَتھ مارتے اَپݨیں مونھاں تے ہَتھاں دا مَسح کر گِھنو، اَللہ نھیں چَہندا، جو تُہاکوں کوئی حرج تِھیوے، بلکہ چہندے جو تُہاکوں پاک صاف رَکھی رَکھے، اَتے تُہاڈے اُتے آپݨیں نعمت پُوری کر چھوڑے، تاں جو تُساں شُکر کرݨ والے بݨو (٦)۔	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلاةِ فاغْسِلُواْ وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُواْ بِرُؤُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَينِ وَإِن كُنتُمْ جُنُباً فَاطَّهَّرُواْ وَإِن كُنتُم مَّرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاء أَحَدٌ مَّنكُم مِّنَ الْغَائِطِ أَوْ لاَمَسْتُمُ النِّسَاء فَلَمْ تَجِدُواْ مَاء فَتَيَمَّمُواْ صَعِيداً طَيِّباً فَامْسَحُواْ بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُم مِّنْهُ مَا يُرِيدُ اللّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُم مِّنْ حَرَجٍ وَلَكِن يُرِيدُ لِيُطَهَّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ	.6
اَتے یاد کرو، اَللہ دِی اُوں نعمت کُوں، جِہڑی تُہاکوں ڈِتی ہَس اَتے اُوں پَکّے وعدے کُوں وِی جِہڑا تُساں کُنوں گِھدا ہَس، جِڈاں جو تُساں آکھیا ہا جو اَساں (اِیہ حکم) سُݨ گِھدے تے ایندے اُتے عمل کِیتی رَکھسوں اَتے اَللہ کُنوں ڈَردے رَہو بیشک اَللہ دِلاں دِیاں گالھیں چَنگی طرح جاݨدے (٧)۔	وَاذْكُرُواْ نِعْمَةَ اللّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيثَاقَهُ الَّذِي وَاثَقَكُم بِهِ إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَاتَّقُواْ اللّهَ إِنَّ اللّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ	.7

.8	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَآنُ قَوْمٍ عَلَىٰ أَلَّا تَعْدِلُوا اعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ	اَے اِیمان والو ! اَللہ دِی خاطر اِنصاف دِی گواہی ڈِیوݨ والے تھی رَہوو، اَتے کِنھائیں لوکاں دِی دُشمنی تُہاکوں ایں ڳالھ تے تیار نہ کرے جو اِنصاف چھوڑ ڈیوو ، اِنصاف کیتی رَکھیا کرو جو ایہ پرہیزگاری دے زیادہ کولھ تھی وَنڄݨ والی ڳالھ ہے، اَتے اَللہ کنوں ڈِردے رَہوو ، بیشک جو کُجھ تُساں کریندو اَللہ کوں اُوندی ساری خبر ہوندی ہے (۸)۔
.9	وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ	اَللہ وعدہ کیتے انھاں نال جھڑے جو اِیمان گھِن آئِن تے نیک کم کیتی رَکھِن جو انھاں دے گُناہ بخش ڈِتے ویسِن، اَتے بَہوں وَݙا اَجر ݙِتا ویسی (۹)۔
.10	وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ	اَتے جھڑے لوک کُفر اِختیار کریندِن تاں اِیہے دوزخ وِچ رَہݨ والے ہِن (۱۰)۔
.11	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هَمَّ قَوْمٌ أَن يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ	اَے اِیمان گھِن آوݨ والو ! آپݨیں اُتے کیتی ہوئی اَللہ دِی اُوں نعمت (احسان) کُوں یاد کرو جڈاں جو ہِک قوم اِرادہ کیتا ہا، جو تُہاڈے اُتے ہَتھ گھتِّن، تاں اُوں تُہاڈے کنوں اُنھاں دے ہَتھ روک گھِدے ہِن، پَس اَللہ کنوں ڈِردے رَہو، اَتے موموناں کُوں اَللہ اُتے توکّل کرݨاں چاہیدا ہے (۱۱)۔
.12	وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَآمَنتُم بِرُسُلِي وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا لَّأُكَفِّرَنَّ عَنكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فَمَن	اَتے جڈاں اَللہ نے بنی اِسرائیل کنوں پکّا قول گھِدا، اَتے اُنھاں وِچوں بارھاں سَردار مُقرر کر ڈِتے، وَل اِیہ آکھیا جو مَیں تُہاڈے نال ہاں جیکر تُساں نماز پڑھدے رَہسو تے زکوٰۃ ڈِیندے رَہسو، اَتے تُساں میڈے رسولاں اُتے اِیمان گھِن آندے رَہسو، اَتے اُنھاں دِی مَدد کریندے رَہسو، اَللہ دِی رَاہ تے خرچ (بطورِ قرضِ حسنہ) کریندے رَہسو، تاں مَیں تُساں کنوں تُہاڈِیاں بُرائیاں ہَٹا گھِنساں اَتے بہشتاں وِچ داخل کریساں جِنھاں وِچ نہراں وَگدِیاں پِیاں ہوسِن، جیکر اِیندے بعد وِی

	كَفَرَ بَعْدَ ذٰلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ السَّبِيلِ	تُہاڈے وِچوں کہیں کُفر اِختیار کیتا، تاں وَل او سِدّھے رَاہ کنُوں اَصلوں تھُڑک گیا (۱۲)۔
.13	فَبِمَا نَقْضِهِم مِّيثَاقَهُمْ لَعَنَّاهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِ وَنَسُوا حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُوا بِهِ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَىٰ خَآئِنَةٍ مِّنْهُمْ إِلَّا قَلِيلاً مِّنْهُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ إِنَّ اللهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ	پَس اُنھاں دے اَپڻیں قول قرار کنُوں ہَٹ وَنجݨ دِی وجہ کنُوں اَساں اُنھاں اُتے لعنت بھیجی، اَتے اَساں اُنھاں دے دِلاں کُوں سَخت کر ڈِتا، او اَساڈے کلام کُوں ہیر پھیر کرتے کِتھائیں دا کِتھائیں گھِن ویندن اَتے اُنھاں اِنھاں گالھیں دا ہِک حِصّہ کنّڈ پچھُوں چا سَٹیئے جِہڑیاں (گالھیں) دِی اُنھاں کُوں نصیحت کیتی گئی ہَئی، اُنھاں دِی خیانت دے متعلق تُہاکوں ہر ویلے خبر لگدی رَہسی، سِوائے اُنھاں وِچوں ڈُوں چار بندیاں دے، اُنھاں کُوں معاف کر ڈِیوُو اَتے پرے کرو، بیشک اَللہ احسان کرݨ والیاں نال محبت کریندے (۱۳)۔
.14	وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَىٰ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُوا بِهِ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَآءَ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ اللهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ	اَتے اَساں اُنھاں لوکاں کنُوں وِی جِہڑے جو اَہدن جو اَساں نصاریٰ (عیسائی) ہِیسے، قول قرار گھدا پَر اُنھاں وِی جِہڑی گالھ دِی نصیحت کیتی ہاسے اُوندے وِچوں ہِک حِصّہ وِسار ڈِتا، پَس اساں اُنھاں وِچ قیامت دے ڈِینْہ تئیں آپس دِی دُشمنی تے بغض بَھر ڈِتے، اَتے ہُوں جلدی اَللہ اُنھاں کُوں او کُجھ ڈَسا ڈِکھلیسی، جِہڑا کُجھ او بݨیندے کریندے ہِن (۱٤)۔
.15	يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَآءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيراً مِّمَّا كُنتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُوا عَن كَثِيرٍ قَدْ جَآءَكُم مِّنَ اللهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُّبِينٌ	اَے اَللہ دِی کتاب والو ! تُہاڈے کولھ اَساڈا رسول آئے تُہاڈے سامݨیں اُوندے وِچوں ڈھیر کُجھ کھول پاڑتے بیان کریندے جِہڑا کُجھ تُساں کتاب وِچوں لُکا لُکا تے رَکھیندے ہاوے، اَتے تُہاڈِیاں ڈھیر ساریاں گالھیں معاف کر ڈِیندے بیشک تُہاڈے کولھ اَللہ دِی طرفوں ہِک سوجھلا تے ہر شَئے واضح کر ڈِیوݨ والی کتاب آچکی ہَے (۱۵)۔
.16	يَهْدِي بِهِ اللهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ	اَللہ اُنھاں کُوں ایندے ذریعے سلامتی دے رَستیاں اُتے چلیندے

جہڑے جو اللہ دِی رضا اُتے چلدِن، اَتے اَپڑیں حکم نال اُنھاں کُوں اَندھاریاں کنُوں سوجھلے دو کَڈھ آندے، تے انھاں کوں سِدّھے راہ اُتے چلݨ دِی ہدایت (سمجھ) ڈیندے (١٦)۔	السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُمْ مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ	
او بیشک کافِر ہِن جہڑے اَہدِن جو بے شک اَللہ کوئی ہے تاں مسیح اِبنِ مریم ہے، آکھ ڈیوو جو اَللہ کُوں روکݨ دِی کیکوں کوئی مجال ہے جیکر او مسیح اِبنِ مریم اَتے اُوندی ماء اَتے جہڑے کوئی زمین اُتے ہِن اُنھاں ساریاں کُوں مار چھوڑݨ تے آوَنجے، اَتے اَللہ دے ہتھ وِچ ہِن اَسمان اَتے زمین تے جہڑیاں شئیں انھاں دے وِچالے ہِن، جہڑا کُجھ چہندے پیدا کر چھوڑیندے، اَتے اَللہ ہر شئے اُتے پُوری قدرت رَکھیندے (١٧)۔	لَّقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ قُلْ فَمَن يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَن يُهْلِكَ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ وَمَن فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	.17
اَتے یہودی تے نصاریٰ (عیسائی) اَکھیندِن، جو اَساں تاں اَللہ دے پُتر ہَیں، تے اُوکوں پیارے لگدے ہَیں اُنھاں کُوں آکھ ڈیوو، جو وَل تُہاکوں تُہاڈے گُناہاں دِی وَجہ کنُوں سزا (عذاب) کیوں ڈیندے، بلکہ تُساں وِی اُنھائیں وانگوں بَشر ہیوے، جیویں ہِنھاں کُوں پیدا کیتُس، او جیکوں چہندے بخش ڈیندے، جیکوں چہندے عذاب ڈیندے اَتے اَللہ دے ہِن زمین اَسمان تے جو کُجھ اِنھاں وِچالے ہے (اِنھاں ساریاں) آخر اُوں دو وَنجݨیں (١٨)۔	وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَىٰ نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبَّاؤُهُ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُم بِذُنُوبِكُم بَلْ أَنتُم بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ	.18
اَے اَللہ دِی کتاب والو ! بیشک (کُجھ عرصے بعد رسولاں دے نہ آوݨ دے بعد) اَساڈا اِیہ رسول تُہاڈے کولھ آ گئے، جہڑا تُہاڈے کِیتے اَساڈے احکام کھول پاڑ تے بیان کریندے، تاں جو تُساں اِیہ نہ آکھ سَکو، جو اَساڈے کولھ کوئی خوشخبری سݨاوݨ والا تے ڈراوݨ والا کائنے آیا، ہُݨ تاں تُہاڈے کولھ خوشخبری سݨاوݨ تے ڈراوݨ والا آ گئے، بلکہ اَللہ	يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَىٰ فَتْرَةٍ مِّنَ الرُّسُلِ أَن تَقُولُوا مَا جَاءَنَا مِن بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ فَقَدْ جَاءَكُم بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	.19

		تاں ہَر شئے اُتے پُوری قدرت رَکھیندے (۱۹)۔
.20	وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنبِيَاءَ وَجَعَلَكُم مُّلُوكًا وَآتَاكُم مَّا لَمْ يُؤْتِ أَحَدًا مِّنَ الْعَالَمِينَ	اَتے جَڈاں موسیٰ اَپڻیں قوم کُوں آکھیا، جو اَے میڈی قوم، اَللہ جِہڑی نعمت تُہاکوں ڈِتی ہے اُوکوں یاد کرو، جَڈاں جو اُوں تُہاڈے وِچوں رسول پیدا کیتِن تے تُہاکوں بادشاہ بَڻائے اَتے تُہاکوں اِتنا کُجھ ڈِتے، جو ساریاں جہاناں وِچوں کہیں کوں نِسّوں ڈِتا (۲۰)۔
.21	يَا قَوْمِ ادْخُلُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِكُمْ فَتَنقَلِبُوا خَاسِرِينَ	اَے میڈی قوم، اُوں پاک ملک (فلسطین) وِچ لنگھ چُلّو، جیکوں جو تُہاڈے حِصّے وِچ اَللہ لِکھ ڈِتے، اَتے ہُڻ کنّڈ کرتے پِچھوں نہ وَلو، نہ تاں خسارے وِچ پَے ویسو (۲۱)۔
.22	قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِنَّ فِيهَا قَوْمًا جَبَّارِينَ وَإِنَّا لَن نَّدْخُلَهَا حَتَّىٰ يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِن يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِنَّا دَاخِلُونَ	اُنھاں جواب ڈِتا، جو اَے موسیٰ! اِتھاں تاں ہِک زبردست آدمیاں دِی قوم رَہندی ہے، تے اَساں او توڑیں اُوندے وِچ نِسے وَڑدے جے توڑیں او اِتھوں نہ نِکل وَنّجڻ، بَس جیکر او اِتھوں نِکل ویندِن تاں وَل اَساں داخل تِھی وَنّجڻ کِیتے تیار ہَیں (۲۲)۔
.23	قَالَ رَجُلَانِ مِنَ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمَا ادْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَإِنَّكُمْ غَالِبُونَ وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ	اِنھاں وِچوں جِہڑے جو اَللہ کنُوں ڈردے ہِن، ڈُو آدمیاں جِنھاں اُتے اَللہ دا فضل وِی ہا، آکھیا جو دروازے وِچوں اِنھاں اُتے چڑھ چلو، بَس جَڈاں تُساں (دَر) وِچوں داخل تِھی گیوہے تاں وَل فتح تُہاڈی ہوسی، اَتے اَللہ اُتے توکل کرو جیکر تُساں مومِن ہِیوے (۲۳)۔
.24	قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِنَّا لَن نَّدْخُلَهَا أَبَدًا مَّا دَامُوا فِيهَا فَاذْهَبْ أَنتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَا إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ	بَس اُنھاں اِیہو جواب ڈِتا جو اَے موسیٰ اَساں کڈائیں وِی اُوں وِچ داخل نھیں تِھیوڻ لگے، جے توڑیں جو او اِتھاں ڈِیٹے کھڑن، بَس تُوں تے تیڈا رَبّ ڈُوہیں وَنّج لَڑو، اَساں تاں اِتھائیں بیٹھے ہَیں (۲٤)۔
.25	قَالَ رَبِّ إِنِّي لَا أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِي وَأَخِي فَافْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ	موسیٰ آکھیا، میڈے رَبّ آ □ میڈا تاں کہیں اُتے کوئی اختیار کائے نھیں، سِوائے آپڻیں آپ اُتے، تے اَپڻیں بِھرا اُتے، بَس تُوں اَساکوں اِنھاں فتوری لوکاں وِچوں نِکھیڑ گِھن (۲۵)۔

26.	قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ سَنَةً يَتِيهُونَ فِي الْأَرْضِ فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ	اللہ آکھیا، چلو او (ملک) اِنھاں اُتے چالیھ سالاں تئیں حرام کیتا ویندے، تے اِیہ زمین اُتے رُلدے مَردے رَہسِن، توں اِیں نافرمان قوم دے حال تے کوئی اَرمان نہ کر (۲٦)۔
27.	وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ابْنَيْ آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ	اَتے انھاں کوں آدم دے ڈوں پُتراں (ہابیل تے قابیل) دے حال دی حقیقت پڑھ سُناؤ، جڈاں جو اُنھاں ڈوہائیں قربانی کیتی، چُنانچہ اُنھاں وِچوں ہِک (ہابیل) دِی قربانی قبول تھی گئی تے ڈوجھے دِی قبول نہ تھی سگی، تاں (قابیل) آکھیا جو مَیں تیکوں قتل کر چھوڑیساں پر اُوں (ہابیل) آکھیا، جو اللہ تاں پرہیزگاراں دِی قربانی قبول کریندے (۲۷)۔
28.	لَئِنْ بَسَطْتَ إِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِي مَا أَنَا بِبَاسِطٍ يَدِيَ إِلَيْكَ لِأَقْتُلَكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ	جیکر توں میکوں قتل کرݨ کیتے ہتھ اَگوں تے وَدھیندے، وَدھا پَر مَیں آپݨاں ہتھ تیڈے اُتے اَصلوں نہ وَدھیساں، جو تیکوں قتل کراں، کیوں جو مَیں سارے جہاناں دے پالݨ والے رَبّ کنُوں ڈرداں (۲۸)۔
29.	إِنِّي أُرِيدُ أَنْ تَبُوءَ بِإِثْمِي وَإِثْمِكَ فَتَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ	مَیں چہنداں جو توں (اِیں طرح) میڈا گُناہ تے آپݨاں گُناہ (ڈوہائیں) اَپݨیں ذِمے لاگھِن، بَس وَل (دوزخ دِی) بھا وِچ رَہݨ والیاں نال وَنج رَل، کیوں جو ظالم لوکاں دِی جزا ایہا کُجھ ہوندی ہے (۲۹)۔
30.	فَطَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ فَأَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِرِينَ	پَر اُوں (قابیل) دے نفس (امارہ) اُوکوں بِھرا دے قتل اُتے تیار کر گِھدا، تے اُوں آپݨیں بِھرا کوں قتل کر چھوڑیا، تے گھاٹا چاوݨ والیاں وِچوں تھی گیا (۳۰)۔
31.	فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُوَارِي سَوْءَةَ أَخِيهِ قَالَ يَا وَيْلَتَا أَعَجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَٰذَا الْغُرَابِ فَأُوَارِيَ سَوْءَةَ أَخِي فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ	اللہ ہِک کاں کُوں بھیجا، جہڑا زمین کھٹݨ لگ پیا، تاں جو اُوکوں ڈِکھاوے جو او اَپݨیں بِھرا دِی لاش کیویں پُور ڈیوے، (تڈاں) او آکھݨ لگا اَفسوس ہے میڈے اُتے جو مَیں اِیں کاں جیہا وِی نہیں، جو اَپݨیں بِھرا دِی لاش پورݨ جوگا تھی سگدا، بَس او بہوں شرمسار تھیا (۳۱)۔

32.	مِنْ أَجْلِ ذٰلِكَ كَتَبْنَا عَلَىٰ بَنِيٓ إِسْرَآئِيلَ أَنَّهُ مَن قَتَلَ نَفْساً بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعاً وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعاً وَلَقَدْ جَآءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيراً مِّنْهُمْ بَعْدَ ذٰلِكَ فِي الأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ	ایں وجہ کنوں اَساں بنی اِسرائیل اُتے لازم کر ڈِتا، جو جیکر کہیں شخص کُوں کوئی شخص بغیر خون دے بدلے دے یا ملک وِچ فساد مچاوݨ دے سوا کہیں بئی وجہ کنوں قتل کر ڈیوے تاں سمجھو جو اُوں ساریاں لوکاں کُوں قتل کر چھوڑے، اَتے جیکر کہیں دِی جان بچائی ہے تاں سمجھو جو اُوں ساریاں لوکاں دِیاں جاناں بچائِن، اَتے انھاں کولھ اَساڈے رسول کُھلیاں نشانیاں گھن تے آئِن وَل وِی ایندے بعد ڈھیر سارے لوک دُنیا وِچ حد کنوں ٹپ وَنجݨ والے بݨ گِئن (۳۲)۔
33.	إِنَّمَا جَزَآءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الأَرْضِ فَسَاداً أَن يُقَتَّلُوٓاْ أَوْ يُصَلَّبُوٓاْ أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُم مِّنْ خِلافٍ أَوْ يُنفَوْاْ مِنَ الأَرْضِ ذٰلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ	بیشک جہڑے لوک اللہ تے اُوندے رسول نال جنگ کریندِن اَتے زمین اُتے فساد مچاوݨ وِچ لگیئے رہندِن تاں بیشک اُنھاں کُوں قتل کر ڈِیوو، یا سُولی تے چڑھا ڈِیوو، یا اُنھاں دے ہِک پاسے دے ہتھ، اَتے بئے پاسے دے پیر کپ چھوڑو، یا اُنھاں کُوں مُلک وِچوں دَفع کر چھوڑو، اِیہ تاں اُنھاں کیتے اِیں دُنیا دی رُسوائی تے بدنامی ہے، نال نال آخرت وِچ وِی اُنھاں کیتے بہُوں وݙا عذاب تیار ہے (۳۳)۔
34.	إِلاَّ الَّذِينَ تَابُواْ مِن قَبْلِ أَن تَقْدِرُواْ عَلَيْهِمْ فَاعْلَمُوٓاْ أَنَّ اللهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	سِوائے اُنھاں لوکاں دے جہڑے جو اِیں کنوں پہلے جو تُساں اُنھاں کُوں قابو کر گھنو، توبہ کر گھنّ تُہاکوں اِیہ وِی پتہ ہووے جو (وَل وِی) اللہ بخشݨ ہارتے بہُوں رحم والا ہے (۳٤)۔
35.	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اتَّقُواْ اللهَ وَابْتَغُوٓاْ إِلَيهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُواْ فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ	اَے اِیمان گھن آوݨ والو، اللہ کنوں ڈردے رہوو، اَتے اُوندا قُرب (فیور) حاصل کرݨ دا وسیلہ گولھو، اَتے اُوندے راہ تے جہاد کیتی رکھو، تاں جو تُساں کامیاب تھئے رہوو (۳۵)۔
36.	إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَّا فِي الأَرْضِ جَمِيعاً وَمِثْلَهُ مَعَهُ لِيَفْتَدُواْ بِهِ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَا تُقُبِّلَ	بے شک جہڑے لوکاں کُفر اِختیار کیتا ہوئے، اَتے جہڑا کُجھ زمین تے ہے سارا کُجھ اُنھاں دے کولھ ہووے، بلکہ اِیہو جتّی بیا وِی ہووے تاں وِی اِیہ سارا کُجھ اُنھاں دے قیامت دے عذاب دے بدلے

	مِنۡهُمۡ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٌ	اُنھاں کنُوں قبول کائے نہ کِیتا ویسی، بلکہ اُنھاں کِیتے تاں ہِک دَرد ناک عذاب ہوسی (٣٦)۔
.37	يُرِيدُونَ أَن يَخۡرُجُواْ مِنَ ٱلنَّارِ وَمَا هُم بِخَٰرِجِينَ مِنۡهَاۖ وَلَهُمۡ عَذَابٌ مُّقِيمٌ	او تاں چَہسِن جو (دوزخ دِی) بَھا کنُوں نِکل وَنّجن پر او اِیں کنُوں (کڈائیں) نہ نِکل سَگسِن، انھاں دِی خاطر تاں ہِک ہمیشہ دا عذاب ہے (٣٧)۔
.38	وَٱلسَّارِقُ وَٱلسَّارِقَةُ فَٱقۡطَعُوٓاْ أَيۡدِيَهُمَا جَزَآءَۢ بِمَا كَسَبَا نَكَٰلٗا مِّنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ	اَتے چور کِیتے تے چورنی کِیتے (اِیہ سزا ہے جو) اِنھاں دے ہَتھ کَپ ڈِیوو، اِیہ بدلہ ہے اُوندا جِہڑا کُجھ او کماندِن، اَتے اَللہ دِی طرفوں عبرت ناک سزا ہے (٣٨)۔
.39	فَمَن تَابَ مِنۢ بَعۡدِ ظُلۡمِهِۦ وَأَصۡلَحَ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَتُوبُ عَلَيۡهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ	وَت وِی جِہڑا شخص زیادتی کرݨ دے بعد توبہ کر گِھنّے تے چنگا بَݨ وَنّجے، تاں بیشک اَللہ اُوں دو چنگی توجہ کریسی، اِیہ یقینی ڳالھ ہے جو اَللہ وَڈا بخشݨ ہار، تے بَہُوں رَحم والا ہے (٣٩)۔
.40	أَلَمۡ تَعۡلَمۡ أَنَّ ٱللَّهَ لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ يُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ وَيَغۡفِرُ لِمَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ	پتہ ہِیوے جو بیشک اَللہ او ہے جیندی ساریاں اَسماناں تے زمین تے بادشاہی ہے او عذاب چا ڈِیندے جیکوں چَہندے تے بخش ڈِیندے جیکوں چَہندے، اَتے اَللہ ہر شَئے اُتے پُورا اختیار رَکھݨ والا ہے (٤٠)۔
.41	يَٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ لَا يَحۡزُنكَ ٱلَّذِينَ يُسَٰرِعُونَ فِي ٱلۡكُفۡرِ مِنَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِأَفۡوَٰهِهِمۡ وَلَمۡ تُؤۡمِن قُلُوبُهُمۡۛ وَمِنَ ٱلَّذِينَ هَادُواْۛ سَمَّٰعُونَ لِلۡكَذِبِ سَمَّٰعُونَ لِقَوۡمٍ ءَاخَرِينَ لَمۡ يَأۡتُوكَۖ يُحَرِّفُونَ ٱلۡكَلِمَ مِنۢ بَعۡدِ مَوَاضِعِهِۦۖ يَقُولُونَ إِنۡ أُوتِيتُمۡ هَٰذَا فَخُذُوهُ وَإِن لَّمۡ تُؤۡتَوۡهُ فَٱحۡذَرُواْۚ وَمَن يُرِدِ ٱللَّهُ فِتۡنَتَهُۥ	اَے رسول تُوں اُنھاں لوکاں کِیتے اَرمانی نہ تِھیا کر، جِہڑے جو کُفر وِچ ہِک بَئے کنُوں اَگوں نِکلݨ وِچ لگے وَدِن، توڑے جو او اُنھاں وِچوں ہِن جِہڑے مُنّہ نال تاں اَکھیندِن جو اَساں اِیمان گِھن آئے ہَیں پر دِلّوں اِیمان نھیں گِھن آندے، بَھاویں اِیہ اُنھاں وِچوں ہِن جِہڑے جو یہودی ہِن، اِیہ لوک کُوڑیاں ڳالھیں کرݨ کِیتے کَنسو گِھندے وَدّن تے بَئی قوم کِیتے سٹّدِن (جاسوسی کریندن) جِہڑے جو تیڈے کولھ آئے وِی نھیں، اِیہ کلام اَللہ دِیاں ڳالھیں کوں اُنھاں دے اَصل معنیاں کنُوں بَدل ڈِیندِن اِیہ وِی اَہدِن جو جیکر تُہاڈے کولھ اِیہے کُوڑیاں ڳالھیں گِھن

	فَلَن تَمۡلِكَ لَهُۥ مِنَ ٱللَّهِ شَيۡـًٔاۚ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَمۡ يُرِدِ ٱللَّهُ أَن يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمۡۚ لَهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَا خِزۡيٞۖ وَلَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٞ	آیاں وَنّجِن، تاں مَن گھنا ہے، اَتے جیکر اِہجیاں ڳالھیں (احکام) نہ گِھن آوِن، تاں انھاں کنُوں بَچ تے رَہوائے، اَتے جیکر اَللہ چاہے جو او کہیں کُوں اَزمائش وِچ سَٹّیے، تاں اُوندے بچاوݨ کِیتے اَللہ دِی طرفوں تُساں کہیں اختیار دے مالک کائے نِہوے، اِیہ او لوک ہِن جِنھاں دے دِلاں کُوں اَللہ پاک صاف نھیں کرݨ چہندا، انھاں کِیتے اِیں جہان تے خواری ہے، اَتے آخرت کُوں وِی وَݙا عذاب ہے (٤١)۔
42.	سَمَّٰعُونَ لِلۡكَذِبِ أَكَّٰلُونَ لِلسُّحۡتِۚ فَإِن جَآءُوكَ فَٱحۡكُم بَيۡنَهُمۡ أَوۡ أَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡۖ وَإِن تُعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ فَلَن يَضُرُّوكَ شَيۡـًٔاۖ وَإِنۡ حَكَمۡتَ فَٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِٱلۡقِسۡطِۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُقۡسِطِينَ	اِیہ کُوڑیاں ڳالھیں کُوں سُݨدِن، ہٹکیا ہوئیا (حرام) مال کھاندِن جیکر اِیہ تُہاݙے کولھ کوئی معاملہ گِھن آوِن، تاں اِنھاں دا فیصلہ کر ݙِتا کرو، یا انھاں کنُوں مُنّہ پھیر گِھدا کرو، اَتے جیکر تُوں انھاں کوں اِنکار وِی کر ݙیویں تاں او تیکوں کوئی نقصان نھیں پُچا سَگدے، اَتے جیکر تُوں انھاں دے وِچالے کوئی فیصلہ کریں تاں انھاں وِچ بالکل اِنصافی فیصلہ کر ݙِتا کر کیوں جو اَللہ اِنصاف کرݨ والیاں نال یاری ڳنڈھیندے (٤٢)۔
43.	وَكَيۡفَ يُحَكِّمُونَكَ وَعِندَهُمُ ٱلتَّوۡرَىٰةُ فِيهَا حُكۡمُ ٱللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوۡنَ مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَۚ وَمَآ أُوْلَٰٓئِكَ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ	(اَے رسول) اِیہ تَیں کنُوں کڈاں فیصلے کراوݨ لڳیِن ڄڈاں جو خود اِنھاں دے کولھ تَوریت موجود ہے، جِیندے وِچ اَللہ دا حُکم وِی ہے، وَل وِی اِیں کنُوں مُنّہ پھیر گِھندِن، اِیہ تاں اَصلوں اِیمان والے ہِن وِی کائے نہ (٤٣)۔
44.	إِنَّآ أَنزَلۡنَا ٱلتَّوۡرَىٰةَ فِيهَا هُدٗى وَنُورٞۚ يَحۡكُمُ بِهَا ٱلنَّبِيُّونَ ٱلَّذِينَ أَسۡلَمُواْ لِلَّذِينَ هَادُواْ وَٱلرَّبَّٰنِيُّونَ وَٱلۡأَحۡبَارُ بِمَا ٱسۡتُحۡفِظُواْ مِن كِتَٰبِ ٱللَّهِ وَكَانُواْ عَلَيۡهِ شُهَدَآءَۚ فَلَا تَخۡشَوُاْ ٱلنَّاسَ	بے شک اَساں توریت بھیجی ہَئی، اُوندے وِچ رَہنمائی ہَئی تے روشنی ہَئی اِیندے مطابق اِی یہودیاں دے فیصلے او اَنبیاء کریندے رَہندے ہِن، جِھڑے جو اَللہ دے فرمانبردار ہِن، اَتے اَللہ والے لوک مشائخ تے عُلماء وِی ہِن کِیوں جو اَللہ دِی کتاب دِی حفاظت اُنھاں دے سُپرد کِیتی ڳئی ہَئی، اَتے او اِیندے اُتے گواہ وِی ہِن، بَس

	وَاخْشَوْنِ وَلاَ تَشْتَرُواْ بِآيَاتِي ثَمَناً قَلِيلاً وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَا أَنزَلَ اللّهُ فَأُوْلَـئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ	(یہودیو!) لوکاں کنوں نہ ڈرو بلکہ میں کنوں ڈردے رہوو، اَتے میڈیاں آیاتاں کوں معمولی جیہے مُل نہ ویچیا کرو، اَتے جہڑا شخص اَللہ دے بھیجے ہوئے (احکام) دے مطابق فیصلہ نہ کریسی، در اَصل اِیہے لوک اِی کافِر ہِن (٤٤)۔
45.	وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالأَنفَ بِالأَنفِ وَالأُذُنَ بِالأُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ قِصَاصٌ فَمَن تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَّهُ وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَا أنزَلَ اللّهُ فَأُوْلَـئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ	انھاں کیتے ایندے وِچ اِیہ حکم وِی لِکھ ڈِتا ہا، جو بیشک جان دے بدلے جان ہے، اَکھ دے بدلے اَکھ، نک دے بدلے نک، کَن دے بدلے کَن، اَتے ڈَند دے بدلے ڈَند ہے اَتے زَخماں کیتے قصاص (اُنھاں دے مطابق دا بدلہ) ہے، پر جہڑا شخص آپڑاں قصاص (صدقے دو طور تے) چھوڑ ڈیوے تاں اِیہ اُوندے کیتے کفارہ (گُناہ دی بخشش) ہے اَتے جہڑے اَللہ دے نازل کیتے ہوئے (احکام) دے مطابق فیصلہ نھیں کریندے تاں اِیہے لوک اِی بے اِنصاف (ظالم) ہِن (٤٥)۔
46.	وَقَفَّيْنَا عَلَى آثَارِهِم بِعَيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقاً لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَاةِ وَآتَيْنَاهُ الإِنجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقاً لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَاةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ	اَتے اَساں انھاں دے پچھوں مریم دے پُتر عیسیٰ کوں بھیجیا، جہڑا کجھ تورات وِچوں اُوندے اَگوں موجود ہا، اُوندی تصدیق کریندا ہا، اَتے اَساں اُوکوں انجیل ڈِتی، جیندے وِچ ہدایت تے روشنی ہَئی، اَتے جہڑا کُجھ تورات وِچوں اُوں کنوں پہلے موجود ہا، اُوندی تصدیق کریندی ہَئی، اَتے اِیہ پرہیزگار لوکاں کیتے ہدایت ہَئی تے نصیحت ہَئی (٤٦)۔
47.	وَلْيَحْكُمْ أَهْلُ الإِنجِيلِ بِمَا أَنزَلَ اللّهُ فِيهِ وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَا أَنزَلَ اللّهُ فَأُوْلَـئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ	اَتے اِنجیل والیاں کوں چاہیدا ہے جو جہڑا کجھ اَللہ اُوندے وِچ نازل کیتے، اُوندے مطابق فیصلے کیتے کرِن، اَتے جہڑا اَللہ دے نازل کیتے ہوئے قانون دے مطابق فیصلے نھیں کریندا، تاں اِیہے لوک فاسق ہِن (٤٧)۔
48.	وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقاً لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِناً	اَتے (اَے رسول !) اَساں تیں دو او کتاب بھیجی ہے، جہڑی سَچّی ہے، اَتے پہلیاں کتاباں دی تصدیق کریندی ہے، اَتے اُنھاں دی

محافظ ہے، بَس تُساں اِنھاں وِچ اُوں قانون دے مطابق فیصلے کِیتے کرو، جِہڑا جو اَللہ بھیجے، اَتے انھاں دِیاں خواہشاں اُتے نہ ٹُرو بلکہ اُوں حق دے مطابق کِیتا کرو، جِہڑا جو تیڈے کولھ آ چُکیئے۔ اَساں تُہاڈے ہر ہِک واسطے ہِکا شریعت تے عمل دا ہِکو راہ مقرر کر ڈِتے۔ جیکر اَللہ چَہندا تاں تُساں (ساریاں کوں) ہِکی اُمت بنا ڈِیندا، پَر او تُہاڈی اَزمائش کرݨ چَہندے، اُوندے وِچوں جِہڑا کُجھ تُہاکوں ڈِتس، بَس چنگے کَماں وِچ ہِک بِئے کنُوں وَدھ تے رہوو، تُساں ساریاں اَللہ دے اَگوں وَنجݨیں، او تُہاکوں اَصل حقیقت ڈِسا ڈِیسی، جنھاں معاملیاں وِچ تُساں اِختلاف کریندے ہاوے (٤٨)۔	عَلَيْهِ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَآ أَنزَلَ اللهُ وَلاَ تَتَّبِعْ أَهْوَآءَهُمْ عَمَّا جَآءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجاً وَلَوْ شَآءَ اللهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَـٰكِن لِّيَبْلُوَكُمْ فِي مَآ آتَاكُم فَاسْتَبِقُوا الخَيْرَاتِ إِلَىٰ اللهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعاً فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ	
اَتے تُوں انھاں وِچ اُوندے مطابق فیصلہ کر، جِہڑا کُجھ اَللہ تیڈے کولھ نازِل کِیتے انھاں دِیاں خواہشاں دے مطابق نہ چَل اَتے انھاں کنُوں بچ تے رَہ، اِیں نہ ہووِے جو او تیکوں اُنھاں بعض احکام کنُوں بد راہ کر گھِنّن، جِہڑے جو تیڈے کولھ بھیجے گِئِن، جیکر اِیہ لوک پھر وَنجن تاں وَل تیکوں پتہ ہووے، جو اَللہ چَہندے جو انھاں دے کُجھ گُناہاں دی وَجہ کنُوں اُنھاں اُتے مصیبت نازل کرے، اَتے بیشک انھاں لوکاں وِچوں ڈھیر سارے نافرمان ہِن (٤٩)۔	وَأَنِ احْكُم بَيْنَهُمْ بِمَآ أَنزَلَ اللهُ وَلاَ تَتَّبِعْ أَهْوَآءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ أَن يَفْتِنُوكَ عَن بَعْضِ مَآ أَنزَلَ اللهُ إِلَيْكَ فَإِن تَوَلَّوْاْ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يُرِيدُ اللهُ أَن يُصِيبَهُم بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَإِنَّ كَثِيراً مِّنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ	.49
کیا اِیہ جاہلیت دے زمانے دے فیصلے چَہندِن اَتے جِہڑے لوک اَللہ تے یقین رَکھیندِن انھاں کِیتے اَللہ کنُوں چنگا کہڑا فیصلے کرݨ والا ہے (٥٠)۔	أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللهِ حُكْماً لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ	.50
اَے اِیمان والے لوکو! یہودیاں تے نصاریٰ (عیسائیاں) کُوں آپݨیاں یار نہ بݨاؤ، اِیہ (آپس وِچ) ہِک بِئے دے یار بݨے ہوئِن، اَتے تُساڈے وِچوں جِہڑا کوئی انھاں دا یار وَنج بݨدے تاں او انھائیں وِچوں ہے،	يَـٰأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَتَّخِذُواْ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَآءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ	.51

	إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ	بیشک اَللہ ظالم لوکاں کُوں ہدایت والا راہ نہیں ڈیکھیندا (۵۱)۔
52.	فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَىٰ أَن تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ فَعَسَى اللَّهُ أَن يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِندِهِ فَيُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا أَسَرُّوا فِي أَنفُسِهِمْ نَادِمِينَ	پَس لوکاں کُوں ڈیکھدو، جنھاں دے دِلاں وِچ نفاق دا مرض ہے جو او اُنھاں وِچ بَھج دُھرک گھتی رَکھدِن، اَہدِن جو اَساں ڈَردے ہَیں، جو کِتھائیں اَساکوں زمانے دِی گردِش نہ آپکڑے، ہُوں جلدی اَللہ یا تاں تیکوں فتح ڈیسی یا اَپنْیں طرفوں کوئی بِیا فیصلہ سُنْیسی، وَل اِیہ لوک انھاں گالھیں اُتے جِہڑیاں جو دِلاں وِچ لُکائی وَدِن، ہُوں شرمسار تھیسن (۵۲)۔
53.	وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا أَهَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَأَصْبَحُوا خَاسِرِينَ	اَتے او لوک جِہڑے اِیمان گِھن آئِن (حیران تھی تے) اَکھیسن کیا اِیہ اُوہے لوک ہِن جِہڑے اَللہ دِیاں وَڈِیاں قَسماں چیندے ہِن، جو اَساں تاں تُہاڈے نال ہَیں، بیشک انھاں دے تاں سارے عمل ضائع کر ڈِتے گِیَن، اَتے او گھاٹے وِچ رَہ گِیَن (۵۳)۔
54.	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَن يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ	اَے اِیمان والے لوکو ! جیکر تُہاڈے وِچوں کوئی آپنْیں دِین کنُوں پِھر گِیا تاں جلدی اِجہی قوم پیدا کرگِھنسی، جِنھاں کُوں اَللہ پیارا رَکھیسی تے او وِی اِیکوں پیارا رَکھیسن، او مومناں نال مہربانی کریسن، اَتے کافراں نال کوراڑ ، اَتے اَللہ دے رَاہ وِچ جہاد کریسن، اَتے ملامت کرنْ والیاں دِی ملامت دِی پَرواہ نہ کریسن، اِیہ تاں اَللہ دا فضل تے کرم ہے، جو ڈِیندے جیکوں چَہندے، او تاں ہُوں وُسعتاں (ذرائع) والا ہے، تے سَب کُجھ جانْڑ والا ہے (۵۴)۔
55.	إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ	بیشک ، تُہاڈا یار تاں اَللہ ہے، اُوندا رسول ہے، اَتے جِہڑے لوک اِیمان گِھن آئِن ! نماز کوں قائم رَکھیندِن، تے زکوٰۃ وِی ڈِتی رَکھدِن، اَتے اِیہے لوک اَللہ دے اَگوں نِودے وِی ہِن (۵۵)۔
56.	وَمَن يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ	اَتے جِہڑا شخص اَللہ تے اُوندے رسول تے انھاں لوکاں نال جِہڑے

	آمَنُواْ فَإِنَّ حِزْبَ اللّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ	ایمان گھن آئن یاری گنڈھیندے، تاں بیشک ایہ اللہ دا گروہ ہے ایہے لوک غلبہ پاوݨ والے ہِن (٥٦)۔
.57	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَتَّخِذُواْ الَّذِينَ اتَّخَذُواْ دِينَكُمْ هُزُواً وَلَعِباً مِّنَ الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَالْكُفَّارَ أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُواْ اللّهَ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ	اَے اِیمان گھن آوݨ والو ! انھاں لوکاں کوں یار نہ بݨاؤ، جنھاں تُہاڈے دِین کوں مذاق تے شُغل بݨایا ہوئے، ایہ انھاں لوکاں وِچوں ہِن جنھاں کوں تُساں کنوں پہلے کتاباں بھیجیاں گئِن اَتے کافِر ہِن، اللہ کنوں ڈردے رہوو، جیکر تُساں مومن ہیوے (٥٧)۔
.58	وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلاَةِ اتَّخَذُوهَا هُزُواً وَلَعِباً ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لاَّ يَعْقِلُونَ	اَتے جھڑے ویلے تُساں نماز کیتے سݙیندو تاں ایہ اُوکوں وِی مذاق تے شغل سمجھدِن، او ایہ ایں واسطے کریندِن جو او ہِک بے عَقل قوم ہے (٥٨)۔
.59	قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَنقِمُونَ مِنَّا إِلاَّ أَنْ آمَنَّا بِاللّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلُ وَأَنَّ أَكْثَرَكُمْ فَاسِقُونَ	آکھ ݙے ! جو اَے کتاب رکھݨ والو ! تُساں اَساݙے وِچ کہی بُرائی ݙیکھدو، سِوائے ایندے جو اَساں اللہ اُتے، اَتے اُوندے اُتے جھڑا کجھ اَساں دو نازل تھئے، اَتے جھڑا کجھ اَساں کنوں پہلے نازل تھئے، ایمان گھن آئے ہیں، اَتے بیشک تُہاڈے وِچوں ڈھیر سارے نافرمان ہِن (٥٩)۔
.60	قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُم بِشَرٍّ مِّن ذَلِكَ مَثُوبَةً عِندَ اللّهِ مَن لَّعَنَهُ اللّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمُ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوتَ أُوْلَـئِكَ شَرٌّ مَّكَاناً وَأَضَلُّ عَن سَوَاء السَّبِيلِ	(اَے رسول) آکھ ݙے جو کیا میں تُہاکوں ݙساواں جو اللہ دے نزدیک اُنھاں (نافرماناں) کنوں وِی زیادہ بدتر سزا پاوݨ والے کوݨ ہِن؟ ایہ تاں او ہِن جنھاں اُتے اللہ لعنت بھیجی ہے، اَتے جنھاں اُتے اَپݨاں غضب نازل کیتے، اَتے جنھاں وِچوں باندر تے سُوّر بݨا ݙِتے گئے اَتے جنھاں شیطان دِی بندگی کیتی، انھاں لوکاں دا بہوں گندا مرتبہ ہے اَتے ایہ سِدّھے رستے کنوں بہوں ہٹیئے ہوئِن (٦٠)۔
.61	وَإِذَا جَآؤُوكُمْ قَالُواْ آمَنَّا وَقَد دَّخَلُواْ بِالْكُفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُواْ بِهِ وَاللّهُ أَعْلَمُ	اَتے جڈاں او تُہاڈے کولھ آندِن تاں آہدِن جو اَساں ایمان گھن آئیسے، حالانکہ او کُفر کوں نال گھن تے آندِن تے اُوکوں نال گھن تے ویندِن

	بِمَا كَانُواْ يَكْتُمُونَ	اَتے اللہ چنگی طرح او کجھ جاݨدے، جہڑا کجھ اِیہ کریندِن (٦١)۔
.62	وَتَرَىٰ كَثِيراً مِّنْهُمْ يُسَارِعُونَ فِي الإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتَ لَبِئْسَ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ	اَتے توں ݙیکھدیں جو اِنھاں وِچوں ڈھیر سارے بندے گُناہ تے ظلم تے زیادتی تے حَرام شئیں کھاوݨ وِچ ہِک ٻئے کنوں وَدھدِن، ٻہوں گندے کم ہِن جہڑے اِیہ کریندے وَدِن (٦٢)۔
.63	لَوْلاَ يَنْهَاهُمُ الرَّبَّانِيُّونَ وَالأَحْبَارُ عَن قَوْلِهِمُ الإِثْمَ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتَ لَبِئْسَ مَا كَانُواْ يَصْنَعُونَ	انھاں کوں عُلماء تے مشائخ گُناہ دِیاں ڳالھیں کرݨ تے حرام کھاوݨ کنوں منع کیوں نھیں کریندے؟ ٻہوں بُرا ہے جہڑا کجھ او کریندِن (٦٣)۔
.64	وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللّهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُواْ بِمَا قَالُواْ بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيراً مِّنْهُم مَّا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ طُغْيَاناً وَكُفْراً وَأَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ كُلَّمَا أَوْقَدُواْ نَاراً لِّلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللّهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الأَرْضِ فَسَاداً وَاللّهُ لاَ يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ	اَتے یہودی آہدِن جو اللہ دا ہَتھ تاں ٻدھیا ہوئے (یعنی بخیل ہے) بلکہ جہڑا کجھ اِیہ آہدِن اُوندی وَجہ کنوں خود اُنھاں دے ہَتھ ٻدھے ہوئِن انھاں اُتے لعنت بھیجی ڳئی ہے، اللہ دے تاں ݙوہائیں ہَتھ کُھلئے ہوئِن خرچ کریندے جیں طرح چہندے! (اَے رسول) جو کجھ تیݙے رَبّ دی طرفوں تیݙے اُتے نازِل کیتا ڳئے، ایندے نال انھاں وِچوں ڈھیر بندیاں دی شرارت تے ضدبئی وی وَدھ ڳئی ہے، پَر اَساں وِی اُنھاں وِچ قیامت توڑیں آپس دی دُشمنی تے بغض گھت ݙِتے، جݙاں وی اِیہ کہیں جنگ دی بھا ٻلیندِن، تاں اللہ اُوکوں وِسما چھوڑیندے وَل وِی اِیہ ملک وِچ فساد مچاوݨ کیتے بھڄ دُھرک کیتی رکھدِن، پَر اللہ تاں فسادی لوکاں کوں اَصلوں پَسند نھیں کریندا (٦٤)۔
.65	وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُواْ وَاتَّقَوْاْ لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلأدْخَلْنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ	اَتے جیکر کتاب رَکھݨ والے اِیمان گھن آندے اَتے پرہیزگار بݨ ویندے، تاں اَساں انھاں کنوں انھاں دے گُناہ ہَٹا چھوڑیندے، اَتے انھاں کوں نعمتاں والیاں باغاں وِچ ٹکیندے (٦٥)۔
.66	وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُواْ التَّوْرَاةَ وَالإِنجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيهِم مِّن رَّبِّهِمْ لأكَلُواْ مِن فَوْقِهِمْ	اَتے جیکر اِیہ پابندی کریندے تورات دی انجیل دی اَتے جہڑا کجھ انھاں دے رَبّ دی طرفوں انھاں دو نازل تھیا ہوئے، تاں انھاں

کِیتے اُتوں وِی کھائیں آندے اَتے پیراں دے تلوں وِی، ہر پاسوں (مزے نال) کھاندے، انھاں وِچوں کُجھ لوک دَرمیانے رَاہ تے چلݨ والے ہِن، پر انھاں وِچوں ڈھیر سارے بُرا کریندِن جھڑا کُجھ کریندِن (٦٦)۔	وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِم مِّنْهُمْ أُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ	
اَے رسول پُچا ڈِے جو کُجھ تیڈِے رَبّ دِی طرفوں تَیں دو نازِل کِیتا گِئے اَتے جیکر تَیں اِیں نھیں کِیتا، تاں تَیں اللہ دَا سَنیہا (پیغام) پُچایا وِی کائے نھیں، اَتے اللہ تیکوں انھاں لوکاں کنوں بچائی رَکھسی، بے شک اللہ کافراں دِی قوم کوں ہدایت نھیں ڈِیندا (٦٧)۔	يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ وَإِن لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ	.67
آکھ ڈِے جو اے کتاب رَکھݨ والو ! تُساں تاں کہیں وِی اَصل رَاہ اُتے نِہوے، جے توڑیں جو تُساں تورات اُتے، اِنجیل اُتے، اَتے جو کُجھ تُساں دو تُہاڈِے رَبّ دِی طرفوں نازِل کِیتا گیا ہے، اُوندے اُتے کاربند نہ رَہسو، اَتے جو کُجھ تیڈِے رَبّ دِی طرفوں تیڈِے اُتے نازِل تھئے اِیہ انھاں وِچوں ڈھیر کنھائیں دِی سرکشی تے کُفر کُوں ہِیا وِی وَدھا ڈِیندے پَر تُوں کافراں دِی قوم اُتے کوئی اَرمان نہ کر (٦٨)۔	قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ حَتَّىٰ تُقِيمُوا التَّوْرَاةَ وَالْإِنجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُم مَّا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ	.68
بے شک جھڑے لوک چاہے او مسلمان ہِن، یہودی ہِن، صابی (ستارہ پرست) ہِن، نصاریٰ (عیسائی) ہِن اللہ اُتے اَتے قیامت دے ڈِینّہ اُتے اِیمان رَکھیندِن، اَتے چَنگے عَمل کریندِن بَس اُنھاں کُوں نہ خوف ہوسی اَتے نہ او مُونجھے تھیسن (٦٩)۔	إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئُونَ وَالنَّصَارَىٰ مَنْ آمَنَ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ	.69
اَساں بنی اِسرائیل کَنوں پَکّا وعدہ گِھدا اَتے اَساں انھاں دو رسول بھیجے، پر جِڈاں کڈائیں اُنھاں کولھ کوئی رسول او کُجھ گِھن آندا جیکوں انھاں دا جی نہ چہندا ہا، تاں اِنھاں اِہجے رسولاں دے ہِک ٹولے کوں تاں کُوڑا بݨا چھوڑیا اَتے بِئے ٹولے کوں قتل کر چھوڑیا (٧٠)۔	لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ رُسُلًا كُلَّمَا جَاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ	.70

.71	وَحَسِبُوٓا۟ أَلَّا تَكُونَ فِتْنَةٌ فَعَمُوا۟ وَصَمُّوا۟ ثُمَّ تَابَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا۟ وَصَمُّوا۟ كَثِيرٌ مِّنْهُمْ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِمَا يَعْمَلُونَ	اَتے اِیہ سمجھدے ہِن جو اِیں ڳالھوں تاں انھاں اُتے کوئی مصیبت نھیں آونْیں، اِیں طرح او اَندھے تھِیندے ڳئے تے ٻوڑے تھِیندے ڳئے وَل وِی اَللہ انھاں کوں معاف کر ڈِتا اَتے ٻوڑے تھی ڳئے، اَتے اَللہ تاں ڈیکھدا کھڑے جھڑا کُجھ او کریندے وِدّن (۷۱)۔
.72	لَقَدْ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓا۟ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْمَسِيحُ ٱبْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ ٱلْمَسِيحُ يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ رَبِّى وَرَبَّكُمْ إِنَّهُۥ مَن يُشْرِكْ بِٱللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ ٱلْجَنَّةَ وَمَأْوَىٰهُ ٱلنَّارُ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ	بیشک اُنھاں لوکاں کُفر کیتے جنھاں آکھیئے جو بے شک اَللہ تاں مریم دا پُتر مسیح اِی ہے، حالانکہ مسیح آکھ ڳیا ہا، جو اَے اِسرائیل دِی اُولاد اَللہ دِی بندگی کرو، جھڑا میڈا وِی پالݨ ہار ہے تے تُہاڈا وِی ! اِیں ڳالھ وِچ شک کائے نھیں، جو جھڑا اَللہ نال کہیں کوں شریک بݨیسی، تاں وَل اَللہ اُوندے اُتے بہشت حرام کر ڈیسی، اَتے اُوندا ٹِکاݨاں دوزخ دِی بھاہ ہوسی، اَتے انھاں ظالماں دا کوئی مددگار کائے نھیں (۷۲)۔
.73	لَّقَدْ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓا۟ إِنَّ ٱللَّهَ ثَالِثُ ثَلَٰثَةٍ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّآ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ وَإِن لَّمْ يَنتَهُوا۟ عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ	او لوک وِی کُفر کریندِن، جھڑے اَہدِن جو یقینی طور تے اَللہ تاں انھاں ترِیں وِچوں دا ہِک اِی ہے، حالانکہ کوئی ٻیا معبود کائے نھیں سِوائے اُوں کلھے معبود دے، اَتے جیکر اِیہ لوک انھاں ڳالھیں کنُوں نہ رُکسِن، جھڑیاں جو اَہدے وِدّن تاں وَل اِنھاں کُوں جھڑے جھڑے کافر تھی ڳِئن ہِک دَردناک عذاب آن پکڑیسی (۷۳)۔
.74	أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى ٱللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُۥ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	اِیہ وَت وِی اَللہ دے اَڳوں توبہ کیوں نھیں کریندے، اَتے اُوں کنُوں بخشش کیوں نھیں منگدے، اَللہ تاں بخشݨ ہار تے ٻہُوں مہربان ہے (۷٤)۔
.75	مَّا ٱلْمَسِيحُ ٱبْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِ ٱلرُّسُلُ وَأُمُّهُۥ صِدِّيقَةٌ كَانَا يَأْكُلَانِ ٱلطَّعَامَ ٱنظُرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ ٱلْءَايَٰتِ ثُمَّ ٱنظُرْ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ	مریم دا پُتر مسیح تاں محض ہِک رسول ہا، اُوں کنُوں پہلے وِی رسول آندے رِیہے ہَن، اَتے اُوندی ماء تاں ٻہُوں سچّی ذال ہَئی او ڈوہیں روٹی ٹُکّی وِی کھاندے ہِن، ڈیکھو اَساں کیں طرح اِنھاں کیتے اَپݨیاں آیاتاں کھول پاڑتے بیان کریندے ہیں، اِیہ وِی ڈیکھو جو اِیہ کِتّنو وَلائے

		وِیندِن ہِن (۷۵)۔
.76	قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللّٰهِ مَا لاَ يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرّاً وَلاَ نَفْعاً وَاللّٰهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ	آکھو جو تُساں اللہ کنوں سوا اِنھاں دی بندگی کیوں کریندو جھڑے تُہاڈے کیتے نہ کہیں نقصان دا اختیار رکھیندِن، اَتے نہ نفع دا، اَتے اللہ تاں او ہے، جھڑا سَب کُجھ سُݨدا کھڑے تے ݙیکھدا کھڑے (۷٦)۔
.77	قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لاَ تَغْلُواْ فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلاَ تَتَّبِعُواْ أَهْوَاء قَوْمٍ قَدْ ضَلُّواْ مِن قَبْلُ وَأَضَلُّواْ كَثِيراً وَضَلُّواْ عَن سَوَاء السَّبِيلِ	آکھو، جو اَے کتاب رَکھݨ والو ! اَپݨیں دِین وِچ وِی حقّی ڳالھ کنوں ہَٹ تے وَدھائے کنوں وَدھائے کوڑ کیوں مریندو، اَتے انھاں لوکاں دِیاں خواہشاں پچھوں نہ لڳو، جھڑے پہلے کنوں گمراہ تھئے ہوئِن، اَتے ڈھیر کنھائیں کوں گمراہ کیتا ہوئے نیں، اِیہ (خود) سِدّھے رَاہ کنوں تھڑک ڳئِن (۷۷)۔
.78	لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُواْ مِن بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُودَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوا وَّكَانُواْ يَعْتَدُونَ	لعنت بھیجی ڳئی ہے، داؤد تے مریم دے پُتر عیسیٰ دِی زبانی انھاں لوکاں اُتے جِھڑے بنی اِسرائیل وِچوں کافِر تھی ڳئِن، اِیں طرح اِیں ڳالھوں تھئے جو او نافرمانی کریندے ہِن، اَتے حَد کنوں ٹَپ وَنڄݨ والے بَݨ ڳئے ہِن (۷۸)۔
.79	كَانُواْ لاَ يَتَنَاهَوْنَ عَن مُّنكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كَانُواْ يَفْعَلُونَ	او بُرے کم کنوں جھڑا جو او کریندے ہَن، آپس وِچوں کہیں کوں وِی روکیندے نہ ہِن، پَر جھڑا کُجھ او کریندے ہِن بَہوں گندی ڳالھ ہَئی (۷۹)۔
.80	تَرَى كَثِيراً مِّنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُواْ لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنفُسُهُمْ أَن سَخِطَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ	تُوں وِی انھاں وِچوں ڈھیر کنھائیں کوں ݙیکھدیں، جو او اُنھاں نال یاری ڳنڈھیندِن جھڑے کافِر ہِن، بَہوں گندی شئے ہے جھڑی جو اُنھاں دے نفس اَپݨیں کیتے اَڳوں تے بھیجی ہے (اتھاؤں) اللہ انھاں اُتے کوڑیچ ڳئے اَتے اِیہے لوک اِی (ہمیشہ کیتے) عذاب وِچ رَہݨ والے بݨسِن (۸۰)۔
.81	وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ والنَّبِيِّ وَمَا	جیکر او لوک اللہ اُتے، نبی اَتے، اَتے جھڑا کُجھ اُوندے اُتے نازِل کیتا

گئے اُوندے اُتے اِیمان رَکھیندے ہوندے تاں انھاں (کافراں) نال کڈائیں یاری نہ ڳنڈھیندے، پر اِنھاں وِچوں ڈھیر سارے نافرمان ہِن (۸۱)۔	أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَآءَ وَلَٰكِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ	
تُوں ڈیکھدیں جو اُنھاں لوکاں نال جِہڑے جو اِیمان گِھن آئِن ساریاں کنُوں زیادہ دُشمنی کرݨ والے یہودی ہِن تے او لوک ہِن جِہڑے شِرک کریندِن، مومناں نال ساریاں تُوں زیادہ گھاٹی یاری والے اُنھاں کُوں پیسو، جِہڑے اَہدِن جو او نصاریٰ (عیسائی) ہِن اِیہ وِی ایں وَجہ کنُوں ہِن جو اِنھاں وِچ عالم وِی ہِن تے مرشد (مشائخ) وِی ہِن، اَتے بِلا شبہ او وَڈائی وِی نھیں کریندے (۸۲)۔	لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِّلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَّوَدَّةً لِّلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَىٰ ذَٰلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ قِسِّيسِينَ وَرُهْبَانًا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ	.82

83.	وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَىٰ أَعْيُنَهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ	اَتے جہڑے ویلے اِیں (کتاب) کُوں سُنڈِن جہڑی جو رسول اُتے بھیجی گئی ہے تاں تُوں ڈیکھدیں جو انھاں دیاں اَکھیں کنُوں ہنجوں وَہݨ پے ویندِن اِیہ اِیں گالھوں ہے جو اِنھاں حقّی گالھ کُوں جاݨ سُنڄاݨ گھدے، اَتے آہدِن جو اَساڈے رَب آ! اَساں اِیمان گھن آئے ہَیں ہَس اَساکوں آپݨیں مَنݨ والیاں وِچ لِکھ گِھن (۸۳)۔
84.	وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَطْمَعُ أَن يُدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ	بَھلا اَساکوں کیا تِھی گئے جو اَساں اللہ اُتے، اَتے جہڑی حقّی گالھ اَساڈے کولھ پہنچی ہے اُوندے اُتے اِیمان نہ گِھن آوُں، جڈاں اَساں طمع وِی رَکھیندوں جو اَساڈا رَبّ اَساکوں نیک بندیاں نال بہشت وِچ داخل کریسے (۸٤)۔
85.	فَأَثَابَهُمُ اللَّهُ بِمَا قَالُوا جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ	ہَس اللہ نے اُنھاں دے اِیں گالھ دے آکھݨ اُتے اُنھاں کُوں بہشت دے او باغ ڈِے ڈِتن جنھاں تلے نہراں وگدیاں پیاں ہوسِن، او ہمیشہ اُنھاں وِچ رہسِن، ہَس نیکی دے کم کرݨ والیاں کُوں اِیں طرح جزا ڈِتی ویندی ہے (۸۵)۔
86.	وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ	اَتے جہڑے لوکاں اِنکار کر ڈِتے، اَتے اَساڈِیاں نشانیاں کُوں کُوڑ اَکھیندِن اِیہے اِی جہنّم وِچ رَہݨ والے ہِن (۸٦)۔
87.	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُحَرِّمُوا طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ	اَے لوکو! جہڑے اِیمان گِھن آئیوے اُنھاں پاک صاف شئیں کُوں حرام قرار نہ ڈیوُو، جہڑیاں اللہ تُہاڈے کیتے حلال کر ڈِتن، اَتے حد کنُوں زیادہ وِی نہ وَدھو، کیوں جو اللہ حد کنُوں ٹَپ وَنڄݨ والیاں کُوں یار نھیں بݨیندا (۸۷)۔
88.	وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنتُم بِهِ مُؤْمِنُونَ	اَتے کھاؤ پیوٗ جہڑیاں حلال تے پاک صاف شئیں اللہ نے تُہاکوں رِزق دے طور ڈِتن، اَتے اُوں اللہ کنُوں ڈَردے رہوُو، جیندے اُتے تُساں اِیمان رَکھیندو (۸۸)۔

.89	لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَٰكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا عَقَّدتُّمُ الْأَيْمَانَ فَكَفَّارَتُهُ إِطْعَامُ عَشَرَةِ مَسَاكِينَ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعِمُونَ أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ذَٰلِكَ كَفَّارَةُ أَيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ وَاحْفَظُوا أَيْمَانَكُمْ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ	اَتے تُہاکوں تُہاڈِیاں بے ہودہ قسماں اُتے اَللہ کائے نہ پکڑیسی، پَر تُہاکوں تُہاڈِیاں اِنھاں پکیاں قَسماں دے خلاف کرݨ اُتے ضرور پکڑیسی، پَس اِنجیاں قسماں دا کفّارہ ڈَاہ مِسکیناں کُوں درمیانے دَرجے دا کھاݨاں کھواوݨ ہے، جِہڑا تُساں آپݨیں بالاں بچیاں کُوں کھویندے وے، یا اُنھاں کُوں کپڑے پَواوݨ یا ہِک غلام کُوں آزاد کرݨ ہے، جِہڑا اِتنا وِی نہ پھر سَکے، تاں وَل ترائے ڈِینہ روزے رَکھے، اِیہ کفّارہ ہے تُہاڈِیاں پکیاں قَسماں دا جِہڑیاں تُساں چا کھڑو (وَت تروڑ ڈِیوو) تے آپݨیں قسماں دے پابند تھی تے رَہوو، اَللہ تُہاڈے کِیتے اَپݨیاں نشانیاں اِیں طرح کھول تے بیان کریندے تاں جو تُساں اُوندا شُکر اَدا کریندے رَہوو (۸۹)۔
.90	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ	اَے اِیمان گِھن آوݨ والو، بیشک شراب، جُوا کافِراں دِیاں مَنوتیاں، تے تیراں والیاں فالیں، اِیہ سب شیطانی کم ہِن، انھاں کنُوں ہِک پاسے ہَٹیے رَہوو، تاں جو تُساں نجات پا سَگو (۹۰)۔
.91	إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَن يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَن ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ فَهَلْ أَنتُم مُّنتَهُونَ	شیطان تاں اِیہ چہندے جو شراب تے جُوئے دے ذریعے تُہاڈے آپس وِچ دُشمنی تے بُغض گھت ڈِیوے، اَتے تُہاکوں اَللہ دے ذِکر کنُوں تے نماز کنُوں روک گِھنے، کیا تُساں وَل وِی (اِنھاں کماں کنُوں) باز نہ آسو (۹۱)۔
.92	وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَاحْذَرُوا فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ	اَتے اَللہ دِی فرمانبرداری کِیتی رَکھو، تے اُوندے رَسول دا آکھیا مَنیندے رَہو، اَتے ڈَردے رَہو، پَس جیکر تُساں اِڈُوں مُنّہ چا وَلایا، تاں تُہاکوں پتہ ہووے جو اَساڈے رسول دے ذمے تاں صاف صاف احکام تُہاڈے توڑیں پچاوݨ ہے (۹۲)۔

.93	لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُوا إِذَا مَا اتَّقَوا وَّآمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ثُمَّ اتَّقَوا وَّآمَنُوا ثُمَّ اتَّقَوا وَّأَحْسَنُوا وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ	اِنھاں لوکاں اُتے جِھڑے اِیمان گِھن آئِن ، تے نیک کم کیتی رَکھدِن جو کُجھ او کھاپی چُکِئِن اُوندا کوئی گُناہ کائے نھیں، بشرطیکہ او پرہیزگار بنّے رہوݨ، تے اِیمان اُتے قائم رَہوِن، تے چنگے کم کریندے ہووِن، وَلا وِی اَللہ کنُوں ڈِردے رَہوِن، اِیمان قائم رَکھی رَکھن، وَلا وِی (اَللہ کنُوں) ڈِردے رَہوِن، تے چنگے کم کیتی رَکھن، اَللہ نیک کم کرݨ والیاں کُوں پیارا رَکھیندے (۹۳)۔
.94	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَيَبْلُوَنَّكُمُ اللّٰهُ بِشَيْءٍ مِّنَ الصَّيْدِ تَنَالُهُ أَيْدِيكُمْ وَرِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ اللّٰهُ مَن يَخَافُهُ بِالْغَيْبِ فَمَنِ اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذٰلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ	اَے اِیمان گِھن آوݨ والو، اَللہ تُہاڈی آزمائش کریندے شِکار دِی ہِک تھوڑی جھی شَئے نال، جیندے توڑیں تُہاڈے ہَتھ تے تُہاڈے نیزے پُج ویندِن تاں جو اَللہ جاݨ گِھنے کہڑا شخص ڈِٹھیں بغیر، وِی ڈِردے، بَس اِیں (ڳالھ) دے بعد جِہڑا وِی حَد کنُوں ٹَپ گیا، بَس اُوندے کِیتے وَڈا دَرد ناک عذاب ہے(۹٤)۔
.95	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَأَنتُمْ حُرُمٌ وَمَن قَتَلَهُ مِنكُم مُّتَعَمِّدًا فَجَزَاءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعَمِ يَحْكُمُ بِهِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنكُمْ هَدْيًا بَالِغَ الْكَعْبَةِ أَوْ كَفَّارَةٌ طَعَامُ مَسَاكِينَ أَوْ عَدْلُ ذٰلِكَ صِيَامًا لِّيَذُوقَ وَبَالَ أَمْرِهِ عَفَا اللّٰهُ عَمَّا سَلَفَ وَمَنْ عَادَ فَيَنتَقِمُ اللّٰهُ مِنْهُ وَاللّٰهُ عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ	اَے اِیمان گِھن آوݨ والو ! شکار دے جانور نہ مارو، جَڈݨ جو تُساں احرام بَدھیا ہویا ہووے، اَتے تُہاڈے وِچوں جیں جاݨ بُجھ تے اُوکوں مار گھدا، تاں اُوندا بدلہ (تلافی) ہے، پالتو جانوراں وِچوں اُوہو جیہے جانور دِی قربانی جِہڑا تُساں مار چھوڑیئے جیں طرح تُساڈے وِچوں ڈُوں عَدل کرݨ والے بندے فیصلہ کرڈیون، (اِیہ قربانی) کعبے تَئیں پچائی وَنجے، یا اُوندا کفارہ اِیہ ہے جو مسکیناں کُوں کھاݨاں کھوایا وَنجے یا اُوندے برابر روزے رَکھیئے وَنجݨ، تاں جو او اَپݨیں کیتی دا مَزہ چکھ گِھنے (اَلبتہ) جِہڑا کُجھ پہلے تِھی چُکئے اَللہ اُوکوں بخش ڈِتے اَتے جیں کہیں وَلا اُووِیں کیتا، تاں اَللہ اُوں کنُوں اُوندا بَدلہ گِھنسی، اَتے اَللہ زبردست اِنتقام گِھنݨ والا ہے (۹۵)۔
.96	أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ مَتَاعًا	تُہاڈے کِیتے دَریائی (سمندری) شِکار حلال کرڈِتا گِئے اَتے اُوندا کھاوݨ

	لَّكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ	وِی (اِیہ) تُہاڈے تے مسافراں دے فائدے کِیتے ہے، اَتے تُہاڈے اُتے خشکی (جنگل) دا شِکار حرام کر ڈِتا گئے، جے توڑیں جو تُساں اَحرام بَدھیا ہوئے، اَتے اَللہ کنُوں ڈِردے رَہو، جَیں دو تُساں سارے کٹھے کِیتے وِیسو (۹۶)۔
.97	جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيَامًا لِّلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالْقَلَائِدَ ذَٰلِكَ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ	اَللہ نے تاں عزّتاں والے گھر یعنی کعبے کُوں لوکاں کِیتے پناہ دِی جاء بݨا چھوڑے، اَتے عزّتاں والے مہینے، تے قربانی دے جانوراں، تے قربانی دِی گانی والے جانوراں کُوں وِی (اَمن دا ذریعہ بݨائے) اِیہ اِیں واسطے ہے جو تُہاکوں پتہ لگ وَنجّے، جو بیشک اَللہ چنگی طرح جاݨدے، جِہڑا کُجھ اَسماناں تے ہے تے جِہڑا کُجھ زمین تے ہے بلکہ اَللہ تاں ہر شَئے کُوں چنگی طرح جاݨدے (۹۷)۔
.98	اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	پتہ ہووے، جو اَللہ سخت عذاب ڈیوݨ والا ہے، بِیا اِیہ جو او بخشݨ ہار تے ٻہُوں رَحم والا وِی ہے (۹۸)۔
.99	مَّا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ	رَسول دے ذِمے تاں لوکاں تَئیں اَللہ دے اَحکام پُچا ڈیوݨ ہے تے بَس، اَگوں اَللہ چنگی طرح جاݨدا کھڑے جِہڑا کُجھ تُساں ظاہر تھی تے کریندو، بھاویں لُک تے کریندو (۹۹)۔
.100	قُل لَّا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيثِ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ	(اَے رسول) آکھ ڈیوُو، جو گندی پَلیت شَئے کڈاہیں پاک صاف شَئے دے برابر نھیں تِھی سگدی، توڑے جو پلیت تے گندیاں ڈھگ ساریاں شَئیں تُہاکوں آپ دو کیوں نہ رجھا گِھنِن، پَر عقل وَالو ! اَللہ دِی نافرمانی کنُوں بچے رَہوُو، تاں جو تُساں فلاح (نجات) پا سَگو (۱۰۰)۔
.101	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءَ إِن تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ وَإِن تَسْأَلُوا عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلُ الْقُرْآنُ تُبْدَ	اَے اِیمان گِھن آوݨ والو ! اِہجیاں شَئیں دے متعلق نہ پُچھیا کر، جِنھاں دے متعلق تُہاکوں ڈَسایا وَنجّے تاں تُہاکوں بُریاں لگِسن، اَتے جیکر قرآن دے نازل تِھیندِیں ہوئیں اِہجیاں ڳالھیں کُوں اَللہ معاف کر

	لَكُمْ عَفَا اللّٰهُ عَنْهَا وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ حَلِيْمٌ	ڈِتے کیوں جو اللہ تاں بَخشش ہارتے وڈے حوصلے (عمل) والا ہے(۱۰۱)۔
.102	قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِّن قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوْا بِهَا كَافِرِيْنَ	تُساں کنوں پہلے دے لوکاں وی ایں طرح دے سوال پُچھیئے ہِن، (جواب ڈِتے گئے) تاں اُنھاں اِنھاں جواباں کوں اَصلوں نہ منیا ۔(۱۰۲)۔
.103	مَا جَعَلَ اللّٰهُ مِن بَحِيْرَةٍ وَلَا سَآئِبَةٍ وَلَا وَصِيْلَةٍ وَلَا حَامٍ وَلٰكِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَأَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ	اللہ نے بحیرہ، سائبہ، وصیلہ، تے حام جیہئے بُتاں دے نذراَنیاں دے خاص خاص جانوراں کوں مقرر نھیں کیتا، پَر جنھاں لوکاں کُفر اِختیار کیتا ہوئے، او اللہ اُتے کُوڑی تُہمت لیندِن، چَڑاں جو اُنھاں وِچوں زیادہ تر لوکاں کولھ عَقل ہے وِی کوئے نھیں (۱۰۳)۔
.104	وَإِذَا قِيْلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلٰى مَآ أَنْزَلَ اللّٰهُ وَإِلَى الرَّسُوْلِ قَالُوْا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُوْنَ	اَتے چَڑاں انھاں کُوں آکھیا ویندے جو جھڑے کتاب اللہ دِی طرفوں نازل تھئی ہے، اُوں دو، تے اُوندے رَسول دو توّجہ ڈِیوو، تاں اَکھیندِن جو جھڑے طریقے تے اَساں آپنْیں پیوٗ ڈاڈے کُوں چلدا ڈِٹھے بَس اُوہو اَساڈے کِیتے وِی کافی ہے، بھاویں جو اُنھاں دے پیوٗ ڈاڈے نہ کہیں شئے دِی سَمجھ رَکھیندے ہُوون، تے نہ سِدّھی رَاہ اُتے ہوون (۱۰٤)۔
.105	يَا أَيُّهَا الَّذِيْنَ آمَنُوْا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ مَّنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ إِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيْعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ	اَے اِیمان گِھن آوݨ والے لوکو، تُہاڈے اُتے محض اَپنْیں آپ دِی ذمہ داری ہے، چڑاں جو تُساں ہدایت اُتے ہیوے، تاں کہیں بئے دِی گُمراہی تُہاڈا کُجھ وِی نھیں وِگاڑ سَگدِی، تُساں ساریاں اللہ دُو ول وَنجنْیں تے بَس او تُہاکوں تُہاڈے ساریاں عملاں (دے متعلق) ڈِسا ڈِیسی جھڑے تُساں کِیتے ہوسن(۱۰۵)۔
.106	يَا أَيُّهَا الَّذِيْنَ آمَنُوْا شَهَادَةُ بَيْنِكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ حِيْنَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنْكُمْ أَوْ آخَرَانِ مِنْ	اَے اِیمان گِھن آوݨ والو، چَڑاں تُہاڈے وِچوں کہیں تے موت آکھڑے تاں تُہاڈے کِیتے مُناسب اِیہ ہے، جو وَصیّت ویلے تُہاڈے وِچوں ڈُوں اِنصاف کرݨ والے مَرد گواہ کر گھدے وَنجن یا چَڑاں تُساں

	غَيْرِكُمْ إِنْ أَنْتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَأَصَابَتْكُم مُّصِيبَةُ الْمَوْتِ تَحْبِسُونَهُمَا مِن بَعْدِ الصَّلَاةِ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ إِنِ ارْتَبْتُمْ لَا نَشْتَرِي بِهِ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ وَلَا نَكْتُمُ شَهَادَةَ اللَّهِ إِنَّا إِذًا لَّمِنَ الْآثِمِينَ	زمین تے سَفر وِچ ہُووُو، اَتے تُہاکوں مَوت آپکڑے تاں ڈُوں غیراں شخصاں کُوں گواہ کر گِھنو، جیکر تُہاکوں کوئی شَک پَے وَنّجے، تاں انھاں ڈُوہائیں کُوں نماز دے بعد روک گِھنّو تے انھاں کنوں اَللہ دِی قَسم چَواوٗ، جو اَساں گواہی دا کوئی دُنیاوِی فائدہ نہ چَیسوں، توڑے جو (اِیں سِلسلے وِچ) اَساڈا کوئی سوڑا سَکّا وِی کیوں نہ ہوسے ! اَتے نہ اَساں اَللہ واسطے دی گواہی کُوں لُکیسوں جیکر اِیں طرح کریسوں تاں وَل اَساں گُنہگاراں وِچ گِنِیئے وِیسوں (١٠٦)۔
.107	فَإِنْ عُثِرَ عَلَىٰ أَنَّهُمَا اسْتَحَقَّا إِثْمًا فَآخَرَانِ يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْأَوْلَيَانِ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ لَشَهَادَتُنَا أَحَقُّ مِن شَهَادَتِهِمَا وَمَا اعْتَدَيْنَا إِنَّا إِذًا لَّمِنَ الظَّالِمِينَ	جیکر پتہ لگے جو انھاں ڈُوہائیں گُوڑ مارِیے تے گُناہ کر کھڑِن، تاں انھاں پہلے ڈُوں دِی بجائے بِئے ڈُوں (زیادہ اہل) گواہ بنّا گِھنو انھاں لوکاں وِچوں جِنھاں دا حق ماریا ڳِیا ہووے، بَس او اَللہ دِی قَسم چاوِن جو اَساں ڈُوہائیں دِی گواہی اُنھاں پہلیاں دِی گواہی کنُوں زیادہ سَچّی ہے، اَتے اَساں کُوئی زِیادتی نھیں کِیتی جیکر (اَساں اِیویں کروں) تاں اَساں ضرور ظلم کرنڑ والیاں وِچوں تِھی وِیسُوں (١٠٧)۔
.108	ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ أَن يَأْتُوا بِالشَّهَادَةِ عَلَىٰ وَجْهِهَا أَوْ يَخَافُوا أَن تُرَدَّ أَيْمَانٌ بَعْدَ أَيْمَانِهِمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاسْمَعُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ	اِیہ (طریقہ) زیادہ چنگا ہے، کیوں جو اِیہ لوک (اِیں طرح) بالکل سچّی گواہی ڈِیسن، ہاَ اِیں ڳالھ تُوں ڈَرسن، جو اَساڈِیاں قَسماں انھاں دِیاں قَسماں دے بعد (نتیجے وِچ) رَد کر ڈِتیاں ویسِن، تُساں اَللہ کنُوں ڈَردے رَہوُو، اَتے غور نال سُنڑو، جو اَللہ نافرمان لوکاں کُوں سِدّھی راہ نھیں ڈِکھلیندا (١٠٨)۔
.109	يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا أُجِبْتُمْ قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا إِنَّكَ أَن الْغُيُوبِ	ہِک ڈِینہہ اَللہ پیغمبراں کُوں کَٹھا کریسے تے وَل پُچھسے جو تُہاکوں (آپنڑیاں لوکاں دِی طرفوں تبلیغ دا) کیا جواب مِلیا؟ تاں او اَکھیسِن جو اَساکوں (چنگی طرح) پتہ نھیں لگ سَگیا بیشک تُوں (تاں خود) غیب دِیاں ڳالھیں کُوں چنگی طرح جانڑدیں (١٠٩)۔

.110	إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَالِدَتِكَ إِذْ أَيَّدتُّكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَاةَ وَالْإِنجِيلَ وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِي فَتَنفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِي وَتُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِي وَإِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِي وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَنكَ إِذْ جِئْتَهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ	جڈاں اللہ عیسیٰ اِبنِ مریم کوں آکھیا، جو توں میڈی اُوں نعمت (کرم نوازی) کوں یاد کر جہڑی تیڈے اُتے اَتے تیڈی ماء اُتے بھیجی گئی ہئی، جڈاں جو مَیں روح القدس دے ذریعے تیکوں قوت ڈِتی ہئی، تے تیں پنگھوڑے وِچ وِی تے اَدھ کھڑ عمر وِچ وِی لوکاں نال گالھیں کریندا ہاوِیں، بیا اِیہ جو جڈاں مَیں تیکوں کتاب، تے دانائی تے تورات تے اِنجیل دی تعلیم ڈِتی اَتے توں میڈی مرضی نال پکھی وانگیں مٹی دا ہِک پُتلہ بݨیندا ہاویں تے میڈے آکھݨ تے اُوندے وِچ ساہ گھتیندا ہاویں، تاں او میڈے حکم نال اُڈݨ پَے ویندا ہا، اَتے میڈے حُکم نال توں جماندرو اندھے تے چترے (کوڑھی) آدمی کوں چنگا بَھلا کر ڈیندا ہاوِیں، اَتے جڈاں میڈے آکھݨ نال موئے ہوئے کوں قبر وِچوں کڈھ کھڑیندا ہاویں، اَتے جڈاں مَیں بنی اِسرائیل کوں تیکوں نقصان ڈیوݨ کنوں باز رَکھیا ہویا ہا، جڈاں جو توں اُنھاں کولھ کُھلیاں نشانیاں گِھن گیوں تے اُنھاں وِچوں حق توں اِنکار کرݨ والے آکھݨ لگیئے، جو اِیہ تاں کُھلے ڈُلے جادو دے سوا کجھ وِی نھیں (۱۱۰)۔
.111	وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَى الْحَوَارِيِّينَ أَنْ آمِنُوا بِي وَبِرَسُولِي قَالُوا آمَنَّا وَاشْهَدْ بِأَنَّنَا مُسْلِمُونَ	اَتے جڈاں مَیں حواریاں دے دِلاں وچ گھتیا، جو میڈے اُتے اَتے میڈے رَسول اُتے اِیمان گِھن آؤ، تاں اُنھاں آکھیا، جو اَساں ایمان گِھن آئیسے، توں گواہ رہ جو اَساں پُورے فرمانبردار ہیسے (۱۱۱)۔
.112	إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَن يُنَزِّلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِّنَ السَّمَاءِ قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ	(یاد کر) جڈاں حواریاں آکھیا، جو اَے عیسیٰ اِبنِ مریم ! کیا تیڈا رَب اِیہ طاقت رَکھیندے جو اَساڈے کیتے آسمان کنوں کھاݨیں دا ہِک طبق نازِل کر سَگے، اُوں آکھیا، جو جیکر تُساں اِیمان، گِھن آئیوے، تاں بَس اللہ کنوں ڈرو (۱۱۲)۔
.113	قَالُوا نُرِيدُ أَن نَّأْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمَئِنَّ	اُنھاں آکھیا، اَساں چَہندے ہَیں، جو اَساں اُوندے وِچوں کھا ڈیکھوں

اَتے اَساں آپنْیں دِلاں کُوں اِطمینان ڈِیواؤں، اَتے اَساکوں پَتہ لگ وَنّجے جو تَیں اَساکوں جو آکھیئے سَچ آکھیئے، اَتے اَساں اِہجے کھانْیں دے (نازِل تِھیونْ دے) گواہ وِی تِھی سَگدے ہَیں (۱۱۳)۔	قُلُوبُنَا وَنَعْلَمَ أَن قَدْ صَدَقْتَنَا وَنَكُونَ عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ	
تَڈاں عیسیٰ اِبنِ مریم دُعا مَنّگی، جو اَساڈے رَبّ آ ! اَساڈے اُتے اَسمان کنُوں کھاناں بھیج، جِہڑا جو اَساڈے اَگلے تے پِچھلے اِیمان گِھن آوَنْ والیاں ساریاں کِیتے عید جھی خوشی دا باعث بنْیئے، اَتے او تیڈی طرفوں ہِک نشانی ہووِے، اَتے اَساکوں روزی ڈِتی رَکھ، تُوں تاں رِزق ڈِیونْ والیاں ساریاں وِچوں وَدھ ہیں (۱۱٤)۔	قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِّنَ السَّمَاءِ تَكُونُ لَنَا عِيدًا لِّأَوَّلِنَا وَآخِرِنَا وَآيَةً مِّنكَ وَارْزُقْنَا وَأَنتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ	.114
اَللہ آکھیا، بیشک مَیں تُہاڈے اُتے اُوکوں ضرور نازِل کریندا ں پَر اُوندے بعد تُہاڈے وِچوں جِہڑا وِی کُفر والیاں گالھیں کریسی تاں مَیں اُوکوں اِہجا عذاب ڈِیساں، جو ساریاں وِچوں کہیں ہِک کُوں وِی نہ ڈِتا ہوسی! (۱۱۵)۔	قَالَ اللَّهُ إِنِّي مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ فَمَن يَكْفُرْ بَعْدُ مِنكُمْ فَإِنِّي أُعَذِّبُهُ عَذَابًا لَّا أُعَذِّبُهُ أَحَدًا مِّنَ الْعَالَمِينَ	.115
(یاد کرو) جڈاں اَللہ پُچھسی جو اَے عیسیٰ اِبنِ مریم کیا تَیں لوکاں کُوں آکھیا ہا، جو اَللہ کُوں چھوڑ تے میکوں تے میڈی ماء ڈُوہائیں کُوں معبود بنْا گِھنو، او اَکھیسی، جو تیڈی ذات اِیں قسم دے شِرک کنُوں پاک ہے، میڈا اِیہ کم اِی نہ ہا، جو اِیہو جھی گالھ آکھاں ہا، جیندے آکھنْ دا میکوں کوئی حق اِی نہ ہاَ، جیکر میں اِیں طرح آکھیا ہووے، تاں تیکوں ضرور پتہ ہوندا کیوں جو تُوں تاں میڈے دِل دِیاں ساریاں گالھیں جانْدا کھڑیں، پر جِہڑا کُجھ تیڈے وِچ ہے، مَیں نھیں جانْدا بیشک تُوں غیب دِیاں گالھیں کُوں چنگی طرح جانْدیں (۱۱٦)۔	وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ أَأَنتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَٰهَيْنِ مِن دُونِ اللَّهِ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ إِن كُنتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ	.116
مَیں اِنھاں کُوں بیا کُجھ نھیں آکھیا، سِوائے اُوندے جِہڑے کُجھ آکھنْ دا تَیں حُکم ڈِتا ہویا ہا، یعنی جو اَللہ دِی عبادت کرو، جِہڑا جو میڈا وِی تے	مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ وَكُنتُ عَلَيْهِمْ	.117

	شَهِيداً مَّا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنتَ أَنتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ وَأَنتَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ	تُہاڈا وِی رَبّ ہے، اَتے جیتوڑیں مَیں انھاں وِچ رِیہاں، انھاں دِی خبر رَکھی رَکھدا ہَم، وَت جِڈاں تیں میکوں دُنیا توں چا گھِداتاں توں آپ اِنھاں دی خبر رَکھیندا ہاوِیں، بلکہ تُوں تاں ہر شَئے کنُوں پُورا پُورا خبردار ہیں (۱۱۷)۔
.118	إِن تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ وَإِن تَغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ	جیکر اُنھاں کُوں عذاب ڈِیویں، تاں وِی اِیہ تیڈے بندے ہِن، جیکر تُوں اُنھاں کُوں بخش ڈِیویں، تاں بیشک وَڈِیاں طاقتاں والا تے وَڈِی حِکمت والا ہیں (۱۱۸)۔
.119	قَالَ اللّٰهُ هَٰذَا يَوْمُ يَنفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَداً رَّضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ	اَللہ آکھیسے، اِیہ او ڈِینہ ہے جِڈاں سَچ کُوں مَنّݨ والیاں کُوں اُنھاں دِی سچّائی دا فائدہ تھیسی، انھاں کیتے اِجھے باغ ہِن جنھاں تلے نہراں وَگدِیاں پیاں ہِن، او اُنھاں وِچ ہمیش رَہسِن بَہسِن، اَللہ اِنجیاں بندیاں کنُوں ڈاڈھا خوش ہے تے او وِی اَللہ کنُوں ڈاڈھے خوش ہِن، اِیہ ہِک وَڈِیاں مُراداں حاصل کرݨ (دا ڈِینہ) ہے (۱۱۹)۔
.120	لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	اَللہ کیتے ہے بادشاہی اَسماناں دِی تے زمین دِی، اَتے جِہڑا کُجھ انھاں وِچ موجود ہے، اَتے اُوہو ہے جِہڑا ہر شَئے اُتے پُوری قدرت رَکھیندے (۱۲۰)۔

6۔ سورۃ الأنعام

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا وَڈا مہربان تے بَہُوں رَحم والا ہے
.1	الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ	سب تعریف اُوں اَللہ کیتے ہے، جَیں اَسماناں کُوں تے زمین کُوں بݨائے، اَتے اندھارے تے سوجھلے کُوں پیدا کیتے، وَل وِی کُفر کرݨ والے لوک ٻِنھاں کُوں وِی رَبّ سَݨواں چا ٹھہریندِن (۱)۔

2.	هُوَ الَّذِی خَلَقَكُم مِّن طِينٍ ثُمَّ قَضَىٰٓ أَجَلاً وَأَجَلٌ مُّسمًّى عِندَهُ ثُمَّ أَنتُمْ تَمْتَرُونَ	حالانکہ او تاں او ہے جَیں تُہاکوں مِٹی وِچوں پیدا کِیتے تے وَل تُہاڈِی حیاتی دا اَجل مقرر کِیتا ہوئے، تے ہِک بِیا مقرر شدہ اَجل (قیامت) وِی اُوندے اِختیار وِچ ہے، وَت وِی تُساں (کافر) لوک اَللہ دے متعلق شَک وِچ پَے ہوئے ہِیوے (٢)۔
3.	وَهُوَ اللهُ فِی السَّمَاوَاتِ وَفِی الأَرْضِ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ	اَسماناں اُتے تے زمین اُتے اُوہوِکو اَللہ ہے، او تُہاڈِیاں لُکیاں ہوئیاں تے ظاہر دِیاں ڳالھیں کُوں خوب چانڑدا کھڑے، اَتے چانڑدا کھڑے جِہڑا کُجھ تُساں کمائی کریندے وَدّے ہِیوے (٣)۔
4.	وَمَا تَأْتِيهِم مِّنْ آيَةٍ مِّنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلاَّ كَانُواْ عَنْهَا مُعْرِضِينَ	اَتے اُنھاں دے رَبّ دِیاں نشانیاں وِچوں کوئی وِی اِہجی نشانی انھاں کولھ نھیں آندی، جَیں کنُوں اُنھا مُنّہ نہ چَا وَلایا ہووے (٤)۔
5.	فَقَدْ كَذَّبُواْ بِالْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَنبَاءُ مَا كَانُواْ بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ	جَڈاں اُنھاں کولھ حقّی شَئے (قرآن) آئے تاں اُوکوں وِی کُوڑ اَہدِن، بَس جلدی انھاں کُوں انھاں ڳالھیں دے اَنجام دِیاں خبراں پَے ویسِن، جِنھاں اُتے اِیہ کِھلّاں کریندِن (٥)۔
6.	أَلَمْ يَرَوْاْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّن قَرْنٍ مَّكَّنَّاهُمْ فِی الأَرْضِ مَا لَمْ نُمَكِّن لَّكُمْ وَأَرْسَلْنَا السَّمَآءَ عَلَيْهِم مِّدْرَاراً وَجَعَلْنَا الأَنْهَارَ تَجْرِی مِن تَحْتِهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَأَنْشَأْنَا مِن بَعْدِهِمْ قَرْناً آخَرِينَ	کیا انھاں نھیں ڈِٹھا، جو اَساں انھاں کنُوں پہلے دِیاں اُمتاں کُوں ختم اِی کر چھوڑے، جنھاں دے (اقتدار) دے پیر زمین اُتے اِہجے مضبوط جما ڈِتے گئے ہَن، جو اُوہو جیہے تُہاڈے پیر وِی نھیں جمائے، اَتے اَساں اُنھاں اُتے اَسمان کنُوں دبادب ہِینہ وَساونڑ والے بَدّل بھیجے، اَتے نہراں بنا ڈِتیاں جِہڑیاں اُنھاں تلے وَہندیاں رہندیاں ہَن، وَل اُنھاں دے گُناہاں دِی وجہ کنُوں اُنھاں کُوں ختم کر چھوڑیا، تے اُنھاں پِچھُوں تازیاں اُمتاں کھڑیاں کر ڈِتیاں ڳئیاں (٦)۔
7.	وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَاباً فِی قِرْطَاسٍ فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ لَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُواْ إِنْ هَـٰذَآ إِلاَّ سِحْرٌ مُّبِينٌ	جیکر اَساں تیڈے اُتے کاغذاں اُتے لِکھی ہوئی کتاب نازِل کریندے، تے اِیہ اُوکوں ہَتھ لا تے ڈیکھ وِی گھندے، تاں وِی جِنھاں کُفر اِختیار کِیتا ہوئے ضرور اَہدے، جو اِیہ تاں کُھلّا ڈُلا (نِرّا پرّا) جادُو ہے (٧)۔

.8	وَقَالُواْ لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌۖ وَلَوْ أَنزَلْنَا مَلَكًا لَّقُضِيَ الْأَمْرُ ثُمَّ لَا يُنظَرُونَ	اَتے اَہدِن، جو ایندے اُتے فرشتہ کیوں نھیں لہایا گیا، جیکر اَساں فرشتہ لہیندے وِی سہی، تاں سارا قِصّہ اِی مُک ویندا، اَتے انھاں کُوں (نیکی کرݨ دِی) ذری وِی مُہلت نہ ݙِتی ویندی (۸)۔
.9	وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكًا لَّجَعَلْنَاهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِم مَّا يَلْبِسُونَ	اَتے جیکر اَساں فرشتہ بھیجیندے تاں وِی اُوکوں بندے دِی شکل بݨا تے بھیجیندے وَل وِی جھڑا شک اِیہ اُوندے اُتے کریندِن وَلا وِی پہُوں شک وِچ پَے ویندے (۹)۔
.10	وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُواْ مِنْهُم مَّا كَانُواْ بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ	اَتے تَیں کُنوں پہلے والے رسولاں نال وِی کھلّاں تھیندیاں رہیہِن، بَس جھڑے لوک انھاں وِچوں کھلّاں کریندے ہَن، اُنھاں کُوں کھلّاں کرݨ دے اَنجام نے آن ویہڑیا (۱۰)۔
.11	قُلْ سِيرُواْ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ انظُرُواْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ	(اَے محمدؐ) آکھ ݙے جو زمین اُتے ٹُرو پھرو تے وَل ݙیکھو، جو سَچ کوں کُوڑ آکھݨ والیاں نال کیا حشر تھئے (۱۱)۔
.12	قُل لِّمَن مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُل لِّلَّهِ كَتَبَ عَلَىٰ نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ الَّذِينَ خَسِرُواْ أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ	انھاں کُنوں پُچھو، جو اَسماناں وِچ تے زمین وِچ جھڑا کُجھ ہے او کیندا ہے؟ آکھ ݙیوو، جو اِیہ سَب کُجھ اللہ دا ہے، ایندے باوجود اُوں رَحم تے کرم کُوں آپݨیں ذات اُتے لازم کر رکھیا ہوئے، او تُساں ساریاں کُوں قیامت دے ݙینہ ضرور کٹھا کریسی تے ایں ڳالھ وِچ ذری وِی شَک کائے نھیں، پر جنھاں لوکاں آپݨیں آپ کُوں گھاٹے وِچ پاتا اُنھاں تاں اِیمان گھن وِی نھیں آوݨاں (۱۲)۔
.13	وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ	اَتے او سَب کُجھ اُوندا ہے جتّی کُجھ رات دے اَندھارے وِچ تے ݙینہ دے سوجھلے وِچ وَسدا رسدا پَے، اَتے او چنگی طرح سُݨدا تے جاݨدا کھڑے (۱۳)۔
.14	قُلْ أَغَيْرَ اللّهِ أَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا	(اَے محمدؐ) آکھ ݙے جو مَیں خُدا دے سِوا کہیں غیر کُوں آپݨاں یار تے مددگار کیوں بݨا گھناں، جڈاں جو اَسماناں کُوں تے زمین کُوں بݨاوݨ والا

	يُطْعَمُ قُلْ إِنِّيٓ أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ	وِی اُوہُو ہے تے اُوہُو ساریاں کُوں کھاوݨ پیوݨ کُوں ڈیندے پَر اُوں کہیں کنُوں نھیں کھادا، آکھ ڈِے جو میکوں تاں حُکم تھَئے جو مَیں ساریاں کنُوں پہلے اِسلام کُوں مَن گِھنݨ والا بݨاں، اَتے اِیہ وِی جو میں مشرکاں وِچوں نہ تِھی وَنّجاں(۱٤)۔
.15	قُلْ إِنِّيٓ أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ	(اَے محمدؐ) آکھ ڈِے جیکر مَیں آپݨیں رَبّ دِی نافرمانی کراں، تاں میکوں تاں وَڈِے (خوفناک) ڈِینہ دے عذاب کنُوں ڈِر لگدے(۱۵)۔
.16	مَّن يُصْرَفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُ وَذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ	جَیں شَخص کنُوں اُوں ڈِینّہ دا عذاب ہَٹا گِھدا گیا، تاں سمجھو جو اُوندے اُتے رَحم تے کرم کِیتا گِئے، اَتے اِیہ ہِک وَڈی کامیابی (نجات) ہے (۱٦)۔
.17	وَإِن يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِن يَمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	اَتے جیکر اَللہ تیکوں کہیں مصیبت وِچ گھت ڈِیوے، تاں اُوکوں اُوں کنُوں سِوا ِبیا کوئی نھیں ہَٹا سَگدا، اَتے جیکر تیڈِے نال کوئی چنگائی تِھیندی پَئی ہے تاں (اَللہ کُوں) تاں ہَر شَئے اُتے پُوری قُدرت ہے (۱۷)۔
.18	وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ	اَتے او آپݨیاں بندیاں اُتے بَہُوں زبردست اختیار رَکھݨ والا ہے، اَتے وَڈی دانائی والا تے پُوری خبر رَکھݨ والا ہے (۱۸)۔
.19	قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَادَةً قُلِ اللَّهُ شَهِيدٌ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَٰذَا الْقُرْآنُ لِأُنذِرَكُم بِهِ وَمَن بَلَغَ أَئِنَّكُمْ لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ اللَّهِ آلِهَةً أُخْرَىٰ قُل لَّآ أَشْهَدُ قُلْ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ وَإِنَّنِي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ	پُچھو! جو کیندی گواہی ساریاں تُوں وَدّھ ہے؟ بلکہ آکھ ڈِے جو اَللہ دِی ! جِھڑا جو میڈِے اَتے تُہاڈِے درمیان گواہ ہے، اَتے اِیہ قرآن میڈِے اُتے اِیں واسطے وحی دے ذریعے لَہایا گِئے تاں جو مَیں اِیندے نال تُہاکوں اَتے جَیں توڑیں اِیں پُج سَگے، ڈَراواں، کیا تُساں سَچ مُچ اِیہ گواہی ڈِے سَگدو، جو اَللہ دے نال بِئے وِی معبود ہِن، آکھ ڈِے جو مَیں تاں اِیں ڳالھ دِی گواہی نھیں ڈِے سَگدا، بلکہ آکھ ڈِے، جو اَصل وِچ اُوہُو ہِکّو معبود ہے، اَتے مَیں اُوں کنُوں بَری ہاں جیکوں تُساں (اَللہ دا)

شریک بݨیندو(١٩)۔		
جنھاں لوکاں کُوں اَساں اِیہ کتاب بھیجی ہے، او اِیکوں اِیویں سُنڄٖݨیندِن، جیویں آپݨیاں پُتراں کُوں سُنڄٖݨیندِن، بس جنھاں ہر طرح آپݨیں آپ کُوں گھاٹے وِچ گھتیا ہوئے، بَس اُوہے اِیمان نھیں گھن آندے پَے (٢٠)۔	الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمُ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ	20.
بَھلا اُوں کنُوں زیادہ کوݨ ظالم تھی سَگدے، جیہڑا اللہ اُتے بُہتان بَدھے یا وَت اُوندیاں نِشانیاں کُوں کُوڑیاں آکھے، بیشک اِیجھے ظالم لوک کڈائیں نجات (بَھلائی) نھیں پا سَگدے (٢١)۔	وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ	21.
اَتے جیہڑے ݙینہہ اَساں انھاں ساریاں کُوں کٹھا کریسوں تاں مشرک لوکاں کنُوں پُچھسُوں، جو تُہاڈے بݨائے ہوئے شریک کِڈّے ڳِئِن تُساں جنھاں دا وݙا زُعم رَکھیندے ہاوے (٢٢)۔	وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا أَيْنَ شُرَكَاؤُكُمُ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ	22.
تاں انھاں کنُوں کوئی بَہانہ نہ بݨ سگیسی، بس اِیہو کجھ آکھیسِن، اَساڈے رَبّ آ، اللہ دِی قسم، اَساں شِرک کائے نہ کریندے ہاسے (٢٣)۔	ثُمَّ لَمْ تَكُنْ فِتْنَتُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا وَاللَّهِ رَبِّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ	23.
ݙیکھ تاں سَہی ! اِنھاں آپݨیں آپ اُتے کِہجا کُوڑ چا بَدھیے، اَتے انھاں جیہڑا کُجھ بُہتان بَدھیے، اُنھاں دے کہیں کم نہ آسگسی (٢٤)۔	انْظُرْ كَيْفَ كَذَبُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ	24.
اِنھاں وِچوں کُجھ اِیجھے وِی ہِن، جیہڑے ظاہری طور تے تیݙی ڳالھ سُݨدِن، پَر اَساں اُنھاں دے دِلاں تے پَردے گھت چھوڑِن، اِیں ڳالھوں او کُجھ وِی نھیں سَمجھدے، اَتے اُنھاں دے کناں وِچ بوڑ گھت ݙِتے، اَتے جیکر اِیہ ہر ہِک نشانی ݙیکھ وِی گھنّن، تاں وِی اُوندے اُتے اِیمان کائے نہ گھن آسن، اِیہ لوک اِیہ توڑیں آڳِئِن جو تیݙے کولھ آندِن تاں تیݙے نال جھیڑا گھت ݙیندِن، بلکہ جنھاں لوکاں حق کنُوں اِنکار کیتا ہوئے اِیہو کُجھ اَہدِن، جو اِیہ (قرآن) تاں بَس پُرانْیاں لوکاں	وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ يَرَوْا كُلَّ آيَةٍ لَا يُؤْمِنُوا بِهَا حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوكَ يُجَادِلُونَكَ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَٰذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ	25.

		دِیاں کھاٹیاں ہِن (۲۵)۔
.26	وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْأَوْنَ عَنْهُ وَإِن يُهْلِكُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ	اَتے اِنھاں کُوں وِی اِیں کنُوں روکیندِن، تے خود وِی پَرے بھجدِن، (انھاں ڳالھوں) او آپݨیں آپ دے سِوا اِنھاں کہیں کُوں وِی تباہ نھیں پَے کریندے پر اِیہ اِیں ڳالھ کُوں اَصلوں نھیں سَمجھدے(۲۶)۔
.27	وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ وُقِفُوا عَلَى النَّارِ فَقَالُوا يَا لَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبَ بِآيَاتِ رَبِّنَا وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ	تُوں اُنھاں کوں (اُوں ویلے) ڈیکھیں جڈاں او دوزخ دے سامݨیں کھڑے کیتے ویسِن، (اُوں وقت) اَکھیسن چنگی ڳالھ ہے، جو اَساکوں وَلا دُنیا وِچ بھیج ݙِتا وَنجے تاں جو اَساں اَپݨیں رَبّ دِیاں نشانیاں کُوں کُوڑا نہ کروں تے موموناں وِچوں بݨ وَنجوں (۲۷)۔
.28	بَلْ بَدَا لَهُم مَّا كَانُوا يُخْفُونَ مِن قَبْلُ وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ	(اِیہ اِیں ڳالھوں ہے) جو اِیہ پہلے جھڑی شئے کُوں لُکیندے ہَن، انھاں اُتے ظاہر تھی چُکی ہوسی، پیا اِیہ جو جیکر اِنھاں کُوں دُنیا تے وَلا بھیجا وِی وَنجے، تاں جھڑے کماں کنُوں اَنھاں کُوں ہَٹکیا ہویا ہا، اُوہے کرݨ لگ پوسِن، اِیندے وِچ کوئی شَک کائے نھیں جو اِیہ تاں اَصلوں کُوڑ مریندِن (۲۸)۔
.29	وَقَالُوا إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ	(اِیہے تاں) اَہدِن جو اَساڈی حیاتی تاں محض دُنیا اُتے دِی حیاتی تئیں ہے اَتے اَساں وَلا کائے نہ جیوائے ویسوں (۲۹)۔
.30	وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ وُقِفُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ قَالَ أَلَيْسَ هَٰذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ	کاش، تُوں ݙیکھ گھندا جو جڈاں اِیہ اَپݨیں رَبّ دِی پیشی وِچ کھڑے کیتے ویسِن، او انھاں کنُوں پُچھسی، جو کیا اِیہ (وَلا جیواوݨ) حقیقت کائے نھیں، تاں اَکھیسن، کیوں کائے نھیں ! اَساں تاں اَپݨیں رَبّ دِی قَسم وِی کھاندے ہِیں بَس انھاں کُوں او آکھسی اُوندے عذاب دا مزہ چکھو، جھڑی حقیقت کنُوں اِنکار کریندے ہاوے (۳۰)۔
.31	قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوا	بَس گھاٹے وِچ آ ڳئے او لوک جنھاں اللہ دے اَڳوں پیش ہووݨ کُوں کُوڑ سَمجھی رَکھیا ہا، اِیہ توڑیں جو اچاچیت آکھڑسی انھاں دے سامݨیں

قیامت! تاں وَل آکھݨ لگ پوسن، جو اَساکوں اَفسوس ہے جو اَساں کنُوں اِیں سلسلے وِچ وڈی کوتاہی تھئی ہے، وَل اِیہ ہوسن تے انھاں کنڈیں اُتے اَپݨیں گناہاں دے بار چاتے ہوئے ہوسن پتہ ہووی جو جہڑا بار اُنھاں چاتا ہویا ہوسی، بہُوں بھارا بار ہوسی (۳۱)۔	يَحَسْرَتَنَا عَلَىٰ مَا فَرَّطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ أَلَا سَآءَ مَا يَزِرُونَ	
اَتے کجھ نھیں اِیں دُنیا اُتے دی حیاتی! بس ہِک کھیڈ ہے، تے ہِک شُغل ہے در اصل آخرت والا گھر اُنھاں دے کیتے بہُوں چنگا ہوسی، جہڑے خُدا کنُوں ڈردِن (پرہیزگار رہن) کیا تُہاکوں اِتنی ڳالھ وِی سمجھ نھیں آندی؟ (۳۲)۔	وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَآ إِلَّا لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَلَلدَّارُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ	.32
(اَے رسول) اَساں جاݨدے ہیسے، جو تیکوں مونجھا کر ڈیندی ہے ہر ڳالھ جہڑی اِیہ کریندِن، پَر اِیہ لوک تیکوں کوڑا نھیں کریندے، بلکہ اِیہ ظالم لوک تاں اَللہ دِیاں نشانیاں (آیاتاں) کنُوں اِنکار پَے کریندِن (۳۳)۔	قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْزُنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَٰكِنَّ الظَّالِمِينَ بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ	.33
تے تیں کنُوں پہلے وِی رسولاں کُوں کوڑا کیتا ویندا رہے، وَل وِی او اُنھاں دے کُوڑ اُتے اُنھاں دے اَذیت ڈیوݨ اُتے صبر کریندے رہے، اُتنے توڑیں جو اُنھاں کولھ اَساڈی مدد پُج ویندی ہئی، اَتے اَللہ دے کلام (اَحکام) کُوں بدلݨ والا کوئی وِی نھیں جمیا، اَتے تیڈے کولھ انھاں رسولاں دے حالات پُج چُکین (۳٤)۔	وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ فَصَبَرُوا عَلَىٰ مَا كُذِّبُوا وَأُوذُوا حَتَّىٰ أَتَاهُمْ نَصْرُنَا وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ وَلَقَدْ جَآءَكَ مِن نَّبَإِ الْمُرْسَلِينَ	.34
وَل وِی جیکر تیکوں اُنھاں دا مُنّہ پھیر وَنجݨ وڈا ڈُکھ ڈیندے، تاں وَت تیڈے وِچ وَسکت ہے، تاں زمین وِچوں کوئی سُرنگ ڳولھ گھن یا اَسماناں تئیں کوئی پوڑی لا گھن تے وَل اُنھاں کولھ کوئی نشانی (معجزہ) گھن آ، پَر اَللہ چہندا تاں ساریاں کُوں ہدایت دے راہ اُتے گھن آندا، بَس تُوں تاں انھاں جاہلاں وِچ نہ رَل وَنج (۳۵)۔	وَإِن كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنِ اسْتَطَعْتَ أَن تَبْتَغِيَ نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا فِي السَّمَآءِ فَتَأْتِيَهُم بِآيَةٍ وَلَوْ شَآءَ اللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدَىٰ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ	.35

.36	إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمَوْتَىٰ يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ ثُمَّ إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ	اَلبتہ (دعوتِ حق) اُوہے لوک قبول کریندِن جِھڑے (توجہ نال) سُنڑدِن، پِیا اِیہ جو مُردیاں کُوں اَللہ وَلا جِیویسی ! تے وَل اُوندے کولھ اُنھاں کُوں گِھن آیا وِیسی (٣٦)۔
.37	وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ قُلْ إِنَّ اللّٰهَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَن يُنَزِّلَ آيَةً وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ	اَتے اَہدِن جو اِیں (رسول) کولھ اُوندے رَبّ دِی طرفوں کوئی نِشانی کیوں نھیں لَہائی گئی، آکھ ڈِے جو اَللہ کوئی وِی نشانی (معجزہ) لَہاوَنڑ دِی پُوری قدرت رَکھیندے پر اُنھاں وِچوں ڈھیر لوک اِتنی گالھ وِی نھیں جانڑدے سَمجھدے (٣٧)۔
.38	وَمَا مِن دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَمٌ أَمْثَالُكُم مَّا فَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِن شَيْءٍ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ	اَتے زمین اُتے ٹرنڑ پِھرنڑ والے جانور تے اوپکّھی جِھڑے آپنڑیاں ڈُوں کھنّبھاں نال اُڈّدے وَدِّن تے تُساں وَانگوں گروہاں (اُمتاں) وِچ وَنڈّے ہوئِن اَساں کتاب (لوحِ محفوظ) وِچ لکھنڑ ویلے اُنھاں دے متعلق کوئی شَئے نھیں چھوڑی بہر حال اِیہ سارے آخر آپنڑیں رَب کولھ کٹھے کِیتے ویسِن (٣٨)۔
.39	وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُمٌّ وَبُكْمٌ فِي الظُّلُمَاتِ مَن يَشَإِ اللّٰهُ يُضْلِلْهُ وَمَن يَشَأْ يَجْعَلْهُ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ	اَتے جِنھاں لوکاں اَساڈیاں نشانیاں کُوں کُوڑا آکھیا، او اَندھیاراں وِچ گِھرے ہوئے، تے بوڑے تے گونگے تِھی گِئِن، جیکوں اَللہ چھندے گُمراہ کر ڈِیندے اَتے جیکوں اَللہ چھندے اُوکوں سِدّھے راہ تے لا ڈِیندے (٣٩)۔
.40	قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللّٰهِ أَوْ أَتَتْكُمُ السَّاعَةُ أَغَيْرَ اللّٰهِ تَدْعُونَ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ	(کافراں کُوں) آکھ، بَھلا سوچو تاں سَہی، جیکر تُہاڈے اُتے اَللہ دا عذاب آوَنجے یا قیامت آوَنجے کیا وَل وِی اَللہ کنُوں سِوا کہیں بِئے کُوں سَڈیسو ! جیکر بولنڑ دِی ہمّت ہے (تاں جواب ڈِیوؤ) (٤٠)۔
.41	بَلْ إِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ وَتَنسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ	تُساں تاں (مصیبت ویلے) ہُوکُوں سڈیندے وے، وَل جیکر او چھندے تاں اُوں ڈُکھ کُوں جِھڑے کِیتے اُوکوں سڈیندے وے، تُساں کنُوں ہَٹا ڈِیندے، پِیا اِیہ جو جنھاں کُوں اُوندا شریک بنڑیندے وے،

		اُنھاں کُوں اَصلوں وسار ڈیندو (٤١)۔
.42	وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَأَخَذْنَاهُم بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ	اَتے (اَے رسول) اَساں تیں کنوں پہلے والیاں اُمتاں دو وی رسول بھیجے ہاسے، پَس اَساں اُنھاں کُوں سختیاں تے بیماریاں وچ گھت ڈیندے ہاسے تاں جو او عاجزی اختیار کرن (٤٢)۔
.43	فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُم بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلَٰكِن قَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ	اَتے جڈاں اُنھاں اُتے اَساڈا عذاب آندا ہا، تاں نہ اِیہ عاجزی اِختیار کریندے ہَن، بلکہ اُنھاں دے تاں دِل وی سخت تھی گئے ہِن، بیا اِیہ جو شیطان اُنھاں کماں کُوں سوہݨاں کرتے ڈیکھیندا ڈِسیندا ہا جھڑے بھیڑے کم او کریندے ہِن (٤٣)۔
.44	فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّىٰ إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْنَاهُم بَغْتَةً فَإِذَا هُم مُّبْلِسُونَ	جڈاں اُنھاں اُوں نصیحت کُوں بُھلا ڈِتا، جھڑی اُنھاں کُوں کیتی گئی ہَئی، تاں وَل اَساں اُنھاں اُتے ہر شَئے دے دروازے کھول چھوڑے اِیہ اُنھاں (نعمتاں) کنوں جھڑیاں اَساں ڈِتیاں ہِن مغریج گئے، تاں اَساں اُنھاں کُوں اَچاچیت پکڑ وِچ گِھن اَیوسے، پَس او حیران تے مایوس تھی تے رَہ گئے (٤٤)۔
.45	فَقُطِعَ دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ	پَس اَساں انھاں لوکاں دِی پاڑ پَٹ چھوڑی، جِنھاں کہیں تے ظلم کِیتے، وَل اِیہ ہے جو ساری تعریف اَللہ کِیتے ہے جِھڑا ساریاں جہاناں کُوں پلیندا کھڑے (٤٥)۔
.46	قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ وَأَبْصَارَكُمْ وَخَتَمَ عَلَىٰ قُلُوبِكُم مَّنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُم بِهِ انظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ ثُمَّ هُمْ يَصْدِفُونَ	(اَے رسول) اِنھاں کافراں کُوں آکھ، کیا تُساں اِیہ وی سوچئے جو جیکر اَللہ تُہاڈے سُݨݨ تے تُہاڈے ڈیکھݨ والیاں شَئیں تُساں کنوں کھس گِھنے اَتے تُہاڈے دِلاں تے مُہر لا ڈیوے تاں اَللہ کنوں سِوا بیا کِہڑا معبود ہے جِہڑا تُہاکوں اِیہ شَئیں وَلوا ڈیسی ڈیکھ تاں سہی مَیں اَپݨیں آیاتاں کیں کیں طرح سمجھیندا اں وَل وی اِیہ لوک مُنہ پھیر گِھندِن (٤٦)۔

.47	قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمُ الظَّالِمُونَ	اِیہ وِی آکھ ڈِے، جو کیا تُساں اِیہ وِی سوچئے جو جیکر اللہ دا عذاب تُہاڈِے اُتے اَچاچیت یا چِتا تے آوَنجے، تاں کیا ظالماں کُوں چھوڑ تے بَھلا کوئی بئے ہَلاک کِیتے ویسِن (٤٧)۔
.48	وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ فَمَنْ آمَنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ	اَتے اَساں رسولاں کُوں نھیں بھیجیندے سِوائے ایندے جو او خوشخبری سُناوݨ والے تے ڈراوݨ والے تھی تے رَہن، بَس جھڑے کوئی اِیمان گھن آندِن، تے سُدھر ویندِن تاں اِہجیاں لوکاں کُوں نہ ڈر ہوسی، تے نہ او مُونجھے تھیسِن (٤٨)۔
.49	وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ	پَر جھڑے لوک اَساڈِیاں آیاتاں کنُوں اِنکار کریندِن تاں اُنھاں اُتے عذاب آسی، کیوں جو او نافرمانی کریندِن (٤٩)۔
.50	قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ	(اِیہ وِی) آکھ ڈِے، جو مَیں تُہاکُوں نہ تاں اِیہ آکھینداں، جو میڈِے کول اللہ دے خزانے ہِن، اَتے نہ مَیں غیب (دا علم) جاݨداں، اَتے نہ تُہاکوں آکھینداں، جو مَیں کوئی (نیک پاک) فِرشتہ ہاں، مَیں تاں اُوہو کُجھ کریندا جھڑا کُجھ میکوں وَحی دے ذریعے آکھیا ویندے، اُنھاں کنُوں پُچھ، جو کیا اَندھا تے سُوجاکھا ہِکو جیہے ہوندِن تُساں اِیہ گالھیں سوچیندے کیوں نہوے؟ (٥٠)۔
.51	وَأَنْذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْ يُحْشَرُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ	اَتے ڈرا اِیں (قرآن) نال اُنھاں لوکاں کُوں جھڑے اِیں ڈر وِچ رَہندِن، جو او اَپݨیں رَبّ دے سامݨیں پیش کِیتے وِیسِن، جِڈاں جو اُوں کنُوں سِوا بِیا کوئی نہ اُنھاں دا یار ہوسی، تے نہ سِفارشی □ کیوں نہ اِیں گالھوں پرہیزگاری اختیار کر گھِنن (٥١)۔
.52	وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ	اَتے (آپ کنُوں) پرے نہ ہَٹا اُنھاں لوکاں کُوں جھڑے اَپݨیں رَبّ کنُوں سویرے وِی، تے شام کُوں وِی دُعائیں مَنگدِن اُوندی رَضا دے طالب ہِن اُنھاں دے حساب ثواب وِچوں نہ تُوں کہیں شَئے دا ذِمے

	حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِّن شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ	دار ہیں تے نہ او تیڈے حساب ثواب وِچوں کہیں شئے دے ذِمّے دار ہن، جیکر تیں اُنھاں کوں بھجا چھوڑیا تاں توں ظالماں وِچوں گِڻیا ویسیں (۵۲)۔
.53	وَكَذَٰلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لِّيَقُولُوا أَهَٰؤُلَاءِ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْهِم مِّن بَيْنِنَا أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِالشَّاكِرِينَ	اَتے اِیں طرح اَساں بعض لوکاں دِی آزمائش بِنھاں لوکاں نال کیتی رَکھی تاں جو او آکھ سگِن، جو کیا اَساں وِچوں اِیہے (غریب) لبھے نِس جنھاں تے اللہ فضل تے کرم کِیتے بھلا ڈِسو اللہ شکر کرݨ والیاں کوں چنگی طرح نھیں جاݨدا کھڑا (۵۳)۔
.54	وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَىٰ نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ أَنَّهُ مَنْ عَمِلَ مِنكُمْ سُوءًا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِن بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	اَتے جڈاں تیڈے کولھ اِیجھے لوک آوِن جھڑے اَساڈیاں آیاتاں کوں مَنیندِن تاں اُنھاں کوں آکھ جو تُہاڈے اُتے سلامتی ہووے، تُہاڈے رَبّ نے آپݨیں طرفوں رحم و کرم کرݨ لازِم کر گھدے، جیکر تُہاڈے وِچوں کوئی نادانی دِی وَجہ کنُوں کوئی بُرا کم کر بہے تے اُوندے بعد توبہ چا کرے، اَتے سُدّھر وَنجے تاں اللہ تاں بخشݨ ہار تے بہُوں رحم والا ہے (۵٤)۔
.55	وَكَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ وَلِتَسْتَبِينَ سَبِيلُ الْمُجْرِمِينَ	اَتے اِیں طرح مَیں آپݨیاں نشانیاں کھول کھول تے ڈِسینداں، تاں جو گُنہگاراں دِی ہر (چال) دَا وِی صاف صاف پتہ لگ وَنجے (۵۵)۔
.56	قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ قُل لَّا أَتَّبِعُ أَهْوَاءَكُمْ قَدْ ضَلَلْتُ إِذًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُهْتَدِينَ	آکھ ڈِے، جو میکوں ہَٹکیا گئے جو مَیں انھاں دِی عبادت نہ کراں، جنھاں کوں تُساں اللہ دے سِوا (مدد کِیتے) سڈیندے وے، آکھ ڈِے مَیں، تُہاڈیاں بیہودہ خواہشاں اُتے نھیں چَل سگدا، نہ تاں مَیں ضرور گُنہگار تھی ویساں، تے وَل مَیں ہدایت پاوݨ والیاں لوکاں وِچوں وِی نہ گِڻیا وَنج سَگساں (۵٦)۔
.57	قُلْ إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَكَذَّبْتُم بِهِ مَا عِندِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ إِنِ	(اَے رسول) آکھ ڈِے، جو مَیں آپݨیں رَبّ دِی طرفوں (بھیجی ہوئی) ہِک روشن دَلیل اُتے قائم ہاں، پَر تُساں اُوکوں کُوڑ آکھی رَکھدے وے،

	الْحُكْمُ إِلاَّ لِلّهِ يَقُصُّ الْحَقَّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَاصِلِينَ	میڈے اِختیار وِچ او شئے کائے نھیں جیندے کِیتے تُساں بَہوں اُبھلے وے، کہیں وِی حُکم کرݨ دا پُورا اختیار تاں اللہ کولھ ہے او تاں حقّی گالھ کوں بیان کریندے اَتے اُوہو ساریاں کنُوں وَدھ فیصلے کرݨ والا ہے (۵۷)۔
.58	قُل لَّوْ أَنَّ عِندِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ لَقُضِيَ الأَمْرُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَاللّهُ أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ	(اِیہ وِی) آکھ ڈے جو تُساں جہڑی شئے کِیتے اُبھلے وے، او میڈے وَس وِچ ہوندی تاں تُہاڈے تے میڈے درمیان (کڈاں دا) فیصلہ تھی گیا ہووِے ہا، اَتے اللہ ظالماں کُوں چنگی طرح جاݨدا کھڑے (۵۸)۔
.59	وَعِندَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لاَ يَعْلَمُهَا إِلاَّ هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِن وَرَقَةٍ إِلاَّ يَعْلَمُهَا وَلاَ حَبَّةٍ فِي ظُلُمَاتِ الأَرْضِ وَلاَ رَطْبٍ وَلاَ يَابِسٍ إِلاَّ فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ	اَتے اُوندے کولھ وِی غیب دِیاں کُنجیاں ہِن، جنھاں (دے خزانیاں) کُوں اُوندے سِوا کوئی نھیں جاݨدا، اَتے او تاں جو کُجھ خشکی تے ہے، تے جو کُجھ پاݨیں وِچ ہے خوب جاݨدا کھڑے، اَتے کوئی پتر ایویں کائے نھیں ڈھندا جیندا اُوکوں پتہ نہ ہووے، اَتے نہ کوئی اِجہا داݨاں زمین دِیاں اُوڑاں (اَندھاریاں) وِچ ہوندے، اَتے نہ کوئی اِجہی سِنّی یا سُکّی شئے ہے، جہڑی اُوندی ہِک روشن کتاب وِچ دَرج نہ ہوسے (۵۹)۔
.60	وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُم بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُم بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَى أَجَلٌ مُّسَمًّى ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	اَتے اُوہو ہے جہڑا رات کُوں تُہاڈی رُوح قبض کرگھندے، اَتے جہڑا کُجھ تُساں ڈینہ کُوں کریندو کماندو، او وِی خُوب جاݨدا کھڑے، اُوہو وَل تُہاکوں بِئے ڈینہ جگا ڈیندے تاں جو تُہاڈی حیاتی دا دھاگہ پُورا تھی وَنجے آخر کار تُساں ہُوں دو وَنجݨیں، وَل او تُہاکوں ڈسیسی، جہڑے جہڑے عمل تُساں کِیتے ہوسِن (۶۰)۔
.61	وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُم حَفَظَةً حَتَّىَ إِذَا جَاءَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لاَ يُفَرِّطُونَ	اَتے او آپݨیاں بندیاں اَتے پُوری قُدرت (غلبہ) رَکھیندے، اَتے تُہاڈے اُتے تُہاڈا پتہ سُدھ رَکھݨ والا بݨا تے بھیجیندے، اِیہ توڑیں جو تُہاڈے وِچوں کہیں ہِک دی اَجل آویندی ہے، تاں اَساڈے بھیجے ہوئے (فرشتے) اُوندا رُوح قبض کرگھندِن، اَتے کہیں قسم دِی کمی بیشی

		نھیں تِھیوݨ ڈیندے (٦١)۔
.62	ثُمَّ رُدُّوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ مَوْلَىٰهُمُ ٱلْحَقِّ أَلَا لَهُ ٱلْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ ٱلْحَـٰسِبِينَ	وَل ساریاں کُوں اَللہ دُو، جِہڑا جو اُنھاں دا حقیقی مالِک ہے وَلایا ویسی، سُݨ گِھنو! جو کہیں وِی فیصلے دا اِختیار ہُوندے کولھ ہے، تے او حساب گِھنّݨ وِچ سَب کنُوں تِکّھا ہے (٦٢)۔
.63	قُلْ مَن يُنَجِّيكُم مِّن ظُلُمَـٰتِ ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ تَدْعُونَهُۥ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً لَّئِنْ أَنجَىٰنَا مِنْ هَـٰذِهِۦ لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلشَّـٰكِرِينَ	پُچھو تاں سَہی، جو بَھلا تُہاکوں خشکی تے سَمندر دے اَندھاریاں (خطریاں) وِچوں کَوݨ کڈھیندے، جِڈاں جو اُوں کنُوں وَڈی عاجزی نال تے آپݨیاں کنُوں لُک لُک تے دُعائیں منّگدو، جو جیکر اَللہ اَساکُوں انھاں (بلائیں) وِچوں کڈھے چا، تاں اَساں ضرور شُکر گزاراں وِچوں تِھی ویسوں (٦٣)۔
.64	قُلِ ٱللَّهُ يُنَجِّيكُم مِّنْهَا وَمِن كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ أَنتُمْ تُشْرِكُونَ	آکھ ڈِے، جو اَللہ اِی ہے، جِہڑا تُہاکوں اُنھاں (بلائیں) وِچوں تے ہِئی ہَر سختی وِچوں کڈھیندے وَل وِی تُساں شِرک کرݨ لگ پوندو (٦٤)۔
.65	قُلْ هُوَ ٱلْقَادِرُ عَلَىٰٓ أَن يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِّن فَوْقِكُمْ أَوْ مِن تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ أَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيَعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُم بَأْسَ بَعْضٍ ٱنظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ ٱلْـَٔايَـٰتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ	آکھ جو او اِیں ڳالھ دِی پُوری قُدرت رَکھیندے، جو تُہاڈے اُتے تُہاڈے سِراں (اَسماناں) کنُوں، یا تُہاڈے پَیراں (زمین) تلوں عذاب گِھن آوے، یا تُہاڈے مختلف فِرقے بݨا ڈیوے اَتے تُساں وِچوں کہیں بے نال لڑّݨ جھگڑݨ دا مَزہ چَکھاوے، ڈیکھ ! جو اَساں آیاتاں کُوں کِیں کِیں طرح کھول تے بیان کریندوں جو او سَمجھ وَنّجِن (٦٥)۔
.66	وَكَذَّبَ بِهِۦ قَوْمُكَ وَهُوَ ٱلْحَقُّ قُل لَّسْتُ عَلَيْكُم بِوَكِيلٍ	تیڈی قوم اِیکوں کُوڑ آکھیئے، حالانکہ اِیہ (قرآن) تاں ہِک حقیقت ہے، آکھ ڈِے، جو مَیں تُہاڈے اُتے اِنھاں ڳالھیں کِیتے کوئی داروغہ نھیں مقرر کِیتا گِیا (٦٦)۔
.67	لِّكُلِّ نَبَإٍ مُّسْتَقَرٌّ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ	کہیں خبر دے وقوع کِیتے ہِک وقت مقرر ہوندے جیندی حقیقت دا تُہاکوں جلدی پتہ لڳ ویسی (٦٧)۔
.68	وَإِذَا رَأَيْتَ ٱلَّذِينَ يَخُوضُونَ فِىٓ ءَايَـٰتِنَا	اَتے جَڈاں تُوں اُنھاں لوکاں کُوں اَساڈیاں آیاتاں اُتے اعتراض

	فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا۟ فِى حَدِيثٍ غَيْرِهِۦ وَإِمَّا يُنسِيَنَّكَ ٱلشَّيْطَٰنُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ ٱلذِّكْرَىٰ مَعَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ	کریندا ڈیکھیں تاں بَس اُنھاں کنُوں مُنّہ چا وَلایا کر، تاں جو او کہیں بئی گالھ وِچ رُدھیج وَنّجِن، جیکر شیطان تیکوں اِیہ گالھ بُھلوا ڈیوے، تاں یاد آوݨ تے اِنھاں ظالماں دِی قوم دے رَلّے نہ بہنّویں (٦٨)۔
.69	وَمَا عَلَى ٱلَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِم مِّن شَىْءٍ وَلَٰكِن ذِكْرَىٰ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ	اَتے اُنھاں لوکاں دے حساب کتاب وِچوں، جِھڑے جو پرہیزگار ہِن، تُہاڈے اُتے کہیں شَئے دِی ذمّے داری کائے نھیں، اَلبتہ نصیحت کر چھوڑن دِی ہے، شاید اِیہ لوک وِی پرہیزگار بݨ وَنّجِن (٦٩)۔
.70	وَذَرِ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ دِينَهُمْ لَعِبًا وَلَهْوًا وَغَرَّتْهُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا وَذَكِّرْ بِهِۦٓ أَن تُبْسَلَ نَفْسٌۢ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلِىٌّ وَلَا شَفِيعٌ وَإِن تَعْدِلْ كُلَّ عَدْلٍ لَّا يُؤْخَذْ مِنْهَآ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ أُبْسِلُوا۟ بِمَا كَسَبُوا۟ لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌۢ بِمَا كَانُوا۟ يَكْفُرُونَ	اَتے اُنھاں لوکاں کنُوں پَرے رہ جِنھاں آپݨیں دِین کُوں کھیڈ تے مشغلہ بݨایا ہوئے، اَتے جنھاں کُوں دُنیا دِی حیاتی دھوکے وِچ سَٹیا ہوئے، تُوں اُنھاں کُوں (اِیں حقیقت دِی) نصیحت کِیتی رَکھ، جو ہر کوئی آپݨیں عَملاں دِی وَجہ کنُوں (عذاب وِچ) پَھسدے (جِھڑے ڈِینّہ) اَللہ دے سِوا نہ تاں کوئی اُوندا وَلی وارث ہوسے تے نہ سِفارشی، اَتے جیکر او اَپݨیں بدعملاں دے بدلے ہر قسم دِی شَئے وِی ڈیوے تاں وِی اُوں کنُوں قبول نہ کِیتی وِیندی پئی ہووے، اِیہے لوک ہِن جِھڑے جو اَپݨیں عملاں دِی وَجہ کنُوں عذاب وِچ سَٹّیے ہوئے ہوسِن، انھاں دِے پیوݨ کِیتے اُبلدا پاݨیں ہے تے دَردناک عذاب ہے، اِیہ اِیں گالھوں جو او کُفر کریندے ہِن (٧٠)۔
.71	قُلْ أَنَدْعُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَىٰٓ أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَىٰنَا ٱللَّهُ كَٱلَّذِى ٱسْتَهْوَتْهُ ٱلشَّيَٰطِينُ فِى ٱلْأَرْضِ حَيْرَانَ لَهُۥٓ أَصْحَٰبٌ يَدْعُونَهُۥٓ إِلَى ٱلْهُدَى ٱئْتِنَا قُلْ	انھاں کنُوں پُچھ، جو کیا اَللہ کنُوں سِوا کہیں اِہجی شَئے کُوں (مَدد کِیتے) سڈُوں، جِھڑی نہ اَساکوں فائدہ پُچا سَگے تے نہ نقصان اَتے جِڈاں اَللہ ہدایت وِی کر ڈِتی ہے تاں وَل وِی اُوں شَخص دِی طرح پِچھلے پَیریں وَل وَنّجوں، جیکوں شیطاناں دُنیا تے سِدّھے راہ کنُوں بُھلوا چُھوڑے، تے او رُلدا وَدا ہووے، جِڈاں جو اُوکوں سَنگتی سڈیندے پَے ہووِن،

	إِنَّ هُدَى اللّهِ هُوَ الْهُدَىَ وَأُمِرْنَا لِنُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ	جو اِڈے ہدایت والے پاسے آوَنّج ! آکھ ڈے جو بیشک ہدایت تاں او ہے جِہڑی اَللہ ڈیوے، اَتے اَساکوں تاں اِیہ حُکم ڈِتا گئے جو اَساں سارے جہاناں دے پالݨ ہار دے فرمانبردار بݨ وَنّجوں (۷۱)۔
.72	وَأَنْ أَقِيمُواْ الصَّلاةَ وَاتَّقُوهُ وَهُوَ الَّذِيَ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ	اَتے اِیہ جو نماز وِی قائم کیتی رَکھوں تے اُوں (اَللہ) کنُوں ڈردے رہُوں وَل اِیہ جو او اُوہو تاں ہے ، جَیں دو اَساں کٹھے کِیتے ویسوں (۷۲)۔
.73	وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ بِالْحَقِّ وَيَوْمَ يَقُولُ كُن فَيَكُونُ قَوْلُهُ الْحَقُّ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّوَرِ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ	اَتے او (اَللہ) اُوہُو ہے ، جَیں اَسماناں کُوں تے زمین کُوں ٹھیک ٹھیک پَیدا کِیتے، اَتے جِہڑے ڈِینہ اَکھیسے جو (اَے قیامت !) آوَنّج تاں او ہُوں ویلے آویسی، اُوندا آکھیا بَرحق ہے، اَتے اُوندی بادشاہی (اقتدار) ہوسی، جِہڑے ڈِینہ جو صُور پُھوکیا ویسی، او اَݨ ڈِٹھیاں تے ڈِٹھیاں شَئیں کُوں جاݨدا کھڑے، اَتے اُوہُو دانا، پُوری طرح جاݨݨ سُنّجاݨݨ والا ہے (۷۳)۔
.74	وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لأَبِيهِ آزَرَ أَتَتَّخِذُ أَصْنَاماً آلِهَةً إِنِّي أَرَاكَ وَقَوْمَكَ فِي ضَلاَلٍ مُّبِينٍ	اَتے جَڈاں اِبراہیم اَپݨیں پِیؤ کُوں آکھیا، جو کیا تُوں بُتاں کُوں آپݨاں معبود بݨیندیں، مَیں تاں تیکوں تے تیڈی قوم کُوں کُھلی گُمراہی وِچ ڈیکھدا وَدّاں (۷٤)۔
.75	وَكَذَلِكَ نُرِي إِبْرَاهِيمَ مَلَكُوتَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَلِيَكُونَ مِنَ الْمُوقِنِينَ	اَتے اِیویں اِی اَساں اِبراہیم کُوں اَسماناں تے زمین دِی بادشاہی (دا اِنتظام) ڈیکھیندے ہاسے، تاں جو او یقین رَکھݨ والیاں وِچوں تِھی وَنّجے (۷۵)۔
.76	فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَى كَوْكَباً قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لا أُحِبُّ الآفِلِينَ	پَس جِہڑے ویلے رات اُوکُوں وَلھیٹ گِھدا، تاں اُوں ہِک تارہ ڈِٹھا تے آکھیُس جو اِیہ میڈا رَبّ ہے، وَل جَڈاں او لَہہ گیا تاں آکھیُس جو مَیں لَہݨ بُڈّݨ والیاں نال پیار نھیں کر سگدا (۷٦)۔
.77	فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ بَازِغاً قَالَ هَذَا رَبِّي	وَل اُوں چمکدے ہوئے چَندر کُوں (اُبھردا) ڈِٹھا تاں آکھیُس جو اِیہو اِی

	فَلَمَّآ أَفَلَ قَالَ لَئِن لَّمْ يَهْدِنِي رَبِّي لَأَكُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّآلِّينَ	ہے میڈا رَبّ ! بَس جِڈاں او وِی لَہہ گیا، تاں آکھیُس جو جیکر میڈا رَبّ ہدایت نہ کیتی رَکھے، تاں مَیں وِی ضرور گُمراہ لوکاں دِی قوم وِچ شامِل تِھی ونجٖنڑیں (۷۷)۔
.78	فَلَمَّا رَأَى الشَّمْسَ بَازِغَةً قَالَ هَٰذَا رَبِّي هَٰذَآ أَكْبَرُ فَلَمَّآ أَفَلَتْ قَالَ يَٰقَوْمِ إِنِّي بَرِيٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ	وَل سِجھ کُوں چمکدا ہویا ڈِٹھُس، تاں آکھیُس بَس ایہو اِی ہے، میڈا رَبّ کیوں جو اِیہ ساریاں کنُوں وَڈا ہے، وَل جِڈاں او وِی لَہہ گیا، تاں آکھیُس اے میڈی قوم (دے بھراوو) مَیں ساریاں کنُوں بیزار ہاں جنھاں کُوں تُساں (اَللہ دا) شریک بٹیندو (۷۸)۔
.79	إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا وَمَآ أَنَا۠ مِنَ الْمُشْرِكِينَ	بیشک مَیں آپٹاں رُخ اَصلوں اُوندی طرف پھیر ڈِتے، جَیں اَسماناں تے زمین کُوں پیدا کِیتے، اَتے مَیں شِرک کرنڑ والیاں وِچوں اَصلوں کائے نھیں (۷۹)۔
.80	وَحَآجَّهُۥ قَوْمُهُۥ قَالَ أَتُحَٰٓجُّوٓنِّي فِي اللَّهِ وَقَدْ هَدَانِي وَلَآ أَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ بِهِۦٓ إِلَّآ أَن يَشَآءَ رَبِّي شَيْـًٔا وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ	اُوندی قوم اُوندے نال حُجتاں کیتیاں، تاں اُوں آکھیا، تُساں اَللہ دے معاملے وِچ میڈے نال حُجتاں کریندو، حالانکہ خود ہُوں میکوں سِدّھے راہ تے لائے، جنھاں کُوں تُساں اُوندا شریک بٹیندے وے، مَیں اُنھاں کنُوں اَصلوں نھیں ڈِردا، سِوائے اُوندے جَیں کنُوں میڈا رَبّ (میڈا ڈرنڑ) چھوے، میڈے رَبّ تاں آپٹیں عِلم نال ہر شَئے کُوں گھیریا ہوئے کیا وَت وِی تُساں نصیحت کُوں نہوے مَنیندے (۸۰)۔
.81	وَكَيْفَ أَخَافُ مَآ أَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُونَ أَنَّكُمْ أَشْرَكْتُم بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِۦ عَلَيْكُمْ سُلْطَٰنًا فَأَيُّ الْفَرِيقَيْنِ أَحَقُّ بِالْأَمْنِ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ	بَھلا مَیں انھاں کنُوں کیوں ڈِراں جنھاں کُوں تُساں اُوندا شریک بٹیندے وے، جِڈاں جو تُساں تاں اِیں گالھ کنُوں وِی نہوے ڈِردے، جو انھاں کُوں اَللہ دا شریک بنا گھندو، جِڈاں جو اَللہ انھاں دے متعلق تُہاڈے کولھ کوئی دَلیل (سَند) نھیں نازِل کیتی، بَھلا اَساں ڈُوں فریقاں وِچوں کِہڑا اَمن تے دِلی اطمینان دا زیادہ حقدار ہے (ڈِسو) جیکر تُہاکُوں کوئی پتہ ہے تاں (۸۱)۔

.82	الَّذِينَ آمَنُواْ وَلَمْ يَلْبِسُوٓاْ إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمُ الأَمْنُ وَهُمْ مُّهْتَدُونَ	دَراَصل جِھڑے لوک اِیمان گِھن آئِن، اَتے آپݨیں اِیمان کُوں ظلم تے زیادتی نال نھیں رَلایا وَنّجایا، اِیہے اِی او لوک ہِن جِنھاں کِیتے اَمن تے دِلّی اِطمینان ہے اَتے اِیہے ہدایت پاوݨ والے ہِن (٨٢)۔
.83	وَتِلْكَ حُجَّتُنَآ آتَيْنَاهَآ إِبْرَاهِيمَ عَلَىٰ قَوْمِهِ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَّن نَّشَآءُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ	اَتے اِیہ ہَئی اَساڈی حُجّت (دلیل) جِھڑی جو اَساں اِبراہیم کُوں اُوندی قوم دے مقابلے کِیتے ݙِتی، اَساں جیکوں چہندے ہَیں اُوندے درجات وَدھا ݙیندے ہَیں بیشک تیڈا رَبّ بہُوں دانا، ہر کَہیں کُوں چنگی طرح جاݨݨ والا ہے (٨٣)۔
.84	وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلاًّ هَدَيْنَا وَنُوحاً هَدَيْنَا مِن قَبْلُ وَمِن ذُرِّيَّتِهِ دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَىٰ وَهَارُونَ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ	اَتے اَساں اُوکوں اِسمٰعیل (پُتر) تے یعقوب (پوترا) جھی اولاد ݙِتی، ہر کہیں کُوں اُوں سِدّھے راہ تے چَلایا، جیندے اُتے اَساں پہلے نوح کوں چَلایا ہَا، اَتے اُوندی نَسل وِچوں داؤد، سلیمان، یوسف، موسیٰ تے ہارون کُوں وِی (چلایا) اَتے اِیں طرح نیک کَم کرݨ والیاں کُوں اَساں اَجر (جزا) ݙیندے ہَیں (٨٤)۔
.85	وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِلْيَاسَ كُلٌّ مِّنَ الصَّالِحِينَ	اَتے زکریا، یحیٰ، عیسیٰ، تے اِلیاس کُوں وِی (ہدایت ݙِتی) ! اِیہ سارے نیک لوکاں وِچوں ہِن (٨٥)۔
.86	وَإِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطاً وَكُلاًّ فَضَّلْنَا عَلَى الْعَالَمِينَ	اَتے اِسمٰعیل، الیَسع، یونس، تے لُوط کُوں وِی (ہدایت ݙِتی) اَتے انھاں ساریاں کُوں اَساں ساریاں جہاناں اُتے فضیلت (بزرگی) ݙِتی (٨٦)۔
.87	وَمِنْ آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ وَاجْتَبَيْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ	اَتے انھاں دے پِیو، ݙاݙے تے انھاں دِی اولاد، تے بِھراواں کُوں وِی، اَساں انھاں کُوں آپݨیں کِیتے چُݨ گِھدا، تے انھاں کُوں سِدّھے پَکّے راہ تے چلݨ دِی ہدایت کِیتی (٨٧)۔
.88	ذَٰلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِ وَلَوْ أَشْرَكُواْ لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَّا	اِیہ اللہ دِی ہدایت ہے، او آپݨیاں بندیاں وِچوں جیکوں چہندے ایندے اُتے چلیندے اَتے جیکر اُنھاں لوکاں کڈائیں شریک کِیتا ہوندا،

	كَانُوا يَعْمَلُونَ	تاں اُنھاں کنوں او نیک عمل گھس گھدے ویندے جِھڑے او کریندے رہیے ہن (۸۸)۔
.89	أُولَٰئِكَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ فَإِن يَكْفُرْ بِهَا هَٰؤُلَاءِ فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا لَّيْسُوا بِهَا بِكَافِرِينَ	اِیہے او لوک ہِن، جنھاں کوں اَساں کتاب ڈِتی حکومت (بادشاہی) ڈِتی ، تے نبوّت ڈِتی، پس جیکر اِیہ انھاں (گالھیں) کنوں انکار کریندِن تاں اَساں انھاں اُتے ہِک اِہجی قوم مقرر کریندے ہِیں، جِھڑی انھاں (گالھیں) کنوں کڈاہیں وِی اِنکار نھیں کریندے (۸۹)۔
.90	أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهُدَاهُمُ اقْتَدِهْ قُل لَّا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرَىٰ لِلْعَالَمِينَ	اِیہے او لوک ہِن جنھاں کوں اَللہ ہدایت ڈِتی، پَس توں انھاں والے سِدّھے راہ اُتے چَل، آکھ ڈِے جو مَیں تُساں کنوں اِیں (ہدایت) دا کوئی اَجر (اُجرت) نھیں گھندا، اِیہ تاں ساریاں جہاناں کِیتے محض نصیحت دے سِوا بیا کُجھ کائے نھیں (۹۰)۔
.91	وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ بَشَرٍ مِّن شَيْءٍ قُلْ مَنْ أَنزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَىٰ نُورًا وَهُدًى لِّلنَّاسِ تَجْعَلُونَهُ قَرَاطِيسَ تُبْدُونَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيرًا وَعُلِّمْتُم مَّا لَمْ تَعْلَمُوا أَنتُمْ وَلَا آبَاؤُكُمْ قُلِ اللَّهُ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِي خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ	اَتے انھاں اَللہ دِی قدر کوں اِیں نھیں سُنڄاتا جیویں سُنڄاݨ دا حق ہوندے، کیوں جو اِنھاں آکھ ڈِتے جو اَللہ نے بَشر اُتے تاں کوئی شئے وِی نازِل نھیں کیتی ، (اَے محمدؐ) توں پچھ جو او کتاب کئیں نازِل کیتی ہَئی، جِھڑی موسیٰ گھن تے آیا ہا، تے جِھڑی ساریاں اِنساناں کِیتے ہِک سوجھلا تے ہدایت ہَئی، جیکوں تُساں وَرقہ وَرقہ اَنج کر تے رَکھیا ہوئے، تُساں اُوں وِچوں کُجھ وَرقے تاں ظاہر کریندے وے، پَر اُوندا زیادہ حصہ لُکائی رَکھدے وے، اَتے تُہاکوں او کُجھ سِکھایا گئے جیندا عِلم نہ تُہاکوں ہا، تے نہ تُہاڈے پیو ڈاڈے کوں ہا، آکھ ڈِے جو اَللہ (نازِل کیتی ہَئی) اِیندے بعد توں انھاں کوں اُنھاں دِیاں بیہودہ بحثاں دی کھیڈ وِچ لگیا رَہݨ ڈِے (۹۱)۔
.92	وَهَٰذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُّصَدِّقُ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ	اُوویں اِیہ کتاب وِی جیکوں اَساں برکتاں والا بݨا تے بھیجے، تصدیق کریندی ہے اُوندی جِھڑی اِیں کنوں پہلے آئی ہَئی، بیا اِیہ جو توں مکے

	وَمَنْ حَوْلَهَا وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَهُمْ عَلَىٰ صَلاَتِهِمْ يُحَافِظُونَ	والیاں کُوں تے اُوندے آسوں پاسُوں والیاں کُوں سَمجھا ڈِرا، اَتے جِھڑے لوک آخرت کُوں مَنیندِن، او اِیندے اُتے وِی اِیمان گِھن آندِن، اَتے او اَپݨیاں نمازاں دِی ٻَہُوں پابندی کریندِن (۹۲)۔
.93	وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللهِ كَذِباً أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَن قَالَ سَأُنزِلُ مِثْلَ مَا أَنزَلَ اللهُ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلاَئِكَةُ بَاسِطُوٓاْ أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُوٓاْ أَنفُسَكُمُ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ	اَتے اُوں شخص کنُوں ظالم کوݨ ہوسی، جِھڑا اللہ اُتے کُوڑے بُہتان گھڑئیے یا آکھے، جو میڈے اُتے وِی وَحی لَتّھی ہے ! توڑے جو اُوندے اُتے کوئی شئے وِی وَحی نہ کیتی ڳئی ہووے، اَتے جِھڑا اِیہ وِی آکھے، جو جِھڑا کُجھ اللہ نازِل کِیتے، مَیں وِی ہُوں وانگوں نازِل کر ڈِکھینداں، اَے کاش تُوں ڈِیکھ سڳدا جَڈاں جو ظلم کرݨ والے موت دِیاں سختیاں (سکرات وغیرہ) وِچ رَڳڑیندے پَے ہوسِن، اَتے فرشتے آپݨیں ہَتھ اَڳوں تے کریندیں ہوئیں اَکھیسِن " کَڈھ ڈِیو اَپݨیاں جاناں اَج تُہاکوں ذلیل کر چھوڑن والا عذاب ڈِتا ویسی، کیوں جو تُساں اللہ دے متعلق ناحق ڳالھیں کریندے ہاوے، اَتے تُساں اُوندے احکامات (آیاتاں) دے (جواب وِچ) اَپݨیں وڈائی ڈِکھیندے ہاوے" (۹۳)۔
.94	وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَادَىٰ كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُم مَّا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاءَ ظُهُورِكُمْ وَمَا نَرَىٰ مَعَكُمْ شُفَعَآءَكُمُ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاءُ لَقَد تَّقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنكُم مَّا كُنتُمْ تَزْعُمُونَ	اَتے تُساں اَساڈے کولھ اُووِیں کلھم کلّھا تِھی تے آئیوئے، جنئیں طرح اَساں تُہاکوں پَہلی واری کَلّھا پَیدا کِیتا ہا، اَتے جو (مال اَسباب) اَساں تُہاکوں ڈِتا ہا، او تُساں پِچھُوں چھوڑ آئیوئے، اَتے اَساں تُہاڈے سفارشیاں کُوں وِی تُہاڈے نال نِسے پَے ڈِیکھدے، جنھاں دے متعلق تُہاکوں زُعم (وَڈا دَعویٰ) ہا، جو او سارے تُہاڈے معاملے وِچ تُہاڈے نال شریک ہِن، بَس تُہاڈی آپس وِچ کُٹی تِھی ڳئی ہے، اَتے جنھاں اُتے تُہاکوں زُعم ہا او تُساں کنُوں بھڄ ڳِئِن (۹٤)۔
.95	إِنَّ اللهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَىٰ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ	بیشک اَللہ دانٹیں تے گِٹک کُوں (پودے جَمݨ کِیتے) چِیر ڈِیندے، اَتے جاندار کُوں بے جان (مادّے) وِچوں کڈھیندے، تے بے جان

	ذٰلِكُمُ اللّٰهُ فَأَنّٰى تُؤْفَكُونَ	(مادے) کوں جاندار وِچوں کڈھیندے او (اِنھائیں گالھوں) تُہاڈا اللہ ہے وَت تُساں کِڈے بھٹکئے وَدّے وے (۹۵)۔
96.	فَالِقُ الْإِصْبَاحِ وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ذٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ	اُوہو سویل (وَڈے ویلے) کوں سوجھلا کر ڈیوݨ والا ہے اَتے رات کوں آرام کِیتے بݨائس، تے سِجھ تے چَندر دے حساب مقرر کِیتے ہوئے ہِیس، اِیہ مقرر کِیتے ہوئے اندازے (حساب) ہِن اُوں غالب تے سَب کُجھ جاݨݨ والے دے (۹٦)۔
97.	وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ لِتَهْتَدُوا بِهَا فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ	اَتے اُوہُو ہے ، جَیں تُہاڈے کِیتے تارے بݨائِن، تاں جو تُساں خُشکی تے سَمندر دِیاں اَندھاریاں جائیں وِچوں انھاں دے ذریعے آپݨاں رَستہ گولھ سَگو یقیناً اللہ چنگی طرح کھول تے آیاتاں بیان کر ڈیندے اُوں قوم کِیتے ، جِہڑی جو عِلم رَکھیندی ہے (۹۷)۔
98.	وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ	اَتے اُوہُو ہے جَیں تُہاکوں ہِکے بندے وِچوں جَمائے وَدھائے، وَل ہِک تھوڑی دیر ٹِکݨ دی جاء، اَتے بِئی حوالے تھی وَنجݨ دِی جاء ہے، بَس اساں اِیہ نشانیاں کھول تے بیان کریندوں اُوں قوم کِیتے جِہڑی جو سوچ وِچار رَکھیندی ہے (۹۸)۔
99.	وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا مُتَرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ مِنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ انْظُرُوا إِلَىٰ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ إِنَّ فِي ذٰلِكُمْ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ	اَتے اُوہُو تاں ہے جِہڑا اَسمان کنُوں پاݨیں وَسیندے، جیندے نال ہر شَئے دِی پنیری (پھپھوڑ) جم آندی ہے، وَل اُوں کنُوں ساویاں شاخاں نِکل آندِن، انھاں اُتے ہِک بِئے نال جُڑے ہوئے داݨیں لگدِن، بِیا اِیہ جو کھجی دے پوجھے نال لڑکیئے ہوئے گُچھے ہوندِن، اَتے اَنگور، زیتون، تے اَنار دے باغ ہِن، (جِنھاں دے پَھل) ہِک بِئے نال مِلدے جُلدے وِی ہِن تے نھیں وِی مِلدے، اَتے جَڈاں پَھل لگدِن تاں پَھلاں دے لگݨ کنُوں لا تے اُنھاں دے پَکݨ تئیں (دِیاں حالتاں تے) غور کرو، بے شک انھاں وِچ اِیمان رَکھݨ والی قوم کِیتے نشانیاں ہِن

(۹۹)۔		
وَل وِی لوکاں جِنّاں کُوں اَللہ دا شریک بنْا گِھدے، حالانکہ اوّل اَللہ تاں خُود انھاں کُوں پیدا کِیتے، بِیا اِیہ جو بغیر جانْڑ سَمجھے اُوندے کِیتے پُتر تے دِھیاں وِی گھڑ گِھدِن، او تاں اِنھاں شَئیں کنُوں پاک ہے تے اُنھاں ڳالھیں کنُوں پَرے ہے جِھڑیاں اُوندے نال لیندِن (۱۰۰)۔	وَجَعَلُواْ لِلّٰهِ شُرَكَآءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَقُواْ لَهُ بَنِينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يَصِفُونَ	.100
ہُوں آسماناں تے زمین کُوں پہلے پہلے بنْائے ، اُوندا کوئی پُتر کیویں تِھی سگدے جِڈاں جو اُوندی ذال وِی کائے نھیں، اُوں تاں خُود ہر شَئے کُوں پیدا کِیتے، اَتے ہَر شَئے کُوں چنگی طرح جانْڑدا کھڑے (۱۰۱)۔	بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُنْ لَّهُ صَاحِبَةٌ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ	.101
اِیہو تاں ہے تُہاڈا رَبّ ! سِوائے اِیندے بِیا کوئی معبود کائے نھیں، او ہر شَئے کُوں پیدا کرنْ والا ہے، بَس اُوندی عبادت کرو، او تاں ہر شَئے (ڳالھ) دِی سنبھال رَکھنْ والا ہے (۱۰۲)۔	ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ لآ إِلَٰهَ إِلاَّ هُوَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ	.102
(دُنیا دِیاں) نظراں اُوکُوں نھیں پہچانْ سَگدِیاں، پَر او تاں ساریاں نظراں کُوں جانْ سُنڄانْ سگدے، او باریک کنُوں باریک شَئے کُوں وِی چنگی طرح ڈیکھنْ والا تے خوب جانْڑ سُنڄانْڑ والا ہے (۱۰۳)۔	لاَّ تُدْرِكُهُ الأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ	.103
تُہاڈے کولھ تُہاڈے رَبّ کنُوں عقل وِچ آونْ والیاں ڳالھیں (دلیلاں) آچُکِن بَس جَیں انھاں کُوں اَکھ بھال تے ڈیکھ گِھدے اِیندا فائدہ خُود اُوکُوں ہے اَتے جِھڑا اُندھا بنْیا رِیہے اُوندی ذمے داری خود اُوندے اُتے ہے ، اَتے (اَے محمدؐ آکھ جو) مَیں تُہاڈے اُتے کوئی پَہریدار کائے نِھیں (۱۰٤)۔	قَدْ جَآءَكُمْ بَصَآئِرُ مِن رَّبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا وَمَآ أَنَاْ عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ	.104
اَتے اِیں طرح اَساں آیاتاں کئی کئی طرح بیان کریندوں، تاں جو اِیہ آکھن جو تَیں اِنھاں کُوں ٹھیک ٹھیک پڑھیئے، اَتے (حقیقت کُوں) اُوں قوم اُتے واضح کر ڈیوّں جِھڑی عقل سَمجھ رَکھیندی ہے (۱۰۵)۔	وَكَذٰلِكَ نُصَرِّفُ الآيَاتِ وَلِيَقُولُواْ دَرَسْتَ وَلِنُبَيِّنَهُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ	.105

.106	اتَّبِعۡ مَآ أُوحِيَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَأَعۡرِضۡ عَنِ ٱلۡمُشۡرِكِينَ	(اَے رسول) تیڈے رَبّ دِی طرفوں تیڈے اُتے وَحی کِیتا گئے بَس اُوندے اُتے چَل، سِوائے اُوندے بِیا کوئی معبود کائے نھیں، اَتے شِرک کرݨ والیاں کنُوں ہِک پاسے تِھی وَنّج (۱۰۶)۔
.107	وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ مَآ أَشۡرَكُواْ وَمَا جَعَلۡنَٰكَ عَلَيۡهِمۡ حَفِيظٗا وَمَآ أَنتَ عَلَيۡهِم بِوَكِيلٖ	جیکر اَللہ چَہنداتاں اِیہ لوک (اَللہ دے) شریک نہ بݨیندے وَل اِیہ جو اَساں اُنھاں اُتے نہ تیکوں پَہرے دار بݨائے، اَتے نہ تُوں اُنھاں دا کوئی داروغہ ہِیں (۱۰۷)۔
.108	وَلَا تَسُبُّواْ ٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ فَيَسُبُّواْ ٱللَّهَ عَدۡوَۢا بِغَيۡرِ عِلۡمٖۗ كَذَٰلِكَ زَيَّنَّا لِكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلَهُمۡ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِم مَّرۡجِعُهُمۡ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ	اَتے انھاں کُوں مَندے نہ کَڈھو جِنھاں کُوں اِیہ اَللہ دے سِوا (مدد کِیتے) سَڈیندِن، کِتھائیں اِیہ وِی اَللہ کُوں حَد کنُوں وَدھ تے بے عِلمی وِچ مَندے نہ کڈھݨ لگ پُووِن، اِیں طرح اَساں ہر گروہ کُوں اُوندے عَمل (انھاں دِیاں نظراں وِچ) سوہݨیں کرتے ݙِیکھائِن وَل اُنھاں آپݨیں اَللہ کُولھ وَل آوݨیں، تَݙاں او اُنھاں کُوں (اُوندی حقیقت) ݙِتویسی، جِھڑا کُجھ او کِیتی رَکھدے ہِن (۱۰۸)۔
.109	وَأَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ لَئِن جَآءَتۡهُمۡ ءَايَةٞ لَّيُؤۡمِنُنَّ بِهَاۚ قُلۡ إِنَّمَا ٱلۡأٓيَٰتُ عِندَ ٱللَّهِۖ وَمَا يُشۡعِرُكُمۡ أَنَّهَآ إِذَا جَآءَتۡ لَا يُؤۡمِنُونَ	اَتے اِیہ لوک اَللہ دِیاں وَݙیاں قَسماں چیندِن، جو جیکر انھاں کولھ نشانی آوَنّجے تاں او اُوندے اُتے ضرور اِیمان گِھن آسِن، انھاں کُوں آکھ ݙے، جو نشانیاں تاں اَللہ کولھ اِی ہِن، پَر تُہاکوں کِیویں سَمجھایا وَنّجے جو او (خاص) نِشانی آوَنّجے، تاں وِی او اِیمان نہ گِھن آسِن (۱۰۹)۔
.110	وَنُقَلِّبُ أَفۡـِٔدَتَهُمۡ وَأَبۡصَٰرَهُمۡ كَمَا لَمۡ يُؤۡمِنُواْ بِهِۦٓ أَوَّلَ مَرَّةٖ وَنَذَرُهُمۡ فِي طُغۡيَٰنِهِمۡ يَعۡمَهُونَ	اَتے (اِیں ڳالھوں) اَساں انھاں دے دِلیں کُوں، تے اَکھیں کُوں بَھنّوا ݙیندے ہَیں کیوں جو او اِیں (قرآن) اُتے پہلی واری وِی ایمان نہ گِھن آئے ہَن اَتے اِیہ آپݨیں سَرکشی (نافرمانی) وِچ سر مارݨ کِیتے چھوڑ ݙِتے ویندے پَئِن (۱۱۰)۔

.111	وَلَوْ أَنَّنَا نَزَّلْنَآ إِلَيْهِمُ الْمَلآئِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتَىٰ وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلاً مَّا كَانُواْ لِيُؤْمِنُوٓاْ إِلاَّ أَن يَشَآءَ اللّٰهُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُونَ	اَتے جیکر اَساں اُنھاں کولھ فرشتے نازِل وِی کر ڈِیندے اَتے مُردے وِی انھاں نال گالھیں کرݨ لگ پوندے، اَتے اَساں انھاں اَگوں ساریاں شَئیں حاضر کر کھڑیندے، تاں وِی اِیہ اَصلوں اِیمان نہ گِھن آندے، سِوائے انھاں دے جِنھاں کُوں اَللہ چَہندے، پر انھاں وِچوں ڈھیر سارے تاں جاہل تے بے سمجھ ہِن (۱۱۱)۔
.112	وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نِبِيٍّ عَدُوّاً شَيَاطِينَ الإِنْسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُوراً وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ	اَتے اِیویں اِی اَساں شیطان جِیہے انساناں تے جِنّاں کُوں ہر نبی دا دُشمن بݨائے، تاں جو دھوکا ڈِیوݨ دِی خاطر ہِک بِئے دے دِلیں وچ مُسا گِھنݨ والیاں گالھیں سَٹیندے رَہون، پِیا اِیہ جو جیکر تیڈا رَبّ چَہندا تاں او کڈائیں اِیہ کَم نہ کریندے، بَس تُوں انھاں کُنوں وِی پَرے تھی وَنّج اَتے جِہڑا دھوکا فریب اِیہ کریندے وَدِّن، اُوں کُنوں وِی (۱۱۲)۔
.113	وَلِتَصْغَىٰٓ إِلَيْهِ أَفْئِدَةُ الَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ بِالآخِرَةِ وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُواْ مَا هُم مُّقْتَرِفُونَ	تاں جو اُنھاں لوکاں دے دِل (فریب والیاں) گالھیں دو لگ وَنّجن، جِہڑے جو آخرت اُتے یقین نھیں رَکھیندے، اَتے او انھاں گالھیں نال خوش وِی تھی گِھنن، اَتے انھاں (بُرائیاں) کُوں کَما گِھنن جِہڑیاں او کَماندے رَہندے ہِن (۱۱۳)۔
.114	أَفَغَيْرَ اللّٰهِ أَبْتَغِي حَكَماً وَهُوَ الَّذِيٓ أَنَزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلاً وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِّن رَّبِّكَ بِالْحَقِّ فَلاَ تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ	کیا مَیں اَللہ کُنوں سِوا کہیں بے فیصلہ کرݨ والے کُولھ آواں، حالانکہ او تاں اُوہو ہے، جَیں تُساں دو ہِک مُفصل (واضح) کتاب بھیجی ہے، وَل اِیہ جو جِنھاں لوکاں کِیتے اَساں اِیہ کتاب لَہائی ہے ، او چاݨدِن جو بیشک اِیہ (قرآن) تیڈے رَبّ دِی طرفوں بَر حق لَتھے، بَس تُوں اِنھاں شَک کرݨ والیاں نال نہ رَل وَنّجیں (۱۱٤)۔
.115	وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ صِدْقاً وَعَدْلاً لاَّ مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ	اَتے تیڈے رَبّ دِیاں گالھیں سچائی تے اِنصاف دے اعتبار نال اَصلوں مکمل ہِن، اُوندے کلام کُوں کوئی نھیں بَدل سگدا او سَب کُجھ سُݨݨ والا تے چاݨݨ والا ہے (۱۱۵)۔

.116	وَإِن تُطِعْ أَكْثَرَ مَن فِي الأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَن سَبِيلِ اللّهِ إِن يَتَّبِعُونَ إِلاَّ الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلاَّ يَخْرُصُونَ	اَتے جیکر تُوں اِنھاں لوکاں دِی اَکثریت دے پِچھُوں لگیوں، جھڑے زَمیں اُتے رَہندِن تاں او تیکوں اَللہ دے رَاہ کنُوں تھُڑکا گھِنسِن، اِیہ تاں محض وَہم تے گُمان اُتے چلدے وَدِن، اِیہ نِرے اَٹکل پچُّو دے تیر چلیندے وَدِن (۱۱۶)۔
.117	إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَن يَضِلُّ عَن سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ	بیشک تیڈا رَبّ خُوب جاݨدے، جو لوک اُوندے رَاہ کنُوں تھُڑک ویندِن اَتے اُوہُو ہِدایت دے راہ تے ٹُرݨ والیاں کُوں وِی چنگی طرح جاݨدا کھڑے (۱۱۷)۔
.118	فَكُلُواْ مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللّهِ عَلَيْهِ إِن كُنتُمْ بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ	پَس اُنھاں جانوراں (دا گوشت) کھاگھِدا کرو، جنھاں اُتے اَللہ دا ناں پڑھیا وَنجے، جیکر تُساں اُوندیاں آیاتاں اُتے اِیمان وِی رَکھیندو (۱۱۸)۔
.119	وَمَا لَكُمْ أَلاَّ تَأْكُلُواْ مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُم مَّا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلاَّ مَا اضْطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ وَإِنَّ كَثِيراً لَّيُضِلُّونَ بِأَهْوَائِهِم بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ	تُہاکوں کیا تھی گئے، حالانکہ اَللہ نے جھڑا کُجھ تُہاڈے اُتے حرام کیتے اُوکوں ہِک ہِک کرتے ٹھیک طرح ڈَسا ڈِتے، اِیہ بَئی گالھ ہے، جو تُساں لاچاری کنُوں ہَتھ لاؤ (یعنی کھاؤ) بیشک ڈھیر سارے لوک بغیر کہیں عقل سَمجھ دے اَپݨیاں نفسانی خواہشاں اُتے لوکاں کُوں گُمراہ کریندے وَدِن، بیشک تیڈا رَبّ اِی ہے جھڑا حد کنُوں ٹَپ وَنجݨ والیاں کُوں چنگی طرح جاݨدے (۱۱۹)۔
.120	وَذَرُواْ ظَاهِرَ الإِثْمِ وَبَاطِنَهُ إِنَّ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الإِثْمَ سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُواْ يَقْتَرِفُونَ	اَتے چھوڑ ڈِیو ظاہر طور تے کرݨ والے گُناہ تے لُک تے کرݨ والے گُناہ! بیشک جھڑے لوک گُناہ کریندے وَدِن، او اَپݨیاں کرتُوتاں دِی سَزا پیسن (۱۲۰)۔
.121	وَلاَ تَأْكُلُواْ مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَى أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ	اَتے نہ کھاؤ جھڑی شئے اُتے اَللہ دا ناں نہ گھِدا گیا ہووے نہ تاں اِیہ ہِک قسم دِی نافرمانی ہے، بیشک شیطان لوک آپݨیاں یاراں بھوتاراں دے دِلاں وِچ اِیہ گھتی رَکھدِن جو او تُہاڈے نال لڑݨ بھڑݨ، اَتے جیکر

	إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ	تُساں اُنھاں دے آکھئے تے چلئے، تاں بیشک تُساں وِی مشرکاں جیہے تِھی ویسو (۱۲۱)۔
.122	أَوَ مَن كَانَ مَيْتاً فَأَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُوراً يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ كَمَن مَّثَلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا كَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ	بَھلا جِھڑا پہلے بے جان ہا، وَل اَساں اُوکوں زندہ کر ڈِتا، اَتے اُوندے کِیتے (ہر پاسوں) سو جھلا کر ڈِتا، جیندی وَجہ کنُوں او لوکاں وِچ ٹُردا پِھردا وَدِّے، کڈائیں اُوں شخص وانگوں تِھی سَگدے جِھڑا اَندھاریاں وِچ وَلھٹیا وَدّا ہووے، تے انھاں وِچوں نِکل وِی نہ سَگے، اِیویں اِیں جِھڑے کرتوت او کریندے وَدِّن، کافراں (دِیاں اَکھیں وِچ) سوہنٹیں کرتے ڈِیکھائے ویندِن (۱۲۲)۔
.123	وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكَابِرَ مُجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا فِيهَا وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ	اَتے اِیں طرح اَساں ہِک ہِک وَستی وِچ وَڈے وَڈے مُجرم پیدا کر ڈِتئن، تاں جو اُنھاں وِچ چترائیاں وَدّے کرن، پَر او آپٹیں آپ دے سِوا کہیں بئے نال مکر تے فریب کیا کر سَگدِن، انھاں کُوں تاں کہیں گالھ دا شَعور اِی کائے نھیں (۱۲۳)۔
.124	وَإِذَا جَاءَتْهُمْ آيَةٌ قَالُوا لَن نُّؤْمِنَ حَتَّىٰ نُؤْتَىٰ مِثْلَ مَا أُوتِيَ رُسُلُ اللَّهِ اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا صَغَارٌ عِندَ اللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ	اَتے جِڈاں انھاں کِیتے کوئی آیت آندی ہے تاں اَکھیندِن اَساں اُوں وقت توڑیں (اِیندے اُتے) اِیمان کائے نہ گِھن آسوں، جیتوڑیں جو اُوں طرح دِی شَئے خود اَساکوں نہ ڈِتی ویسے، جِھڑی جو اَللہ دے پیغمبراں کُوں ڈِتی گئی ہے، اَللہ بہتر جاٹدے جو رِسالت (رسول بنٹ) کِتھاں تے کِیکوں چھکدے، اَلبتہ جُرم کرنٹ والیاں کُوں اَللہ دِی طرفوں جلدی ذِلت نصیب تھیسے، اَتے بَہُوں وَڈا عذاب ہے اِنھاں دِیاں مکاریاں تے چترائیاں دے سَبّبوں، جِھڑیاں جو او کریندے وَدِّے ہِن (۱۲٤)۔
.125	فَمَن يُرِدِ اللَّهُ أَن يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ وَمَن يُرِدْ أَن يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقاً حَرَجاً كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي	پَس جیکوں اَللہ چَہندے جو ہدایت ڈِیوے تاں اُوندا سِینہ اِسلام والے پاسے دو کھول ڈِیندے، اَتے جیکوں چَہندے جو گُمراہ کر ڈِیوے تاں اُوندا سِینہ سَوڑا تے سُنگڑیا ہویا کر ڈِیندے جیویں جو او زور لا تے اَسمان

	السَّمَآءِ كَذٰلِكَ يَجْعَلُ اللّٰهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ	دو چڑھدا پیا ہووے، اِیویں اللہ اُنھاں لوکاں کوں خرابیاں خواریاں چمباڑ ڈیندے، جِھڑے جو اِیمان نھیں گِھن آندے (۱۲۵)۔
.126	وَهٰذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيماً قَدْ فَصَّلْنَا الآيَاتِ لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ	اَتے اِیہو ہے سِدّھا رَستہ تیڈّے رَب دو ! اَساں آپّیاں نشانیاں اُوں قوم کِیتے کھول کھول تے بیان کر ڈیندے ہَیں جِھڑی جو نصیحت حاصل کریندی ہے (۱۲۶)۔
.127	لَهُمْ دَارُ السَّلاَمِ عِندَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ	انھاں دے رَبّ دے کولھ انھاں لوکاں کِیتے سَلامتی دا گھر ہے، اَتے اُوہو اُنھاں دا یار وِی ہے جِھڑے جو (چَنگے) عمل کریندِن (۱۲۷)۔
.128	وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعاً يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ قَدِ اسْتَكْثَرْتُم مِّنَ الإِنسِ وَقَالَ أَوْلِيَآؤُهُم مِّنَ الإِنسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلَغْنَآ أَجَلَنَا الَّذِيَ أَجَّلْتَ لَنَا قَالَ النَّارُ مَثْوَاكُمْ خَالِدِينَ فِيهَآ إِلاَّ مَا شَآءَ اللّٰهُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ	اَتے جِھڑے ڈِینّہ او ساریاں (جِنّاں تے اِنساناں) کوں کَٹھا کریسے تے اَکھیسے، جو اَے جِنّاں دِیاں ٹولیاں ! تُساں اِنساناں وِچوں اَکثریت کوں آپّناں بنا گِھدے (اُوں ویلے) اِنساناں وِچوں دے انھاں دے یار بُھتار اَکھیسن، رَبّ سائیں آں ! اَساں وِچوں بعضیاں نے بعضیاں کُنوں خوب فائدے چاتِن، اَفسوس جو (ہُݨ) اَساڈے اُتے او وَقت آ گِئے جِھڑا تَیں اَساڈے کِیتے مقرر کر رَکھیا ہا، اللہ اَکھیسے جو بَھا (دوزخ دِی) تُہاڈا ٹِکاݨاں ہے، جیندے وِچ تُساں ہمیشہ سَڑدے رَہسو، سِوائے انھاں دے جیکوں اللہ بچاوَݨ چَہیسے بیشک تیڈا رَبّ تاں وَڈِی دانائی والا تے سَب کُجھ جاݨݨ والا ہے (۱۲۸)۔
.129	وَكَذٰلِكَ نُوَلِّي بَعْضَ الظَّالِمِينَ بَعْضاً بِمَا كَانُواْ يَكْسِبُونَ	اَتے اِیویں اَساں بعض ظالماں کوں بعض ظالماں دے گھاٹے سَنگتی (یارِ غار) بنا ڈیندے ہَیں، اُنھاں کرتُوتاں دے سَببوں جِھڑے جو او کریندِن (۱۲۹)۔
.130	يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالإِنسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا قَالُواْ	اَے جِنّاں تے اِنساناں دِی جماعت ! کیا تُہاڈے کولھ تُہاڈے وِچوں اِیجے رسول کائے نھیں آندے رِہے جِنھاں تُہاکوں میڈِیاں آیاتاں پڑھ پڑھ سُݨائِن، اَتے اِیں ڈِینّہ دے سامݨیں آوَنجݨ کنوں تُہاکوں ڈرایا

	شَهِدْنَا عَلَىٰ أَنفُسِنَا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَشَهِدُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ	ہانے، پَر او آکھیسِن، جو اَساں آپڻیں آپ اُتے خود گواہی ڈیندے ہَیں، انھاں کوں اِیں دُنیاوی زندگی نے دھوکے وِچ سَٹی رَکھئے، (ہُݨ) انھاں آپڻیں آپ دے خلاف گواہی ڈِتی ہے جو واقعی او (دینِ حق کنُوں) انکار کریندے ہِن (١٣٠)۔
.131	ذَٰلِكَ أَن لَّمْ يَكُن رَّبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا غَافِلُونَ	اِیہ (ہدایت دا سلسلہ اِیں ڳالھ دا) ثبوت ہے، جو تیڈا رَبّ ظلم کرتے وستیاں کوں تباہ کرݨ والا کائنی نھیں چِڑاں جو اُتھوں دے لوکاں کوں (حقیقت کنُوں) اَصلوں غافل رَکھیا ہووے (١٣١)۔
.132	وَلِكُلٍّ دَرَجَاتٌ مِّمَّا عَمِلُوا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ	اَتے ہر کہیں کیتے درجے مقرر ہِن جیویں جیویں او عَمل کریندِن، اَتے تیڈا رَبّ اُوں کنُوں اَصلوں غافِل کائے نھیں، جھڑا جھڑا کم اِیہ کریندے وَدِن (١٣٢)۔
.133	وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِن بَعْدِكُم مَّا يَشَاءُ كَمَا أَنشَأَكُم مِّن ذُرِّيَّةِ قَوْمٍ آخَرِينَ	اَتے تیڈا رَبّ بے نیاز تے رحمتاں والا ہے، چاہے تاں تُہاکوں مِٹا چھوڑے، تے تُہاڈے بعد جنھاں کوں چاہے تُہاڈی جاء تے گِھن آوے جیویں تُہاکوں وِی پچھلے لوکاں دی نسل وِچوں پیدا کیتا ہِس (١٣٣)۔
.134	إِنَّ مَا تُوعَدُونَ لَآتٍ وَمَا أَنتُم بِمُعْجِزِينَ	بیشک جھڑی ڳالھ دا وَعدہ تُہاڈے نال کیتا ڳئے او ضرور پُوری تھی تے رَہسی! بیا اِیہ جو اِیں ڳالھ وِچ (اللہ کوں) عاجز نہوے کر سَڳدے (١٣٤)۔
.135	قُلْ يَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ	(اَے محمدؐ) آکھ ڈے، جو اَے لوکو ! تُساں آپڻیں طور تے عمل کیتی رَکھو تے مَیں (اپڻیں طور تے) عَمل کریند اں، بس ہُݨ جلدی پتہ لڳ ویسی، جو کیندے کیتے ہے آخرت دا (سوہݨاں) ٹِکاݨاں ! بیشک ظلم کرݨ والے کڈاہیں کامیاب نھیں تھی سَڳدے (١٣٥)۔
.136	وَجَعَلُوا لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ	اَتے اِیہ لوک اَللہ دے کیتے حِصّہ کڈھیندِن، خود اُونداں پیدا کیتیاں

	وَالْأَنْعَامِ نَصِيباً فَقَالُواْ هَٰذَا لِلَّهِ بِزَعْمِهِمْ وَهَٰذَا لِشُرَكَآئِنَا فَمَا كَانَ لِشُرَكَآئِهِمْ فَلَا يَصِلُ إِلَى اللَّهِ وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَىٰ شُرَكَآئِهِمْ سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ	فصلاں تے جانوراں وِچوں ! وَل اَپٹیں زعم وِچ آتے آہِدن، جو اِیہ حِصّہ تاں اَللہ دا ہے، تے اِیہ حِصّہ ہے اَساڈے خُدا دے شریک رَبُوبڑیاں دا، وَل اِیہ جو جِہڑا حِصّہ او اَپٹیاں شریک خداواں دا کڈھیندِن او تاں اَللہ دو نھیں پُج سَگدا پر جِہڑا حِصّہ اَللہ دا ہے ، او انھاں دے شریک خداواں دُو پُج ویندے اِیہ بَہُوں پُٹھا فیصلہ ہے جِہڑا جو اِیہ کریندِن (۱۳۶)۔
.137	وَكَذَٰلِكَ زَيَّنَ لِكَثِيرٍ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ قَتْلَ أَوْلَادِهِمْ شُرَكَآؤُهُمْ لِيُرْدُوهُمْ وَلِيَلْبِسُواْ عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ وَلَوْ شَآءَ اللَّهُ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ	اَتے اِیں طرح (شریک خداواں نے) مشرکاں وِچوں ڈھیر کہیں کُوں (انھاں دیاں نظراں وِچ) اَپٹیں اولاد کُوں قتل کر چھوڑنْ بَہُوں سوہنٹاں بٹا تے ڈِیکھائے، تاں جو انھاں کُوں مار مُکا چھوڑن اَتے انھاں دے دِین وِچ گڑتول (گڑبڑ) مچا چھوڑی ہے، اَتے جیکر اَللہ چہندا تاں اِیہ لوک اِیں نہ کریندے، بَس انھاں کنُوں، تے جِہڑے کُوڑ اِیہ گھڑی رَکھدِن انھاں کنُوں پَرے تِھی تے رہ (۱۳۷)۔
.138	وَقَالُواْ هَٰذِهِ أَنْعَامٌ وَحَرْثٌ حِجْرٌ لَّا يَطْعَمُهَآ إِلَّا مَن نَّشَآءُ بِزَعْمِهِمْ وَأَنْعَامٌ حُرِّمَتْ ظُهُورُهَا وَأَنْعَامٌ لَّا يَذْكُرُونَ اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا افْتِرَآءً عَلَيْهِ سَيَجْزِيهِم بِمَا كَانُواْ يَفْتَرُونَ	اَتے اَپٹیں زُعم وِچ آتے آہدِن، جو اِیہ ڈھانڈے تے فصلاں کھاونْ وِی منع ہے، انھاں کُوں کوئی نہ کھاوے سِوائے اُوندے جنھاں کِیتے اَساں اپٹیں زُعم دے مطابق آکھوں بعض ڈھانڈیاں دِی کنڈاں (تے چڑھنْ تے لَدِّن) وِی حرام ہے اَتے بعضے او جانور ہِن جنھاں اُتے (کوہنْ ویلے) اَللہ دا ناں نھیں گِھدا ویندا، اِیہ سارے اُوندے اُتے بہتان (ڈھکوسلے) ہِن جِہڑے اِیہ بدھیندِن، جلدی انھاں کُوں انھاں دے بُہتان بَدھنْ دِی سَزا ڈِتی ویسی (۱۳۸)۔
.139	وَقَالُواْ مَا فِي بُطُونِ هَٰذِهِ الْأَنْعَامِ خَالِصَةٌ لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰٓ أَزْوَاجِنَا وَإِن يَكُن مَّيْتَةً فَهُمْ فِيهِ	اَتے (اِیہ وِی) آہدِن جو جِہڑا پَھل (بچّہ) انھاں ڈھانڈیاں دے ڈھڈھ وِچ ہے، او خاص طور تے اَساڈے جواناں (دے کھاونْ) کِیتے ہے، اتے او اَساڈِیاں ذالیں اُتے حرام ہے، اَتے جیکر او پَھل موئیا ہوئیا

جِے، تاں (ذالیں جوان) سارے اُوندے وِچ شریک ہِن، جلدی انھاں کوں انھاں دے ڈھکوسلیاں دِی سزا ڈِتی ویسی، بیشک او بَہُوں دانا تے سَب کُجھ جانڑ والا ہے (۱۳۹)۔	شُرَكَآءُ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ	
بیشک او لوک گھاٹے وِچ رہ گِئن، جنھاں اَپڑیں بے وقوفی تے کہیں علم (سند) دے نہ ہوونڑ دِی وجہ کنوں اَپڑیں اولاد کوں قتل کِیتے، اَتے جو کُجھ اَللہ انھاں کوں رزق ڈِتے اُوکوں حرام قرار ڈِتے اِیہ سارے اَللہ اُتے بُہتان ہِن، بیشک اِیہ (لوک) گُمراہ تِھی گِئن، اَتے او ہدایت پاوَنڑ والیاں وِچوں وِی نھیں ہِن (۱۴۰)۔	قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوٓا أَوْلَادَهُمْ سَفَهًا بِغَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللّٰهُ افْتِرَآءً عَلَى اللّٰهِ قَدْ ضَلُّوا وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ	.140
اَتے اُوہُو (اَللہ) تاں ہے جئیں باغ پیدا کِیتے، چھپریاں تے چڑھائے ہوئے وِی اَتے نہ چڑھائے ہوئے وِی، اَتے کھجیاں ہِن، تے طرح طرح دِیاں جِنساں والیاں فصلاں ہِن، اَتے زیتون تے اَنار ہِن جِنھاں وِچوں بعضے شکلاں وِچ تاں ملدے جُلدے ہِن، پر سَواد وِچ ہِکو جیہے کائے نھیں، کھاؤ جِڈاں اُنھاں کُوں پَھل لگّن اَتے جھڑے ڈِینہ اُنھاں دی فصل چاؤ، تاں اُوں (اَللہ) دا حِصّہ وِی کڈھ تے (اُوندے غریب) بندیاں کُوں ڈِیو اَتے فضول خرچی نہ کرتاں، کیوں جو فضول خرچی کرنڑ والیاں کُوں (اَللہ) پسند نھیں کریندا (۱۴۱)۔	وَهُوَ الَّذِىٓ أَنشَأَ جَنَّاتٍ مَّعْرُوشَاتٍ وَغَيْرَ مَعْرُوشَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا أُكُلُهُ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ كُلُوا مِن ثَمَرِهِ إِذَآ أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ وَلَا تُسْرِفُوٓا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ	.141
اَتے جانوراں وِچوں بار چاونڑ والے وِی ہِن، تے زمین تے رڑھنڑ والے وِی ہِن، جِہڑا رزق اَللہ تُہاکوں ڈِتے اُوندے وِچوں کھاؤ پیؤ، اَتے شیطان دے (پِچھُوں نہ لگو) بیشک او تُہاڈا کھلا دُشمن ہے (۱۴۲)۔	وَمِنَ الْأَنْعَامِ حَمُولَةً وَفَرْشًا كُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ	.142
(جانوراں دے) اَٹھ جوڑے ہِن، ڈُوں ڈُوں (نَر تے مادی) بھیڈاں (دُنبیاں) وِچوں، تے ڈُوں ڈُوں (نَر تے مادہ) بکریاں وِچوں، (اِنھاں	ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ مِّنَ الضَّأْنِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعْزِ اثْنَيْنِ قُلْ ءَآلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ	.143

لوکاں کنوں) پچھو ، جو کیا اوں (اَللہ) انھاں دے ڈُوں نَراں کوں حرام کیتا ہویا ہے یا انھاں دِیاں ڈُوں مادیاں کوں یا جِہڑے پَھل انھاں دِیاں ڈُوہائیں مادیاں دے پیٹ وِچ سُنگڑے وَدن میکوں کہیں تاں دلیل نال ڈَساؤ، جیکر تُساں سَچّے ہِیوے تاں (١٤٣)۔	الْأُنثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنثَيَيْنِ نَبِّئُونِي بِعِلْمٍ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ	
اِیویں اُٹھاں وِچوں ڈُوں، تے گاوے مال وِچوں ڈُوں (پیدا کیتے گِیَن) اُنھاں کنوں پچھو، جو کیا اَللہ نے انھاں دے ڈُوہائیں نَراں کوں وی حَرام کیتے، یا ڈُوہائیں مادیاں کوں؟ یا جِہڑے پَھل انھاں دِیاں ڈُوہائیں مادیاں دے پیٹ وِچ سُنگڑیے وَدّن کیا تُساں اُوں ویلے موجود ہاوے، جڈاں اَللہ تُہاکوں اِیں طرح دا حُکم ڈِتا ہا، بَھلا اُوں شخص کنوں ظالم کونڑ تِھی سگدے جِہڑا اَللہ اُتے کُوڑا بُہتان بَدّھے، تاں جو او لوکاں کوں بَغیر کہیں عِلم (دلیل) دے گُمراہ کر سَگے، بیشک اَللہ اِہجی ظالم قوم کوں سِدّھا رَاہ نھیں ڈِیکھیندا (١٤٤)۔	وَمِنَ الْإِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ قُلْ آلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ الْأُنثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنثَيَيْنِ أَمْ كُنتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ وَصَّاكُمُ اللَّهُ بِهَٰذَا فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لِّيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ	.144
(انھاں کوں) آکھ ڈے، جو جِہڑا کُجھ میڈے اُتے وحی کیتا گئے، مَیں اُوندے وِچ اِہجی کہیں شَئے کوں کہیں کھاوَنڑ والے اُتے حرام نھیں جاݨدا جیکوں او کھاونڑ وِی چَہندے، سِوائے اِیندے جو او مویا ہوئیا جانور ہووے، یا وَہندا ہوئیا لَہو ہووے یا خنزیر (سُوَر) دا گوشت ہووے، اِیہ سارے پَلیت ہِن یا او فِسق فجور دا باعث ہووے، یعنی اُوندے اُتے اَللہ دے ناں کنوں سِوا کہیں بِئے دا ناں گِھدا گِیا ہووے جیکر کوئی مجبور تِھی تے کھا گھِڑا ہووے تے نافرمانی کرنڑ والا وِی نہ ہووے، نہ (شرعی) حَد کنوں ٹَپّنڑ والا ہووے، تاں بیشک تیڈا رَبّ (اُوں کیتے) بخشنڑ ہار رَحم کرنڑ والا ہے (١٤٥)۔	قُل لَّا أَجِدُ فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَىٰ طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا أَن يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَّسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خِنزِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	.145
اَتے انھاں لوکاں اُتے جِہڑے جویہودی ہِن کُھراں (نُحوں) والے	وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي	.146

	ظُفُرٍ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَا أَوِ الْحَوَايَا أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ذَٰلِكَ جَزَيْنَاهُم بِبَغْيِهِمْ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ	سارے جانور حرام کر ڈِتے گئے ہِن، اَتے گاوے مانجھے مال وِچوں تے بھیڈے یا کرے مال وِچوں اَساں اُنھاں اُتے اِنھائیں ڈوہائیں دِی مینجھ حرام کر ڈِتی ہے، سِوائے اُوندے جھڑی اُنھاں دِی پُٹھ تے لگی ہووے، آندراں نال ہووے یا ہڈّی نال چمبڑی ہوئی ہووے، اِیہ انھاں کیتے سزا ہئی، انھاں دی نافرمانی دِی وَجہ کنوں، اَتے اَساں (انھاں گالھوں) سچّے ہَیں (۱٤٦)۔
.147	فَإِن كَذَّبُوكَ فَقُل رَّبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَاسِعَةٍ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُهُ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ	جیکر اِیہ لوک تُہاکوں کُوڑا اَکھیندِن (سڈیندِن) تاں آکھ ڈِیو جو تُہاڈا رَبّ تاں بے حسابی رَحمت والا ہے، پَر اُوندا عذاب گُنہگار لوکاں کنُوں ٹَل نھیں سَگدا (۱٤۷)۔
.148	سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِن شَيْءٍ كَذَٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ حَتَّىٰ ذَاقُوا بَأْسَنَا قُلْ هَلْ عِندَكُم مِّنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَا إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ أَنتُمْ إِلَّا تَخْرُصُونَ	جنھاں لوکاں شِرک کیتا ہوئے او تاں ضرور آکھیسن، جو جیکر اللہ چَہندا تاں نہ اَساں شِرک کر سَگدے اَتے نہ کہیں شَئے کُوں حرام قرار ڈے سگدے، پَر پہلے والے لوکاں وِی اِیویں حقیقت کُوں کُوڑا قرار ڈے ڈِتا اِیہ توڑیں جو انھاں کُوں اَساڈے عذاب دا مَزہ چَکھناں پَے گیا، (اَے محمدؐ) آکھ ڈے جو تُہاڈے کولھ کوئی عِلم (پکّی سَند) ہے تاں اَساڈے سامنڑیں کِھن آوُ، تُساں تاں محض خیالی گالھیں پِچھوں لگئے ہوئے ہیوے، اَتے تُساں کُجھ وِی نہوے، محض اَٹکلاں وَدّے کریندے وے (۱٤۸)۔
.149	قُلْ فَلِلَّهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ فَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ	آکھ ڈے، جو پکّی تے سَمجھ آونڑ والی دلیل تاں اللہ کولھ ہے، جیکر او چَہندا تاں تُساں ساریاں کُوں سِدّھے راہ تے لا ڈِیندا (۱٤۹)۔
.150	قُلْ هَلُمَّ شُهَدَاءَكُمُ الَّذِينَ يَشْهَدُونَ أَنَّ اللَّهَ حَرَّمَ هَٰذَا فَإِن شَهِدُوا فَلَا تَشْهَدْ مَعَهُمْ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ	آکھ ڈے جو آپنڑیں اُنھاں گواہاں کُوں کِھن آوُ، جھڑے (باقاعدہ) گواہی ڈِیونڑ، جو بیشک اللہ نے اُنھاں شَئیں کُوں حرام کر ڈِتے جیکر او گواہی ڈے وِی ڈِیونڑ تاں وِی تُوں انھاں نال نہ رَل وَنجناں، اَتے نہ انھاں

لوکاں دِیاں نکمیاں خواہشاں دِی پیروی کرٹاں، جِہڑے جو اَساڈِیاں آیاتاں کُوں کُوڑا اَکھیندِن، اَتے جِہڑے آخرت تے یقین وِی نھیں رَکھیندے، اَتے او (بُتاں کُوں) آپٹْیں رَبّ دے برابر سَمجھدِن (۱۵۰)۔	كَذَّبُواْ بِآيَاتِنَا وَالَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ بِالآخِرَةِ وَهُم بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ	
آکھ ڈِے جو آؤ مَیں او گالھیں پڑھ سُٹْیندا اں، جِہڑیاں تُہاڈِے رَبّ تُہاڈِے کِیتے حرام کرڈِتِن، (یعنی) اللہ دے نال کہیں کُوں شریک نہ بٹْاؤ، اَتے پیو ما نال چنْگا سلوک کِیتی رَکھو، اَتے اَپٹْیں اولاد کُوں (روزی دِی تنگی دِی وَجہ کنُوں) قتل نہ کِیتا کرو، اَساں تاں تُہاکوں وِی تے اُنھاں کُوں وِی رِزق ڈِیندے رَہندے ہَیں، اَتے بے حیائی دے کَماں دے نیڑے اِی نہ وَنْجو، چاہے او لوکاں دے سامٹْیں کِیتے وَنْجن یا لُک تے! اَتے کہیں وِی شخص کُوں ناحق قتل نہ کرو، جیندے قتل کرٹْ کُوں اللہ نے حرام کِیتا ہوئے، تُہاکوں انھاں گالھیں دِی نصیحت کِیتی گئی ہے، تُساں انھاں کُوں سمجھو (۱۵۱)۔	قُلْ تَعَالَوْاْ أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ أَلاَّ تُشْرِكُواْ بِهِ شَيْئاً وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَاناً وَلاَ تَقْتُلُواْ أَوْلاَدَكُم مِّنْ إمْلاَقٍ نَّحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ وَلاَ تَقْرَبُواْ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَلاَ تَقْتُلُواْ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللّهُ إِلاَّ بِالْحَقِّ ذَلِكُمْ وَصَّاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ	.151
اَتے کہیں یتیم دے مال کُوں ہَتھ لاوٹاں وِی ہووے تاں بَس (اُوکوں) بَہُوں مناسب طریقے نال خرچ کرٹاں، بَس او توڑیں چِڑاں جو بالغ (جوان) تِھی وَنْجے، اَتے کُچّھٹ تے تولٹ داگُم وِی انصافی طور تے کِیتا کرو، اَساں کہیں کُوں اَوکھا نھیں کریندے، بَس اُوندی ہِمت (وسکت) دے مطابق کریندے ہَیں، اَتے چِڑاں تُساں کوئی گالھ کرو، تاں (او وِی) انصافی طور تے کِیتی کرو، توڑے جو او تُہاڈِے کہیں سوڑے سَنگ والے دے متعلق وِی کیوں نہ ہووے، اَتے اللہ نال کِیتا ہویا وعدہ وِی پُورا کِیتا کرو، اللہ تُہاکوں انھاں گالھیں دِی بَہُوں تاکید کِیتی ہے، تاں جو تُہاکوں اِیہ گالھیں (ہر ویلھے) یاد رَہن (۱۵۲)۔	وَلاَ تَقْرَبُواْ مَالَ الْيَتِيمِ إِلاَّ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّى يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُواْ الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ لاَ نُكَلِّفُ نَفْساً إِلاَّ وُسْعَهَا وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُواْ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَى وَبِعَهْدِ اللّهِ أَوْفُواْ ذَلِكُمْ وَصَّاكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ	.152
اَتے بیشک میڈا رَستہ سِدّھا رَستہ ہے اِیندے اُتے ٹُرو، اَتے نہ ٹُرو	وَأَنَّ هَـذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيماً فَاتَّبِعُوهُ وَلاَ	.153

	تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِ ذَٰلِكُمْ وَصَّاكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ	ٻِنھاں راہیں تے جھڑیاں تُہاکوں خُدا دے راہ کنوں ہٹا تے فرقے بݨاون، اَتے اِیں طرح تُہاکوں تاکیدی حُکم ݙِتا ویندا پَے تاں جو تُساں پرہیزگار بَݨ وَنڄو (١٥٣)۔
.154	ثُمَّ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى الَّذِي أَحْسَنَ وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُم بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ	وَل اَساں موسیٰ کوں کتاب ݙِتی تاں جو نیکی کرݨ والے شخص اُتے اَپݨیں نعمت پُوری کر چھوڑوں، اَتے اِیندے وِچ ہر ڳالھ دِی پُوری پُوری تفصیل ہے، اَتے ہدایت کیتی ڳئی ہے، رحمت (تے برکت) والی ہے تاں جو او آپݨیں رَبّ دے رُوبرُو حاضِر تھیوݨ دا یقین کر گھِنن (١٥٤)۔
.155	وَهَٰذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ	اَتے اِیویں اِیہ کتاب (قرآن) وِی اَساں لَہائی ہے، اِیہ برکت والی ہے اِیندے مطابق عمل کرو، تے پرہیزگار بَݨ وَنڄو تاں جو تُہاݙے اُتے رحمت وَسدی رَہوئے (١٥٥)۔
.156	أَن تَقُولُوا إِنَّمَا أُنزِلَ الْكِتَابُ عَلَىٰ طَائِفَتَيْنِ مِن قَبْلِنَا وَإِن كُنَّا عَن دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ	اِیہ (اِیں واسطے وِی ہے جو) اِیہ نہ آکھ سَکو، جو کتاب تاں بَس اَساں کنوں پہلے دے ݙوں گروہاں (یہودیاں تے نصاریاں) اَتے نازل کیتی ڳئی ہَئی، اَساں تاں اُوندے پڑھݨ پڑھاوݨ (تعلیمات) کنوں اَصلوں کورے رِیہے ہِسے (١٥٦)۔
.157	أَوْ تَقُولُوا لَوْ أَنَّا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ لَكُنَّا أَهْدَىٰ مِنْهُمْ فَقَدْ جَاءَكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَّبَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا سَنَجْزِي الَّذِينَ يَصْدِفُونَ عَنْ آيَاتِنَا سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ	یا اِیہ نہ آکھ سَکو، جو جیکر اَساݙے کولھ وِی کتاب بھیڄی ویندی تاں اَساں اُنھاں کنوں وِی زیادہ ہدایت اُتے ہوندے (ہُݨ) تُہاݙے کولھ تُہاݙے رَبّ کنوں (قرآن) ہِک روشن دَلیل تے ہدایت تے رحمت دے طور ہے، اَتے اُوں کنوں وَدھ ظالم کوݨ تھی سَڳدے جھڑا جو اللہ دِیاں نشانیاں کوں کُوڑا آکھئے اَتے انھاں کنوں مُنّہ پھیر گھِنے، انھاں لوکاں کُوں جھڑے جو اَساݙیاں نِشانیاں کنوں مُنّہ پھیر گھِندِن، بُہوں سَخت عذاب ݙِتا ویسی، کیوں جو او پھر وِیندے ہِن (١٥٧)۔

.158	هَلْ يَنظُرُونَ إِلاَّ أَن تَأْتِيَهُمُ الْمَلآئِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لاَ يَنفَعُ نَفْساً إِيمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِن قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِيَ إِيمَانِهَا خَيْراً قُلِ انتَظِرُواْ إِنَّا مُنتَظِرُونَ	اِیہ لوک اِیں گالھ کنُوں سِوا کِہڑی شَئے دے اِنتظار وِچ ہِن جو انھاں کولھ فرشتے آون یا تُہاڈا رَبّ خود آوے یا تیڈے رَبّ دِیاں کُجھ واضح نشانیاں آوِن، پَر جِہڑے ڈِینہ تیڈے رَب دِی طرفوں کُجھ نشانیاں آگیاں، تاں اُوں ویلے کہیں کُوں وِی اِیمان گِھن آوݨ نفع نہ ڈیسی، جیکر اوپہلے کنُوں اِیمان نہ گِھن آیا ہوسی یا اِیمان دِی حالت وِچ نیکیاں نہ کَمائیاں ہوسن، (اَے محمدؐ) آکھ ڈے جو تُساں وِی اُوں ڈِینہ دا اِنتظار کرو تے اَساں وِی اِنتظار کریندوں (۱۵۸)۔
.159	إِنَّ الَّذِينَ فَرَّقُواْ دِينَهُمْ وَكَانُواْ شِيَعاً لَّسْتَ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُواْ يَفْعَلُونَ	بیشک جِہڑے لوکاں آپݨیں دِین کُوں وَنڄا پِھلا (ٹوٹے ٹوٹے کر) چھوڑیے، تے کئی کئی ٹولیاں بَݨ گیاں ہِن، انھاں نال تُہاڈا کوئی واسطہ کائے نھیں، بیشک انھاں لوکاں دا معاملہ بَس اَللہ دے حوالے ہے وَل اُوہو اِی انھاں کُوں چِتویسے جِہڑا جِہڑا کُجھ او کریندے رِیہے ہِن (۱۵۹)۔
.160	مَن جَاء بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَمَن جَاء بِالسَّيِّئَةِ فَلاَ يُجْزَى إِلاَّ مِثْلَهَا وَهُمْ لاَ يُظْلَمُونَ	جِہڑا کوئی (اَللہ دے سامݨیں) کوئی نیکی گِھن تے آسی، تاں اُوندے کِیتے اِہجیاں ڈاہ نیکیاں دا ثواب ہے اَتے جِہڑا کوئی کوئی بُرائی کرتے پیش تھیسی تاں اُوکوں اُوندی بُرائی دے مطابق سَزا ڈِتی ویسی، اَتے انھاں اُتے کوئی زیادتی نہ کِیتی وِیسی (۱٦۰)۔
.161	قُلْ إِنَّنِي هَدَانِي رَبِّي إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ دِيناً قِيَماً مِّلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفاً وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ	(اَے رسول) آکھ ڈے، جو میکوں میڈے رَبّ نے سِدّھے راہ تے چلݨ دِی ہدایت کِیتی ہے، اِیہو صحیح تے پَکّا دِین (ضابطۂ حیات) ہے، جِہڑا محض خُدا دا تِھی تے رَہوݨ والے اِبراہیم دا طریقہ وِی ہے، تے او اَللہ دا شریک بݨاوݨ والیاں وِچوں کائے نہ ہَن (۱٦۱)۔
.162	قُلْ إِنَّ صَلاَتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ	آکھ ڈے جو میڈِیاں نمازاں، میڈِیاں قربانیاں میڈا مرݨ جیوݨ سَب کُجھ سارے جہان دے پالݨ والے اَللہ کِیتے ہے (۱٦۲)۔

.163	لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَٰلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ	اُوندا کوئی شریک (حِصّے دار) کائے نھیں اَتے میکوں محض ہیں ڳالھ دا حکم ݙِتا ڳئے اَتے مَیں ساریاں کنُوں پہلا مسلمان یعنی حُکم مَنّݨ والا ہاں (١٦٣)۔
.164	قُلْ أَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغِي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ	آکھ ݙے، جو کیا مَیں اَللہ کنُوں سِوا کوئی ٻیا رَبّ ڳولھاں، چِڑاں جو اُوہُو تاں ہے ہَر کہیں دے پالݨ پوسݨ والا، اَتے جِھڑا کوئی جو وِی عَمل کریندے اُوندی ذِمّے داری خود اُوندے آپ اُتے ہوندی ہے، تے کوئی وِی شخص کہیں ٻے دا بارا نہ چیسی، تے وَل تُہاکوں اَپݨیں رَبّ کولھ وَل وَنڄݨاں پوسی، بَس او تُہاکوں انھاں ڳالھیں دِی حقیقت ݙسیسی جنھاں وِچ تُساں اختلاف کریندے ہِیوے (١٦٤)۔
.165	وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ	اَتے اُوہُو تاں ہے جَیں تُہاکوں زمین اُتے آپݨاں خلیفہ بݨایا ہویا ہے، اَتے تُہاڈے وِچوں بعضیاں کُوں بعضیاں اُتے اُچا رُتبہ ݙِتا ہویا ہے تاں جو تُہاڈی اَزمائش کرے انھاں شَئیں نال جِھڑیاں تُہاکوں ݙِتیاں ہوئیاں ہِن، بیشک تُہاڈا رَب سَزا ݙیوݨ وِچ ٻہُوں تِکّھا ہے، وَل وِی او بخشݨ ہارتے ٻہُوں رحم والا ہے (١٦٥)۔

7۔ سورۃ الأعراف

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِھڑا ٻہُوں مہربان تے ہمیشہ رَحم کرݨ والا ہے
.1	الٓمٓصٓ	الٓمٓصٓ (ال مٓ ص) (١)۔
.2	كِتَابٌ أُنْزِلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِنْهُ لِتُنْذِرَ بِهِ وَذِكْرَىٰ	(اَے محمدؐ) اِیہ کتاب تَیں دو نازِل کیتی ڳئی ہے، اِیں کنُوں تیڈا دِل سَوڑا نہ تھیوے، اِیں نال تاں (لوکاں کُوں) ڈراوَ دَھمکاوَ ٻیا اِیہ جو اِیہ

	لِلْمُؤْمِنِينَ	اِیمان والیاں کیتے نصیحت ہے (۲)۔
.3	اتَّبِعُوا مَا أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ	پس اُوندے اُتے عمل کرو، جہڑا کجھ تہاڈے رب دی طرفوں نازل کیتا گیا ہے، اَتے اِیکوں چھوڑتے نہ آکھنیے لگو آپنْیں یاراں مددگاراں دے، تُساں لوک تاں تھوڑی جہی نصیحت قبول کریندے وے (۳)۔
.4	وَكَم مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا فَجَاءَهَا بَأْسُنَا بَيَاتًا أَوْ هُمْ قَائِلُونَ	اَتے کتنیاں ساریاں وستیاں ہن جنھاں کوں اَساں اُجاڑ چھوڑیا ہے جنھاں اُتے اَساڈا عذاب آندا ہا، رات کوں (انھاں دے سُتیں) یا ڈوپہراں کوں اُنھاں دی چیل سِدھی یعنی (قیلولہ) کریندے ویلے ۔(٤)
.5	فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ إِذْ جَاءَهُم بَأْسُنَا إِلَّا أَن قَالُوا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ	اَتے جہڑے ویلے انھاں اُتے عذاب آندا ہا تاں کوئی دھاڑ نہ کڈھیندے ہن، پس اِیہو کجھ اکھیندے ہن جو اَساں تاں پس (آپنْیں آپ اُتے) ظلم کریندے رِہیے ہسے (۵)۔
.6	فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ	پس انھاں لوکاں کنوں پچھ پکھ کیتی ویسی، جنھاں کولھ اَساں رسول بھیجے اَتے اُنھاں رسولاں کنوں وِی پچھ پکھ کیتی ویسی (٦)۔
.7	فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيْهِم بِعِلْمٍ وَمَا كُنَّا غَائِبِينَ	وَل اَساں اَپنْیں علم نال انھاں کوں اِنھاں دی حقیقت وِی بیان کر ڈیسوں، کیوں جو اَساں (کہیں ویلے وِی) بے خبر نِسے رِہیے (۷)۔
.8	وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ فَمَن ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ	اَتے (قیامت دے) ڈینہہ عملاں دا تُلّنْ وِی برحق ہوسی، پس جنھاں دا وزن بارا ہوسی، او تاں نجات پا گھنسِن (۸)۔
.9	وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُم بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَظْلِمُونَ	اَتے جنھاں دا وزن ہلکا ہوسی، پس اُوہے لوک ہوسِن جنھاں آپنْیاں آپ کوں گھاٹے وِچ سٹیا ہوسی کیوں جو او اَساڈیاں آیاتاں (نشانیاں) دے متعلق بے اِنصافی کریندے ہِن (۹)۔
.10	وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ	اَتے یقینی طور تے اَساں تہاکوں زمین اُتے (اقتدار تے) ٹکایا ہوئے اَتے ایندے وِچ تہاڈے کیتے روزی دے سامان پیدا کیتے ہوئے ہِن،

		پَر تُساں تاں تھوڑا جیہا اِی شُکر اَدا کریندے وے (١٠)۔
.11	وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُن مِّنَ السَّاجِدِينَ	اَتے یقین کرو اَساں تُہاکوں پیدا کِیتے، اَتے تُہاکوں (چنگی) شکل صورت ڈِتی وَل اَساں فرشتیاں کُوں آکھیا جو آدم کُوں سجدہ کرو، پَس سِوائے اِبلیس (شیطان) دے باقی ساریاں سجدہ کِیتا، پَر او سجدہ کرݨ والیاں وِچ شامل نہ تِھیا (١١)۔
.12	قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ	اللہ پُچھیا، جو تیکوں کِہڑی گالھ روکئے جو تَیں سجدہ نھیں کِیتا، جِڈاں جو مَیں تیکوں حُکم وِی ڈِتا ہَم، اُوں جواب ڈِتا، جو مَیں ایں کنوں وَدھایا (اَفضل) ہاں کیوں جو تَیں میکوں بھا کنوں پیدا کِیتے، تے اِیکوں مِٹی گارے نال بݨائے (١٢)۔
.13	قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَن تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ	اللہ حُکم ڈِتا، لَہ وَنج اِتھوں، تیڈے واسطے اِیہ مناسب نہ ہا، جو تُوں اِتھاں وَڈائی ڈِیکھاویں، پَس نِکل وَنج اِتھوں، تُوں تاں گھٹیا (ذلیل) لوکاں وِچوں ہیں (١٣)۔
.14	قَالَ أَنظِرْنِي إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ	آکھیُس، میکوں اُوں ڈِیہنہ تُوڑیں مہلت چا ڈِے، جِڈاں جو لوک (قبراں وِچوں) اُٹھائے ویسن (١٤)۔
.15	قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ	اللہ آکھیا، چَلو تُوں وِی مُہلت ڈِتے وَنجݨ والیاں وِچوں ہیں (١٥)۔
.16	قَالَ فَبِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ	(شیطان) آکھیا، تَیں جو میکوں ملعون چا کِیتے، تاں مَیں وِی تیڈے سِدّھے راہ دو آوݨ والیاں دے اَگوں رَاہ مَل بَہندا رَہساں (١٦)۔
.17	ثُمَّ لَآتِيَنَّهُم مِّن بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَن شَمَائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ	وَل مَیں انھاں دے اَگوں، انھاں دے پِچھُوں، انھاں دے سَجے پاسوں، اَتے اُنھاں دے کھبے پاسوں آ آتے وَلے چڑھیندا رَہساں، اَتے تُوں انھاں وِچوں ڈھیر کنھائیں کُوں آپݨاں شکر گزار نہ ڈِیکھسیں (١٧)۔
.18	قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُومًا مَّدْحُورًا	(اللہ) آکھیا، نِکل اِتھوں، ذلیل آ، مردود آ، انھاں سمیت جِہڑے تیڈے

	لَّمَن تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكُمْ أَجْمَعِينَ	پچھوں لگسِن، مَیں تُساں ساریاں نال دوزخ کُوں بَھر ڈیساں (١٨)۔
19.	وَيَا آدَمُ اسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ	اَتے اَے آدم ! تُوں تے تیڈی ذال باغ بہشت وِچ رَہسو، اَتے جِتھوں دِل منگیہے کھاؤ پِیوٴ، پَر تُساں اِیں وَݨ دے نیڑے وِی نہ وَنّجاہے، نہ تاں تُساں وِی (آپݨیں آپ تے) ظلم کرݨ والے تِھی ویسو (١٩)۔
20.	فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِن سَوْآتِهِمَا وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَٰذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَن تَكُونَا مَلَكَيْنِ أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ	بس شیطان انھاں ڈوہائیں دے دِلاں وِچ وَسوسہ (گندا خیال) گھتیا تاں جو اُنھاں کِیتے، انھاں کنُوں لُکیئے ہوئے اِنھاں دے ننگیج ظاہر کر ڈیوے، اَتے آکھݨ لگیا جو تُہاڈے رَبّ نے تہاکوں اِیں درخت کنُوں اِیں واسطے منع کِیتے جو تُساں کِتھاؤں فرشتے نہ بَݨ وَنّجو، یا تُساں ہمیشہ کِیتے جیندے رَہوݨ والے نہ تِھی وَنّجو (٢٠)۔
21.	وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِحِينَ	اَتے قسم کھادی جو مَیں تاں تُہاکوں چَنگی مَت ڈیوݨ والا ہاں (٢١)۔
22.	فَدَلَّاهُمَا بِغُرُورٍ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِن وَرَقِ الْجَنَّةِ وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَن تِلْكُمَا الشَّجَرَةِ وَأَقُل لَّكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُّبِينٌ	بس انھاں کوں دھوکہ ڈے تے آپݨاں بݨا گِھدُّس، وَل جَڈاں انھاں درخت (دا پھل) چکھیا تاں اُنھاں دے نَنگیج دا انھاں کُوں پتہ لگ گیا تے او اَپݨیں آپ کوں بہشت دے پَتراں نال کَجݨ پَے گئے، اَتے انھاں دے رَبّ انھاں کنُوں پُچھیا، جو کیا میں تُہاکوں اِیں وَݨ کولھ وَنّجݨ کنُوں ہَٹکیا نہ ہَم، اَتے تُہاکوں چِتایا نہ ہَم جو شیطان تُساں ڈوہائیں دا کُھلا دُشمن ہے (٢٢)۔
23.	قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ	انھاں آکھیا، اَے آساڈے رَبّ آ، اَساں آپݨیں آپ تے ظلم کر کھڑے ہَیں اَتے جیکر تُوں اَساکوں نھیں بخشیندا تے اَساڈے اُتے رَحم نھیں کریندا، تاں کِتھاؤں دے نہ رَہسُوں (٢٣)۔
24.	قَالَ اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ	(اَللہ) آکھیا، تُساں تَلّے لَہ وَنّجو، تُساں ہِک بِئے دے دُشمن رَہسو،

	فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ	تُہاڈے کیتے کُجھ وقت تئیں زمین اُتے رہوݨ سہوݨ ہے، تے کھاوݨ پیوݨ دیاں شئیں ہِن (۲۴)۔
.25	قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ	اَتے آکھیُس، جو تُساں اُتھائیں زندگی گُزریسو، تے اُتھائیں مَرسو، اَتے زمین وِچوں اِی کڈھے ویسو (۲۵)۔
.26	يَا بَنِي آدَمَ قَدْ أَنزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاساً يُوَارِي سَوْآتِكُمْ وَرِيشاً وَلِبَاسُ التَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ ذَٰلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ	اَے آدم دِی اولاد ! بَس اَساں تُہاڈے کیتے پوشاک لَہائی ہے تاں جو تُہاڈا ننگیج کَجے تے تُہاکوں سوہݨاں لگے پَر پرہیزگاری والی پوشاک اِیں کنوں بہوں ودھائی ہے، اِیہ اَللہ دِیاں نشانیاں ہِن، تاں جو لوک نصیحت گھنن (۲۶)۔
.27	يَا بَنِي آدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكُم مِّنَ الْجَنَّةِ يَنزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْآتِهِمَا إِنَّهُ يَرَاكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ	اَے آدم دِی اولاد ! کتھائیں تُہاکوں شیطان وَرغلا نہ گھنّے، جَیں طرح اِیں تُہاڈے پیو ماء کوں بہشت وِچوں کڈھوایا ہا، انہاں کنوں انہاں دے کپڑے وِی لَہوا چھوڑیے ہانس، تاں جو انہاں کوں انہاں دا ننگیج نظر آونجے، بیشک او تے اُوندے شیطان بھرا اِیں طرح تُہاکوں ڈیکھدے رہندِن، جتھوں جو تُساں انہاں کوں نہیں ڈیکھ سَگدے، بیشک اَساں شیطاناں کوں تاں اُنہاں لوکاں دے یار بݨا چھوڑیندے ہِیں، جہڑے جو اِیمان قائم نہیں رَکھیندے (۲۷)۔
.28	وَإِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً قَالُوا وَجَدْنَا عَلَيْهَا آبَاءَنَا وَاللَّهُ أَمَرَنَا بِهَا قُلْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ أَتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ	اَتے جہڑے ویلے او بے حیائی دے کَم کریندِن، تاں اَکھیندِن جو اَساں اَپݨیاں پیو ڈاڈیاں کوں وِی اِیویں کریندا ڈِٹھے، اَتے اَللہ وِی اِیویں کرݨ دا حُکم ڈِتے (اَے رسول) آکھ ڈے جو اَللہ تاں بے حیائی دے کَماں دا حُکم اَصلوں نہیں ڈیندا تُساں اَللہ دے متعلق او کُجھ کیوں اَہدے وے، جیندا تُہاکوں پتہ وِی کائنے نہیں (۲۸)۔
.29	قُلْ أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ وَأَقِيمُوا وُجُوهَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ	آکھ ڈے، میڈا رَبّ تاں انصافی (چنگے) کَماں دا حُکم ڈِتے، پیا اِیہ جو تُساں آپݨیں رُخ سجدے دے وقت سِدّھے (کعبہ) دو کر گھدے کرو،

	الدِّينَ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ	اَتے اُوندے دِین (زندگی دے نظام) کِیتے مخلص تِھی تے عِبادت کِیتی کرو، جَیں طرح اُوں تُہاکوں (شروع وِچ) پَیدا کِیتا ہا، تُساں وَلا وِی اُوں دُو وَل وَنجڻیں (۲۹)۔
.30	فَرِيقاً هَدَىٰ وَفَرِيقاً حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلَالَةُ إِنَّهُمُ اتَّخَذُوا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ اللهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ	ہِک ٹولی تاں اُوندی ہدایت اُتے عَمل کِیتی رَکھیا، تے ہِک ٹولی اُتے گندے (بے حیائی دے) گُم ثابت تِھی گئے کیوں جو انہّاں اَللہ کُوں چھوڑ تے شیطاناں کُوں آپڻاں یار بڻا گِھدا تے وَل سَمجھدِن جو اَصل وِچ اُوہے اِی ہدایت پاتے ہوئے لوک ہِن (۳۰)۔
.31	يَا بَنِي آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ وكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ	اَے آدم دِی اولاد ! تُساں ہر نماز (سجدے) دے وقت اَپڻیں کپڑے شپڑے ٹھیک ٹھاک کر گِھدے کرو اَتے نسنّگ کھاؤ پیوؤ، پَر ضائع تے ویہر وِیلا (فضول خرچی) نہ کِیتا کرو، بیشک اَللہ (شَئیں کُوں) ضائع کرڻ والیاں کُوں پسند نھیں کریندا (۳۱)۔
.32	قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللهِ الَّتِيَ أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالْطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ الآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ	پُچھو، جو کَیں حَرام کِیتے اَللہ دِیاں انھاں زینت والیاں نعمتاں کُوں، جنھاں کُوں اُوں آپڻیاں بَندیاں کِیتے زمین وِچُوں کڈھے، اَتے رِزق والیاں پاک صاف (حلال) شَئیں کُوں وِی ! آکھ ڈِے جو اِیہ شَئیں دُنیاوی زِندگی وِچ اُنھاں لوکاں کِیتے ہِن، جِہڑے جو اِیمان گِھن آئِن، خاص طور تے قیامت دے ڈِینہ کِیتے وِی ! اِیں طرح اَساں تاں آپڻیاں نشانیاں سَمجھڻ والے لوکاں کِیتے کھول تے بیان کریندے ہَیں (۳۲)۔
.33	قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَن تُشْرِكُوا بِاللهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَاناً وَأَن تَقُولُوا عَلَى اللهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ	(اَے رسول) آکھ ڈِے جو دراَصل اَللہ تاں بے حیائی دے کَمّاں کُوں، چاہے وَج وَجاتے کِیتے وَنجڻ یا لُکا تے حَرام کر چھوڑے، اَتے گُناہاں کُوں وِی، تے کھیں ناحق دِی بغاوت کُوں وِی ! اَتے اِیکوں وِی جو کھیں کُوں اَللہ دا شریک بڻایا وَنجے جیندے کِیتے اُوں کوئی سند (دلیل) وِی نازِل نھیں کِیتی اِیں گالھ کُوں وِی جو تُساں اَللہ اُتے او گالھیں گھڑو،

		جنھاں دِی اَصل دا تُہاکوں پتہ وِی کائے نھیں (۳۳)۔
.34	وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ	اَتے ہر اُمت کِیتے ہِک وَقت مقرر ہے پَس جِھڑے ویلے انھاں دا اَجل آویندے تاں وَل ہِک پَل وِی دیر نھیں کِیتی وَنج سگدی اَتے نہ اُہَاہل کِیتی وَنج سَگدی ہے (۳٤)۔
.35	يَا بَنِي آدَمَ إِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي فَمَنِ اتَّقَىٰ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ	اَتے آدم دی اولاد ! جِڈاں کِڈاہیں تُہاڈے کولھ تُہاڈے اِی وِچوں اَساڈے اِہجے رسول آوِن جِھڑے جو تُہاکوں میڈیاں نشانیاں بیان کرن، تاں جِھڑے کوئی اَللہ کنُوں ڈِردے رَہسِن، تے سُدھر ویسن، تاں انھاں کُوں نہ تاں کوئی ڈَر ڈِکل رَہسی، تے نہ اُنھاں کُوں کوئی غَم رَہسی (۳۵)۔
.36	وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ	اَتے جِھڑے لوکاں اَساڈیاں آیاتاں (نشانیاں) کُوں کُوڑا آکھیا، تے انھاں کنُوں سَرکشی کِیتی تاں اِیہے لوک دوزخ وِچ رَہݨ والے ہِن تے اُتھاں ہمیشہ کِیتے سَڑدے رَہسن (۳٦)۔
.37	فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ أُولَٰئِكَ يَنَالُهُمْ نَصِيبُهُم مِّنَ الْكِتَابِ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا يَتَوَفَّوْنَهُمْ قَالُوا أَيْنَ مَا كُنتُمْ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا وَشَهِدُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ	پَس اُوں شخص کنُوں زیادہ آپݨیں آپ (اُتے ظلم) کرݨ والا کوݨ ہوسی، جِہڑا اَللہ اُتے کوڑے بُہتان گھڑیندے، یا اُوندیاں آیاتاں کُوں کُوڑا اَکھیندے، اِیہ تاں او لوک ہِن جنھاں کُوں انھاں دِی قسمت دا لکھیا مِلدا رَہسی، او توڑیں جو جِڈاں اَساڈے بھیجے ہوئے فرشتے انھاں کولھ اُنھاں دا سَاہ کڈھݨ آسِن، او پُچھسِن، جو اَللہ کنُوں سِوا جنھاں دِی عبادت کریندے (سڈیندے) ہاوے او ہُݨ کِتھ ہِن او اَکھیسِن او تاں اَساکوں چھوڑ تے بھج گِئِن، وَل او آپݨیں آپ اُتے گواہی ڈیسن، جو بے شک او اَللہ دے مُنکر تھی گئے ہِن (۳۷)۔
.38	قَالَ ادْخُلُوا فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِكُم مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ فِي النَّارِ	اَللہ آکھیسے، جو جِنّاں تے اِنساناں دِیاں اُنھاں ٹولیاں رَلّے، جِہڑیاں جو تُساں کنُوں پہلے گُزر چُکیاں ہِن تُساں وِی دوزخ وِچ لنگھ وَنجو، جِڈاں

	كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَّعَنَتْ أُخْتَهَا حَتَّىٰ إِذَا ادَّارَكُوا فِيهَا جَمِيعًا قَالَتْ أُخْرَاهُمْ لِأُولَاهُمْ رَبَّنَا هَٰؤُلَاءِ أَضَلُّونَا فَآتِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِّنَ النَّارِ قَالَ لِكُلٍّ ضِعْفٌ وَلَٰكِن لَّا تَعْلَمُونَ	وِی کوئی ٹولی داخل تھیسے تاں او اَپٹیں جھی بھیݨ (ہِکے خیال والی) ٹولی اُتے لعنت بھیجیسے اِیہ توڑیں جو ساریاں ٹولیاں اُوندے وِچ کٹھیاں تھی ویسن، تاں پچھلی ٹولی اَپٹیں کنوں پہلی دے متعلق آکھیسے، اَساڈے رَبّ آ، اِیہے تاں او لوک ہِن جنھاں اَساکوں گُمراہ کیتا ہا، بَس اُنھاں اُتے (دوزخ دِی) بھا دا ڈوڑا عذاب بھیج، اللہ آکھیسے، تُساں ساریاں واسطے ڈوڑا عذاب ہے پر تُساں نہوے سَمجھ سَگدے (۳۸)۔
.39	وَقَالَتْ أُولَاهُمْ لِأُخْرَاهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْنَا مِن فَضْلٍ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ	وَل پہلی ٹولی پچھلی کُوں آکھیسے، جو تُہاکوں اَساڈے اُتے کوئی فضیلت (فوقیت) تاں حاصل نھیں تھئی، بَس ہُݨ تُساں وِی اُوندے عذاب دے مزے چکھو، جھڑی کُجھ کَمائی تُساں کیتی ہے (۳۹)۔
.40	إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ	بیشک جنھاں لوکاں اَساڈیاں آیاتاں (نشانیاں) کُوں کُوڑا آکھیئے، اَتے انھاں کُجھ نھیں جاتیا، انھاں کیتے نہ اَسمان دے دروازے کھولیئے ویسِن، تے نہ او بہشت وِچ داخل تھی سَگسِن، پَر جیکر اُٹھ چاہے تاں سوئی دے دَفع وِچوں لنگھ سَگیے، بَس اَساں گُنہگاراں کُوں ایویں اِی سَزا ڈیندے ہَیں (۴۰)۔
.41	لَهُم مِّن جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِن فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ	انھاں واسطے تلے وِچھاوݨ کیتے وِی دوزخ (دِی بھا) ہوسی، تے اُتے گھتݨ کیتے وِی، اَتے اِیں طرح اَساں اِہجیاں ظالماں کُوں اِہجی سَزا ڈیندے ہَیں (۴۱)۔
.42	وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ	اَتے جھڑے لوک ایمان گھن آئن، تے نیک عَمل کیتے ہِینے، اَساں (نیک عملاں کیتے) اُنھاں دے حوصلے کنوں زیادہ اُنھاں اُتے ذِمّے داری نھیں سٹیندے، اِیہے اِی لوک ہِن بہشت والے ! اِیہے اُوندے وِچ ہمیشہ کیتے رَہسِن (۴۲)۔
.43	وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِم مِّنْ غِلٍّ تَجْرِي	اَتے جھڑیاں گندگیاں (کدورتاں) انھاں دے سینے وِچ ہوسن اَساں

	مِن تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَٰذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ وَنُودُوا أَن تِلْكُمُ الْجَنَّةُ أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	ساریاں کڈھ چھوڑیسوں انھاں دے (محلّاں) تلے نہراں وہندیاں پیاں ہوسن اَتے اَکھیسن، بَس ہر طرح دِی تعریف اَللہ کِیتے ہے ، جَیں اَساکوں اِتھوں دا راہ ڈِیکھائے اَساں اِیہ راہ نہ پا سَگدے ، جیکر اَللہ اَساکوں اِیں پاسے دِی ہدایت نہ کریندا، بیشک اَساڈے رَبّ کنُوں رسول سچیاں گالھیں گِھن تے آئے ہن، اَتے انھاں کُوں سَڈ تے آکھیا ویسی جو ایہا بہشت ہے، جیندے تُساں مالک بنّا ڈِتے گیوے، کیوں جو تُساں (نیک) عَمل کریندے رِیہے وے (٤٣)۔
.44	وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابَ النَّارِ أَن قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدتُّم مَّا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا نَعَمْ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ أَن لَّعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ	اَتے بہشت والے دوزخ والیاں کُوں سَڈ تے اَکھیسن، اَساں تاں اُوں وعدے کُوں جِہڑا اَساڈے رَبّ اَساڈے نال کِیتا ہا، سَچّا پا گِھدے، بَھلا جِہڑا وعدہ تُہاڈے نال رَبّ کِیتا ہا، کیا تُساں وِی اُوکوں سَچّا پاتے؟ او اَکھیسن "بالکل " انھاں وِچ ہِک ہوکا ڈِیونْ والا سڈ تے اَکھیسے، جو بے انصاف لوکاں اُتے اَللہ دِی لعنت ہے (٤٤)۔
.45	الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُم بِالْآخِرَةِ كَافِرُونَ	جِہڑے لوک اَللہ دے رَستے کنُوں ہَٹکیندے رَہندے ہِن، تے اُوندے وِچ کوئی ڈِنگ شِنگ گولھیندے رہندے ہن، اُوہے لوک آخرت کنُوں وِی انکار کریندے رہندے ہِن (٤٥)۔
.46	وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَاهُمْ وَنَادَوْا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَن سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَمْ يَدْخُلُوهَا وَهُمْ يَطْمَعُونَ	اَتے اِنھاں ڈُوہائیں (ٹولیاں) وِچ ہِک پَردہ یا کندھی ہوسی، اَتے اعراف والی جاء تے کُجھ بندے ہوسن، جِہڑے ہر کہیں کُوں انھاں دِیاں شکلاں کنُوں سنّجِیندے ہوسِن، بہشت والیاں کُوں سڈ تے اَکھیسن، جو تُہاڈے اُتے سلامتی ہووے ! اِیہ خود اَجنْ داخل نہ تھئے ہوسِن پر (بہشت دے) داخلے دِی اُمید رَکھیندے ہوسِن (٤٦)۔
.47	وَإِذَا صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ قَالُوا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ	اَتے جِڈاں انھاں دِیاں نظراں ہَٹ تے دوزخ والیاں اُتے پوسن تاں اَکھیسن اَساڈے رَبّ آ، اَساکوں تاں اِہجے ظالم لوکاں وِچ شامل

	الظَّالِمِينَ	نہ کریں (٤٧)۔
.48	وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْأَعْرَافِ رِجَالًا يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمَاهُمْ قَالُوا مَا أَغْنَىٰ عَنكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ	اَتے اعراف والے (انھاں کافراں) کُوں وی جنھاں کُوں اِنھاں دِیاں شکلاں کنوں سُنڄٹیندے ہوسن سڈ تے اکھیسن جو نہ تاں تُہاڈی بَڈّی مُوڑھی تُہاڈے کہیں کم آئی ہے تے نہ او وڈائی جہڑی تُساں کریندے ہاوے (٤٨)۔
.49	أَهَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللَّهُ بِرَحْمَةٍ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنتُمْ تَحْزَنُونَ	کیا اِیہ اُوہے لوک کائے نھیں، جنھاں دے متعلق تُساں قسماں چا چا تے اَہدے ہاوے، جو اَللہ انھاں اُتے اَپݨیں رَحمت کائے نہ بھیڄیسی ! (بس مومنو) تُساں بہشت وِچ داخل تِھی وَنڄو ! تُہاڈے کِیتے نہ کوئی ڈر ڈُکھ ہے نہ تُساں ڈُکھے یا مُونجھے تھیسو (٤٩)۔
.50	وَنَادَىٰ أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى الْكَافِرِينَ	اَتے دوزخ والے بہشت والیاں کُوں سڈ تے اَکھیسن، جو اَساں دو پاݨیں بھیڄو؟ یا جہڑا رِزق تُہاکوں اَللہ ڈِتے، اُوں وِچوں کُجھ (بھیڄو)، او جواب ڈیسن جو یقیناً اَللہ اِنھاں ڈوہائیں شَئیں کُوں کافراں کِیتے حرام قرار ڈے ڈِتے (٥٠)۔
.51	الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ نَنسَاهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَاءَ يَوْمِهِمْ هَٰذَا وَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ	جنھاں لوکاں اَپݨیں دِین کُوں ہِک مشغلہ تے کھیڈ بݨایا ہویا ہا، اَتے دُنیاوی زندگی نے انھاں کُوں دھوکے وِچ سَٹیا ہویا ہا، بَس اُوں ڈِینہ اَساں وِی انھاں کُوں وِسار ڈیسوں، جَیں طرح انھاں اِیں ڈِینہ دِی ملاقات (پیشی) کُوں وِساریا ہویا ہا، اَتے اَساڈِیاں آیاتاں (نشانیاں) کنوں انکار کریندے ہِن (٥١)۔
.52	وَلَقَدْ جِئْنَاهُم بِكِتَابٍ فَصَّلْنَاهُ عَلَىٰ عِلْمٍ هُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ	اَتے اَساں تاں اُنھاں کولھ اَپݨیں او کتاب پُچا ڈِتی، جیکوں اَساں اَپݨیں عِلم نال چنگی طرح کھول تے بیان کر ڈِتے، جہڑی جو مومن لوکاں واسطے ہدایت تے رحمت دا ذریعہ ہے (٥٢)۔
.53	هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُ يَوْمَ يَأْتِي تَأْوِيلُهُ	کیا اِیہ لوک اُوندی حقیقت دے ظاہر تھیوݨ دے اِنتظار وِچ ہِن

جھڑے ڈینہہ حقیقت ظاہر تھی رہسی، تاں او لوک جھڑے پہلے ایکوں وساری ودّے ہن، اکھیسن بیشک اساڈے رَبّ دے رسول، حق گھن تے آئے ہن، بھلا اتھ کوئی سفارشی ہن جو اساڈی سفارش کرن یا اساں ولا (پچھوں تے) بھیج ڈتے ونجوں، تاں جو اساں جھڑے (بد) عمل پہلے کیتے ہاسے انھاں دے برعکس عمل کر گھنوں، بیشک انھاں آپئیں آپ کوں گھاٹے وچ سٹیا اتے انھاں کوں اوں بہتان کوئی فائدہ نہ ڈتا جھڑا او بدھیندے ہن (٥٣)۔	يَقُولُ الَّذِينَ نَسُوهُ مِن قَبْلُ قَدْ جَآءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ فَهَل لَّنَا مِن شُفَعَآءَ فَيَشْفَعُوا لَنَآ أَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلَ غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ قَدْ خَسِرُوٓا أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ	
بیشک تہاڈے پالݨ والا اللہ ہے، جیں جو اسماناں کوں تے زمین کوں چھی ڈینہاں وچ پیدا کر گھدا، تے عرش تے (اقتدارِ اعلیٰ دی) گدّی سنبھال گھدی، اوہو ڈینہہ اُتے رات دا پردہ چا سٹیندے، جھڑا جو اوندے پچھوں بھجدا آندے، اتے اوں سجھ تے چندر تے تاریاں کوں آپئیں حکم دے تابع رکھیا ہوئے، پتہ ہووے ہے جو جو پیدا کرݨ اوندے ہتھ وچ ہے تے سارا حکم وی ہوندا چلدے، سارے جہاناں دا پالݨ ہار اللہ بہوں برکتاں والا ہے (٥٤)۔	إِنَّ رَبَّكُمُ اللهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثاً وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ أَلاَ لَهُ الْخَلْقُ وَالأَمْرُ تَبَارَكَ اللهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ	.54
(لوکو) بس تساں آپئیں رَبّ کنوں عاجزی کر کرتے وی تے دل وچ ہولے ہولے وی دعائیں منگو، بیشک او حد کنوں ودّھ ونجݨ والیاں کوں پسند نھیں کریندا (٥٥)۔	ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعاً وَخُفْيَةً إِنَّهُ لاَ يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ	.55
اتے زمین اُتے ایندی اصلاح تھی ونجݨ دے بعد کوئی فساد نہ مچاؤ، بلکہ ڈردیں ہوئیں تے امید رکھیندے ہوئیں دعائیں منگیاں کیتیاں کرو، بیشک نیکی (بھلائی) کرݨ والیاں اُتے اللہ دی رحمت ہوندی ہے (٥٦)۔	وَلاَ تُفْسِدُوا فِي الأَرْضِ بَعْدَ إِصْلاَحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفاً وَطَمَعاً إِنَّ رَحْمَةَ اللهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ	.56
اتے اوہو ہے جھڑا ہوائیں کوں خوشخبری بنا تے آپئیں رحمت (دے	وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَاحَ بُشْرًى بَيْنَ	.57

	يَدَىْ رَحْمَتِهِ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَقَلَّتْ سَحَابًا ثِقَالًا سُقْنَاهُ لِبَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَنزَلْنَا بِهِ الْمَآءَ فَأَخْرَجْنَا بِهِ مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ كَذَٰلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ	مینّہ) کنُوں پہلے بھیجیندا ہے، اِیہ توڑیں جو او بارے بارے بدلاں کُوں چا تے گِھن آندیاں ہِن، تاں اَساں اُنھاں کُوں ہِک سَڑی سُکی وَستی دُو ہَکّل چھوڑیندے ہیں بَس انھاں کنُوں مینّہ وَسیندے ہیں وَل اَساں اُوں کنُوں ہر قسم دے میوے پیدا کریندے ہیں، اِیویں اَساں مُردیاں کُوں کڈھیسوں، اِتھاؤں تُساں نصیحت حاصل کرو (۵۷)۔
.58	وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَالَّذِى خَبُثَ لَا يَخْرُجُ إِلَّا نَكِدًا كَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ	اَتے چنّگی زمین وِچوں اَپنْیں رَبّ دے حکم نال سوہنْیں پیداوار نِکل آندی ہے، پَر خبیث (گندی) زمین وِچوں سوائے رَدّی شئیں دے کُجھ نھیں نِکلدا، اَتے اِیں طرح اَساں آپنْیاں آیاتاں (نشانیاں) اُنھاں لوکاں کِیتے وَلا وَلا کھول تے بیان کریندے ہیں، جِھڑے (فائدے چا تے) اَساڈا شکر اَدا کریندے ہِن (۵۸)۔
.59	لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ إِنِّىٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ	تحقیق اَساں نُوح کُوں اُوندی قوم دو بھیجیا، اُوں آکھیا ! اَے میڈی قوم ! فقط اَللہ دِی بندگی کیتی کرو، تُہاڈے واسطے اُوں کنُوں سِوا بِیا کوئی معبود ہوونْ دے قابل کائے نھیں، مَیں ڈِرداں جو تُہاڈے اُتے وَڈے ڈینْہ دا کوئی عذاب نہ آوَنْجے (۵۹)۔
.60	قَالَ الْمَلَأُ مِن قَوْمِهِۦٓ إِنَّا لَنَرَاكَ فِى ضَلَالٍ مُّبِينٍ	تاں اُوندی قوم دے سرداراں آکھیا، اَساں تاں خود تیکوں کُھلی گُمراہی وِچ ڈیکھدے ہیں (۶۰)۔
.61	قَالَ يَا قَوْمِ لَيْسَ بِى ضَلَالَةٌ وَلَٰكِنِّى رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ	اُوں آکھیا، اَے میڈی قوم ! مَیں تاں کہیں گُمراہی وِچ کائے نھیں، بلکہ مَیں تاں سارے جہاناں دے پالنْہار دا رسُول ہاں (۶۱)۔
.62	أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّى وَأَنصَحُ لَكُمْ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ	مَیں تُہاکوں اَپنْیں رَبّ دا سنیہا پُچیندا ہاں، اَتے تُہاڈے کِیتے بَھلائی چَہندا ہاں، اَتے مَیں اَللہ دِی طرفوں او کُجھ جانْداں جھڑا جو تُساں نہوے جانْدے (۶۲)۔
.63	أَوَعَجِبْتُمْ أَن جَآءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ	کیا تُہاکوں اِیہ گالھ عجب جھی لگدی ہے جو تُہاڈے کولھ تہاڈے رَبّ

	عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوا۟ وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ	دِی طرفوں تہاڈے اِی ہِک جنے دے ذریعے نصیحت (تنبیہ) آئی ہے تاں جو او تُہاکوں ڈراوے جو تُساں پرہیزگار بنو، اَتے تُہاڈے اُتے رَحم کیتا وَنجے (٦٣)۔
.64	فَكَذَّبُوهُ فَأَنجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُۥ فِى الْفُلْكِ وَأَغْرَقْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَـٰتِنَآ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا عَمِينَ	پَر اُنھاں اُوکوں کُوڑا سَڈ چھوڑیا، پَس اَساں اُوکوں تے اُوندی بیڑی تے چڑھݨ والے سنگتیاں کُوں بچا گھدا، تے ہِنھاں کُوں غرق کر چھوڑیا، جِہڑے جو اَساڈیاں نشانیاں (آیاتاں) کُوں کُوڑیاں اَکھیندے ہِن، بیشک او ہِک اَندھی قوم بَݨ گئی ہَئی (٦٤)۔
.65	وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا ۗ قَالَ يَـٰقَوْمِ اعْبُدُوا۟ اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَـٰهٍ غَيْرُهُۥٓ ۚ أَفَلَا تَتَّقُونَ	اَتے اَساں عادِ دی قوم کولھ اُنھاں دے ہِک بِھرا ھُود کُوں (پَٹھیا) اُوں آکھیا اَے میڈی قوم ! فقط اللہ دِی بندگی کرو، تُہاڈے کیتے اُوں کنوں سِوا بِیا کوئی معبود ہے وِی کائنے ! کیا تُساں (کہیں ڳالھ کنوں وِی) نِھیں ڈردے؟ (٦٥)۔
.66	قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِن قَوْمِهِۦٓ إِنَّا لَنَرَىٰكَ فِى سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ الْكَـٰذِبِينَ	اُوندی قوم دے سرداراں نے جِنھاں جو (دِینِ حق کُوں) مَنݨ کنوں اِنکار کر ڈِتا ہا، آکھیا جو یقیناً توں اَساکوں اَحمق نظر دیں، اَساڈا گُمان ہے جو توں ضرور کُوڑ مارݨ والیاں وِچوں ہیں (٦٦)۔
.67	قَالَ يَـٰقَوْمِ لَيْسَ بِى سَفَاهَةٌ وَلَـٰكِنِّى رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَـٰلَمِينَ	(ھُود) آکھیا، اَے میڈی قوم ! مَیں اَحمق نِھیں، بلکہ میں تاں اَصلوں سارے جہاناں دے پالݨ ہاردا رسُول ہاں (٦٧)۔
.68	أُبَلِّغُكُمْ رِسَـٰلَـٰتِ رَبِّى وَأَنَا۠ لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ	مَیں تاں تُہاکوں اَپݨیں رَبّ دے سنیہے (احکامات) پُچیندا ہاں، اَتے مَیں تاں تُہاڈا قابلِ اعتماد خیر خواہ ہاں (٦٨)۔
.69	أَوَعَجِبْتُمْ أَن جَآءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ ۚ وَاذْكُرُوٓا۟ إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَآءَ مِنۢ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ فِى الْخَلْقِ بَصْۜطَةً ۖ فَاذْكُرُوٓا۟	کیا تُہاکوں اِیں ڳالھ تے تعجب تھیندے، جو تُہاڈے کولھ تُہاڈی قوم وِچوں ہِک جناں تُہاڈے رَبّ دِی طرفوں نصیحت (تنبیہ) گِھن تے آئے (جیندے نال) او تُہاکوں چِتاوے (ڈراوے)، اَتے یاد کرو جڈاں اُوں نوح دِی قوم دے بعد تُہاکوں آپݨاں خلیفہ بݨایا، تُہاکوں وَدھایا، پھلایا چا،

	آلَآءَ اللّٰہِ لَعَلَّکُمۡ تُفۡلِحُوۡنَ	(خوب تکڑا کیتا چا) پَس یاد کرو اللہ دِیاں نعمتاں کُوں ! تاں جو تُساں فلاح (نجات) حاصل کر سگھو (۶۹)۔
.70	قَالُوۡۤا اَجِئۡتَنَا لِنَعۡبُدَ اللّٰہَ وَحۡدَہٗ وَنَذَرَ مَا کَانَ یَعۡبُدُ اٰبَآؤُنَا فَاۡتِنَا بِمَا تَعِدُنَاۤ اِنۡ کُنۡتَ مِنَ الصّٰدِقِیۡنَ	انھاں آکھیا، کیا تُوں اَساڈے کولھ ایں گالھوں آئیں جو اَساں محض ہِکّے اللہ دِی بندگی کروں، اَتے انھاں کُوں چھوڑ ڈیوں، جنھاں دِی بندگی اَساڈے پیو ڈاڈے کریندے ہِن، گھن آ بیشک اُوں عذاب کُوں جَیں کنُوں اَساکوں ڈریندیں، جیکر تُوں سچ آکھݨ والیاں وِچوں پیا بݨدیں تاں (۷۰)۔
.71	قَالَ قَدۡ وَقَعَ عَلَیۡکُمۡ مِّنۡ رَّبِّکُمۡ رِجۡسٌ وَّغَضَبٌ ؕ اَتُجَادِلُوۡنَنِیۡ فِیۡۤ اَسۡمَآءٍ سَمَّیۡتُمُوۡہَاۤ اَنۡتُمۡ وَاٰبَآؤُکُمۡ مَّا نَزَّلَ اللّٰہُ بِہَا مِنۡ سُلۡطٰنٍ ؕ فَانۡتَظِرُوۡۤا اِنِّیۡ مَعَکُمۡ مِّنَ الۡمُنۡتَظِرِیۡنَ	(ھُود) آکھیا، جو تُہاڈے رَبّ دِی طرفوں تُہاڈے اُتے پھٹکار تے غضب جُڑ گئے تُساں کیوں میڈے نال ("مشکل کُشا" ، "داتا" جیہے خالی خولی) ناںواں دِی خاطر لڑدے جھگڑدے ہیوے، جہڑے جو تُساں تے تُہاڈے وڈکیاں آپݨیں طرفوں رَکھ چھوڑے ہِن، جنھاں دے متعلق اللہ نے معبود ہووݨ دِی کوئی دَلیل (سَند) نازل نھیں کیتی، بَس ہُݨ (نتیجے دِی) اِنتظار کرو، تُساں وِی تے بیشک مَیں وِی تُہاڈے نال اِنتظار کریندا اں (۷۱)۔
.72	فَاَنۡجَیۡنٰہُ وَالَّذِیۡنَ مَعَہٗ بِرَحۡمَۃٍ مِّنَّا وَقَطَعۡنَا دَابِرَ الَّذِیۡنَ کَذَّبُوۡا بِاٰیٰتِنَا وَمَا کَانُوۡا مُؤۡمِنِیۡنَ	پَس اَساں اُوکوں تے انھاں لوکاں کُوں جہڑے اُوندے نال ہَن، آپݨیں رَحمت دے طفیل بچا گھدا، اَتے انھاں لوکاں دی جَڑھ پَٹ چھوڑی، جہڑے اَساڈیاں آیاتاں (نشانیاں) کُوں کُوڑا اَکھیندے ہَن، او تاں اِیمان گِھن آوݨ والے بݨدے وِی نہ ہَن (۷۲)۔
.73	وَاِلٰی ثَمُوۡدَ اَخَاہُمۡ صٰلِحًا ۘ قَالَ یٰقَوۡمِ اعۡبُدُوا اللّٰہَ مَا لَکُمۡ مِّنۡ اِلٰہٍ غَیۡرُہٗ ؕ قَدۡ جَآءَتۡکُمۡ بَیِّنَۃٌ مِّنۡ رَّبِّکُمۡ ؕ ہٰذِہٖ نَاقَۃُ اللّٰہِ لَکُمۡ اٰیَۃً فَذَرُوۡہَا تَاۡکُلۡ فِیۡۤ اَرۡضِ	اَتے قومِ ثمود دے پاسے انھاں دا ہِک بھرا صالح (پٹھیا گیا) اُوں (اُنھاں کُوں) آکھیا، جو اَے میڈی قوم فقط اللہ دِی بندگی کرو، تُہاڈے کِیتے اُوندے سوا بِیا کوئی معبود ہے وِی کائے نہ۔ بیشک □ تُہاڈے رَبّ دِی طرفوں ہِک کُھلی نشانی آچکی ہے، اِیہ ہے اللہ دِی ڈاچی، تُہاڈے

	اللهِ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٍ فَيَأۡخُذَكُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٌ	کِیتے ہِک نشانی ! اِیکوں چھوڑی رَکھو تاں جو اِیہ اَللہ دِی زمین تے چَر دی پِھر دی رَہوے، تے اِیکوں تُساں کوئی تکلیف نہ پُچا ہے، نہ تاں تُہاکوں اَللہ دا دَردناک عذاب آن پکڑیسی (۷۳)۔
.74	وَاذۡكُرُوٓاْ إِذۡ جَعَلَكُمۡ خُلَفَآءَ مِنۢ بَعۡدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمۡ فِي الۡأَرۡضِ تَتَّخِذُونَ مِن سُهُولِهَا قُصُورًا وَتَنۡحِتُونَ الۡجِبَالَ بُيُوتًا فَاذۡكُرُوٓاْ آلَآءَ اللهِ وَلَا تَعۡثَوۡاْ فِي الۡأَرۡضِ مُفۡسِدِينَ	اَتے یاد کرو، جو جڈاں اُوں تُہاکوں قومِ عاد دے بعد آپݨاں خلیفہ بݨایا، اَتے زمین اُتے آباد آکیتا، جیندی نرم مِٹی نال (سَدِّھی زمین تے) محل ماڑیاں اُسریندو تے پہاڑاں کُوں چِھل مُچھ تے اُتے گھر بݨیندو، پَس تُساں اَللہ دِیاں ساریاں نعمتاں کُوں یاد کیتی رَکّھو، اَتے زمین اُتے فساد نہ مَچیندے پِھرو (۷٤)۔
.75	قَالَ الۡمَلَأُ الَّذِينَ اسۡتَكۡبَرُواْ مِن قَوۡمِهِۦ لِلَّذِينَ اسۡتُضۡعِفُواْ لِمَنۡ آمَنَ مِنۡهُمۡ أَتَعۡلَمُونَ أَنَّ صَالِحًا مُّرۡسَلٌ مِّن رَّبِّهِۦ قَالُوٓاْ إِنَّا بِمَآ أُرۡسِلَ بِهِۦ مُؤۡمِنُونَ	پَر اُوندی قوم دے سرداراں نے جِھڑے جو مَغرِیے وَڈّے ہِن، کمزور (غریب) لوکاں کنُوں جِھڑے جو اُنھاں وِچوں اِیمان وِی گِھن آئے ہِن، پُچھیا جو کیا تُہاکوں چنگی طرح پَتہ ہے جو صالح اَپݨیں اَللہ دِی طرفوں پَٹھیا گیا ہے؟ اُنھاں جواب ݙِتا، جو جِھڑی شَئے اُتوں نازِل کیتی گئی ہے، اَساں بیشک اُوندے اُتے اِیمان رَکھیندے ہَیں (۷۵)۔
.76	قَالَ الَّذِينَ اسۡتَكۡبَرُوٓاْ إِنَّا بِالَّذِيٓ آمَنتُم بِهِۦ كَافِرُونَ	پر انھاں لوکاں جِھڑے جو مغرِیے وَڈّے ہَن، آکھیا جو جِھڑی شَئے تے تُساں اِیمان گِھن آئیوے، اَساں اُوں کنُوں اَصلوں اِنکار کریندے ہَیں (۷٦)۔
.77	فَعَقَرُواْ النَّاقَةَ وَعَتَوۡاْ عَنۡ أَمۡرِ رَبِّهِمۡ وَقَالُواْ يَا صَالِحُ ائۡتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ الۡمُرۡسَلِينَ	پَس انھاں ڈاچی کُوں کَپ ٹُک چھوڑیا، تے اَپݨیں رَبّ دے حُکم دِی خلاف وَرزی کر چھوڑی، تے اَکھیونے جو اَے صالح ! گِھن آاو عذاب جَئیں کنُوں تُوں اَساکوں ڈریندیں، جیکر اَئیں تُوں واقعی اَللہ دے رسولاں وِچوں ہِیں تاں (۷۷)۔
.78	فَأَخَذَتۡهُمُ الرَّجۡفَةُ فَأَصۡبَحُواْ فِي دَارِهِمۡ جَاثِمِينَ	آخر کار اُنھاں کُوں بھوئیں ہنب (زلزلے) آن گھیریا، فجر تَھئی تاں او آپݨیاں گھراں وِچ پُٹھے ڈَھے پَئے ہَن (۷۸)۔

.79	فَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلَٰكِن لَّا تُحِبُّونَ النَّاصِحِينَ	(صالح اُنھاں کنُوں نا اُمید تھی تے) مُنّہ پھیر گِھدا، تے آکھیُس جو اَے مَیڈی قوم ! مَیں آپݨیں رَبّ دا سنیہا (پیغام) تُساں توڑیں ہَر حال پچا ڈِتے اَتے تُہاڈی بَہُوں خیر خواہی کیتی ہے پَر تُساں خیر خواہی کرݨ والیاں کوں پَسند وِی نھیں کریندے (۷۹)۔
.80	وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُم بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ الْعَالَمِينَ	وَل لُوط (کُوں پٹھیا) تاں جڈاں اُوں آپݨیں قوم کُوں آکھیا، جو تُساں اِبجی بے حیائی دا کم کیوں کریندے وے، جِہڑا دُنیا جہاں وِچ تُساں کنُوں پہلے کہیں ہِک نے وِی نھیں کیتا (۸۰)۔
.81	إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّن دُونِ النِّسَاءِ ۚ بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ	تُساں تاں ذالیں کُوں چھوڑ تے جواناں (چھوہراں) کولھ شہوت مِٹاوݨ ویندو، تُساں تاں بَس (اِنسانیت دِی) حد کنُوں وِی ٹَپ وَنجݨ والے ہیوے (۸۱)۔
.82	وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَن قَالُوا أَخْرِجُوهُم مِّن قَرْيَتِكُمْ ۖ إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ	تاں اُوندی قوم دے کولھ کوئی جواب نہ بَݨ سگیا بَس (آپس وِچ) اَکھیونے جو انھاں (لُوط والیاں) کُوں اَپݨیں وَستی وِچوں کڈھ چھوڑوں، اِیہ وَڈے نیک پاک بݨݨ چَہندِن (۸۲)۔
.83	فَأَنجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ	اَساں اُوکوں، تے اُوندے بندیاں کُوں سِوائے اُوندی ذال دے بچا گِھدا، کیوں جو او اُتھائیں رَہݨ والیاں نال رَہ گئی ہَئی (۸۳)۔
.84	وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًا ۖ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ	وَل تاں اَساں اُنھاں اُتے ہِک قسم دا (پتھراں دا) مِینہ وَسا ڈِتا، بَس ڈیکھ گِھنّو جو گُنہگاراں دا اَنجام کِیویں تِھیندے (۸٤)۔
.85	وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا ۗ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ قَدْ جَاءَتْكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ ۖ فَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا	اَتے مدین والے پاسے انھاں دے بِھرا شعیب کُوں پَٹھیا، اُوں آکھیا، اَے میڈی قوم ! محض اللہ دِی بندگی کرو، اُوں کنُوں سِوا تُہاڈے کِیتے بِیا کوئی معبود کائے نھیں، یقیناً تُہاڈے کولھ تُہاڈے رَبّ دِی طرفوں کُھلی نشانی (رہنمائی) آگئی ہے، شَئیں کُوں کَچھݨ تے تولݨ وِچ ڈَنڈی نہ ماری کرو، لوکاں کُوں اُنھاں دِیاں شَئیں گھٹ کرتے نہ ڈِتیاں کرو،

	ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ	اَتے زمین اُتے درستی (اِصلاح) دے بعد فساد نہ مچاؤ، اِیندے وِچ اِی تُہاڈی بَھلائی ہے، جیکر تُساں مومن ہیوے (۸۵)۔
.86	وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِهِ وَتَبْغُونَهَا عِوَجًا وَاذْكُرُوا إِذْ كُنتُمْ قَلِيلًا فَكَثَّرَكُمْ وَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ	اَتے تُساں ہر راہ تے نہ بَہوتاں جو جِہڑا کوئی اِیمان گِھن آندے، اُوکوں ڈراوَ تے اَللہ دے راہ کنُوں روکو، اَتے اِیں (سِدّھے) راہ وِچ کوئی ڈِنگ شِنگ وِی نہ گھتو، اَتے او ویلا یاد کرو، جِڈاں جو تُساں تھوڑے جتی ہاوے، وَل تُہاکوں وَدھایا پَھلایا چا، اَتے ڈیکھ گِھنو جو فساد مچاوَݨ والیاں دا کیا حَشر تھئے (۸٦)۔
.87	وَإِن كَانَ طَائِفَةٌ مِّنكُمْ آمَنُوا بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ وَطَائِفَةٌ لَّمْ يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ	اَتے جیکر تُہاڈے وِچوں ہِک ٹولی اُوندے اُتے اِیمان گِھن آندی ہے جِہڑا کُجھ ڈے تے میکوں بھیجیا گئے اَتے ہَئی ٹولی اِیمان نھیں گِھن آندی تاں وَل او توڑیں صبر چا کرو، جے توڑیں اَللہ اَساڈے تُساڈے وِچ فیصلہ نھیں کریندا اَتے اُوہو فیصلہ کرݨ والیاں وِچوں سَب تُوں وَدھ ہے (۸۷)۔

اُنھاں دِی قوم دے مُتکبّر (مَغرِیے ہوئے) سردار آکھݨ لگے، اَے شُعیب ! یا تاں اَساں تیکوں تے جِھڑے تیڈے نال اِیمان گھن آئِن، اُنھاں کُوں آپݨیں وَستی وِچوں کڈھ چھوڑیسوں، یا تُساں اَساڈے دِین اِیمان دو وَل آؤ، اُوں آکھیا توڑے جو اَساں (تُہاڈے دِین کنُوں) کریہت اِی کیوں نہ کریندے ہووُوں تاں وِی؟ (۸۸)۔	قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِن قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكَ يٰشُعَيْبُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَكَ مِن قَرْيَتِنَآ أَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا قَالَ أَوَلَوْ كُنَّا كَارِهِينَ	.88
اِیہ تاں سَمجھو جو اَساں اَللہ اُتے بُہتاں بَدھیندوں، جِھڑے ویلے جو اَساں تُہاڈے مذہب دو وَل آؤوں، او وِی، اُوں ویلے جڈاں جو اَللہ اَساکوں اِیں کنُوں نجات ڈِیوائی ہے، ہُݨ اَساڈے کِیتے مناسب کائے نھیں جو اِیں دو وَل آؤُوں، جیتوڑیں جو اَساڈا پالݨ ہار اَللہ اِیویں نہ چَہوے، اَساڈے رَبّ تاں ہر شَئے کُوں اَپݨیں عِلم وِچ رَکھیا ہوئے، اَساں تاں اَللہ اُتے توکّل کِیتا ہوئے، اَساڈے رَبّ آ اَساڈے وِچ تے اَساڈی قوم وِچ حق دے مطابق فیصلہ چا کر ! تُوں تاں ساریاں کنُوں چَنگا فیصلہ کرݨ والاہِیں (۸۹)۔	قَدِ افْتَرَيْنَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنْ عُدْنَا فِي مِلَّتِكُم بَعْدَ إِذْ نَجَّانَا اللَّهُ مِنْهَا وَمَا يَكُونُ لَنَآ أَن نَّعُودَ فِيهَآ إِلَّآ أَن يَشَآءَ اللَّهُ رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ	.89
انھاں دِی قوم دے اُنھاں سَرداراں جِنھاں جو اِنکار کر چھوڑیا ہا، ہِک بَئے کُوں آکھیا جیکر تُساں شعیب دِی پیروی کِیتی، تاں تُساں گھاٹا چا کھڑسو (۹۰)۔	وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَوْمِهِ لَئِنِ اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا إِنَّكُمْ إِذًا لَّخَاسِرُونَ	.90
نتیجہ (اِیہ تِھیا) جو اُنھاں کُوں بھویں ہَنّب (بھونچال) آپکڑیا تے فجر ویلے او اَپݨیں گھراں وِچ گوڈِیاں دے بھر (پُٹھے) ڈُٹھے پَے ہَن (۹۱)۔	فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ	.91
جِنھاں لوکاں شعیب کُوں کُوڑا آکھیا، انھاں نال اِیویں تِھیا، جیویں جو او اِیں دُنیا تے وَسدے وِی نہ ہَن، پَس جِنھاں لوکاں (شعیب) کُوں کُوڑا آکھیا او نِرے گھاٹے وِچ اِی رَہ گئے (۹۲)۔	الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَأَن لَّمْ يَغْنَوْا فِيهَا الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا هُمُ الْخَاسِرِينَ	.92
(شعیب) اُنھاں کنُوں مُنّہ پھیر گِھدا، اَتے آکھیُس جو اَے میڈِی قوم	فَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يٰقَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ	.93

	رِسَالاَتِ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ فَكَيْفَ آسَىٰ عَلَىٰ قَوْمٍ كَافِرِينَ	تحقیق میں آپڻیں رَبّ دے پیغامات (اَحکامات) تُساں توڑیں پُچا ڈِتے ہِن، اَتے تُہاڈے نال خیر خواہی وِی کیتی ہے، بھلا وَل مَیں کافراں دِی قوم اُتے اَرمان کِہڑی ڳالھ دِی کراں (۹۳)۔
.94	وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّن نَّبِيٍّ إِلاَّ أَخَذْنَا أَهْلَهَا بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُونَ	کڈائیں اِیں نھیں تِھیا جو اَساں کہیں وَستی وِچ کوئی نَبی بھیجا ہووے، پَر پہلے اُوندے وِچ رَہݨ والیاں کُوں ڈُکھاں دَرداں وِچ نہ پکڑیا ہووے تاں جو او عاجزی (مِنّت زاری) کرݨ سِکّھن (۹٤)۔
.95	ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتَّىٰ عَفَوْاْ وَّقَالُواْ قَدْ مَسَّ آبَاءَنَا الضَّرَّاءُ وَالسَّرَّاءُ فَأَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لاَ يَشْعُرُونَ	وَل اَساں (انھاں کِیتے) خرابیاں خواریاں کُوں سُکھ تے خوشحالی وِچ بَدل ڈِتا، اِیہ توڑیں جو خُوب وَدھئے پھلئے تاں آکھݨ لگے، جو اِیویں تاں اَساڈے پِیوٗ ڈاڈیاں کُوں وِی ڈُکھ سُکھ نصیب تِھیندے رِیہے ہِن، چنانچہ اَساں اِہجے لوکاں کُوں اَچاچیت پکڑ گِھدا، اَتے اِیں ڳالھ دِی او سَمجھ وِی نہ رَکھیندے ہِن (۹۵)۔
.96	وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُواْ وَاتَّقَواْ لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالأَرْضِ وَلَـٰكِن كَذَّبُواْ فَأَخَذْنَاهُم بِمَا كَانُواْ يَكْسِبُونَ	جیکر انھاں وَستیاں (آبادیاں) دے لوک اِیمان گِھن آندے تے پرہیزگار بَݨ ویندے، تاں اَساں اُنھاں اُتے اَسمان کنُوں اَتے زمین وِچوں برکتاں دے دروازے کھول ڈِیندے، پر اُنھاں تاں (ہر ڳالھ کُوں) کُوڑ اِی آکھیا، پَس جِہڑا کُجھ او کریندے کماندے ہِن اُوندی وَجہ کنُوں اَساں اُنھاں کُوں آپڻیں پَکڑ وِچ گِھن اَیوسے (۹٦)۔
.97	أَفَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا بَيَاتاً وَهُمْ نَآئِمُونَ	کیا آبادیاں دے رَہݨ والے لوک اِیں ڳالھ کنُوں اَمان وِچ آڳِئن جو اَساڈا عذاب اُنھاں اُتے رات کُوں وِی نہ آ سَڳِسی، جڈاں جو او سُتّے پَے ہوندِن (۹۷)۔
.98	أَوَ أَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا ضُحًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ	کیا وَستیاں (آبادیاں) دے رَہݨ والے اِیں ڳالھ کنُوں اَمان وِچ آڳِئن، جو اُنھاں اُتے اَساڈا عذاب ڈِینّہ چڑھیے کُوں وِی نہ آ سَڳِسی، جڈاں جو او کھیڈݨ کُڈݨ وِچ لڳئے ہوئے ہونّدِن (۹۸)۔

.99	أَفَأَمِنُواْ مَكْرَ اللّهِ فَلاَ يَأْمَنُ مَكْرَ اللّهِ إِلاَّ الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ	کیا او اللہ دے داء (منصوبے) کنوں وی امان وچ آ گئن، (سمجھ گھنو) جو اللہ دے داء کنوں اوہے لوک بے خوف تھی سگدن، جہڑے جو گھاٹا چاونڑ والے ہوندن (۹۹)۔
.100	أَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِينَ يَرِثُونَ الأَرْضَ مِن بَعْدِ أَهْلِهَا أَن لَّوْ نَشَاءُ أَصَبْنَاهُم بِذُنُوبِهِمْ وَنَطْبَعُ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لاَ يَسْمَعُونَ	کیا ایہ گالھ انھاں لوکاں دی ہدایت جوگی کائے نھیں، جہڑے جو پہلے اتھاں رہنڑ والیاں دے بعد زمین دے وارث بنڑائے ویندن، جو جیکر اساں چاہوں تاں انھاں دے گناہاں دے سببوں مصیبتاں وچ چا گھتوں تے انھاں دے دلاں اتے مہراں چا لاؤں تاں جو او (ہدایت دی گالھ) سنڑ وی نہ سگن (۱۰۰)۔
.101	تِلْكَ الْقُرَى نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنبَآئِهَا وَلَقَدْ جَاءتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُواْ لِيُؤْمِنُواْ بِمَا كَذَّبُواْ مِن قَبْلُ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللّهُ عَلَى قُلُوبِ الْكَافِرِينَ	ایہے او آبادیاں (وستیاں) ہن جنھاں دے کجھ حال تیکوں سنڑیندے پئے ہیں، تحقیق انھاں کولھ انھاں دے رسول نشانیاں (دلیلاں) گھن تے آئے ہن، پر او ایجھے نہ ہن جو او انھاں تے ایمان گھن آون ہا، جیکوں پہلے کوڑا آکھ چکیئے ہن، ایں طرح اللہ کافراں دے دلاں اتے مہر لا ڈیندے (۱۰۱)۔
.102	وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِم مِّنْ عَهْدٍ وَإِن وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِينَ	اتے اساں انھاں وچوں اکثر بندیاں کوں وعدہ پورا کریندا نھیں ڈٹھا، بلکہ انھاں دے اکثر بندیاں کوں نافرماناں (بدکاراں) وچوں پاتے (۱۰۲)۔
.103	ثُمَّ بَعَثْنَا مِن بَعْدِهِم مُّوسَى بِآيَاتِنَا إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَظَلَمُواْ بِهَا فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ	ول اساں انھاں قوماں دے بعد موسیٰ کوں آپنڑیاں نشانیاں ڈے تے فرعون تے اوندے مشیراں دو بھیجا، تاں انھاں وی نشانیاں کنوں ظالمانہ طور تے انکار کیتا، پس ڈیکھ گھن، جو فسادی لوکاں دا انجام کیں طرح تھیندے؟ (۱۰۳)۔
.104	وَقَالَ مُوسَى يَا فِرْعَوْنُ إِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ	اتے موسیٰ نے آکھیا، اے فرعون! میں سارے جہاناں دے رب دی طرفوں رسول بنڑا تے بھیجا گیاں (۱۰۴)۔

105.	حَقِيقٌ عَلَىٰ أَن لَّا أَقُولَ عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ قَدْ جِئْتُكُم بِبَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَرْسِلْ مَعِيَ بَنِي إِسْرَائِيلَ	میڈے اُتے واجب ہے جو اللہ دا ناں گھن تے جھڑا کجھ وی آکھاں سچ سچ آکھاں، لہٰذا میں تُہاڈے کولھ تُہاڈے رَبّ دی طرفوں کُھلی (واضح) نشانی گھن تے آیاں، ہُݨ اسرائیل والیاں کوں میڈے نال وَنڄݨ ڈے (۱۰۵)۔
106.	قَالَ إِن كُنتَ جِئْتَ بِآيَةٍ فَأْتِ بِهَا إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ	فرعون آکھیا، جیکر توں کوئی نشانی گھن آئیں تاں او سامݨیں گھن آ (۱۰۶)۔
107.	فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ	پس (موسیٰ نے) آپݨیں سوٹی اُگوں سَٹ گھتی، تاں او ہوں ویلے ہِک جیندا جاگدا وَڈا سارا نانگ بݨ گیا (۱۰۷)۔
108.	وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ	وَت اُوں آپݨاں ہتھ ظاہر کیتا، تاں او ہوں ویلے ڈیکھݨ والیاں کوں عانے وانگوں چِٹا نظر آیا (۱۰۸)۔
109.	قَالَ الْمَلَأُ مِن قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَٰذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ	فرعون دی قوم دے سرداراں آپس وِچ آکھیا، جو ایہ تاں کوئی وَڈا ماہر جادوگر ہے (۱۰۹)۔
110.	يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُمْ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ	ایندا ارادہ ہے جو تُہاکوں تُہاڈے مُلک وِچوں کڈھ چھوڑے، ہُݨ ڈَسو، کیا صلاح ڈیندے وے (۱۱۰)۔
111.	قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ	انھاں جواب ڈِتا، جو (حالی) موسیٰ تے اُوندے بھرا دے معاملے کوں رہݨ ڈیو، اَتے بندے کٹھے کر آوݨ والیاں کوں شہراں وِچ بھیج ڈیو (۱۱۱)۔
112.	يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ	تاں جو سارے دانا تے ماہر جادوگراں کوں تیڈے کولھ گھن آوِن (۱۱۲)۔
113.	وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ	چنانچہ جادوگر فرعون دے کولھ آ گئے، اُنھاں پُچھیا، اَساکوں ایندا اَجر تاں ضرور ڈِتا ویسی، جیکر اَساں (موسیٰ اُتے) غالب تھی گیوسے تاں؟ (۱۱۳)۔

.114	قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ	اُوں آکھیا، ہا (ضرور ڈیساں) پیا اِیہ جو تُساں بیشک میڈے نیڑے رَہݨ والیاں وِچوں تھی ویسو (۱۱۴)۔
.115	قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِمَّا أَن تُلْقِيَ وَإِمَّا أَن نَّكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِينَ	وَل جادوگراں آکھیا، اَے موسیٰ ! یا تاں تُوں پہلے جادو دِی کوئی شَئے ساریاں دے سامݨیں سَٹ یا وَل اَساں (پہلے) سَٹݨ والے بݨدے ہَیں (۱۱۵)۔
.116	قَالَ أَلْقُوا فَلَمَّا أَلْقَوْا سَحَرُوا أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرٍ عَظِيمٍ	موسیٰ آکھیا، چلو تُساں سَٹو، بَس جِڈاں اُنھاں آپݨیاں جادوئی سوٹیاں رَسیاں وَغیرہ سٹیاں تاں اُنھاں لوکاں دِیاں اَکھیاں مُندر گھدیاں، اَتے انھاں کُوں ڈرا ڈِتا اَتے ہِک وَڈے جادو دا سامان کر ڈِکھایا (۱۱۶)۔
.117	وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ	اَتے اَساں موسیٰ کول وَحی بھیجی، جو تُوں وِی آپݨیں سوٹی سَٹ ڈے (انھاں سَٹی) تاں او فوراً اُنھاں شَئیں کُوں جِھڑیاں انھاں سَٹیاں ہوئیاں ہن، نِگل چھوڑیا (۱۱۷)۔
.118	فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ	اِیں (طرح) حق حق ثابت تھی گیا، اَتے جِھڑا کُجھ عَمل (فرعونی) کریندے ہَن، سب کُوڑے ثابت تھی گئے (۱۱۸)۔
.119	فَغُلِبُوا هُنَالِكَ وَانقَلَبُوا صَاغِرِينَ	(فرعون تے جادوگر) ہُوں ویلے ہار گئے، تے ذلیل تے خوار تھی گئے (۱۱۹)۔
.120	وَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ	اَتے جادوگر سِجدے وِچ ڈھیہ پَے (۱۲۰)۔
.121	قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ	آکھݨ لگیئے، جو اَساں مَن گھدے سارے جہاناں دے پالݨ ہار کُوں (۱۲۱)۔
.122	رَبِّ مُوسَىٰ وَهَارُونَ	جِھڑا جو موسیٰ تے ہارون دا رَبّ وِی ہے (۱۲۲)۔
.123	قَالَ فِرْعَوْنُ آمَنتُم بِهِ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّ هَٰذَا لَمَكْرٌ مَّكَرْتُمُوهُ فِي الْمَدِينَةِ لِتُخْرِجُوا مِنْهَا أَهْلَهَا فَسَوْفَ	(فرعون) آکھیا، تُساں تاں اِیں کُنوں وِی پہلے اِیمان گِھن آئے وے جو مَیں تُہاکوں اِیندی اِجازت ڈِیواں ہا، بیشک اِیہ کوئی مکر (دھوکا) ہے جِھڑا تُساں رَل تے شہر والیاں نال کر ڈِیکھائے تاں جو تُساں شہر والیاں

	تَعۡلَمُونَ	کُوں اِیندے وِچوں کڈھ چھوڑو، تُہاکوں ہُنڑیں جلدی اِیندے انجام دا پَتہ لگ ویندے (۱۲۳)۔
124.	لَأُقَطِّعَنَّ أَيۡدِيَكُمۡ وَأَرۡجُلَكُم مِّنۡ خِلَافٍ ثُمَّ لَأُصَلِّبَنَّكُمۡ أَجۡمَعِينَ	مَیں پہلے تاں تُہاڈے ہِک پاسے دا ہَتھ تے بِئے پاسے دا پیر کَپ ڈیساں وَل تُساں ساریاں کُوں سُولی تے چڑھا ڈیساں (۱۲٤)۔
125.	قَالُوٓاْ إِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ	اُنھاں (فرعون کُوں) آکھیا جو اَساں تاں آپڑیں رَبّ دو بالکل وَلیے ویندے ہَیں (۱۲۵)۔
126.	وَمَا تَنقِمُ مِنَّآ إِلَّآ أَنۡ ءَامَنَّا بِـَٔايَٰتِ رَبِّنَا لَمَّا جَآءَتۡنَا رَبَّنَآ أَفۡرِغۡ عَلَيۡنَا صَبۡرٗا وَتَوَفَّنَا مُسۡلِمِينَ	بَھلا تیکوں (اَساڈی کِہڑی گالھ) انتقام گِھنّڑ تے اُبھارئیے، بَس ایہا جو اَساں آپڑیں رَبّ دِیاں آیاتاں اُتے اِیمان گِھن آئے ہَیں جو او اَساڈے کولھ آگئین، اَساڈے رَبّ آ ! اَساکوں ڈھیر سارا صَبر چا ڈے، اَتے اَساکوں ماریں تاں اِیمان اُتے ماریں (۱۲٦)۔
127.	وَقَالَ ٱلۡمَلَأُ مِن قَوۡمِ فِرۡعَوۡنَ أَتَذَرُ مُوسَىٰ وَقَوۡمَهُۥ لِيُفۡسِدُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَيَذَرَكَ وَءَالِهَتَكَۚ قَالَ سَنُقَتِّلُ أَبۡنَآءَهُمۡ وَنَسۡتَحۡيِۦ نِسَآءَهُمۡ وَإِنَّا فَوۡقَهُمۡ قَٰهِرُونَ	اَتے فرعون دِی قوم دے سرداراں پُچھیا جو کیا تُوں موسیٰ تے اُوندی قوم کُوں آزاد چھوڑ ڈیسیں تاں جو او زمین اُتے فساد مَچاوِن وَدّے، اَتے تیکوں تے تیڈے معبوداں کُوں چھوڑ وَنّجن، (فرعون) آکھیا، جو اَساں ہُنڑیں اُنھاں دے پُتراں کُوں تاں ضرور قتل کر چھوڑیندے ہَیں، تے انھاں دِیاں زنانیاں کُوں جیندا رَہنڑ ڈِیندوں اَساں تاں انھاں اُتے قہر وَساوَنڑ والے ہَیں (۱۲۷)۔
128.	قَالَ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِ ٱسۡتَعِينُواْ بِٱللَّهِ وَٱصۡبِرُوٓاْۖ إِنَّ ٱلۡأَرۡضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦۖ وَٱلۡعَٰقِبَةُ لِلۡمُتَّقِينَ	مُوسیٰ اَپڑیں قوم کُوں آکھیا، اَللہ کنُوں مَدد منّگو، تے تکڑے تھیئے رَہو، یقیناً اِیہ زمین اَللہ دِی ہے، او آپڑیاں بندیاں وِچوں جِنھاں کُوں چَہندے اِیندا وارِث بڻا ڈِیندے آخر تے وِی بھلائی (کامیابی) تاں اَللہ کنُوں ڈَرنڑ والیاں کِیتے ہے (۱۲۸)۔
129.	قَالُوٓاْ أُوذِينَا مِن قَبۡلِ أَن تَأۡتِيَنَا وَمِنۢ بَعۡدِ مَا جِئۡتَنَاۚ قَالَ عَسَىٰ رَبُّكُمۡ أَن	اُنھاں آکھیا، تیڈے آوَنڑ کنُوں پہلے اَساکوں اَذِیّتاں ڈِتیاں ویندیاں ہِن، اَتے تیڈے آونّجڑ دے بعد وِی ڈِتیاں ویندیاں پیئن، اُوں آکھیا،

	يُهْلِكَ عَدُوَّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِي الأَرْضِ فَيَنظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ	بَہُوں جلدی تہاڈا پالݨ ہار تُہاڈے دُشمناں کُوں برباد کر چھوڑیسی، اَتے تُہاکوں زمین اُتے خلیفہ بݨا ڈیسی تاں جو ڈیکھ گِھنے، جو تُساں کہِجے عمل کریندو (١٢٩)۔
.130	وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَونَ بِالسِّنِينَ وَنَقْصٍ مِّن الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ	وَل اَساں پَھسا چھوڑیا، فرعون دِی قوم کُوں کئی سالاں دے قحط وِچ، تے میویاں دِی کَمی تِھی وَنّجݨ وِچ ! جو شاید (اِیں طرح) نصیحت (عبرت) وِی حاصِل کرن (١٣٠)۔
.131	فَإِذَا جَاءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُواْ لَنَا هَـٰذِهِ وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُواْ بِمُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُ أَلاَ إِنَّمَا طَائِرُهُمْ عِندَ اللهِ وَلَـٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لاَ يَعْلَمُونَ	پَس جَڈاں اُنھاں کُوں خوشحالی نصیب تِھیندی تاں اَہدے جو اَساں تاں اِیندے حقدار ہاسے اَتے بدحالی دا دَور آویندا تاں اُوکوں مُوسیٰ تے اُوندے نال والیاں دِی نحوست ڈَسیندے سُݨ گِھنو، جو اُنھاں دِی نحوست تاں اللہ دے ہَتھ وِچ ہے، پَر اُنھاں وِچوں ڈھیر لوک اِیں گالھ کُوں جاݨدے وِی نہ ہَن (١٣١)۔
.132	وَقَالُواْ مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِن آيَةٍ لِّتَسْحَرَنَا بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ	اَتے اَکھیندے ہَن جو: توڑیں جو توں اَساڈے کِیتے کوئی نشانی وِی گِھن آویں، تے اُوندے نال اَساڈے اُتے جادُو وِی کر گِھنیں، تاں وِی اَساں تیڈے اُتے اِیمان گِھن آوݨ والے کائے نِسے (١٣٢)۔
.133	فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالدَّمَ آيَاتٍ مُّفَصَّلاَتٍ فَاسْتَكْبَرُواْ وَكَانُواْ قَوْماً مُّجْرِمِينَ	آخر اَساں اُنھاں اُتے طوفان بھیجا تے مکڑیاں، تے جُوئاں تے ڈِڈاں تے رَت دا مِینہ وَسایا، اِیہ اَنّج اَنّج (کُھلیاں) نشانیاں ہَن، پر او مغریندے گئے تے گُنہگار لوکاں دِی قوم بَݨ گئے (١٣٣)۔
.134	وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُواْ يَا مُوسَىٰ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِندَكَ لَئِن كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِي إِسْرَآئِيلَ	اَتے جڈاں جڈاں انھاں اُتے عذاب آندا، تاں اَکھیندے ہَن، اَے موسیٰ! اَساڈے کِیتے اپݨیں رَبّ کنُوں دُعا منگ جیندے منظور کر گِھنݨ دا وعدہ تیڈے نال کِیتا ہوئس، جیکر تُوں اَساڈے اُتے عذاب کوں ٹَلوا چھوڑیندیں، تاں اَساں تیڈی خاطر ضرور اِیمان گِھن آسوں، اَتے

		اسرائیل دے لوکاں کُوں وی تیڈے نال بھیج ڈیسوں (١٣٤)۔
.135	فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الرِّجْزَ إِلَىٰ أَجَلٍ هُم بَالِغُوهُ إِذَا هُمْ يَنكُثُونَ	پس جڈاں وی اساں انھاں کنوں ہِک خاص مدت توڑیں، جہڑی انھاں پوری کرنْیں ہوندی ہَئی، عذاب کوں ٹال ڈیندے ہَیں تاں او وعدے کنوں پھرن لگ پوندے (١٣٥)۔
.136	فَانتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ	پس اساں انھاں کنوں بدلہ گِھدا، اَتے اِنھاں کوں سمندر وِچ غرق کر چھوڑیا، کیوں جو او اساڈیاں آیاتاں کوں کوڑا اکھیندے ہَن، اَتے اِنھاں کنوں بے پروائی کرن والے بَݨ گئے ہَن (١٣٦)۔
.137	وَأَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُسْتَضْعَفُونَ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنَىٰ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ بِمَا صَبَرُوا وَدَمَّرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ وَمَا كَانُوا يَعْرِشُونَ	اَتے اساں اُوں قوم کوں جہڑی جو کمزور کر ڈِتی گئی ہَئی وارث بݨا ڈِتا مشرق تے مغرب والے علاقیاں دا، جنھاں وِچ اساں برکت وَسا ڈِتی ہَئی، اِیں طرح بنی اِسرائیل اُتے تیڈے رَبّ دا سوہݨا وعدہ پُورا تھی گیا، کیوں جو انھاں صبر چا کیتا ہا، اَتے اساں برباد کر چھوڑیاں جہڑیاں (محل ماڑیاں) فرعون تے اُوندی قوم نے بݨائیاں ہَن، اَتے جہڑیاں شَئیں کوں اُچا چڑھایا ہانیں (١٣٧)۔
.138	وَجَاوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ فَأَتَوْا عَلَىٰ قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلَىٰ أَصْنَامٍ لَّهُمْ قَالُوا يَا مُوسَى اجْعَل لَّنَا إِلَٰهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ	اَتے اساں اسرائیل دے بندیاں کوں سمندروں پار لنگھا چھوڑیا، تاں وَل او ہِک اِجہی قوم کُوں لنگھے جہڑے ہَس اپݨیاں بُتاں (ربوبیاں) کولھ بیٹھے رہندے ہَن، (اِسرائیل والیاں) آکھیا، اے موسیٰ اساڈے کیتے وی کوئی اِجہا معبود بݨا ڈے جیویں انھاں دے معبود ہِن، موسیٰ آکھیا جو تُساں تاں اَصلوں جاہل قوم ہیوے (١٣٨)۔
.139	إِنَّ هَٰؤُلَاءِ مُتَبَّرٌ مَّا هُمْ فِيهِ وَبَاطِلٌ مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ	اِیہ لوک جہڑے شُغل وِچ لگیئے ہوئے ہِن، اُوکوں تاں ختم کر ڈِتا ویسی اَتے جہڑے عمل اِیہ کریندے پیئن، بیہودہ ہِن تے غلط ہِن (١٣٩)۔
.140	قَالَ أَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغِيكُمْ إِلَٰهًا وَهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ	آکھیُس کیا میں تُہاڈے کیتے اللہ کنوں سوا کوئی بیا معبود گولھ آواں، حالانکہ اُوں (اللہ) تاں تُہاکوں ساریاں جہاناں اُتے فوقیت بخشی ہے

		(١٤٠)۔
.141	وَإِذۡ أَنۡجَيۡنَاكُم مِّنۡ آلِ فِرۡعَوۡنَ يَسُومُونَكُمۡ سُوٓءَ الۡعَذَابِ يُقَتِّلُونَ أَبۡنَآءَكُمۡ وَيَسۡتَحۡيُونَ نِسَآءَكُمۡ وَفِي ذَٰلِكُم بَلَآءٌ مِّن رَّبِّكُمۡ عَظِيمٌ	(یاد کرو) جڈاں جو اَساں تُہاکوں فرعون والیاں کنُوں نجات ڈِیوائی، او تُہاکوں بہُوں گندے عذاب ڈِیندے ہِن، تُہاڈے پُتراں کُوں قتل کر چھوڑیندے ہَن، تے تُہاڈِیاں ذالیں کُوں جِیندا رکھیندے ہَن، اَتے ایندے وِچ تُہاڈے کِیتے تُہاڈے رَبّ دِی طرفوں ہِک وڈی آزمائش ہئی (١٤١)۔
.142	وَوَاعَدۡنَا مُوسَىٰ ثَلَاثِينَ لَيۡلَةً وَأَتۡمَمۡنَاهَا بِعَشۡرٍ فَتَمَّ مِيقَاتُ رَبِّهِۦٓ أَرۡبَعِينَ لَيۡلَةً وَقَالَ مُوسَىٰ لِأَخِيهِ هَٰرُونَ اخۡلُفۡنِي فِي قَوۡمِي وَأَصۡلِحۡ وَلَا تَتَّبِعۡ سَبِيلَ الۡمُفۡسِدِينَ	اَتے اَساں موسیٰ کُوں ترِیہ راتیں (پہاڑ سینا تے رَہݨ) دِی میعاد ڈِتی، اَتے اُوندے نال ڈاہ بیاں راتیں ملا تے اُوندے رَبّ (دِی ملاقات) دِی میعاد دِیاں چالیہ راتیں مقرر کر ڈِتیاں، موسیٰ نے آپݨیں بھرا ہارون کُوں آکھیا، تُوں (میڈے پہاڑ تے وَنجݨ دے بعد) میڈی قوم دا مختار کار خلیفہ بَݨ وَنجیں، اَتے ایندی اِصلاح رکھیں، اَتے فسادیاں دے راہ تے نہ ٹُرݨ لگ پوویں (١٤٢)۔
.143	وَلَمَّا جَآءَ مُوسَىٰ لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُۥ رَبُّهُۥ قَالَ رَبِّ أَرِنِيٓ أَنظُرۡ إِلَيۡكَ قَالَ لَن تَرَىٰنِي وَلَٰكِنِ انظُرۡ إِلَى الۡجَبَلِ فَإِنِ اسۡتَقَرَّ مَكَانَهُۥ فَسَوۡفَ تَرَىٰنِي فَلَمَّا تَجَلَّىٰ رَبُّهُۥ لِلۡجَبَلِ جَعَلَهُۥ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَىٰ صَعِقًا فَلَمَّآ أَفَاقَ قَالَ سُبۡحَٰنَكَ تُبۡتُ إِلَيۡكَ وَأَنَا۠ أَوَّلُ الۡمُؤۡمِنِينَ	اَتے جڈاں موسیٰ مقرر کِیتے ہوئے وقوعہ اُتے آگیا تاں اُوندے رَبّ اُوندے نال کلام کِیتا، (موسیٰ) آکھیا میڈے رَبّ آ! میکوں آپݨاں جلوہ ڈِیکھا، تاں جو تیکوں آپݨیاں اَکھیں نال ڈِیکھ گِھناں ! اللہ آکھیا، تو میکوں اِیں نہ ڈیکھ سَگسیں، اَلبتہ پہاڑ (سینا) دو ڈِیکھدا رَہ جیکر اِیہ اَپݨیں جاء تے قائم رِیہا تاں تُوں ضرور میکوں ڈِیکھ سَگسیں، بَس جڈاں اُوندے رَبّ نے پہاڑ اُتے آپݨاں جلوہ ڈِیکھایا، تاں او ٹوٹے ٹوٹے تِھی گیا، تے موسیٰ بے ہوش تِھی تے ڈھیہ پیا، وَل جڈاں اُوکوں کُجھ ہوش آیا تاں آکھݨ لگیا، پاک ہے تیڈی ذات ہر گالھوں ! مَیں تیڈے اَگوں (آپݨیں بے عقلائی کنُوں) توبہ کریندا ہاں، اَتے میں ایمان گِھن آوݨ والیاں وِچوں پہلا بندہ ہاں (١٤٣)۔

.144	قَالَ يٰمُوسَىٰٓ إِنِّي اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسَالَاتِي وَبِكَلَامِي فَخُذْ مَآ آتَيْتُكَ وَكُنْ مِّنَ الشَّاكِرِينَ	اللہ آکھیا، اَے موسیٰ، مَیں تیکوں لوکاں وِچوں آپݨیں پیغام تے کلام کیتے چُݨ گھدے، اِیں ڳالھوں جھڑا کُجھ مَیں تیکوں ݙِتے، اُوکوں قابو رَکھ گھِن اَتے شُکر گزار لوکاں وِچوں بݨیا رہ (١٤٤)۔
.145	وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الْأَلْوَاحِ مِن كُلِّ شَيْءٍ مَّوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَأْخُذُوا بِأَحْسَنِهَا سَأُورِيكُمْ دَارَ الْفَاسِقِينَ	اَساں اُوندے کِیتے (تورات دِیاں) تختیاں اُتے ہر قسم دِی نصیحت تے ہر شئے دِی تفصیل لِکھ ݙِتی، بَس اِنھاں کُوں پلّے بَدھ گھِن اَتے آپݨیں قوم کُوں حُکم ݙے، جو انھاں سوہݨیاں ڳالھیں تے عَمل کرن، مَیں تُہاکوں فسادی لوکاں دا گھر (ٹِکاݨاں) وِی ݙیکھا ݙیساں (١٤٥)۔
.146	سَأَصْرِفُ عَنْ آيَاتِيَ الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَإِن يَرَوْا كُلَّ آيَةٍ لَّا يُؤْمِنُوا بِهَا وَإِن يَرَوْا سَبِيلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا وَإِن يَرَوْا سَبِيلَ الْغَيِّ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ	مَیں آپݨیاں آیاتاں کنُوں اِنھاں کُوں پھیر گھِنساں، جھڑے زمین اُتے نا حق مغریندے وَدّے ہِن، جیکر او اَساݙیاں ساریاں نشانیاں ݙیکھ وِی گھِنّن تاں وِی انھاں اُتے اِیمان کائنہ گھِن آسِن اَتے جیکر صحیح راہ وِی ݙیکھ گھِنّن تاں وِی اُوکوں آپݨاں رَاہ نہ بݨیسن، اَتے جیکر کوئی گُمراہی دا رَاہ ݙیکھ گھِنّن تاں جھٹ اُوندے اُتے ٹُرپوسِن، اِیہ ڳالھ اِیں وَجہ کنُوں ہے جو انھاں اَساݙیاں آیاتاں کُوں کُوڑا آکھیئے اَتے انھاں کنُوں بے پَروائی کرݨ والے تھی ڳِئِن (١٤٦)۔
.147	وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ	اَتے جھڑے لوک اَساݙیاں نشانیاں کُوں کُوڑا اَکھیندِن، اَتے قیامت (دے ݙینہ کٹھا تھیوݨ) کُوں وِی کُوڑا اَکھیندِن، انھاں دے عمل تاں اَصلُوں ضائع تِھی ڳِئِن، کیا او اُنھاں عملاں دا اَجر پیسن جھڑے انھاں کِیتے وِی کائے نھیں (١٤٧)۔
.148	وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَىٰ مِن بَعْدِهِ مِنْ حُلِيِّهِمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهُ خُوَارٌ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّهُ لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا اتَّخَذُوهُ وَكَانُوا ظَالِمِينَ	اَتے موسیٰ دِی قوم نے اُوندے (پہاڑ سینا تے وَنڄݨ دے) بعد آپݨیاں گہݨیاں کُوں پگھار تے وَچھا بݨا گھدا، او محض ہِک جُثہ ہَا، جیندے وِچوں ڈاندِی آواز جھی نِکلدی ہَئی تے کیا انھاں اِیہ نہ ڈِٹھا ہا، جو او نہ تاں انھاں نال ڳالھ کر سَڳدے اَتے نہ انھاں کُوں (ہدایت دا) رَاہ ݙیکھا

		سَگدے، وَل وِی انھاں کُوں آپݨاں (معبود) بݨا گِھدا، اَتے او اِیں طرح (اَپݨیں اُتے) ظلم کرݨ والے بݨ گئے (١٤٨)۔
.149	وَلَمَّا سُقِطَ فِيٓ أَيۡدِيهِمۡ وَرَأَوۡاْ أَنَّهُمۡ قَدۡ ضَلُّواْ قَالُواْ لَئِن لَّمۡ يَرۡحَمۡنَا رَبُّنَا وَيَغۡفِرۡ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡخَاسِرِينَ	اَتے جڈاں اُنھاں کُوں آپݨیں ہَتھیں نال کیتے تے ارمان لگیا، اَتے انھاں ڈِٹھا جو او تاں گُمراہ تھی گِئِن، تاں آکھݨ لگئے جیکر اَساڈا رَبّ اَساڈے اُتے رحم نہ کرے، اَتے اساکوں بخش نہ ڈیوے، تاں اَساں تاں گھاٹا چاوݨ والیاں وِچوں تھی ویسوں (١٤٩)۔
.150	وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَىٰٓ إِلَىٰ قَوۡمِهِۦ غَضۡبَٰنَ أَسِفٗا قَالَ بِئۡسَمَا خَلَفۡتُمُونِي مِنۢ بَعۡدِيٓۖ أَعَجِلۡتُمۡ أَمۡرَ رَبِّكُمۡۖ وَأَلۡقَى ٱلۡأَلۡوَاحَ وَأَخَذَ بِرَأۡسِ أَخِيهِ يَجُرُّهُۥٓ إِلَيۡهِۚ قَالَ ٱبۡنَ أُمَّ إِنَّ ٱلۡقَوۡمَ ٱسۡتَضۡعَفُونِي وَكَادُواْ يَقۡتُلُونَنِي فَلَا تُشۡمِتۡ بِيَ ٱلۡأَعۡدَآءَ وَلَا تَجۡعَلۡنِي مَعَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ	اَتے جڈاں موسیٰ کاوڑ تے ارمان کریندا ہویا اَپݨیں قوم دو وَلیا، تاں آکھیُس تَیں میڈے پچھُوں میڈی جھڑی خلافت (کار مختاری) کیتی ہے، بَہُوں گندی کیتی ہے، کیا تُساں اَپݨیں رَبّ دے حکم دے آوݨ وِچ اُبَہل نھیں کیتی، اُوں (تورات دِیاں) تختیاں سَٹ گھتیاں اَتے اَپݨیں بھرا دے سر دے والاں کُوں پکڑ گِھدا، تے آپ دو چھکیا، اُوں آکھیا، میڈا ماء جایا بھرا ! تیڈی قوم میکوں ہِیݨاں سمجھ گِھدا ہا، اَتے بھاویں میکوں قتل اِی کر چھوڑن ہا، دشمناں کُوں میڈے اُتے نہ کھلوا، اَتے میکوں ظالماں دی قوم وِچ نہ رَلا (١٥٠)۔
.151	قَالَ رَبِّ ٱغۡفِرۡ لِي وَلِأَخِي وَأَدۡخِلۡنَا فِي رَحۡمَتِكَۖ وَأَنتَ أَرۡحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ	موسیٰ دُعا کیتی، جو میڈے رَبّ آ! میکوں اَتے میڈے بھرا کُوں بخش چا اَتے اَپݨیں رَحمت وِچ داخل کر گِھن، تُوں تاں رَحم کرݨ والیاں سنبھݨاں کنُوں وِی زیادہ رَحم کرݨ والا ہیں (١٥١)۔
.152	إِنَّ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ ٱلۡعِجۡلَ سَيَنَالُهُمۡ غَضَبٞ مِّن رَّبِّهِمۡ وَذِلَّةٞ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۚ وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡمُفۡتَرِينَ	(اللہ آکھیا) جنھاں لوکاں وَچھے کُوں معبود بݨا گِھدے، تاں اُنھاں دے رَبّ دِی طرفوں اُنھاں اُتے غضب ڈھاسی، اَتے اِیں دُنیا دے جیوݨ اُتے لعنت وَسدی رَہسی تُہمت (کُوڑ) لاوݨ والیاں کُوں اَساں اِیں طرح سَزا ڈیندے ہَیں (١٥٢)۔
.153	وَٱلَّذِينَ عَمِلُواْ ٱلسَّيِّـَٔاتِ ثُمَّ تَابُواْ مِنۢ	اَتے جھڑے لوک بھیڑے کَم کریندِن پَر اُنھاں دے بعد تَوبہ چا کرن،

	بَعۡدِهَا وَآمَنُوٓاْ إِنَّ رَبَّكَ مِنۢ بَعۡدِهَا لَغَفُورٞ رَّحِيمٞ	تے ایمان گھن آون، تاں بیشک تیڈا ربّ تاں اُوندے بعد بہُوں بخشݨ ہار تے وڈا مہربان ہے (١٥٣)۔
.154	وَلَمَّا سَكَتَ عَن مُّوسَى ٱلۡغَضَبُ أَخَذَ ٱلۡأَلۡوَاحَۖ وَفِي نُسۡخَتِهَا هُدٗى وَرَحۡمَةٞ لِّلَّذِينَ هُمۡ لِرَبِّهِمۡ يَرۡهَبُونَ	اَتے جڈاں موسیٰ دی کاوڑ لتھی، تاں اُوں تختیاں چا گھدیاں جنھاں وِچ ہدایت تے رحمت لکھی ہوئی ہئی انھاں لوکاں کیتے جہڑے جو اَپݨیں اللہ کنوں ڈردے ہِن (١٥٤)۔
.155	وَٱخۡتَارَ مُوسَىٰ قَوۡمَهُۥ سَبۡعِينَ رَجُلٗا لِّمِيقَٰتِنَاۖ فَلَمَّآ أَخَذَتۡهُمُ ٱلرَّجۡفَةُ قَالَ رَبِّ لَوۡ شِئۡتَ أَهۡلَكۡتَهُم مِّن قَبۡلُ وَإِيَّٰيَۖ أَتُهۡلِكُنَا بِمَا فَعَلَ ٱلسُّفَهَآءُ مِنَّآۖ إِنۡ هِيَ إِلَّا فِتۡنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَن تَشَآءُ وَتَهۡدِي مَن تَشَآءُۖ أَنتَ وَلِيُّنَا فَٱغۡفِرۡ لَنَا وَٱرۡحَمۡنَاۖ وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلۡغَٰفِرِينَ	اَتے موسیٰ اَپݨیں قوم وِچوں سَتر بندے چُݨ تے اَساڈے وعدے والی جاء تے گھن آئے، وَل جہڑے ویلے انھاں کوں بھوئیں ہنب (زلزلے) آپکڑیا تاں (موسیٰ) آکھیا میڈے ربّ آ! جیکر توں چہندا ہاویں تاں انھاں کوں تے نال میکوں وی ایں بھوئیں ہنب کنوں پہلے مار چھوڑیندا، کیا توں (ہُݨ) اُوں فعل دی سزا وِچ جہڑا جو اَساڈے وِچوں بہُوں قوماں کیتا ہے، اَساکوں ختم کر چھوڑیسیں؟ ایہ تاں محض تیڈی ہِک اَزمائش ہے توں جیکوں چہندے ایندے ذریعے گُمراہ کر ڈیندیں تے جیکوں چہندیں ہدایت کر چھوڑیندیں، توں تاں اَساڈا کارساز (کم بݨاوݨ والا) ہیں بَس اَساکوں بخش چا، اَتے اَساڈے اُتے رحم چا فرما کیوں جو توں سبھتاں کنوں ودھ تے بخشݨ والا ہیں (١٥٥)۔
.156	وَٱكۡتُبۡ لَنَا فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٗ وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِ إِنَّا هُدۡنَآ إِلَيۡكَۚ قَالَ عَذَابِيٓ أُصِيبُ بِهِۦ مَنۡ أَشَآءُۖ وَرَحۡمَتِي وَسِعَتۡ كُلَّ شَيۡءٖۚ فَسَأَكۡتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَٱلَّذِينَ هُم بِـَٔايَٰتِنَا يُؤۡمِنُونَ	اَتے اساڈے واسطے ایں دُنیا کیتے وی بھلائی لکھ چھوڑ، تے آخرت کیتے وی بیشک اَساں تیں دو رُ آئے ہیں، اللہ آکھیا، میڈا عذاب اُوندے اُتے آندے، جَیں اُتے مَیں چہنداں، اَتے میڈی رحمت ہر شئے اُتے کھنڈی ہوئی ہے، ایکوں میں انھاں لوکاں کیتے لکھ چھوڑیساں جہڑے پرہیزگاری کریسن، اَتے زکوٰۃ کڈھیندے رہسن، اَتے اَساڈیاں آیاتاں (نشانیاں) اُتے ایمان رکھیندے ہوسن (١٥٦)۔
.157	ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلرَّسُولَ ٱلنَّبِيَّ ٱلۡأُمِّيَّ	جہڑے اُوں رسول دی پیروی کریسن، جَیں کہیں کنوں وی علم نھیں

سِکھیا، جیندا ذکر او اَپڑیں کولھ تورات تے اِنجیل وِچ لکھیا ہویا ڈیکھ سگدِن او انھاں کوں نیک کم کرݨ دا حکم ڈیندے تے بھیڑے کماں کنوں منع کریندے اَتے انھاں کیتے پاک صاف شئیں کوں حلال قرار ڈیندے، تے خبیث (گندیاں) شئیں کوں حرام قرار ڈیندے، اَتے اُنھاں اُتوں او بارتے گلاویں (طوق) لہیندے، جھڑے اُنھاں دے سِراں تے، تے گل وِچ گھتیئے ہوئِن، بَس جھڑے لوک اُوندے اُتے اِیمان گھن آئِن، اُوندے نال کھڑیِن، تے مدد ڈیتی ہے، تے اُوں نور دِی پیروی کیتی ہے جھڑا اُوندے اُتے نازِل کیتا گئے، بَس اِیہے اِی لوک ہِن، مُراداں پاوݨ والے (١٥٧)۔	الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِندَهُمْ فِي التَّوْرَاةِ وَالإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُم بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَآئِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالأَغْلاَلَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ فَالَّذِينَ آمَنُواْ بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُواْ النُّورَ الَّذِيَ أُنزِلَ مَعَهُ أُوْلَـئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ	
(اَے رسول) آکھ ڈِے، جو اَے لوکو ! مَیں تُساں ساریاں دو بھیجیا ہویا اللہ دا رَسُول ہاں، اُوں اللہ دا جھڑا اَسماناں دا بادشاہ (مالک ہے) تے زمین دا وِی، کوئی وِی نھیں عبادت دے لائق سِوائے اُوندے جھڑا جو جیویندا وِی ہے، تے مَریندا وِی ہے ایں واسطے تُساں اللہ اُتے اَتے اُوں رسول اُتے ایمان گھن آوؤ جَیں کہیں کنوں وِی عِلم نھیں پڑھیا، جھڑا جو خود اللہ اُتے اَتے اُوندے احکامات اُتے (اِیمان رکھیندے) تُساں اُوندی پیروی کروتاں جو ہدایت پا سگو (١٥٨)۔	قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ لا إِلَـهَ إِلاَّ هُوَ يُحْيِـي وَيُمِيتُ فَآمِنُواْ بِاللّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللّهِ وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ	.158
اَتے موسیٰ دِی قوم وِچوں ہِک جماعت اِہجی وِی ہَئی، جھڑی حق دا راہ ڈیکھیندی ہَئی، تے حق دے مطابق اِنصاف کریندی ہَئی (١٥٩)۔	وَمِن قَوْمِ مُوسَى أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ	.159
اَتے اَساں انھاں دے اَنج اَنج قبیلیاں دِیاں بارھاں جماعتاں بݨا ڈِتیاں اَتے جڈاں اُوندی قوم اُوں کنوں پاݨیں منگیا تاں موسیٰ دُو اَساں وَحی بھیجی جو آپڑیں سوٹی پتھر تے مار ڈِے (ماریُس) تاں اُوندے وِچوں بارھاں چشمے وَہݨ لگ پئے، اَتے ہر کہیں آپݨاں آپݨاں پیوݨ دا تڑ	وَقَطَّعْنَاهُمُ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ أَسْبَاطًا أُمَمًا وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى إِذِ اسْتَسْقَاهُ قَوْمُهُ أَنِ اضْرِب بِّعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ	.160

	أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَامَ وَأَنزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوَىٰ كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَٰكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ	بِنّا گِھدا اَتے اَساں انھاں اُتے بدلاں دِی چھاں کر ڈِتی، اَتے اَساں اُنھاں کِیتے مَن (ہِک مِٹھی شَئے) تے سَلوىٰ (ہِک سَلُونْیں شَئے) کُوں اُتوں لَہائی رَکھیا (تے آکھیا) کھاؤ پِیوؤ، پاک شَئیں وِچوں جِہڑیاں اَساں تُہاڈے کِیتے رِزق بِنّائِن، وَل انھاں (اِنھ شَئیں کنُوں مُنّہ پھیر تے) اَساڈا کُجھ وِی نہ وِگاڑیا، بَس انھاں آپنْیں آپ اُتے ظلم کِیتا (١٦٠)۔
.161	وَإِذْ قِيلَ لَهُمُ اسْكُنُوا هَٰذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُولُوا حِطَّةٌ وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا نَّغْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَاتِكُمْ سَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ	اَتے (یاد کرو) جو جِڈّاں انھاں کُوں آکھیا گیا، جو اِیں وَستی وِچ ٹِکّو تے رَہو بَہو اَتے اِتھوں وِی جِہڑی شَئے تُہاڈا دِل مَنّگے، کھاؤ پِیوؤ، اَتے حِطّۃٌ (توبہ اَساڈی) اَکھیندیں ہوئیں، اَتے دروازے وِچوں سِر نِوا تے (جھِکا کر تے) لنگھ وَنّجُو تاں جو تُہاڈیاں خطاواں بخش ڈِتیاں وَنّجن اَتے نیک کَم کرنْ والیاں کُوں بِیا وِی ڈھیر کُجھ ڈِیسوں (١٦١)۔
.162	فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَظْلِمُونَ	پر اِنھاں وِچوں جِہڑے ظالم ہَن، اُنھاں اِیں لفظ کُوں جیندے آکھنْ کِیتے اُنھاں کُوں آکھیا گیا ہا بَدل چھوڑیا، اَساں انھاں اُتے اَسمان کنُوں ہِک عذاب بھیجیا کیوں جو او زیادتیاں کرنْ لگ پَے ہِن (١٦٢)۔
.163	وَسْأَلْهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ حَاضِرَةَ الْبَحْرِ إِذْ يَعْدُونَ فِي السَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ حِيتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا وَيَوْمَ لَا يَسْبِتُونَ لَا تَأْتِيهِمْ كَذَٰلِكَ نَبْلُوهُم بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ	اَتے (اَے محمدؐ) انھاں کنُوں اُوں وَستی دا حال پُچھ، جِہڑی جو سمندر دِی مَنْ تے ہَئی، جِڈّاں جو اِیہ لوک چھنْ چھنْ دے ڈِینّہ دے متعلق نافرمانیاں کرنْ لگ پَے ہِن، حالانکہ چھنْ چھنْ دے ڈِینّہ (انھاں دے حِصّے دِیاں) مچھلیاں پانْیں دے اُتے تَر آندیاں ہَن، اَتے چھنْ چھنْ نہ ہوندا ہا تاں انھاں دو نہ آندیاں ہَن، اِیں طرح اساں انھاں کُوں آزمائش وِچ سَٹ ڈِتا، کیوں جو او نافرمانی کرنْ لگ پَے ہَن (١٦٣)۔
.164	وَإِذَا قَالَتْ أُمَّةٌ مِّنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ قَوْمًا اللَّهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا قَالُوا مَعْذِرَةً إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ	اَتے جِڈّاں انھاں وِچوں دِی ہِک جماعت اُنھاں کنُوں پُچھیا، جو تُساں اِہجی قوم کُوں نصیحت کیوں کریندو جیکوں اَللہ ختم کر چھوڑن والا ہے یا اُوکوں سخت عذاب ڈِیونْ والا ہے، تاں اُنھاں آکھیا (اِیہ اِیں

	يَتَّقُونَ	گالھوں ہے) جو تُہاڈے رَبّ دِی طرفوں عُذر نہ رَہے اَتے شاید پرہیزگاری کرݨ لگ پووِن (١٦٤)۔
.165	فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ أَنجَيْنَا الَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوءِ وَأَخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا بِعَذَابٍ بَئِيسٍ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ	پَس جڈاں انھاں اُوں گالھ کُوں بُھلا ݙِتا جیندی انھاں کُوں نصیحت کِیتی گئی ہَئی، تاں اساں انھاں لوکاں کُوں تاں بچا گِھدا جھڑے بُرائی کنُوں ہٹکیندے ہَن، اَتے انھاں لوکاں کُوں ݙاڈھے گندے عذاب وِچ گھت ݙِتا جھڑے جو نافرمانی کریندے ہِن (١٦٥)۔
.166	فَلَمَّا عَتَوْا عَن مَّا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ	پَس اُنھاں کُوں جھڑی گالھ کنُوں منع کیتا گیا ہا، اُوہا کرݨ لگ پَئے پَس اَساں انھاں کِیتے حُکم کیتا، جو ذلیل قسم دے باندر بھُولوں تھی وَنجو (١٦٦)۔
.167	وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَن يَسُومُهُمْ سُوءَ الْعَذَابِ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ	اَتے یاد کرو، جڈاں میڈے رَبّ (یہودیاں کُوں) چِتا ݙِتا ہا، جو او انھاں اُتے قیامت دے ݙینہ تئیں اِیجا شخص بھیجیندا رَہسی، جھڑا انھاں کُوں سَخت عذاب وِچ گھتی رکھسی، بیشک تیڈا رَبّ عذاب ݙیوݨ وِچ جلدی کریندے اَتے او بیشک وَݙا بخشݨ ہار اَتے بَہُوں مہربان وِی ہے (١٦٧)۔
.168	وَقَطَّعْنَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أُمَمًا مِّنْهُمُ الصَّالِحُونَ وَمِنْهُمْ دُونَ ذَٰلِكَ وَبَلَوْنَاهُم بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ	اَتے اَساں انھاں کُوں دُنیا وِچ ٹولیاں ٹولیاں بِنا چھوڑیا، بعض اِنھاں وِچوں نیک ہَن، تے بعض انھاں دے اُلٹ (بدکار) ہن، اَتے اساں انھاں دِی ازمائش خوشحالی وِچ وِی تے ݙُکھاں تکلیفاں وِچ کریندے رِہے ہِیسے! تاں جو اَساں دو پھر آوِن (١٦٨)۔
.169	فَخَلَفَ مِن بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا الْكِتَابَ يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَٰذَا الْأَدْنَىٰ وَيَقُولُونَ سَيُغْفَرُ لَنَا وَإِن يَأْتِهِمْ عَرَضٌ مِّثْلُهُ يَأْخُذُوهُ أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِم	اُنھاں دے بعد اِیجے گندے لوک خلیفہ بݨے، جھڑے کتاب دے وارث وِی ہن، پَر او اِیں دُنیا دی گندی مال بَدِّی کُوں پسند کر گھندے ہِن، اَتے اَہدے ہِن، جو اَساں تاں بخش ݙِتے ویسوں، اَتے جیکر انھاں دے اَگوں وَت وِی اُوہو جھی مال بَدِّی آ وَنجے ہا، تاں وِی

	مِّيثَاقُ الْكِتَابِ أَن لَّا يَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوا مَا فِيهِ وَالدَّارُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ	اُوکوں ہَتھ وِچ کر گھندے ہَن، کیا انھاں کنُوں کتاب دا اِیہ وعدہ کائے نہ گھدا گیا ہا، جو حق کنُوں سِوا اللہ دے بارے کُجھ نہ آکھیسن، اَتے اُنھاں جھڑا کُجھ ایندے وِچ ہا، پڑھ وِی گھدا ہا، اَتے آخرت دا ٹِکاٹاں اُنھاں لوکاں کیتے بہُوں سوہݨاں ہے، جھڑے جو پرہیزگاری کریندے ہِن، کیا تُہاکوں (اِیں گالھ دِی) سمجھ نھیں آندی؟ (۱۶۹)۔
.170	وَالَّذِينَ يُمَسِّكُونَ بِالْكِتَابِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُصْلِحِينَ	اَتے جنھاں لوکاں کتاب کُوں ہَتھ وِچ کیتا ہوئے، اَتے نماز کُوں قائم رَکھیندے ہِن، تاں بیشک اَساں اِجھے نیک کم کرݨ والیاں دا اَجر ضائع نِسے کریندے (۱۷۰)۔
.171	وَإِذْ نَتَقْنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَأَنَّهُ ظُلَّةٌ وَظَنُّوا أَنَّهُ وَاقِعٌ بِهِمْ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُم بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ	اَتے جڈاں اَساں اِنھاں دے سِراں تے پہاڑ کھڑا کر کھڑایا، جیویں جو کوئی چھتری (چھاں) ہووے، پر انھاں کُوں گُمان پیا، جو اِیہ تاں اُنھاں اُتے ڈھہݨ والا ہے (اَساں آکھیا) اَساں جو کُجھ تُہاکوں ڈِتے اُوکوں قابو کرتے پکڑی رَکھو، اَتے جو کُجھ ایندے وِچ لِکھیا ہوئے اُوکوں یاد رَکھی رَکھو، تاں جو پرہیزگار بݨ وَنجو (۱۷۱)۔
.172	وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِن بَنِي آدَمَ مِن ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَىٰ شَهِدْنَا أَن تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَٰذَا غَافِلِينَ	اَتے جڈاں تیڈے رَبّ آدم دِی اولاد دِی کنّڈ وِچوں اُنھاں دِی نسل پیدا کیتی، تاں انھاں خود آپݨیں آپ دا اِقرار کیتا، (جڈاں جو پُچھیا گیا) جو کیا میں تُہاڈا پالݨ ہار کائے نہیں؟ (اُنھیُونے) کیوں نھیں ! اَساں تاں گواہی وِی ڈیندے ہَیں (اِیہ رولا اِیں گالھوں ہا) تاں جو قیامت دے ڈِینہ اِیں نہ آکھن پَے، جو اَساں تاں اِیں گالھ کنُوں اَصلُوں بے خبر ہاسے (۱۷۲)۔
.173	أَوْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ آبَاؤُنَا مِن قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّن بَعْدِهِمْ أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ	یا اِیہ نہ آکھݨ لگ پوو، جو شِرک تاں اَساں کنُوں پہلے اَساڈے پیو ڈاڈیاں کیتا ہا، اَساں تاں اِنھاں دے بعد دِیاں نسلاں وِچوں ہیسے ! کیا تُوں اساکوں ختم کر چھوڑݨ چہندیں، اُوں کم دے بدلے جھڑا غلط کار

		(کوڑے) لوکاں کیتے (۱۷۳)۔
.174	وَكَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الآيَاتِ وَلَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ	اَساں تاں اِیں طرح اَپٹیاں آیاتاں (نشانیاں) کھول تے بیان کریندے ہَیں، تاں جو او وَلدے وَل آون (۱۷٤)۔
.175	وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِي آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا فَانسَلَخَ مِنْهَا فَأَتْبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْغَاوِينَ	(اَے محمدؐ) اِنھاں لوکاں کُوں اُوں شخص دا حال پڑھ سُݨا جیکوں اَساں آپݨیاں آیاتاں (نشانیاں) ݙتیاں، پَر چِڑاں او انھاں کنوں پسیلا تھی گیا، تاں شیطان اُوندے پچھوں لگ پیا، بَس او وِی گمراہاں وِچوں تھی گیا (۱۷۵)۔
.176	وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلَٰكِنَّهُ أَخْلَدَ إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ الْكَلْبِ إِن تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَث ذَّٰلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَاقْصُصِ الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ	اَتے جیکر اَساں چاہندے تاں اَساں اُوکوں اُنھاں آیاتاں دے ذریعے اُچے مَرتبے تے پُچا ݙیندے، پَر او خود دُنیا کوں چمبڑ گیا، اَتے آپݨیں خواہش نفس دے مطابق کم کیتے، بَس اُوندی مثال تاں اُوں کُتے وانگوں ہے، جیکر تُوں اُوندے اُتے سختی کریں تاں وِی آپݨیں زبان چا لٹکیندے، یا تُوں کُجھ نہ آکھیں تاں وِی زبان لڑکائی رہندے، ایہا مثال اُوں قوم دِی ہے جَیں اَساݙیاں نشانیاں کُوں کوڑا آکھیا، بَس تُوں انھاں کُوں اِیہ حال سُݨا ݙے مَتاں او غور تے فِکر کرݨ لگ پووِن (۱۷٦)۔
.177	سَاءَ مَثَلاً الْقَوْمُ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَأَنفُسَهُمْ كَانُوا يَظْلِمُونَ	اُوں قوم دِی مثال تاں اَصلوں گندی ہے، جِیندے لوکاں اَساݙیاں آیاتاں کُوں کوڑا چا آکھیا، اَتے او آپݨیں آپ اُتے ظلم کریندے رہے (۱۷۷)۔
.178	مَن يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِي وَمَن يُضْلِلْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ	اللہ جیکوں ہدایت ݙیوے اُوہو ہدایت پا سگدے، اَتے جیکوں گمراہ کرے بَس اُوہے لوک گھاٹا چاوݨ والے ہِن (۱۷۸)۔
.179	وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيراً مِّنَ الْجِنِّ وَالإِنسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لاَّ يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لاَّ يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ	بیشک اَساں بہوں ساریاں جِنّاں تے انساناں کُوں دوزخ کیتے اِی پَیدا کیتے، اِنھاں دا دِل (ضمیر) تاں ہے، پر اُوندے نال سمجھدے سوچیندے کائے نھیں، اِنھاں دِیاں اَکھیں تاں ہِن، پر اُنھاں نال (غور

	لَّا يَسْمَعُونَ بِهَآ أُوْلَٰٓئِكَ كَٱلْأَنْعَٰمِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْغَٰفِلُونَ	نال) ڈیکھدے کائے نھیں، انھاں دے کَن تاں ہِن، پر انھاں نال سُنڈے کائے نھیں، اِجّے لوک تاں اَصلُوں جانوراں وانگیں ہِن، بلکہ انھاں کنُوں وِی اَبتر ہِن، پَس اِیہے لوک تاں ہِن جِھڑے غفلت وِچ وَدّے ہِن (۱۷۹)۔
.180	وَلِلَّهِ ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ فَٱدْعُوهُ بِهَا وَذَرُواْ ٱلَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِيٓ أَسْمَٰٓئِهِۦ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ	اَتے اللہ کِیتے اِی ہِن سوہٹیں سوہٹیں ناں ! پَس اُوکوں اُنھائیں نانْواں نال سڈو، اَتے انھاں لوکاں کُوں پَرے کرو، جِھڑے اُونْدے نانْواں وِچ وَل پھیر گھتیندِن، ہُوں ساری اُنھاں کُوں اُنھاں دے کِیتے دی سَزا ڈِتی ویسی (۱۸۰)۔
.181	وَمِمَّنْ خَلَقْنَآ أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِٱلْحَقِّ وَبِهِۦ يَعْدِلُونَ	اَتے انھاں وِچوں جِنھاں کُوں اَساں پیدا کیتا ہے ہِک جماعت حق دِی ہدایت کریندی ہے تے حقی طور تے عدل تے اِنصاف کریندی ہے (۱۸۱)۔
.182	وَٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ	اَتے جِھڑے لوک اَساڈِیاں آیاتاں کُوں کُوڑا اَکھیندِن، اَساں انھاں کُوں اِیں طرح (ہولے ہولے) تباہی دو گِھن ویسوں جیندا اُنھاں کُوں پَتہ اِی نہ لگسی (۱۸۲)۔
.183	وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ	اَتے میں اُنھاں کُوں ڈھل ڈِتی آنداں بیشک میڈی تدبیر (چال) ہُوں تکڑی (کارگر) ہے (۱۸۳)۔
.184	أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُواْ مَا بِصَاحِبِهِم مِّن جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ	کیا اُنھاں کڈاہیں نھیں سوچیا جو اُنھاں دے سنگتی کُوں تاں کہیں طرح دِی جنونی کائے نھیں، او تاں محض وَرج وَجاتے (اللہ دے عذاب کنُوں) ڈراوݨ والا ہے (۱۸٤)۔
.185	أَوَلَمْ يَنظُرُواْ فِي مَلَكُوتِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ ٱللَّهُ مِن شَيْءٍ وَأَنْ عَسَىٰٓ أَن يَكُونَ قَدِ ٱقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ فَبِأَيِّ	کیا اُنھاں اَسماناں تے زمین دِی حُکمرانی وِچ ، اَتے جِھڑی کوئی شَئے اَللہ پیدا کیتی ہے، اُوندے وِچ، غور نال نھیں ڈِٹھا (اِیہ وِی نھیں سوچا جو) شاید انھاں دِی اَجل قریب آگئی ہووے، اُوندے بعد وَت او ہِئی کِھڑی

	حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ	گالھ تے اِیمان گھِن آسِن (۱۸۵)۔
.186	مَن يُضْلِلِ اللّٰهُ فَلاَ هَادِىَ لَهُ وَيَذَرُهُمْ فِى طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ	اَللہ جیکوں گُمراہ چا کرے تاں سِدّھا رَاہ ڈِیکھاوَݨ والا کوئی کائے نھیں، اَتے (او اَللہ) اِنھاں گُمراہاں کُوں انھاں دِی گُمراہی دے سمندر وِچ غوطے کھاندا ہویا چھوڑی رَکھدے (۱۸٦)۔
.187	يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّى لاَ يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَا إِلاَّ هُوَ ثَقُلَتْ فِى السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ لاَ تَأْتِيكُمْ إِلاَّ بَغْتَةً يَسْأَلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِىٌّ عَنْهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللّٰهِ وَلَـٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لاَ يَعْلَمُونَ	(اَے رسول) تَیں کنُوں قیامت دِی گھڑی دے متعلق پُچھدن جو او کڈاں آسی، آکھ ڈِے جو بے شک ایندا علم تاں میڈِے رَب کوں ہے، اوہو اوں کوں اُوندے مقررہ وقت تے ظاہر آکریسی ! او گھڑی اَسماناں تے زمین تے بہُوں اَوکھی ہوسی ! او تُہاڈِے کولھ اَچا چیت آویسی، لوک تَیں کنُوں اِیں طرح پُچھدِن، جیویں جو تیکوں چَنگی طرح اِیندا پَتہ ہووے، آکھ ڈِے جو اِیندا پَتہ وِی محض اَللہ کُوں ہے، پَر ڈھیر سارے لوک (اِیں گالھ کُوں) جاݨدے وِی کائے نھیں (۱۸۷)۔
.188	قُل لاَّ أَمْلِكُ لِنَفْسِى نَفْعاً وَلاَ ضَرّاً إِلاَّ مَا شَآءَ اللّٰهُ وَلَوْ كُنتُ أَعْلَمُ الْغَيْبَ لاَسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِىَ السُّوۤءُ إِنْ أَنَاْ إِلاَّ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ	(اَے رسول) آکھ ڈِے، جو مَیں خود آپݨیں کِیتے وِی کہیں قسم دے نفع یا نقصان دا اختیار نھیں رَکھیندا، سِوائے اُوندے جِہڑا کُجھ اَللہ چَہندے اَتے جیکر مَیں غیب دا عِلم جاݨدا تاں مَیں ڈھیر سارے فائدے چا گھِندا اَتے میکوں کوئی وِی ڈُکھ نہ ہوندا، مَیں تاں محض (عذاب کنُوں) ڈراوَݨ والا تے (ثواب دِی) خوشخبری سُݨاوَݨ والا ہاں، اُوں قوم کُوں جِہڑی جو اِیمان گھِن آندی ہے (۱۸۸)۔
.189	هُوَ الَّذِى خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا فَلَمَّا تَغَشَّاهَا حَمَلَتْ حَمْلاً خَفِيفاً فَمَرَّتْ بِهِ فَلَمَّآ أَثْقَلَت دَّعَوَا اللّٰهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ آتَيْتَنَا صَالِحاً لَّنَكُونَنَّ مِنَ	اِیہ تاں او (اَللہ) ہے جَیں تُہاکوں ہِکّی جان (آدم) وِچوں پَیدا کِیتے، اَتے اُوندے نالوں اُوندی ذال (حوّا) بݨائی ہِس، تاں جو او اُوں کنُوں سکون (پیار) حاصل کر سَگے، بَس جڈّاں او اُوکوں اُتوں کَج گھِندے، تاں اُوندی ذال کُوں ہلکا جیہا پیٹ تھِی ویندے تے او پیٹ نال وِی ٹُردی پھِردی رَہندی ہے، پَر جڈّاں زیادہ لگݨ پَے ویندے، تاں او ڈُوہائیں

	الشَّاكِرِينَ	اَپڻیں رَبّ کنوں دُعا منگدِن جو جیکر تیں اَساکوں صَبر کتا (موٹا تازہ) بال ڈِتا تاں اَساں ضرور شُکر کرݨ والیاں وِچ شامل تھی ویسوں (۱۸۹)۔
.190	فَلَمَّا آتَاهُمَا صَالِحاً جَعَلاَ لَهُ شُرَكَاءَ فِيمَا آتَاهُمَا فَتَعَالَى اللّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ	پَر جڈاں اُنھاں کُوں صَبر کتّا بال مِل ویندے تاں او ایندے ڈیوݨ وِچ اَللہ دے شریک بݨاوݨ لگ پوندِن، حالانکہ، (او بال) تاں محض اَللہ ڈِتا ہا، اَللہ تاں جیندے نال اِیہ لوک شریک بݨیندِن انھاں کنُوں بہوں اُچّا ہے (۱۹۰)۔
.191	أَيُشْرِكُونَ مَا لاَ يَخْلُقُ شَيْئاً وَهُمْ يُخْلَقُونَ	کیا اِیہ لوک اُوندے نال اُنھاں کُوں شریک بݨیندِن جھڑے کوئی وِی شئے پَیدا نھیں کر سَگدے، بلکہ او تاں خود پَیدا کیتے ویندے ہِن (۱۹۱)۔
.192	وَلاَ يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْراً وَلاَ أَنفُسَهُمْ يَنصُرُونَ	اَتے نہ او اُنھاں کوں کوئی مَدد ڈیوݨ دِی طاقت رَکھیندِن، اَتے نہ او خود اَپڻیں آپ دی مَدد کر سَگدِن (۱۹۲)۔
.193	وَإِن تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لاَ يَتَّبِعُوكُمْ سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ أَدَعَوْتُمُوهُمْ أَمْ أَنتُمْ صَامِتُونَ	وَت جیکر انھاں کُوں کہیں ہدایت والے پاسے دو سَڈّو، تاں او تُہاڈی پَیروی اَصلوں نہ کریسِن، تُہاڈے واسطے تاں ہِکو کُجھ ہے، بَھاویں تُساں اُنھاں کُوں (اَللہ دو) دعوت ڈیوو، بَھاویں تُساں چُپ کر وَنجو (۱۹۳)۔
.194	إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللّهِ عِبَادٌ أَمْثَالُكُمْ فَادْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُواْ لَكُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ	بیشک جنھاں کُوں تُساں اَللہ کنُوں سِوا (مَدد کیتے) سڈیندے وے، او خود وِی تُساں جیہے بَندے اِی ہِن، بَس اُنھاں کنُوں دُعا مَنگ ڈیکھو تے او جیکر تُساں سَچّے ہیوے تاں تُہاڈی دُعا دا جواب ڈیون (۱۹۴)۔
.195	أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ يَبْطِشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ يُبْصِرُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا قُلِ ادْعُواْ شُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ كِيدُونِ فَلاَ تُنظِرُونِ	کیا انھاں دے پیر ہِن، جِنھاں نال او ٹُرن، کیا اُنھاں دے ہَتھ ہِن، جِنھاں نال او پکڑ ڈیکھالن، کیا اُنھاں دیاں اَکھیں ہِن، جِنھاں نال او ڈیکھن کیا اُنھاں دے کَنّ ہِن جِنھاں نال او سُݨن؟ وَت آکھ ڈے، جو تُساں آپݨیاں (خُدا نال دے) شریکاں کُوں سَڈ گِھنو، وَل تُساں میڈے خلاف کوئی تدبیر (گڑبڑ) کر ڈیکھالو، بلکہ میکوں کوئی مہلت اِی نہ ڈیوو

		۔(۱۹۵)
.196	إِنَّ وَلِيِّـيَ اللّٰهُ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ	بیشک میڈا مددگار تاں اُوہو اللہ ہے، جیں اِیہ کتاب نازل کیتی ہے، اَتے او نیک کم کرݨ والیاں نال یاری لا گھندے (۱۹۶)۔
.197	وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِهِ لاَ يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَكُمْ وَلاَ أَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ	اَتے جنھاں کوں اُندے سوا سڈیندے وے، او نہ تُہاڈی مدد کرݨ دی طاقت رکھیندن، اَتے نہ خود اپݨیں آپ دی مدد کرݨ جوگے ہن ۔(۱۹۷)
.198	وَإِن تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لاَ يَسْمَعُوا وَتَرَاهُمْ يَنظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لاَ يُبْصِرُونَ	اَتے جیکر تُوں انھاں کوں ہدایت والے پاسے سڈیں، تاں او سُݨدے وِی کائے نھیں، جیکر انھاں کوں ݙیکھدیں، جو اِیہ تیں دو ݙیکھدے پئے ہن، تاں وی او کُجھ نھیں ݙیکھ سگدے (۱۹۸)۔
.199	خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ	(اَے رسول) تُو معافی والا وطیرہ اختیار کیتی رکھ اَتے نیک کم کرݨ دا حُکم ݙیتی رکھ، اَتے جاہلاں کنوں مُنّہ پھیر گھن (۱۹۹)۔
.200	وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ	اَتے جیکر شیطان دی طرفوں (تیݙے دِل وِچ) کوئی وِسواس پیدا تھی وَنجے تاں اللہ کنوں پناہ منگ گھدی، او سَب کُجھ سُݨݨ والا، اَتے جاݨݨ والا ہے (۲۰۰)۔
.201	إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُم مُّبْصِرُونَ	بیشک جہڑے لوک تقویٰ اختیار کریندن، جڈاں وِی اُنھاں کوں شیطان دی طرفوں کوئی وِسواس (خطرہ) پوندے تاں او (اللہ کوں) یاد کریندن تے اُوں ویلے (صاف صاف) ݙیکھݨ لگ پوندن (۲۰۱)۔
.202	وَإِخْوَانُهُمْ يَمُدُّونَهُمْ فِي الْغَيِّ ثُمَّ لاَ يُقْصِرُونَ	اَتے انھاں (کافراں) دے شیطان بھرا انھاں کوں گمراہی والے پاسے چھکیندن، تاں او اُڈے وَنجن دی کوئی کسر نھیں چھوڑیندے ۔(۲۰۲)
.203	وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بِآيَةٍ قَالُوا لَوْلاَ اجْتَبَيْتَهَا قُلْ إِنَّمَا أَتَّبِعُ مَا يُوحَى إِلَيَّ مِن رَّبِّي هَذَا	اَتے جڈاں تُوں اُنھاں دو کوئی آیت نھیں گھن آندا، تاں پچھدِن جو تُوں کوئی آیت خود بݨا تے کیوں نھیں گھن آیا، تُوں آکھ ݙے جو میں تاں بس

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بَصَآئِرُمِن رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ	اُوں حُکم دِی پیروی کریندا ں، جھڑا مُجھ میڈے رَبّ دِی طرفوں میڈے اُتے وحی تھیندا ہے، اِیہ تُہاڈے رَبّ دِی طرفوں سَمجھ دِیاں گالھیں ہِن، اَتے اِیمان والے لوکاں کیتے نصیحت تے ہدایت ہے (۲۰۳)۔
.204	وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ	اَتے جِھڑے ویلے قرآن پڑھیا ویندا پیا ہووے، تاں اُوکوں (غور نال) سُنٹیا کرو، اَتے چُپ کر گئے کرو، تاں جو تُہاڈے اُتے رحمت بھیجی وَنّجے (۲۰٤)۔
.205	وَاذْكُر رَّبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ وَلَا تَكُن مِّنَ الْغَافِلِينَ	تُوں آپٹیں رَبّ دا ذکر کیتی رَکھ، اَپٹیں دِل وِچ عاجزی تے زاری کر کر تے وی، ڈر ڈر تے وِی، اَتے بغیر اُچّے اَلا کڈھن دے وِی ! صبح سویرے وِی، تے شام کُوں وِی، اَتے غفلت کرنڑ والیاں وِچوں نہ تھی وَنّجیں (۲۰۵)۔
.206	إِنَّ الَّذِينَ عِندَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيُسَبِّحُونَهُ وَلَهُ يَسْجُدُونَ	بیشک جِھڑے لوک تیڈے رَبّ دے نیڑے تھی گِئِن او اُوندی عبادت کنُوں اَصلوں مُنہ نھیں پھریندے، اَتے اُوندے ہر شئے کنُوں پاک ہوونڑ کوں بیان کریندے رہندِن، اَتے اُوندے اَگوں سَجدے کریندے رہندِن (۲۰٦)۔

8- سورة الأنفال

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جِھڑا جو بَہوں مہربان تے وَڈی رحمت والا ہے
.1	يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلّٰهِ وَالرَّسُولِ فَاتَّقُوا اللهَ وَأَصْلِحُوا	(اَے رسول) تیں کنُوں انفال (مالِ غنیمت) دے متعلق پُچھدِن؟ تُوں آکھ، جو مالِ غنیمت تاں اللہ تے اُوندے رسول دے اختیار وِچ

	ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ	ہے، تُساں تاں اَللہ کنُوں ڈِردے رَہو، اَتے آپس وِچ صلح صفائی کیتی رَکھو، اَتے اَللہ تے اُوندے رسول دِی پیروی کیتی رَکھو، جیکر تُساں اِیمان گھِن آئیوے تاں (۱)۔
.2	إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ	بیشک (سَچّے) اِیمان والے تاں اُوہے لوک ہِن، جو جڈاں اَللہ دا ذِکر کیتا وَنجّے، تاں انھاں دے دِل کَنبݨ لگ پوندِن، اَتے جِھڑے ویلے اِنھاں کُوں اُوندیاں آیاتاں پڑھ تے سُݨائیاں ویندِن تاں اُنھاں دا اِیمان ودّھ ویندے، اَتے او آپݨیں رَبّ تے توّکل کریندِن (۲)۔
.3	الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ	جِھڑے لوک نمازاں قائِم کیتی رَکھدِن اَتے جِھڑا کُجھ اَساں اُنھاں کُوں رِزق دے طور تے ڈِتے اُوکوں (نیک کمّاں وِچ) خرچ کیتی رَکھدِن (۳)۔
.4	أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَّهُمْ دَرَجَاتٌ عِندَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ	اِیہے اِی ہِن جِھڑے سَچّے مومن ہِن، انھاں کیتے اُنھاں دے رَبّ دے نزدیک وَڈے درجے مقرر ہِن، انھاں کیتے بخشش ہے تے عزّت دِی روزی ہے (٤)۔
.5	كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِن بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكَارِهُونَ	جَیں طرح تیڈے رَبّ تیکوں حق دِی خاطر تیڈے گھروں کڈھیا ہا، یقین طور تے اِیں گالھ کنُوں مومناں دِی ہِک ٹولی خوش نہ ہَئی (٥)۔
.6	يُجَادِلُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنظُرُونَ	تیڈے نال (انھاں لوکاں) حق دے معاملے وِچ، جڈاں جو او پُوری طرح ظاہر وِی کر ڈِتا گیا ہا، جھیڑا گھت ڈِتا، جیویں جو او موت والے پاسے ہَکلیئے ویندے پَے ہووِن تے او اُوکوں آپݨیں اَکھیں نال ڈیکھدے وِی پَے ہووِن (٦)۔
.7	وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشَّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَن يُحِقَّ الْحَقَّ	اَتے (یاد کر) جڈاں اَللہ تُہاڈیاں ڈوں ٹولیاں وِچوں ہِک ٹولی دا وَعدہ کیتا ہَا جو او تُہاڈے نال مِل ویسے، پر تُساں چَہندے ہاوے جو او ٹولی جیندے کولھ ہتھیار وِی نہ ہِن، تُہاڈے نال تِھی وَنجّے، پَر اَللہ چَہندا ہا

	بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ	جو او اَپٹیاں اصولاں (کلمات) نال حق کوں ثابت کر ڈیوے، اَتے کافراں دِی جَڑھ کَپ چھوڑے (۷)۔
.8	لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ	تاں جو حق کوں حق ثابت کر ڈیوے، تے کُوڑ کوں کُوڑا کر چھوڑے توڑے جو مجرم لوک اِیں گالھ کنوں خوش نہ ہَن (۸)۔
.9	إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُمْ بِأَلْفٍ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُرْدِفِينَ	(یاد کر) جڈاں جو تَیں آپٹیں رَبّ کوں فریاد کیتی ہاوی، اُوں تیڈی فریاد کُوں قبول کر گھدا، جو مَیں ہِک ہزار فرشتے ہِک بِئے دے اَگوں پچھوں بھیج تے تیڈی مدد کریساں (۹)۔
.10	وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ وَلِتَطْمَئِنَّ بِهِ قُلُوبُكُمْ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِندِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ	اَتے اللہ اِیہ گالھ محض خوشخبری دے طور تے کیتی ہَئی، تاں جو تُہاڈے دِلّاں کُوں اِیں کنُوں اِطمینان حاصل تِھیوے، پَر اَصل مدد تاں اُوہا اِی ہے جہڑی اللہ کنُوں اِی آوے، بیشک اللہ بہُوں زور آور تے وَڈی حکمت والا ہے (۱۰)۔
.11	إِذْ يُغَشِّيكُمُ النُّعَاسَ أَمَنَةً مِّنْهُ وَيُنَزِّلُ عَلَيْكُم مِّنَ السَّمَاءِ مَاءً لِّيُطَهِّرَكُم بِهِ وَيُذْهِبَ عَنكُمْ رِجْزَ الشَّيْطَانِ وَلِيَرْبِطَ عَلَىٰ قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ	(یاد کرو) جڈاں تُہا کوں غش آگئی ہَئی، تاں تُساں اِیں طرح اَمن و سکون محسوس کیتا، اَتے اَسمان کنُوں تُہاڈے اُتے پاٹیں وَسا ڈِتا، تاں جو اُوندے نال تُہا کوں پاک صاف کر ڈیوے، اَتے تُہاڈے وِچوں شیطانی وِسواس کڈھ چھوڑے، اَتے تُہاڈے دِل تکڑے تِھی وَنجن تے تُہاڈے قدم تکڑے جَم وَنجن (۱۱)۔
.12	إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا الَّذِينَ آمَنُوا سَأُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ	(یاد کر) جڈاں تیڈا رَبّ فرشتیاں کُوں وَحی کیتی جو مَیں تُہاڈے نال ہاں، تاں جو تُساں اِیمان گِھن آوݨ والیاں دِی ہِمّت بدھاؤ، مَیں وِی کُفر اختیار کرݨ والیاں دے دِلّاں وِچ رُعب گھت ڈیندا ہاں بَس تُساں اِنھاں دِیاں گردنیں بھَن چھوڑو تے انھاں دے ہِک ہِک جوڑ کوں ہلا ڈیوو (۱۲)۔
.13	ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَن	اِیہ اِیں واسطے ہا جو انھاں اللہ تے اُوندے رسولؐ دِی مخالفت کیتی

	يُشَاقِقِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ	ہِنِّی، اَتے جِہڑا کوئی اَللہ تے اُوندے رسول دِی مخالفت کریندے، تاں اَللہ وِی اُوکوں سَخت عذاب ڈیوݨ والا ہوندے (۱۳)۔
.14	ذٰلِكُمْ فَذُوقُوهُ وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ النَّارِ	اِیہ اِیں کِیتے ہے جو اِیندا مزہ وِی چَکھو، اَتے کافراں کِیتے بیشک دوزخ دِی بھا دِی سزا ہے (۱۴)۔
.15	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا زَحْفًا فَلَا تُوَلُّوهُمُ الْأَدْبَارَ	اَے لوکو جہڑے جو اِیمان گھن آئیوے، جڈاں تُساں انھاں لوکاں نال جنھاں جو کُفر اختیار کِیتا ہوئے، لشکر گھن تے مقابلے وِچ آوَنجو، تاں وَل انھاں کُوں اَصلوں کنّڈ نہ ڈِیوا ہے (۱۵)۔
.16	وَمَن يُوَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ دُبُرَهُ إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِّقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلَىٰ فِئَةٍ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِّنَ اللّٰهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ	اَتے جِہڑا شَخص اُوں ڈِینہ اَپݨیں کنّڈ ڈے تے بھجسی، سوائے اُوندے جِہڑا جو حملہ کرݨ کِیتے پاسا بدلݨ لگا ہووے، یا اَپݨیں فوج وِچ وَنج تے رَلݨ والا ہووے، سمجھو او اَللہ دے غضب وِچ آویسی، اَتے اُوندا ٹِکاݨاں دوزخ وِچ ہوسی تے او وَنج رَہݨ کِیتے ڈَاڈھی گندی جاء ہے (۱٦)۔
.17	فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَٰكِنَّ اللّٰهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَٰكِنَّ اللّٰهَ رَمَىٰ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَنًا إِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ	(حقیقت اِیہ ہے جو) تُساں انھاں کُوں قتل نھیں کِیتا بلکہ اَللہ انھاں کُوں قتل کِیتے، اَتے جِہڑے ویلے تَیں کنکریاں دِی مُٹھ بھر تے سَٹّی ہِنّی، او تَیں نہ سَٹّی ہِنّی، اَللہ سَٹّی ہِنّی، تاں جو او اِیمان والیاں کُوں ہِک سوہݨیں جہی اَزمائش وِچوں لنگھاوے۔ بیشک اَللہ خُوب سُݨݨ والا تے بہُوں کُجھ جاݨݨ والا ہے (۱۷)۔
.18	ذٰلِكُمْ وَأَنَّ اللّٰهَ مُوهِنُ كَيْدِ الْكَافِرِينَ	اِیہ تُہاڈے نال دا (معاملہ) ہے اَتے بیشک اَللہ کافراں دِی ہر چال کُوں ناکام کرݨ والا ہے (۱۸)۔
.19	إِن تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمُ الْفَتْحُ وَإِن تَنتَهُوا فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَإِن تَعُودُوا نَعُدْ وَلَن تُغْنِيَ عَنكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْئًا وَلَوْ	جیکر (کافرو) فتح (فیصلہ) چہندے ہاوے، تاں او فیصلہ تاں تُہاڈے اَگوں ہے، اَتے جیکر تُساں باز آ وَنجو، تاں اِیہ تُہاڈے کِیتے چنگائی دِی گالھ ہے، اَتے جیکر تُساں وَت وِی اِیویں کیتا، تاں اَساں وِی کُجھ کر

	كَثُرَتْ وَأَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ	ڈیکھیسوں اَتے تُہاڈی جماعت (فوج) تُہاڈے کہیں وِی کَم نہ آسگسِی، چاہے او کتنی زیادہ کیوں نہ ہووے ! اَتے اَللہ بیشک موموناں دے نال ہے (۱۹)۔
.20	يٰأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوٓاْ أَطِيعُواْ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَلاَ تَوَلَّوْاْ عَنْهُ وَأَنْتُمْ تَسْمَعُونَ	اَے او لوکو جِہڑے اِیمان گِھن آئیوے تُساں اَللہ دِی، اَتے اَللہ دے رسول دِی اطاعت (فرمانبرداری) کرو، اَتے اُوں کنُوں مُنّہ نہ پِھرا ہے، حالانکہ تُساں (اُوندا حُکم) وِی سُنْڑیا ہویا ہے (۲۰)۔
.21	وَلاَ تَكُونُواْ كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لاَ يَسْمَعُونَ	اَتے انھاں لوکاں وانگوں نہ تِھی وَنّجا ہے، جِہڑے اَکھیندِن جو اَساں سُنْڑ گِھدے حالانکہ او سُنْڑدے وِی کائے نھیں (۲۱)۔
.22	إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِندَ اللّٰهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لاَ يَعْقِلُونَ	بیشک اَللہ دے نزدیک جانداراں وِچوں وِی بد تر اُوہے لوک ہِن، جِہڑے بوڑے تے گونگے ہِن، وَل عَقل کنُوں کَم وِی نھیں گِھندے (۲۲)۔
.23	وَلَوْ عَلِمَ اللّٰهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَّأَسْمَعَهُمْ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّواْ وَّهُم مُّعْرِضُونَ	اَتے جیکر اَللہ ڈیکھدا جو انھاں وِچ کوئی نیکی وِی ہے، تاں انھاں کُوں ضرور سُنْڑنْ دِی توفیق ڈیندا، اَتے جیکر اُنھاں کُوں (ہُنْڑ) سُنْڑا وِی ڈیندا، تاں او اُوں کنُوں مُنّہ پھیر گِھندے، اَتے کنّڈ وَلا تے ٹُرویندے (۲۳)۔
.24	يٰأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اسْتَجِيبُواْ لِلّٰهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُم لِمَا يُحْيِيكُمْ وَاعْلَمُواْ أَنَّ اللّٰهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ	اَے اِیمان گِھن آوَنْڑ والے لوکو ! تُساں اَللہ تے اُوندے رسول دے سَڈّے تے لبّیک آکھی کرو، جِہڑے ویلے جو او تُہاکوں اُوں شَئے دو سَڈّیندے جِہڑی تُہاکوں (ہمیشہ دی) زندگی عَطا کریندی ہے، اَتے اِیہ وِی جانْڑ گِھنّو، جو بیشک اَللہ ہر آدمی دے تے اُوندے دِل دے وِچکار ہوندے، اَتے بیشک تُساں اُوں دو کَٹھے کِیتے ویسو (۲٤)۔
.25	وَاتَّقُواْ فِتْنَةً لاَّ تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُواْ مِنكُمْ خَآصَّةً وَاعْلَمُواْ أَنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ	تُساں اُوں فِتنے کنُوں وِی بَچُو، جِہڑا خاص کر محض انھاں لوکاں کِیتے کائے نھیں جِہڑے ظلم کریندِن (بلکہ ساریاں کِیتے ہوسی) تے اِیہ وِی جانْڑ گِھنّو، جو بیشک اَللہ سخت عذاب ڈیونْڑ والا ہے (۲۵)۔

.26	وَاذْكُرُوٓاْ إِذْ أَنتُمْ قَلِيلٌ مُّسْتَضْعَفُونَ فِى الْأَرْضِ تَخَافُونَ أَن يَتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ فَآوَاكُمْ وَأَيَّدَكُم بِنَصْرِهِۦ وَرَزَقَكُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ	اَتے (یاد کرو) جو جڈاں تُساں زمین اُتے تھوڑے جیہے ہاوے، تے ہٹیں (کمزور) ہاوے، اَتے ڈردے ہاوے جو لوک کِتھائیں تُہاکوں لُٹ پُٹ تے کھا نہ وَنجن، پَس اُوں تُہاکوں جاء ٹِکاݨاں ڈِتا، اَتے اَپݨیں مدد (فتح) ڈے تے تُہاکوں تکڑا کر چھوڑیا، اَتے پاک صاف شَئیں وِچوں تُہاکوں رِزق ڈِتا، تاں جو تُساں اُوندا شُکر اَدا کریندے رَہوو (۲۶)۔
.27	يَٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لَا تَخُونُواْ اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوٓاْ أَمَانَاتِكُمْ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ	اَے اِیمان گِھن آوݨ والو ! تُساں نہ تاں اللہ تے رسول نال بد دیانتی وَرتو، اَتے نہ تُساں آپس دِیاں اَمانتاں وِچ خیانت کرو، جڈاں جو تُہاکوں اِنھاں گالھیں دا پتہ وِی ہے (۲۷)۔
.28	وَاعْلَمُوٓاْ أَنَّمَآ أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِندَهُۥٓ أَجْرٌ عَظِيمٌ	اَتے جاݨ گھنو، جو تُہاڈا مال متال تے تُہاڈی اَولاد ہِک فِتنہ (آزمائش) ہے اَتے بیشک اللہ دے کولھ (نیکیاں دا) ہِک وڈا اَجر ہے (۲۸)۔
.29	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوٓاْ إِن تَتَّقُواْ اللَّهَ يَجْعَل لَّكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ	اَے اِیمان گِھن آوݨ والے لوکو ! تُساں اللہ کنُوں ڈردے رِیہے تاں تُہاڈی خاطر کھرے کھوٹے دے پرکھݨ کِیتے ہِک کسوٹی بݨا ڈیسی، اَتے تُساں کنُوں تُہاڈیاں بُرائیاں ہٹا گھنسی اَتے تُہاکوں بخش ڈیسی، اَتے اللہ وَڈے فضل تے کرم والا ہے (۲۹)۔
.30	وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُواْ لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ	اَتے (اَے رسول یاد کر) جڈاں کُفر کرݨ والے لوک تیڈے خِلاف خُفیہ چالاں چلدے پئے ہن جو تیکوں قید کر گھنّن یا قتل کر چھوڑن یا (گھروں) کڈھ چھوڑن، پَس او آپݨیاں چالاں چلدے ہن اِڈوں اللہ وِی آپݨیں خُفیہ تدبیر چا کریندا ہا، اللہ تاں ساریاں کنُوں وَدھ چال چلݨ والا ہے (۳۰)۔
.31	وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا قَالُواْ قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَآءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هَٰذَآ إِنْ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ	اَتے جڈاں اِنھاں لوکاں کُوں اَساڈیاں آیاتاں (نشانیاں) پڑھ تے سُݨائیاں ویندیاں ہَن، تاں آہدے ہَن، پَس اَساں سُݨ گِھدیاں ہِن، جیکر چہوں تاں اَساں وِی اِیں طرح دِیاں گالھیں بݨا سَگدے ہَیں، اِیہ

		تاں بَس اَگلے وَقتاں دِیاں کہانیاں ہن (۳۱)۔
32.	وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ إِن كَانَ هَٰذَا هُوَ الْحَقَّ مِنْ عِندِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِّنَ السَّمَاءِ أَوِ ائْتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ	اَتے جِڈاں انھاں آکھیا، جو اَے اَللہ ! جیکر تیڈی طرفوں (اِیہ قرآن) برحق ہے تاں وَت اَساڈے اُتے پتھراں دا مِینہ چا وسا، یا اَساڈے اُتے کوئی بِیا دَردناک عذاب چا بھیج (۳۲)۔
33.	وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ	اَللہ اِیہو جیہا نہ ہا، جو انھاں اُتے عذاب بھیج ڈیندا، جِڈاں جو تُوں اُنھاں وِچ موجود ہاویں اَتے نہ اَللہ انھاں کُوں اِجھی حالت وِچ عذاب ڈیوݨ والا ہا، جِڈاں جو او بخشش وِی منگدے پَے ہن (۳۳)۔
34.	وَمَا لَهُمْ أَلَّا يُعَذِّبَهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُوا أَوْلِيَاءَهُ ۚ إِنْ أَوْلِيَاؤُهُ إِلَّا الْمُتَّقُونَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ	ہُݨ تاں اُنھاں کِیتے کُجھ وِی نھیں تھی سگدا، سِوائے اِیندے جو اَللہ انھاں اُتے عذاب بھیج ڈیوے، کیوں جو او لوکاں کُوں حرمت والی مَسیت وِچ (نماز کِیتے) وَنجݨ کنوں وِی ہَٹکیندے ہن، توڑے جو او اِیندے متولّی (رکھوالے) وِی کائے نھیں، اُوندے متولّی تاں پَرہیزگار لوک اِی تھی سگدِن، پر انھاں وِچوں اَکثر لوک (اِیں حقیقت کُوں) نھیں جاݨدے (۳٤)۔
35.	وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِندَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَاءً وَتَصْدِيَةً ۚ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ	اَتے انھاں دِی نماز تاں سِوائے سِیٹیاں مارݨ تے تاڑیاں مارݨ دے بِیا کُجھ وِی کائے نھیں، بَس ہُݨ تاں عذاب بھوگو، کیوں جو تُساں (حق دا) اِنکار کریندے ہیوے (۳۵)۔
36.	إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ ۚ فَسَيُنفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ ۗ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ	اَتے جِنھاں لوکاں (دِینِ حق کُوں) مَنّݨ کنوں اِنکار کر ڈِتے او اَپݨیں مال (لوکاں کُوں) اَللہ دے رَاہ کنوں روکݨ وِچ خرچ کریندے پَے ہِن، بَس او اُوکُوں اِیویں خرچ کریندے اِی رَہسِن، آخرکار انھاں کُوں اِجھے خرچ دا اَرمان لگسے، وَل او ہاری من ویسن، اَتے جِنھاں لوکاں کُفر اِختیار کِیتے، او دوزخ والے پاسے کٹھے کِیتے ویسن (۳٦)۔
37.	لِيَمِيزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ	تاں جو اَللہ نیک پاک (لوکاں کُوں) خبیث (ناپاک) لوکاں کنوں نکھیڑ

	الْخَبِيثَ بَعْضَهُ عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُ جَمِيعاً فَيَجْعَلَهُ فِي جَهَنَّمَ أُوْلَـٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ	ڈیوے اَتے خبیث لوکاں کُوں ہِک بِئے نال رَلا گِھدا وَنّجے، تے ہجوم بٹا تے دوزخ وِچ سَٹ گھتیا وَنّجے، اِیہے لوک اِی ہِن گھاٹا چاوَݨ والے (۳۷)۔
38.	قُل لِلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِن يَنتَهُواْ يُغْفَرْ لَهُم مَّا قَدْ سَلَفَ وَإِنْ يَعُودُواْ فَقَدْ مَضَتْ سُنَّةُ الأَوَّلِينِ	(اَے رسول) انھاں لوکاں کُوں جِنھاں جو کُفر اِختیار کیتا ہوئے آکھ ڈِے جو او باز آ وَنّجن، تاں انھاں دے او گُناہ معاف کر ڈِتے ویسن، جِھڑے جو پہلے کر چُکئے ہِن، اَتے جیکر انھاں وَلا اِیہے گالھیں کیتیاں، تاں پہلے لوکاں وِی اِیویں رَوّیہ اختیار کیتا ہا، انھاں نال وِی اُوہُو کُجھ کیتا ویسی (۳۸)۔
39.	وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لاَ تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ فَإِنِ انْتَهَوْاْ فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ	اَتے تُساں اُنھاں نال جنگ کیتی رَکھّو تاں جو وَلا اِیہ فِتنہ (کُفر تے شِرک) پَیدا نہ تھیوے، اَتے دین سارے دا سارا اَللہ دا اِی تھی وَنّجے او اَپٹّیں روش (وطیرے) کنُوں باز آ وَنّجن، تاں بیشک اَللہ انھاں دے کیتے ہوئے (عملاں) کُوں چنگّی طرح ڈیکھدا کھڑے (۳۹)۔
40.	وَإِن تَوَلَّوْاْ فَاعْلَمُوٓاْ أَنَّ اللَّهَ مَوْلاَكُمْ نِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ	اَتے جیکر او پِھر وَنّجن، تاں پَتہ ہووے ہے، جو بیشک تُہاڈا اَللہ تُہاڈا حمائتی ہے، او سَب توں وَدھایا حمائیتی تے ساریاں کنُوں چنگا مددگار ہے (٤٠)۔

.41	وَاعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُم مِّن شَيْءٍ فَأَنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ إِن كُنتُمْ آمَنتُم بِاللَّهِ وَمَا أَنزَلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	اَتے سَمجھ گِھنّو، جو جِھڑی کوئی شَئے تُساں غنیمت دے مال دے طور تے حاصل کرگِھدی ہے، اُوندا پنّجواں حِصّہ اَللہ تے اُوندے رَسول کِیتے ہے، تُہاڈے قریبی سَکّیاں کِیتے ہے، یتیماں، محتاجاں تے مسافراں کِیتے ہے، تُساں تاں اِیمان وِی گِھن آئیوے اَللہ اُتے، اَتے جِھڑا کُجھ اَساں آپڻیں بندے اُتے فیصلے والے ڈِینّہ نازِل کِیتے جَڈاں جو ڈُوہیں لشکر ہِک بَئے اُتے چڑھ اَئے ہِن، اَتے اَللہ تاں ہَر شَئے اُتے قدرت رَکھیندے (٤١)۔
.42	إِذْ أَنتُم بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا وَهُم بِالْعُدْوَةِ الْقُصْوَىٰ وَالرَّكْبُ أَسْفَلَ مِنكُمْ وَلَوْ تَوَاعَدتُّمْ لَاخْتَلَفْتُمْ فِي الْمِيعَادِ وَلَٰكِن لِّيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِّيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَن بَيِّنَةٍ وَيَحْيَىٰ مَنْ حَيَّ عَن بَيِّنَةٍ وَإِنَّ اللَّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ	(یاد کر) جَڈاں جو تُساں وادی دے اُوہولے قریبی بَنّے تے ہاوے تے اوپرلے پاسوں کھڑے ہَن، اَتے قافلہ (قریش دا) تُساں کنُوں تلویں پاسے دو ہاَ، اَتے جیکر تُساں اُنھاں نال جنگ دے متعلق کوئی گالھ وِی پکیندے، تاں وِی تُساں وعدے وعیدِ دی میعاد دے متعلق ضرور اِختلاف کریندے، پَر اَللہ اُوں کَم کُوں پُورا کر گھنّڻاں ہاَ جِھڑا تِھی تے رَہوَڻ والا ہاَ، تاں جو جیں مَرو نّجڻیں او وِی واضح نشانیاں ڈیکھ تے مَرے، اَتے جیکوں زِندہ رہوڻیں او وِی واضح نشانیاں ڈیکھ تے زِندہ رَہوے، بیشک اَللہ چَنگی طرح سُڻّڻ والا تے سَب کُجھ جاڻّڻ والا ہے (٤٢)۔
.43	إِذْ يُرِيكَهُمُ اللَّهُ فِي مَنَامِكَ قَلِيلًا وَلَوْ أَرَاكَهُمْ كَثِيرًا لَّفَشِلْتُمْ وَلَتَنَازَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ	(یاد کر) جَڈاں جو اَللہ انھاں کُوں تیڈے خواب وِچ گھٹ کرتے ڈِکھایا، اَتے جیکر او انھاں کُوں تُہاکوں ڈھیر سارے کرتے ڈِکھیندا، تاں تُساں دِل ڈھا ویندے، تے اِیں معاملے وِچ تنازع (جِھیڑا) کھڑا کر ڈیندے، پَر اَللہ نے اِیں کنُوں بچا گِھدا، بیشک اَللہ دِلاّں دِیاں گالھیں کُوں چَنگی طرح جاڻدے (٤٣)۔
.44	وَإِذْ يُرِيكُمُوهُمْ إِذِ الْتَقَيْتُمْ فِي أَعْيُنِكُمْ	اَتے (یاد کر) جَڈاں تُساں مقابلے تے آگئے ہاوے، تاں انھاں

	قَلِيلاً وَيُقَلِّلُكُمْ فِي أَعْيُنِهِمْ لِيَقْضِيَ اللهُ أَمْراً كَانَ مَفْعُولاً وَإِلَى اللهِ تُرْجَعُ الأُمُورُ	(کافراں) کُوں تُہاڈیاں نظراں وِچ تھوڑا کر تے ڈِیکھایا، اَتے تُہاکوں انھاں دِیاں نظراں وِچ گھٹ کر تے ڈِیکھایا تاں جو اَللہ اُوں کَم کُوں پُورا کر ڈِکھالے جِہڑا تھی تے رَہوَݨ والا ہا اَتے سارے معاملے اَللہ دو پھیرے وَنّجݨ والے ہوندِن (٤٤)۔
45.	يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللهَ كَثِيراً لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ	اَے اِیمان گِھن آوَݨ والو ! جَڈاں تُہاکوں کہیں فوج نال مقابلہ آ پووے تاں جُڑ تے مقابلہ کیتا کرو، اَتے اَللہ کُوں ڈَاڈھا یاد کیتا کرو، تاں جو تُہاکوں کامیابی نصیب تِھیوے (٤٥)۔
46.	وَأَطِيعُوا اللهَ وَرَسُولَهُ وَلاَ تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللهَ مَعَ الصَّابِرِينَ	اَتے اَللہ دے تے اُوندے رسول دے حُکم تے چلیے کرو، اَتے جھیڑا (تنازع) نہ گھتیا کرو، نہ تاں تُساں کمزور تھی ویسو، نہ تاں تُہاڈی ہوا قائم نہ رَہسی، بَس صبر کنُوں کَم گِھنّو، بے شَک اَللہ صَبر کرݨ والیاں دا ہے (٤٦)۔
47.	وَلاَ تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِن دِيَارِهِم بَطَراً وَرِئَاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللهِ وَاللهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ	اَتے انھاں لوکاں وانگیں نہ تھی وَنجو، جِہڑے آپݨیاں گھراں کنُوں فخر وَڈائی کریندے تے لوکاں کُوں ڈِیکھیندے نِکل آئے ہَن، تے جِہڑے لوکاں کُوں اَللہ دے کنُوں ہَٹکیندے ہِن، پَر اَللہ دِی وَکڑ (گرفت) وِچ ہے جِہڑا کُجھ او کریندے وَدّے ہِن (٤٧)۔
48.	وَإِذْ زَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لاَ غَالِبَ لَكُمُ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَّكُمْ فَلَمَّا تَرَاءَتِ الْفِئَتَانِ نَكَصَ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنْكُمْ إِنِّي أَرَىٰ مَا لاَ تَرَوْنَ إِنِّي أَخَافُ اللهَ وَاللهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ 48 8	(یاد کرو) جَڈاں شیطان نے انھاں دِیاں نظراں وِچ انھاں دے کرتُوت سوہݨیں کر ڈِیکھائے ہَن، تے آکھیُس جو اَج دے ڈِینہ لوکاں وِچوں کوئی وِی تُہاڈے اُتے غالب نہ آسی، اَتے مَیں (وِی) تُہاڈا حمائتی ہَاں، بَس جَڈاں ڈوہیں لشکر ہِک بِئے دے آمݨیں سامݨیں تھئے، تاں او (شیطان) پِچھلے پیراں واپس وَلیا، تے آکھیُس جو مَیں تُساں کنُوں پَرے (لاتعلق) ہَاں، یقیناً مَیں او کُجھ ڈِیکھدا پیاں، جِہڑا کُجھ تُساں نھیں ڈِیکھ سَگدے، بیشک میکوں ڈر لگدا پَے، اَتے اَللہ تاں عذاب ڈِیوَݨ

		وِچ ٻہوں سخت ہے (٤٨)۔
.49	إِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ غَرَّ هَٰؤُلَاءِ دِينُهُمْ وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ	(یاد کرو) جݙاں جو منافق لوک تے او لوک جنھاں دے دِلاں وِچ کھوٹ ہا، اِیہ آہدے ہَن، جو اِنھاں (مسلماناں) کُوں تاں انھاں دے دِین مغرا ڈِتے، اَتے جھڑا بندہ اَللہ اُتے توکّل کرے، تاں اَللہ تاں ٻہوں زور آور تے وݙی حکمت والا ہے (٤٩)۔
.50	وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ	(اَے رسول) کاش تُوں اُوں وقت ݙیکھیں جݙاں جو فرشتے کُفر کرݨ والیاں دِیاں رُوحاں قبض کریندے ہِن، اَتے او انھاں دے مُونھاں تے اَتے انھاں دِیاں کنّڈاں اُتے دَھک مریندے ہِن تے آہدے ہِن جو (ہُݨ) ساڑ گھتݨ والے عذاب دا مزہ چکھو (٥٠)۔
.51	ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ	اِیہ (عذاب) اُوندی وَجہ کنوں ہے جھڑا کُجھ تہاݙے ہَتھاں اَگوں کیتے بھیجے اَتے اَللہ تاں بیشک بندیاں اُتے ذری وِی ظلم کرݨ والا کائے نھیں (٥١)۔
.52	كَدَأْبِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ	فرعون دِی قوم وانگوں تے انھاں کنوں پہلے دے لوکاں وانگوں (اِی انھاں دا معاملہ ہے) اِنھاں اَللہ دِیاں آیاتاں کنوں اِنکار کر ݙِتا ہا، اِیں ڳالھوں انھاں دے گُناہاں دِی وجہ کنوں او اَللہ دِی پکڑ وِچ آ ڳئے۔ بیشک اَللہ زور آور تے ٻہوں سخت عذاب ݙیوݨ والا ہے (٥٢)۔
.53	ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِّعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَىٰ قَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ	اِیہ (اِیں ڳالھوں وِی) ہے جو در حقیقت اَللہ کہیں نعمت کُوں نھیں بدلیندا، جھڑی اُوں کہیں قوم کُوں ݙِتی ہوندی ہے جے توڑیں او خود آپݨیں آپ کُوں نہ بَدل چھوڑن اَتے بیشک اَللہ سَب کُجھ سُݨݨ والا تے جاݨݨ والا ہے (٥٣)۔
.54	كَدَأْبِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُم	فرعون دِی قوم وانگوں اَتے انھاں لوکاں وانگوں جھڑے جو انھاں کنوں پہلے تھی گزرے ہِن، انھاں وِی آپݨیں رَبّ دِیاں آیاتاں کُوں

	بِذُنُوبِهِمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَونَ وَكُلٌّ كَانُواْ ظَالِمِينَ	کُوڑا آکھیئے بَس انھاں کُوں انھاں دے گناہاں دِی وجہ کنُوں مِٹا چھوڑیا اَتے فرعون دِی قوم کُوں غرق کر چھوڑیا، اَتے او سارے ظلم کرݨ والے لوک ہَن (٥٤)۔
.55	إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِندَ اللّهِ الَّذِينَ كَفَرُواْ فَهُمْ لاَ يُؤْمِنُونَ	بیشک اَللہ دے نزدیک زمین تے چَلݨ والی ساری مخلوقات وِچوں بد ترین او لوک ہِن جنھاں کُفر اِختیار کِیتے وَل او ایمان وِی نھیں گِھن آندے (٥٥)۔
.56	الَّذِينَ عَاهَدتَّ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنقُضُونَ عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لاَ يَتَّقُونَ	(خاص کر) او لوک جنھاں نال تَیں معاہدہ کِیتے، ہر واری اَپݨیں معاہدے کنُوں پھر ویندِن، اَتے او (اِیں گالھ کنُوں) ڈردے وِی نھیں (٥٦)۔
.57	فَإِمَّا تَثْقَفَنَّهُمْ فِي الْحَرْبِ فَشَرِّدْ بِهِم مَّنْ خَلْفَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ	جیکر تُوں انھاں کُوں جنگ وِچ قابو کر گِھنّیں، تاں انھاں کُوں او مار ڈِیوو، جو بعد دے آوݨ والیاں کُوں وِی ڈِرا بھجا ڈِیوے، تے او عِبرت (نصیحت) حاصل کرن (٥٧)۔
.58	وَإِمَّا تَخَافَنَّ مِن قَوْمٍ خِيَانَةً فَانبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَى سَوَاءٍ إِنَّ اللّهَ لاَ يُحِبُّ الخَائِنِينَ	اَتے جیکر تیکوں معاہدے وِچ کہیں قوم دے ہیر پھیر کرݨ دا ڈر لگئے، تاں انھاں دا معاہدہ برابری دے طور تے (اِعلانیہ) انھاں دے مُنّہ تے مارو ، بیشک اَللہ دَغا بازی کرݨ والیاں کُوں پَسند نھیں کریندا (٥٨)۔
.59	وَلاَ يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ سَبَقُواْ إِنَّهُمْ لاَ يُعْجِزُونَ	اَتے او لوک جنھاں کُفر اختیار کِیتے، اِیہ خیال نہ کرن جو او اَگُوں تھی گِئن، بیشک او اَپݨیاں چالاں نال اَساکوں عاجز نھیں کر سَگدے (٥٩)۔
.60	وَأَعِدُّواْ لَهُم مَّا اسْتَطَعْتُم مِّن قُوَّةٍ وَمِن رِّبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدْوَّ اللّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَآخَرِينَ مِن دُونِهِمْ لاَ تَعْلَمُونَهُمُ اللّهُ يَعْلَمُهُمْ وَمَا تُنفِقُواْ مِن شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنتُمْ لاَ تُظْلَمُونَ	اَتے تُساں جتّی تھی سگے، اپݨیں قوت، اَتے بدھے کھڑے تیار گھوڑیاں دے لحاظ نال انھاں دے مقابلے کِیتے تیاری کِیتی رکھو، تاں جو تُساں اِنھاں نال اَللہ دے دشمناں کُوں تے اَپݨیں دشمناں کُوں اَتے انھاں کنُوں علاوہ کوں وِی ڈِرا سَگو، تُساں تاں اِنھاں کُوں نھیں جاݨدے، اَللہ تاں انھاں کُوں خُوب جاݨدے، اَتے اَللہ دے راہ تے جِھڑا کُجھ وی خرچ کریسو، تُہاکوں اُوندا پُورا پُورا اَجر ڈِتا ویسی، اَتے تُہاڈا حق نہ ماریا

		ویسی (٦٠)۔
.61	وَإِن جَنَحُواْ لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ	اَتے جیکر او صلح کرݨ دو جُھک آوِن، تاں تُوں وِی صُلح کِیتے جُھک وَنّج اَتے اللہ اُتے بھروسہ کر، بیشک او چَنگی طرح سُݨݨ والا تے جاݨݨ والا ہے (٦١)۔
.62	وَإِن يُرِيدُواْ أَن يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللّهُ هُوَ الَّذِيَ أَيَّدَكَ بِنَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ	اَتے جیکر او تیکوں دھوکا ݙیوݨ دا اِرادہ کر گھِنّن، تاں وَل تیڈے کِیتے اَللہ کافِی ہے، اَللہ اُوہو تاں ہے جیں آپݨیں مَدد نال تے موماناں دے ذریعے تیڈی ہِمّت بندھائی (٦٢)۔
.63	وَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنفَقْتَ مَا فِي الأَرْضِ جَمِيعاً مَّا أَلَّفَتْ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَـكِنَّ اللّهَ أَلَّفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ	اَتے اُوں اُنھاں موماناں دے دِلّاں وِچ اُلفت بَھر ݙِتی جیکر تُوں او سارا کُجھ خرچ کر ݙیویں ہا، جِہڑا کُجھ زمین تے ہے تاں وِی انھاں دے دِلّاں وِچ اُلفت نہ گھت سَگدا، پَر اَللہ انھاں وِچ (اُنس) پَیدا کر ݙِتے، بیشک اَللہ بَہُوں طاقت وَرتے وَݙی حِکمت والا ہے (٦٣)۔
.64	يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ	اَے نبی ! بَس اَللہ کافی ہے، تیڈے کِیتے وِی اَتے موماناں وِچوں جِنھاں تیڈی پَیروی کِیتی ہے اُنھاں کِیتے وِی (٦٤)۔
.65	يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِن يَكُن مِّنكُمْ عِشْرُونَ صَابِرُونَ يَغْلِبُواْ مِئَتَيْنِ وَإِن يَكُن مِّنكُم مِّئَةٌ يَغْلِبُواْ أَلْفاً مِّنَ الَّذِينَ كَفَرُواْ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لاَّ يَفْقَهُونَ	اَے نبیؐ ! موماناں کُوں جنگ کِیتے اُبھار، جیکر تُہاݙے وِیہ آدمی (لڑݨ وِچ) ثابت قَدم رَہن، تاں او ݙوں سَو اُتے غالب آسگدِن، اَتے جیکر تُہاݙے وِچ (اِیہو جیہے) ہِک سَو آدمی ہِن، تاں جِنھاں لوکاں کُفر اِختیار کِیتا ہوئے اِنھاں وِچوں ہزار اُتے غلبہ پا گھِنسِن، اِیہ تاں ہِک اِجھی قوم ہے جِہڑی (دِینی قوت کُوں) اَصلُوں نھیں سمجھدی (٦٥)۔
.66	الآنَ خَفَّفَ اللّهُ عَنكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفاً فَإِن يَكُن مِّنكُم مِّئَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُواْ مِئَتَيْنِ وَإِن يَكُن مِّنكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُواْ أَلْفَيْنِ بِإِذْنِ اللّهِ وَاللّهُ مَعَ	ہُݨ اَللہ تُہاݙے اُتّوں بار ہَولا کر ݙِتے، کیوں جو اُوکوں پتہ لَگ گِئے، جو تُہاݙے وِچ وِی کمزوری ہے (ہُݨ) جیکر تُہاݙے وِچوں ہِک سَو ثابت قَدم تھِی وَنّجن، تاں او ݙوں سَو اُتے غلبہ پا گھِنسِن، اَتے جیکر تُہاݙے وِچ ہزار ثابت قَدم ہِن، تاں اَللہ دے حُکم نال ݙوں ہزار اُتے غلبہ پا

	الصَّابِرِينَ	گھنسِن، اَتے اَللہ ثابت قدم رَہݨ والیاں نال ہے (٦٦)۔
67.	مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَن يَكُونَ لَهُ أَسْرَىٰ حَتَّىٰ يُثْخِنَ فِي الْأَرْضِ تُرِيدُونَ عَرَضَ الدُّنْيَا وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ	کہیں نبی کوں اِیہ نھیں ٹھہندا جو او قیدی تاں پٹا گھنے، پَر اُوں زمین اُتے کافراں دا کافی سارا لَہو نہ وَہایا ہووے، تُساں لوک دُنیا دے فائدے چہندے وے، پَر اَللہ (چنگی) آخرت چہندے، اَتے اَللہ بَہوں زور آور تے وَڈی دانائی والا ہے (٦٧)۔
68.	لَّوْلَا كِتَابٌ مِّنَ اللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَا أَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ	جیکر اَللہ دِی طرفوں پہلے کوئی لِکھیا ہویا حُکم نہ آندا تاں تُہاڈے اُتے اُوندے بدلے ضرور عذاب آندا جَہڑا کُجھ (فِدیہ) تُساں گِھدے (٦٨)۔
69.	فَكُلُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	پَس تُساں کھاوٗ، پیوٗ، جہڑا کُجھ تُہاکوں غنیمت دے مال وِچوں مِلئے، جہڑا حلال وِی ہے تے پاک صاف وِی، اَتے اَللہ کنُوں ڈِردے رَہو، بیشک اَللہ تاں بخشݨ ہار، تے بَہوں رَحم کرݨ والا ہے (٦٩)۔
70.	يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُل لِّمَن فِي أَيْدِيكُم مِّنَ الْأَسْرَىٰ إِن يَعْلَمِ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِّمَّا أُخِذَ مِنكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	اَے نبیؐ! آکھ ڈے اِنھاں قیدیاں کوں جہڑے تیڈے ہَتھ وِچ ہِن، جو جیکر اَللہ تُہاڈے دِلاں وِچ کوئی نیکی ڈِٹھی، تاں اُوں کنُوں زیادہ کُجھ ڈیسی جہڑا کُجھ تُساں کنُوں کھسیج گئے، اَتے تُہاکوں بخش ڈِیتا ویسی، اَللہ بخشݨ ہار تے ہمیشہ، رحم کرݨ والا ہے (٧٠)۔
71.	وَإِن يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللَّهَ مِن قَبْلُ فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ	جیکر او تیڈے نال دَغا کرݨ چہندِن، تاں اِیہ تاں اِیں کنُوں پہلے وِی اَللہ نال بَد دیانتی کر چُکے ہِن، پَس اُوں اِنھاں کُوں تُہاڈے قبضے وِچ ڈے ڈِتے، اَتے اَللہ سَب کُجھ جاݨݨ والا تے وَڈی دانائی والا ہے (٧١)۔
72.	إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوا وَّنَصَرُوا أُولَٰئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا مَا لَكُم مِّن وَلَايَتِهِم مِّن شَيْءٍ	بیشک جہڑے لوک ایمان گِھن آئِن اَتے ہِجرت کیتی ہے نیں، اَتے اَپݨیں مال دے ذریعے تے آپݨیاں جاناں دے ذریعے اَللہ دِی رَاہ وِچ جہاد کیتے، اَتے جِنھاں (مہاجراں کُوں) جاء ٹِکاݨاں ڈِتے، تے انھاں دِی مَدد وِی کیتی ہے بیشک اِیہے لوک ہِک بَے دے سچّے یار تے مَددگار ہِن، اَتے جہڑے لوک ایمان تاں گِھن آئِن پَر ہجرت کرتے (گھر بار

چھوڑ تے) نھیں آئے، تاں تُہاڈے اُتے انھاں نال سنگت تے حفاظت دِی ذری وِی ذمے واری کائے نھیں جے توڑیں او ہجرت کر تے (گھر بار چھوڑ تے) نہ آوِن اَتے جیکر او دین دے معاملے وِچ تُساں کنُوں مدد منگِن، تاں تُہاڈے اُتے انھاں دِی مدد کرݨ ضروری ہے، پَر اِنجھی قوم دے خلاف کائے نہ جنھاں نال تُہاڈا کوئی معاہدہ تھی چُکیا ہووے، اَتے جھڑا کُجھ تُساں کریندے وَدّے وے اللہ چنگی طرح ڈیکھدا کھڑے (۷۲)۔	حَتّٰى يُهَاجِرُوا ۚ وَإِنِ اسْتَنصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ إِلَّا عَلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَاقٌ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ	
اَتے جھڑے لوک کافر ہِن، انھاں دے بعض آدمی، بعضیاں دے یار تے مددگار ہِن، جیکر تُساں وِی اِیویں نہ کیتا تاں ملک وِچ فِتنہ کھڑا تھی ویسی، تے وَڈا فساد مچ ویسی (۷۳)۔	وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۚ إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُن فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ	.73
اَتے جھڑے لوک اِیمان گھِن آئِن، اَتے ہجرت کیتی ہے اَتے اَللہ دِی راہ وِچ جہاد کیتے، اَتے جنھاں (مہاجراں کوں) جاء ٹکاݨاں ڈِتے، اَتے انھاں دا سہارا بݨِن، بَس اِیہے سچّے مومن ہِن اِنھاں کیتے گُناہاں دِی بخشش ہے، تے وَڈی عِزت والا رِزق ہے (۷٤)۔	وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوا وَّنَصَرُوا أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ۚ لَّهُم مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ	.74
اَتے جھڑے لوک (ہجرت نبویہ دے) بعد اِیمان گھِن آئے ہِن، اَتے انھاں ہجرت وِی کیتی ہے، اَتے تُہاڈے نال رَل تے جہاد وِی کیتا ہے نیں، بَس اِیہ وِی تُہاڈے وِچ شامل ہِن، پَر اَللہ دِی کتاب (قانون) دے مطابق رَت دے رِشتے دار ہِک بئے کنُوں (وراثت وِچ) زیادہ حقدار ہِن، بیشک اَللہ ہَر شئے کوں خُوب جاݨݨ والا ہے (۷۵)۔	وَالَّذِينَ آمَنُوا مِن بَعْدُ وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا مَعَكُمْ فَأُولَٰئِكَ مِنكُمْ ۚ وَأُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ	.75

9- سورۃ التوبۃ

سرائیکی ترجمہ	عربی متن	آیت

.1	بَرَآءَةٌ مِّنَ اللهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدتُّم مِّنَ الْمُشْرِكِينَ	اَللہ تے اُوندے رسول دِی طرفوں اُنھاں مشرکاں کنُوں دستبرداری (لا تعلّقی) دا اِعلان ہے، جِنھاں نال تُساں معاہدے کِیتے ہوئے ہِن (١)۔
.2	فَسِيحُوا فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللهِ وَأَنَّ اللهَ مُخْزِي الْكَافِرِينَ	اِیں گالھوں تُساں ملک وِچ چار مہینے ٹُرو پِھرو (سوچو سمجھو) پر اِیہ پتہ ہووے، جو تُساں اَللہ کُوں عاجز (بے وَسّا) نھیں کر سَگدے، اَتے بیشک اَللہ کافِراں کُوں ذلیل تے خوار کرݨ والا ہے (٢)۔
.3	وَأَذَانٌ مِّنَ اللهِ وَرَسُولِهِ إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ أَنَّ اللهَ بَرِيءٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ وَرَسُولُهُ فَإِن تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللهِ وَبَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ	اَتے اَللہ تے اُوندے رسول دِی طرفوں حجِ اَکبر دے ڈِینہاڑے لوکاں کُوں اِعلان کِیتا ویندے، جو بیشک اَللہ مشرکاں کنُوں لا تعلّق (دستبردار) ہے، اَتے اُوندا رسُول وِی، جیکر تُساں توبہ تائِب تِھی ویندو تاں تُہاڈے کِیتے اِیندے وِچ چنڳائی ہے، اَتے جیکر تُساں مُنّہ وَٹا گِھدا تاں پَتہ ہووے، جو تُساں اَللہ کُوں عاجِز (بے وَسّا) نھیں کر سَگدے، اَتے (اَے رسول) جِنھاں لوکاں کُفر اختیار کِیتے اُنھاں کُوں دردناک عَذاب دِی خبر سُݨا ڈِیوو (٣)۔
.4	إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدتُّم مِّنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنقُصُوكُمْ شَيْئًا وَلَمْ يُظَاهِرُوا عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتِمُّوا إِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ إِلَىٰ مُدَّتِهِمْ إِنَّ اللهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ	مشرکاں وِچوں سوائے انھاں لوکاں دے جِنھاں نال تُساں معاہدہ کِیتا ہوئے، وَل انھاں تُہاڈے نال کوئی گڑبڑ وِی نھیں کِیتی ہے، تاں تُساں اِی انھاں دے نال معاہدیاں کُوں اُنھاں دِی مُدت تئیں پُورا کِیتی رَکّھو، بے شَک اَللہ پرہیزگاراں کُوں یار بݨا گِھندے (٤)۔
.5	فَإِذَا انسَلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرُمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدتُّمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَاحْصُرُوهُمْ وَاقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ فَإِن تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	جَڈاں عزّت تے حرمت والے مہینے لنگھ وَنڄن، تاں وَل مشرکاں کُوں جِتھاں وِی او لَبھن قتل کر چھوڑو، اَتے انھاں کُوں پکڑ گِھنّو، اَتے انھاں کُوں وَلّا چڑھا گِھنّو، اَتے انھاں دِی تاڑ وِچ لُکّݨ دِی ہر جاء وِچ بَہہ رَہو، وَل جیکر او توبہ تائِب تِھی وَنڄݨ اَتے نماز قائِم رَکھِݨ، تے زکٰوۃ ڈِیندے رَہن، تاں انھاں دا رَاہ کھول ڈِیوو، کیوں جو اَللہ بخشݨ ہارا ہے تے بہُوں رحمت بھیڄݨ والا ہے (٥)۔

6.	وَإِنْ أَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْلَمُونَ	اَتے جیکر مشرکاں وِچوں کوئی تیڈی پَناہ آمنگے، تاں اُوکوں پناہ ڈِے ڈِے تاں جو او اَللہ دا کلام سُݨ گھِنّے، وَل اُوکوں اُوندے اَمن دے ٹِکاݨیں تے (بحفاظت) پُچا ڈِے، تے اِیہ اِیں واسطے ہے، جو اِیہ ہِک اِہجی قوم ہِن جھڑی کُجھ نھیں جاݨدی، سَمجھدی (٦)۔
7.	كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِندَ اللَّهِ وَعِندَ رَسُولِهِ إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدتُّمْ عِندَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا اسْتَقَامُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ	بَھلا مشرکاں نال اَللہ دے نزدیک تے اُوندے رسول دے نزدیک کوئی معاہدہ کیویں تھی سگدے، سِوائے انھاں لوکاں دے جِنھاں نال تُساں عزّت تے حرمت والی مَسیت کولھ معاہدہ کِیتے، بَس (جے توڑیں او تُہاڈے نال) سِدّھے تھئے رَہن تاں تُساں وِی اُنھاں نال (کِیتے مُعاہدے اُتے) قائم رَہو، بیشک اَللہ پرہیزگاراں دا یار بݨیا رَہندے ۔(٧)
8.	كَيْفَ وَإِن يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا فِيكُمْ إِلًّا وَلَا ذِمَّةً يُرْضُونَكُم بِأَفْوَاهِهِمْ وَتَأْبَىٰ قُلُوبُهُمْ وَأَكْثَرُهُمْ فَاسِقُونَ	بَھلا اِیہ (معاہدہ) کِیویں تھی تے رِہ سَگدے کیوں جو جَڈاں وِی او تُہاڈے اُتے ذری غلبہ پا گھِنّن تاں نہ تُہاڈے سَکّے سوہرے ہووݨ دا لحاظ رَکھیندِن، تے نہ کہیں معاہدے دِی ذمہ داری دا۔ او آپݨیں مُنّہ دِیاں گالھیں نال تاں تُہاکوں خوش کر گھندِن پَر انھاں دے دِل نھیں مَنیندے، اَتے انھاں وِچوں ڈھیر لوک بے فرمان وِی ہِن (٨)۔
9.	اشْتَرَوْا بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَصَدُّوا عَن سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ	انھاں اَللہ دِیاں آیاتاں دے بدلے وِچ تھوڑے جیہے (دُنیاوی) فائدے چُݨ گھِدّے ہِن، وَل ڈھیر لوکاں کُوں اَللہ دے رَاہ کنُوں ہَٹکیا وِی، بیشک انھاں دے او سَب کرتُوت گندے ہِن، جِھڑے کریندے رِیہے ہِن (٩)۔
10.	لَا يَرْقُبُونَ فِي مُؤْمِنٍ إِلًّا وَلَا ذِمَّةً وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ	اِیہ لوک کہیں اِیمان والے دے حق وِچ نہ تاں رِشتے داری دا کوئی لحاظ کریندِن اَتے نہ کہیں معاہدے دِی ذمہ داری دا، اَتے اِیہے لوک ہِن جِھڑے حَدّاں بَنیں ٹَپ ونجݨ والے ہِن (١٠)۔

.11	فَإِن تَابُواْ وَأَقَامُواْ الصَّلَوٰةَ وَآتَوُاْ الزَّكَوٰةَ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَنُفَصِّلُ الآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ	وَل وِی جیکر اِیہ (آپنْیاں چالاں کنوں) توبہ تائب تِھی ونجن، اَتے نماز اُتے قائم رَہن اَتے زکوٰۃ ڈِتی رَکھن تاں او تُہاڈے دِین دے بِھرا ہِن، اَتے اَساں آپنْیاں آیاتاں کوں اُنھاں کیتے چَنگی طرح کھول تے بیان کریندے ہَیں، جِہڑے کُجھ جاݨدے سَمجھدے ہِن (۱۱)۔
.12	وَإِن نَّكَثُواْ أَيْمَانَهُم مِّن بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُواْ فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُواْ أَئِمَّةَ الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لاَ أَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنتَهُونَ	اَتے جیکر او آپنْیں معاہدے دے بعد آپنْیاں قسماں تڑوڑ ڈیون، اَتے تُہاکوں دِین دے طعنے ڈیون، تاں کافراں دے سَرداراں نال جنگ کر ڈیوو، کیوں جو انھاں دِیاں قسماں تے تاں کوئی اِعتبار اِی کائے نھیں، شاید اِیں طرح او (آپنْیاں کرتوتاں کنوں) رُک وَنجن (۱۲)۔
.13	أَلاَ تُقَاتِلُونَ قَوْماً نَّكَثُواْ أَيْمَانَهُمْ وَهَمُّواْ بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُم بَدَءُوكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ أَتَخْشَوْنَهُمْ فَاللّهُ أَحَقُّ أَن تَخْشَوْهُ إِن كُنتُم مُّؤُمِنِينَ	کیا تُساں اِہجی قوم نال نہ لَڑسو، جیں آپنْیاں قسماں تروڑی رَکھیاں ہِن، اَتے رسول کوں آپنْیں ملک وِچوں کڈھ چھوڑݨ دا پَکّا اِرادہ کر گھدے، اَتے تُہاڈے نال (زیادتی کرݨ وِچ) پہل وِی اُنھائیں کیتی ہے، کیا تُساں اُنھاں کنوں ڈَردے رَہسو، حالانکہ اللہ زیادہ حق دار ہے، جو اُوں کنوں ڈَرو جیکر تُساں (درحقیقت) مسلمان ہیوے تاں (۱۳)۔
.14	قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبْهُمُ اللّهُ بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْزِهِمْ وَيَنصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ	اِنھاں نال جنگ کرو، اللہ انھاں کوں تُہاڈے ہتھیں عذاب وِچ ڈیسی، اَتے اِنھاں کوں ذلیل تے خوار کریسی، اَتے انھاں دے خلاف تُہاکوں مدد ڈیسی اَتے موموناں دِی قوم دے ہاں ٹھار ڈیسی (۱٤)۔
.15	وَيُذْهِبْ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ وَيَتُوبُ اللّهُ عَلَى مَن يَشَاءُ وَاللّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ	اَتے انھاں دے دِلّاں وِچوں کاوڑ کَڈھ چھوڑیسی، اَلبتہ جیندے اُتے اللہ چَہندے رحمت کریندے، اَتے اللہ سَب کُجھ جاݨݨ والا تے وَڈی حِکمت والا ہے (۱۵)۔
.16	أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تُتْرَكُواْ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللّهُ الَّذِينَ جَاهَدُواْ مِنكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُواْ مِن دُونِ اللّهِ وَلاَ رَسُولِهِ وَلاَ الْمُؤْمِنِينَ	کیا تُساں اِیہ سَمجھ گھدّے جو تُہاکوں اِیویں چھوڑ ڈِتا ویسی، جیویں جو اللہ کوں پَتہ اِی کائے نھیں جو تُہاڈے وِچوں کِہڑے کِہڑے لوکاں جہاد کیتے، اَتے انھاں اللہ تے اُوندے رسول دے سِوا، اَتے موموناں

	وَلِيجَةً وَاللّٰهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ	دے سِوا، کہیں کُوں جِگری یار نھیں بݨایا، اَتے اَللہ کُوں اُوندا (پُورا) پَتہ ہے جِہڑا کُجھ تُساں کریندے وَدّے وے (١٦)۔
.17	مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَن يَعْمُرُوا مَسَاجِدَ اللّٰهِ شَاهِدِينَ عَلَىٰ أَنفُسِهِم بِالْكُفْرِ أُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ وَفِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ	مشرکاں دا کوئی حق نھیں بݨدا جو او اَپݨیں آپ اُتے کُفر دِی گواہی ڈِیندے ہوئیں وِی اَللہ دِیاں مَسیتاں کُوں آباد رَکّھن، اِیہے تاں او لوک ہِن جِہڑے آپݨیں کیتی کرتی وِی ضائع کر کھڑِدن، اَتے او ہمیشہ دوزخ دِی بھا وِچ رَہݨ والے ہِن (١٧)۔
.18	إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللّٰهِ مَنْ آمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللّٰهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَن يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ	بیشک اَللہ دِیاں مسیتاں تاں او لوک آباد رَکھ سَگدِن، جِہڑے اَللہ اُتے، اَتے قیامت دے ڈِینہ اُتے اِیمان گِھن آندِن ، اَتے نمازاں قائم کیتی رَکھدِن، اَتے زکوٰۃ ڈِتی رَکھدِن، اَتے سِوائے اَللہ دے کہیں کنُوں نھیں ڈردے، بَس بَہُوں جلدی اِیہے لوک ہدایت پاوݨ والیاں وِچوں تھی ویسِن (١٨)۔
.19	أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ آمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ لَا يَسْتَوُونَ عِندَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ	کیا تُساں حاجیاں کُوں پاݨیں پِلاوݨ اتے حرمت تے عِزّت والی مَسیت کُوں آباد رَکھݨ دے کَم کُوں اُوں شَخص دے کَمّاں دے برابر قرار ڈِیندے وے، جِہڑے جو اَللہ اُتے اَتے قیامت دے ڈِینہ اُتے اِیمان رَکھیندے، اَتے اَللہ دے راہ اُتے جہاد کریندے، اِیہ ڈُوہائیں (قسم دے لوک) اَللہ دے نزدیک ہِکّو جِیہے کائے نھیں، اَتے اَللہ تاں زیادتی کرݨ والی قوم کُوں ہدایت نصیب اِی نھیں کریندا (١٩)۔
.20	الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ أَعْظَمُ دَرَجَةً عِندَ اللّٰهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ	جِہڑے لوک اِیمان گِھن آئے ، اَتے انھاں ہِجرت کیتی ، تے اَللہ دے رَاہ تے اَپݨیں مال تے اَپݨیاں جاناں ڈے تے جہاد کیتا، اُوہے اَللہ دے نزدیک وڈّے دَرجیاں والے ہِن ، اَتے اُوہے اِی مُراداں پاوݨ والے ہِن (٢٠)۔
.21	يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُم بِرَحْمَةٍ مِّنْهُ وَرِضْوَانٍ	اِنھاں دا رَبّ اُنھاں کُوں آپݨیں رَحمت تے اَپݨیں رَضا مَندی دِی،

	وَجَنَّاتٍ لَّهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُّقِيمٌ	اَتے انھاں کِیتے اِہجیاں بہشتاں دِی خوشخبری ڈِیندے جِنھاں وِچ اِنھاں کِیتے ہمیش مِل وَنّجݨ والیاں نعمتاں ہِن (۲۱)۔
.22	خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللّٰهَ عِندَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ	او اِنھاں وِچ ہمیش رہسِن، اِیندے وِچ کوئی شک نھیں جو اَللہ کولوں ٻہُوں وَڈا اَجر (صِلہ) ہے (۲۲)۔
.23	يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا آبَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ	اَے اِیمان گِھن آوݨ والو، تُساں اَپݨیاں پِیوآں تے اَپݨیاں بِھراواں تَئیں کُوں آپݨاں یار تے مَددگار نہ بݨاؤ جیکر او اِیمان دے مقابلے وِچ کُفر کُوں پَسند کریندِن اَتے تُہاڈے وِچُوں جِہڑا وِی انھاں کُوں آپݨاں یار تے مَددگار بݨیسی ، بَس اِیہے لوک اِی ظلم کرݨ والے ہِن (۲۳)۔
.24	قُلْ إِن كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُم مِّنَ اللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللّٰهُ بِأَمْرِهِ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ	(اَے رسول) آکھ ڈے جو جیکر تُہاڈے پِیو، تُہاڈے پُتر، تُہاڈے بِھرا، اَتے تُہاڈِیاں ذالیں اَتے سَوڑے سَکّے سوہرے، اَتے مال، جِہڑے تُساں کمائے ہِن، اَتے کاروبار (تجارت) جِیندے ٹُھپّج ونّجݨ کنُوں تُساں ڈردے وے، اَتے مکان جِہڑے تُہاکوں سوہݨیں لگدِن، اَللہ تے اُوندے رسول کنوں تے اَللہ دے راہ تے جہاد کرݨ والیاں کنُوں تُہاکوں زیادہ چَنگے لگدے ہِن، تاں وَل اِنتظار کرو، جیتوڑیں اَللہ آپݨاں فیصلہ نہ سُݨا ڈیوے، اَتے اَللہ تاں بے فرمان لوکاں دِی قوم کُوں ہدایت نھیں ڈِیندا (۲٤)۔
.25	لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنكُمْ شَيْئًا وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُم مُّدْبِرِينَ	یقیناً اَللہ نے ڈھیر ساریاں جائیں تے تُہاڈی مَدد کِیتی ہے (خاص کر) حُنین دِی جنگ دے ڈِینہ، جَڈاں جو تُہاکوں تُہاڈے ڈھیر ہووَݨ تے مغریا (پُھنّڈا) ڈِتا ہا، پَر او (تعداد) تُہاڈے کہیں کم نہ آئی، اَتے زمین وِی، اَپݨیں اِتنی ساری فراخی دے باوجود، تُہاڈے اُتے تنگ تِھی ڳئی، وَل تُساں مُنّہ پھیر گِھدا تے کنّڈ وَلا ڳیو ہے (۲۵)۔
.26	ثُمَّ أَنزَلَ اللّٰهُ سَكِينَتَهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ	وَل اَللہ اَپݨیں رسول اَتے اِیمان گِھن آوݨ والیاں کُوں تَسلّی کرا ڈِتی،

	وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنزَلَ جُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا وَعذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ	اَتے (مَدد کیتے) اِیجے لشکر جنھاں کُوں تُساں ڈِیکھ نہ سَگئے اَتے انھاں لوکاں اُتے جنھاں کُفر اِختیار کیتا، عذاب بھیجیا، اَتے ایہا اِی جزا (بدلہ) ہے کُفر کرݨ والیاں کیتے (۲۶)۔
.27	ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مِن بَعْدِ ذَٰلِكَ عَلَىٰ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	وَت وِی اللہ جیکوں چاہندے اُوندے اُتے کرم دِی نظر چا بھلیندے، اَتے اللہ بخشݨ ہار تے وَڈا مہربان ہے (۲۷)۔
.28	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَٰذَا وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيكُمُ اللَّهُ مِن فَضْلِهِ إِن شَاءَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ	اَے اِیمان گِھن آوݨ والو! (دراَصل) مشرک پلیت ہِن، اِیں گالھوں انھاں لوکاں کُوں اِیں سال دے بعد عِزّت تے حُرمت والی مَسیت (خانہ کعبہ) دے کولھ وِی نہ آوݨ ڈیوا ہے، اَتے جیکر تُہاکوں غریب تِھی وَنجݨ دا ڈر لگدے تاں اللہ چاہیا تاں بَہُوں جلدی اَپݨیں فضل تے کرم نال تُہاکوں رَجا ڈیسی، بیشک اللہ سَب کُجھ جاݨݨ والا تے وَڈی حِکمت (دانائی) والا ہے (۲۸)۔
.29	قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّىٰ يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَن يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ	اُنھاں لوکاں نال جنگ کیتی رَکھو، جِہڑے اللہ اُتے اَتے قیامت دے ڈینہہ اُتے اِیمان نھیں گِھن آندے، انھاں شَئیں کُوں حرام نھیں مَنیندے جنھاں کُوں اللہ تے اُوندے رسول حرام کیتا ہوئے، اَتے سَچّے دِین (اِسلام) کُوں آپݨاں دین (ضابطۂ حیات) وِی نھیں بݨیندے، توڑے جو او اُنھاں وِچوں ہِن جنھاں کُوں کتاب وِی ڈِتی ہوئی ہے (بَس لڑو) جیتوڑیں او خود آپݨیاں ہتھّاں نال جزیہ نہ ڈیون، اَتے او ہِیݨیں (ماتحت) تِھی تے نہ رہن (۲۹)۔
.30	وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ ذَٰلِكَ قَوْلُهُم بِأَفْوَاهِهِمْ يُضَاهِئُونَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَبْلُ قَاتَلَهُمُ اللَّهُ أَنَّىٰ	اَتے یہودی آہدِن جو عُزیر اللہ دا پُتر ہے، اَتے عیسائی آہدِن، جو مسیح اللہ دا پُتر ہے، اِیہ انھاں دے مُنہ دِیاں (نکمیاں) گالھیں ہِن اِیہ اُنھاں لوکاں دِی رِیس کریندِن، جنھاں پہلے کنوں کُفر اِختیار کیتا ہوئے، اللہ انھاں کُوں تاں ختم کر چھوڑیسے، اِیہ لوک کِڈے ویلے (بَھٹکیے) ویندِن

	يُؤْفَكُونَ	(۳۰)۔
31.	اتَّخَذُوٓاْ أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَاباً مِّن دُونِ اللّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلاَّ لِيَعْبُدُوٓاْ إِلَـهاً وَاحِداً لاَّ إِلَـهَ إِلاَّ هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ	اِنھاں آپݨیاں عالماں کُوں، درویشاں کُوں، اللہ کنُوں ہَٹ تے اَپݨیں رَبُوبئیں (رَبّ) بݨا گھِدن، اَتے مسیح اِبن مریم کوں وِی، حالانکہ انھاں کُوں حُکم ݙِتا گیا ہا جو او ہِکّے معبود دِی عبادت کیتی کرِن، اُوں کنُوں سِوا بِیا کوئی وِی معبود کائنے نھیں، او تاں اِنھاں کنُوں پاک ہے، جِنھاں نال اِیہ لوک اُو کوں شریک کریندِن (۳۱)۔
32.	يُرِيدُونَ أَن يُطْفِئُواْ نُورَ اللّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللّهُ إِلاَّ أَن يُتِمَّ نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ	او چاہندے ہِن، جو اَللہ دے نور کُوں اَپݨیاں پھوکیاں نال وِسما ݙیون، حالانکہ اَللہ ہَئی کوئی ڳالھ نھیں منیندا سِوائے اِیندے جو اَپݨیں نُور کُوں مکمل کر چھوڑے، بھاویں اِیہ ڳالھ کافراں کُوں چنڳی نہ لڳے (۳۲)۔
33.	هُوَ الَّذِيٓ أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ	اَللہ تاں او ہے جیں آپݨیں رسول کُوں ہدایت تے سَچّا دِین ݙے تے بھیڄیا ہے تاں جو اُو کوں ساریاں دِیناں اُتے غالب کر ݙیوے، چاہے اِیہ ڳالھ مشرکاں کُوں بھاوے اِی نہ (۳۳)۔
34.	يَٓا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوٓاْ إِنَّ كَثِيراً مِّنَ الأَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللّهِ وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلاَ يُنفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللّهِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ	اَے اِیمان گھِن آوݨ والے لوکو ! بیشک ٻہُوں سارے عالم تے درویش (فقیر لوک) لوکاں دے مال ناجائز طور تے کھا ویندِن اَتے اَللہ دے رَاہ کنُوں وِی ہَٹکیندِن، اَتے جھڑے لوک سونا تے چاندی کٹھی کریندے رَہندِن، اَتے انھاں کُوں اللہ دے رَاہ تے خرچ نھیں کریندے تاں انھاں لوکاں کُوں دردناک عذاب دِی خبر خوشخبری سُݨا ݙے (۳٤)۔
35.	يَوْمَ يُحْمَى عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَى بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَـذَا مَا كَنَزْتُمْ لأَنفُسِكُمْ فَذُوقُواْ مَا كُنتُمْ تَكْنِزُونَ	اُوں (عذاب والے) ݙینہہ اِیں سونے چاندی کُوں دوزخ دِی بھا وِچ گرم کیتا ویسی، وَل انھاں نال انھاں دے مَتھیاں کُوں، پاسیاں کُوں، تے انھاں دِیاں کنڈیں کُوں داغیا ویسی (آکھیا ویسی) جو اِیہ ہِیوے جھڑا کُجھ تُساں آپݨیں آپ کیتے کٹھا کیتی رَکھیا ہا، (ہُݨ) اُوندا مزہ چکھو جھڑا کُجھ

تُساں جمع کِیتی رَکھیا ہاَ (۳۵)۔		
بیشک مہینیاں دِی گِنتری اَللہ دے نزدیک اَللہ دِی کتاب وِچ بارھاں مہینے توڑیں ہے، اِیہ اُوں ڈِینہ کنُوں ہے جَڈاں اَسماناں تے زمین کُوں بَنْایا گِیا ہاَ، انھاں وِچُوں چار مہینے حُرمت والے (فِتنے فساد کِیتے حرام) ہِن، اِیہو سَچّا تے پَکّا دِین (ضابطۂ حیات) ہے، انھاں مہینیاں وِچ آپْنیاں جاناں اُتے زیادتی نہ کرو، اَتے بیشک پُورے دے پُورے رَل تے مشرکاں نال جنگ کرو، جیویں او کَٹھے تِھی تے تُہاڈے نال لڑدے ہِن، پَر اِیہ جاݨ گِھنّو، جو بے شک اَللہ پرہیزگاراں نال ہے (۳۶)۔	إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِندَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ذَٰلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ فَلَا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ أَنفُسَكُمْ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ	.36
بیشک نَسِی (حرمت والے مہینیاں کُوں اَگُوں پِچُّھوں کر گِھنّݨ) تاں کُفر وِچ ہِک قسم دا وَدھارا ہے، جیندے نال انھاں لوکاں کُوں گُمراہ کِیتا ویندے، جنھاں کُفر اِختیار کِیتا ہوئے او اِیں (حرام مہینے) کُوں ہِک سال تاں حلال قرار ڈے گِھندِن، تے بَئے سال حرام قرار ڈے ڈیندِن، تاں جو او عِدّت (مہینیاں دِی گِنتری) پُوری کر گِھدی وَنّجے، جیکوں اَللہ حرام قرار ڈِتے، بَس اِیں طرح اُوکوں حلال قرار ڈے گِھندِن جیکوں اَللہ حرام کِیتا ہوئے، انھاں کُوں انھاں دے گندے کرتُوت سوہݨیں لگدِن، پَر اَللہ تاں کافراں دِی قوم کُوں ہدایت ڈیندا وِی نھیں (۳۷)۔	إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُحِلُّونَهُ عَامًا وَيُحَرِّمُونَهُ عَامًا لِّيُوَاطِئُوا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ فَيُحِلُّوا مَا حَرَّمَ اللَّهُ زُيِّنَ لَهُمْ سُوءُ أَعْمَالِهِمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ	.37
اَے او لوکو جِہڑے اِیمان گِھن آئیوے، تُہاکوں کِیا تِھی گِئے جو جَڈاں تُہاکوں آکھیا ویندے جو اَللہ دے راہ تے گھروں نِکل آؤ، تاں تُساں زمین کُوں چِمبڑ ویندے وے، کیا تُہاکوں آخرت دے مقابلے وِچ اِیں جہان دِی زندگی زیادہ بھاندی ہے، اِیں جہان دِی زندگی دا سارا مال متال اَگلے جہان تاں بَہُوں تھوڑا اُل پَیسی (۳۸)۔	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمُ انفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ اثَّاقَلْتُمْ إِلَى الْأَرْضِ أَرَضِيتُم بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ فَمَا مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ	.38

.39	إِلَّا تَنفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	جیکر تُساں (جہاد واسطے) باہر نہ نِکلسو تاں او تُہاکوں دَردناک عذاب ڈیسی، اَتے (تُہاڈی بجائے) کہیں بیٔ قوم کُوں بدل تے کھڑا کر گِھنسی، اَتے تُساں اُوکُوں ذری وِی نقصان نہ ڈے سَگسو، اَتے اَللہ تاں ہَر شَئے اُتے پُوری قُدرت (طاقت) رَکھیندے (۳۹)۔
.40	إِلَّا تَنصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَّمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَىٰ وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ	جیکر تُساں (نبی دی) مَدد نہ کریسو، تاں اَللہ اُوندی مدد چا کریسی (یاد کرو) جَڈاں اُوکوں کافراں وِچُوں کَڈھ چھوڑیا ہاَ، تے او ڈُوں وِچُوں ڈُوجھا ہا، اَتے ڈُوہیں غار وِچ ہن، جَڈاں جو اُوں آپڑیں سنگتی کُوں آکھیا جو ڈَر نہ پِیا، بیشک اَللہ اَساڈے نال ہے، بس اَللہ اُوندے دِل کُوں تسلّی ڈِتی، تے اِہجے لشکراں نال اُوندی مدد کیتی جِہڑے اُوکوں نظر نہ آندے ہَن، اَتے کفر اختیار کرݨ والیاں دِی گالھ دا اَکھ نہ رَہیا بلکہ گالھ تاں بس اَللہ دِی بُلند رَہندی ہے، اَتے اَللہ بہُوں زور والا تے وَڈی حکمت والا ہے (٤٠)۔
.41	انْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ	تُساں لوک (جہاد کِیتے) نِکل آوٗ، بَھاویں تُہاڈے کولھ سامان وغیرہ تھوڑا ہے، بھاویں ڈھیر سارا، تے اَللہ دے راہ تے اپڑیں جاناں دے ذریعے جہاد کرو، اِیہ تُہاڈے واسطے بہُوں چَنگی گالھ ہے، جیکر تُساں کُجھ جاݨدے سمجھدے ہِیوے تاں (٤١)۔
.42	لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا لَّاتَّبَعُوكَ وَلَٰكِن بَعُدَتْ عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ وَسَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنفُسَهُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ	جیکر جلدی تھِیندا فائدہ نظر دا اَتے سفر وِی سوکھا سَوّلا لگدا تاں ضرور تیڈے نال ٹُرپوندے، پَر اُنھاں کُوں تاں اِیہ سفر بہُوں اَوکھا تے لَمبا لگیا، (ہُݨ) تاں اَللہ دِیاں قسماں چیسن، جو جیکر اَساں کنُوں تِھی سگیے ہاَ، تاں تیڈے نال ضرور چُلدے، اِیہ لوک آپڑیں آپ دا ستیاناس پے کریندِن اَتے اَللہ خوب جاݨدے جو او اَصلوں کُوڑے ہِن (٤٢)۔
.43	عَفَا اللَّهُ عَنكَ لِمَ أَذِنتَ لَهُمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ	(اَے رسول) اَللہ تیکوں معاف کرے جو تَیں کیوں انھاں کُوں جلدی

مؤکل (چھٹی) ڈے ڈِتی، (نہ ڈیندا) تاں تیڈے اُتے ظاہر تِھی ویندا جو کِہڑے سچّے ہِن، اَتے جاݨ گھندا جو کِہڑے کوڑے ہِن (٤٣)۔	لَكَ الَّذِينَ صَدَقُواْ وَتَعْلَمَ الْكَاذِبِينَ	
(اَے رسول) او لوک جِہڑے اللہ تے، اَتے قیامت دے ڈِینہ تے ایمان رَکھیندے ہِن، تیں کنوں (کڑائیں) مؤکل نھیں منگدے، جو او اَپݨیں مالاں تے آپݨیاں جاناں دے ذریعے جہاد کرݨ کنوں معاف رَکھیئے وَنجن، اللہ تاں پرہیزگاراں دے متعلق چنگی طرح جاݨݨ والا ہے (٤٤)۔	لاَ يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ أَن يُجَاهِدُواْ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ وَاللّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ	.44
اَتے اُوہے لوک تیں کنوں مؤکل منگدن، جِہڑے جو اللہ تے، اَتے قیامت دے ڈِینہ اُتے ایمان نھیں رَکھیندے، اَتے انھاں دے دِل شک وِچ پئے ہوئے ہِن، بَس او آپݨیں شک وِچ حیران پریشان تھئے وَدّے ہِن (٤٥)۔	إِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ	.45
اَتے جیکر او گھروں نِکل آوݨ دا اِرادہ رَکھیندے ہوندے تاں اُوندے کِیتے کُجھ تاں تیاری کریندے، پَر اللہ نے انھاں دے (جہاد کِیتے) اُٹھی کھڑݨ کوں پسند اِی نہ کِیتا، بلکہ انھاں کوں اِیندی توفیق وِی نہ ڈِتی، بلکہ آکھ ڈِتا گیا جو تُساں اتھائیں ہَتھ پیر تروڑ تے بہ رَہݨ والیاں نال بیٹھے رہو (٤٦)۔	وَلَوْ أَرَادُواْ الْخُرُوجَ لأَعَدُّواْ لَهُ عُدَّةً وَلَـكِن كَرِهَ اللّهُ انبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ وَقِيلَ اقْعُدُواْ مَعَ الْقَاعِدِينَ	.46
جیکر اِیہ تُہاڈے نال تِھی تے گھروں نِکل آندے، تاں اُلٹا فساد (مچیندے) بیا کُجھ نہ کریندے، اَتے او تُہاڈے وِچ فساد مچاوݨ کِیتے بھجدے دُھرکدے، اَتے تُہاڈے وِچ اَجݨ انھاں دے کنسو رَکھݨ والے ہِن پَے، اَتے اللہ ظالم لوکاں کوں چنگی طرح جاݨدے (٤٧)۔	لَوْ خَرَجُواْ فِيكُم مَّا زَادُوكُمْ إِلاَّ خَبَالاً ولأَوْضَعُواْ خِلاَلَكُمْ يَبْغُونَكُمُ الْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمَّاعُونَ لَهُمْ وَاللّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ	.47
انھاں تاں (اِیں کنوں) پہلے وِی فتنہ پیدا کرݨ چاہا ہا، اَتے تیڈے خِلاف کاروائیاں کریندے رِیہے، اِیہ توڑیں جو حق (سچّا وعدہ) آگیا،	لَقَدِ ابْتَغَوُاْ الْفِتْنَةَ مِن قَبْلُ وَقَلَّبُواْ لَكَ الأُمُورَ حَتَّى جَاء الْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ	.48

	اللهِ وَهُمْ كَارِهُونَ	اَتے اَللہ دا حُکم پُورا تھی تے رِیہا، جِہڑا اِنھاں کُوں نہ بھاتاں (٤٨)۔
.49	وَمِنْهُمْ مَّن يَقُولُ ائْذَن لِّي وَلاَ تَفْتِنِّي أَلاَ فِي الْفِتْنَةِ سَقَطُواْ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ	اَتے انھاں وِچُوں کوئی اِیہ وِی آہدے، جو میکوں مؤکل ڈِیو چا، اَتے میکوں کہیں اَزمائش وِچ نہ سَٹّو، سُݨ گِھنّو، جو اِیہ لوک اَزمائش وِچ پَے وِی چُکیئے ہِن، اَتے بیشک دوزخ کافراں کُوں وَلھیٹݨ والی ہے (٤٩)۔
.50	إِن تُصِبْكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِن تُصِبْكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُواْ قَدْ أَخَذْنَا أَمْرَنَا مِن قَبْلُ وَيَتَوَلَّواْ وَّهُمْ فَرِحُونَ	جیکر تیکوں کوئی چنگی شَئے نصیب تِھیندی ہے، تاں اُنھاں کُوں اَرمان لگدے اَتے جَڈاں کوئی مصیبت آوَنّجے، تاں اَہدِن جو اَساں تاں پہلے ہِی آپݨیں احتیاطی تدبیر کر گِھدّی ہَئی، اَتے مُنّہ پھیر وینِدن، تے خوش تھیندِن (٥٠)۔
.51	قُل لَّن يُصِيبَنَا إِلاَّ مَا كَتَبَ اللّهُ لَنَا هُوَ مَوْلاَنَا وَعَلَى اللّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ	آکھ ڈِے، جو اَساڈے اُتے کوئی (بُرائی یا بَھلائی) نھیں آسگدی سِوائے اُوندے جِہڑی اَللہ لِکھ ڈِتی ہے، اُوہو اَساڈا مالک (کارساز) ہے اَتے مومن لوک اَللہ اُتے اِی توکّل کریندِن (٥١)۔
.52	قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَا إِلاَّ إِحْدَى الْحُسْنَيَيْنِ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَن يُصِيبَكُمُ اللّهُ بِعَذَابٍ مِّنْ عِندِهِ أَوْ بِأَيْدِينَا فَتَرَبَّصُواْ إِنَّا مَعَكُم مُّتَرَبِّصُونَ	آکھ ڈِے جو تُساں تاں اَساڈے کِیتے ڈُوں چنگائیاں (غازی یا شہید) وِچُوں ہِک چنگائی دے اِنتظار وِچ رَہندے وے پَر اَساں تُہاڈے حق وِچ اِیں گالھ دِی انتظار وِچ ہَیں جو تُہاکوں خود اُوندی طرفوں یا اَساڈے ہَتھّوں اَللہ دَا عذاب نصیب تِھیسے بَس تُساں وِی اُمیداں لائی رَکھو بیشک اَساں وِی تُہاڈے نال اِنتظار کریندے ہَیں (٥٢)۔
.53	قُلْ أَنفِقُواْ طَوْعاً أَوْ كَرْهاً لَّن يُتَقَبَّلَ مِنكُمْ إِنَّكُمْ كُنتُمْ قَوْماً فَاسِقِينَ	آکھ ڈِے جو چاہے تُساں اَپݨیں مال، آپݨیں رُوح نال خرچ کرو، یا بے رُوحے تِھی تے ! تُہاڈی طرفوں او قبول کائے نہ تِھیسِن، بیشک تُساں نافرمان قوم ہِیوے (٥٣)۔
.54	وَمَا مَنَعَهُمْ أَن تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَاتُهُمْ إِلاَّ أَنَّهُمْ كَفَرُواْ بِاللّهِ وَبِرَسُولِهِ وَلاَ يَأْتُونَ الصَّلاَةَ إِلاَّ وَهُمْ كُسَالَى وَلاَ يُنفِقُونَ إِلاَّ	اَتے انھاں کنُوں خَیر خیرات قبول تِھیوݨ وِچ کوئی شَئے رکاوٹ دا باعث کائے نھیں، سِوائے اِیندے جو او اَللہ تے اُوندے رسول دے اِنکاری ہِن، اَتے نماز دو نھیں آندے، آندِن تاں آلس کرتے آندِن،

	وَهُمْ كَارِهُونَ	اَتے اللہ دِی رَاہ تے خرچ کریندِن تاں وِی بے رُوحے تِھی تے کریندِن (٥٤)۔
55.	فَلاَ تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلاَ أَوْلاَدُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللّهُ لِيُعَذِّبَهُم بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ	پَس تُوں اِنھاں دے مال تے انھاں دِیاں اَولاداں ڈیکھ تے حیران تے پریشان نہ تِھی، کیوں جو اللہ چَہندے جو انھاں کُوں اِیں دُنیاوی زندگی (وِچ انھائیں شَئیں دے ذریعے) عذاب ڈیوے، اَتے انھاں دا ساہ نِکلے تاں وِی او کفر دِی حالت وِچ ہووِن (٥٥)۔
56.	وَيَحْلِفُونَ بِاللّهِ إِنَّهُمْ لَمِنكُمْ وَمَا هُم مِّنكُمْ وَلَـكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَفْرَقُونَ	اَتے اِیہ اللہ دِیاں قَسماں چیندِن، جو او تُہاڈے وِچُوں دے ہِن، حالانکہ او تُہاڈے وِچوں دے کائنے نھیں، دَراَصل او ہِک ڈِرو قَوم ہِن (٥٦)۔
57.	لَوْ يَجِدُونَ مَلْجَأً أَوْ مَغَارَاتٍ أَوْ مُدَّخَلاً لَّوَلَّوْاْ إِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُونَ	جیکر انھاں کوں کوئی پناہ گاہ غار یا کتھائیں وَڑ وَنجݨ دِی جاء مِل وَنجے، تاں اِیہ اُڈے مُنّہ کر ویسِن، تے بھج ویسِن (٥٧)۔
58.	وَمِنْهُم مَّن يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَاتِ فَإِنْ أُعْطُواْ مِنْهَا رَضُواْ وَإِن لَّمْ يُعْطَوْاْ مِنهَا إِذَا هُمْ يَسْخَطُونَ	اَتے اِنھاں وِچُوں بعض او ہِن جِہڑے تُہاڈے اُتے صدقات دِی تقسیم وِچ الزام (طعنے) ڈِیندِن جیکر اُنھاں وِچُوں اِنھاں کُوں کُجھ مِل وَنجے تاں خوش ہِن، اَتے جیکر اُوندے وِچُوں کُجھ نھیں مِلدا تاں وِگڑ ویندِن (٥٨)۔
59.	وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوْاْ مَا آتَاهُمُ اللّهُ وَرَسُولُهُ وَقَالُواْ حَسْبُنَا اللّهُ سَيُؤْتِينَا اللّهُ مِن فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللّهِ رَاغِبُونَ	بِیا اِیہ جو اِنھاں کِیتے چَنگا ہوندا، جیکر او اُوندے اُتے راضی تِھی ویندے، جِہڑا کُجھ انھاں کُوں اللہ تے اُوندے رسول ڈِتا ہا، تے اَکھیندے جو اَساکوں اللہ کافِی ہے، پَس اللہ اَساکوں اَپݨیں فضل تے کرم نال ڈیسی، اَتے اُوندا رسول وِی، بیشک اَساں اللہ نال اِی اُمیداں رَکھیندوں (٥٩)۔
60.	إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاء وَالْمَسَاكِينِ وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَارِمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللّهِ	دَراَصل صدقات تاں حق ہے فقیر فُقراء دا، محتاجاں دا، صدقات دا اِنتظام کرݨ والیاں دا، اُنھاں دا جِنھاں دا دِل ہَتھ وِچ کِیتی رَکھݨ ضروری ہے، غلاماں دا انھاں دِیاں گِچیاں چُھڑاوݨ کِیتے، مقروض

	وَابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ	لوکاں دا، اللہ دے راہ تے نِکلے ہوئیاں دا، اَتے مُسافراں دا، اِیہ اللہ دِی طرفوں (اَساڈے اُتے) ہِک فرض ہے، اللہ سَب تُوں زیادہ جاݨݨ والا تے وَݙی حکمت والا ہے (٦٠)۔
.61	وَمِنْهُمُ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أُذُنٌ قُلْ أُذُنُ خَيْرٍ لَّكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ	اَتے اِنھاں وِچوں اِہجے وِی ہِن جہڑے نبی کُوں ݙُکھ ݙیندِن اَتے اَکھیندِن جو اِیہ کناں دا کَچا (لوکاں دے آکھئے لگّ وَنجݨ والا) ہے، آکھ ݙے جو اِیہ تاں اُوہو کُجھ سُݨدے جہڑا تُہاݙے کِیتے چنگائی دا باعث ہے، او اللہ اُتے اِیمان رَکھیندے اَتے مومناں اُتے اعتماد یقین رَکھیندے اَتے رحمت ہے انھاں لوکاں کِیتے جہڑے تُہاݙے وِچوں اِیمان گھن آئن اَتے جہڑے لوک اللہ دے رسول کُوں ݙُکھ ݙیندِن اِنھاں کِیتے وَݙا دردناک عذاب تیار ہے (٦١)۔
.62	يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِيُرْضُوكُمْ وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَقُّ أَن يُرْضُوهُ إِن كَانُوا مُؤْمِنِينَ	اِیہ لوک تُہاݙے اَگُوں اللہ دِیاں قَسماں کھاندِن تاں جو تُہاکُوں خوش کر گھنّن، حالانکہ اللہ تے اُوندا رَسول زیادہ حقدار ہِن جو او انھاں کُوں خوش کرن، جیکر او واقعی اِیمان والے لوک ہِن تاں (٦٢)۔
.63	أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مَن يُحَادِدِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَأَنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا ذَٰلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ	کیا انھاں کُوں پتہ کائے نھیں، جو جہڑا کوئی اللہ تے اُوندے رسول دِی مخالفت کریندے، بَس اُوندے کِیتے تاں دوزخ دِی بھاہ ہے، جیندے وِچ او ہمیشہ رَہسی، اِیہا بہُوں وَݙی ذِلّت ہے (٦٣)۔
.64	يَحْذَرُ الْمُنَافِقُونَ أَن تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُم بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ قُلِ اسْتَهْزِئُوا إِنَّ اللَّهَ مُخْرِجٌ مَّا تَحْذَرُونَ	منافق لوک ݙردے رَہندِن، جو انھاں اُتے کِتھائیں اِہجی کوئی سُورت نازِل نہ تھی پووے جہڑی اُنھاں کُوں اُنھاں دے دِلاں دِیاں ڳالھیں ݙَس ݙیوے، آکھ ݙے جو تُساں مذاقاں کر گھنو، بیشک اللہ اُوں ڳالھ کُوں ظاہر کرݨ والا اِی ہے، جیندے ظاہر تھی وَنجݨ کنُوں تُساں ݙردے وَدّے وے (٦٤)۔
.65	وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ	(اَے رسول) جیکر تُوں انھاں کنُوں پُچھّیں، تاں آکھسِن، جو اَساں

تاں محض شُغل کریندے ہاسے، تے دِل خوش کریندے ہاسے، پچُھو، جو کیا تُساں اَللہ، اُونداں نشانیاں تے اُوندے رسول نال مذاقاں کریندے ہاوے؟ (٦٥)۔	وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِءُونَ	
(ہُݨ) بہانے نہ بݨاؤ، تُساں تاں اِیمان گِھن آوݨ دے بعد کُفر اِختیار کر گِھدے، جیکر اَساں تُہاڈے وِچُوں ہِک ٹولی کوں معاف کر ڈیووں، تاں بِئی ٹولی کوں عذاب وِی ڈیسوں، کیوں جو اِیہ لوک گُنہگار ہِن (٦٦)۔	لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِن نَّعْفُ عَن طَائِفَةٍ مِّنكُمْ نُعَذِّبْ طَائِفَةً بِأَنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ	.66
منافق جُوان تے منافق ذالیں ہِک بئے نال رَلئے ہوئِن، اِیہ گندیاں گالھیں کرݨ کوں آکھیندِن، تے چنگیاں گالھیں کنوں ہٹکیندِن، اَتے آپݨیں ہتھ (خیرات صدقات کنوں) سَوڑے کیتے ہوئِن، اِنھاں اَللہ کوں وِسار ڈِتے، بَس اَللہ وِی اِنھاں کوں پِھٹّا چا کیتے منافق لوک تاں نافرمان اِی ہِن (٦٧)۔	الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ بَعْضُهُم مِّن بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمُنكَرِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ نَسُوا اللهَ فَنَسِيَهُمْ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ	.67
انھاں منافق جُواناں تے منافق ذالیں نال، اَتے کافراں نال (اَللہ) دا وعدہ دوزخ دِی بھا دا ہے جیندے وِچ او ہمیشہ رَہسِن، اِیہا اِنھاں کیتے ڈھیر (سزا) ہے، اَتے انھاں اُتے اَللہ لعنت وِی بھیجی ہے، اَتے انھاں کوں ہمیشہ دا عذاب ہے (٦٨)۔	وَعَدَ اللهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا هِيَ حَسْبُهُمْ وَلَعَنَهُمُ اللهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ	.68
تُساں اُنھاں (منافقاں) وانگوں ہیوے، جِھڑے تُساں کنوں پہلے گُزر چُکیِن، او تُساں کنوں زیادہ زور آور ہِن، تے مال متال تے آل اَولاد وِچ تُساں کنوں ڈھیر ہِن، بَس انھاں آپݨیں حِصّے دے مطابق فائدہ چا گِھدا، اَتے تُساں وِی اَپݨیں حِصّے کنوں بہوں زیادہ فائدہ چاتے، جیں طرح تُساں کنوں پہلے لوکاں اَپݨیں حِصّے دے مطابق فائدہ چا گِھدا ہا، اَتے تُساں وِی فضول بحثاں کیتیاں ہِن، جیں طرح انھاں کیتیاں ہَن، اِیہے او لوک ہِن، جِنھاں دے عمل اِیں دُنیا وِچ وِی تے آخرت	كَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنكُمْ قُوَّةً وَأَكْثَرَ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا فَاسْتَمْتَعُوا بِخَلَاقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُم بِخَلَاقِكُمْ كَمَا اسْتَمْتَعَ الَّذِينَ مِن قَبْلِكُم بِخَلَاقِهِمْ وَخُضْتُمْ كَالَّذِي خَاضُوا أُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ	.69

		کُوں وِی ضائع تھی گِئین، اَتے اِیہے لوک گھاٹا چاوَݨ والے ہِن (٦٩)۔
70.	أَلَمْ يَأْتِهِمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَقَوْمِ إِبْرَاهِيمَ وِأَصْحَابِ مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكَاتِ أَتَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَـكِن كَانُواْ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ	کیا انھاں کولھ انھاں لوکاں دِی خبر نھیں پُنّی، جِھڑے اِنھاں کنُوں پہلے گُزر گِئین، یعنی نُوح دِی، عاد دِی، ثمود دِی تے اِبراہیم دِی قوم دِی، مَدیَن دے لوکاں دِی، تے تباہ کرڈِتیاں گِیاں وَستیاں دے لوکاں دِی خبر، اُنھاں دے رسول اُنھاں کولھ نشانیاں گِھن تے آئے ہِن، پَر اَللہ اِیجا کائے نھیں جو انھاں اُتے ظلم کرے، پَر او خود آپݨیں آپ اُتے ظُلم کریندِن (٧٠)۔
71.	وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاء بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلاَةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللّهَ وَرَسُولَهُ أُوْلَـئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللّهُ إِنَّ اللّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ	اَتے مومن جُوان تے مومن ذالیں ہِک بئے دے سَنگی ہِن، او چَنگے کم کرݨ کِیتے آکھیندِن تے بُرائیاں کنُوں ہٹکیندِن، اَتے نماز پڑھی رَکھدِن تے زَکوٰۃ ڈِتی رَکھدِن، اَتے اَللہ تے اُوندے رسول دِی فرمانبرداری کریندِن، اِیہے لوک ہِن جنھاں اُتے اَللہ دِی رحمت ہوسی، بیشک اَللہ بہُوں زور آور ہے تے وَڈِی حِکمت (دانائی) والا ہے (٧١)۔
72.	وَعَدَ اللّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللّهِ أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ	اَتے مومن جُواناں تے مومن ذالیں نال اَللہ دا اِیجیاں باغاں دا وعدہ ہے جنھاں تلے نہراں وَہندیاں پیاں ہوسِن، او انھاں وِچ ہمیشہ رَہسِن، تے سَدا بہار باغاں وِچ (انھاں کِیتے) صاف سُتھرے مکان ہوسِن، پَر اَللہ دِی رضا مندی اِنھاں سَب تُوں وَڈِی نعمت ہے، اِیہا بہُوں وَڈِی کامیابی ہے (٧٢)۔
73.	يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ	اَے نبی، کافراں تے منافقاں نال جہاد کر، اَتے اُنھاں اُتے سختی کر، اَتے اُنھاں دا ٹِکاݨاں دوزخ ہے، جِھڑی جو وَنج رَہݨ کِیتے بہُوں گندی جاء ہے (٧٣)۔

.74	يَحْلِفُونَ بِاللّٰهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهَمُّوا بِمَا لَمْ يَنَالُوا وَمَا نَقَمُوا إِلَّا أَنْ أَغْنَاهُمُ اللّٰهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنْ يَتُوبُوا يَكُ خَيْرًا لَهُمْ وَإِنْ يَتَوَلَّوْا يُعَذِّبْهُمُ اللّٰهُ عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ	اَللہ دِیاں قسماں چیندِن جو انھاں تاں کُجھ نھیں آکھیا حالانکہ انھاں کُفر دے کلمے بکئِن، اَتے اَپٹیں اِسلام گھِن آوݨ دے بعد انکاری تھی گئِن، اَتے اِہجے کم دا اِرادہ کِیتا جیکوں او نھیں کر سَگئے، اَتے (مسلماناں وِچ) عیب وِی کوئی نھیں ڈِٹھا سِوائے اِیندے، جو اَللہ تے اُوندے رسول اَپٹیں فضل تے کرم نال اُنھاں کوں اَمیر کبیر بݨا ڈِتے، پَس جیکر اِیہ (اِیں روّیے کنوں) توبہ تائب تھی وَنّجن تاں اِیہ انھاں کِیتے چنگائی دِی گالھ ہے، اَتے جیکر پِھر وَنّجن تاں اَللہ انھاں کوں اِیں جہاں تے، اَتے آخرت کوں وِی دردناک عذاب ڈیسی، اَتے انھاں کِیتے زمین تے نہ کوئی یار ہوسی، نہ کوئی مَددگار (٧٤)۔
.75	وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ اللّٰهَ لَئِنْ آتَانَا مِنْ فَضْلِهِ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ الصَّالِحِينَ	اِنھاں وِچُوں بعض اِہجے بندے وِی ہِن، جِنھاں اَللہ نال وعدہ کِیتا ہے جو جیکر او اَپٹیں فضل نال اَساکوں رَجاوے چا تاں اَساں صَدقات خیرات ضرور ڈیسوں، اَتے نیک لوکاں وِچ شامل تھی ویسوں (٧٥)۔
.76	فَلَمَّا آتَاهُمْ مِنْ فَضْلِهِ بَخِلُوا بِهِ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ	پَس جَڈاں اُنھاں کوں (اَللہ) آپٹیں فضل نال دولت مَند کر ڈِتا، تاں اُنھاں اُوندے وِچ کَنجوسی کِیتی اَتے اپٹیں (وعدے کنوں) پِھر گئے، اَتے او ہِن وِی مُنّہ پھیر وَنّجݨ والے (٧٦)۔
.77	فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَىٰ يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ بِمَا أَخْلَفُوا اللّٰهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ	پَس اُنھاں دا حال اِیہ تھیا جو اُوں اُنھاں دے دِلاں وِچ نفاق گھت ڈِتے اُوں ڈِینہ توڑیں جَڈاں جو او اُوندے نال ملاقات کریسِن، کیوں جو اُنھاں اَللہ نال کِیتے ہوئے وعدے دِی برخلافی کِیتی ہے، اَتے او کُوڑ ماری رَکھیندے ہِن (٧٧)۔
.78	أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللّٰهَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ	کیا اِنھاں کوں پَتہ کائے نھیں، جو بیشک اَللہ تاں اُنھاں دے راز اَتے اُنھاں دِی آپس وِچ کُھس پُھس وِی جاݨدا کھڑے، اَتے بیشک اَللہ تاں غیب دِیاں گالھیں چنگی طرح جاݨݨ والا ہے (٧٨)۔

.79	الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لاَ يَجِدُونَ إِلاَّ جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ	اَتے جِہڑے لوک مومن لوکاں دے صدقات ڈیوݨ اُتے وَڈی خوشی نال طنز کریندِن، اَتے اُنھاں دا وِی مَذاق اُڈیندِن، جِنھاں کولھ کُجھ نھیں ہوندا، سِوائے اپݨیں کَمائی دے، اَللہ وی اِہجیاں لوکاں اُتے مذاق کِیتا ہے، جو انھاں کِیتے ہِک دَردناک عذاب (مقرر) ہے (٧٩)۔
.80	اسْتَغْفِرْ لَهُمْ أَوْ لاَ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِن تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَن يَغْفِرَ اللّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُواْ بِاللّهِ وَرَسُولِهِ وَاللّهُ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ	(اَے رسول) تُوں اُنھاں کِیتے بخشش مَنگ یَا انھاں کِیتے بخشش نہ مَنگ، (برابر ہے) کیوں جو تُوں انھاں کِیتے سَتّر واری وِی بخشش کیوں نہ مَنگیں، تاں وِی اَللہ انھاں کُوں معاف کائے نہ کریسی، اِیہ اِیں گالھوں ہے جو او اَللہ دے تے اُوندے رسول دے مُنکر (انکاری) ہِن، اَتے اَللہ نافرمان لوکاں دِی قوم کُوں سِدّھا رَاہ نھیں ڈیکھیندا (٨٠)۔
.81	فَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ خِلاَفَ رَسُولِ اللّهِ وَكَرِهُواْ أَن يُجَاهِدُواْ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللّهِ وَقَالُواْ لاَ تَنفِرُواْ فِي الْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَّوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ	(غزوۂ تبوک وِچ) پِچھُوں رَہ وَنّجݨ والے لوک اَللہ دے رسول دِی حُکم عدولی کرتے بَہہ رہݨ اُتے خوش تھئے، اَتے اِیں گالھ کُنُوں کریہت کِیتونے، جو آپݨاں مال متال تے آپݨیاں جاناں دے حوالہ نال اَللہ دِی رَاہ تے جہاد کرن، بلکہ (بِنھاں کُوں وِی) اَکھیُونے جو اِیں سَخت گرمی وِچ (جنگ کرݨ) نہ وَنّجو، (اَے رسول) تُوں آکھ ڈِے جو دوزخ دِی بھا تاں اِیں گرمی کُنُوں وِی بَہُوں زیادہ گرم ہے) چَنّگا ہا) جو او اِیں گالھ کُوں سَمجھن ہا (٨١)۔
.82	فَلْيَضْحَكُواْ قَلِيلاً وَلْيَبْكُواْ كَثِيرًا جَزَاء بِمَا كَانُواْ يَكْسِبُونَ	بَس تھوڑا جیہا کِھل گھِنّن، اُنھاں کِیتے رووَݨ ڈھیر پَے، کیوں جو اُنھاں رووݨیں آپݨیاں اُنھاں کرتُوتاں تے جِہڑے او کریندِن (٨٢)۔
.83	فَإِن رَّجَعَكَ اللّهُ إِلَى طَآئِفَةٍ مِّنْهُمْ فَاسْتَأْذَنُوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُل لَّن تَخْرُجُواْ مَعِيَ أَبَدًا وَلَن تُقَاتِلُواْ مَعِيَ عَدُوًّا	جیکر اَللہ تیکوں انھاں دِی ہِک ٹولی دو وَلا گھِنّ وَنّجے، تے او تَیں کُنُوں (جہاد تے) چُلݨ دِی اِجازت مَنگݨ تاں آکھ ڈِیویں، جو تُساں اَگُوں تے میڈے نال کڈائیں وِی نھیں چُل سَگدے، اَتے نہ میڈے نال رَل

	إِنَّكُمْ رَضِيتُم بِالْقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُواْ مَعَ الْخَالِفِينَ	تے دُشمن نال جَنگ کر سَگدے وے، بیشک تُساں پہلی واری وِی (گھر) بہ رہݨ اُتے خوش تھئے ہاوے، (ہݨ وِی) پچھُوں رہ وَنجݨ والیاں نال بیٹھے رہو (٨٣)۔
.84	وَلاَ تُصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِّنْهُم مَّاتَ أَبَداً وَلاَ تَقُمْ عَلَىَ قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُواْ بِاللّهِ وَرَسُولِهِ وَمَاتُواْ وَهُمْ فَاسِقُونَ	اَتے جیکر انھاں وِچوں کوئی مَر وَنجے، تاں کڈائیں وِی اُوندی نماز (جنازہ) نہ پڑھائے، اَتے نہ (اُوندی قبر تے دَفن کرݨ کیتے) کھڑائے، بیشک او اَلله تے اُوندے رسُول نال کُفر کریندے رہیہن، اَتے او موئے، تاں بے فرمان تھی تے موئے (٨٤)۔
.85	وَلاَ تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَأَوْلاَدُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللّهُ أَن يُعَذِّبَهُم بِهَا فِي الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ	اَتے تیکوں اُنھاں دے مال متال تے اُنھاں دِیاں اَولاداں حیران تے پریشان نہ کرن، بیشک اَلله اِیہ چہندے جو اُنھاں کُوں اِیں دُنیا وِچ اِنھاں شئیں دے حوالے نال عذاب ڈیوے، اَتے اُنھاں دا ساہ نِکلے تاں وِی او کُفر دِی حالت وِچ ہووِن (٨٥)۔
.86	وَإِذَآ أُنزِلَتْ سُورَةٌ أَنْ آمِنُواْ بِاللّهِ وَجَاهِدُواْ مَعَ رَسُولِهِ اسْتَأْذَنَكَ أُوْلُواْ الطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُواْ ذَرْنَا نَكُن مَّعَ الْقَاعِدِينَ	اَتے جڈاں وِی کوئی سورت اِیں ڳالھ دِی نازِل تھئی ہے، جو اَلله اُتے اِیمان گھن آؤ، اَتے اُوندے رسول نال رَل تے جہاد کرو، تاں اُنھاں وِچوں دے دولتمند لوک مُوکل (معافی) مَنگݨ لگ پوندِن، اَتے اَکھیندِن جو اَساکوں تاں چھوڑی اِی وَنجو، اَساں پچھُوں بہ رہݨ والیاں نال اِی رَل بہسُوں (٨٦)۔
.87	رَضُواْ بِأَن يَكُونُواْ مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لاَ يَفْقَهُونَ	انھاں اِیں ڳالھ کُوں پَسند کِیتے، جو او پچھُوں رہ وَنجݨ والیاں (ذالیں) نال بیٹھے رہن، بَس انھاں دے دِلّاں تے مُہر لا ڈِتی ڳئی ہے، اِیں واسطے او اِیں ڳالھ کُوں سَمجھدے وِی نھیں (٨٧)۔
.88	لَكِنِ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُواْ مَعَهُ جَاهَدُواْ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ وَأُوْلَئِكَ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ وَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ	لیکن رسُول نے اَتے انھاں لوکاں نے جھڑے اُوندے نال اِیمان گھن آئے ہِن، آپݨیں مال متال تے آپݨیاں جاناں دے ذریعے جہاد کِیتا، بَس اِنھاں لوکاں کِیتے ساریاں چنگیاں شئیں ہِن، اَتے اِیہے وڈی مُراد

		پاوَنڑ والے ہِن (۸۸)۔
.89	أَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ	اَللہ انھاں کِیتے اِیجھے باغات تیار کِیتے ہوئِن جِنھاں تلے نہراں وہندیاں وَگدیاں پئین، او انھاں وِچ ہمیش کِیتے رَہسِن، اِیہ ہِک شاندار کامیابی ہے (۸۹)۔
.90	وَجَاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ	اَتے غریب بَدُّوآں وِچُوں وِی عُذر پیش کرنڑ والے کُجھ لوک آئے، تاں جو انھاں کُوں وِی مُوکل (چُھٹی) ڈِتی وَنجے، بَس او بہ رِیہے اُنھاں نال جِنھاں اَللہ تے اُوندے رسول نال وَفادار رَہنڑ دا کُوڑ ماریا ہا، اِنھاں وِچُوں کافر تھی وَنجنڑ والیاں کُوں بَہُوں جلدی دَردناک عذاب نصیب تھیسی (۹۰)۔
.91	لَّيْسَ عَلَى الضُّعَفَاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضَىٰ وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ مَا يُنفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُوا لِلّٰهِ وَرَسُولِهِ مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِن سَبِيلٍ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	کمزوراں تے بیماراں تے انھاں لوکاں اُتے جِہڑے کُجھ وِی خرچ نہ کر سَگدے ہِن کوئی اعتراض کائے نھیں، کیوں جو او تاں دِلّوں اَللہ تے اُوندے رسول نال مخلص (وفادار) ہِن، نیک کَم کرنڑ والیاں اُتے وِی کوئی اِعتراض کائے نھیں، اَتے اَللہ تاں بخشنڑ ہار تے بَہُوں رحم کرنڑ والا ہے (۹۱)۔
.92	وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا أَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَا أَجِدُ مَا أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوا وَّأَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ حَزَنًا أَلَّا يَجِدُوا مَا يُنفِقُونَ	اَتے انھاں لوکاں اُتے وِی کوئی اِلزام کائے نھیں جَڈاں جو او تیڈے کولھ آئِن تاں جو تُوں اُنھاں کُوں (جہاد کِیتے) کوئی سواری لَبھ ڈِے، تَیں آکھیا، جو تُہاڈے کِیتے میڈے کولھ سواری کائے نھیں تے او وَل گئے، اَتے انھاں دِیاں اَکھیں وِچُوں اَرمان دِیاں ہَنجُوں وَہندیاں پِیاں ہِن، جو خرچ کرنڑ کِیتے اُنھاں کُوں کُجھ وِی نہ لَبھدا ہا (۹۲)۔
.93	إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ وَهُمْ أَغْنِيَاءُ رَضُوا بِأَن يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطَبَعَ اللّٰهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ	بیشک اِلزام تاں اُنھاں اُتے ہے، جِہڑے تیڈے کنُوں پِچُھّوں رہ وَنجنڑ دِی مؤکل منگدِن، اَتے او ہِن وِی وَڈے دولتمند، او اِیں گالھ تے راضی ہِن، جو پِچھُّوں رہ وَنجنڑ والیاں نال رَل وَنجن، بَس انھاں

	لَا يَعْلَمُوْنَ	کوں کجھ وی سمجھ نھیں آندی (۹۳)۔

.94	يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُل لَّا تَعْتَذِرُوا لَن نُّؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَّأَنَا اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ وَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	او لوک تُہاڈے اَگوں عُذر آکریسن جڈاں جو تُساں اُنھاں دو (جہاد کنُوں) وَل آسو، صاف صاف آکھ ڈِے جو بہانے نہ بٹاؤ، تُہاڈی کوئی گالھ نِسے منیندے کیوں جو اَساکوں تاں اللہ تُہاڈیاں ساریاں خبراں ڈِے ڈِتّن، اَجھو اللہ تے اُوندا رسول تُہاڈے عملاں کُوں پیا وِی ڈیکھ گھنسِن، وَل تُساں اُوں دو ڳھن آئے ویسو جہڑا جو غیب دا عِلم تے تُہاڈیاں ظاہر دیاں گالھیں جاݨدا کھڑے بَس او تُہاکوں ڈسا ڈیسی، جو تُساں کیا کُجھ کریندے ریہے وے (٩٤)۔
.95	سَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوا عَنْهُمْ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ إِنَّهُمْ رِجْسٌ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ	بَس جڈاں تُساں اُنھاں دو وَل آسو، تاں او تُہاڈے اَگوں اللہ دیاں قسماں چیسن، تاں جو تُساں اُنھاں کنُوں درگزر کرو، بس تُساں اُنھاں کُوں اُنھاں دے حال تے چھوڑ ڈیوو، کیوں جو او اَصلوں پَلیت ہِن، اَتے اُنھاں دے رہݨ کیتے دوزخ ہے، اِیہ بدلہ ہے اُوندا جہڑا جو عمل او کماندے رِیہن (٩٥)۔
.96	يَحْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِن تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَىٰ عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ	او قسماں کھاسِن تاں جو تُساں اُنھاں اُتے راضی تھی ونّجو، جیکر تُساں اُنھاں اُتے راضی وِی تھی ڳیو ہے تاں وِی اللہ تاں بیشک نافرمان قوم تے راضی نھیں تھیندا (٩٦)۔
.97	الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ	عرب بدّو کفر تے منافقت دے لحاظ نال بہُوں سخت ہِن، اَتے اِیہ اِیں ڈا دے کائے نھیں، جو اِیہ (شریعت دیاں) حدّاں بنیاں کُوں نہ جاݨ سَگِن جہڑیاں اللہ اَپݨیں رسول اُتے نازل کیتِن، اَتے اللہ تاں سب کُجھ جاݨݨ والا تے وَڈی حِکمت والا ہے (٩٧)۔
.98	وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَن يَتَّخِذُ مَا يُنفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُ بِكُمُ الدَّوَائِرَ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ	اَتے عرب بدواں وِچوں کُجھ اِیجھے وِی ہِن، جہڑے جو (اللہ دِی راہ تے) کُجھ خرچ کرݨ کُوں چٹّی سمجھدے ہِن، اَتے تُہاڈے اُتے زمانے دیاں مصیبتاں آوݨ دِی تانگھ وِچ رہندِن، حالانکہ خود اُنھاں اُتے

پَہوں گندی مصیبت آئی ہوئی ہے، اَتے اللہ چنگی طرح سُنڑدا تے جاݨدا کھڑے (۹۸)۔		
اَتے عربی بدواں وِچوں اِہجے وی ہِن، جہڑے اللہ اُتے تے قیامت دے ݙینہ اُتے ایمان رکھیندِن اَتے جہڑا کُجھ خرچ کریندِن اُوکوں اللہ دے قرب دا اَتے رسول دِیاں دُعائیں دا وسیلہ سمجھدِن، ٹھیک ہے جو اِیہ انھاں کِیتے قرب دا موجب اِی ہے، بَس اِجھو اللہ اُنھاں کُوں آپݨیں رحمت وِچ گھن گھنسے، بے شک اللہ بخشݨ ہار تے وݙی رحمت والا ہے (۹۹)۔	وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَن يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنفِقُ قُرُبَاتٍ عِندَ اللَّهِ وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِ أَلَا إِنَّهَا قُرْبَةٌ لَّهُمْ سَيُدْخِلُهُمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	.99
اَتے مہاجراں وِچوں تے انصار وِچوں جنھاں اِیمان گھن آوݨ وِچ ساریاں توں پہل کیتی ہے اَتے او لوک جنھاں نیک کماں وِچ اُنھاں دی پیروی کیتی ہے، اللہ اُنھاں تے خوش ہے، اَتے او اللہ اُتے راضی ہِن، اَتے اُنھاں کِیتے اِہجے بہشتی باغ تیار ہِن، جنھاں تلے نہراں وگدیاں وہندیاں پیئن، او اُنھاں وِچ ہمیشہ رہسن، اِیہ ہِک وݙی مرادوندی والی ڳالھ ہے، (۱۰۰)۔	وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُم بِإِحْسَانٍ رَّضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتَهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ	.100
اَتے عربی بدواں وِچوں جہڑے تیݙے نیڑے تیڑے رہندِن، بعضے منافق ہِن، اَتے کُجھ مدینے والیاں وِچوں وی ہِن، جہڑے جو نفاق دی آخری حد توڑیں پُجیئے ہوئِن، توں اُنھاں کُوں نِھیں جاݨدا اَساں جاݨدے ہَیں، اَجھو اَساں اُنھاں کُوں ݙوڑے عذاباں وِچ سٹیسوں وَل اُنھاں کُوں ہِک وݙے عذاب دو ہکّل ݙِتا ویسی (۱۰۱)۔	وَمِمَّنْ حَوْلَكُم مِّنَ الْأَعْرَابِ مُنَافِقُونَ وَمِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُوا عَلَى النِّفَاقِ لَا تَعْلَمُهُمْ نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ سَنُعَذِّبُهُم مَّرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّونَ إِلَىٰ عَذَابٍ عَظِيمٍ	.101
اَتے کُجھ بئے لوک وی ہِن، جنھاں اَپݨیاں گناہاں کُوں بالکل مَن گھدے، پَر اُنھاں رَلا مِلا ݙِتے اَپݨیں نیک عملاں کُوں ݙوجھے گندے کرتُوتاں نال، اَجھو اللہ اُنھاں دِی توبہ قبول چا کریسے، بیشک اللہ بخشݨ	وَآخَرُونَ اعْتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا عَسَى اللَّهُ أَن يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	.102

		ہار تے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے (۱۰۲)۔
103.	خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلَوَاتَكَ سَكَنٌ لَّهُمْ وَاللهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ	اُنھاں دے مال متال وِچوں صدقہ (زکوٰۃ) گِھن گِھن، تاں جو تُوں ایندے ذریعے اُنھاں کُوں ظاہری طور تے وِی صاف سُتھرا کر چھوڑ، اَتے اِنھاں کِیتے چنگائی دِی دُعا منگ چھوڑ. بیشک اِیہ اُنھاں کِیتے تسلّی دا باعث ہے، اَتے اللہ چنگی طرح سݨݨ والا تے جاݨݨ والا ہے (۱۰۳)۔
104.	أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ اللهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ	کیا او نھیں جاݨدے، جو بیشک اللہ اِی اپݨیاں بندیاں دِی توبہ قبول کریندے، اَتے صدقہ خیرات گھندے، اَتے بیشک اللہ اِی ہے جہڑا ہمیشہ بہُوں مہربانی کرݨ تے آویندے (۱۰٤)۔
105.	وَقُلِ اعْمَلُوا فَسَيَرَى اللهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَسَتُرَدُّونَ إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	(اے رسول) آکھ ڈِے جو (چنگے) عمل کِیتی رکھو، اَجھو اللہ، تے اُوندا رسول تے مومن لوک وِی تُہاڈے عملاں کُوں ڈیکھ گِھنسِن، اَتے اَلبتہ تُساں وَلائے ویسو، اُوں دو جہڑا غیب کُوں وِی جاݨدے تے ظاہر کُوں وِی، بَس او تُہاکُوں چتا ڈیسی، جہڑا کُجھ تُساں کِیتی رکھیئے (۱۰۵)۔
106.	وَآخَرُونَ مُرْجَوْنَ لِأَمْرِ اللهِ إِمَّا يُعَذِّبُهُمْ وَإِمَّا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَاللهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ	اَتے بے کئی شخص ہِن جنھاں کُوں اللہ دے حکم آوݨ تئیں ڈِھل ڈِتی گئی ہے، یا تاں اُنھاں کُوں عذاب ڈیسے، یا اُنھاں دِی توبہ قبول کر گِھنسے، اَتے اللہ چنگی طرح جاݨݨ والا تے بہُوں دانائی والا ہے (۱۰٦)۔
107.	وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ وَإِرْصَادًا لِّمَنْ حَارَبَ اللهَ وَرَسُولَهُ مِن قَبْلُ وَلَيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَىٰ وَاللهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ	اَتے جنھاں لوکاں (دعوتِ حق کُوں) نقصان پچاوݨ کِیتے کُفر اِختیار کرݨ کِیتے، اَتے موموناں وِچ پھٹ میلہ گھتݨ کِیتے ہِک مَسیت بݨائی ہے، اَتے ہر اُوں شخص کِیتے ہِک تاڈا بݨائے جیں کہیں اِیں کنُوں پہلے اللہ تے اُوندے رسول نال لڑائی کِیتی ہے، ایندے باوجود قسماں کھاسِن جو اَساں تاں لوکاں نال بھلائی دے سِوا بیا کوئی اِرادہ وِی نھیں کِیتا، پر اللہ گواہی ڈیندے جو اِیہ اَصلوں کوڑ مریندِن (۱۰۷)۔
108.	لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا لَّمَسْجِدٌ أُسِّسَ عَلَى	ایندے وِچ (نماز کِیتے) کڈاہیں وِی کھڑا نہ تھیوݨاں، اَلبتہ اُوں مَسیت دا

	التَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَن تَقُومَ فِيهِ فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَن يَتَطَهَّرُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَّهِّرِينَ	جیندی بُنیاد پہلے ڈِینّہ کنُوں تقوے تے رَکھی گئی ہووے، زیادہ حق بٹدے، جو تُوں اُوندے وِچ (نماز کِیتے) وَنج کھڑا تِھیا کر، اُوندے وِچ تاں او لوک ہوندِن، جِہڑے نیک پاک رَہݨ پسند کریندِن، اَتے اللہ وِی نیک پاک لوکاں کُوں پسند کریندے (۱۰۸)۔
.109	أَفَمَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَىٰ تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَم مَّنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَىٰ شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَانْهَارَ بِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ	بَھلا جئیں شخص اَپݨیں مَسیت دِی بُنیاد اللہ کنُوں ڈرݨ اَتے اُوندی رَضا مندی تے رَکھی ہووے، او اُوں کنُوں چَنگا نھیں، جِہڑا جو اَپݨیں عمارت دِی بنیاد دریا دِی بُھردی بَھر تے رَکھے، جِہڑی جو اُوندے بݨاوَݨ والے کُوں دوزخ دِی بَھاہ وِچ سَٹّے اَتے اللہ اَپݨیں اُتے ظلم کرݨ والی قوم کُوں کوئی ہدایت (دین دِی سمجھ) نھیں ڈِیندا (۱۰۹)۔
.110	لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِيبَةً فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَن تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ	اُنھاں دِی اِیں عمارت کُوں، جئیں اُنھاں دے دِلاں وِچ شک گھت ڈِتّن بیا تاں کوئی زوال کائے نھیں، سِوائے اِیندے جو اُنھاں دے دِلاں کُوں اَنج اَنج کر ڈِیسی اَتے اللہ چَنگی طرح جاݨݨ والا تے وَڈی حِکمت والا ہے (۱۱۰)۔
.111	إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَىٰ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُم بِأَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَاةِ وَالْإِنجِيلِ وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُم بِهِ وَذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ	بیشک اللہ مومناں کنُوں اُنھاں دِیاں جاناں تے اُنھاں دے مال متال مُل گِھن گِھدّن، اِیندے بدلے اُنھاں کِیتے بہشت تیار ہے، او لوک اللہ دے راہ تے لڑائی کریندِن، مریندِن، یا مارے ویندِن (اِیں بہشت دا) اُنھاں نال سچّا وعدہ ہے، جِہڑا توریت، اَنجیل تے قُرآن وِچ وِی ہے، اَتے خُدا کنُوں زیادہ وعدہ پورا کرݨ والا کوݨ ہے، بَس خوش تِھیوو اُوں سودے تے جِہڑا تُساں اُنھاں نال کر گِھدے اَتے اے بَہُوں وَڈی مرادوندی دِی گالھ ہے (۱۱۱)۔
.112	التَّائِبُونَ الْعَابِدُونَ الْحَامِدُونَ السَّائِحُونَ الرَّاكِعُونَ السَّاجِدُونَ	(اللہ دو) وَل آوݨ والے، اُوندی عبادت کرݨ والے، حمد پڑھݨ والے اُوندی راہ تے نِکل کھڑݨ والے، رکوع کرݨ والے، سَجدے ڈِیوݨ

	الآمِرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّاهُونَ عَنِ الْمُنكَرِ وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللّٰهِ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ	والے، بھلائی دا حکم کرݨ والے، تے بُرائی کنُوں ہٹکݨ والے اَتے اللہ دِیاں حدّاں بنیاں (پابندیاں) تے قائم رَہݨ والے، پَس اِہجیاں مومناں کُوں خوشخبری سُݨا ڈِے (۱۱۲)۔
.113	مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَن يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولِي قُرْبَىٰ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ	نبی واسطے اَتے اُنھاں واسطے جھڑے ایمان گھن آئے ہِن، ٹھیک کائے نھیں جو او مشرکاں کِیتے بخشش دِی دُعا منگن، چاہے او اُنھاں دے سوڑے سکّے کیوں نہ ہووِن، خاص کر جڈاں جو اُنھاں کِیتے اِیہ واضح تھی چکئے، جو او دوزخ وِچ رَہݨ والے ہِن (۱۱۳)۔
.114	وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَن مَّوْعِدَةٍ وَعَدَهَا إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِّلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ	اَتے اِبراہیم واسطے آپݨیں پیو کِیتے بخشش منگݨ جائز نہ ہَئی پَر مجبوری اِیہ ہَئی جو اِنھاں اُوندے نال ایندا وعدہ کیتا ہوئیا ہا پَس جھڑے ویلے اُوندے متعلق پتہ لگیا جو او اللہ دا دُشمن ہے تاں او اُوں کنُوں پَرے تھی گئے، بیشک اِبراہیم وڈا دَرد مَند تے بَہُوں تحمّل والا ہا (۱۱٤)۔
.115	وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ هَدَاهُمْ حَتَّىٰ يُبَيِّنَ لَهُم مَّا يَتَّقُونَ إِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ	اَللہ تاں اِہجا کائے نھیں، جو کہیں قوم کُوں ہدایت ڈِیوݨ دے بعد گمراہ قرار ڈے ڈِیوے، جے توڑیں جو اُنھاں کُوں اِیہ چنگی طرح ڈَسا نہ ڈِیوے جو کِہڑیاں شئیں کنُوں بچ تے رہن، بیشک اللہ ہر شئے کُوں چنگی طرح جاݨݨ والا ہے(۱۱۵)۔
.116	إِنَّ اللّٰهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللّٰهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ	بیشک اَسماناں تے زمین دِی بادشاہی اللہ دِی ہے اُوہو جیویندے تے اُوہو مریندا وِی ہے اَتے تُہاڈے کِیتے اللہ کنُوں سِوا بِیا کوئی نِگہبان تے مددگار رہے وِی کائے نہیں (۱۱٦)۔
.117	لَقَد تَّابَ اللّٰهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِن بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ فَرِيقٍ مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ بِهِمْ	بیشک اللہ نے نبی دے، مہاجراں دے اَتے اَنصار دے، حال تے توجہ کیتی ہے جھڑے تنگی تے مصیبت دے وقت وِی (نبی) دے نال تھئے رہیے ہِن، بلکہ اُنھاں دِی جھڑی ٹولی دے دِل پھر وَنجݨ والے ہَن اُنھاں دے حال تے وِی توجہ کیتی، بیشک اُنھاں کِیتے اللہ بَہُوں

	رَءُوفٌ رَّحِيمٌ	مہربان تے وڈے رَحم والا ہے (۱۱۷)۔
.118	وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خُلِّفُوا حَتَّىٰ إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَن لَّا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ	اَتے اُنھاں تریں ۳ شخصاں اُتے وِی (توجہ کیتی) جِنھاں دا معاملہ خالی چھوڑ ڈِتا گیا ہا، اِیہ توڑیں جو اُنھاں کوں زمین تنگ لگݨ پے گئی، توڑے جو او بہوں مُوکلی ہے، اَتے اُنھاں دِیاں جاناں وِی اُنھاں کوں بار لگدیاں ہِن، اَتے سمجھ گھدونیں جو اللہ کنوں سوا کہیں ہَئی جاء اُنھاں کوں پناہ نھیں ملݨیں، اللہ وِی اُنھاں اُتے مہربانی کیتی، تاں جو او توبہ تائب تھی تے اُوندو آوَنجن، بیشک اللہ توبہ قبول کرݨ والا تے وَڈی رحمت والا ہے (۱۱۸)۔
.119	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ	اے اِیمان گھن آوݨ والو، اللہ کنوں ڈردے رَہوو، اَتے راستباز (سچّے) بندیاں نال تھئے رَہوو (۱۱۹)۔
.120	مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُم مِّنَ الْأَعْرَابِ أَن يَتَخَلَّفُوا عَن رَّسُولِ اللَّهِ وَلَا يَرْغَبُوا بِأَنفُسِهِمْ عَن نَّفْسِهِ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطَئُونَ مَوْطِئًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوٍّ نَّيْلًا إِلَّا كُتِبَ لَهُم بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ	مدینے دے رَہݨ والیاں کیتے، اَتے اُنھاں دے اِڈوں اُڈوں رَہݨ والے عَرب بَدواں کیتے وِی مناسب نہ ہا، جو اللہ دے رسول کنوں پچھوں گھر بہہ وَنجن اَتے نہ اِیہ جو او اَپݨیاں جاناں کوں اُوندی جان کنوں زیادہ پیارا رکھن، اَتے اِیہ اِیں واسطے ہے جو جیکر اللہ دِی راہ تے نِکلے ہوئیاں کوں تریہ لگدی ہے اَتے محنت کرݨیں پوندی ہے اَتے بُکھ مرݨاں پوندے یا او اِجہی جاء دو وِیندِن جِتھاں کافر کوڑیج پوندِن، اِیہ نہ دُشمن کنوں کوئی شئے کھسیندِن تاں اِجہی ہر گالھ دے بدلے اُنھاں دے ناں ہِک نیکی دا عمل لِکھ ڈِتا ویندے، بیشک اللہ نیکی کرݨ والیاں دا اَجر ضائع نھیں کریندا (۱۲۰)۔
.121	وَلَا يُنفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ	اَتے (اللہ دِی راہ تے) ڈھیر یا تھوڑا خرچ کریندِن اَتے (جہاد کیتے) اُنھاں کوں کوئی وادی طے کرݨیں پوندی ہے تاں اِیہ سَب کُجھ اِنھاں دے ناں لِکھ ڈِتا ویندے بیشک اللہ اُنھاں کوں اِجھے عملاں دا سوہݨاں

		بدلہ ڈیسے جہڑے جو او کریندے ہِن (۱۲۱)۔
.122	وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنفِرُوا كَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ	اَتے نہ مومناں واسطے اِیہ مناسب ہے جو او سارے (جہاد کیتے) نِکل آوݨ، بھلا اُنھاں دے وݙے فِرقے وِچوں محض ہِک ٹولی کیوں نہ نِکل آیا کرے تاں جو باقی دین (زندگی دے طور طریقے) کُوں سِکھݨ سمجھݨ، اَتے جݙاں او اَپݨیاں لوکاں کولھ وَنجن تاں اَپݨیں قوم کُوں خبردار کیتی وَنجن شاید او ایں طرح (غلطیاں کنُوں) بچے رہن (۱۲۲)۔
.123	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُم مِّنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوا فِيكُمْ غِلْظَةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ	اَتے ایمان گھن آوݨ والو، اُنھاں لوکاں نال جنگ کرو، جنھاں کافراں وِچوں تُہاکوں وَلھیٹیا ہوئے تاں جو او تُہاݙے وِچ طاقت ݙیکھن، اَتے جاݨ گھنو جو بے شک اللہ پرہیزگاراں نال ہے (۱۲۳)۔
.124	وَإِذَا مَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ فَمِنْهُم مَّن يَقُولُ أَيُّكُمْ زَادَتْهُ هَٰذِهِ إِيمَانًا فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَزَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ	جݙاں کݙاہیں کوئی سُورۃ بھیجی ویندی ہے، تاں اُنھاں وِچوں بعضے (مذاق دے طورتے) پُچھدِن، جو ایندے نال تُہاݙے وِچوں کیندا ایمان وَدھ گیا ہے، دَراَصل جہڑے لوک ایمان گھن آئِن، اُنھاں دا ایمان ضرور وَدھ گئے اَتے او خوش ہِن (۱۲٤)۔
.125	وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا إِلَىٰ رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا وَهُمْ كَافِرُونَ	اَتے جہڑے لوکاں دے دِلاں وِچ (منافقت دا) روگ ہے تاں ایں اِنھاں دی پلیتی (شک) وِچ ییا وِی پلیتی دا وَدھارا کرݙِتے، اَتے او موئے تاں وِی کافِر دے کافِر ہوسِن (۱۲۵)۔
.126	أَوَلَا يَرَوْنَ أَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٍ مَّرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذَّكَّرُونَ	کیا او نھیں ݙیکھدے جو ہر سال ہِک واری یا ݙوں واری مصیبتاں وِچ سَٹ تے اُنھاں کُوں اَزمایا ویندے وَل وِی او توبہ نھیں کریندے اَتے نہ او نصیحت حاصل کریندِن (۱۲٦)۔
.127	وَإِذَا مَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ نَّظَرَ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ هَلْ يَرَاكُم مِّنْ أَحَدٍ ثُمَّ انصَرَفُوا صَرَفَ اللَّهُ قُلُوبَهُم بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا	اَتے جہڑے وقت کوئی سُورۃ لہائی ویندی ہے، تاں اُنھاں وِچوں بعضے ہِک بئے کُوں اَکھ مریندِن، تے اَہدن کیا تُہاکوں کوئی ݙیکھدا تاں نھیں کھڑا، تے او کھسک ویندِن، اللہ اُنھاں دے دِل پھیر ݙِتن، کیوں جو او

	يَفْقَهُون	ہِک اِہجی قوم ہِن، جہڑی سمجھݨ دِی کوشش اِی نھیں کریندی (١٢٧)۔
.128	لَقَدْ جَآءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُم بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ	تحقیق تُہاڈے کولھ تُہاڈے وِچوں اِہجا رسول بھیجا گئے، جہڑا تُہاڈی کہیں وی تکلیف کنوں منجھیج ویندے، اَتے او (تُہاڈی بھلائی دا) ٻہوں خواہش مند ہے، مومناں کیتے تاں ٻہوں رحمدِل تے خاص رحمت والا ہے (١٢٨)۔
.129	فَإِن تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ	وَل وی جیکر او مُنّہ پھیر ونڄن تاں (اے رسول) آکھ ڈِے جو میکوں میڈا اللہ کافی ہے، بیا کوئی وی معبود کائنی سوائے اُوندے، مَیں اُوندے اُتے توکّل کیتا ہوئے، اُوہو وݙی عظمت والے عرش دا ربّ ہے (١٢٩)۔

10- سورۃ یونس

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع اللہ دے ناں نال جہڑا جو ٻہوں مہربان تے وݙی رحمت والا ہے
.1	الٓر تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ	ا، ل، ر، اِیہ ہِک وݙی دانائی والی کتاب دِیاں آیاتاں ہِن (١)۔
.2	أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا أَنْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ رَجُلٍ مِّنْهُمْ أَنْ أَنذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِندَ رَبِّهِمْ قَالَ الْكَافِرُونَ إِنَّ هَٰذَا لَسَاحِرٌ مُّبِينٌ	کیا انھاں لوکاں کوں اِیہ عجب جیہا لگئے، جو اَساں اُنھاں وِچوں دے ہِک بندے کولھ وحی بھیجی ہے، جو تُوں لوکاں کوں (عذاب کنوں) ڈرا، اَتے ایمان گِھن آوݨ والیاں کوں خوشخبری سُݨا، جو انھاں کیتے انھاں دے رَبّ کولھ سچّا تے اُچا درجہ ہے، پر کافر آہدِن جو اِیہ تاں کُھلا ڈُلا جادوگر ہے (٢)۔
.3	إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى	دراصل تُہاڈا رَبّ تاں او ہے جَیں اَسماناں تے زمین کوں چھی ݙینھاں وِچ پیدا کرگِھدا، وَل عرش (تختِ حکومت) تے جلوہ گر تھیا، او ہر کم

	الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الأَمْرَ مَا مِن شَفِيعٍ إِلاَّ مِن بَعْدِ إِذْنِهِ ذَٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ أَفَلاَ تَذَكَّرُونَ	دِی مناسب تدبیر کریندے، کوئی وِی کہیں دِی سفارِش کرݨ والا کائے نھیں اُوندی اِجازت مِل وَنّجݨ دے بعد (کر سگدے) اِیہ ہے تُہاڈا اَللہ، تُہاڈا پالݨ وَدھاوݨ والا، پَس اِیندی عبادت کِیتی رَکھو، بَھلا تُساں سمجھدے سُوچیندے کیوں نہوے (۳)۔
4.	إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعاً وَعْدَ اللّٰهِ حَقّاً إِنَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ وَالَّذِينَ كَفَرُواْ لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُواْ يَكْفُرُونَ	تُساں ساریاں اُوں دو وَنّجݨیں، اَللہ دا وعدہ سچّا تے یقینی ہے بیشک او پہلی واری مخلوقات کُوں پیدا کریندے، وَل وِی اِیکوں جِیوا کھڑا کریسی، تاں جو انھاں لوکاں کُوں اِنصافی طور تے بدلہ ڈیوے، جِہڑے جو اِیمان گِھن آئِن، اَتے چَنگے عمل کیتن، اَتے جِنھاں لوکاں کُفر اختیار کِیتے، اُنھاں کِیتے بڑکدا ہویا پاݨیں پیوݨ کِیتے ہوسے، اَتے دَردناک عذاب ہوسے، کیوں جو او کفر اِختیار کریندے رِیہن (٤)۔
5.	هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُوراً وَقَدَّرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُواْ عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللّٰهُ ذَٰلِكَ إِلاَّ بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ	او تاں اُوہو ہے، جیں سِجھ کُوں روشن تے چندر کُوں چمکدار بݨائے، تے اُوندیاں گھٹݨ وَدھݨ والیاں منزلاں مقرر کرڈِتیاں ہینس، تاں جُو تُہاکوں سالاں دِی گنتری دا پَتہ لگ سَگے تے حساب جوڑ سگو، اَللہ اِیہ سب کُجھ اِیویں پیدا نھیں کِیتا، بلکہ حق دے طور تے کِیتے، آیاتاں کُوں چَنگی طرح واضح کرتے اُوں قوم کِیتے بیان کِیتے جِہڑی اُنھاں کُوں سمجھدی ہے (٥)۔
6.	إِنَّ فِي اخْتِلاَفِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللّٰهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ	بیشک رات تے ڈِینہ دے ہِک بِئے دے اَگوں پِچھوں آوݨ وِچ، اَتے جِہڑا کُجھ اَللہ اَسماناں تے زمین وِچ پیدا کِیتے اُوندے وِچ اُوں قوم کِیتے نشانیاں ہِن، جِہڑی اَللہ کنُوں ڈِردی ہے (٦)۔
7.	إِنَّ الَّذِينَ لاَ يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُواْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنُّواْ بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غَافِلُونَ	بیشک جِہڑے لوک اَساڈِی ملاقات دِی توقع نھیں رَکھیندے او دُنیاوی زِندگی تے راضی تِھی گئے ہِن، تے اِیندے اُتے مطمئن وِی ہِن، تے جِہڑے اَساڈِیاں نشانیاں کنُوں وِی بے پروا ہِن (٧)۔

.8	أُولَـٰئِكَ مَأْوَاهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُواْ يَكْسِبُونَ	انھاں کِیتے ونّج رَہݨ کِیتے (دوزخ دِی) بَھا ہے، اِیہ اِیں واسطے ہے جو او کماندے وِی اِیہو کُجھ ہِن (۸)۔
.9	إِنَّ الَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ بِإِيمَانِهِمْ تَجْرِي مِن تَحْتِهِمُ الأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ	بیشک جِھڑے لوک اِیمان گِھن آئِن اَتے نیک عمل کریندے رِیہن، اُنھاں کُوں انھاں دا رَبّ انھاں دے اِیمان دے سَببّوں سِدّھی راہ تے چلیسی انھاں کِیتے نعمتاں والیاں بہشتاں ہِن جنھاں تلے نہراں وَہندیاں وگدیاں پیاں ہوسِن (۹)۔
.10	دَعْوَاهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلاَمٌ وَآخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ	اُنھاں وِچ او سڈ تے اَکھیسن "اَے اَساڈے معبود! تُوں ہر شَئے کنُوں پاک ہیں"، اَتے انھاں دِی آپس وِچ وِی دُعا سلام وِی ہِک بِئے دِی سلامتی والی ہوسی، ہر ٹکدی گالھ تے وِی اَکھیسِن، جو سب تعریفاں اللہ کِیتے ہِن جِھڑا سارے جہاناں دا پالݨ ہار ہے (۱۰)۔
.11	وَلَوْ يُعَجِّلُ اللّهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَالَهُم بِالْخَيْرِ لَقُضِيَ إِلَيْهِمْ أَجَلُهُمْ فَنَذَرُ الَّذِينَ لاَ يَرْجُونَ لِقَاءنَا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ	اَتے جیکر اللہ لوکاں دِی بُرائی دے معاملے وِچ اُتی اُہَل کریندا جِتی او بَھلائی چَھوݨ وِچ اُہل کریندِن تاں انھاں دِی اَجل (مقررہ معیاد) وِی آ چُکی ہُوندی بَس اَساں انھاں لوکاں کوں جِھڑے اَساڈی (قیامت والی) ملاقات دِی اُمید نھیں رَکھیندے پِھٹّا کریندے ہَیں تاں جو او اَپݨیں سرکشی وِچ وِلیئے وَدّے رَہن (۱۱)۔
.12	وَإِذَا مَسَّ الإِنسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا لِجَنبِهِ أَوْ قَاعِداً أَوْ قَآئِماً فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُ مَرَّ كَأَن لَّمْ يَدْعُنَآ إِلَى ضُرٍّ مَّسَّهُ كَذَلِكَ زُيِّنَ لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ	اَتے جَڈاں انسان کُوں کوئی تکلیف تھیندی ہے، تاں رَبّ کنُوں پاسے بَھر لیٹے ہوئیں، بیٹھے ہوئیں تے کھڑے ہوئیں وِی دُعائیں منگدے، پر جِھڑے ویلے اَساں اُوں کنُوں اُوندا ڈُکھ ہَٹا گِھندے ہَیں، تاں وَل (آپݨیں حالت تے) آویندے، جیویں جو اَساں کنُوں آپݨیں اُتے تھئی ہوئی تکلیف کِیتے وِی دُعا نہ منگی ہووے اِیں طرح حد کنُوں ٹپ ونّجݨ والیاں کُوں، جِھڑے کرتُوت او کریندِن چنّگے لگدِن (۱۲)۔
.13	وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ مِن قَبْلِكُمْ لَمَّا	اَتے تحقیق اَساں تُہاڈے کنُوں پہلے کئی قوماں تباہ کر چھوڑِن جَڈاں

وِی اُنھاں (کفر تے شِرک جیہے) ظلم اختیار کیتِن، اَتے انھاں کولھ انھاں دے رسول کُھلیاں نشانیاں گِھن آئے ہِن، پر او اِیجھے نہ ہَن، جو ایمان گِھن آوِن ہا، اِیجھے گنہگاراں دِی قوم کُوں سَزا ڈِتی وِیندی ہے (١٣)۔	ظَلَمُواْ وَجَآءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُواْ لِيُؤْمِنُواْ كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ	
وَل اَساں اُنھاں دے بعد تُہاکوں زمین اُتے آپݨاں کار مختار (خلیفہ) بݨایا، تاں جو اَساں وِی ڈیکھ گھنوں، جو تُساں کیجھے کم کریندے وے (١٤)۔	ثُمَّ جَعَلْنَاكُمْ خَلاَئِفَ فِي الأَرْضِ مِن بَعْدِهِم لِنَنظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ	.14
اَتے جِڈّاں اَساڈِیاں صاف صاف آیاتاں انھاں اَگوں پڑھ تے سݨایاں وِیندِن تاں جِہڑے لوکاں کُوں اَساڈِی (قیامت والی) ملاقات دا یقین نھیں آندا، اَکھیندِن جو (اَے رسول) تُوں اِیندی بجائے کوئی بِیا قرآن گِھن آ، یا اِیندے وِچ کوئی تبدیلی کر ڈِکھا، تُوں آکھ ڈے، جو میڈے وَس وِچ کائے نھیں جو مَیں اِیکوں اَپݨیں طرفوں بَدل ڈیواں، میں تاں بَس اُوں وَحی دِی پیروی کریندا اں، جِہڑے جو مَیں دو بھیجی ویندی ہے، جیکر مَیں اَپݨیں رَبّ دِی نافرمانی کراں تاں میکوں وڈے سخت ڈِینہ دے عذاب کنُوں ڈر لگدے (١٥)۔	وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ لاَ يَرْجُونَ لِقَاءنَا ائْتِ بِقُرْآنٍ غَيْرِ هَذَا أَوْ بَدِّلْهُ قُلْ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أُبَدِّلَهُ مِن تِلْقَاء نَفْسِي إِنْ أَتَّبِعُ إِلاَّ مَا يُوحَى إِلَيَّ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ	.15
آکھ ڈے جیکر اَللہ چہندا تاں نہ میں اِیکوں تُہاڈے اَگوں پڑھدا اَتے نہ او تُہاکوں اِیندا سُدھ پتہ ڈِیندا اَیں تاں اِیں (قرآن) کنُوں پہلے تُہاڈے وِچ ہِک عمر گزار چُکیاں، کیا وَل وِی تُہاکوں سَمجھ نھیں آندی (١٦)۔	قُل لَّوْ شَاء اللّهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ وَلاَ أَدْرَاكُم بِهِ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُراً مِّن قَبْلِهِ أَفَلاَ تَعْقِلُونَ	.16
اُوں شخص کنُوں زیادہ ظالم کِہڑا ہوسی جِہڑا اَللہ اُتے کُوڑ مریندِن یا اُوندیاں نشانیاں کُوں کوڑا اَکھیندے، بیشک مجرم لوکاں کُوں چُھٹکارا نہ مِلسے (١٧)۔	فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللّهِ كَذِباً أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لاَ يُفْلِحُ الْمُجْرِمُونَ	.17
اَتے اِیہ لوک عبادت وِی اَللہ دے سِوا کئی اِنھاں شئیں دِی کریندِن	وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللّهِ مَا لاَ يَضُرُّهُمْ	.18

	وَلَا يَنفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَٰؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِندَ اللَّهِ قُلْ أَتُنَبِّئُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ	جھڑیاں جو انھاں کوں نہ نقصان پچا سگدیاں ہِن، اَتے نہ اُنھاں کوں نفع ڈے سگدیاں ہِن، اَتے اَہدِن، جو اِیہ شئیں تاں بَس اَللہ دے اَگوں اَساڈی سفارش کرݨ والیاں ہِن، (اَے رسول) آکھ ڈِے، کیا تُساں اُوں شئے دِی ڳالھ کریندو، جیندا وجود نہ اَسماناں وِچ ہے تے نہ زمین اُتے پاتا ویندے، او (اَللہ) تاں ہر ڳالھوں پاک ہے، تے انھاں شئیں کنوں پرے ہے جھڑیاں کوں اُوندا شریک گݨویندے وے (۱۸)۔
19.	وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ	اَتے اِیہ سارے لوک تاں بَس ہِکّی مِلت ہِن، بَس انھاں آپس وِچ اختلاف کِیتے چا، جیکر نہ ہوندی او ڳالھ (حکمت) جھڑی تیڈے رَبّ دِی طرفوں پہلے طے تھی چُکی ہے تاں جھڑی ڳالھ وِچ او اِختلاف کریندِن، اُنھاں وِچ اِیندا فیصلہ تھی چُکیا ہوندا (۱۹)۔
20.	وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَانتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُم مِّنَ الْمُنتَظِرِينَ	اَتے او اَہدِن، جو اِیں دو اِیندے رَبّ دِی طرفوں کوئی آیت نازل کیوں نھیں تھیندی پئی بَس آکھ ڈِے جو غیب دا عِلم اَللہ کوں ہے، بَس تُساں اُوندی اِنتظار کرو، مَیں وِی تُہاڈے نال اِنتظار کرݨ والیاں وِچوں ہاں (۲۰)۔
21.	وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِّن بَعْدِ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُمْ إِذَا لَهُم مَّكْرٌ فِي آيَاتِنَا قُلِ اللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ	اَتے جڈاں چکھیندے ہَیں، اَساں لوکاں کُوں اَپݨیں رَحمت دا مزہ او وِی اُنھاں اُتے کہیں مصیبت دے آوݨ دے بعد، تاں اَساڈیاں نشانیاں دے معاملے وِچ چالبازیاں کرݨ لگ پوندِن آکھ ڈِے، جو اَللہ تاں چال چلݨ وِچ تُساں کنوں تیز ہے، بیشک اَساڈے بھیجے ہوئے فرشتے لکھدے رَہندِن جھڑیاں چالبازیاں تُساں کریندے وَدیوے (۲۱)۔
22.	هُوَ الَّذِي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ حَتَّىٰ إِذَا كُنتُمْ فِي الْفُلْكِ وَجَرَيْنَ بِهِم بِرِيحٍ	او تاں اُوہو ہے، جھڑا تُہاکوں خشکی تے وِی، تے سَمندر وِچ وِی ٹُریندے پھریندے، اِیہ توڑیں جو تُساں بیڑیاں وِچ سوار تھی ویندے

	طَيِّبَةٍ وَفَرِحُواْ بِهَا جَاءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِن كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّواْ أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ دَعَوُاْ اللّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ لَئِنْ أَنجَيْتَنَا مِنْ هَـذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ	وے تاں او تُہاکوں چا تے موافق ہوا نال ٹُرپوندیاں ہِن، اَتے مسافر اُنھاں اُتے خوش تھیندِن وَل انھاں بیڑیاں کوں جَڈاں تیز جکھڑ آ وَلٹیندے تے ہر پاسوں سیڑھاں (لہراں) اُٹھݨ پے ویندِن، اُوں ویلے انھاں کوں پتہ لگدے، جو او اُنھاں وِچ پھس گِئِن تاں او آپݨیں دِین کوں اَللہ کیتے خالص کر تے اُوں کنوں دُعائیں منگدِن جو جیکر اَساکوں اِیں مصیبت کنوں بچا گھنیں تاں اَساں شُکر کرݨ والے بندیاں نال رَل مِل ویسوں (۲۲)۔
.23	فَلَمَّا أَنجَاهُمْ إِذَا هُمْ يَبْغُونَ فِي الأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلَى أَنفُسِكُم مَّتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَينَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	پَس جَڈاں اَساں اُنھاں کوں نجات ڈے ڈِتی، تاں او زمین اُتے حق کنوں ہَٹ تے نافرمانی کرݨ لگ پَے، لوکو، بیشک تُہاڈی نافرمانی تُہاڈے آپݨیں خلاف پوندی ہے، اِیہ بَس دُنیاوی زندگی دے مزے ہِن، وَل تاں تُساں اَساں دو آسو، (اُوں ویلے) اَساں تُہاکوں ڈَسیسوں، جو تُساں کیا کُجھ کریندے ہاوے (۲۳)۔
.24	إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاء أَنزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالأَنْعَامُ حَتَّىَ إِذَا أَخَذَتِ الأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَادِرُونَ عَلَيْهَا أَتَاهَا أَمْرُنَا لَيْلاً أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَن لَّمْ تَغْنَ بِالأَمْسِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ	بیشک دُنیاوی زندگی دِی مثال اُوں پاݨی وانگوں ہے جیکوں اَساں اَسماناں توں وَسایا، (جیندے نال) زمین دِی پیداوار گھاٹی جَم تے وَدھی پھلی، جیکوں اِنساناں تے حیواناں کھادا، اِیہ توڑیں جو زمین اَپݨیں رونق تے آگئی تے سوہݨیں لگݨ لگ پئی، اَتے ایندے مالکاں سَمجھ گِھدا جو اَساں ایندے اُتے پورا اِختیار رکھیندے ہَیں (اچاچیت) اَساڈا حُکم آندے، رات ہَئی بھاویں ڈِینہ ہا، پَس اَساں اُوکوں بالکل مُنیا ٹُنیا پَدّھر بنا ڈِیندے ہَیں جیویں جو کل تئیں اِتھاں کُجھ ہا وِی نہ ! اِیں طرح اَساں آپݨیں آیاتاں کوں سَمجھا سَمجھا تے بیان کریندے ہَیں اُوں قوم کیتے، جھڑی کُجھ سَمجھدی سوچیندی ہے (۲٤)۔
.25	وَاللّهُ يَدْعُو إِلَى دَارِ السَّلاَمِ وَيَهْدِي مَن	اَتے اللہ تُہاکوں سَلامتی والے گھر دو سَڈیندے اَتے جیکوں چھندے

	يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ	سِدّھا رَستہ وِی ڈِیکھا ڈِیندے (۲۵)۔
26.	لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ	جھڑے لوک نیک عمل کریندِن اُنھاں کیتے چنگائی ہے بلکہ حصّے کنُوں وِی زیادہ اَتے نہ اُنھاں دے مُونھاں کُوں کوئی کالوݨ لگ سَگسی، تے نہ اُنھاں کیتے کوئی ذِلّت تے خواری ہوسی، اِیہے لوک جنّتی ہِن، اِیہ اُوندے وِچ ہمیشہ کیتے رَہسِن (۲۶)۔
27.	وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ مَّا لَهُم مِّنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ كَأَنَّمَا أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطَعًا مِّنَ اللَّيْلِ مُظْلِمًا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ	اَتے جنھاں لوکاں بُرائیاں کمائیاں ہِن، اُنھاں کیتے اُنھاں دِی بُرائی وانگوں برابر بدلہ ہے، اَتے انھاں کُوں ذِلّت تے خواری وَلھیٹ گھنسی، اُنھاں کیتے اللہ کنُوں کوئی بچاوݨ والا وِی نہ ہوسی، اِیں سمجھ جو انھاں دے مُونھاں اُتے کالی اَندھاری رات دے پَردے سَٹ ڈِتے ویسِن، اِیہے لوک دوزخی ہِن، اِیہ اُوندے وِچ ہمیشہ کیتے رَہسِن (۲۷)۔
28.	وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ أَنتُمْ وَشُرَكَاؤُكُمْ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ وَقَالَ شُرَكَاؤُهُم مَّا كُنتُمْ إِيَّانَا تَعْبُدُونَ	اَتے جیں ڈِینہ اِنھاں ساریاں کُوں کٹھا کیتا ویسی، تاں وَل اَساں اُنھاں لوکاں کُوں اَکھیسوں جنھاں شرک اِختیار کیتا ہا، جو تُساں تے تُہاڈے شریک اَپݨیں اَپݨیں جاء تے کھڑ رہو، بَس انھاں کُوں نکھیڑ تے (آمݨیں سامݨیں) گھن آسُوں، اَتے انھاں دے شریک اَکھیسن، جو تُساں تاں اَساڈی عبادت کریندے وِی نہ ہاوے (۲۸)۔
29.	فَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِن كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغَافِلِينَ	بَس اللہ اِی اَساڈے تے تُہاڈے درمیان گواہ دے طور تے کافی ہے، اَساکوں تاں تُہاڈی عبادت دا پتہ اِی نھیں لگیا (۲۹)۔
30.	هُنَالِكَ تَبْلُو كُلُّ نَفْسٍ مَّا أَسْلَفَتْ وَرُدُّوا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ	اُتھاں ہر شخص آپݨیں عملاں نال اَزمائش کر گھنسے، جھڑے کُجھ اُوں اَگوں کیتے بھیجے ہوسِن، اَتے او اللہ دو پھیرے ویسِن، جھڑا اُنھاں دا حقیقی مالک ہے، اَتے انھاں کنوں او سَب کُجھ ویندا رَہسی جھڑا بُہتان بدھیندے ہِن (۳۰)۔

31.	قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَآءِ وَالْأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَن يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَن يُدَبِّرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ	(اَے رسول) پُچھ جو تُہاکوں اَسمان کنُوں تے زمین کنُوں وِی کونڑ روزی ڈیندے یا کونڑ ہے جِہڑا تُہاڈے سُننڑ (کنّاں) تے ڈیکھنڑ (اَکّھیں) اُتے اختیار رَکھیندے اَتے موئی ہوئی شَئے کنُوں جِیندی شَئے کُوں پیدا کریندے اَتے جیندی ہوئی شَئے کنُوں موئی ہوئی شَئے کُوں پیدا کریندے اَتے (جہان دُنیا دے) کُم کار کُوں چلائی رَکھدے، بَس اَکھیسن چا جو اَللہ ! بَس آکھ ڈے جو ول تُساں خُدا کنُوں کیوں نھیں ڈردے (۳۱)۔
32.	فَذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ فَأَنَّىٰ تُصْرَفُونَ	بَس اِیہو اَللہ تاں ہے تُہاڈا حقیقی رَبّ ! بَس حق کُوں چھوڑنڑ نال تُہاڈا باقی کیا رِہ ویندے، چھڑی گُمراہی ! بَس تُساں کیڈے وَلیے ویندو (۳۲)۔
33.	كَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَقُوا أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ	اِیں طرح تیڈے رَبّ دِی اِیہ گالھ اُنھاں لوکاں اُتے جِہڑے جو نافرمان تھی گیئن، سچ ثابت تھیندی ہے جو اِیہ تاں اَصلُوں اِیمان نہ گھن آسِن (۳۳)۔
34.	قُلْ هَلْ مِن شُرَكَائِكُم مَّن يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ قُلِ اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ	پُچھ جو کیا تُہاڈے بنّائے ہوئے شریکاں وِچوں کوئی پہلی واری (مخلوقات کُوں) پَیدا کر سَگدے، تے وَلا وِی اُویں کرڈِکھالے، آکھ ڈے، جو اَللہ اِی پہلی واری پَیدا کریندے تے وَلا وِی پَیدا کر سَگدے وَل تُساں کِڈے حق کنُوں پھیریے ویندے وے (۳٤)۔
35.	قُلْ هَلْ مِن شُرَكَائِكُم مَّن يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ قُلِ اللَّهُ يَهْدِي لِلْحَقِّ أَفَمَن يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَن يُتَّبَعَ أَمَّن لَّا يَهِدِّي إِلَّا أَن يُهْدَىٰ فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ	پُچھ جو تُہاڈے بنّائے ہوئے شریکاں وِچوں کوئی ہے جِہڑا حق (حقیقت) والے پاسے دا رَاہ ڈِیکھاوے، آکھ ڈے جو اَللہ اِی حق والے پاسے دا رَاہ ڈِیکھیندے، کیا جِہڑی ہستی حق والے پاسے دا رَاہ ڈِیکھیندی ہے، اُوہا حق نھیں رَکھیندی، جو اُوندی پَیروی کیتی وَنّجے یا اُوندی جِہڑا سِدھا رَاہ ڈیکھا وِی نھیں سَگیا، سوائے اِیندے جو خود اُوکوں سِدھے راہ تے لایا وَنّجے، بَس کیا تھی گئے تُہاکوں جو اِیجھے (پُٹھے) فیصلے کریندو (۳۵)۔

36.	وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا إِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ	اَتے انھاں وِچوں ڈھیر آدمی محض وہم و گمان پِچھُوں لگ پوندِن، بیشک وہم و گمان سچ دے مقابلے وِچ ذری وِی کم نھیں آندا، بیشک اللہ چَنگی طرح جاݨدے، جھڑا کُجھ او کریندے وَدِّن (٣٦)۔
37.	وَمَا كَانَ هَٰذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَىٰ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَٰكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ	اَتے اِیہ قرآن اِیہو جھی شَئے کائے نھیں، جیکوں اللہ کنُوں سِوا بِیا کوئی بݨا گھنّے، بلکہ اِیہ تاں اُوں دی تصدیق کریندے، جھڑا کُجھ اِیں کنُوں پہلے لَتّھا ہا، اَتے اَلکتاب (احکامِ اِلٰہیہ) کُوں وِی کھول تے بیان کریندے، ایندے وِچ کوئی شک کائے نھیں، جو اِیہ سارے جہاناں دے رَبّ دی طرفوں ہے (٣٧)۔
38.	أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ	کیا اِیہ اِیہو کُجھ آہدِن، جو ایکوں گھڑ گھدا اِیئے تُوں آکھ ڈے، جو اِیندے وانگوں اِی کوئی ہِک سورت تاں گِھن آؤ، اَتے (مدد کیتے) سَڈ گھنو اللہ کنُوں سِوا جیکوں وِی سَڈ سَگدو، جیکر واقعی تُساں سَچ آہدے وے تاں (٣٨)۔
39.	بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِيطُوا بِعِلْمِهِ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُ كَذَٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ	بلکہ انھاں تاں اُوں شَئے کُوں کُوڑا آکھیئے جیندا او کوئی عِلم وِی حاصل نھیں کر سَکیئے، اَتے اِنھاں اُتے اَجݨ اُوندی اَصل حقیقت وِی نھیں کُھلی، اِیں طرح انھاں کنُوں پہلے دے لوک وِی کُوڑا آکھ گِیَن، بَس ڈیکھ گِھن، اُنھاں ظالماں دی عاقبت کِیویں خراب تھئی (٣٩)۔
40.	وَمِنْهُمْ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهِ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِينَ	اَتے انھاں وِچوں بعضے تاں اِیندے اُتے اِیمان گِھن آسِن، اَتے بعضے اِیندے اُتے اِیمان گِھن وِی نہ آسِن، اَتے تیݙا رَبّ فسادی لوکاں کُوں چَنگی طرح جاݨدا کھڑے (٤٠)۔
41.	وَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ لِي عَمَلِي وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ أَنْتُمْ بَرِيئُونَ مِمَّا أَعْمَلُ وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ	اَتے جیکر تیکوں کُوڑا آکھدِن، تاں آکھ ڈے جو میݙے عملاں دا ئیں ذِمّے واراں، اَتے تُہاڈے عمل تُساں بھوگو! تُساں بَری ہیوے اُوں کنُوں جھڑا کُجھ مَیں وَدّا کریندا اں اَتے مَیں بَری ہاں اُوں کنُوں جھڑا کُجھ تُساں

		کریندے وَدّے وے (٤١)۔
42.	وَمِنۡهُم مَّن يَسۡتَمِعُونَ إِلَيۡكَ أَفَأَنتَ تُسۡمِعُ الصُّمَّ وَلَوۡ كَانُواْ لَا يَعۡقِلُونَ	اَتے انھاں وِچوں بعضے تیڈیاں گالھیں کوں سُنڈے نظرِدن، پر کیا توں اِنھاں بوڑیاں کوں سُنڑا سگدیں، توڑے جو او سُنڈے سَمجھدے وِی نہ ہووِن (٤٢)۔
43.	وَمِنۡهُم مَّن يَنظُرُ إِلَيۡكَ أَفَأَنتَ تَهۡدِي الۡعُمۡيَ وَلَوۡ كَانُواْ لَا يُبۡصِرُونَ	اَتے انھاں وِچوں بعضے تَئیں دو ڈیکھدِن، پَر کیا توں اَندھیاں کوں رَاہ لا سَگدیں، توڑے جو (اَصل وِچ) ڈیکھ اِی نہ سَگدے ہووِن (٤٣)۔
44.	إِنَّ اللَّهَ لَا يَظۡلِمُ النَّاسَ شَيۡـًٔا وَلَٰكِنَّ النَّاسَ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ	بیشک اَللہ اِنساناں اُتے ذری وِی بے اِنصافی نھیں کریندا بلکہ انسان خود اِی اَپڻیں آپ اُتے ظلم کریندِن (٤٤)۔
45.	وَيَوۡمَ يَحۡشُرُهُمۡ كَأَن لَّمۡ يَلۡبَثُوٓاْ إِلَّا سَاعَةً مِّنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيۡنَهُمۡ قَدۡ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُواْ بِلِقَآءِ اللَّهِ وَمَا كَانُواْ مُهۡتَدِينَ	اَتے جِھڑے ڈِینہ انھاں کوں کٹھا کیتا ویسی (اِیویں لگسی) جیویں جو او سارے ڈِینہ وِچوں ہِک گھڑی کِیتے ہِک بئے کوں سُنڄاݨ واسطے رِیہے ہووِن، تحقیق او لوک گھاٹے وِچ رَہسن جنھاں اَللہ دے کولھ وَنڄݨ کوں وِی کوڑا آکھیا ہَا تے او سِدّھے راہ چلݨ والے نہ ہَئیے (٤٥)۔
46.	وَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعۡضَ الَّذِي نَعِدُهُمۡ أَوۡ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيۡنَا مَرۡجِعُهُمۡ ثُمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا يَفۡعَلُونَ	اَتے بھاویں اَساں تیکوں (زندگی وِچ) تھوڑی جھی وِی ڈیکھا ڈیوُوں، جِھڑی شَئے دا اَساں اُنھاں نال وَعدہ کریندے ہَیں، یا تیکوں فوت کر چھوڑوں بہر حال اُنھاں اساں دو اِی وَل آوݨیں، وِیا اِیہ جو اَللہ اُوندے اُتے گواہ ہے جِھڑا کُجھ کریندے وَدِّن (٤٦)۔
47.	وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولٌ فَإِذَا جَآءَ رَسُولُهُمۡ قُضِيَ بَيۡنَهُم بِالۡقِسۡطِ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ	اَتے ہر اُمت کِیتے ہِک رَسُول ہے، جَڈاں وِی انھاں دا رَسُول آندے تاں انھاں وِچ انصافی فیصلہ کر ڈِتا ویندے، اَتے انھاں اُتے کوئی زیادتی نھیں کِیتی ویندی (٤٧)۔
48.	وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الۡوَعۡدُ إِن كُنتُمۡ صَادِقِينَ	اَتے پُچھدِن جو اِیہ (قیامت والا) وعدہ کڈاں پُورا تھیسی، جیکر تُہاڈی اِیہ ڳالھ سَچی ہے تاں (٤٨)۔
49.	قُل لَّآ أَمۡلِكُ لِنَفۡسِي ضَرًّا وَلَا نَفۡعًا إِلَّا مَا	(اَے رسول) توں آکھ ڈے جو مَیں تاں اَپڻیں کِیتے وِی کوئی اختیار نھیں

رَکھیندا، نہ نقصان دا تے نہ نفع دا ! سِوائے اُوندے جِہڑا کُجھ اَللہ چَہندے، ہر اُمَت (کِیتے مُہلت دا) ہِک وقت (اَجل) ہے، جَڈاں وِی اَجل آویندے تاں وَل نہ ہِک پَل وِی دیر کیتی وَنج سَگدی ہے، تے نہ اُہل کیتی وَنج سَگدِی ہے (٤٩)۔	شَآءَ اللّٰهُ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ إِذَا جَآءَ أَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ	
آکھ ڈِے جو کیا تُساں سوچ جو جیکر تُہاڈے اُتے اُوندا عذاب رات کُوں یا ڈِینہہ کُوں آ اِی وَنجے (تاں کیا کر سَگسو) بَھلا اِیہ گُنہگار کیوں اِتی جلدی پَے کریندِن (٥٠)۔	قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُهُ بَيَاتًا أَوْ نَهَارًا مَّاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ	.50
کیا جہڑے ویلے او عذاب آ ویسی، ہُوں ویلے اُوکوں مَنیسو؟ (اُوں ویلے کیا کر سگسو؟) حالانکہ تُساں اِیندے کِیتے ہُوں جلدی کریندے ہاوے (٥١)۔	أَثُمَّ إِذَا مَا وَقَعَ آمَنْتُمْ بِهِ الْآنَ وَقَدْ كُنتُم بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ	.51
وَل اُنھاں لوکاں کُوں جہڑے ظلم کریندے ہِن، آکھیا ویسے جو ہمیش دے عذاب دا مَزہ چَکھدے رَہوو ! تُہاکوں کہیں ہَیں شَئے دِی سَزا نہ ڈِتی وِیسی سوائے اُوندے جہڑا کُجھ تُساں کِیتا کَمتا ہوسے (٥٢)۔	ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ	.52
اَتے تَیں کُنوں پُچھدِن، جو کیا واقعی اِیہ سَچ ہے آکھ ڈِے جو "ہا" اَتے میکوں رَبّ دِی قسم ہے جو اِیہ اَصلوں سَچ ہے، اَتے تُساں اُوکوں بے وَسا (عاجز) نھیں کر سَگدے (٥٣)۔	وَيَسْتَنْبِئُونَكَ أَحَقٌّ هُوَ قُلْ إِي وَرَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ وَمَا أَنتُم بِمُعْجِزِينَ	.53
بلکہ ہر ہِک جی واسطے جَئیں ظلم کِیتے جِہڑا کُجھ زَمین تے ہے اُوندا بدلہ نھیں تِھی سَگدا، اَتے جَڈاں او عذاب سامٹیں ڈِیکھسِن، تاں شرمساری کُنوں آپٹاں مُنہ (مَتھا) لُکائی رَہسِن، پر اُنھاں وِچ اِنصافی فیصلہ کر ڈِتا ویسی، اَتے انھاں اُتے کوئی زیادتی نہ کِیتی ویسی (٥٤)۔	وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهِ وَأَسَرُّوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ	.54
سُݨ گھِن، جِہڑا کُجھ اِی اَسماناں وِچ ہے تے زمین تے ہے بیشک اَللہ دا ہے، (اِیہ وِی) سُݨ گھِن جو اَللہ دا (قیامت والا) وعدہ بالکل سَچّا ہے،	أَلَا إِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَلَا إِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا	.55

	يَعۡلَمُونَ	پر انھاں لوکاں وِچوں اکثر اِتی وِی نھیں جاݨدے (۵۵)۔
.56	هُوَ يُحۡيِۦ وَيُمِيتُ وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ	اُوہو جیویندے، تے اُوہو مریندے، اَتے ہُوں دو وَل وَنجݨیں (۵۶)۔
.57	يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدۡ جَآءَتۡكُم مَّوۡعِظَةٞ مِّن رَّبِّكُمۡ وَشِفَآءٞ لِّمَا فِي ٱلصُّدُورِ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٞ لِّلۡمُؤۡمِنِينَ	اَے لوکو، تحقیق تُہاڈے رَبّ کنوں تُہاڈے کولھ نصیحت آگئی ہے (اِیہ قرآن) تُہاڈے دِلاں دے روگ دا عِلاج ہے اَتے اِیکوں قبول کرݨ والیاں کِیتے ہدایت وِی ہے تے رحمت وِی (۵۷)۔
.58	قُلۡ بِفَضۡلِ ٱللَّهِ وَبِرَحۡمَتِهِۦ فَبِذَٰلِكَ فَلۡيَفۡرَحُواْ هُوَ خَيۡرٞ مِّمَّا يَجۡمَعُونَ	(اَے رسول) آکھ ڈیوو، جو اَللہ دے فضل تے اُوندی رَحمت نال اِیہ شَئے (لَبّھی) ہے بَس ایندے اُتے خوش تِھیوݨاں چاہیدا اے اِیہ انھاں ساریاں شَئیں کنوں بہتر ہے، جہڑیاں کٹھیاں کریندے وَدّو (۵۸)۔
.59	قُلۡ أَرَءَيۡتُم مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ لَكُم مِّن رِّزۡقٖ فَجَعَلۡتُم مِّنۡهُ حَرَامٗا وَحَلَٰلٗا قُلۡ ءَآللَّهُ أَذِنَ لَكُمۡۖ أَمۡ عَلَى ٱللَّهِ تَفۡتَرُونَ	آکھ ڈیوو جو تُساں ڈیکھو تاں سہی اَللہ تُہاڈے کِیتے رِزق دے طور تے کیا کُجھ لَہائے پَر تُساں تاں اِنھاں (شَئیں) وِچوں حلال تے حرام بݨا گِھدیاں ہِن، پُچھو، جو کیا اَللہ تُہاکوں ایں گالھ دِی اِجازت ڈِتی ہے؟ یا ایویں اَللہ اُتے بُہتان بدھیندے وے (۵۹)۔
.60	وَمَا ظَنُّ ٱلَّذِينَ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَذُو فَضۡلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَشۡكُرُونَ	اَتے او لوک جہڑے اَللہ اُتے کُوڑا بُہتان بدھیندِن، قیامت دے ڈینہہ اُتے کیا گُمان کریندِن، بیشک اَللہ تاں اِنساناں اُتے فضل کرݨ والا ہے پَر اُنھاں وِچوں ڈھیر سارے (اُوندا) شُکر اَدا نھیں کریندے (٦٠)۔
.61	وَمَا تَكُونُ فِي شَأۡنٖ وَمَا تَتۡلُواْ مِنۡهُ مِن قُرۡءَانٖ وَلَا تَعۡمَلُونَ مِنۡ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيۡكُمۡ شُهُودًا إِذۡ تُفِيضُونَ فِيهِۚ وَمَا يَعۡزُبُ عَن رَّبِّكَ مِن مِّثۡقَالِ ذَرَّةٖ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِي ٱلسَّمَآءِ وَلَآ أَصۡغَرَ مِن ذَٰلِكَ وَلَآ أَكۡبَرَ إِلَّا فِي كِتَٰبٖ مُّبِينٍ	(اَے رسول) تُوں جہڑے وِی حال وِچ ہوندیں، یا قرآن وِچوں کُجھ پڑھ سُݨیندیں ! یا (اَے لوکو) تُساں جہڑا کوئی عَمل کریندے وے، تاں اَساں تُہاڈے اُتے (چشم دید) گواہ ہوندے ہَیں، جہڑے ویلے جو تُساں اُوندے وِچ ڈاڈھے رُدھے ہوئے ہوندے وے ! اَتے تیڈے رَبّ کنوں ذری جِتی وِی کوئی شَئے نھیں لُک سَگدی، چاہے او زمین وِچ ہے، چاہے اَسماناں وِچ ہے، اَتے اِنھاں وِچوں چاہے بَہوں چھوٹی ہے

		چاہے بہُوں وڈی، او سَب کُجھ اِیں روشن (واضح) کتاب وِچ لکھیا ہویا ہے (٦١)۔
.62	أَلاَ إِنَّ أَوْلِيَآءَ اللهِ لاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ	سُݨ گھنو، جو بیشک اَللہ دے یاراں اُتے کوئی خوف کائے نھیں تے نہ او مُونجھے تھیسن (٦٢)۔
.63	الَّذِينَ آمَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ	(اِیہے لوک) ایمان گھن آئن، اَتے انھاں پرہیزگاری اختیار کیتی ہے (٦٣)۔
.64	لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فِي الْحَياةِ الدُّنْيَا وَفِي الآخِرَةِ لاَ تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللهِ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ	انھاں کیتے اِیں دُنیا وِچ وِی، اَتے اَگلے جہان وِی خوشخبری (بشارت) ہے، اَللہ دِیاں گالھیں (کڈاھیں) نھیں بدلدیاں، ایہا ہِک وڈی کامیابی ہے (٦٤)۔
.65	وَلاَ يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلّهِ جَمِيعاً هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ	انھاں دی گالھ گالھ تے مُونجھا وِی نہ تھی، بیشک ساریاں عزّتاں (طاقتاں) اَللہ کولھ ہِن، او ٹھیک سُݨݨ تے جاݨݨ والا ہے (٦٥)۔
.66	أَلاَ إِنَّ لِلّهِ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الأَرْضِ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللهِ شُرَكَاءَ إِن يَتَّبِعُونَ إِلاَّ الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلاَّ يَخْرُصُونَ	سُݨ گھنو، بیشک جو کُجھ اَسماناں وِچ ہے تے جو کُجھ زمین وِچ ہے سَب کُجھ اَللہ دا ہے او لوک جہڑے اَللہ کنُوں سِوا بݨائے ہوئے شریکاں کُوں (مدد کیتے) سڈیندن، کہیں شئے دِی پیروی نھیں کریندے او تاں محض گُمان پِچھوں لگیئے ہوئن، محض اٹکلاں کریندے وَدّے ہِن (٦٦)۔
.67	هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُواْ فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِراً إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ	(تُہاڈا رَبّ) اُو ہوتاں ہے جئیں تُہاڈے کیتے رات بݨائی ہے تاں جو اُوندے وِچ آرام کرو، اَتے ڈِینہہ بݨائے تاں جو ڈیکھ بھال سَگو بیشک ایندے وِچ نشانیاں ہِن اُوں قوم کیتے جہڑی (دعوتِ حق) سُݨدی ہے (٦٧)۔
.68	قَالُواْ اتَّخَذَ اللهُ وَلَداً سُبْحَانَهُ هُوَ الْغَنِيُّ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ إِنْ عِندَكُم مِّن سُلْطَانٍ بِهَـٰذَا أَتَقُولُونَ	لوک آہدن جو اَللہ کہیں کُوں پُتر بݨا گھدے، اَللہ تاں (اِہجی شئے کنُوں) پاک ہے او تاں کہیں دا محتاج وِی کائے نھیں، ہُوندا اِی ہے جو کُجھ اَسماناں وِچ ہے تے جہڑا کُجھ زمین وِچ ہے، تُہاڈے کولھ (تُہاڈے کُوڑ

	عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعۡلَمُوۡنَ	دا) کھڑا پکّا ثبوت ہے کیا تُساں اَللہ دے متعلق او کُجھ نھیں پے اَکھیندے جیندا تُہاکوں پتہ وِی کائنے نھیں (٦٨)۔
.69	قُلۡ إِنَّ الَّذِيۡنَ يَفۡتَرُوۡنَ عَلَى اللّٰهِ الۡكَذِبَ لَا يُفۡلِحُوۡنَ	(اَے رسول) آکھ ڈے جو بیشک جھڑے لوک اَللہ اُتے کُوڑے بُہتان بدھیندِن اُنھاں نال کوئی بَھلائی نہ تِھیسے (٦٩)۔
.70	مَتَاعٌ فِي الدُّنۡيَا ثُمَّ إِلَيۡنَا مَرۡجِعُهُمۡ ثُمَّ نُذِيۡقُهُمُ الۡعَذَابَ الشَّدِيۡدَ بِمَا كَانُوۡا يَكۡفُرُوۡنَ	(اُنھاں کیتے) دُنیا وِچ کُجھ مزے تاں ہِن، پَر وَل وِی اُنھاں اَساں دو آونْیں، وَل اِنھاں کُوں بَہوں سَخت عذاب دا مزہ چکھیسوں، کیوں جو او (دینِ حق) کنُوں اِنکار کریندے ہِن (٧٠)۔
.71	وَاتۡلُ عَلَيۡهِمۡ نَبَأَ نُوۡحٍ إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهٖ يٰقَوۡمِ إِنۡ كَانَ كَبُرَ عَلَيۡكُمۡ مَّقَامِيۡ وَتَذۡكِيۡرِيۡ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ فَعَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلۡتُ فَأَجۡمِعُوۡا أَمۡرَكُمۡ وَشُرَكَآءَكُمۡ ثُمَّ لَا يَكُنۡ أَمۡرُكُمۡ عَلَيۡكُمۡ غُمَّةً ثُمَّ اقۡضُوۡا إِلَيَّ وَلَا تُنۡظِرُوۡنَ	اَتے اِنھاں کُوں نُوح دا حال سُنْا، جڈاں جو اُوں آپنْیں قوم کُوں آکھیا ہا، جو اَے میڈی قوم ! جیکر میڈا اِتھاں (دینِ حق کیتے) کھڑا تِھیونْ اَتے اَللہ دیاں آیاتاں نال تُہاکوں نصیحت کرنْ نھیں بَھاندا، تاں مَیں اَللہ تے توکّل کیتے، تُساں اَپنْیں معاملے وِچ آپنْیں بَنْے ہوئے شریکاں سَمیت ہِکی گالھ تے آونجو، وَل تُہاڈے اِیں کم وِچ تُہاڈے کیتے شَک دی کوئی گُنجائش نہ رَہے، تاں وَل (میڈے خلاف) کُجھ کر ڈِکھاؤو اَتے میکوں مُہلت وِی نہ ڈیوو (٧١)۔
.72	فَإِنۡ تَوَلَّيۡتُمۡ فَمَا سَأَلۡتُكُمۡ مِّنۡ أَجۡرٍ إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَى اللّٰهِ وَأُمِرۡتُ أَنۡ أَكُوۡنَ مِنَ الۡمُسۡلِمِيۡنَ	(اِیندے باوجود) تُساں پھر گیوے، مَیں تاں تُساں کنُوں آپنْاں اَجر نھیں منگیا، میڈا اَجر تاں محض اَللہ دے ذِمے ہے، اَتے میکوں تاں حُکم ڈِتا گئے، جو مَیں فرمانبرداراں (مسلماناں) وِچوں دا بنْ تے رَہواں (٧٢)۔
.73	فَكَذَّبُوۡهُ فَنَجَّيۡنَاهُ وَمَنۡ مَّعَهٗ فِي الۡفُلۡكِ وَجَعَلۡنَاهُمۡ خَلَآئِفَ وَأَغۡرَقۡنَا الَّذِيۡنَ كَذَّبُوۡا بِاٰيَاتِنَا فَانۡظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَاقِبَةُ الۡمُنۡذَرِيۡنَ	وَل انھاں (نوح کُوں) کُوڑا آکھیا، بَس اَساں اُوکوں تے جھڑے اُوندے نال بیڑی وِچ ہَن (طوفان کنُوں) بچا گِھدا، اَتے اَساں انھاں کُوں آپنْاں مختارِ کار (خلیفہ) بنْا ڈِتا، اَتے انھاں لوکاں کُوں غرق کر چھوڑیا، جنھاں آساڈِیاں نِشانیاں کُوں کُوڑا آکھیا، بَس ڈیکھ گِھن، جِنھاں

		کُوں ڈِسایا ڈرایا وِی گیا ہا، اُنھاں دِی عاقبت کہجی خراب تھئی ہے (۷۳)۔
.74	ثُمَّ بَعَثْنَا مِن بَعْدِهِ رُسُلاً إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَآءُوهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُواْ لِيُؤْمِنُواْ بِمَا كَذَّبُواْ بِهِ مِن قَبْلُ كَذَٰلِكَ نَطْبَعُ عَلَىٰ قُلوبِ الْمُعْتَدِينَ	وَل اَساں اُوندے بعد وِی انھاں دی قوم دو رَسول بھیجیندے رِیہے، پَس او واضح نشانیاں وِی گھِن آندے ہِن، پَر او اِہجے نہ ہِن، جو اِیہ اُوندے اُتے اِیمان گھِن آندے، جیکوں اُنھاں اِیں کنوں پہلے کُوڑا آکھ ڈِتا ہا، پَس اَساں حَد کنُوں باہر نِکل وَنجݨ والیاں دے دِلاں تے مُہر (ٹھَپہ) لَا ڈِیندے ہَیں (۷٤)۔
.75	ثُمَّ بَعَثْنَا مِن بَعْدِهِم مُّوسَىٰ وَهَارُونَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِيْهِ بِآيَاتِنَا فَاسْتَكْبَرُواْ وَكَانُواْ قَوْماً مُّجْرِمِينَ	وَل اُنھاں دے بعد موسیٰ کُوں تے اُوندے بِھرا کُوں اَساں فرعون تے اُوندے سرداراں دو اَپݨیاں نِشانیاں ڈِے تے بھیجیا، پَر اُنھاں وَڈپ (تکبر) چا کِیتا تے او مُجرماں دِی قوم بَݨ گئے (۷۵)۔
.76	فَلَمَّا جَآءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِندِنَا قَالُوٓاْ إِنَّ هَٰذَا لَسِحْرٌ مُّبِينٌ	پَس جَڈاں اُنھاں کولھ اَساڈی طرفوں حق آگیا، تاں آکھیونے، جو اِیہ تاں بالکل کُھلا ڈُلا جادو ہے (٧٦)۔
.77	قَالَ مُوسَىٰ أَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَكُمْ أَسِحْرٌ هَٰذَا وَلاَ يُفْلِحُ السَّاحِرُونَ	موسیٰ آکھیا، جو جِہڑے ویلے حق تُہاڈے اَگُوں آ گئے تُساں کَیا پَے آکھیندے وے، بَھلا اِیہ کوئی جادو ہے حالانکہ جادوگراں کُوں تاں کڈاہیں کامیابی (فلاح) حاصل نھیں تِھیندی (۷۷)۔
.78	قَالُوٓاْ أَجِئْتَنَا لِتَلْفِتَنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا وَتَكُونَ لَكُمَا الْكِبْرِيَآءُ فِي الأَرْضِ وَمَا نَحْنُ لَكُمَا بِمُؤْمِنِينَ	انھاں آکھیا، کیا تُوں اَساڈے کولھ اِیں واسطے آئیں، جو اَساکوں تُوں اُوں راہ کنُوں پھیر گھِنیں، جِیندے اُتے اَساں آپݨیاں پِیو ڈاڈیاں کُوں ڈِٹھے آئے ہَیں، (تُوں تاں) چَہندیں جو اِیں زمین تے تُساں ڈُوں بِھراواں دِی پُھوت بَݨ وَنجے، اَساں تاں نھیں بݨدے تیڈے اُتے اِیمان گھِن آوݨ والے (۷۸)۔
.79	وَقَالَ فِرْعَوْنُ ائْتُونِي بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ	اَتے فرعون آکھیا، گھِن آؤ میڈے اَگُوں ہر مَنّیے منائے تے سیاݨیں جادوگر کُوں (۷۹)۔

.80	فَلَمَّا جَآءَ ٱلسَّحَرَةُ قَالَ لَهُم مُّوسَىٰٓ أَلْقُواْ مَآ أَنتُم مُّلْقُونَ	پَس جِھڑے ویلے جادوگر آ گئے، تاں موسیٰ اُنھاں کُوں آکھیا، سَٹ ڈیوو جِھڑا کُجھ تُساں سَٹݨ چھندے وے (۸۰)۔
.81	فَلَمَّآ أَلْقَوْاْ قَالَ مُوسَىٰ مَا جِئْتُم بِهِ ٱلسِّحْرُ إِنَّ ٱللَّهَ سَيُبْطِلُهُۥٓ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ ٱلْمُفْسِدِينَ	پَس جِھڑے ویلے انھاں (اَپݨیں رَسّے سوٹے) سَٹ گھتے، تاں موسیٰ آکھیا جِھڑا کُجھ تُساں گِھن آئیوے پَس اِیہو جادو ہے، بیشک اَللہ اِیکو ہُݨیں اُڈا پُڈا تے رَکھ ڈیسی، بیشک اَللہ فسادی لوکاں دے عمل کُوں کامیاب نھیں کریندا (۸۱)۔
.82	وَيُحِقُّ ٱللَّهُ ٱلْحَقَّ بِكَلِمَٰتِهِۦ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْمُجْرِمُونَ	اَللہ حق کُوں اپݨیں کلمات دے ذریعے ثابت کر ڈِکھیسے، توڑے جو مجرم لوکاں کُوں اِیہ چنگا نھیں لگدا (۸۲)۔
.83	فَمَآ ءَامَنَ لِمُوسَىٰٓ إِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِّن قَوْمِهِۦ عَلَىٰ خَوْفٍ مِّن فِرْعَوْنَ وَمَلَإِيهِمْ أَن يَفْتِنَهُمْ وَإِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِى ٱلْأَرْضِ وَإِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلْمُسْرِفِينَ	پَر او موسیٰ اُتے اِیمان نہ گِھن آئے، سوائے اُوندی قوم وِچوں دے تھوڑے جیہے نِینگر چھوہراں دے ! اُوہے وِی فرعون تے آپݨیاں سرداراں کنُوں ڈِردیں ڈِردیں ! تاں جو اُنھاں کُوں کہیں مصیبت وِچ نہ پا ڈیون، اَتے بے شک او حدّوں ٹَپ وَنجݨ والا ہا (۸۳)۔
.84	وَقَالَ مُوسَىٰ يَٰقَوْمِ إِن كُنتُمْ ءَامَنتُم بِٱللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوٓاْ إِن كُنتُم مُّسْلِمِينَ	اَتے موسیٰ آکھیا، اَے میڈی قوم تُساں اَللہ اُتے اِیمان گِھن آئے وے، تاں اُوندے اُتے توکّل کیتی رَکھو، جیکر تُساں فرمانبردار (مسمان) بَݨ گئے وے تاں (۸٤)۔
.85	فَقَالُواْ عَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ	پَس اُنھاں آکھیا، اَساں تاں اَللہ تے توکّل کر گھدے اَساڈے رَبّ آ ! اَساکوں ظالماں دِی قوم دِی کہیں مصیبت وِچ نہ پاویں (۸۵)۔
.86	وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلْكَٰفِرِينَ	اَتے اَساکوں اَپݨیں رحمت نال کافراں دِی قوم کنُوں چھڑا گِھن (۸٦)۔
.87	وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخِيهِ أَن تَبَوَّءَا لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوتًا وَٱجْعَلُواْ بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَبَشِّرِ ٱلْمُؤْمِنِينَ	اَتے اَساں موسیٰ تے اُوندے بِھرا دو وَحی بھیجی، جو تُساں ڈوہیں اَپݨیں قوم کیتے مصر دے ملک وِچ جاء ٹِکاݨیں بݨا گِھنو، اَتے اَپݨیاں گھراں کُوں قِبلہ سمجھ گِھنو، اَتے نماز قائم کیتی رَکھو، اَتے مومن لوکاں کُوں

خوشخبری سُݨا ڈیوو (۸۷)۔		
اَتے موسیٰ آکھیا میڈے رَبّ آ بیشک تَیں فرعون تے اُوندے سرداراں کُوں ایں دُنیاوی زندگی وِچ وَڈی دَھج وج ݙِتی ہے، تے مال متال ݙِتے، تاں جو اَساڈے رَبّ آ ! اِیہ تیڈے راہ کنُوں گُمراہ کرِن، اَساڈے رَبّ آ، اُنھاں دے مال متال کُوں برباد کر چھوڑ، اَتے انھاں دے دِلاں کُوں بَہُوں سَخت کر ݙِتے اِیہ تاں اِیمان وِی نہ گِھن آسِن، جے توڑیں جو دردناک عذاب کُوں نہ ݙیکھ گِھنسِن (۸۸)۔	وَقَالَ مُوسَىٰ رَبَّنَآ إِنَّكَ آتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَأَهُۥ زِينَةً وَأَمْوَالاً فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّواْ عَن سَبِيلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَىٰٓ أَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَلاَ يُؤْمِنُواْ حَتَّىٰ يَرَوُاْ الْعَذَابَ الأَلِيمَ	.88
اللہ آکھیا، تحقیق میں تُساں ݙوہائیں دِی دُعا کُوں قبول کر گھدے، ہُݨ پَکّے تِھی رَہو، اَتے انھاں لوکاں دِی پَیروی نہ کراہے، جِنھاں کُوں (حقیقت دا) کوئی پَتہ وِی کائے نھیں (۸۹)۔	قَالَ قَدْ أُجِيبَت دَّعْوَتُكُمَا فَاسْتَقِيمَا وَلاَ تَتَّبِعَآنِّ سَبِيلَ الَّذِينَ لاَ يَعْ	.89
اَتے اَساں اِسرائیل دِی اولاد کُوں سَمندر دے پار ٹَپا چھوڑیا، پَس فرعون تے اُوندے لشکراں، ظلم تے زیادتی دِی خاطر انھاں دا پیچھا کِیتا اِیہ توڑیں جو او غرق تِھیوَݨ لگیا، تاں آکھیُس جو اِیمان گِھن آیاں، جو بیشک اُوں کنُوں سِوا ٻیا کوئی معبود کائے نھیں جیندے اُتے اِسرائیل دِی اولاد اِیمان گِھن آئی ہے، اَتے مَیں وِی مسلماناں (فرمانبرداراں) وِچوں تِھی ڳیاں (۹۰)۔	وَجَاوَزْنَا بِبَنِيٓ إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُۥ بَغْياً وَعَدْواً حَتَّىٰٓ إِذَآ أَدْرَكَهُ الْغَرَقُ قَالَ آمَنتُ أَنَّهُ لآ إِلِـٰهَ إِلاَّ الَّذِيٓ آمَنَتْ بِهِۦ بَنُوٓاْ إِسْرَائِيلَ وَأَنَاْ مِنَ الْمُسْلِمِينَ	.90
ہُݨ ہُوش آئی ! حالانکہ پہلے تاں تُوں نافرمانی کر چُکیں، اَتے فسادی لوکاں وِچوں تِھی ڳیا ہاویں (۹۱)۔	آلآنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ	.91
پَس اَج تیڈے بَدن کُوں اِی بَچا گِھندے ہِیں، تاں جو تُوں آپݨیں پِچھوں آوݨ والیاں کِیتے (عبرت دِی) نشانی بݨیا رَہویں، بیشک ڈھیر سارے لوک اَساڈیاں نشانیاں کنُوں بے پرواہ ہِن (۹۲)۔	فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلْفَكَ آيَةً وَإِنَّ كَثِيراً مِّنَ النَّاسِ عَنْ آيَاتِنَا لَغَافِلُونَ	.92
اَتے تحقیق اَساں اِسرائیل دِی اولاد کُوں بَہُوں چَنگے جاء ٹکائیں ݙِتے	وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِيٓ إِسْرَائِيلَ مُبَوَّأَ صِدْقٍ	.93

اَتے پاک صاف چیزاں وِچوں رِزق ڈِتا، پَر اُنھاں مخالفت کیتی رَکھی، توڑے جو انھاں کُوں علم وِی تھی گیا ہا، بیشک تیڈا رَبّ قیامت دے ڈِینہ انھاں گالھیں دا فیصلہ کرڈیسی، جِنھاں وِچ او اِختلاف کریندے رِیہے ہِن (۹۳)۔	وَرَزَقْنَاهُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ فَمَا اخْتَلَفُوا حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْعِلْمُ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ	
پَس جیکر تُوں اُوندے متعلق شک وِچ ہیں، جِہڑا کُجھ اَساں تیں دو نازِل کیتے، تاں اُنھاں لوکاں کنُوں پُچھ گِھن، جِہڑے (اَللہ دِی) کتاب کُوں تیں کنُوں پہلے دے پڑھدے آندِن، تحقیق تیڈے کولھ تیڈے رَبّ دِی طرفوں حق آ گئے پَس شک کرݨ والیاں وِچوں نہ تھی وَنج (۹۴)۔	فَإِن كُنتَ فِي شَكٍّ مِّمَّا أَنزَلْنَا إِلَيْكَ فَاسْأَلِ الَّذِينَ يَقْرَءُونَ الْكِتَابَ مِن قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ	.94
اَتے انھاں لوکاں وِچوں وِی نہ تھی وَنجیں جِہڑے اللہ دِیاں نشانیاں کُوں کُوڑا آہدِن، نہ تاں تُوں وِی نقصان چاوݨ والیاں وِچوں تھی ویسیں (۹۵)۔	وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَتَكُونَ مِنَ الْخَاسِرِينَ	.95
بیشک او لوک جِنھاں اُتے تیڈے رَبّ دا قول ٹھیک بَہندے، اَصلوں ایمان نہ گِھن آسِن (۹۶)۔	إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ	.96
بھاویں اُنھاں کولھ کوئی نِشانی وِی کیوں نہ آوَنجے، جے توڑیں او درد ناک عذاب آندا نہ ڈیکھ گِھنّن (۹۷)۔	وَلَوْ جَاءَتْهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّىٰ يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ	.97
بَھلا کیوں نہ کوئی اِجھی وَستی تھئی جیئں ایمان آندا ہووے پر اُوندے ایمان اُوکوں نفع نہ پُچایا ہووے، سِوائے یونس دِی قوم دے ! جڈاں جو او اِیمان گِھن آئے تاں اَساں اِیں دُنیاوی زندگی وِچ اُنھاں دے اُتوں رسوائی (ذِلّت) دے عذاب کُوں ہٹا گِھدا، اَتے انھاں کُوں اَساں کُجھ مدت تئیں دُنیاوِی شئیں نال رَجھائی رَکھیا (۹۸)۔	فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ آمَنَتْ فَنَفَعَهَا إِيمَانُهَا إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ لَمَّا آمَنُوا كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ	.98
اَتے جیکر تیڈا رَبّ چہندا تاں زمین اُتے دے سارے لوک کٹھے ایمان گِھن آئے ہوندے، کیا تُوں لوکاں تے سختی کرݨ چہندیں، تاں جو اِیہ	وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَآمَنَ مَن فِي الْأَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيعًا أَفَأَنتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتَّىٰ	.99

	يَكُونُواْ مُؤْمِنِينَ	اِیمان والے بَݨ وَنّجݨ (۹۹)۔
.100	وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَن تُؤْمِنَ إِلاَّ بِإِذْنِ اللّهِ وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لاَ يَعْقِلُونَ	اَتے کہیں وِی جی کِیتے اِیمان گِھن آوَݨ ممکن نھیں تِھی سَگدا سِوائے اِیندے جو اَللہ اُوندے کِیتے حُکم چا کرے، اَتے اُنھاں لوکاں تے (گُمراہی دِی) گندگی چھنڈک چھوڑیندے جِھڑے عقل کنُوں کَم نِھیں گِھندے (۱۰۰)۔
.101	قُلِ انظُرُواْ مَاذَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَمَا تُغْنِي الآيَاتُ وَالنُّذُرُ عَن قَوْمٍ لاَّ يُؤْمِنُونَ	(اَے رسول) آکھ ݙے، جو جِھڑا کُجھ اَسماناں وِچ ہے، تے زمین تے ہے، اُوکوں غور نال ݙیکھو تاں سَہی، اَتے جِھڑی قوم اِیمان گِھن آوَݨ نھیں چہندی، انھاں اُتے نشانیاں یا ݙراوے، دھمکاوے کوئی اَثر نھیں کریندے (۱۰۱)۔
.102	فَهَلْ يَنتَظِرُونَ إِلاَّ مِثْلَ أَيَّامِ الَّذِينَ خَلَوْاْ مِن قَبْلِهِمْ قُلْ فَانتَظِرُواْ إِنِّي مَعَكُم مِّنَ الْمُنتَظِرِينَ	کیا اِیہ اِنتظار پَے کریندِن، اُنھاں لوکاں دے بُرے ݙینْہاں وانگوں دے ݙینْہ ݙیکھݨ دا، جِھڑے انھاں کنُوں پہلے گُزر گِئِن، آکھ ݙے فیصلے دا اِنتظار کرو، مَیں وِی تُہاݙے نال اِنتظار کریندا ں (۱۰۲)۔
.103	ثُمَّ نُنَجِّي رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُواْ كَذَلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نُنجِ الْمُؤْمِنِينَ	وَل اَساں آپݨیاں رسولاں کُوں اَتے انھاں لوکاں کُوں جِھڑے اِیمان گِھن آندے رِیہن بچا گِھندے رِیہے ہَیں اَساݙا اِیہو طریقہ ہے، اَساݙے اُتے موموناں کُوں بَچا گِھنݨ دِی ذمّہ داری ہے (۱۰۳)۔
.104	قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنتُمْ فِي شَكٍّ مِّن دِينِي فَلاَ أَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللّهِ وَلَكِنْ أَعْبُدُ اللّهَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُمْ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ	آکھ ݙے جو اَے لوکو ! جیکر تُساں میݙے دِین وِچ شَک کریندو، تاں (چاݨ گِھنو) جو مَیں اُنھاں دِی بندگی نھیں کریندا، جِنھاں دِی اَللہ کُوں چھوڑ تے تُساں کریندے وے، بلکہ مَیں تاں بَس اُوں اَللہ دِی عبادت کریندا اں ، جِھڑا تُہاکوں فوت کریندا رَہندے، میکوں تاں اِیہو حُکم ݙِتا گِئے، جو مَیں موموناں وِچ شامل تِھی تے رہاں (۱۰٤)۔
.105	وَأَنْ أَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا وَلاَ تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ	اَتے اِیہ جو (ساریاں طریقیاں کنُوں) ہِک پاسے تِھی تے اِیں (خالص) دین تے قائم رہیں، تے مشرک لوکاں وِچوں نہ تِھی وَنّجیں (۱۰۵)۔

106.	وَلَا تَدْعُ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِن فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذًا مِّنَ الظَّالِمِينَ	اَتے اَللہ دے سِوا کہیں بئے کُوں نہ سَڈیں، جہڑا جو تیکوں نہ نفع ڈِے سگے، اَتے نہ تیکوں نقصان پچا سَگے، پَس جیکر تیں اِیویں کِیتا، تاں اُوں ویلے توُں وِی ظالم لوکاں وِچوں تِھی ویسیں (۱۰٦)۔
107.	وَإِن يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِن يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ	اَتے جیکر اَللہ تیکوں کہیں مصیبت وِچ سَٹّے تاں وَل اُوکوں سِوائے اُوندے کوئی پَرے کرݨ والا کوئی نھیں، اَتے جیکر او تیڈے نال بھلائی دا اِرادہ کرے تاں اُوندے فضل کُوں کوئی نھیں روک سَگدا، او آپݨیاں بندیاں وِچوں جیکوں چاہے اُوکوں پچا گھندے او بخشݨ ہارتے بَہُوں رَحمت والا ہے (۱۰۷)۔
108.	قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ الْحَقُّ مِن رَّبِّكُمْ فَمَنِ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُم بِوَكِيلٍ	آکھ ڈِے جو اَے لوکو، تحقیق تُہاڈِے کولھ تُہاڈِے رَبّ کنُوں حق آ گِئے پَس جہڑا سِدّھے رَاہ لگ گیا تاں اُوں آپݨیں آپ کِیتے فائدہ چاتے، جہڑا کوئی گُمراہ تھِئے، تاں او آپݨیں آپ کِیتے، اَتے مَیں تُہاڈا ذِمے دار نھیں مقرر کِیتا گیا (۱۰۸)۔
109.	وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَاصْبِرْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ	(اَے رسول) پیروی اُوں گالھ دِی کر جہڑی تَیں دو وحی کریندے ہِن صبر نال اُوندے اُتے جَمیا رَہ، او توڑیں جے توڑیں اَللہ فیصلہ نہ کر ڈیوے اَتے اُوہو ساریاں توں چَنگا فیصلہ کرݨ والا ہے (۱۰۹)۔

11- سورۃ هود

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع کریندا ں نال ناں اَللہ دے جہڑا بَہُوں مہربان تے وَڈّے رَحم والا ہے
1.	الر كِتَابٌ أُحْكِمَتْ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِن لَّدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ	اَلف، لام، رآ، اِیہ ہِک اِجھی کتاب ہے جیندیاں آیاتاں پکیاں بُنیاداں والیاں ہِن، وَل اِنھاں کُوں اُوندی طرفوں کھول تے بیان کِیتا گئے،

		جہڑا وَڈّی حکمت والا تے سَب کُجھ جاݨݨ والا ہے (۱)۔
.2	أَلَّا تَعْبُدُوٓاْ إِلَّا ٱللَّهَ إِنَّنِى لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ	پَس اَے لوکو! اَللہ کنُوں سِوا کہیں بِئے دِی عبادت نہ کرو، مَیں اُوندی طرفوں تُہاکوں خبردار کرݨ والا ہاں تے خوشخبری سُݨاوݨ والا ہاں (۲)۔
.3	وَأَنِ ٱسْتَغْفِرُواْ رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوٓاْ إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُم مَّتَٰعًا حَسَنًا إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَيُؤْتِ كُلَّ ذِى فَضْلٍ فَضْلَهُۥ وَإِن تَوَلَّوْاْ فَإِنِّىٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيرٍ	اَتے اِیہ جو تُساں آپݨیں رَبّ کنُوں بخشش منگو، وَل اُوں دو پُورا رَجوع کیتی رَکھو، او تُہاکوں ہِک خاص مدّت تَئیں چنگے مال متال نال رَجائی رَکھسی، اَتے زیادہ چنگے عمل کرݨ والے اُتے آپݨاں وڈّا فضل کریسی، اَتے جیکر پھر ویسو تاں مَیں ڈرداں جو تُہاڈے اُتے ہِک وَڈّے ڈِینہ دا عذاب نہ آوَنجے (۳)۔
.4	إِلَى ٱللَّهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ	تُہاکوں اَللہ دو وَل وَنجݨیں، اَتے او ہر شئے اُتے پُوری قدرت رَکھیندے (٤)۔
.5	أَلَآ إِنَّهُمْ يَثْنُونَ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخْفُواْ مِنْهُ أَلَا حِينَ يَسْتَغْشُونَ ثِيَابَهُمْ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُۥ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ	ڈیکھ گھنو، اِیہ لوک آپݨیاں سینیاں اُتے کپڑے وَلھیٹیندِن تاں جو اُوں کنُوں لُک وَنجن، پَر سُݨ گھنو، جہڑے ویلے او آپݨیں آپ کُوں کپڑیاں وِچ وَلھیٹ گھندِن، تاں وِی او جاݨ گھندے جہڑا کُجھ او لکیندِن، تے جہڑا کُجھ او ظاہری طور تے کریندِن بیشک او اُنھاں دے دِلاں دے اَندر دے بھیداں کُوں چنگی طرح جاݨدا کھڑے (۵)۔

.6	وَمَا مِن دَآبَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ	اَتے زمین اُتے چلݨ پھرݨ والا کوئی وِی اِجھا کائے نھیں، جیندا رِزق اللہ دے ذِمّے نہ ہووے، اُوندا ٹِکاݨاں وِی ڄاݨدے، تے اُوندے عارضی طور تے رَہݨ دِی جاء کوں وِی ڄاݨدے، ہر ڳالھ روشن کتاب وِچ لِکھی ہوئی ہے (٦)۔
.7	وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَلَئِن قُلْتَ إِنَّكُم مَّبْعُوثُونَ مِن بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ	اَتے اُوہو اِی ہے جیں اسماناں کوں تے زمین کوں چھی ڈِینھاں وِچ تیار کر گھدے، (پہلے) اُوندا تخت حکومت پاݨیں اُتے ہا، تاں جو او ڈیکھے جو تُہاڈے وِچوں کِہڑا زیادہ چنگے عَمل کرݨ والا ہے، اَتے (اَے رسول) جیکر تُوں آکھیں جو تُساں مَرݨ دے بعد جیوائے ویسو، تاں جنھاں لوکاں کُفر اِختیار کِیتا ہوئے ضرور اَکھیسن جو اِیہ تاں اَصلُوں کُھلا ڈُلا جادو ہے (٧)۔
.8	وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِلَىٰ أُمَّةٍ مَّعْدُودَةٍ لَّيَقُولُنَّ مَا يَحْبِسُهُ أَلَا يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ	اَتے جیکر انھاں کنُوں انھاں دا عَذاب ڳِݨی مُنجی مُدت کِیتے ٹال ڈیوُوں، تاں پُچھدِن جو کِہڑی شَئے اُوکوں (خواہ مخواہ) روکی کھڑی ہے سُݨ گِھنو، جَڈاں او ڈِینہ آسی، تاں وَل اُنھاں کنُوں اُوکوں ٹالیا کائے نہ ویسی اَتے انھاں کوں وَلھیٹ گِھنسی جِہڑی شَئے دِیاں مذاقاں کریندے ہِن (٨)۔
.9	وَلَئِنْ أَذَقْنَا الْإِنسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ لَيَئُوسٌ كَفُورٌ	اَتے جیکر اَساں انسان کوں اَپݨیں رَحمت دَا مَزہ چکھاؤں تے وَل اَساں اُوں کنُوں اُوکوں کَھس گِھنُوں تاں بیشک او نا اُمید تے نَا شُکرا تِھی ویندے (٩)۔
.10	وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ نَعْمَاءَ بَعْدَ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّئَاتُ عَنِّي إِنَّهُ لَفَرِحٌ فَخُورٌ	اَتے جیکر اَساں اُوکوں ڈُکھ دے پہنچݨ دے بعد اَپݨیں نعمت دا مزہ چکھاؤں تاں وَل اَکھیسے جو مَیں کنُوں تاں ساریاں سختیاں ٹَل ڳِئن، بیشک او پُھنّڈیا وَدّا ہوندے، تے مغریا وَدا ہوندے (١٠)۔
.11	إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ	اَلبتہ جنھاں صَبر کِیتی رَکھیا ہے اَتے نیک عَمل کِیتی رَکھِن اِیہے ہِن جنھاں کِیتے بخشش ہے تے وَڈا اجر ہے (١١)۔

12.	فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَضَآئِقٌ بِهِ صَدْرُكَ أَن يَقُولُواْ لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ كَنزٌ أَوْ جَآءَ مَعَهُ مَلَكٌ إِنَّمَآ أَنتَ نَذِيرٌ وَاللهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ	شاید تُوں جہڑی کجھ وِی وحی بھیجی ویندی ہے اُوندے وِچوں کُجھ حصّہ چھوڑݨ لگیں، اَتے تیڈا اہاں سَوڑا تھیوݨ لگ پَے، کیوں جو کافر اَکھیندِن جو تیڈے اُتے کوئی خزانہ کیوں نھیں لَتھا، یا تیڈے نال کوئی فرشتہ کیوں نھیں آیا (اَے رسول) تُوں تاں محض (بُرے عملاں کنُوں) خبردار کرݨ آئیں، اَگوں ہَر شَئے دا کارساز (ذِمّے دار) اَللہ ہے (۱۲)۔
13.	أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُواْ بِعَشْرِ سُوَرٍ مِّثْلِهِ مُفْتَرَيَاتٍ وَادْعُواْ مَنِ اسْتَطَعْتُم مِّن دُونِ اللهِ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ	کیا اِیہ لوک اِیہو اَہدِن، جو اِیکوں آپوں گھڑ گھدا گِئے، تُوں آکھ ڈے، تُساں تاں اِیں طرح دِیاں ڈاہ سُورتاں بݨا تے گِھن آؤ، اَتے اَللہ دے سِوا جیکوں مدد کِیتے سَڈ سَگدو سَڈ گِھن آؤ، جیکر تُساں (اَپݨیں دعوے دے) سَچّے ہیوے تاں (۱۳)۔
14.	فَإِلَّمْ يَسْتَجِيبُواْ لَكُمْ فَاعْلَمُوٓاْ أَنَّمَآ أُنزِلَ بِعِلْمِ اللهِ وَأَن لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ فَهَلْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ	پَس جیکر اِیہ معبود تُہاڈی مدد کُوں نہ آوِن، تاں وَل سمجھ گِھنو جو اِیہ (قرآن) اَللہ دے علم نال نازِل تھئے اَتے اُوندے سِوا بِیا کوئی معبُود کائے نھیں، وَت کیا تُساں فرمانبرداری کرݨ والے بݨدو؟ (۱٤)۔
15.	مَن كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوَفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ	وَت جہڑا شخص اِیں دُنیاوی زِندگی تے اِیندی سَج دَھج چَہندے، تاں اِیں دُنیا وِچ اِی اَساں اُنھاں دے عملاں دِی جزا ڈیسوں، اَتے اُنھاں نال کوئی کمی بیشی نہ کِیتی وِیسی (۱۵)۔
16.	أُوْلَٰئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ وَحَبِطَ مَا صَنَعُواْ فِيهَا وَبَاطِلٌ مَّا كَانُواْ يَعْمَلُونَ	اِیہے او لوک ہِن، جنھاں کِیتے آخرت وِچ کُجھ کائے نھیں، سوائے (دوزخ دِی) بھا دے، اَتے انھاں دُنیا وِچ جہڑا کَمائے بݨائے کُل پِھل گِیا، اَتے جہڑے کُجھ عمل کِیتے ہِنیں، بیکار گِئے (۱٦)۔
17.	أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّهِ وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِّنْهُ وَمِن قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَىٰ إِمَاماً وَرَحْمَةً أُوْلَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَن يَكْفُرْ بِهِ مِنَ الأَحْزَابِ فَالنَّارُ	کیا اِنھاں وانگوں ہِن او شخص جہڑے آپݨیں رَبّ دِی طرفوں ہِک روشن دَلیل اُتے قائم ہووِن، اَتے اُوندے پِچھُوں ہِک گواہ وِی اُوندی طرفوں ہووے بلکہ اِیں کنُوں پہلے موسیٰ کولھ وِی کتاب آ چُکی ہووے، جہڑی جو ہِک رہنما تے رحمت وِی ہووے، اِیہے لوک تاں

	مَوۡعِدُهٗ فَلَا تَكُ فِيۡ مِرۡيَةٍ مِّنۡهُ اِنَّهُ الۡحَقُّ مِنۡ رَّبِّكَ وَلٰـكِنَّ اَكۡثَرَ النَّاسِ لَا يُؤۡمِنُوۡنَ	ہِن اِیندے اُتے اِیمان گِھن آوَݨ والے، البتہ جِہڑے کوئی ٻِنھاں انسانی ٹولیاں وِچوں اِیندا اِنکار کریندِن، اُنھاں کِیتے تاں دوزخ دِی بَھا دا وَعدہ کِیتا گیا ہے، بَس تُوں اِیندے متعلق شک وِچ نہ پو، بیشک اِیہ تیڈے رَبّ دِی طرفوں حق ہے، پر ڈھیر سارے اِیندے اُتے اِیمان نھیں گِھن آندے (۱۷)۔
.18	وَمَنۡ اَظۡلَمُ مِمَّنِ افۡتَـرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اُولٰۤـئِكَ يُعۡرَضُوۡنَ عَلٰى رَبِّهِمۡ وَيَقُوۡلُ الۡاَشۡهَادُ هٰٓؤُلَۤاءِ الَّذِيۡنَ كَذَبُوۡا عَلٰى رَبِّهِمۡ اَلَا لَعۡنَةُ اللّٰهِ عَلَى الظّٰلِمِيۡنَ	اَتے اُوں شخص کنُوں زیادہ ظالم کوݨ تِھی سَگدے، جِہڑا اَللہ اُتے کُوڑے بُہتاں ٻدھے، اِیہے تاں او لوک ہِن جِہڑے آپݨیں رَبّ دے سامݨیں پیش کِیتے وِیسن، اَتے گواہ اَکھیسِن، جو اِیہے او لوک ہِن جِہڑے آپݨیں رَبّ اُتے کُوڑیاں ڳالھیں کریندے ہَن، سُݨ گِھنّو، جو ظالم لوکاں اُتے اَللہ دِی لعنت ہوندی ہے (۱۸)۔
.19	الَّذِيۡنَ يَصُدُّوۡنَ عَنۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ وَيَبۡغُوۡنَهَا عِوَجًا وَهُمۡ بِالۡاٰخِرَةِ هُمۡ كٰفِرُوۡنَ	جِہڑے شخص لوکاں کُوں اَللہ دے رَاہ کنُوں روکیندِن، اَتے اِیندے وِچ وِی وَل پھیر گِتھݨ چَہندِن، اَتے اِیہے آخرت کنُوں وِی اِنکاری ہِن (۱۹)۔
.20	اُولٰۤـئِكَ لَمۡ يَكُوۡنُوۡا مُعۡجِزِيۡنَ فِى الۡاَرۡضِ وَمَا كَانَ لَهُمۡ مِّنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ مِنۡ اَوۡلِيَآءَ‌ يُضٰعَفُ لَهُمُ الۡعَذَابُ‌ مَا كَانُوۡا يَسۡتَطِيۡعُوۡنَ السَّمۡعَ وَمَا كَانُوۡا يُبۡصِرُوۡنَ	اِیہ لوک زمین اُتے (اَللہ کُوں) بے وَسّا (عاجز) کرݨ والے نھیں تِھی سگدے، اَتے نہ اَللہ کنُوں سِوا اِنھاں دا کوئی یار مددگار ہے، انھاں کِیتے تاں ڈُوڑا عذاب ہوسی، او (کُفر دِی وَجہ کنُوں) نہ تاں سُݨݨ سَمجھݨ دِی لیاقت رَکھیندے ہِن اَتے نہ او کُجھ ڈِیکھ بَھال سَگدے ہِن (۲۰)۔
.21	اُولٰۤـئِكَ الَّذِيۡنَ خَسِرُوۡۤا اَنۡفُسَهُمۡ وَضَلَّ عَنۡهُمۡ مَّا كَانُوۡا يَفۡتَرُوۡنَ	اِیہے او لوک ہِن، جِنھاں اپݨیں آپ کُوں خود نقصان پُچائے، اَتے جِہڑے (کُوڑ بھتُوڑ) انھاں گھڑ بݨا گِھدے ہِن، او انھاں کنُوں ڈِاں کھیڈ دے گئے (۲۱)۔
.22	لَا جَرَمَ اَنَّهُمۡ فِى الۡاٰخِرَةِ هُمُ الۡاَخۡسَرُوۡنَ	اِیہ لازمی نظر دے جو اِیہے لوک بیشک آخرت کُوں ساریاں تُوں زیادہ گھاٹا چاوَݨ والے ہِن (۲۲)۔

23.	إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَخْبَتُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ أُولَـٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ	اَلبتہ جِھڑے لوک اِیمان گِھن آئِن، اَتے نیک عَمل کِیتے ہِینیں، اَتے آپڻیں رَبّ دے اَگوں عاجزی کِیتی رَکھی ہے، اِیہے بہشت والے ہِن، او ایندے وِچ ہمیشہ کِیتے رَہسِن (۲۳)۔
24.	مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَعْمَىٰ وَالْأَصَمِّ وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا أَفَلَا تَذَكَّرُونَ	اِنھاں ڈوہائیں (کافر تے مومن) ٹولیاں دِی مثال اِہجیاں ڈُوں بَندیاں والی ہے، جِنھاں وِچوں ہِک تاں اَندھا تے ٻوڑا ہووے تے ڈُوجھا دِید والا ہووے، کیا اِیہ ڈوہائیں آپس وِچ ہِکو جیہے ہِن، کیا تُساں (اِیں مثال کنُوں) سبق نھیں گِھن سَگدے (۲٤)۔
25.	وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ	تحقیق وَت اَساں نوح کُوں اُوندی قوم دو بھیجا، آکھیُس بیشک مَیں تُہاکُوں صاف طور تے خبردار کرݨ آیاں (۲۵)۔
26.	أَن لَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ أَلِيمٍ	جو تُساں اَللہ دے سِوا کھیں ٻَے دِی عبادت نہ کرو، نہ تاں میکوں خدشہ ہے جو تُہاڈے اُتے دَردناک ڈِینہ والا عذاب آویسی (۲٦)۔
27.	فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَوْمِهِ مَا نَرَاكَ إِلَّا بَشَرًا مِّثْلَنَا وَمَا نَرَاكَ اتَّبَعَكَ إِلَّا الَّذِينَ هُمْ أَرَاذِلُنَا بَادِيَ الرَّأْيِ وَمَا نَرَىٰ لَكُمْ عَلَيْنَا مِن فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكُمْ كَاذِبِينَ	ٻَس انھاں دِی قوم دے سرداراں جِنھاں کُفر اِختیار کِیتا ہویا ہا، آکھیا جو اَساں تاں تیکوں کُجھ نِسے ڈیکھدے، سِوائے اِیندے جو تُوں اَساں وانگوں بندہ (بشر) ہیں ٻِیا اِیہ وِی نِسّے ڈیکھدے جو تیڈِی پَیروی انھاں کنُوں سِوا جِھڑے اَساڈے وِچُوں رذیل لوک ہِن، ٻِیا کوئی نھیں کریندا اِیہ پَیروی بغیر سوچ سَمجھے دے کریندِن اَتے اَساں تُہاکوں اَپڻیں کنوں فضیلت (برتری) والا نِسے ڈیکھدے بلکہ اَساں تُہاکوں کُوڑا سَمجھدے ہَیں (۲۷)۔
28.	قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَآتَانِي رَحْمَةً مِّنْ عِندِهِ فَعُمِّيَتْ عَلَيْكُمْ أَنُلْزِمُكُمُوهَا وَأَنتُمْ لَهَا كَارِهُونَ	اُوں آکھیا، اَے میڈِی قوم تُساں نہوے ڈیکھدے جو مَیں اَپڻیں رَبّ کنُوں روشن دلیل (رستے) تے ہاں اَتے اُوں میکوں اَپڻیں طرفوں رحمت (نبوّت) وِی بخشی ہے جِھڑی تُہاکوں نظر دِی وِی نھیں، کیا اَساں اُوکوں تُہاڈے اُتے مڑھ ڈیوُوں، جِڈاں جو او تُہاکوں بَھاوے

		وِی نہ (٢٨)۔
.29	وَيَٰقَوْمِ لَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ وَمَآ أَنَا۠ بِطَارِدِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِنَّهُم مُّلَٰقُوا۟ رَبِّهِمْ وَلَٰكِنِّىٓ أَرَىٰكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ	اَتے اَے میڈی قوم، مَیں تُساں کنوں کوئی مال متال وِی نھیں منگدا، میڈا اَجر تاں بَس اللہ کولھ ہے، اَتے مَیں انھاں لوکاں کوں جھڑے ایمان گھن آئن دھکے ڈِے تے بھجا چھوڑݨ والا وِی کائے نھیں، کیوں جو او اَپݨیں اللہ دے اَگوں (عزتاں عظمتاں نال) پیش تھیوݨ والے ہِن، اَلبتہ مَیں تاں تُہاکوں ڈیکھدا پیاں جو تُساں جاہل (بے سمجھ) قوم ہیوے (٢٩)۔
.30	وَيَٰقَوْمِ مَن يَنصُرُنِى مِنَ ٱللَّهِ إِن طَرَدتُّهُمْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ	اَتے اَے میڈی قوم، جیکر مَیں انھاں کوں دِھکے ڈِے تے بھجا چھوڑاں تاں میکوں اللہ کنوں چھڑاوݨ والا کوݨ ہوسے، بَس تُساں اتنی گالھ نھیں سمجھدے (٣٠)۔
.31	وَلَآ أَقُولُ لَكُمْ عِندِى خَزَآئِنُ ٱللَّهِ وَلَآ أَعْلَمُ ٱلْغَيْبَ وَلَآ أَقُولُ إِنِّى مَلَكٌ وَلَآ أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِىٓ أَعْيُنُكُمْ لَن يُؤْتِيَهُمُ ٱللَّهُ خَيْرًا ٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِىٓ أَنفُسِهِمْ إِنِّىٓ إِذًا لَّمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ	اَتے مَیں تُہاکوں اِیہ نھیں اَہدا، جو میڈے کولھ اللہ دے خزانے ہِن، اَتے نہ مَیں غیب دِیاں گالھیں جاݨداں، اَتے مَیں اِیہ وِی نھیں آکھیندا، جو مَیں فرشتہ ہاں، اَتے مَیں اِیہ وِی نھیں آکھ سَگدا جو جھڑے لوک تُہاڈِیاں اَکھیں وِچ گھٹیا ہِن، اللہ انھاں نال کوئی چنگائی نہ کریسے، اللہ چنگی طرح جاݨدے جو کُجھ انھاں دِیاں دِلیں وِچ ہے، (اِیویں آکھاں تاں) بیشک مَیں وِی ظالماں وِچوں تھی ویساں (٣١)۔
.32	قَالُوا۟ يَٰنُوحُ قَدْ جَٰدَلْتَنَا فَأَكْثَرْتَ جِدَٰلَنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ	آخر اُنھاں آکھیا، جو اَے نُوح تَیں اَساڈے نال جھیڑا گھتّے، بَس ڈھیر کُجھ جھیڑا گھت گھدّی، ہُݨ اَساڈے اُتے گھن آ جھڑی شئے (عذاب) کنوں اَساکوں ڈرائی رَکھئی جیکر توں واقعی سَچ آکھݨ والیاں وِچوں ہیں تاں (٣٢)۔
.33	قَالَ إِنَّمَا يَأْتِيكُم بِهِ ٱللَّهُ إِن شَآءَ وَمَآ أَنتُم بِمُعْجِزِينَ	اُوں آکھیا، دَر اَصل اللہ اِی اُوکوں تُہاڈے اُتے گھن آسے، جیکر او چہسے تاں، اَتے تُساں (اُوکوں) بے وَسّا (عاجز) نہ کر سَگسو (٣٣)۔

.34	وَلَا يَنفَعُكُمْ نُصْحِيٓ إِنْ أَرَدتُّ أَنْ أَنصَحَ لَكُمْ إِن كَانَ ٱللَّهُ يُرِيدُ أَن يُغْوِيَكُمْ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ	اَتے میڈی خیر خواہی تُہاکوں کوئی فائدہ نہ ڈِے سَگسی، جیکر مَیں چھواں وِی سہی جو تُہاڈے نال خَیر خواہی کراں، جِھڑے ویلے جو اَللہ چَہندے جو تُہاکوں گُمراہ کرڈیوے، او تُہاڈا رَبّ ہے، اَتے تُساں اُوں کولھ وَل وَنجٹیں (٣٤)۔
.35	أَمْ يَقُولُونَ ٱفْتَرَىٰهُ قُلْ إِنِ ٱفْتَرَيْتُهُۥ فَعَلَيَّ إِجْرَامِي وَأَنَا۠ بَرِيٓءٌ مِّمَّا تُجْرِمُونَ	(اَے رسول) کیا اِیہ اِیہو کُجھ اَہدِن، جو اِیں اِیہ سب کُجھ گھڑ گھِدّے، آکھ ڈِے جو جیکر کہیں اِیکوں آپوں گھڑ وِی گِھدے تاں میڈے جُرم اُتے ہِن تے مَیں انھاں کنُوں بَری (لاتعلق) ہاں جِھڑے جُرم تُساں کریندے وَدّو (٣٥)۔
.36	وَأُوحِيَ إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُۥ لَن يُؤْمِنَ مِن قَوْمِكَ إِلَّا مَن قَدْ ءَامَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا۟ يَفْعَلُونَ	اَتے نوح کولھ وَحی بھیجی گئی، جو بیشک تیڈی قوم وِچوں ہُݨ کوئی اِیمان نہ گِھن آسی، سوائے انھاں دے جِھڑے جو پہلے اِیمان گِھن آچُکِن، پَس انھاں اُتے مُونجھا نہ تِھی، جِھڑے کرتُوت او کریندے وَدّے ہِن (٣٦)۔
.37	وَٱصْنَعِ ٱلْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَٰطِبْنِى فِى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ ۚ إِنَّهُم مُّغْرَقُونَ	اَتے اَساڈیاں اَکھیں دے سامݨیں، اَتے اساڈی وحی دے مطابق ہِک بیڑی تیار کر، اَتے انھاں دے (بچاوݨ) کِیتے میکوں کُجھ نہ آکھیں جِنھاں ظلم کِیتِن، یقیناً او سارے غرق کر ڈِتے ویسِن (٣٧)۔
.38	وَيَصْنَعُ ٱلْفُلْكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأٌ مِّن قَوْمِهِۦ سَخِرُوا۟ مِنْهُ ۚ قَالَ إِن تَسْخَرُوا۟ مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ	اَتے او بیڑی بݨیندا بیٹھا ہا، تاں جِھڑے ویلے اُوندی قوم دے سردار نالوں لنگھدے ہِن، تاں اُوندیاں کِھلاں کریندے ہِن، تاں انھاں کُوں آکھیُس جیکر تُساں اَساڈیاں کِھلّاں کریندے وے، تاں اَساں وِی بیشک تُہاڈیاں کِھلّاں اُووِیں کریسوں جیں طرح تُساں اَساڈے نال کریندو (٣٨)۔
.39	فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ	پَس جلدی تُہاکوں پتہ لگ ویسی، جو کیندے اُتے آندے او عذاب جِھڑا اُوکوں ذلیل کر چھوڑیسی، اَتے اُوندے اُتے او عذاب وِی نازِل

		تِھیسی جِھڑا ہمیشہ قائم رَہݨ والا ہے (۳۹)۔
.40	حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا مِن كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ آمَنَ وَمَآ آمَنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ	اِیہ توڑیں جو اَساڈا حُکم آگیا، تاں ہِک خاص تنُور وِچوں پاݨی زور دا اُچھل پِیا، تاں اَساں نوح کُوں آکھیا، آپݨیں بیڑی وِچ ہر قسم دے جانداراں وِچوں ہِک ہِک جوڑا (ہِک نَر تے ہِک مادی) چڑھا گِھن، اَتے آپݨیاں گھر والیاں کُوں وِی سِوائے اُنھاں دے جِنھاں دے متعلق پہلے فیصلہ تِھی چُکئے، اَتے جھڑے لوک اِیمان گِھن آئے ہِن (انھاں کُوں وِی) پر جِھڑے بندے اِیمان گِھن آئے ہِن، او تھوڑے جیہے ہِن (٤٠)۔
.41	وَقَالَ ارْكَبُواْ فِيهَا بِسْمِ اللهِ مَجْرَاهَا وَمُرْسَاهَا إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ	اَتے (نوح) آکھیا، اِیندے وِچ سوار تِھی وَنجو، کیوں جو اَللہ دے ناں نال اِیندا ٹُھلّݨاں ہے اَتے اِیندا پُہنچݨاں ہے، بیشک میڈا رَبّ تاں بخشݨ ہار تے بہوں رحم کرݨ والا ہے (٤١)۔
.42	وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَىٰ نُوحٌ ابْنَهُ وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ يَٰبُنَيَّ ارْكَب مَّعَنَا وَلَا تَكُن مَّعَ الْكَافِرِينَ	اَتے او بیڑی انھاں کُوں گِھن تے اِیہو جیہاں سیڑھاں (لہراں) وِچ ٹُر پَئی، جِھڑیاں پہاڑ جتّی چَوّ وینداں ہِن، اَتے نُوح اَپݨیں پُتر کُوں وِی سَڈیا جِھڑا (بیڑی کنُوں) پَرے ہَٹیا کھڑا ہا، جو آ میڈا بچڑا، اَساڈے نال چڑھ آ، اَتے کافراں دا نہ بݨ وَنج (٤٢)۔
.43	قَالَ سَآوِيٓ إِلَىٰ جَبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَآءِ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللهِ إِلَّا مَن رَّحِمَ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِينَ	اُوں آکھیا مَیں اَجھو پہاڑ اُتے پناہ وَنج گِھنداں او میکوں (طوفان دے) پاݨیں کنُوں بچا گِھنسی، نُوح آکھیُس اَج اَللہ دے غضب کنُوں بچاوݨ والا کوئی کائے نھیں، سوائے اُوندے جِیندے اُتے او رَحم چا کرے، پَس انھاں ݙوہاہیں دے اَدھ وِچ ہِک سیڑھ اُچّی چَوّی تے (او پُتر) ٻُݙ وَنجݨ والیاں نال اِی ٻُݙ گیا (٤٣)۔
.44	وَقِيلَ يَٰٓأَرْضُ ابْلَعِي مَآءَكِ وَيَٰسَمَآءُ أَقْلِعِي وَغِيضَ الْمَآءُ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْداً	وَت حکم تِھیا، جو اَے زمین تُوں سارا پاݨی پِی چھوڑ، اَے اَسماں تُوں وَسݨ رُک وَنج، چنانچہ پاݨی سُکا ݙِتا گیا، اَتے اِیہ معاملہ ختم کر ݙِتا گیا، او بیڑی جُودی (پہاڑ) نال وَنج لگی، اَتے آکھ ݙِتا گیا، جو ظالماں دِی قوم

	لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ	کنُوں پَرے تِھی تے رَہو (٤٤)۔
45.	وَنَادَىٰ نُوحٌ رَّبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنتَ أَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ	اَتے نُوح نے اَپٹیں رَبّ کنُوں دُعا مَنگی، اَتے آکھیُس میڈے رَبّ آ ! کیوں جو میڈا پُتر بلا شُبہ میڈی ٹَبری (کُنبے) وِچوں ہے (اِیکوں بچا گھِن) اَتے بیشک تیڈا وَعدہ وِی سَچّا ہوندے، اَتے تُوں تاں حاکماں کنُوں وِی وَدھ حاکم ہیں (٤٥)۔
46.	قَالَ يَا نُوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْأَلْنِ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنِّي أَعِظُكَ أَن تَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ	اللہ آکھیا، نُوح آ، دَراَصل او تیڈی ٹَبری وِچوں کائے نھیں، بِلا شُبہ اُوندے عمل نیکی والے کائے نھیں، بَس مَیں کنُوں اُوں ڳالھ دا سوال نہ کر جیندا تیکوں پُورا عِلم وِی کائے نھیں، مَیں تیکوں نصیحت کریندا ں، جو جاہلاں وِچوں نہ بَݨ (٤٦)۔
47.	قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَإِلَّا تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُن مِّنَ الْخَاسِرِينَ	اُوں آکھیا، میڈے رَبّ آ ! میں تیڈی پَناہ چَھنداں اِیں ڳالھ دی جو مَیں اَصلوں نہ مَنگاں جِہڑی شَئے دا میکوں پَتہ اِی نہ ہووے، اَتے جیکر تُوں میکوں نہ بخشیں اَتے میڈے اُتے رَحم نہ کریسیں، تاں میں گھاٹا چاوݨ والیاں وِچوں تِھی ویساں (٤٧)۔
48.	قِيلَ يَا نُوحُ اهْبِطْ بِسَلَامٍ مِّنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ أُمَمٍ مِّمَّن مَّعَكَ وَأُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ يَمَسُّهُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ	(اللہ) آکھیا نُوح آ ! لہ آ پیڑی تُوں، اَساڈی طرفوں تیڈے اُتے سلامتی ہے، اَتے تیڈے اُتے برکتاں ہِن، اَتے اُنھاں اُمتاں اُتے وِی جِہڑیاں تیڈے نال ہِن، اَتے او جماعتاں جِنھاں کُوں اَساں اَجھو دُنیاوی فائدیاں نال رَجا ڈیسوں، پَر (کل کُوں) اَساڈی طرفوں انھاں کُوں دردناک عذاب آچِمبڑسی (٤٨)۔
49.	تِلْكَ مِنْ أَنبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا كُنتَ تَعْلَمُهَا أَنتَ وَلَا قَوْمُكَ مِن قَبْلِ هَٰذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ	(اَے رسول) ایہ غیب دِیاں ڳالھیں ہِن، جِہڑیاں تَیں دُو وَحی کیتیاں وِیندِن پہلے تاں تُوں وِی انھاں کُوں نہ جاݨدا ہاویں، اَتے نہ تیڈی قوم جاݨدی ہَئی، ہُݨ صبر کر، بیشک مُتقی پرہیزگار لوکاں کیتے چَنگی عاقبت ہے (٤٩)۔

.50	وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا ۚ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا مُفْتَرُونَ	اَتے عادِ دی قوم دو اُنھاں دے ہِک بھرا ہُود کُوں بھیجیا گیا، اُوں آکھیا، اَے میڈی قوم، اَللہ دِی عبادت کرو، اُوں کنُوں سِوا بیا کوئی معبود تُہاڈے لائق کائے نھیں، تُساں تاں بَس کُوڑے بُہتان لاوَݨ دے شِیّنہ ہیوے (٥٠)۔
.51	يَا قَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى الَّذِي فَطَرَنِي ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ	اَے میڈی قوم ! مَیں تاں تُساں کنُوں کوئی اَجر (بدلہ) وِی نھیں مَنگدا، میڈا اَجر تاں اُوں ذات کنُوں سِوا کہیں کولھ کائے نھیں جئیں میکوں پَیدا کیتے، بھلا تُساں عقل کنُوں کم کِیوں نھیں گھندے (٥١)۔
.52	وَيَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُم مِّدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَىٰ قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا مُجْرِمِينَ	اَتے اَے میڈی قوم اَپݨیں رَبّ کنُوں بخشش مَنگو، وَل اُوندے اَگوں توبہ تائب تھی وَنجو، او تُہاڈے اُتے اَسمان کنُوں زور دا مینّہ وَسیسی، اَتے تُہاڈی طاقت وِچ بیا وِی زور پَیدا کر ڈیسی، تُساں جرم کرݨ والے بَݨ تے مُنّہ نہ پھیر وَنجو (٥٢)۔
.53	قَالُوا يَا هُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ بِتَارِكِي آلِهَتِنَا عَن قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ	انھاں آکھیا ہُود آ! تُوں اَساڈے کولھ کوئی ظاہر ثبوت وِی تاں نھیں گھِن آیا، وَل اِیہ جو اَساں تیڈے آکھݨ تے اَپݨیاں معبوداں کُوں چھوڑݨ والے کائے نِسے، اَتے نہ اَساں تیڈے اُتے اِیمان گھِن آوݨ والے ہیسے (٥٣)۔
.54	إِن نَّقُولُ إِلَّا اعْتَرَاكَ بَعْضُ آلِهَتِنَا بِسُوءٍ ۗ قَالَ إِنِّي أُشْهِدُ اللَّهَ وَاشْهَدُوا أَنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ	اَساں تاں اِیہو کُجھ سَمجھدے ہیسے، جو اَساڈے اِی کہیں معبود دِی مار (پھٹکار) تیڈے اُتے پَئی ہے، اُوں آکھیا، مَیں اَللہ کُوں گواہ بݨیندا، اَتے تُساں وِی گواہ رَہو، جو بیشک مَیں انھاں کنُوں بَری (لاتعلق) ہاں، جنھاں کُوں تُساں (اَللہ دا) شریک بݨایا ہوئے (٥٤)۔
.55	مِن دُونِهِ ۖ فَكِيدُونِي جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنظِرُونِ	جھڑے جو اُوں کنُوں بَئے ہِن، تُساں سارے رَل تے میڈے خلاف کوئی خُفیہ تدبیر کر ڈیکھو وَل میکوں کوئی مُہلت وِی نہ ڈیوا ہے (٥٥)۔
.56	إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُم ۚ مَّا مِن	بیشک مَیں اَللہ تے توکُّل کریندا ں، جھڑا جو میڈا وِی رَبّ ہے، تے تُہاڈا

	دَآبَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ	وِی، کوئی ٹُرݨ پھرݨ والا جاندار اِجہا کائے نھیں جیندی سِرڑی (چوٹی) اُوں نہ پکڑ رَکھی ہووے، بیشک میڈا رَبّ تاں سِدّھے راہ تے (ملدا) ہے (۵٦)۔
.57	فَإِن تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُم مَّا أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّونَهُ شَيْئًا إِنَّ رَبِّي عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ	اَتے جیکر تُساں پھر گیوہے، تاں تحقیق مَیں تُہاکوں پُچا ݙِتے او پیغام جہڑا میکوں ݙِے تے تُہاڈے کولھ بھیجیا گیا ہے، اَتے میڈا رَبّ تُہاڈی بجائے کہیں غیر کُوں اَپݨاں خلیفہ بݨا گھنسی، اَتے تُساں اُوندا کُجھ وِی نھیں وِگاڑ سَگدے، بیشک میڈے رَبّ ہر شَئے کُوں نظر وِچ رَکھیا ہوئے (۵۷)۔
.58	وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَنَجَّيْنَاهُم مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ	اَتے جہڑے ویلے اَساڈا غضب تھیا، تاں اَساں اَپݨیں رَحمت نال ہُود کُوں اَتے جہڑے لوک اُوندے نال اِیمان گھن آئے ہَن، نجات ݙِے ݙِتی، اَتے انھاں کُوں ہِک گندے عذاب کنُوں بچا چھوڑیا (۵۸)۔
.59	وَتِلْكَ عَادٌ جَحَدُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهُ وَاتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ	اَتے اِیہ اُوہے ہِن عاد دے لوک، جنھاں اَپݨیں رَبّ دِیاں نشانیاں دا اِنکار کر چھوڑیا، اَتے رسُولاں دِی نافرمانی کیتی، اَتے ہر زور والے سرکش فسادی دے آکھیئے وِچ لگیئے رِہیے (۵۹)۔
.60	وَأُتْبِعُوا فِي هَٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا إِنَّ عَادًا كَفَرُوا رَبَّهُمْ أَلَا بُعْدًا لِّعَادٍ قَوْمِ هُودٍ	آخر انھاں پچھوں اِیں دُنیا تے لعنت لگی، تے قیامت دے ݙینہ وِی لگی رَہسی، ݙیکھ گھنو، عاد والیاں آپݨیں رَبّ دا اِنکار کر ݙِتا، سُݨ گھنو، جو ہُود دِی قوم عاد اُتے لعنت وَسدی رَہسی (٦٠)۔
.61	وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ هُوَ أَنشَأَكُم مِّنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُّجِيبٌ	اَتے ثمود والیاں کولھ اِنھاں دے ہِک بھرا صالح کُوں بھیجیا گیا، اُوں آکھیا، اَے میڈی قوم ! اللہ دِی عبادت کرو، اُوں کنُوں سِوا تُہاڈے کیتے بیا کوئی معبود کائے نھیں، اُوں تُہاکوں زمین کنُوں پیدا کیتے، اَتے اُوندے اُتے آباد کیتے، بَس اُوں کنُوں آپݨیں بخشش منگو، وَل اُوندے اَگوں توبہ تائب تھی وَنڄو، بیشک میڈا رَبّ اَساڈے بہوں کولھوں ہے،

		تے دُعائیں قبول کرگھندے (٦١)۔
.62	قَالُوا۟ يَٰصَٰلِحُ قَدْ كُنتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَٰذَآ أَتَنْهَىٰنَآ أَن نَّعْبُدَ مَا يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَا وَإِنَّنَا لَفِى شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَآ إِلَيْهِ مُرِيبٍ	انھاں آکھیا، اَے صالح ! اِیں کنوں پہلے تاں اَساں تیڈے نال کئی اُمیداں رکھیاں ہوئیاں ہن، کیا ہُݨ توں اَساکوں انھاں دِی بندگی کنوں ہٹکیندیں، جنھاں دی بندگی اَساڈے پیو ڈاڈے کریندے رہے ہِن، بیشک اِیندے وِچ اَساکوں شک ہے جِہڑے دِین (طریقے) دو اَساکوں سڈیندیں، اِیں تاں اَساکوں مخمصے وِچ گھت ڈِتے (٦٢)۔
.63	قَالَ يَٰقَوْمِ أَرَءَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّى وَءَاتَىٰنِى مِنْهُ رَحْمَةً فَمَن يَنصُرُنِى مِنَ ٱللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُۥ فَمَا تَزِيدُونَنِى غَيْرَ تَخْسِيرٍ	اُوں آکھیا، اَے میڈی قوم ! ذرا سوچو تاں سہی، جیکر مَیں اَپݨیں رَبّ دی طرفوں پکّی نشانی اُتے قائم ہاں، اَتے اُوں میکوں اَپݨیں رَحمت (نبوّت) نال نوازیے، وَل وِی اللہ دِی پکڑ کنوں میکوں کوݨ بچویسی، جیکر مَیں اُوندی نافرمانی کراں تاں، تُساں تاں بَس میڈے گھاٹے وِچ وَدھارا پَئے کریندو (٦٣)۔
.64	وَيَٰقَوْمِ هَٰذِهِۦ نَاقَةُ ٱللَّهِ لَكُمْ ءَايَةً فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِىٓ أَرْضِ ٱللَّهِ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ قَرِيبٌ	اَتے اَے قوم ! اِیہ اللہ دِی ڈاچی ہیوے، تُہاڈے کیتے ہِک نشانی ہے، اِیکوں کھلا چھوڑی رَکھو تاں جو اِیہ اللہ دِی زمین تے چَردی پِھردی رَہوے اَتے اِیکوں کوئی تکلیف نہ ڈیوا ہے، نہ تاں تُہاکوں بہوں جلدی عذاب آپکڑیسی (٦٤)۔
.65	فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا۟ فِى دَارِكُمْ ثَلَٰثَةَ أَيَّامٍ ذَٰلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوبٍ	پر انھاں اِیندیاں کُچّاں جنگھاں کَپ چھوڑیاں، صالح آکھیا بَس تُساں (آپݨیاں گھراں وِچ) ترائے ڈِینہہ پِیا کھاپی گھنو (تُہاڈی بَربادی دا) وعدہ ہے جِہڑا کُوڑا نہ تھیسی (٦٥)۔
.66	فَلَمَّا جَآءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا صَٰلِحًا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَهُۥ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَمِنْ خِزْىِ يَوْمِئِذٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ ٱلْقَوِىُّ ٱلْعَزِيزُ	پَس جِہڑے ویلے اَساں (عذاب دا) حکم ڈِتوسے، تاں اَساں اَپݨیں رَحمت نال صالح کُوں تے جِہڑے لوک اُوندے نال ایمان گھن آئے ہَن، اُنھاں کُوں بچا گھدا، اَتے اُوں ڈِینہہ دِی بھنڈکی (بدنامی) کنوں وِی (بچا گھدا) بیشک تیڈا رَبّ بہوں زور آور ہے، تے ساریاں تُوں ڈاڈھا

		ہے (٦٦)۔
.67	وَأَخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جَاثِمِينَ	اَتے جِہڑے لوکاں (آپݨیں اُتے) ظُلم کِیتا ہاَ، اُنھاں کُوں ہِک دَھما کے دِی زور دی آواز آپکڑیا، بَس وَݙے ویلے آپݨیاں گھراں وِچ مُنّہ دے بھر ݙَٹھے مَریے پَے ہَن (٦٧)۔
.68	كَأَن لَّمْ يَغْنَوْا فِيهَا ۗ أَلَا إِنَّ ثَمُودَ كَفَرُوا رَبَّهُمْ ۗ أَلَا بُعْدًا لِّثَمُودَ	(اِیویں لگیا) جیویں او لوک اُنھاں گھراں وِچ وَسدے وِی نہ ہَن، ݙیکھ گِھنّو ثمود والیاں آپݨیں رَبّ دا اِنکار چا کِیتا ہا، سُݨ گِھنّو، جو ثمود والے (اَللہ دِی رحمت کنُوں) پَرے سَٹ ݙِتے گئے (٦٨)۔
.69	وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَىٰ قَالُوا سَلَامًا ۖ قَالَ سَلَامٌ ۖ فَمَا لَبِثَ أَن جَاءَ بِعِجْلٍ حَنِيذٍ	اَتے تحقیق اَساݙے فرشتے اِبراہیم کولھ خوشخبری گِھن آئے اَتے اَکھیونے جو تیݙے اُتے سَلامتی ہووے، اِبراہیم وِی آکھیا تُہاݙے اُتے وِی سلامتی ہووے جَھٹ پَٹ اوہِک بھُنّاں ہویا وَچّھا (انھاں کِیتے) گِھن آیا (٦٩)۔
.70	فَلَمَّا رَأَىٰ أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ۚ قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمِ لُوطٍ	پَر جَݙاں اُوں ݙِٹھا جو اُنھاں دے ہَتھ اُوں دو نھیں پَے وَدّھدے، تاں اُوکوں عجب جیہا لگیا، اَتے او اُنھاں کنُوں دِل وِچ ݙریا، اُنھاں آکھیا ݙر نہ پِیا، اَساں تاں لُوط دِی قوم دو بھیجے گئے ہَیں (٧٠)۔
.71	وَامْرَأَتُهُ قَائِمَةٌ فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنَاهَا بِإِسْحَاقَ وَمِن وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ	اُوندی ذال جِہڑی نال کھڑی ہَئی، اِیں ڳالھ تے کِھل پَئی، تاں اَساں اُوکوں اِسحاق دِی (پیٹ وِچ پووݨ دِی) خوشخبری ݙِتی اَتے اِسحاق دے بعد یعقوب دِی وِی (٧١)۔
.72	قَالَتْ يَا وَيْلَتَىٰ أَأَلِدُ وَأَنَا عَجُوزٌ وَهَٰذَا بَعْلِي شَيْخًا ۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٌ	اُوں آکھیا، مَرّاں شالا کیا مَیں ہُݨ بَال جݨیساں، مَیں تاں بُݙھی کوزا ہاَں، اَتے میݙا اِیہ پَے وِی بُݙھا ہے یقیناً اِیہ اَساݙے کِیتے ہِک اَنوکھی ڳالھ ہے (٧٢)۔
.73	قَالُوا أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ ۖ رَحْمَتُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ ۚ إِنَّهُ حَمِيدٌ	انھاں آکھیا کیا تُوں اَللہ دِی قدرت اُتے حیران پَئی تھِیندیں؟ ابراہیم دے گھر والو! اِیہ تاں تُہاݙے اُتے اَللہ دِی رَحمت ہے، تے اُوندیاں

	مَّجِيدٌ	برکتاں ہن، بیشک او بہُوں تعریف والا تے وَڈِیاں شاناں والا ہے (۷۳)۔
.74	فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ الرَّوْعُ وَجَاءَتْهُ الْبُشْرَىٰ يُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ	پَس جڈاں ابراہیم دا ڈر لتھا، اَتے اُوں خوشخبری وی سُݨی، تاں او اَساکوں لوط دِی قوم دے متعلق کُجھ آکھݨ چاکھݨ لگیا (۷٤)۔
.75	إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُّنِيبٌ	دراَصل اِبراہیم بہُوں تحمُّل والا، نرم دِل، تے اَللہ دو رجوع کرݨ والا ہا (۷٥)۔
.76	يَا إِبْرَاهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَٰذَا ۖ إِنَّهُ قَدْ جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ ۖ وَإِنَّهُمْ آتِيهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٍ	(فرشتیاں آکھیا) اِبراہیم، ایں ڳالھ کُوں ویندا کر، بے شک تیڈے رَبّ دا حُکم تھی چُکیئے، بے شک اُنھاں اُتے اِیجا عذاب آسی جہڑا اَصلوں ٹلݨ والا کائے نھیں (۷٦)۔
.77	وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَٰذَا يَوْمٌ عَصِيبٌ	اَتے جڈاں اَساڈے فرشتے لوط کولھ آئے تاں انھاں دے آوݨ تے خوش نہ تھیا، اُوں (آپݨیں قوم کُوں بچاوݨ کیتے) خُود کُوں بے وَسا محسوس کیتا، اَتے آکھیُس جو اَج دا ڈینہ وَڈا اُوکھا ہے (۷۷)۔
.78	وَجَاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِن قَبْلُ كَانُوا يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ ۚ قَالَ يَا قَوْمِ هَٰؤُلَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَيْفِي ۖ أَلَيْسَ مِنكُمْ رَجُلٌ رَّشِيدٌ	اَتے اُوندی قوم دے لوک (بدکاری کیتے) بھَج تے آ گئے، اَتے او تاں پہلے کنُوں بدکاریاں وِچ جُتّے ہوئے ہِن، (لوط) آکھیا، اَے میڈی قوم ! اِیہ میڈیاں دِھیاں موجود ہِن، اِیہ تُہاڈے (پرنیچݨ کیتے) زیادہ پاک صاف ہِن، بَس اَللہ کنُوں ڈرو، اَتے میڈے مہماناں کُوں چھوڑ تے میڈی عزّت چا رکھو، کیا تُہاڈے وِچ کوئی وِی بھلے مانس کائے نھیں (۷۸)۔
.79	قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيدُ	اُنھاں آکھیا، تحقیق تیکوں تاں پَتہ ہے جو اَساکوں تیڈیاں دِھیاں دِی وِی کوئی لوڑ کائے نھیں، تے تُوں جاݨدا وِی ہیں جو اَساں کیا مَنگدے ہَیں (۷۹)۔
.80	قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةً أَوْ آوِي إِلَىٰ رُكْنٍ	لُوط آکھیا اَللہ کریندا جو میڈے کولھ تُہاڈے مقابلے دِی طاقت ہوندی یا

	شَدِيدٍ	ئیں کہیں تکڑے قلعے (سہارے) دِی پناہ گِھن سَگدا (٨٠)۔
.81	قَالُوا۟ يَٰلُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَن يَصِلُوٓا۟ إِلَيْكَ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ ٱلَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنكُمْ أَحَدٌ إِلَّا ٱمْرَأَتَكَ إِنَّهُۥ مُصِيبُهَا مَآ أَصَابَهُمْ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ ٱلصُّبْحُ أَلَيْسَ ٱلصُّبْحُ بِقَرِيبٍ	فرشتیاں آکھیا، اَے لوط اَساں تیڈے رَبّ دے بھیجے ہوئے (فرشتے) ہیں اِیہ لوک تیڈا کُجھ نہ وِگاڑ سَگسِن، بَس توں رات دا کوئی وَقت گِھن تے اَپنْیاں بالاں بچیاں سَمیت نِکل وَنج، سوائے تیڈی ذال دے، اَتے تُہاڈے وِچوں کوئی وِی پچھوں تے نہ ڈیکھے، کیوں جو بیشک ایندے اُتے اُوہا مصیبت آوݨ والی ہے، جِہڑی اِنھاں لوکاں اُتے آندی پَئی ہے، بیشک اُنھاں دِی تباہی دا وعدہ سَویل (صُبح) توڑیں دا ہے، کیا ہُݨ سَویل تِھیوݨ والی نھیں (٨١)۔
.82	فَلَمَّا جَآءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَٰلِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ مَّنضُودٍ	جِہڑے ویلے اَساڈا حُکم آپُہنچا، تاں اَساں اِیں وَستی کُوں مُوندھا کر چھوڑیا، اَتے اُوندے اُتے کھنگری دے چھوٹیاں روڑیاں دا مِینہ دَب تے وَسا چھوڑیا (٨٢)۔
.83	مُّسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَ وَمَا هِىَ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ بِبَعِيدٍ	اِنھاں وِچوں ہَر روڑے تے تیڈے رَبّ دِی طرفوں نِشان لَگیا ہویا ہا، اَتے ظلم کرݨ والیاں کنُوں اِہجی سَزا پرے کائنی نھیں (٨٣)۔
.84	وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥ وَلَا تَنقُصُوا۟ ٱلْمِكْيَالَ وَٱلْمِيزَانَ إِنِّىٓ أَرَىٰكُم بِخَيْرٍ وَإِنِّىٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيطٍ	اَتے مَدین والیاں دو انھاں دے ہِک بِھرا شُعیب کُوں بھیجیا گیا، اُوں آکھیا، اَے میڈی قوم ! اللہ دِی عبادت کیتی کرو، تُہاڈے کیتے اُوں کنُوں سِوا بیا کوئی معبود کائے نھیں اَتے گِھݨ ناپݨ وِچ کوئی کَمتی (کاٹ) نہ گھتی کرو، بیشک ئیں تُہاکوں سَوکھا سَولا ڈیکھداں وَداں، پَر ئیں ڈَرداں جو تُہاڈے اُتے وِی اِہجے ڈِینہ دا عَذاب نہ آونجے، جِہڑا تُساں ساریاں کُوں وَلھیٹ گِھنݨ والا ہووے (٨٤)۔
.85	وَيَٰقَوْمِ أَوْفُوا۟ ٱلْمِكْيَالَ وَٱلْمِيزَانَ بِٱلْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا۟ ٱلنَّاسَ أَشْيَآءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا۟ فِى ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ	اَتے اَے میڈی قوم ! تُساں گِھݨ ناپݨ اِنصافی طور تے پُورا کیتا کرو اَتے لوکاں کُوں اِنھاں دِیاں شَئیں گھٹ کر تے نہ ڈِتیاں کرو، اَتے زمین اُتے فساد کرݨ والے نہ بݨیے وَدّے رَہوو (٨٥)۔

.86	بَقِيَّتُ اللهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ وَمَآ أَنَا۠ عَلَيْكُم بِحَفِيظٍ	اَللہ دا ڈِتا جہڑا کُجھ بچ رَہوے، او تُہاڈے کِیتے بَہُوں چنگا ہے جیکر تُساں مومن سڈویندے ہیوے تاں، اَتے مَیں تُہاڈا کوئی ذمّہ دار وِی کائے نھیں (٨٦)۔
.87	قَالُوا۟ يَـٰشُعَيْبُ أَصَلَوٰتُكَ تَأْمُرُكَ أَن نَّتْرُكَ مَا يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَآ أَوْ أَن نَّفْعَلَ فِىٓ أَمْوَٰلِنَا مَا نَشَـٰٓؤُا۟ ۖ إِنَّكَ لَأَنتَ ٱلْحَلِيمُ ٱلرَّشِيدُ	انھاں آکھیا جو شعیب آ ! کیا تیڈی نماز تیکوں ایہا گالھ سِکھیندی ہے جو اَساں اُنھاں (معبوداں) کوں چھوڑ ڈیوُوں، جنھاں دِی عبادت اَساڈے پیو ڈاڈے کریندے رِیہے ہِن یا اَساں اَپٹیں مَنشاء دے مطابق کوئی کَمی پیشی نہ کر سَگُوں (ایں گالھوں تاں) بَس تُوں اِی تَحمّل والا تے دین تے چَلّݨ والا (راستباز) رہ گِئیں (٨٧)۔
.88	قَالَ يَـٰقَوْمِ أَرَءَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّى وَرَزَقَنِى مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا ۚ وَمَآ أُرِيدُ أَنْ أُخَالِفَكُمْ إِلَىٰ مَآ أَنْهَىٰكُمْ عَنْهُ ۚ إِنْ أُرِيدُ إِلَّا ٱلْإِصْلَـٰحَ مَا ٱسْتَطَعْتُ ۚ وَمَا تَوْفِيقِىٓ إِلَّا بِٱللَّهِ ۚ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ	اُوں آکھیا، اَے میڈی قوم ! تُساں کڈاہیں اِیہ وِی سوچیے، جو جیکر مَیں اَپٹیں رَبّ دِی طرفوں ہِک روشن دَلیل تے قائم ہاں، اَتے او میکوں سوہݨاں رِزق وِی ڈیندا ہے، اَتے مَیں نھیں چَہندا جو جِہڑے کَم کنُوں تُہاکوں مَنع کریندا ں، اُوہو کَم خود کراں ! مَیں چَہنداں جو جِتی مَیں کنُوں تھی سگے تُہاڈی اِصلاح کراں تے میکوں اِیندی توفیق تاں صِرف اَللہ ڈیندے، مَیں اُوندے اُتے توکُّل کِیتا ہوئے، اَتے (ہر کَم کِیتے) اُوں دو رجوع کریندا ں (٨٨)۔
.89	وَيَـٰقَوْمِ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِىٓ أَن يُصِيبَكُم مِّثْلُ مَآ أَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ صَـٰلِحٍ ۚ وَمَا قَوْمُ لُوطٍ مِّنكُم بِبَعِيدٍ	اَتے اَے میڈی قوم ! کِتھائیں میڈے نال دِی مخالفت تُساں کنُوں کوئی اِہجا جُرم نہ کرا کھڑے، جو تہاڈے اُتے وِی اُوہو عذاب آ وَنجے، جہڑا نوح دِی قوم، ہُود دِی قوم، تے صالح دِی قوم اُتے آگیا ہا، اَتے لُوط دِی قوم تاں تُساں کنُوں کوئی ڈھیر پہلے دِی وِی کائے نھیں (٨٩)۔
.90	وَٱسْتَغْفِرُوا۟ رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوٓا۟ إِلَيْهِ ۚ إِنَّ رَبِّى رَحِيمٌ وَدُودٌ	اَتے تُساں اَپٹیں رَبّ کنُوں (گُناہاں دِی) بخشش مَنگو، وَل بَس ہوندے تھی تے رَہو، بیشک میڈا رَبّ بَہُوں رحمت والا تے محبت کرݨ والا ہے (٩٠)۔

.91	قَالُوا۟ يَٰشُعَيْبُ مَا نَفْقَهُ كَثِيرًا مِّمَّا تَقُولُ وَإِنَّا لَنَرَىٰكَ فِينَا ضَعِيفًا وَلَوْلَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَٰكَ وَمَآ أَنتَ عَلَيْنَا بِعَزِيزٍ	اُنھاں آکھیا، شعیب آ ! اساکوں تیڈیاں اُنھاں گالھیں وِچوں ڈھیر ساریاں دا تاں پتہ اِی نھیں لگدا، جھڑیاں تُوں اَکھیندیں، اَتے اَساں ڈیکھدے ہَیں، جو تُوں اَساڈے وِچوں ہِک ہِیٹاں (کمزور) بندہ ہَیں جیکر تیڈی برادری نہ ہوندی، تاں اَساں تاں تیکوں پَتھر مار مار تے مار گھتیندے، اَتے تُوں اَساں کنُوں ڈاڈھا وِی کائے نھیں (۹۱)۔
.92	قَالَ يَٰقَوْمِ أَرَهْطِىٓ أَعَزُّ عَلَيْكُم مِّنَ ٱللَّهِ وَٱتَّخَذْتُمُوهُ وَرَآءَكُمْ ظِهْرِيًّا ۖ إِنَّ رَبِّى بِمَا تَعْمَلُونَ مُحِيطٌ	اُوں آکھیا، اَے میڈی قوم ! کیا تُہاڈے کِیتے میڈی برادری اَللہ کنُوں وِی زیادہ زور والی (تکڑی) ہے تُساں اَللہ کُوں اَصلُوں کنڈ پچھُوں چا سَٹیے، بیشک میڈے رَبّ تاں اُوکوں اَپنْیں پکڑ وِچ رَکھیا ہوئے جھڑا کُجھ تُساں کریندے وَدّے وے (۹۲)۔
.93	وَيَٰقَوْمِ ٱعْمَلُوا۟ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّى عَٰمِلٌ ۖ سَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ كَٰذِبٌ ۖ وَٱرْتَقِبُوٓا۟ إِنِّى مَعَكُمْ رَقِيبٌ	اَتے اَے میڈی قوم ! تُساں اَپنْیں طریقے تے عَمل کِیتی رَکھو، بیشک مَیں اَپنْیں طریقے تے عَمل کریندا اں، اَجھو تُہاکوں پتہ لگ ویسی، جو کیندے اُتے ذلیل کر چھوڑن والا عذاب آندے، اَتے کوݨ کُوڑا ہے، بَس تُساں وِی اِنتظار کروتے مَیں وِی تُہاڈے نال اِنتظار کریندا اں (۹۳)۔
.94	وَلَمَّا جَآءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَهُۥ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَأَخَذَتِ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ ٱلصَّيْحَةُ فَأَصْبَحُوا۟ فِى دِيَٰرِهِمْ جَٰثِمِينَ	اَتے جڈاں اَساڈے (عذاب دا) حُکم تھیا، تاں اَساں شُعیب کُوں اَتے جنھاں لوکاں اِیمان گھن آندا ہا، اُنھاں کُوں اَپنْیں رَحمت نال بچا گھدا، اَتے جھڑے لوک ظلم کریندے ہِن، اُنھاں کُوں ہِک سَخت کڑکاٹ اِیجا آپکڑیا جو سَویلے آپنْیاں گھراں وِچ مُنّہ دے بھَرنے ڈُھے مریے پَے ہَن (۹٤)۔
.95	كَأَن لَّمْ يَغْنَوْا۟ فِيهَآ ۗ أَلَا بُعْدًا لِّمَدْيَنَ كَمَا بَعِدَتْ ثَمُودُ	اِیویں لگدا ہا جو او اِنھاں وِچ وَسدے وِی نہ ہَن، سُݨ گھنّو جو مَدیَن والیاں کُوں وِی اُوہو جھی لعنت وُٹھی، جیویں ثمود والیاں تے وَسّی ہَئی (۹۵)۔

.96	وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ	اَتے تحقیق اَساں موسیٰ کُوں آپݨیاں نشانیاں اَتے واضح دلیل ڈے تے پٹھیا (۹۶)۔
.97	إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَاتَّبَعُوا أَمْرَ فِرْعَوْنَ وَمَا أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ	(یعنی) فرعون تے اُوندے سرداراں دے کولھ، پَر انھاں لوکاں فرعون دا حُکم مَنیا، حالانکہ فرعون دا حُکم اَصلُوں ٹھیک نہ ہا (۹۷)۔
.98	يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ وَبِئْسَ الْوِرْدُ الْمَوْرُودُ	او قیامت دے ڈینہہ آپݨیں قوم دے اَگوں اَگوں ٹُرسے، تے انھاں کُوں دوزخ دِی بھا وِچ وَنج کھڑیسے، او وَنج کھڑاوݨ دِی بَہُوں گندی جاء ہے (۹۸)۔
.99	وَأُتْبِعُوا فِي هَٰذِهِ لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ بِئْسَ الرِّفْدُ الْمَرْفُودُ	اِیں جہاں وِی اُنھاں پِچُھوں لعنت لگی رہی، تے قیامت دے ڈینہہ وِی لگی رہسی ! اِیہ بَہُوں گندا بدلہ ہے جِہڑا کہیں کُوں ڈِتا وَنجے (۹۹)۔
.100	ذَٰلِكَ مِنْ أَنبَاءِ الْقُرَىٰ نَقُصُّهُ عَلَيْكَ مِنْهَا قَائِمٌ وَحَصِيدٌ	اِیہ ہُݨ کُجھ وَستیاں دے حالات جِہڑے تیکوں بیان کِیتے ویندے ہِن انھاں وِچوں کُجھ موجود کھڑِن اَتے کُجھ دِی جڑھ پٹیج گئی ہے (۱۰۰)۔
.101	وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَٰكِن ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ فَمَا أَغْنَتْ عَنْهُمْ آلِهَتُهُمُ الَّتِي يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مِن شَيْءٍ لَّمَّا جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ وَمَا زَادُوهُمْ غَيْرَ تَتْبِيبٍ	اَتے اَساں اُنھاں اُتے ظلم نھیں کیتا بلکہ اُنھاں آپݨیں آپ اُتے ظلم چا کیتا بَس انھاں دے کُجھ وِی کم نہ آ سَگیئے انھاں دے معبود جنھاں کُوں اللہ دے سِوا سڈیندے ہَن، جڈاں جو تیڈے رَبّ دا حُکم تھیا، او اُنھاں کِیتے کُجھ وِی نہ کر سَگیئے سِوائے ہلاکت تے تباہی دے (۱۰۱)۔
.102	وَكَذَٰلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرَىٰ وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنَّ أَخْذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ	اَتے اِیں طرح تیڈے رَبّ دِی سخت پکڑ ہوندی ہے، جڈاں جو او اُنھاں وَستیاں کُوں پکڑ وِچ گِھن آندے جِہڑیاں جو ظالم (نافرمان) بݨ ویندیاں ہِن، تحقیق اُوندی پکڑ بَہُوں دَردناک تے ڈاڈھی تکڑی ہوندی ہے (۱۰۲)۔
.103	إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّمَنْ خَافَ عَذَابَ الْآخِرَةِ ذَٰلِكَ يَوْمٌ مَّجْمُوعٌ لَّهُ النَّاسُ وَذَٰلِكَ يَوْمٌ مَّشْهُودٌ	بیشک اِیندے وِچ عِبرت ہے اُوندے کِیتے جِہڑا کوئی آخرت دے عذاب کنُوں ڈردے، اِیہو تاں ڈینہہ ہے جڈاں سارے لوک کٹھے کِیتے ویسن اَتے اِیہو او ڈینہہ ہے جڈاں سَب کُجھ اَگوں آویسی (۱۰۳)۔

104.	وَمَا نُؤَخِّرُهُ إِلَّا لِأَجَلٍ مَّعْدُودٍ	اِیندے (آوݨ) وِچ کوئی ڈھل گھُس نہ کیتی ویسی، سوائے ہِک مقرر کیتی ہوئی مُدت دے (۱۰٤)۔
105.	يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ	اِیہ ݙینہ آسی تاں کوئی بَندہ اللہ دِی اِجازت دے بغیر ڳالھ وِی نہ کر سَڳسی، انھاں (لوکاں) وِچوں بَد بخت وِی ہوسِن تے نیک بخت وِی (۱۰۵)۔
106.	فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فَفِي النَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ	پَس جِہڑے بَد بخت ہوسِن او (دوزخ دِی) بھا وِچ ہوسِن اُوندے وِچ اُنھاں دا کَم ہَو کے بھَرّݨ تے دھاڑیں کڈھݨ ہوسی (۱۰٦)۔
107.	خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ	او اِیندے وِچ ہمیشہ کِیتے رَہسِن، جے توڑیں جو اَسمان تے زمین قائم ہِن اَللہ اُتھوں کڈھݨ چاہے تاں اِیہ بِئی ڳالھ ہے، بیشک تیڈا رَبّ کر چھوڑݨ والا ہے جِہڑے کَم دا اِرادہ کرے (۱۰۷)۔
108.	وَأَمَّا الَّذِينَ سُعِدُوا فَفِي الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ عَطَاءً غَيْرَ مَجْذُوذٍ	اَتے جِہڑے لوک نیک بخت ہوسِن تاں او بہشت وِچ ویسن تے اُوندے وِچ ہمیشہ کِیتے رَہسِن، جے توڑیں جو اَسمان تے زمین قائم ہِن سِوائے اِیندے جو تیڈا رَبّ کہیں بِئی طرح چَھوے، اَے بخشش کڈائیں وِی ختم نہ کیتی ویسی (۱۰۸)۔
109.	فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هَٰؤُلَاءِ مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعْبُدُ آبَاؤُهُم مِّن قَبْلُ وَإِنَّا لَمُوَفُّوهُمْ نَصِيبَهُمْ غَيْرَ مَنقُوصٍ	(اَے رسول) تُوں اِیں ڳالھ دے مخمصے وِچ نہ پَے، جو اِیہ اَللہ دے سِوا کِنھاں دی بندگی کریندِن، اِیہ کہیں بِئی طرح نِھیں کریندے، بَس جِیویں اِنھاں دے پِیو ݙاݙے اِنھاں کنُوں پہلے کریندے رِیہن اَتے اَساں انھاں کُوں انھاں دا پُورا پُورا نصیبہ ݙیسوں اُوندے وِچ کوئی کاݨ قصور نہ ہوسی (۱۰۹)۔
110.	وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتُلِفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ	اَتے یقیناً اَساں موسیٰ کُوں کتاب ݙِتی، پَس اُوندے وِچ وِی اِختلاف کیتا ڳیا، جیکر تیڈے رَبّ دِی طرفوں ہِک ڳالھ پہلے کنُوں طے نہ ہوندی تاں اُنھاں دا فیصلہ (اِیں دُنیا وِچ) تھی چُکیا ہوندا، اَتے بیشک او لوک اِہجے شَک وِچ ہن جِہڑا وِپریاں دِی بُنیاد اُتے ہے (۱۱۰)۔

.111	وَإِنَّ كُلاًّ لَّمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ أَعْمَالَهُمْ إِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ خَبِيرٌ	اَتے تحقیق تیڈا رَبّ اُنھاں دے عملاں دا پُورا پُورا بدلہ انھاں نال چُکیسی، بیشک او جہڑا کُجھ کریندے وَدّے ہِن، اُوکُوں او چنگی طرح جاݨدے (۱۱۱)۔
.112	فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَن تَابَ مَعَكَ وَلاَ تَطْغَوْاْ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ	پَس تیکوں جہڑی ڳالھ دا حُکم ݙِتا ڳئے اُوندے اُتے تُوں اَتے جہڑے تیڈے نال توبہ تائب تھئے ہوئے ہِن، پَکّے تھی تے رَہو، اَتے نافرمانی نہ کراہے، بیشک او ݙیکھدا کھڑے جہڑا کُجھ تُساں کریندے وَدّے وے (۱۱۲)۔
.113	وَلاَ تَرْكَنُواْ إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُواْ فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللّهِ مِنْ أَوْلِيَاء ثُمَّ لاَ تُنصَرُونَ	اَتے اُنھاں لوکاں دو نہ جُھکاہے، جہڑے ظلم کریندِن نہ تاں تُہاکوں وِی (دوزخ دِی) بھا چمبڑ ویسے، اَتے تُہاڈے کِیتے اللہ دے سِوا کوئی یار مددگار کائے نھیں، وَل تُہاکوں (کتھاؤں وِی) مدد نہ کیتی ویسے (۱۱۳)۔
.114	وَأَقِمِ الصَّلاَةَ طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزُلَفاً مِّنَ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرَى لِلذَّاكِرِينَ	اَتے ݙینہہ دے ݙوہائیں سریاں (صبح شام) ویلے اَتے رات دے کُجھ حصّے وِچ نماز قائم کیتی رَکھو، یقیناً نیکیاں بُرائیاں کُوں ہٹا مَٹا ݙیندیاں ہِن، ایہ نصیحت ہے، انھاں لوکاں کِیتے جہڑے اللہ کُوں یاد کیتی رَکھݨ والے ہِن (۱۱٤)۔
.115	وَاصْبِرْ فَإِنَّ اللّهَ لاَ يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ	اَتے صبر اختیار کیتی رَکھو، بیشک اللہ نیک کَم کرݨ والیاں دا اَجر اَصلُوں ضائع نھیں کریندا (۱۱۵)۔
.116	فَلَوْلاَ كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِن قَبْلِكُمْ أُوْلُواْ بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ فِي الأَرْضِ إِلاَّ قَلِيلاً مِّمَّنْ أَنجَيْنَا مِنْهُمْ وَاتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُواْ مَا أُتْرِفُواْ فِيهِ وَكَانُواْ مُجْرِمِينَ	پَس تُساں کنُوں پہلے والیاں اُمتاں وِچ کیوں اِہجے فضیلت والے (اہلِ خِرد) پیدا نھیں تھئے، جہڑے زمین اُتے فساد کُوں روکیندے، سِوائے تھوڑے جیہاں دے، جنھاں کُوں اَساں اُنھاں وِچوں کڈھ گِھدا ہا، اَتے جنھاں لوکاں ظلم کِیتے او اِہجیاں ڳالھیں پِچھُوں لڳے ہوئے ہِن، جنھاں دِی وَجہ کنُوں او مَزے وَدّے کریندے ہِن، اَتے اِہجے لوک جُرم کرݨ والے ہِن (۱۱٦)۔

.117	وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ	اَتے تیڈا رَبّ اِیہو جیہا کائے نِھیں جو کہیں زیادتی دِی وَجہ کنُوں وَستیاں کُوں تَباہ کرڈیوے، جَڈاں جو انھاں دے رَہݨ والے اِصلاح وِچ لگے ہوئے ہووِن (۱۱۷)۔
.118	وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ	اَتے جیکر تیڈا رَبّ چَہندا تاں ساریاں لوکاں دِی ہِکّا جماعت بݨا ڈیندا، پَر اِیہ تاں اِختلاف کرݨ کنُوں چُکّݨ والے کائے نھیں (۱۱۸)۔
.119	إِلَّا مَن رَّحِمَ رَبُّكَ وَلِذَٰلِكَ خَلَقَهُمْ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ	سِوائے انھاں لوکاں دے ! جِنھاں اُتے تیڈا رَبّ رَحم چا کرے، انھاں کُوں تاں (اختیار تے آزادی ݙیتے) پیدا کیتا ہِس، آخر تیڈے رَبّ دِی ڳالھ پُوری تِھی کھڑی جو مَیں سارے جِنّاں تے اِنساناں نال دوزخ کُوں بَھر ڈیساں (۱۱۹)۔
.120	وَكُلًّا نَّقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنبَاءِ الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهِ فُؤَادَكَ وَجَاءَكَ فِي هَٰذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ	تے (اَے رسول) اَساں تیکوں رسُولاں دِیاں جِہڑیاں ڳالھیں بیان کریندے پَے ہَیں انھاں نال تیڈا دِل تکڑا پَے کریندے ہَیں اَتے انھاں وِچوں تیکوں حقیقت دا پَتہ لگسِے، اَتے مومناں ݙیتے اِیہ نصیحت تے عِبرت ہِن (۱۲۰)۔
.121	وَقُل لِّلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنَّا عَامِلُونَ	اَتے جِہڑے لوک اِیمان نھیں گِھن آندے، انھاں کُوں آکھ ڈے جو تُساں آپݨیں طریقے تے عمل کرو، بیشک اَساں وِی آپݨاں عَمل کریندے پَے ہَیں (۱۲۱)۔
.122	وَانتَظِرُوا إِنَّا مُنتَظِرُونَ	اَتے (نتیجے ݙیتے) تُساں وِی اِنتظار کرو بیشک اَساں اِنتظار وِچ ہَیں (۱۲۲)۔
.123	وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ الْأَمْرُ كُلُّهُ فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ	اَتے اَسماناں تے زمین وِچ جِہڑا کُجھ لُکیا ہوئیا وِی ہے تاں وِی او اَللہ دے قَبضۂ قدرت وِچ ہے اَتے ہر قسم دا مُعاملہ اُوں دو وَنڄ ٹُکسی، پَس اُوندی عِبادت ݙیتی رَکھو، اَتے اُوندے اُتے توکُّل ݙیتی رَکھو، اَتے تیڈا رَبّ جو کُجھ تُساں کریندے وَدّے ہِیوے، اُوں کنُوں بے خبر کائے

		نھیں (۱۲۳)۔

12- سورة یوسف

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع کرینداں اللہ دے ناں نال جھڑا بہوں مہربان تے وڈے رحم والا ہے
1.	الٓرٰ تِلۡكَ آيَاتُ الۡكِتَابِ الۡمُبِينِ	الف، لام، رآ ! ایہ آیاتاں ہن ہک اِجہی کتاب دیاں جو کُھل تے گالھ ڈسیندی ہے (۱)۔
2.	إِنَّآ أَنزَلۡنَاهُ قُرۡآناً عَرَبِيّاً لَّعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ	بیشک اساں ایکوں قرآن دے طور تے عربی وِچ نازل کیتے تاں جو تہاڈی عقل سمجھ وِچ آوِنجے (۲)۔
3.	نَحۡنُ نَقُصُّ عَلَيۡكَ أَحۡسَنَ الۡقَصَصِ بِمَآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ هَـٰذَا الۡقُرۡآنَ وَإِن كُنتَ مِن قَبۡلِهِ لَمِنَ الۡغَافِلِينَ	(اے رسول) اساں تیکوں چنگیاں کنوں چنگیاں حقیقتاں تے واقعات والا قصہ بیان کریندے پئے ہیں جھڑا جو اساں ایں قرآن دِی شکل وِچ تیں دو وحی کرتے بھیجیندے پئے ہیں، ایں کنوں پہلے توں اصلوں بے خبر ہاویں (۳)۔
4.	إِذۡ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيۡتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوۡكَباً وَالشَّمۡسَ وَالۡقَمَرَ رَأَيۡتُهُمۡ لِي سَاجِدِينَ	اتے جڈاں یوسف اپنْیں پیو کوں آکھیا، ابا سائیں آں ! سچ پیا اہداں جو میں خواب وِچ یارھاں تاریاں کوں اتے سجھ تے چندر کوں ڈٹھے، اتے انھاں کوں میڈے اگوں سجدہ کریندا وی ڈٹھے (٤)۔
5.	قَالَ يَا بُنَيَّ لاَ تَقۡصُصۡ رُؤۡيَاكَ عَلَى إِخۡوَتِكَ فَيَكِيدُواۡ لَكَ كَيۡداً إِنَّ الشَّيۡطَانَ لِلإِنسَانِ عَدُوٌّ مُّبِينٌ	اوں آکھیا، میڈا بچڑا ! آپنْاں ایہ خواب اپنْیں بھراواں کوں نہ ڈسیں نہ تاں او ویری بݨ تے تیڈے نال کوئی فریب کھیڈسن، بیشک شیطان انسان دا کھلا ڈُلا دشمن ہے (۵)۔
6.	وَكَذَلِكَ يَجۡتَبِيكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِن تَأۡوِيلِ الأَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعۡمَتَهُ عَلَيۡكَ	اتے ایویں تیڈا رب تیکوں (آپنْیں کم کیتے) چݨ گھنسے، اتے تیکوں گالھیں دی تہہ توڑیں پجݨ دا علم وی سیکھیسے ! اتے تیڈے اتے یعقوب دی

	وَعَلَىٰ آلِ يَعْقُوبَ كَمَا أَتَمَّهَا عَلَىٰ أَبَوَيْكَ مِن قَبْلُ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ	اَولاد اُتے آپڑیاں نعمتاں اُوں طرح پُوریاں کریسی، جیں طرح اُوں اِیں کنُوں پہلے تیڈے ڈاڈا پڑڈاڈا، اِبراہیم تے اِسحاق اُتے پُوریاں کیتیاں ہِن، بے شک تیڈا ربّ سَب کُجھ جانڑ والا تے وَڈی حِکمت والا ہے (٦)۔
.7	لَّقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ آيَاتٌ لِّلسَّائِلِينَ	دَراَصل یوسف تے اُوندے بِھراواں (دے قصّے) وِچ پُچھنڑ والیاں کِیتے بہُوں ساریاں نشانیاں ہِن (٧)۔
.8	إِذْ قَالُوا لَيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَىٰ أَبِينَا مِنَّا وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ	ہِک وَاری مَترائے بِھراواں صَلاح کِیتی، جو یوسف تے اُوندا بِھرا (بِن یامین) اَبےّ کُوں اَساں کنُوں زیادہ پیارے لگدِن حالانکہ اَساں اُوندا ہِک تکڑا جتّھا ہِیسے! سچّی گالھ ہے جو اَساڈا پِیوٴ اَصلُوں غلط کُم کِیتا ہوئے (٨)۔
.9	اقْتُلُوا يُوسُفَ أَوِ اطْرَحُوهُ أَرْضًا يَخْلُ لَكُمْ وَجْهُ أَبِيكُمْ وَتَكُونُوا مِن بَعْدِهِ قَوْمًا صَالِحِينَ	بَس یُوسف کُوں یا تاں قتل کر چھوڑو، یا اُوکُوں کہیں بے عِلاقے وِچ سَٹ آوٴ اِیں طرح تُہاڈے پِیو دِی توّجہ نویکلی تُہاڈے نال تِھی ویسے، اِیندے بعد تُساں چنگے لوک بَنڑ وَنّجا ہے (٩)۔
.10	قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ وَأَلْقُوهُ فِي غَيَابَتِ الْجُبِّ يَلْتَقِطْهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ إِن كُنتُمْ فَاعِلِينَ	اِنھاں وِچوں ہِک آکھنڑ والے آکھیا، یُوسف کُوں قتل نہ کرو بلکہ اِیکوں کہیں جھِکلے کھُوہ وِچ سَٹ گھتّو، تاں جو کوئی رَاہ لنگھدا بندہ اِیکوں کَڈھ تے گِھن وَنّجے (اِیویں کرو) جیکر تُساں کُجھ کرنڑ والے بنڑدو (١٠)۔
.11	قَالُوا يَا أَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمَنَّا عَلَىٰ يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُ لَنَاصِحُونَ	انھاں (پِیو کُوں وَنّج) آکھیا، اَبّا سَئیں آں ! تیکوں کیا تِھی گئے جو تُوں یُوسف دے معاملے وِچ اَساڈے اُتے ذری وِی اعتبار نھیں کریندا حالانکہ اَساں تاں اُوندے خیر خواہ ہیں (١١)۔
.12	أَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَعْ وَيَلْعَبْ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ	کل اَساڈے نال اُوکُوں بھیج ڈِے تاں جو کُجھ (پَھل وَغیرہ) کَھا پِی آوے اَتے کھیڈ کُھوڈ آوے بیشک اَساں اِیندی حفاظت کرنڑ والے ہَیں (١٢)۔
.13	قَالَ إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَن تَذْهَبُوا بِهِ وَأَخَافُ	اُوں آکھیا، میڈا دِل اَوکھا (مونّجھا) تِھی ویسے جیکر تُساں اِیکوں نال گِھن

	أَن يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَأَنتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ	گیوہے تاں، پیا اِیہ جو مَیں ڈرداں جو اِیکوں کوئی نَہر نہ کھاوے، تُساں تاں (اِیندی حفاظت کنُوں) غافِل تِھی وَنّجِنْیں (١٣)۔
.14	قَالُوا لَئِنْ أَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّا إِذًا لَّخَاسِرُونَ	اُنھاں آکھیا، بَھلا نَہر اِیکوں کَھا ویسے، اَساں (اِیندے نال) ہِک تَکڑا جَتّھا ہِیسے (اِیویں تِھیا تاں) اَساں یَہُوں نِکمّے (گھاٹا چاوَنْ والے) ہوسُوں (١٤)۔
.15	فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَأَجْمَعُوا أَن يَجْعَلُوهُ فِي غَيَابَةِ الْجُبِّ وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُم بِأَمْرِهِمْ هَٰذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ	یَس او اُوکوں نال گِھن گئے، تے اِیں گالھ تے آگئے جو اِیکوں کہیں جھلے کُھوہ وِچ سَٹ گھتّوں تاں اَساں (اُوندے دِل وِچ اِیہ گالھ) وَحی کِیتی، جو تُوں (ہِک ڈِینہ) انھاں کُوں انھاں دا اِیہ سلوک یاد ڈِیویسیں اِیہ انھاں گالھیں دا شعُور نھیں رَکھیندے (١٥)۔
.16	وَجَاءُوا أَبَاهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ	اَتے عشاء ویلے او اَپنْیں پِیو کولھ روندے پِٹیندے آئے (١٦)۔
.17	قَالُوا يَا أَبَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِندَ مَتَاعِنَا فَأَكَلَهُ الذِّئْبُ وَمَا أَنتَ بِمُؤْمِنٍ لَّنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ	انھاں آکھیا، بابا، بیشک اَساں ہِکّ بَے کنُوں اَگُوں نِکل وَنّجنْ دے مقابلے کِیتے دھروکڑی مار گیُوسے، اَتے یُوسف کُوں اَپنْیں سامان کولھ چھوڑ ڈِتّا، (موقع پاتے) ہِک نَہر اُوکوں کَھا گئے پَر تُوں اَساڈے اُتے اَصلُوں یقین نہ کریسیں بھاویں جو اَساں سَچّے اِی کیوں نہ ہُووُوں (١٧)۔
.18	وَجَاءُوا عَلَىٰ قَمِيصِهِ بِدَمٍ كَذِبٍ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ	اَتے او اُوندی قمیض کُوں کُوڑی مَچّی دا لہُو لَاتے گِھن آئے، پِیو آکھیا، تُہاڈے کِیتے اَپنْیں دِلّوں اِیہ گالھ گھڑ گھنْ سَوکھا تِھی گئے (ہُنْ تاں) صَبر کرنْ اِی چنگی گالھ ہے اَتے اَللہ کنُوں اِی مَدد مَنّگی وَنّج سَگدِی ہے (اِیں معاملے وِچ) جِہڑا تُساں ڈِسیندے پَے وے (١٨)۔
.19	وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَدْلَىٰ دَلْوَهُ قَالَ يَا بُشْرَىٰ هَٰذَا غُلَامٌ وَأَسَرُّوهُ بِضَاعَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا	اَتے (کھوہ کنُوں) ہِک قافلہ لنگھیا انھاں آپنْیں ماشکی کُوں (پانْیں کِیتے) بھیجیا، یَس اُوں بوکا کُھوہ وِچ گھتیا تے آکھیُس خوشخبری (کُھوہ وِچ) تاں اِیہ چُھوہرہا، اُنھاں اِیکوں وِی ہِک بَڈّی مُوڑی سَمجھ تے لُکا گِھدّا، پَر اَللہ

	يَعْمَلُونَ	تاں چانڈا کھڑا ہا جہڑا کُجھ او کریندے پئے ہن (۱۹)۔
20.	وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ	اَتے انھاں اُوکوں تھوڑے جیہے مُل یعنی گِنڑے مُنجے پنج ڈِاہ دِرہماں وِچ ویچ ڈِتا، او ایندے وِچ کوئی رَغبت (لالچ) وِی تاں نہ رَکھیندے ہَن (۲۰)۔
21.	وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ لِامْرَأَتِهِ أَكْرِمِي مَثْوَاهُ عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَىٰ أَمْرِهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ	اَتے مِصر دے جیں شخص اُوکوں مُل گِھن گِھدا ہا، اُوں آپڑیں ذال کوں آکھیا جو اِیکوں بَہوں عِزت آبرو نال رَکھ شاید (وَڈے لا) اَساڈے کہیں کم آوَنجے یا اَساں اِیکوں آپڑاں پُتریلا بنڑا گِھنوں، اِیں طرح یوسف کوں اِیں مُلک وِچ پیر ٹِکاوَنڑ دی جاء ڈِتی (غرض اِیہ ہَئی) جو اَساں اُوکوں گالھیں دی تہ توڑیں پُجُنڑ (یعنی عِلم تاویل) سِکھا ڈیووں، اَتے اللہ آپڑیں کم اُتے پُوری قُدرت رَکھیندے، پَر ڈھیر لوکاں کُوں پتہ کائے نھیں (۲۱)۔
22.	وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ	اَتے جڈاں او آپڑیں پُوری جُوانی چڑھیا اَساں اُوکوں چنگیاں فیصلیاں دی سَمجھ اَتے (حقیقت دا) عِلم بَخشیا، اَتے اَساں اِیں طرح نیک کم کرنڑ والیاں کُوں بدلہ ڈِیندے ہَیں (۲۲)۔
23.	وَرَاوَدَتْهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنْ نَفْسِهِ وَغَلَّقَتِ الْأَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ مَثْوَايَ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ	اَتے اُوں ذال جیندے گھر او رَہندا ہا، اُوندے نَفس کُوں آپ دو وَند لاوَنڑ وَرغلاوَنڑ چاہا، دروازے بند کر ڈِتے، اَتے آکھیُس میڈے نال تھی آ! مَیں تیڈی ہاں۔ اُوں آکھیا مَیں اللہ دِی پناہ مَنگداں، اُوہو میڈا پالنڑ ہار ہے اُوں میکوں اِتھاں بَہوں سَوکھا سَوَلا رکھیا ہوئے بیشک او زیادتی کرنڑ والے لوکاں کُوں کامیابی نھیں بخشیندا (۲۳)۔
24.	وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَنْ رَأَىٰ بُرْهَانَ رَبِّهِ كَذَٰلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ	پَر اُوں ذال کوئی نِیّت کِیتی تے اُوندے نال سُر آئی، اَتے یُوسف وِی اُوں رَلے تھی ویندا، جیکر او آپڑیں رَبّ دِی طرفوں (اُوندی سمجھائی ہوئی) پکّی دَلیل نہ ڈیکھ گِھندا، تے اِیں طرح اَساں اُوں کنُوں بَدی تے

بے حیائی پرے کر گھدّی، بیشک او اَساڈے مخلص بندیاں وِچوں ہا (٢٤)۔		
او ڈوہیں (اَگوں پچھُوں) دَروازے دو بھَجّے، یُوسف دِی قمیض (اُوں ذال دے ہتھوں) پچھوں کنُوں پَرٹیج گیئی، انھاں ڈوہائیں اَپنْیں مالک کُوں دروازے تے کھڑا ڈِٹھا، ذال (جھٹ) آکھیا، اُوں شخص دِی کیا سَزا ہے جہڑا تیڈی ٹَبری (ذال) نال بدکاری دَا اِرادہ کرے سِوائے ایندے بِیا کیا ہے جو اُوکوں ڈھک ڈِتا وَنجے یا اُوکوں کہیں دردناک عذاب وِچ سَٹیا وَنجے (٢٥)۔	وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهُ مِن دُبُرٍ وَأَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَى الْبَابِ قَالَتْ مَا جَزَآءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوٓءًا إِلَّآ أَن يُسْجَنَ أَوْ عَذَابٌ أَلِيمٌ	.25
(یُوسف) آکھیا جو اِیہ ذال میڈے نفس کُوں آپ دو وَرغلاوَنْ چہندی ہئی، گھر والیاں وِچوں ہِک نے گواہی ڈیندیں آکھیا جو جیکر یُوسف دِی قمیض اَگوں کنُوں پَڑیجی ہے تاں بَس اِیں ذال سچّ آکھیئے، اَتے یُوسف کُوڑیاں وِچوں ہے (٢٦)۔	قَالَ هِيَ رَاوَدَتْنِي عَن نَّفْسِي وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ أَهْلِهَآ إِن كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِن قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ الْكَاذِبِينَ	.26
اَتے جیکر اُوندی قمیض پچھوں پَڑیجی ہے، تاں اِیں ذال کُوڑ مارے اَتے او سچ بولنْ والیاں وِچوں ہے (٢٧)۔	وَإِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِن دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ مِنَ الصَّادِقِينَ	.27
بَس جہڑے ویلے اُوں اُوندی قمیض ڈِٹھی تاں او پچھوں پاڑی ہوئی ہئی تاں آکھیُس جو یقیناً اِیہ تُہاڈے مکر ہِن بے شک تُہاڈے مکر بہُوں غضب دے ہوندِن (٢٨)۔	فَلَمَّا رَأَى قَمِيصَهُ قُدَّ مِن دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ مِن كَيْدِكُنَّ إِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيمٌ	.28
یُوسف آ! اِیں گالھ کُوں ویندا کر، اَتے رَنّ، تُوں آپنْیں گُناہ دِی معافی مَنگ، اَصل وِچ تُوں اِی قصور کرنْ والیاں وِچوں ہیں (٢٩)۔	يُوسُفُ أَعْرِضْ عَنْ هَٰذَا وَاسْتَغْفِرِي لِذَنبِكِ إِنَّكِ كُنتِ مِنَ الْخَاطِئِينَ	.29
اَتے شہر دِیاں ذالیں آکھیا، جو بیشک عزیز دِی ذال اَپنْیں نوکر دے نفس کُوں آپ دو وَرغلاوَنْ چہندی ہے، تحقیق او اُوندی محبت وِچ پے گیئی ہے، اَساں اُوکوں کُھلی گُمراہی وِچ ڈیکھدیاں ہَیں (٣٠)۔	وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَةُ الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ فَتَاهَا عَن نَّفْسِهِ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا إِنَّا لَنَرَاهَا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ	.30

.31	فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكَئاً وَآتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّيناً وَقَالَتِ اخْرُجْ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا رَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلّهِ مَا هَـذَا بَشَراً إِنْ هَـذَا إِلاَّ مَلَكٌ كَرِيمٌ	پَس جڈاں اُوں انھاں ذالیں دِیاں (یُوسف کُوں ڈیکھݨ دِیاں) چالاں سُݨیاں، تاں اُوں خُود اُنھاں کُوں کانڈھا ڈِتا اَتے انھاں کِیتے تکیے لاتے بَہݨ دا اِنتظام کِیتا، اَتے اِنھاں وِچوں ہَر کہیں دے اَگوں (پَھل کَپݨ کِیتے) ہِک کاتی وِی رَکھوا ڈِتی، وَت یُوسف کُوں آکھیُس جو تُوں انھاں دے سامݨے آکھڑ، پَس جڈاں ذالیں اُوکوں ڈِٹھا تاں وِہل پِیاں تے پَھل (کپیندیں کپیندیں) آپݨیاں ہَتھّاں کُوں ٹُکّے ڈِے بیٹھیاں اَتے اَکھیُونے، اللہ بچاوے، اِیہ بَشر تاں نھیں لگدا ! اِیہ تاں بَس کوئی وڈّیاں عزّتاں والا فرشتہ ہے (۳۱)۔
.32	قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَّنِي فِيهِ وَلَقَدْ رَاوَدتُّهُ عَن نَّفْسِهِ فَاسْتَعْصَمَ وَلَئِن لَّمْ يَفْعَلْ مَا آمُرُهُ لَيُسْجَنَنَّ وَلَيَكُوناً مِّنَ الصَّاغِرِينَ	اُوں (ذال) آکھیا، تحقیق، اِیہ اُوہو شخص تاں ہے جیندے متعلق تُساں میڈے اُتے ملامتاں لیندیاں ہاوے، بیشک مَیں اِیندے نفس کُوں آپ دو وَرغلایا ہا، پر اِیہ بَچیا رِہیے (پرہیݨ) جیکر اِیہ میڈا حُکم مَن تے (میڈے نال) فعل نھیں کریندا، تاں اِیکوں ڈھک ڈِتا ویسے، اَتے اِیکوں ذلیل تے خوار کِیتا ویسی (۳۲)۔
.33	قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ وَإِلاَّ تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُن مِّنَ الْجَاهِلِينَ	یُوسف آکھیا، میڈے رَبّ آ ! مَیں اُوں کَم کنُوں ڈھلیچݨ زیادہ پَسند کریندا، جھڑے کَم کِیتے میکوں آکھیا ویندا پِے، جیکر تَیں میکوں اِنھاں رَنّاں دے مکراں کنُوں بچائی نہ رَکھیا، تاں میں اِنھاں اُتے گھولیچݨ پَے ویساں وَت جاہلیاں وِچوں گݨیچݨ لگ پوساں (۳۳)۔
.34	فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ	پَس اُوندے رَبّ اُوندی دُعا سُݨ گِھدی، اَتے اِیکوں انھاں دے مکراں کنُوں بچائی رَکھیا بیشک او سَب کُجھ سُݨݨ والا تے جاݨݨ والا ہے (۳٤)۔
.35	ثُمَّ بَدَا لَهُم مِّن بَعْدِ مَا رَأَوُاْ الآيَاتِ لَيَسْجُنُنَّهُ حَتَّى حِينٍ	وَل کُھلیاں نِشانیاں ڈیکھ گِھنّݨ دے بعد وِی مناسب اِیہو سمجھیا گِیا جو کُجھ عرصے کِیتے قید وِچ رَکھیا وَنّجے (۳۵)۔
.36	وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَانِ قَالَ	اَتے اُوندے نال ڈُوں بِئے جوان وِی جیل خانے وِچ آداخل تھئے ہِک

آکھیا، میں خواب وِچ آپݨیں آپ کوں ڈِٹھے جو (انگوراں کنوں) شراب نپڑیندا کھڑاں، ڈوجھے آکھیا میں خواب وِچ آپݨیں آپ کوں ڈِٹھے جو اَپݨیں سِر تے روٹیاں چاتی وَدّاں تے انھاں کوں پکھی پکھیرو کھاندے وَدّن اَساکوں اِیندی تعبیر ڈسا، بیشک اَساں ڈیکھدے وَدّے ہَیں جو تُوں احسان کرݨ والیاں وِچوں ہیں (۳٦)۔	أَحَدُهُمَآ إِنِّيٓ أَرَىٰنِيٓ أَعْصِرُ خَمْرًا وَقَالَ الْآخَرُ إِنِّيٓ أَرَىٰنِيٓ أَحْمِلُ فَوْقَ رَأْسِي خُبْزًا تَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ نَبِّئْنَا بِتَأْوِيلِهِ إِنَّا نَرَىٰكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ	
یُوسف آکھیا، جو اَجݨ او کھاݨاں جو تُہاکوں ڈِتا ویندے، تُہاڈے کول نہ آیا ہوسی ! جو میں اُوندے آوݨ کنوں پہلے اِنھاں دِی تعبیر ڈسا ڈیساں اِیہ تاں ہِک عِلم ہے جِہڑا میڈے رَبّ میکوں سِکھایا ہوئے، دَراَصل میں اِیجھے لوکاں دے دین (طور طریق) کوں چھوڑیا ہوئے جِہڑے اللہ اُتے اِیمان نھیں رَکھیندے اَتے آخرت کنوں وِی اِنکار کریندے ہِن (۳۷)۔	قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِهِ إِلَّا نَبَّأْتُكُمَا بِتَأْوِيلِهِ قَبْلَ أَن يَأْتِيَكُمَا ذَٰلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِي رَبِّي إِنِّي تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُم بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ	.37
اَتے میں اَپݨیں پیو ڈاڈے اِبراہیم، اِسحاق تے یعقوب دے مذہب دِی پیروی کریندا وَدّاں، اَساڈے کیتے اِیہ گالھ مناسب اِی کائے نھیں، جو اَساں اللہ دے نال کہیں ہِیٔ شَئے کوں شریک بݨاوں، اِیہ اَساڈے اُتے اَتے بِنھاں لوکاں اُتے اللہ دا ہِک فضل ہے، پَر ڈھیر لوک اِیں (نعمت) دا شُکر اَدا نھیں کریندے (۳۸)۔	وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَآئِيٓ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ لَنَآ أَن نُّشْرِكَ بِاللَّهِ مِن شَيْءٍ ذَٰلِكَ مِن فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ	.38
اَتے میڈے قیدی سَنگتیو ! کیا ڈھیر سارے اَنج اَنج رَبُوبݨے ہِکے اَللہ کنوں چنگے ہِن جِہڑا ہِک دا ہِک ہے تے ساریاں اُتے غالب (زبردست) ہے (۳۹)۔	يَا صَاحِبَيِ السِّجْنِ أَأَرْبَابٌ مُّتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمِ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ	.39
تُساں اُوندے سِوا جنھاں دِی بندگی کریندو، او اِیندے سِوا کجھ نھیں جو تُساں تے تُہاڈے پیو ڈاڈیاں محض اُنھاں دے ناں رَکھ چھوڑے ہِن، اللہ نے اُنھاں دے متعلق کوئی سَند (نشانی) نھیں بھیجی، بیشک حُکم	مَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِهِ إِلَّآ أَسْمَآءً سَمَّيْتُمُوهَآ أَنتُمْ وَآبَآؤُكُم مَّآ أَنزَلَ اللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَانٍ إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ	.40

	أَلَّا تَعْبُدُوٓا۟ إِلَّآ إِيَّاهُ ۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ	چلاوݨ چھڑا اللہ دے اِختیار وِچ ہے، اُوں حُکم ݙِتا ہوئے، جو سوائے اُوندے کہیں ٻئے دِی عبادت نہ کرو، اِیہو سِدّھا تے پکّا دِین ہے، پَر ڈھیر لوک اِیکوں نھیں جاݨدے (٤٠)۔
41.	يَٰصَٰحِبَىِ ٱلسِّجْنِ أَمَّآ أَحَدُكُمَا فَيَسْقِى رَبَّهُۥ خَمْرًا ۖ وَأَمَّا ٱلْءَاخَرُ فَيُصْلَبُ فَتَأْكُلُ ٱلطَّيْرُ مِن رَّأْسِهِۦ ۚ قُضِىَ ٱلْأَمْرُ ٱلَّذِى فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ	اَے میݙے قیدی سَنگتیو، تُہاݙے وِچوں ہِک دِی ڳالھ (اِیہ ہے) جو او اَپݨیں مالک کُوں (حسبِ دستور) شراب پِلیندا رَہسی، اَتے ݙوجھے دِی ڳالھ (اِیہ ہے) جو او پھاسی چڑھا ݙِتا ویسی، اَتے اُوندے سِر کُوں پکھی پکھیرو پَٹ کھاسن اِیہو فیصلہ ہے جیندے متعلق تُساں پُچھدے پَے ہاوے (٤١)۔
42.	وَقَالَ لِلَّذِى ظَنَّ أَنَّهُۥ نَاجٍ مِّنْهُمَا ٱذْكُرْنِى عِندَ رَبِّكَ فَأَنسَىٰهُ ٱلشَّيْطَٰنُ ذِكْرَ رَبِّهِۦ فَلَبِثَ فِى ٱلسِّجْنِ بِضْعَ سِنِينَ	اَتے انھاں وِچوں جیندے متعلق خیال ہا جو او چُھٹ ویسی، اُوکوں آکھیُس جو تُوں آپݨیں مالک دے اَڳوں میݙا ذکر ضرور کریں، پَر شیطان اُوکوں آپݨیں مالک دے اَڳوں اُوندا ذکر کرݨ بُھلا ݙِتا، بَس او کئی سال جیل خانے وِچ رِیہا (٤٢)۔
43.	وَقَالَ ٱلْمَلِكُ إِنِّىٓ أَرَىٰ سَبْعَ بَقَرَٰتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعَ سُنۢبُلَٰتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَٰتٍ ۖ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْمَلَأُ أَفْتُونِى فِى رُءْيَٰىَ إِن كُنتُمْ لِلرُّءْيَا تَعْبُرُونَ	وَت بادشاہ آکھیا، جو مَیں خواب ݙِٹھے جو سَت موٹیاں تکڑیاں ڳائیں ہِن جنھاں کُوں سَت سُکیاں پَتلیاں ڳائیں کھاندیاں پَئین، اَتے ساوے سِٹّے ہِن، اَتے ٻئے (سَت سِٹّے) سُکیے ہوئے ہِن، اَے سردارو ! میݙے خواب دِی تعبیر میکوں ݙَساؤ، جیکر تُساں خواباں دِی تعبیر ݙَسا سڳدے ہیوے تاں (٤٣)۔
44.	قَالُوٓا۟ أَضْغَٰثُ أَحْلَٰمٍ ۖ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ ٱلْأَحْلَٰمِ بِعَٰلِمِينَ	انھاں آکھیا، جو اِیہ تاں اُوٹ پٹانگ خواب ہِن، اَساں اِیجھے اُوٹ پٹانگ خواباں دِی تعبیر اَصلُوں نِسّے جاݨدے (٤٤)۔
45.	وَقَالَ ٱلَّذِى نَجَا مِنْهُمَا وَٱدَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا۠ أُنَبِّئُكُم بِتَأْوِيلِهِۦ فَأَرْسِلُونِ	اَتے انھاں ݙوں وِچُوں جیکوں نِجات مِل ڳئی ہَئی، اُوکوں ہِک مُدّت بعد (یُوسف دِی ڳالھ) یاد آ ڳئی تے آکھیُس جو مَیں ایندی تعبیر ڳِھن آ ݙیندا ہاں، بَس میکوں یُوسف کولھ پچا ݙیوو (٤٥)۔

.46	يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعِ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَاتٍ لَّعَلِّي أَرْجِعُ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ	اَے یوسف ! اَے سچّے بَندے ! اَساکوں اُوں خواب دِی تعبیر ڈِسا جیندے وِچ سَت موٹیاں تکڑیاں گائیں کُوں سَت پتلیاں سُکیاں گائیں کھاندیاں پیاں ہِن اَتے سَت سِٹّے ساوے ہِن، اَتے بِئے (سَت) سُک سَڑ گِیئن، مَیں اِیہ انھاں لوکاں کُوں وَنج ڈِساواں، اَتے انھاں کُوں وِی پَتہ لگ وَنجے (٤٦)۔
.47	قَالَ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأَبًا فَمَا حَصَدتُّمْ فَذَرُوهُ فِي سُنبُلِهِ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّا تَأْكُلُونَ	یُوسف آکھیا، تُساں سَت سالاں تئیں محنت کر تے فصلاں وَہیندے رہسو، وَل جھڑا کُجھ (اِیں عرصے وِچ) کپّو، اُوندے غَلّے کُوں اُنھاں دے سٹّیاں وِچ رہݨ ڈِیوا ہے، سِوائے اُوں تھوڑے جیہے دے جیکوں تُساں کھاوݨ دے کم لیسو (٤٧)۔
.48	ثُمَّ يَأْتِي مِن بَعْدِ ذَٰلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّا تُحْصِنُونَ	وَل اِیندے بعد سَت سال سخت تنگی (قحط) دے آسِن، انھاں وِچ اُوندے وِچُوں اِی کھادا ویسی، جھڑا کُجھ تُساں پہلے کنُوں (اِنھاں سالاں کِیتے) بچا رَکھیا ہوسی، سِوائے اُوں تھوڑے جیہے دے جھڑا تُساں احتیاط دے طور تے (بج وغیرہ کِیتے) بچا رَکھیسو (٤٨)۔
.49	ثُمَّ يَأْتِي مِن بَعْدِ ذَٰلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَعْصِرُونَ	وَل اِیندے بعد ہِک سال اِیہو جیہا آسی جیندے وِچ لوکاں کِیتے خُوب مِینہ وَسِسی، اَتے او (اِیں سال اَنگوراں دا رَس تے زیتون) حاصل کریسِن (٤٩)۔
.50	وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ ارْجِعْ إِلَىٰ رَبِّكَ فَاسْأَلْهُ مَا بَالُ النِّسْوَةِ اللَّاتِي قَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ	بادشاہ (اِیہ سُݨ تے) آکھیا، یُوسف کُوں میڈے کول گِھن آؤ، پَس جڈاں او آدمی اُوندے کول پُناں تاں آکھیُس جو تُوں آپݨیں مالک کول وَل چل، پَس اُوں کنُوں اِیہ پُچھیں، جو کیا معاملہ ہا انھاں ذالیں دا، جھڑیاں آپݨیں ہتّھاں کُوں ٹُکے ڈِے بیٹھیاں ہَن، بیشک میڈا رَبّ تاں انھاں دے مکراں کُوں چنگی طرح جاݨدا کھڑے (٥٠)۔
.51	قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ إِذْ رَاوَدتُّنَّ يُوسُفَ	اُوں ذالیں کنُوں پُچھیا، بھلا تُہاڈِی کیا گالھ ہئی، جھڑے ویلے تُساں

	عَن نَّفْسِهِ قُلْنَ حَاشَ لِلّٰهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِن سُوٓءٍ قَالَتِ امْرَأَةُ الْعَزِيزِ الْآنَ حَصْحَصَ الْحَقُّ أَنَاْ رَاوَدتُّهُ عَن نَّفْسِهِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ	یُوسف کُوں اُوندے نَفس دے خلاف آپ دو وَرغلایا ہاَ، اُنھاں آکھیا، مالک تاں اَللہ دِی ذات ہے بَہر حال اَساں یُوسف وِچ وِی کوئی بُرائی نسِے جانڈے، عزیز دِی ذال ڈَسیا جو ہُݨ جِھڑے ویلے حقّی ڳالھ سامݨیں آ گئی ہے (واقعی) مَیں اُوکوں اُوندے نفس دے خِلاف وَرغلاوݨ دِی کِیتی ہَئی، بے شَک او سَچّ بولݨ والیاں وِچُوں ہے (۵۱)۔
.52	ذٰلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِنِينَ	یُوسف آکھیا، اِیہ اِیں ڳالھوں پُچھم جو (عزیز) چاݨ گِھنّے جو بیشک میں اُوندی کَنّڈ پِچُّھوں اُوندی کوئی خیانت نھیں کِیتی اَتے بیشک اَللہ خیانت کرݨ والیاں دے مَکر نھیں چَلݨ ڈیندا (۵۲)۔

.53	وَمَآ أُبَرِّئُ نَفۡسِيٓۚ إِنَّ ٱلنَّفۡسَ لَأَمَّارَةُۢ بِٱلسُّوٓءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّيٓۚ إِنَّ رَبِّي غَفُورٞ رَّحِيمٞ	اَتے میں اَپݨیں نفس کُوں بَری نھیں سمجھدا، کیوں جو نفس بَدّی کِیتے اُبھاری رَکھدے، سِوائے اُوندے جیندے اُتے میڈا رَبّ رحم چا کرے، بیشک میڈا رَبّ بخشݨ ہار تے ہمیشہ رَحم کرݨ والا ہے (۵۳)۔
.54	وَقَالَ ٱلۡمَلِكُ ٱئۡتُونِي بِهِۦٓ أَسۡتَخۡلِصۡهُ لِنَفۡسِيۖ فَلَمَّا كَلَّمَهُۥ قَالَ إِنَّكَ ٱلۡيَوۡمَ لَدَيۡنَا مَكِينٌ أَمِينٞ	اَتے بادشاہ آکھیا، اُوکوں میڈے کولھ گھن آؤ، تاں جو مَیں اُوکوں آپݨاں خاص بندہ بݨا گھنّاں، وَل جڈاں اُوں اُوندے نال ڳالھیں کیتیاں تاں آکھیس بیشک تُوں اَج کنوں میڈے نزدیک وَڈے قدر والا تے اَمانت والا ہیں (۵٤)۔
.55	قَالَ ٱجۡعَلۡنِي عَلَىٰ خَزَآئِنِ ٱلۡأَرۡضِۖ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٞ	یُوسف آکھیا، میکوں مُلک دے خزانیاں اُتے لا ڈے، بیشک مَیں پُوری حفاظت کرݨ والا تے اِیہ کم جاݨݨ والا ہاں (۵۵)۔
.56	وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي ٱلۡأَرۡضِ يَتَبَوَّأُ مِنۡهَا حَيۡثُ يَشَآءُۚ نُصِيبُ بِرَحۡمَتِنَا مَن نَّشَآءُۖ وَلَا نُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ	اَتے ایں طرح اَساں یُوسف کُوں ملک وِچ با اِختیار بݨا ڈِتا، اَتے جتھاں او چہندا اُتھوں دا اِختیار حاصل کرتے رہندا، اَساں جیکوں چہندُوں اُوندے اُتے اَپݨیں رحمت بھیجیندے ہِیں، اَتے نیک کم کرݨ والیاں دے اَجر کُوں ضائع نِسے کریندے (۵٦)۔
.57	وَلَأَجۡرُ ٱلۡأٓخِرَةِ خَيۡرٞ لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ	اَتے آخرت دا اَجر بہُوں زیادہ چنڳا ہے، اُنھاں لوکاں کِیتے جہڑے اِیمان گھن آئے، اَتے پرہیزگار بݨ تے رِیہے (۵۷)۔
.58	وَجَآءَ إِخۡوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُواْ عَلَيۡهِ فَعَرَفَهُمۡ وَهُمۡ لَهُۥ مُنكِرُونَ	اَتے یُوسف دے بِھرا (مصر) آپُنے، تے اُوندے کولھ آوڑئیے، پَس اُوں اُنھاں کُوں سُنڄاݨ گھدا پر او اُوکوں نہ سُنڄاݨ سَگئیے (۵۸)۔
.59	وَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمۡ قَالَ ٱئۡتُونِي بِأَخٖ لَّكُم مِّنۡ أَبِيكُمۡۚ أَلَا تَرَوۡنَ أَنِّيٓ أُوفِي ٱلۡكَيۡلَ وَأَنَا۠ خَيۡرُ ٱلۡمُنزِلِينَ	اَتے جڈاں اُوں انھاں دا سامان تیار کر ڈِتا، تاں انھاں کُوں آکھیس، جو تُساں آپݨاں، مَتریا بِھرا (پیو دا پُتر) میڈے کولھ گھن آوݨاں، کیا تُساں نھیں پَے ڈیکھدے جو مَیں پُورا پُورا (تول بھرتے) ڈیندا ہاں، اَتے مَیں چنڳی مہمانی کرݨ والیاں وِچوں وی زیادہ چنڳا مہمان نواز ہاں (۵۹)۔

.60	فَإِن لَّمْ تَأْتُونِي بِهِ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِندِي وَلَا تَقْرَبُونِ	اَتے جیکر تُساں اُوکوں میڈٖے کولھ نہ گِھن آئے، تاں وَل میڈٖے کولھ تُہاڈٖے کِیتے تول تے ڈٖیونڑ دِی کوئی شَئے کائے نھیں، اَتے نہ میڈٖے کولھ آوٹاں (٦٠)۔
.61	قَالُواْ سَنُرَاوِدُ عَنْهُ أَبَاهُ وَإِنَّا لَفَاعِلُونَ	انھاں آکھیا، جو اَساں پِیو کُوں اُوندے متعلق جلدی مَنا گِھنسُوں اَتے اَساں ضرور اِیویں کر تے رَہسُوں (٦١)۔
.62	وَقَالَ لِفِتْيَانِهِ اجْعَلُواْ بِضَاعَتَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا انقَلَبُواْ إِلَى أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ	اَتے اُوں آپڑیاں ٻیلیاں کُوں آکھیا، جو اُنھاں دا اپڑیاں عوضانڑے (مُبادلے) والا مال وِی انھاں دے ٻوریاں وچ اِیں طرح رَکھ تے وَلا چھوڑو، جو انھاں کُوں اِیندا پَتہ وِی لگ وَنّجے جڈٖاں جو او اَپڑیں گھر والیاں کولھ وَنّج پُجن، شاید او وَل وِی اَساڈٖے کولھ آونڑ (٦٢)۔
.63	فَلَمَّا رَجِعُوا إِلَى أَبِيهِمْ قَالُواْ يَا أَبَانَا مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ فَأَرْسِلْ مَعَنَا أَخَانَا نَكْتَلْ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ	ٻس جھڑے ویلے او آپڑیں پِیو کولھ آئے، تاں اَکھیُونے جو اَبّا سَئیں ! آئندہ کِیتے اَساکوں دانڑیں ڈٖیونڑ کنُوں اِنکار کر ڈٖتا گِئے، ٻَس تُوں اَساڈٖے بِھرا کُوں اَساڈٖے نال بھیج ڈٖے، تاں جو دانڑیں تُلوا تے گِھن آوّں، اَتے ٻیشک اَساں اُوندی ڈٖاڈھی حفاظت کِیتی رَکھسُوں (٦٣)۔
.64	قَالَ هَلْ آمَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا أَمِنتُكُمْ عَلَى أَخِيهِ مِن قَبْلُ فَاللّهُ خَيْرٌ حَافِظاً وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ	پِیو آکھیا، کیا مَیں اِیندے کِیتے وِی تُہاڈٖے اُتے اعتبار کر گِھنّاں جیویں جو اِیں کنُوں پہلے اِیندے بِھرا کِیتے اعتبار کر گِھدّا ہا، چَلُو، میڈٖا اَللہ اِی ساریاں کنُوں چنڳا نگہبان ہے، اَتے او ساریاں رحم کرنڑ والیاں کنُوں زیادہ رحم کرنڑ والا ہے (٦٤)۔
.65	وَلَمَّا فَتَحُواْ مَتَاعَهُمْ وَجَدُواْ بِضَاعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُواْ يَا أَبَانَا مَا نَبْغِي هَذِهِ بِضَاعَتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ أَخَانَا وَنَزْدَادُ كَيْلَ بَعِيرٍ ذَلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ	اَتے جَڈٖاں اُنھاں آپڑاں سامان کھولیا، تاں عِوضانڑے والا مال آپڑیں مڈٖی وِچ موجود پاتا، کیوں جو اُنھاں وَلا ڈٖتا ہا، انھاں آکھیا، اَبّا سَئیں ! اَساکوں ٻیا کیا چاہیدا ہے، عِوضانڑے والا مال وِی اَساکوں وَلا ڈٖتا گِئے، ٻَس ہُنڑ اَساں آپڑیں گھر والیاں کِیتے وَلا دانڑیں ضرور گِھن آندوں، اَتے اَساں آپڑیں بِھرا دِی حفاظت وِی کریسوں اَتے ہِک اُٹھ دے بار جتّی

		زیادہ دانئیں گھِن آسوں ، اِتنےٹ تاں آسانی نال ہِل ویسن (٦٥)۔
.66	قَالَ لَنۡ أُرۡسِلَهُۥ مَعَكُمۡ حَتَّىٰ تُؤۡتُونِ مَوۡثِقٗا مِّنَ ٱللَّهِ لَتَأۡتُنَّنِي بِهِۦٓ إِلَّآ أَن يُحَاطَ بِكُمۡۖ فَلَمَّآ ءَاتَوۡهُ مَوۡثِقَهُمۡ قَالَ ٱللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٞ	پیو آکھیا، مَیں اِیکوں تُہاڈے نال اَصلُوں نہ بھیجیساں جے توڑیں تُساں میکوں اَللہ دے ناں تے اِیہ قول نہ ڈیسو، جو تُساں اِیکوں میڈے کولھ (خیر نال) گھِن آسو، سوائے اِیں حالت دے جو تُہاکوں پکڑ گھِدّا وَنجے، بَس جڈاں اُنھاں اُوکوں آپناں آپناں قول ڈے ڈِتا، تاں آکھیُس، جھڑا کُجھ اَساں قول قرار کِیتے، اِیندا اَللہ اِی نگہبان ہے (٦٦)۔
.67	وَقَالَ يَٰبَنِيَّ لَا تَدۡخُلُواْ مِنۢ بَابٖ وَٰحِدٖ وَٱدۡخُلُواْ مِنۡ أَبۡوَٰبٖ مُّتَفَرِّقَةٖۖ وَمَآ أُغۡنِي عَنكُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن شَيۡءٍۖ إِنِ ٱلۡحُكۡمُ إِلَّا لِلَّهِۖ عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُۖ وَعَلَيۡهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ ٱلۡمُتَوَكِّلُونَ	اَتے آکھیُس جو میڈے بَچڑے ! تُساں سارے ہِکّے دروازے وِچُوں نہ وَڑاہے، بلکہ بِئے بِئے دروازیاں کنُوں (شہر وِچ) وَڑاہے، بَس مَیں تُہاکوں اَللہ دِی مرضی (مشیّت) کنُوں ذری وِی نھیں بچا سَگدا، بیشک حُکم بَس اَللہ دا اِی چلدے، مَیں اُوندے اُتے توکّل کِیتے اَتے توکّل کرݨ والیاں کُوں اُوندے اُتے توکّل کرݨاں وِی چاہِیدا ہے (٦٧)۔
.68	وَلَمَّا دَخَلُواْ مِنۡ حَيۡثُ أَمَرَهُمۡ أَبُوهُم مَّا كَانَ يُغۡنِي عَنۡهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن شَيۡءٍ إِلَّا حَاجَةٗ فِي نَفۡسِ يَعۡقُوبَ قَضَىٰهَاۚ وَإِنَّهُۥ لَذُو عِلۡمٖ لِّمَا عَلَّمۡنَٰهُ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ	اَتے جڈاں جیویں جو انھاں کُوں پیو آکھیا ہا، او بِئے بِئے دروازیاں وِچُوں لنگھے، تاں اُوں وِی کوئی (احتیاطی) تدبیر اَللہ دے حُکم کُوں ٹالݨ وِچ انھاں دے کہیں کم نہ آسَگی، اِیہ (تدبیر) تاں بَس یعقوب دے دِل دِی ہِک خواہش ہَئی، جیکوں اُوں پُورا کر چھوڑیا ہا، اَتے بیشک او عِلم والا ہا جِتّی کُجھ اَساں اُوکوں سِکھایا ہویا ہا، پر ڈھیر لوک (حقیقت کُوں) نھیں جانڈے (٦٨)۔
.69	وَلَمَّا دَخَلُواْ عَلَىٰ يُوسُفَ ءَاوَىٰٓ إِلَيۡهِ أَخَاهُۖ قَالَ إِنِّيٓ أَنَا۠ أَخُوكَ فَلَا تَبۡتَئِسۡ بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ	اَتے جڈاں او یُوسف کولھ پُہنتے، تاں اُوں آپݨیں سَکے بھرا کُوں اَپݨیں نال رَلا گھِدّا (لُک تے) آکھیُس جو مَیں بِلا شک تیڈا (سَکا) بھرا ہاں، بَس ہُݨ تُوں اوں سلوک تے مُونجھا نہ تھی، جھڑا اِیہ تیڈے نال کریندے رہیے ہِن (٦٩)۔
.70	فَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمۡ جَعَلَ ٱلسِّقَايَةَ	بَس جڈاں اُنھاں دا سامان تیار کرایا، تاں اُوں (یوسف) ہِک پیالہ اَپݨیں

	فِي رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَيَّتُهَا الْعِيرُ إِنَّكُمْ لَسَارِقُونَ	سَکّے بھرا دے بورے وِچ گھتوا ڈِتّا، پَر انھاں (گھر ویندیاں ہوئیاں) کُوں ہرکارے سڈ ماریا، جو اَے قافلے والو بِلا شَک تُساں چوری کیتی ویندے وے (۷۰)۔
.71	قَالُوا وَأَقْبَلُوا عَلَيْهِم مَّاذَا تَفْقِدُونَ	او انھاں دے سامنْیں وَل آئے، تے پُچھیا جو تُہاڈی کِہڑی شَئے وَنجیج گئی ہے (۷۱)۔
.72	قَالُوا نَفْقِدُ صُوَاعَ الْمَلِكِ وَلِمَن جَاءَ بِهِ حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ	اُنھاں آکھیا جو بادشاہ دی ہِک پَڑوپی (مَنْت) اَساکوں نھیں پَئی لَبھدی اَتے جِہڑا اُوکوں گولھ ڈیسی اُوندے کیتے ہِک اُٹھ دا بار (اِنعام) ہے، اَتے مَیں ایندے ڈیواونْ دا ذِمے دار ہاں (۷۲)۔
.73	قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُم مَّا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَارِقِينَ	(یُوسف دے بھرانْواں) آکھیا، اللہ دی قسم ! تُساں تاں جانْدے وے جو اَساں اِیں ملک وِچ اِیں گالھوں نِسے آندے، جو کوئی فساد مچاوَں اَتے نہ اَساں چور ہِسے (۷۳)۔
.74	قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِن كُنتُمْ كَاذِبِينَ	نوکراں آکھیا، اِیں گالھ دی کیا سَزا ہووے، جیکر تُساں کُوڑے ثابت تھی پُووو (۷٤)۔
.75	قَالُوا جَزَاؤُهُ مَن وُجِدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ جَزَاؤُهُ كَذَٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ	اُنھاں آکھیا اُوندی سَزا اِیہ ہے، جو جیندے بورے وِچوں او نِکلے، خُود اُوکوں اُوندے بدلے وِچ رَکھ گھدا وَنجے اِیں طرح دِی وی تھی سَگدی ہے ظالم لوکاں دِی سَزا (۷۵)۔
.76	فَبَدَأَ بِأَوْعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا مِن وِعَاءِ أَخِيهِ كَذَٰلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَّن نَّشَاءُ وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ	وَل یُوسف اَپْنْیں (سَکّے) بھرا دے بورے کنوں پہلے ہِنھاں دے بوریاں دِی تلاشی گھِنّْ شروع کر ڈِتّی، وَل اَپْنْیں (سَکّے) بھرا دے بورے وِچوں پیالہ کڈھ ڈِکھائس اِیں طرح اَساں یُوسف دِی تدبیر کُوں کامیاب چا کیتا، نہ تاں بادشاہ دے قانون دے مطابق اُوندے بھرا کُوں جھل گھِنّْ ممکن نہ ہا، سِوائے ایندے جو اللہ چہندا تاں ! اَساں جیکوں جیکوں چہندوں اُوندے دَرجے بُلند کر ڈیندُوں، اَتے ہر عِلم رَکھنْ والے کنُوں

وَدّھ تے وِی ہِک ہِیا عِلم رَکھنڑ والا ہوندے (۷٦)۔		
او آکھنڑ لگے، جیکر اِیں چوری کیتی ہے (تاں ٹِھیک آہدو) اِیندے بِھرا وِی اِیں کنُوں پہلے چوری کیتی ہَئی، پَریُوسف اِیں گالھ کُوں آپنْیں دِل وِچ لُکائی رَکھا اَتے اُنھاں اُتے کُجھ ظاہر نہ تھیوَنڑ ڈِتا، اُوں (دِل وِچ) آکھیا تُساں گھٹیا دَرجے دے لوک ہِیوے، اَتے اَللہ خُوب جانْدا کھڑے، جِہڑا کُجھ تُساں ڈَسیا ہِیوے (۷۷)۔	قَالُوٓاْ إِن يَسۡرِقۡ فَقَدۡ سَرَقَ أَخٌ لَّهُۥ مِن قَبۡلُ ۚ فَأَسَرَّهَا يُوسُفُ فِي نَفۡسِهِۦ وَلَمۡ يُبۡدِهَا لَهُمۡ ۚ قَالَ أَنتُمۡ شَرٌّ مَّكَانًا ۖ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا تَصِفُونَ	.77
او آکھنڑ لگے اَے عزیز (صاحب سلامت) یقین کرو، جو اِیندا پِیو بَہُوں بُڈھا ہے، بَس تُوں اُوندی بجائے اَساڈے وِچوں کہیں ہِک کُوں اُوندے بدلے رَکھ گِھن اَساں ڈیکھدے کھڑے ہَیں، جو تُوں بَہُوں احسان کرنڑ والیاں وِچُوں ہیں (۷۸)۔	قَالُواْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡعَزِيزُ إِنَّ لَهُۥٓ أَبًا شَيۡخًا كَبِيرًا فَخُذۡ أَحَدَنَا مَكَانَهُۥٓ ۖ إِنَّا نَرَىٰكَ مِنَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ	.78
اُوں آکھیا، اَللہ بچاوے (اِیں نھیں تِھی سَگدا) جو اَساں گرفتار کر گِھنُوں کہیں بَے کُوں اُوں شخص دے بدلے جیندے کولھوں اَساڈی شَئے برآمد تَھئی ہے، اِیں طرح تاں اَساں بے اِنصاف بَنڑ ویسُوں (۷۹)۔	قَالَ مَعَاذَ ٱللَّهِ أَن نَّأۡخُذَ إِلَّا مَن وَجَدۡنَا مَتَٰعَنَا عِندَهُۥٓ إِنَّآ إِذٗا لَّظَٰلِمُونَ	.79
بَس جَڈاں اُوں کنُوں بے آس تِھی گِئے تاں اَنج تِھی تے صَلاح کیتی ساریاں تُوں وَڈے آکھیا، کیا تُساں نہوے جانْدے جو اَساڈے پِیو اَساں کنُوں اَللہ دے ناں تے گالھ پَکّی کرگِھدی ہَئی اَتے اِیں کنُوں پہلے وِی تُساں یُوسف دے معاملے وِچ زیادتی کر چُکئے ہِیوے، بَس مَیں تاں اِیں جاء کنُوں ہلدا وِی نھیں، جے توڑیں میڈا پِیو میکوں (اِتّھوں وَل وَنّجنڑ دِی) اِجازت نہ ڈیوے یا اَللہ میڈا فیصلہ نہ کر ڈیوے، او تاں فیصلے کرنڑ والیاں ساریاں کنُوں وَدّھ فیصلہ کرنڑ والا ہے (۸۰)۔	فَلَمَّا ٱسۡتَيۡـَٔسُواْ مِنۡهُ خَلَصُواْ نَجِيّٗا ۖ قَالَ كَبِيرُهُمۡ أَلَمۡ تَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ أَبَاكُمۡ قَدۡ أَخَذَ عَلَيۡكُم مَّوۡثِقٗا مِّنَ ٱللَّهِ وَمِن قَبۡلُ مَا فَرَّطتُمۡ فِي يُوسُفَ ۖ فَلَنۡ أَبۡرَحَ ٱلۡأَرۡضَ حَتَّىٰ يَأۡذَنَ لِيٓ أَبِيٓ أَوۡ يَحۡكُمَ ٱللَّهُ لِي ۖ وَهُوَ خَيۡرُ ٱلۡحَٰكِمِينَ	.80
تُساں اَپنْیں پِیو دو وَل وَنّجو، بَس آکھو، جو ساڈے اَبّا سَائیں آں ! بیشک تیڈے پُتر چوری کیتی ہے، پَر اَساں گواہی نھیں ڈے سَگیے سِوائے	ٱرۡجِعُوٓاْ إِلَىٰٓ أَبِيكُمۡ فَقُولُواْ يَٰٓأَبَانَآ إِنَّ ٱبۡنَكَ سَرَقَ وَمَا شَهِدۡنَآ إِلَّا بِمَا عَلِمۡنَا وَمَا	.81

	كُنَّا لِلْغَيْبِ حَافِظِينَ	اُوندے جو جِھڑا کُجھ اَساں چاݨدے ہاسے، پِیا اِیہ جو اَساں غیب دِیاں ڳالھیں دا ٹھیکہ نھیں چا سڳدے (٨١)۔
.82	وَاسْأَلِ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا لَصَادِقُونَ	اُنھاں وَستی والیاں کنُوں پُچّھ گِھنّو جیندے وِچ اَساں وَنّج رِیہے ہِیسے، یا اُوں قافلے کنُوں وِی جیندے نال اَساں آئے ہَیں، اَتے یقین کر جو اَساں بالکل سَچّے ہَیں (٨٢)۔
.83	قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ عَسَى اللّهُ أَن يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ	اُوں آکھیا، بَس تُہاڈے نفس تے تُہاڈے کِیتے اِہجی ڳالھ گھڑ گِھنّݨ سَوکھا کر ݙِتے، ہُݨ میڈے کِیتے تاں صبر چَنّگی شَئے ہے، شاید اَللہ انھاں ساریاں کُوں کٹھا میڈے کولھ گِھن آوے، بیشک اَللہ سَب کُجھ چاݨݨ والا ہے تے وَݙی حِکمت والا ہے (٨٣)۔
.84	وَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا أَسَفَا عَلَى يُوسُفَ وَابْيَضَّتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيمٌ	وَت اُوں اُنھاں کنُوں مُنّہ پھیر گِھدا، اَتے آکھیُس ٻہُوں اَرمان ہے یُوسف (دِی جُدائی) دا ! اَتے ݙُکھاں غَمّاں کنُوں اُوندیاں اَکّھیں چِٹیاں (اَندھیاں) تِھی ڳیاں اَتے او ݙُکھاں غَمّاں نال بَھریج ڳیا (٨٤)۔
.85	قَالُواْ تَالله تَفْتَأُ تَذْكُرُ يُوسُفَ حَتَّى تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ	اُنھاں آکھیا، اَللہ دِی قَسَم ! تُوں تاں ہر ویلے یُوسف کُوں اِی یاد کِیتی رَکھیندیں، اِیں طرح تاں تُوں ٻہُوں کمزور (بے قُوتا) تِھی ویسیں، یا وَت گُھل گُھل تے مَر ویسیں (٨٥)۔
.86	قَالَ إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي وَحُزْنِي إِلَى اللّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ اللّهِ مَا لاَ تَعْلَمُونَ	اُوں آکھیا، مَیں اَصل وِچ اَللہ دے اَڳوں آپݨیں بے چینی تے آپݨاں ݙُکھ دَرد پیش کریندا رَہنداں، اَتے مَیں اَللہ دِی طرفوں او ڳالھیں چاݨداں جِھڑیاں تُساں نِھیوے چاݨدے (٨٦)۔
.87	يَا بَنِيَّ اذْهَبُواْ فَتَحَسَّسُواْ مِن يُوسُفَ وَأَخِيهِ وَلاَ تَيْأَسُواْ مِن رَّوْحِ اللّهِ إِنَّهُ لاَ يَيْأَسُ مِن رَّوْحِ اللّهِ إِلاَّ الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ	میڈے ٻَچڑے ! وَنّجو تے یُوسف، تے اُوندے بِھرا کُوں وَنّج مِلُّو، اَتے اَللہ دِی رحمت کنُوں بے آس نہ تِھیوا ہے دَر اَصل اَللہ دِی رحمت کنُوں کوئی وِی بے آس نھیں تِھیندا، سِوائے کافِراں دِی قوم دے (٨٧)۔

88.	فَلَمَّا دَخَلُوا۟ عَلَيْهِ قَالُوا۟ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهْلَنَا ٱلضُّرُّ وَجِئْنَا بِبِضَٰعَةٍ مُّزْجَىٰةٍ فَأَوْفِ لَنَا ٱلْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَآ إِنَّ ٱللَّهَ يَجْزِى ٱلْمُتَصَدِّقِينَ	وَل اِیہ یُوسف کولھ وَنّج پُنّے، تے اَکھیُو نے اَے عزیز (صاحبِ سلامت) اَساں تے اَساڈے گھر والے بَہوں اَوکھا گزارہ پَے کریندوں، اَساں تھوڑا جیہا عِوضاݨاں (مُبادلہ) چا آئے ہَیں پَر تُوں اَساکوں داݨیں پُوری مقدار وِچ ڈِے چا، اَتے اَساکوں خیرات وِی ڈِے، بیشک اَللہ خیرات کرݨ والیاں کُوں اَجر ڈِیندے (۸۸)۔
89.	قَالَ هَلْ عَلِمْتُم مَّا فَعَلْتُم بِيُوسُفَ وَأَخِيهِ إِذْ أَنتُمْ جَٰهِلُونَ	اُوں آکھیا، کیا تُہاکوں یاد (پَتہ) ہے جو تُساں یُوسف تے اُوندے بِھرا نال کیا سلوک کِیتی رَکھئے، جِڈاں جو تُہاکوں سَمجھ نہ ہَئی (۸۹)۔
90.	قَالُوٓا۟ أَءِنَّكَ لَأَنتَ يُوسُفُ قَالَ أَنَا۠ يُوسُفُ وَهَٰذَآ أَخِى قَدْ مَنَّ ٱللَّهُ عَلَيْنَآ إِنَّهُۥ مَن يَتَّقِ وَيَصْبِرْ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ ٱلْمُحْسِنِينَ	انھاں آکھیا، ہائیں تُوں سَچّی مُچّی یُوسف ہیں اُوں آکھیا، مَیں اِی یُوسف ہَاں تے اِیہ میڈا سَکّا بِھرا ہے، بیشک اَللہ اَساڈے اُتے بَہوں احسان کِیتے، بیشک جِہڑا کوئی اَللہ کنُوں ڈِردے، تے صبر اختیار کریندے تاں اَللہ اِہجیاں نیک کَم کرݨ والیاں دے اَجر ضائع نھیں کریندا (۹۰)۔
91.	قَالُوا۟ تَٱللَّهِ لَقَدْ ءَاثَرَكَ ٱللَّهُ عَلَيْنَا وَإِن كُنَّا لَخَٰطِـِٔينَ	انّھاں آکھیا، اَللہ دِی قسم ! تحقیق تیکوں اَللہ اَساڈے اُتے فضیلت (وڈائی) بخشی ہے اَتے اَساں واقعی قصوروار ہَیں (۹۱)۔
92.	قَالَ لَا تَثْرِيبَ عَلَيْكُمُ ٱلْيَوْمَ يَغْفِرُ ٱللَّهُ لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ	یُوسف آکھیا، اَج کنُوں تُہاڈے اُتے کوئی ڈوہ (گرفت) کائے نھیں اَللہ وِی تُہاکوں معاف چا کرے اوتاں رحمت کرݨ والیاں ساریاں کنُوں وَدھ تے رحمت کرݨ والا ہے (۹۲)۔
93.	ٱذْهَبُوا۟ بِقَمِيصِى هَٰذَا فَأَلْقُوهُ عَلَىٰ وَجْهِ أَبِى يَأْتِ بَصِيرًا وَأْتُونِى بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ	میڈی اِیہ قمیض گِھن وَنّجو، اَتے میڈے پیو دے مُنّہ تے اِیکوں وَنّج (مَلّو) اُوندا نور چانڈناں وَل آسی، اَتے تُساں سارے گھر والیاں سَمیت میڈے کولھ آوَنّجو (۹۳)۔
94.	وَلَمَّا فَصَلَتِ ٱلْعِيرُ قَالَ أَبُوهُمْ إِنِّى لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَ لَوْلَآ أَن تُفَنِّدُونِ	اَتے جِڈاں قافلہ ٹُرپیا، تاں انھاں دے پیو آکھیا، سَچّی گالھ ہے جو مَیں یُوسف دِی خوشبو پیا سنگھداں اِیہ نہ سَمجھائے جو مَیں وِچلدا پیاں (۹٤)۔

95.	قَالُوْا تَاللّٰهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلَالِكَ الْقَدِيْمِ	اُنھاں آکھیا اللہ دِی قسم ! بیشک تُوں پُرانْیں ضلل (وہم) وِچ پیا ہویا ہیں (۹۵)۔
96.	فَلَمَّآ أَنْ جَآءَ الْبَشِيْرُ أَلْقَاهُ عَلٰى وَجْهِهٖ فَارْتَدَّ بَصِيْرًا قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَّكُمْ إِنِّيْٓ أَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ	اَتے جَڈاں خوشخبری گِھن آوݨ والا آپُہنتا، تاں اُوں اُوندے مُنّہ تے قمیص گھتی تاں بَس اُوندا نُور چانڈݨاں وَل آیا، اُوں آکھیا، کیا مَیں تُہاکوں آہدا نہ ہَم جو بیشک مَیں اللہ دِی طرفوں او کُجھ ڄاݨداں، جِہڑا کُجھ تُساں نھیں ڄاݨدے (۹۶)۔
97.	قَالُوْا يٰٓأَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَآ إِنَّا كُنَّا خَاطِئِيْنَ	اُنھاں آکھیا اَبّا سئیں آں ! اساڈے گناہاں دی بخشش دی دعا وی مَنگ چا، بے شک اساں قصوروار ہیں (۹۷)۔
98.	قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّيْ إِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ	اُوں آکھیا، ہا ! مَیں تُہاڈے کیتے آپݨیں رَبّ کنوں بخشش دِی دُعا مَنگداں، بیشک او بخشݨ ہار، تے بَہوں رحمت والا ہے (۹۸)۔
99.	فَلَمَّا دَخَلُوْا عَلٰى يُوْسُفَ آوٰىٓ إِلَيْهِ أَبَوَيْهِ وَقَالَ ادْخُلُوْا مِصْرَ إِنْ شَآءَ اللّٰهُ آمِنِيْنَ	جَڈاں او سارے یُوسف کولھ پُہنتے، تاں اُوں آپݨیں پیو ماء کُوں اَپݨیں کولھ جاء ڈِتی، اَتے آکھیُس چلو ہُݨ شہر چلّوں، انشاء اللہ، (اُتھاں) تُساں اَمن چَین نال رَہسو (۹۹)۔
100.	وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوْا لَهٗ سُجَّدًا وَقَالَ يٰٓأَبَتِ هٰذَا تَأْوِيْلُ رُؤْيَايَ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّيْ حَقًّا وَقَدْ أَحْسَنَ بِيْٓ إِذْ أَخْرَجَنِيْ مِنَ السِّجْنِ وَجَآءَ بِكُمْ مِّنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ أَنْ نَّزَغَ الشَّيْطَانُ بَيْنِيْ وَبَيْنَ إِخْوَتِيْ إِنَّ رَبِّيْ لَطِيْفٌ لِّمَا يَشَآءُ إِنَّهٗ هُوَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ	اَتے اُوں اَپݨیں پیو ماء کُوں تخت اُتے بہلایا، اَتے سارے یُوسف دے اَگوں سَجدے وِچ ڈھے پئے، تاں یُوسف آکھیا، اَبّا سَئیں اِیہ تعبیر ہے میڈے اُوں خواب دِی جہڑا مَیں پہلے ڈِٹھا ہا، میڈے رَبّ اِیکوں سَچّا کر ڈِکھائے، اَتے میڈے اُتے وَڈے احسان کیتِنیں، جَڈاں جو میکوں جیل وِچوں کڈھیَنس اَتے تُہاکوں سُنڄ بَر وِچوں کڈھ تے گِھن آئے! اِیہ سَب کُجھ اُوندے بعد تھئے جَڈاں جو شیطان نے میڈے تے میڈے بھراواں وِچ فَساد گھتوا ڈِتا ہا، بیشک میڈا رَبّ جو چہندے سوہݨیں تدبیر نال کر گھندے، بیشک او سَب کُجھ ڄاݨݨ والا تے وَڈی دانائی والا ہے (۱۰۰)۔

101.	رَبِّ قَدْ آتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مِن تَأْوِيلِ الأَحَادِيثِ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ أَنتَ وَلِيِّي فِي الدُّنُيَا وَالآخِرَةِ تَوَفَّنِي مُسْلِماً وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ	میڈے رَبّ آ، تیں میکوں حکومت ݙِتی ہے، اَتے میکوں خواباں دِی تعبیر (اَنت) ݙَسݨ سِیکھائے، اَسماناں تے زمین کُوں پیدا کرݨ والے آ ! تُوں اِی اِیں دُنیا وِچ تے اَگلے جہان وِی میڈا کارساز ہیں، تُوں میکوں مسلمان دِی حیثیت وِچ ماریں، اَتے میکوں نیک لوکاں وِچ شامل کر چا (۱۰۱)۔
102.	ذَٰلِكَ مِنْ أَنبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوا أَمْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُونَ	(اَے رسول) اِیہ (قِصّہ) غیب دِیاں خبراں وِچُوں ہے، جہڑیاں اَساں تیں دو وَحی کریندے پَے ہیں، حالانکہ تُوں اُوں ویلے موجود نہ ہاویں، جڈاں (یُوسف دے بھرا) اَپݨیں تجویز اُتے ہِک مُٹھ تھی گئے ہَن، اَتے او (لُک تے) تجویزاں کریندے پَے ہَن (۱۰۲)۔
103.	وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ	اَتے ڈھیر لوک، توڑے جو تُوں حرص وِی کریں، اِیمان نھیں گھِن آوݨ والے (۱۰۳)۔
104.	وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ	اَتے تُوں اُنھاں لوکاں کنُوں (خدمت دا) کوئی اجر وِی نھیں مَنگدا اِیہ (قرآن) تاں بَس کُل جہاناں کِیتے نصیحت ہے (۱۰٤)۔
105.	وَكَأَيِّن مِّن آيَةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ	اَتے اَسماناں تے زمین وِچ کِتنیاں نشانیاں ہن، جنھاں اُتوں اِیہ لنگھ ویندِن، پَر انھاں کنُوں مُنّہ چا ولیندِن (۱۰۵)۔
106.	وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللّهِ إِلاَّ وَهُمْ مُّشْرِكُونَ	انھاں وِچُوں ڈھیر لوک اللہ اُتے ایمان نھیں گھِن آندے، اَلبتہ اُوندے نال ݙوجھیاں کُوں شریک ضرور کر گھِندِن (۱۰٦)۔
107.	أَفَأَمِنُواْ أَن تَأْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ مِّنْ عَذَابِ اللّهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لاَ يَشْعُرُونَ	کیا او اِیں ڳالھ کنُوں بے خوف تھی ڳئِن، جو اللہ دے عذاب جھی کوئی بَلا اُنھاں کُوں نہ آویڑھیسے یا اَچاچیت (قیامت دِی) گھڑی نہ آویسے، اَتے انھاں کُوں تاں پتہ وِی نہ لگیسے (۱۰۷)۔
108.	قُلْ هَـذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَاْ وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللّهِ	(اَے رسول) آکھ ݙے جو اِیہ ہے میڈا رَستہ ! مَیں ہَوں کجھ سوچ سمجھ تے اللہ والے پاسے تہاکوں سݙیندا اں، تے میڈی پیروی کرݨ والے

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ	وی سڈیندن، اللہ دی ذات ہر گالھوں پاک ہے، اَتے مَیں شِرک کرݨ والیاں وِچوں کائے نھیں (۱۰۸)۔
.109	وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِىٓ إِلَيْهِم مِّنْ أَهْلِ ٱلْقُرَىٰٓ ۗ أَفَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۗ وَلَدَارُ ٱلْءَاخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ	اَتے اَساں تَیں کنُوں پہلے وِی، آبادی (وَستی) دے رَہݨ والیاں وِچُوں کہیں نہ کہیں جَݨیں کُوں رَسول بݨا تے بھیجیندے رِیہے ہِیں، جنھاں دو وحی وی کریندے ہاسے، کیا ایہ لوک زمین تے ٹُردے پھردے کائے نھیں رِیہے، جو ڈیکھ گھندے جو اُنھاں لوکاں دِی عاقبت کیہو جہی تھئی جھڑے انھاں کنُوں پہلے دے ہِن، اَتے آخرت دا گھر اُنھاں لوکاں کیتے بہُوں چنگا ہے، جھڑے پرہیزگاری کریندِن، تُہاکوں وَل وِی سَمجھ نھیں آندی (۱۰۹)۔
.110	حَتَّىٰٓ إِذَا ٱسْتَيْـَٔسَ ٱلرُّسُلُ وَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُمْ قَدْ كُذِبُوا۟ جَآءَهُمْ نَصْرُنَا فَنُجِّىَ مَن نَّشَآءُ ۖ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ ٱلْقَوْمِ ٱلْمُجْرِمِينَ	آخر رسول لوکاں کنُوں بے آس تھی گئے اَتے انھاں سَمجھ گھدا جو او اَپݨیں فتح دے بارے کُوڑے تھی گئِن، تاں اُنھاں کولھ اَساڈی مدد آ پُہنتی، بَس نجات ڈِے ڈِتی اَساں جیکوں چاہیا، اَتے ساڈا عذاب اُوں قوم کنُوں نھیں ٹلدا، جھڑی جو مُجرماں (دِی قوم) ہے (۱۱۰)۔
.111	لَقَدْ كَانَ فِى قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِّأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ ۗ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَٰكِن تَصْدِيقَ ٱلَّذِى بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَىْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ	اَلبتہ انھاں لوکاں دے قِصّیاں وِچ عقل سمجھ رَکھݨ والیاں کیتے عِبرت دِی جاء ہے، اِیہ (قرآن) کوئی اِیجھی گالھ نھیں، جھڑی گھڑ گھدّی ہووے، بلکہ اِیہ تاں جھڑا کُجھ اِیں کنُوں پہلے دا ہے اُوندی وِی تصدیق کریندے، اَتے ہر شئے دِی اِیندے وِچ تفصیل ڈِتی گئی ہے اَتے اِیہ اِیمان والی قوم کیتے ہدایت تے رحمت دا باعث ہے (۱۱۱)۔

13۔ سورۃ الرعد

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جھڑا بہُوں مہربان تے وݙی رحمت والا

ہے		
الف، لام، میم، را۔ (اَے رسول) اِیہ اللہ دِی کتاب ڈِیاں آیاتاں ہِن جِھڑی جو تیڈے رَبّ دِی طرفوں تَیں دو نازِل کیتی گئی ہے اِیہ بالکل حقّی ہے، پَر ڈھیر لوک اِیندے اُتے اِیمان نھیں گِھن آندے (۱)۔	الٓمّٓرٰ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَالَّذِيَ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ الْحَقُّ وَلَـٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لاَ يُؤْمِنُونَ	1.
اللہ تاں اُوہو ہے، جیں اسماناں کُوں بغیر تھمبیاں دے اُچا کھڑا کر کھڑائے تُساں خود جیویں اُنھاں کُوں ڈیکھدے وے، وَل او عرش (اقتدارِ اعلیٰ دے تخت) تے قائم تے دائم ہے، اَتے اُوں سجھ تے چندر کُوں پابند کر رَکھئے جو ہر کوئی اَپنْیں مقررہ مُدّت دے اندر ٹُردا رہے، او ہر کم دِی چنگی تدبیر کریندے، اَپنْیاں نشانیاں کُوں کھول تے بیان کریندے تاں جو تُہاکوں اَپنْیں رَبّ دِی ملاقات دا یقین تھی وَنجے (۲)۔	اللّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى يُدَبِّرُ الأَمْرَ يُفَصِّلُ الآيَاتِ لَعَلَّكُم بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ	2.
اَتے او اُوہو ہے جیں زمین کُوں دَکھیرے، اَتے اُوندے وِچ پہاڑ تے دریا بݨائن، اَتے ہر قسم دے پھلاں وِچ اُنھاں دے ڈُوں ڈُوں جوڑے پیدا کیتے ہِن، او رات (دے اندھارے) وِچ ڈینہ کُوں لُکا چھوڑیندے، بیشک اِیندے وِچ غور تے فِکر کرݨ والی قوم کیتے نشانیاں ہِن (۳)۔	وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْهَاراً وَمِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ جَعَلَ فِيهَا زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ	3.
اَتے زمین دے کئی کئی طرح دے طبقے ہِن جھڑے ہِک ٻئے نال جُڑے ہوئن اَتے انگوراں دے باغ ہِن، رَڑھیں والیاں زیناں ہِن، کھجیاں ہِن، تھڈّے والیاں تے بغیر تھڈّے والیاں ! حالانکہ انھاں کُوں ہِکو پاݨیں ڈِتا ویندے اَتے کھاوݨ دے سواد وِچ اَساں انھاں کُوں ہِک ٻئی اُتے فوقیت بخشی ہے بیشک اِیندے وِچ عقل کنُوں کم گِھنݨ والیاں کیتے نشانیاں ہِن (٤)۔	وَفِي الأَرْضِ قِطَعٌ مُّتَجَاوِرَاتٌ وَجَنَّاتٌ مِّنْ أَعْنَابٍ وَزَرْعٌ وَنَخِيلٌ صِنْوَانٌ وَغَيْرُ صِنْوَانٍ يُسْقَىٰ بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَنُفَضِّلُ بَعْضَهَا عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الأُكُلِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ	4.

5.	وَإِن تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَإِذَا كُنَّا تُرَابًا أَإِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ أُوْلَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُواْ بِرَبِّهِمْ وَأُوْلَئِكَ الأَغْلاَلُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَأُوْلَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ	اَتے تعجب آلی، عجب ڳالھ تاں انھاں لوکاں دِی اِیہا ہے، جو جَڈاں اَساں مٹی تھی ویسُوں تاں کیا ضرور نویں سِروں پَیدا کِیتے ویسُوں؟ اِیہے لوک ہِن، جِہڑے آپݨیں رَبّ دا اِنکار کریندے ہِن اَتے اِیہے اِی ہِن جنھاں دِیاں ڳچیّاں وِچ ڳلانوّے (مصیبتاں دے طوق) ہِن، اَتے اِیہے اِی لوک دوزخی ہِن، اَتے دوزخ وِچ، ہمیشہ کِیتے رَہسِن (۵)۔
6.	وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِمُ الْمَثُلاَتُ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِّلنَّاسِ عَلَى ظُلْمِهِمْ وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ	اَتے مَیں کنُوں بَھلائی کنُوں پہلے بُرائی منگݨ دی جلدی پَے کریندِن، حالانکہ انھاں کنُوں پہلے عبرتناک مثالاں گزر چُکیاں ہِن، اَتے تیڈا رَبّ لوکاں کِیتے اُنھاں دِیاں زیادتیاں دے باوجود بخش ڈیوݨ والا ہے تاہم تیڈا رَبّ عذاب ڈیوݨ وِچ ٻہُوں سخت ہے (٦)۔
7.	وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُواْ لَوْلآ أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ إِنَّمَا أَنتَ مُنذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ	اَتے جِنھاں لوکاں کُفر اِختیار کِیتا ہوئے، اَکھیندِن جو اُوندے رَبّ دِی طرفوں (اِیں رسول اُتے) کوئی آیت کیوں نازِل نھیں پَئی تھیندی، (اَے رسول) در اَصل تُوں (عذاب کنُوں) ڈراوݨ والا ہیں (اُوویں وِی) ہر قوم کِیتے کوئی نہ کوئی ہدایت کرݨ والا ضرور ہوندے (۷)۔
8.	اللّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنثَى وَمَا تَغِيضُ الأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ وَكُلُّ شَيْءٍ عِندَهُ بِمِقْدَارٍ	اَللہ ڄاݨدا کھڑے، جو کُجھ کوئی ذال اپݨیں پیٹ وِچ گھتّی وَدّی ہے، اَتے جِہڑا کُجھ پیٹ وِچ سُنگڑدا رَہندا اتے جِہڑا کُجھ اُوندے وِچ وَدھدا رَہندا ہے، ہَر شَئے دا ہِک اَندازہ مقرر کِیتا ہوئے (۸)۔
9.	عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ	او لُکّی ہوئی شَئے تے ظاہر شَئے کُوں وِی ڄاݨدا ہے ، او ساریاں کنُوں وَڈا ہے اُچّے رُتبے والا ہے (۹)۔
10.	سَوَاء مِّنكُم مَّنْ أَسَرَّ الْقَوْلَ وَمَن جَهَرَ بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ بِالنَّهَارِ	اَتے اُوندے کِیتے برابر ہے جیکر تُہاڈے وِچُوں کوئی ڳالھ لُکا تے اَہدے یا اُچّا بول تے سُݨویندے اَتے یا کوئی رات کُوں لُک چُھپ ویندے اَتے ڈینہہ کُوں ٹُردا پِھردا رَہندے (۱۰)۔

11.	لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِّن بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللّٰهِ إِنَّ اللّٰهَ لاَ يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُواْ مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَإِذَا أَرَادَ اللّٰهُ بِقَوْمٍ سُوْءًا فَلاَ مَرَدَّ لَهُ وَمَا لَهُمْ مِّن دُونِهِ مِن وَالٍ	ہَر شخص کِیتے اُوندے اَگُوں تے اُوندے پِچُھوں جُٹ دے جُٹ چوکیدار لگے ہوئِن، جِہڑے اَللہ دے حُکم دے مطابق اُوندی حفاظت کریندِن، بیشک اَللہ کہیں قوم دِی حالت کُوں نھیں بدلیندا، جے توڑیں او خود آپڑیں آپ وِچ تبدیلی نہ گِھن آوے، اَتے جڈاں اَللہ کہیں قوم کُوں مصیبت وِچ گھتّݨ دا اِرادہ کریندے تاں وَل ٹَل نھیں سَگدی، اَتے اُوں قوم کِیتے اُوں کنُوں سِوا کوئی پِیا ٹورݨ والا (کارساز) کائے نھیں (۱۱)۔
12.	هُوَ الَّذِي يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفاً وَطَمَعاً وَيُنْشِىءُ السَّحَابَ الثِّقَالَ	اُوہو تاں ہے جِہڑا تُہاکُوں بجلی دے کھمݨ ݙیکھیندے جیندے نال ڈر وِی لگدے تے (مینّہ وِی) آس اُمید وِی پَیدا تھیندی ہے، اَتے اُوہو (آبی بخارات نال) لڈے ہوئے جَھڑ بھیجی رَکھدے (۱۲)۔
13.	وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلاَئِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَن يَشَآءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللّٰهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ	اَتے بَدلاں دِی گاج اُوندی تعریف سمیت اُوندی پاکی بیان کریندی ہے، تے فرشتے اُوندی ہیبت کنُوں اُوکوں ہَر شَئے کنُوں پاک ڈِسیندن، اَتے کڑکدیاں بجلیاں بھیجیندے، اَتے جیکوں چَہندے اُوندے اُتے اُنھاں کُوں سَٹ گھتیندے، لوک تاں بَس اَللہ دے متعلق لڑدے جھگڑدے رَہندِن، پَر او بہُوں زیادہ طاقت والا ہے (۱۳)۔
14.	لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ لاَ يَسْتَجِيبُونَ لَهُم بِشَيْءٍ إِلاَّ كَبَاسِطِ كَفَّيْهِ إِلَى الْمَآءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ وَمَا دُعَآءُ الْكَافِرِينَ إِلاَّ فِي ضَلاَلٍ	اُوں کنُوں مَنگی ہوئی دُعا اَصلی تے برحق ہے، اَتے اُوں کنُوں سِوا بِنھاں جنھاں اَگوں وِی منگدِن او اُنھاں دِی دُعا ذَری قبول نھیں کر سگدے اُنھاں لوکاں دِی مثال اِیویں ہے، جیویں جو کوئی پاݨیں دو پَرے کنُوں ہِک اَڈے جو او اُوندے ہَتھ آونجے، حالانکہ او اُوندے تَئیں آپوں نھیں پُج سَگدا، اِیں طرح کافراں دِی دُعا گُمراہی دے سِوا کُجھ وِی نھیں (۱٤)۔
15.	وَلِلّٰهِ يَسْجُدُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ	اَتے اَللہ کُوں اِی سَجدا کریندے، جِہڑا کُجھ اَسماناں وِچ ہے، تے جِہڑا

	وَالْأَرْضِ طَوْعاً وَكَرْهاً وَظِلاَلُهُم بِالْغُدُوِّ وَالآصَالِ	کُجھ زمین وِچ ہے، چاہے خوشی نال بھاویں مَجبور تھی تے ! اَتے انھاں دے پِچھانویں وِی سویل کوں وِی، تے شام کوں وِی (سَجدے کریندِن) (١٥)۔
.16	قُلْ مَن رَّبُّ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ قُلِ اللّهُ قُلْ أَفَاتَّخَذْتُم مِّن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لاَ يَمْلِكُونَ لِأَنفُسِهِمْ نَفْعاً وَلاَ ضَرّاً قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ أَمْ جَعَلُواْ لِلّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُواْ كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ	(اَے رسول) پُچّھ جو اَسماناں تے زمین کوں بݨاوݨ ٹھہاوݨ والا کوݨ ہے آکھ جو اَللہ اِی ہے، پُچھ جو تُساں اُوکوں چھوڑ تے اِہجیاں کوں کیوں آپݨاں کارساز بݨا گھدّے، جِہڑے جو خود آپݨیں آپ کوں نہ کوئی نفع ڈیوݨ دا اختیار رکھیندِن اَتے نہ نُقصان پُچاوݨ دا، پُچّھ جو کیا اَندھا تے سُجاکا ہِکو جیہے ہِن، کیا اَندھارا تے سوجھلا ہِک برابر ہوندے، کیا انھاں اَللہ کیتے اِہجے اِی شریک بݨائِن جِنھاں اَللہ دِی مخلوق وانگوں کوئی مخلوق پَیدا کر گھدّی ہووے، تے انھاں کوں او اَللہ دِی مخلوق وانگوں نظر دی وِی ہووے تُوں آکھ ڈِے جو اَللہ اِی ہر شَئے پَیدا کرݨ والا ہے اَتے او ہِک دا ہِک ہے وڈِے قَہر تے غضب والا ہے (١٦)۔
.17	أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَداً رَّابِياً وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِّثْلُهُ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً وَأَمَّا مَا يَنفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الأَرْضِ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللّهُ الأَمْثَالَ	اُوں اَسمان کنُوں مِینّہ وَسایا پَس آپݨیں آپݨیں حساب دے مطابق نالے وَہ پَے چَھل آئی تاں اُتے جھگ چا تے وہیندی چَلی گئی، اَتے جِہڑی شَئے گہݨیاں کیتے یا کوئی ہَئی شَئے بݨاوݨ کِیتے، بھا اُتے پگھریندی ہے، اُوندے اُتے وِی اُوں وَانگوں جھگ تھی آندی ہے، اِیں طرح اَللہ حق (سچ) تے باطل (کُوڑ) دِیاں مِثالاں ڈِیندے پَس جھگ جھی نکمّی شَئے ہٹا گِھدّی ویندی ہے اَتے پاݨیں جِہڑا انسان کوں فائدہ پچیندے او زمین تے رہ ویندے، اِیں طرح اَللہ (سمجھاوݨ کِیتے) مثالاں بیان کریندے (١٧)۔
.18	لِلَّذِينَ اسْتَجَابُواْ لِرَبِّهِمُ الْحُسْنَى وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُواْ لَهُ لَوْ أَنَّ لَهُم مَّا	انھاں لوکاں کیتے جِنھاں اَپݨیں رَبّ دِی گالھ مَن گِھدّی، بَھلائی اِی بَھلائی ہے اَتے جِنھاں اُوندی گالھ نہ مَنّی تاں بیشک زمین وِچ جِہڑا کُجھ

	فِي الأَرْضِ جَمِيعاً وَمِثْلَهُ مَعَهُ لاَفْتَدَوْاْ بِهِ أُوْلَـئِكَ لَهُمْ سُوءُ الْحِسَابِ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ	ہے جیکر سارے دا سارا اُنھاں کولھ آوَنّجے، بلکہ اِیہو جِتّی بِیا وِی مِل وَنّجے، تاں وِی انھاں کِیتے (اَللہ دِی پکڑ دا) بدلہ نھیں تھی سَگدا، انھاں لوکاں کِیتے سختی نال حساب گِھدّا ویسے، اَتے انھاں دا ٹِکاٹاں دوزخ ہے اَتے او رَہݨ کِیتے ہُوں گندی جاء ہے (۱۸)۔
.19	أَفَمَن يَعْلَمُ أَنَّمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَى إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُوْلُواْ الأَلْبَابِ	بَھلا جِہڑا شَخص جاݨدے جو جو کُجھ تیڈے رَبّ دِی طرفوں تیں دو نازِل کیتا گئے او بالکل سَچ ہے، بَھلا او اُوں شخص وانگوں تھی سَگدے جِہڑا (اِیں حقیقت کنُوں) اَندھا ہووے؟ بیشک عقل سَمجھ والے لوک اِی نصیحت حاصل کریندِن (۱۹)۔
.20	الَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهْدِ اللّهِ وَلاَ يِنقُضُونَ الْمِيثَاقَ	اِیہے (نیک) لوک اَللہ نال کِیتے ہوئے قول قرار کُوں پُورا کریندِن اَتے اُوکُوں نھیں تُرڑیندے (۲۰)۔
.21	وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللّهُ بِهِ أَن يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ سُوءَ الحِسَابِ	اَتے اِیہ لوک سکوت (رابطیاں) کوں مِلائی رَکھدِن جیندے کِیتے اَللہ مِلائی رَکھݨ دا حُکم ڈِتا ہوئے، اَتے اَپݨیں رَبّ کنُوں ڈردے رَہندِن، اَتے گندے عذاب کنُوں گَنّبدے تھڑکدے رَہندِن (۲۱)۔
.22	وَالَّذِينَ صَبَرُواْ ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ وَأَقَامُواْ الصَّلاَةَ وَأَنفَقُواْ مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرّاً وَعَلاَنِيَةً وَيَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ أُوْلَـئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ	اَتے جِہڑے لوک (مصیبت ویلے) اَللہ دِی خوشنودی حاصل کرݨ دِی خاطر صَبر اختیار کریندِن، اَتے نماز کُوں قائم رَکھیندِن اَتے خرچ کریندِن جِہڑا کُجھ اَساں انھاں کُوں رِزق دے طور تے لُکا تے ڈِیندے ہَیں یا ساریاں دے سامݨیں ڈِیندے ہَیں، اَتے نیکی نال بَدی کُوں دَفع کریندے ہَیں، اِیہے او لوک ہِن جِنھاں کِیتے آخرت دا سوہݨاں گھر ہے (۲۲)۔
.23	جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَالمَلاَئِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِم مِّن كُلِّ	اُتھاں ہمیشہ کِیتے (خوشیاں دے) باغ ہِن جِنھاں وِچ او وَڑ ویسِن، اَتے جِہڑے کوئی نیک ہوسِن اُنھاں دے پیو ڈاڈیاں وِچوں، انھاں دِیاں ذالیں (ٹبریاں) وِچوں، تے انھاں دِی اَولاد (دِھیاں پُتراں)

	بَابٍ	وِچُوں او وِی اُڈائیں ویسن، اَتے فرشتے (اُنھاں کیتے) ہر دروازے کنُوں داخل آتھیسن (۲۳)۔
24.	سَلَامٌ عَلَيْكُم بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ	(آکھیسن جو) سلامتی ہے تُہاڈے اُتے کیوں جو تُساں (ہر مصیبت اُتے) صبر کیتی رَکھیا ہا، ہُن (ایندے بدلے وِچ) آخرت دا گھر تاں بہُوں چنگا ہے (۲٤)۔
25.	وَالَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهْدَ اللهِ مِن بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللهُ بِهِ أَن يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُوْلَئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ	اَتے جِہڑے لوک اَللہ دے نال دے قول اقرار کُوں پکا کرتے وِی تروڑ ڈیندِن، اَتے اَللہ جِہڑی (سکوت) کُوں جوڑی رَکھݨ دا حُکم ڈِتا ہوئے اُوکوں وِی قائم نھیں رَکھیندے، اَتے زمین اُتے فساد مچائی رَکھدِن، اِیہے لوک ہِن جنھاں کیتے لعنت ہے، اَتے اُنھاں کیتے گندہ ٹِکاݨاں ہے (۲٥)۔
26.	اللهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَفَرِحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا مَتَاعٌ	اَللہ جیندے کیتے چَہندے رِزق کُھلا کر ڈیندے، بھانویں قدر دے مطابق ڈیندے، اَتے او دُنیاوی زندگی وِچ اِی خوش وَدّے ہِن، حالانکہ دُنیاوی زندگی آخرت دے مقابلے وِچ تھوڑے جیہے فائدے دے سوا کُجھ وِی کائے نھیں (۲٦)۔
27.	وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ قُلْ إِنَّ اللهَ يُضِلُّ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ أَنَابَ	اَتے جنھاں لوکاں کُفر اختیار کیتے، او اَہدِن جو اَللہ دِی طرفوں ایندے اُتے کوئی نِشانی کیوں نھیں نازِل تھئی، (اَے رسول) آکھ ڈے جو بیشک اَللہ جیکوں چَہندے گُمراہ کر ڈیندے اَتے جِہڑا اُوں دو رجوع کرے اُوکوں آپݨاں سِدّھا راہ ڈِکھیندے (۲۷)۔
28.	الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكْرِ اللهِ أَلَا بِذِكْرِ اللهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ	اِیجھے لوک ایمان گِھن آندِن اَتے اُنھاں دے دِل وِی اَللہ دے ذکر نال اِطمینان حاصل کر گِھندِن پتہ ہووے جو اَللہ دے ذکر نال دِلاں کُوں اِطمینان ضرور حاصل تِھیندے (۲۸)۔
29.	الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَى	جِہڑے لوک ایمان گِھن آندِن اَتے نیک عَمل کریندِن، او خوش

	لَهُمْ وَحُسْنُ مَآبٍ	نصیب ہِن، اَتے انھاں کیتے چنگی جاء ہے وَل وَنجݨ کیتے (۲۹)۔
30.	كَذٰلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِيٓ أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهَآ أُمَمٌ لِّتَتْلُوَا عَلَيْهِمُ الَّذِيٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمٰنِ قُلْ هُوَ رَبِّي لَآ إِلٰهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابِ	(اَے رسول) ایں طرح اَساں تیکوں ہِک اِہجی اُمّت وِچ بھیجیا ہے، جَیں کنوں پہلے کئی اُمتاں گزر چُکیِن، تاں جو تُوں انھاں کُوں او (کلام پڑھ) سُناویں، جِہڑا جو اَساں تیں دو وحی کیتا ہے، جِڈاں جو انھاں اَپݨیں اُتے والے بہوں مہربان دا اِنکار کیتا ہوئے آکھ ڈِے جو اُوہو تاں ہے میڈا رَبّ، اُوں کنوں سِوا بِیا کوئی معبود کائے نھیں، مَیں اُوندے اُتے توکّل کیتا ہوئے، اَتے اُوں دو اِی رجوع کریندا اں (۳۰)۔
31.	وَلَوْ أَنَّ قُرْآنًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِّعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كُلِّمَ بِهِ الْمَوْتَىٰ بَل لِّلَّهِ الْأَمْرُ جَمِيعًا أَفَلَمْ يَيْأَسِ الَّذِينَ آمَنُوٓا أَن لَّوْ يَشَآءُ اللّٰهُ لَهَدَى النَّاسَ جَمِيعًا وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا تُصِيبُهُم بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةٌ أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا مِّن دَارِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيَ وَعْدُ اللّٰهِ إِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ	اَتے کیا تھی ویندا جیکر کوئی بِیا قرآن ہوندا، جیندے اثر نال پہاڑ ٹُرݨ پَے ویندے، یا اُوندے نال زمین ٹوٹے ٹوٹے تھی ویندی، یا اُوندی وَجہ کنوں مُردے بولݨ پَے ویندے (اِیہ کہڑی گالھ ہے) بلکہ سارے معاملات تاں اللہ دے ہَتھ وِچ ہِن، کیا اُنھاں لوکاں کُوں جِہڑے اِیمان گھن آئن اِیں گالھوں تسلّا کائے نھیں تِھیا، جو جیکر اللہ چَہندا تاں ساریاں اِنساناں کُوں ہدایت ڈے ڈیندا، اَلبتہ جِنھاں کُفر اختیار کیتے انھاں اُتے تاں ہمیشہ انھاں دے کرتُوتاں دے سَببوں کوئی نہ کوئی مصیبت آندی رَہسی، یا اُنھاں دے گھراں دے کولھوں کولھوں لہندی رَہسی، اِیہ توڑیں جو اللہ دا وعدہ آ ویسے بیشک اللہ وعدہ خلافی نھیں کریندا (۳۱)۔
32.	وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَأَمْلَيْتُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ	(اَے رسول) تیڈے کنوں پہلے وِی رسولاں نال کِھلّاں کیتیاں گیاں ہِن، مَیں اُنھاں لوکاں کُوں مہلت ڈِتی رَکھی، جِنھاں اِنکار کیتا ہویا ہا، وَل مَیں اُنھاں کُوں پکڑ گِھدا، (بَس ڈیکھ گِھن) میڈی سزا کیہو جہی ہَئی (۳۲)۔
33.	أَفَمَنْ هُوَ قَآئِمٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ بِمَا	کیا جیں ہَر جی اُتے، جِہڑا کُجھ او کماندے اَپݨیں پوری نظر رَکھی ہوئی ہے

او کافی کائے نھیں، جو انھاں اللہ دے شریک وِی بݨا گھدّن، تُوں آکھ ذری انھاں دے ناں تاں ݙساؤ ! کیا تُساں اُوکوں اِجھی ڳالھ دِی خبر ݙیندے وے، جھڑی جو او آپݨیں زمین اُتے چاݨدا وِی کائے نھیں ! یا اِیہ محض اِیویں آکھ ݙیندو، حقیقت تاں اِیہ ہے جو کافراں کُوں اُنھاں دِی مکّاری سوہݨیں نظر آندی ہے، اِیں طرح انھاں کُوں سِدّھے رَاہ کنُوں روک ݙِتا ڳِئے، اَتے اللہ جیکوں گُمراہ کرݙیوے، بَس اُوندے کِیتے کوئی رَہنما کائے نھیں (۳۳)۔	كَسَبَتْ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلْ سَمُّوهُمْ أَمْ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ أَم بِظَاهِرٍ مِّنَ الْقَوْلِ بَلْ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرُهُمْ وَصُدُّوا عَنِ السَّبِيلِ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ	
اِجھے لوکاں کِیتے اِیں دُنیاوی زِندگی وِچ وِی عذاب ہے اَتے آخرت کُوں تاں بَہُوں سخت عذاب ہوسے، اَتے اُنھاں کُوں اللہ (دِی پکڑ) کنُوں بچاوݨ والا کوئی ہے وِی کائے نہ (۳٤)۔	لَّهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَقُّ وَمَا لَهُم مِّنَ اللَّهِ مِن وَاقٍ	.34
متقی لوکاں نال جھڑے بہشت دا وعدہ کِیتا ڳِئے، اُوندی کیفیّت اے ہے جو اُوندے تَلے نہراں وَہندیاں پَئین، اُنھاں دا کھاوݨ پیوݨ ہمیشہ کِیتے رَہسی، اَتے اُوندی چھاں وِی ! اِیہ اَنجام ہے اُنھاں لوکاں دا جنھاں نے پرہیزگاری کِیتی رَکھی ہے، پَر اِنکار کرݨ والیاں دا اَنجام دوزخ دِی بھا ہے (۳۵)۔	مَّثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ أُكُلُهَا دَائِمٌ وَظِلُّهَا تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوا وَّعُقْبَى الْكَافِرِينَ النَّارُ	.35
اَتے جنھاں لوکاں کُوں اَساں پہلے کِتاب ݙِتی ہوئی ہَئی او خوش تھیندے اُوندے نال جھڑا کُجھ تیں دو نازِل کِیتے، پَر جماعتاں وِچُوں بعضے اِجھے وِی ہِن جھڑے (قرآن دے) بعض حِصّیاں کنُوں اِنکار کریندِن (اَے رسول) آکھ ݙے، دراَصل میکوں حکم ݙِتا ڳِئے جو مَیں اللہ دِی عبادت کراں، اَتے اُوندا کوئی شریک نہ بݨاواں، مَیں تاں اُوں دو سݙینداں اَتے میکوں اُوں دو وَل وَنڄݨیں (۳٦)۔	وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمِنَ الْأَحْزَابِ مَن يُنكِرُ بَعْضَهُ قُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا أُشْرِكَ بِهِ إِلَيْهِ أَدْعُو وَإِلَيْهِ مَآبِ	.36
اَتے اِیں طرح اَساں اِیکوں عربی وِچ فرمان دے طور تے نازِل کِیتا	وَكَذَٰلِكَ أَنزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا وَلَئِنِ	.37

	اتَّبَعۡتَ أَهۡوَاۤءَهُم بَعۡدَ مَا جَاۤءَكَ مِنَ الۡعِلۡمِ مَا لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ	ہے (اَے رسول) جیکر تیں انھاں دِیاں خواہشاں دِی پیروی کیتی، او وِی اِیں گالھ دے بعد جو تیڈے کولھ حقیقت دا عِلم وِی آ گئے، تاں وَل اللہ دے سامنڑیں نہ کوئی تیڈا یار مَددگار ہوسے، تے نہ تیکوں (اُوندی پکڑ کنوں) کوئی بچاوَنڑ والا ہے (۳۷)۔
38.	وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا رُسُلًا مِّن قَبۡلِكَ وَجَعَلۡنَا لَهُمۡ أَزۡوَاجًا وَذُرِّيَّةً وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَن يَأۡتِيَ بِـَٔايَةٍ إِلَّا بِإِذۡنِ اللّٰهِ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ	اَتے یقیناً تیں کنوں پہلے وِی اَساں رسول بھیجے ہِن اَتے انھاں کوں ذالیں تے اَولاد وِی ڈِتی ہَئی، پَر کہیں رسول کیتے اِیہ ممکن نہ ہا، جو اللہ دے حُکم دے بغیر کوئی آیت وِی (نشانی دے طور تے) آ ڈِیکھیندا، ہَر دَور (زمانے) کیتے ہِک کتاب (بطورِ ضابطۂ حیات) اُتاری گِئی ہے (۳۸)۔
39.	يَمۡحُوا اللّٰهُ مَا يَشَاۤءُ وَيُثۡبِتُ وَعِندَهُۥۤ أُمُّ الۡكِتَابِ	اللہ مِٹا ہَٹا چھوڑیندے جیکوں نھیں چَہندا، اَتے جیکوں چَہندے قائم رَکھیندے اَتے اُوندے کولھ او کتاب ہے جِہڑی ساریاں اِلہامی کتاباں دی ماء ہے (۳۹)۔
40.	وَإِن مَّا نُرِيَنَّكَ بَعۡضَ الَّذِي نَعِدُهُمۡ أَوۡ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِنَّمَا عَلَيۡكَ الۡبَلَٰغُ وَعَلَيۡنَا الۡحِسَابُ	اَتے جیکر اَساں تیکوں (تیڈی حیاتی وِچ) کوئی اِیجھے عذاب دا کُجھ حصّہ ڈِیکھاوُں، جیندا اُنھاں اُتے نازِل کرنڑ دا وعدہ کیتا ہوئے یا تیکوں وَفات ڈے ڈیوُں، بہر حال تیڈے اُتے تاں اَساڈے حُکم کوں ٹھیک طرح پچا ڈیونڑ ہے وَل اَساڈا کم حساب گھِنڑ ہے (۴۰)۔
41.	أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّا نَأۡتِي الۡأَرۡضَ نَنقُصُهَا مِنۡ أَطۡرَافِهَا وَاللّٰهُ يَحۡكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكۡمِهِۦ وَهُوَ سَرِيعُ الۡحِسَابِ	کیا اِنھاں نھیں ڈِٹھا، جو اَساں زمین اُتے وَدھدے آندے ہَیں، اُوندے پاسیاں کُوں سَوڑا کریندے آندے ہیں، اَتے اللہ اِی حُکم ڈِیندے، کوئی اُوندے حُکم کُوں کنڈ پچھوں نھیں سَٹ سَگدا، اَتے او جَلدی حِساب گھِنڑ والا ہے (۴۱)۔
42.	وَقَدۡ مَكَرَ الَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ فَلِلَّهِ الۡمَكۡرُ جَمِيعًا يَعۡلَمُ مَا تَكۡسِبُ كُلُّ	اَتے تحقیق انھاں لوکاں کنوں پہلے والیاں وِی مَکر کیتا ہا، پَر ساری دی ساری اَصل چال تاں اللہ والی ہے، او جانڈا کھڑے جِہڑا کُجھ ہر جی

	نَفْسٍ وَسَيَعْلَمُ الْكُفَّارُ لِمَنْ عُقْبَى الدَّارِ	(نفس) کریندا کماندا وَدّے، کُفّار کُوں تاں ہِہُوں جلدی پتہ لگ ویسے، جو عاقبت دا چنڳا گھر کیندے کیتے ہے (٤٢)۔
43.	وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِندَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ	اَتے جنھاں کُفر اختیار کیتے او اَہدِن جو (اَے رسول) تُوں اَللہ دا بھیجیا ہویا کائے نھیں آکھ ڈے میکوں میڈے تے تُہاڈے درمیان گواہ دے طور تے کافی ہِن اَللہ وِی تے او شخص وِی، جیندے کولھ اِیں اِلہامی کتاب دا (پُورا پُورا) عِلم ہے (٤٣)۔

14۔ سورۃ ابراهیم

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جھڑا ہِہُوں مہربان تے ہمیشہ رَحم کرݨ والا ہے
1.	الر كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَىٰ صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ	اَلف، لام، را: (اَے رسول) اِیہ او کتاب ہے، جھڑی تیڈے اُتے نازِل کیتی ہے، تاں جو تُوں لوکاں کُوں اَندھاریاں وِچُوں سوجھلے والے پاسے کڈھ آویں، یعنی خود انھاں دے رَبّ دِی توفیق نال اُوندے رَاہ دو! او تاں وَڈا زور آور تے ساریاں تعریفاں دا مالک ہے (١)۔
2.	اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَوَيْلٌ لِّلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ	اَللہ او ہے جیندے کیتے ہے جو کُجھ اَسماناں وِچ ہے اَتے جو کُجھ زمین وِچ ہے، اَتے کافراں کیتے ہِک سخت عذاب دِی وَجہ کنُوں وَڈی ہلاکت تے تباہی ہے (٢)۔
3.	الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ	اِیہ تاں دُنیاوی زندگی کُوں آخرت کنُوں زیادہ پیارا رکھیندِن اَتے اَللہ دے رَاہ کنُوں رُوکیندِن، اَتے اِیں رَاہ وِچ ڈِنگ پھِنگ گھتݨ چاہندِن، اِیہے (بندے) گُمراہی وِچ پَرّے توڑیں پُج گئِن (٣)۔
4.	وَمَا أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ	اَتے اَساں کوئی اِہجا رسول نھیں بھیجیا، جیندی بولی اُوں قوم والی نہ

	قَوۡمِهٖ لِيُبَيِّنَ لَهُمۡ فَيُضِلُّ اللّٰهُ مَن يَشَآءُ وَيَهۡدِىۡ مَن يَشَآءُ وَهُوَ الۡعَزِيۡزُ الۡحَكِيۡمُ	ہووے، تاں جو اُنھاں کُوں چنگی طرح ڈَسا سَمجھا سَگے اُوویں تاں اَللہ گُمراہ کریندے جیکوں چھندے، اَتے ہدایت ڈیندے جیکوں چھندے، اَتے او بَہُوں طاقت والا تے وَڈی دانائی والا ہے (٤)۔
.5	وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا أَنۡ أَخۡرِجۡ قَوۡمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّوۡرِ وَذَكِّرۡهُمۡ بِأَيَّامِ اللّٰهِ إِنَّ فِى ذٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُوۡرٍ	اَتے تحقیق اَساں موسیٰ کُوں آپݨیاں نشانیاں ڈے تے بھیجیا، جو اَپݨیں قوم کُوں (کُفر دے) اَندھاریاں وِچُوں کڈھ تے (اِیمان دے) سوجھلے دو گِھن آ، اَتے اُنھاں کُوں اَللہ دے (عِبرت ڈیواوݨ والے) ڈِینھاں کُوں یاد ڈیوا، بیشک انھاں وِچ ہر صابر تے شُکر گزار بندے کِیتے نشانیاں ہِن (٥)۔
.6	وَإِذۡ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِ اذۡكُرُوا نِعۡمَةَ اللّٰهِ عَلَيۡكُمۡ إِذۡ أَنجَاكُم مِّنۡ آلِ فِرۡعَوۡنَ يَسُومُونَكُمۡ سُوۡٓءَ الۡعَذَابِ وَيُذَبِّحُونَ أَبۡنَآءَكُمۡ وَيَسۡتَحۡيُونَ نِسَآءَكُمۡ وَفِى ذٰلِكُم بَلَآءٌ مِّن رَّبِّكُمۡ عَظِيۡمٌ	اَتے (یاد کرو) جَڈاں موسیٰ آپݨیں قوم کُوں آکھیا، جو اَپݨیں کولھ آئیاں ہوئیاں نعمتاں کُوں یاد کرو، جَڈاں جو اُوں تُہاکوں فرعون دِی قوم کنُوں نجات ڈِیوائی، او لوک تُہاکوں وَڈے عذاب ڈیندے ہَن، اَتے تُہاڈے پُتراں کُوں کوہ چھوڑیندے ہَن، اَتے تُہاڈیاں ذالیں کُوں جِیندا چھوڑ ڈیندے ہَن، اَتے اِیندے وِچ تُہاڈے رَبّ دِی طرفوں وَڈی آزمائش ہَئی (٦)۔
.7	وَإِذۡ تَأَذَّنَ رَبُّكُمۡ لَئِن شَكَرۡتُمۡ لَأَزِيۡدَنَّكُمۡ وَلَئِن كَفَرۡتُمۡ إِنَّ عَذَابِى لَشَدِيۡدٌ	اَتے (یاد کرو) جَڈاں تُہاڈے رَبّ تُہاکوں چِتایا جو جیکر تُساں شُکر کریسو، تاں مَیں تُہاکوں بِیا وِی ڈھیر کُجھ ڈیساں، اَتے جیکر تُساں کُفر (کُفرانِ نعمت) اِختیار کِیتا، تاں بیشک میڈا عذاب بَہُوں سَخت ہے (٧)۔
.8	وَقَالَ مُوسَىٰ إِن تَكۡفُرُوا أَنتُمۡ وَمَن فِى الۡأَرۡضِ جَمِيۡعاً فَإِنَّ اللّٰهَ لَغَنِىٌّ حَمِيۡدٌ	اَتے موسیٰ آکھ ڈِتا، جو جیکر کُفر اختیار کِیتا تُساں ساریاں زمین تے رَہݨ والیاں سَمیت، تاں وَل اَللہ بیشک بے نیاز تے سب تعریفاں دا مالک ہے (٨)۔
.9	أَلَمۡ يَأۡتِكُمۡ نَبَأُ الَّذِيۡنَ مِن قَبۡلِكُمۡ قَوۡمِ نُوۡحٍ وَعَادٍ وَثَمُوۡدَ وَالَّذِيۡنَ مِن بَعۡدِهِمۡ	کیا تُہاکوں انھاں لوکاں دِی خبر کائے نھیں پُہنتی، جِھڑے تُساں کنُوں پہلے تھی گزرِن، یعنی نوح دِی قوم، عاد دِی قوم، ثمود دِی قوم، اَتے

	لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللّٰهُ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّوا أَيْدِيَهُمْ فِي أَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ	جھڑے انھاں کنوں بعد وِچ آئِن (انھاں دِی) انھاں ساریاں دا علم اللہ کنوں سِوا کہیں پے کولھ کائے نھیں، انھاں کولھ انھاں دے رسول آئے ہَن روشن (پکیاں) دلیلاں گھن تے ! پَس انھاں اَپنْیں ہَتھ انھاں دے مُنّہ تے چا رکھے، تے اَکھیُونے جو جِہڑا کجھ تُہاڈے کولھ بھیجیا گئے اَساں اُوکوں نِسے مَنیندے، اَتے اَساں بیشک اُوندے وِچ وَڈا شک کریندے ہَیں، جِہڑی شئے دو اَساکوں سڈیندے وے (۹)۔
10.	قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِي اللّٰهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى قَالُوا إِنْ أَنتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا تُرِيدُونَ أَن تَصُدُّونَا عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأْتُونَا بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ	انھاں دے رسولاں آکھیا، کیا اَسماناں تے زمین دے پَیدا کرݨ والے اللہ دے اُتے وِی شک کریندو، او تاں تُہاکوں اِیں واسطے سڈیندے جو تُہاڈے بعضے گُناہ بخش ڈیوے، اَتے مُقرر شُدہ مُدّت کیتے تُہاکوں مُہلت وِی ڈیوے، اُنھاں آکھیا جو تُساں وِی تاں اَساں وانگوں بنی بشر ہیوے، پیا کجھ نہوے چہندے سِوائے اِیندے جو اَساکوں انھاں کنوں ہَٹک گھنو جنھاں دِی بندگی اَساڈے پیو ڈاڈے کریندے ریہن، اَچھا بھلا اَساڈے کولھ کوئی پکی دلیل گھن آؤ (۱۰)۔
11.	قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِن نَّحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلَٰكِنَّ اللّٰهَ يَمُنُّ عَلَىٰ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَمَا كَانَ لَنَا أَن نَّأْتِيَكُم بِسُلْطَانٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللّٰهِ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ	انھاں دے رسُولاں آکھیا جو اَساں تاں کجھ نِسے واقعی تُساں جیہے بنی بشر ہیسے، پَر اللہ اَپنْیاں بندیاں وِچُوں جیکوں چہندے اُوندے اُتے (نبوت دا) احسان کریندے، پیا اِیہ جو اَساڈے اِختیار وِچ کائے نھیں جو تُہاڈے کولھ کوئی پکی دلیل گھن آؤوں، سِوائے اِیندے جو اللہ اِیندی اِجازت ڈیوے، اَتے مومن کوں تاں اللہ اُتے اِی توکّل کرناں چاہیدا ہے (۱۱)۔
12.	وَمَا لَنَا أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللّٰهِ وَقَدْ هَدَانَا سُبُلَنَا وَلَنَصْبِرَنَّ عَلَىٰ مَا آذَيْتُمُونَا وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ	اَساڈے کیتے ہِی کوئی راہ کائے نھیں سِوائے اِیندے جو اللہ اُتے توکّل کروں، اَتے تحقیق اُوں اَساکوں اَساڈے دِین دِیاں سِدّھیاں راہیں ڈِکھائِن اَتے اَساں صبر کیتی رکھیسوں اِنھاں اذیتاں اُتے جِہڑیاں تُساں

		اَساکوں ڈیندے رہندو، اَتے توکّل کرݨ والیاں کُوں اَللہ اُتے اِی توکّل کرنا چاہِیدا ہے (۱۲)۔
13.	وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُم مِّنْ أَرْضِنَا أَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ الظَّالِمِينَ	اَتے انھاں لوکاں تے، جِنھاں کُفر اِختیار کِیتیا ہویا ہا آپݨیاں رَسُولاں کُوں آکھیا جو اَساں تُہاکوں اَپݨیں ملک وِچوں کڈھ چھوڑیسوں، یا وَت اَساڈے دِین (طور طریقے) دو وَل آوو، بَس اُنھاں (رسولاں) دو وَحی بھیجی گئی جو اَساں ظلم کرݨ والیاں کُوں برباد کر چھوڑیسُوں (۱۳)۔
14.	وَلَنُسْكِنَنَّكُمُ الْأَرْضَ مِن بَعْدِهِمْ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَخَافَ وَعِيدِ	اَتے انھاں دے بعد اَساں تُہاکوں اِیں ملک وِچ وَلا وَسا چھوڑیسُوں ! اِیہ اُوندے کِیتے ہے جِہڑا (قیامت دے ڈِینہ) میڈے سامݨیں آکھڑݨ کنُوں ڈردے اَتے میڈے عذاب کنُوں خوف کھاندے (١٤)۔
15.	وَاسْتَفْتَحُوا وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ	اَتے انھاں رسولاں اَپݨیں فتح مَنگی ہَئی، بَس نافرمانی تے فساد کرݨ والا ہر کوئی نامُراد اِی رِیہا (١٥)۔
16.	مِّن وَرَائِهِ جَهَنَّمُ وَيُسْقَىٰ مِن مَّاءٍ صَدِيدٍ	اِیندے بعد اَگُوں دوزخ ہے، اَتے (اتھاں) او پاݨیں پلایا وِیسے جِہڑا رَت پُوں وانگُوں ہوسے (١٦)۔
17.	يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُ وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِن كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ وَمِن وَرَائِهِ عَذَابٌ غَلِيظٌ	او اُوندے وِچوں گُھٹ تاں بھریسی، پَر سَنگھ کنُوں تلے نہ لَہا سَگسی، اَتے موت ہر پاسُوں آئی کھڑی ہوسی، پَر او مرنہ سَگسی، اَتے اُوندے بعد اُوندے کِیتے بَہُوں سخت عذاب ہوسی (١٧)۔
18.	مَّثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ أَعْمَالُهُمْ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ لَّا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَىٰ شَيْءٍ ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ	جِنھاں لوکاں اَپݨیں رَبّ دا اِنکار کر ڈِتے، انھاں دے عملاں دِی مثال ہِک اِجھی سُواہ وانگوں ہے، جیکوں اَندھاری دے ڈِینہ بَہُوں تِکھی ہوا اُڈّا گِھن وَنجے، اِیں طرح اِنھاں جِہڑا کُجھ کِیتے ذری وِی اُوندا فائدہ نہ چا سَگسِن، اِیہا تاں بَہُوں وَڈی گُمراہی ہے (١٨)۔
19.	أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ	کیا تُساں نھیں ڈِٹھا، جو اَللہ اَسماناں تے زمین کُوں وَڈی تدبیر نال پَیدا کِیتے، جیکر اَللہ چاہے، تاں او تُہاکوں پَرّے کر چھوڑے، تے کوئی نویں

	وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ	مخلوق گھن آوے (۱۹)۔
20.	وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ	اَتے ایہ کم اللہ کیتے کوئی اَوکھا وی کائے نھیں (۲۰)۔
21.	وَبَرَزُوا لِلَّهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنتُم مُّغْنُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِن شَيْءٍ قَالُوا لَوْ هَدَانَا اللَّهُ لَهَدَيْنَاكُمْ سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَجَزِعْنَا أَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِن مَّحِيصٍ	جڈاں او سارے اللہ دے رُوبرُو آکھڑسن، تاں ہیٹھیں (کمزور عقل والے) فخر وڈائی کرݨ والیاں کوں آکھیسن، بیشک اَساں تاں تہاڈے تابع رہے ہاسے کیا اَساکوں اللہ دے عذاب کنوں کجھ بچا وی سگدیوے، او آکھیسن، جیکر اللہ اَساکوں ہدایت ڈِتی ہوندی، تاں تہاکوں وی ہدایت کریندے بَس اَساڈے کیتے ہکو جتی ہے، توڑے جو روؤں پٹوں یا اَساں صبر چا کروں، اَساڈے کیتے بھج وَنجݨ دِی کوئی جاء کائے نھیں (۲۱)۔
22.	وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدتُّكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيْكُم مِّن سُلْطَانٍ إِلَّا أَن دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي فَلَا تَلُومُونِي وَلُومُوا أَنفُسَكُم مَّا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنتُم بِمُصْرِخِيَّ إِنِّي كَفَرْتُ بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ مِن قَبْلُ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ	جہڑے ویلے حساب کتاب تھی ویسے، تاں شیطان آکھیسے بیشک اللہ تہاڈے نال جہڑا وعدہ کیتا ہا، او سچا وعدہ ہا، اَتے مَیں جہڑا وعدہ تہاڈے نال کیتا ہم، اُوندی خلاف ورزی کیتی ہم، پر تہاڈے اُتے میڈا کوئی زور نہ ہا، سوائے ایندے جو میں تہاکوں آپ دو سڈیم، تے تُساں میڈی دعوت مَن گھدی، ایں گالھوں (ہُݨ) تُساں میکوں ملامت نہ کرو، بلکہ آپݨیں آپ کوں لعنت ملامت کرو نہ میں تہاڈی فریاد سُݨ سگداں، اَتے نہ تُساں میڈی فریاد سُݨ سگدو، مَیں بیشک ایں گالھ دا ذمے دار کائے نھیں، جو اَج کنوں پہلے تُساں میکوں اللہ دا شریک کیوں بݨا گھدا ہا، بیشک ظالم لوکاں کیتے بہوں دردناک عذاب ہے (۲۲)۔
23.	وَأُدْخِلَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ تَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ	اَتے انھاں کوں جہڑے ایمان گھن آئے اَتے نیک عمل کیتے بہشتی باغاں وچ داخل کیتا ویسے، جنھاں دے تلّے نہراں وہندیاں وگدیاں پیاں ہوسن، او اللہ دے حکم نال انھاں وچ ہمیش رہسن، اتھاں اُنھاں نال سلام دُعا، سلام آکھ تے کیتی ویسی (۲۳)۔

24.	أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَآءِ	کیا تُساں نھیں ݙِٹّھا، جو اَللہ کلمہ طیبہ کُوں کَیں طرح ہِک پاک دَرخت نال مثال ݙِتی ہے، جِیندی جَڑھ (زمین وِچ) تکڑی لگی کھڑی ہووِے تے اُوندیاں لَغراں (شاخاں) اَسماناں توڑیں ویندیاں پِیاں ہووِن (۲٤)۔
25.	تُؤْتِيٓ أُكُلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا وَيَضْرِبُ اللّٰهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ	جِہڑا اَپݨیں رَبّ دے حُکم نال ہَر ویلے پَھل ݙیوے اَتے اَللہ اِیہ مثالاں اِیں واسطے ݙیندے جو لوک نصیحت پکڑِن (۲٥)۔
26.	وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِن فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِن قَرَارٍ	اَتے خبیث کلمہ دِی مثال خبیث وَݨ وانگوں ہے جیکوں زمین کنُوں پَٹ سَٹیا ویندے، اَتے او اَصلُوں تکڑا نھیں ہوندا (۲٦)۔
27.	يُثَبِّتُ اللّٰهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللّٰهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللّٰهُ مَا يَشَآءُ	جِہڑے لوک اِیمان گِھن آئِن اَللہ انھاں کُوں دُنیاوی زندگی وِچ وِی تے آخرت کُوں وِی اُوں پکّے کلمہ (دِی برکت) نال تکڑا کیتی رَکھدے، اَتے اَللہ ظالماں کُوں گُمراہ کر چھوڑیندے بلکہ اَللہ اُووِیں کر چھوڑیندے جِیویں چَہندے (۲۷)۔
28.	أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَةَ اللّٰهِ كُفْرًا وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ	کیا نِھیوے ݙِٹھا، ظالم لوکاں کُوں، جِنھاں اَللہ دِی نعمت کُوں کُفر نال بَدل چھوڑے، اَتے اَپݨیں قوم کُوں ہلاکت (تباہی) دے گھر وِچ سَٹ گِھتیے (۲۸)۔
29.	جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا وَبِئْسَ الْقَرَارُ	(اِہجا گھر) دوزخ ہے، جیندے وِچ سَڑدے بھُجدے رَہسِن، اَتے او وَنج رَہݨ کِیتے بَہُوں گندی جاء ہے (۲۹)۔
30.	وَجَعَلُوا لِلّٰهِ أَندَادًا لِّيُضِلُّوا عَن سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعُوا فَإِنَّ مَصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ	اَتے انھاں لوکاں اَللہ دے برابر دے شریک بݨا گِھدّے، تاں جو اِنھاں لوکاں کُوں انھاں دے رَاہ کنُوں بدرَاہ کرِن، (اَے رسول) آکھ ݙے اَچھا مَزّے کر گِھنّو، اَخیر وِچ تُساں (دوزخ دِی) بھا وِچ وَنجݨیں (۳۰)۔
31.	قُل لِّعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُقِيمُوا	(اَے رسول) میڈے اُتے اِیمان گِھن آوݨ والے بانھیاں کُوں آکھ

	الصَّلَاةَ وَيُنفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خِلَالٌ	ڈِے، جو نماز کُوں قائم کیتی رَکھو، اَتے جِہڑا کجھ اَساں اُنھاں کُوں ڈِتے، اُوندے وِچُوں لُکا تے وِی، تے لوکاں دے سامنڑیں وِی (اَللہ دِی رَاہ تے) خرچ کیتی رَکھو، اِیں کنُوں پہلے پہلے جو او ڈِینہہ آونجے جڈاں جو نہ کوئی لین دین تھی سَگسی، اَتے نہ یاری باشی کم آسگسی (۳۱)۔
32.	اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْأَنْهَارَ	اللہ اُوہوں تاں ہے، جیں اَسماناں تے زمین کُوں پیدا کیتے، اَتے اَسمان کنُوں پینہ وَسائے جیندے نال تُہاڈے کھاونڑ پیونڑ کیتے ہر طرح دے میوے پیدا کیتن، اَتے بیڑی اُتے تُہاکوں اِختیار ڈِتے جِہڑی جو اُوندے حُکم نال چَلدی ٹھلدی رَہوے، اَتے نہراں کُوں وِی تُہاڈے اختیار وچ کر ڈِتے (۳۲)۔
33.	وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبَيْنِ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ	اَتے سجھ کُوں تے چندر کُوں وِی تُہاڈے کم آونڑ کیتے ہمیش انھاں دے رَاہ اُتے چلایا ہوئے، اَتے رات تے ڈِینہہ کُوں وِی تُہاڈے اختیار وِچ ڈِتا ہوئے (۳۳)۔
34.	وَآتَاكُم مِّن كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِن تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ الْإِنسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ	اَتے تُہاکوں اُوں ہر شئے وِچُوں ڈِتے، جِہڑی تُساں مَنگی ہے، اَتے جیکر اللہ دِیاں نعمتاں گِنڑ لگو تاں نہ گِنڑ سَگسو، ایندے وِچ شک نھیں جو انسان وَڈا بے انصاف تے نا شُکرا ہے (۳٤)۔
35.	وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَٰذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَن نَّعْبُدَ الْأَصْنَامَ	اَتے (یاد کر، او ویلا) جڈاں اِبراہیم دُعا کیتی، جو اَے میڈے رَبّ آ ! اِیں شہر (مکّہ) کُوں لوکاں کیتے اَمن دِی جاء بنڑا، اَتے میکوں تے میڈی اَولاد کُوں اِیں گالھ کنُوں بچائی رَکھ جو بُتاں دِی پُوجا کروں (۳۵)۔
36.	رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضْلَلْنَ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ فَمَن تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	اَتے میڈے رَبّ آ ! اِنھاں (بُتاں) تاں بہُوں سارے اِنساناں کُوں گُمراہ کیتے، بَس جیں میڈا آکھیا منیا، او میڈا ہے، جیں میڈی نافرمانی کیتی، تاں وَت تُوں بہُوں بخشش ہار تے بہُوں مہربان ہیں (۳٦)۔
37.	رَّبَّنَا إِنِّي أَسْكَنتُ مِن ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ	اَے میڈے رَبّ آ ! مَیں بیشک آپنڑیں اَولاد وِچُوں کجھ لوک (مکّے

	ذِي زَرْعٍ عِندَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِّنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُم مِّنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ	دے) اُوں میدان وِچ آوَسائے، جِتھاں کوئی رڑھ رنگڑ نھیں تھیندی پَس تیڈا عِزّتاں تے حُرمتاں والا گھر نال ضرور ہے، اَے اَساڈے رَبّ آ، اِیہ (اِیں وَجہ کنُوں ہے) جو اتھاں نماز قائم رَکھ سَگوں، پَس لوکاں دے دِلّاں کُوں اِہجا نرم کرڈے، جو او انھاں نال دِل لائی رَکھن تے انھاں کُوں میویاں پھلاں وِچُوں رِزق ڈِتی رَکھ، تاں جو تیڈا شُکر اَدا کِیتی رَکھن (۳۷)۔
.38	رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ وَمَا يَخْفَىٰ عَلَى اللَّهِ مِن شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ	اَے اَساڈے رَبّ آ ! تُو چَنگی طرح جانڈیں، جِہڑا کُجھ اَساں لُکیندے ہَیں اَتے جِہڑا کُجھ ظاہر کریندے ہَیں، اَتے کوئی شَئے اَللہ کنُوں لُکّی ہوئی کائے نھیں، زمین وِچُوں ہووے تے بھاویں اَسمان وِچُوں (۳۸)۔
.39	الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ	ساریاں تعریفاں اَللہ کِیتے ہِن، جیں میکوں پِچھلے پَہرے (بُڈھیپے وِچ) اِسمٰعیل تے اِسحاق جیہے پُتر ڈِتن، بیشک میڈا رَبّ دُعا سُنڑ والا ہے (۳۹)۔
.40	رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِن ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ	اَے میڈے رَبّ آ□ میکوں نماز پڑھڻ دِی توفیق ڈِتی رَکھ، اَتے میڈی اَولاد کُوں وِی، اَے میڈے رَبّ آ □ تُوں میڈی اِیہ دُعا قبول چا کر (٤٠)۔
.41	رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ	اَے اَساڈے رَبّ آ ! اُوں ڈِینہ چَڈاں جو حِساب کِتاب تھیوٹیں، میکوں تے میڈے پِیو مَاء کُوں تے سارے موموناں کُوں بخش ڈِیویں (٤١)۔
.42	وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ	اَتے (اَے رسول) اِیہ خیال نہ کر، جو جِہڑا کُجھ ظالم لوک کریندے وَدِّن، اَللہ اُوں کنُوں بے خبر ہے، بیشک او انھاں کُوں اُوں ڈِینہ توڑیں مُہلت ڈِیندا آندے، جَڈاں جو (دہشت کنُوں) بندیاں دِیاں اَکّھیں کُھلیاں دِیاں کُھلیاں وَدیاں ہوسِن (٤٢)۔

.43	مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْئِدَتُهُمْ هَوَاءٌ	لوک اَپݨیں سِر اُتاں کر تے بھجدے وَدّے ہوسن، انھاں دِیاں دِیداں اُنھاں دو نہ بھوں سَگسن، اَتے انھاں دے دِل (ڈر کنوں) بد حواس تھئے وَدّے ہوسن (٤٣)۔
.44	وَأَنذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخِّرْنَا إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ نُّجِبْ دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعِ الرُّسُلَ أَوَلَمْ تَكُونُوا أَقْسَمْتُم مِّن قَبْلُ مَا لَكُم مِّن زَوَالٍ	اَتے (اَے رسول) لوکاں کوں اُوں ݙینہ کنوں ڈرا، جݙاں جو اُنھاں کوں عذاب آپکڑیسے اَتے جھڑے لوک ظلم کریندن، اَکھیسن جو اَے اساڈے رَبّ آ□ اساکوں تھوڑی جہی مُدت کِیتے ہِیّ مُہلت چا ڈے، تاں جو اَساں تیڈے آکھے تے ٹُرپووں اَتے تیڈے رسولاں دِی پَیروی کر گھنوں، (جواب مِلسی) کیا تُساں اِیں کنوں پہلے قسماں نہ چیندے ہاوے جو اَساکوں تاں کوئی زوال نہ آسی (٤٤)۔
.45	وَسَكَنتُمْ فِي مَسَاكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمُ الْأَمْثَالَ	اَتے تُساں انھاں لوکاں دِیاں وَستیاں وِچ رَہندے ہاوے جِھڑے ظلم کریندے ہَن اَتے تُہاڈے اُتے ظاہر تھی چُکیا ہا جو اساں انھاں نال کِہجا کم (سلوک) کِیتا ہاسے، اَتے تُہاڈے سمجھاوݨ کِیتے مثالاں بیان کِیتیاں ڳیاں ہِن (٤٥)۔
.46	وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِندَ اللَّهِ مَكْرُهُمْ وَإِن كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ الْجِبَالُ	اَتے اِنھاں وَڈیاں وَڈیاں چالاں چَل ڈِٹھن، اَتے انھاں دِیاں چالاں (دا جواب) اَللہ کولھ ہے، اَتے انھاں دِیاں چالاں اِہجیاں (غضب دِیاں) جِہڑیاں جو پہاڑاں کوں ہِلا ڈیوݨ والیاں ہِن (٤٦)۔
.47	فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ مُخْلِفَ وَعْدِهِ رُسُلَهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ	پَر (اَے رسول) اِیہ خیال نہ کرتاں جو اَللہ آپݨیں اُوں وَعدے دی خلاف وَرزی کر چھوڑیسی جِہڑا جو اَپݨیں رَسولاں نال کِیتا ہوئے، بیشک اَللہ بے حد طاقتور تے سخت اِنتقام گھِنݨ والا ہے (٤٧)۔
.48	يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتُ وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ	(ڈراوٗ) اُوں ڈینہ کنوں جڈاں اِیہ زمین کہیں ہِیّ زمین نال وَٹا گھدّی ویسی، اَتے اَسمان وِی (بدل ڈِتے ویسن) اَتے سارے لوک اَللہ دے سامݨیں آکھڑے تھیسن، جِہڑا جو ہِک دا ہِک ہے تے سخت قہر تے

		غضب والا ہے (٤٨)۔
.49	وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقَرَّنِينَ فِي الأَصْفَادِ	اَتے اُوں ݙینہ گنہگاراں کوں ݙیکھسیں جو زنجیراں نال ٻدھے ہوئے ہوسن (٤٩)۔
.50	سَرَابِيلُهُم مِّن قَطِرَانٍ وَتَغْشَىٰ وُجُوهَهُمْ النَّارُ	انھاں دے چولے شولے گندھک تے تارکول دے ہوسن، اَتے انھاں دے مُونھاں کوں بھا ویڑھیا ہوسی (٥٠)۔
.51	لِيَجْزِيَ اللّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ إِنَّ اللّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ	(اُوں ݙینہ) اللہ ہر جی کوں جھڑا کجھ اُوں کِیتا ہوسے اُوندا بدلہ ݙیسے، بیشک اللہ کوں حساب گھندیں کوئی دیر نھیں لگدی (٥١)۔
.52	هَذَا بَلاَغٌ لِّلنَّاسِ وَلِيُنذَرُواْ بِهِ وَلِيَعْلَمُواْ أَنَّمَا هُوَ إِلَهٌ وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ أُوْلُواْ الأَلْبَابِ	ایہ (قرآن) سارے لوکاں کیتے سنیہا ہے، تاں جو او ایں کنوں ݙرّن سمجھݨ، اَتے چاݨ گھنݨ جو حقیقت وِچ اُوہو ہِک دا اِک معبود ہے، اَتے ایہ جو عقل والے لوک نصیحت حاصل کرِن (٥٢)۔

15- سورۃ الحجر

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جھڑا جو ٻہوں مہربان تے وݙی رحمت والا ہے
.1	الَرَ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَقُرْآنٍ مُّبِينٍ	اَلف، لام، را، ایہ آیاتاں ہِن ہِک خاص کتاب دِیاں، صاف صاف بیان کرݨ والے قُرآن دِیاں (١)۔

2.	رُّبَمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ	کافر لوک وَل وَل اِیہ خواہش کریسِن، جو کِتی چنگا ہوندا، جو اَساں وِی مُسلمان ہوندے (۲)۔
3.	ذَرْهُمْ يَأْكُلُوا وَيَتَمَتَّعُوا وَيُلْهِهِمُ الْأَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ	انھاں کُوں کلھا چھوڑ ڈے، کھا پِی گِھنّن اَتے مزے کر گِھنّن، اَصل وِچ او کُوڑیاں اُمیداں وِچ رُدّھے وَدِن، ہُوں جلدی انھاں کُوں سارا پتہ لگ ویسے (۳)۔
4.	وَمَا أَهْلَكْنَا مِن قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَّعْلُومٌ	اَتے اَساں کوئی وَستی اِیویں تباہ تے برباد نھیں کیتی، اَلبتہ اُوندے کیتے پہلے کنُوں ہِک وَقت لکھیا وَنج چُکیا ہوندے (٤)۔
5.	مَّا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ	کوئی اُمّت نہ آپنْیں اَجل کنُوں پہلے تباہ کیتی ویندی ہے، اَتے نہ اُوکُوں ڈِھل ڈِتی ویندی ہے (۵)۔
6.	وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الَّذِي نُزِّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ	اَتے (کافر) آکھیندِن وُوئے جِنّے آں ! (توڑے جو) تیڈِے اُتے نصیحت (والی کتاب) لَتھی ہے پَر تُوں تاں پاگل ہیں (٦)۔
7.	لَّوْ مَا تَأْتِينَا بِالْمَلَائِكَةِ إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ	بَھلا کیوں نھیں گِھن آندا، فرشتیاں کُوں اَساڈے کولھ، جیکر تُوں سَچّے لوکاں وِچُوں ہِئیں تاں (۷)۔
8.	مَا نُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا إِذًا مُّنظَرِينَ	اَساں فرشتیاں کُوں اِیویں نِسے لہیندے، کہیں حقیقی وَجہ نال لہائے ویندِن (لہ آوِن تاں وَل) کوئی مُہلت نھیں ڈِتی ویندی (۸)۔
9.	إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ	بیشک اِیہ ذکر (قرآن) اَساں لہایا ہے، اَتے اَساں اِی ایندی حفاظت کیتی رَکھسُوں (۹)۔
10.	وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ فِي شِيَعِ الْأَوَّلِينَ	اَتے تحقیق اَساں تیں کنُوں پہلے والیاں اُمتاں وِچ وِی رسول بھیجے ہِن (۱۰)۔
11.	وَمَا يَأْتِيهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ	پَر انھاں کولھ کوئی اِہجا رسول نہ آیا ہا، جیندے نال او مذاقاں نہ کرِن ہا (۱۱)۔
12.	كَذَٰلِكَ نَسْلُكُهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ	اِیں طرح اَساں گُنہگار لوکاں دے دِلّیں وِچ اِہجی گالھ گھت ڈِیندے

		ہَین (۱۲)۔
.13	لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ	پَر او کڈاہیں اُوندے اُتے اِیمان نھیں گھن آندے اَتے پہلے والے لوکاں دا دستور وِی اِیہو رِہے (۱۳)۔
.14	وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا مِّنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ	اَتے جیکر انھاں اُتے اَسمان دا کوئی دروازہ کھول ڈیندے، اَتے اِیں دو چڑھݨ وِی پَے ویندے (۱٤)۔
.15	لَقَالُوا إِنَّمَا سُكِّرَتْ أَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَّسْحُورُونَ	تاں وِی اِیہو کُجھ اَکھیندے، جو اَساڈیاں اَکھیں مُندر ڈِتیاں گِئین، بلکہ اَساڈی قوم اُتے جادو کر ڈِتا گِئے (۱۵)۔
.16	وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ	تحقیق اَساں اِی اَسماناں وِچ بُرج (قلعے) بنائے ہوئن اَتے ڈیکھݨ والیاں کِیتے انھاں کُوں سوہݨاں بنا چھوڑے (۱٦)۔
.17	وَحَفِظْنَاهَا مِن كُلِّ شَيْطَانٍ رَّجِيمٍ	اَتے انھاں کُوں ہر مَردود شیطان کنُوں محفوظ کر گھدے (۱۷)۔
.18	إِلَّا مَنِ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ مُّبِينٌ	اِیہ بئی گالھ ہے، جو کوئی لُک چُھپ تے اُتھوں کُجھ سُݨ تے (بھَج آوے) تاں وِی ہِک بَلھدا ہویا اَنگارہ اُوندے پِچھوں پَے ویندے (۱۸)۔
.19	وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ شَيْءٍ مَّوْزُونٍ	اَتے اَساں زمین کُوں دِھیر چھوڑے اَتے اِیندے اُتے پہاڑ کھڑے کر ڈِتن، اَتے اِیندے وِچوں پُوری ضرورت دِی ہَر شَئے جَمائی ہے (۱۹)۔
.20	وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَمَن لَّسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ	اَتے اَساں اِیندے وِچوں تُہاڈے کِیتے اَتے جنھاں دِی روزی تُہاڈے ہَتھ کائے نھیں، اُنھاں کِیتے کھاوݨ پیوݨ دِیاں شَئیں جَمائِن (۲۰)۔
.21	وَإِن مِّن شَيْءٍ إِلَّا عِندَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنَزِّلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَّعْلُومٍ	اَتے کوئی شَئے اِبجی کائے نھیں جیندے خزانے اَساڈے کولھ نہ ہوون، اَتے انھاں کُوں ہِک گِݨی مِنجی مِقدار وِچ لَہیندے رَہندے ہَین (۲۱)۔
.22	وَأَرْسَلْنَا الرِّيَاحَ لَوَاقِحَ فَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا أَنتُمْ لَهُ	اَتے اَساں (آبی بخارات نال) لڈیاں ہوئیاں ہوائیں گھولیندے ہَین، وَل اَساں اَسماناں کنُوں مِینہ وَسیندے ہَین، اَتے اِیندے وِچوں

	بِخَازِنِينَ	پلیندے ہَیں، پَر تُساں اِتی سارے پاݨیں کُوں کٹھا کرتے نھیں رَکھ سَگدے (۲۲)۔
.23	وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ	اَتے اَساں اِی حیاتی ݙیندے ہَیں اَتے اَساں اِی مَریندے ہِیں، اَتے اَساں ئی تِہاڈے وارث ہَیں (۲۳)۔
.24	وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ	اَتے تحقیق اَساں انھاں کُوں جاݨدے سمجھدے ہِیں جِہڑے تُساں کنُوں پہلے گُزر گِئین اَتے تحقیق اَساں جاݨدے ہَیں پچھوں آوݨ والیاں کُوں وِی (۲٤)۔
.25	وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ	اَتے بیشک اِیہ تیڈا رَبّ اِی ہے، جہڑا انھاں ساریاں کوں کٹھا کریسے، بیشک او بَہُوں دانا تے چنگی طرح جاݨݨ والا ہے (۲۵)۔
.26	وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِن صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ	اَتے تحقیق اَساں اِنسان کُوں سَڑیے ہوئے گارے (گِبس) دِی سُکی کھڑکݨیں مِٹّی کنُوں پیدا کِیتے (۲٦)۔
.27	وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِن قَبْلُ مِن نَّارِ السَّمُومِ	اَتے اِیں کنُوں پہلے اَساں جِنّاں کُوں تیز سیک والی بھا وِچوں پیدا کِیتے (۲۷)۔
.28	وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِّن صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ	اَتے (یاد کر) جَڈاں تیڈے رَبّ فرشتیاں کُوں آکھیا جو مَیں سَڑے ہوئے گارے (گِبس) دِی سُکی کھڑکݨیں مِٹی وِچوں اِنسان کُوں پیدا کرݨ لگیا ہاں (۲۸)۔
.29	فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِن رُّوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ	پَس جَڈاں مَیں اُوکوں بݨا سنوار گھناں اَتے آپݨیں رُوح کنُوں اُوندے وِچ پُھوکا مار چھوڑاں تاں اُوندے اَگوں سجدے وِچ ڈھے پووناں (۲۹)۔
.30	فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ	پَس فرشتے تاں سارے دے سارے سجدے وِچ ڈھے پَئے (۳۰)۔
.31	إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ أَن يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ	سِوائے اِبلیس دے ! اُوں سَجدہ کرݨ والیاں نال رَلݨ کنُوں اِنکار کر ݙِتا (۳۱)۔

.32	قَالَ يَٰٓإِبۡلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ مَعَ ٱلسَّٰجِدِينَ	(اَللہ) آکھیا، اِبلیس آ، تیکوں کیا تِھی گئے جو تُوں سَجدہ کرݨ والیاں نال نھیں رَلیا (۳۲)۔
.33	قَالَ لَمۡ أَكُن لِّأَسۡجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقۡتَهُۥ مِن صَلۡصَٰلٍ مِّنۡ حَمَإٍ مَّسۡنُونٍ	اُوں آکھیا، مَیں اِہجا کائے نھیں، جو بَشر کُوں سَجدہ کراں جیکوں تَیں سَڑے ہوئے گارے والی سُکّی کرکِٹیں مِٹّی وِچُوں پَیدا کِیتے (۳۳)۔
.34	قَالَ فَٱخۡرُجۡ مِنۡهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ	اَللہ آکھیا، تاں وَل اِتُّھوں نِکل وَنّج، تُوں تاں اَصلُوں مَردود ثابِت تِھیئیں (۳٤)۔
.35	وَإِنَّ عَلَيۡكَ ٱللَّعۡنَةَ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلدِّينِ	اَتے بیشک تیڈے اُتے قیامت دے ڈِینّہ توڑیں لعنت وَسدی رَہسی (۳۵)۔
.36	قَالَ رَبِّ فَأَنظِرۡنِيٓ إِلَىٰ يَوۡمِ يُبۡعَثُونَ	اُوں آکھیا، میڈے رَبّ آ ! وَل میکوں مُہلت چا ڈے اُوں ڈِینّہ توڑیں جَڈاں سارے لوک (مَرݨ دے بعد) زِندہ کِیتے ویسن (۳٦)۔
.37	قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ ٱلۡمُنظَرِينَ	(اَللہ) آکھیا چلو تیکوں مُہلت والیاں وِچُوں بݨا گِھدا ویندے (۳۷)۔
.38	إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡوَقۡتِ ٱلۡمَعۡلُومِ	اُوں ڈِینّہ توڑیں جیندے ویلے دا (اَساکوں) پَتہ ہے (۳۸)۔
.39	قَالَ رَبِّ بِمَآ أَغۡوَيۡتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَأُغۡوِيَنَّهُمۡ أَجۡمَعِينَ	اُوں آکھیا، میڈے رَبّ آ، جیں طرح تَیں میکوں سِدّھے رَاہ کنُوں ہَٹا گِھدّے، مَیں وِی انھاں لوکاں کِیتے زمین اُتے (گُناہاں کُوں) سوہݨِیں لذّتاں والا بݨا تے ڈِیکھیساں اَتے انھاں ساریاں کُوں سِدّھے رَاہ کنُوں ہَٹا گِھنساں (۳۹)۔
.40	إِلَّا عِبَادَكَ مِنۡهُمُ ٱلۡمُخۡلَصِينَ	سِوائے انھاں بندیاں دے جِہڑے خاص تیڈے بݨے ہوئِن (٤٠)۔
.41	قَالَ هَٰذَا صِرَٰطٌ عَلَيَّ مُسۡتَقِيمٌ	اَللہ آکھیا، انھائیں والا رَاہ تاں ہے سِدّھا مَیں توڑیں پُچݨ دا (٤١)۔
.42	إِنَّ عِبَادِي لَيۡسَ لَكَ عَلَيۡهِمۡ سُلۡطَٰنٌ إِلَّا مَنِ ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلۡغَاوِينَ	بیشک میڈے بَندے ہِن انھاں اُتے تیڈا کوئی وَسّ نہ چلسے سِوائے اُنھاں دے جِہڑے بَد رَاہ تِھی تے تیڈے پِچُّھوں لگ پوسِن (٤٢)۔
.43	وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوۡعِدُهُمۡ أَجۡمَعِينَ	اَتے بیشک انھاں ساریاں کِیتے دوزخ ہے جِیندا اُنھاں نال وَعدہ ہے

		(٤٣)۔
44.	لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِّكُلِّ بَابٍ مِّنْهُمْ جُزْءٌ مَّقْسُومٌ	اُوندے سَت دروازے ہِن، ہَر دروازہ (انھاں دے گناہاں دے مطابق) انھاں کِیتے اَنج اَنج وَنڈیا ہوئے (٤٤)۔
45.	إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ	بیشک پرہیزگار لوک باغاں وِچ تے چشمیاں (دے کِنارے) اُتے رَہسِن (٤٥)۔
46.	ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ آمِنِينَ	آکھیا ویسے جو انھاں وِچ وَڑ چلو، سَلامتی نال تے اَمن چین نال(٤٦)۔
47.	وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِم مِّنْ غِلٍّ إِخْوَانًا عَلَىٰ سُرُرٍ مُّتَقَابِلِينَ	اَتے انھاں دے دِلّیں وِچ جہڑا کھوٹ کینہ ہوسے کڈھ ڈِتا ویسے، بَس بھرا بݨ تے ہِک بئے دے آمنٹیں سامنٹیں عِزتاں والے تختاں اُتے بیٹھے ہوسِن (٤٧)۔
48.	لَا يَمَسُّهُمْ فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُم مِّنْهَا بِمُخْرَجِينَ	نہ اُنھاں کُوں اُتھاں کہیں قِسم دا تھکیڑا ہوسی، اَتے نہ او اُتھوں کڈھے ویسِن (٤٨)۔
49.	نَبِّئْ عِبَادِي أَنِّي أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ	(اَے رسول) میڈیاں بندیاں کُوں ڈَس ڈے بیشک مَیں ہُوں بخشݨ ہار تے ہمیش کِیتے مہربان ہاں (٤٩)۔
50.	وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ	اَتے بیشک میڈا عذاب وِی ہِک وَڈا دردناک عذاب ہے (٥٠)۔
51.	وَنَبِّئْهُمْ عَن ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ	اَتے انھاں کُوں ابراہیم دے مہماناں دا حال وِی سُنا ڈے (٥١)۔
52.	إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ إِنَّا مِنكُمْ وَجِلُونَ	جَڈاں جو او ابراہیم دے کول آئے، انھاں آکھیا، شالا سَلامتی رَہوی ! اُوں آکھیا، پَر میکوں تاں تُساں کنوں ڈر پیا لگدے (٥٢)۔
53.	قَالُوا لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ	انھاں آکھیا ڈر نہ پیا، بیشک اَساں تیکوں ہِک اِجھے پُتر دِی خوشخبری ڈیندوں جہڑا وَڈا دانا ہوسی (٥٣)۔
54.	قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِي عَلَىٰ أَن مَّسَّنِيَ الْكِبَرُ فَبِمَ تُبَشِّرُونَ	اُوں آکھیا، تُساں ہُݨ میکوں خوشخبری سݨاوݨ آئے وے، جَڈاں جو میکوں بُڈھیپا وَلھیٹ گِئے، بَس ہُݨ کہیں خوشخبری ڈیندو (٥٤)۔

.55	قَالُواْ بَشَّرْنَاكَ بِالْحَقِّ فَلاَ تَكُن مِّنَ الْقَانِطِينَ	انھاں آکھیا، اَساں تیکوں واقعی سَچّی خوشخبری سُنڑیندے پئے ہیں تُوں بے آس لوکاں وِچوں نہ تھی (٥٥)۔
.56	قَالَ وَمَن يَقْنَطُ مِن رَّحْمَةِ رَبِّهِ إِلاَّ الضَّآلُّونَ	اُوں اکھیا بَھلا کِہڑا شخص آپڑیں رَبّ دِی رحمت کنُوں بے آس تھیندے، اَلبتہ گُمراہ لوکاں دِی گالھ ہِئی ہے (٥٦)۔
.57	قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ	اُوں پُچھیا جو اَللہ دے بھیجے ہوئے فرشتو ! تُساں کِتھ کِیتے بھیجے گئے وے؟ (٥٧)۔
.58	قَالُواْ إِنَّآ أُرْسِلْنَآ إِلَى قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ	اُنھاں ڈَسیا جو اَساکوں گُنہگاراں دِی قوم دو بھیجا گئے (٥٨)۔
.59	إِلاَّ آلَ لُوطٍ إِنَّا لَمُنَجُّوهُمْ أَجْمَعِينَ	سِوائے لُوط دے لوکاں دے، بیشک اَساں انھاں ساریاں کُوں بچا گِھنسُوں (٥٩)۔
.60	إِلاَّ امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَآ إِنَّهَا لَمِنَ الْغَابِرِينَ	پَر سوائے اُوندی ذال دے کیوں جو اَساں اُوندا مُقدر اِیہو جیہا بڑائے جو او پچُھوں رہ وَنجڑ والیاں نال رَل ویسی (٦٠)۔
.61	فَلَمَّا جَآءَ آلَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ	وَل جِہڑے ویلے (اَللہ دے) بھیجے ہوئے فرشتے لُوط دے بندیاں کولھ گئے (٦١)۔
.62	قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّنكَرُونَ	تاں اُوں اکھیا، سَچّی گالھ ہے تُساں اُوپرے لوک لگدے وے (٦٢)۔
.63	قَالُواْ بَلْ جِئْنَاكَ بِمَا كَانُواْ فِيهِ يَمْتَرُونَ	اُنھاں آکھیا، اَساں اِتھاں اُوں حقیقت کُوں گِھن تے آئے ہیں، جیندے وِچ شک کریندے ہِن (٦٣)۔
.64	وَأَتَيْنَاكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ	کیوں جو اَساں تیڈے کولھ بالکل سَچ مُچ تھی وَنجڑ والی شَئے گِھن آئے ہیں ایندے وِچ کوئی شک نہ کر، اَساں بالکل سَچ پئے اَکھیندے ہیں (٦٤)۔
.65	فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ أَدْبَارَهُمْ وَلاَ يَلْتَفِتْ مِنكُمْ أَحَدٌ وَامْضُواْ حَيْثُ تُؤْمَرُونَ	رات ڈھلّڑ دے بعد تُوں آپڑیاں کُوں گِھن تے نِکل وَنج، اَتے خود اُنھاں کُوں پچُھوں ہَکلی وَنج، اَتے تُہاڈے وِچوں کوئی وِی (کھڑتے) پچُھوں دو نہ ڈیکھے بلکہ اُتھوں وَگئے چلا ہے جِڈے داتُہاکوں حُکم ڈِتا گئے

		۔(٦٥)
.66	وَقَضَيْنَآ إِلَيْهِ ذَٰلِكَ ٱلْأَمْرَ أَنَّ دَابِرَ هَٰٓؤُلَآءِ مَقْطُوعٌ مُّصْبِحِينَ	اَتے اَساں اُوکوں اِیہ فیصلہ سُنا ڈِتا، جو بیشک سَویر تھیونڑ نال اِنھاں دِی جَڑھ پَٹ چھوڑی ویسی (٦٦)۔
.67	وَجَآءَ أَهْلُ ٱلْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ	(اِتنی دیر وِچ) شہر دے لوک (پاگلاں وانگیں، بدنیّتی دِیاں) خوشیاں مَنیندے سئیں آتھئے (٦٧)۔
.68	قَالَ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ ضَيْفِى فَلَا تَفْضَحُونِ	لُوط آکھیا، بیشک اِیہ میڈے مہمان ہِن پَس تُساں میکوں (انھاں اَگوں) ذلیل نہ کرو (٦٨)۔
.69	وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ	اَتے اللہ کنُوں ڈِرو، اَتے میکوں انھاں کنُوں شرمسار وی نہ کرو ۔(٦٩)
.70	قَالُوٓا۟ أَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ ٱلْعَٰلَمِينَ	انھاں آکھیا، کیا اَساں تیکوں سارے جہان دے لوکاں دِی طرفداری کرنڑ کنُوں مَنع نہ کیتا ہویا ہا (٧٠)۔
.71	قَالَ هَٰٓؤُلَآءِ بَنَاتِىٓ إِن كُنتُمْ فَٰعِلِينَ	(لوط) آکھیا، میڈیاں دِھیاں حاضر ہِن کوئی شادی کرنڑیں ہے، تاں انھاں نال کر گھنو (٧١)۔
.72	لَعَمْرُكَ إِنَّهُمْ لَفِى سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُونَ	(اَے رسول) تیڈی حیاتی دِی قسم ! او لوک آپنڑیں بدمستی وِچ اَندھے تھئے وَدّے ہِن (٧٢)۔
.73	فَأَخَذَتْهُمُ ٱلصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ	پَس انھاں کوں سجھ دے نِکلدیں ہِک سخت کڑکاٹ آن پکڑیا (٧٣)۔
.74	فَجَعَلْنَا عَٰلِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ	پَس اَساں اُنھاں دِی وَستی کُوں تلّے اُتے کر چھوڑیا، اَتے اَساں انھاں اُتے گھنکری مٹّی دے پَتھریلے روڑے وَسا چھوڑیئے (٧٤)۔
.75	إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ	یقیناً ایندے وِچ عقل سَمجھ والیاں کِیتے نشانیاں ہِن (٧٥)۔
.76	وَإِنَّهَا لَبِسَبِيلٍ مُّقِيمٍ	اَتے بیشک او وَستی ہِک عام شاہراہ اُتے واقع ہے (٧٦)۔
.77	إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ	بہرحال ایندے وِچ مؤمن لوکاں کِیتے نشانی ہے (٧٧)۔

78.	وَإِن كَانَ أَصْحَابُ الأَيْكَةِ لَظَالِمِينَ	اَتے بیشک ایکہ (شہر) والے لوک وِی وڈّے ظالم ہَن (۷۸)۔
79.	فَانتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٍ مُّبِينٍ	اَساں اُنھاں کنُوں وِی انتقام گِھدا، اَتے بیشک اِیہ ڈوہیں وَستیاں عام کُھلی شاہراہ اُتے واقع ہِن (۷۹)۔
80.	وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ الحِجْرِ الْمُرْسَلِينَ	اَتے یقیناً، حِجر دے رَہنْ والیاں اَساڈے بھیجے ہوئے پیغمبراں کُوں کُوڑا آکھیا (۸۰)۔
81.	وَآتَيْنَاهُمْ آيَاتِنَا فَكَانُواْ عَنْهَا مُعْرِضِينَ	اَتے اَساں اُنھاں کولھ آپٹیاں نشانیاں بھیجیاں، پر اُنھاں لوکاں اِنھاں کنُوں وِی مُنّہ پھیری رَکھیا (۸۱)۔
82.	وَكَانُواْ يَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتاً آمِنِينَ	اَتے پہاڑاں کُوں گھڑ گھڑ تے گھر بٹْیندے رِیہے ہِن تاں جو کہیں پکڑ وِچ نہ آسَگِن (۸۲)۔
83.	فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِينَ	پَس انھاں کُوں وِی سویرے سویرے ہِک سخت کڑکاٹ آن پکڑیا (۸۳)۔
84.	فَمَا أَغْنَى عَنْهُم مَّا كَانُواْ يَكْسِبُونَ	پَس انھاں دے کہیں کم نہ آسَگیا جہڑا کُجھ انھاں کمَتّا ہوئیا ہا (۸٤)۔
85.	وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلاَّ بِالْحَقِّ وَإِنَّ السَّاعَةَ لآتِيَةٌ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ	اَتے اَساں آسماناں تے زمین کُوں، تے جہڑا کُجھ انھاں وِچ ہے ہر شئے کُوں ہِک حقیقت دے طور تے بنایا ہوئیا ہے، اَتے بیشک (قیامت دی) گھڑی تاں ضرور آوݨ والی ہے پَس انھاں لوکاں کُوں سوہنْیں طریقے نال ٹالی رَکھو (۸۵)۔
86.	إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلاَّقُ الْعَلِيمُ	بیشک تیڈا رَبّ اِی سَب کُجھ پیدا کرݨ والا تے چنگی طرح جاݨݨ والا ہے (۸٦)۔
87.	وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعاً مِّنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ	اَتے اَساں تیکوں (اَے رسول) سَت اِہجیاں آیاتاں ڈِتّن جہڑیاں (نماز وِچ) وَل وَل پڑھیاں ویندِن، اَتے وَڈیاں شاناں والا قرآن ڈِتے (۸۷)۔
88.	لاَ تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَى مَا مَتَّعْنَا بِهِ	اَتے اَکھ چا تے وِی نہ ڈیکھ اُوں مال متال کُوں، جہڑا اَساں انھاں

	أَزْوَاجاً مِّنْهُمْ وَلاَ تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ	وِچوں دِیاں مختلف جماعتاں کُوں ڈِتے، اَتے نہ انھاں دے حال اُتے مُونجھا تھی، اَتے مومناں دِی خاطرداری تے انھاں نال نرمائی کیتی رَکھ (۸۸)۔
89.	وَقُلْ إِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ	اَتے آکھ ڈے جو مَیں وَج وَجا تے تُہاکوں ڈراوݨ (تنبیہ کرݨ) والا ہاں (۸۹)۔
90.	كَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ	(اِیہ تنبیہ اُوں طرح دِی ہے (جیں طرح اَساں انھاں اُتے نازِل کیتی ہَئی، جنھاں (آپݨیں مرضی نال) کُجھ مَن نہ مَن تے اُوندا وَنڈارا کر چھوڑیا (۹۰)۔
91.	الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ عِضِينَ	اَتے اِیہے لوک ہَن جنھاں آپݨیاں منشاء دے مطابق قرآن دے حصّے بخرے کر ڈِتے ہِن (۹۱)۔
92.	فَوَرَبِّكَ لَنَسْأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ	تیڈے رَبّ دِی قسم ! جو اَساں انھاں ساریاں کنوں ضرور پُچھ گِھنسوں (۹۲)۔
93.	عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ	اُنھاں کماں دے متعلق جہڑے او کریندے رہیے ہَن (۹۳)۔
94.	فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ	پَس چنگی طرح سݨا ڈے جہڑا حُکم تیکوں ڈِتا گئے اَتے مُشرکاں دِی پرواہ اِی نہ کیتی کر (۹٤)۔
95.	إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ	بیشک اَساں تیڈے کیتے کافی ہیں، انھاں لوکاں دِی خبر گِھنݨ کیتے جہڑے تیڈے اُتے کِھلّاں کریندِن (۹۵)۔
96.	الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهاً آخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ	اِیہ لوک تاں اللہ دے نال بئے معبود جوڑی رَکھدِن، پَس اَجھو انھاں کُوں (آپݨیں اَنجام دا) پتہ لگ ویسے (۹٦)۔
97.	وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ	اَتے تحقیق اَساں جاݨدے ہیں، جو بیشک تیڈا دِل انھاں گالھیں تے مُونجھا تھیندے جہڑیاں اِیہ کریندے رہندِن (۹۷)۔
98.	فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُنْ مِنَ	پَس آپݨیں رَبّ دِی تعریف نال اُوندی تسبیح پڑھی رَکھ، اَتے سَجدہ کرݨ

	السَّاجِدِينَ	والیاں نال رَلیا رَہ (۹۸)۔
99.	وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ	اَتے (اُوں آخری) گھڑی تئیں رَبّ دِی فرمانبرداری کیتی رَکھ جِیندا آوَنڑ یقینی ہے (۹۹)۔

16۔ سورۃ النحل

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع اَللہ دے ناں نال جِہڑا ہُوں مہربان تے ہمیشہ رَحم کرنڑ والا ہے
1.	أَتَىٰ أَمْرُ اللّٰهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ	اَللہ دا حُکم (عذاب) آیا سو آیا، بَس اُوندی اُبَہل نہ کرو، او (اَللہ) تاں اُنھاں کنُوں پاک تے بالا ہے، جِنھاں کُوں اِیہ اُوندا شریک بنیندِن (۱)۔
2.	يُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ أَنْ أَنْذِرُوا أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ	او فرشتیاں دے ذریعے آپڑیں حُکم نال رُوح کُوں، آپڑیاں بَندیاں وِچُوں، جیکوں چہندے اُوندے کولھ بھیج ڈِیندے تاں جو او اُنھاں کُوں چِتا ڈِیوے جو بیشک مَیں کنُوں سِوا بِیا کوئی عِبادت دے لائق کائے نھیں بَس مَیں کنُوں اِی ڈِردے رَہُو (۲)۔
3.	خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ تَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ	ہُوں تاں آسماناں کُوں تے زمین کُوں وَڈی دانائی نال بنّا جوڑ تے پَیدا کِیتے، او تاں بَہُوں اُچّا ہے اُوں شِرک کنُوں جِہڑا اِیہ لوک کریندے وَدِّن (۳)۔
4.	خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ	ہُوں اِی اِنسان کُوں ہِک نُطفے وِچُوں پَیدا کِیتے، تَڈاہُوں او کُھلے طور تے جھیڑے گھتّنڑ والا بَنڑ گئے (٤)۔
5.	وَالْأَنْعَامَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنَافِعُ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ	اَتے ڈھانڈیاں ڈھوراں کُوں وِی ہُوں پَیدا کِیتے، اِنھاں وِچ تُہاڈے کِیتے پاوَنڑ ہنڈاوَنڑ دِی شَئے ہے، اَتے بِئے فائدے ہِن، اَتے اِنھاں وِچُوں کھاندے پِیندے وِی ہِیوے (۵)۔

.6	وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ	اَتے تہاڈے کیتے اُنھاں نال اُوں ویلے رونق تے عِزّت وِی ہے جھڑے ویلے اُنھاں کُوں چَرا تے گھڈی آندے ہوندے وے، اَتے جھڑے ویلے چَراوݨ کیتے ہَکّل ویندے ہیوے (٦)۔
.7	وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُوا بَالِغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ الْأَنفُسِ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ	او تہاڈا بار، چا تے شہر گھن ویندِن، جتّھاں تُساں آپݨیں آپ کُوں تکلیف ڈِتیں بغیر نھیوے پُج سَگدے، بیشک تہاڈا رَبّ ٻہوں نَرمی والا تے ڈھیر رَحم والا ہے (٧)۔
.8	وَالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ	اَتے گھوڑے خچر گڈّاں ہِن، تاں جو تُساں اُنھاں اُتے چڑھو، اَتے او تہاڈی عِزّت تے شان وَدھیندِن، اَتے او اِہجیاں شَئیں وِی پیدا کریندے جہڑیاں تُساں نھیوے جاݨدے (٨)۔
.9	وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِرٌ وَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ	اَتے سِدّھا رَاہ اللہ والا ہے، بعض ڈِنگے گُمراہی والے رَاہ وِی ہِن، اَتے جیکر او چاہندا تاں تُساں ساریاں کُوں ہدایت چا ڈِیندا (٩)۔
.10	هُوَ الَّذِي أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَّكُم مِّنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ	اُو ہوتاں ہے، جہڑا اَسمان کنوں تُہاڈے کیتے پاݨی وَسیندے جیکوں تُساں خُود وِی پیندے وے، تے اُوندے نال وَݨ بُوٹے وِی جَمدِن، جنھاں کُوں تُہاڈے ڈھانڈے ڈھور چَردے کھاندے ہِن (١٠)۔
.11	يُنبِتُ لَكُم بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَابَ وَمِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ	اُوندے نال تہاڈے کیتے پیدا تھیندیَن رَڑھیں (فصلاں) زیتون، پِنڈوں تے اَنگور، تے ہر طرح دے پَھل، بیشک ایندے وِچ نشانی ہے، سوچݨ تے فِکر کرݨ والی قوم کیتے (١١)۔
.12	وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ	اَتے اُوں رات تے ڈِینہ کُوں اَتے سجھ تے چَندر کُوں اَتے تاریاں کُوں، اَپݨیں حُکم نال تہاڈے کَم وِچ لایا ہوئے، بیشک انھاں وِچ نشانیاں ہِن، عقل سَمجھ رَکھݨ والی قوم کیتے (١٢)۔
.13	وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ	اَتے تہاڈے کیتے مختلف رَنگاں والیاں شَئیں زمین تے کھنڈا رَکھن، بیشک انھاں وِچ نشانی ہے نصیحت پکڑݨ والی قوم کیتے (١٣)۔

14.	وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَاخِرَ فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِن فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ	اَتے اُوہو ہے جیں سمندر کُوں تُہاڈے اِختیار وِچ ڈِتا ہوئے تاں جو تُساں اُوندے وِچوں تازہ بتازہ گوشت کھاؤ، اَتے اُوندے وِچوں (سوہنٹپ دِیاں) او شئیں کڈھو جنھاں کُوں تُساں پیندے وے، اَتے (اَے رسول) تُوں ڈیکھدیں جو بیڑیاں سمندر کُوں چیر تے ٹھلدیاں ہِن، تاں جو تُساں اُوندا فضل حاصل کرو، اَتے تُساں شُکر گزار بندے بݨ ونجو (١٤)۔
15.	وَأَلْقَىٰ فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَارًا وَسُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ	اَتے اُوں تاں زمین اُتے پہاڑ قابو کر کھڑائن، تاں جو (زمین) تُہاڈے بار نال کہیں پاسے ہَل نہ ونجے، اَتے دریا تے (قُدرتی) راہ بݨا ڈِتن تاں جو تُساں سِدّھے راہ تے ٹُر سَگو (١٥)۔
16.	وَعَلَامَاتٍ وَبِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ	اَتے (راہیں اُتے) نِشانیاں ہِن اَتے تارے ہِن تاں جو او سِدّھے راہ لگیے چلّن (١٦)۔
17.	أَفَمَن يَخْلُقُ كَمَن لَّا يَخْلُقُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ	بَھلا کیا جِہڑا مخلوقات پیدا کریندے اُوندے برابر ہے، جِہڑا کوئی شئے پیدا کر وِی نھیں سَگدا، وَل تُساں عَقل دی گالھ کیوں نھیں کریندے (١٧)۔
18.	وَإِن تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ	پیا اِیہ جو جیکر تُساں اَللہ دِیاں نعمتاں کُوں گِݨݨ چاہو، تاں پُوریاں گِݨ وِی نہ سَگسو! بیشک اَللہ بخشݨ ہار تے ہمیشہ رَحمت کرݨ والا ہے (١٨)۔
19.	وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ	اَتے اَللہ چانڈا کھڑے جِہڑا کُجھ تُساں لُکیندے وے اَتے جِہڑا کُجھ ظاہر کریندے وے (١٩)۔
20.	وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ	اَتے جِہڑے لوک اَللہ کُوں چھوڑ تے اُنھاں کنُوں دُعائیں مَنگدِن جِہڑے کہیں شئے کُوں پیدا وِی نھیں کر سَگدے، بلکہ او تاں خود گھڑے بݨائے ویندِن (٢٠)۔
21.	أَمْوَاتٌ غَيْرُ أَحْيَاءٍ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ	او مُردے ہِن، نہ کہ زِندہ، اَتے اُنھاں کُوں اِیہ وِی پتہ کائے نھیں، جو او

	يُبۡعَثُونَ	کڈاں (قبراں وِچوں) وَلا اُٹھائے ویسِن (۲۱)۔
.22	إِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۚ فَٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ قُلُوبُهُم مُّنكِرَةٞ وَهُم مُّسۡتَكۡبِرُونَ	تُہاڈا معبود ہِک دا ہِک ہے، بَس جِہڑے لوک قیامت اُتے اِیمان نھیں رَکھیندے، اُنھاں دے تاں دِلّ وِی اِنکاری ہوندِن، اَتے او مغرُور وَدّے ہوندِن (۲۲)۔
.23	لَا جَرَمَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعۡلِنُونَۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُسۡتَكۡبِرِينَ	بیشک اَللہ تاں سَب کُجھ جانڑدا کھڑے، چاہے او کُجھ لُک تے کریندِن تے بھاویں ظاہر تھی تے کریندِن، بیشک اَللہ مغرُور وَڈّپڻ والیاں کُوں پَسند نھیں کریندا (۲۳)۔
.24	وَإِذَا قِيلَ لَهُم مَّاذَآ أَنزَلَ رَبُّكُمۡ قَالُوٓاْ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ	اَتے جَڈاں انھاں کنُوں پُچھیا ویندے جو تُہاڈے رَبّ کیا شَئے نازِل کیتی ہے تاں اَکھیندِن اِیہ (نازِل تھیاں ہوئیاں شَئیں) تاں پہلے وَقتاں دے قِصّے کہانیاں ہِن (۲٤)۔
.25	لِيَحۡمِلُوٓاْ أَوۡزَارَهُمۡ كَامِلَةٗ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وَمِنۡ أَوۡزَارِ ٱلَّذِينَ يُضِلُّونَهُم بِغَيۡرِ عِلۡمٍۗ أَلَا سَآءَ مَا يَزِرُونَ	اِیں گالھوں تاں قیامت والے ڈِینہہ آپڻاں بار پورے دا پُورا چاٹُرسِن، اَتے کُجھ انھاں دا، وِی جِنھاں کُوں اِیہ بے عِلمی دی وَجہ کنُوں گُمراہ کریندے رِیہن، سُڻ گھنو، اِیہ بہُوں سَخت بار ہے، جِہڑا آپڻیں ذِمّے پے لیندِن (۲۵)۔
.26	قَدۡ مَكَرَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ فَأَتَى ٱللَّهُ بُنۡيَٰنَهُم مِّنَ ٱلۡقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيۡهِمُ ٱلسَّقۡفُ مِن فَوۡقِهِمۡ وَأَتَىٰهُمُ ٱلۡعَذَابُ مِنۡ حَيۡثُ لَا يَشۡعُرُونَ	تحقیق اُنھاں کنُوں پہلے دے لوک وِی اِیویں مکّاریاں کریندے ہِن، تاں اَللہ (دے حُکم) انھاں دِیاں عمارتاں دِیاں بُنیاداں کُوں آپکڑیا اَتے چھتّاں انھاں دے سِراں تے آڈّھیاں اَتے انھاں اُتے عذاب اِیجھی جاء کنُوں آیا، جِتھوں دا اِنھاں کُوں وَہم خیال اِی نہ ہا (۲٦)۔
.27	ثُمَّ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ يُخۡزِيهِمۡ وَيَقُولُ أَيۡنَ شُرَكَآءِيَ ٱلَّذِينَ كُنتُمۡ تُشَٰٓقُّونَ فِيهِمۡۚ قَالَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ إِنَّ ٱلۡخِزۡيَ ٱلۡيَوۡمَ وَٱلسُّوٓءَ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ	وَل او اُنھاں کُوں قیامت دے ڈِینہہ وِی ذلیل تے خُوار کریسی، اَتے اَکھیسی جو میڈے او شریک کِتھاں ہِیوے، جِنھاں دے متعلّق تُساں (موموناں نال) جھیڑے گھتّی رَکھدے ہاوے، جِنھاں کُوں عِلم ہوسی او اَکھیسِن بیشک کافراں کِیتے اَج وَڈّی خُواری تے بد بختی ہے (۲۷)۔

28.	الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ فَأَلْقَوُا السَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِن سُوءٍ بَلَىٰ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	اِیہ او لوک ہِن، جِہڑے آپݨیں آپ اُتے ظلم کریندے وَدّے ہوسِن، فرشتے انھاں دِیاں رُوحاں قبض کرݨ لگسِن، تاں فرمانبرداری کرݨ تے آ ویسِن جو اَساں تاں کوئی بُرا کم نہ کرݨ والے ہاسے (فرشتے اکھیسِن) تحقیق اَللہ تاں چاݨدا کھڑے جِہڑا کُجھ تُساں کریندے وَدّے ہاوے (۲۸)۔
29.	فَادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَلَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ	بَس دوزخ دے دروازیاں وِچوں لنگھ وَنجو، تُساں ہمیشہ اُوندے وِچ رہسو، فخر کرݨ والیاں دا بہُوں گندا ٹِکاݨاں ہے (۲۹)۔
30.	وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا خَيْرًا لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ	اَتے جِڈاں پرہیزگاراں کنُوں پُچھیا ویسی، جو تُہاڈے رَبّ دِی طرفوں کیا نازِل تھئے، او اَکھیسِن، چنگائی ! بس جِہڑے لوک چنگے کم کریندِن انھاں کِیتے اِیں دُنیا وِچ وِی بھلائی ہے، اَتے آخرت والا گھر وِی بہُوں چنگا ہے، اَتے پرہیزگاراں دا تاں بیا وِی چنگا گھر ہے (۳۰)۔
31.	جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ كَذَٰلِكَ يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ	انھاں واسطے ہمیش کِیتے باغ ہِن، جِنھاں وِچ او داخل تھیسِن اُنھاں تلّے نہراں وَہندیاں وَگدیاں پیاں ہوسِن، انھاں وِچ او سَب کُجھ ہوسے جِہڑا کُجھ اِیہ چاہسِن، بَس اِیں طرح دا بدلہ ڈِیندے اَللہ پرہیزگاراں کُوں (۳۱)۔
32.	الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمُ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	اِیہے لوک ہِن جو جِڈاں انھاں دِیاں جاناں فرشتے کڈھیندِن تاں (کُفر وغیرہ کنُوں) پاک صاف ہوندِن، او اُنھاں کُوں السلام علیکم دے بعد اَکھیسِن جو بہشت وِچ لنگھ چلو اِیہ اُوندا بدلہ ہے جِہڑا کُجھ تُساں کریندے رِیہے وے (۳۲)۔
33.	هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا أَن تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ أَمْرُ رَبِّكَ كَذَٰلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَٰكِن كَانُوا	کیا (اِیہ کافر) اِیں گالھ دِی اِنتظار وِچ ہِن، جو انھاں کولھ فرشتے آون یا تیڈے رَبّ دا حُکم (فیصلہ) پُج وَنجے، اِیہے گالھیں اُنھاں لوکاں وِی کِیتیاں ہِن، جِہڑے انھاں کنُوں پہلے تھی گُزرِن، وَل اِیہ جو اَللہ انھاں

	أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ	اُتے کوئی ظلم نھیں کیتا، بلکہ او خود آپنْیں آپ اُتے ظُلم کریندے ہِن (۳۳)۔
.34	فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُواْ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُواْ بِهِ يَسْتَهْزِؤُونَ	پَس اُنھاں کُوں جھڑا او کریندے ہِن اُوندے بدلے خرابیاں خواریاں مِلیاں، اَتے انھاں کُوں اُوں شَئے آتے وَلھیٹ گھدّا، جیندیاں او مذاقاں کریندے ہِن (۳٤)۔
.35	وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُواْ لَوْ شَاء اللّهُ مَا عَبَدْنَا مِن دُونِهِ مِن شَيْءٍ نَّحْنُ وَلا آبَاؤُنَا وَلاَ حَرَّمْنَا مِن دُونِهِ مِن شَيْءٍ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَهَلْ عَلَى الرُّسُلِ إِلاَّ الْبَلاغُ الْمُبِينُ	اَتے جنھاں لوکاں شِرک اختیار کیتے، او آہدن جو جیکر اَللہ چھندا تاں اَساں اُوندے عِلاوہ کہیں ہَئی شَئے دِی پُوجا نہ کریندے، نہ اَساں کریندے نہ اَساڈے پیُو ڈاڈے ! اَتے اَساں اُوندے حُکم دے بغیر کہیں شَئے کُوں حرام قرار نہ ڈیندے، پَر ایویں او لوک وِی بَہانے کریندے ہَن، جھڑے اُنھاں کنُوں پہلے تھی گُزرِن، بھلا رسولاں اُتے (اَللہ دے احکام) چنگی طرح کھول تے پُچا ڈیوݨ دے سِوا کوئی ہَئی ذِمّے داری تھی سَگدِی ہے (۳۵)۔
.36	وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولاً أَنِ اعْبُدُواْ اللّهَ وَاجْتَنِبُواْ الطَّاغُوتَ فَمِنْهُم مَّنْ هَدَى اللّهُ وَمِنْهُم مَّنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلالَةُ فَسِيرُواْ فِي الأَرْضِ فَانظُرُواْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ	اَتے تحقیق اَساں ہَر اُمَت وِچ رسول کھڑا کیتے، تاں جو اَللہ دِی عبادت کرِن اَتے نافرمان شیطان کنُوں پَرے تھی تے رَہوِن، وَل انھاں وِچوں بعضے اِیجے ہَن جنھاں کُوں اَللہ ہدایت ڈِتی، اَتے بعضے اِیجے ہِن جنھاں کُوں گُمراہی چمبڑ گئی، پَس زمین اُتے ٹُرو پھرو، تے ڈیکھ گھنو (دینِ حق کُوں) کُوڑا آکھݨ والیاں دِی عاقبت کیجھی خراب تھئی (۳٦)۔
.37	إِن تَحْرِصْ عَلَى هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللّهَ لاَ يَهْدِي مَن يُضِلُّ وَمَا لَهُم مِّن نَّاصِرِينَ	(اَے رسول) جیکر تُوں انھاں کُوں ہدایت دے رَاہ تے گھن آوݨ کیتے حِرص کریندیں (تاں پتہ ہووِی جو) اَللہ جیکوں گُمراہی کیتے چھوڑ ڈیندے تاں اُوکُوں سِدّھے رَاہ تے نھیں گھن آندا، اَتے نہ اُنھاں دا کوئی حمایتی تھیندے (۳۷)۔
.38	وَأَقْسَمُواْ بِاللّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لاَ يَبْعَثُ	اَتے اِیہ لوک اَللہ دِیاں وَڈِیاں وَڈِیاں قَسماں چا تے آہدِن، جو جھڑا مَر

	اللهُ مَن يَمُوتُ بَلَىٰ وَعْداً عَلَيْهِ حَقّاً وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ	ویندے اللہ اُوکوں وَلا نہ جِیوا کھڑیسی، بَھلا کیوں نہ جِیویسی اِیہ تاں (اَللہ دا) وعدہ ہے، جِہڑا جو انھاں نال پُورا تھی تے رہسے، پَر ڈھیر سارے لوک ایں گالھ کُوں نھیں جاݨدے (۳۸)۔
.39	لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي يَخْتَلِفُونَ فِيهِ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَانُوا كَاذِبِينَ	(وَلا جِیواوݨ) ایں گالھوں ہے، تاں جو انھاں کُوں او حقیقت کھول تے ڈَسائی وَنڄے، جیندے وِچ اِیہ اِختلاف کریندِن، اَتے انھاں لوکاں کُوں جِہڑے حقیقت کنُوں اِنکار کریندے ہِن، پَتہ لَگ وَنڄے، جو او تاں وَاقعی نِرے پِرے کُوڑ مَریندِن (۳۹)۔
.40	إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَن نَّقُولَ لَهُ كُن فَيَكُونُ	جِڈاں اَساں کہیں شئے دا اِرادہ کریندے ہَئیں تاں اَساڈی گالھ ایہا ہوندی ہے جو اَساں اُوکوں اَکھیندے ہَیں جو "تھی وَنڄ" بَس او تھی ویندی ہے (۴۰)۔
.41	وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِن بَعْدِ مَا ظُلِمُوا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَلَأَجْرُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ	اَتے جِہڑے لوک (اَللہ دِی رَاہ تے) ہجرت کر گئے ہِن، ایندے بعد جو انھاں اُتے ظُلم کِیتے گِئِن، تاں اَساں اُنھاں کُوں ایں دُنیا وِچ وِی چنڳا ٹِکاݨاں ڈیسُوں، اَتے آخرت دا اَجر تاں ڈھیر سارا ہوسی، چنڳی گالھ ہَئی جو او اِیکوں جاݨ گھنّݨ (۴۱)۔
.42	الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ	اِیہے ہِن جِنھاں لوکاں صَبر کِیتے اَتے اللہ اُتے توّکل کریندِن (۴۲)۔
.43	وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِي إِلَيْهِمْ فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ	اَتے اَساں تَیں کنُوں پہلے وِی جُواناں کُوں اِی رسول بݨا تے بھیجے، جِنھاں کُولھ اَساں وَحی بھیجیندے رَہندے ہاسے، ذکر (پیغام) والیاں کنُوں پُچھ ڈیکھو، جیکر تُساں نِھیں جاݨدے (۴۳)۔
.44	بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ	روشن دَلیلاں تے کِتاباں ڈِے تے (بھیجیا ہا) اَتے اَساں تَیں دو وِی اِیہ ذکر (قرآن) نازِل کِیتے، تاں جو لوکاں اُتے چنڳی طرح ظاہر کر ڈِے جِہڑا کُجھ انھاں کِیتے نازِل کِیتا گِئے تاں جو او خود وِی غور فِکر کرݨ (۴۴)۔
.45	أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَن	او لوک جِہڑے گندیاں گندیاں چالاں چَلدے وَدِّن، ایں گالھ کنُوں بے

	يَخۡسِفَ اللّٰهُ بِهِمُ الۡاَرۡضَ اَوۡ يَاۡتِيَهُمُ الۡعَذَابُ مِنۡ حَيۡثُ لَا يَشۡعُرُوۡنَ	خوف تھی گِئِن، متاں اللہ انھاں کوں زمین وِچ لہا چھوڑے یا اُنھاں اُتے اِیجھی جاء کنوں عذاب آونجے، جتھوں دا اُنھاں کوں گمان وی نہ ہووے (٤٥)۔
46.	أَوۡ يَأۡخُذَهُمۡ فِي تَقَلُّبِهِمۡ فَمَا هُم بِمُعۡجِزِينَ	یا انھاں کوں ٹُردیں پھردیں عذاب آپکڑے، پس او (اللہ کوں) ہرگز بے وَسا نھیں کر سگدے (٤٦)۔
47.	أَوۡ يَأۡخُذَهُمۡ عَلَىٰ تَخَوُّفٖ فَإِنَّ رَبَّكُمۡ لَرَءُوفٞ رَّحِيمٌ	یا اُنھاں کوں پکڑ گِھنے، جہڑے ویلے او کجھ کجھ ڈریے وَدّے ہوون دراصل تُہاڈا ربّ بہوں شفقت والا وڈی رحمت والا ہے (٤٧)۔
48.	أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ إِلَىٰ مَا خَلَقَ اللَّهُ مِن شَيۡءٖ يَتَفَيَّؤُاْ ظِلَٰلُهُۥ عَنِ الۡيَمِينِ وَالشَّمَآئِلِ سُجَّدٗا لِّلَّهِ وَهُمۡ دَٰخِرُونَ	کیا اُنھاں اللہ دی پیدا کیتی ہوئی کہیں شئے کوں نھیں ڈِٹھا، جیندا پچھاواں اللہ کوں سجدہ کریندے ہوئیں سجّے تے کھبّے پاسیاں دو پھردا گھردا رہندے، اتے او اصلوں آپنْیں عاجزی ظاہر کریندے (٤٨)۔
49.	وَلِلَّهِ يَسۡجُدُ مَا فِي السَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي الۡأَرۡضِ مِن دَآبَّةٖ وَالۡمَلَٰٓئِكَةُ وَهُمۡ لَا يَسۡتَكۡبِرُونَ	اتے سب اللہ کوں سجدہ کریندِن جو کجھ اسماناں وِچ ہے اتے جو کجھ زمین تے ہے، جاندار مخلوق ہے بھاویں فرشتے ہِن، اتے او فخر وڈائی وی نھیں کریندے (٤٩)۔
50.	يَخَافُونَ رَبَّهُم مِّن فَوۡقِهِمۡ وَيَفۡعَلُونَ مَا يُؤۡمَرُونَ	آپنْیں ربّ کنوں ڈردے رہندِن، جہڑا اُنھاں دے اُتے ہے، اتے او اُوہو کجھ کریندِن، جیندا اُنھاں کوں حکم ڈِتا ویندے (٥٠)۔
51.	وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوٓاْ إِلَٰهَيۡنِ اثۡنَيۡنِۖ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞ فَإِيَّٰيَ فَارۡهَبُونِ	اتے اللہ آکھیئے جو ڈُوں ڈُوں معبود نہ بنْاؤ بیشک معبود تاں اُوہو ہِک دا ہِک ہے، پس صرف میں کنوں ڈردے رہو (٥١)۔
52.	وَلَهُۥ مَا فِي السَّمَٰوَٰتِ وَالۡأَرۡضِ وَلَهُ الدِّينُ وَاصِبًاۚ أَفَغَيۡرَ اللَّهِ تَتَّقُونَ	اتے ہوندا اِی ہے جہڑا کجھ اسماناں وِچ تے زمین دے تلّے اُتے ہے اتے دین (زندگی دا طور طریقہ) لازمی طور تے ہوندی خاطر ہے تُساں اللہ کنوں سوا اِنھاں کنوں کیوں ڈردے وے (٥٢)۔
53.	وَمَا بِكُم مِّن نِّعۡمَةٖ فَمِنَ اللَّهِۖ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيۡهِ تَجۡـَٔرُونَ	اتے تُہاڈے کولھ جہڑی کوئی نعمت ہے، اللہ دی طرفوں ہے، ول جڈاں تُہاڈے اُتے کوئی سختی آویندی ہے، تاں تُساں سارے

اُوندے اَگُوں دھاڑ فَریاد وَنّج کریندے وے (٥٣)۔		
وَل جَڈاں تُہاڈے اُتُّوں او سَختی ٹَل ویندی ہے تاں اُوں ویلے تُہاڈے وِچُوں کُجھ لوک آپنْیں رَبّ دا شریک بنْاوَنْ لگ پوندِن (٥٤)۔	ثُمَّ إِذَا كَشَفَ الضُّرَّ عَنكُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنكُم بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ	.54
تاں جو اُوندی نا شُکری کرِن، جِھڑا کُجھ اَساں انھاں کُوں ڈِتے، اَچھا مَزّے کرِن، پَرہُوں جلدی (اِیندا) پتہ لگ ویسے (٥٥)۔	لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ	.55
اَتے اِیہ اُنھاں دا حِصّہ کڈھیندِن جِنھاں دِی اَصل دا انھاں کُوں پتہ وِی کائے نھیں، او وِی اُوں رِزق وِچُوں جِھڑا اَساں اُنھاں کُوں ڈِتا ہے، اَللہ دِی قَسم، تُساں کنُوں اُوں بُہتان دے متعلّق ضرور پُچھیا ویسے جِھڑا تُساں بَدّھ گِھندے ہاوے (٥٦)۔	وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِّمَّا رَزَقْنَاهُمْ تَاللَّهِ لَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنتُمْ تَفْتَرُونَ	.56
اَتے او لوک اَللہ کِیتے دِھیّاں تجویز کر گِھندِن، حالانکہ او اُنھاں کنُوں پاک ہے، اَتے اَپنْیں کِیتے او شَئے ہے جِیندی او خواہش رَکھیندِن (٥٧)۔	وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُ وَلَهُم مَّا يَشْتَهُونَ	.57
اَتے جڈاں اُنھاں وِچُوں کہیں کُوں دِھی دِی خبر ڈِتی ویندی ہے تاں اُوندا مُنّہ کالا سُوّا تِھی ویندے، اَتے او بَہُوں کُڑھدا رَہندے (٥٨)۔	وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ	.58
اَتے اَپنْیں لوکاں کنُوں مُنّہ لوکیندا رَہندے اُوں گَندی خبر دِی وَجہ کنُوں جِھڑی جو اُوکُوں سُنْائی ویندی ہے، سوچیندے جو اِیندی ذِلّت (توہین) کُوں بَرداشت کرے، یا اُوں (دِھی) کُوں زمین وِچ پُور چھوڑے، ڈیکھ تاں سَہی، اِیہ کِہجا گَندہ فیصلہ ہے جِھڑا اِیہ کریندِن (٥٩)۔	يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِن سُوءِ مَا بُشِّرَ بِهِ أَيُمْسِكُهُ عَلَىٰ هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ أَلَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ	.59
جِھڑے لوک آخرت اُتے اِیمان نھیں رَکھیندے، اُنھائیں واسطے بُریاں صِفاتاں ہِن، اَتے اَللہ کِیتے تاں بَہُوں سوہنْیاں تے اعلیٰ صِفاتاں ہِن، او ساریاں اُتے غالب تے وَڈی حِکمت والا ہے (٦٠)۔	لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثَلُ السَّوْءِ وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ	.60

اَتے جیکر اَللہ انھاں لوکاں کُوں انھاں دے ظلم دِی وَجہ کنُوں پکڑیندا رَہوے تاں زمین اُتے ٹُرݨ پھرݨ والا کوئی وِی نہ چھُڑدا، پَر انھاں کُوں ہِک مقرر معیاد تئیں مُہلت ڈِتی رَکھدے ہَس جڈاں اِنھاں دِی اَجل آ ویسے تاں ہِک گھڑی وِی نہ پِچھُوں تے تِھیسے نہ اَگُوں تے تِھیسن (٦١)۔	وَلَوۡ يُؤَاخِذُ ٱللَّهُ ٱلنَّاسَ بِظُلۡمِهِم مَّا تَرَكَ عَلَيۡهَا مِن دَآبَّةٖ وَلَٰكِن يُؤَخِّرُهُمۡ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗىۖ فَإِذَا جَآءَ أَجَلُهُمۡ لَا يَسۡتَـٔۡخِرُونَ سَاعَةٗ وَلَا يَسۡتَقۡدِمُونَ	.61
اَتے اِیہ اَللہ واسطے اِیہو جیہاں گالھیں تجویز کریندِن، جِنھاں کُوں او خُود کِیتے پَسند نھیں کریندے، اَتے اَپݨیاں زباناں نال کُوڑ ماری رکھدِن، جو اُنھاں کِیتے بَھلائیاں اِی بَھلائیاں ہِن، اَصل گالھ اِیہ ہے جو اُنھاں کِیتے (دوزخ دِی) بھا لازمی ہے، اَتے اِیہ ساریاں کنُوں پہلے اُڈے دو ٹُورے ویسِن (٦٢)۔	وَيَجۡعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكۡرَهُونَۚ وَتَصِفُ أَلۡسِنَتُهُمُ ٱلۡكَذِبَ أَنَّ لَهُمُ ٱلۡحُسۡنَىٰۖ لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ ٱلنَّارَ وَأَنَّهُم مُّفۡرَطُونَ	.62
(اَے رسول) اَللہ دِی قَسم ! اَساں پہلے دِیاں اُمتاں کِیتے وِی رسول بھیجے ہِن، پَر شیطان نے اُنھاں لوکاں کُوں انھاں دے گندے کرتُوت سوہݨیں کرتے ڈِکھائے، بَس او اَج وِی اُنھاں دا وَلی وارث ہے، اَتے اُنھاں کِیتے دَردناک عذاب ہے، (٦٣)۔	تَٱللَّهِ لَقَدۡ أَرۡسَلۡنَآ إِلَىٰٓ أُمَمٖ مِّن قَبۡلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَعۡمَٰلَهُمۡ فَهُوَ وَلِيُّهُمُ ٱلۡيَوۡمَ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ	.63
اَتے جِھڑی کتاب اَساں تیں دو بھیجی ہے، محض اِیں واسطے ہے جو تُوں اُنھاں کُوں چنگی طرح کھول تے ڈَسا ڈیویں اُوں شَئے دے متعلّق جیندی اِیہ مخالفت کریندِن، اَتے ہدایت تے رحمت تاں ہَس ایمان والے لوکاں کِیتے ہے (٦٤)۔	وَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ ٱلَّذِي ٱخۡتَلَفُواْ فِيهِ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ	.64
اَتے اَللہ اَسماناں کنُوں ݙینہ وَسائے اُوندے نال زمین کُوں اَصلُوں سُک وَنجݨ دے بعد زندہ کِیتے، بے شک ایندے وِچ اُوں قوم کِیتے نِشانی ہے جِھڑی غور نال سُݨدی ہے (٦٥)۔	وَٱللَّهُ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَحۡيَا بِهِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَآۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَسۡمَعُونَ	.65
اَتے تُہاڈے کِیتے چار کُھرے (چارپائے) جانوراں وِچ وِی سَبق ہے،	وَإِنَّ لَكُمۡ فِي ٱلۡأَنۡعَٰمِ لَعِبۡرَةٗۖ نُّسۡقِيكُم	.66

	مِّمَّا فِي بُطُونِهِ مِن بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَّبَنًا خَالِصًا سَآئِغًا لِلشَّارِبِينَ	جو انھاں دے ڈھڈھ وِچ پھوسی تے خُون ہے وَل وِی اُوں وِچوں تُہاکوں خالِص کِھیر وِی پلیندے ہِن، جھڑا پیوݨ والیاں کُوں ڈاڈھا بھاندے (٦٦)۔
.67	وَمِن ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ	اَتے کھجّی تے انگوراں دے پَھلاں وِچوں مَست کرڈیوݨ والی شئے وِی حاصل کریندو، اَتے چنگا رزق وِی مِل ویندے، بیشک ایندے وِچ عَقل سَمجھ والی قوم کِیتے نِشانی ہے (٦٧)۔
.68	وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنِ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ	اَتے تیڈے رَبّ ماکھی دے گھݨ دے دِلّ وِچ ایہ گالھ گھتّی ہے جو تُوں آپݨاں مانا (چھتّہ) پہاڑاں اُتے، درختاں اُتے اَتے اُچیاں چھپریاں (ڈھاریاں) اُتے بݨایا کر (٦٨)۔
.69	ثُمَّ كُلِي مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ مِن بُطُونِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَآءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ	وَل ہَر قسم دے میویاں وِچوں رَس چُوپیندی رہ، بَس آپݨیں رَبّ دے کُھلے تے آسان رَاہ اُتے ٹُردی رہ اُوندے ڈھڈھ وِچوں پیوݨ دِی شَئے نِکلدی ہے جیندے مختلف رَنگ ہوندِن، ایندے وِچ لوکاں کِیتے شِفاء ہے، بیشک ایندے وِچ وِی غور فِکر کرݨ والی قوم کِیتے ہِک نِشانی ہے (٦٩)۔
.70	وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفَّاكُمْ وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ	اَتے اللہ تُہاکوں پَیدا کِیتے، وَل تُہاکوں مار گھتیندے، اَتے تُہاڈے وِچوں اِجھے وِی ہِن، جھڑے ہِک نِکمّی عُمر توڑیں جیندے رَہندِن، شَئیں کُوں جاݨݨ دے باوجود وِی بے خبر تِھی ویندِن، بیشک اللہ سَب کُجھ جاݨݨ والا ہر قسم دِی قُدرت والا ہے (٧٠)۔
.71	وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ فَمَا الَّذِينَ فُضِّلُوا بِرَآدِّي رِزْقِهِمْ عَلَىٰ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَآءٌ أَفَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ	اَتے اللہ تُہاڈے وِچوں بعضیاں کُوں بعضیاں اُتے رِزق وَدھا ڈِتا ہے، پَس جنھاں لوکاں کُوں بہُوں وَدھا تے ڈِتا گئے، ایہ تاں اَپݨیں ماتحت نوکراں چاکراں کُوں ایں گالھوں ڈیوݨ والے کائنی نھیں، متاں او وِی اُنھائیں سَنوّیں تِھی وَنجݨ کیا ایہ لوک اللہ دِی نعمت دے نا

		شُکرے کائے نھیں (۷۱)۔
.72	وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَاجاً وَجَعَلَ لَكُم مِّنْ أَزْوَاجِكُم بَنِينَ وَحَفَدَةً وَرَزَقَكُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَتِ اللّٰهِ هُمْ يَكْفُرُونَ	اَتے اللہ تُہاڈے کِیتے تُہاڈی نَسل دِیاں ذالیں پیدا کیتین اَتے تُہاڈیاں ذالیں وِچوں تُہاڈے پُتر تے پوترے (بال بچّے) پیدا کیتین، اَتے صاف سُتھریاں شئیں وِچوں تُہاڈے کِیتے رِزق بنائے، تاں کیا اَجݨ وِی اِیہ کوڑیاں (گالھیں) اُتے اِیمان رَکھی رَکھسِن اَتے اللہ دِیاں نعمتاں دِی ناشُکری کریندے رَہسِن (۷۲)۔
.73	وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللّٰهِ مَا لاَ يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقاً مِّنَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ شَيْئاً وَلاَ يَسْتَطِيعُونَ	اَتے اللہ دے سِوا اُنھاں دِی عبادت کریندِن، جھڑے جو انھاں کِیتے اَسماناں تے زمین دِی کہیں شئے اُتے اِختیار وِی نھیں رَکھیندے اَتے نہ او اِہجی طاقت رَکھیندِن (۷۳)۔
.74	فَلاَ تَضْرِبُواْ لِلّٰهِ الأَمْثَالَ إِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لاَ تَعْلَمُونَ	بَس اللہ دے متعلّق غلط مثالاں نہ گھڑو، بیشک اللہ او کُجھ وِی جاݨدا کھڑے جھڑا کُجھ تُساں نھیں جاݨدے (۷٤)۔
.75	ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلاً عَبْداً مَّمْلُوكاً لاَّ يَقْدِرُ عَلَىٰ شَيْءٍ وَمَن رَّزَقْنَاهُ مِنَّا رِزْقاً حَسَناً فَهُوَ يُنفِقُ مِنْهُ سِرّاً وَجَهْراً هَلْ يَسْتَوُونَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لاَ يَعْلَمُونَ	اللہ ہِک غلام (بانھے) دِی مثال ڈِیندے، جھڑا کہیں بئے دے قَبضے وِچ ہے، او کہیں شئے اُتے اختیار وِی نھیں رَکھیندا، اَتے ہِک بِیا شَخص وِی ہے جیکوں اَساں پاک صاف رِزق وِچوں روزی ڈِتی ہے، اَتے او اُوندے وِچوں لُک تے وِی اَتے سَب دے سامݨیں وِی خرچ کریندا رَہندے، کیا ڈوہیں ہِکو جیہے تھی سَگدِن، بَس ساریاں تعریفاں اللہ کِیتے ہِن، پَر انھاں وِچوں ڈھیر سارے لوک اِیں گالھ کُوں نھیں جاݨدے (۷۵)۔
.76	وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلاً رَّجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا أَبْكَمُ لاَ يَقْدِرُ عَلَىٰ شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَىٰ مَوْلاهُ أَيْنَمَا يُوَجِّههُّ لاَ يَأْتِ بِخَيْرٍ هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَن يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلَىٰ صِرَاطٍ	اَتے اللہ ہِک بئی مثال ڈِیندے جو ڈُوں آدمی ہِن، اُنھاں وِچوں ہِک گونگا ہے، اَتے کہیں شئے اُتے اختیار نھیں رَکھیندا، اَتے او اَپݨیں مالک کِیتے ہِک بار بݨیا ہوئے، او اُوکوں جھڑے پاسے بھیجیندے تاں کَم ٹھیک کر تے نھیں آندا، کیا او اُوندے برابر تھی سَگدے جھڑا عَدل اِنصاف

دے فیصلے کریندا رہندے، اَتے او سِدّھے راہ تے ٹُردا رہندے (٧٦)۔	مُّسْتَقِيمٍ	
اَتے اَسماناں تے زمین دِیاں غیب دِیاں گالھیں اللہ کولھ ہِن، اَتے قیامت دِی گھڑی دا معاملہ اُوندے کیتے اِیہو کُجھ ہے، جتنی دیر وِچ اَکّھ پُھرکدی ہے، بلکہ اِیں کنُوں وِی جلدی، بیشک اللہ ہر شَئے اُتے قُدرت رکھیندے (٧٧)۔	وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَآ أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	77.
اَتے اللہ تُہاکُوں تُہاڈِیاں ماواں دے پیٹ وِچُوں پیدا کیتے، جو تُساں کوئی شَئے وِی نہ جاݨدے ہاوے، اَتے تُہاڈے کیتے کَن، تے اَکّھیں تے دِل بݨائے ہِینس، تاں جو تُساں شُکر گزار بندے بݨو (٧٨)۔	وَاللَّهُ أَخْرَجَكُم مِّن بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ	78.
کیا اِنھاں لوکاں پکّھیاں کُوں نھیں ڈِٹھا، جِہڑے اَسمان دِی کُھلی جاء وِچ قابو تھِی تے اُڈّدے وَدّے رہندِن، کوئی اِنھاں کُوں (ہوا وِچ) نھیں جھلّی وَدا سوائے اللہ دے، بیشک اِیندے وِچ وِی ایمان گِھن آوݨ والے لوکاں کیتے نشانیاں ہِن (٧٩)۔	أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ	79.
اَتے اللہ تُہاڈے کیتے گھراں کُوں تُہاڈے سُکّھ تے اَمن دِی جاء بݨائے، اَتے تُساڈے کیتے چوکُھرے جانوراں دِیاں کھلّاں دے بݨے ہوئے گھر (تَنبو) ہِن جِنھاں کُوں تُساں اُنھاں دے ہلکے پُھلکے ہووݨ دِی وَجہ کنُوں چاتی وَدّے رہندے وے سَفر دے ڈِینہاں وِی تے کہیں جاء ٹِک بَہݨ دے ڈِینہاں وِی، اَتے اُنھاں دِی اُن، جَت اَتے والاں کنُوں اَپݨیں وَرتݨ دِیاں شَئیں بݨیندے وے، اَتے اِیہ کُجھ مُدّت توڑیں تُہاڈا مال مَڈی بݨیاں رہندِن (٨٠)۔	وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّن بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُم مِّن جُلُودِ الْأَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ وَمِنْ أَصْوَافِهَا وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا أَثَاثًا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ	80.
اَتے اللہ تُہاڈے کیتے اَپݨیاں پیدا کیتیاں شَئیں دِیاں چھائیں بݨائِن، اَتے تُہاڈے کیتے پہاڑاں وِچ لُکݨ دِیاں جائیں بݨائِن اَتے تُہاڈے کیتے لمبے	وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ الْجِبَالِ أَكْنَانًا وَجَعَلَ	81.

	لَكُمْ سَرَابِيلَ تَقِيكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيلَ تَقِيكُم بَأْسَكُمْ كَذَٰلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ	لمبے چولے بݨائن، جہڑے تہاکوں گرمی کنوں بچیندِن، اَتے او کُرتے (زِرہ بکتر) وِی جہڑے آپس دے لڑݨ دے دَھک پَھٹ کنوں بچیندِن، اِیں طرح اللہ اَپݨیاں نعمتاں تہاڈے اُتے پُوریاں کریندے، تاں جو تُساں چنگی طرح فرمانبردار بݨ ونڄو (٨١)۔
.82	فَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ الْمُبِينُ	پس جیکر وَل وِی اَساں کنوں مُنہ پھیریندے ہِن تاں (اَے رسول) تیڈے اُتے تاں بَس (اَساڈی ڳالھ) ٹھیک ٹھیک پُڄا ڈیوݨ ہے (٨٢)۔
.83	يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يُنكِرُونَهَا وَأَكْثَرُهُمُ الْكَافِرُونَ	اِیہ اللہ دیاں نعمتاں کوں جاݨدے سُنڄاݨدے وِی ہِن، وَل وِی انھاں کوں نھیں مَنیندے، اَتے اِنھاں وِچوں ڈھیر سارے لوک ناشکری (کُفر) کریندِن (٨٣)۔
.84	وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِن كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ	اَتے جہڑے ڈینہہ ہر اُمّت وِچوں گواہ (رسول) کھڑے کریسوں، تاں وَل جنھاں کُفر کیتا ہوسے نہ اُنھاں کوں (کُجھ بولݨ دِی) اِجازت ہوسے، اَتے نہ انھاں دے عُذر بہانے سُݨے ویسِن (٨٤)۔
.85	وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ	اَتے جڈاں او لوک، جنھاں ظلم کیتے ہوسِن، عذاب کوں ڈیکھ گھنسِن تاں وَل اُنھاں کیتے (عذاب کوں) نہ تھوڑا کیتا ویسے، اَتے نہ اُنھاں کوں مُہلت ڈِتی ویسے (٨٥)۔
.86	وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ أَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ قَالُوا رَبَّنَا هَٰؤُلَاءِ شُرَكَاؤُنَا الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُوا مِن دُونِكَ فَأَلْقَوْا إِلَيْهِمُ الْقَوْلَ إِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ	اَتے جڈاں او لوک، جنھاں شِرک کیتا ہوسے، آپݨیں بݨائے ہوئے شریکاں کوں ڈیکھسِن تاں اَکھیسِن، اَساڈے رَبّ آ، اِیہے ہِن جنھاں کوں تیڈا شریک بݨایا ہا سے تیں کنوں سوا انھاں کنوں دُعائیں منگدے (سڈیندے) ہا سے، پَر او انھاں دِی اِیں ڳالھ اُتے صاف آکھ ڈیسِن جو تُساں تاں نِرا کوڑ مریندے پئے وے (٨٦)۔
.87	وَأَلْقَوْا إِلَى اللَّهِ يَوْمَئِذٍ السَّلَمَ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ	اَتے اُوں ڈینہہ فرمانبرداری دے اِظہار کیتے اللہ دے اَڳوں ڈھے پوسِن وَت انھاں کولھ او بُہتان وِی قائم نہ رہسِن جہڑے کھڑے کریندے

		رہندِن (۸۷)۔
.88	الَّذِينَ كَفَرُواْ وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ اللّهِ زِدْنَاهُمْ عَذَاباً فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُواْ يُفْسِدُونَ	جہڑے لوک کُفر کریندے ہِن، اللہ دے راہ کنُوں رُوکیندے ہِن، انھاں کُوں اَساں عذاب اُتّوں عذاب ڈیسوں، کیُوں جو او فساد مچیندے رہندے ہَن (۸۸)۔
.89	وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيداً عَلَيْهِم مِّنْ أَنفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيداً عَلَى هَـؤُلاء وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَاناً لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ	اَتے جِہڑے ڈِینہ اَساں ہَر اُمّت اُتے، انھاں وِچُوں ہِک گواہ اُٹھا کھڑا کریسُوں، تاں (اَے رسول) تیکوں اُنھاں اُتے گواہ بنا تے گِھن آسُوں اَتے اَساں تیڈِے اُتے اِ ہجی کِتاب نازِل کِیتی ہے، جِہڑی ہَر شئے کُوں چنگی طرح بیان کریندی ہے، اَتے مُسلماناں کِیتے ہدایت ہے، رحمت ہے، تے خوشخبری ہے (۸۹)۔
.90	إِنَّ اللّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالإِحْسَانِ وَإِيتَاء ذِي الْقُرْبَى وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاء وَالْمُنكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ	بیشک اللہ انّصاف تے احسان کرݨ دا حُکم ڈیندے، اَتے آپݨیں سوڑے سکّیاں کُوں کُجھ نہ کُجھ ڈیوݨ کِیتے اَکھیندے، اَتے بے حیائی کنُوں، گندے کَماں کنُوں اَتے نافرمانی کنُوں ہٹکیندے، تُہاکوں نصیحت کریندے تاں جو تُساں کوئی سَبق سِکھو! (۹۰)۔
.91	وَأَوْفُواْ بِعَهْدِ اللّهِ إِذَا عَاهَدتُّمْ وَلاَ تَنقُضُواْ الأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلاً إِنَّ اللّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ	اَتے اللہ نال کوئی وعدہ کِیتا ہوئے تاں آپݨاں وعدہ پُورا کِیتا کرو اَتے قَسماں کُوں پَکّا کرݨ دے بعد نہ تروڑیا کرو، اَتے تحقیق تُساں اللہ کُوں آپݨاں کفیل (کارساز) بنا چُکیئے وے، بیشک اللہ چنگی طرح جاݨدا کھڑے جہڑا کُجھ تُساں کریندے ودّے وے (۹۱)۔
.92	وَلاَ تَكُونُواْ كَالَّتِي نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِن بَعْدِ قُوَّةٍ أَنكَاثاً تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلاً بَيْنَكُمْ أَن تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَى مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللّهُ بِهِ وَلَيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ	اَتے اُوں ذال وانگیں نہ تِھی وَنجا ہے جیں محنت نال کَتے کتائے سُتر کُوں اَصلوں تروڑ مروڑ سَٹّیے، تُساں آپݨیاں قَسماں کُوں اِیں واسطے آپس وِچ (مکر فریب) دا ذریعہ بنا گِھندو، جو تُہاڈی ہِک ٹولی ڈُوجھی ٹولی کنُوں تکڑی تِھی وَنجے، بیشک اللہ تُہاکوں اُنھاں (قسماں) دے ذریعے اَزمیندے، اَتے تُہاڈے اُتے قیامت دے ڈِینہ او سَب کُجھ کھول تے

بیان کر ڈیسے، جیندیاں تُساں مخالفتاں کریندے رَہندے ہیوے (۹۲)۔		
اَتے جیکر اَللہ چَہنداتاں تُساں ساریاں کُوں ہِکّی اُمّت بنا چھوڑیندا پَر او جیکوں چَہندے گُمراہ رہݨ ڈیندے، اَتے جیکوں چَہندے ہدایت ڈے ڈیندے اَتے تُساں کنُوں انھاں عملاں دے متعلق پُچّھیا ویسے جِہڑے تُساں کریندے رِہیے ہوسُو (۹۳)۔	وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلٰكِن يُضِلُّ مَن يَشَآءُ وَيَهْدِي مَن يَشَآءُ وَلَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	.93
اَتے اَپْݨیاں قسماں کُوں آپس وِچ کہیں چال (مَکّر) دا ذریعہ نہ بݨائے نہ تاں قدم جم چُکݨ دے بعد وِی تِھڑک سَگدِن اَتے کہیں بُرائی دا مزّہ چکھݨاں پَے وَنجے کیوں جو تُساں اَللہ دے رَاہ کنُوں ہٹکیندے ہاوے، تہاڈے کِیتے تاں ہِک وَڈا عذاب ہے (۹٤)۔	وَلَا تَتَّخِذُوٓاْ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُواْ السُّوٓءَ بِمَا صَدَدتُّمْ عَن سَبِيلِ اللّٰهِ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ	.94
اَتے اَللہ نال جِہڑا وَعدہ کِیتا ہوئے ، تھوڑے جیہے مُل وِچ اُوندی سودا بازی نہ کرو، بیشک اَللہ دے نزدیک تُہاڈے کِیتے چنگائی ہے، جیکر تُساں جاݨدے سمجھدے ہیوے تاں (۹۵)۔	وَلَا تَشْتَرُواْ بِعَهْدِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيلًا إِنَّمَا عِندَ اللّٰهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ	.95
جِہڑا کُجھ تُہاڈے کولھ ہے او مُک وَنجݨ والا ہے، اَتے جِہڑا کُجھ اَللہ کولھ ہے او ہمیش باقی رَہݨ والا ہے، اَتے جِہڑے لوک صبر (اِستقامت) نال رَہندِن، انھاں کِیتے جَزا ہے، انھاں کنُوں وِی وَدّھ تے جِہڑے نیک عَمل او کریندے رَہندِن (۹٦)۔	مَا عِندَكُمْ يَنفَدُ وَمَا عِندَ اللّٰهِ بَاقٍ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ صَبَرُوٓاْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ	.96
جِہڑا شخص چاہے او جُوان ہے چاہے ذال، نیک عَمل کریسے.اَتے او مومن وِی ہے تاں اَساں اُوکُوں (دُنیا وِچ) پاک صاف حیاتی ڈے تے جِیویسُوں، اَتے انھاں کُوں جَزا ڈیسُوں اُوں کنُوں وَدّھ تے سوہݨیں جِہڑا کُجھ او کریندے وَدّن (۹۷)۔	مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُۥ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ	.97
اَتے جَڈاں وِی قرآن پڑھو تاں شیطان مَردود کنُوں (بَچ رَہݨ کِیتے) اَللہ	فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْءَانَ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ مِنَ	.98

	الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ	دِی پَناہ مَنگ گِھدی کرو (۹۸)۔
.99	إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ	بیشک اُنھاں لوکاں اُتے اُوندا کوئی وَسّ نھیں چلدا جھڑے جو ایمان گِھن آندِن، اَتے اَپٹیں رَبّ اُتے توکّل کریندِن (۹۹)۔
.100	إِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُم بِهِ مُشْرِكُونَ	اُوندا وَسّ تاں محض انھاں لوکاں اُتے چَلدے جھڑے اُوکوں آپٹاں وَلی وَارث چا بٹیندِن اَتے (اُوندے ونداٸیں) اللہ دے شریک بٹیندِن (۱۰۰)۔
.101	وَإِذَا بَدَّلْنَا آيَةً مَّكَانَ آيَةٍ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ قَالُوا إِنَّمَا أَنتَ مُفْتَرٍ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ	اَتے جِڈاں اَساں کوئی آیت کہیں بئی آیت دِی جاء تے بَدل ڈیندے ہِیں تاں اللہ چنگی طرح سمجھدے جو وَل کیا نازِل کرے، پَر (کافر) اَکھیندِن جو تُوں تاں آپٹیں طرفوں گھڑ گِھندیں، در اَصل اُنھاں دے ڈھیر سارے لوک کُجھ وِی نھیں جاݨدے (۱۰۱)۔
.102	قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِن رَّبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ آمَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ	(اَے رسول) آکھ ڈے، جو اُوکوں تاں روح القدس میڈے رَبّ دِی طرفوں حقیقی طور تے گِھن تے آندے، تاں جو او اُنھاں کوں ثابت قدم رَکھے، جھڑے ایمان گِھن آئِن اَتے ہدایت تے خوشخبری ہے، مسلماناں کیتے (۱۰۲)۔
.103	وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِّسَانُ الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِيٌّ وَهَٰذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُّبِينٌ	اَتے تحقیق اَساکوں پتہ ہے، جو اِیہ اَکھیندے وَدّے ہِن، جو دَر اَصل اِیکوں ہِک شخص سِکھا پڑھا ڈیندے، حالانکہ اُوں شخص دِی زبان تاں عجمی ہے، جیندی طرف او اِشارہ کریندِن، جِڈاں جو اِیہ (قرآن والی) زبان تاں صاف صاف عَربی ہے (۱۰۳)۔
.104	إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ	بیشک جھڑے لوک اللہ دِیاں آیاتاں اُتے اِیمان نھیں گِھن آندے تاں اللہ وِی اُنھاں کوں سِدّھے رَاہ تے نھیں لیندا، اَتے انھاں کیتے بَہوں دَردناک عذاب ہے (۱۰٤)۔
.105	إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ	بیشک کُوڑ تاں اُوہے لوک گھڑ گِھندِن، جھڑے اللہ دِیاں آیاتاں اُتے

	بِآيَاتِ اللهِ وَأُولَـٰئِكَ هُمُ الْكَاذِبُونَ	اِیمان نھیں گِھن آندے، اَتے اِیہے لوک کُوڑ مارݨ والے ہِن (۱۰۵)۔
.106	مَن كَفَرَ بِاللهِ مِن بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَـٰكِن مَّن شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ اللهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ	جنئیں شخص ایمان گِھن آوݨ دے بعد اَللہ نال کُفر کِیتے، سِوائے اُوندے جیکوں بہوں مجبور کِیتا ونجے، اَتے وَل وی اُوندا دِل ایمان نال اِی مطمئن رَہے تاں اُوں کافر تاں کُفر کِیتے آپݨاں سِینہ کھول ڈِتے، اِنھاں اُتے اَللہ دِی طرفوں غضب تِھیسے، انھاں کِیتے ہِک وَڈا عذاب ہے (۱۰۶)۔
.107	ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ	اِیہ اِیں واسطے ہے جو انھاں دُنیاوی زندگی کُوں آخرت دے مقابلے وِچ زیادہ پیارا کِیتے، اَتے بیشک اَللہ کافراں دِی قوم کُوں ہدایت نھیں ڈِیندا (۱۰۷)۔
.108	أُولَـٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ وَأُولَـٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ	اِیہے او لوک ہِن جنھاں دے دِلّاں اُتے، کَناں اُتے، تے اَکھیں اُتّے مُہر لا ڈِتّی گئی ہے، اَتے اِیہے غفلت وِچ پَڑے ہوئے ہِن (۱۰۸)۔
.109	لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخَاسِرُونَ	ضروری ہے جو آخرت کُوں وِی اِیہے لوک بالکل گھاٹا چاوݨ والے ہوسِن (۱۰۹)۔
.110	ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِن بَعْدِ مَا فُتِنُوا ثُمَّ جَاهَدُوا وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِن بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ	بے شک تیڈا رَبّ (خاص کر) اُنھاں لوکاں کِیتے ہے جنھاں تکلیفاں بھوگݨ دے بعد ہجرت کِیتی، وَل انھاں جہاد وِی کِیتا، اَتے (اِیمان اُتے) پَکّے تِھی رِہے، بیشک تیڈا رَبّ اُنھاں اَزمائشاں دے بعد بخشݨ ہارتے بہوں رحمت کرݨ والا ہے (۱۱۰)۔
.111	يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَن نَّفْسِهَا وَتُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ	ہِک ڈِینہہ ہر کوئی آپݨیں بچݨ دِی فِکر کریندا ہوئیا آسی، پَر (اتھاں تاں) ہر کہیں کُوں اُوندا پُورا پُورا بدلہ مِلسی، جِہڑا کُجھ اُوں کِیتا ہوسے، اَتے اُنھاں اُتے ذری وِی ظلم نہ کِیتا ویسے (۱۱۱)۔
.112	وَضَرَبَ اللهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ آمِنَةً	اَتے اَللہ ہِک اِجھی وَستی دِی مثال ڈِیندے، جِہڑی اَمن چَین نال

	مُّطۡمَئِنَّةً يَأۡتِيهَا رِزۡقُهَا رَغَدًا مِّن كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتۡ بِأَنۡعُمِ اللّٰهِ فَأَذَاقَهَا اللّٰهُ لِبَاسَ الۡجُوعِ وَالۡخَوۡفِ بِمَا كَانُوا۟ يَصۡنَعُونَ	وسدی پئی ہئی، اَتے اُوندے کیتے ہر پاسوں اُوندی مرضی دے مطابق رِزق آندا ہا، پر (اُوں وستی دے) لوکاں اللہ دِیاں نعمتاں دِی ناشُکری شُروع کر ڈِتی، تاں اللہ انھاں کُوں بھُک دے ڈر دِی پوشاک دا مزہ چکھایا، کیوں جو اُنھاں کم وِی تاں ایہو جیہے کیتے ہِن (۱۱۲)۔
.113	وَلَقَدۡ جَآءَهُمۡ رَسُولٌ مِّنۡهُمۡ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الۡعَذَابُ وَهُمۡ ظَالِمُونَ	تاں انھاں اُوکوں کُوڑا آکھیا، آخر کار اُنھاں کُوں عذاب آن پکڑیا، کیوں جو او ظالم تھی گئے ہِن (۱۱۳)۔
.114	فَكُلُوا۟ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاشۡكُرُوا۟ نِعۡمَتَ اللّٰهِ إِن كُنتُمۡ إِيَّاهُ تَعۡبُدُونَ	پس کھاؤ و پیوؤ و جھڑا حلال تے پاک صاف رِزق اللہ تُہاکوں ڈِتے، اَتے اللہ دِیاں نعمتاں دا شُکر اَدا کرو، جیکر تُساں واقعی ہُوندی عبادت کریندو تاں (۱۱٤)۔
.115	إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيۡكُمُ الۡمَيۡتَةَ وَالدَّمَ وَلَحۡمَ الۡخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ لِغَيۡرِ اللّٰهِ بِهِۦ فَمَنِ اضۡطُرَّ غَيۡرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	بیشک اُوں تُہاڈے اُتے مُردار، لہُو اَتے سؤر دا گوشت حرام کر ڈِتے، اَتے اُوں شئے کوں وِی جیندے اُتے اللہ کنُوں بغیر کہیں بے دا ناں گھِدا وَنجے، ایہ ہئی گالھ ہے جو او شخص بہُوں لاچار ہووے، پر باغی نہ ہووے، اَتے حد کنُوں وَدھ وِی نہ وَنجے، تاں وَل بیشک اللہ بخشݨ ہار تے بہُوں رحمت والا ہے (۱۱۵)۔
.116	وَلَا تَقُولُوا۟ لِمَا تَصِفُ أَلۡسِنَتُكُمُ الۡكَذِبَ هَٰذَا حَلَٰلٌ وَهَٰذَا حَرَامٌ لِّتَفۡتَرُوا۟ عَلَى اللّٰهِ الۡكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفۡتَرُونَ عَلَى اللّٰهِ الۡكَذِبَ لَا يُفۡلِحُونَ	اَتے نہ آکھ ڈِتا کرو، جھڑا کجھ کُوڑ تُہاڈِیاں زباناں تے آوَنجے، جو ایہ حلال ہے، تے ایہ حرام ہے، ایں طرح اللہ اُتے کُوڑا بُہتان لا کھڑسو بیشک جھڑے لوک اللہ اُتے کُوڑے بُہتان بدّھی رکھدِن، ایندے وِچ اُنھاں دِی کوئی بَھلائی کائے نھیں (۱۱٦)۔
.117	مَتَاعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٌ	ایں طرح دا عیش تاں تھوڑا جیہا ہے، پر اُنھاں کیتے وَڈا دَردناک عذاب ہے (۱۱۷)۔
.118	وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا۟ حَرَّمۡنَا مَا قَصَصۡنَا عَلَيۡكَ مِن قَبۡلُ وَمَا ظَلَمۡنَٰهُمۡ وَلَٰكِن	تے اُنھاں لوکاں کیتے جھڑے یہُودی ہِن، اُوہے شئیں اَساں حرام کر ڈِتیاں ہِن، جھڑیاں ایں کنُوں پہلے ڈَس چُکیئے ہیں، ایں طرح اَساں

	كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ	اُنھاں اُتے کوئی ظلم نھیں کِیتا، بلکہ اُنھاں خود آپٹیں آپ اُتے ظلم کِیتے ہِن (۱۱۸)۔
.119	ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُواْ ٱلسُّوٓءَ بِجَهَٰلَةٖ ثُمَّ تَابُواْ مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ وَأَصۡلَحُوٓاْ إِنَّ رَبَّكَ مِنۢ بَعۡدِهَا لَغَفُورٞ رَّحِيمٌ	وَل بیشک اُنھاں لوکاں کِیتے جھڑے جہالت دِی وَجہ کنُوں گندے کمّ کر کھڑے ہِن، وَل اُوندے بعد توبہ کر چھوڑی ہانیں، تے اَپٹیں آپ کُوں ٹھیک کر گھِدا ہانیں، تیڈا رَبّ تاں بَہُوں بخشٹ ہار تے وَڈی رحمت والا ہے (۱۱۹)۔
.120	إِنَّ إِبۡرَٰهِيمَ كَانَ أُمَّةٗ قَانِتٗا لِّلَّهِ حَنِيفٗا وَلَمۡ يَكُ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ	بیشک اِبراہیم لوکاں کِیتے ہِک سوہٹاں نمونہ ہا، اللہ دا پُوری طرح فرمانبردار ہا، خاص کر ہُوندا بٹ گیا ہا اَتے او مُشرکاں وِچُوں کائے نہ ہا (۱۲۰)۔
.121	شَاكِرٗا لِّأَنۡعُمِهِۚ ٱجۡتَبَىٰهُ وَهَدَىٰهُ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ	اُوندیاں نعمتاں دا شُکر گزار ہا، اللہ اُوکوں (اَپٹیں کِیتے) چُٹ گھِدا ہا، اَتے اُوکوں سِدّھے رَاہ تے چلٹ دِی رہنمائی کِیتی گئی (۱۲۱)۔
.122	وَءَاتَيۡنَٰهُ فِي ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٗۖ وَإِنَّهُۥ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ	اَتے اَساں دُنیا وِچ وِی اُوندی بَھلائی کِیتی رَکھی اَتے بیشک او آخرت وِچ وِی نیک لوکاں وِچُوں ہوسے (۱۲۲)۔
.123	ثُمَّ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ أَنِ ٱتَّبِعۡ مِلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ حَنِيفٗاۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ	وَل اَساں تیڈے کولھ وحی بھیجی، جو اِبراہیم دے طریقے (مِلّت) دِی چنگی طرح پیروی اِختیار کرو، جھڑا جو مُشرکاں وِچُوں کائے نہ ہا (۱۲۳)۔
.124	إِنَّمَا جُعِلَ ٱلسَّبۡتُ عَلَى ٱلَّذِينَ ٱخۡتَلَفُواْ فِيهِۚ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُواْ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ	بیشک چھنڑ چھنڑ دے ڈینہ دِی تعظیم اُنھاں کِیتے ہے جھڑے ایندے مِلٹ دِی مخالفت کریندِن، اَتے بیشک تیڈا رَبّ اُنھاں دے درمیان قیامت دے ڈینہ کُوں اُوں گالھ دا فیصلہ کر ڈیسے، جیندی او مخالفت کریندے رہیہن (۱۲٤)۔
.125	ٱدۡعُ إِلَىٰ سَبِيلِ رَبِّكَ بِٱلۡحِكۡمَةِ وَٱلۡمَوۡعِظَةِ ٱلۡحَسَنَةِۖ وَجَٰدِلۡهُم بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعۡلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن	(اَے رسُول) اُنھاں کُوں وَڈی سَمجھداری اَتے سوہٹیں طرح دِی نصیحت تے اَپٹیں رَبّ دو آوٹ دِی دعوت ڈے، اَتے انھاں نال سوہٹیں طریقے دِی بحث کِیتی کر، بیشک تیڈا رَبّ تاں اُوکوں چاٹدا

کھڑے جھڑا اُوندی رَاہ کنوں تھِڑک گئے، اَتے او انھاں کُوں وِی چنگی طرح جاݨدے، جِھڑے سِدّھی راہ تے چلدے پئین (۱۲۵)۔	سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ	
اَتے جیکر اُنھاں اُتے سختی کرݨ چہوِیں، تاں بَس اُتی کر جتی جو اُنھاں تیڈے نال کیتی ہے، اَتے جیکر صبر چا کریں، تاں اِیہ ڳالھ صبر کرݨ والیاں کیتے بَہُوں چنگی ہے (۱۲۶)۔	وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُمْ بِهِ وَلَئِن صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِّلصَّابِرِينَ	.126
وَت صبر اِی چا کر، تیڈا صبر وِی تاں اَللہ دِی ڈِتی توفیق دِی وَجہ کنوں ہے، اَتے انھاں دے حال تے مُونجھا وِی نہ تھی اَتے انھاں دے مکراں (چالاں) اُتے کُڑھدا وِی نہ رِہ (۱۲۷)۔	وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ	.127
بیشک اَللہ انھاں لوکاں نال ہے جِھڑے تقویٰ اختیار کریندے ہِن، اَتے جِھڑے چنگے کَمّ کریندے ہِن (۱۲۸)۔	إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوا وَّالَّذِينَ هُم مُّحْسِنُونَ	.128

17- سورۃ الاِسرا

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ	شروع اللہ دے ناں نال جہڑا بہُوں مہربان تے ہمیشہ رَحم کرݨ والا ہے
.1	سُبۡحَانَ الَّذِیۡ أَسۡرٰی بِعَبۡدِہٖ لَیۡلاً مِّنَ الۡمَسۡجِدِ الۡحَرَامِ إِلَی الۡمَسۡجِدِ الأَقۡصَی الَّذِیۡ بَارَکۡنَا حَوۡلَہُ لِنُرِیَہُ مِنۡ آیَاتِنَآ إِنَّہُ ھُوَ السَّمِیۡعُ البَصِیۡرُ	پاک ہے او ذات جہڑی رات و رات اَپݨیں بانھے کُوں مسجدِ الحرام کنُوں مسجدِ اَقصےٰ تئیں گھن گئی، جیندے آسوں پاسوں برکت کھنڈی ہوئی ہے، تاں جو اَساں اُوکوں آپݨیاں نِشانیاں ݙیکھاوں، بیشک او تاں سَب کُجھ سُݨݨ والا تے ݙیکھݨ والا ہے (١)۔
.2	وَآتَیۡنَآ مُوسَی الۡکِتَابَ وَجَعَلۡنَاہُ ھُدًی لِّبَنِیۡ إِسۡرَائِیۡلَ أَلاَّ تَتَّخِذُوۡا مِنۡ دُوۡنِیۡ وَکِیۡلاً	اَتے اَساں مُوسیٰ کُوں کتاب ݙِتی، جیکوں اَساں اِسرائیل دِی آل اَولاد کِیتے ہدایت دا ذریعہ بݨایا، جو میݙے سِوا کہیں بے کُوں آپݨاں کارساز نہ بݨاہے (٢)۔
.3	ذُرِّیَّۃَ مَنۡ حَمَلۡنَا مَعَ نُوۡحٍ إِنَّہُ کَانَ عَبۡداً شَکُوۡراً	تُساں اُنھاں لوکاں دی آل اَولاد ہیوے، جنھاں کُوں اَساں نُوح نال (بیڑی تے) سَوار کر گھدا ہا، بیشک او بہُوں شُکر گزار بَندہ ہا (٣)۔
.4	وَقَضَیۡنَآ إِلَی بَنِیۡ إِسۡرَائِیۡلَ فِی الۡکِتَابِ لَتُفۡسِدُنَّ فِی الأَرۡضِ مَرَّتَیۡنِ وَلَتَعۡلُنَّ عُلُوّاً کَبِیۡراً	اَتے اَساں بنی اِسرائیل کُوں اُوں کتاب وِچ چِتا ݙِتا ہا، جو تُساں زمین اُتے ݙُوں واری فساد کھڑے کریسو، اَتے وݙی سرکشی ݙیکھیسو (٤)۔
.5	فَإِذَا جَآءَ وَعۡدُ أُوۡلاھُمَا بَعَثۡنَا عَلَیۡکُمۡ عِبَاداً لَّنَآ أُوۡلِیۡ بَأۡسٍ شَدِیۡدٍ فَجَاسُوۡا خِلاَلَ الدِّیَارِ وَکَانَ وَعۡداً مَّفۡعُوۡلاً	پَس جڈاں اِنھاں وِچوں دِی پہلی سَرکشی دا وَقت آیا، تاں اَساں تُہاݙے اُتے جان مارتے لڑݨ والے بندے چڑھا ݙِتے، پَس او شہراں وِچ وَڑ گئے، اَتے ایں طرح اِیہ چِتاوݨیں پُوری تھی تے رَہی (٥)۔
.6	ثُمَّ رَدَدۡنَا لَکُمُ الۡکَرَّۃَ عَلَیۡھِمۡ وَأَمۡدَدۡنَاکُم بِأَمۡوَالٍ وَبَنِیۡنَ وَجَعَلۡنَاکُمۡ أَکۡثَرَ نَفِیۡراً	وَل اَساں ݙُوجھی واری تُہاکوں اُنھاں اُتے غلبے دا موقع ݙِتا، اَتے تُہاݙی مدد کیتی، مال متال نال وِی، اَتے پُتراں دے ذریعے وِی، اَتے

		تُہاڈا ڈھیر بندیاں والا لشکر بنا ڈِتا (٦)۔
7.	إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسُوءُوا وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتْبِيراً	اَتے جیکر تُساں چنگے کمّ کِیتے ہِن، تاں او تُہاڈے آپنْیں کِیتے ہِن، اَتے جیکر گندے کمّ کِیتے ہِن، تاں او وِی تُہاڈے ذِمّے ہِن، اَتے جڈاں ڈُوجھی چِتائی ہوئی گالھ دا وَقت آیا، تاں (تُہاڈے) دُشمناں کوں بھیجیا تاں جو مار مار تے تُہاڈے مُنہ وِگاڑ (بھَنوا) چھوڑِن، اَتے او مَسیت وِچ وَڑ ونجْن جیویں جو پہلی واری وَڑ گئے ہَن اَتے اُوکوں تباہ کر چھوڑِن جھڑی شئے اُتے اُنھاں دا وَس چلّے (٧)۔
8.	عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يَرْحَمَكُمْ وَإِنْ عُدْتُمْ عُدْنَا وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيراً	تھی سَگدے جو تُہاڈا رَبّ تُہاڈے اُتے رحم چا کرے پَر جیکر تُساں وَل اُوویں کیتا تاں اَساں وِی اُوہو سلوک کریسوں، اَتے اَساں کافراں کِیتے دوزخ کوں ہِک قید خانہ بنا رکھیئے (٨)۔
9.	إِنَّ هَٰذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْراً كَبِيراً	بیشک اِیہ قرآن اُوں راہ تے چلیندے جھڑا ساریاں توں سِدّھا ہے اَتے مومن لوکاں کِیتے جھڑے جو نیکی دے کمّ کریندِن خوشخبری ڈیندے جو بیشک اُنھاں کِیتے ہِک وَڈا اجر ہے (٩)۔
10.	وأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَاباً أَلِيماً	اَتے بیشک اُنھاں لوکاں کِیتے، جھڑے جو آخرت اُتے ایمان نھیں گھِن آندے اَساں دَردناک عذاب تیار کر رکھیئے (١٠)۔
11.	وَيَدْعُ الْإِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولاً	اَتے انسان بُرائی کِیتے وِی اُوویں (جتن) کریندے جیویں جو او بَھلائی کِیتے کریندے، اَتے انسان بَہوں اُبھلا ہے (١١)۔
12.	وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَتَيْنِ فَمَحَوْنَا آيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِتَبْتَغُوا فَضْلاً مِنْ رَبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنَاهُ تَفْصِيلاً	اَتے اَساں رات کوں تے ڈینہہ کوں ڈُوں نشانیاں بنایا ہوئے رات دی نشانی کوں اندھارا بنائے اَتے ڈینہہ دی نشانی کوں سوجھلا بنایا ہوئے، تاں جو تُساں آپنْیں رَبّ دا فضل (روزی) لبھ سَگو، اَتے سالاں دی گِنتری کر سَگو، اَتے حِساب لا سَگو، اَتے اَساں ہر شئے کوں کھول کھول تے بیان کر ڈِتا ہے (١٢)۔

.13	وَكُلَّ إِنسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَآئِرَهُ فِي عُنُقِهِ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَاباً يَلْقَاهُ مَنْشُوراً	اَتے ہر انسان دی ڳچی وِچ اُوندا اعمال نامہ پکھی وانگوں لٹکا ݙِتے اَتے قیامت دے ݙینہ اُوندے اڳوں او کتاب کڈھ ݙیکھیسوں، او آپݨیں اِیں کتاب کُوں کُھلیا ہوئیا ݙیکھسے (١٣)۔
.14	اقْرَأْ كَتَابَكَ كَفَى بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيباً	(آکھیا ویسے) پڑھ آپݨیں کتاب کُوں، اَج دے ݙینہ تُوں اَپݨیں آپ دا لیکھا موکھا خود چُکاوݨ جوگا ہیں پِیا (١٤)۔
.15	مَّنِ اهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدي لِنَفْسِهِ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَلاَ تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّى نَبْعَثَ رَسُولاً	جہڑا کوئی ہدایت اُتے چلدے، بَس او خود آپݨیں فائدے کِیتے سِدّھے رَاہ تے چلدے، اَتے جہڑا گمراہی دے رَاہ تے لگ پوندے بَس بیشک گُمراہی خود آپݨیں آپ کِیتے اختیار کر گھندے، اَتے کوئی شخص کہیں بے دا بار کائے نہ چیسی، اَتے اَساں ہرگز عذاب نِسّے ݙیندے، جے توڑیں جو اَساں کوئی رَسول نہ بھیجوں (١٥)۔
.16	وَإِذَا أَرَدْنَا أَن نُّهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُواْ فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيراً	اَتے جڈّاں اَساں کہیں وَستی دے تباہ تے برباد کرݨ دا اِرادہ کریندے ہَیں تاں (پہلے) اُتھوں دے خوشحال لوکاں کُوں (نیکی کرݨ دا) حُکم بھیجیندے ہَیں، پَر او فِسق فجور وِچ لگ ویندِن بَس اُنھاں اُتّے (عذاب دا) حُکم لاگو تھی ویندے، تاں اَساں اُنھاں کُوں بُری طرح بَرباد تے تباہ کر چھوڑیندے ہَیں (١٦)۔
.17	وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِن بَعْدِ نُوحٍ وَكَفَى بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيراً بَصِيراً	اَتے اَساں نُوح دے بعد کئی نَسلاں (اُمتّاں) کُوں تَباہ تے برباد کر چھوڑیے اَتے تیڈا رَبّ آپݨیاں بندیاں دے گُناہاں کُوں چنگی طرح جاݨݨ تے ݙیکھݨ جوگا ہے پیا (١٧)۔
.18	مَّن كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاء لِمَن نُّرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلاهَا مَذْمُوماً مَّدْحُوراً	جیکر کوئی جَلدی مِل وَنجݨ والا فائدہ چَہندے تاں اَساں وِی اُوکُوں جَلدی ݙے ݙیندے ہَیں، جہڑا کُجھ اَساں چَہندے ہَیں، اَتے جِیندے کِیتے اِرادہ کریندے ہَیں، پِچھے اُوندے کِیتے دوزخ بݨا رَکھی ہے، جِیندے وِچ او ملامتاں چاتے، رحمت کنُوں محروم تھی تے داخِل تھیسے

		ـ(١٨)
19.	وَمَنْ أَرَادَ الآخِرَةَ وَسَعَى لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَـٰئِكَ كَانَ سَعْيُهُم مَّشْكُوراً	اَتے جہڑا چنگی آخرت دا خواہشمند ہوسے، اَتے اُوندے کِیتے کوشش کریندے جتّی اُوکوں کرنْیں چاہِیدی ہے، تے او مُومن وِی ہے، تاں اِیجھے لوکاں دِی کوشش کامیاب رَہندی ہے (١٩)ـ
20.	كُلاًّ نُّمِدُّ هَـٰؤُلاَءِ وَهَـٰؤُلاَءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُوراً	اَساں اِنھاں کُوں، تے اُنھاں کُوں (ڈوہائیں وِچُوں) ہَر کہیں کُوں تیڈے رَبّ دِی بخشش وِچُوں مَدد ڈِیندے ہَیں، بلکہ تیڈے رَبّ دِی بخشش تاں کہیں اُتے وِی بند کرتے نھیں رَکھی گئی (٢٠)ـ
21.	انظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ وَلَلآخِرَةُ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ تَفْضِيلاً	ڈیکھو جو اَساں کِیں طرح بعضیاں کُوں بعضیاں اُتےّ وَدّھ فضیلت (بزُرگی) ڈِتّی ہوئی ہے، اَتے آخرت دے سَب درجیاں تُوں بَہُوں اُچّا دَرجہ ہے اَتے بزُرگی دے لحاظ نال وَدّھ تے ہے (٢١)ـ
22.	لاَّ تَجْعَل مَعَ اللّهِ إِلَـٰهاً آخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُوماً مَّخْذُولاً	اَللہ دے نال کہیں بے کُوں معبود نہ بناوتاں، نہ تاں ملامتاں سُݨ تے شودا بَݨ تے پیہ رَہسیں (٢٢)ـ
23.	وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلاَّ تَعْبُدُوۤاْ إِلاَّ إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَاناً إِمَّا يَبْلُغَنَّ عِندَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلاَهُمَا فَلاَ تَقُل لَّهُمَآ أُفٍّ وَلاَ تَنْهَرْهُمَا وَقُل لَّهُمَا قَوْلاً كَرِيماً	اَتے تیڈے رَبّ حُکم ڈِتے ڈِتے جو اُوندے سِوا کہیں بے دِی عبادت نہ کرو، اَتے پیوءَ ماء نال چنڱا سلوک کیتا کرو، جیکر تیڈے سامݨیں انھاں وِچُوں کوئی ہِک یا ڈوہائیں بُڈھیپے کُوں پُج وَنڄن، تاں انھاں نال تنگی ترشی نہ کیتی کرو اَتے نہ انھاں کُوں جھڑک تے جواب ڈِتا کرو، بلکہ انھاں نال ڳالھ وِی اَدب نال کیتی کرو (٢٣)ـ
24.	وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُل رَّبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيراً	اَتے رحم دے جَذبے نال انھاں دے اَگُوں (عاجزی دِیاں) باںہاں جھکیاں کیتی رَکھو، اَتے دُعا کیتی کرو، جو رَبّ آ، انھاں اُتے اِیویں رحم کر جَیں طرح انھاں میکوں چھوٹے لا شفقت نال پالیا پوسیا ہا (٢٤)ـ
25.	رَّبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِن تَكُونُواْ صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلأَوَّابِينَ غَفُوراً	تُہاڈے رَبّ کُوں چنگی طرح پتہ ہے جہڑا کُجھ تُہاڈے دِلّاں وِچ ہے، جیکر تُساں نیک بَݨ تے رِیہوئے، تاں بَس او وِی اُوندو رجوع کرݨ

		والیاں کوں بخش ڈیوݨ والا ہے (۲۵)۔
.26	وَآتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا	اَتے حق اَدا کیتی رَکھو اَپݨیاں سوڑیاں سَکیاں دا، مسکیناں غریباں دا، تے مسافراں دا، اَتے کوئی وِی فضول خرچی اَصلُوں نہ کیتی کرو (۲٦)۔
.27	إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا	بیشک فضول خرچی کرݨ والے تاں شیطاناں دے بھرا ہن، خود شیطان (اَللہ دِیاں نعمتاں دِی) بے قدری کرݨ والا ہے (۲۷)۔
.28	وَإِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ ابْتِغَاءَ رَحْمَةٍ مِّن رَّبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُل لَّهُمْ قَوْلًا مَّيْسُورًا	اَتے جیکر تُساں انّھاں دو توجّہ نہ ڈے سَگّو، اِیں وَجّہ کنُوں جو اَجݨ آپݨیں رَبّ دِی طرفُوں مِلݨ والی رحمت لبھدے وَدے وے تاں وِی انھاں کُوں نرمی نال جواب ڈیوو (۲۸)۔
.29	وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَّحْسُورًا	اَتے نہ ہتھ کوں (کنجوسی کیتے) اَپݨیں ڳچّی نال بدّھی رَکھیا کرو، اَتے نہ اُوکوں اَصلُوں کھول ڈِتا کرو، نہ تاں ملامتاں چاتے، حسرتاں کھاتے بہ رہسُو! (۲۹)۔
.30	إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا	بیشک تیڈا رَبّ رِزق کُھلّا کر ڈیندے جیندے کیتے چہندے، اَتے مناسب مقدار وِچ وِی ڈیندے، بیشک او اپݨیاں بندیاں دِی چنگی خبر رَکھݨ والا، ڈیکھݨ بھالݨ والا ہے (۳۰)۔
.31	وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَاقٍ نَّحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْئًا كَبِيرًا	اَتے آپݨیاں اَولاداں کُوں غریبی دِی وَجّہ کنُوں قتل نہ کیتا کرو، اَساں اِی انھاں کُوں تے تُہاکوں رِزق ڈیندے ہیں، ایندے وِچ کوئی شک نھیں جو انھاں کُوں قتل کر چھوڑݨ بہُوں وَڈا قصور ہے (۳۱)۔
.32	وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنَىٰ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا	اَتے زنا دے نیڑے وِی نہ وَنجو، بیشک اِیہ بہُوں بے حیائی ہے اَتے بہُوں گندہ راہ ہے (۳۲)۔
.33	وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَن قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ	اَتے اُوکُوں قتل نہ کرو، جیکُوں اَللہ عزّت حُرمت والا بݨائے سِوائے ایندے جو تُساں حق اُتے ہووو، اَتے جہڑے شخص کُوں ظلم کرتے

	جَعَلْنَا لِوَلِيِّهِ سُلْطَاناً فَلاَ يُسْرِف فِّي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُوراً	قتل کیتا وَنجے، تاں اَساں اُوندے وَلّی وارث کُوں اختیار ڈِے ڈِتے، جو او عِوضانہ (قصاص) گھنّے، پر او قتل وِچ شرعی حد کنُوں زیادتی نہ کرے، بیشک اُوندی مدد کیتی ویندی ہے (۳۳)۔
34.	وَلاَ تَقْرَبُواْ مَالَ الْيَتِيمِ إِلاَّ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّى يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُواْ بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْؤُولاً	اَتے یتیم دے مال دے نیڑے وِی نہ وَنجو، سوائے اُوں نیّت دے جہڑی جو بہُوں چنگی ہووے، او وِی او توڑیں جے توڑیں او پُوری جوانی نہ چڑھ وَنجے، اَتے وَعدے کُوں پُورا کیتا کرو، بیشک وَعدے دے متعلّق جواب ڈِیوݨاں پوسے (۳٤)۔
35.	وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذا كِلْتُمْ وَزِنُواْ بِالقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلاً	اَتے جڈاں کوئی شئے کچھ تے ڈِیوݨ لگو تاں پُورا پُورا کچھ تے ڈِتا کرو، تول تے ڈِیوݨ لگو، تاں (ترکڑی دی ڈَنّی) سِدھی رکھ تے تولیا کرو، اِیہ بہُوں چنگا طریقہ ہے تے ایندا انجام بہُوں چنگا ہے (۳۵)۔
36.	وَلاَ تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولـئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْؤُولاً	اَتے اُوں شئے دے پِچھوں نہ لگ، جیندے متعلّق تیکوں کوئی پتہ وِی کائے نھیں، کنّ، اکھ تے دِل ہر کہیں (دے عملاں) دا حِساب گھِدا ویسے (۳٦)۔
37.	وَلاَ تَمْشِ فِي الأَرْضِ مَرَحاً إِنَّكَ لَن تَخْرِقَ الأَرْضَ وَلَن تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولاً	اَتے زمین تے اکڑیج تے نہ ٹُریا کرو، بیشک نہ زمین کُوں ڈال سَگدو، اَتے نہ اُچا تھی تے پہاڑ دی چوٹی تئیں پُج سَگدو (۳۷)۔
38.	كُلُّ ذَلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهاً	انھاں وِچوں ہر ہِک بُرائی تیݙے رَبّ دے نزدیک اَصلُوں ناپسند ہے (۳۸)۔
39.	ذَلِكَ مِمَّا أَوْحَى إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ وَلاَ تَجْعَلْ مَعَ اللّهِ إِلَـهاً آخَرَ فَتُلْقَى فِي جَهَنَّمَ مَلُوماً مَّدْحُوراً	اِیہ اُوں دانائی دِیاں گالھیں ہِن، جہڑیاں تیݙے رَبّ تیں دو وَحی کر بھیجِن، اَتے اللہ دے نال بیا کوئی معبود نہ بݨا، نہ تاں تیکوں ملامت کر تے، اَتے درگاہ وِچوں کڈھ تے دوزخ وِچ سَٹ ڈِتا ویسے (۳۹)۔
40.	أَفَأَصْفَاكُمْ رَبُّكُم بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذَ مِنَ	کیا تہاݙے رَبّ تہاکوں تاں پُتر ڈِیوݨ پسند کیتِن، اَتے فرشتیاں وِچوں

آپݨیاں دِھیّاں بݨا گِھدیاں ہِن، بیشک تُساں ہِک سخت نا معقول ڳالھ کریندو (٤٠)۔	الْمَلَآئِكَةِ إِنَاثاً إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلاً عَظِيماً	
اَتے تحقیق اَساں اِیں قرآن وِچ ڳالھیں کُوں کئی کئی طرح بیان کریندے ہَیں، تاں جو لوک (سوچ سَمجھ تے) نصیحت حاصل کرِن، پَر او تاں ٻیا وِی پَرّے بَھجدے ہِن (٤١)۔	وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَـٰذَا الْقُرْآنِ لِيَذَّكَّرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلاَّ نُفُوراً	.41
(اَے رسول) چِتا ڈِے جو جیکر اُوندے نال ٻئے معبود وِی ہوندے جیویں جو اِیہ (مُشرک) اَہدِن، تاں او عَرش دے مالک تئیں پُڄݨ دا ضرور کوئی رَاہ کڈھ گِھندے (٤٢)۔	قُلْ لَّوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ إِذاً لاَّبْتَغَوْاْ إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلاً	.42
او تاں (انھاں ڳالھوں) پاک ہے، اَتے جِہڑا کُجھ اِیہ اَہدِن اِیں کنُوں تاں اُوندا ٻہُوں اُچّا دَرجہ ہے (٤٣)۔	سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوّاً كَبِيراً	.43
سَب اُوندی پاکی بیان کریندے ہِن، اِیہ سَتّے اَسمان، تے زمین تے جِہڑا کُجھ انھاں وِچ ہے کوئی وِی اِہجا کائے نھیں، جِہڑا اُوندیاں تعریفاں سَمیت اُوندی پاکی بیان نہ کریندا ہووے، پَر تُساں انھاں دِی طرفُوں (رَبّ دِی) پاکی بیان کرݨ کُوں نھیوے سَمجھدے، بیشک او وَڈے تَحمُّل والا تے بخشݨ ہار ہے (٤٤)۔	تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَالأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ وَإِن مِّن شَيْءٍ إِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدَهِ وَلَـٰكِن لاَّ تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيماً غَفُوراً	.44
اَتے جِہڑے ویلے قرآن پڑھدیں، تاں اَساں تیڈے اَتے انھاں لوکاں دے درمیان جِہڑے جو آخرت اُتے اِیمان نھیں گِھن آندے، ہِک نظر نہ آوݨ والا پَردہ سَٹ ڈِیندے ہَیں (٤٥)۔	وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ بِالآخِرَةِ حِجَاباً مَّسْتُوراً	.45
اَتے انھاں دے دِلّاں اُتے پَردہ سَٹ ڈِیندے ہَیں تاں جو او کُجھ نہ سمجھ سِگِن، اَتے انھاں دے کَنّاں وِچ ٻوڑ پَیدا کیتا ہوئے، اَتے (اَے رسول) جَڈاں تُوں اَپݨیں ہِک دے ہِک رَبّ دا ذِکر قرآن وِچُوں پڑھ سݨیندیں، تاں او کنّڈ وَلا تے (حق کنُوں) پَرے بھڄ ویندِن (٤٦)۔	وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْراً وَإِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَّوْاْ عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ نُفُوراً	.46

47.	نَّحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَا يَسۡتَمِعُونَ بِهِۦٓ إِذۡ يَسۡتَمِعُونَ إِلَيۡكَ وَإِذۡ هُمۡ نَجۡوَىٰٓ إِذۡ يَقُولُ ٱلظَّٰلِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلاً مَّسۡحُوراً	اَساں چانڑدے کھڑے ہَیں جو او کَنّ لاتے (دَر اَصل) کیا سُنڑدِن جڈاں وِی تیڈی گالھ سُنڑدے ہِن، اِیہ کَناں وِچ کُھس پُھس کریندِن اِیہ ظالم اَہدے ہِن، جو تُساں تاں ہِک اِیجھے شخص دِی پَیروی کرنڑ لگے وے جیندے اُتے کوئی جادو تِھی گِئے (۴۷)۔
48.	ٱنظُرۡ كَيۡفَ ضَرَبُواْ لَكَ ٱلۡأَمۡثَالَ فَضَلُّواْ فَلَا يَسۡتَطِيعُونَ سَبِيلاً	ڈیکھ، جو تیڈے کیتے کیں طرح دِیاں مِثالاں گھڑیندِن، بَس اِیہ گُمراہ تِھی گِئِن، اِیں واسطے کوئی راہ نہ لَبھ سَگسِن (۴۸)۔
49.	وَقَالُوٓاْ أَءِذَا كُنَّا عِظَٰماً وَرُفَٰتاً أَءِنَّا لَمَبۡعُوثُونَ خَلۡقاً جَدِيداً	اَتے اَہدے ہِن جو کیا جڈاں اَساں مَرتے ہڈِّیاں تِھی ویسوں تے گَل پھل ویسوں، کیا اَساں نویں سِرُوں پیدا کرتے اُٹھا کھڑے کیتے ویسوں (۴۹)۔
50.	قُلۡ كُونُواْ حِجَارَةً أَوۡ حَدِيداً	(اَے رسول) آکھ ڈے توڑے جو تُساں پَتّھر کیوں نہ تِھی وَنجو یا لُوہا (ضرور اُٹھی کھڑسو) (۵۰)۔
51.	أَوۡ خَلۡقاً مِّمَّا يَكۡبُرُ فِي صُدُورِكُمۡ فَسَيَقُولُونَ مَن يُعِيدُنَا قُلِ ٱلَّذِي فَطَرَكُمۡ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيُنۡغِضُونَ إِلَيۡكَ رُءُوسَهُمۡ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هُوَ قُلۡ عَسَىٰٓ أَن يَكُونَ قَرِيباً	یا کوئی بَئی شئے جِھڑی جو تُہاڈے خیال وِچ اِیں کنُوں وِی بَہوں سخت بَنائی گِئی ہے! وَل تاں جلدی پُچھنڑ لگ پوسِن جو کونڑ اَساکوں وَلا جیوا کھڑا کریسی، آکھ ڈے جو اُوہو جَیں تُہاکوں پہلی واری پیدا کیتا ہا، او تُہاڈے اَگوں سر ہلیسِن تے پُچھسِن جو اِیویں کڈاں تِھیسی آکھ ڈے جو ممکن ہے جو اَجھو اِی اِیویں تِھی وَنجے (۵۱)۔
52.	يَوۡمَ يَدۡعُوكُمۡ فَتَسۡتَجِيبُونَ بِحَمۡدِهِۦ وَتَظُنُّونَ إِن لَّبِثۡتُمۡ إِلَّا قَلِيلاً	اِیہ اُوں ڈینہہ تِھیسی جڈاں او تُہاکوں سڈیسے، بَس تُساں تاں اُوندی تعریف کریندے ہوئیں حاضِر تِھی ویسو، اَتے تُہاکوں اِیویں لگسے جو (دُنیا وِچ) تھوڑی جھی دیر کیتے رہیے ہیوے (۵۲)۔
53.	وَقُل لِّعِبَادِي يَقُولُواْ ٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُ إِنَّ ٱلشَّيۡطَٰنَ يَنزَغُ بَيۡنَهُمۡ إِنَّ ٱلشَّيۡطَٰنَ كَانَ لِلۡإِنسَٰنِ عَدُوّاً مُّبِيناً	اَتے (اَے رسول) میڈے بندیاں کوں آکھ ڈے، جو اِجھی گالھ کیتی کرِن، جِھڑی بَہوں چنگی ہووے، شیطان اِنھاں وِچ فَساد گھتوا ڈیندے، بیشک شیطان اِنسان دا کُھلم کُھلا دُشمن ہے (۵۳)۔

54.	رَّبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِن يَشَأْ يَرْحَمْكُمْ أَوْ إِن يَشَأْ يُعَذِّبْكُمْ وَمَآ أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلاً	تُہاڈا رَبّ تُہاکُوں چَنگی طرح جانڑدا کھڑے، جیکر چَہوے تاں تُہاڈے اُتے رحم چا کرے، یا چَہوے تاں تُہاڈے اُتے عذاب بھیج ڈیوے اَتے اَساں تیکوں انھاں دا ذِمّے وار بنڑا تے نھیں بھیجا (٥٤)۔
55.	وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلَىٰ بَعْضٍ وَآتَيْنَا دَاوُودَ زَبُوراً	اَتے تیڈا رَبّ خُوب جانڑدے جِہڑا کُجھ اَسماناں تے زمین وِچ ہے، اَتے تحقیق اَساں بعض نَبیاں کُوں بعضیاں اُتے فضیلت (بُزرگی) ڈِتی ہے، اَتے اَساں داؤد کُوں زبور ڈِتی ہَئی (٥٥)۔
56.	قُلِ ادْعُواْ الَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن دُونِهِ فَلاَ يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنكُمْ وَلاَ تَحْوِيلاً	آکھ ڈے جو سَڈ گِھنو انھاں کُوں جنھاں اُتے اللہ کنُوں سِوا تُہاکُوں (معبود ہوونڑ) دا گُمان ہے او تاں کوئی وِی اختیار نھیں رَکھیندے نہ تُساں کنُوں کہیں ڈُکھ دَرد کُوں ہٹاونڑ دا، اَتے نہ اُوندے بدل ڈیونڑ دا (٥٦)۔
57.	أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُوراً	اِیہ تاں جنھاں کُوں سڈیندے وَدّے ہِن، او خود آپنڑیں رَبّ تَئیں پُجنڑ دا وسیلہ لَبھدے وَدّن، جِہڑا جو (اللہ دے) زیادہ قریب ہووے، اَتے اُوندی رحمت دے اُمیدوار ہِن، اَتے اُوندے عذاب کنُوں ڈَردے وَدّن، بیشک تیڈے رَبّ دا عذاب تاں ڈَرنڑ دِی شَئے ہے (٥٧)۔
58.	وَإِن مِّن قَرْيَةٍ إِلاَّ نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَاباً شَدِيداً كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُوراً	اَتے کوئی وَستی (آبادی) اِجھی کائے نھیں، جیکوں اَساں قیامت کنُوں پہلے تباہ و برباد نہ کریسوں، یا اُوندے اُتے سخت عذاب نہ بھیج ڈیسوں، اِیہ سَب کُجھ کتاب (لوحِ محفوظ) وِچ لِکھیج چُکیا ہے (٥٨)۔
59.	وَمَا مَنَعَنَآ أَن نُّرْسِلَ بِالآيَاتِ إِلاَّ أَن كَذَّبَ بِهَا الأَوَّلُونَ وَآتَيْنَا ثَمُودَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُواْ بِهَا وَمَا نُرْسِلُ بِالآيَاتِ إِلاَّ تَخْوِيفاً	اَتے اَساں آیاتاں بھیجنڑ اِیں واسطے روک ڈِتے جو اَگلے لوکاں انھاں کُوں کُوڑا آکھی رَکھیا، اَتے ثمود کُوں ہِک ڈاچی انھاں دِی اَکھ کھولنڑ کِیتے ڈِتی پَر اُنھاں اُوندے اُتے ظلم کِیتے، اَتے اَساں نِشانیاں بھیجیندے ہَیں تاں محض ڈَراونڑ کِیتے (٥٩)۔
60.	وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ	اَتے (اَے رسول) اَساں تیکوں آکھ ڈِتا ہا، جو بیشک تیڈے رَبّ لوکاں

	وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِّلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ وَنُخَوِّفُهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا	کُوں پُوری طرح ہَتھ وِی کیتا ہوئے، اَتے جِہڑا کُجھ اَساں تیکُوں ڈِیکھائے او کُجھ وِی کائے نھیں، بَس لوکاں کِیتے ہِک قسم دِی اَزمائش ہے، اَتے اُوں دُرخت کُوں وِی، جِیندے اُتے قرآن وِچ لعنت بھیجی گِئی ہے، اَتے اَساں انھاں کُوں ڈِریندے ہَیں پر انھاں دِی سخت نافرمانی ہِی وِی وَدّھ ویندی ہے (٦٠)۔
.61	وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ قَالَ أَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا	اَتے جَڈاں فرشتیاں کُوں اَساں آکھیا جو آدم کُوں سَجدہ کرو، تاں انھاں سَجدہ کیتا چا، پَر سِوائے اِبلیس (شیطان) دے، اُوں آکھیا، کیا مَیں اِہجے کُوں سَجدہ کراں جیکُوں تَیں مِٹی وِچوں پیدا کِیتے؟ (٦١)۔
.62	قَالَ أَرَأَيْتَكَ هَٰذَا الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَيَّ لَئِنْ أَخَّرْتَنِ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَأَحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهُ إِلَّا قَلِيلًا	آکھیُس تُوں ذرا ڈِیکھ گِھن جو (ایہ ہے کیا) جیکوں تَیں میڈے اُتے عِزّت (فضیلت) ڈِیوائی ہے) او اِیں) طرح جو تُوں میکُوں قیامت دے ڈِینہ توڑیں مُہلت چا ڈِے وَل مَیں اُوندیاں نَسلاں کُوں وکیڑ گِھنساں، سوائے تھوڑے جیہاں دے (٦٢)۔
.63	قَالَ اذْهَبْ فَمَن تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ جَهَنَّمَ جَزَاؤُكُمْ جَزَاءً مَّوْفُورًا	اللہ آکھیا، اَچّھا نِکل اِتُّھوں، انھاں وِچُوں جِہڑا وِی تیڈی پیروی کریسی، تاں تُساں ساریاں کِیتے دَوزخ وِی بَھرپور ہے (٦٣)۔
.64	وَاسْتَفْزِزْ مَنِ اسْتَطَعْتَ مِنْهُم بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبْ عَلَيْهِم بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعِدْهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا	اَتے نسنگ پَھسا گِھن آپڻیں سَڈئیں، انھاں وِچُوں جِنھاں اُتے تیڈا دَا چَلّے، اَتے انھاں اُتے آپڻیں سواراں تے پَیدلاں کُوں چڑھا ڈِے، اَتے انھاں دے بالاں تے اَولاداں وِچ وِی شریک بِݨ وَنّج، انھاں نال وَعدے وِی کِیتی رَکھ، پَر جِہڑا وَعدہ شیطان انھاں نال کریندے او اَصلُوں دھوکا ہے (٦٤)۔
.65	إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ وَكِيلًا	بیشک جِہڑے میڈے خاص بندے ہِن، انھاں اُتے تیڈا کوئی وَس نھیں چلتاں، اَتے (اَے رسول) تیڈا رَبّ ہُوں وَڈا کارساز ہے (٦٥)۔

.66	رَّبُّكُمُ الَّذِي يُزْجِي لَكُمُ الْفُلْكَ فِي الْبَحْرِ لِتَبْتَغُواْ مِن فَضْلِهِ إِنَّهُ كَانَ بِكُمْ رَحِيماً	تُہاڈا رَبّ تاں او ہے جِہڑا تُہاڈے کِیتے سَمندر وِچ بیڑیاں چلیندے، تاں جو اُوندے فضل وِچوں حاصل کر سَگو، بیشک او تُہاڈے کِیتے خاص رحمت والا ہے(٦٦)۔
.67	وَإِذَا مَسَّكُمُ الْضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَن تَدْعُونَ إِلاَّ إِيَّاهُ فَلَمَّا نَجَّاكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الإِنْسَانُ كَفُوراً	اَتے جَڈاں تُہاکُوں سمندر وِچ کوئی مصیبت (آفت) آویندی ہے، تاں جنھاں کُوں اللہ دے سِوا سڈیندے وے، سارے گُم سُم تِھی ویندِن، وَل جَڈاں او تُہاکُوں بَچا تے خُشکی دو گِھن آندے، تاں تُساں مُنّہ پھیر گِھندے وے، دَر اَصل اِنسان تاں ہے وِی ہَہُوں نا شُکرا (٦٧)۔
.68	أَفَأَمِنتُمْ أَن يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِباً ثُمَّ لاَ تَجِدُواْ لَكُمْ وَكِيلاً	کیا تُساں آپ کُوں اِیں گالھ کنُوں اَمن وِچ سَمجھدے وے، جو کتھائیں تُہاکُوں سُکّی زمین وِچ نہ لَہا ڈِیوے، یا تُہاڈے اُتے پَتھراوٗ کرݨ والی ہَوا نہ بھیج ڈِیوے، وَل تُساں آپݨیں کِیتے کوئی بچاوݨ والا (کارساز) وِی نہ پا سَگو (٦٨)۔
.69	أَمْ أَمِنتُمْ أَن يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَى فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفاً مِّنَ الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُم بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لاَ تَجِدُواْ لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ تَبِيعاً	یا اِیں گالھ کنُوں وِی اَمن وِچ تِھی گِیُوہے جو کِتھائیں تُہاکُوں ڈُوجھی واری اُوندے وِچ نہ گِھن وَنجے، وَت تُہاڈے اُتے ہَہُوں تِکّھی اَندھاری نہ گھول ڈِیوے اَتے تُہاکُوں تُہاڈے کُفر دِی وَجہ کنُوں غرق نہ کر ڈِیوے، وَل تُساں اَپݨیں کِیتے اَساں کنُوں بچاوݨ والا کوئی مَددگار وِی نہ پا سَگو (٦٩)۔
.70	وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلاً	اَتے تحقیق اَساں آدم دِی اَولاد کُوں عزّت بخشی اَتے انھاں کُوں چڑھݨ کِیتے خُشکی تے سمندر وِچ سواری ڈِتی، اَتے پاک تے سُتھریاں شئیں وِچوں روزی ڈِتی، اَتے جنھاں کُوں اَساں پیدا کِیتے، انھاں وِچوں ڈھیر (ساری مخلوقات) اُتے اَساں اُوکُوں فضیلت (فوقیّت) ڈِتی ہے (٧٠)۔
.71	يَوْمَ نَدْعُواْ كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ فَمَنْ	جِہڑے ڈِینہہ اَساں ساریاں لوکاں کُوں اُنھاں دے اماماں (مذہبی

	أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَأُولَـٰئِكَ يَقْرَءُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلاً	رہنماواں) سمیت سڈیسوں، جیندا اَعمالنامہ اُوندے سَجّے ہَتھ وِچ ڈِتا گیا، بَس او اَپݨیں اعمالنامے کُوں (خُوشی نال) پڑھے، اَتے انھاں کِیتے سُترّ جتّی وِی ظلم نہ کِیتا ویسے (٧١)۔
.72	وَمَن كَانَ فِي هَـٰذِهِ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ سَبِيلاً	اَتے جِھڑا شخص اِیں دُنیا وِچ اَندھا تھی تے رِیہا، او آخرت کُوں وِی اَندھا اِی ہوسی، بلکہ سِدّھے رَاہ کنُوں وِی ٻہُوں تھڑکیا ہوئیا ہوسی (٧٢)۔
.73	وَإِن كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَهُ وَإِذاً لَّاتَّخَذُوكَ خَلِيلاً	اَتے اِیہ لوک اِیں ڳالھ توڑیں آ گئے ہِن جو تیکُوں اُوں شَئے کنُوں تھڑکاوِن جیکوں اَساں تیݙے کولھ بھیجا ہے، تاں جو تُوں اَساڈے اُتّے اِیں کنُوں بِیا کوڑا بُہتان ٻدھ گِھن آویں، اَتے اُوں ویلے تیکوں آپݨاں یار بݨا گِھندے (٧٣)۔
.74	وَلَوْلَا أَن ثَبَّتْنَاكَ لَقَدْ كِدتَّ تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ شَيْئاً قَلِيلاً	اَتے جیکر اَساں تیکُوں تکڑا نہ بݨایا ہوئیا ہوندا، تاں تُوں ضرور تھوڑا جیہا اُنھاں دو ڈھلک وَنجیں ہا (٧٤)۔
.75	إِذاً لَّأَذَقْنَاكَ ضِعْفَ الْحَيَاةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيراً	وَت تاں اَساں تیکُوں مَزّہ چکھیندے زندگی وِچ وِی ڈُوڑے عذاب دا، اَتے موت دے ڈُوڑے عذاب دا وِی ! وَل تُوں اَساڈے خِلاف کوئی وِی آپݨاں بیلی (مَددگار) نہ لَبھ سَگدا (٧٥)۔
.76	وَإِن كَادُوا لَيَسْتَفِزُّونَكَ مِنَ الْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَإِذاً لَّا يَلْبَثُونَ خِلَافَكَ إِلَّا قَلِيلاً	اَتے قریب ہا، جو اِیہ لوک تیکُوں اِیں مُلک کنُوں ڈراوِن ڈُرووِن ہا، تاں جو تیکُوں اُوندے وِچُّوں کڈھ سَگِن، تے اُوں ویلے تیݙے پِچھُّوں او خود وِی سِوائے تھوڑے جیہاں دے نہ رَہندے (٧٦)۔
.77	سُنَّةَ مَن قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِن رُّسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلاً	اِیہو رِیہے اَساڈا دَستُور اَپݨیں رَسُولاں نال جِنھاں کُوں اَساں تَیں کنُوں پہلے بھیجا ہا، اَتے تُوں اَساڈے دَستُور وِچ کوئی تبدیلی نہ ݙیکھسیں (٧٧)۔
.78	أَقِمِ الصَّلَاةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَىٰ غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ	سَنجھ ڈھلݨ کنُوں لا تے رات دے اَندھارے توڑیں نمازاں قائم کِیتی رَکّھو، اَتے فجر دِی نماز وِی، بیشک فَجر دِی نماز دِی قرأت دا ویلا تاں

	كَانَ مَشْهُوداً	فرشتیاں دے اُتھاں موجود ہووݨ دا ویلا ہے (۷۸)۔
.79	وَمِنَ الَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَّكَ عَسَىٰ أَن يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَاماً مَّحْمُوداً	اَتے رات کوں تہجّد (دِی نماز) وِی پڑھی کیتی کر اِیں طرح اِیہ تیڈے کِیتے وَادھو نماز ہے، بَہُوں جلدی تیڈا رَبّ تیکوں اُوں جاء وَنج پُچیسے، جِھڑی جو تعریف کرݨ دے ڈِا دِی ہے (۷۹)۔
.80	وَقُل رَّبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَل لِّي مِن لَّدُنْكَ سُلْطَاناً نَّصِيراً	اَتے (اَے رسول) آکھ جو میڈے رَبّ آ ! میکوں کِتھائیں داخل کریں تاں سوہݨیں طرح داخِل کریں، اَتے کِتھائیں کڈھیں تاں سوہݨیں طرح کڈھیں، اَتے اَپݨیں طرفوں دِی طاقت کوں میڈا مَددگار بݨا چا (۸۰)۔
.81	وَقُلْ جَآءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقاً	اَتے آکھ ڈِے جو حَق آگیا ہے تو باطِل (کُوڑ بَھتوڑ) خَتم تِھی گئے۔ بیشک کُوڑ بَھتُوڑ پُھٹ وَنجݨ والا ہے (۸۱)۔
.82	وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَآءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلاَ يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلاَّ خَسَاراً	اَتے اَساں قرآن وِچ او شئے نازِل کریندے ہِیں، جِھڑی موموناں کِیتے شِفا ہے اَتے رحمت ہے، اَتے ظالماں دے حق وِچ اِیندے نال کُجھ وَدّھدے تاں اُنھاں دا گھاٹا اِی وَدّھدے (۸۲)۔
.83	وَإِذَآ أَنْعَمْنَا عَلَى الإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَأَى بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَئُوساً	اَتے جڈاں اَساں انسان کوں نعمتاں ڈِیندے ہِیں تاں وَل مُنّہ پھیر ویندے، اَتے پاسا کر ویندے اَتے جِھڑے ویلے کوئی مصیبت آ ویندی ہے تا بے اُمید تِھی ویندے (۸۳)۔
.84	قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلَىٰ شَاكِلَتِهِ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَىٰ سَبِيلاً	(اَے رسول) آکھ جو ہر کوئی اَپݨیں ڈھنگ دَا عَمل کریندا وَدّے، بَس تُہاڈا رَبّ اِی چنگی طرح جاݨدے، جو کوݨ ساریاں کنوں سِدّھے رَاہ تے ٹُردا وَدّے (۸٤)۔
.85	وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَآ أُوتِيتُم مِّنَ الْعِلْمِ إِلاَّ قَلِيلاً	اَتے تَیں کنوں رُوح دے متعلق پُچھدِن، آکھ ڈِے جو رُوح میڈے رَبّ دے حُکم نال آندی ہے، اَتے اَساں تُہاکوں عِلم تاں ڈِتا وِی کائے نھیں، ڈِتے تاں اَصلوں تھوڑا جیہا ڈِتے (۸۵)۔
.86	وَلَئِن شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ بِالَّذِي أَوْحَيْنَا	اَتے جیکر اَساں چَہندے تاں چا گِھندے او شَئے جیکوں تَیں دو وحی کِیتی

	إِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِ عَلَيْنَا وَكِيلاً	ہے، تُوں اَساڈے مقابلے تے آپݨاں کوئی مددگار وِی نہ پیسیں (۸۶)۔
.87	إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيراً	پَر تیڈے رَبّ دِی طرفوں ایندا ہووݨ ہِک رحمت ہے، بیشک اُوندا فضل تیڈے کیتے بَہُوں سارا ہے (۸۷)۔
.88	قُل لَّئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَن يَأْتُوا بِمِثْلِ هَٰذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيراً	آکھ ڈے جو اِنسان جِن کٹھے تھی تے ایں قرآن جیہا گِھن آوݨ چاہوِن، تاں وِی ایں جیہا نہ گِھن آ سَگسِن، توڑے او ہِک ٻئے دِی کنڈ کیوں نہ ٹھپی رَکھن (۸۸)۔
.89	وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ مِن كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَىٰ أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُوراً	اَتے تحقیق اَساں لوکاں کیتے ایں قرآن وِچ ہر طرح دِیاں مِثالاں کھول کھول تے بیان کر ڈِتّن، پَر ڈھیر لوک مَنّݨ دِی بَجائے اِنکار کر ڈیندِن (۸۹)۔
.90	وَقَالُوا لَن نُّؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ تَفْجُرَ لَنَا مِنَ الْأَرْضِ يَنبُوعاً	اَتے اَکھیونیں جو اَساں تیڈے اُتّے ایمان نہ گِھن آسُوں، جے توڑیں تُوں اَساکوں زمین وِچوں چشمہ کڈھ تے نہ وَہا ڈیکھاویں (۹۰)۔
.91	أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِّن نَّخِيلٍ وَعِنَبٍ فَتُفَجِّرَ الْأَنْهَارَ خِلَالَهَا تَفْجِيراً	یا تیڈے کیتے کھجیّاں تے انگوراں دا باغ بَݨ وَنڄے، پَس اُوندے وِچ تار متاراں نہراں کَھٹ تے گِھن آ (۹۱)۔
.92	أَوْ تُسْقِطَ السَّمَاءَ كَمَا زَعَمْتَ عَلَيْنَا كِسَفاً أَوْ تَأْتِيَ بِاللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ قَبِيلاً	یا تُوں اَسمان دے ٹوٹے ٹوٹے کرتے اَساڈے اُتّے آ سَٹ، جیویں جو تُوں آہدا رہندیں، یا وَت اللہ تے فرشتیاں کُوں اَساڈے سامݨیں گِھن آ کھڑا (۹۲)۔
.93	أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِّن زُخْرُفٍ أَوْ تَرْقَىٰ فِي السَّمَاءِ وَلَن نُّؤْمِنَ لِرُقِيِّكَ حَتَّىٰ تُنَزِّلَ عَلَيْنَا كِتَاباً نَّقْرَؤُهُ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّي هَلْ كُنتُ إِلَّا بَشَراً رَّسُولاً	یا تیڈے کیتے سونے دا گھر بَݨ وَنڄے، یا تُوں اَسمان اُتے چڑھ ڈِکھا، پر تیڈے چڑھ وَنڄݨ کُوں وِی نہ مَنیسُوں، جے توڑیں توں کوئی اِجھی کِتاب اَساڈے اُتّے نہ لہا آویں، جیکوں اَساں پڑھ سَگُوں! آکھ ڈے، جو پاک ہے میڈا رَبّ! مَیں تاں سِوائے بَشر دے کُجھ وِی نھیں، پَس رسول بݨا تے بھیج ڈِتا گِیاں (۹۳)۔
.94	وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَن يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ	اَتے لوکاں کُوں مَنع کرݨ والی کوئی ڳالھ وِی نہ ہَئی جیکر او ایمان گِھن

	الْهُدَىٰ إِلَّا أَن قَالُوا أَبَعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَّسُولًا	آندے جھڑے ویلے جو اُنھاں کُولھ ہدایت وِی آچکی ہئی، سِوائے اِیں گالھ دے جو اَہدے ہَن کیا اللہ نے بَشر کُوں اِی رسول بَنا تے بھیجیٹاں ہَا (٩٤)۔
95.	قُل لَّوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ يَمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِم مِّنَ السَّمَاءِ مَلَكًا رَّسُولًا	آکھ ڈے، جو جیکر زمین اُتے فرشتے سَوکھے سَولے رَہندے سَہندے ہوندے، تاں اَساں اُنھاں اُتے وِی اَسمان کنُوں کوئی فرشتہ اِی رسُول بنا تے بھیجیندے (٩٥)۔
96.	قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا	آکھ ڈے جو میڈے تے تُہاڈے دَرمیان گواہ دے طور تے اَللہ اِی کافِی ہے، بیشک او اَپنْیاں بندیاں کُوں خُوب جاݨدا تے ڈیکھدا کھڑے (٩٦)۔
97.	وَمَن يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَن يُضْلِلْ فَلَن تَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِهِ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ عُمْيًا وَبُكْمًا وَصُمًّا مَّأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا	اَتے جیکوں اَللہ ہدایت ڈیندے بَس اُوہو سِدّھے رَاہ تے ٹُردے، اَتے جھڑے کُوں او گمراہ کر چھوڑے، تاں بَس اُوں کنُوں سِوا کہیں بے کُوں تُوں اُوندا اَمددگار نہ پیسیں، اَتے اَساں اُنھاں کُوں قیامت والے ڈِینہ اَندھے، گونگے تے ڈُورے بنا تے، مُنّہ دے بَھر گھٹا کریسُوں، انھاں دا ٹِکاناں دوزخ ہے، جھڑے ویلے اُوندی بَھا مٹّھی تِھیسی، اَساں اُوکُوں بیا وِی بَھڑکا چھوڑیسُوں (٩٧)۔
98.	ذَٰلِكَ جَزَاؤُهُم بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا وَقَالُوا أَإِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا	ایہا سَزا ہے اُنھاں کِیتے جو او اَساڈیاں آیاتاں دا اِنکار کریندے ہَن اَتے آہدے ہِن، جو جڈاں اَساں مَر تے ہڈّیاں تے مِٹّی سُوا تھی ویسُوں، تاں کیا واقعی اَساں نویں سِرُوں وَلا پیدا کر کھڑائے ویسُوں (٩٨)۔
99.	أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا لَّا رَيْبَ	کیا او نھیں ڈیکھ چُکئے، جو بیشک اَللہ اِی ہے جیں اَسماناں تے زمین کُوں پیدا کِیتے، او اِیں گالھ دِی وِی قُدرت رَکھیندے، جو اِنھاں جیہے وَلا پیدا کر گِھنّے، پَر اُنھاں کِیتے اَجل مُقرر ہے جِیندے وِچ کوئی شک وِی کائے

	فِيهِ فَأَبَىٰ الظَّالِمُونَ إِلَّا كُفُوراً	نھیں پَس ظالماں اِنکار کرݨ کنوں سوا کُجھ وِی قبول نھیں کیتا (۹۹)۔
100.	قُل لَّوْ أَنتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَآئِنَ رَحْمَةِ رَبِّي إِذاً لَّأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ الإِنفَاقِ وَكَانَ الإنْسَانُ قَتُوراً	آکھ ڈے، جو جیکر میڈے رَبّ دِی رحمت دے خزانے تُہاڈی ملکیت وِچ ہوندے تاں اِیں ڈَر کنوں تُساں ہَتھ وِی نہ لیندے جو مُتاں او خرچ تھی وَنجن، اَتے انسان تاں دِل دا ہُوں سَوڑا ہے (۱۰۰)۔
101.	وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ تِسْعَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ فَاسْأَلْ بَنِي إِسْرَائِيلَ إِذْ جَآءَهُمْ فَقَالَ لَهُ فِرْعَونُ إِنِّي لَأَظُنُّكَ يَٰمُوسَىٰ مَسْحُوراً	اَتے تحقیق اَساں موسیٰ کُوں نَوں ۹ روشن نِشانیاں ڈِتیاں، بنی اِسرائیل کنوں وِی پُچھ گھن، جو جڈاں او اُنھاں کولھ آیا، تاں فِرعون اُوکوں آکھیا جو بیشک مَیں خیال کریندا جو اَے موسیٰ! تیڈے اُتے تاں جادو کر ڈِتا گئے (۱۰۱)۔
102.	قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَآ أَنزَلَ هَٰؤُلاۤءِ إِلاَّ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ بَصَآئِرَ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ يٰفِرْعَونُ مَثْبُوراً	(مُوسیٰ) آکھیا، تحقیق تیکوں تاں پتہ ہے جو انھاں کُوں تُہاڈیاں اَکھیں کھولݨ کیتے کہیں ہِئے نھیں نازِل کیتا، سِوائے اَسماناں تے زمین دے رَبّ دے، اَتے مَیں تیڈے متعلّق خیال کریندا جو فِرعون آ! تیڈی تاں شامت آ گئی ہے (۱۰۲)۔
103.	فَأَرَادَ أَن يَسْتَفِزَّهُم مِّنَ الأَرْضِ فَأَغْرَقْنَاهُ وَمَن مَّعَهُ جَمِيعاً	پَس (فِرعون) اِرادہ کیتا جو مُلک وِچوں انھاں دا پیر اپَٹ چھوڑے پر اَساں اُوکوں تے اُوندے سَنگتیاں ساتھیاں، ساریاں کُوں غرق کر چھوڑیا (۱۰۳)۔
104.	وَقُلْنَا مِن بَعْدِهِ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ اسْكُنُواْ الأَرْضَ فَإِذَا جَآءَ وَعْدُ الآخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفاً	اَتے ایندے بعد اَساں بنی اِسرائیل کُوں آکھیا جو تُساں اِیں مُلک وِچ اِی رَہو ہُو، پَس جڈاں آخرت دے وعدے دا وقت آویسے تاں اَساں تُہاکُوں وَلا وَلُوتے کٹھا کر گھنسوں (۱۰۴)۔
105.	وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ وَمَآ أَرْسَلْنَاكَ إِلاَّ مُبَشِّراً وَنَذِيراً	اَتے اَساں اِیکوں وِی حق دے نال نازِل کیتے، اَتے اِیہ حقّی طور تے نازِل تھئے، اَتے (اَے رسول) اَساں تیکوں محض خوشخبری سُݨاوݨ والا تے ڈَراوݨ والا بݨا تے بھیجے (۱۰۵)۔
106.	وَقُرْآناً فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ عَلَىٰ	اَتے اَساں قرآن کُوں تھوڑا تھوڑا کرتے نازِل کیتے تاں جو تُوں لوکاں

	مُكْثٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنزِيلاً	کُوں جَھل جَھل تے سُناویں اَتے اَساں وِی اِیکوں وَقت وقت تے نازِل کِیتے (۱۰۶)۔
.107	قُلْ آمِنُواْ بِهِ أَوْ لاَ تُؤْمِنُواْ إِنَّ الَّذِينَ أُوتُواْ الْعِلْمَ مِن قَبْلِهِ إِذَا يُتْلَى عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلأَذْقَانِ سُجَّداً	(اَے رسول) آکھ ایندے اُتے ایمان گِھن آؤ یا اِیکوں مَنُّو وِی نہ، بیشک اِیں کنُوں پہلے جِنھاں لوکاں کُوں عِلم ڈِتا گیا ہا، انھاں کُوں جَڈاں جو اِیہ قرآن پڑھ تے سُنایا ویندے تاں او کھاڈِی دے بھرنے سَجدے وِچ ڈھے پوندِن (۱۰۷)۔
.108	وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا إِن كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولاً	اَتے آکھیندِن ، جو اَساڈا رَبّ تاں پاک ہے (ہر گالھ کنُوں) بیشک اَساڈے رَبّ دا وَعدہ تاں پُورا تِھی تے رَہݨ والا ہوندے (۱۰۸)۔
.109	وَيَخِرُّونَ لِلأَذْقَانِ يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعاً	اَتے او روندیں ہوئیں کھاڈِی دے بھر ڈھے پوندِن (اِیں طرح اُنھاں وِچ) عاجزِی ہِئی وِی وَدھ ویندی ہے (۱۰۹)۔
.110	قُلِ ادْعُواْ اللّهَ أَوِ ادْعُواْ الرَّحْمَـنَ أَيّاً مَّا تَدْعُواْ فَلَهُ الأَسْمَاء الْحُسْنَى وَلاَ تَجْهَرْ بِصَلاَتِكَ وَلاَ تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلاً	آکھ ڈِے جو چاہے تُساں اُوکوں ، اللہ دے ناں نال سَڈّو یا رحمٰن دے ناں نال سَڈّو، تُساں جِھڑے ناں نال اِی سَڈّو، اُوندے کِیتے اِیہ سارے ناں بَہُوں سوہݨیں ہِن اَتے آپݨیں نماز کُوں نہ بَہُوں اُچّی اَواز نال پڑھ، اَتے نہ اُوکوں اَصلُوں جُھکی اَواز نال پڑھ، بلکہ ڈُوہائیں دے درمیان والی اَواز نال پڑھ (۱۱۰)۔
.111	وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَداً وَلَم يَكُن لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُن لَّهُ وَلِيٌّ مِّنَ الذُّلَّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيراً	اَتے آکھ ڈِے جو ساریاں تعریفاں اللہ کِیتے ہِن، جَیں نہ تاں کہیں کُوں آپݨاں پُتر بݨائے اَتے نہ کوئی اُوندی بادشاہی وِچ اُوندا حِصّہ دار ہے اَتے نہ او عاجز ہے جو اُوکوں کہیں مَددگار دِی ضرورت پُووے، اُوندی وَڈائی بیان کر، جیویں جو وَڈائی بیان کرݨ دا حق ہے (۱۱۱)۔

18۔ سورۃ الکھف

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ

	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع اَلله دے ناں نال جھڑا بہُوں مہربان تے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
1.	الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنزَلَ عَلَىٰ عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَل لَّهُ عِوَجَا	ساریاں تعریفاں اَللہ کِیتے ہِن، جَیں آپݨیں بندے اُتے اِیہ خاص کِتاب لَہائی ہے، اَتے ایندے وِچ کوئی ڈِنگ شِنگ وِی کائے نھیں (۱)۔
2.	قَيِّمًا لِّيُنذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِّن لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا	اِیہ اِیں ڳالھ تے قائم ہے جو لوکاں کُوں اُوں سَخت عَذاب کنُوں ڈراوے جھڑا اُوندی طرفُوں آوݨ والا ہے اَتے موماناں کُوں خُوشخبری سُݨاوے جھڑے نیک عَمل کریندِن جو انّھاں کِیتے بہُوں سوہݨاں اَجر ہے (۲)۔
3.	مَّاكِثِينَ فِيهِ أَبَدًا	جیندے او ہمیشہ مَزّے گھندے رَہسِن (۳)۔
4.	وَيُنذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا	اَتے انھاں لوکاں کُوں ڈَراوے، جھڑے اَہدِن جو اَللہ (کہیں کُوں) آپݨاں پُتر بݨا گھدّے (٤)۔
5.	مَّا لَهُم بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِآبَائِهِمْ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ إِن يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا	انھاں کُوں تاں اَصلُوں ایندی کوئی خبر وِی کائے نھیں، اَتے نہ انھاں دے پیو ڈاڈیاں کُوں ہَئی، اِیہ بہُوں گندی ڳالھ ہے جھڑی اُنھاں دے مُنّہ کنُوں نِکلدی ہے، بیشک او کُجھ اَہدے وِی نھیں، سِوائے کُوڑ بھتوڑ دے (۵)۔
6.	فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَّفْسَكَ عَلَىٰ آثَارِهِمْ إِن لَّمْ يُؤْمِنُوا بِهَٰذَا الْحَدِيثِ أَسَفًا	شاید تُوں (اَے رسول) انھاں دے پِچھُوں آپݨیں آپ کُوں غَم وِچ مُکا نہ چھوڑیں، محض اِیں ڳالھوں جو مَتاں او ایندے اُتے اِیمان نہ گِھن آوِن (٦)۔
7.	إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لَّهَا لِنَبْلُوَهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا	بیشک جھڑا کُجھ وِی زمین اُتے ہے اَساں اُوکُوں اُوندے کِیتے رونق دِی شَئے بݨائے، تاں جو لوکاں کُوں ازماؤں جو کوݨ انھاں وِچُوں چنڳے عَمل کرݨ والا ہے (۷)۔
8.	وَإِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا	اَتے جو کُجھ ایندے اُتے ہے، بیشک اَساں سُنّج بیابان تے غیر آباد بݨا

ڈیسوں (٨)۔		
(اَے رسول) کیا تُوں خیال کریندیں جو غار والے اَتے اُکری ہوئی تختی اَساڈیاں نِشانیاں وِچُوں کُجھ عجیب جیہاں لگدِن (٩)۔	أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَباً	9.
جِڈاں او جَوان غار وِچ وَڑ گئے تاں دُعا منگیُونیں جو اَساڈے رَبّ آ، اَساکوں اپݨیں طرفُوں رحمت بخش، اَتے اَساڈے معاملے ٹھیک تِھی وَنجن دا کوئی تدارُک (تدبیر) کر (١٠)۔	إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَداً	10.
پَس اَساں انھاں دے کَنّاں تے کئی سالاں تئیں اُوں غار وِچ پَردہ سَٹی رکھیا (١١)۔	فَضَرَبْنَا عَلَى آذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَداً	11.
وَل اَساں اُنھاں کُوں جَگا کھڑایا، تاں جو معلوم کروں جو انھاں دِیاں ڈُوں ٹولیاں وِچُوں کہڑی زیادہ صحیح گِݨ سَگدِی ہے جو او اتھاں کِتّی دیر رِیہے (١٢)۔	ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنَعْلَمَ أَيُّ الْحِزْبَيْنِ أَحْصَى لِمَا لَبِثُوا أَمَداً	12.
اَساں تیکُوں (اَے رسول) اُنھاں دا واقعہ صحیح صحیح بیان کریندے پئے ہَیں، دَراَصل او کُجھ جوان ہِن، جھڑے جو آپݨیں رَبّ تے اِیمان گِھن آئے ہِن، جھڑا اَساں اُنھاں کُوں ہَٻی وِی زیادہ ہدایت ݙِتی (١٣)۔	نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى	13.
اَتے انھاں دے دِلّاں کُوں پیا وِی تکڑا کر ݙِتا، جِڈاں اُٹھیئے تاں اَکھیُونیں جو اَساڈا رَبّ تاں اَسماناں تے زمین دا رَبّ ہے، اَساں اُوں کنُوں عِلاوہ ٻئے کہیں کُوں اَپݨاں معبود اَصلُوں نہ سَݙیسُوں، (نہ تاں) عقل کنُوں ٻہوں ہَٹ تے اَساڈی ڳالھ ہوسی (١٤)۔	وَرَبَطْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَن نَّدْعُوَا مِن دُونِهِ إِلٰهاً لَّقَدْ قُلْنَا إِذاً شَطَطاً	14.
اَساڈی قوم دے انھاں لوکاں اُوں کنُوں سِوا ٻئے معبود بݨا گِھدّن، اَچھا اِیہ لوک اُوندے متعلّق کوئی تکڑی دلیل کیوں نھیں پیش کریندے، بَھلا اُوں کنُوں وَدّھ ظالم وِی کوئی تِھی سگدے جھڑا جو اللہ اُتے کُوڑا بُہتان ٻدھ ݙیوے (١٥)۔	هَٰؤُلَاءِ قَوْمُنَا اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ آلِهَةً لَّوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِم بِسُلْطَانٍ بَيِّنٍ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللهِ كَذِباً	15.

16.	وَإِذِ اعْتَزَلْتُمُوهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ فَأْوُوا إِلَى الْكَهْفِ يَنشُرْ لَكُمْ رَبُّكُم مِّن رَّحْمَتِهِ وَيُهَيِّئْ لَكُم مِّنْ أَمْرِكُم مِّرْفَقاً	اَتے جڈاں تُساں ہِک پاسے تھی گیوے، انھاں (مُشرکاں) کنوں اُتے جنھاں شئیں دِی اللہ کنوں سِوا عبادت کریندِن، انھاں کنوں، تاں وَل آپݨاں ٹِکاݨاں غار وِچ بݨا گھنو، تُہاڈا رَبّ تُہاڈے اُتے آپݨیں رحمت دا مینہ وَسا ڈیسے، اَتے تُہاڈے معاملے وِچ تُہاڈے کیتے سہولتاں پیدا کر ڈیسے (١٦)۔
17.	وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَت تَّزَاوَرُ عَن كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَت تَّقْرِضُهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ مِّنْهُ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ مَن يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَن يُضْلِلْ فَلَن تَجِدَ لَهُ وَلِيّاً مُّرْشِداً	اَتے توں ڈیکھدیں جو جڈاں سجھ اُبھردے، تاں تیکوں ایں نظردے جو او غار والیاں دے سَجّے پاسوں چڑھدے اَتے جڈاں لَہݨ لگدے تاں انھاں کنوں شُمال والے (کھبّے) پاسے کنوں ڈھل ویندے، اَتے او اُوندی ہِک کھلّی جاء وِچ رَہندے ہِن، اِیہ اللہ دِیاں نشانیاں وِچوں ہِک نِشانی ہے اللہ جیکوں ہدایت ڈیوے تاں اُوہو ضرور ہدایت پاویندے، اَتے جیکوں او گُمراہ کر ڈیوے، تاں تیکوں اُوندے کیتے کوئی راہ لاوݨ والا یار نہ لبھسے (١٧)۔
18.	وَتَحْسَبُهُمْ أَيْقَاظاً وَهُمْ رُقُودٌ وَنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ الشِّمَالِ وَكَلْبُهُم بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيدِ لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَاراً وَلَمُلِئْتَ مِنْهُمْ رُعْباً	اَتے توں خیال کریندیں، جو او جاگدے پئین، پَر او سُتّے پئے ہِن، اَتے اَساں اُنھاں کوں اُنھاں دے سَجّے کھبّے پاسے تے وَلائی پرتائی رَکھیئے اَتے انھاں دے کُتّے غار دے مُنّہ تے آپݨیاں اَگلیاں جَنگھاں کوں وگھیری رَکھیئے، جیکر توں انھاں کوں جھاتی پا تے ڈیکھدا تاں انھاں کنوں کَنڈ وَلا تے بَھج ویندا، اَتے توں اُنھاں دِی (ہیبت) وِچ آویندا (١٨)۔
19.	وَكَذَلِكَ بَعَثْنَاهُمْ لِيَتَسَاءَلُوا بَيْنَهُمْ قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ قَالُوا لَبِثْنَا يَوْماً أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالُوا رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثْتُمْ فَابْعَثُوا أَحَدَكُم بِوَرِقِكُمْ هَذِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ فَلْيَنظُرْ أَيُّهَا أَزْكَى طَعَاماً	اَتے اِیں طرح اَساں انھاں کوں اُٹھا کھڑایا، تاں جو ہِک بئے کنوں پُچھن پُچھن، بَس پُچھݨ والیاں وِچوں ہِک پُچھیا، اَساں ایں حال وِچ کیتی دیر رِیہے ہیسے؟ انھاں آکھیا، بَس اَساں ہِک ڈینہ کنوں وی گھٹ، آخر فیصلہ تھیا، جو اَساڈا رَبّ اِی چنگی طرح جاݨدے، جو اَساں کِتّی دیر ایں حال وِچ رِیہے ہیسے، بَس تُساں اَپݨیں وِچوں کہیں ہِک کوں اِیہ روپیہ

	فَلْيَأْتِكُم بِرِزْقٍ مِّنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ بِكُمْ أَحَداً	(سِکّہ) ڈے تے شہر بھیجو، اُتھاں او ڈیکھے جو کہڑا کھاناں ساریاں توں زیادہ پاک صاف ہے بَس او اَساڈے کھاوݨ کیتے اُوندے وِچوں کجھ گھن آوے، اَتے انھاں نال میل جول (نَرمی) والی ڳالھ مہاڑ کرے، تاں جو اَساڈے متعلّق کہیں ہِک کُوں وِی پتہ نہ لگݨ ڈیوے (۱۹)۔
20.	إِنَّهُمْ إِن يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُعِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ وَلَن تُفْلِحُوا إِذاً أَبَداً	کیوں جو جیکر اُنھاں دا ہَتھ اَساڈے اُتے پُج ڳیا تاں اَساکوں پَتھر مار تے مار گھتین، یا اَپݨیں مذہب دو (زبردستی) وَلا گھنّن، تے اَساں کڈاہیں وِی اُنھاں کنوں نہ چُھٹ سَکسُوں (۲۰)۔
21.	وَكَذَٰلِكَ أَعْثَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ يَتَنَازَعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا عَلَيْهِم بُنْيَاناً رَّبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِم مَّسْجِداً	اَتے اِیں طرح اَساں انھاں لوکاں کُوں اِطلاع کر ڈِتی، تاں جو او جاݨ گھنّن جو اللہ دا وعدہ سَچّا ہوندے، اَتے (قیامت دِی) گھڑی وِچ تاں کوئی شک وِی کائے نھیں، جڈاں اُنھاں آپس وِچ اِیں مُعاملے دے متعلّق تنازع گھت ڈِتا، تاں آکھݨ لڳے (ڳالھیں چھوڑو) جو بَس انھاں کیتے مکان بݨا کھڑاوَ (اَصل وِچ) اُنھاں دا رَبّ اُنھاں دے متعلّق خُوب جاݨدے، جہڑے لوک اِیں معاملے وِچ تکڑا ہَتھ رَکھیندے ہَن، آکھݨ لڳے جو اَساں تاں اِیں جاء تے مَسیت چا بݨیسُوں (۲۱)۔
22.	سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَّابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْماً بِالْغَيْبِ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ قُل رَّبِّي أَعْلَمُ بِعِدَّتِهِم مَّا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ فَلَا تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءً ظَاهِراً وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِم مِّنْهُمْ أَحَداً	ہُݨ اِیہو اَکھیندِن، جو او (غار والے) تَرائے ہَن تے چوتھا اُنھاں دا کُتّا ہا، اَتے بعضے اَکھیندِن جو او پنج ہَن، تے چھیواں اُنھاں دا کُتّا ہا، بَس بغیر ڈِٹھے تُکّے چلائی رَکھدِن، اَتے بعضے تاں اِیہ وِی اَکھیندِن جو او سَتّ ہِن، تے اَٹھواں اُنھاں دا کُتّا ہا، (اَے رسول) آکھ ڈے، جو میڈا رَبّ اِی انھاں دِی گِنتری کُوں خُوب جاݨدے، اِیکُوں کوئی بیا جاݨدا وِی کائے نھیں، جاݨدِن تاں بہُوں تھوڑے جاݨدِن، بَس تُوں اُنھاں نال ڈھیر بحثا بحثی نہ کیتی کر، بَس سرسری جہی ڳالھ کر ڈِتی کر، اَتے نہ اُنھاں دے متعلّق اُنھاں دے کہیں بندے کنوں پُچھ (۲۲)۔

23.	وَلاَ تَقُولَنَّ لِشَيْءٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَٰلِكَ غَداً	اَتے کہیں کم کیتے اِیہ نہ آکھیا کر جو مَیں اِیکوں فجر کر ڈیساں (٢٣)۔
24.	إِلاَّ أَن يَشَآءَ اللهُ وَاذْكُر رَّبَّكَ إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَىٰ أَن يَهْدِيَنِ رَبِّي لِأَقْرَبَ مِنْ هَٰذَا رَشَداً	بلکہ آکھ جو اُوکوں اللہ چاہیا تاں، اَتے اَپنڑیں رَبّ کوں یاد کر گھدا کر جھڑے ویلے وِی کوئی بُھل چُک تھی وَنجے تاں ! اَتے آکھ جو اُمید ہے جو میڈا رَبّ میکوں اِیں معاملے وِچ اِیں کنوں کوئی زیادہ چنگی رہنمائی کریسے (٢٤)۔
25.	وَلَبِثُواْ فِي كَهْفِهِمْ ثَلاثَ مِئَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُواْ تِسْعاً	اَتے او آپنڑیں غار وِچ تَرائے سَو سال رہے، بلکہ نَوں سال ہئے وِی وَدھا تے ڈَسئے ویندِن (٢٥)۔
26.	قُلِ اللهُ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثُواْ لَهُ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ أَبْصِرْ بِهِ وَأَسْمِعْ مَا لَهُم مِّن دُونِهِ مِن وَلِيٍّ وَلاَ يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَداً	آکھ جو اللہ چنگی طرح جانڑدے جو او کِتّی مُدّت رِیہِن، اللہ کولھ ہِن آسماناں تے زمین دِیاں غیب دِیاں گالھیں اَتے او ٹھیک ٹھیک ڈیکھنڑ والا تے صاف صاف سُنڑ والا ہے، اَتے انھاں لوکاں دا کوئی بیا کارساز نھیں سِوائے ہُوندے، اَتے او اَپنڑیں حکومت وِچ کہیں کوں حِصّے دار نھیں بنڑیندا (٢٦)۔
27.	وَاتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِن كِتَابِ رَبِّكَ لاَ مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَلَن تَجِدَ مِن دُونِهِ مُلْتَحَداً	اَتے اَپنڑیں رَبّ دِی ڈِتی کتاب کُوں جھڑی جو تَیں دو وحی کیتی گِئی ہے (اُوویں دا اُوویں) پڑھ تے سُنڑایا کر، اُوندے کلام (فرماناں) کُوں کوئی نھیں بَدل سگدا اَتے اُوں کنوں سِوا تُوں کہیں ہِیَ جاءِ پَناہ وِی نھیں پا سگدا (٢٧)۔
28.	وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُم بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلاَ تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلاَ تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَن ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ وَكَانَ أَمْرُهُ فُرُطاً	اَتے اُنھاں نال دِلّ لائی رَکھ جھڑے آپنڑیں رَبّ کنوں سویرے تے شام کُوں وِی دُعائیں مَنگدے رَہندِن، اِیہے اُوندی رَضا چَہندِن اَتے آپنڑیں دِید اُنھاں کنوں بے پاسے نہ پھیر، (پھیریسیں تاں) دُنیاوی زندگی دِی زیب زینت دَا اِرادہ تھی ویسی آ، اَتے اُوں شَخص دا آکھیا وِی نہ مَنّیں، جِیندے دِلّ کُوں اَساں اَپنڑیں یاد کنوں غافِل کر چھوڑے، اَتے او اَپنڑیاں خواہشاں اُتے چَلدا وَدّے اَتے اُوندا معاملہ اَصلوں حد کنوں

وَدھ چِلکیئے (۲۸)۔		
اَتے آکھ ڈے جو تُہاڈے رَبّ کنوں حق آ گئے، بَس جِہڑا چَھوے ایندے اُتے اِیمان گھِن آوے، اَتے جِہڑا چَھوے ایندا اِنکار کر ڈیوے، بیشک اَساں ظالم لوکاں کِیتے اِہجی بھا تیار کر رکّھی ہے، جیندیاں لمبیاں انھاں کوں گھیرا گھت گھِنسِن، اَتے او (پاݨیں کِیتے) فریاد کریسن، تاں انھاں دِی فریاد دا جواب اِہجے پَڑکدے، تل والے تیل وانگوں دے پاݨیں نال ڈِتا ویسے، جِہڑا مُنہ سَاڑ گھتیسی، اِیہ پیوݨ کِیتے بہُوں گندہ پاݨیں ہوسے اَتے انھاں دا ٹِکاݨاں وِی بہُوں بُرا ہوسے (۲۹)۔	وَقُلِ الْحَقُّ مِن رَّبِّكُمْ فَمَن شَاءَ فَلْيُؤْمِن وَمَن شَاءَ فَلْيَكْفُرْ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا وَإِن يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ بِئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا	.29
بیشک جِہڑے لوک اِیمان گھِن آئِن اَتے نیک کمّ وِی کریندے رِیہِن تاں اَساں چَنگے کمّ کرݨ والیاں دا اَجر اَصلُوں ضائع نِسے کریندے (۳۰)۔	إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا	.30
اِیہے لوک ہِن، جنھاں کِیتے ہمیشہ کِیتے (سَدا بہار) بہشتی باغ ہوسن جنھاں وِچ نہراں وہندیاں وَگدیاں پیاں ہوسن، اُوندے وِچ انھاں کوں سونے دے کنگݨ پَوائے ویسن، اَتے اَطلس تے دیبا جیہے (موٹے پتلے) ریشمی سادے کپڑے پَوائے ویسن، اُچّے تخت تے تکیئے دی ٹیک لا تے بیٹھے ہوسن، اِیہ بہُوں وَدّھایا اَجر (ثواب) ہے، اَتے بہُوں سوہݨاں ٹِکاݨاں ہے (۳۱)۔	أُولَٰئِكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِّن سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَّكِئِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ نِعْمَ الثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا	.31
اَتے (اَے رسول) انھاں کوں مثال دے طور تے انھاں ڈُوں شخصاں دا حال ڈَسا، جنھاں وِچوں ہِک کوں اَساں اَنگوراں دے ڈُوں باغ ڈِتے، اَتے اُنھاں دے بَاہروں باہروں کھجّیاں دا لوڑھا جیہا جما ڈِتا ہا، تے اَساں انھاں ڈوہائیں وِچ رَڑھ پیدا کر ڈِتی (۳۲)۔	وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا رَّجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَابٍ وَحَفَفْنَاهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَرْعًا	.32

33.	كِلْتَا الْجَنَّتَيْنِ آتَتْ أُكُلَهَا وَلَمْ تَظْلِم مِّنْهُ شَيْئاً وَفَجَّرْنَا خِلالَهُمَا نَهَراً	ڈُوہائیں باغاں کُوں ٻہُوں پَھل لگدے ہَن، تے انھاں کُوں پَھل پُھل لگّݨ وِچ کوئی کمی نہ آندی ہَئی، اَتے انھاں ڈُوہائیں وِچ ہِک نہر وِی جاری کر ݙِتّی ہَئی (۳۳)۔
34.	وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ فَقَالَ لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَنَا أَكْثَرُ مِنكَ مَالاً وَأَعَزُّ نَفَراً	اَتے اُوکوں اُنھاں دا چنڳا بَھلا پَھل (نفع) مِلدا رہندا ہا ٻَس (ہِک واری) اُوں آپݨیں یار کُوں آکھیا، جِہڑا جو اُوندے نال بحثا بحثی کریندا ٻیٹھا ہاَ، جو مَیں تَیں کنُوں مال وِچ وِی زیادہ ہاَں تے بندیاں دِی نفری سانگوں عِزّت وِچ وِی وَدّھ ہاَں (۳٤)۔
35.	وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ قَالَ مَآ أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَـٰذِهِ أَبَداً	(اِیہ آکھ تے) او آپݨیں باغ وِچ وَڑ ڳیا او آپݨیں آپ کِیتے ظالم تِھی ڳیا ہا، کِیُوں جو اُوں آکھ ݙِتا، جو مَیں تاں گُمان وِی نھیں کریندا، جو اِیہ باغ کݙائیں اُجڑ ویسی (۳۵)۔
36.	وَمَآ أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِن رُّدِدتُّ إِلَىٰ رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْراً مِّنْهَا مُنْقَلَباً	اَتے مَیں اِیں ڳالھ تے وِی شَک کریندا جو کݙائیں قیامت دِی گھڑی وِی سِر تے آویسی، اَتے جیکر میکوں آپݨیں رَبّ دو وَلّچݨاں پیا، تاں وِی میکُوں اُتّھاں وَنّج رہݨ دا اِیں کنُوں وِی چنڳا ٹِکاݨاں مِل ویسے (۳٦)۔
37.	قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ مِن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّاكَ رَجُلاً	تاں اُوندے اُوں یار آکھیا، جِیندے نال ڳالھیں کریندا ہا، جو کیا تُوں اُوں ہَستی دا اِنکار کریندیں، جَیں تیکُوں پہلے مِٹّی وِچُوں وَل نُطفے کنُوں پَیدا کِیتے تے وَل ٹھِیک ٹھاک جُوان بݨا کھڑائے (۳۷)۔
38.	لَّـٰكِنَّ هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلاَ أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَداً	پَر مَیں تاں اِیہو کُجھ اَکھیساں جو اِیہو اَللہ تاں ہے میݙے پالݨ والا، اَتے مَیں کہیں ٻئے کُوں آپݨیں رَبّ دَا شریک نھیں بݨیندا (۳۸)۔
39.	وَلَوْلآ إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَآءَ اللَّهُ لاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّهِ إِن تَرَنِ أَنَاْ أَقَلَّ مِنكَ مَالاً وَوَلَداً	بَھلا ݙَسا جو جِہڑے ویلے تُوں آپݨیں باغ وِچ داخِل تِھیا ہاوِیں، تاں اِیں کِیُوں نہ آکھیا ہاوی جو جِہڑا کُجھ اَللہ چَاہسی تِھیسے (ماشاء اللہ) اَللہ کنُوں سِوا کہیں کُوں کوئی طاقت حاصل کائے نھیں (لا قُوّۃ اِلّا بِاللہ) جِہڑے ویلے جو تَیں میکُوں ݙِٹھا ہاَ، جو مَیں تَیں کنُوں گھٹ ہاَں، مال وِچ وِی تے آل

		اُولادوِچ وی (۳۹)۔
.40	فعسَىٰ رَبِّي أَن يُؤْتِيَنِ خَيْراً مِّن جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَاناً مِّنَ السَّمَآءِ فَتُصْبِحَ صَعِيداً زَلَقاً	وَت وِی اِیہ تھی سگدے، جو میڈا رَبّ میکوں تیڈے باغ کنوں وِی چنگا (باغ) بخش کر ڈیوے، اَتے تیڈے باغ اُتے اَسمان کنوں کوئی آفت بھیج ڈیوے تے او صفن صفا میدان تھی وَنجے (۴۰)۔
.41	أَوْ يُصْبِحَ مَآؤُهَا غَوْراً فَلَن تَسْتَطِيعَ لَهُ طَلَباً	یا اُوندا (نہردا) پاݨی اَصلوں سُک وَنجے تے توں اُوکوں ولا گھن وِی نہ آ سگیں (۴۱)۔
.42	وَأُحِيطَ بِثَمَرِهِ فَأَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلَىٰ مَآ أَنْفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَٰلَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّي أَحَداً	پَس اُوندے سارے پھلاں کوں کہیں آفت وَلھیٹ گھدا، پَس اوں جھڑا کُجھ مال اُندے اُتے خرچ کیتا ہویا ہا اُوندے اُتے ہتھ ملیندا رہ گیا، تے (اَنگوراں دِیاں) وَلھیں اَپݨیاں ڈھاریاں اُتے سَڑیاں سُکیاں ڈٹھیاں پیاں ہَن (اِیہ سَب کُجھ ڈیکھ تے) آکھیُس اَفسوس جو مَیں کہیں ہِک کُوں وِی اَپݨیں رَبّ دا شریک نہ بݨیندا (۴۲)۔
.43	وَلَمْ تَكُن لَّهُ فِئَةٌ يَنصُرُونَهُ مِن دُونِ اللهِ وَمَا كَانَ مُنْتَصِراً	اَتے کوئی جماعت وِی اللہ کنوں سوا نہ ہَئی، جھڑی جو اُوندی مدد کریندی نہ آپ اِیں آفت دا مقابلہ کر سگیا (۴۳)۔
.44	هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلهِ الْحَقِّ هُوَ خَيْرٌ ثَوَاباً وَخَيْرٌ عُقْباً	اِتھاوں پتہ لگدے جو ساری کارسازی خُدائے بَرحق دے ہَتھ وِچ ہے، اُوندی طرفوں ڈِتا، ثواب وِی بہوں چنگا ہے، تے اُوندا ڈیکھایا انجام وِی! (۴۴)۔
.45	وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَآءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيماً تَذْرُوهُ الرِّيَاحُ وَكَانَ اللهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِراً	اَتے (اَے رسول) انھاں کُوں دُنیاوی زندگی دِی مثال اِیہ ڈِے جو اَساں اَسمان کنوں پاݨی وَسیندے ہَیں، زمین دِی پیداوار اُوکوں چُوپ تے گھاٹی تھی ویندی ہے، پَر آخر وِچ او تیلی تیلی تے بھُوں تھی ویندی ہے، جیکوں ہوائیں اُڈائی وَدِیاں ہوندِن، اِیں طرح اللہ تاں ہَر شئے اُتے پُوری قدرت رَکھیندے (۴۵)۔
.46	الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا	مال متال تے پُتر تاں دُنیاوِی زندگی دِی عارضی رونق ہِن، پَر اَصل وِچ

	وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَاباً وَخَيْرٌ أَمَلاً	تاں نیکیاں باقی رَہݨ والیاں ہِن، تیڈے رَبّ دے نزدیک او بَہوں چنگے ثواب دے ڈِا دیاں ہِن، اَتے ساریاں آساں اُمیداں رَکھݨ دے ڈِا دیاں ہن (٤٦)۔
47.	وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى الْأَرْضَ بَارِزَةً وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَداً	اَتے جِہڑے ڈِینہ اَساں پہاڑاں کُوں سوریسوں ہٹیسُوں، اَتے توں زمین کُوں صفن صفا ڈیکھسیں، اَتے اَساں انہاں لوکاں کُوں کَٹھا کر گھنسُوں، بَس انہاں وِچوں کہیں ہِک کُوں وِی نہ چھوڑیسوں (٤٧)۔
48.	وَعُرِضُوا عَلَىٰ رَبِّكَ صَفّاً لَّقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ زَعَمْتُمْ أَلَّن نَّجْعَلَ لَكُم مَّوْعِداً	اَتے انہاں کُوں قطاراں بنا تے تیڈے رَبّ دے رُوبرو پیش کیتا ویسے، (آکھیا ویسے) جو تُساں اَساڈے کولھ اُووِیں آگیُوے جیویں اَساں تُہاکوں پہلی واری پیدا کیتا ہا، بلکہ تُہاکوں تاں گھمنڈ ہا، جو اَساں تُہاڈے اُتے کہیں وعدے وعید دا وقت وِی نہ آنیسوں (٤٨)۔
49.	وَوُضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَا لِهَٰذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِراً وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَداً	وَل (عَملاں والی) کِتاب کھول تے رَکھی ویسی، تاں مُجرماں گُنہگاراں کُوں ڈیکھسو! جو جِہڑا کُجھ اُوندے وِچ لِکھیا ہوئے اُوں کنُوں ڈر ویسِن اَتے آکھیسن ہائے شامت اَساڈی! ایندے وِچ تاں نہ کوئی چھوٹی گالھ چھوڑی گئی ہے، تے نہ کوئی وَڈی! بَس انہاں کُوں تاں (ایندے وِچ) دَرج کر گھدا گئے، اَتے جِہڑے جِہڑے عَمل کِیتے ہانے، او سامٹیں آویسِن، اَتے تیڈا رَبّ کہیں ہِک تے وِی ظُلم نہیں کریندا (٤٩)۔
50.	وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلاً	اَتے جِڈاں اَساں فرشتیاں کُوں آکھیا، جو آدم کُوں سجدہ کرو، تاں اِبلیس دے سِوا ساریاں سَجدہ کیتا، او جِناں وِچوں ہا، بَس اُوں آپٹیں رَبّ دے حُکم دی نافرمانی چا کیتی، کیا تُساں میڈی بجائے اُوکوں تے اُوندی اولاد (چیلیاں چانٹیاں) کُوں آپٹاں یار و مددگار بݨیندو حالانکہ او تُہاڈے دُشمن ہِن، ظالماں کِیتے اللہ دی یاری نال اِیہ اَدل بدل بَہوں گندہ ہے (٥٠)۔

.51	مَّآأَشْهَدتُّهُمْ خَلْقَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَلاَ خَلْقَ أَنفُسِهِمْ وَمَا كُنتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلِّينَ عَضُداً	مَیں نہ تاں اُنھاں کُوں اَسماناں تے زمین کُوں پیدا کرݨ ویلے سَڈ کھڑیا ہا، اَتے نہ خود انھاں دے پیدا کرݨ ویلے ! اَتے مَیں اِیہو جیہا نہ ہَم جو گُمراہ کرݨ والیاں کُوں آپݨاں بانہہ بیلی بݨیندا (۵۱)۔
.52	وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَآئِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُم مَّوْبِقاً	اَتے جِہڑے ڈِینہہ (اَللہ) اَکھیسے جو سَڈ آؤو میݙے نال شریک بݨائے ہوئیاں کُوں جِنھاں دا تُہاکُوں زُعم (دعویٰ) ہا، او اُنھاں کُوں سڈیسن، پَر او اُنھاں کُوں کوئی جواب نہ ݙیسن اَتے اَساں انھاں کِیتے ہلاکت دا) بݨایا ہوئے (۵۲)۔ ہِکو چَا (ہلاکت دا)
.53	وَرَأَى الْمُجْرِمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا أَنَّهُمْ مُّوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرِفاً	اَتے گُنہگار (دوزخ دی) بھا کُوں ݙیکھسِن، تاں پَتہ لگیسنے جو او اَصلُوں ایندے وِچ سَٹیے وَنجݨ والے ہِن، اَتے او اِیں کنُوں بَچّ وَنجݨ دا کوئی راہ وِی نہ لَبھ سَگیسِن (۵۳)۔
.54	وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِن كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ الإِنسَانُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلاً	اَتے اَساں اِیں قرآن وِچ لوکاں کِیتے طرح طرح نال ہَرہِک مِثال کُوں بیان کر ݙِتا ہے پر انسان ݙھیر ساریاں معاملیاں وِچ جھیڑے گھتݨ والا ہے (۵٤)۔
.55	وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَن يُؤْمِنُوا إِذْ جَآءَهُمُ الْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلاَّ أَن تَأْتِيَهُمْ سُنَّةُ الأَوَّلِينَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلاً	اَتے لوکاں کُوں کِہڑی شَئے مَنع کِیتا ہَا ایمان گِھن آوݨ کنُوں اَتے آپݨیں رَبّ کنُوں بخشش مَنگݨ کنُوں جِڈاں جو انھاں کولھ ہدایت وِی پُج گئی ہَئی، او تاں چَہندے ہَن جو، انھاں نال وِی پہلے دِیاں قوماں والا معاملہ کِیتا وَنجے یا وَت اُنھاں دے سامݨیں عذاب گِھن آیا وَنجے (۵۵)۔
.56	وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلاَّ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَيُجَادِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَمَا أُنذِرُوا هُزُواً	اَتے اَساں رَسُولاں کُوں نھیں بھیجیندے سِوائے ایندے جو او لوکاں کُوں خوشخبری سُݨاوِن تے عذاب کنُوں وِی ݙَراوِن، اَتے جِنھاں لوکاں کُفر اِختیار کِیتا ہوئے او باطِل (کوڑ) دے حربیاں (ہتھیاراں) دے زور تے لڑدے جھگڑدے رَہندِن، تاں جو اِیں طرح او حق کنُوں تھڑکا گِھنّن اَتے اَساݙیاں آیاتاں اَتے جِہڑی شَئے نال اِنھاں کُوں ݙرایا

		گئے اُوندے اُتے کِھلّاں (مخول) کرِن (٥٦)۔
57.	وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْراً وَإِن تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ فَلَن يَهْتَدُوا إِذاً أَبَداً	اَتے اُوں کنُوں زیادہ ظالم کونڑ ہے جیکُوں اُوندے رَبّ دِیاں آیاتاں نال سَمجھایا وَنّجے، پَر او انھاں کنُوں مُنّہ پھیر ِگھنّے اَتے جِہڑا کُجھ آپڑیاں ہَتّھاں نال اَگُوں ِکیتے بھیج چُکیا ہے (اُوندے بُرے انجام کُوں) وِسار ڈِیوے، بیشک اَساں اُنھاں دے دِلّاں اُتے پَردے سَٹ ڈِتن، تاں جو او اِیکُوں (قرآن کُوں) سَمجھ نہ سَگِن، اَتے انھاں دے کنّاں وِچ بُوڑ گھٹ ڈِتے، اَتے جیکر تُوں انھاں کُوں ہدایت والے پاسے لِتنا ِکیُوں نہ سَڈیں پِیا، او کڈِائیں وِی ہدایت والے پاسے نہ آسِن (٥٧)۔
58.	وَرَبُّكَ الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ لَوْ يُؤَاخِذُهُم بِمَا كَسَبُوا لَعَجَّلَ لَهُمُ الْعَذَابَ بَل لَّهُم مَّوْعِدٌ لَّن يَجِدُوا مِن دُونِهِ مَوْئِلاً	اَتے تیڈا رَبّ بخشنڑ ہار ہے، بَہُوں رحمت بھیجنڑ والا ہے جیکر او اُنھاں کُوں پکڑیندا بہ سَبب اُوندے جِہڑا کُجھ او کماندے وَدِن، تاں جلدی اُنھاں اُتے عذاب بھیج ڈِیندا، پَر انھاں ِکیتے ہِک وقت دا وَعدہ ِکیتا ہوئے (جِیندے بعد) عذاب کنُوں بچَنڑ ِکیتے کوئی پَناہ دِی جاء نہ لَبھ سَگِسن (٥٨)۔
59.	وَتِلْكَ الْقُرَىٰ أَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِم مَّوْعِداً	اِیہ او وَستِیاں ہِن جِنھاں کُوں اَساں برباد کر ڈِتے، جَڈاں جو انھاں ظلم ِکیتا اَتے انھاں دے تباہ کر ڈِیونڑ دا ہِک وقت وِی مُقرر ِکیتا ہوئیا ہے (٥٩)۔
60.	وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِفَتَاهُ لَا أَبْرَحُ حَتَّىٰ أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُباً	اَتے مُوسیٰ آپڑیں بیلی کُوں آکھیا جو مَیں اَصلُوں نہ رُکساں جے توڑیں جو مَیں ڈُوں دَریاواں دے ہِک بیئے نال مِلنڑ دِی جاء تے نہ پُج ویساں، چاہے میکُوں کئی سال ٹُرناں وِی ِکیُوں نہ پُووے (٦٠)۔
61.	فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَباً	پَس جَڈاں او ڈُوں دَریاواں دے ہِک بے نال مِلنڑ والی جاء تے وَنّج پُجّے تاں اُتھاں آپڑیں مَچّھی کُوں بھل گئے، تے او مَچّھی دَریا وِچ سُرنگ وانگ آپڑاں رَاہ بَڑا تے ٹُر گئی (٦١)۔

.62	فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَاهُ آتِنَا غَدَاءَنَا لَقَدْ لَقِينَا مِن سَفَرِنَا هَٰذَا نَصَباً	پَس جڈاں اَگُوں تے کُجھ پَندھ کر گئے تاں مُوسیٰ آپݨیں بیلی کُوں آکھیا، میکوں میڈا کھاݨاں چا ڈے، اَصل وِچ مَیں ایں سفر وِچ ٻہُوں تھک گیاں (٦٢)۔
.63	قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْحُوتَ وَمَا أَنْسَانِيهُ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَباً	بیلی آکھیا، کیا تُساں ݙِٹھا نہ ہَا، جو جڈاں اَساں (لمبے چوڑے) پتھر کولھ آرام کیتا ہَاسے، تاں مَیں مچّھی اُتھائیں بُھل آیا ہَم، اَتے میکوں کہیں ٻئے نھیں بھلوایا، سِوائے شیطان دے، جو مَیں اُوں (مچّھی) دے متعلق تُہاکوں ݙَساواں ہَا، اَتے او دَریا وِچ ہِک عجب جیہے طریقے نال وَڑ گئی ہَئی (٦٣)۔
.64	قَالَ ذَٰلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ فَارْتَدَّا عَلَىٰ آثَارِهِمَا قَصَصاً	مُوسیٰ آکھیا، اُوہا تاں جاء ہَئی، جیکوں اَساں لَبھدے وَدّے ہاسے، پس او ݙوہائیں پچھلے پیریں اُوں جاء تے وَل آئے (٦٤)۔
.65	فَوَجَدَا عَبْداً مِّنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِّنْ عِندِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِن لَّدُنَّا عِلْماً	اُتھاں اَساڈے ٻانھیاں وِچوں ہِک ٻانھے کُوں ملئے، جیکوں اَساں آپݨیں طرفوں رحمت بخشی ہوئی ہَئی، اَتے اُوکوں آپݨیں طرفوں ہِک علم وِی سِکھایا ہویا ہَا (٦٥)۔
.66	قَالَ لَهُ مُوسَىٰ هَلْ أَتَّبِعُكَ عَلَىٰ أَن تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْداً	مُوسیٰ اُوکوں آکھیا، کیا مَیں تیݙے نال رَہ سگداں، تاں جو تُوں میکوں اَپݨیں علم وِچوں او اُچّیاں ڳالھیں سِکھا ݙیویں، جھڑیاں تُہاکوں سِکھائیاں ڳیاں ہِن (٦٦)۔
.67	قَالَ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْراً	اُوں آکھیا، جو اِیہ حقیقت ہے، جو تیݙے وِچ اِتّی ہِمّت کائے نھیں، جو تُوں میݙے نال صبر کرتے رَہ سَہ سَکیں (٦٧)۔
.68	وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ خُبْراً	اَتے تُوں کیویں اُوں ڳالھ تے صبر کر سگدیں جیندی تیکوں خبر اِی کائے نھیں (٦٨)۔
.69	قَالَ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ صَابِراً وَلَا أَعْصِي لَكَ أَمْراً	مُوسیٰ آکھیا، تُوں میکوں اِنشاء اللہ صابر پیسیں، اَتے بیشک مَیں تیݙے حُکم دِی نافرمانی وِی نہ کریساں (٦٩)۔

اُوں آکھیا، جیکر تُوں میڈے نال رَہݨ چَہندیں تاں مَیں کنُوں کوئی ڳالھ نہ پُچھیسیں، جے توڑیں جو مَیں خود اُوندا ذِکرہ تیڈے نال نہ کراں (۷۰)۔	قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي عَن شَيْءٍ حَتَّىٰ أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا	70.
پَس ڈوہیں ٹُر پَئے، آخر او جڈاں ہِک بیڑی وِچ سوار تِھی ڳئے، تاں اُوں بیڑی دا ٹَنگ چا کڈھیا، مُوسیٰ آکھیا تیں ایندے وِچ ایں ڳالھوں ٹَنگ چا کڈھیے جو ایندے سواراں کُوں غرق کر ڈیویں، تحقیق تیں ایہ خراب کَم کِیتے (۷۱)۔	فَانطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا قَالَ أَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا	71.
اُوں آکھیا مَیں آکھیا نہ ہَم، جو بے شک تُوں میڈے نال رَہ تے صبر نہ کر سَڳسیں (۷۲)۔	قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا	72.
مُوسیٰ آکھیا، تُوں میکُوں سَزا نہ ڈے، مَیں بُھل پیاں، اَتے میڈے کہیں ڳالھ اُتے اِتّی سختی وِی نہ کِیتی کر (۷۳)۔	قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا	73.
وَل او ڈُوہائیں اَڳُوں تے ٹُرپیئے ایہ توڑیں جو (رَہ وِچ) ہِک چھوہر مِلیا، تاں اُوں شَخص اُوکُوں قتل کر چھوڑیا، مُوسیٰ آکھیا کیا تیں ہِک بے گُناہ چھوہر کُوں قتل نھیں کیتا، حالانکہ اُوں کوئی قتل نھیں کیتا ہویا، ضرور تیں بَہُوں گَندہ کَم کِیتے (۷٤)۔	فَانطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَقَتَلَهُ قَالَ أَقَتَلْتَ نَفْسًا زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ لَّقَدْ جِئْتَ شَيْئًا نُّكْرًا	74.

.75	قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَّكَ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْراً	اُوں آکھیا، جو کیا تیکوں آکھیا نہ ہَم، جو توں میڈے نال رَہ تے صَبر اصلوں نہ کر سگسیں (۷۵)۔
.76	قَالَ إِن سَأَلْتُكَ عَن شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلاَ تُصَاحِبْنِي قَدْ بَلَغْتَ مِن لَّدُنِّي عُذْراً	(مُوسیٰ) آکھیا، جو جیکر مَیں ایندے بعد کوئی ڳالھ تیں کنوں پچھّاں تاں میکوں آپݨیں نال نہ رَکھیں، کیوں جو تیں میڈی طرفوں دے عُذر بہانے ڈھیر سُݨ گھدّے ہِن (۷٦)۔
.77	فَانطَلَقَا حَتَّى إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا أَهْلَهَا فَأَبَوْا أَن يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَاراً يُرِيدُ أَنْ يَنقَضَّ فَأَقَامَهُ قَالَ لَوْ شِئْتَ لاَتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْراً	او ڈُوہیں وَل ٹُر پئے، ایہ توڑیں جو او ہِک وَستی دے لوکاں کولھ آئے تے اُنھاں کنوں کھاݨاں مَنگیا تاں اُنھاں مہمانی ڈیوݨ کنوں اِنکار کر چھوڑیا، وَل اُنھاں اُتھاں ہِک کَندھی ڈِٹھی، جھڑے جو ڈھہݨ تے ہَئی بَس اُوں ایکوں ٹھیک ٹھاک کر کھڑایا مُوسیٰ آکھیا، جو جیکر توں چہندا تاں ایندی مَزدوری گِھن سَگدا ہاویں (۷۷)۔
.78	قَالَ هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِع عَّلَيْهِ صَبْراً	اُوں آکھیا، بَس ہُݨ تیڈی میڈی سَنگت ختم ! پَر مَیں اِنھاں شَئیں دے متعلّق او بھید ڈَسا ڈینداں، جنھاں کیتے توں صَبر نھیوی کر سگیا (۷۸)۔
.79	أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسَاكِينَ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدتُّ أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُم مَّلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْباً	پیڑی جھڑی ہَئی او غریب لوکاں دی ہَئی، جھڑے دَریا وِچ آپݨیں روزی کیتے اُوکوں ٹھیلی رَکھدے ہَن، بَس میڈا ارادہ تھیا، جو مَیں اِیکوں عیب دار بݨا چھوڑاں، کیوں جو اُنھاں دے اَگوں دے عِلاقے دا ہِک بادشاہ اِہجا ہَئی جھڑا ہَر ہِک پیڑی کوں زبردستی کھَس گھندا ہا (۷۹)۔
.80	وَأَمَّا الْغُلاَمُ فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَا أَن يُرْهِقَهُمَا طُغْيَاناً وَكُفْراً	بیا ایہ جو اُوں نینگر دی ڳالھ ایہ ہے جو اُوندا پیو ماء ڈُوہائیں مومن ہَن اَساکوں خَدشہ تھیا جو او اُنھاں کوں آپݨیں سَرکشی تے کُفر وِچ نہ پھَسائی رَکھے (۸۰)۔
.81	فَأَرَدْنَا أَن يُبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْراً مِّنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رُحْماً	بَس اَساڈا دِل مَنگیا، جو اُنھاں دا رَبّ اُنھاں کوں اُوندے بَدلے اِہجا پُتر چا ڈیوے جھڑا اِخلاق (نیک نیتی) وِچ اُوں کنوں چنڳا اَتے رحم کرݨ وِچ اُوں کنوں وَدّھ ہووے (۸۱)۔

.82	وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنزٌ لَّهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحاً فَأَرَادَ رَبُّكَ أَن يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنزَهُمَا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ذَٰلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِع عَّلَيْهِ صَبْراً	اَتے جہڑی کَندھی ہَئی، او شہر دے ڈُوں یتیم نینگر چھوہراں دِی ہَئی، اَتے اُوندے تلّے اُنھاں ڈُوہائیں کِیتے خَزانہ پُوریا ہوئیا ہا، اَتے اُنھاں دا پیو بَہُوں نیک شخص ہا، بَس تیڈے رَبّ چاہیا، جو او اَپڑیں جوانی چڑھ آوِن، تاں وَل آپڑاں خزانہ کڈھ گھِنّن، اِیہ تیڈے رَبّ دِی طرفُوں ہِک رحمت ہَئی، اَتے مَیں اِیہ کَمّ اَپڑیں مَرضی نال نھیں کِیتے، ایہا کُجھ ہے حقیقت اُنھاں گالھیں دِی، جنھاں اُتے تیکوں صَبر کرڻ دِی توفیق حاصل نہ تھی سَگی (٨٢)۔
.83	وَيَسْأَلُونَكَ عَن ذِي الْقَرْنَيْنِ قُلْ سَأَتْلُوا عَلَيْكُم مِّنْهُ ذِكْراً	اَتے (اَے رسول) تَیں کُنُوں ذُوالقرنین دے متعلّق وِی پُچھدِن، آکھ جو مَیں اَجھو تُہاکُوں اُوندا کُجھ حال سُڻا ڈِینداں (٨٣)۔
.84	إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَآتَيْنَاهُ مِن كُلِّ شَيْءٍ سَبَباً	بیشک اَساں اُوکُوں زمین اُتے ہِک حکومت ڈِتی ہوئی ہَئی، اَتے اُوکُوں ہَر مطلب دا کافی سامان وِی ڈِتا ہوئیا ہا (٨٤)۔
.85	فَأَتْبَعَ سَبَباً	وَل او ہِک مطلب کِیتے ٹُرپیا (٨٥)۔
.86	حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِندَهَا قَوْماً قُلْنَا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ إِمَّا أَن تُعَذِّبَ وَإِمَّا أَن تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْناً	اِیہ توڑیں جو او سِجّھ لَہڻ والے پاسے دو پُج گیا تاں اُوکُوں ایویں نظریا جو او (سِجّھ) کہیں مَیلے چِکڑ پاڻیں دے چشمے وِچ لَہندا پئے، اُتھاں اُوندے نزدیک اُوکُوں ہِک قَوم مِلّی، اَساں اُوکُوں آکھیا، جو ذوالقرنین آں! انھاں کُوں چاہیں تاں ڈُکھ (عذاب) ڈِے یا انھاں نال کوئی بَھلائی والا سلوک اِختیار کر (٨٦)۔
.87	قَالَ أَمَّا مَن ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَاباً نُّكْراً	اُوں آکھیا جو جہڑے شخص ظُلم کیتا تاں مَیں اُوکُوں ضرور سَزا ڈِیساں، وَل جڈاں او آپڑیں رَبّ دو وَل ویسے، تاں او وِی اُوکُوں بَہُوں سخت عذاب ڈِیسے (٨٧)۔
.88	وَأَمَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحاً فَلَهُ جَزَاءً الْحُسْنَىٰ وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا	اَتے جہڑا کوئی اِیمان گِھن آیا، اَتے نیک عَمل کیتونس تاں بَس اُوندے کِیتے بَہُوں سوہڻاں اَجر (بدلہ) ہوسے، اَتے اَساں اُوندے معاملے وِچ

	يُسْراً	سوکھائی والی گالھ کریسوں (۸۸)۔
89.	ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَباً	وَل او ہِک پئے سَفر (ضروری مقصد) دو ٹُرپیا (۸۹)۔
90.	حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَّمْ نَجْعَل لَّهُم مِّن دُونِهَا سِتْراً	ایہ توڑیں جو او سِجّھ لَہِّن والے پاسے دو پُج گیا جتھاں سِجھ کُوں ہِک اِجھی قوم اُتےّ اُبھردا ڈِٹّھا، جِیندے کِیتے اَساں سِجّھ دے ڈُوجھے پاسُوں کوئی اُوٹ (چھاں) نہ بنائی ہَئی (۹۰)۔
91.	كَذَٰلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْراً	ہِیں حال وِچ اُوں (قوم کُوں) چھوڑ ڈِتا، ذوالقرنین دے سامنْیں جھڑا مَقصد ہا (۹۱)۔
92.	ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَباً	اَساکُوں اُوندی پُوری خَبر ہَئی (۹۲)۔
93.	حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِن دُونِهِمَا قَوْماً لَّا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلاً	وَل او ہِک پئے پاسے ٹُرپیا، ایہ توڑیں جو اُوڈُوں پہاڑاں دِیاں کَندھیاں دے درمیان وَنّج کھڑا تاں اُتھاں اُوکُوں ہِک اِجھی قوم ٹکری، جھڑی جو اُوندی کہیں گالھ کُوں سَمجھ وِی نہ سَگدی ہَئی (۹۳)۔
94.	قَالُوا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجاً عَلَىٰ أَن تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدّاً	اُنھاں آکھیا، ذوالقرنین آں ! سَچّی گالھ ایہ ہے، جو یاجُوج تے ماجُوج اِیں زمین اُتے فَساد مچائی رَکھدِن، وَل کیا اَساں تیکوں اِیں کَم کِیتے محصول (چندہ وَغیرہ) کٹّھا کر ڈیووں، تاں جو توں اَساڈے تے اُنھاں دے اَدّھ وِچ ہِک کَندھی تیار کر ڈِے (۹٤)۔
95.	قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْماً	اُوں آکھیا، جو کُجھ میڈے رَبّ میڈے اِختیار وِچ ڈِتا ہوئے او میڈے کِیتے سَئے ہے، تُساں بَس میکوں زور والے بَندیاں دی مَدد چا ڈِیوو، مَیں تُہاڈے تے اُنھاں دے درمیان ہِک تکڑی کَندھی کھڑی کر کھڑینداں (۹۵)۔
96.	آتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انفُخُوا حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَاراً قَالَ آتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْراً	تُساں میڈے کولھ لُوہے دِیاں چادراں گِھن آوَ، بَس اُوں ڈُوہائیں پہاڑاں دے اَدّھ وِچ والے حِصّے کُوں بَند کر گھدا تاں آکھیُس جو اِیکوں (بَھانال) بَکھاوَ اِیں طرح اُوکُوں بھا وانگوں رَتا لال کر گھدا گیا تاں

		آکھیُس جو ہُݨ میڈے کولھ پگھریا ہوئیا ترانّما گِھن آؤ تاں جو مَیں اِیندے اُتّے وِیٹ چھوڑاں (٩٦)۔
97.	فَمَا اسْطَاعُوٓا أَن يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا	وَل انھاں وِچ طاقت نہ ہَئی جو اِیندے اُتّے چَڑھ سگِن، اَتے نہ اِیہ طاقت ہَئی جو اِیندے وِچُوں گلاّ کڈھ سگِن (٩٧)۔
98.	قَالَ هَٰذَا رَحْمَةٌ مِّن رَّبِّي فَإِذَا جَآءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّآءَ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا	اُوں آکھیا، اِیہ میڈے رَبّ دِی طرفُوں ہِک رَحمت ہے جَڈاں میڈے رَبّ دا وَعدہ پُورا تِھیوݨاں ہوسی تاں او اِیکوں زمین برابر کرڈیسے اَتے میڈے رَبّ دا وَعدہ بالکل سَچّا ہے (٩٨)۔
99.	وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا	اَتے اُوں ڈینہ اَساں اُنھاں دے بعض لوکاں کُوں بعضیاں وِچ سِیڑھیاں وانگوں رَل مِل وَنّجݨ کِیتے چھوڑڈیسُوں، اَتے صُور (سَنکھ) پُھوکیا ویسے بَس اَساں اُنھاں ساریاں کُوں کَٹھّا کر گِھنسُوں (٩٩)۔
100.	وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِّلْكَافِرِينَ عَرْضًا	اَتے اُوں ڈینہ اَساں دَوزخ کُوں کافراں دے سامݨیں آکھڑیسُوں (١٠٠)۔
101.	الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَآءٍ عَن ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا	اُنھاں لوکاں دِیاں اَکّھیں تے تاں میڈے ذِکر کنُوں پَردہ پِیا ہوئیا ہاَ، اَتے نہ او کُجھ سُݨݨ کِیتے تیّار ہِن (١٠١)۔
102.	أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوٓا أَن يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِن دُونِيٓ أَوْلِيَآءَ إِنَّآ أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا	کیا جِنھاں کُفر اِختیار کِیتا ہوئے اِیہو گُمان کریندِن جو او اَساڈیاں بندیاں کُوں مَیں کنُوں اَنّج آپݨاں کارساز (مَددگار) بݨا گِھنسِن، بیشک اَساں تاں کافراں دِی مہمانی کِیتے دَوزخ تیّار کِیتی ہوئی ہے (١٠٢)۔
103.	قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُم بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا	(اَے رسول) آکھ ڈے جو مَیں تُہاکُوں ڈَسا ڈیواں جو کِہڑے لوک عَملاں دے لحاظ نال بہُوں گھاٹے وِچ ہِن (١٠٣)۔
104.	الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا	اِیہ او ہِن، جِنھاں دِیاں کوششاں تے محنتاں دُنیاوی زِندگی وِچ ضائع تِھی تے رہ گئِن اَتے او سَمجھدے رِیہن جو او دَراَصل چنگے کمّ کریندے وَدّے ہِن (١٠٤)۔

.105	أُوْلَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزْناً	اِیہے او لوک ہِن جنھاں آپڻیں رَبّ دِیاں آیاتاں کنُوں اِنکار کِیتے اَتے اُوندے اَگُوں پیش تھیوݨ کُوں وِی نَھیں مَنیا، بَس او اَپْنْیاں عَملاں کُوں غارت کر گھڑِن، اِیں حَد تئیں جو قیامت دے ڈِینہ اُنھاں کِیتے انھاں عَملاں دَا کوئی وَزن وِی نہ سمجھسُوں (۱۰۵)۔
.106	ذَلِكَ جَزَاؤُهُمْ جَهَنَّمُ بِمَا كَفَرُوا وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُواً	اُنھاں دِی جَزا (بدلہ) اِیہا دوزخ اِی ہے اِیں ڳالھ دے بدلے جو اُنھاں کُفر اِختیار کِیتا ہا، اَتے اَساڈِیاں آیاتاں، اَتے اَساڈِے رَسُولاں کُوں مَذاق سمجھ گھِدا ہا نے (۱۰۶)۔
.107	إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلاً	بیشک جِھڑے لوک اِیمان گِھن آئے تے اُنھاں نیک عَمل کِیتے تاں اُنھاں دِی مہمانی کِیتے بَہشتی باغ ہوسِن (۱۰۷)۔
.108	خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلاً	اِیہ اُنھاں وِچ ہمیش رَہسِن، اَتے اُتھوں کہیں بئی جاء وَنڄݨ دَا رُوح وِی نہ کریسے نے (۱۰۸)۔
.109	قُل لَّوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَاداً لِّكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَن تَنفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَداً	(اَے رسول) آکھ ڈِے، جو جیکر سَمندر مَس بَݨ وَنڄے تاں جو مَیں اَپڻیں رَبّ دِیاں ڳالھیں لِکھ سَڳاں، تاں وِی سَمندر مُک ویسے اِیں کنُوں پہلے جو مَیں آپڻیں رَبّ دِیاں ڳالھیں مُکا سَڳاں، توڑے جو اُوں وانگوں ہِک بِیا (سمندر) وِی اُوندی مَدد کِیتے کِیوں نہ گِھن آواں (۱۰۹)۔
.110	قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَمَن كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلاً صَالِحاً وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَداً	آکھ ڈِے، جو بیشک مَیں تاں تُہاڈِے وانگیں بَشر اِی ہاں، بَس میڈِے کولھ وَحی آندی ہے، (اِیں ڳالھ دِی) جو تُہاڈا اُوہو ہِکّو معبود ہے، بَس جِھڑا کوئی آپڻیں رَبّ دِی مُلاقات دِی خواہش رَکھیندے تاں اُوکُوں نیک عَمل کرݨیں چاہیدے ہِن، اَتے اَپڻیں رَبّ دِی عبادت وِچ بئے کہیں ہِک کُوں وِی شریک نہ کرے (۱۱۰)۔

19- سورۃ مریم

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جِہڑا بہُوں مہربان تے رحمت بھیجݨ والا ہے
.1	كٓهٰيٰـعٓـصٓ	کھٰیٰعٓصٓ، (١)۔
.2	ذِكۡرُ رَحۡمَتِ رَبِّكَ عَبۡدَهٗ زَكَرِيَّآ	اِیہ زکریا اُتے تیڈے رَبّ دِی کیتی ہوئی رحمت والا بیان ہے (٢)۔
.3	إِذۡ نَادٰى رَبَّهٗ نِدَآءً خَفِيًّا	جَڈاں اُوں اَپݨیں رَبّ کُوں ہُولے ہُولے سَڈیا (٣)۔
.4	قَالَ رَبِّ إِنِّيۡ وَهَنَ الۡعَظۡمُ مِنِّيۡ وَاشۡتَعَلَ الرَّأۡسُ شَيۡبًا وَّلَمۡ أَكُنۢ بِدُعَآئِكَ رَبِّ شَقِيًّا	آکھیُس جو میڈے رَبّ آ ! میڈیاں ہڈیاں کمزور تھی گئین اَتے بُڈھیپے کنُوں میڈے سِر دے چِٹّے وال بَجّھݨ لگ پیئن، اَتے میڈے رَبّ آ ! مَیں تَیں کنُوں مَنّگ تے کڈاہیں خالی ہَتّھ نھیں وَلیا (٤)۔
.5	وَإِنِّيۡ خِفۡتُ الۡمَوَالِيَ مِنۡ وَّرَآءِيۡ وَكَانَتِ امۡرَأَتِيۡ عَاقِرًا فَهَبۡ لِيۡ مِنۡ لَّدُنۡكَ وَلِيًّا	اَتے مَیں آپݨیاں وَلی وارثاں (دِیاں بُرائیاں) کنُوں ڈَردا ہاں، اَتے میڈی ذال سَنڈھ ہے، بَس میکوں خاص کر آپݨیں طرفوں ہِک وارث چا بَخش (٥)۔
.6	يَّرِثُنِيۡ وَيَرِثُ مِنۡ اٰلِ يَعۡقُوۡبَ وَاجۡعَلۡهُ رَبِّ رَضِيًّا	جِہڑا میڈا وارث وِی بݨے، تے یعقوب دِی اَولاد دا وِی، اَتے میڈے رَبّ آ ! اُوکوں خُود آپݨیں رَضا تے چَلݨ والا بݨاویں (٦)۔
.7	يٰزَكَرِيَّآ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلٰمِ ۨاسۡمُهٗ يَحۡيٰى لَمۡ نَجۡعَلۡ لَّهٗ مِنۡ قَبۡلُ سَمِيًّا	اَے زکریا ! بیشک اَساں تیکوں ہِک چھوہَر دِی خوشخبری ڈِیندُوں، اُوندا ناں یَحییٰ ہوسی، اَساں اُوں کنُوں پہلے اِیں ناں والا کوئی شَخص پَیدا نھیں کِیتا (٧)۔
.8	قَالَ رَبِّ أَنّٰى يَكُوۡنُ لِيۡ غُلٰمٌ وَّكَانَتِ امۡرَأَتِيۡ عَاقِرًا وَّقَدۡ بَلَغۡتُ مِنَ الۡكِبَرِ عِتِيًّا	اُوں آکھیا، میڈے رَبّ آ ! میکوں پُتر کِیویں ڈِھیسے؟ جَڈاں جو میڈی ذال سَنڈھ ہے، اَتے مَیں اَپݨیں بُڈھیپے دے آخیر توڑیں پُجیا وَدّاں (٨)۔

.9	قَالَ كَذَٰلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِن قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْئًا	آکھیا گیا جو، اِیویں ہُووݨیں، تیڈے رَبّ آکھیئے جو میڈے کِیتے اِیہ سَوکھا کم ہے، اَتے اِیں کنُوں پہلے تیکوں وِی تاں پَیدا کیتا ہَم، جَڈاں جو تُوں کُجھ وِی نہ ہاوَیں (٩)۔
.10	قَالَ رَبِّ اجْعَل لِّي آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا	اُوں آکھیا، میڈے رَبّ آ ! میکُوں اِیندی کوئی نِشانی ڈَسا، اُوں آکھیا تیڈے کِیتے نِشانی اِیہ ہے جو تُوں لوکاں نال تَرائے راتِیں تَئیں صَحیح سلامت ہُووَݨ تے وِی اَلا بُول نہ سَگسیں (١٠)۔
.11	فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ أَن سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا	وَل او اَپݨیں حُجرے وِچُوں باہر آپݨیں قَوم دو آیا، تاں اُنھاں کُوں سَمجھا سَمجُھو تے آکھیا جو صَبح شام اَللہ دے پاک ہُووَݨ کُوں بیان کیتی رَکّھو (١١)۔
.12	يَا يَحْيَىٰ خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَآتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا	پُتر یحییٰ ! میڈی کِتاب کُوں قابو پکڑی رَکّھ، اَتے اَساں اُوکُوں چُھڑپّے وِچ اِی دَانائی ڈے ڈِتی (١٢)۔
.13	وَحَنَانًا مِّن لَّدُنَّا وَزَكَاةً وَكَانَ تَقِيًّا	اَتے آپݨیں طرفُوں اُوکُوں تَرس کھاوَݨ تے پاکیزہ رَہوَݨ وِی سِکھا ڈِتا، اَتے او وَڈا پَرہیزگار بَݨیا (١٣)۔
.14	وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُن جَبَّارًا عَصِيًّا	اَتے اَپݨیں پِیوَ ماء نال چَنگا سلوک کرݨ والا ہا، اَتے مغریا ہوئیا تے نافرمان نہ ہا (١٤)۔
.15	وَسَلَامٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا	اَتے اُوندے اُتّے سَلامتی ہے اُوندے جَمَݨ والے ڈِینہ وِی، مَرَݨ والے ڈِینہ وِی، تے وَلا جِی اُٹھَݨ والے ڈِینہ وِی (١٥)۔
.16	وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ انتَبَذَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا	اَتے (اَے رسول) کِتاب وِچُوں مَریم دا حال وِی سُݨا جَڈاں جو او آپݨیاں لوکاں کنُوں اَنج تِھی تے سِجھ اُبھار دو ہِک جاء وَنج رَہی (١٦)۔
.17	فَاتَّخَذَتْ مِن دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا	اَتے اُوں اُنھّاں کنُوں آپݨیں آپ کُوں لُکا گِھدّا، بَس اَساں اُوندے کولھ آپݨاں رُوح (فرشتہ) بھیجا، جِہڑا جو اُوندے سامݨیں ہر لحاظ نال اِنسان بَݨ تے ظاہر تِھیا (١٧)۔

.18	قَالَتْ إِنِّىٓ أَعُوذُ بِٱلرَّحْمَٰنِ مِنكَ إِن كُنتَ تَقِيًّا	(مریم) آکھیا، ہر حالت وِچ مَیں تَیں کنُوں بہُوں مہربان رَبّ دِی پناہ منگدِی ہاں، جیکر توں پرہیزگار ہِیں تاں (ہَٹ وَنج) (۱۸)۔
.19	قَالَ إِنَّمَآ أَنَا۠ رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَٰمًا زَكِيًّا	اُوں آکھیا، یقین کر جو مَیں تیڈے رَبّ دا بھیجیا ہویاں، تیکوں ہِک نیک پاک پُتر (دِی اِطلاع) ڈیوݨ آیا ہاں (۱۹)۔
.20	قَالَتْ أَنَّىٰ يَكُونُ لِى غُلَٰمٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِى بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا	مَریم آکھیا، میڈا پُتر کِیویں جَم سگدے، کِیُوں جو میکوں کہیں بنی بَشر ہَتھ وِی نھیں لایا، اَتے مَیں کوئی بدکارِن وِی کائے نھیں (۲۰)۔
.21	قَالَ كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَىَّ هَيِّنٌ وَلِنَجْعَلَهُۥٓ ءَايَةً لِّلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِّنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَّقْضِيًّا	(فرشتے) آکھیا، اِیویں تھی تے رَہسی کِیُوں جو تیڈے رَبّ آکھئے جو میڈے کِیتے اِیہ بہُوں سَوکھا کمّ ہے، اِیں واسطے وِی جو اَساں اُوکوں لوکاں کِیتے ہِک نِشانی بݨاوݨ لگے ہَیں، اَتے اَپݨیں طرفوں ہِک رَحمت وِی اَتے اِیہ سَب کُجھ طَے تھی چُکیا ہے (۲۱)۔
.22	فَحَمَلَتْهُ فَٱنتَبَذَتْ بِهِۦ مَكَانًا قَصِيًّا	بَس اُوکوں اِیویں پیٹ تھی گیا، وَل او اُوں پیٹ نال ہِک پرو بھری جاء تے چلی گئی (۲۲)۔
.23	فَأَجَآءَهَا ٱلْمَخَاضُ إِلَىٰ جِذْعِ ٱلنَّخْلَةِ قَالَتْ يَٰلَيْتَنِى مِتُّ قَبْلَ هَٰذَا وَكُنتُ نَسْيًا مَّنسِيًّا	بَس اُوکوں ویاوݨ دِیاں پِیڑاں کھجّیاں دے مُنڈھ وِچ گھن آیاں، آکھݨ لگی خُدا تاں اِیویں چا کرے ہا جو مَیں اِیں گالھ کنوں پہلے اِی مَر ویندی، اَتے مَیں (ساریاں کُوں) اَصلُوں بُھل بُھلا ویندی (۲۳)۔
.24	فَنَادَىٰهَا مِن تَحْتِهَآ أَلَّا تَحْزَنِى قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا	بَس اُوں تلے کھڑیں ہوئیں مَریم کُوں سَڈ تے آکھیا، جو توں مُونجھی نہ تھی، تیڈے رَبّ تیڈے کنُوں جھلّی جاء تے ہِک چشمہ وَہا ڈِتے (۲٤)۔
.25	وَهُزِّىٓ إِلَيْكِ بِجِذْعِ ٱلنَّخْلَةِ تُسَٰقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا	اَتے توں کھجّی دا بوجھا پکڑ تے آپ دو ہِلا، تیڈے اُتے تازہ پکیاں پنڈُوں کِرپوسن (۲۵)۔
.26	فَكُلِى وَٱشْرَبِى وَقَرِّى عَيْنًا فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ ٱلْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِىٓ إِنِّى نَذَرْتُ لِلرَّحْمَٰنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ ٱلْيَوْمَ إِنسِيًّا	تُوں (پنڈُوں) کھا، اَتے (پاݨیں) پی، اَتے اکھیں ٹھار بَس جیکر کہیں بنی بشر کُوں (اِعتراض کریندا) ڈیکھیں، تاں آکھیں، جو بے شک مَیں بہُوں مہربان اللہ کِیتے روزے دِی نیت رَکھ گھدّی ہے، بَس مَیں اَج کہیں

		اِنسان نال وِی ڳالھ نہ کریساں (۲٦)۔
27.	فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئاً فَرِيّاً	وَل او (اُوں ٻال) کُوں چا تے اَپݨیں قوم دو گھن گئی، اُنھاں آکھیا اَے مَریم! تُوں تاں نویکلی شَئے چا آئی ہیں (۲۷)۔
28.	يَا أُخْتَ هَارُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ امْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ أُمُّكِ بَغِيّاً	ہارون دِی بھیݨ ہیں ! نہ تیڈا پیو کُوئی بُرا شَخص ہا، اَتے نہ تیڈی ما بد کردار ہَئی (۲۸)۔
29.	فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَن كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيّاً	(جواب وِچ) اُوں مَئی ٻال دو اِشارہ چا کیتا تاں او لوک آکھݨ لڳے، جو اَساں اِیندے نال کِیویں ڳالھ کروں، اِیہ تاں اَجݨ جھولی دا ٻال ہے (۲۹)۔
30.	قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَانِيَ الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيّاً	اُوں (ٻال) آکھیا، مَیں وِی اللہ دا بندہ ہاں ! اُوں میکوں کِتاب وِی ݙِتی ہے اَتے میکوں نبی وِی بݨایا ہِس (۳۰)۔
31.	وَجَعَلَنِي مُبَارَكاً أَيْنَ مَا كُنتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيّاً	اَتے میکوں، مَیں جِتھاں وِی ہُوواں برکتاں والا بݨایا ہِس، اُوں میکوں نماز پڑھݨ تے زکوٰۃ کڈھݨ دا حُکم کِیتا ہوئے جے توڑیں وِی مَیں جِیندا رَہواں (۳۱)۔
32.	وَبَرّاً بِوَالِدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّاراً شَقِيّاً	اَتے میکوں آپݨیں ماء نال چَنڳا سلوک کرݨ والا بݨایا ہِس، اَتے اُوں میکوں مَغریا ہویا تے بد بخت نھیں بݨایا (۳۲)۔
33.	وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدتُّ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيّاً	اَتے سلامتی ہے میڈے اُتے جِہڑے ݙِینہ مَیں جَمیا ہَم، اَتے جِہڑے ݙِینہ مَیں مَرساں، اَتے جِہڑے ݙِینہ میکوں وَلا جِیوا کھڑایا ویسی (۳۳)۔
34.	ذَٰلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ	اِیہو کُجھ ہا عیسیٰ پُتر مَریم دا ! اَتے اِیہا اَصل ڳالھ ہے جِیندے وِچ لوک شَک کریندے پَۓ ہِن (۳٤)۔
35.	مَا كَانَ لِلَّهِ أَن يَتَّخِذَ مِن وَلَدٍ سُبْحَانَهُ إِذَا قَضَىٰ أَمْراً فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ	اللہ دِی شان اِیندے وِچ کائے نھیں جو کہیں کُوں آپݨاں پُتر بݨاوے، او تاں (انھاں ڳالھیں کنُوں) پاک ہے، جݙاں وِی کوئی کَم چَھندے چھڑا اَکھیندے جو تِھی وَنڄ تے او تِھی ویندے (۳۵)۔

.36	وَإِنَّ اللهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ	اَتے بیشک اَللہ میڈا وِی پالَݨ ہَار ہے، تے تُہاڈا وِی ! بَس ہُوندی عِبادت کیتی کرو، اِیہُو سِدّھا رَاہ ہے (٣٦)۔
.37	فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِن بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِن مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ	پَر مختلف فِرقیاں آپس وِچ اِختلاف گَھت ڈِتّے، بَس بَہُوں خرابی تے بربادی ہے اُنھاں لوکاں دِی، جِنھاں نھیں مَنیا (قیامت والے) وڈے ڈِینہ دے آوَنّڄݨ کُوں (٣٧)۔
.38	أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُونَنَا لَٰكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ	تَڈاں او بَہُوں کُجھ سُݨ گِھنسِن تے ٹِھیک ٹِھیک ڈیکھ گِھنسِن، جِہڑے ڈِینہ جو اَساڈے کولھ آسِن، پَر اُوں ڈِینہ ظالم لوک کُھلّی گُمراہی وِچ ہوسِن (٣٨)۔
.39	وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ	اَتے اُنھاں کُوں اُوں پَچھتاوے والے ڈِینہ کنُوں ڈَرا، جَڈاں جو ہَر مُعاملہ چُکا ڈِتا ویسی، پَر اِیہ غفلت وِچ وَدِّن، اَتے اِیمان وِی نھیں اِیندے (٣٩)۔
.40	إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ	بیشک اَساں اِیں زمین دے ، اُتّے جو کُجھ اِیندے اُتّے ہِن ساریاں شَئیں دے وارث ہَیں، اَتے انھاں ساریّاں اَساں دو وَل آوݨیں (٤٠)۔
.41	وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَّبِيًّا	اَتے اِیں کِتاب وِچُوں اِبراہیم دا حال وِی ڈَسا، بیشک او بَہُوں سَچّا نبی ہا (٤١)۔
.42	إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنكَ شَيْئًا	اُوں آپݨیں پِیوٗ کُوں آکھیا، جو اَبّا ! تُوں اِہجی شَئے دِی بَندگی کِیُوں کریندیں جِہڑی جو نہ کُجھ سُݨ سَگدِی ہے تے نہ کُجھ ڈیکھ سَگدی ہے، اَتے نہ تیڈے کَہیں کَمّ آسَگدِی ہے (٤٢)۔
.43	يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا	میڈے پِیوٗ آ، بیشک میکُوں اِہجا عِلم مِلیا ہے جِہڑا تیکُوں نھیں ڈِتا گِیا، بَس تُوں میڈِی پَیروی چَا کر، مَیں تیکُوں سِدّھی رَاہ تے ٹُوریساں (٤٣)۔
.44	يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ	میڈے پِیوٗ آ، شیطان دِی بندگی نہ کِیتی کر، بیشک شیطان تاں آپݨیں

	كَانَ لِلرَّحْمَٰنِ عَصِيًّا	ٻہوں مہربان اللہ دا وی نافرمان ہے (٤٤)۔
.45	يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَن يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنَ الرَّحْمَٰنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا	میڈے پیو آ، میکوں ڈر ہے، جو کتھائیں تیکوں اپݨیں مہربان اللہ دا عذاب نہ آپکڑے، تے توں شیطان دا سنگتی نہ تھی ونڄیں (٤٥)۔
.46	قَالَ أَرَاغِبٌ أَنتَ عَنْ آلِهَتِي يَا إِبْرَاهِيمُ لَئِن لَّمْ تَنتَهِ لَأَرْجُمَنَّكَ وَاهْجُرْنِي مَلِيًّا	اوں آکھیا، ابراہیم آں !کیا توں میڈے معبوداں کنوں مُنہ پھریندیں جیکر توں ایں ڳالھ کنوں باز نہ آئیوں تاں میں تیکوں پتھر مار مار تے مار گھتیساں، بس توں میں کنوں ڈھیر مدت توڑیں پرے تھی ونڄ (٤٦)۔
.47	قَالَ سَلَامٌ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا	(ابراہیم) آکھیا، تیڈے اُتے سلامتی ہووے، بس میں تیڈے کیتے آپݨیں رب کنوں بخشش دی دعا منگساں بیشک او میڈے اُتے ٻہوں مہربان ہے (٤٧)۔
.48	وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُو رَبِّي عَسَىٰ أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا	اتے میں تُساں ساریاں کنوں اتے اللہ کنوں سوا جنھاں، کوں تُساں سڈیندے وے، انھاں کنوں ہک پاسے تھی ویندا، اتے آپݨیں رب کوں سڈیندا، توقع ہے جو میں آپݨیں رب کنوں دعا منگ تے خالی ہتھ نہ رہساں (٤٨)۔
.49	فَلَمَّا اعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا	بس جڈاں انھاں کنوں، اتے اللہ کنوں سوا جنھاں دی او بندگی کریندے ہن، انھاں کنوں پرے ہٹ گیا، تاں اساں اوکوں اسحاق تے یعقوب ڈتے، اتے ہر ہک کوں اساں نبی بنا ڈتا (٤٩)۔
.50	وَوَهَبْنَا لَهُم مِّن رَّحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا	اتے اساں انھاں کوں آپݨیں رحمت وچوں ٻہوں کجھ ڈتا، اتے اساں انھاں کوں سچی ناموری نصیب کیتی (٥٠)۔
.51	وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا	اتے (اے رسول) ایں کتاب وچ دا موسیٰ دا حال وی ڈسا، بیشک او ہک چُݨیا ہویا خاصہ بندہ ہا، او وڈے مقدر والا رسول وی ہا تے نبی وی (٥١)۔
.52	وَنَادَيْنَاهُ مِن جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ	اتے اساں اوکوں کوہِ طور دے سڄے پاسوں سڈیا، اتے اوکوں رازدیاں

	وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيّاً	گالھیں کیتے کولھوں کر گھدا (٥٢)۔
.53	وَوَهَبْنَا لَهُ مِن رَّحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيّاً	اَتے اُوندے کیتے آپنڑیں رحمت نال اوندے بھرا ہارون کوں نبی بنڑا ڈِتا (٥٣)۔
.54	وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولاً نَّبِيّاً	اَتے (اَے رسول) ایں کتاب وِچ دا اِسماعیل دا حال وِی ڈَسا بے شک او وعدے دا ڈاڈھا پکا ہا، اَتے او وڈی قدر والا رسول ہا تے نبی ہا (٥٤)۔
.55	وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَوٰةِ وَالزَّكَوٰةِ وَكَانَ عِندَ رَبِّهِ مَرْضِيّاً	اَتے آپنڑیاں لوکاں کوں نماز اَتے زکوۃ کیتے حُکم ڈیندا ہا، بیشک او آپنڑیں رَبّ دا بہوں پَسند کیتا ہویا ہا (٥٥)۔
.56	وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقاً نَّبِيّاً	اَتے ایں کتاب وِچ دا اِدریس دا حال وِی ڈَسا، بے شک او ہِک سچّا نبی ہا (٥٦)۔
.57	وَرَفَعْنَاهُ مَكَاناً عَلِيّاً	اَتے اَساں اُوکوں اُچے مرتبے توڑیں پچا ڈِتا ہا (٥٧)۔
.58	أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللهُ عَلَيْهِم مِّنَ النَّبِيِّينَ مِن ذُرِّيَّةِ آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِن ذُرِّيَّةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَائِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَٰنِ خَرُّوا سُجَّداً وَبُكِيّاً	اِیہے او لوک ہِن، جنھاں اُتے اَللہ نعمت بھیجی، او نبیاں وِچوں ہِن، آدم دی اولاد وِچوں ہَن، اَتے اُنھاں وِچوں ہَن جنھاں کوں اَساں نُوح نال سوار کر گھدا ہا، اَتے اَپنڑیں کیتے چُنڑ گھدا ہا، جڈاں اُنھاں کوں وڈے مہربان اَللہ دیاں آیاتاں پڑھ تے سُنڑائیاں ویندیاں ہِن، تاں او سجدے وِچ ڈھے پوندے ہَن، تے روندے ہَن (٥٨)۔
.59	فَخَلَفَ مِن بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيّاً	وَل اُنھاں دے گندے لوک اُنھاں دے جانشین بَنڑ گئے، جنھاں نماز کوں چھوڑ ڈِتا ہا، اَتے نفسانی خواہشاں پِچھوں لگ پے ہَن، وَت بہوں جلدی گمراہی دے اَنجام کوں ڈیکھ گھنسِن (٥٩)۔
.60	إِلَّا مَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحاً فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ	سِوائے اُنھاں دے جہڑے توبہ چا کریندِن، اَتے اِیمان گھن آندِن، اَتے نیک عَمل کریندِن، بَس اِیہے لوک ہِن جہڑے جَنّت وِچ داخل

	شَيْئاً	تھیسن اَتے اُنھاں اُتے کوئی وِی ظُلم نہ کِیتا ویسے (٦٠)۔
.61	جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَٰنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيّاً	ہمیش رَہݨ والے باغاں دا وَعدہ ہے جھڑا جو بَہوں مہربان اَللہ نے غائبانہ طور تے اَپݨیں بَندیاں نال کِیتا ہوئے، بیشک اُوندا وَعدہ ضرور پُورا تِھی تے رَہݨ والا ہے (٦١)۔
.62	لَّا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْواً إِلَّا سَلَاماً وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيّاً	اُنھاں وِچ واہیات ڳالھیں نہ سُݨیسن، سِوائے سَلامتی دِیاں ڳالھیں دے، اَتے اُنھاں کِیتے اُوندے وِچ سَنجھ صَباحیں دِی روزی (رِزق) تَیار مِلسے (٦٢)۔
.63	تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَن كَانَ تَقِيّاً	ایہا ہے او بہشت جِیندا وارث اَساں آپݨیاں بَندیاں وِچوں اِہجیاں شَخصاں کُوں بَݨیسُوں جھڑے جو بَہوں پَرہیزگار ہوسن (٦٣)۔
.64	وَمَا نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَٰلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيّاً	اَتے اَساں (فَرِشتے) نِسے نازِل تھیندے تیڈے رَبّ دے حُکم کنُوں سِوا، ہُوندا ہے جھڑا کُجھ اَساڈے سامݨیں ہے جھڑا کُجھ اَساڈی کَنڈ پِچھوں ہے، اَتے جھڑا کُجھ ایندے وِچالے ہے، اَتے تیڈا رَبّ بُھلݨ والا اَصلُوں کائے نھیں (٦٤)۔
.65	رَّبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيّاً	اَسماناں دا، تے زمین دا، اَتے جھڑا کُجھ اُنھاں دے اَدھ وِچ ہے، اُنھاں ساریاں دا جھڑا رَبّ ہے، بَس ہُوندی عِبادت کِیتی کرو، کیا تُساں کہیں بَئے کُوں ڄاݨدے وے جھڑا اِہجے ناں (صِفاتاں) والا ہُووے (٦٥)۔
.66	وَيَقُولُ الْإِنسَانُ أَإِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ أُخْرَجُ حَيّاً	اَتے اِنسان آکھیندے، کیا ڄڈاں جو مَیں مَر ویساں تاں کیا وَلا جِیوا تے باہر کڈھیا ویساں؟ (٦٦)۔
.67	أَوَلَا يَذْكُرُ الْإِنسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِن قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْئاً	کیا اِنسان کُوں یاد نھیں آندا، جو بیشک اَساں اُوکُوں ایں کنُوں پہلے وِی پَیدا کِیتا ہا سے، ڄڈاں، جو او کوئی شَئے وِی نہ ہا؟ (٦٧)۔
.68	فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ	بَس تیڈے رَبّ دِی قَسم ! جو اَساں اُنھاں کُوں کٹھا کریسُوں، تے

	لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيّاً	شیطاناں کُوں وِی ! وَل اَساں اُنھاں کُوں دوزخ دے چارے پاسُوں گوڈیاں دے بَھرنے کَھڑیسُوں (٦٨)۔
.69	ثُمَّ لَنَنزِعَنَّ مِن كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمَٰنِ عِتِيّاً	وَل اَساں اُنھاں دِی ہَر ٹولی وِچُوں اِیجھے لوکاں کُوں باہر کَڈھ گِھنسُوں جھڑے بَہُوں مہربان اللہ دے اَصلُوں نافرمان تھئے ہوئے ہوسِن (٦٩)۔
.70	ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيّاً	وَل اَساں اُنھاں لوکاں کُوں وِی خُوب جانْدے ہَیں، جھڑے اَصلُوں اُوندے وِچ سَڑَّن دے ڈِٖا دے ہِن (٧٠)۔
.71	وَإِن مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْماً مَّقْضِيّاً	اَتے تُہاڈے وِچُوں کوئی اِیجھا شخص کائے نھیں، جھڑا ایں (دوزخ) تُوں ضرور لنگھ تے نہ ویسی ! ایہ تیڈٖے رَبّ کِیتے حتمی گالھ ہے جھڑی تھی تے رَہسی (٧١)۔
.72	ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوا وَّنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيّاً	وَل اَساں پَرہیزگاراں کُوں بَچا گِھنسُوں اَتے ظالماں کُوں اُوندے وِچ گُوڈیاں دے بَھرنے سَٹ چھوڑیسُوں (٧٢)۔
.73	وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَاماً وَأَحْسَنُ نَدِيّاً	اَتے جڈٖاں جو اُنھاں کُوں اَساڈٖیاں کُھلیاں آیاتاں پڑھ تے سُنائیاں ویندیاں ہِن، تاں جھڑے اُنھاں کُوں مَنّڻ کنُوں اِنکار کریندِن، ایمان گِھن آوݨ والیاں کنُوں پُچھدِن، جو اَساں ڈٖوہائیں وِچُوں کیندا جاء ٹِکاݨاں وَدھایا ہے تے کیندی مجلس زیادہ شاندار ہے؟ (٧٣)۔
.74	وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثَاثاً وَرِءْياً	اَتے اَساں اِنھاں کنُوں پہلے دِیاں کئی اِیجھیاں اُمتاں کُوں برباد کر چھوڑے، جھڑیاں اِنھاں کنُوں مال متال وِچ تے نک نموز وِچ وَدھیاں ہوئیاں ہَن (٧٤)۔
.75	قُلْ مَن كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَٰنُ مَدّاً حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ	(اَے رسول) آکھ ڈٖے جو جھڑا شخص گُمراہی وِچ پَے ویندے تاں عام رحمت والا اللہ اُوکُوں مُہلت ڈٖیندا ویندے، ایں توڑیں جو او اُوں شَئے کُوں ڈٖیکھ گِھنسِن جیندا وَعدہ اُنھاں نال کِیتا ہویا ہے، چاہے او عذاب

دے متعلّق ہے، چاہے قیامت دِی گھڑی دے متعلّق ہے، پَس جلدی اُنھاں کُوں پتہ لگ ویسے جو کیندا جاء ٹِکاناں بد تَر ہے، تے کیندا لشکر بَہوں کمزور ہے (۷۵)۔	مَنْ هُوَ شَرٌّ مَّكَاناً وَأَضْعَفُ جُنداً	
اَتے اللہ اُنھاں کُوں ہئی وِی ہدایت ڈِتّی رَکھدے جِہڑے جو ہدایت تے آویندِن، اَتے باقی رہ وَنجݨ والیاں نیکیاں تیڈے رَبّ دے نزدیک بہتر ہِن، ثواب دے لحاظ نال وِی تے اَنجام دے طور تے وِی (۷٦)۔	وَيَزِيدُ اللهُ الَّذِينَ اهْتَدَوا هُدًى وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَاباً وَخَيْرٌ مَّرَدّاً	.76
(اَے رسول) کیا تیں اُوں شخص کُوں وِی ڈِٹّھے، جِہڑا اَساڈِیاں نِشانیاں کُوں نھیں مَنیندا، اَتے اَکھیندے جو اِیہے مال متال تے آل اَولاد اِیویں ڈِتّی ویندی رَہسی (۷۷)۔	أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتَيَنَّ مَالاً وَوَلَداً	.77
کیا اُوں غیب دا پتہ لا گِھدّے یا بَہوں رحمت والے اللہ کنُوں کوئی وَعدہ گِھن آئے (۷۸)۔	أَطَّلَعَ الْغَيْبَ أَمِ اتَّخَذَ عِندَ الرَّحْمَٰنِ عَهْداً	.78
اَصلُوں کائے نہ ! اَساں جلدی اُوکوں لِکھ گھندے ہَیں، جِہڑا کُجھ او اَکھیندے، اَتے ہولے ہولے اُوندا عذاب وَدھیندے ویندُوں (۷۹)۔	كَلَّا سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدّاً	.79
اَساڈے کولھ آویسِن جِہڑیاں شَئیں دے متعلّق اِیہ گالھیں کریندے اَتے اَساڈے سامݨیں خالی ہَتھ کَلھا آ کھڑسے (۸۰)۔	وَنَرِثُهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْداً	.80
اَتے اُنھاں لوکاں اللہ کنُوں سوائے معبود بݨا گِھدّے ہِن، تاں جو او اُنھاں کِیتے طاقت تے وَقار وَدھاوَݨ دا باعث بݨِن (۸۱)۔	وَاتَّخَذُوا مِن دُونِ اللهِ آلِهَةً لِّيَكُونُوا لَهُمْ عِزّاً	.81
اِیں نہ تِھیسی ! بلکہ او انھاں دِیاں عبادتاں دَا وِی اِنکار کر ڈِیسِن، اُلٹا اِنھاں دے سخت مخالف تِھی ویسِن (۸۲)۔	كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدّاً	.82
کیا تیں نھیں ڈِٹّھا، جو بیشک اَساں شیطاناں کُوں کافراں اُتے لائیا ہوئیا ہے، او اُنھاں کُوں بَہوں وَرغلائی رَکھیندے ہِن (۸۳)۔	أَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ تَؤُزُّهُمْ أَزّاً	.83
پَس تُوں اُنھاں کِیتے (عذاب دِی) اُتاہل نہ کر، بیشک اَساں اُنھاں دے	فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدّاً	.84

		ڈیہنہاڑے گنٹیے ہوئے ہِن (٨٤)۔
.85	يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَٰنِ وَفْداً	ہِک ڈینہ اَساں پَرہیزگاراں کُوں بَہُوں مہربان اَللہ کولھ مہماناں وانگُوں کٹھے کریسُوں (٨٥)۔
.86	وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وِرْداً	پَر گُنہگاراں کُوں تریہے (تسے) جانوراں وانگُوں دَوزخ دو ہَکّل ڈیسُوں (٨٦)۔
.87	لَّا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِندَ الرَّحْمَٰنِ عَهْداً	(کہیں کُوں) سِفارش دا اِختیار نہ ہوسی سِوائے اُوندے جَیں بَہُوں مہربان اَللہ کنُوں اِجازت گِھن گِھدّی ہوسی (٨٧)۔
.88	وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَٰنُ وَلَداً	اَتے آہدے ہِن جو بَہُوں مہربان اَللہ نے (کہیں کُوں) پُتر بنٹا گِھدّا ہے (٨٨)۔
.89	لَّقَدْ جِئْتُمْ شَيْئاً إِدّاً	تحقیق تُساں بَہُوں گندی ڳالھ گھڑ تے گِھن آئیوے (٨٩)۔
.90	تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدّاً	ہُنڑ تِھی سگدے جو اَسمان چِریج پَرٹیج پووِن، زمین ڈِلیج پِھلیج وَنّجے، تے پَہاڑ تُرٹ بھج تے ڈھے پووِن (٩٠)۔
.91	أَن دَعَوْا لِلرَّحْمَٰنِ وَلَداً	اِیں ڳالھوں جو اُنھاں بَہُوں مہربان اَللہ کِیتے پُتر ہووَنڑ دا دَعویٰ کِیتے (٩١)۔
.92	وَمَا يَنبَغِي لِلرَّحْمَٰنِ أَن يَتَّخِذَ وَلَداً	پَر ہُوں مہربان اَللہ کُوں اِیہ نھیں ٹھَہندا جو او کہیں کُوں پُتر بنٹاوے (٩٢)۔
.93	إِن كُلُّ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتِي الرَّحْمَٰنِ عَبْداً	اَسماناں تے زمین اُتّے اِہجا کوئی وِی نھیں جِہڑا بَہُوں مہربان اَللہ کولھ ٻانھاں بَنڑ تے نہ آسے (٩٣)۔
.94	لَّقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدّاً	تحقیق اُوں اُنھاں کُوں اَپنڑیں وَکّڑ وِچ گھتّیا، اَتے ہِک ہِک کُوں ڳِنڑ گِھدّا ہوئے (٩٤)۔
.95	وَكُلُّهُمْ آتِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَرْداً	اَتے اُنھاں دا ہَر کوئی قیامت دے ڈینہ کلھم کَلّھا آکھڑا تھیسے (٩٥)۔

.96	إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَٰنُ وُدًّا	بیشک جھڑے لوک ایمان گھن آئے، اَتے نیک عَمل کیتونے، تاں اَجھو بہوں مہربان اللہ اُنھاں کیتے محبت پیدا کر گھنسے (۹٦)۔
.97	فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لُّدًّا	بیشک اَساں ایں (قرآن) کُوں تیڈی زبان وِچ اَسان کر ڈِتے، تاں جو توں ایندے ذریعے پرہیزگار لوکاں کُوں خوشخبری ڈیویں، اَتے جھیڑے گھتّݨ والی قوم کُوں ایندے نال ڈَراویں (۹۷)۔
.98	وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هَلْ تُحِسُّ مِنْهُم مِّنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا	اَتے اَساں انھاں کنوں پہلے ڈھیر قَوماں کُوں تباہ کر چھوڑے، کیا تیں اِنھاں وِچوں کہیں کُوں ڈِٹھے یا انھاں دی کوکڑوا سُݨی ہے (۹۸)۔

20۔ سورۃ طٰہٰ

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع تھیندی ہے اللہ دے ناں نال جھڑا بہوں مہربان ڈھیر رحمت والا ہے
.1	طه	طٰہٰ (۱)۔
.2	مَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَىٰ	(اَے رسول) اَساں تیڈے اُتے قرآن ایں واسطے نازل نھیں کیتا جو توں اوکھا تھیویں (۲)۔
.3	إِلَّا تَذْكِرَةً لِّمَن يَخْشَىٰ	بلکہ ایہ اُوں شخص کُوں نصیحت کرݨ کیتے ہے جھڑا جو (اللہ کنوں) ڈَردا وی ہے (۳)۔
.4	تَنزِيلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمَاوَاتِ الْعُلَى	ایہ نازل کیتا گیا ہے اُوں ہستی دی طرفوں، جیں زمین تے اُچے اُچے اَسماناں کُوں بݨائے (٤)۔
.5	الرَّحْمَٰنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَىٰ	او اللہ بہوں مہربان ہے، جیں عرش اُتے قرار پکڑیا ہوئے (٥)۔
.6	لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَىٰ	اُوندے واسطے اِی ہے جھڑا کجھ اَسماناں وِچ ہے جھڑا کجھ زمین تے

		ہے، جہڑا کجھ انہاں ڈُوہائیں دے اَدھ وِچ ہے، اَتے جہڑا کجھ اُصلُوں زمین دے تلّے تَیں ہے (٦)۔
.7	وَإِن تَجْهَرْ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى	اَتے جیکر تُوں زور دِی گالھ کریں تاں وِی بلکہ رازدِی گالھ وِی، اَتے لُکا تے کیتی ہوئی گالھ وِی (او سَب کُجھ) جاݨ ویندے (٧)۔
.8	اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ	اللہ اِی ہے اُوندے سِوا کوئی عبادت دے ڈِاا کائے نھیں، اُوندے کیتے اِی ہِن، سارے سوہݨیں سوہݨیں ناں (٨)۔
.9	وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ	اَتے تَیں کنیں مُوسیٰ دِی کوئی گالھ وِی آئی ہے (٩)۔
.10	إِذْ رَأَىٰ نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّي آتِيكُم مِّنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجِدُ عَلَى النَّارِ هُدًى	جڈاں اُوں ہِک جاء بھا ڈِٹھی، تاں گھر والیاں کُوں آکھیُس، تُساں اِتھائیں کھڑو، مَیں بِلا شک بھا بلدی ڈِٹھی ہے، شاید مَیں تُہاڈے کیتے اُوندے وِچوں کوئی بَلھدا اَنگارہ چا آواں، یا بھا تُوڑیں دے راہ دا پتہ کر آواں (١٠)۔
.11	فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ يَا مُوسَىٰ	جڈاں او بھا کولھ پُجیا تاں سَڈّ ماریا گیا، اَے مُوسیٰ (١١)۔
.12	إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى	مَیں تیڈا رَبّ اِی ہاں ! اَپݨیں جُتّی لہا چا، کیُوں جو تُوں پاک مَیدان طُویٰ وِچ آیا کھڑیں (١٢)۔
.13	وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰ	اَتے مَیں تیکوں اَپݨیں کیتے چُݨ گھدے، بَس تُوں سُݨ جہڑا کجھ تَیں دو وحی کیتا ویندے (١٣)۔
.14	إِنَّنِي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي	بیشک مَیں اِی اللہ ہاں، میڈے سِوا بیا کوئی معبود (یعنی عبادت دے ڈِاا دا) کائے نھیں، بَس میڈی عِبادت کیتی کر، اَتے میڈے ذِکر دِی خاطر نماز قائم کیتی رَکھ (١٤)۔
.15	إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَىٰ	قیامت (دِی گھڑی) ضرور آوݨ والی ہے، مَیں اَجݨ اُوندا وَقت کہیں کُوں نھیں ڈَسیندا بہر حال جو کوئی جو کُجھ وِی کرے اُوندی جَزا پاوے (١٥)۔

16.	فَلَا يَصُدَّنَّكَ عَنْهَا مَن لَّا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَرْدَىٰ	بَس کوئی اِہجا شَخص تیکُوں (اِیندی فِکر کنُوں) ہَٹا نہ گِھنّے، جِہڑا جو خود اِیندے اُتے اِیمان وِی نھیں گِھن آندا، اَتے اَپڑیں خواہش تے چَلدے ڈِیکھیں تُوں کِتھائیں ہلاکت وِچ نہ پَے وَنجیں (١٦)۔
17.	وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يَا مُوسَىٰ	اَتے اَے مُوسیٰ ! تیڈے سَجّے ہَتّھ وِچ اِیہ کیا ہے؟ (١٧)۔
18.	قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَآرِبُ أُخْرَىٰ	اُوں آکھیا، اِیہ میڈی سوٹی ہے، مَیں اِیندا سَہارا گِھنداں اَتے اِیندے نال اَپڑیاں بَکریاں کِیتے پَتر جَھنبّھینڈاں، اَتے اِیندے وِچ میڈے کِیتے بَے کئی فائدے وِی ہِن (١٨)۔
19.	قَالَ أَلْقِهَا يَا مُوسَىٰ	(اَللہ) آکھیا، اَے مُوسیٰ ! اِیکُوں سَٹ ڈے (١٩)۔
20.	فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَىٰ	بَس اُوں ایکُوں سَٹیا تاں او ہُوں ویلے ٹُردا بھجدا نانگ بَݨ گِئی (٢٠)۔
21.	قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَىٰ	(اَللہ) آکھیا اِیکُوں پَکڑ گِھن ڈَر نہ پِیا، اَساں اَجھو اِیکُوں پہلی حالت وِچ گِھن آندُوں (٢١)۔
22.	وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ آيَةً أُخْرَىٰ	اَتے اَپڑاں ہَتّھ کَچّھ وِچ چَا ڈے، او بغیر کہیں خَرابی دے چِٹّا کَھنبُور نِکل آسے، اِیہ ڈُوجھی نِشانی ہے (٢٢)۔
23.	لِنُرِيَكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَى	اِیں طرح تیکُوں اَپڑیاں وَڈیاں وَڈیاں نِشانیاں ڈِیکھا ڈیوُں (٢٣)۔
24.	اذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ	(ہُݨ) فِرعون کولھ پِیا وَنج، کیُوں جو او اَصلُوں پِھٹ گِئے (نافرمان تِھی گِئے) (٢٤)۔
25.	قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي	اُوں آکھیا، میڈے رَبّ آ ! میڈے کِیتے میڈا دِل (حوصلہ) وَدھا ڈے (٢٥)۔
26.	وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي	اَتے میڈے کِیتے میڈا کمّ سَوکھا چَا کر (٢٦)۔
27.	وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِّن لِّسَانِي	اَتے میڈی زبان دِی گَنڈھ (دِیاں تَندُوں) کھول ڈے (٢٧)۔
28.	يَفْقَهُوا قَوْلِي	تاں جو او لوک میڈی گالھ سَمجھ گِھنّن (٢٨)۔

اَتے میڈے کُنبے وِچوں ہِک کوں میڈا بار چاوݨ والا (وزیر) مُقرر کر ڈے (۲۹)۔	وَاجْعَل لِّي وَزِيراً مِّنْ أَهْلِي	29.
میڈے بھرا ہارون کوں (۳۰)۔	هَارُونَ أَخِي	30.
اُوندے ہتھوں میڈے ہتھ تکڑے چا کر (۳۱)۔	اشْدُدْ بِهِ أَزْرِي	31.
تے اُوکوں میڈے کمّ وِچ شریک چا بݨا (۳۲)۔	وَأَشْرِكْهُ فِي أَمْرِي	32.
تاں جو تیڈے (ہر ڳالھوں) پاک ہووݨ کوں خوب بیان کیتی رکھوں (۳۳)۔	كَيْ نُسَبِّحَكَ كَثِيراً	33.
اَتے تیڈا ڈھیر سارا ذِکر کیتا کروں (۳٤)۔	وَنَذْكُرَكَ كَثِيراً	34.
بیشک توں اَساڈی خوب ڈیکھ بھال رکھݨ والا ہیں (۳۵)۔	إِنَّكَ كُنتَ بِنَا بَصِيراً	35.
(اَللہ) آکھیا، اَے موسیٰ! تیں جھڑا کجھ منگے تیکوں ڈے ڈِتّیسے (۳٦)۔	قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَا مُوسَى	36.
اَتے تحقیق اَساں تیڈے اُتّے ہِکو واری ٻیا وِی اِحسان کیتا (۳۷)۔	وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَى	37.
جڈاں اَساں تیڈی ماء دے دِل وِچ ہِک ڳالھ سَٹّی جھڑی جو وحی دے ذریعے سَٹّی ڳئی (۳۸)۔	إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَى أُمِّكَ مَا يُوحَى	38.
او اِیہ جو توں اِیں (ٻال) کوں صندوق وِچ گھت چا، وَل اِیکوں دریا وِچ سَٹ ڈے، وَل اِیں صندوق کوں دریا آپݨیں مَݨ تے سَٹ ڈیسے، اِیکوں میڈا دُشمن، جھڑا اِیندا وِی دُشمن ہے چا گھنسی، اَتے مَیں اَپݨیں طرفوں تیڈے اُتّے محبت (کِیتے وَنجݨ دی چادر) پا ڈِتی تاں جو توں میڈے سامݨیں پلدا رہیں (۳۹)۔	أَنِ اقْذِفِيهِ فِي التَّابُوتِ فَاقْذِفِيهِ فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ لِّي وَعَدُوٌّ لَّهُ وَأَلْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِّنِّي وَلِتُصْنَعَ عَلَى عَيْنِي	39.
(یاد کر) جو تیڈی بھیݨ وَدی ہئی، اُوں جھٹ وَنج آکھیا کیا مَیں تُہاکوں اِہجا بندہ ڈَساں جھڑا اِیکوں چنگی طرح پالے سانبھے، بَس اِیں طرح تیکوں آپݨیں ماء دے کولھ وَلا پچا ڈِتوسے، تاں جو اُوندیاں اَکھیں	إِذْ تَمْشِي أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى مَن يَكْفُلُهُ فَرَجَعْنَاكَ إِلَى أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَقَتَلْتَ نَفْساً فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّاكَ فُتُوناً	40.

	فَلَبِثْتَ سِنِينَ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلَىٰ قَدَرٍ يَا مُوسَىٰ	ٹھر دِیاں رَہن، تے او مُو نجھی نہ تھیوے، اَتے تَیں ہِک بندے کُوں قتل کر چھوڑیا، تاں وِی اَساں تیکوں اِیں مُصیبت کنُوں بچا گھِدا، اَتے اَساں تیڈیاں ڈاڈھیاں اَزمائشاں کِیتیاں، وَل تُوں کئی سال مدین والیاں وِچ ٹکیا رِیہوں، وَل اَے مُوسیٰ، تُوں ہِک اَندازے اُتے آ پجّوں (٤٠)۔
.41	وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي	اَتے مَیں تیکوں اَپنْیں کِیتے تیار کر گھدے (٤١)۔
.42	اذْهَبْ أَنتَ وَأَخُوكَ بِآيَاتِي وَلَا تَنِيَا فِي ذِكْرِي	ہُݨ تُوں تے تیڈا بھرا میڈیاں نشانیاں گھِن تے وَنجو، پَر میڈے ذِکر کرݨ وِچ اَسلیٹ نہ کرا ہے (٤٢)۔
.43	اذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ	ڈُوہائیں فِرعون کولھ وَنجو، بیشک او بہُوں مَغریج (پھٹ) گیا ہے (٤٣)۔
.44	فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ	پَر اُوندے نال نَرمی نال گالھ کرا ہے، مَتاں او نصیحت مَن گھنّے یا ڈَر وَنجّے (٤٤)۔
.45	قَالَا رَبَّنَا إِنَّنَا نَخَافُ أَن يَفْرُطَ عَلَيْنَا أَوْ أَن يَطْغَىٰ	ڈُوہائیں آکھیا، جو کِتھائیں او اَساڈے اُتے زیادتی نہ کرے، یا پیا وِی مَغریج نہ وَنجّے (٤٥)۔
.46	قَالَ لَا تَخَافَا إِنَّنِي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَىٰ	اللہ آکھیا، ڈَرو نہ پے، بیشک مَیں تُہاڈے نال ہاں، اَتے سَب کُجھ سُݨدا تے ڈِیہدا وَداں (٤٦)۔
.47	فَأْتِيَاهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَا تُعَذِّبْهُمْ قَدْ جِئْنَاكَ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكَ وَالسَّلَامُ عَلَىٰ مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَىٰ	اُوندے کولھ لنگھ وَنجو، بَس اَکھا ہے جو بیشک اَساں تیڈے رَبّ دے بھیجے ہوئے (رسول) ہیں، بَس بنی اِسرائیل کُوں اَساڈے نال بھیج ڈِے، اَتے اِنھاں کُوں عذاب نہ ڈِتّی رَکھ، تحقیق اَساں تیڈے رَبّ دِی طرفوں نشانی گھِن تے آئے ہیں، اَتے اُوندے اُتے سَلامتی ہے جِہڑا ہدایت اُتے عَمل چا کرے (٤٧)۔
.48	إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ	تحقیق ساڈے کولھ وَحی آئی ہے، جیندے وِچ کوئی شَک کائے نھیں، جَیں کہیں سَچ کُوں کُوڑا آکھئے تے مُنہ وِی پھیر گھدّے اُوندے کِیتے

		عذاب تیّار ہے (٤٨)۔
49.	قَالَ فَمَن رَّبُّكُمَا يَٰمُوسَىٰ	(فِرعون) پُچھیا، جو اَے مُوسیٰ تُساں ڈُوہائیں دا رَبّ کُوݨ ہے؟ (٤٩)۔
50.	قَالَ رَبُّنَا ٱلَّذِىٓ أَعۡطَىٰ كُلَّ شَىۡءٍ خَلۡقَهُۥ ثُمَّ هَدَىٰ	مُوسیٰ آکھیا، اَساڈا رَبّ تاں او ہے جَیں اَپݨیں مَخلوق کُوں اُوندی شکل صورت ڈِتی ہے، تے سِدّھے رَاہ تے لائِس (٥٠)۔
51.	قَالَ فَمَا بَالُ ٱلۡقُرُونِ ٱلۡأُولَىٰ	فِرعون پُچّھیا، جو پَہلیاں قَوماں دا کیا حال تِھیا ہا (٥١)۔
52.	قَالَ عِلۡمُهَا عِندَ رَبِّى فِى كِتَٰبٍ لَّا يَضِلُّ رَبِّى وَلَا يَنسَى	(مُوسیٰ) آکھیا، اُنھاں دے متعلّق سارا علم (حال وغیرہ) میڈے رَبّ کولھ کِتاب وِچ لِکھیا ہوئے میڈا رَبّ نہ بُھلدے چُکدے تے نہ وِسر ویندے (٥٢)۔
53.	ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلۡأَرۡضَ مَهۡدًا وَسَلَكَ لَكُمۡ فِيهَا سُبُلًا وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخۡرَجۡنَا بِهِۦٓ أَزۡوَٰجًا مِّن نَّبَاتٍ شَتَّىٰ	جَیں تُہاڈے کِیتے زمین کُوں فَرش بَݨائے، اَتے تُہاڈے کِیتے ایندے اُتے رَستے کَڈھے ہِن، اَتے اَسماناں کُنوں مینہ وَسائے، ایندے نال قسم قسم دے بِجّیاں بُوٹیاں دے مختلف جوڑے جمائِن (٥٣)۔
54.	كُلُواْ وَٱرۡعَوۡاْ أَنۡعَٰمَكُمۡ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٍ لِّأُوْلِى ٱلنُّهَىٰ	خُود وی کھاوَ تے اَپݨیں جانوراں کُوں وی چَراوَ چُگاوَ، بیشک ایندے وِچ عَقل والیاں کِیتے نِشانیاں ہِن (٥٤)۔
55.	۞مِنۡهَا خَلَقۡنَٰكُمۡ وَفِيهَا نُعِيدُكُمۡ وَمِنۡهَا نُخۡرِجُكُمۡ تَارَةً أُخۡرَىٰ	ایں مِٹّی وِچوں اَساں تُہاکُوں پیدا کِیتے تے ایں وِچ تُہاکُوں وَلا پَچا ڈِیندے ہَیں تے ایندے وِچوں ڈُوجھی واری کَڈھ کھڑیسُوں (٥٥)۔
56.	وَلَقَدۡ أَرَيۡنَٰهُ ءَايَٰتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَىٰ	تحقیق اَساں اُوکُوں اَپݨیاں ساریاں نِشانیاں ڈِکھائیاں، پَر او اُنھاں کُوں کُوڑا اَکھیندا رِیہا، تے اُنھاں دے مَنّݨ کنُوں اِنکار کریندا رِیہا (٥٦)۔
57.	قَالَ أَجِئۡتَنَا لِتُخۡرِجَنَا مِنۡ أَرۡضِنَا بِسِحۡرِكَ يَٰمُوسَىٰ	اُوں آکھیا، اَے مُوسیٰ کیا تُوں اَساڈے کولھ ایں واسطے آئیں جو اَساکُوں اَساڈے مُلک وِچوں اَپݨیں جادو دے زور نال کَڈھ چھوڑیں (٥٧)۔
58.	فَلَنَأۡتِيَنَّكَ بِسِحۡرٍ مِّثۡلِهِۦ فَٱجۡعَلۡ	بَس اَساں وی تیڈے مقابلے وِچ ایہو جیہا جادُو کر ڈِکھیندے ہَیں تُوں

	بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِداً لَّا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَا أَنتَ مَكَاناً سُوًى	اَساڈے تے اَپٹیں دَرمیان ہِک وَقت مقرر چا کر، وَل نہ اَساں پھرسُوں اَتے نہ تُوں پھریں اَتے اِیہ مُقابلہ برابر دے موقعیاں والے کُھلے میدان وِچ تھیسے (٥٨)۔
.59	قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ الزِّينَةِ وَأَن يُحْشَرَ النَّاسُ ضُحًى	مُوسیٰ آکھیا، تُہاڈے نال جَشن والے ڈِینہ دَا وَعدہ تھی گِیا، اَتے (اُوں ڈِینہ) لوک ڈِینہ چڑھے کُوں کَٹھے تھی وَنجِن (٥٩)۔
.60	فَتَوَلَّىٰ فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَىٰ	بَس فِرعون واپس گِیا تاں اُوں اَپٹیں مَکر دا سامان کَٹھا کرݨ دِی کِیتی تے وَل مقابلے تے نِکل آیا (٦٠)۔
.61	قَالَ لَهُم مُّوسَىٰ وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ كَذِباً فَيُسْحِتَكُم بِعَذَابٍ وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرَىٰ	مُوسیٰ اُنھاں کُوں آکھیا، تُہاڈی شَامت تاں نھیں آ گئی تُساں اَللہ اُتے بُہتان نہ بَدّھو، نہ تاں او عَذاب بھیج تے تُہاکُوں فَنا کر ڈِیسے، اَتے او ضرور نامُراد تھی تے رَہسی جَیں اَللہ اُتے کُوڑی تُہمت لائی (٦١)۔
.62	فَتَنَازَعُوا أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ وَأَسَرُّوا النَّجْوَىٰ	وَت اُنھاں وِچ آپس دا اِختلاف پَیدا تھی گِیا اُنھاں آپس وِچ کُھس پُھسّ کِیتی (٦٢)۔
.63	قَالُوا إِنْ هَٰذَانِ لَسَاحِرَانِ يُرِيدَانِ أَن يُخْرِجَاكُم مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثْلَىٰ	اُنھاں آکھیا، اِیہ ڈُوہائیں جادُوگر ہِن، اِنھاں دا اِرادہ ہے جو اَپٹیں جادُو نال تُہاکُوں تُہاڈے مُلک وِچُوں کَڈھ چھوڑِن اَتے تُہاڈے زِندگی دے پَسندیدہ طریقے (مَذہب) کُوں مِٹا چھوڑِن (٦٣)۔
.64	فَأَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ ائْتُوا صَفّاً وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنِ اسْتَعْلَىٰ	بَس تُساں اَپٹیاں ساریاں تَدبیراں کَٹھیاں چا کرو، وَل ہِک مُٹھ تھی تے سامٹیں آوَنجو، اَج دے ڈِینہ اُوہُو کامیاب رَہسی، جِھڑا بَئے تے چڑھ ویسی (٦٤)۔
.65	قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِمَّا أَن تُلْقِيَ وَإِمَّا أَن نَّكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ	اُنھاں آکھیا، مُوسیٰ یا تاں تُوں اَپٹاں جادُو سامٹیں گِھنّ آ، یا وَت پہلے اَساں سامٹیں سَٹ ڈِیندُوں (٦٥)۔
.66	قَالَ بَلْ أَلْقُوا فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِن سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَىٰ	اُوں آکھیا، کوئے نہ، تُساں چا سَٹّو، وَل تاں اُنھاں دِیاں کھیڑیاں تے ڈَنگُوریاں اُنھاں دے جادو دے زور تے مُوسیٰ دے خیال وِچ اِیویں

		لگیاں جیویں جو او چلدیاں سُردیاں وَدّیاں ہُووِن (٦٦)۔
.67	فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُّوسَىٰ	پَس مُوسیٰ کُوں دِل وِچ ڈَر لَگّݨ پے گِیا (٦٧)۔
.68	قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنتَ الْأَعْلَىٰ	اَساں اُوکُوں آکھیا، ڈَر نہ پِیا بیشک تیڈا ہَتھ اُتُّوں رَہسی (٦٨)۔
.69	وَأَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدُ سَاحِرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ	اَتے سَٹ گھت جِہڑا کُجھ تیڈے سَجّے ہَتھ وِچ ہے، تاں جو جِہڑا کُجھ اُنھاں بَنا سَٹیئے، اِیہ ساریاں کُوں نِگل چھوڑے۔ بیشک جو کُجھ اُنھاں بَنا سَٹیئے، اِیہ تاں جادُوگر دا محض ہِک فریب ہے اَتے جادُوگر کِڈائیں وِی کامیاب نھیں تِھیندا توڑے جو اُتُّوں لَہ آوے (٦٩)۔
.70	فَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ هَارُونَ وَمُوسَىٰ	پَس جادُوگر تاں سِجدے وِچ ڈِھے پَے، آکھݨ لگّے، اَساں ہارون تے مُوسیٰ دے رَبّ اُتے اِیمان گِھن آئے ہَیں (٧٠)۔
.71	قَالَ آمَنتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُم مِّنْ خِلَافٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ فِي جُذُوعِ النَّخْلِ وَلَتَعْلَمُنَّ أَيُّنَا أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَىٰ	فِرعون آکھیا، تُساں تاں اِیمان وِی گِھن آئیوے اِیں کنُوں پہلے جو مَیں تُہاکُوں اِجازت ڈِینداں ! او تُہاڈا کوئی وَڈا اُستاد ہے جَیں تُہاکُوں جادُو سِکھایا ہوئے پَس مَیں تُہاڈا ہِک پیر تے ہِک ہَتھ سَجّے پاسُوں تے ہِک کھبّے پاسُوں کَپوا ڈِینداں اَتے کھجّیاں نال سُولی چڑھا ڈِینداں اَتے اُوں ویلے تُہاکُوں پتہ لگسی جو کِیندا عذاب زیادہ سَخت اَتے دیر تئیں رَہݨ والا ہے (٧١)۔
.72	قَالُوا لَن نُّؤْثِرَكَ عَلَىٰ مَا جَاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَا أَنتَ قَاضٍ إِنَّمَا تَقْضِي هَٰذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا	اِنھاں آکھیا، جو اَساں تیکُوں وَدّھ اَصلُوں نِسے سَمجھدے انھاں روشن نِشانیاں کنُوں جِہڑیاں اَساڈے کولھ آئِن، تے اُوں کنُوں جَیں اَساکُوں پَیدا کیتے، جِہڑا تَیں فیصلہ (حُکم) کرݨیں کر چھوڑ، تیڈا حُکم تاں بس محض اِیں دُنیاوی زندگی تے چَل سگدے (٧٢)۔
.73	إِنَّا آمَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطَايَانَا وَمَا أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ	بیشک اَساں اَپݨیں رَبّ تے اِیمان گِھن آئے تاں جو او اَساڈے گُناہ بَخش ڈِیوے، اَتے اُوں جادو کُوں وِی جِہڑا تَیں اَساں کنُوں زبردستی کروائے، اَتے اللہ تاں سَب تُوں چنگا ہے ہمیشہ باقی رَہݨ والا ہے

		-(۷۳)
.74	إِنَّهُ مَن يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِماً فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ	بیشک جِھڑا کوئی اَپݨیں رَبّ دے سامݨیں گُنھگار تھی تے آسئے تاں ہِیں اُوندے کِیتے دَوزخ ہے، جِیندے وِچ او نہ مَرسے نہ جِیسے (۷٤)-
.75	وَمَن يَأْتِهِ مُؤْمِناً قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُوْلَـٰئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَىٰ	اَتے جِھڑا اُوندے سامݨیں مُومن بَݨ تے آسے، اَتے عَمل وِی نیک کِیتے ہوسّ، تاں اِہجے آدمیاں کِیتے بُلند دَرجات ہِن (۷۵)-
.76	جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَٰلِكَ جَزَاءُ مَن تَزَكَّىٰ	ہَمیشہ پَھلیئے پُھلیئے رَہݨ والے باغ ہِن، جِنھاں تَلّے نہراں وَہندیاں وَگدِیاں پِیاں ہوسِن، او ہمیشہ اُنھاں وِچ رَہسِن، اَتے اِیہ اُوں شَخص دا بَدلہ ہے جِھڑا پاک رِیہے (۷٦)-
.77	وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي فَاضْرِبْ لَهُمْ طَرِيقاً فِي الْبَحْرِ يَبَساً لَّا تَخَافُ دَرَكاً وَلَا تَخْشَىٰ	اَتے تحقیق اَساں مُوسیٰ کولھ وَحی بھیجی، جو تُوں میڈیاں بَندیاں کُوں رَات و رَات کَڈھ وَنّج، وَل اُنھاں کِیتے سَمندر وِچ سوٹی مارتے سُکّا رَاہ بݨا گِھن، نہ تیکوں پکڑیج پُووݨ دا ڈَر ہوسی، اَتے نہ کہیں قِسم دا خدشہ (خطرہ)!(۷۷)-
.78	فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِ فَغَشِيَهُم مِّنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ	اِڈُوں فِرعون اَپݨیں لَشکر نال لَا تے انھاں دے پِچُّھوں گیا، پَر اُنھاں اُتے سَمندر دا پاݨیں چَڑھ آیا، تے اُنھاں کُوں چنگی طرح بوڑ چھوڑیا (۷۸)-
.79	وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَا هَدَىٰ	اَتے فِرعون اَپݨیں قَوم کُوں گُمراہ کر چھوڑیا، اَتے سِدّھے رَاہ نہ لایا (۷۹)-
.80	يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ قَدْ أَنجَيْنَاكُم مِّنْ عَدُوِّكُمْ وَوَاعَدْنَاكُمْ جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنَ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوَىٰ	اَے بنی اِسرائیل تحقیق اَساں تُہاکُوں تُہاڈے دُشمن کنُوں نِجات ڈِیوائی اَتے تُہاڈے نال کوہِ طُور دے سَجّے پاسُوں دَا وَعدہ کِیتا، اَتے اَساں تُہاڈے کِیتے اُتُّوں مَن تے سَلویٰ (سلُوݨ تے مِٹّھاج) لَہایا (۸۰)-
.81	كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا	اللہ آکھیا، جو پاک صاف شَئیں کھاؤ، جِھڑیاں اَساں تُہاکُوں ڈِتّیاں ہِن،

	تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي وَمَن يَحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَىٰ	اَتے حد کنُوں باہر نہ نِکل وَنجائے، نہ تاں تُہاڈے اُتے میڈا غضب ڈھیسے اَتے جیندے اُتے میڈا غضب ڈِٹھا، بَس او بَرباد تھی گیا (۸۱)۔
.82	وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِّمَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَىٰ	اَتے مَیں اُوندے کیتے بخشن ہار ہاں، جہڑا توبہ تائب تھی ویسے، اَتے ایمان گھن آسے اَتے نیک عمل کریسے، وَل سِدھی راہ تے وِی چلسے (۸۲)۔
.83	وَمَا أَعْجَلَكَ عَن قَوْمِكَ يَا مُوسَىٰ	اَتے اَے مُوسیٰ تیکوں اَپنْیں قوم کنُوں اَگُوں کہڑی شئے گھن آئی ہے (۸۳)۔
.84	قَالَ هُمْ أُولَاءِ عَلَىٰ أَثَرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَىٰ	اُوں آکھیا، او وِی میڈے پِچھوں لگے آندے ہِن، اَتے میڈے رَبّ آ ! مَیں تَیں دو جلدی اِیں گالھوں کیتی ہے، جو تُوں راضی تھی وَنجیں (۸٤)۔
.85	قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِن بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ	اللہ آکھیا، بَس اَساں تیڈی قوم کوں تیڈے پِچھوں ہِک اَزمائش وِچ گھت ڈِتے، اَتے سامری اُنھاں کُوں گمراہ کر گھدّے (۸۵)۔
.86	فَرَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ يَا قَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعْدًا حَسَنًا أَفَطَالَ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ أَمْ أَرَدتُّمْ أَن يَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُم مَّوْعِدِي	بَس مُوسیٰ آپنْیں قوم دو وَل آیا، کاوڑیا ہویا تے مُونجھا مُونجھا ! آکھیُس جو اَے میڈی قوم ! کیا تُہاڈے رَبّ تُہاڈے نال وَعدہ نہ کیتا ہویا ہا وَعدہ وِی سُوہنْاں جیہا، کیا تُہاڈے کیتے وَعدے دِی میعاد لمبی تھی گئی ہَئی، یا تُساں چاہندے ہاوے جو تُہاڈے اُتے تُہاڈے رَبّ دا غضب ڈھہوے، اِیں گالھوں تُساں میڈے نال کیتے ہوئے وَعدے دِی خلاف وَرزی کر چھوڑی ہے (۸٦)۔
.87	قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلْكِنَا وَلَٰكِنَّا حُمِّلْنَا أَوْزَارًا مِّن زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَذَفْنَاهَا فَكَذَٰلِكَ أَلْقَى السَّامِرِيُّ	اُنھاں آکھیا، اَساں آپنْیں اِختیار نال تیڈے نال وَعدہ خلافی نھیں کیتی، بلکہ اَساکوں اَپنْیں قوم دے گہنْیاں دا بارچوا ڈِتا گیا ہا، بَس اَساں اُنھاں کُوں (بھا وِچ) سَٹ گھتیا، پَر اِہجی تجویز سامری ڈَسّی ہَئی (۸۷)۔
.88	فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهُ خُوَارٌ	وَل اُوں اُنھاں کیتے ہِک وَچھے دا بوتا کَڈھ کھڑایا، او ڈاند وانگُوں آوازاں

	فَقَالُوا هَٰذَآ إِلَٰهُكُمْ وَإِلَٰهُ مُوسَىٰ فَنَسِيَ	کڈھیندا ہا، ٻس لوکاں آکھیا، جو اِیہ تاں (اَساڈی عِبادت دے ڳا دا) معبود ہے، اَتے مُوسیٰ دا معبود وِی ہے پَر اُوں اِیکوں وِسار چھوڑے (۸۸)۔
.89	أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا	کیا اُنھاں لوکاں نہ ڈِٹھا ہا، جو او نہ تاں اُنھاں دِی کہیں ڳالھ دا جواب ڈِیندے اَتے نہ اُنھاں کُوں کوئی نفع یا نُقصان ڈیوݨ دا اِختیار رَکھیندے (۸۹)۔
.90	وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِن قَبْلُ يَٰقَوْمِ إِنَّمَا فُتِنتُم بِهِۦ وَإِنَّ رَبَّكُمُ ٱلرَّحْمَٰنُ فَٱتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوٓا۟ أَمْرِي	اَتے تحقیق ہارون اُنھاں کُوں پہلے کنُوں چتا وِی ڈِتّا ہا، جو اَے میڈِی قوم! حقیقت اِیہ ہے، جو اِیندے نال تُہاڈی اَزمائش کِیتی ویندی پئی ہے، اَتے بیشک تُہاڈا رَبّ بَہُوں مہربان ہے، ٻس تُساں میڈِی پیروی کرو! اَتے میڈے آکھیئے تے چلّو (۹۰)۔
.91	قَالُوا لَن نَّبْرَحَ عَلَيْهِ عَٰكِفِينَ حَتَّىٰ يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَىٰ	او آکھݨ لگے اَساں تاں اِیندی بَندگی وِچ لگّے رَہسُوں، جے توڑیں جو مُوسیٰ اَساڈے کولھ نہ وَل آسے (۹۱)۔
.92	قَالَ يَٰهَٰرُونُ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوٓا۟	مُوسیٰ آکھیا، اَے ہارون جڈاں جو تَیں اُنھاں کُوں گُمراہ تھیندا ڈِٹھا وِی ہا تاں تیکُوں کیں روکی رَکھیا ہا (۹۲)۔
.93	أَلَّا تَتَّبِعَنِ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي	میڈے طریقے تے چلّݨ کنُوں، کیا تَیں میڈے آکھیئے دے خِلاف نھیں کِیتا (۹۳)۔
.94	قَالَ يَبْنَؤُمَّ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا بِرَأْسِيٓ إِنِّي خَشِيتُ أَن تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي	اُوں آکھیا، میڈِی ماء دے پُتر آ! نہ میڈی ڈاڑھی پکڑ اَتے نہ میڈے سِر (دے وال) پَٹ، مَیں تاں اِیں ڳالھ کنُوں ڈَریا ہَم، جو کِتھائیں تُوں آتے نہ آکھیں جو تَیں بَنی اِسرائیل وِچ فَرق گھت ڈِتن، اَتے میڈِی ڳالھ دا خیال وِی نہ رَکھیا (۹٤)۔
.95	قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَٰسَٰمِرِيُّ	وَت مُوسیٰ آکھیا، سامری آ! تیڈِی کیا ڳالھ ہے (۹۵)۔
.96	قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِۦ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ أَثَرِ ٱلرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا	اُوں آکھیا، مَیں او کُجھ ڈِیکھ گھِدا ہا، جھڑا کُجھ اِیہ نہ ڈیکھ سَگئے ہَن، ٻس مَیں رسول دے پیراں تلے دِی مٹّی دِی ہِک مُٹھ بھر گھدّی، تے اُوکُوں اِیں

	وَكَذٰلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي	(وَچھے) وِچ گھت ڈِتُّم اَتے اِیں طرح میڈِے نَفس کُوں اِیہ گالھ چنگی لگی (۹٦)۔
.97	قَالَ فَاذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَن تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَّن تُخْلَفَهُ وَانظُرْ إِلَىٰ إِلَٰهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا لَّنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا	مُوسیٰ آکھیا، بَس تُوں (اِتّھوں) چلیا وَنج ! تیڈِے کِیتے ساری زِندگی ایہا (سَزا) ہے جو تُوں (لوکاں کُوں) آکھیسیں وَدّا جو میکوں ہَتھ نہ لَوا ہے اَتے تیڈِے کِیتے ہِک میعاد ہے پُچّھ پَرتیت دِی، جھڑی اَصلوں نہ ٹَلسے، اَتے تُوں اَپنْیں اُوں معبود دو ڈیکھ، جِیندی پُوجا تُوں ڈَاڈھی سِک نال کریندا ہاویں، اَجھو اَساں اُوکوں ساڑ چھوڑیسُوں، وَل (اُوندی سُوا کُوں) اُڈَا تے دَریا وِچ کھنّڈا پُنّڈا ڈِیسُوں (۹۷)۔
.98	إِنَّمَا إِلَٰهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا	بیشک تُہاڈا معبود (عبادت دے ڈَادا) اُوہو اَللہ اِی ہے، جِیندے سِوا بِیا کوئی معبود کائے نھیں، اُوں ہَر شَئے کُوں اَپنْیں عِلم وِچ رَکھیا ہوئیا ہے(۹۸)۔
.99	كَذَٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِن لَّدُنَّا ذِكْرًا	(اَے رسول) اِیں طرح اَساں تیکوں او حالات بیان کریندے ہِیں جھڑے گُزر چُکیئے ہِن، اَتے تحقیق اَساں تیکوں اَپنْیں طرفوں ہِک نصیحت (دِی کتاب) عَطا کیتی ہے (۹۹)۔
.100	مَّنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وِزْرًا	جھڑا شَخص اِیں کنُوں مُنہ پھریسے، تاں بیشک اُوکوں قیامت دے ڈِینہ بَہُوں سَخت بار چاوَنْاں پُوسے (۱۰۰)۔
.101	خَالِدِينَ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حِمْلًا	(اِیجھے لوک) اُوں عَذاب وِچ ہمیشہ پَھسے رَہسِن، اَتے قیامت دے ڈِینہ اِیہ بار اُنھاں کِیتے بَہُوں سَخت ہوسے (۱۰۱)۔
.102	يَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا	اُوں ڈِینہ صُور پُھوکیا ویسے اَتے گُنہگاراں کُوں (اِیجھی حالت وِچ) کَٹّھا کِیتا ویسے جو اُوں ڈِینہ اُنھاں دِیاں اَکھیں پُٹّھیاں تھیاں وَدّیاں ہوسِن (۱۰۲)۔
.103	يَتَخَافَتُونَ بَيْنَهُمْ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا	او آپس وِچ گُھس پُھس کریسِن، جو تُساں تاں بَس ڈَاہ ڈِینہ (دُنیا وِچ)

		رِیہے ہوسے (۱۰۳)۔
.104	نَّحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا يَوْماً	اَساں خُوب چاݨدے ہِیسے، جِہڑا کُجھ او اَکھیندے وَدّے ہَن، اُوں وَقت ساریاں کنُوں چنگا اندازہ لاوݨ والا ݙسیسے، جو کوئے نہ ! تُساں تاں محض ہِک ݙینہہ رِیہے ہیوے (۱۰٤)۔
.105	وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنسِفُهَا رَبِّي نَسْفاً	اَتے تَیں کنُوں پہاڑاں دے متعلّق پُچھدِن، بَس آکھ ݙے جو میڈا رَبّ (اُوں ݙینہہ) اُنھاں کُوں اُڈا پُڈا ݙیسے (۱۰۵)۔
.106	فَيَذَرُهَا قَاعاً صَفْصَفاً	اَصلُوں چٹ پدّھر بݨا چھوڑیسے (۱۰٦)۔
.107	لَّا تَرَىٰ فِيهَا عِوَجاً وَلَا أَمْتاً	جِیندے اُتّے نہ ݙنگی پھِنگی جاء نَظر سے، اَتے نہ کوئی ٹِبہ ٹِبّہ (۱۰۷)۔
.108	يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَٰنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْساً	اُوں ݙینہہ سارے لوک ہِک سَݙݨ والے دے پِچُھوں لگ پوسن تے اُوندے اَگُوں کوئی نہ اَکڑیسے، اَتے بہُوں مہربان اللہ دے اَگُوں سَب دیاں آوازاں دَبیج ویسن، بَس تُوں چھِڑے کھسکار دے سِوا کوئی آواز نہ سُݨسیں (۱۰۸)۔
.109	يَوْمَئِذٍ لَّا تَنفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَٰنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلاً	اُوں ݙینہہ کوئی سِفارِش کہیں کَمّ نہ آسی، سِوائے اُوں شخص (دی سِفارِش دے) جیکُوں بہُوں مہربان اللہ اِجازت ݙیسے، اَتے جِیندی ڳالھ اُوکُوں بھاسے (۱۰۹)۔
.110	يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْماً	او چاݨدا اے جِہڑا کُجھ اُنھاں لوکاں دے سامݨیں ہے، اَتے جِہڑا کُجھ اُنھاں کنُوں پہلے تھی چُکیے، لوکاں دا عِلم تاں اِیں ڳالھ دا کوئی اَحاطہ نھیں کر سڳدا (۱۱۰)۔
.111	وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْماً	اَتے ہمیش جِیوݨ والی تے قائم رَہݨ والی ہَستی دے سامݨیں اُنھاں دے سِر جُھک ویسن، اَتے تحقیق جَیں ظُلم دِی ڳنڈھڑی چاکھدی اُو ہُو نامُراد رَہسی (۱۱۱)۔
.112	وَمَن يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ	اَتے جِہڑا شخص نیک کَمّ کریسے، اَتے مُومِن وِی ہوسے، تاں اُوکُوں نہ

	مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا	کہیں ظُلم دا ڈَر ہوسے اَتے نہ اُوندی کوئی حق تلفی ہوسے(١١٢)۔
113.	وَكَذٰلِكَ أَنزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا	اَتے اِیں طرح اَساں قرآن کُوں عَربی وِچ نازِل کِیتے اَتے اِیندے وِچ دے کئی ڈَراوے وَلا بھَنّوا تے بیان کِیتے ہِن، تاں جو لوک پَرہیزگار بَنْڑ وَنّجِنْڑ یا اُنھاں کِیتے ہوش (نصیحت) دا باعث بنْڑِ (١١٣)۔
114.	فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِن قَبْلِ أَن يُقْضَىٰ إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُل رَّبِّ زِدْنِي عِلْمًا	پَس اللہ بَہُوں اُچّے دَرجے والا، تے حقیقی بادشاہ ہے، (اَے رسول) قرآن دے بارے جلدی نہ کِیتی کر، جے توڑیں جو تَیں دو وَحی پُوری نہ آوَنّجے، اَتے دُعا مَنّگی کر جو میڈے رَبّ آ، میڈے عِلم کُوں ہِیا وِی وَدھا (١١٤)۔
115.	وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِن قَبْلُ فَنَسِيَ وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا	اَتے اَساں اِیں کنُوں پہلے آدم کنُوں یقیناً قَول گِھدّا ہاَ، پَر اُوں وِسار ڈِتا، اَتے اَساں اُوکوں پَکّے اِرادے والا نہ ڈِٹّھا(١١٥)۔
116.	وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ	اَتے جَڈاں اَساں فرشتیاں کُوں آکھیا ہاَ، جو آدم کُوں سجدہ کرو، تاں اُنھاں ساریاں سجدہ کِیتا سِوائے اِبلیس دے، جَیں اِنکار چا کِیتا ہاَ (١١٦)۔
117.	فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَٰذَا عَدُوٌّ لَّكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَىٰ	اَساں آدم کُوں آکھیا، جو بیشک اِیہ تیڈا اَتے تیڈی ذال دَا دُشمن ہے، کِتھائیں تُہاکُوں بَہشت وِچُوں کَڈھوا نہ چھوڑے، وَل مُصیبتاں وِچ نہ آوَنّجو (١١٧)۔
118.	إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَىٰ	بیشک نہ تُوں اِتَّھاں بُکھا رَہندیں اَتے نہ تَن کنُوں ننگا(١١٨)۔
119.	وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَضْحَىٰ	اَتے بیشک اتھاں نہ تیکُوں تریھ لگدی ہے تے نہ تیکوں دُھپ لگدی ہے (١١٩)۔
120.	فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَىٰ شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبْلَىٰ	پَر شیطان اُوکُوں وِسواس وِچ گھَت ڈِتّا، آکھُس، کیا مَیں تیکُوں اِہجا دَرخت (اَن) ڈَساواں جِہڑا تیڈے ہمیش جِیندے رَہنْڑ دا سَبب بَنْڑ وَنّجے، اَتے اِہجی بادشاہی وِی ڈَساواں جو کڈاہِیں نہ کھسیجے (١٢٠)۔

بَس ڈُوہائیں اُوں وَݨ دَا پَھل کھادا تاں ہِک بئے اُتے اُنھاں دے ننگیج ظاہر تھی گئے، اَتے بَہشت دے پتراں نال اَپݨیں ننگیج کُوں کجݨ لگ پے، اَتے آدم نے اَپݨیں رَبّ دِی نافرمانی چا کیتی، بَس او سِدّھے رَاہ کنُوں تھڑک گیا(۱۲۱)۔	فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِن وَرَقِ الْجَنَّةِ وَعَصَىٰ آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَىٰ	121.
وَل اُوندے رَبّ اُوندے اُتے مہربانی چا کیتی، اُوندی توبہ قبول کر گھِدّی تے سِدّھی رَاہ چا لائیا (۱۲۲)۔	ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَىٰ	122.
اللہ آکھیا، تُساں ڈُوہائیں کٹھے اِتھوں تلّے لَہ وَنجو، تُہاڈے وِچوں بعضے بعضیاں دے دُشمن تھی رہسو، بَس جہڑا میڈی ہِدایت اُتے چلسے تاں او نہ گُمراہ تھیسے اَتے نہ مُصیبت وِچ پَوسے (۱۲۳)۔	قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَىٰ	123.
اَتے جَیں میڈی نصیحت (ذِکر) کنُوں مُنہ پھیر گھِدّا، تاں اُوندی زِندگی اَوکھی گزرسی، اَتے قیامت دے ڈِینہ اَندّھا کر تے اُٹھایا ویسے(۱۲٤)۔	وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَىٰ	124.
او آکھیسے، میڈے رَبّ آ ! میکوں اَندھا کر تے کیوں اُٹھائی، مَیں تاں چنگا بَھلا ڈیکھدا بَھلیندا وَدّا ہَم (۱۲۵)۔	قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَىٰ وَقَدْ كُنتُ بَصِيرًا	.125
اللہ آکھیسے جیویں جو میڈِیاں آیاتاں تیڈے کولھ آئیاں ہَن، تاں تَیں اُنھاں کُوں وِسار ڈِتا ہَا، ایویں اِی اَج تیکوں وِسار ڈِتا گے (۱۲٦)۔	قَالَ كَذَٰلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيتَهَا وَكَذَٰلِكَ الْيَوْمَ تُنسَىٰ	.126
اَتے اُوکوں وِی ایویں جزا ڈیسُوں، جہڑا حد کنُوں نِکل ویسے، اَتے جہڑا اَپݨیں رَبّ دِیاں آیاتاں اُتے اِیمان نہ گھِن آسے، اَتے آخرت دَا عذاب بَہوں سَخت ہے اَتے ہمیش رَہݨ والا ہے(۱۲۷)۔	وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِن بِآيَاتِ رَبِّهِ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَىٰ	.127
کیا اُنھاں کیتے اِیں گالھ وِچ کوئی ہِدایت نہ ہَئی، جو جِڈاں اَساں اُنھاں کنُوں پہلے کئی قوماں کُوں تباہ کر ڈِتے، جنھاں دِیاں وَستیاں (ٹِکاݨیاں) وِچ ایہ ٹُردے پھِردے وَدّن، بیشک ایندے وِچ عقل والیاں کیتے	أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسَاكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهَىٰ	.128

		نِشانیاں ہِن(۱۲۸)۔
129.	وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى	اَتے جیکر تیڈے رَبّ دِی طرفوں پہلے کنُوں ہِک گالھ ٹُکی ہوئی نہ ہُوندی تاں اُنھاں اُتے لازمی عَذاب آگیا ہوندا، پیا اِیہ جو جیکر اُنھاں کِیتے اَجل (میعاد) وِی مقرر نہ تِھی چُکّی ہُوندی(۱۲۹)۔
130.	فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ	پَس جو کُجھ اِیہ اَکھیندِن اُوندے اُتّے صَبر چا کر، اَتے اَپٹیں رَبّ دِیاں تعریفاں نال اُوندی تسبیح پڑھی کِیتی کر، سِجھ نِکلݨ کنُوں پہلے، اُوندے لَہ وَنجݨ کنُوں پہلے، پیا اِیہ جو رَات دے کُجھ ویلیاں وِچ وِی تسبیح پڑھی رَکھ، اَتے ڈِینہ دے اِڈُوں، اُڈُوں (کناریاں تے) وِی ! اِیں طرح تُوں خُوش رَہسیں(۱۳۰)۔
131.	وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ	اَتے اَکھیں بَھنوا تے وِی نہ ڈیکھ اُنھاں وِچُوں دے لوکاں کُوں، جِنھاں کُوں اَساں زِندگی دے ٹُھاٹھ باٹھ نال رَجایا ہوئے، اِیہ تاں اُنھاں کُوں ازمائِش وِچ سَٹّݨ ہے اَتے تیڈے رَبّ دا رِزق بَہُوں چنگا تے ہمیش کِیتے ہے(۱۳۱)۔
132.	وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا نَّحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَىٰ	اَتے اَپٹیاں لوکاں کُوں نماز کِیتے حُکم ڈِے اَتے اِیندا پابند تِھی تے رَہ، اَساں تیں کنُوں رِزق نِسے مَنگدے، بَلکہ خُود اَساں اِی تیکُوں رِزق ڈِیندے ہیں، اَتے پرہیزگاراں داتاں چنگا اَنجام ہے(۱۳۲)۔
133.	وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِّن رَّبِّهِ أَوَلَمْ تَأْتِهِم بَيِّنَةُ مَا فِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ	اَتے اَہدِن جو اِیہ آپٹیں رَبّ کنُوں اَساڈے کِیتے کوئی نِشانی (معجزہ) کِیوں نھیں گِھن آندا، بَھلا کیا انھاں کولھ پہلیاں کِتاباں دے وِچ وی روشن دَلیل نھیں آچُکّی (۱۳۳)۔
134.	وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُم بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ مِن قَبْلِ أَن نَّذِلَّ	اَتے جیکر اَساں اُنھاں کُوں اِیں کنُوں پہلے کِہیں عَذاب وِچ تَباہ کر چھوڑیندے، تاں اَکھیندے جو اَساڈے رَبّ آ ! تیں اَساں دو کوئی رسول کِیوں نھیوی بھیجیا تاں جو اَساں ذلیل تے خُوار تِھیوݨ کنُوں پہلے

	وَنَخْزَىٰ	اِی تیڈِیاں آیاتاں دِی پیروی کر گھندے(١٣٤)۔
135.	قُلْ كُلٌّ مُّتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَىٰ	(اَے رسول) آکھ ڈِے جو ہَر کوئی عَملاں دے نتیجیاں دِی اِنتظار وِچ ہے، پَس تُساں وِی اِنتظار کرو، اَجھو تُہاکُوں پتہ لگ ویسے جو کونڑ (دِین دے) سِدّھے رَاہ تے چَلَّنڑ والا ہے، اَتے کَیں ہِدایت پا گِھدّی ہے(١٣٥)۔

21- سورة الأنبيأ

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ	شروع اللہ دے ناں نال جھڑا بہوں مہربان تے وڈا رحم والا ہے
.1	اقۡتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمۡ وَهُمۡ فِي غَفۡلَةٖ مُّعۡرِضُونَ	لوکاں کنوں پچھ پرتیت (حساب کتاب) دا وقت قریب آندا ویندے، پر او لاپروا تھی تے منہ پھیری ودے ہن (۱)۔
.2	مَا يَأۡتِيهِم مِّن ذِكۡرٖ مِّن رَّبِّهِم مُّحۡدَثٍ إِلَّا ٱسۡتَمَعُوهُ وَهُمۡ يَلۡعَبُونَ	انھاں کولھ انھاں دے رب دی طرفوں جھڑی کوئی نویں نصیحت آندی ہے، اُوکوں او سُندے وی ہن تاں وی او ایکوں کھل ہاسہ چا سمجھدے ہن (۲)۔
.3	لَاهِيَةٗ قُلُوبُهُمۡۗ وَأَسَرُّواْ ٱلنَّجۡوَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ هَلۡ هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُكُمۡۖ أَفَتَأۡتُونَ ٱلسِّحۡرَ وَأَنتُمۡ تُبۡصِرُونَ	انھاں دے دل غفلت والیاں گالھیں وچ لگئے ہوئن، اتے ایہ ظلم کرݨ والے لوک آپس وچ کھس پھس کریندے ہن، جو کیا ایہ شخص تہاڈے وانگوں ہک بشر جیہا کائے نھیں؟ پر ول وی تساں جادو دی ولھیٹ وچ کیوں لگے ویندے وے؟ چڑاں جو تساں چنگی طرح ڈیکھدے بھلیندے وی ودے ہیوے۔ (۳)۔
.4	قَالَ رَبِّي يَعۡلَمُ ٱلۡقَوۡلَ فِي ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ	(رسول) آکھیا، میڈا رب جاݨ ویندے جھڑی گالھ تساں اسمان وچ تے زمین وچ کریندے وے، او سب توں زیادہ سُݨݨ والا تے جاݨݨ والا ہے (٤)۔
.5	بَلۡ قَالُوٓاْ أَضۡغَٰثُ أَحۡلَٰمِۭ بَلِ ٱفۡتَرَىٰهُ بَلۡ هُوَ شَاعِرٞ فَلۡيَأۡتِنَا بِـَٔايَةٖ كَمَآ أُرۡسِلَ ٱلۡأَوَّلُونَ	پر لوک آہدن جو ایہ تاں خواباں خیالاں والیاں گالھیں ہن، بلکہ اُوں اپݨیں طرفوں گھڑ گھدیاں ہن، ایہ تاں کوئی شاعر ای ہے، چلو اساڈے کولھ نشانی تاں گھن آوے، پہلے رسول وی تاں نشانی ڈے تے بھیجے ویندے رہیے ہن (٥)۔
.6	مَآ ءَامَنَتۡ قَبۡلَهُم مِّن قَرۡيَةٍ أَهۡلَكۡنَٰهَآۖ	انھاں کنوں پہلے جھڑی وی وستی والے ایمان نھیں گھن آئے تاں

	أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ	اَساں اُنھاں کُوں تَباہ کر چھوڑے، بھلا کیا اِیہ اِیمان گھن آوَݨ والے ہِن؟ (٦)۔
.7	وَمَآ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلاَّ رِجَالاً نُّوحِىٓ إِلَيْهِمْ فَاسْئَلُوٓاْ أَهْلَ الذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لاَ تَعْلَمُونَ	اَتے اَساں تَیں کنُوں پہلے کہیں بَے کُوں رسول بݨا تے نھیں بھیجیا، سِوائے کہیں جُوان دے ! اُنھاں دے کولھ وَحی بھیجیندے ہَاسے، بیشک اللہ دِی کتاب والیاں کنُوں پُچھ گِھنُو، جیکر تُساں خُود نِھیوے جاݨدے؟ (٧)۔
.8	وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا لاَّ يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُواْ خَالِدِينَ	اَتے اَساں اُنھاں دے جُثّے اِیں طرح نہ بݨائے ہِن، جو او کھاݨاں وِی نہ کھاوِن ہَا، اَتے او ہمیش زِندہ رَہوݨ والے وِی نہ ہَن(٨)۔
.9	ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنجَيْنَاهُمْ وَمَن نَّشَآءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ	وَل اَساں اُنھاں نال کِیتے ہوئے ہَر وَعدے کُوں سَچّا کر ڈِکھائے، بَس اُنھاں کُوں اَتے جیکوں اَساں چاہیا، بَچا گِھدا، اَتے حَد کنُوں نِکل وَنجݨ والیاں کُوں اَساں تَباہ کر ڈِتا(٩)۔
.10	لَقَدْ أَنزَلْنَآ إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلاَ تَعْقِلُونَ	اَتے تحقیق اَساں تُہاڈے کولھ اِیجھی کِتاب نازِل کیتی ہے، جِیندے وِچ تُہاڈے کِیتے نصیحت ہے، کیا تُساں وَل وِی نِھیوے سَمجھدے؟(١٠)۔
.11	وَكَمْ قَصَمْنَا مِن قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا آخَرِينَ	اَتے اَساں کِتنیاں وَستیاں کُوں پِیھ تے رَکھ ڈِتا، جِھڑیاں جو ظالم ہَن، تے ایندے بعد کہیں بَئی قوم کُوں پیدا کر کھڑایا(١١)۔
.12	فَلَمَّآ أَحَسُّواْ بَأْسَنَآ إِذَا هُم مِّنْهَا يَرْكُضُونَ	بَس جَڈاں اُنھاں اَساڈے عَذاب کُوں آندا محسوس کیتا، تاں اِیں کنُوں بھجݨ لَگ پَے؟(١٢)۔
.13	لاَ تَرْكُضُواْ وَارْجِعُوٓاْ إِلَى مَآ أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسَاكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْأَلُونَ	بھجّو نہ پَے، بَس وَل آؤو، اُوں عَیش آرام دو جِھڑا تُہاکُوں حاصِل ہے، تے آپݨیاں گھراں دو، تاں جو تُساں کنُوں کوئی پُچھ پرتیت کیتی وَنجے(١٣)۔
.14	قَالُواْ يَا وَيْلَنَآ إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ	او آکھݨ لگیے، ہائے شامت اَساڈی ! بیشک اَساں تاں ظالم اِی

		ہا سے(١٤)۔
.15	فَمَا زَالَت تِّلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّىٰ جَعَلْنَاهُمْ حَصِيداً خَامِدِينَ	پَس اِیں طرح او اَکھیندے سَڈیندے رِیہے، اِیہ توڑیں جو اَساں اُنھاں کوں کَپی ٹُکی رَڑھ (فصل) وانگوں تے وِسمدی ہوئی سُواء وانگوں کر چھوڑیا(١٥)۔
.16	وَمَا خَلَقْنَا السَّمَآءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ	اَتے اَساں اَسمان تے زمین کوں اَتے جو کُجھ اُنھاں دے اَدھ وِچ ہے، اِیویں خُواہ مَخواہ نھیں پیدا کیتا(١٦)۔
.17	لَوْ أَرَدْنَآ أَن نَّتَّخِذَ لَهْواً لَّاتَّخَذْنَاهُ مِن لَّدُنَّآ إِن كُنَّا فَاعِلِينَ	جیکر اَساں چاہندے جو مشغلے دِی کوئی شَئے بَناوں تاں ضرور اَساں اُوکوں اَپڻیں طرفوں کہیں شَئے کنُوں بَنا گھندے جیکر اَساکوں کُجھ کرڻاں ہوندے تاں اَساں کر چاڈے ہَیں(١٧)۔
.18	بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمُ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ	بلکہ اَساں حَقّ گالھ کوں کُوڑ دے اُتّے اِیویں بھُکا مَریندے ہَیں، جو بَس اُوندا بھیجا کَڈھ سَٹیندے ہَیں، بَس او اُوں ہیں ویلے خَتم تھی تے رَہ ویندے، اَتے تہاڈی شامت ہے وِی اُنھاں گالھوں جھڑیاں تُساں گھڑ گھندے ہیوے(١٨)۔
.19	وَلَهُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ	اَتے اُوں ہیں دا ہے جو کُجھ اَسماناں وِچ ہے تے زمین دے تَلّے اُتّے ہے اَتے جھڑے (فرشتے) اُوندے کولھ رَہندِن، نہ تاں او اُوندی عِبادت کرتے مَغریج ویندِن تے نہ او تھکدے ہِن(١٩)۔
.20	يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ	رات ڈینہ اُوندی تسبیح پڑھدے رَہندِن تے سَہی وِی نھیں کَڈھیندے(٢٠)۔
.21	أَمِ اتَّخَذُوٓا آلِهَةً مِّنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنشِرُونَ	کیا اُنھاں زمین اُتّے اِہجے پَے معبود بنا گھدِن جھڑے (موئے ہوئیاں کوں) جیوا کھڑیسِن(٢١)۔
.22	لَوْ كَانَ فِيهِمَآ آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ	جیکر اَسمان تے زمین اَندر اَللہ دے علاوہ کوئی ٻئے معبود وِی ہوندے تاں (سارے اِنتظام وِچ) خَلل (فَساد) پَے ویندا، بَس اللہ جھڑا عَرش دا

		رَبّ ہے اُنھاں گالھیں کنوں پاک ہے جہڑیاں اِیہ گھڑیندے وَدّے ہِن(۲۲)۔
23.	لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ	او جہڑا کمّ کریندے اُوندی کوئی پُچھ پُچّھ نھیں ہُوندی، پَر اِنھاں کنوں ضرور پُچّھ کیتی ویندی ہے(۲۳)۔
24.	أَمِ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ آلِهَةً قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ هَٰذَا ذِكْرُ مَن مَّعِيَ وَذِكْرُ مَن قَبْلِي بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُم مُّعْرِضُونَ	کیا لوکاں اُوکوں چھوڑتے کوئی بِئے معبود بَنا گِھدّن (اَے رسول) آکھ ڈِے جو تُساں کوئی تاں پَکّی دلیل گِھن آؤو، اِیہا نصیحت (کتاب) میڈے تے میڈے نال والیاں کیتے وِی ہے، اَتے مَیں توں پہلے گزر وَنجݨ والیاں کولھ وِی آئی ہَئی، پَر اُنھاں دے ڈھیر لوک اِیں حقیقت کُوں نھیں جاݨدے بَس اِیں کنوں مُنّہ پھیری وَدّے ہِن(۲٤)۔
25.	وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ	اَتے اَساں تَیں کنوں پہلے کوئی اِیجھا رسول نھیں بھیجیا، جِیندے کولھ اِیہ وَحی نہ بھیجی ہووے جو میڈے سِوائے کوئی معبود کائے نھیں، بَس میڈی عِبادت کیتی کرو(۲۵)۔
26.	وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَٰنُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ	اَتے اِیہ اَہدِن بہوں مہربان اللہ نے پُتر بَنایا ہوئے او تاں اِنھاں گالھیں کنوں پاک ہے، بلکہ اِیہ (فرشتے) تاں اُوندے عزتاں والے خادِم ہِن(۲٦)۔
27.	لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُم بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ	اِیہ اُوں کنوں اَگُوں کہیں گالھ وِچ (ذَری وِی) نھیں وَدھ سَگدے، بَس اُوندے حُکم تے عَمل کریندِن(۲۷)۔
28.	يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَىٰ وَهُم مِّنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ	او جاݨدا کھڑے، جو کُجھ اُنھاں دے اَگُوں تِھیندا پَے، تے جو کُجھ اُنھاں کنوں اُوڈھر تِھیندا پَے، اَتے سِفارش وِی نھیں کر سَگدے، سِوائے اُوندے جِیندے کنوں اللہ راضی ہووے، اَتے اِیہ اُوندی دہشت کنوں ڈَردے رَہندِن(۲۸)۔
29.	وَمَن يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَٰهٌ مِّن دُونِهِ	اَتے اُنھاں وِچوں جہڑا وِی آکھے، جو مَیں وِی اُوں کنوں عِلاوہ ہِک بِیا

	فَذٰلِكَ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ كَذٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ	معبوداں، پس اوکوں دوزخ دی سزا ڈیسوں، ایویں ظالماں کوں سزا ڈیندے رہندے ہیں(۲۹)۔
30.	أَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ	کیا انھاں لوکاں نھیں ڈِٹھا جھڑے حق کنوں اِنکار کریندِن جو بیشک سارے اسمان تے زمین آپس وِچ ہِکو کُجھ ہَن، وَل اَساں اُنھاں کوں اَنج اَنج کر ڈِتا، اَتے اَساں ہر شئے پانْیں نال پیدا کیتی، بھلا ایہ ایمان کیوں نھیں گھن آندے(۳۰)۔
31.	وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَن تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَّعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ	اَتے اَساں زمین وِچ پہاڑ کھڑے کر ڈِتے ہِن، تاں جو زمین اُنھاں دے بار دے سبب ہِلّے جُلّے نہ ! وَل اَساں انھاں وِچ موکلے موکلے رستے (درّے) بنائن، تاں جو او ٹھیک راہ تے ٹُرِن(۳۱)۔
32.	وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَّحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ	اَتے اسمان کوں اَساں تکڑی جہی چھت بنائے، پر ایہ لوک اُنھاں نشانیاں کنوں مُنہ پھیر گھندِن(۳۲)۔
33.	وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ	اَتے اُوہو اِی ہے جیں رات تے ڈینہ، تے سجھ تے چندر بنائن، اُنھاں وِچوں ہر کوئی اپنْیں اپنْیں دائرے وِچ تردا وَدّے(۳۳)۔
34.	وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِّن قَبْلِكَ الْخُلْدَ أَفَإِن مِّتَّ فَهُمُ الْخَالِدُونَ	اَتے (اَے رسول) تیں کنوں پہلے تورْیں اَساں کہیں کوں ہمیشہ دی زندگی نھیں ڈِتی، بھلا توں مر ویسوں تاں کیا ایہ ہمیشہ جیندے رہسن(۳٤)۔
35.	كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبْلُوكُم بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ	ہر ساہ گھنْݨ والے موت دا سواد چکھنْیں، اَتے اَساں تُہاکوں بھلائی تے بُرائی وِچ ازمیندے ہَیں، اَتے تُساں اَساں دو ضرور وَل آونْیں(۳۵)۔
36.	وَإِذَا رَآكَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَٰذَا الَّذِي يَذْكُرُ آلِهَتَكُمْ وَهُم بِذِكْرِ الرَّحْمَٰنِ هُمْ كَافِرُونَ	اَتے جنھاں لوکاں کُفر اِختیار کیتا ہوئے، جڈاں وی او تیکوں ڈیکھدے ہِن، تاں تیڈے نال مخول کریندِن، (اَکھیندِن) کیا ایہو او شخص ہے جھڑا تُہاڈے معبوداں دا ذِکر (بُرائی نال) کریندے، حالانکہ ایہے لوک

		خُود اَپݨیں سَب تُوں مہربان اللہ دے ذِکر کرݨ وِچ وِی کُفر بکدے رہندِن(٣٦)۔
.37	خُلِقَ الإِنسَانُ مِنْ عَجَلٍ سَأُوْرِيكُمْ آيَاتِي فَلاَ تَسْتَعْجِلُونِ	اِنسان کُوں اُبَہل کرݨ والا بݨایا ڳئے، مَیں وِی اَجھو تُہاکُوں نِشانیاں ݙیکھینداں، پَس تُساں مَیں کنُوں اُبَہل نہ کراوٗ(٣٧)۔
.38	وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ	اَتے پُچھدے ہِن جو او وعدہ (ݙراوا) کݙاں پُورا تھیسے، جیکر تُساں (عذاب دے متعلّق) سَچ اَکھیندے وے تاں(٣٨)۔
.39	لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لاَ يَكُفُّونَ عَن وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَلاَ عَن ظُهُورِهِمْ وَلاَ هُمْ يُنصَرُونَ	اللہ ایویں کرے ہا جو جِنھاں جِنھاں کُفر اِختیار کیتا ہوئے اُنھاں کُوں اُوں وقت دَا کُجھ پتہ لَگ وَنجے ہا، جہڑے ویلے او اَپݨیں مُونھاں کُوں تے اَپݨیاں کَنڈاں کُوں دوزخ دِی بھا کنُوں نہ بَچا سَڳسِن، اَتے نہ اُنھاں دِی کوئی مدد کیتی ویسی(٣٩)۔
.40	بَلْ تَأْتِيهِم بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلاَ يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلاَ هُمْ يُنظَرُونَ	بلکہ اِیہ اُنھاں اُتّے اَبڑغت آویسے، تے اُنھاں کُوں وَلھیٹ گھنسے، اِیہ اُوکُوں ہٹا وِی نہ سَڳسِن، اَتے نہ خُود اِنھاں کُوں کوئی مُہلت ݙِتی ویسے(٤٠)۔
.41	وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُونَ	تے (اَے رسول) تَیں کنُوں پہلے وِی رسولاں نال مَسخریاں تے مذاقاں تھیندیاں رِیہِن، پَس انھاں دے جِہڑے لوک (رسولاں نال) مخول کریندے ہَن، خُود اُوں شئے اُنھاں کُوں گھیر گھدّا، جِیندیاں اُوں کھلّاں مذاقاں کریندے ہَن(٤١)۔
.42	قُلْ مَن يَكْلَؤُكُم بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمَٰنِ بَلْ هُمْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِم مُّعْرِضُونَ	آکھ ݙے جو رات ویلے تے ݙینہہ کُوں بَہوں مہربان اللہ (دِی پَکڑ) کنُوں تُہاکُوں کوݨ بَچا سَڳدے، وَل وِی اِیہ اَپݨیں رَبّ دے ذِکر کنُوں مُنہ پھیر گھندِن(٤٢)۔
.43	أَمْ لَهُمْ آلِهَةٌ تَمْنَعُهُم مِّن دُونِنَا لاَ يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ أَنفُسِهِمْ وَلاَ هُم مِّنَّا	کیا اَساکُوں چھوڑ تے اُنھاں دے اِیجھے معبود وِی ہِن، جِہڑے اُنھاں کُوں بَچا سَڳِن، او تاں اَپݨیں آپ کُوں مدد ݙیوݨ دِی وسکت (طاقت)

	يُصْحَبُونَ	وِی نھیں رَکھیندے، اَتے نہ اَساڈے مقابلے وِچ اُنھاں دے رَلّے کوئی تھیندے(٤٣)۔
.44	بَلْ مَتَّعْنَا هَٰؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا أَفَهُمُ الْغَالِبُونَ	بلکہ اَساں تاں اُنھاں کُوں تے اُنھاں دے پیو ڈاڈیاں کُوں بہوں فائدے پُچائے ہِن، اِیہ توڑیں جو اُنھاں دِیاں عُمراں وِی گُزر گِیاں، بھلا کیا اِیہ نھیں ڈیکھدے وَدّے، جو اَساں زمین کُوں اُوندے بنّیاں سرحداں کنوں گھٹیندے آندے ہَیں، بھلا کیا وَت وِی اِیہ لوک غَلبہ پا سَگیسِن(٤٤)۔
.45	قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُم بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ	آکھ ڈے، جو مَیں تُہاکُوں وَحی دے مطابق ڈَریندا ہاں، پَر بوڑے لوک سَڈ سنیہے کُوں چھڑا سُݨ وِی نھیں سَگدے، جڈاں کڈائیں وِی اُنھاں کُوں ڈَرایا ویندے(٤٥)۔
.46	وَلَئِن مَّسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ	اَتے جیکر اُنھاں کُوں تیڈے (رَبّ دے عذاب) دا ہِک پُھوکا وِی آ لگّے، تاں آکھݨ لگ پوسِن، جو ہائے اَساڈی شَامت ! اَساں تاں واقعی گُناہ کریندے رِیہے ہَیں(٤٦)۔
.47	وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِن كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَىٰ بِنَا حَاسِبِينَ	اَتے اَساں قیامت دے ڈینہہ اِنصاف دے پلڑے (ترکڑیاں) رَکھ ڈیسوں، بَس کہیں شخص تے ذَری وِی ظُلم نہ کِیتا ویسے، اَتے جیکر کہیں سرہیوں (رائی) دے داݨیں دے برابر وِی کوئی عَمل کِیتے تاں وِی اَساں اِنصاف کرݨ کِیتے کافی ہَیں (٤٧)۔
.48	وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ	اَتے تحقیق اَساں مُوسیٰ تے ہارون کُوں کُوڑ سَچ دے نکھیڑݨ والی، روشنی تے نصیحت والی شَئے (توریت) عَطا کِیتی، اُنھاں پرہیزگاراں کِیتے(٤٨)۔
.49	الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُم مِّنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ	جہڑے جو اَݨڈِٹھیں رَبّ کنوں ڈُٹھیں بغیر وِی ڈَردے رَہندِن، اَتے او (قیامت دِی) گھڑی دا وِی ڈَر رَکھیندے ہِن(٤٩)۔

.50	وَهَٰذَا ذِكْرٌ مُّبَارَكٌ أَنزَلْنَاهُ أَفَأَنتُمْ لَهُ مُنكِرُونَ	اَتے اِیہ بَرکت والی نصیحت (کِتاب) ہے جیکوں اَساں نازِل کِیتے، کیا وَل وِی تُساں اِیں کنُوں اِنکار کریندے وے(٥٠)۔
.51	وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِن قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ	اَتے تحقیق اَساں اِبراہیم کُوں عَقل تے ہوش ڈِتا ہا، اَتے اَساں اُوکوں خُوب چاݨدے ہَاسے(٥١)۔
.52	إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَٰذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ	جِڈاں اُوں اَپݨیں پیوٴ کنُوں اَتے اَپݨیں قَوم کنُوں پُچھیا جو اِیہ مُورتیاں (بوتے) کیا ہِن، جِنھاں دِی پُوجا وِچ ڈَاڈھا دِل لائی بیٹھے رَہندو؟ (٥٢)۔
.53	قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ	اُنھاں آکھیا، اَساں اَپݨیں پیوٴ ڈاڈیاں کُوں اِنھاں دِی پُوجا کریندیں ڈِٹھے(٥٣)۔
.54	قَالَ لَقَدْ كُنتُمْ أَنتُمْ وَآبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ	(اِبراہیم) آکھیا، تحقیق تُساں وِی کھُلی گُمراہی وِچ ہیوے، تے تُہاڈے پیوٴ ڈاڈے وِی ہَن(٥٤)۔
.55	قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنتَ مِنَ اللَّاعِبِينَ	اُنھاں آکھیا، کیا تُوں اَساڈے کولھ حقیقت گِھن تے آئیں، یا تُوں اَساڈے نال کوئی مَذاق پیا کریندیں(٥٥)۔
.56	قَالَ بَل رَّبُّكُمْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَأَنَا عَلَىٰ ذَٰلِكُم مِّنَ الشَّاهِدِينَ	اُوں آکھیا، بلکہ تُہاڈا رَبّ تاں اَسماناں تے زمین دَا رَبّ وِی ہے، جَیں اُنھاں کُوں پیدا کِیتے، تے مَیں (اِیں گالھ دے) گواہاں وِچوں ہَاں(٥٦)۔
.57	وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُم بَعْدَ أَن تُوَلُّوا مُدْبِرِينَ	اَتے اللہ دِی قَسم ! مَیں تاں تُہاڈے بُتّاں نال ہِک گوا کرݨ لگیاں جہڑے ویلے جو تُساں کَنڈ وَلا تے چَلیے ویسو(٥٧)۔
.58	فَجَعَلَهُمْ جُذَاذًا إِلَّا كَبِيرًا لَّهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ	بَس اُوں اُنھاں کُوں ٹوٹے ٹوٹے کر چھوڑیا سوائے اُنھاں دے ساریاں تُوں وَڈے (بُت) دے، تاں جو او اُوں کنّے رجوع (پُچھ ڳِچھ) کرݨ(٥٨)۔
.59	قَالُوا مَن فَعَلَ هَٰذَا بِآلِهَتِنَا إِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ	(اُنھاں ڈِٹھا) تاں آکھیونیں، اَساڈے خُداواں نال اِیہ حَرکت کیں کِیتی ہے، بیشک او کوئی ظالماں وِچوں اِی ہَا(٥٩)۔

.60	قَالُواْ سَمِعۡنَا فَتًى يَذۡكُرُهُمۡ يُقَالُ لَهُۥٓ إِبۡرَٰهِيمُ	لوکاں آکھیا، اَساں ہِک گبھرو جوان کوں اِنھاں دے متعلّق ڳالھ شالھ کریندیں سُݨئیے اُوکوں اِبراہیم سڈیندِن(٦٠)۔
.61	قَالُواْ فَأۡتُواْ بِهِۦ عَلَىٰٓ أَعۡيُنِ ٱلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَشۡهَدُونَ	اُنھاں آکھیا، اُوکوں لوکاں دِیاں اَکھیں دے سامݨیں گھن آؤ، تاں جو اُوکوں (ݙیکھ تے) اِیہ گواہ بݨ سگِیِن(٦١)۔
.62	قَالُوٓاْ ءَأَنتَ فَعَلۡتَ هَٰذَا بِـَٔالِهَتِنَا يَٰٓإِبۡرَٰهِيمُ	اُنھاں آکھیا، اِبراہیم آں ! اَساڈے خُداواں نال اِیہ حَرکت تَیں کِیتی ہے؟(٦٢)۔
.63	قَالَ بَلۡ فَعَلَهُۥ كَبِيرُهُمۡ هَٰذَا فَسۡـَٔلُوهُمۡ إِن كَانُواْ يَنطِقُونَ	اُوں آکھیا، بلکہ اِیہ حَرکت اِیں کِیتی ہے، جھڑا ساریاں تُوں وَݙا ہے، تُساں انھاں کنُوں پُچّھ گھنّو، جیکر اِیہ بول سَگدِن(٦٣)۔
.64	فَرَجَعُوٓاْ إِلَىٰٓ أَنفُسِهِمۡ فَقَالُوٓاْ إِنَّكُمۡ أَنتُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ	پَس اُنھاں اَپݨیں دِلّ وِچ سوچیا، تے (ساریاں کوں) اَکھیُونیں، جو بیشک تُساں خود اِی بے اِنصافے (ظالم) ہیوے(٦٤)۔
.65	ثُمَّ نُكِسُواْ عَلَىٰ رُءُوسِهِمۡ لَقَدۡ عَلِمۡتَ مَا هَٰٓؤُلَآءِ يَنطِقُونَ	وَل (شَرم کنُوں) اُنھاں دے سِر جُھک گئے، اَکھیُونیں تحقیق تیکوں تاں پَتہ ہے، جو اِیہ نھیں بولیندے(٦٥)۔
.66	قَالَ أَفَتَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكُمۡ شَيۡـٔٗا وَلَا يَضُرُّكُمۡ	(اِبراہیم) آکھیا، وَل تُساں اَللہ کُوں چھوڑ تے انھاں شئیں دِی پُوجا کِیُوں کریندے وے جِہڑیاں جو نہ تُہاکوں کوئی فائدہ ݙے سَگدِیِن، اَتے نہ تُہاکوں کوئی نُقصان پُچا سَگدِیِن(٦٦)۔
.67	أُفّٖ لَّكُمۡ وَلِمَا تَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ	وَݙا اَفسوس ہے، تُہاڈے اُتے تے انھاں اُتّے جِنھاں دِی اَللہ کُوں چھوڑ تے تُساں پُوجا کریندے وے، کیا تُہاکوں اِیہ عَقل سَمجھ وِی کائے نھیں(٦٧)۔
.68	قَالُواْ حَرِّقُوهُ وَٱنصُرُوٓاْ ءَالِهَتَكُمۡ إِن كُنتُمۡ فَٰعِلِينَ	لوک آکھݨ لگے، جو اِیکُوں سَاڑ گھتّو، اَتے اَپݨیں خُداواں دِی مدد کرو جیکر تُہاکُوں کُجھ کرݨیں تاں(٦٨)۔
.69	قُلۡنَا يَٰنَارُ كُونِي بَرۡدٗا وَسَلَٰمًا عَلَىٰٓ إِبۡرَٰهِيمَ	اَساں حُکم ݙِتا، اَے بھاتُوں وِسم تے ٹھَر وَنݨج، اَتے اِبراہیم کِیتے سلامتی دَا باعث بَݨ وَنݨج(٦٩)۔

.70	وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ	اَتے انّھاں لوکاں اُوندے نال کوئی چا چلتّیں چاہی پَر اَساں خود اُنھائیں کُوں گھاٹے وِچ سَٹ ڈِتّا(۷۰)۔
.71	وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ	اَتے اُوکُوں تے لُوط کُوں اُوں عِلاقے دو کَڈھ گِیُوسے جھڑے وِچ دُنیا جہان والیاں کِیتے بَرکت کھنڈائی ہوئی ہَئی(۷۱)۔
.72	وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ	اَتے اُوکُوں اِسحاق ڈِتُوسے تے اُوندے عِلاوہ یعقوب ڈِتُوسے تے ہَر کہیں کُوں نیک بَنْا چھوڑیا(۷۲)۔
.73	وَجَعَلْنَاهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلوٰةِ وَإِيتَاءَ الزَّكوٰةِ وَكَانُوا لَنَا عَابِدِينَ	اَتے اُنھاں کُوں اَساں اِمام بَنْایا، کِیُوں جو او اَساڈے حُکم دے مطابق ہِدایت کریندے ہَن، اَتے اُنھاں کولھ وَحی بھیجی چَنگے کم کرنْ کِیتے، نماز دے قائم رَکھنْ کِیتے، اَتے زَکوٰۃ ڈِیونْ کِیتے، اَتے او اَساڈی عِبادت کرَنْ والے ہَن(۷۳)۔
.74	وَلُوطًا آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَت تَّعْمَلُ الْخَبَائِثَ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَاسِقِينَ	اَتے لوط (دا واقعہ اِیہ) ہے جو اَساں اُوکُوں حکومت تے عِلم بَخشیا، اَتے اُوکُوں اُوں وَستی وِچُوں کَڈھ گِھدّا، جنھاں دے لوک بے حیائی دے کمّ کریندے ہِن، بیشک او بَدکار تے نافرمان قوم ہَئی(۷٤)۔
.75	وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ	اَتے اُوکُوں اَپنْیں رحمت وِچ داخل کر گِھدّا بیشک او بَہُوں نیک لوکاں وِچُوں ہا(۷۵)۔
.76	وَنُوحًا إِذْ نَادَىٰ مِن قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ	اَتے نوح (دا قِصّہ اِیہ) ہے جو اِیں کنُوں وِی پہلے اُوں اَساں کنُوں دُعا مَنگی، تاں اَساں اُوندی دُعا قبول کر گِھدّی، بَس اُوکُوں تے اُوندے گھر والیاں کُوں ہِک وَڈی مصیبت کنُوں نجات ڈِے ڈِتی(۷٦)۔
.77	وَنَصَرْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ	اَتے اَساں اُوں قَوم دے خِلاف اُوندی مَدد کِیتی، جِھڑی اَساڈِیاں نِشانیاں کُوں کُوڑا اَکھیندی ہَئی، بیشک او بَہُوں گندی قَوم ہَئی، بَس اَساں اُنھاں ساریاں کُوں غَرق کر چھوڑیا(۷۷)۔
.78	وَدَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِي الْحَرْثِ	اَتے دَاوٗد تے سلیمان (دی گالھ اِیں ہے) جو جڈاں او ہِک رَڑھ (فصل)

	إِذْ نَفَشَتْ فِيهِ غَنَمُ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ	دے متعلّق فیصلہ کرݨ لگے ہَن، جیکوں (رات کُوں) ٻنھاں لوکاں دِیاں بکریاں چَر ڳیاں ہِن، تاں اَساں اُنھاں دے فیصلے کُوں ݙیکھدے کھڑے ہاسے(۷۸)۔
.79	فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَكُلًّا آتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُودَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَاعِلِينَ	پَس اَساں سُلیمان کُوں فیصلہ سمجھا ݙِتا، اَتے اَساں ݙُوہائیں کُوں حُکم چلاوݨ تے کہیں شَئے کُوں چاݨ گھِنَّݨ دِی طاقت (صلاحیت) وِی ݙِتّی ہُوئی ہَئی، اَتے اَساں پہاڑاں کُوں تے پکھیاں کُوں وِی تاں جو داؤد نال اللہ دِی تسبیح پڑھدے رہِون، اَتے اَساں اِہے کَم کرگھندے ہَیں(۷۹)۔
.80	وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَّكُمْ لِتُحْصِنَكُم مِّن بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنتُمْ شَاكِرُونَ	اَتے اَساں اُوکُوں تُہاݙے فائدے کِیتے ہِک قِسم دِی پُوشاک (زِرہ) بݨاوݨ دا ڈھنگ وِی سِکھایا، تاں جو تُہاکُوں لڑائی دے دھک پَھٹ کنوں بَچاوے، وَت کیا تُساں شُکر کرݨ والے ہیوے(۸۰)۔
.81	وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِهِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَالِمِينَ	اَتے اَساں تیز ہَوا کُوں سلیمان دے تابع کر ݙِتا، جِہڑی جو اُوندے حُکم نال اُوں مُلک وِچ گُھلدی رَہندی ہَئی، جیکُوں اَساں برکتاں والا بݨایا ہا، تے اَساں ہر شَئے کُوں چنگی طرح ڄاݨݨ والے ہَیں(۸۱)۔
.82	وَمِنَ الشَّيَاطِينِ مَن يَغُوصُونَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذَٰلِكَ وَكُنَّا لَهُمْ حَافِظِينَ	اَتے بعضے شیطان اُوندے کِیتے پاݨیں وِچ ٹُبیاں مریندے ہِن، اَتے ایندے سِوا ٻئے کَم وِی کریندے ہَن، اَتے اَساں اُنھاں دِی حفاظت کریندے ہاسے(۸۲)۔
.83	وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ	اَتے اَیُوب (دِی ڳالھ اِیں ہے) جو جݙاں اُوں اَپݨیں رَبّ کُوں سݙیا جو میکُوں مصیبتاں گھیریا ہوئے، اَتے تُوں تاں ساریاں کنُوں وَدّھ تے رحم کرݨ والا ہیں(۸۳)۔
.84	فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِن ضُرٍّ وَآتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُم مَّعَهُمْ رَحْمَةً	پَس اَساں اُوندی دُعا قبول کرگھدّی اَتے اُوکُوں جِہڑیاں مُصیبتاں گھیریا ہوئیا ہا، اُنھاں کُوں ہَٹا ݙِتا، اَتے اُوکُوں اُوندے گھر والے (وَلا) ݙِتے،

	مِّنْ عِندِنَا وَذِكْرَىٰ لِلْعَابِدِينَ	اَتے اُوہو جتّی ہٹے وِی ڈِتے، اَساڈِی طرفوں اِیہ ہِک مہربانی ہَئی، اَتے اِیہ عبادت کرݨ والیاں کِیتے یاد رکھݨ دِی ڳالھ ہے(٨٤)۔
.85	وَإِسْمَاعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ كُلٌّ مِّنَ الصَّابِرِينَ	اَتے اِسمٰعیل تے ادریس تے ذوالکفل (دِی ڳالھ اِیں ہے) جو اِیہ سارے ثابت قدم رَہݨ والیاں وِچوں ہَن(٨٥)۔
.86	وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُم مِّنَ الصَّالِحِينَ	اَتے اَساں انھاں کوں اَپݨیں رحمت وِچ داخل کرگھدا بیشک او ہُوں نیک لوکاں وِچوں ہِن(٨٦)۔
.87	وَذَا النُّونِ إِذ ذَّهَبَ مُغَاضِباً فَظَنَّ أَن لَّن نَّقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَىٰ فِي الظُّلُمَاتِ أَن لَّا إِلَٰهَ إِلَّا أَنتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنتُ مِنَ الظَّالِمِينَ	اَتے مَچھی والے (یُونس) دِی ڳالھ اِیں ہے، جو جڈاں او کوڑیج تے چَلیا گیا، اُوں سمجھیا، جو اَساں اُوندے اُتّے کوئی پکڑ نہ کریسوں، ہِس وَل اُوں اَندھارے (مَچھی دے پیٹ) وِچوں سَڈ ماریا جو بیشک کوئی عِبادت دے ڈِاڈا کائنی نھیں، سِوائے تیڈے، کِیوں جو توں (عیبوں) پاک ہیں، بیشک مَیں وَڈا قصور کرݨ والیاں وِچوں ہاں(٨٧)۔
.88	فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذَٰلِكَ نُنجِي الْمُؤْمِنِينَ	ہِس اَساں اُوندی دُعا قبول کرگھدّی اَتے اُوکوں غم کنوں نجات ڈِے ڈِتی، اَتے اِیویں اَساں اِیمان والیاں کوں بَچا گھندے ہَیں(٨٨)۔
.89	وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْداً وَأَنتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ	اَتے زکریا (دِی ڳالھ اِیں ہے) جو جڈاں اُوں آپݨیں رَبّ کوں سَڈیا، جو میڈے رَبّ آ، میکوں کَلّھا (لاوارثا) نہ چھوڑ، توں تاں ساریاں کنوں چنگا وَلی وارث ہیں(٨٩)۔
.90	فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيَىٰ وَأَصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَهُ إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَباً وَرَهَباً وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ	ہِس اَساں اُوندی دُعا وِی قبول کرگھدّی، اَتے اَساں اُوکوں یحییٰ ڈِتا، اَتے اُوندی ذال کوں اُوندے کِیتے ٹھیک ٹھاک کر ڈِتا، بیشک اِیہ لوک نیکی دے کَماں کوں بھج دُھرک تے کریندے ہَن، اَتے اَساکوں اُمیداں نال تے خُوف نال وِی سَڈیندے ہَن، اَتے اَساڈے اَڳوں عاجزی کریندے ہِن(٩٠)۔
.91	وَالَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا	اَتے اُوں مَئی (مریم) (دِی ڳالھ اِیں ہے) جو اُوں اَپݨیں حیا (ننگیج) دِی

	مِن رُّوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا آيَةً لِّلْعَالَمِينَ	پہوں حِفاظت کیتی رَکھی ہئی، تاں اَساں اُوندے اَندر اَپنْئیں روح دَا پُھوکا ماریا، وَل اُوکوں اَتے اُوندے پُتر کُوں دُنیا جہاں دے لوکاں کِیتے ہِک نِشانی بَنْایا(۹۱)۔
.92	إِنَّ هَٰذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ	بیشک تُہاڈی ایہا اُمّت اِی ہِکّی اُمّت ہے، اَتے مَیں تُہاڈا سَب دَا پالَنْ ہَارہاں، پَس میڈی عِبادت کیتی کرو(۹۲)۔
.93	وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ كُلٌّ إِلَيْنَا رَاجِعُونَ	اُنھاں لوکاں خود آپنْئیں ہِک ہُوونْ کُوں آپس وِچ ٹوٹے ٹوٹے کر ڈِتّا، اَتے ہَر کوئی اَساں دو رَجوع کرنْ (وَل آونْ) والا ہے(۹۳)۔
.94	فَمَن يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهِ وَإِنَّا لَهُ كَاتِبُونَ	پَس جھڑا شَخص نیک عَمل کریسے، اَتے او اِیمان والا وِی ہوسے، تاں اُوندی (نیکی دی) کوشش دی بے قدری نہ تھیسے، اَتے بیشک اَساں اُوندے ناں لِکھدے ویندے ہَیں(۹٤)۔
.95	وَحَرَامٌ عَلَىٰ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ	اَتے اِیہ مُمکن کوئے نھیں، جو جِھڑی وَستی (آبادی) کُوں اَساں برباد کر چھوڑے او ضرور وَل آوے(۹۵)۔
.96	حَتَّىٰ إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُم مِّن كُلِّ حَدَبٍ يَنسِلُونَ	اِیہ توڑیں جو یاجُوج تے ماجُوج کُوں کُھول ڈِتّا ویسے، اَتے او ہَر اُچّی جا کنُوں بَھج تے نِکل آسن(۹٦)۔
.97	وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَارُ الَّذِينَ كَفَرُوا يَا وَيْلَنَا قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَٰذَا بَلْ كُنَّا ظَالِمِينَ	اَتے سَچے وعدے دا وقت نیڑے لگّنْ پُوسے، تاں اَچاچیت اُنھاں لوکاں دِیاں اَکھیں جنھاں کُفر اِختیار کیتے (ڈَر کنُوں) پُٹّھیاں تھی ویسِن، اَکھیسِن، ہائے شَامت اَساڈی ! جو تحقیق اَساں اِیں کنُوں غافِل تھی گئے ہاسے بلکہ اَساں اَپنْئیں آپ اُتے ظلم کیتی رکھیئے(۹۷)۔
.98	إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنتُمْ لَهَا وَارِدُونَ	بیشک تُساں اللہ کُوں چھوڑ تے جنھاں دِی بَندگی کریندو، او سارے دوزخ دَا بَلْ بنْسُو، تُساں اِیندے وِچ داخل تھی رہسُو(۹۸)۔
.99	لَوْ كَانَ هَٰؤُلَاءِ آلِهَةً مَّا وَرَدُوهَا وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ	جیکر اِیہے خُدا ہُوندے تاں دوزخ وِچ اَصلوں نہ ویندے، اَتے سارے اُوندے وِچ ہمیشہ رہسِن(۹۹)۔

.100	لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ	اُوندے وِچ اُنھاں دا چِیکَݨ پاکَݨ اِتّی ہوسی، جو او کُجھ وِی نہ سُݨ سَگِیسِن(۱۰۰)۔
.101	إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ	بیشک او لوک جنھاں دے متعلق اَساڈی طرفوں پہلے بَھلائی دا فیصلہ تھی چُکیا ہوسی، اِیں (دوزخ) کنُوں پَرے رَکھیئے ویسِن(۱۰۱)۔
.102	لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا وَهُمْ فِي مَا اشْتَهَتْ أَنْفُسُهُمْ خَالِدُونَ	او اِیندا کھسکار تَئیں نہ سُݨ سَگِیسِن، اَتے او آپݨیں پَسند دِیاں جائیں وِچ ہمیشہ کِیتے رَہسِن(۱۰۲)۔
.103	لَا يَحْزُنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَٰذَا يَوْمُكُمُ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ	اُوں بَہوں گھبراہٹ ویلے وِی، او اَصلُوں پریشان نہ تھیسِن، اَتے فرشتے بَھج تے آمِلسِن (اَکھیسِن) اِیہ ہے تُہاڈا او ڈِینہہ جیندا تُہاڈے نال وَعدہ کِیتا وِیندا ہا(۱۰۳)۔
.104	يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ وَعْدًا عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ	جِہڑے ڈِینہہ اَساں اَسمان کُوں اِیویں وَلھیٹ گھنسُوں جِیویں لِکھیاں ہوئیاں کانگاں کُوں وَلھیٹ گِھدّا ویندے، اَساں جَیں طرح پہلے پہلے مخلوقات کُوں پَیدا کِیتا ہا، اِیویں اُوکُوں وَلا پَیدا کر ڈیسُوں، اِیہ وَعدہ اَساکُوں پُورا کرݨیں، بیشک اَساں ضرور پُورا کرݨ والے ہَیں(۱۰٤)۔
.105	وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ	اَتے اَساں نصیحت والی کِتاب (توریت) دے بعد زُبور وِچ لِکھ ڈِتا ہا سے جو بیشک میڈے نیک بَندے زمین دے وارث ہوسِن(۱۰۵)۔
.106	إِنَّ فِي هَٰذَا لَبَلَاغًا لِقَوْمٍ عَابِدِينَ	بیشک اِیں (قرآن) وِچ عِبادت کرݨ والے بَندیاں کِیتے ہِک سَنیہا پُچایا گِئے(۱۰٦)۔
.107	وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ	اَتے (اَے رسول) اَساں تیکُوں سارے جہاناں کِیتے رحمت بَݨا تے بھیجے(۱۰۷)۔
.108	قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ	آکھ ڈے جو میڈے کولھ اِیہا وَحی کِیتی گِئی ہے، جو بیشک تُساں ساریاں دا معبود اُوہو ہِکو معبود ہے، وَل کیا تُساں اُوندے فرمانبردار (مسلمان) بݨئے ہوئے ہیوے(۱۰۸)۔

.109	فَإِن تَوَلَّوْاْ فَقُلْ آذَنتُكُمْ عَلَىٰ سَوَآءٍ وَإِنْ أَدْرِيٓ أَقَرِيبٌ أَم بَعِيدٌ مَّا تُوعَدُونَ	جیکر اِیہ مُنّہ پھیر گھنّن، تاں آکھ ڈے، جو مَیں تاں تُساں ساریاں کُوں ٹھیک ٹھیک خبردار کر ڈِتے، پَر میکوں اِیہ پتہ کائے نھیں، جو جھڑی شَئے دا تُہاڈے نال وعدہ کیتا ہوئے، او کولھوں آگئی ہے، یا اَجّن پَرے ہے(۱۰۹)۔
.110	إِنَّهُۥ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ	بیشک او چنگی طرح جانڈے، جھڑی کوئی گالھ اُچی آواز وِچ بلیندے وے اَتے اُوکوں وی جانڈے جھڑی لُک تے کریندے وے(۱۱۰)۔
.111	وَإِنْ أَدْرِي لَعَلَّهُۥ فِتْنَةٌ لَّكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ	پَر مَیں اِیہ نھیں جانڈا جو شاید اِیہ تُہاڈے کیتے کوئی اَزمائش ہووے، اَتے کُجھ وقت تَئیں دُنیاوی مَزّے کرݨ دا موقع ڈِتا ویندا پیا ہووے(۱۱۱)۔
.112	قَٰلَ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ وَرَبُّنَا الرَّحْمَٰنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ	آخر آکھیس، میڈے رَبّ آ! تُوں حَقّ فیصلہ کر چھوڑ (اَے لوکو) اَساڈا رَبّ سَب تُوں زیادہ مہربان ہے، جھڑا اَساڈی مدد کریندے انھاں گالھیں دے خلاف جھڑیاں تُساں کریندے وَدّے وے(۱۱۲)۔

22۔ سورۃ الحج

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع تھیندی ہے، نال ناں اللہ دے جھڑا بہوں مہربان تے وڈیاں رحمتاں والا ہے
.1	يَٰٓأَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُواْ رَبَّكُمْ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ	اَے لوکو! اَپݨیں رَبّ کنُوں ڈَرو، کیُوں جو قیامت دِی گھڑی دا زلزلہ (بھوئیں ہَنّب) بہُوں سخت ہے(۱)۔
.2	يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّآ أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَٰرَىٰ وَمَا هُم	اُوں ڈِینہ ڈیکھسو، جو کھیر پلاوݨ والی ہر ذال اَپݨیں تھݨج والے بال کُوں بھُل ویسے، اَتے پیٹ والی ذال آپݨاں حَمل سَٹ کھڑسی، اَتے تیکوں لوک نشائی جیہے نظر آسِن، حالانکہ او نشّے وِچ نہ ہوسِن، اَتے اللہ دا

	بِسُكَارَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ	عذاب تاں ہوسی وِی اِیہو جیہا دَردناک(۲)۔
.3	وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَّرِيدٍ	اَتے اُنھاں لوکاں وِچ کُجھ اِیجے وِی ہِن جھڑے اَللہ دِی شان وِچ بغیر کہیں عِلم دے بحثاں کیتی رَکھدِن، اَتے ہَر مَغریے ہوئے باغی شیطان دِی پیروی کریندِن(۳)۔
.4	كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَن تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ	حالانکہ اُوندے متعلّق اِیہ لِکھ ڈِتا گئے، جو جِہڑا کوئی وِی اُوندا یار بݨسے تاں او اُوکوں گُمراہ کریندے رَہسے، اَتے اُوکوں دوزخ دے عَذاب والے رَاہ تے لا چھوڑیسے(٤)۔
.5	يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِن مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ وَنُقِرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّىٰ وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِن بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنبَتَتْ مِن كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ	اَے لوکو! جیکر تُہاکوں (مَرݨ دے بعد) وَلا جی اُٹھݨ وِچ کوئی شک ہے، (تاں ذرا خیال کرو)، جو اَساں تُہاکوں سَب توں پہلے مِٹّی کنوں پیدا کیتا، وَل نُطفے کنوں، وَل جَمیے ہوئے لَہو دے لوتھڑے کنوں، وَل کہیں (مرحلے تے) شکل والی بوٹی ہوندی ہے، تے کہیں ویلے بے شکلی! اَتے اُوکوں پیٹ وِچ جَیں طرح چَہندے ہیں، ہِک مقرر میعاد توڑیں سانبھی رَکھدے ہَیں، وَل تُہاکوں بال دِی شکل وِچ باہر کَڈھیندے ہیں، تاں جو تُساں اَپݨیں پُوری جوانی چَڑھ وَنجو، اَتے تُہاڈے وِچوں بعضے مَر وِی ویندِن، اَتے بعضیاں کُوں بُڈھیپے دِی بَہُوں بھیڑی عُمر توڑیں پُچا ڈِیندے ہیں، اِیہ توڑیں جو او جاݨݨ دے باوجود وِی کُجھ نھیں جاݨدے، اَتے توں زمین کُوں ڈِیکھدیں جو سُکی پَئی ہے، بَس جِڈاں اَساں ایندے اُتے مینہ وَسیندے ہَیں، تاں تَروتازی تھی ویندی ہے، اُبھر آندی ہے، اَتے ہَر قِسم دِی سوہݨیں سوہݨیں ساوِل جَم آندی ہے(٥)۔
.6	ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَأَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	اِیہ اِیں گالھوں تاں ہے، جو بیشک اَللہ اَصل حقیقت ہے، اَتے اُوہو موئے ہُوئے کُوں جیویندے اَتے بیشک او ہَر شئے اُتے قُدرت

		رَکھیندے(٦)۔
7.	وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللّٰهَ يَبْعَثُ مَن فِي الْقُبُورِ	اَتے بیشک قیامت دِی گھڑی ضرور آتے رَہسی ! ایندے وِچ تاں کوئی شک وِی کائے نھیں، اَتے بیشک اَللہ اِنھاں کُوں ضرور وَلدا اُٹھا کھڑیسی جھڑے قبراں وِچ (مُوئے) پئین(٧)۔
8.	وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ	اَتے لوکاں وِچُوں کوئی تاں او وِی ہے، جِھڑا بغیر کہیں علم دے اَللہ دے متعلّق بحثاں کِیتی رَکھدے، پَر نہ او ہِدایت اُتے ہے، اَتے نہ اُوندے کولھ کوئی روشن کِتاب ہے(٨)۔
9.	ثَانِيَ عِطْفِهِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللّٰهِ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنُذِيقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَذَابَ الْحَرِيقِ	مُونڈھے مَروڑے ہُوئِن، تاں جو لوکاں کُوں اَللہ دے رَاہ کنُوں ہَٹا گھنّے اُوندے کِیتے دُنیا وِچ خُواری ہے، اَتے قیامت دے ڈِینہ اَساں اُوکوں بَلدی بھا دے عَذاب دَا مزہ چکھیسُوں(٩)۔
10.	ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدَاكَ وَأَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ	(اَے نا فرمان) اِیہ ہِیئی بَدلہ اُوندا جھڑا کُجھ تَیں اَپنْیں ہتّھاں نال اَگُوں کِیتے بھیجے، اَتے بیشک اَللہ آپنْیاں بَندیاں تے ظلم کرنْ والا کائے نھیں(١٠)۔
11.	وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللّٰهَ عَلَىٰ حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ	اَتے لوکاں وِچُوں کوئی تاں اَللہ دِی عبادت اِیویں کریندے، جِیویں کہیں شَئے دِی کَنّی تے کھڑا ہُووے بَس جیکر اُوکوں کوئی چنگائی نصیب تھیوے تاں اُوکوں اِطمینان حاصل تھیندے، اَتے جیکر کہیں اَزمائش وِچ آویندے تاں آپنْاں مُنّہ پھیر تے وَل ویندے، بَس او اِیں دُنیا تے وِی، اَتے آخرت وِچ وِی گھاٹا چیندے، اِیہو تاں کُھلّم کُھلّا گھاٹا سڈِیندے(١١)۔
12.	يَدْعُو مِن دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا لَا يَنفَعُهُ ذٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ	او اَللہ کُوں چھوڑ تے کہیں ہے کُوں سڈِیندے (دُعا منگدے)، جِھڑا نہ اُوکوں نَفع پُچا سَگدے، اِیہو تاں پَرلے دَرجے دِی گُمراہی ہے(١٢)۔
13.	يَدْعُو لَمَن ضَرُّهُ أَقْرَبُ مِن نَّفْعِهِ لَبِئْسَ	او اِہجے کُوں سڈِیندے، جِیندا نُقصان اُوندے نَفع کنُوں زیادہ کولھوں

ہے، اِہجا وَلّی وارث وِی خَراب ہے، اَتے اِہجا یار وِی بُرا ہے(١٣)۔	الْمَوْلَىٰ وَلَبِئْسَ الْعَشِيرُ	
بیشک اللہ اِہجیاں لوکاں کُوں جہڑے اِیمان گِھن آئِن، اَتے نیک عَمل کریندے رہین، اُنھاں کُوں بَہشتی باغاں وِچ داخل کریسی، جنھاں وِچ نہراں وہندیاں وَگیدیاں پیاں ہوسِن، بیشک اللہ اُوہو کُجھ کر چھوڑیندے جیندا اِرادہ کرے چا(١٤)۔	إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ	14.
جہڑا شَخص اِیہ گُمان کریندے جو اللہ اُوندی (رسول دِی) نہ اِیں دُنیا تے نہ آخرت کُوں مدد کریسے، پَس او اَسمان توڑیں رَسّہ لَڑکا گِھنّے، وَل اِیں (مدد کُوں) خَتم کرا گِھنّے، بَھلا کیا اُوندی اِیہ تدبیر اُوں شَئے کُوں روک سَگدِی ہے، جہڑی اُوکُوں کاوِڑ لَویندی ہے(١٥)۔	مَن كَانَ يَظُنُّ أَن لَّن يَنصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهُ مَا يَغِيظُ	15.
انھاں گالھوں اَساں کُھلیاں دَلیلاں والے (قرآن) کُوں نازِل کِیتے، اَتے بیشک اللہ جیندے کِیتے اِرادہ کریندے اُوکُوں ہِدایت چا ڈِیندے(١٦)۔	وَكَذَٰلِكَ أَنزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يُرِيدُ	16.
بیشک جہڑے لوک اِیمان گِھن آئِن او اَتے جِہڑے یہُودی ہِن سِتارہ پَرست ہِن، عیسائی ہِن، اَتے آتِش پَرست ہِن، اَتے جِہڑے شِرک کریندِن، اُنھاں ساریاں وِچ قیامت دے ڈِینہ اللہ فیصلہ کرڈِیسے، بیشک اللہ ہَر شئے دِی خبر رَکھݨ والا ہے(١٧)۔	إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئِينَ وَالنَّصَارَىٰ وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ	17.
کیا تَیں نھیں ڈِٹھا، جو ہَر کوئی اُوکُوں سَجدہ کریندے، چاہے اَسماناں تے ہے، چاہے زمین تے، اَتے سِجھ، تے چَندر، تے تارے تے پہاڑ تے دَرخت، تے جانور، اَتے بہُوں سارے لوک وِی ! اَتے ڈھیر کوئی او ہِن، جِنھاں اُتے عَذاب ثابت تھی چُکیئے، اَتے جیکُوں اللہ ذلیل خُوار چا کرے تاں اُوکُوں کوئی عِزّت ڈِیوݨ والا کائے نھیں، بیشک اللہ جو کُجھ	أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَن يُهِنِ اللَّهُ فَمَا	18.

	لَهُ مِن مُّكْرِمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ	چَہندے، کر چھوڑیندے(۱۸)۔
.19	هَٰذَانِ خَصْمَانِ اخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ فَالَّذِينَ كَفَرُوا قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّن نَّارٍ يُصَبُّ مِن فَوْقِ رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ	اِیہے ڈُوں ٹولیاں ہِن، جِنھاں اَپنْیں رَبّ دے متعلّق جِھیڑا گھتّیا ہوئے، پَس جِہڑے لوک کُفر (اِنکار) کریندِن، اُنھاں کِیتے بھا دے کپڑے کَترے ویترے گِین، اُنھاں دے سِراں اُتے تَتّا پانْیں سَٹیا ویسے(۱۹)۔
.20	يُصْهَرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ	اُوندے نال اُنھاں دے پیٹ دِیاں اَندردِیاں شَئیں اَتے اُنھاں دے چَم گال ڈِتے ویسِن(۲۰)۔
.21	وَلَهُم مَّقَامِعُ مِنْ حَدِيدٍ	اَتے اُنھاں کُوں (مارݨ کِیتے) لُوہے دے گُرز ہوسِن(۲۱)۔
.22	كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ	جِہڑے ویلے وِی اِرادہ کریسِن، جو اِیندے ڈُکھ دَرد کنُوں نِکل وَنّجن، تاں اُنھاں کُوں وَلا اُوندے وِچ سَٹ ڈِتّا ویسے، جو (چَلّو) سَڑݨ دا مزہ چکّھو(۲۲)۔
.23	إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ	بے شک اَللہ اُنھاں لوکاں کُوں جِہڑے اِیمان گِھن آئے اَتے نیک عَمل کِیتونے، اِہجِیاں بَہشتاں وِچ داخل کریسے، جِنھاں تلّے نہراں وہندیاں پِیاں ہوسِن، اَتے اُنھاں کُوں اُوندے وِچ سونے دے کنگݨ پَوائے ویسِن، تے موتیاں (دے ہار) وِی، اَتے اُنھاں دِی پُوشاک وِی ریشمی ہوسی(۲۳)۔
.24	وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهُدُوا إِلَىٰ صِرَاطِ الْحَمِيدِ	کِیُوں جو اِنھاں پاک گالھ (کلمہ طیّبہ) دِی ہدایت حاصل کِیتی اَتے تعریفاں والے دے راہ دِی ہدایت حاصل کِیتی(۲۴)۔
.25	إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ وَمَن يُرِدْ فِيهِ بِإِلْحَادٍ بِظُلْمٍ نُّذِقْهُ مِنْ	بیشک جِہڑے لوک کافر تھی گِین، اَتے اَللہ دے راہ کنُوں اَتے وَڈی حرمت والی مَسیت (خانہ کعبہ) کنُوں روکیندِن، جیکُوں جو اَساں ساریاں لوکاں کِیتے ہِکو جتی بنائے، اُوندے وِچ رَہݨ والیاں کِیتے، وِی اَتے باہروں آوݨ والیاں کِیتے وِی، اَتے جِہڑا اِیندے وِچ شِرک جیہے

	عَذَابٍ أَلِيمٍ	ظُلم دا اِرادہ کریسے اُوکوں دردناک عذاب دا مزہ چکھیسوں(۲۵)۔
.26	وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَن لَّا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ	اَتے (یاد کرو) جڈاں اَساں اِبراہیم کوں خانہ کعبہ دی جاء ڈَسا ڈِتی، تاں جو توں میڈے نال کہیں کوں شریک نہ کریں، اَتے میڈے گھر کوں طواف کرݨ والیاں کیتے، تے قیام، تے رکوع تے سجدے کرݨ والیاں کیتے پاک صاف کیتی رکھیں(۲۶)۔
.27	وَأَذِّن فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَىٰ كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِن كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ	اَتے لوکاں کوں حج کرݨ دا اعلان کرڈے جو او تیڈے کولھ پَرے دے اُچے جھکے راہ ٹُرتے وی، اَتے موٹیاں پتلیاں ڈاچیاں تے چڑھ تے وی آندے رہن(۲۷)۔
.28	لِّيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَّعْلُومَاتٍ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم مِّن بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعِمُوا الْبَائِسَ الْفَقِيرَ	تاں جو آپݨیں فائدے آ ڈیکھݨ، اَتے اللہ دا ناں مقرر ڈینہاں تئیں انھاں جانوراں اُتے گھدا کرݨ، جہڑے جو اِنعام دے طور تے ڈِتے گئے ہن، جنھاں کوں رزق بنایا ہوئے بس اُنھاں وِچوں خود وی کھاؤو، اَتے بُکھے ڈُکھے فقیراں کوں وی کھواؤو (۲۸)۔
.29	ثُمَّ لْيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلْيُوفُوا نُذُورَهُمْ وَلْيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ	وَل او اَپݨیں میل کچیل پَرے سَٹن، اَتے اَپݨیاں نذراں وی ڈیوݨ اَتے اِیں قدیم گھر دا طواف وی کرن(۲۹)۔
.30	ذَٰلِكَ وَمَن يُعَظِّمْ حُرُمَاتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَّهُ عِندَ رَبِّهِ وَأُحِلَّتْ لَكُمُ الْأَنْعَامُ إِلَّا مَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ	اِیہ گالھ تاں اِیں رہی، پَر جہڑا شخص اللہ دِیاں بݨائیاں ہوئیاں حُرمت والیاں شئیں دی تعظیم کرے، تاں اُوندے رَبّ دی طرفوں اُوندے کیتے چنگائی ہوسے، اَتے تُہاڈے کیتے چار کھُرے ڈھانڈھے حلال کر ڈِتے گِئن، سِوائے اُنھاں دے جنھاں دے ناں پڑھ تے سُنائے گِئن، بس تُساں بُتاں دی گندگی کنوں بچ تے رہوو، اَتے کوڑی گالھ کنوں وی پَرے رہوو(۳۰)۔
.31	حُنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ وَمَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ	محض ہِکّے اللہ دے تھی تے رہوو، اَتے کہیں کوں وی اُوندا شریک نہ بݨاؤ، اَتے جہڑا شخص اللہ دا شریک بݨیندے، او بس اِیویں ہے جیویں

	فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ	کوئی اَسمان توں ڈھے پُووے تے وَل اُوکوں پکّھی کھا چا وَنجن، یا ہَوا اُوکوں کہیں پرو بھری جاء تے اُڈا پُڈا تے وَنج سٹّے (۳۱)۔
.32	ذٰلِكَ وَمَن يُعَظِّمْ شَعَائِرَ اللّٰهِ فَإِنَّهَا مِن تَقْوَى الْقُلُوبِ	اِیہ گالھ اِتھاں رہی، اَتے جیں اَللہ دِیاں قائم کِیتیاں ہوئیاں نِشانیاں دا اِحترام کِیتی رَکھیا، بَس اِہے چَنگے کمّ انھاں دے دِلّاں دِی صَفائی دِی وَجہ کنوں ہِن (۳۲)۔
.33	لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَا إِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ	اُنھاں (ڈھانڈیاں) کنوں تُہاکوں ہِک میعاد تَئیں فائدے چاوَݨ دا حَق ہے، وَل انھاں کُوں (قُربانی کِیتے) پُرانیں زمانے والے گھر (خانہ کَعبہ) دو پُجٹاں ہے (۳۳)۔
.34	وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنسَكًا لِّيَذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم مِّن بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَإِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ فَلَهُ أَسْلِمُوا وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِينَ	اَتے اَساں ہَر اُمّت کِیتے قُربانی دَا ہِک طریقہ مُقرر کِیتے تاں جو او انھاں پالئے ہوئے ڈھانڈیاں اُتے ذِبَح کرݨ ویلے اَللہ دا ناں پڑھن، جِنھاں کُوں انھاں دا رِزق بݨایا ہوئے، بَس تُہاڈا مَعبود ہِکّو دَا ہِکّو معبود ہے، بَس ہُوندی فرمانبرداری کِیتی رَکھو، اَتے (اَے رسول) عاجزی کرݨ والیاں کُوں خوشخبری سُݨا ڈیوُو (۳٤)۔
.35	الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّابِرِينَ عَلَىٰ مَا أَصَابَهُمْ وَالْمُقِيمِي الصَّلَاةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ	جو اِیہے او لوک ہِن جو جڈاں اَللہ دا ناں گھِدّا ویندے تاں اُنھاں دے دِل کنّب ویندِن، اَتے ثابت قَدم رَہندِن، جڈاں وِی اُنھاں اُتے کوئی مصیبت آندی ہے، اَتے نماز کُوں قائم کِیتی رَکھیندِن، اَتے جِھڑا کُجھ اَساں اُنھاں کُوں رِزق دے طور تے ڈِتیا ہوئے، اُوندے وِچّوں (چَنگے کَماں کِیتے) خَرچ وِی کریندِن (۳۵)۔
.36	وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُم مِّن شَعَائِرِ اللّٰهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا صَوَافَّ فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعِمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ كَذٰلِكَ	اَتے قُربانی دے اُٹھّاں کُوں وِی ! جِنھاں کُوں اَساں تُہاڈے کِیتے اَللہ دِیاں نِشانیاں بݨائیا ہوئے تُہاڈے کِیتے اُنھاں وِچ چَنگائی اِی چَنگائی ہے، بَس انھاں اُتے ذبح کرݨ ویلے قطار وِچ کھڑا تے اَللہ دا ناں گھِدّا کرو، اَتے جڈاں او پاسے دے بھر ڈھے پُووِن، تاں اُنھاں وِچّوں خُود

	سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ	وِی کھاوٗ اَتے قناعت کرتے بہہ رہݨ والیاں کوں وِی، تے مَنگݨ والیاں محتاجاں کوں وِی کھواؤ، اَتے اِیں طرح اَساں انھاں ڈھانڈیاں کوں تُہاڈے تابع کر ݙِتے، تاں جو تُساں شُکر اَدا کیتی رَکھو(۳٦)۔
37.	لَن يَنَالَ اللَّهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَاؤُهَا وَلَٰكِن يَنَالُهُ التَّقْوَىٰ مِنكُمْ كَذَٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ	اَللہ توڑیں نہ انھاں جانوراں دا گوشت پُجدے، اَتے نہ اُنھاں دا لَہو، بلکہ اُوں توڑیں محض تُہاڈی پَرہیزگاری پُجدی ہے، اَللہ اِیں طرح انھاں کوں تُہاڈے تابع کر چھوڑے تاں جو تُہاکوں جھڑی ہِدایت کیتی ڳئی ہے، تُساں اُوندی خاطر اَللہ دی بُزرگی بیان کیتی رَکھو، اَتے (اَے رسول) نیکی کرݨ والیاں کوں خُوشخبری سُݨا ݙیوُو(۳۷)۔
38.	إِنَّ اللَّهَ يُدَافِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ	بیشک اَللہ (بُرائیاں کوں) اِیمان گھن آوݨ والیاں کنوں پَرے کیتی رَکھدے، بیشک اَللہ خیانت کرݨ والے نا شُکرے کوں پَسند نھیں کریندا(۳۸)۔
39.	أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظُلِمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ	اُنھاں لوکاں کوں اُنھاں دے خِلاف (لڑائی دِی) اِجازت ہے، جنھاں (خواہ مخواہ) لَڑائی گھتّی ہوئی ہے، کیوں جو اُنھاں اُتے ظُلم کیتا ویندا پے، اَتے بیشک اَللہ وِی مدد کرݨ اُتے پُوری قُدرت رَکھیندے(۳۹)۔
40.	الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِن دِيَارِهِم بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَن يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَّهُدِّمَتْ صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا وَلَيَنصُرَنَّ اللَّهُ مَن يَنصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ	اِیہ او لوک ہِن جنھاں کوں آپݨیں گھراں وِچوں نا حَق کڈھ ݙِتا ڳئے، کیوں جو اِیہ اَکھیندِن جو اَساݙا پالݨ ہارتاں بَس اَللہ اِی ہے، اَتے جیکر اَللہ لوکاں دِی ہِک ٹولی کوں بئی ٹولی دے ذریعے پَرے نہ ہَٹائی رَکھے تاں سَٹ ݙِتّیاں ڳئیاں ہوندیاں اِیہ راہباں دِیاں خانگاہیں، عِیسائیاں دے گرجے (یہودیاں دے) عبادت خانے، اَتے (مُسلماناں دِیاں) مَسیتاں، جنھاں وِچ اَللہ دا ناں بہُوں کَثرت نال گھِدّا ویندے، اَتے اَللہ ضرور اُوندی مدد کریسی، جیں اَللہ دِی مدد کیتی، بیشک اَللہ بہُوں طاقتور اَتے

		وَڈے غلبے والا ہے(٤٠)۔
.41	الَّذِينَ إِنْ مَّكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ	اِیہ او لوک ہِن جنھاں کُوں اَساں زمین اُتے اِقتدار ڈیووں، تاں نماز پڑھدِن، تے زکوٰۃ ڈیندِن، تے چنگے کم کرݨ کُوں اَکھیندِن اَتے گندے کماں کنوں روکیندِن، اَتے اللہ دے ہتھ وِچ ہے، ساریاں معاملیاں دا انجام(٤١)۔
.42	وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودُ	اَتے (اَے رسول) جیکر اِیہ لوک تیکوں کوڑ آہدِن تاں تحقیق انھاں کنوں پہلے وِی نُوح دِی، عاددِی، ثموددِی، قوم وِی تاں (اَپݨیاں رسُولاں کوں) کُوڑا آکھ چکی ہے(٤٢)۔
.43	وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ	اَتے ابراہیم دِی قوم تے لُوط دِی قوم وِی اُنھاں کوں کُوڑا آکھیا(٤٣)۔
.44	وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ وَكُذِّبَ مُوسَىٰ فَأَمْلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ	اَتے مدین دے رہݨ والیاں نے وِی، اَتے مُوسیٰ کوں وِی کُوڑا آکھیا گیا، پَر مَیں انھاں کافراں کُوں مُہلت ڈِتی رَکھی، وَل انھاں کُوں پکڑ وِچ گِھن آیم، پَس ڈیکھ گِھن جو کہجا سخت ہا میڈا عذاب(٤٤)۔
.45	فَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَبِئْرٍ مُعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ مَشِيدٍ	پَس کئی وَستیاں ہِن جنھاں کُوں اَساں برباد کر چھوڑیا، او نا فرمان ہِن، او بَس آپݨیاں چھتّاں تے ڈِٹھیاں پیاں ہَن، اَتے اِیں طرح کھوہ بیکار تھی گئے تے اُچّے تے مضبوط محل وِی (ویران تھی گئے)(٤٥)۔
.46	أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَٰكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ	کیا او زمین تے ٹُر پھر تے نھیں ڈِٹھے، اِیں طرح اُنھاں دے دِلّ اِیجے تھی ویندے جو او اُنھاں نال سَمجھ سَگݨ ہا یا کَنّ اِیجے ہُوندے جو اُنھاں نال سُݨ سَگِن ہا، پَر گالھ اِیہ ہے جو اَکھیں اَندھیاں نھیں تھی ویندیاں بلکہ او دِلّ اَندّھے تھی ویندِن جھڑے جو سینیاں وِچ ہِن(٤٦)۔
.47	وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ	اَتے (اَے رسول) اِیہ لوک تیکوں عذاب وِچ جَلدی کراوݨ کُوں آہدِن حالانکہ اللہ ہرگز آپݨیں وَعدے دے خِلاف نہ کریسے، اِیہ سَمجھ گِھنّو

	سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ	جو ہِک ڈِینہ تیڈے رَبّ دے نزدیک ہزاراں سالاں دے برابر ہے، جَیں طرح تُساں انھاں کُوں گِندے وے(٤٧)۔
.48	وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَإِلَيَّ الْمَصِيرُ	اَتے بَہُوں ساریاں وَستیاں ہِن جِنھاں کُوں مَیں مُہلت ڈِیندا رِیہاں، پَر او نا فرمان تھی گِیاں، آخر مَیں اُنھاں کُوں آپٹیں پکڑ وِچ گِھن آیُم، اَتے مَیں دو اِی وَل تے اُنھاں آوٹیں(٤٨)۔
.49	قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ	ڈِسا ڈے جو اَے لوکو ! مَیں بیشک تُہا کُوں وَج وَج تے ڈِراوݨ والا ہاں(٤٩)۔
.50	فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ	پَس جِہڑے لوک اِیمان گِھن آئے تے چَنگے عَمل کِیتونے تاں اُنھاں کِیتے بَخشش ہے، اَتے عِزّت دِی روزی ہے(٥٠)۔
.51	وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ	اَتے جِہڑے لوک اَساڈِیاں نِشانیاں وِچ اَساکُوں عاجز کرݨ دِی کوشش کریندِن، پَس اِیہے ہِن، دوزخ دے یار(٥١)۔
.52	وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّىٰ أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ	اَتے اَساں نھیں بھیجیا تَیں کنُوں پہلے اِیجے رسول کُوں اَتے نہ اِیجے کہیں نبی کُوں، سِوائے اِیندے جو جَڈاں وِی او کوئی (حُکم سُݨاوݨ دِی) کُوشش کریندا، تاں شیطان اُوندے وِچ (کوئی نہ کوئی) خَلَل گھت ڈِیندا، پَس اَللہ اُوکُوں مِٹا ڈِیندے، جِہڑا کُجھ شیطان (دِلاں وِچ) سَٹیندے، وَل اَللہ اَپٹیاں نِشانیاں دِلاں وِچ پکیاں کر چھوڑیندے، اَتے بَہُوں عِلم والا حِکمت والا ہے(٥٢)۔
.53	لِّيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِّلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ	تاں جو جِہڑا وِسواس شیطان سَٹ ڈِیندے، اُوکُوں اَزمائش دا سَبب بݨا ڈِیوے انھاں لوکاں کِیتے جِنھاں دے دِلاں وِچ روگ ہے، اَتے جِنھاں دے دِل سَخت ہِن، بیشک اِیہے ظالم لوک پَرلے دَرجے دِی مُخالفت وِچ ہِن(٥٣)۔
.54	وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ	اَتے جِنھاں لوکاں کُوں عِلم ڈِتا گئے او جاݨ گِھنّݨ جو اِیہ (وَحی) تیڈے

	مِن رَّبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ	رَبّ دِی طرفُوں حَق ہے، پَس ایندے اُتّے اِیمان گِھن آوݨ، اَتے انھاں دے دِلّ ایندے اَگُوں جُھک ونّجݨ، اَتے بیشک اَللہ انھاں کُوں جِہڑے جو اِیمان گِھن آندِن، سِدّھا رَاہ ݙیکھا ݙیندے(٥٤)۔
.55	وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَقِيمٍ	اَتے جِنھاں لوکاں (حَق مَنَّݨ کنُوں) اِنکار کِیتے او ہِیں شَک وِچ اِی رِہ ویسِن، اِیہ توڑیں جو قیامت دِی گھڑی اَبڑغُت اُنھاں اُتّے آ ویسے یا اُنھاں اُتّے ہِک مَنحُوس ݙینّہ دَا عَذاب آکھڑسے(٥٥)۔
.56	الْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ	اُوں ݙینّہ دِی بادشاہی اَللہ دِی ہوسی، او اُنھاں وِچ فیصلہ کر ݙیسے، پَس جِہڑے لوک اِیمان گِھن آئے ہِن، اَتے نیک کَمّ وِی کِیتے ہِینے، او نعمتاں والے باغاں وِچ ہوسِن(٥٦)۔
.57	وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ	اَتے جِنھاں لوکاں کُفر اِختیار کِیتے، اَتے اَساݙیاں نِشانیاں کُوں وِی کُوڑا آکھیئے پَس اِیہے او لوک ہِن، جِنھاں کِیتے ذلیل کر ݙیوَݨ والا عَذاب ہوسے(٥٧)۔
.58	وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ	اَتے جِہڑے لوکاں اَللہ دے رَاہ وِچ ہِجرت کِیتی، وَت قَتل کر ݙِتّے گئے، یا مَر گئے، تاں اَللہ اُنھاں کُوں ٻہُوں چَنگا رِزق ݙیسے، اَتے بیشک اَللہ رِزق ݙیوݨ والیاں ساریاں کنُوں چَنگا رِزق ݙیوَݨ والا ہے(٥٨)۔
.59	لَيُدْخِلَنَّهُم مُّدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ	اُنھاں کُوں اِہجے مَقام وِچ داخِل کریسے جِہڑا اُنھاں کُوں ݙَاڈھا چَنگا لگسِی، اَتے بیشک اَللہ سَب کُجھ جاݨݨ والا تے وَݙے تحمل والا ہے(٥٩)۔
.60	ذَٰلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنصُرَنَّهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ	اِیہ گالھ اِتّھ مُکّی ٻیا اِیہ جو جِہڑا شَخص کھیں کُوں محض اُتّی ݙُکھ ݙیوے جِتّی اُوکُوں ݙِتا گیا ہے، وَل وِی اُوندے اُتّے زیادتی کِیتی وَنّجے، تاں اَللہ ضرور اُوندی مَدد کریسے۔ بیشک اَللہ معاف کر ݙیوَݨ والا تے بَخشݨ ہَار ہے(٦٠)۔

.61	ذٰلِكَ بِأَنَّ اللّٰهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ	ایہ ایں واسطے ہے جو اللہ رات کوں ڈینہہ وِچ داخل کر گھندے تے ڈینہہ کوں رات وِچ لُکا گھندے، اَتے بیشک اللہ تاں سب کجھ سُنڑ والا تے ڈیکھڑ والا ہے(٦١)۔
.62	ذٰلِكَ بِأَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ	مطلب ایہ ہے جو بیشک اللہ اِی حق ہے، اَتے (کافر) اُوکوں چھوڑ تے جیکوں وی سڈیندن، او سب کوڑ ہے، اَتے بیشک اللہ تاں ہے وی بہوں اُچیاں شاناں والا، تے وڈیاں کنوں وی وڈا(٦٢)۔
.63	أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّٰهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً إِنَّ اللّٰهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ	(اَے رسول) کیا تیں نھیں ڈٹھا، جو بیشک اللہ (چڑاں وی) اَسمان کنوں پانڑیں بھیجے تاں اُوندے نال دھرتی ساوی تھی ویندی ہے، بیشک اللہ وڈا مہربان تے بہوں دھیان رکھڑ والا ہے(٦٣)۔
.64	لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ	ہوندا ہے جو کجھ اَسماناں وِچ ہے، اَتے جو کجھ زمین دے تلّے اُتے ہے، اَتے واقعی اللہ بہوں بے پرواہ تے ساریاں تعریفاں دے ڈا دا ہے(٦٤)۔
.65	أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَن تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ	کیا تیں نھیں ڈٹھا، جو بیشک اللہ نے تہاڈے کیتے تابع کر ڈتے جو کجھ وی زمین دے تلّے اُتے ہے، اَتے بیڑیاں کوں وی جہڑیاں اُوندے حُکم نال سمندر وِچ ٹھلدیاں وَدِن، اَتے اُوں اَسمان کوں جھل کھڑائے تاں جو زمین اُتے نہ ڈھے پووے، ایہ بئی گالھ ہے جو حُکم چا کرے تاں (ڈھے پوسے) بیشک اللہ لوکاں کیتے بہوں مہربان تے ہمیشہ رحمت کرڑ والا ہے(٦٥)۔
.66	وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ إِنَّ الْإِنسَانَ لَكَفُورٌ	اَتے اُوہو اِی ہے، جیں تہاکوں حیاتی ڈتّی ہے، وَل تہاکوں موت چا ڈیسی، وَلا تہاکوں جیویسی وی چا ایندے وِچ کوئی شک کائے نھیں، جو اِنسان بہوں نا شُکرا ہے(٦٦)۔
.67	لِّكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ	اَساں ہر اُمت کیتے ہک شریعت بنائی جیندے اُتے او چلدے ہِن، ایہ

	فَلَا يُنَازِعُنَّكَ فِي الْأَمْرِ وَادْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدًى مُّسْتَقِيمٍ	تاں تیڈے نال ایں معاملے وِچ کوئی تنازع وِی نہ کرِن، توں بس اپݨیں رَبّ دو (انھاں کوں) سَڈّی رَکھ، بیشک توں سِدّھے رَاہ اُتے ہیں(٦٧)۔
.68	وَإِن جَادَلُوكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ	اَتے جیکر ایہ تیڈے نال لڑن جھگڑن تاں (انھاں کوں) آکھ ݙے، جو اللہ او سَب کُجھ خُوب جاݨدے، جہڑا کُجھ کریندے وَدّے ہیوے(٦٨)۔
.69	اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ	اللہ قیامت دے ݙینہہ تہاڈے دَرمیان ہَر اُوں شَئے دَا فیصلہ کرݙیسے، جیندے وِچ تُساں اِختلاف کریندے وے(٦٩)۔
.70	أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَٰلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ	کیا تیکوں پتہ کائے نھیں، جو بیشک اللہ سَب کُجھ جاݨدا کھڑے جہڑا کُجھ اَسمان وِچ تے زمین وِچ ہے، بیشک ایہ سَب کُجھ کتاب (ریکارڈ) وِچ لِکھیا ہوئے، بیشک اللہ کِیتے ایہ بہوں سوکھا کم ہے (٧٠)۔
.71	وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُم بِهِ عِلْمٌ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ	اَتے (ایہ لوک) اللہ کوں چھوڑ تے ہنھاں شَئیں دِی عبادت کریندِن، جنھاں دے متعلق نہ تاں اُوں کوئی دَلیل نازِل کِیتی ہے، اَتے نہ اُنھاں کولھ ایں ڳالھ دا کوئی عِلم ہے، اَتے انھاں ظالماں کِیتے کوئی مَددگار وِی نہ ہوسی(٧١)۔
.72	وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنكَرَ يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا قُلْ أَفَأُنَبِّئُكُم بِشَرٍّ مِّن ذَٰلِكُمُ النَّارُ وَعَدَهَا اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ	اَتے جہڑے ویلے انھاں کوں اَساڈیاں روشن تے کُھلّیاں آیاتاں پڑھ تے سُݨائیاں ویندِن، تاں جنھاں لوکاں کُفر اِختیار کِیتا ہوئے اُنھاں دے مُونھاں تے ناراضگی دِیاں عَلامتاں صاف نَظر آندِن، ایویں لگدے جو او اُنھاں لوکاں اُتے جہڑے جو اُنھاں کوں اَساڈیاں آیاتاں پڑھ تے سُݨیندِن حملہ کرݙیسِن، (اَے رسول) توں آکھ ݙے، جو مَیں تُہاکوں ݙَساواں جو ایں کنوں وِی زیادہ بُری شَئے کیا ہے، او دوزخ دِی بھا ہے، جیندا وَعدہ اللہ نے اُنھاں لوکاں نال کِیتا ہوئے، جنھاں کُفر

		اِختیار کِیتے، اَتے اِیہ بہُوں گندا اِڑکاٹاں ہے(٧٢)۔
.73	یٰأَیُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللهِ لَن يَخْلُقُوا ذُبَاباً وَلَوِ اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِن يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئاً لَّا يَسْتَنقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ	لوکو! تُہاکوں ہک مثال ڈِتی ویندی ہے، بَس اُوکوں غور نال سُݨ گِھنّو، (او اِیہ ہے) جو جِنھاں کُوں تُساں اَللہ کوں چھوڑ تے سَڈیندے وے، او تاں ہِک مَکّھی وِی اَصلُوں پَیدا نھیں کر سَگدے، توڑِیں جو اُوندے کِیتے سارے کَٹّھے وِی کِیُوں نہ تِھی وَنّجݨ، بلکہ جیکر مَکّھی خُود اِنھاں کنُوں کوئی شَئے کَھسّ وِی وَنّجے تاں اِیہ تاں اُوں کنُوں وَلا وِی نھیں سَگدے، اِیہ مَدد مَنّگݨ والے تے مَدد ڈِیوݨ والے ڈُوہاہیں بے وَسّے ہِن(٧٣)۔
.74	مَا قَدَرُوا اللهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ	انھاں لوکاں اَللہ دِی قَدر جِتّی جو اُوندا حَق ہے، نھیں کِیتی، بیشک اَللہ تاں بہُوں طاقتور تے غلبے والا ہے(٧٤)۔
.75	اللهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلاً وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ	اَللہ فرشتیاں وِچُوں وِی رسول چُݨ گِھندے، تے اِنساناں وِچُوں وِی، بیشک او سَب کُجھ سُݨݨ والا تے ڈیکھݨ والا ہے(٧٥)۔
.76	يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَإِلَى اللهِ تُرْجَعُ الأُمُورُ	او چاݨدا کھڑے جِہڑا کُجھ انھاں دے اَگُوں تِھیندا پَے، اَتے جِہڑا کُجھ اُنھاں دِی کَنّڈ پِچُّھوں (اَوڈھر) تِھیندا پَے، اَتے سارے کَمّ اَللہ دو پھیرے ویندِن(٧٦)۔
.77	یٰأَیُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ	اَتے اِیمان گِھن آوݨ والو ! تُساں رکوع وِچ جُھکیا کیتا کرو، اَتے سَجدہ کِیتا کرو، اَتے آپݨیں رَبّ دِی عبادت کِیتی کرو، اَتے بَھلائی دے کَمّ کِیتے کرو، تاں جو تُہاڈِی چَنگائی تِھیوے(٧٧)۔
.78	وَجَاهِدُوا فِي اللهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مِّلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِن قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيداً عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا	اَتے اَللہ دے رَاہ وِچ اِیں طَرح جِہاد (کُوشش) کرو جیویں اِیندے کَرݨ دَا حَق ہے، اُوں تُہاکوں (آپݨیں کَم کِیتے) چُݨ گِھدّے، اَتے تُہاڈے کِیتے دِین دے معاملے وِچ کوئی اَوکھائی نھیں رَکھی، اِیہ تُہاڈے وَڈے پِیو اِبراہیم دا حیاتی گُزارݨ دَا طریقہ ہے، اُوں (اَللہ) پہلے وِی تُہاڈا ناں مُسلمین رَکھیا ہا، تے اِیں کِتاب وِچ وِی رَکھیئے، تاں جو اَللہ دَا رسول

	شُهَدَآءَعَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا۟ الصَّلوٰةَ وَآتُوا۟ الزَّكوٰةَ وَاعْتَصِمُوا۟ بِاللّٰهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ	تُہاڈے اُتےّ گواہ ہُووے اَتے تُساں لوکاں اُتےّ گواہ تِھی رہوُو، بَس نماز قائم کِیتی رَکّھو، زَکوٰۃ ڈِتیّ رَکّھو، اَتے اللہ (دے دِین دِی رَسّی) کُوں تکڑا پکڑی رَکّھو، اُوہو تُہاڈا کارساز ہے، اَتے اوتاں کارساز وِی بَہُوں چنگا ہے تے مَددگار وِی بَہُوں چنگا ہے(۷۸)۔

23- سورۃ المؤمنون

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ	شروع اللہ دے ناں نال جِھڑا ٻہوں مہربان تے وݙا رحم والا ہے
.1	قَدۡ اَفۡلَحَ الۡمُؤۡمِنُوۡنَ	تحقیق اِیمان گھن آوݨ والے اِی کامیاب تھی ڳئے(١)۔
.2	الَّذِیۡنَ ہُمۡ فِیۡ صَلَاتِہِمۡ خَاشِعُوۡنَ	جھڑے جو نماز وِچ عاجزی تے جھِک نوائی کریندے ہِن(٢)۔
.3	وَالَّذِیۡنَ ہُمۡ عَنِ اللَّغۡوِ مُعۡرِضُوۡنَ	اَتے جھڑے جو بیہودہ ڳالھیں کنوں مُنہ پھیری رَہندِن(٣)۔
.4	وَالَّذِیۡنَ ہُمۡ لِلزَّکٰوۃِ فٰعِلُوۡنَ	اَتے جھڑے جو زکوٰۃ یعنی تزکیئے والے کماں کوں وِی کیتی رَکھدِن(٤)۔
.5	وَالَّذِیۡنَ ہُمۡ لِفُرُوۡجِہِمۡ حٰفِظُوۡنَ	اَتے جھڑے جو اَپݨیں نِنگیج کوں بچائی رَکھدِن(٥)۔
.6	اِلَّا عَلٰۤی اَزۡوَاجِہِمۡ اَوۡ مَا مَلَکَتۡ اَیۡمَانُہُمۡ فَاِنَّہُمۡ غَیۡرُ مَلُوۡمِیۡنَ	سِوائے آپݨیں ذالیں دے یا جھڑیاں (لونڈیاں) اُنھاں دی مِلک ہُوندِن، پَس اُنھاں دے معاملے وِچ اُنھاں اُتے کوئی مَلامت کائے نھیں(٦)۔
.7	فَمَنِ ابۡتَغٰی وَرَآءَ ذٰلِکَ فَاُولٰٓئِکَ ہُمُ الۡعٰدُوۡنَ	جیکر انھاں کنوں علاوہ اَڳوں تے وَدھدِن تاں وَل او زیادتی کرݨ والے ہِن(٧)۔
.8	وَالَّذِیۡنَ ہُمۡ لِاَمٰنٰتِہِمۡ وَعَہۡدِہِمۡ رٰعُوۡنَ	اَتے جھڑے آپݨیاں اَمانتاں اَتے آپݨیاں وعدیاں دا دِھیان رَکھی رَکھدِن(٨)۔
.9	وَالَّذِیۡنَ ہُمۡ عَلٰی صَلَوٰتِہِمۡ یُحَافِظُوۡنَ	اَتے جھڑے آپݨیاں نمازاں پُوری اِحتیاط نال اَدا کریندِن(٩)۔
.10	اُولٰٓئِکَ ہُمُ الۡوٰرِثُوۡنَ	اُنھائیں لوکاں کوں وِراثت مِلسے(١٠)۔
.11	الَّذِیۡنَ یَرِثُوۡنَ الۡفِرۡدَوۡسَ ہُمۡ فِیۡہَا خٰلِدُوۡنَ	اِیہے ٻہشت (فِردوس) دے وارث ہوسِن، اَتے ہَمیشہ کیتے اُوندے وِچ رَہسِن(١١)۔
.12	وَلَقَدۡ خَلَقۡنَا الۡاِنۡسَانَ مِنۡ سُلٰلَۃٍ مِّنۡ طِیۡنٍ	اَتے تحقیق اَساں اِنسان کوں مِٹّی دے سَت کنوں پیدا کیتے(١٢)۔
.13	ثُمَّ جَعَلۡنٰہُ نُطۡفَۃً فِیۡ قَرَارٍ مَّکِیۡنٍ	وَل اَساں اُوکوں ہِک نُطفے دِی شَکل وِچ ہِک محفوظ جاء تے رَکھیا(١٣)۔

.14	ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَامًا فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا ثُمَّ أَنشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ	وَل اِیں نُطفے کُنوں جَمّے ہوئے لَہو دِی لوتھ بݨائی وَل اِیں جَمّے ہوئے لَہو دِی لوتھ کُنوں بوٹی جھی بݨائی، وَل اِیں بوٹی دِیاں ہڈّیاں وِی بݨائیاں، وَل اُنھاں ہڈّیاں اُتّے گوشت (ماس) مڑھ چھوڑیا، آخر اُوکوں ہِک بئے بندے (مخلوق) دِی شکل وِچ بݨا چھوڑیا، پَس اَللہ بہُوں بَرکتاں والا تے ساریاں کُنوں بہتر پیدا کرݨ والا ہے(١٤)۔
.15	ثُمَّ إِنَّكُم بَعْدَ ذَٰلِكَ لَمَيِّتُونَ	ایندے بعد وَل تُساں ضرور مَر ویندُو(١٥)۔
.16	ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تُبْعَثُونَ	بیشک تُہاکوں قیامت دے ڈینہ وَلا جیوا کھڑایا ویسے(١٦)۔
.17	وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ	اَتے تحقیق اَساں تُہاڈے اُتّے سَت رَستے (طبق) بݨا چھوڑے ہِن، اَتے اَساں آپݨیں مخلوق (دے تقاضیاں) کُنوں غافِل کائے نِسے(١٧)۔
.18	وَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَّاهُ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّا عَلَىٰ ذَهَابٍ بِهِ لَقَادِرُونَ	اَتے اَساں اَسمان کُنوں آپݨیں اندازے دے مطابق پاݨیں نازِل کیتا پَس اَساں اُوکوں زمین وِچ کھڑا چھوڑے، اَتے بیشک اَساں اُوکوں اُڈا پُڈا (سُکا) چھوڑݨ تے وِی پُوری قُدرت رَکھیندے ہَیں(١٨)۔
.19	فَأَنشَأْنَا لَكُم بِهِ جَنَّاتٍ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ لَّكُمْ فِيهَا فَوَاكِهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ	وَل اَساں تُہاڈے کِیتے اِیں پاݨیں نال کھجّیاں دے، تے انگوراں دے باغ تیار کر ڈِتے، اُنھاں وِچ تُہاڈے کِیتے بہُوں سارے مَزیدار میوے ہِن، اَتے تُساں اُنھاں وِچُوں کھاندے وِی رہندے وے(١٩)۔
.20	وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِن طُورِ سَيْنَاءَ تَنبُتُ بِالدُّهْنِ وَصِبْغٍ لِّلْآكِلِينَ	اَتے او دَرخت (زیتون) وِی پیدا کیتا، جھڑا جو طور سِینا وِچُوں جَم پوندے، اَتے کھاوݨ والیاں کِیتے تھندھاج تے چہراری جھی شَئے آپݨیں وِچُوں کڈھیندا رہندے(٢٠)۔
.21	وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُّسْقِيكُم مِّمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ	اَتے بیشک تُہاڈے کِیتے ڈھانڈیاں (جانوراں) وِچ وِی سَبق یعنی عِبرت دِی جاء ہے، اَساں اُنھاں دے ڈھڈھ وِچُوں ہِک شَئے تُہاکوں پلیندُوں، اَتے تُہاڈے کِیتے اُنھاں وِچ بہُوں سارے فائدے وِی ہِن،

		اَتے اُنھاں (دے گوشت) کُوں وِی تُساں کھاندے ہیوے (۲۱)۔
.22	وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ	اَتے اُنھاں اُتے تے بیڑیاں اُتے تُہاکُوں سوار وِی کیتا ویندے (۲۲)۔
.23	وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ	اَتے تحقیق اَساں نُوح کُوں اُوندی قَوم دو بھیجیا، پَس اُوں آکھیا، اَے میڈی قَوم! محض اَللہ دِی عبادت کرو، تُہاڈے کِیتے اُوں کنُوں سِوا کوئی معبود کائے نھیں، کیا تُساں (شِرک کنُوں) ڈَردے وِی نھیوے؟ (۲۳)۔
.24	فَقَالَ الْمَلَؤُا الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَوْمِهِ مَا هَٰذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ أَن يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنزَلَ مَلَائِكَةً مَّا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ	پَس اُنھاں لوکاں دِی قَوم دے سرداراں، جنھاں (اِیمان گِھن آوݨ کنُوں) اِنکار کیتا ہوئیا ہَا، آکھیا اِیہ تاں کُجھ وِی کائے نھیں، پَس تُساں جیہا ہِک معمولی بَشر ہے، اِیہ چَہندے جو تُساڈے اُتے آپݨیں وَڈائی (سرداری) قائم کر گِھنّے، اَتے جیکر اَللہ بھیجݨ چَہندا تاں فرشتے اِی بھیج ڈیوے ہا، اَساں اَگلے وَقت دے آپݨیاں پیوڈاڈیاں کنُوں اِیہو جہی گالھ سُݨی وِی کائے نھیں (۲٤)۔
.25	إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوا بِهِ حَتَّىٰ حِينٍ	اِیہ تاں ہِک جوان ہے، جنُونی دا ماریا! پَس تُساں کُجھ ڈِینہاڑے اِنتظار کر تے ڈیکھ گِھنُّو (۲۵)۔
.26	قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ	(نوح) آکھیا، میڈے رَبّ آ، میڈی مَدد کر انھاں تاں میکُوں کُوڑا آکھ چھوڑے (۲٦)۔
.27	فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنِ اصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا فَإِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ فَاسْلُكْ فِيهَا مِن كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا	پَس اَساں اُوندے کولھ وَحی بھیجی جو اَساڈے سامݨیں اَتے اَساڈے حُکم دے مطابق ہِک بیڑی بݨا، وَل جِڈاں اَساڈا حُکم تھی وَنجے، تے تنور وِچُوں پاݨیں نِکلݨ پَے وَنجے تاں اِیں بیڑی وِچ ہَر قِسم دے جانوراں وِچُوں نَر مادہ دا ہِک ہِک جوڑا بیڑی وِچ بَہلا گِھنیں، اَتے گھر والیاں کُوں وِی سوائے اُنھاں دے جنھاں دے مُتعلّق پہلے کنُوں

	إِنَّهُم مُّغْرَقُونَ	فیصلہ تھی چُکیا ہے، اَتے جنھاں لوکاں (میکوں نہ مَن تے) خُود اَپڑیں اُتے ظُلم کیتے اُنھاں دے متعلّق میکوں کُجھ نہ آکھیں، او تاں ضرور غَرق کرڈِتے ویسن(۲۷)۔
.28	فَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنتَ وَمَن مَّعَكَ عَلَى الْفُلْكِ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي نَجَّانَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ	پَس جِھڑے ویلے توں اَپڑیں نال دے بندیاں سمیت بیڑی تے پَہ وَنجیں، تاں آکھیں جو ساریاں تعریفاں اَللہ کِیتے دِیاں ہِن، جیں اَساکوں ظالم لوکاں دِی قوم کنوں نجات ڈِتّی ہے(۲۸)۔
.29	وَقُل رَّبِّ أَنزِلْنِي مُنزَلًا مُّبَارَكًا وَأَنتَ خَيْرُ الْمُنزِلِينَ	اَتے اِیہ وِی آکھیں جو رَبّ آ ! میکوں کہیں برکتاں والی جاء تے لَہاویں، توں تاں ساریاں توں چنگا لَہا پَہلاوَنڑ والا ہیں(۲۹)۔
.30	إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ وَإِن كُنَّا لَمُبْتَلِينَ	بیشک اِیں (قِصّے) وِچ اَساڈِیاں نشانیاں ہِن، اَتے اَساں تاں (انھاں دے ذریعے) آزمائشاں کریندے رَہندے ہَیں(۳۰)۔
.31	ثُمَّ أَنشَأْنَا مِن بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ	وَل انھاں دے بعد اَساں ہِک ہَئی جماعت کھڑی کر کھڑائی (۳۱)۔
.32	فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ	پَس اَساں اُنھاں وِچ اُنھاں وِچوں دا ہِک رسول بھیجیا، (جیں آکھیا) جو محض اَللہ دِی اِی عِبادت کیتی کرو، تُہاڈے کِیتے اُوں کنوں سِوا بِیا کوئی معبود کائے نھیں، کیا اَجڑ وِی (شِرک کرڑ کنوں) نِھیوے ڈَردے(۳۲)۔
.33	وَقَالَ الْمَلَأُ مِن قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِلِقَاءِ الْآخِرَةِ وَأَتْرَفْنَاهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا مَا هَٰذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ	اَتے اُوں قوم دے سَرداراں، جِھڑے جو ایمان کُھن آوَنڑ کنوں اِنکار کر چُکیئے ہَن، اَتے آخرت دے آوَنڑ کوں وِی کوڑا آکھ چُکیئے ہَن، بِیا اِیہ جو اَساں اُنھاں کوں دُنیاوی حَیاتی وِچ وِی بَہوں سَوکھا رَکھیا ہویا ہا، آکھڑ لگے، اِیہ شخص تاں کوئی شَئے کائے نھیں، سِوائے اِیندے جو تُہاڈے وانگوں ہِک معمولی جیہا بَشر ہے، اِیہ وِی اُوہو کُجھ کھاندے جِھڑا کُجھ تُساں کھاندے وے، تے اِیہ وِی اُوہو کُجھ پِیندے جِھڑا کُجھ تُساں پِیندے وے(۳۳)۔

.34	وَلَئِنْ أَطَعْتُمْ بَشَرًا مِّثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذًا لَّخَاسِرُونَ	اَتے جیکر تُساں واقعی اَپݨیں جیہے بَشر دِی پیروی کریندے وے تاں بیشک تُساں گھاٹا چاوݨ والے تھی ویسو(٣٤)۔
.35	أَيَعِدُكُمْ أَنَّكُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنتُمْ تُرَابًا وَعِظَامًا أَنَّكُم مُّخْرَجُونَ	کیا او تُہاڈے نال اِیہ پکّی کریندے، جو جڈاں تُساں مَر ویسو، اَتے مِٹّی تھی ویسو، تے ہڈّیاں رہ ویسو، کیا وَت وِی تُساں زمین وِچوں اُٹھا کھڑے کیتے ویسو؟(٣٥)۔
.36	هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ	بہُوں پَرے ہے، بہُوں پَرے ہے، حقیقت کنُوں جھڑی گالھ دا تُہاڈے نال وَعدہ کیتا ویندا پَے(٣٦)۔
.37	إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ	اَساڈی زِندگی تاں بَس ایہا دُنیاوی زندگی اِی ہے، جِتّھاں اَساں مَردے وِی ہَیں تے جَمدے وِی ہَیں، اَتے اَساں وَلا جیوا تے کھڑے کائے نہ کیتے ویسوں(٣٧)۔
.38	إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ	اِیہ تاں ہِک اِجہا جُوان ہے، جیں اللہ اُتے کُوڑا بُہتان چا بدّھے، اَساں اِیکوں منّݨ والے کائے نسّے(٣٨)۔
.39	قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ	(رسول) آکھیا، میڈے رَبّ آ! میڈی مَدد چا کر، اُنھاں تاں میکوں کُوڑا چا آکھیئے(٣٩)۔
.40	قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَّيُصْبِحُنَّ نَادِمِينَ	اللہ آکھیا، اِیہ لوک بہُوں جَلدی اَرمانی تھی تے رہ ویسِن(٤٠)۔
.41	فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ غُثَاءً فَبُعْدًا لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ	اُنھاں کُوں اِنصافی طور تے زور دے ہِک کڑکاٹ آن پکڑیا، اَساں اُنھاں کُوں بھُوں بکل کر چھوڑیا، بَس ظلم کرݨ والی قَوم اُتے لعنت ہے(٤١)۔
.42	ثُمَّ أَنشَأْنَا مِن بَعْدِهِمْ قُرُونًا آخَرِينَ	وَل اَساں اُنھاں دے بعد بِیاں قَوماں کُوں اُٹھا کھڑایا(٤٢)۔
.43	مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ	کوئی قَوم اَپݨیں وَقت کنُوں پہلے نہ کڈاہیں خَتم تھئی ہے، تے نہ اُوندے بعد رہ سَگی ہے(٤٣)۔
.44	ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَىٰ كُلَّ مَا جَاءَ	وَل اَساں ہِک بِئے دے پِچھوں کئی رَسول بھیجے جڈاں کڈاہیں کہیں

	أُمَّةً رَّسُولُهَا كَذَّبُوهُ فَأَتْبَعْنَا بَعْضَهُمْ بَعْضاً وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ فَبُعْداً لِّقَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ	اُمّت دے کولھ اُوندا رسول آندا ہا، تاں او اُوکوں کوڑا چا اَکھیندے ہِن، بَس اَساں وِی ہِک دے بعد ہِکّی قوم کوں تباہ تے برباد کر ڈیندے رِیہے ، اِیہ توڑیں جو اُنھاں دِیاں کہاݨیاں اِی باقی رہ گِیاں، بَس جھڑے لوک اِیمان نھیں گھن آندے اُنھاں اُتّے لعنت ہے(٤٤)۔
.45	ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ	وَل اَساں مُوسیٰ تے اُوندے بِھرا ہَارون کوں بھیجیا، اُنھاں کولھ اَساڈِیاں نِشانیاں وِی ہَن، تے ہِک کُھلّی دلیل وِی(٤٥)۔
.46	إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْماً عَالِينَ	اِیہ فِرعون تے اُوندے سَرداراں کولھ گئے، پَر اُنھاں پَروا نہ کِیتی، اَتے او سَرکَش قَوم بَݨ گئے(٤٦)۔
.47	فَقَالُوا أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَابِدُونَ	بَس آکھݨ لگئیے کیا اَساں اَپݨیں سَنوّیں ڈُوں آدمیاں اُتّے اِیمان گِھن آوّں حالانکہ اُنھاں دِی قَوم دے بَندے تاں اَساڈے غُلام ہِن(٤٧)۔
.48	فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ	بَس اُنھاں اُنھاں ڈُوہائیں کوں کوڑا چا آکھیا اِیں ڳالھوں او تَباہ تِھی وَنّڄݨ والیاں وِچوں تِھی گئے(٤٨)۔
.49	وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ	اَتے تحقیق اَساں مُوسیٰ کوں کِتاب (تورات) ڈِتی، مَتاں او لوک ہِدایت تے آوَنّڄِن(٤٩)۔
.50	وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ آيَةً وَآوَيْنَاهُمَا إِلَىٰ رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ	اَتے اَساں مَریم دے پُتر تے خُود اُوندی مَاء کوں ہِک نِشانی چا بݨایا، اَتے اُنھاں کُوں ہِک اُچّی جاء تے پَناہ ڈِتّی، جِھڑی جو رَہݨ دے ڈَا دِی ہَئی اَتے جِتّھاں پاݨیں وِی وَہندا پِیا ہَا(٥٠)۔
.51	يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحاً إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ	اَتے رسولو ! تُساں پاک صاف شَئیں وِچوں کھاؤ پِیوُو، تے اِصلاح دے کَمّ کِیتی رَکھو، بیشک جِھڑا کُجھ تُساں کریندے وَدّے وے، مَیں چَنگی طرح اُوکوں جاݨدا کھڑاں(٥١)۔
.52	وَإِنَّ هَٰذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ	اَتے بیشک اِیہا تُہاڈِی اُمّت اِی ساری ہِکّا کُجھ ہے، تے مَیں تُہاڈا پالݨ ہَارہاں، بَس تُساں مَیں کنوں ڈَردے رَہوُو(٥٢)۔

.53	فَتَقَطَّعُوٓا۟ أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ زُبُرًا ۖ كُلُّ حِزْبٍۭ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ	پر لوکاں آپس وِچ آپݨیں مُعاملے (دِین) دے حِصّے بَخرے کر گھِدّے تے ہَر ہِک ٹولی جھڑا کُجھ آپݨاں بݨا گھِدّے اُوندے اُتّے خُوش ہے(٥٣)۔
.54	فَذَرْهُمْ فِى غَمْرَتِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ	پَس (اَے رسول) اُنھاں کُوں کُجھ مُدّت کِیتے غفلت دے دَریا دے وِچ غوطے کھاندا چھوڑ ڈے(٥٤)۔
.55	أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُم بِهِۦ مِن مَّالٍ وَبَنِينَ	کیا اِیہ لوک اِیہو خیال کریندِن، جو کیُوں جو اَساں اُنھاں کُوں مال مَتال تے بالاں بچیاں نال وَدھایا پھلایا ہے(٥٥)۔
.56	نُسَارِعُ لَهُمْ فِى ٱلْخَيْرَٰتِ ۚ بَل لَّا يَشْعُرُونَ	تے اِیں طَرح اَساں اُنھاں نال دَبا دَب بَھلائیاں کریندے رَہسُوں، کوئے نہ! اُنھاں کُوں تاں اَصلُوں سَمجھ وِی نھیں پَئی آندی(٥٦)۔
.57	إِنَّ ٱلَّذِينَ هُم مِّنْ خَشْيَةِ رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ	اَصل تاں اُوہے لوک ہِن، جھڑے اَپݨیں رَبّ دے عذاب کنُوں ڈَردے رَہندِن(٥٧)۔
.58	وَٱلَّذِينَ هُم بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ	اَتے جھڑے اَپݨیں رَبّ دِیاں نِشانیاں تے اِیمان رَکھیندِن(٥٨)۔
.59	وَٱلَّذِينَ هُم بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ	اَتے جھڑے کہیں بئے کُوں اَپݨیں رَبّ دا شریک نہیں بݨیندے(٥٩)۔
.60	وَٱلَّذِينَ يُؤْتُونَ مَآ ءَاتَوا۟ وَّقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَٰجِعُونَ	اَتے جھڑے جو کُجھ ڈیوݨ جوگے ہِن، ڈِتّی رَہندے ہِن، اَتے انّھاں دے دِل اِیں گالھوں کنّبدے رَہندِن جو او اَپݨیں رَبّ دو ضرور وَل وَنّجݨ والے ہِن(٦٠)۔
.61	أُو۟لَٰٓئِكَ يُسَٰرِعُونَ فِى ٱلْخَيْرَٰتِ وَهُمْ لَهَا سَٰبِقُونَ	اِیہے لوک بَھلائی دے کَماں وِچ جَلدی کریندِن، اَتے اِیہے اِہجیاں کَماں وِچ اَگُوں لنگھ وَنّجݨ والے ہِن(٦١)۔
.62	وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۖ وَلَدَيْنَا كِتَٰبٌ يَنطِقُ بِٱلْحَقِّ ۚ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ	اَتے اَساں کہیں شَخص کُوں اُوندی وُسکت (وسعت) کنُوں زیادہ کوئی تَکلیف نِسّے ڈیندے، اَتے اَساڈے کول ہِک کتاب (رِیکارڈ) ہے، جھڑی ٹھیک ٹھیک حال ڈَسیندی ہے، اَتے انھاں لوکاں اُتے ہر گز ظُلم نہ کِیتا ویسے(٦٢)۔
.63	بَلْ قُلُوبُهُمْ فِى غَمْرَةٍ مِّنْ هَٰذَا وَلَهُمْ	بلکہ اُنھاں دے دِلّ اِیں حقیقت کنُوں غفلت (دے دَریا) وِچ غوطے

	أَعْمَالٌ مِّن دُونِ ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا عَامِلُونَ	کھاندے وَدّے ہِن، اَتے انھاں دے عَمل جِھڑے جو اِیہ کریندے وَدّے ہِن، اِنھاں دے خِلاف وِی تاں ہِن(٦٣)۔
.64	حَتَّىٰٓ إِذَآ أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِم بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْأَرُونَ	اِیہ بَس او توڑیں ہِن، جِڈاں جو اَساں اُنھاں وِچوں دے عَیش کرݨ والیاں کُوں، عَذاب وِچ پکڑ گھنسوں، تڈاں او فوراً چِیکݨ پے ویسن(٦٤)۔
.65	لَا تَجْأَرُوا الْيَوْمَ إِنَّكُم مِّنَّا لَا تُنصَرُونَ	اَج دے ڈینہ رُوݨ پِٹّݨ بیکار ہے، کِیُوں جو تُہاکُوں اَساں کنُوں کوئی مَدد اَصلُوں نہ مِلسے(٦٥)۔
.66	قَدْ كَانَتْ آيَاتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنتُمْ عَلَىٰٓ أَعْقَابِكُمْ تَنكِصُونَ	تحقیق میڈیاں آیاتاں تُہاکُوں پڑھ تے سُݨائیاں ویندیاں ہَن، پَر تُساں سُݨ تے اَپݨیں وَلدے پَیریں بھج ویندے ہَاوے(٦٦)۔
.67	مُسْتَكْبِرِينَ بِهِ سَامِرًا تَهْجُرُونَ	وَڈائیاں ڈیکھیندے ہَاوے، اَتے تُساں (راتیں کُوں) بیہُودہ بکواس پَہ مریندے ہاوے(٦٧)۔
.68	أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَآءَهُم مَّا لَمْ يَأْتِ آبَآءَهُمُ الْأَوَّلِينَ	کیا اُنھاں اِیں کَلام اُتّے غور نھیں کیتا، یا اُنھاں کولھ کوئی اِجھی شَئے آگئی ہے جِھڑی جو اُنھاں دے پہلے والے پیئو ڈاڈیاں کولھ کڈائیں نہ آئی ہئی(٦٨)۔
.69	أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنكِرُونَ	کیا او اَپݨیں رسول کُوں چانڑدے سُنڄانڑدے کائے نھیں، کِیُوں جو اُنھاں کُوں نھیں مَنیندے(٦٩)۔
.70	أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَآءَهُم بِالْحَقِّ وَأَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ	یا وَت اِیہُو آہدِن، جو اِیکُوں جِنّ ہَن، حالانکہ او تاں اُنھاں کولھ سَچ گِھن تے آئے، پَر اِنھاں دے ڈھیر لوک حَق کنُوں وِی کریہت (نفرت) کریندے ہَن(٧٠)۔
.71	وَلَوِ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَآءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ بَلْ أَتَيْنَاهُم بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَن ذِكْرِهِم	اَتے جیکر حَق اُنھاں دِیاں خواہشاں دے مطابق کَم کرے تاں واقعی اَسماناں تے زمین تے اَتے جِھڑا کُجھ اُنھاں وِچ ہے اُوندے متعلق دے سارے اِنتظام وِچ گڑبڑ تھی وَنڄے، بلکہ اَساں تاں اُنھاں کولھ

	مُّعْرِضُونَ	اُنھاں دی آپݨیں ذِکر (نصیحت والی کِتاب) بھیجی ہے، پَر او اَپݨیں اِیں (نصیحت والی کِتاب) کنُوں مُنّہ پھیر گھندِن(۷۱)۔
.72	أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ	کیا تُوں اُنھاں کنُوں کوئی عِوضاناں (صِلّہ) مَنگدیں، حالانکہ تیڈے رَبّ دا ڈِتّا ہویا صِلّہ بَہُوں چنگا ہے، اَتے رِزق ڈیوݨ والیاں ساریاں کنُوں او زیادہ چنگا ہے(۷۲)۔
.73	وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ	اَتے بیشک تُوں تاں اُنھاں کوں سِدّھے رَاہ تے چلݨ کوں اَکھیندیں(۷۳)۔
.74	وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنَاكِبُونَ	اَتے بیشک جھڑے لوک آخرت اُتے اِیمان نھیں گھن آندے، او سِدّھے رَاہ کنُوں ضرور ہَٹّے ہوئے ہِن(۷٤)۔
.75	وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِم مِّن ضُرٍّ لَّلَجُّوا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ	اَتے جیکر اَساں اُنھاں اُتے رحم کروں، اَتے اُنھاں کنُوں او تکلیف پَرے کر گھنُوں، تاں او برابر آپݨیں نافرمانی وِچ لَگیئے ہوئے سِر وَدّے مریسِن(۷۵)۔
.76	وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُم بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ	اَتے تحقیق اَساں اُنھاں کوں عذاب وِچ پکڑ گھدّا، تاں وِی نہ او اَپݨیں رَبّ دے اَگُوں نِویے، اَتے نہ (اُوندے اَگُوں) عاجزی کیتی ہِنّے(۷٦)۔
.77	حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ	اَلبتہ جڈاں اَساں اُنھاں اُتے عذاب دا دَروازہ کھول ڈِتّا، تاں او اُوں ویلے اِیں سَختی وِچ ہَر پاسُوں نا اُمید تھی تے رَہ ویسِن(۷۷)۔
.78	وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ	اَتے او تاں او ہَستی ہے جیں تُہاکوں سُݨݨ تے ڈیکھݨ دی طاقت ڈِتّی ہے، اَتے (سوچݨ سَمجھݨ کیتے) دِل ڈِتے، پَر تُساں اُوندا بَہُوں تھوڑا شُکر ادا کریندے وے(۷۸)۔
.79	وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ	اَتے او تاں اُوہو ہے جیں تُہاکوں زمین اُتے وَدھائے کھنڈائے اَتے تُساں اُوں دو کَٹھے کیتے ویسو(۷۹)۔

.80	وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ	اَتے او تاں او ہے، جہڑا حیاتی وِی ڈیندے تے مار وِی چھوڑیندے، اَتے رَات تے ڈینہ دَا آپس وِچ اَدلَٹ بَدلَٹ بالکل اُوندے اِختیار وِچ ہے کیا تُساں اِتّی گالھ وِی نھیں سمجھ سَگدے(۸۰)۔
.81	بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ	بلکہ اِیہ لوک وِی اُووِیں اَکھیندِن جیویں اُنھاں کنُوں پہلے دے لوکاں آکھیا ہا(۸۱)۔
.82	قَالُوا أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ	اِیہ اَکھیندِن، کیا جڈاں اَساں مَر ویسُوں، اَتے مِٹّی تھی ویسُوں اَتے ہڈیاں رَہ ویسُوں، کیا وَل وِی اَساں کھڑے کر کھڑائے ویسُوں(۸۲)۔
.83	لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا هَٰذَا مِن قَبْلُ إِنْ هَٰذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ	تحقیق اِیہ وَعدہ اَساڈے نال وِی ہے، اَتے اِیں کنُوں پہلے اَساڈے پیو ڈاڈیاں نال وِی تھیندا رِیہے، اِیہ تاں بَس اَگلے وَقتاں دے لوکاں دِیاں کہانڑیاں ہِن(۸۳)۔
.84	قُل لِّمَنِ الْأَرْضُ وَمَن فِيهَا إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ	(اَے رسول) آکھ جو زمین اَتے جہڑا کُجھ اِیندے وِچ ہے کیندا ہے، جیکر تُساں ٹھیک ٹھیک جانڑدے وے تاں ڈَسّو(۸۴)۔
.85	سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ	ہُنڑیں آکھ ڈیسِن جو سَب کُجھ اَللہ دَا ہے، آکھ ڈِے جو وَل تُساں (اِیں گالھ کنُوں) نصیحت حاصل کِیوں نھیں کریندے(۸۵)۔
.86	قُلْ مَن رَّبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ	(انھاں کنُوں پُچھ) جو سَتّے اَسماناں دَا مالک کونڑ ہے؟ اَتے عَرش والا کونڑ ہے؟(۸٦)۔
.87	سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ	ہُنڑیں آکھ ڈیسِن، جو اَللہ ہے ! آکھ جو وَل تُساں اُوں کنُوں ڈَردے کِیوں نھیوے(۸۷)۔
.88	قُلْ مَن بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ	(انھاں کنُوں) پُچھ، جو کیندے ہَتھ وِچ ہے بادشاہی ہَر شَئے دِی ! (او کونڑ ہے) جہڑا پناہ ڈیندے، تے جیکوں پَناہ دِی کوئی لوڑ وِی کائے نھیں، جیکر تُہاکوں پتہ ہے (تاں ڈَسّو!)(۸۸)۔
.89	سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّىٰ تُسْحَرُونَ	پَس ہُنڑیں آکھ ڈیسِن جو (بادشاہی تاں) اَللہ دِی ہے، آکھ ڈِے، جو وَل

		تُہاڈے اُتے کیہا جادُو تھی گئے؟(۸۹)۔
.90	بَلْ أَتَيْنَاهُمْ بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ	بلکہ اَساں اُنھاں کولھ حَق بھیجے، اَتے بیشک اِیہ لوک اُوکُوں کوڑا آہدن(۹۰)۔
.91	مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَٰهٍ إِذًا لَذَهَبَ كُلُّ إِلَٰهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَا بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ	اَللہ نہ تاں کہیں کُوں اَپٹیں اَولاد بٹائے اَتے نہ کوئی اُوندے نال بِیا معبود ہے، جیکر اِیویں ہوندا تاں ہَر معبود اَپٹیں اَپٹیں مخلوق کُوں گھن تے اَنج تھی ویندا، اَتے اُنھاں وِچوں بعضے (معبود) بعضیاں اُتے چڑھ ویندے، (ڈِٹھا چھوڑیندے) اَللہ تاں پاک ہے، انھاں گالھیں کنُوں جھڑیاں اُوندے اُتے کریندے وَدّے وے(۹۱)۔
.92	عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ	او غیب (لُکی شئے) کُوں وِی جاٹدے، تے ظاہر کُوں وِی، بَس اُوندی شان اُوں کنُوں بہُوں اُچّی ہے، جیکُوں اِیہ شریک بٹیندِن(۹۲)۔
.93	قُل رَّبِّ إِمَّا تُرِيَنِّي مَا يُوعَدُونَ	(اَے رسول) آکھ جو میڈے رَبّ آ، میکُوں او سَب کُجھ ڈِکھا جِیندا انھاں نال وَعدہ کیتا ہوئے(۹۳)۔
.94	رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ	میڈے رَبّ آ، بہر حال میکُوں ظالماں دِی قوم وِچ شامل نہ کریں(۹٤)۔
.95	وَإِنَّا عَلَىٰ أَن نُّرِيَكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَادِرُونَ	اَتے بیشک اَساں تیکُوں ڈِکھا وِی سَگدُوں، جِیندا اُنھاں نال وَعدہ کریندے ہَیں، اَساں اِیں گالھ دِی پُوری قُدرت رَکھیندے ہَیں(۹۵)۔
.96	ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةَ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ	(اَے رسول) گندی گالھ کُوں چنگے طریقے نال ہَٹا ڈِتّا کر، اَساں خُوب جاٹدے ہَیں جھڑیاں گالھیں (تیڈے اُتے) کریندے وَدّے ہِن(۹٦)۔
.97	وَقُلْ رَّبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ	اَتے آکھ جو میڈے رَبّ آ، مَیں شیطان دے وَسوسیاں کنُوں تیڈی پَناہ مَنگداں(۹۷)۔
.98	وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَن يَحْضُرُونِ	اَتے اِیں گالھ دِی وِی تیڈی پَناہ مَنگداں متاں او میڈے کولھ نہ آوَنجن(۹۸)۔

.99	حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ	جڈاں اُنھاں وِچوں کہیں ہِک کُوں مَوت آوِیندی ہے تاں اَکھیندے جو میڈے رَبّ آ میکوں (اُوں دُنیا تے) وَلا بھیج چا(۹۹)۔
.100	لَعَلِّيٓ أَعْمَلُ صَالِحاً فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّآ إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَآئِلُهَا وَمِن وَرَآئِهِم بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ	تاں جو جیکوں مَیں چھوڑ آیا ہاں اُوندے وِچ نیک عَمل وَنج کراں، پَر کوئے نہ، بَس ایویں اِی او آکھ چھوڑیندِن، اَتے انھاں دے پچھُوں ہِک پَردہ (رُکاوٹ) ہے، اُوں ڈِینہ تئیں جڈاں جو او وَلا اُٹھا کھڑائے ویسِن(۱۰۰)۔
.101	فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَآ أَنسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَآءَلُونَ	بَس جہڑے ویلے صُور پُھوکیا ویسے، تاں اُوں ڈِینہ اُنھاں وِچ نہ سکوتاں (قرابتیں) رہسِن، تے نہ کہیں کُوں کوئی پُلوا سَکسِی(۱۰۱)۔
.102	فَمَن ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُوْلَـٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ	بَس جنھاں دے عَملاں دِی ڳنڈھڑی باری ہوسی، بَس او ہے لوک کامیاب تھی ویسِن(۱۰۲)۔
.103	وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُوْلَـٰٓئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوٓا أَنفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ	اَتے جنھاں دِی ڳنڈھڑی ہلکی ہوسی، بَس او آپ آپنڑاں گھاٹا چا کھڑسِن، او دوزخ وِچ ہمیشہ کیتے رہسِن(۱۰۳)۔
.104	تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ	بھا اُنھاں دے مُونھاں دا چَمّ ساڑ چھوڑیسے، او (ایویں لگسِن) جیویں جو اُنھاں دِی سِری بُھن ڈِتّی ڳئی ہووے(۱۰۴)۔
.105	أَلَمْ تَكُنْ آيَاتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ	کیا تُہاکوں میڈیاں آیاتاں پڑھ تے نہ سُنائیاں ویندیاں ہَن، بَس تُساں تاں اُنھاں کُوں کُوڑا آکھ چھوڑیندے ہاوے(۱۰۵)۔
.106	قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْماً ضَآلِّينَ	او آکھیسِن، اَساڈے رَبّ آ! اَساڈے اُتے اَساڈی بد بَختی غالب آگئی ہَئی، اَساں وَاقعی گُمراہ قوم وِچوں تھی ڳئے ہاسے(۱۰۶)۔
.107	رَبَّنَآ أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ	اَساڈے رَبّ آ، اَساکُوں ایندے وِچوں کڈھ! جیکر اَساں وَلا وِی ایویں کروں، تاں اَساں واقعی قصوروار ہوسُوں(۱۰۷)۔
.108	قَالَ اخْسَئُوا فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ	اللہ آکھیسے، بَس ایندے وِچ پَرے ڈَھٹھے پے رہوو، اَتے میڈے نال کوئی ڳالھ وِی نہ کراہے(۱۰۸)۔

109.	إِنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَآ آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ	بیشک میڈے بندیاں وِچوں ہِک ٹولی اِیہو جھی ہَئی، جھڑی اَکھیندی رَہندی ہَئی، جو اَساڈے رَبّ آ ! اَساں اِیمان گِھن آئے ہیں، بَس اَساکوں بخش چا، اَتے اَساڈے اُتّے رَحم چا کر، اَتے تُوں سارے رحم کرݨ والیاں تُوں وَدّھ رحم کرݨ والا ہیں(۱۰۹)۔
110.	فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ سِخْرِيًّا حَتَّىٰ أَنسَوْكُمْ ذِكْرِي وَكُنتُم مِّنْهُمْ تَضْحَكُونَ	پَر تُساں اُنھاں نال اِتنیاں مَذاقاں کریندے رِیہے وے جو تُساں میکوں یاد کرݨ دِی بُھل گِیُوہے، بَس تُساں تاں اُنھاں اُتے کِھلّاں اِی کریندے رَہ گِیُوہے(۱۱۰)۔
111.	إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ هُمُ الْفَائِزُونَ	بیشک اَج مَیں انھاں کُوں جَزا ڈِتی ہے کِیُوں جو اُنھاں صَبر چا کیتا ہا، بیشک اِیہے مُراداں پاوݨ والے ہِن(۱۱۱)۔
112.	قَالَ كَمْ لَبِثْتُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ	(اَللہ) اَکھیسے، تُساں زمین اُتّے کِتّی سال رِیہے ہِیوے(۱۱۲)۔
113.	قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَاسْأَلِ الْعَادِّينَ	او اَکھیسن، بَس ہِک ڈِینہ یا ہِک ڈِینہ دَا کُجھ حِصّہ اُتّھاں رِیہے ہِیسے، بَس گنتری کیتی رَکھݨ والیاں کنُوں پُچّھ گِھنُو(۱۱۳)۔
114.	قَالَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَّوْ أَنَّكُمْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ	اللہ اَکھیسے، تُساں تھوڑی دیر اِی اُتّھاں رِیہے وے، اَفسُوس تُساں اُوں ویلے اِی اِیں گالھ کُوں جاݨدے ہوندے(۱۱٤)۔
115.	أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ	کیا تُساں اِیہ سَمجھ گِھدا ہا، جو واقعی اَساں تُہاکُوں خُواہ مَخُواہ پیدا کیتا ہے، اَتے تُساں اَساں دو اَصلُوں وَلتّاں وِی کائے نھیں(۱۱۵)۔
116.	فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ	بَس اللہ اِی اُچّے مرتبے والا ہے، اُوہو بادشاہ ہے، اُوہو حَق ہے، اُوندے سِوا بِیا کوئی معبود کائے نھیں، او بَہُوں عِزّتاں والے عَرش دا مالک ہے(۱۱٦)۔
117.	وَمَن يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِندَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ	اَتے جھڑا شَخص اللہ دے نال نال کِہیں بِئے معبود کُوں وِی سَڈِیندے، جیندے مُتعلّق کوئی وِی دَلیل اُوندے کولھ کائے نھیں، بَس بیشک اُوندا حِساب اُوندے رَبّ کولھ ہے، بیشک اِیجھے کافراں کِیتے کوئے

چھٹکارا (فلاح) کائے نھیں(۱۱۷)۔		
اَتے (اَے رسول) آکھ جو میڈے رَبّ آ، میکوں بخش ڈے، اَتے میڈے اُتے رحم چا کر اَتے توں ساریاں کنوں اصلوں ودّھ تے رحم کرݨ والا ہیں(۱۱۸)۔	وَقُل رَّبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ	.118

24۔ سورۃ النور

سرائیکی ترجمہ	عربی متن	آیت
شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بہُوں مہربان تے ہمیشہ رحمت بھیجݨ والا ہے	بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	
اِیہ ہِک اِجہی سورت ہے جیکوں اَساں نازِل کیتے، اَتے (جیندے احکامات کُوں) اَساں فَرض کر چھوڑے، اَتے اِیں سورت وِچ واضح تے کھُلّیاں آیاتاں (نِشانیاں) نازِل کیتیاں گِیاں ہِن، تاں جو تُساں نصیحت حاصل کر گھِنّو(۱)۔	سُورَةٌ أَنزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَأَنزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لَّعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ	.1
زَنا کراوݨ والی ذال تے زَنا کرݨ والا جُوان، اُنھاں وِچوں ہَرِہک کُوں سَو سَو ۱۰۰ کوڑے مارے وَنڄن، اَتے تُہاکوں اُنھاں وِچوں کہیں نال وِی اللہ دے قانون دے معاملے وِچ تَرس نہ کھاوݨاں چاہِیدا ہے، جِڈاں جو تُساں اللہ اُتے اَتے آخرت دے ڈِینہ اُتے اِیمان گھِن آئیوے، اَتے انھاں کُوں سَزا ڈیوݨ ویلے اِیمان والیاں دِی ہِک ٹولی اُتھاں موجود رَہوے(۲)۔	الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِئَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُم بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللهِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلْيَشْهَدْ عَذَابَهُمَا طَائِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ	.2
زَنا کرݨ والا جُوان سِوائے زَنا کراوݨ والی ذال دے، یا کہیں مُشرک ذال دے بَئی کہیں ذال نال نِکاح نہ کرے، اَتے اِیویں زنا کراوݨ والی ذال وِی سِوائے زَنا کرݨ والے دے، یا کہیں مُشرک جُوان دے،	الزَّانِي لَا يَنكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مُشْرِكَةً وَالزَّانِيَةُ لَا يَنكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ وَحُرِّمَ ذَٰلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ	.3

کھیں بَئے جُوان نال نِکاح نہ کرے، اَتے اِیمان والیاں کِیتے اِیہ حَرام کر ڈِتّا گئے(۳)۔		
اَتے جِھڑے لوک پاک دَامن ذالیں اُتّے (بَدکاری دِی) تُہمت لیندِن، وَل چار گُواہ وِی پیش نھیں کر سَگدے، تاں اُنھاں کُوں اَسّی کوڑے مارِیے وَنّجِن، اَتے اَگُوں تے اُنھاں دِی گواہی وِی قبول نہ کِیتی وَنّجے، کِیُوں جو خُود اِیہے فاسق (بَد کردار) ہِن(٤)۔	وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَآءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَـٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ	.4
سِوائے اُنھاں لوکاں دے جِھڑے (اِبجی حَرکت دے بعد) تَوبہ تائِب تِھی گِیّن، اَتے سُدّھر وِی وَنّجِن، بیشک اَللہ بَہُوں بَخشّݨ ہارتے ہمیشہ رحمت بھیجَݨ والا ہے(٥)۔	إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	.5
اَتے جِھڑے لوک آپِڻیاں ذالیں اُتّے (بَدکاری دِی) تُہمت لیندِن، اَتے اُنھاں دا کوئی گَواہ وِی نھیں ہوندا، اُنھاں دے آپ دے سِوا، تاں اُنھاں دِی کَلّھی گواہی ہے، جیکر او چار واری (اِیں گالھ دِی) اَللہ دِی قَسم کَھاوے جو بیشک او بالکل سَچّے لوکاں وِچُوں ہے(٦)۔	وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُن لَّهُمْ شُهَدَآءُ إِلَّا أَنفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ	.6
اِتے پَنّجویں واری اِیہ آکھے جو بیشک اُوندے اُتّے اَللہ دِی لعنت وَسّے جیکر او کُوڑ مارݨ والیاں وِچُوں ہے تاں(٧)۔	وَالْخَامِسَةُ أَنَّ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَيْهِ إِن كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ	.7
اَتے اُوں ذال کُوں اُوندی سَزا کنُوں ہِک گالھ بَچا سَگدی ہے جیکر او چار واری اَللہ دِی قَسم چا تے اِیہ گواہی ڈِیوے، جو یقیناً اُوندا پَے کُوڑ مارݨ والیاں وِچُوں ہے(٨)۔	وَيَدْرَؤُا عَنْهَا الْعَذَابَ أَن تَشْهَدَ أَرْبَعَ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ	.8
اَتے پنجویں واری اِیہ آکھے، جو اُوں بَندی اُتے اَللہ دَا غَضب ڈھووے، جیکر اِیہ جُوان واقعی سَچّ آکھݨ والیاں وِچُوں ہے تاں(٩)۔	وَالْخَامِسَةَ أَنَّ غَضَبَ اللَّهِ عَلَيْهَآ إِن كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ	.9
اَتے جیکر تُہاڈے اُتّے اَللہ دَا فضل نہ ہوندا اَتے اُوندی رحمت وِی نہ وَسدی، (تاں کیا نہ ہوندا) بَہر حال اَللہ تاں توبہ قبول کرݨ والا تے وَڈّا	وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ	.10

دَانا بینا ہے(١٠)۔		
بیشک جِہڑے لوک بُہتان بَدھ آئِن، او وِی تُہاڈے وِچُوں دِی ہِک ٹولی ہِن، تُساں اِیں ڳالھ کُوں اَپݨیں حَق وِچ بُرا نہ سَمجھو، بلکہ اِیندے وِچ اِی تُہاڈے کِیتے کوئی بَھلائی ہے، اِنھاں وِچُوں ہَر شَخص کِیتے اُتّی سَزا ہے جِتّی او گُناہ کریندے اَتے اِنھاں وِچُوں جِہڑا شَخص اِیں شَر وِچ وَدّھ تے حِصَّہ گِھندے تاں اُوندے کِیتے تاں ٻہُوں وَڈّا عذاب ہے(١١)۔	إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُم بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُم مَّا اكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّىٰ كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ	.11
جِہڑے ویلے جو تُساں اِیہ سُݨیا، تاں مُسلمان جُواناں تے ذالیں اَپݨیں دِلّاں وِچ اِیندا نیک گُمان کِیویں نہ کِیتا، اَتے کِیُوں نہ آکھ ݙِتّا جو اِیہ تاں کُھلّا بُہتان ہے(١٢)۔	لَّوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِأَنفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هَٰذَا إِفْكٌ مُّبِينٌ	.12
بَھلا او لوک آپݨیں بُہتاں دے ثبوت وِچ چار گُواہ کِیُوں نھیں گِھن آئے، پَس جَݙاں او گواہ گِھن وِی نھیں آئے، وَت تاں اِیہے لوک اِی اَللہ دے نزدیک کُوڑ مارݨ والے ہِن(١٣)۔	لَّوْلَا جَاءُوا عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا بِالشُّهَدَاءِ فَأُولَٰئِكَ عِندَ اللَّهِ هُمُ الْكَاذِبُونَ	.13
اَتے جیکر تُہاڈے اُتّے اَللہ دَا فَضل نہ ہوندا، اَتے اُوندی رحمت نہ وَسدی ہوندی، اِیں دُنیا اُتے وِی تے آخرت وِچ وِی، تاں جِہڑیاں ڳالِھیں (شُغل) وِچ پَے ڳئے ہاوے، اُوندی وَجّہ کنُوں تُہاڈے اُتّے ٻہُوں سَخت عَذاب تِھیندا(١٤)۔	وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ	.14
اَتے جِہڑے ویلے تُساں اِیں ڳالھ کُوں اَپݨیاں زباناں تے گِھن اَیُو ہے، اَتے اَپݨیاں مُونھاں وِچُوں او کُجھ اَکھیُو ہے، جِیندے متعلّق تُہاکُوں کوئی عِلم وِی نہ ہَا، تُساں اِیکُوں ہِک معمولی ڳالھ سَمجھیا ہَا، حالانکہ اُوہَا ڳالھ اَللہ دے نزدیک ٻہُوں وَݙی ڳالھ ہِئی(١٥)۔	إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِأَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُم مَّا لَيْسَ لَكُم بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّنًا وَهُوَ عِندَ اللَّهِ عَظِيمٌ	.15
اَتے جَݙاں تُساں اِیہ ڳالھ سُݨی ہِئی، تاں کِیُوں نہ آکھ ݙِتا جو اَساݙے کِیتے مُناسب کائے نھیں جو اَساں اِہجی ڳالھ زبان تے گِھن آوُں، تیݙی	وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُم مَّا يَكُونُ لَنَا أَن نَّتَكَلَّمَ بِهَٰذَا سُبْحَانَكَ هَٰذَا	.16

	بُهْتَانٌ عَظِيمٌ	ذات تاں اَصلوں پاک ہے، اِیہ بَہوں وَڈا بُہتان ہے(١٦)۔
.17	يَعِظُكُمُ اللهُ أَن تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ	اَللہ تُہاکُوں نصیحت کریندے جو اَگُوں تے ہرگز اِہجی حَرکت نہ کرا ہے، جیکر تُساں واقعی مُومن ہیوے تاں(١٧)۔
.18	وَيُبَيِّنُ اللهُ لَكُمُ الآيَاتِ وَاللهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ	اَتے اَللہ تُہاڈے کِیتے آپڻیاں آیاتاں کھول کھول تے بیان کریندے، اَتے اَللہ سَب کُجھ جاݨݨ والا تے وَڈی دانائی والا ہے(١٨)۔
.19	إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَن تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَاللهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لاَ تَعْلَمُونَ	بیشک جِہڑے لوک اِیہ چَہندِن، جو اُنھاں لوکاں وِچ جِہڑے جو اِیمان گِھن آئِن، بے حیائی کھنڈ وَنجے، تاں اُنھاں کِیتے بَہوں دَردناک عذاب ہے، اِیں دُنیا تے وِی تے اَگلے جہان تے وِی، تے اَللہ تاں سَب کُجھ چنگی طرح جاݨدے، پَر تُساں کُجھ وِی نہیوے جاݨدے(١٩)۔
.20	وَلَوْلاَ فَضْلُ اللهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللهَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ	اَتے جیکر تُہاڈے اُتے اَللہ دَا فضل نہ ہوندا اَتے اُوندی رحمت نہ ہوندی (تاں کیا کُجھ نہ تھی ویندا) بَہر حال اَللہ تاں ڈاڈھا تَرس کھاوݨ والا تے بَہوں رحمت کرݨ والا ہے(٢٠)۔
.21	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لاَ تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ وَمَن يَتَّبِعْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنكَرِ وَلَوْلاَ فَضْلُ اللهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنكُم مِّنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَكِنَّ اللهَ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَاللهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ	اَتے اَے لوکو! جِہڑے اِیمان گِھن آئیوے، تُساں شیطان دے قدماں تے نہ ٹُرو، اَتے جِہڑا کوئی شیطان دے پِچھوں لگیا، تاں او تاں تُہاکُوں بے حیائی کِیتے آکھیسے، تے گندے کَم ڈَسیسے، اَتے جیکر تُہاڈے اُتے اَللہ دَا فضل نہ ہوندا اَتے اُوندی رحمت نہ وَسدی رَہندی، تاں تُہاڈے وِچوں کوئی ہِک وِی نیک پاک نہ بَݨ سَگدا، پَر اَللہ جِیکُوں چَہندے نیک پاک بَݨا ڈیندے، اَتے اَللہ سَب کُجھ سُݨݨ والا تے سارا کُجھ جاݨݨ والا ہے(٢١)۔
.22	وَلاَ يَأْتَلِ أُوْلُوا الْفَضْلِ مِنكُمْ وَالسَّعَةِ أَن يُؤْتُوا أُوْلِي الْقُرْبَى وَالْمَسَاكِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللهِ وَلْيَعْفُوا	اَتے تُہاڈے وِچوں جِہڑے بُزرگی والے وِی ہِن، تے وَسعت (حیثیت) رَکھݨ والے وِی ہِن، او اِیں گالھ دِی قَسم نہ کھاوِن، جو او اپڻیاں سوڑیاں سَکیاں کُوں، مسکیناں غریباں کُوں، تے اَللہ دے رَاہ

تے ہجرت کرݨ والیاں کوں، کوئی مدد وی نہ ڈیسن، بلکہ اُنھاں کوں معاف کرڈیون، تے اُنھاں دیاں غلطیاں بھل ونڄن، کیا تُساں ایہ پسند نھیں کریندے جو اللہ تُہاکوں بخش ڈیوے، بہرحال اللہ تاں بخشݨ ہار ہے تے بہوں رحمت والا ہے(۲۲)۔	وَلْيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	
بیشک او لوک جھڑے جو پاکدامن ذالیں، تے بے سمجھ ایمان والیاں ذالیں اُتے (بدکاری دی) تُہمت لیندن، اُنھاں اُتے ایں جہان تے اگلے جہان دی لعنت کیتی گئی ہے، اَتے اُنھاں کیتے سخت عذاب وی ہے(۲۳)۔	إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لُعِنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ	23.
ہِک ڈینہہ اُنھاں دے خلاف اُنھاں دیاں زباناں تے اُنھاں دے ہتھ، تے اُنھاں دے پیر سارے گواہی ڈیسن، جو او کیا کیا کریندے رہیے ہن(۲۴)۔	يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُم بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ	24.
او اوڈینہہ ہے جڈاں اللہ اُنھاں کوں اُنھاں داپورا پورا بدلہ ڈیسے، جھڑا اُنھاں دا حق بݨدے، اَتے او جاݨ ویسن، جو بیشک اللہ حق ہے، سچ کوں سچ کر ڈیکھاوݨ والا(۲۵)۔	يَوْمَئِذٍ يُوَفِّيهِمُ اللَّهُ دِينَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ	25.
گندیاں ذالیں گندے جواناں کیتے ہن، اَتے گندے جوان گندیاں ذالیں کیتے ہن، اَتے پاکدامن ذالیں نیک پاک جواناں کیتے ہن، تے نیک پاک جوان پاک دامن ذالیں کیتے ہن، ایہ نیک بندے انھاں گالھیں کنوں بری ہن، جھڑیاں جو لوک کریندے وِدن، انھاں دے واسطے بخشش ہے تے عزت دی روزی (رزق) ہے(۲۶)۔	الْخَبِيثَاتُ لِلْخَبِيثِينَ وَالْخَبِيثُونَ لِلْخَبِيثَاتِ وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ أُولَٰئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ	26.
اَتے ایمان گھن آوݨ والے لوکو! اَپݨیاں گھراں کنوں سوا ٻنھاں گھراں وچ ایویں نہ وڑ گئے کرو، جے توڑیں جو تُساں اجازت نہ گھن گھنو، ایہ تُہاڈے کیتے بہوں چنگا طریقہ ہے، پَس تُساں ایکوں یاد رکھو	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّىٰ تَسْتَأْنِسُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَىٰ أَهْلِهَا ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ	27.

	تَذَكَّرُونَ	رَکھو(۲۷)۔
28.	فَإِن لَّمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّىٰ يُؤْذَنَ لَكُمْ وَإِن قِيلَ لَكُمُ ارْجِعُوا فَارْجِعُوا هُوَ أَزْكَىٰ لَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ	وَل جیکر تُہاکُوں اُنھاں گھراں وِچ کوئی بندہ وِی نہ مِلّے، تاں اُنھاں وِچ نہ وَڑیے کرو، جیتوڑیں جو تُہاکُوں کُوئی اِجازت نہ ڈِتّی وَنجے، اَتے جیکر تُہاکوں آکھیا وَنجے جو واپس وَل وَنجو، تاں وَل ڳئے کرو، اِیہ تُہاڈے کِیتے بَہُوں پاکیزہ طریقہ ہے، اَتے جِہڑا کُجھ تُساں کریندے وَدّے وے، اللہ اُوکوں چَنگی طرح جاݨدے(۲۸)۔
29.	لَّيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَاعٌ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ	اَلبتہ ایندے وِچ تُہاڈا کوئی قُصور (گُناہ) کائے نھیں جیکر تُساں اِہجے گھراں وِچ وَڑو، جِنھاں وِچ کوئی وی نہ رَہندا ہووے، پَر اُنھاں وِچ تُہاڈے کَم دِی کوئی شَئے رَکھی ہوئی ہووے، اَتے اللہ تاں سَب کُجھ جاݨدے جِہڑا کُجھ تُساں ظاہر کر تے کریندے وَدّے وے، اَتے جیکوں لُکیندے وَدّے وے(۲۹)۔
30.	قُل لِّلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَٰلِكَ أَزْكَىٰ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ	(اَے رسول) مومن جواناں کُوں آکھ ڈِے، جو او آپݨیاں نظراں جھکیاں رَکھیاں کرن، اَتے اَپݨیں ننگیج دِی حِفاظت کیتی رَکھن، اِیہ اُنھاں کیتے بَہُوں پاکیزگی والا طریقہ ہے، بیشک اللہ کُوں پُوری خبر ہوندی ہے جِہڑا کُجھ او کریندے رَہندِن(۳۰)۔
31.	وَقُل لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي	اَتے مومن ذالیں کُوں وِی آکھ ڈِے، جو او وِی آپݨیاں نظراں جھکیاں رَکھیاں کرن، اَتے اَپݨیں ہار سِنگھار وِی نہ ڈِکھاوِن وَدیاں، سِوائے اُوندے جِہڑا (عام طور تے) خُود بخود ظاہر کُھلیا ہووے، اَتے او اَپݨیاں سِینیاں اُتّے بوچھݨ گھتّی رَکھیا کرِن، اَتے آپݨاں ہار سِنگھار اِنھاں تے ظاہر نہ تھیوݨ ڈیوݨ، سِوائے اَپݨیں پَیّاں دے، پیوآں دے، پَیّاں دے پیوآں دے، اَپݨیں پُتراں دے، اَپݨیں پَیّاں دے پُتراں دے، اَپݨیں بِھراواں دے، بِھراواں دے پُتراں دے، آپݨیاں بھیݨیں دے

	إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَآئِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُوْلِي الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَىٰ عَوْرَاتِ النِّسَآءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِن زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوٓا إِلَى اللّٰهِ جَمِيعاً أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ	پُتراں دے، یا گھر دِیاں عَام مِلَّݨ جُلَّݨ والیاں ذالیں دے، یا جِہڑیاں اُنھاں دِی مِلکیت وِچ آگئین یا اَپݨیں مَاتحت کَمّ کرݨ والے جُواناں دے جِہڑے جو عُورتاں دِی غرض نہ رَکھیندے ہُووِن، یا اُنھاں چُھوہراں دے جِہڑے اَجݨ ذالیں دِیاں لُکت (پوشیدہ) گالِھیں کنُوں واقف نھیں تھَئے، بِیا اِیہ جو ذالیں زمین تے دڑگا مارتے نہ ٹُرِن، تاں جو اُوں ہَار سِنگار دَا پَتہ کہیں کُوں نہ پِیا لگے، جِہڑا اُنھاں لُکایا ہُوئے، اَے اِیمان والو! تُساں سارے اَللہ دے اَگُوں توبہ تَائِب تھَئے رَہُوو، تاں جو تُساں فَلاح (برکتاں) پَا گھِنُّو(۳۱)۔
.32	وَأَنْكِحُوا الْأَيَامَىٰ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِن يَكُونُوا فُقَرَآءَ يُغْنِهِمُ اللّٰهُ مِن فَضْلِهِ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ	اَتے اَپݨیں وِچُوں چھڑے چھانڈ جُواناں تے ذالیں دے اَتے اپݨیں غلاماں تے لونڈیاں دے، جِہڑے جو نیک وِی ہُووِن، نِکاح کرڈِتے کرو، جیکر او محتاج ہِن، تاں اَللہ اُنھاں کُوں اَپݨیں فضل نال خُوشحال کرڈِیسے، اَتے اَللہ تاں بَہُوں وسعت والا تے سَب کُجھ جاݨݨ والا ہے(۳۲)۔
.33	وَلْيَسْتَعْفِفِ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحاً حَتَّىٰ يُغْنِيَهُمُ اللّٰهُ مِن فَضْلِهِ وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْراً وَآتُوهُم مِّن مَّالِ اللّٰهِ الَّذِي آتَاكُمْ وَلَا تُكْرِهُوا فَتَيَاتِكُمْ عَلَى الْبِغَآءِ إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّناً لِّتَبْتَغُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَن يُكْرِههُّنَّ فَإِنَّ اللّٰهَ مِن بَعْدِ إِكْرَاهِهِنَّ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	اَتے انھاں لوکاں کُوں جِہڑے جو نِکاح جوگی حیثیت نھیں رَکھیندے چاہیئے جو او اَپݨیں اُتےّ ضبط کِتیی رَکّھن جے تورِیں جو اَللہ اَپݨیں فضل نال اُنھاں کُوں خُوشحال نہ کرڈِیوے، اَتے جِہڑے (غُلام تے لونڈیاں) تُہاڈِی ملکیت وِچ ہِن، انھاں وِچُوں جیکر کوئی تُہاڈے نال لِکھ پَڑھ کرواݨ چاہے، تاں اُنھاں کُوں پروانہ (شرطاں وَغیرہ) لِکھ ڈِیوُو، جیکر تُہاکُوں انھاں وِچ کوئی بَھلائی وِی نَظر آوے تاں، اَتے اَللہ جِہڑا مال تُہاکُوں ڈِتّا ہوئے، اُوندے وِچُوں اُنھاں کُوں وِی ڈِے چھوڑو، اَتے اُنھاں لونڈیاں کُوں بَدکاری کِیتے محض دُنیاوی فائدے حاصِل کرݨ کِیتے مجبور وِی نہ کرو، جِہڑیاں پاکدامن رَہݨ چہندِن، اَتے جِہڑا کوئی اُنھاں

کُوں مجبور کریسی، تاں اُنھاں دے اِیجھے مجبور تھی وَنجݨ دے بعد یقیناً اللہ اُنھاں کیتے بخشݨ ہارتے ہمیشہ رحمت بھیجݨ والا ہے(۳۳)۔		
اَتے تحقیق اَساں تُہاڈے کولھ صاف صاف آیاتاں نازل کیتیاں ہِن، اَتے انھاں لوکاں دِیاں مِثالاں وِی جِہڑے تُساں کنُوں پہلے گزر چُکئے ہِن، اَتے نصیحت وِی ڈَرݨ والیاں لوکاں کیتے ہے(۳٤)۔	وَلَقَدْ أَنزَلْنَآ إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُّبَيِّنَاتٍ وَمَثَلاً مِّنَ الَّذِينَ خَلَوْاْ مِن قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ	34.
اللہ اَسماناں تے زمین دا نُور ہے، اَتے اُوندے نُور دِی مِثال ایویں ہے جیویں جو ہِک جالا ہُووے، جیندے وِچ ہِک ڈِیوا رَکھیا ہُووے، اَتے او ڈِیوا ہِک شیشے دِی قندیل (چراغ دان) وِچ ہُووے، اَتے قندیل اِیجھی صاف شفاف ہُووے جیویں جو کوئی چمکدا ہوئیا تارا ہُووے، اَتے او ڈِیوا زیتُون دے ہِک بابرکت درخت دے نال بالیا ہوئیا ہُووے، جِہڑا جو نہ مَشرق دو ہُووے نہ مَغرب دو، جیکر او وِ سمݨ دے نیڑے تھیوݨ لگے تاں وِی اُوندا تیل (آپے) بھڑک پُووے، توڑے جو اُوکوں بھا وِی نہ ڈِیکھائی وَنجے، بَس اللہ تاں نُور اِی نُور ہے، اللہ اَپݨیں نُور دو راہ چا ڈِیکھیندے، جیکوں چَہندے، اَتے اللہ ایہ مِثالاں بَس لوکاں کیتے بیان کریندے اَتے اللہ ہَر گالھ کُوں خُوب جاݨݨ والا ہے(۳۵)۔	اللّٰهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِن شَجَرَةٍ مُّبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لاَّ شَرْقِيَّةٍ وَلاَ غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُّورٌ عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللّٰهُ لِنُورِهِ مَن يَشَآءُ وَيَضْرِبُ اللّٰهُ الأَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلَيمٌ	35.
(ایہ نُور) انھاں گھراں وِچ ہے، جِنھاں کیتے اللہ آکھیئے جو اُنھاں دِی عِزّت کیتی رَکھو، اَتے اُوندے ناں دا ذِکر کیتا کرو، اَتے اُنھاں وِچ صبح شام اللہ دے پاک ہُووݨ کُوں بیان کریندے رَہُوو(۳٦)۔	فِي بُيُوتٍ أَذِنَ اللّٰهُ أَن تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالآصَالِ	36.
بعض بندے اِیجھے وِی ہِن، جِنھاں کُوں اللہ دا ذِکر کرݨ کنُوں نہ اُنھاں دِی تِجارت رُوکیندی ہے، تے نہ اُنھاں دا لَین دَین، اَتے نہ نماز قائم رَکھݨ کنُوں، اَتے نہ زکوٰۃ ڈِیوݨ کنُوں ! او اُوں ڈِینہ کنُوں ڈَردِن، جِڈاں	رِجَالٌ لاَّ تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلاَ بَيْعٌ عَن ذِكْرِ اللّٰهِ وَإِقَامِ الصَّلوٰةِ وَإِيتَآءِ الزَّكَوٰةِ يَخَافُونَ يَوْماً تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ	37.

	وَالأَبْصَارُ	خُوف کنُوں دِل مُوندھے تھی ویسِن، اَتے اَکھیں پُٹھیاں کر ڈِتّیاں ویسِن(۳۷)۔
38.	لِيَجْزِيَهُمُ اللهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُمْ مِّن فَضْلِهِ وَاللهُ يَرْزُقُ مَن يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ	تاں جو اَللہ اُنھاں کُوں جَزا ڈِے ڈِیوے جِہڑا کُجھ سوہݨاں کر تے کِیتے بلکہ اَپݨیں فضل وِچُوں اُنھاں کُوں کُجھ وَدھا تے وِی چا ڈِیسے، اَتے اَللہ جیکوں چاہندے بغیر کہیں حِساب دے رِزق ڈِے ڈِیندے(۳۸)۔
39.	وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْآنُ مَاءً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللهَ عِندَهُ فَوَفَّاهُ حِسَابَهُ وَاللهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ	اَتے جنھاں لوکاں کُفر اِختیار کِیتے، اُنھاں دے عَمل ہِک سُکیئے سَڑیے میدان دِی چَمکدی ہوئی ریت (سَراب) وانگے ہِن، جیکوں تِریہا بَندہ پاݨیں سَمجھدے، اِیہ توڑیں جو جہڑے ویلے اُوندے کولھ ویندے، تاں اُتّھاں کُجھ وِی نھیں ہوندا، بلکہ او اپݨیں نال اَللہ کُوں موجود پیندے، جِہڑا اُوندا حِساب پُورے دا پُورا بدلہ چُکا ڈِیسے، اَتے اَللہ جَلدی حِساب گھِن گھِنݨ والا ہے(۳۹)۔
40.	أَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لُّجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ سَحَابٌ ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكَدْ يَرَاهَا وَمَن لَّمْ يَجْعَلِ اللهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن نُورٍ	یا (اُوندی مِثال) ڈُونگھے سمندر وِچ اَندھارے وانگوں ہے، جیکوں ہِک مَوج (لہر) کجیندی آندی ہووے، اَتے اُوندے اُتے ہِک بِئی لہر (موج) چڑھدی آندی ہووے، اُوندے اُتّے جَھڑ ہووے، بَس وَل اَندھاریاں اُتے بِئے وِی اَندھارے ہووِن، اُوں ویلے کوئی اَپݨاں ہَتھ باہر کڈھیسے، تاں کُجھ وِی نَظر نہ آسِّ، بَس جیکوں اَللہ سوجھلا (نور) نہ بخشے، اُوندے کِیتے کوئی سوجھلا نھیں ہوندا(۴۰)۔
41.	أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَالطَّيْرُ صَافَّاتٍ كُلٌّ قَدْ عَلِمَ صَلاَتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ	کیا (اَے رسول) تَیں نھیں ڈِٹھا، جو بیشک اَللہ دے پاک ہووݨ کُوں ہَر کوئی بیان کریندے جِہڑا جو اَسماناں تے زمین وِچ ہے، بلکہ کھنب کھنڈا تے اُڈدا ہویا پکّھی وِی! تحقیق ہَر کہیں کُوں پتہ ہے آپݨیں نماز پڑھݨ دا، اَتے تسبیح پڑھن دا، اَتے اَللہ چنگی طرح جاݨدے جو کُجھ او کریندے وَدّے ہِن(۴۱)۔

42.	وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللّٰهِ الْمَصِيرُ	اَتے اَسماناں دِی تے زمین دِی بادشاہی تاں اَللہ دِی ہے، اَتے (ساریاں کُوں) اَللہ دو وَل وَنّجنّیں(٤٢)۔
43.	أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّٰهَ يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مِن جِبَالٍ فِيهَا مِن بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَن يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ عَن مَّن يَشَاءُ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ	کیا تَیں نھیں ڈِٹھا جو اَللہ جھڑاں کُوں ہولے ہولے ٹُریندے، وَل بدلیاں کُوں آپس وِچ چا ملیندے، وَل اُنھاں کُوں ہِک گھاٹا جیہا جھڑ چا بْنیندے، وَل ڈیکھدیں جو اُوندے وِچُوں کُڈھ تے مینہ وَسیندے اَتے اَسمان تُوں پہاڑ جیہے بدَّل وِچُوں بْنانواں نازِل چا کریندے، پَس جِیکُوں چَہندے اُوندے نصیب اوہو گڑا (بْنانویں) چا کریندے، اَتے جیں کنُوں چَہندے ہَٹا گھندے، تھی سَگدے جو ایں جھڑ دی بجلی دا چمکار لوکاں دیاں دِیداں گھَس گھِنّے(٤٣)۔
44.	يُقَلِّبُ اللّٰهُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ	اَللہ رات کُوں تے ڈِینْہ کُوں اَدلیندا بدلیندا رَہندے، بیشک ایندے وِچ عِبرت (سَبق) ہے، اُنھاں کیتے جِہڑے ڈیکھݨ والیاں اَکھیں رَکھیندِن(٤٤)۔
45.	وَاللّٰهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِّن مَّاءٍ فَمِنْهُم مَّن يَمْشِي عَلَىٰ بَطْنِهِ وَمِنْهُم مَّن يَمْشِي عَلَىٰ رِجْلَيْنِ وَمِنْهُم مَّن يَمْشِي عَلَىٰ أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللّٰهُ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللّٰهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	اَتے اَللہ ہَر ٹُرݨ پھرݨ والے کُوں (ہِک طرح دے) پاݨیں نال پیدا کیتے، پَس اُنھاں وِچُوں بعضے اَپݨیں پیٹ گھَسیٹ تے ٹُردِن، اَتے اُنھاں وِچوں بعضے ڈُوں پیراں تے ٹُردِن، اَتے اُنھاں وِچوں بعضے چار کھُراں تے ٹُردِن، اَللہ جیہو جیہے چَہندے پیدا کر چھوڑیندے، بے شک اَللہ ہَرہِک شَئے تے پُوری قُدرت رَکھیندے(٤٥)۔
46.	لَّقَدْ أَنزَلْنَا آيَاتٍ مُّبَيِّنَاتٍ وَاللّٰهُ يَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ	تحقیق اَساں (حقیقت کُوں) صاف صاف بیان کر ڈیوݨ والیاں آیاتاں نازِل کیتیاں ہِن، اَتے اَللہ جیکُوں چَہندے سِدّھے رَاہ تے لا چھوڑیندے(٤٦)۔
47.	وَيَقُولُونَ آمَنَّا بِاللّٰهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُم مِّن بَعْدِ	اَتے (بعضے) لوک اَہدِن، جو اَساں اَللہ تے رسول اُتے اِیمان گھِن آئے ہَیں، اَتے اُنھاں دِی فرمانبرداری کیتی ہے، پَر ایندے بعد اُنھاں

وِچُوں ہِک ٹولی پھٹ کَھڑدی ہے، اَتے اِیہ تاں اِیمان والے ہِن وِی کائے نہ(۴۷)۔	ذٰلِكَ وَمَآ أُولَـٰٓئِكَ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ	
اَتے جِڈاں اُنھاں کُوں اَللہ تے اُوندے رسول دو سَڈیا ویندے، تاں جو اُنھاں وِچ فیصلہ کر ڈِتّا وَنجے، اُوں ویلے اُنھاں وِچوں ہِک ٹولی مُنہ پھیر گھندی ہے(۴۸)۔	وَإِذَا دُعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ لِيَحۡكُمَ بَيۡنَهُمۡ إِذَا فَرِيقٞ مِّنۡهُم مُّعۡرِضُونَ	48.
اَتے جِڈے حَق اُنھاں دَا بَندے، تاں اُڈے وڈّے فرمانبردار بَݨ تے آندِن(۴۹)۔	وَإِن يَكُن لَّهُمُ ٱلۡحَقُّ يَأۡتُوٓاْ إِلَيۡهِ مُذۡعِنِينَ	49.
کیا اُنھاں دے دِلّاں وِچ کوئی بیماری ہے، یا اُنھاں کُوں کوئی شک ہے، یا او ڈَردے ہِن جو اَللہ تے اُوندا رسول اُنھاں نال بے اِنصافی چا کریسے، کوئے نہ، بلکہ اِیہے لوک خُود زیادتی کَرݨ والے ہِن(۵۰)۔	أَفِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَمِ ٱرۡتَابُوٓاْ أَمۡ يَخَافُونَ أَن يَحِيفَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ وَرَسُولُهُۥۚ بَلۡ أُوْلَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّـٰلِمُونَ	50.
بیشک مومن لوکاں دی گالھ ایہا ہے جو جِڈاں اُنھاں کُوں اَللہ تے اُوندے رسول دو سَڈیا ونجے تاں جو اُنھاں وِچ فیصلہ کر ڈِتّا وَنجے، تاں اِیہو کُجھ آکھسِن جو اَساں سُݨ گھدّے، تے اَساں فرمانبردار تھی گئے ہیں، اَتے اِیہے لوک فَلاح پاوَݨ والے ہِن(۵۱)۔	إِنَّمَا كَانَ قَوۡلَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ إِذَا دُعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ لِيَحۡكُمَ بَيۡنَهُمۡ أَن يَقُولُواْ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۚ وَأُوْلَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ	51.
اَتے جو کوئی اَللہ تے اُوندے رسول دِی اِطاعت کریندے، اَتے اَللہ کنُوں ڈَردے اَتے پرہیزگاری کریندے، بَس اِیہے لوک مُراد پاوَݨ والے ہِن(۵۲)۔	وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَخۡشَ ٱللَّهَ وَيَتَّقۡهِ فَأُوْلَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ	52.
اَتے (مُنافِق) اَللہ دا ناں گِھن تے وَڈِیاں وَڈِیاں قَسماں چیندِن (اَکھیندِن) جیکر تُوں (اَے رسول) اُنھاں کُوں حُکم ڈیویں تاں او گھراں وِچُوں نِکل کھڑسِن، آکھ ڈے جو قَسماں نہ چاتیاں کرو تُہاڈی فرمانبرداری دا ہَر کہیں کُوں پتہ ہے، بیشک اَللہ اُنھاں عَملاں کنُوں چنگی طَرح واقف ہے جِھڑے تُساں کریندے وَدّے وے(۵۳)۔	وَأَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَـٰنِهِمۡ لَئِنۡ أَمَرۡتَهُمۡ لَيَخۡرُجُنَّۖ قُل لَّا تُقۡسِمُواْۖ طَاعَةٞ مَّعۡرُوفَةٌۚ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ	53.

اُنھاں کُوں آکھ ڈے، جو اَللہ دِی فرمانبرداری کرو، تے رسول دی پیروی کرو، جیکر تُساں مُنّہ پھیر گھنسو، تاں رسُول دِی تاں، اِتّی ذِمّے واری ہے، جتّی دَا بار اُوندے اُتّے سَٹیا ہوئے، اَتے جِھڑا بار تُہاڈے اُتّے سَٹیا گئے، تُساں وِی محض ہُوندے ذِمّے وار ہیوے، اَتے جیکر تُساں اُوندی فرمانبرداری کریسو، تاں ہِدایت پا گھنسو، نَہ تاں رسول اُتّے کوئی ذِمّے واری کائے نھیں سِوائے اِیندے جو لوکاں توڑیں حُکم (پیغام) واضح طور تے پچا ڈیوے(٥٤)۔	قُلْ أَطِيعُوا اللهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُم مَّا حُمِّلْتُمْ وَإِن تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلاَّ الْبَلاَغُ الْمُبِينُ	.54
اَللہ دَا وَعدہ ہے اُنھاں لوکاں نال جِھڑے جو اِیمان گِھن آئِن، اَتے نیک عَمل کِیتی رَکھدِن، جو اُنھاں کُوں اُوویں زمین دا خلیفہ بنٹیسے، جیویں اُنھاں لوکاں کُوں خَلیفہ بنٹایا گیا ہا، جِھڑے جو اُنھاں کنُوں پہلے ہَن، اَتے اُنھاں کِیتے اُوں دِین کُوں پکّی طرح قائِم کر چھوڑیسے، جیکُوں اُنھاں کِیتے پَسند کِیتا ہِس، اَتے اُنھاں دے ڈَر خُوف کُوں اَمن وِچ بَدل ڈیسے، بَس اِیہ میڈی عِبادت کِیتی رَکھسِن، اَتے میڈے نال کہیں شَئے کُوں وِی شریک نَہ بنٹیسِن، اَتے اِیندے بعد جیں کہیں وِی کُفر اِختیار کِیتا تاں بَس اِیہے لوک سخت نافرمان ہِن(٥٥)۔	وَعَدَ اللهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّن بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ	.55
اَتے نماز قائِم رَکّھی رَکھو، اَتے زَکوٰۃ ڈِتّی رَکھو، اَتے رسول دِی فرمانبرداری کِیتی رَکھو، تاں جو تُہاڈے اُتّے رحم کِیتا وَنّجے(٥٦)۔	وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ	.56
اِیہ گُمان وِی نَہ کرو، جو جِنھاں کُفر اِختیار کِیتے او زمین اُتّے (اَللہ کُوں) عاجز کرنٹ والے ہِن، حالانکہ اُنھاں دَا تاں ٹِکاݨاں وِی (دَوزخ دِی) بھا ہے، اَتے او واقعی بَہُوں گَندہ ٹِکاݨاں ہے(٥٧)۔	لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَأْوَاهُمُ النَّارُ وَلَبِئْسَ الْمَصِيرُ	.57
اَتے اِیمان گِھن آوَنٹ والو ! (ضروری ہے جو) جِھڑے لوک تُہاڈِی مِلکیت وِچ ہِن، اَتے تُہاڈے وِچُوں جِھڑے اَجنٹ بَلُوغت کُوں نھیں	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَسْتَأْذِنكُمُ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا	.58

	الْحُلُمَ مِنكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِّن قَبْلِ صَلَوٰةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُم مِّنَ الظَّهِيرَةِ وَمِن بَعْدِ صَلَوٰةِ الْعِشَاءِ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَّكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوَّافُونَ عَلَيْكُم بَعْضُكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ	پُہنچے، او ترائے وقت تُساں کنُوں اِجازت منگ تے تہاڈے کولھ آوِن، فجر دِی نماز کنُوں پہلے وَت جہڑے ویلے تُساں ڈُوپہراں دِی گرمی کنُوں (فالتو) کپڑے لہا رَکھدے وے، اَتے عِشاء دِی نماز دے بعد، اِیہ ترائے وقت تہاڈے کیتے پَردے دے وقت ہِن، انھاں دے بعد نہ تہاڈے اُتے تے نہ اُنھاں اُتے کوئی گناہ ہے، کِیوں جو تہاڈے بعض بندے بعضیاں کولھ وَل وَل آندے ویندے رَہندِن، اِیں طرح اَللہ تہاڈے کیتے آیاتاں کھول تے بیان کریندے، اَتے اَللہ سَب کُجھ جانڑ والا تے وَڈی دَانائی والا ہے(۵۸)۔
.59	وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ	اَتے جِڈاں تُہاڈے بال بالغ تھی وَنجِن، تاں او وِی اجازت گِھن تے آندے رَہوِن، جِیویں اُنھاں دے وَڈے اِجازت گھندِن، اِیں طرح تہاڈے کیتے اَللہ اَپنْیاں آیاتاں کھول تے بیان کریندے، اَتے اَللہ سَب کُجھ جانڑ والا تے وَڈی دانائی والا ہے(۵۹)۔
.60	وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ اللَّاتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَن يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ وَأَن يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَّهُنَّ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ	اَتے جہڑیاں ذالیں اَصلوں بہ رَہنْ والیاں تھی گِین، تے نِکاح کیتے وِی رجوع نھیں کریندیاں بَس انھاں کیتے کوئی گُناہ کائے نھیں، جیکر او اَپنْیں اُتلے (فالتو) کپڑے لہا تے رَکھ ڈِتا کرِن، بہر حال او آپنْاں ہار سِنگھار ڈِیکھاوَنْ والیاں نہ بنْن جیکر حیا وِی کیتا کرِن تاں انھاں کیتے اِیہ بہُوں چنْگا ہے، نہ تاں اَللہ تاں سَب کُجھ سُنْڑ والا جانڑ والا ہے(٦٠)۔
.61	لَّيْسَ عَلَى الْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ أَن تَأْكُلُوا مِن بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ	اَندھے کیتے کوئی حَرج کائے نھیں، نہ مُنڈے ٹُنڈے کیتے کوئی حَرج ہے، نہ کہیں بیمار اُتے کوئی پابندی ہے، نہ تُہاڈے اُتے کوئی مُضائقہ ہے جیکر تُساں اَپنْیاں گھراں وِچوں کھاؤ، یا اَپنْیاں پیوّاں دے گھراں وِچوں کھاؤ، یا آپنْیاں ماںواں دے گھراں وِچوں کھاوو، یا اَپنْیں بھراواں دے گھروں، یا اَپنْیاں بھینْیں دے گھروں یا آپنْیاں چاچیاں دے

	بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخْوَالِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا مَلَكْتُم مَّفَاتِحَهُ أَوْ صَدِيقِكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَأْكُلُوا جَمِيعاً أَوْ أَشْتَاتاً فَإِذَا دَخَلْتُم بُيُوتاً فَسَلِّمُوا عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِندِ اللهِ مُبَارَكَةً طَيِّبَةً كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللهُ لَكُمُ الآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ	گھروں یا آپݨیاں پوئیاں دے گھروں، یا اپݨیاں مامیاں دے گھروں یا اپݨیاں ماسیاں دے گھروں، یا جنھاں گھراں دیاں کنجیاں تُہاڈے ہتھ وِچ ہِن، یا اپݨیں (پکے) یاراں دے گھروں! ایندے وِچ وِی تُہاڈے کیتے کوئی حَرج کائے نھیں، جیکر تُساں رَلّے پَہ تے کھاؤو، یا اَنج اَنج تھی تے! اَلبتہ جڈاں تُساں گھراں وِچ وڑو، تاں آپݨیاں بندیاں کُوں سَلام ضرور کیتا کرو، ایہ دُعا سَلام اللہ دی طرفوں ہِک تحفہ ہے بَرکت والا پاکیزہ! ایں طرح اللہ تُہاڈے کیتے آپݨیاں آیاتاں کھول کھول تے بیان کریندے تاں جو تُساں عَقل سَمجھ کنوں کم گھنو(٦١)۔
62.	إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَىٰ أَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوا حَتَّىٰ يَسْتَأْذِنُوهُ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللهِ وَرَسُولِهِ فَإِذَا اسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأْذَن لِّمَن شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللهَ إِنَّ اللهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	بیشک مومن تاں اُوہے ہِن، جھڑے جو اللہ تے اُوندے رسول اُتے ایمان گھن آئِن، اَتے جڈاں او کہیں کٹھے تھی کرݨ والے کم کیتے (رسول دے) کولھ ہُووِن، تاں جے توڑیں او اُوں کنوں موکل نہ گھن گھنّن، او ایویں نہ لگے وَنّجن، بیشک جھڑے آدمی تیں کنوں اجازت منگدِن، ایہے او لوک ہِن، جھڑے اللہ اُتے اَتے اُوندے رسول اُتے ایمان رکھیندِن، بس جڈاں او تیں کنوں آپݨیں کہیں کم دی اجازت منگن، تاں اُنھاں وِچوں جیکوں وی چاہویں موکل ڈے ڈِتّی کر، اَتے اُنھاں کیتے اللہ کنوں بخشش دی دُعا کیتی کر، بیشک اللہ بخشݨہار تے ہمیشہ رحمت والا ہے(٦٢)۔
63.	لَّا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُم بَعْضاً قَدْ يَعْلَمُ اللهُ الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنكُمْ لِوَاذاً فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَن تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ	تُساں آپݨیں دَرمیان رسول دے سڈݨ کُوں ایویں نہ سمجھو جیویں جو تُساں ہِک بئے کُوں سڈیندے ہیوے، تحقیق اللہ تُہاڈے وِچوں اُنھاں لوکاں کُوں چنگی طرح جاݨدے جھڑے اکھ بچا تے کھسک ویندِن، بس ڈرن او لوک جھڑے اُوندے حُکم دی خِلاف وَرزی کریندِن، جو کِتھاہیں اَزمائش وِچ نہ آوَنّجن، یا اُنھاں اُتے کوئی دَردناک عَذاب نہ

		آوَنجے(٦٣)۔
.64	أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قَدْ يَعْلَمُ مَآ أَنتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ	پُورا پتہ ہُووے جو بیشک اللہ کِیتے اِی ہے جھڑا کُجھ اَسماناں وِچ ہے تے زمین وِچ ہے تحقیق تُساں جھڑے خیال (اِرادے) وِچ وَدّے ہیوے او اُوکوں چنگی طرح جانڑدے اَتے جِھڑے ڈِینہ اِیہ اُوں دو وَلائے ویسن، تاں اُنھاں کوں ڈَس ڈیسے، جِھڑا کُجھ او کریندے رہیے ہِن، اَتے اللہ ہر شئے کوں پُوری طرح جانڑ والا ہے(٦٤)۔

25۔ سورۃ الفرقان

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جھڑا بہُوں مہربان تے ہمیشہ رحمت کرنڑ والا ہے
.1	تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَىٰ عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا	بہُوں برکتاں والا ہے، او جیں اَپنْیں بندے اُتّے (سچّ کُوڑ نکھیڑنْ والا) قرآن نازِل کِیتے، تاں جو او سارے جہاناں والیاں کِیتے ڈَراونْ والا تھی سگے(١)۔
.2	الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَّرَهُ تَقْدِيرًا	او تاں او ہے جیندے کِیتے بادشاہی ہے اَسماناں دِی تے زمین دِی اَتے اُوں کہیں کوں آپنْیں اَولاد نھیں بنْایا، اَتے نہ کوئی بادشاہی وِچ اُوندا شَریک ہے تے اُوں ہر شئے کوں پیدا کِیتے، وَل اُوندا ہِک مُناسِب اندازہ مُقرر کِیتا ہِس(٢)۔
.3	وَاتَّخَذُوا مِن دُونِهِ آلِهَةً لَّا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا	وَت وِی لوکاں اُوکوں چھوڑ تے بئے معبود بنْا گھدّن، جِھڑے کوئی وِی شئے پیدا نھیں کر سگدے، بلکہ او خُود پیدا کِیتے ہوئے ہِن، جِھڑے خُود اَپنْیں کِیتے کہیں نقصان تے یا نفعے تے کوئی اِختیار نھیں رَکھیندے، اَتے نہ موت اُتے تے نہ حیاتی اُتے تے نہ مُردیاں کوں وَلا اُٹھا کھڑاونْ اُتے

		اُنھاں کُوں کوئی اِختیار حاصل ہے(۳)۔
4.	وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَٰذَا إِلَّا إِفْكٌ افْتَرَاهُ وَأَعَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا وَزُورًا	اَتے جنھاں لوکاں کُفر اِختیار کِیتے او آہدِن اِیہ تاں محض اِیندیاں گھڑیاں گالھیں ہِن، اَتے بِنھاں لوکاں وِی اِیندی مدد کِیتی ہے، سَچّ تاں اِیہ ہے جو اِیہ ظُلم تے کُوڑ اُتے تُل گِئے ہِن(٤)۔
5.	وَقَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ اكْتَتَبَهَا فَهِيَ تُمْلَىٰ عَلَيْهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا	اَتے اِیہ وِی آہدِن، جو اِیہ تاں پَہلے لوکاں دِیاں کہانِیاں ہِن، جِنھاں کُوں اُوں لِکھ چھوڑیے، بَس اِیہ صبح شام وَلا وَلا سُنائیاں وِیندِن(٥)۔
6.	قُلْ أَنزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا	(اَے رسول) آکھ ڈے، جو اِیں (قرآن) کُوں تاں اُوں نازِل کِیتے جِہڑا اَسماناں دے تے زمین دے بھیداں کُوں خُوب جاݨدے، بیشک او بَخشݨ ہار تے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے(٦)۔
7.	وَقَالُوا مَالِ هَٰذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَيَمْشِي فِي الْأَسْوَاقِ لَوْلَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونَ مَعَهُ نَذِيرًا	اَتے اِیہ لوک آہدِن جو اِیہ رسول کہجیا ہے جو روٹی ٹُکّی کھاندے، اَتے بازاراں وِچ ٹُردا پھِردا رہندے، بَھلا اِیں دُو فرشتہ کِیُوں نھیں بھیجیا گیا، تاں جو اِیندے نال رَل تے لوکاں کُوں ڈَریندا سمجھیندا(٧)۔
8.	أَوْ يُلْقَىٰ إِلَيْهِ كَنزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا وَقَالَ الظَّالِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَّسْحُورًا	یا اِیں دو کوئی خزانہ سَٹ ڈِتّا وِیندا، یا اِیندے کِیتے کوئی باغ ہوندا جِیندے پَھل (اِیہ مَزّے نال) کھاندا اَتے ظالم لوک آہدِن، جو تُساں تاں محض ہِک اِہجے آدمی دی پیروی کریندے پِیوے، جِیندے اُتے جادُو کر ڈِتّا گِئے(٨)۔
9.	انظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا	تُوں ڈیکھ گھِن، جو اِیہ لوک تیڈے متعلّق کہجیاں کہجیاں مِثالاں ڈِیندے وَدّے ہِن، اِیہ تاں گُمراہ تھی گِئِن، اَتے سِدّھا راہ وِی نہ لَبھ سَگِسِن(٩)۔
10.	تَبَارَكَ الَّذِي إِن شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِّن ذَٰلِكَ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَيَجْعَل لَّكَ قُصُورًا	بَہوں برکتاں والا ہے جِہڑا جیکر چاہے تاں تیڈے کِیتے اِیں کنُوں وِی چنگے باغ بݨا ڈیوے، جِنھاں تلّے نہراں وَہندیاں وَگدیاں پِیاں ہووݨ، اَتے تیڈے کِیتے محل بݨا ڈیوے(١٠)۔

.11	بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدْنَا لِمَن كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيراً	بلکہ اِیہ لوک تاں قیامت دِی گھڑی کُوں وِی کُوڑ اَکھیندِن، پَر جِہڑا کوئی قیامت دِی گھڑی کُوں کُوڑا اَکھیندے، اَساں اُوندے کِیتے دَوزخ دِی تِکّھی بھا تیار کر رَکّھی ہے(۱۱)۔
.12	إِذَا رَأَتْهُم مِّن مَّكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا تَغَيُّظاً وَزَفِيراً	جَڈّاں اُوں (بھا) اُنھاں کُوں پَرے کنُوں ڈِٹھّا، تاں وَت اِیہ اُوندی کاوِڑ دے شُکارے تے شُوں شَاں دِیاں اَوازاں سُݨ گھِنسِن(۱۲)۔
.13	وَإِذَا أُلْقُوا مِنْهَا مَكَاناً ضَيِّقاً مُّقَرَّنِينَ دَعَوْا هُنَالِكَ ثُبُوراً	اَتے جَڈّاں ہَتّھ پیر بَدھ تے اُنھاں کُوں (دَوزخ دِی) کہیں سوڑی جاء سَٹ ڈِتّا ویسے تاں اُوں جاء او آپݨیں مَوت کُوں سَڈ مرِیسِن(۱۳)۔
.14	لَّا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُوراً وَاحِداً وَادْعُوا ثُبُوراً كَثِيراً	(آکھیا ویسی)، اَج دے ݙیّنہ تاں ہِک مَوت کُوں سَڈیندو کَٹھّیاں ڈھیر ساریاں مَوتاں کُوں پَے سَڈُو(۱٤)۔
.15	قُلْ أَذَٰلِكَ خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَمَصِيراً	(اَے رسول) آکھ ڈے، کیا اِیہ اَنجام زیادہ چنگا ہے یا ہمیش رَہݨ واسطے جَنّت چَنگی ہے، جِیندا وَعدہ پَرہیزگار لوکاں نال کِیتا ہوئے، اِیہ اُنھاں (دے عَملاں) دِی جَزا وِی ہے تے آخری ٹِکاݨاں وِی(۱۵)۔
.16	لَّهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ وَعْداً مَّسْئُولاً	اُنھاں کِیتے اِیندے وِچ او سَب کُجھ موجود ہے جِہڑا کُجھ اِیندے وِچ رَہݨ والے چَہسِن، اِیہ تیڈّے رَبّ دَا ہِک وَعدہ ہے، جِیندے پُورا کرݨ دِی ذِمّے واری خُود اُوندے اُتّے ہے(۱٦)۔
.17	وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ فَيَقُولُ أَأَنتُمْ أَضْلَلْتُمْ عِبَادِي هَٰؤُلَاءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ	اَتے ہِک ݙیّنہ او وِی ہوسی جَڈّاں اُنھاں کُوں کَٹھّا کریسے، اَتے اُنھاں (معبوداں) کُوں وِی، جِنھاں دِی او اَللہ کُوں چھوڑ تے بَندگی کریندے پَئِین، پَس (اَللہ) اَکھیسے جو کیا تُساں میڈّے اُنھاں بَندیاں کُوں گُمراہ کِیتا ہَا، یا اِیہ لوک خُود سِدّھے رَاہ کنُوں تِھڑک گئے ہَن(۱۷)۔
.18	قَالُوا سُبْحَانَكَ مَا كَانَ يَنبَغِي لَنَا أَن نَّتَّخِذَ مِن دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَٰكِن مَّتَّعْتَهُمْ وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ نَسُوا الذِّكْرَ	او اَکھیسِن، تیڈّی ذات پاک ہے اَساکُوں تاں اِیہ مجال نہ ہَئی، جو اَساں تَیں کنُوں سِوا کہیں بِے کُوں آپݨاں کارساز بݨاؤں ہَا، اَلبتہ تَیں انھاں کُوں اَتے انھاں دے پِیوُ ڈاڈیاں کُوں بَہُوں کُجھ مَال مَتال ڈِتّا ہَا، اِیہ

	وَكَانُواْ قَوْماً بُوراً	توڑیں جو اِیہ تیکوں یاد کرݨ وِی بھُل گئے، اَتے اِیہ برباد تھی وَنجݨ والی قَوم بَݨ گئے(۱۸)۔
.19	فَقَدْ كَذَّبُوكُم بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفاً وَلاَ نَصْراً وَمَن يَظْلِم مِّنكُمْ نُذِقْهُ عَذَاباً كَبِيراً	پَس یقیناً تُہاڈے اُنھاں معبوداں تُہاکوں اِیندے وِچ کوڑا کر ڈِتّے، جِہڑا کُجھ تُساں اَکھیندے پَے ہِیوے، پَس نہ تاں تُہاکوں عذاب کنُوں ہَٹا سَگݨ دِی مَجال ہے، اَتے نہ کوئی مدد حاصل کر سگسو ! اَتے تُہاڈے وِچُوں جِہڑا کوئی وِی ظُلم کرے، تاں اَساں اُوکوں سَخت عَذاب دَا مَزّہ چَکھیسُوں(۱۹)۔
.20	وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلاَّ إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الأَسْوَاقِ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيراً	اَتے (اَے رسول) اَساں تَیں کنُوں پہلے وِی جِتّی رسُول بھیجے ہِن، بیشک او روٹی ٹِکّی وِی کھاندے ہِن، اَتے بازاراں وِچ ٹُردے پِھردے وِی ہَن، اَتے اَساں تُہاڈے وِچُوں بعضیاں کُوں بعضیاں کِیتے اَزمائش دَا سَبب بݨا ڈِتے، کیا تُساں (نتیجے کِیتے) صَبر کریندو، اَتے تیڈا رَبّ سَب کُجھ ڈِیکھݨ والا ہے(۲۰)۔

.21	وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَآءَنَا لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا الْمَلَآئِكَةُ أَوْ نَرَىٰ رَبَّنَا لَقَدِ اسْتَكْبَرُوا فِي أَنفُسِهِمْ وَعَتَوْا عُتُوًّا كَبِيراً	اَتے جھڑے اَساڈے اَگُوں پیش تھیوݨ دا ڈَر اِی نھیں رکھیندے اُنھاں آکھئے، جو اَساڈے اُتے فرشتے کیُوں نھیں نازِل کِیتے ویندے یا اَساں اَپݨیں رَبّ کُوں کیُوں نھیں ڈیکھ گھندے تحقیق اِیہ اَپݨیں دِل وِچ وَڈائی کریندِن، اَتے سَرکشی کیتی ہِینے، تے او وِی ہُوں ساری (۲۱)۔
.22	يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلَآئِكَةَ لَا بُشْرَىٰ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ حِجْراً مَّحْجُوراً	جھڑے ڈِینہ او فرشتیاں کُوں خُود ڈیکھ گھنسِن، تاں اُوں ڈِینہ اُنھاں کِیتے کوئی خُوشخبری نہ ہوسی اَتے اَکھیسن جو کوئی اوٹ ہُووے ہا اَساکُوں پَرے رَکھݨ کِیتے (۲۲)۔
.23	وَقَدِمْنَآ إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَآءً مَّنثُوراً	اَتے جو کُجھ عَمل اُنھاں کِیتے ہوسن، اَساڈے اَگُوں آسن، تاں بَس اُنھاں کُوں دُھدّھڑ وانگُوں کھنڈا پُھنڈا ڈیسوں (۲۳)۔
.24	أَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرّاً وَأَحْسَنُ مَقِيلاً	اُوں ڈِینہ جَنّت والے لوک ڈاڈھی چَنگی جاء تے اَتے وَڈے آرام وِچ ہوسِن (۲٤)۔
.25	وَيَوْمَ تَشَقَّقُ السَّمَآءُ بِالْغَمَامِ وَنُزِّلَ الْمَلَآئِكَةُ تَنزِيلاً	اَتے جھڑے ڈِینہ اَسمان جھڑاں نال پَھٹ ویسی، تاں فرشتے نازِل کِیتے ویسِن، قطاراں لا لا تے (۲۵)۔
.26	الْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمَٰنِ وَكَانَ يَوْماً عَلَى الْكَافِرِينَ عَسِيراً	اُوں ڈِینہ صَداقت تے حقیقت والی بادشاہی بَہُوں مہربان رَبّ دِی ہوسے، اَتے او ڈِینہ کافراں کِیتے ڈاڈھا اَوکھا ہوسے (۲٦)۔
.27	وَيَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلَىٰ يَدَيْهِ يَقُولُ يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلاً	اَتے اُوں ڈِینہ ظالم شخص اَپݨیں ہتھ پَٹیسی، پچھتیسی، اَتے اَکھیسی وَڈا اَرمان ہے اِیویں ہوندا جو مَیں وِی رسول دے نال دا، راہ اِختیار کِیتا ہوندا (۲۷)۔
.28	يَا وَيْلَتَىٰ لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فُلَاناً خَلِيلاً	ہائے میڈی کَم بختی، جو فلاݨیں کُوں آپݨاں یار نہ بݨیندا (۲۸)۔
.29	لَّقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَآءَنِي وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِلْإِنسَانِ خَذُولاً	پیغام (قرآن) دے میڈے کولھ پُج وَنجݨ دے بعد اِیں (یار) میکوں گُمراہ کر چھوڑیے، اَتے شیطان تاں اِنسان کُوں دَغا ڈیوݨ والا ہے (۲۹)۔

.30	وَقَالَ الرَّسُولُ يٰرَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَٰذَا الْقُرْآنَ مَهْجُوراً	اَتے رسول اَکھیسے، میڈے رَبّ آ، بیشک میڈی قوم اِہجے قرآن کوں پس اِیویں ہی سَمجھ رَکھیا ہا(۳۰)۔
.31	وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوّاً مِّنَ الْمُجْرِمِينَ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِياً وَنَصِيراً	اَتے اِیں طرح اَساں ہَر نبی کِیتے گُنہگاراں وِچُوں دُشمن بݨائے، اَتے (اَے رسول) تیڈا رَبّ تیکُوں ہِدایت ڈیوݨ تے تیڈی مَدد کرݨ کِیتے کافی ہے(۳۱)۔
.32	وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً وَاحِدَةً كَذٰلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلاً	اَتے جِنھاں لوکاں کُفر اِختیار کِیتا ہوئے اَکھیندِن جو اِیندے اُتے قرآن کَٹھّا ہِکّے واری کِیُوں نازِل نھیں کِیتا، اِیہ تاں اِیں گالھُوں ہے تاں جو اَساں اِیندے ذریعے تیڈے دِل کُوں تکڑا کِیتی رَکھّوں، اَتے اَساں اِیکُوں رُک رُک تے لَہیندے پَڑھیندے رِیہے ہِیسے، تے اِیویں لَہاوݨاں وِی چاہِیدا ہے(۳۲)۔
.33	وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيراً	اَتے (جَڈاں کَڈائیں) اِیہ تیڈے کولھ کوئی مِثال (مسئلہ) گِھن آے، تاں اَساں وِی تیڈے کولھ حَقّ والا جَواب بھیج چھوڑے، تے اُوکوں واضح طور تے بیان کر ڈِتّے(۳۳)۔
.34	الَّذِينَ يُحْشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ شَرٌّ مَّكَاناً وَأَضَلُّ سَبِيلاً	جِہڑے لوک آپݨیں مُنّہ دے بھار دَوزخ دو کَٹھّے کِیتے ویسِن، اُنھاں دا ٹِکاݨاں وِی ٻہُوں بھیڑا ہے تے سِدّھے رَاہ کنُوں وِی ٻہُوں تھڑکیئے ہوئِن(۳٤)۔
.35	وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيراً	اَتے تحقیق اَساں مُوسیٰ کُوں کِتاب ڈِتّی، تے اُوندے بِھرا ہارون کُوں اُوندا مَددگار بݨا تے اُوندے نال کر چھوڑیا(۳۵)۔
.36	فَقُلْنَا اذْهَبَا إِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَدَمَّرْنَاهُمْ تَدْمِيراً	پَس اَساں آکھیا، جو تُساں ڈُوہائیں اُوں قَوم کولھ وَنّجو، جِنّیں اَساڈِیاں آیاتاں (نِشانیاں) کُوں کُوڑا آکھیئے، پَس اَساں اُنھاں کُوں غارت کر چھوڑیا، جِیں طرح غارت کرݨاں چاہِیدا ہا(۳٦)۔
.37	وَقَوْمَ نُوحٍ لَّمَّا كَذَّبُوا الرُّسُلَ أَغْرَقْنَاهُمْ	اَتے نُوح دِی قَوم جَڈاں رسولاں کُوں کُوڑا آکھیا تاں اَساں اُنھاں کُوں

	وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ آيَةً وَأَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَاباً أَلِيماً	غرق کر ڈِتّا، اَتے اَساں لوکاں کیتے اُنھاں کُوں ہِک (عِبرت دِی) نِشانی چا بٹایا، اَتے اَساں ظالم لوکاں کیتے ہِک دَردناک عذاب تیار کیتا ہوئے(۳۷)۔
.38	وَعَاداً وَثَمُودَاْ وَأَصْحَابَ الرَّسِّ وَقُرُوناً بَيْنَ ذَٰلِكَ كَثِيراً	اَتے عاد، تے ثمود تے رَسّ (اندّھے کُھوہ) والے لوکاں کُوں تے اُنھاں دے وِچالے دِیاں صَدیاں والیاں ٻہُوں قَوماں کُوں (وِی تَباہ کیتا گیا(۳۸)۔
.39	وَكُلاًّ ضَرَبْنَا لَهُ الْأَمْثَالَ وَكُلاًّ تَبَّرْنَا تَتْبِيراً	اَتے ہَر ہِک کُوں اَساں مِثالاں ڈِے تے سَمجھایا (نہ مَنیئے تاں) ہَر کہیں کُوں اِیں طرح بَرباد کیتا جِیویں برباد کرٹاں چاہیدا ہا(۳۹)۔
.40	وَلَقَدْ أَتَوْا عَلَى الْقَرْيَةِ الَّتِي أُمْطِرَتْ مَطَرَ السَّوْءِ أَفَلَمْ يَكُونُوا يَرَوْنَهَا بَلْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ نُشُوراً	اَتے تحقیق اِیہ لوک اُوں وَستی کنُوں وِی لنگھٹن جِیندے اُتے بد ترین قِسم دا مِینہ وَسایا گیا، کیا اِیہ اُوکُوں ڈِیکھدے نہ ہوسِن، بلکہ اِیہ تاں مَرٹ دے بعد وَلا اُٹّھی کھڑٹ دِی توقع وِی نھیں رَکھیندے(۴۰)۔
.41	وَإِذَا رَأَوْكَ إِنْ يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُواً أَهَٰذَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولاً	اَتے جَڈاں تیکُوں ڈِیکھدے ہِن، بَس تیڈے اُتے مذاقاں کریندِن، جو کیا اِیہو او جوان ہے جیکُوں اَللہ رسول بٹا بھیجے(۴۱)۔
.42	إِنْ كَادَ لَيُضِلُّنَا عَنْ آلِهَتِنَا لَوْلَا أَنْ صَبَرْنَا عَلَيْهَا وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلاً	اِیہ تاں اَجھو اَساکُوں اَساڈے معبوداں کنُوں وِی ہَٹا گِھنّے ہا، جیکر اَساں اُنھاں (دِی بَندگی) اُتے قابو نہ تھئے رَہندے، اَتے جیں ویلے عذاب کُوں ڈِیکھسِن، تاں جلدی پتہ لگ ویسنیں جو کوٹ سِدّھے رَاہ کنُوں ٻہُوں تُھڑکیا ہُوئیا ہا(۴۲)۔
.43	أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَٰهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلاً	کیا تَیں (اَے رسول) اُوں شَخص کُوں وِی ڈِٹّھے، جیں نفسانی خُواہِش کُوں آپٹاں معبود بٹایا ہوئے، کیا تُوں اُوندا ذِمّے وار بَٹ سَگدیں(۴۳)۔
.44	أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلاً	کیا تُوں اِیہ خیال کریندیں جو بیشک اُنھاں وِچُوں ڈھیر لوک سُٹدے یا سَمجھدے ہِن، اِیہ تاں بَس جانوراں وانگوں ہِن، بلکہ سِدّھے رَاہ تُوں اُنھاں کنُوں وِی ڈھیر تُھڑکیئے ہوئے ہِن(۴۴)۔

.45	أَلَمْ تَرَ إِلَىٰ رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ وَلَوْ شَآءَ لَجَعَلَهُ سَاكِناً ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلاً	کیا تیں آپݨیں رَبّ دو نھیں ڈِٹھا، جو کِیں طرح پچھاویں کُوں لَمبا کر ڈِیندے، جیکر او چاہندا تاں اُوکُوں ہِکی جاء کھڑا کیتی رَکھیندا وَل اَساں سِجھ کُوں ایندے کِیتے ہِک دلیل (ٹورݨ والا) بݨائے(٤٥)۔
.46	ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضاً يَسِيراً	وَل اَساں ایکُوں آپ دو وَلھیٹ گِھندے ہَیں، ہولے ہولے کر تے(٤٦)۔
.47	وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِبَاساً وَالنَّوْمَ سُبَاتاً وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُوراً	اَتے او تاں اُوہو ہے جیں تُہاڈے کِیتے رَات کُوں ہِک پَردہ بݨائے، اَتے نِندر کُوں آرام، اَتے ڈِینہ کُوں (نِندر کنُوں) اُٹھی کھڑے تِھیوݨ دَا وَقت بݨائے(٤٧)۔
.48	وَهُوَ الَّذِيٓ أَرْسَلَ الرِّيَاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءً طَهُوراً	اَتے اُوہو تاں ہے جِہڑا ہَوائیں کُوں خُوشخبری بݨا تے اَپݨیں رحمت کنُوں پہلے بھیج ڈِیندے، اَتے اَسمان کنُوں صاف سُتھرا (کرݨ والا) پاݨیں نازِل کریندے(٤٨)۔
.49	لِنُحْيِيَ بِهِ بَلْدَةً مَّيْتاً وَنُسْقِيَهُ مِمَّا خَلَقْنَآ أَنْعَاماً وَأَنَاسِيَّ كَثِيراً	پَس ایندے نال موئی ہوئی وَستی کُوں جیوا ڈِیندُوں، تے اَساں اَپݨیں پیدا کِیتے ہوئے ڈھیر سارے جانوراں تے اِنساناں کُوں پلیندے وِی ہَیں(٤٩)۔
.50	وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُوا فَأَبَىٰٓ أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُوراً	اَتے تحقیق اَساں (اِیں کرشمے کُوں) وَل وَل بیان کریندُوں، تاں جو اَساڈا ذِکر کیتی رَکھن، تے سَبق گِھنّن، وَت وِی اَکثر لوکاں اِنکار کرݨ کنُوں سِوا بیا کُجھ مَنیا وِی نھیں(٥٠)۔
.51	وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَّذِيراً	اَتے جیکر اَساں چاہندے تاں ہَر ہِک وَستی وِچ ڈَراوݨ والا (چِتاوݨ والا) اُٹھا کھڑیندے(٥١)۔
.52	فَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَاداً كَبِيراً	پَس کافراں دَا آکھیا نہ مَنّ، اَتے اُنھاں نال (اِیں قرآن دے) زور تے جہاد کر، جہاد وِی وَڈا زور دَا(٥٢)۔
.53	وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَٰذَا عَذْبٌ	اَتے اُوہو تاں ہے جیں ڈُوں سمندراں کُوں مِلا ڈِتے، ہِک مِٹھے پاݨیں دا

	فُرَاتٌ وَهَٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَّحْجُورًا	تریہ لہاوݨ والا، تے ہِک کھارے پاݨیں دا سینہ ساڑݨ والا اَتے اُنھاں دے اَدھ وِچ ہِک آڑ (رُکاوٹ) ہے، اَتے ہِک قِسم دا بندھ بدھیا ہوئے(۵۳)۔
.54	وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا	اَتے (اَللہ) اُوہو تاں ہے جیں پاݨیں وِچوں بَشر کوں پیدا کِیتے، تے اُوندے جَدّی پُشتی سَکّے تے ساہورے وِی بݨائِن، اَتے تیڈا ربّ تاں ہر طرح دی قُدرت رَکھݨ والا ہے(۵٤)۔
.55	وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِ ظَهِيرًا	اَتے (کافر) اَللہ کوں چھوڑ تے اُوندی بندگی کریندِن، جِہڑا نہ اُنھاں کوں کوئی نَفع پچا سَگدے، اَتے نہ اُنھاں کوں کوئی نُقصان ڈے سَگدے، پیا اِیہ جو کافر اَپݨیں رَبّ (دے مخالف دی) مدد وِچ لگیا ہُوئے(۵۵)۔
.56	وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا	اَتے (اَے رسول) اَساں تیکوں خُوشخبری سُݨاوݨ والا تے عذاب کنوں ڈراوݨ والا بݨا تے بھیجے(۵٦)۔
.57	قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَن شَاءَ أَن يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا	آکھ ڈے، جو مَیں تُساں کنوں (اِیں کم دا) کوئی اَجر نھیں مَنگدا، سوائے اِیندے جو جیندا دِل چَہوے بَس او اَپݨیں رَبّ دو پچاوݨ والے ڈَگ کوں پکڑ گھنّے(۵۷)۔
.58	وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ وَكَفَىٰ بِهِ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا	اَتے اُوں ہمیشہ زندہ رَہݨ والے اُتے توکّل رَکھ، جیں اَصلُوں کڈاہیں نھیں مَرݨاں، اَتے اُوندی تعریف دے نال اُوندا پاک ہووݨ بیان کِیتی رَکھ، اَتے اَپݨیں بندیاں دے گُناہاں دا پُورا پتہ رَکھݨ کِیتے بَس او خُود کافی ہے(۵۸)۔
.59	الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ الرَّحْمَٰنُ فَاسْأَلْ بِهِ خَبِيرًا	جیں اَسماناں تے زمین اَتے جو کُجھ اِنھاں دے وِچالے ہے ساریاں کوں چھی ڈِینھاں وِچ تیار کر کھڑائے، وَل عَرش اُتے تکڑی حکومت وَنج سَنبھالی جِہڑا بہُوں مہربان ہے، بَس اُوندی شان کہیں جاݨݨ والے کنوں پُچھ ڈیکھ(۵۹)۔

60.	وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَٰنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمَٰنُ أَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُوراً	اَتے جَڈاں اُنھاں کُوں آکھیا ویندے جو آپݨیں ٻہُوں مہربان اَللہ کُوں سَجدہ کرو، تاں (کافر) اَکھیندِن کیا اَساں اُوکُوں سَجدہ کروں جِیندے ناں تُوں اَساکُوں آکھیں، ٻَس اِیہ ڳالھ اُنھاں کُوں اَللہ کنُوں ٻِیا وِی پَرے بھجیندی ہے(٦٠)۔
61.	تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجاً وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجاً وَقَمَراً مُّنِيراً	ٻہُوں بَرکتاں والا ہے، او جیں اَسماناں وِچ بُرج بݨائِن، تے اُنھاں وِچ ݙِیوا (سِجھ) رَکھیئے، اَتے چمکݨاں چَندر وِی (٦١)۔
62.	وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِّمَنْ أَرَادَ أَن يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُوراً	اَتے (اَللہ) تاں اُوہو ہے جیں اُوں بَندے کِیتے رَات تے ݙِینہ کُوں ہِک ٻئے دے پِچھُوں آوݨ وَنڄݨ والا بݨائے، جِہڑا اُنھاں کنُوں سَبق (نصیحت) گِھنَّݨ چاہے یا جِہڑا اُوندی شُکر گُزاری کرݨ چاہے(٦٢)۔
63.	وَعِبَادُ الرَّحْمَٰنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْناً وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَاماً	اَتے ٻہُوں مہربان اَللہ دے (اَصل) بَندے او ہِن، جِہڑے زمین اُتے تَھرام نال ٹُردِن، اَتے جَڈاں جاہل (بدتمیز) لوک اُنھاں کُوں بُرا بَھلا اَکھیندِن تاں اُنھاں کُوں سَلام آکھ تے ٹُر ویندِن(٦٣)۔
64.	وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّداً وَقِيَاماً	اَتے اِیہے لوک اَپݨیں رَبّ دے اَگُوں سَجدے کر کرتے، اَتے کَھڑے تِھی تے رات گُزریندِن(٦٤)۔
65.	وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَاماً	اَتے اِیہے لوک دُعا مَنگدے رَہندِن، جو اَساݙے رَبّ آ ! اَساں کنُوں دَوزخ دے عَذاب کُوں پَرے رَکھیں، اِیندا عَذاب تاں ٻَس جان کُوں لڳ تے رَہ وَنڄݨ والا ہے(٦٥)۔
66.	إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرّاً وَمُقَاماً	بیشک اِیہ تھوڑی دیر کِیتے یا اَصلُوں رَہݨ کِیتے ٻہُوں گندی جاء ہے(٦٦)۔
67.	وَالَّذِينَ إِذَا أَنفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَٰلِكَ قَوَاماً	اَتے اِیہے لوک جَڈاں خَرچ کرݨ لڳدِن، تاں نہ او فَضول خَرچی کریندِن، اَتے نہ بُخل ! بلکہ او دَرمیانے حِساب نال خَرچ کریندِن(٦٧)۔

.68	وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ يَلْقَ أَثَامًا	اَتے اِیہے لوک اَللہ دے نال بئے معبود کُوں نھیں سڈیندے، اَتے کہیں اِنجھی جان کُوں، سِوائے حق حاصل ہووݨ دے، قتل وِی نھیں کریندے، جیکوں اَللہ حَرام کر ڈِتّا ہووے، اَتے زنا وِی نھیں کریندے اَتے جھڑا وِی اِیویں کریسے او سَخت گُناہ کرݨ والا تھی ویسے(٦٨)۔
.69	يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِ مُهَانًا	قیامت دے ڈینہ اُوندے کیتے ڈُوڑا عذاب ہوسے، اَتے او اُوندے وِچ ہمیشہ کیتے ذلیل و خُوار تھی تے رہسی(٦٩)۔
.70	إِلَّا مَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا	پَر جھڑے شخص توبہ چا کیتی، اَتے ایمان گھن آیا، اَتے نیک کَم کیتے بَس اُنھاں کیتے اَللہ اُنھاں دے گناہاں کُوں نیکیاں وِچ بدلا ڈیسے، اَتے اَللہ تاں بہُوں بخشݨ ہَارتے وَڈا مہربان ہے(٧٠)۔
.71	وَمَن تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا	اَتے جھڑا توبہ چا کریندے، اَتے نیک کَمّ وِی کریندے، تاں او اَللہ دو رجوع وِی کریندے، جیویں جو کرݨاں چاہیدا ہے(٧١)۔
.72	وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا	اَتے اِیہے لوک کُوڑی گواہی وِی نھیں ڈیندے، اَتے جڈاں کہیں بیہودہ شئے نال لنگھدِن، تاں عِزّت والیاں بندیاں وانگوں لنگھ ویندِن(٧٢)۔
.73	وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا	اَتے جڈاں اُنھاں کُوں اُنھاں دے رَبّ دِیاں آیاتاں (سُݨا تے) نصیحت کیتی ویندی ہے، تاں او اُنھاں اُتّے اَندھے بوڑے بݨ تے نھیں رہ ویندے(٧٣)۔
.74	وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا	اَتے جھڑے لوک آکھیندِن جو ساڈے رَبّ آ! اَساڈیاں ذالیں تے آل اولاد نال اَساڈیاں اَکھیں ٹھاری رَکھ، اَتے اَساکُوں پرہیزگار لوکاں دا اِمام چا بݨا(٧٤)۔
.75	أُولَٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا	اِیہے او لوک ہِن، جنھاں کُوں اَجر دے طور تے اُچیاں ماڑیاں ڈِتّیاں ویسن کیوں جو اُنھاں صبر اِختیار کیتا ہُویا ہا، اَتے اُنھاں وِچ اُنھاں

		کوں (ہر پاسوں) سَلام دُعا (جی آیاں کوں) آکھیا ویسی (۷۵)۔
.76	خَالِدِينَ فِيهَا حَسُنَتْ مُسْتَقَرّاً وَمُقَاماً	او اُنھاں وِچ ہمیشہ رَہسِن، اِیہ بہُوں سوہنْیں ٹِک تے رَہنْ دِی جاء وِی ہے، تے عارضی رَہنْ دِی جاء وِی (۷٦)۔
.77	قُلْ مَا يَعْبَأُ بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَاماً	(اَے رسول) آکھ ڈِے جو میڈے رَبّ کُوں تُہاڈِی پَرواہ کائے نھیں، جیکر تُساں اُوکوں نہ سَڈُّوتاں وِی، کُوڑا آکھیئے تاں وِی، اَجھو تُہاڈا سَارا کُجھ کیتا کرایا، تُہاڈِی پِچّی وِچ پُوسی (۷۷)۔

26۔ سورۃ الشعرأ

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جہڑا بہُوں مہربان تے ہمیشہ رحمت کرنْ والا ہے
.1	طسٓمٓ	طٰسٓمٓ (۱)۔
.2	تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ	اِیہ روشن تے واضح کِتاب دِیاں آیاتاں ہِن (۲)۔
.3	لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَّفْسَكَ أَلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ	(اَے رسول) شاید توں بہُوں جان کھپاوَنْ لگیں جو لوک اِیمان کیُوں نھیں گھِن آندے (۳)۔
.4	إِن نَّشَأْ نُنَزِّلْ عَلَيْهِم مِّنَ السَّمَآءِ آيَةً فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ	جیکر اَساں چہُوں تاں اُنھاں اُتے اَسمان کنُوں اِجہی نِشانی نازل کر ڈِیوں، بَس جِیندے اَگُوں اُنھاں دِیاں بِچّیاں جھکّیاں تِھی وَنجِن (٤)۔
.5	وَمَا يَأْتِيهِم مِّن ذِكْرٍ مِّنَ الرَّحْمٰنِ مُحْدَثٍ إِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضِينَ	اَتے اُنھاں کولھ رحمان (بہُوں مہربان اَللہ) دِی طرفُوں کوئی تازہ نصیحت اِجہی نھیں آندی، جیں کنُوں اُنھاں مُنّہ نہ پھیریا ہووے (۵)۔
.6	فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَأْتِيهِمْ أَنبَاءُ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُونَ	بَس تحقیق اِیہ تاں کُوڑا آکھ چُکِن، اَجھو اُنھاں کوں اُوں گالھ دِی خبر لگ ویسی، جِیندیاں اِیہ مذاقاں کریندے ہِن (٦)۔
.7	أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ كَمْ أَنبَتْنَا فِيهَا	کیا اُنھاں لوکاں زمین دو کڈاہیں نھیں ڈِٹھا جو اَساں اُوندے وِچوں ہَر

	مِن كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ	قِسم دِیاں چنگیاں تے وافر شئیں پیدا کیتیاں ہِن(٧)۔
8.	إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ	بیشک اِیندے وِچ وی نِشانی موجود ہے، پَر اُنھاں دے ڈھیر بَندے اِیمان گھن آوݨ والے کائے نھیں(٨)۔
9.	وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ	اَتے بیشک تیڈا رَبّ تاں اُوہو ہے جھڑا ساریاں اُتے غالب ہے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے(٩)۔
10.	وَإِذْ نَادَىٰ رَبُّكَ مُوسَىٰ أَنِ ائْتِ الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ	اَتے جڈاں (اَے رسول) تیڈے رَبّ نے مُوسیٰ کُوں سَڈیا، جو تُوں ظالم لوکاں دِی قَوم کولھ وَنّج(١٠)۔
11.	قَوْمَ فِرْعَوْنَ أَلَا يَتَّقُونَ	فِرعون دِی قَوم (کولھ) ! کیا او ڈَرسن کائے نہ(١١)۔
12.	قَالَ رَبِّ إِنِّي أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ	مُوسیٰ آکھیا، میڈے رَبّ آ، اَلبتہ مَیں ڈَرداں جو او میکُوں کُوڑا چا اَکھیسِن(١٢)۔
13.	وَيَضِيقُ صَدْرِي وَلَا يَنطَلِقُ لِسَانِي فَأَرْسِلْ إِلَىٰ هَارُونَ	اَتے میڈا سِینہ وِی ڈُکھدے، تے میڈی زبان وِی پُورا نھیں بول سَگدی، بَس ہارون کولھ (میڈے نال جُلَّݨ دا حُکم) بھیج ڈے(١٣)۔
14.	وَلَهُمْ عَلَيَّ ذَنبٌ فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ	بِیا اِیہ جو میڈے اُتے اُنھاں نال کِیتا ہُوئیا ہِک جُرم وِی ہے بَس مَیں ڈَرداں جو او میکُوں مار گھتیسِن(١٤)۔
15.	قَالَ كَلَّا فَاذْهَبَا بِآيَاتِنَا إِنَّا مَعَكُم مُّسْتَمِعُونَ	(اَللہ) آکھیا، اَصلُوں کوئے نہ ! بَس تُساں ڈُوہائیں میڈیاں نِشانیاں گِھن تے وَنّجُو، یقیناً اَساں تُہاڈے نال ہَیں، سَب کُجھ سُݨݨ والے(١٥)۔
16.	فَأْتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ	بَس تُساں ڈُوہائیں فِرعون کولھ وَنّجو، بَس اُوکُوں آکھو، جو اِیندے وِچ شَک نہ کر، جو اَساں سارے جہاناں دے رَبّ دے رسول ہَیں(١٦)۔
17.	أَنْ أَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ	بَس تُوں بَنی اِسرائیل کُوں (آزاد کرتے) اَساڈے نال ٹور ڈے(١٧)۔
18.	قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا وَلِيدًا وَلَبِثْتَ فِينَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَ	فِرعون آکھیا، کیا اَساں تیکُوں اَپݨیں وِچ رَکّھ تے بال وَانگیں نھیں پالیا، اَتے اِیں طرح اَساڈے وِچ اَپݨیں عُمر دے کئی سال نھیں

		گُزارے(۱۸)۔
.19	وَفَعَلْتَ فَعْلَتَكَ الَّتِي فَعَلْتَ وَأَنتَ مِنَ الْكَافِرِينَ	پَس تیں کر ڈِیکھایا، او کمّ جِھڑا تیں کرٹاں ہا، تے کیتا وِی ہاوی اَتے توں تاں نا شُکریاں وِچُوں بَٹ گِئیں(۱۹)۔
.20	قَالَ فَعَلْتُهَا إِذًا وَأَنَا مِنَ الضَّالِّينَ	مُوسیٰ آکھیا، ہا مَیں اِہجا کمّ کیتا ہا، پَر اُوں ویلے مَیں بے سَمجھ لوکاں وِچُوں ہَم(۲۰)۔
.21	فَفَرَرْتُ مِنكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ	پَس مَیں تُساں لوکاں کنُوں بھج گیا ہَم، جِڈاں تُساں کنُوں ڈَر لگیا ہَم، ہُݨ میڈے رَبّ نے میکُوں عَقلمندی تے اِختیار ڈِتّے، اَتے میکُوں رسولاں وِچ شامل کر گھِدا ہِس(۲۱)۔
.22	وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ أَنْ عَبَّدتَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ	اَتے اِیہ (میکُوں پالَݨ دا) اِحسان جِھڑا تُوں جتویندا پئیں، (محض ایں وَجہ کنُوں ہے) جو تیں بَنی اِسرائیل کُوں غُلام بَݨایا ہُویا ہَئی(۲۲)۔
.23	قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ	فِرعون آکھیا، بَھلا اِیہ سارے جَہاناں دا پالݨ والا ہے کَوݨ؟(۲۳)۔
.24	قَالَ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِن كُنتُم مُّوقِنِينَ	مُوسیٰ آکھیا، او تاں آسماناں تے زمین دا، اَتے جو کُجھ اُنھاں وِچالے ہے سَب دے پالَݨ والا ہے، پَر تُساں لوک یقین کرݨ والے بَݨدے وِی نِھیوے!(۲٤)۔
.25	قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ أَلَا تَسْتَمِعُونَ	فِرعون نے اُنھاں کُوں جِھڑے اُوندے آسُوں پاسُوں کھڑے ہَن، آکھیا، کیا تُساں نھیں پے سُݨدے؟(۲۵)۔
.26	قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ	مُوسیٰ (اِیہ وِی) آکھیا، جو تیڈا رَبّ تے تیڈے پہلے پیو ڈاڈیاں دا رَبّ وِی (اُوہو ہے)(۲٦)۔
.27	قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمُ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ	فِرعون (لوکاں کُوں) آکھیا، سَچّی گالھ اِیہ ہے جو تُہاڈا رسول جیکُوں تُہاڈے کول بھیجیا گئے، او تاں پاگل نظر دے(۲۷)۔
.28	قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ	مُوسیٰ آکھیا، بِیا اِیہ جو او مَشرق تے مغرب دا وِی رَبّ ہے، اَتے جِھڑا کُجھ اِنھاں دے وِچالے ہے اُوندا وِی! جیکر تُساں سَمجھوتاں!(۲۸)۔

29.	قَالَ لَئِنِ اتَّخَذْتَ إِلَٰهاً غَيْرِي لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ الْمَسْجُونِينَ	(فِرعون) آکھیا، جیکر تَیں مَیں کنُوں کہیں بَۓ کُوں آپݨاں معبود بݨایا، تاں مَیں تیکُوں قَیدیاں رَلّے ڈھک ڈیساں (۲۹)۔
30.	قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُّبِينٍ	مُوسیٰ آکھیا، جیکر مَیں کوئی روشن تے مَنَّݨ والی شَۓ گِھن آواں (تاں وَل ؟) (۳۰)۔
31.	قَالَ فَأْتِ بِهِ إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ	اُوں آکھیا، بَھلا گِھن آ ڈِیکھا ! جیکر تُوں واقعی سَچ بولݨ والیاں وِچُوں ہیں تاں (۳۱)۔
32.	فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ	پَس مُوسیٰ آپݨیں سوٹی سَٹ گھتّی، تاں او ہُوں ویلے ہِک ظاہر ظہور اَژدھا (وَڈا سارا نَانگ) بَݨ گیا (۳۲)۔
33.	وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ	اَتے اُوں (کُچّھ وِچُوں) اَپݨاں ہَتّھ بَاہِر کَڈھیا تاں ہُوں ویلے ڈیکھݨ والیاں کِیتے چَمکَݨ لگ پِیا ہاَ (۳۳)۔
34.	قَالَ لِلْمَلَإِ حَوْلَهُ إِنَّ هَٰذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ	فِرعون کولھوں کَھڑے ہُوۓ اَپݨیں دَرباریاں کُوں آکھیا، سَچّ پِیا آہداں، جو اِیہ تَاں کوئی سِیاݨاں جادو گر ہے (۳٤)۔
35.	يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرِهِ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ	اِیہ چَہندے جو آپݨیں جادُو نال تُہاکُوں تُہاڈے مُلک وِچُوں کَڈھ ڈیوے، ہُݨ تُساں کیا صَلاح ڈیندے وے (۳۵)۔
36.	قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَابْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ	اُنھاں آکھیا، جو تُوں اِیکُوں تے اِیندے بِھرا کُوں کُجھ مُہلت چَا ڈے، اَتے شہراں وِچُوں کَٹّھے کر آوݨ والیاں کُوں بھیج ڈے (۳٦)۔
37.	يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَّارٍ عَلِيمٍ	تاں جو او تیڈے کولھ ساریاں سِیاݨیاں جادُوگراں کُوں کَٹھا کر آوِن (۳۷)۔
38.	فَجُمِعَ السَّحَرَةُ لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ	پَس او جادُوگر ہِک مقرر ڈِینّہ دِی میعاد دے مطابق کَٹّھے کر گِھدّے گیۓ (۳۸)۔
39.	وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنتُم مُّجْتَمِعُونَ	اَتے سارِیاں لوکاں کُوں آکھ ڈِتّا گیا، کیا تُساں وِی کَٹّھے تِھی ویسُو نَا (۳۹)۔

.40	لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ إِن كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ	تاں جو اَساں اِنھاں جادُوگراں دِی پیروی کروں، جیکر او غالب آوَنجِن تاں(٤٠)۔
.41	فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ أَإِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ	بَس جَڈاں جادوگر حاضِر تھِی گئے، تاں اُنھاں فِرعون کوں آکھیا، جو اَساڈے کِیتے کوئی اِنعام وِی ہوسی، جیکر اَساں غالب آوَنجُوں تاں(٤١)۔
.42	قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذًا لَّمِنَ الْمُقَرَّبِينَ	فِرعون آکھیا، بالکل ہوسی، اَتے تُساں اُوں ویلے میڈے سَوڑے تعلّق والے بَݨ ویسو(٤٢)۔
.43	قَالَ لَهُم مُّوسَىٰ أَلْقُوا مَا أَنتُم مُّلْقُونَ	مُوسیٰ نے (جادوگراں) کُوں آکھیا، سَٹّو، جِھڑی شَئے تُساں سَٹّݨیں ہے(٤٣)۔
.44	فَأَلْقَوْا حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ الْغَالِبُونَ	بَس اُنھاں آپݨیاں رَسّیاں تے آپݨیاں سوٹیاں سَٹّیاں، اَتے اَکھیُونے جو فِرعون دے زورتے اَساں ضرور غالب آویسُوں(٤٤)۔
.45	فَأَلْقَىٰ مُوسَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ	بَس مُوسیٰ اَپݨیں سوٹی سَٹّی، تاں او فوراً جِھڑیاں اُنھاں کُوڑیاں شَئیں بݨا سَٹّیاں ہِن، اُنھاں کُوں نِگلݨ لگ پَئی(٤٥)۔
.46	فَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ	وَل تاں سارے جادُوگر سِجدے وِچ ڈھے پَے(٤٦)۔
.47	قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ	اَتے آکھݨ لگئے اَساں سارے جہاناں دے رَبّ اُتے اِیمان گِھن آئے ہَیں(٤٧)۔
.48	رَبِّ مُوسَىٰ وَهَارُونَ	جِھڑا جو مُوسیٰ تے ہارون دَا رَبّ ہے(٤٨)۔
.49	قَالَ آمَنتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُم مِّنْ خِلَافٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ	(فِرعون) آکھیا، کیا تُساں اِیندی ڳالھ تے اِیمان گِھن آئیوے؟، بِیا اِیہ جو اِیں کنُوں وِی پہلے جو مَیں تُہاکُوں اِجازت ڈِیواں ہا، یقیناً اِیہ تُہاڈا کوئی وَڈیرا ہے، جیں تُہاکُوں وِی جادُو سِکھایا ہُوئے، بَس اَجھو تُہاکُوں پَتہ لگ ویندے، مَیں تُہاڈے ہِک پاسے دَا ہَتّھ تے ٻَے پاسے دا پَیر کپوا چھوڑینداں، اَتے تُساں ساریاں کُوں سُولی تے چَڑھا ڈِیساں(٤٩)۔

.50	قَالُوا لَا ضَيْرَ إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ	(جادو گراں) آکھیا، کوئی پَروا نھیں، اَساں تاں بیشک اَپݨیں رَبّ دو وَل وَنجݨیں(۵۰)۔
.51	إِنَّا نَطْمَعُ أَن يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَايَانَا أَن كُنَّا أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ	بیشک اَساں اُمید رَکھیندے ہِیں جو اَساڈا رَبّ اَساکوں اَساڈے گُناہ بَخش ڈیسے، کِیوں جو اَساں ساریاں توں پہلے اِیمان گھن آوݨ والے ہِیں(۵۱)۔
.52	وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي إِنَّكُم مُّتَّبَعُونَ	اَتے اَساں مُوسیٰ دو وَحی بھیجی، جو میڈے بَندیاں کوں رَاتو رَات کڈھ وَنج، (پِیا اِیہ جو) تیڈا پیچھا وِی ضرور کیتا ویسے(۵۲)۔
.53	فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ	پَس فِرعون نے شہراں وِچوں لوکاں کوں کٹھا کرݨ والے آپݨیں بَندے بھیج ڈِتّے(۵۳)۔
.54	إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ	یقیناً اِیہ (لوک) ہِک چھوٹی جہی ٹولی ہِن(۵٤)۔
.55	وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَائِظُونَ	اَتے بیشک او اَساڈے اُتے کاوڑیے وَدِن(۵۵)۔
.56	وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حَاذِرُونَ	اَتے اَساں یقیناً سارے محتاط (پھر کدے وَدّے) ہِیں(۵٦)۔
.57	فَأَخْرَجْنَاهُم مِّن جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ	وَل اَساں اُنھاں کوں باغاں تے چشمیاں وِچوں کڈھ چھوڑیا(۵۷)۔
.58	وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ	اَتے خزانیاں تے عِزّت والیاں جائیں کنوں وِی(۵۸)۔
.59	كَذَٰلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا بَنِي إِسْرَائِيلَ	اِیہ تاں اِیں تھیا، وَت اَساں بَنی اِسرائیل کوں وارث بݨا چھوڑیا(۵۹)۔
.60	فَأَتْبَعُوهُم مُّشْرِقِينَ	پَس او سجھ اُبھرݨ نال اُنھاں دے پچھوں لگ پَئے(٦٠)۔
.61	فَلَمَّا تَرَاءَى الْجَمْعَانِ قَالَ أَصْحَابُ مُوسَىٰ إِنَّا لَمُدْرَكُونَ	پَس جڈاں ڈُوہائیں ٹولیاں ہِک ہِئی دے سامݨیں تھیاں تاں مُوسیٰ دے سَنگتی آکھݨ لگے سَچ مُچ اَساں تاں پکڑے گِیُوسے(٦١)۔
.62	قَالَ كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ	مُوسیٰ آکھیا، ہَرگز کوئے نہ ! بیشک رَبّ میڈے نال ہے، او اَجھو (بَچّ وَنجݨ دا) راہ ڈِکھیسی(٦٢)۔

63.	فَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنِ اضْرِب بِّعَصَاكَ الْبَحْرَ فَانفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ	پَس اَساں مُوسیٰ دو وَحی بھیجی، جو تُوں اَپݨیں سوٹی سَمندر تے مار، پَس سمندر ڈُوں حِصّے تھی گیا، اُوندا ہَر ہِک حِصّہ ہِک وَڈّے پہاڑ وانگوں اُچّا تھی گیا(٦٣)۔
64.	وَأَزْلَفْنَا ثَمَّ الْآخَرِينَ	وَل اَساں ڈُوجھی ٹولی کُوں وِی (اُتھاں) گھِن آیوسے(٦٤)۔
65.	وَأَنجَيْنَا مُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُۥٓ أَجْمَعِينَ	اَتے اَساں مُوسیٰ تے اُوندے نال والیاں کُوں بچا گِھدا(٦٥)۔
66.	ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ	پَر ڈُوجھیاں کُوں غَرق کر چھوڑیا(٦٦)۔
67.	إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ	بیشک اِیں (واقعے) وِچ ہِک نِشانی ہے پَر اُنھاں وِچوں ڈھیر ایمان گھِن آوݨ والے کائے نھیں(٦٧)۔
68.	وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ	اَتے بیشک تیڈا رَبّ اِی غالب تے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے(٦٨)۔
69.	وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ	اَتے (اَے رسول) اُنھاں کُوں اِبراہیم دا قِصّہ سُݨا چا(٦٩)۔
70.	إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِۦ مَا تَعْبُدُونَ	جِڈاں جو اُوں اَپݨیں پیو کنُوں تے اَپݨیں قَوم کنُوں پُچھّیا، جو تُساں کیندی بندگی پَے کریندو(٧٠)۔
71.	قَالُوا۟ نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عَاكِفِينَ	اُنھاں آکھیا، جو اَساں تاں بُتّاں دی بَندگی کریندے ہَیں، اَتے اُنھاں دی بَندگی وِچ لگیئے رَہندے ہَیں(٧١)۔
72.	قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ	(اِبراہیم) آکھیا، کیا اِیہ تُہاکُوں سُݨ سَگدِن، جِڈاں جو اُنھاں کُوں سَڈیندے وے(٧٢)۔
73.	أَوْ يَنفَعُونَكُمْ أَوْ يَضُرُّونَ	یا اِیہ تُہاکُوں نفع ڈے سَگدِن، یا کوئی نُقصان پُچا سَگدِن(٧٣)۔
74.	قَالُوا۟ بَلْ وَجَدْنَآ ءَابَآءَنَا كَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ	اُنھاں آکھیا بلکہ اَساں تاں آپݨیاں پیو ڈاڈیاں کُوں اِیویں اِی کریندا ڈِٹھا ہے(٧٤)۔
75.	قَالَ أَفَرَءَيْتُم مَّا كُنتُمْ تَعْبُدُونَ	(اِبراہیم) آکھیا، کیا تُساں (غور نال) ڈِٹھا وِی ہے جو تُساں کیندی بَندگی

		کریندے رہندے وے(۷۵)۔
76.	أَنتُمْ وَآبَاؤُكُمُ الْأَقْدَمُونَ	تُساں وی اَتے تُہاڈے اَگلے پیو ڈاڈیاں وی (کڈاہیں غور کیتا)(۷٦)۔
77.	فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِّي إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ	پَس تحقیق اِیہ سارے میڈے دُشمن ہِن، سِوائے ساریاں جہاناں دے رَبّ دے(۷۷)۔
78.	الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ	جیں میکوں پیدا کیتے، اَتے جِہڑا میکوں رَاہ لیندے(۷۸)۔
79.	وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ	اَتے اُوہو میکوں کھویندے تے پلیندے(۷۹)۔
80.	وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ	اَتے جڈاں بیمار تھی ویندا ں تاں میکوں شِفا ڈیندے(۸۰)۔
81.	وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ	اَتے او میکوں مار سَٹیسے، تے وَل جیوا وِی ڈیسے(۸۱)۔
82.	وَالَّذِي أَطْمَعُ أَن يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ	اَتے جیں ذات نال مَیں اُمید وِی رَکھینداں او قیامت دے ڈِینہ میڈیاں خطاواں بخش ڈیسے(۸۲)۔
83.	رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ	میڈے رَبّ آ، میکوں فیصلہ کرݨ دی سَمجھ ڈے، اَتے میکوں نیک لوکاں نال رَلا ڈے(۸۳)۔
84.	وَاجْعَل لِّي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ	اَتے میڈے بعد آوݨ والیاں کوں میڈے متعلّق ڈَسݨ والی سَچّی زبان ڈے(۸٤)۔
85.	وَاجْعَلْنِي مِن وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ	اَتے میکوں نعمتاں والے باغ دے وارثاں وِچ شامل چا کر(۸۵)۔
86.	وَاغْفِرْ لِأَبِي إِنَّهُ كَانَ مِنَ الضَّالِّينَ	اَتے میڈے پیو کوں بخش ڈے کیُوں جو بیشک او گُمراہ لوکاں وِچوں ہے(۸٦)۔
87.	وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ	اَتے میکوں اُوں ڈِینہ ذلیل خوار نہ کریں جڈاں مُردیاں کوں جیوا کھڑا یا ویسے(۸۷)۔
88.	يَوْمَ لَا يَنفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ	جِہڑے ڈِینہ نہ مال کہیں کمّ آسے اَتے نہ پُتر (کم آسِن) (۸۸)۔
89.	إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ	سِوائے اُوندے جِہڑا جو اللہ کولھ نیک پاک دِلّ گھن تے آسے(۸۹)۔

90.	وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ	اَتے بَہشت پَرہیزگاراں دے اَصلُوں کولھُوں کر ڈِتّی ویسی (۹۰)۔
91.	وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ	اَتے دَوزخ گُمراہ لوکاں دے سامنٹیں کر ڈِتّی ویسی (۹۱)۔
92.	وَقِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ تَعْبُدُونَ	اَتے اُنھاں کنُوں پچُّھیا ویسے، جو تُساں جِنھاں دِی بَندگی کریندے ہاوے او ہُنڑ کِتّھ ہِن (۹۲)۔
93.	مِن دُونِ اللّٰهِ هَلْ يَنصُرُونَكُمْ أَوْ يَنتَصِرُونَ	اَللہ کنُوں عِلاوہ ! کیا او تُہاڈی مَدد کر سَگدِن یا خُود اَپنٹیں اِی کوئی مَدد کر سَگدِن (۹۳)۔
94.	فَكُبْكِبُوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُونَ	پَس ایندے وِچ مُوندھے ہِک بے پچُّھوں سَٹ ڈِتّے ویسِن، او (معبود) وِی اَتے گُمراہ لوک وِی (۹٤)۔
95.	وَجُنُودُ إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ	اَتے اِبلیس دے لَشکر وِی سارے دے سارے (۹۵)۔
96.	قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ	اَتے جَڈاں ایندے وِچ اُنھاں جِھیڑا گھَتّیا ہُوئیا ہوسی، اَکھیسِن (۹٦)۔
97.	تَاللّٰهِ إِن كُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ	اَللہ دِی قَسم، اَساں تاں کُھلّی گُمراہی وِچ پَے گے ہاسے (۹۷)۔
98.	إِذْ نُسَوِّيكُم بِرَبِّ الْعَالَمِينَ	جَڈاں جو اَساں تُہاکُوں سارے جہاناں دے پَالنڑ ہَار دے برابر مَنّ گِھدّا ہاسے (۹۸)۔
99.	وَمَا أَضَلَّنَا إِلَّا الْمُجْرِمُونَ	اَتے اَساکُوں تاں بَس اُنھاں مُجرماں گُمراہ کر چھوڑیا ہا (۹۹)۔
100.	فَمَا لَنَا مِن شَافِعِينَ	پَس اَساڈے کِیتے نہ کوئی سِفارشی ہے (۱۰۰)۔
101.	وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ	اَتے نہ کُوئی یار ہے غَم خُوار (۱۰۱)۔
102.	فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ	پَس جیکر اَساکُوں ڈُوجھا موقع ڈِتّا وَنجے تاں اَساں ضرور اِیمان گِھن آوَنڑ والے بَنڑ وَنجُوں (۱۰۲)۔
103.	إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ	بیشک ایندے وِچ ہِک نِشانی ہے، پَر اُنھاں وِچُوں ڈھیر کوئی اِیمان گِھن آوَنڑ والے کائے نھیں (۱۰۳)۔
104.	وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ	اَتے بیشک تیڈا رَبّ تاں بَہُوں زبردست تے ہمیشہ رحمت کرنڑ والا

		ہے(١٠٤)۔
105.	كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ	نُوح دِی قوم نے رسُولاں کُوں وِی کُوڑا آکھیا(١٠٥)۔
106.	إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ	(یاد کرو) جِڈاں اُنھاں کُوں اُنھاں دے بِھرا نُوح آکھیا، جو کیا تُہاکُوں کوئی ڈَر نھیں لگدا(١٠٦)۔
107.	إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ	سَچّی گالھ آہداں، مَیں تُہاڈے کِیتے ہَر طرح قابِل اِعتبار (اَمانت دار) رسول ہَاں(١٠٧)۔
108.	فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ	پَس تُساں اللہ کنُوں ڈَرو، اَتے میڈا آکھیا، مَنیندے رَہوو(١٠٨)۔
109.	وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ	اَتے مَیں تُساں کنُوں اِیں کَمّ دَا کوئی اَجر نھیں مَنگدا، کِیُوں جو میڈا اَجر تاں سارے جہاناں دے پَالݨ ہار دے کولھ ہے(١٠٩)۔
110.	فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ	پَس اللہ کنُوں ڈَرو، اَتے میڈا آکھیا مَنّیا کیتا کرو(١١٠)۔
111.	قَالُوا أَنُؤْمِنُ لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْأَرْذَلُونَ	اُنھاں آکھیا، کیا اَساں تیڈے اُتےّ اِیمان گِھن آؤں، تیڈی فَرمانبرداری تاں رَذِیل لوک کریندِن(١١١)۔
112.	قَالَ وَمَا عِلْمِي بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ	(نُوح) آکھیا، مَیں نھیں جانڑدا جو او کیا کُجھ کریندے رَہندِن(١١٢)۔
113.	إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّي لَوْ تَشْعُرُونَ	تحقیق اُنھاں دَا حِساب کِتاب تاں میڈے رَبّ دے سِوا، بِئے کہیں کولھ کائے نھیں، چَنگا تاں اِیہو ہَا جو تُساں اِیں گالھ کُوں سَمجھدے(١١٣)۔
114.	وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ	میڈا اِیہ کَمّ کائے نھیں، جو مَیں اِیمان گِھن آوݨ والیاں کُوں بھجا کَڈھاں(١١٤)۔
115.	إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ	بیشک مَیں تاں محض صاف صاف چِتاوݨ ڈراوݨ والا ہَاں(١١٥)۔
116.	قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَا نُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ	(لوکاں) آکھیا، اَے نُوح ! جیکر تُوں اَپݨیں اِیں وَطیرے کنُوں باز نَہ آیُوں، تاں ضرور تیکوں سَنگسار کر ڈیتا ویسے(١١٦)۔

.117	قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ	(نُوح) آکھیا، میڈے رَبّ آ، بیشک میڈی قَوم (دے لوکاں) میکوں کُوڑا آکھ ڈِتے (۱۱۷)۔
.118	فَافْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحاً وَنَجِّنِي وَمَن مَّعِي مِنَ الْمُؤْمِنِينَ	پَس میڈے تے اُنھاں دے وِچالے اَصلُوں ہِک ہِکڑی چا کر، اَتے میکوں تے اِیمان گِھن آوَݨ والیاں وِچوں جھڑے میڈے نال ہِن، اُنھاں کُوں بَچا گِھن (۱۱۸)۔
.119	فَأَنجَيْنَاهُ وَمَن مَّعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ	پَس اَساں اُوکُوں نَجات ڈِے ڈِتّی، اَتے اُوندے نال بَھریئے ہوئے بیڑے وِچ چَڑھے ہُوئیاں کُوں وِی (۱۱۹)۔
.120	ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ الْبَاقِينَ	وَت اَساں اُنھاں کُوں غَرق کر چھوڑیا، جِھڑے پِچُّھوں باقی رَہ گئے ہَن (۱۲۰)۔
.121	إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ	بیشک اِیندے وِچ ہِک نِشانی ہے، پَر اُنھاں وِچوں ڈھیر کوئی اِیمان گِھن آوَݨ والے کائنی ہَن (۱۲۱)۔
.122	وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ	اَتے بیشک تیڈا رَبّ تاں بَہُوں طاقت والا اَتے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے (۱۲۲)۔
.123	كَذَّبَتْ عَادٌ الْمُرْسَلِينَ	عاد (دِی قَوم) وِی رَسُولاں کُوں کُوڑا آکھیا (۱۲۳)۔
.124	إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ	ہِک وَقت اُنھاں دے (برادری دے) بِھرا ہُود نے اُنھاں کُوں آکھیا، کیا تُساں (اَللہ کنُوں) ڈَردے نھیوے (۱۲٤)۔
.125	إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ	بیشک مَیں تُہاڈے کِیتے ہِک اَمانتدار (قابِلِ اِعتبار) رسول ہاں (۱۲۵)۔
.126	فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ	پَس اَللہ کنُوں ڈرو اَتے میڈی پَیروی کرو (۱۲٦)۔
.127	وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ	اَتے مَیں تُساں کنُوں اِیندا کوئی اَجر وِی نھیں مَنگدا ! کِیُوں جو میڈا اَجر تاں سارے جہاں دے پالݨ ہار کولھ ہے (۱۲۷)۔
.128	أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ آيَةً تَعْبَثُونَ	کیا ہے جو تُساں ہَر اُچّی جاء تے یادگیری والیاں عِمارتاں بݨیندے

		ویندُو(۱۲۸)۔
129.	وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ	اَتے وَڈے وَڈے محل اُساری ویندو، جِیویں جو تُہاکُوں ہمیش رَہوݨاں ہُووے(۱۲۹)۔
130.	وَإِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ	اَتے جَڈاں کڈائیں کَہیں کُوں تُساں غارت کرݨ چَہندو تاں ٻَہُوں جَبر کرݨ والے بَݨ تے غارت کریندو(۱۳۰)۔
131.	فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ	بَس تُساں اَللہ کنُوں ڈَرو، اَتے میڈا آکھیا مَنُّو(۱۳۱)۔
132.	وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ	اَتے ڈَرو اُوں کنُوں جیں تُہاڈی مَدد اِہجیاں شَئیں نال کِیتی ہے جِنھاں کُوں تُساں خُوب ڄاݨدے ہِیوے(۱۳۲)۔
133.	أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ	اُوں تُہاڈی مَدد کِیتی ہے، جانوراں نَال اَتے پُتراں نال(۱۳۳)۔
134.	وَجَنَّاتٍ وَعُيُونٍ	اَتے باغاں نال، اَتے چَشمیاں نال وِی(۱۳٤)۔
135.	إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ	سَچّی ڳالھ ہے جو مَیں ڈَرداں جو تُہاڈے اُتّے (قیامت والے سَخت ݙینہ دا) عَذاب نہ آوَنّڄے(۱۳۵)۔
136.	قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِّنَ الْوَاعِظِينَ	اُنھاں آکھیا، اَساڈے کِیتے تاں برابر ہے، بھاویں تُوں نصیحت کریں یا اَصلُوں نصیحت کرݨ والیاں وِچُوں بَݨیں وِی نہ(۱۳٦)۔
137.	إِنْ هَٰذَا إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ	کِیُوں جو اِیہ ڳالِھیں اَڳلے لوک وِی کریندے رِہہن(۱۳۷)۔
138.	وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ	اَتے اَساں اونسِّے جِنھاں کُوں کوئی وِی عَذاب ݙِتا ویسے(۱۳۸)۔
139.	فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ	بَس اُنھاں اُوکُوں کُوڑا آکھیا، تاں اَساں وِی اُنھاں کُوں غارت کر چھوڑیا، بیشک اِیندے وِچ وِی ہِک نِشانی ہے، پَر اُنھاں دے ڈھیر کوئی اِیمان نھیں گِھن آندے(۱۳۹)۔
140.	وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ	اَتے بیشک تیڈا رَبّ تاں ٻَہُوں زبردست ہے تے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے(۱٤٠)۔

ثمود (دِی قَوم) وِی رَسُولاں کُوں کُوڑا آکھیا (١٤١)۔	كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ	141.
ہِک وَقت اُنھاں دے (بِرادری دے) بھرا صالح اُنھاں کُوں آکھیا، کیا تُساں (اَللہ کنُوں) ڈَردے نِھیوے (١٤٢)۔	إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ صَالِحٌ أَلَا تَتَّقُونَ	142.
بیشک مَیں تُہاڈے کِیتے ہِک اَمانت دار (قابِل اِعتبار) رسول ہاں (١٤٣)۔	إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ	143.
پَس اَللہ کنُوں ڈَرو، اَتے میڈے آکھیئے تے چَلو (١٤٤)۔	فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ	144.
اَتے مَیں تُساں کنُوں کوئی اَجر وِی نھیں مَنگدا، میڈا اَجر سارے جہاناں دے پالَݨ ہار کولھ ہے (١٤٥)۔	وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ	145.
کیا تُساں اُنھاں شئیں وِچ جہڑیاں جو تُہاکُوں مِلیاں ہوئیاں ہَن، اِیویں عَیش وِچ چھوڑ ڈِتے ویسو (١٤٦)۔	أَتُتْرَكُونَ فِي مَا هَاهُنَا آمِنِينَ	146.
اَتے اُنھاں باغاں وِچ، اَتے اُنھاں چَشمیاں وِچ (١٤٧)۔	فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ	147.
اَتے رَڑھیں وِچ، اَتے کھجّیاں وِچ، جِنھاں دے غوشے بار کنُوں لٹکیئے پئِن (١٤٨)۔	وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِيمٌ	148.
اَتے تُساں پہاڑاں کُوں گھڑ گھڑ تے فخر دے قابِل گھر بنا گھندو (١٤٩)۔	وَتَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا فَارِهِينَ	149.
پَس اَللہ کنُوں ڈرو، اَتے میڈا آکھیا مَنّیا کرو (١٥٠)۔	فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ	150.
اَتے انھاں حَد کنُوں وَدھ وَنجݨ والیاں دا آکھیا نہ مَنّو (١٥١)۔	وَلَا تُطِيعُوا أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ	151.
جہڑے جو زمین اُتّے فَساد مچائی رکھدِن، اَتے اِصلاح دِی کوئی ڳالھ نھیں کریندے (١٥٢)۔	الَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ	152.
او آکھݨ لگے جو اَصل وِچ تیڈے اُتّے تاں کُوئی جادُو کِیتا ہوئے (١٥٣)۔	قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ	153.
تُوں تاں کُجھ نھیوی، محض ہِک بشر ہیں، اَساں وانگوں، بھلا کوئی نِشانی	مَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا فَأْتِ بِآيَةٍ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ	154.

		گھن آ، جیکر توں سچّ بولݨ والیاں وِچوں ہیں تاں(١٥٤)۔
.155	قَالَ هَٰذِهِۦ نَاقَةٌ لَّهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ	(صالح) آکھیا، ایہ ہِک ڈاچی ہے، ایندے کِیتے پاݨیں پیوݨ دا ہِک ݙینہ مقرر ہے، اَتے تُہاݙے کِیتے پاݨیں دا ݙوجھا ݙینہ مُقرر ہے(١٥٥)۔
.156	وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَظِيمٍ	اَتے اِیکوں کوئی تکلیف پُچاوݨ دِی نِیّت نال ہَتھ وِی نہ لَوا ہے نہ تاں تُہاکوں وݙے ݙینہ دا عذاب پکڑ گھنسے(١٥٦)۔
.157	فَعَقَرُوهَا فَأَصْبَحُوا۟ نَٰدِمِينَ	اُنھاں تاں بَس اِیں ڈاچی دِیاں کُچّاں جَنگھاں کَپ چھوڑیاں، اَتے شَرمسار وِی تھئے(١٥٧)۔
.158	فَأَخَذَهُمُ ٱلْعَذَابُ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ	پَر اُنھاں کُوں عذاب آن پَکڑیا، بیشک ایندے وِچ نِشانی ہے، اَتے اُنھاں وِچوں ڈھیر تاں ایمان گھِن وِی نھیں آندے(١٥٨)۔
.159	وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ	اَتے بیشک تیڈا رَبّ اُوہو ہے جِہڑا ہَوں زبردست اَتے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے(١٥٩)۔
.160	كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ ٱلْمُرْسَلِينَ	لُوط (دِی قوم) وِی رسولاں کُوں کُوڑا آکھیا(١٦٠)۔
.161	إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطٌ أَلَا تَتَّقُونَ	ہِک وَقت اُنھاں دے (برادری دے) بھرا لُوط اُنھاں کُوں آکھیا، کیا تُساں پَرہیزگار نھیں بَݨ ویندے(١٦١)۔
.162	إِنِّى لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ	یقیناً مَیں تُہاݙے کِیتے اَمانتدار (قابِل اِعتبار) رسول ہاں(١٦٢)۔
.163	فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ	بَس اللہ کنوں ڈَرو، اَتے میݙی فرمانبرداری کیتی رکھو(١٦٣)۔
.164	وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ	اَتے مَیں تُساں کنوں اِیں کَمّ دا کوئی اَجر نھیں مَنگدا، میݙا اجر تاں سارے جہاناں دے پالݨ ہار کولھ ہے(١٦٤)۔
.165	أَتَأْتُونَ ٱلذُّكْرَانَ مِنَ ٱلْعَٰلَمِينَ	کِیا تُساں ساری مخلوقات وِچوں بَس چھوہراں جُواناں کولھ ویندے وے(١٦٥)۔
.166	وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُم مِّنْ أَزْوَٰجِكُم ۚ بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ	اَتے اَپݨیاں ذالیں کُوں جِنھاں کُوں تُہاݙے رَبّ تُہاݙے کِیتے پیدا کِیتے

چھوڑ ڈیندے وے، تُساں تاں حد کنُوں ٹپ وَنجݨ والی قَوم ہیوے(١٦٦)۔		
اُنھاں آکھیا، اَے لُوط ! جیکر تیں آپݨیں وَطیرے کُوں نہ چھوڑیا، تاں تُوں وِی (وَستی وِچوں) کڈھ ڈِتے گِیاں وِچوں تھی ویسیں(١٦٧)۔	قَالُوا۟ لَئِن لَّمْ تَنتَهِ يَٰلُوطُ لَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُخْرَجِينَ	.167
اُوں آکھیا، بیشک مَیں تُہاڈے کرتُوتاں کُوں سَخت نا پَسند کرݨ والیاں وِچُوں ہاں(١٦٨)۔	قَالَ إِنِّى لِعَمَلِكُم مِّنَ ٱلْقَالِينَ	.168
میڈے رَبّ آ، میکُوں اَتے میڈے گھر والیاں کُوں انھاں کرتُوتاں کنُوں بَچائی رَکھ، جِہڑے اِیہ کریندے وَدّے ہِن(١٦٩)۔	رَبِّ نَجِّنِى وَأَهْلِى مِمَّا يَعْمَلُونَ	.169
پَس اَساں اُوکُوں تے اُوندے گھر والیاں کُوں ساریاں کُوں بَچا گِھدا(١٧٠)۔	فَنَجَّيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥٓ أَجْمَعِينَ	.170
سِوا ہِک بُڈھڑی دے، جِہڑی جو پِچھُوں رہ وَنجݨ والیاں نال رَل گئی ہَئی(١٧١)۔	إِلَّا عَجُوزًا فِى ٱلْغَٰبِرِينَ	.171
وَل اَساں باقی لوکاں کُوں پُوری طرح غارت کر چھوڑیا(١٧٢)۔	ثُمَّ دَمَّرْنَا ٱلْءَاخَرِينَ	.172
اَتے اَساں اُنھاں اُتے پَتھراں دا مِینہ وَسایا، اَتے او ڈَرائے چِتائے گِیاں کِیتے بَہُوں سَخت مِینہ ہا(١٧٣)۔	وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًا ۖ فَسَآءَ مَطَرُ ٱلْمُنذَرِينَ	.173
یقیناً اِیندے وِچ ہِک نِشانی ہے، پَر اُنھاں وِچُوں ڈھیر کوئی اِیمان نھیں گِھن آندے(١٧٤)۔	إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ	.174
اَتے بیشک تیڈا رَبّ اُوہو ہے جِہڑا زَبردست تے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے(١٧٥)۔	وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ	.175
ایکہ دے لوکاں وِی رسولاں کُوں کُوڑا آکھیا(١٧٦)۔	كَذَّبَ أَصْحَٰبُ لْـَٔيْكَةِ ٱلْمُرْسَلِينَ	.176
جڈاں اُنھاں کُوں شعیب آکھیا، کیا تُساں تقویٰ اِختیار نھیں	إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ	.177

		کریندے(۱۷۷)۔
178.	إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ	بیشک میں تُہاڈے کیتے اَمانتدار (قابِل اِعتبار) رسُول ہاں(۱۷۸)۔
179.	فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ	پَس اللہ کنُوں ڈَرو تے میڈی فرمانبرداری کرو(۱۷۹)۔
180.	وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ	اَتے میں تُساں کنُوں اِیں کم دا کوئی اَجر وِی نھیں مَنگدا، کیُوں جو اَجر تاں سارے جہاناں دے پالݨ ہار کولھ ہے(۱۸۰)۔
181.	أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ	پُورا پُورا کُجھ کُجھ تے ڈِتّا کرو، اَتے گھاٹا ڈیوݨ والیاں نال نہ رَلّ وَنجو(۱۸۱)۔
182.	وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ	اَتے تولو تاں تَرکڑی (دی ڈَنّڈی) سِدھی رَکھ تے تولو(۱۸۲)۔
183.	وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ	اَتے (لوکاں کُوں) اُنھاں دِیاں شئیں گھٹ کرتے نہ ڈیوو، اَتے زمین اُتے فسادنہ مچائی رَکھو(۱۸۳)۔
184.	وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِبِلَّةَ الْأَوَّلِينَ	اَتے اُوں کنُوں ڈَردے رَہوو، جیں تُہاکُوں اَتے پہلے والی خَلقت کُوں پَیدا کیتے(۱۸٤)۔
185.	قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ	اُنھاں آکھیا، جو تُوں تاں محض جادُو کیتے ہوئے لوکاں وِچُوں ہیں(۱۸۵)۔
186.	وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَإِنْ نَظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ	اَتے تُوں تاں کُجھ نھیوی، پَس اَساں جیہاں بَنی بَشر ہیں، اَتے اَساں تاں تیکوں اَصلُوں کُوڑیاں بَندیاں وِچُوں سمجھدے ہَیں(۱۸٦)۔
187.	فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ	بَھلا اَساڈے اُتے اَسمان دا کوئی ٹُوٹا پَٹ آسَٹ، جیکر تُوں سچّے لوکاں وِچُوں ہیں تاں(۱۸۷)۔
188.	قَالَ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ	(شُعیب) آکھیا، میڈا رَبّ تاں سَب کُجھ چانڈا کھڑے جہڑا کُجھ تُساں کریندے وَدّے وے(۱۸۸)۔
189.	فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ الظُّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ	پَس اُنھاں اُوکُوں کُوڑا آکھیا، تاں اُنھاں کوں (ڈُکّھاں والے) چھتر تَئیے

		ہوئے ڈِینہ دے عذاب آپکڑیا، بیشک اوہِک سخت ڈِینہ والا عذاب ہا(۱۸۹)۔
190.	إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ	بیشک اِیندے وِچ ہِک نِشانی ہے، اَتے اُنھاں وِچوں ڈھیر کوئی اِیمان گِھن آوَݨ والے نہ ہَن(۱۹۰)۔
191.	وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ	اَتے بیشک تیڈا رَبّ اُوہو ہے جہڑا بہُوں زبردست اَتے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے(۱۹۱)۔
192.	وَإِنَّهُ لَتَنزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ	اَتے بیشک اِیہ (قرآن) سارے جہاناں دے رَبّ دا بھیجیا ہوئیا ہے(۱۹۲)۔
193.	نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ	اِیکوں رُوح الاَمین (جبرائیل) گِھن تے لتّھے(۱۹۳)۔
194.	عَلَىٰ قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ	تیڈے دِل اُتے ! تاں جو توں ڈَراوݨ سَمجھاوݨ والیاں وِچوں تھی وَنجیں(۱۹٤)۔
195.	بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ	اِیہ صاف صاف عَربی زبان وِچ (ہے)(۱۹۵)۔
196.	وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأَوَّلِينَ	اَتے بیشک اِیہ اللہ دِیاں پہلیاں کِتاباں وِچ وِی ہے(۱۹٦)۔
197.	أَوَلَمْ يَكُن لَّهُمْ آيَةً أَن يَعْلَمَهُ عُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَائِيلَ	کیا اُنھاں کِیتے اِیہ نِشانی کافی کائے نھیں، جو اِیکوں تاں بَنی اِسرائیل دے عالم وِی سَچّا جاݨدے سَمجھدے ہِن(۱۹۷)۔
198.	وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰ بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ	اَتے جیکر اَساں اِیکوں عجمیاں وِچوں کہیں اُتے نازِل کریندے(۱۹۸)۔
199.	فَقَرَأَهُ عَلَيْهِم مَّا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ	اَتے او اُنھاں کوں پڑھ سُݨیندا، تاں وِی اِیہ لوک اِیندے اُتے اِیمان ہَرگز نہ گِھن آندے(۱۹۹)۔
200.	كَذَٰلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ	اَساں تاں اِیں طرح مُجرم لوکاں دے دِلّاں وِچ اِیں (اِنکار) کوں گھتّیا ہوئیا ہے(۲۰۰)۔

201.	لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّىٰ يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ	اِیہ لوک کَڈائیں وِی ایندے اُتے اِیمان نہ گِھن آسِن، جیتوڑیں جو دَرد ناک عذاب کُوں نہ ڈیکھ گِھنسِن(۲۰۱)۔
202.	فَيَأْتِيَهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ	پَس او اُنھاں اُتّے اَچا چیت آویسے، اَتے اُنھاں کُوں خبر وِی نہ پوسی(۲۰۲)۔
203.	فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنظَرُونَ	پَس اِیہو کُجھ اَکھیسِن، کیا اَساکُوں کُجھ مُہلت مِل سَگدِی ہے(۲۰۳)۔
204.	أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ	بَھلا اِیہ اَساڈے عَذاب کِیتے کَھیں جَلدی پَے کریندِن(۲۰٤)۔
205.	أَفَرَأَيْتَ إِن مَّتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ	(اَے رسول) کیا تَیں غور کِیتے، جو جیکر اَساں اُنھاں کُوں کُجھ سالاں تئیں مَوجاں کرا ڈیوُوں(۲۰۵)۔
206.	ثُمَّ جَاءَهُم مَّا كَانُوا يُوعَدُونَ	وَل اُوہَا شَئے اُنھاں اُتّے آوَنجے، جِیندا اُنھاں نال وَعدہ کِیتا وَنجے(۲۰٦)۔
207.	مَا أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُوا يُمَتَّعُونَ	تاں اُنھاں دے کَہیں کَمّ وِی نہ آسِن، جِھڑے فائدے او (زِندگی وِچ) چاکَھڑسِن(۲۰۷)۔
208.	وَمَا أَهْلَكْنَا مِن قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنذِرُونَ	اَتے اَساں کَہیں وَستی کُوں وِی تَباہ نھیں کِیتا، جے توڑیں جو اُوندے کِیتے ڈَراوَݨ والے نہ بھیجے ہُووِن(۲۰۸)۔
209.	ذِكْرَىٰ وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ	نصیحت وِی کریندوں، اَساں تاں ظُلم کَرݨ والے کائے نِسّے(۲۰۹)۔
210.	وَمَا تَنَزَّلَتْ بِهِ الشَّيَاطِينُ	اَتے اِیکوں شَیطان گِھن تے نَھیں لَتّھے(۲۱۰)۔
211.	وَمَا يَنبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ	او اِیں لائق ہِن وِی کائے نہ، اَتے نہ او اِیہ کَمّ کر سَگدِن(۲۱۱)۔
212.	إِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمَعْزُولُونَ	بیشک اُنھاں کُوں ایندے سُݨݨ کنوں وِی ہِک پاسے کر ڈِتا گِئے(۲۱۲)۔
213.	فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذَّبِينَ	پَس (اَے رسول) اَللہ دے نال کَہیں بِئے کُوں اَصلُوں نہ سَڈ نہ تاں تُوں وِی عَذاب وِچ آوَنجݨ والیاں وِچُوں تِھی ویسیں(۲۱۳)۔
214.	وَأَنذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ	اَتے اَپݨیں سَوڑے سَکّیاں کُوں ڈَرا سَمجھا(۲۱٤)۔

215.	وَاخۡفِضۡ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الۡمُؤۡمِنِينَ	اَتے اُنھاں نال چنّگا خُلق وَنّڈی رَکّھ، جِنھاں اِیمان گِھن آوَنڑ والیاں وِچُوں تیڈٖی پَیروی اِختیار کِیتی ہوئی ہے(۲۱۵)۔
216.	فَإِنۡ عَصَوۡكَ فَقُلۡ إِنِّي بَرِيٓءٌ مِّمَّا تَعۡمَلُونَ	پَس جیکر او تیڈٖی نافرمانی کرِن، تاں آکھ ڈٖے، جو میڈٖا ذِمّہ کائے نھیں جو تُساں کریندے وَدّے وے(۲۱٦)۔
217.	وَتَوَكَّلۡ عَلَى الۡعَزِيزِ الرَّحِيمِ	اَتے ہُوندے اُتّے توکّل کر، جِہڑا جو بَہُوں زَبردست تے ہمیشہ رحمت وَساوَنڑ والا ہے(۲۱۷)۔
218.	الَّذِي يَرَاكَ حِينَ تَقُومُ	جِہڑا تیکُوں ڈٖیکھدا کَھڑے جیں ویلے (نَماز کِیتے) کَھڑا تِھی کَھڑدیں(۲۱۸)۔
219.	وَتَقَلُّبَكَ فِي السَّاجِدِينَ	اَتے سَجدے کرَنڑ والیاں وِچ تیڈٖے پھیرے مارنڑ کُوں وِی(۲۱۹)۔
220.	إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الۡعَلِيمُ	بیشک او سَب کُجھ سُنڑنڑ والا تے چَنگی طرح جانڑنڑ والا ہے(۲۲۰)۔
221.	هَلۡ أُنَبِّئُكُمۡ عَلَىٰ مَن تَنَزَّلُ الشَّيَاطِينُ	کیا مَیں تُہاکُوں ڈٖساواں جو شیطان کِیندے اُتّے لَہندِن(۲۲۱)۔
222.	تَنَزَّلُ عَلَىٰ كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ	اِیہ تاں ہَر کُوڑ مارنڑ والے بَد کردار اُتّے لَہندِن(۲۲۲)۔
223.	يُلۡقُونَ السَّمۡعَ وَأَكۡثَرُهُمۡ كَاذِبُونَ	اِیہ سُنڑیاں سُنڑائیاں ڳالھیں اُنھاں کُوں آڈَٖسیندِن، اَتے اُنھاں دے ڈٖھیر کُوڑ مارَنڑ والے ہِن(۲۲۳)۔
224.	وَالشُّعَرَآءُ يَتَّبِعُهُمُ الۡغَاوُونَ	اَتے شاعر؟ انھاں دِی پَیروی تاں گُمراہ لوک اِی کریندِن(۲۲٤)۔
225.	أَلَمۡ تَرَ أَنَّهُمۡ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ	کیا تَیں نھیں ڈِٖٹّھا جو او (خیالاں) دِی ہَر وادی وِچ سِر مریندے وَدّے ہِن(۲۲۵)۔
226.	وَأَنَّهُمۡ يَقُولُونَ مَا لَا يَفۡعَلُونَ	اَتے دَراصل او اُوہو کُجھ اَکھیندِن جِہڑا کریندے وِی نھیں(۲۲٦)۔
227.	إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللّٰهَ كَثِيرًا وَانتَصَرُوا مِن بَعۡدِ مَا ظُلِمُوا وَسَيَعۡلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنقَلَبٍ يَنقَلِبُونَ	سِوائے اُنھاں لوکاں دے جِہڑے جو اِیمان گِھن آئِن اَتے نیک عَمل کِیتِن، اَتے اللہ دَا ذِکر وِی بَہُوں کریندے رِیہِن، اَتے بَدلہ گِھدّے تاں او وِی اَپنڑیں اُتّے ظلم تِھی وَنجنڑ دے بعد، اَتے اَجھو پَتہ لَگ ویسے

اُنھاں لوکاں کُوں جنھاں ظلم کیتے، جو او کہیں وَل وَنجݨ والی سَخت جاء تے وَل ویسن(۲۲۷)۔		

27۔ سورۃ النمل

سرائیکی ترجمہ	عربی متن	آیت
شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بہوں مہربان تے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ	
طٰسٓ، ایہ آیاتاں ہن، قرآن دِیاں جہڑی جو صاف صاف بیان کر ڈیوݨ والی کِتاب ہے(۱)۔	طسٓ تِلۡكَ آيَاتُ الۡقُرۡآنِ وَكِتَابٍ مُّبِيۡنٍ	.1
اَتے ہدایت ہے تے خُوشخبری ہے اُنھاں مومن لوکاں کیتے(۲)۔	هُدًى وَبُشۡرٰى لِلۡمُؤۡمِنِيۡنَ	.2
جہڑے جو نماز کُوں قائم کیتی رکھدِن، اَتے زکوٰۃ ڈِتی رکھیندِن رہندِن، اَتے آخرت اُتے یقین وِی رکھیندے ہِن(۳)۔	الَّذِيۡنَ يُقِيۡمُوۡنَ الصَّلَاةَ وَيُؤۡتُوۡنَ الزَّكَاةَ وَهُمۡ بِالۡآخِرَةِ هُمۡ يُوۡقِنُوۡنَ	.3
بیشک جہڑے لوک آخرت اُتّے ایمان نھیں رکھیندے تاں اَساں اُنھاں دے کرتُوت اُنھاں (دے دِماغ وِچ) سوہݨیں کرتے ڈِکھائن بَس او اِڈّے اُڈّے ٹھڈکیندے تے وِلیے وَدّے ہِن(٤)۔	إِنَّ الَّذِيۡنَ لَا يُؤۡمِنُوۡنَ بِالۡآخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمۡ أَعۡمَالَهُمۡ فَهُمۡ يَعۡمَهُوۡنَ	.4
اَتے ایہے او لوک ہِن جنھاں کیتے بہوں سَخت عَذاب ہے، اَتے ایہے آخرت کُوں وِی بہوں گھاٹے وِچ رہسن(۵)۔	أُوۡلَٰئِكَ الَّذِيۡنَ لَهُمۡ سُوۡءُ الۡعَذَابِ وَهُمۡ فِي الۡآخِرَةِ هُمُ الۡأَخۡسَرُوۡنَ	.5
اَتے بیشک ایہ قرآن تیکوں ڈِتّا وینداپے، اُوندی طرفوں جہڑا جو سَب توں زیادہ حکمت والا تے سَب کُجھ جاݨݨ والا ہے(٦)۔	وَإِنَّكَ لَتُلَقَّى الۡقُرۡآنَ مِنۡ لَّدُنۡ حَكِيۡمٍ عَلِيۡمٍ	.6
ہِک وَقت مُوسیٰ اَپݨیں گھر والیاں کُوں آکھیا، جو مَیں کوئی بھا ڈِٹھی ہے، اَجھو مَیں اُتھوں رَستے دا پتہ شتہ کر آنداں، یا وَت اُتھوں تہاڈے کیتے کوئی بَلھدا ہُویا انگارہ چا آنداں، تاں جو تُساں بھا سیکو(۷)۔	إِذۡ قَالَ مُوۡسٰى لِأَهۡلِهِ إِنِّيۡ آنَسۡتُ نَارًا سَآتِيۡكُمۡ مِّنۡهَا بِخَبَرٍ أَوۡ آتِيۡكُمۡ بِشِهَابٍ قَبَسٍ لَّعَلَّكُمۡ تَصۡطَلُوۡنَ	.7

.8	فَلَمَّا جَاءَهَا نُودِيَ أَن بُورِكَ مَن فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ	پس جڈاں او اُوندے کولھ گیا، تاں (غیب کنوں) آواز آئی جو مُبارک ہے جھڑا تیکوں ایندے وِچ نظر دے تے بھاویں ایندے اِڈوں اُڈوں ہے، اَتے پاک ہے اللہ جھڑا سارے جہاناں دا پالݨ ہار ہے(۸)۔
.9	يَا مُوسَىٰ إِنَّهُ أَنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ	اَے مُوسیٰ، بیشک اِیہ مَیں ہاں، اللہ ! بہوں زبردست تے وڈی دانائی والا(۹)۔
.10	وَأَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَآهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّىٰ مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَا مُوسَىٰ لَا تَخَفْ إِنِّي لَا يَخَافُ لَدَيَّ الْمُرْسَلُونَ	اَتے اَپݨیں سوٹی سَٹ (تے ڈیکھ)، پس جھڑے ویلے اُوں ڈِٹّھا، جو او ہلدا چُلدا نانگ ہے، تاں کنڈ ولا تے بھج پیا، اَتے پچھوں تے وی نہ ڈِٹّھس، اَے مُوسیٰ ! نہ پیا ڈَر، بیشک میڈے کولھ آ، تے رسول ڈَردے کائے نھیں(۱۰)۔
.11	إِلَّا مَن ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسْنًا بَعْدَ سُوءٍ فَإِنِّي غَفُورٌ رَّحِيمٌ	اَلبتہ جیں کہیں زیادتی کیتی، وَل بُرائی کرݨ دے بعد اُوکوں نیکی وِچ بدل گھدے، تاں وَل بیشک مَیں بخشݨ ہار تے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہاں(۱۱)۔
.12	وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ فِي تِسْعِ آيَاتٍ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ	اَتے اَپݨاں ہتھ آپݨیں گروان وِچ گھت ڈیکھ، تاں چمکدا ہُویا نکلسے بغیر کہیں عیب دے ! اِیجیاں نوں ۹ نشانیاں فرعون تے اُوندی قوم کیتے (ہِن)، بیشک اِیہ لوک ہِک بدکردار قوم بݨ گئین(۱۲)۔
.13	فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ آيَاتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا هَٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ	پس جڈاں اَساڈیاں اَکھیں کھول ڈیوݨ والیاں نشانیاں اُنھاں کولھ آئیاں تاں اَکھیونے، جو اِیہ تاں کھلا ڈِلا جادو ہے(۱۳)۔
.14	وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ	اتے زیادتی تے گھمنڈ وِچ آ تے اُنھاں کنوں اِنکار کر چھوڑیا، بھاویں جو اُنھاں دے دِلّ اُنھاں کوں مَنّ چُکیئے ہن، پس ڈیکھ گھن، فسادی لوکاں دا اَنجام کہجا تھیندے(۱٤)۔
.15	وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّنْ	اَتے تحقیق اَساں داوٗد تے سُلیمان کوں علم بخشیا اَتے اُنھاں ڈوہائیں آکھیا، سَب تعریفاں اللہ کیتے ہِن، جیں اَساکوں آپݨیں بہوں سارے

	عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ	مومن بَندیاں اُتے فضیلت بخشی ہے(١٥)۔
.16	وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُودَ وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ عُلِّمْنَا مَنطِقَ الطَّيْرِ وَأُوتِينَا مِن كُلِّ شَيْءٍ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ	اَتے سُلیمان دَاؤد دَا وَارث بنٹیا، اَتے اُوں آکھیا، لوکو ! میکوں پکّھیاں دِی بولی سِکھائی گئی ہے، اَتے ہَر طرح دِی شَئے ڈِتّی گئی ہے، بیشک اِیہو اُوندا کُھلَّم کُھلّا فضل ہے(١٦)۔
.17	وَحُشِرَ لِسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ	اَتے سُلیمان کِیتے جِنّاں دے، اِنساناں دے تے پکّھیاں دے لَشکر کٹّھے کِیتے گئے، بَس اُنھاں کُوں پُورے ضابطے وِچ رَکھیا ویندا ہا(١٧)۔
.18	حَتَّىٰ إِذَا أَتَوْا عَلَىٰ وَادِ النَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسَاكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ	ہِک وَقت آیا، جِڈاں جو او گوِیلیاں والے عِلاقے وِچُوں لنگھیا، تاں ہِک کویلی آکھیا، جو کویلیو، آپٹیاں آپٹیاں کُھڈاں وِچ وَڑ وَنجُو، اِیہ نہ تھیوے جو سُلیمان تے اُوندے لَشکر تُہاکُوں لَتاڑ چھوڑِن، اَتے اُنھاں کُوں پَتہ وِی نہ لگّے(١٨)۔
.19	فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِّن قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ	بَس (سُلیمان کُوں) اُوندی گالھ دا مَزّہ آیا، تے کِھلّ پِیا، اَتے آکھنْ لگیا، جو میڈے رَبّ آ ! میکوں توفیق ڈے جو مَیں تیڈیاں نعمتاں دَا شُکر اَدا کراں، جِہڑیاں تَیں میکوں تے میڈے پیو ماء کُوں بخشیاں ہِن، اَتے اِہجے نیک عَمل کر سَگاں جو تُوں راضی تھی وَنجیں اَتے میکوں آپٹیں رحمت نال آپٹیں نیک بَندیاں وِچ داخل چا کر(١٩)۔
.20	وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَى الْهُدْهُدَ أَمْ كَانَ مِنَ الْغَائِبِينَ	اَتے (ہِکّ واری) اُوں پکّھیاں کُوں سَنبھالیا، تاں آکھنْ لگیا، کیا گالھ ہے، جو دَرکھانْ پکّھی کُوں نھیں پِیا ڈِہدا، کیا او کِتھائیں غائب تھی وَنجنْ والیاں وِچ تاں نھیں وَنج رَلیا(٢٠)۔
.21	لَأُعَذِّبَنَّهُ عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَأَذْبَحَنَّهُ أَوْ لَيَأْتِيَنِّي بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ	مَیں اُوکُوں بہُوں سَزا ڈیساں، یا کُوہ گھتیساں، یا او میڈے سامنْیں آپٹاں کوئی عُذر پیش آکرے(٢١)۔
.22	فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ أَحَطتُ بِمَا لَمْ	کوئی زیادہ دیر نہ تھئی جو دَرکھانْ پکّھی آنْ آکھیا، جو میکوں اِہجیاں گالھیں

	تُحِطْ بِهِ وَجِئْتُكَ مِن سَبَإٍ بِنَبَإٍ يَقِينٍ	دا پتہ لگے، جنھاں دی تُہاکوں وی خبر کائنی نھیں، اَتے میں تُہاڈے کیتے سبا (قوم) دی پکّی خبر گھن آیاں (۲۲)۔
.23	إِنِّي وَجَدتُّ امْرَأَةً تَمْلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِن كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ	سچّ پیا اَہداں، جو میں ہِک ذال ڈِٹّھی ہے، جہڑی اُنھاں اُتے حکومت کریندی ہے، اَتے ہَر طرح دی شئے اُوکوں بخشی گئی ہے، اَتے اُوندا تخت وی بہوں وَڈا ہے(۲۳)۔
.24	وَجَدتُّهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِن دُونِ اللَّهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ	اَتے میں اُوکوں تے اُوندی قَوم کوں ڈِٹّھے، جو اللہ کوں چھوڑتے سجھ کوں سجدے کریندِن، اَتے شیطان نے (اُنھاں دِیاں نظراں وِچ) اُنھاں دے کرتُوتاں کوں سوہݨاں کرتے ڈِکھایا ہوئے، وَل اُوں اُنھاں کوں سِدّھے رستے کنوں روک گھدّے، پَس اُنھاں کوں سِدّھے راہ تے نھیں لایا گیا(۲٤)۔
.25	أَلَّا يَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ	بھلا او کیوں نہ اللہ کوں سجدہ کرِن، جہڑا جو اَسماناں تے زمین دِیاں لُکیاں ہوئیاں شئیں کوں کڈھیندے، اَتے سَب کجھ جاݨدے جہڑا کجھ تُساں لُک تے کریندو، اَتے جہڑا کُجھ ڈِکھا تے کریندو(۲۵)۔
.26	اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ	اللہ تاں او ہے جیندے سِوا بیا کوئی معبود کائنی نھیں، او وَڈِیاں عظمتاں والے عَرش دا مالک ہے(۲٦)۔
.27	قَالَ سَنَنظُرُ أَصَدَقْتَ أَمْ كُنتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ	سُلیمان آکھیا، اَساں اَجھو ڈیکھ گھندوں جو کیا تیں سچ آکھیئے یا کوڑیاں وِچوں ہیں(۲۷)۔
.28	اذْهَب بِّكِتَابِي هَٰذَا فَأَلْقِهْ إِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّ عَنْهُمْ فَانظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ	توں میڈا ایہ خط گھن تے چلیا ونج، اَتے اُنھاں کولھ ونج سَٹ، وَل اُنھاں کنوں وَل آ، پَس ڈیکھ آجو او کیا کریندِن(۲۸)۔
.29	قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ إِنِّي أُلْقِيَ إِلَيَّ كِتَابٌ كَرِيمٌ	اُوں ذال آکھیا، میڈے قَوم دے سَردارو، ایہ سچّ ہے، جو میڈے کولھ ہِک عِزّتاں والا خط سَٹیا گئے(۲۹)۔
.30	إِنَّهُ مِن سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ	بیشک او سُلیمان کنوں آئے، او بالکل ایں ہے " شُروع کریندا ہاں بہوں

	الرَّحِيمِ	مہربان تے ہمیشہ رحمت کرݨ والے اللہ دے ناں نال" (٣٠)۔
.31	أَلَّا تَعْلُوا عَلَيَّ وَأْتُونِي مُسْلِمِينَ	تُساں میڈے خِلاف کوئی گستاخی نہ کرو، بلکہ فرمانبردار (مسلمان) بݨ تے مَیں دو لگئیے آؤ (٣١)۔
.32	قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي أَمْرِي مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّىٰ تَشْهَدُونِ	وَل آکھݨ لگی، جو میڈے قَوم دے سَردارو ! میکوں اِیں معاملے وِچ صَلاح ڈیوو، مَیں تاں کُوئی معاملہ طَے وِی نھیں کریندی، جے توڑیں تُساں شامل نہ ہووو (٣٢)۔
.33	قَالُوا نَحْنُ أُولُو قُوَّةٍ وَأُولُو بَأْسٍ شَدِيدٍ وَالْأَمْرُ إِلَيْكِ فَانْظُرِي مَاذَا تَأْمُرِينَ	سَرداراں آکھیا، اَساں طاقت والے ہَیں، اَتے سَخت جَنگاں لَڑݨ والے ہَیں پَر حُکم ڈیوݨ تیڈے ہَتھ وِچ ہے، تُوں آپ ڈیکھ گِھنّ جو کیا جواب ڈیویجے (٣٣)۔
.34	قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوا أَعِزَّةَ أَهْلِهَا أَذِلَّةً وَكَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ	اُوں آکھیا، دَراَصل بادشاہ جِہڑے وِی مُلک وِچ داخِل تِھیندِن تاں اُوکوں چَنگی طَرح اُجاڑ ڈیندِن اَتے اُوندے عِزّت دار لوکاں کُوں ذلیل تے خُوار کر چھوڑیندِن اَتے ایویں تِھیندا آندے (٣٤)۔
.35	وَإِنِّي مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ	(اِیں گالھوں پہلے) مَیں اُوندے کول ہِک تُحفہ ضرور بھیجیندی ہاں اَتے ڈیکھدی ہاں، جو میڈے بَندے کِہجا جواب گِھن آندِن (٣٥)۔
.36	فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمَانَ قَالَ أَتُمِدُّونَنِ بِمَالٍ فَمَا آتَانِيَ اللَّهُ خَيْرٌ مِمَّا آتَاكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُونَ	پَس جِہڑے ویلے سفیر (سَنہڑُو) سُلیمان کول آیا، تاں سُلیمان آکھیا، کیا تُساں آپݨیں مال دولت نال میڈی مَدد کرݨ چہندو، پَر جو کُجھ اللہ میکوں ڈِتّا ہوئے، او اُوں کنُوں بہتر ہے، جِہڑا کُجھ تُہاکُوں ڈِتّا ہِس، بَس تُہاڈی اِیہ سوکھڑی (تحفہ) تُہاکُوں مُبارک رَہے (٣٦)۔
.37	ارْجِعْ إِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَنَّهُمْ بِجُنُودٍ لَا قِبَلَ لَهُمْ بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُمْ مِنْهَا أَذِلَّةً وَهُمْ صَاغِرُونَ	تُوں اُنھاں کُوں وَنج آکھ، بَس اَساں اُنھاں اُتے اِیجھے لَشکراں نال چڑھائی کرتے آسُوں جِنھاں نال او مُقابلہ وِی نہ کر سَگسِن، اَتے اَساں اُنھاں کُوں اُتّھوں ذلیل و خُوار کرتے کَڈھ چھوڑیسُوں، اَتے او بے قدرے تِھی ویسِن (٣٧)۔

38.	قَالَ يَاأَيُّهَا الْمَلَأُ أَيُّكُمْ يَأْتِينِي بِعَرْشِهَا قَبْلَ أَن يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ	(سُلیمان) آکھیا، اَے سردارو، تُہاڈے وِچُوں کوئی اِبجا ہے جو اُوں ذال دَا تخت میڈے کولھ چا گھِن آوے، اِیں کنُوں وِی پہلے جو او فرمانبردار بَنْ تے میڈے پیش آ ٖٖڳھیوِن(۳۸)۔
39.	قَالَ عِفْرِيتٌ مِّنَ الْجِنِّ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَن تَقُومَ مِن مَّقَامِكَ وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٌ	جنّاں وِچُوں ہِک موٹے تکڑے جِنّ آکھیا، مَیں اُوکُوں تُہاڈے کولھ چا گھِن آنداں اِیں کنُوں وِی پہلے جو تُساں اَپٹیں کونسل (گدّی) کنُوں اُٹھو، اَتے مَیں اِیں کمّ کِیتے کافی زور وِی رَکھینداں، اَتے اَمانتدار وِی ہاں(۳۹)۔
40.	قَالَ الَّذِي عِندَهُ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتَابِ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَن يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ فَلَمَّا رَآهُ مُسْتَقِرًّا عِندَهُ قَالَ هَٰذَا مِن فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ وَمَن شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ	جھڑے شخص کولھ کِتاب دے عِلم (دا زور) ہا، اُوں آکھیا، جو مَیں اُوں (تخت) کُوں تیڈے کولھ چا آنداں اِیں کنُوں وِی پہلے جو تیڈی اَکھ جھمکے! بَس جھڑے ویلے اُوں تخت کُوں اَصلُوں آپٹیں کولھ رَکھیا ہوئیا ڈِٹّھا، تاں آکھیُس، جو اِیہ سَب کُجھ میڈے رَبّ دے فضل نال تَھئے تاں جو او میکُوں اَزماوے، جو کیا مَیں اُوندا شُکر اَدا کریندا ں، یا نا شُکری کریندا ں، اَتے جھڑا کوئی شُکر اَدا کریندے تاں بَس او آپٹیں فائدے کِیتے شُکر اَدا کریندے، جھڑا نا شُکری کریندے، تاں یقیناً میڈا رَبّ بے پَروا تے ڈھیر کُجھ ڈیوݨ والا ہے(۴۰)۔
41.	قَالَ نَكِّرُوا لَهَا عَرْشَهَا نَنظُرْ أَتَهْتَدِي أَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ	(سُلیمان) آکھیا، اُوکُوں اَزماوݨ کِیتے اُوندے تخت دِی شکل بدلو چا، وَل اَساں ڈیکھدے ہَیں جو اُوکُوں سُنجاݨ ہے یا او وِی اُنھاں لوکاں وِچُوں ہے، جنھاں کُوں کوئی سُدھ سمجھ نھیں ڈِتّی گئی(۴۱)۔
42.	فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ أَهَٰكَذَا عَرْشُكِ قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ وَأُوتِينَا الْعِلْمَ مِن قَبْلِهَا وَكُنَّا مُسْلِمِينَ	بَس جھڑے ویلے او آگئی تاں پُچھیا گیا، جو کیا تیڈا تخت وِی اِیویں ہے، اُوں آکھیا، اِیہ تاں ہُوبَہُو اُوہو ہے، اَتے اَساکُوں پہلے کنُوں اِیندا عِلم بخش ڈِتّا گیا ہا، اَتے اَساں فرمانبردار تھی گئے ہِیسے(۴۲)۔
43.	وَصَدَّهَا مَا كَانَت تَّعْبُدُ مِن دُونِ اللَّهِ	اَتے اُوں اُوکُوں اُوں شئے کنُوں روکیا، جِیندی او اللہ کُوں چھوڑ تے

	إِنَّهَا كَانَتْ مِن قَوْمٍ كَافِرِينَ	بَندگی کریندی ہئی، کیُوں جو او کافراں دِی قوم وِچُوں ہئی(٤٣)۔
44.	قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً وَكَشَفَتْ عَن سَاقَيْهَا قَالَ إِنَّهُ صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِّن قَوَارِيرَ قَالَتْ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي وَأَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ	اُوکوں آکھیا گیا، جو محل وِچ وَڑ چُل، بَس جِہڑے ویلے اُوں (اُوندے فرش کوں) ڈِٹّھا، تاں سمجھیُس جو اِتّھاں پانْیں دَا کوئی حَوض جیہا ہے، اوں آپْیاں پِنّیاں کنُوں کپڑے کوں اُچّا چا کیتا، سُلیمان آکھیا، اِیہ ہِک اِہجا محل ہے جِیندے وِچ شِیشہ جَڑیا ہوئے، اُوں ذال آکھیا، میڈے رَبّ آ، مَیں تاں اَپْنْیں اُتّے ظُلم کریندی رَہ گئی ہاں اَتے مَیں سُلیمان نال تھی تے سارے جہاناں دے پالݨ ہار، اَللہ دِی فرمانبردار تھی ویندی ہاں(٤٤)۔
45.	وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ فَإِذَا هُمْ فَرِيقَانِ يَخْتَصِمُونَ	اَتے تحقیق اَساں ثمود دِی قوم کولھ اُنھاں دے (بِرادری دے) بھرا صالح کوں بھیجیا، جو تُساں اَللہ دِی عِبادت کرو، پَر او ہُوں ویلے ڈُوں ٹولے تھی تے آپس وِچ لَڑݨ جھگڑݨ پَے گئے(٤٥)۔
46.	قَالَ يَا قَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ	صالح آکھیا، اَے میڈی قوم ! تُساں بَھلائی کنُوں پہلے بُرائی کیتے کیُوں جلدی پَے کریندو، اَللہ کنُوں بخشش کیُوں نھیں منگدے تاں جو تُہاڈے اُتّے رحم کیتا وَنجے(٤٦)۔
47.	قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَن مَّعَكَ قَالَ طَائِرُكُمْ عِندَ اللَّهِ بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ	اُنھاں آکھیا، جو اَساں تاں تیکُوں تے تیڈے نال والیاں کوں اَپْنْیں کیتے بد شگُونا (منحوس) سمجھدے ہَیں (صالح) آکھیا تُہاڈی بد شگُونی (نحوست) تاں اَللہ کولھ ہے بلکہ تُساں تاں اَزمائش وِچ سَٹّی وَنجݨ والی قوم ہیوے(٤٧)۔
48.	وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ	اَتے شہر وِچ نَوں ٩ اِہجے بَندے ہِن، جِہڑے زمین اُتّے فَساد مچائی رَکھیندے ہِن، اَتے اِصلاح دِی کوئی گالھ نھیں کریندے(٤٨)۔
49.	قَالُوا تَقَاسَمُوا بِاللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَأَهْلَهُ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِ	اُنھاں (آپس وِچ) آکھیا، اَساں اِیں گالھ دِی اَللہ دِی قَسم چاؤں، جو اَساں اِیندے تے اِیندے گھر والیاں اَتے رات کوں چوری

	وَإِنَّا لَصَادِقُونَ	حَملہ کر ڈیسُوں، وَل اِیندے وَلّی وارث کُوں آکھ ڈیسُوں جو اَساں تاں اُنھاں دے گھر والیاں دِی تَباہی دے موقع تے موجود اِی نہ ہاَسے(٤٩)۔
.50	وَمَكَرُوا مَكْرًا وَمَكَرْنَا مَكْرًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ	اَتے اُنھاں ہِک چال چلّی، تاں اَساں وِی ہِک چَال چلّی، جِیندی اُنھاں کُوں خَبر وِی نہ پئی(٥٠)۔
.51	فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ أَنَّا دَمَّرْنَاهُمْ وَقَوْمَهُمْ أَجْمَعِينَ	بَس تُوں (اَے رسول) ڈیکھ گِھنّ، اُنھاں دِی چال دا کِیھو جیھا اَنجام تِھیا، ساریاں کُوں غارت کر چھوڑیا(٥١)۔
.52	فَتِلْكَ بُيُوتُهُمْ خَاوِيَةً بِمَا ظَلَمُوا إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ	بَس اِیہ گھر ہِن، اُنھاں دے جِھڑے سُنّج تھئے پِیئن، کِیُوں جو او ظُلم کریندے ہَن، بیشک اِیندے وِچ ہِک نِشانی ہے، اُوں قَوم کِیتے جِھڑی جاݨدی سَمجھدی ہے(٥٢)۔
.53	وَأَنجَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ	اَتے اَساں اُنھاں کُوں بَچا گِھدّا جِھڑے اِیمان گِھن آئے ہن، تے پَرہیزگار تِھی گئے ہن(٥٣)۔
.54	وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ وَأَنتُمْ تُبْصِرُونَ	اَتے لُوط ! (اُوندی ڳالھ اِیہ ہے) جو جَڈاں اُوں اَپݨیں قَوم کُوں آکھیا جو تُساں بَدکاری دو کِیُوں آندو حالانکہ تُساں خُود سَمجھدار ہِیوے(٥٤)۔
.55	أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّن دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ	کیا تُساں ذالیں کُوں چھوڑ تے جواناں نال شَہوت ضرور مٹیسو، بلکہ تُساں تاں احمقاں والے کَمّ کرݨ والی قَوم ہِیوے(٥٥)۔
.56	فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَن قَالُوا أَخْرِجُوا آلَ لُوطٍ مِّن قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ	بَس اُوندی قَوم دَا جواب کُجھ نہ ہاَ سِوائے اِیندے جو اُنھاں آکھیا جو لوط دے گھر والیاں کُوں اَپݨیں وَستّی وِچُوں کَڈھ چھوڑو، یقیناً اِیہ لوک وَڈّے پاکباز بݨ لگِیَن(٥٦)۔
.57	فَأَنجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَاهَا مِنَ الْغَابِرِينَ	بَس اَساں اُوکوں تے اُوندے گھر والیاں کُوں بَچا گِھدّا سِوائے اُوندی ذال دے کِیُوں جو اُوندے مُقدر وِچ پِچُّھوں رَہ وَنّجݨ والیاں وِچُوں تِھی وَنّجݨاں ہاَ(٥٧)۔

58.	وَأَمۡطَرۡنَا عَلَيۡهِم مَّطَرٗاۖ فَسَآءَ مَطَرُ ٱلۡمُنذَرِينَ	اَتے اَساں اُنھاں لوکاں اُتے (ہِک قِسم دا) مِینہ وَسایا، پَس اِیہ چِتائے ہُوئیاں بَندیاں کِیتے بَہُوں سَخت مِینہ ہا (۵۸)۔
59.	قُلِ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ وَسَلَٰمٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ ٱلَّذِينَ ٱصۡطَفَىٰٓۗ ءَآللَّهُ خَيۡرٌ أَمَّا يُشۡرِكُونَ	(اَے رسول) آکھ ڈِے جو سَب تعریفاں اللہ کِیتے دِیاں ہِن، اَتے سَلامتی ہے اُوندی اُنھاں بندیاں کِیتے جِنھاں کُوں اُوں (اَپݨیں کَمّ کِیتے) چُݨ گِھدّے، بَھلا کیا اللہ بہتر ہے یا او جِنھاں کُوں اِیہ (اُوندا) شریک بݨیندِن (۵۹)۔

.60	أَمَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنزَلَ لَكُم مِّنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَّا كَانَ لَكُمْ أَن تُنبِتُوا شَجَرَهَا أَإِلَٰهٌ مَّعَ اللَّهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعْدِلُونَ	بَھلا او کوݨ ہے؟ جیں اَسماناں تے زمین کُوں پَیدا کِیتے، اَتے تُہاڈے کِیتے اَسمان کنُوں پاݨیں وَسائے، وَل اُوندے نال رونقاں والے باغ جَمائِن، تُہاڈے کِیتے تاں ممکن نہ ہا، جو تُساں اُنھاں دَرختاں کُوں جَمیندے، وَل کیا اَللہ دے نال کوئی بِیا معبود وِی ہے (کوئی نہ) بلکہ اِیہ تاں سِدّھے رَاہ کنُوں ٹُھڑکی ہوئی قَوم ہے(٦٠)۔
.61	أَمَّن جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا أَإِلَٰهٌ مَّعَ اللَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ	بَھلا او کوݨ ہے جیں زمین کُوں رَہݨ بَہݨ دِی جاء بݨائے، اَتے اِیندے وِچ نہراں بݨائِن، اَتے اِیندے (تھرام) کِیتے پہاڑ بݨائِن، اَتے ڈُوں (قِسم دے) سمندراں دے اَدّھ وِچ ہِک حَدبَنّاں (اوٹ) بݨائے کیا اَللہ دے نال کوئی بِیا معبود وِی ہے؟ (کوئی نہ) بلکہ انھاں دے ڈھیر تاں کوئی کُجھ چاݨدے وِی کائے نھیں(٦١)۔
.62	أَمَّن يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ أَإِلَٰهٌ مَّعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ	بَھلا او کُوݨ ہے جہڑا بے چین آدمی دِی دُعا قبول کریندے، جڈاں جو او اُوکوں سَڈیندے، اَتے اُوندے ڈُکھ دَرد کُوں پَرّے ہٹیندے، اَتے تُہاکُوں زمین اُتے آپݨاں خلیفہ بݨائے، کیا اَللہ دے نال بِیا کوئی معبود وِی ہے تُساں تاں اِیں گالھ تے بَہُوں گھٹ غور کریندو(٦٢)۔
.63	أَمَّن يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَن يُرْسِلُ الرِّيَاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ أَإِلَٰهٌ مَّعَ اللَّهِ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ	بَھلا او کُوݨ ہے، جہڑا تُہاکُوں خُشکی تے تَری دے اَندھاریاں وِچ رَاہ ڈِکھیندے، اَتے اَپݨیں رحمت (دے مینہ) کنُوں پہلے ہَوائیں کُوں خُوشخبری ڈے تے بھیجیندے، کیا اَللہ دے نال بِیا کوئی معبود وِی ہے (کوئی نہ) اُوندی شان تاں اُوں کنُوں بَہُوں اُچّی ہے، جیکوں اِیہ لوک (اُوندا) شریک بݨیندِن(٦٣)۔
.64	أَمَّن يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَمَن يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَإِلَٰهٌ مَّعَ اللَّهِ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِن كُنتُمْ	بَھلا او کوݨ ہے جہڑا پہلی واری خلقت کُوں پیدا کریندے، تے وَلا وِی جیوا کھڑا کریسے، اَتے کوݨ ہے جہڑا اَسمان کنُوں تے زمین وِچوں رِزق ڈِیندے، کیا اَللہ دے نال کوئی بِیا معبود وِی ہے؟ (اَے رسول) آکھ

	صَادِقِينَ	ڈے، تُساں سچّے ہیوے، تاں کوئی دلیل گِھن آوٗ(٦٤)۔
.65	قُل لَّا يَعْلَمُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ	آکھ ڈے جو کوئی جاندے اَسماناں تے زمین دے وِچ دِیاں اَݨ ڈِٹّھیاں شئیں کُوں، سِوائے اللہ دے، اَتے نہ اُنھاں لوکاں کُوں کوئی پتہ ہے، جو کَڈاں اُٹّھا کھڑے کیتے ویسِن(٦٥)۔
.66	بَلِ ادَّارَكَ عِلْمُهُمْ فِي الْآخِرَةِ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِّنْهَا بَلْ هُم مِّنْهَا عَمُونَ	بلکہ اُنھاں دا عِلم آخرت دے متعلّق کُجھ ݙَسا وِی نھیں سَگدا، اوتاں اِیندے متعلّق شک وِچ ہِن، بلکہ اُوندی (حقیقت کنُوں) اَصلُوں اَندھے ہِن(٦٦)۔
.67	وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَإِذَا كُنَّا تُرَابًا وَآبَاؤُنَا أَئِنَّا لَمُخْرَجُونَ	اَتے جِھڑے جو (حق کنُوں) اِنکار کر چُکیئے ہِن، اَکھیندِن جو جَڈاں اَساں تے اَساڈے پیوٗ ڈاڈے مِٹّی تھی چُکیئے ہوسُوں، کیا وَل وِی اَساں (قبراں وچوں) ضرور کَڈھیے ویسُوں(٦٧)۔
.68	لَقَدْ وُعِدْنَا هَٰذَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا مِن قَبْلُ إِنْ هَٰذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ	اَلبتہ تحقیق اِیہ وَعدے ایں کنُوں پہلے وِی اَساکُوں تے اَساڈے پیوٗ ڈاڈیاں کُوں وِی ݙِتّے ویندے رِیہن، اِیہ تاں محض پہلے گُزرے ہوئے لوکاں دِیاں کہاݨیاں ہِن(٦٨)۔
.69	قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ	(اَے رسول) آکھ ݙے، جو زمین تے ٹُرو پھِرو اَتے ݙیکھو جو گُنہگاراں دِی عاقبت کِیویں (خوار) تھئی ہے(٦٩)۔
.70	وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُن فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ	اَتے توں اُنھاں دے (حال تے) غم نہ کر، اَتے نہ دِل وِچ اَوکھا پِیا تھی، اُنھاں چالاں تے، جِھڑیاں اِیہ چَلدے پِین(٧٠)۔
.71	وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ	اَتے اِیہ لوک اَکھیندِن، جو ݙَساوٗ جو اِیہ وَعدہ کَڈاں پُورا تھیسی جیکر تُساں سَچّے آہدے وے تاں(٧١)۔
.72	قُلْ عَسَىٰ أَن يَكُونَ رَدِفَ لَكُم بَعْضُ الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ	آکھ ݙے، جو شاید اُوں شئے دا کُجھ حِصّہ تُہاڈی کَنڈ پِچھُوں آیا کھڑا ہُووے جِیندی تُساں جَلدی پَے کریندے وے(٧٢)۔
.73	وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ	اَتے بیشک تیڈا رَبّ تاں لوکاں اُتے بَہُوں فضل کریندا رَہندے پَر

	وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ	اُنھاں وِچوں ڈھیر کوئی شُکر نھیں کریندے(٧٣)۔
.74	وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ	اَتے بیشک تیڈا رَبّ او سَب کُجھ جاݨدے، جھڑا کُجھ او اَپݨیں دِلّ وِچ لُکیندِن، اَتے جھڑا کُجھ او ظاہر طور تے کریندِن(٧٤)۔
.75	وَمَا مِنْ غَائِبَةٍ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ	اَتے اَسمان تے زمین وِچ اَنْ ڈِٹھی کوئی اِجھی شئے کائنی نھیں، جھڑی جو واضح کِتاب وِچ (لِکھی ہوئی) نہ ہُووے(٧٥)۔
.76	إِنَّ هَٰذَا الْقُرْآنَ يَقُصُّ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ	بیشک اِیہ قرآن بَنی اِسرائیل کوں اَکثر او گالھیں ڈَسیندے جنھاں وِچ او لُڑھ مَریندے ہِن(٧٦)۔
.77	وَإِنَّهُ لَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ	اَتے بیشک اِیہ موموناں واسطے ہِدایت تے رحمت ہے(٧٧)۔
.78	إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُم بِحُكْمِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ	بیشک تیڈا رَبّ انھاں وِچ آپݨیں حُکم نال فیصلہ کر ڈیسی، اَتے او بَہوں زبردست تے سَب کُجھ جاݨݨ والا ہے(٧٨)۔
.79	فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ	پَس اللہ اُتے توکّل کر، بیشک تُوں کُھلّی حقیقت اُتے قائم ہیں(٧٩)۔
.80	إِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ	بیشک تُوں آپݨاں سَڈ (پیغام) (مُردیاں کُوں) نھیں سُݨا سَگدا، اَتے نہ بُوڑیاں کُوں سُݨا سَگدیں، جھڑے ویلے او کَنڈ وَلا تے پچھاں وِی ہَٹ ویندِن(٨٠)۔
.81	وَمَا أَنتَ بِهَادِي الْعُمْيِ عَن ضَلَالَتِهِمْ إِن تُسْمِعُ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُم مُّسْلِمُونَ	اَتے نہ تُوں اَندھیاں کُوں اُنھاں دی گُمراہی وِچوں کَڈھ تے سِدّھے رَاہ تے گِھن آسَگسیں، اَلبتہ تُوں اُنھاں کُوں ضرور سُݨا سَگدیں جھڑے جو ساڈے آیاتاں اُتے اِیمان گِھن آندِن، وَل تاں اِیہ فرمانبردار وِی تھی ویندِن(٨١)۔
.82	وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ	اَتے جڈاں اِیہ گالھ (حُجّت) اُنھاں اُتے پُوری تھیوَݨ لَگسی، تاں اَساں اُنھاں کِیتے زمین وِچوں ہِک جانور کَڈھیسُوں، جھڑا اُنھاں نال گالھ کریسی، کیوں جو او اَساڈیاں آیاتاں اُتے اِیمان نہ گِھن آندے ہَن(٨٢)۔
.83	وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِن كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مِّمَّن	اَتے ہِک ڈِینہ اَساں ہَر اُمّت وِچوں ٹولے دے ٹولے اِجھے بَندیاں دے

	يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ	کٹھے چا کریسوں، جِہڑے اَساڈیاں آیاتاں کُوں کُوڑا اَکھیندے ہَن، پَس اُنھاں دِی دَرجہ وار جماعت بندی کر ڈِتی ویسی (۸۳)۔
.84	حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوا قَالَ أَكَذَّبْتُم بِآيَاتِي وَلَمْ تُحِيطُوا بِهَا عِلْمًا أَمَّاذَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	اِیہ توڑِیں جو جَڈاں سارے آویسِن تاں اَللہ پُچّھسے، کیا تُساں میڈیاں آیاتاں کُوں کُوڑا نہ آہدے ہاوے، حالانکہ تُساں اَپٹّیں عِلم دے مطابق انھاں دِی حقیقت کُوں سَمجھ وِی نہ سَگے ہاوے، تُساں اِیہ کِیتا کِیا ہاَ(۸٤)۔
.85	وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِم بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يَنطِقُونَ	اَتے اُوں (عَذاب دا) حُکم اُنھاں اُتے اُنھاں دے ظلم دِی وَجہ کنُوں پُورا تھِی تے رَہسی، اَتے او کُجھ وِی نہ آکھ سَگسِن (۸۵)۔
.86	أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لِيَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ	کیا اُنھاں نھیں ڈِٹّھا جو اَساں رَات کُوں اِیں واسطے بݨائے تاں جو ایندے وِچ سکون تے اَرام حاصل کرِن، اَتے ڈِینّہ ڈیکھݨ بھالݨ کِیتے ہِک سوجھلا ہے، بیشک اِیں گالھ وِچ نِشانیاں ہِن مومن لوکاں کِیتے(۸٦)۔
.87	وَيَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَن شَاءَ اللَّهُ وَكُلٌّ أَتَوْهُ دَاخِرِينَ	اَتے جِہڑے ڈِینّہ صُور پُھوکیا ویسے، پَس جو کُجھ اَسماناں وِچ تے زمین دے اُتے تَلّے ہے، سارے ڈَر ویسِن، سِوائے اُنھاں دے جِنھاں کُوں اَللہ پُچاوݨ چَہسی، اَتے سارے عاجزی دِی حالت وِچ اُوندے کولھ لگیے آسِن (۸۷)۔
.88	وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي أَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ	اَتے (اَے رسول) تُوں پَہاڑاں کُوں ڈیکھدیں تاں اِیویں لگدِن، جِیویں جو او (آپݨیں جاء تے) ٹھکیئے کَھڑے ہِن، پر (اُوں ڈِینّہ) بدّلاں وانگُوں اُڈدے پِھردے وَدّے ہوسِن، اِیہ اَللہ دِی قُدرت دَا کرشمہ ہوسی، جیں ہَر شَئے کُوں ٹِھیک بݨا جُوڑ کھڑائے، بیشک او اُوں کنُوں بَہُوں با خَبر ہے، جِہڑا کُجھ تُساں کریندے وَدّے ہیوے(۸۸)۔
.89	مَن جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا وَهُم	جِہڑے کوئی نیکی کَما تے آسِن، تاں اُنھاں کُوں اُوں کنُوں بہتر بَدلہ ڈِتّا

ویسے، اَتے اِیہ لوک (اُوں ڈِینہہ) ہر قِسم دے ڈَر ڈُکّل کنُوں اَصلُوں بے خَوف ہوسن(۸۹)۔	مِّن فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ آمِنُونَ	
اَتے جِہڑے کوئی بُرائی کَماتے آسِن، پَس اُنھاں کُوں مُنہ دے بھرنے بھا وِچ سَٹ ڈِتّا ویسے، تُہاکُوں کیا مِلسے، سِوائے اُنھاں عَملاں دی جَزا دے، جِہڑے تُساں کریندے رِیہے ہیوے(۹۰)۔	وَمَن جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	90.
بیشک میکوں اِیں گالھ دا حُکم تھئے، جو مَیں اِیں شہر دے رَبّ دی عِبادت کیتی رَکھاں، جیں اِیکوں عِزّتاں والا بَنائے، اَتے ہر شئے دا مالک وی اُوہو ہے، اَتے اِیہ وی حُکم تھئے جو مَیں اُوندے فرمانبرداراں (مسلماناں) وِچوں بَݨ تے رَہاں (۹۱)۔	إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَٰذِهِ الْبَلْدَةِ الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ	91.
اَتے اِیہ وِی جو مَیں قُرآن پڑھ تے سُݨینداں رَہواں، جیں ہدایت پا گِھدّی تاں بیشک اُوں آپݨیں آپ کِیتے ہدایت پاتی، اَتے جِہڑا گُمراہ تھی گیا، تاں آکھ ڈے جو بیشک مَیں تاں محض نصیحت کرݨ والیاں وِچوں ہاں(۹۲)۔	وَأَنْ أَتْلُوَ الْقُرْآنَ فَمَنِ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَن ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنذِرِينَ	92.
اَتے آکھ ڈے جو ساریاں تعریفاں اللہ کِیتے ہِن، اَجھو او تُہاکُوں آپݨیاں نِشانیاں ڈِکھیسے، وَت تُہاکُوں چنگی طرح اُنھاں دی سَمجھ پوسے، اَتے تیڈا رَبّ انھاں کنُوں غافِل کائے نھیں جِہڑے کَمّ تُساں کریندے وَدّے ہیوے(۹۳)۔	وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَتَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ	93.

28۔ سورۃ القصص

سرائیکی ترجمہ	عربی متن	آیت
شروع ہے اللہ دے ناں نال جِہڑا بہُوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	

1.	طٰسٓمٓ	طٰ، سٓ، مٓ(١)۔
2.	تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ	اِیہ آیاتاں ہِن، ہِک بہُوں واضح بیان کرڈیوݨ والی کِتاب دِیاں(٢)۔
3.	نَتْلُوا عَلَيْكَ مِن نَّبَإِ مُوسَىٰ وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ	(اَے رسول) اَساں مُوسیٰ تے فِرعون دَا ہِک سَچّا واقعہ تیکُوں سُݨیندے ہَیں، اُنھاں لوکاں (دے فائدے) کِیتے جِہڑے اِیمان گِھن آئِن(٣)۔
4.	إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضْعِفُ طَائِفَةً مِّنْهُمْ يُذَبِّحُ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ إِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ	واقعہ اِیہ ہے جو فِرعون مُلک وِچ بہُوں وَڈائی کِیتی ہوئی ہَئی، اُتُّھوں دے لوکاں کُوں ٹولیاں وِچ وَنڈایا ہُویا ہاَ، اُوں اُنھاں وِچُوں ہِک ٹولی کُوں کمزور بݨا چھوڑیا ہاَ، اُنھاں دے پُتراں کُوں کوہ چھوڑیندا تے اُنھاں دِیاں ذالیں (دِھیّاں) کُوں جِیندا رہݨ ڈیندا ہاَ، اِیہ حقیقت ہے، جو فَساد مَچاوݨ والیاں وِچُوں ہاَ(٤)۔
5.	وَنُرِيدُ أَن نَّمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ	اَتے اَساں اِرادہ کِیتا جو مُلک وِچ جِنھاں کُوں کمزور (تے ذلیل) کرتے رَکھیا گِیا ہاَ، اُنھاں اُتے احسان کروں، اَتے اُنھاں کُوں (دِین دا) پیشوا تے (مُلک دا) وارث بݨاؤں(٥)۔
6.	وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُم مَّا كَانُوا يَحْذَرُونَ	اَتے اُنھاں کُوں مُلک وِچ اِقتدار بَخشُوں، اَتے فرعون کُوں، ہامان کُوں تے اُنھاں ڈُوہائیں دے لَشکراں کُوں اِیں ٹولی دے ہَتُّھوں او شَئے ڈِیکھاؤں جیں کنُوں او ڈَردے وَدّے ہِن(٦)۔
7.	وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ	اَتے اَساں مُوسیٰ دِی ماء دو وَحی دے ذریعے اَکھوایا، جو تُوں اِیکُوں تَھنّج پِلائی رَکھ، وَل جَڈاں اِیندی جان دا خَطرہ محسوس کریں، تاں اِیکُوں دَریا وِچ سَٹ گھتّیں، اَتے ڈَریں نہ پَئی، اَتے نہ مُونجھی تِھیویں، بیشک اَساں اِیکُوں تَیں دُو پچا ڈیسُوں، اَتے اِیکُوں رسولاں وِچ شامل کر گِھنسُوں(٧)۔
8.	فَالْتَقَطَهُ آلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا	آخر اِیکُوں فِرعون دے گھر والیاں (دَریا وِچُوں) کَڈھ گِھدّا، تاں جو اِیہ اُنھاں کِیتے دُشمن بݨیئے، تے ڈُکّھ پُچاوݨ دَا باعِث تِھیوے، بیشک فِرعون

	كَانُوا خَاطِئِينَ	تے ہامان تے اُنھاں ڈُوہائیں دے لشکر غلطی کرݨ والے تھی کھڑے(۸)۔
9.	وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرَّتُ عَيْنٍ لِّي وَلَكَ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَىٰ أَن يَنفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ	اَتے فرعون دی ذال آکھیا، اِیہ میڈیاں تے تیڈیاں اَکھیں دی ٹھاڈِل ہے، اِیکوں قتل نہ کریں، شاید اِیہ اَساکوں کوئی فائدہ پچاوے، یا اَساں اِیکوں آپݨاں پُتریلا بݨا گھِنُوں، پَر اُنھاں کُوں اِیں کم دے اَنجام دا کوئی پتہ نہ ہا(۹)۔
10.	وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَارِغًا إِن كَادَتْ لَتُبْدِي بِهِ لَوْلَا أَن رَّبَطْنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ	اَتے مُوسیٰ دی ماء دے دِل وِچ صبر دی جاء نہ رہی، اَجھو او مُوسیٰ والی گالھ کُوں ظاہر کر ڈیندی، اَساں اُوندے دِل کُوں تکڑا کیتی رَکھیا، تاں جو او مومناں وِچوں تھی رہوے(۱۰)۔
11.	وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ فَبَصُرَتْ بِهِ عَن جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ	اَتے اُوں اُوندی بھیݨ کُوں آکھیا تُوں اِیندے پِچُھوں پِچُھوں لگی وَنج، بَس او اُوکوں پَرے پَرے کنُوں اِیں طرح ڈیکھدی گئی، جو اُنھاں (دُشمناں) کُوں اِیندا کوئی پتہ نہ لگیا(۱۱)۔
12.	وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِن قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ	اَتے اَساں پہلے کنُوں اُوندے اُتے دائیاں دی تھݨّج حَرام (بَند) کر ڈِتّی، بَس اِیہ (ڈیکھ تے) اُوندی بھیݨ وَنج آکھیا، کیا میں تُہاکوں ہِک اِیجھے گھر والیاں دے متعلّق ڈَس ڈیواں، جھڑے تُہاڈی خاطر اِیکوں پالݨ، اَتے او اِیندے کیتے بَہوں خیر خواہ وِی ہُووِن(۱۲)۔
13.	فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ	اِیں طرح اَساں اُوکوں اُوندی ماء کولھ وَلا پچا ڈِتُوسے، تاں جو اُوندیاں اَکھیں ٹھریاں رہن، اَتے او مونجھی نہ تھیوے، اَتے جاݨ گھِنّے جو بیشک اللہ دَا وعدہ سچّا ہوندے، پَر اُنھاں دے ڈھیر کوئی (اِیں گالھ کُوں) نھیں جاݨدے(۱۳)۔
14.	وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ	اَتے جڈاں او اَپݨیں جوانی چڑھیا، اَتے ہَر طرح تکڑا تھی گیا، تاں اَساں اُوکوں فیصلہ کرݨ دی قابلیت (حِکمت) ڈِتّی، تے علم ڈِتّا، اَتے اَساں

		اِیں طرح نیک کمّ کرݨ والیاں کُوں بدلہ ڈیندے ہَیں(١٤)۔
.15	وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينِ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَٰذَا مِن شِيعَتِهِ وَهَٰذَا مِنْ عَدُوِّهِ فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي مِن شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَزَهُ مُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيْهِ قَالَ هَٰذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِينٌ	(اَے ہِک ڈِینہ) او شہر وِچ اُوں ویلے آوڑیا جڈاں جو شہر والے بے خبر سُتّے پَے ہِن، تے اُوں اُوندے وِچ ڈُوں بندیاں کُوں لڑدیں بھِڑدیں ڈِٹّھا، اِیہ ہِک تاں اُوندی اَپݨیں برادری دَا ہا، تے بِیا ہِک اُوندے دُشمناں وِچُوں ہا، بَس اُوں شَخص نے جہڑا اُوندی اَپݨیں برادری دَا ہا اُوکُوں دَھانہ ڈِتّی اُوندے خِلاف جہڑا اُوندا دُشمن ہا، بَس مُوسیٰ اُوکُوں (چھک تے) مُک ماری، تاں او اُتھائیں قَضا تھی گیا، مُوسیٰ آکھیا، جو اِیہ تاں بَس شیطان دَا کمّ لگدے، بے شک او کُھلّے طور تے گُمراہ کرݨ والا دُشمن ہے(١٥)۔
.16	قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ	(مُوسیٰ) آکھیا، میڈے رَبّ آ، بیشک مَیں اَپݨیں آپ اُتّے ظلم کر کھڑاں بَس میکُوں بَخش ڈے، چُنانچہ اُوکُوں مُعاف کر ڈِتّا گیا، بیشک اللہ تاں بَخشݨ ہَارتے بہُوں رحمت کرݨ والا ہے(١٦)۔
.17	قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ أَكُونَ ظَهِيرًا لِّلْمُجْرِمِينَ	(مُوسیٰ) آکھیا، میڈے رَبّ آ، کیوں جو تَیں میڈے اُتّے وَڈّا اِحسان کِیتے، بَس آئندہ مَیں مجرماں دِی کَنڈ نہ تھیساں(١٧)۔
.18	فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا الَّذِي اسْتَنصَرَهُ بِالْأَمْسِ يَسْتَصْرِخُهُ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ إِنَّكَ لَغَوِيٌّ مُّبِينٌ	بَس شہر وِچ اُوں ڈَردیں تے لُکدیں چھہندیں سویر کِیتی تاں اَچا چیت اُوہو شَخص جیں پچھلے ڈِینہ اِیں کنُوں مَدد مَنگی ہَئی، وَل اُوکُوں (مَدد کِیتے) سَڈ مریندا کھڑے، مُوسیٰ آکھیا، جو تُوں تاں کوئی جھیڑے گھتاؤ شَخص ہیں(١٨)۔
.19	فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ أَن يَبْطِشَ بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لَّهُمَا قَالَ يَا مُوسَىٰ أَتُرِيدُ أَن تَقْتُلَنِي كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْأَمْسِ إِن تُرِيدُ إِلَّا أَن تَكُونَ جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا	بَس جڈاں (مُوسیٰ) اِرادہ کِیتا، جو اُوں شَخص کُوں پکڑے جہڑا اُنھاں ڈُوہائیں دَا دُشمن ہا، تاں او آکھݨ لگیا، اَے مُوسیٰ ! کیا تُوں چَہندیں جو میکُوں وِی اُوں طرح قَتل کر چھوڑیں، جیویں تَیں کَل ہِک شَخص کُوں مار گھتیا ہا، کیا تَیں اِیہو اِرادہ کِیتا ہوئے جو اِیں زمین تے جابر تے ظالم

	تُرِيدُ أَن تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ	تھی وَنڄیں، اَتے تُوں نھیں چَہندا جو صُلح کراوݨ والیاں وِچُوں گِݨیا وَنڄیں(١٩)۔
.20	وَجَآءَ رَجُلٌ مِّنْ أَقْصَى الْمَدِينَةِ يَسْعَىٰ قَالَ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّ الْمَلَأَ يَأْتَمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِنِّي لَكَ مِنَ النَّاصِحِينَ	اَتے ہِک شخص شہر دے آخری سِرے کنُوں بھجدا ہویا آیا، اُوں آکھیا، اَے مُوسیٰ ! بیشک اِتُّھوں دے سَردار تیڈے خِلاف مَشورے کریندے پِئن، جو تیکوں قتل کر چھوڑن، بَس تُوں (اِتُّھوں) بھڄ وَنڄ ! بیشک مَیں تیڈے خَیر خُواہاں وِچوں ہاں(٢٠)۔
.21	فَخَرَجَ مِنْهَا خَآئِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ	بَس مُوسیٰ اِیں شہر وِچُوں ڈَردا، تے چھِہندا ہویا نِکل گیا، اُوں آکھیا، میڈے رَبّ آ، میکُوں ظالماں دِی قَوم کنُوں بَچا گھِن(٢١)۔
.22	وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَآءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَىٰ رَبِّيٓ أَن يَهْدِيَنِي سَوَآءَ السَّبِيلِ	اَتے جڈاں اُوں مَدیَن دو وَنڄݨ کِیتے رجوع کیتا، تاں آکھیُس جو ممکن ہے میڈا رَبّ میکوں کہیں سِدّھے رَاہ تے لا چھوڑے(٢٢)۔
.23	وَلَمَّا وَرَدَ مَآءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِّنَ النَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِن دُونِهِمُ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّىٰ يُصْدِرَ الرِّعَآءُ وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ	اَتے جڈاں اُوں مَدیَن دِی پاݨیں والی جاء تے پُڄاں تاں اُوں اُوندے اُتّے لوکاں دَا ہِک ٹولا ڈِٹّھا، جھڑے (آپݨیاں جانوراں) کُوں پاݨیں پلیندے کھڑے ہَن، اَتے اُنھاں کنُوں ہِک پاسے ڈُوں ذالیں ڈِٹھیاں، جھڑیاں آپݨیاں جانوراں (بکریاں) کُوں جَھلّی کھڑیاں ہَن، مُوسیٰ پُچھیا، تُساں ڈُوہائیں دَا کیا معاملہ ہے، اُنھاں آکھیا، اَساں پاݨیں نِسّے پلا سَگدیاں جے توڑیں جو اِیہ آجڑی آپݨاں اَجڑ ہٹا نہ وَنڄن، اَتے اَساڈا پیو بَہُوں بُڈھا تھی گِئے(٢٣)۔
.24	فَسَقَىٰ لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّىٰٓ إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَآ أَنزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ	بَس اُوں (اُنھاں دے جانوراں کُوں) پاݨیں پلا ڈِتّا، وَل او چھاں تلّے وَنڄ بیٹھا، بَس دُعا مَنگیُس جو میڈے رَبّ آ، بیشک تُوں جھڑی کوئی بَھلائی (دِی شَئے) مَیں دو بھیڄیں، مَیں واقعی اُوندا بَہُوں حاجتمند ہاں(٢٤)۔
.25	فَجَآءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَآءٍ	وَل اُنھاں ڈُوہاہیں وِچُوں ہِک ڈَاڈھے حیا شَرم نَال اُوندے کولھ آئی تے

	قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ	آکھیُس، بیشک میڈا پیو تیکوں سَڈیندا پَے، تاں جو تیکوں مَزدوری ڈیوے، اَساڈے جانوراں کُوں پانڑیں پلاوَنڑ دِی ! پَس جِھڑے ویلے او اُوندے کولھ آیا، اَتے سارا قِصّہ بیان کِیتا تاں اُوں (بُڈھڑ) آکھیا ڈَر نہ پِیا، (ہُنڑ) تُوں ظالماں دِی قَوم کنُوں بچ آئیں(۲۵)۔
26.	قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَا أَبَتِ اسْتَأْجِرْهُ إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَأْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْأَمِينُ	اُنھاں ڈُوہائیں وِچُوں ہِک آکھیا " اَبّا ! اِیکوں تنخواہ (مزدوری) تے کَھڑا گِھنّو، تُساں جِھڑا کوئی وِی نوکر رَکھیسو بیشک اُنھاں وِچُوں بہتر نوکر تُہاڈے کِیتے اُوہو تھِی سَگدے، جِھڑا طاقتور تے اِیماندار ہُووے(۲۶)۔
27.	قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أُنْكِحَكَ إِحْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ عَلَىٰ أَنْ تَأْجُرَنِي ثَمَانِيَ حِجَجٍ فَإِنْ أَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ	اُوں (بُڈھڑ) آکھیا، مَیں چَہنداں جو مَیں آپنڑیاں دِھیاں وِچُوں ہِک دَا نِکاح تیڈے نال اِیں شَرط نال کرڈیواں، جو تُوں اَٹّھ سالاں تئیں میڈی خِدمت کِیتی رَکھسیں، وَل جیکر تُوں ڈَاہ سَال وِی پُورے کر چھوڑیسیں، تاں اِیہ تیڈی طرفُوں اِحسان ہوسی، اَتے مَیں کوئی تکلیف وِی نہ ڈیوَنڑ چَہساں، اَللہ چَاہیا تاں ہُوں جلدی تُوں میکُوں چنگیاں بَندیاں وِچُوں ڈیکھسیں(۲۷)۔
28.	قَالَ ذَٰلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ أَيَّمَا الْأَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ وَاللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ	(مُوسیٰ) آکھیا، اِیہ قَول قرار میڈے تے تیڈے دَرمیان ہے، ڈُوہاہیں میعاداں وِچُوں مَیں جِھڑی وِی پُوری کر گِھنّاں تاں وَل میڈے اُتّے کوئی ذِمے واری نہ رَہسی ! اَتے جو کُجھ قَول قرار اَساں کریندے پَے ہِیں، اَللہ اُوندا کارساز (پُورا کرَنڑ والا) ہے(۲۸)۔
29.	فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ آنَسَ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ نَارًا قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ	بَس جَڈاں مُوسیٰ او میعاد پُوری کر گِھدّی اَتے آپنڑیں ٹَبّر کُوں نال گِھن ٹُریا، تاں طُور پہاڑ والے پاسُوں بھا نَظر آئیُس، آپنڑیں ٹَبّر کُوں آکھیُس تُساں کھڑو، مَیں سَچ مُچّ دِی بھا ڈِٹّھی ہے، شاید مَیں (رَستے دے متعلّق) کوئی پَتہ کر آواں، یا اُوں بھا وِچُوں کوئی چُوانتی چَا آواں، تاں جو تُساں بھا سیک گِھنُّو(۲۹)۔

.30	فَلَمَّآ أَتَاهَا نُودِيَ مِن شَاطِئِ الْوَادِي الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَن يَٰمُوسَىٰٓ إِنِّيٓ أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ	پَس جڈاں اُوندے کولھ پُناں، تاں اُوکوں وادی دے سجّے پاسُوں ہِک بَرکتاں والی جاء دے ہِک وَݨ کنُوں آواز آئی، جو اَے مُوسیٰ ! بیشک مَیں اِی اللہ ہاں، سارے جہاناں دا پالݨ ہار! (۳۰)۔
.31	وَأَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَآهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَآنٌّ وَلَّىٰ مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَٰمُوسَىٰٓ أَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ	پیا اِیہ جو تُوں اَپݨیں سوٹی سَٹ ڈیکھ پَس جڈاں سوٹی کُوں ہلدا جُلدا ڈِٹھا، تاں او تاں کوئی نانگ ہا، اُوں کَنڈ چا وَلائی، تے وَل تے ڈِٹھس وِی نَہ ! (آکھیا گیا) اَے مُوسیٰ، سامݨیں تھی آ، ڈَر نہ پیا، بیشک تُوں اَمن اَمان ڈِتے گئے لوکاں وِچُوں ہیں (۳۱)۔
.32	اسْلُكْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوٓءٍ وَاضْمُمْ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذَٰنِكَ بُرْهَانَانِ مِن رَّبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِيْهِۦٓ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا فَاسِقِينَ	تُوں آپݨاں ہَتھ آپݨیں گردن وِچ گھتّ، او بغیر کہیں داغ دے چِٹّا کھیر تھی تے نِکلسے، اَتے خُوف کنُوں بچݨ کِیتے اَپݨیاں بانہاں اَپݨیں نال سَنگوڑ گھن، پَس اِیہ ڈُوہائیں پکیاں نِشانیاں تیڈے رَبّ دِی طرفُوں ہِن، فِرعون دو تے اُوندے سَرداراں دو (گھن وَنج) بیشک او نافرمان لوکاں دِی قَوم ہِن (۳۲)۔
.33	قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ	(مُوسیٰ) آکھیا، میڈے رَبّ آ، مَیں تاں اُنھاں دے ہِک بَندے کُوں مار گھتیا ہا، پَس مَیں ڈَرداں جو او میکُوں نہ مار گھتّن (۳۳)۔
.34	وَأَخِي هَارُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا فَأَرْسِلْهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِيٓ إِنِّيٓ أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ	اَتے میڈا بھرا ہارون مَیں کنُوں زبان دا زیادہ سوہݨاں بُلیار ہے، پَس اُوکوں میڈے نال اِمدادی بݨا تے بھیج، تاں جو او میڈی تصدیق کرے مَیں ڈَرداں جو میکُوں کُوڑا نہ آکھ ڈیون (۳۴)۔
.35	قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطَانًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا بِآيَاتِنَآ أَنتُمَا وَمَنِ اتَّبَعَكُمَا الْغَالِبُونَ	(اللہ) آکھیا، اَساں اَجھو تیڈے بھرا کُوں رَلا تے تیڈے ہَتھ تکڑے کر چھوڑیسُوں، اَتے تُساں ڈُوہائیں کُوں اِہجا اِقتدار چا ڈیسُوں، جو او تُساں دو کائے نہ پُج سَگِسن، اَساڈیاں نِشانیاں دے سَبَبُوں تُساں ڈُوہائیں اَتے جھڑے تُہاڈی پیروی کریسن، او غالب تھی تے رہسن (۳۵)۔

وَل جڈاں مُوسیٰ اَساڈیاں کھلّیاں نِشانیاں اُنھاں کولھ گِھن تے گیا، اُنھاں آکھیا، اِیہ تاں ہِک آپُوں گھڑے ہوئے جادو دے سِوا کُجھ نھیں، اَتے اَساں اِیہ گالھیں تاں آپݨیاں پہلے والے پِیو ڈاڈیاں کنُوں وِی (کَڈاہیں) نھیں سُݨیاں (٣٦)۔	فَلَمَّا جَآءَهُم مُّوسَىٰ بِآيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرًى وَمَا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ	.36
اَتے مُوسیٰ آکھیا میڈا رَبّ اُوں شَخص کُوں چنگی طرح جاݨدے جِہڑا اُوندی طرفُوں ہِدایت گِھن تے آندے تے جیندی آخرت والا اَنجام وِی بہتر ہوسے، بے شک ظالماں کُوں کامیابی اَصلُوں حاصل نہ تھیسی (٣٧)۔	وَقَالَ مُوسَىٰ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَن جَآءَ بِالْهُدَىٰ مِنْ عِندِهِ وَمَن تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ	.37
اَتے فِرعون آکھیا، میڈے دَرباریو! مَیں تاں اَپݨیں کنُوں سِوا بِے کہیں کُوں تُہاڈا معبود جاݨدا وِی نھیں، اَتے اَے ہامان ! میڈے کیتے مِٹّی دیاں سِلّھاں دِی بَھٹّی چا پکوا، وَل میڈے کیتے ہِک اُچّا محل چا اُسروا، تاں جو مَیں چڑھ تے مُوسیٰ دے معبود دا پتہ کر گِھناں، اَتے مَیں تاں ایکُوں کُوڑے لوکاں وِچُوں سمجھداں (٣٨)۔	وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرِي فَأَوْقِدْ لِي يَا هَامَانُ عَلَى الطِّينِ فَاجْعَل لِّي صَرْحًا لَّعَلِّي أَطَّلِعُ إِلَىٰ إِلَٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ	.38
اَتے اُوں تے اُوندیاں لَشکریاں، زمین اُتے بغیر کہیں وَجہ (حق) دے وَڈائی چا ڈِکھائی اُنھاں کُوں گُمان ہا، جو اَساں دو کائے نہ وَلائے ویسِن (٣٩)۔	وَاسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُودُهُ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ إِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ	.39
آخر کار اَساں اُوکُوں تے اُوندے لشکریاں کُوں چا پکڑیا تے سَمندر وِچ سَٹ گھتیا، (اَے رسول) ڈیکھ گِھنّ، جو ظالماں دِی عاقبت کِہجی تھئی (٤٠)۔	فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ	.40
اَتے اَساں اُنھاں کُوں اِہجا رہبر بݨا ڈِتا، جِہڑا جو (دوزخ دِی) بھا والے پاسے دو دعوت ڈیوے، اَتے قیامت والے ڈِینہ اُنھاں دِی کوئی مدد نہ کیتی ویسے (٤١)۔	وَجَعَلْنَاهُمْ أَئِمَّةً يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يُنصَرُونَ	.41

.42	وَأَتْبَعْنَاهُمْ فِي هَٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ هُمْ مِّنَ الْمَقْبُوحِينَ	اَتے اَساں اِیں دُنیا وِچ اُنھاں پچھوں ہِک لَعنت لا ڈِتّی، اَتے قیامت آلے ڈِینہ او بَد حال لوکاں وِچوں ہوسن(٤٢)۔
.43	وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِن بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَىٰ بَصَائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ	اَتے تحقیق اَساں پہلیاں قوماں کُوں تَباہ تے برباد کر ڈیوݨ دے بعد مُوسیٰ کُوں کِتاب ڈِتّی، جہڑی جو لوکاں کِیتے بصیرت (دانشمندی دِی شَئے) ہَئی، ہِدایت ہَئی، تے رحمت ہَئی، تاں جو شاید او نصیحت حاصِل کر گھِنّن(٤٣)۔
.44	وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا إِلَىٰ مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ	اَتے (اَے رسول) تُوں ڈِینہ لہا والے پاسے موجود نہ ہاویں، جَڈاں جو اَساں مُوسیٰ دو آپݨاں حُکم بھیجیا، اَتے نہ اِی تُوں اُنھاں واقعیاں دے ڈیکھݨ والیاں وِچوں ہاویں(٤٤)۔
.45	وَلَٰكِنَّا أَنشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ وَمَا كُنتَ ثَاوِيًا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَلَٰكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ	اَتے اَساں کئی اُمّتاں کُوں پیدا کِیتا، اَتے اُنھاں اُتّے لمبا عرصہ گُزردا گیا، اَتے تُوں تاں مَدیَن والیاں وِچ وِی نہ رَہندا ہاویں، جو تُوں اُنھاں کُوں ساڈیاں آیاتاں پڑھ سُݨیندا، اَتے اَساں اِی تاں رسول بھیجیندے ہیں(٤٥)۔
.46	وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَٰكِن رَّحْمَةً مِّن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَاهُم مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ	اَتے (اَے رسول) اُوں ویلے کوہِ طُور دے کولھوں وِی تاں نہ کھڑا ہاویں، جَڈاں جو اَساں (مُوسیٰ کُوں) سڈیا لیکن تیڈے رَبّ دِی طرفوں (تیڈا بھیجیا وَنجݨ) ہِک رحمت ہے، تاں جو تُوں اُنھاں لوکاں کُوں چِتاویں ڈراویں جِنھاں کولھ تَیں کُنوں پہلے چِتاوݨ والا کوئی نہ آیا ہا، شاید (ہُݨ) او نصیحت حاصِل کرن(٤٦)۔
.47	وَلَوْلَا أَن تُصِيبَهُم مُّصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ	(اَے اِیں نہ تھیوے) جو اُنھاں اُتّے کوئی مصیبت آوَنجے اُوندی وَجہ کُنوں جہڑا کُجھ او اَپݨیاں ہتّھاں نال اَگُوں کِیتے بھیج چُکیِن، بَس اِیہ نہ آکھن، جو اَساڈے رَبّ آ، تَیں اَساں دو کوئی رسول کیُوں نھیں بھیجیا تاں جو اَساں تیڈیاں آیاتاں (احکام) دِی پیروی کریندے اَتے اِیمان

		والیاں وِچوں تھی ویندے(٤٧)۔
48.	فَلَمَّا جَآءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِندِنَا قَالُوا لَوْلَآ أُوتِيَ مِثْلَ مَآ أُوتِيَ مُوسَىٰ أَوَلَمْ يَكْفُرُوا بِمَآ أُوتِيَ مُوسَىٰ مِن قَبْلُ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا وَقَالُوٓا إِنَّا بِكُلٍّ كَافِرُونَ	پر جڈاں اَساڈی طرفوں اُنھاں کولھ حق آئے تاں اَکھیندِن جو اِیکوں او کُجھ کیوں نھیں ڈِتّا گیا، جھڑا کُجھ مُوسیٰ کوں ڈِتّا گیا ہا، کیا مُوسیٰ کوں اِیں کنوں پہلے جھڑا کُجھ ڈِتّا گیا ہا، اِیہ اُوں کنوں اِنکار نھیں کر چُکیئے، اِیہ اَکھیندِن، اِیہ ڈُوہائیں جادوگر ہِن جھڑے ہِک بئے نال رَلیئے ہوئِن، اَتے اِیہ وِی اَکھیندِن جو اَساں تاں کہیں ہِک کوں وِی نھیں مَنیندے(٤٨)۔
49.	قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ مِّنْ عِندِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَآ أَتَّبِعْهُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ	(اَے رسول) آکھ ڈِے جو تُساں اَللہ دِی طرفوں کوئی کِتاب تاں گِھن آوٗ، جھڑی جو انھاں ڈُوہائیں کنوں زیادہ ہدایت ڈیوے، تاں جو مَیں وِی اُوندی پَیروی کراں، (گِھن آوٗ) جیکر تُساں سچّے ہیوے(٤٩)۔
50.	فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَآءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ	وَل جیکر او تیڈا مطالبہ پُورا کر سگِن، تاں جاݨ گِھنّیں، جو بیشک لوک محض آپݨیاں خُواہشاں دِی پَیروی کریندِن، اَتے اُوں کنوں زیادہ گُمراہ کھڑا تھی سگدے جھڑا جو اَللہ دِی ہِدایت کوں چھوڑ تے آپݨیاں خُواہشاں دِی پَیروی کرے، بیشک اَللہ ظالماں دِی قوم کوں ہِدایت نھیں ڈیندا(٥٠)۔
51.	وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ	اَتے تحقیق اَساں اُنھاں کوں ہِک دے پچھوں بئی (نصیحت دِی) گالھ پُچیندے رِیہے ہیسے، تاں جو او نصیحت حاصِل کر سگِن(٥١)۔
52.	الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِن قَبْلِهِ هُم بِهِ يُؤْمِنُونَ	جنھاں لوکاں کوں اَساں اِیں کنوں پہلے کِتاب ڈِتّی ہَئی او اِیں (قرآن) تے وِی ضرور اِیمان گِھن آندِن(٥٢)۔
53.	وَإِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ قَالُوٓا آمَنَّا بِهِ إِنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّنَآ إِنَّا كُنَّا مِن قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ	اَتے جڈاں اُنھاں کوں اِیہ (قرآن) پڑھ تے سُݨایا ویندے، تاں اَکھیندِن، جو اَساں اِیندے اُتّے اِیمان گِھن آئیسے، بیشک اِیہ اَساڈے رَبّ دِی طرفوں ہِک حقیقت ہے، یقیناً اَساں تاں اِیندے (آوݨ) کنوں پہلے دے مسلمان (فرمانبردار) ہَیں(٥٣)۔

54.	أُوْلَٰٓئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُم مَّرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُواْ وَيَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ	پہلے او لوک ہن، جنھاں کُوں اُنھاں دا اَجر، ڈُوڑا ڈِتّا ویسے، کیُوں جو اُنھاں صَبر کِیتے، اَتے او بُرائی کُوں بَھلائی نَال پَرے کر چھوڑِیندِن، اَتے جِھڑا رِزق اُنھاں کُوں ڈِتّا ہے، اُوندے وِچُوں (اَللہ دے رَاہ تے وِی) خَرچ کریندے ہِن(٥٤)۔
55.	وَإِذَا سَمِعُواْ اللَّغْوَ أَعْرَضُواْ عَنْهُ وَقَالُواْ لَنَآ أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ	اَتے جَڈاں کَڈائیں اُنھاں کوئی بیہُودہ ڳالھ سُݨی، تاں اُوں کنُوں مُنّہ وَٹا گِھدونے، اَتے اَکھیندِن اَساڈے عَمل اَساڈے کِیتے ہِن، تے تُہاڈے عَمل تُہاڈے کِیتے ہِن، اَساڈا تاں سَلام ہِیوے، اَتے اَساں جاہل لوکاں (دے طریقے) کُوں پَسند نھیں کریندے(٥٥)۔
56.	إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يَشَآءُ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ	اَتے (اَے رسول) بیشک تُوں ہدایت نھیں ڈے سَگدا جِیکُوں جو تُوں چَھویں، لیکن اَللہ ہِدایت ڈے ڈیندے جِیکُوں چَھندے، اَتے ہِدایت پاوَݨ والیاں دَا پَتہ وِی ہُوکُوں ہے(٥٦)۔
57.	وَقَالُوٓاْ إِن نَّتَّبِعِ الْهُدَىٰ مَعَكَ نُتَخَطَّفْ مِنْ أَرْضِنَآ أَوَلَمْ نُمَكِّن لَّهُمْ حَرَمًا آمِنًا يُجْبَىٰٓ إِلَيْهِ ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ رِّزْقًا مِّن لَّدُنَّا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ	اَتے اَکھیندِن، جو جیکر اَساں تیڈے نال ہِدایت تے آوَنجُوں ہا، تاں اَساں آپݨیں مُلک کنُوں پَرے ہَٹا ڈِتّے وَنجُوں ہا، کِیا اَساں اُنھاں کِیتے اَمن و اَمان والے حَرم وِچ جاءِ ٹِکاݨاں نھیں بݨا ڈِتّا، جِتّھاں ہَر قِسم دے میوے تے پھل چَوّے آندِن، اَساڈی طرفُوں اِیہ رِزق ہے، پَر اُنھاں دے ڈھیر کوئی اِیں ڳالھ کُوں نھیں جاݨدے(٥٧)۔
58.	وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَرْيَةٍ بَطِرَتْ مَعِيشَتَهَا فَتِلْكَ مَسَاكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَن مِّن بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ	اَتے اَساں وَستیاں وِچُوں کِتنیاں ساریاں کُوں برباد کر چھوڑے، جِھڑیاں کھاوَݨ ہَنڈھاوَݨ دے سامان اُتے مَغریج ڳِیاں ہَن، سِوائے تھوڑے جیہاں دے، اَتے بے شک اَساں اِی اُنھاں دے وارِث تَھئے سے(٥٨)۔
59.	وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِيٓ أُمِّهَا رَسُولًا يَتْلُواْ عَلَيْهِمْ	اَتے تیڈا رَبّ وَستیاں کُوں بَرباد نھیں کریندا جے توڑیں جو اُنھاں دے (مرکزی) مقام تے کوئی اِہجا رسول بݨا تے بھیجے، جِھڑا جو اَساڈیاں آیاتاں

	آيَاتِنَا وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَىٰ إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ	پَڑھ پَڑھ تے سُناوے، اَتے اَساں وَستیاں کُوں برباد کرݨ والے کائے نسِّے! سِوائے اِیں گالھ دے جو اُوندے باشِندے ظالم نہ بݨ وَنڄݨ(٥٩)۔
.60	وَمَا أُوتِيتُم مِّن شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَزِينَتُهَا وَمَا عِندَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ أَفَلَا تَعْقِلُونَ	اَتے جِھڑی وِی شَئے تُہاکوں ݙِتّی ڳئی ہے، تاں او دُنیاوی زِندگی دے وَرتݨ دَا سامان ہے، اَتے اُوندے کِیتے رونق ہے، اَتے جو کُجھ اَللہ دے کولھ ہے او بہتر وِی ہے تے باقی رَہݨ والا ہے، کیا تُساں سَمجھدے نِھیوے(٦٠)۔
.61	أَفَمَن وَعَدْنَاهُ وَعْدًا حَسَنًا فَهُوَ لَاقِيهِ كَمَن مَّتَّعْنَاهُ مَتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنَ الْمُحْضَرِينَ	بَھلا جِھڑے شَخص نال اَساں سوہݨاں وَعدہ کِیتا ہووے، اَتے او پُورا تِھیوݨ والا وِی ہووے، کیا اُوں شَخص وانگوں تِھی سَڳدے، جِیکوں اَساں بَس دُنیاوی زِندگی دَا سامان تاں ݙِتّا ہُووے پَر او قیامت دے ݙِینہ (سَزا کِیتے) اَساݙے سامݨیں پیش تِھیوݨ والیاں وِچوں ہوسے(٦١)۔
.62	وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ	اَتے جِھڑے ݙِینہ (اَللہ) اُنھاں کُوں سَݙیسی، تاں اَکھیسے، میݙے او شَریک کِتّھاں ہِن، جِنھاں دَا تُہاکوں وَݙا زعم (ماݨ) ہَا(٦٢)۔
.63	قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ أَغْوَيْنَا أَغْوَيْنَاهُمْ كَمَا غَوَيْنَا تَبَرَّأْنَا إِلَيْكَ مَا كَانُوا إِيَّانَا يَعْبُدُونَ	جِنھاں لوکاں اُتے عَذاب تِھیوݨ پَکّا تِھی ویسے، او اَکھیسِن، اَساݙے رَبّ آ! اِیہ او لوک ہِن جِنھاں کُوں اَساں گُمراہ کِیتا ہَا، اُنھاں کُوں وِی اُوویں گُمراہ کِیتا ہاسے، جِیویں اَساں خُود گُمراہ تھئے ہَاسے، اَساں تیݙے اَڳوں اُنھاں کنُوں بیزار ہَیں، اِیہ تاں اَساݙی بَندگی کریندے وِی نہ ہَن(٦٣)۔
.64	وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ	اَتے آکھیا ویسے، جو اَپݨیں شریکاں کُوں سَݙ گِھن آؤ، بَس او اُنھاں کُوں سَݙیسِن پَر او جواب اِی نہ ݙیسِن، بلکہ او عَذاب کُوں اَڳوں آیا ݙیکھسِن، بَس اِیویں ہوندا جو اِیہ ہِدایت مَن گِھندے(٦٤)۔
.65	وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ	اَتے جِھڑے ݙِینہ (اَللہ) اُنھاں کُوں سَݙیسے تاں پُچھیسے، جو تُساں رسولاں

	الْمُرْسَلِينَ	کُوں کیا جواب ڈِتّا ہا؟ (٦٥)۔
.66	فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْأَنبَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ	پَس اُوں ڈِینہ اُنھاں کنُوں کوئی گالھ وِی نہ بَݨ سَگسی، بَلکہ اوہِک بئے کنُوں پچّھ وِی نہ سَگسِن(٦٦)۔
.67	فَأَمَّا مَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحاً فَعَسَىٰ أَن يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ	پَس جیں شَخص تَوبہ چا کیتی، اَتے اِیمان گھِن آیا، تے نیک عَمل چا کیتے اُوہو اُمید کر سَگدے جو او کامیابی (نجات) پاوݨ والیاں وِچوں تھی سَگدے(٦٧)۔
.68	وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ	اَتے تیڈا رَبّ پیدا چا کریندے جھڑا کُجھ چَہندے، تے چُݨ وِی گھندے پَر اُنھاں کُوں اِہجا اِختیار حَاصِل وِی کائے نھیں، اللہ تاں پاک ہے، اَتے اُنھاں شَئیں کنُوں ہَہوں اُچّا ہے جھڑیاں کُوں اُوندا شَریک بݨیندِن(٦٨)۔
.69	وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ	اَتے تیڈا رَبّ جاݨدا کھڑے، جو کُجھ او سِینیاں وِچ لُکیندِن اَتے جھڑا کُجھ ڈِکھاتے کریندِن(٦٩)۔
.70	وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْحَمْدُ فِي الْأُولَىٰ وَالْآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ	اَتے اُوہو تاں اللہ ہے، بِیا کُوئی معبود کائے نھیں، سِوائے ہُوندے، اُوندے کِیتے اِی ہے سَب تعریف شروع کنُوں وِی تے آخرت کُوں وِی اَتے سارا حُکم ہُوندا چلدے، اَتے تُساں ساریاں اُوندو وَل وَنجݨیں(٧٠)۔
.71	قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَداً إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُم بِضِيَاءٍ أَفَلَا تَسْمَعُونَ	(اَے رسول) آکھ ڈِے، جو کیا تُساں (اِیں گالھ تے) غور وِی کِیتے، جو جیکر اللہ تُہاڈے اُتے ہمیشہ قیامت دے ڈِینْہارے توڑیں رات بݨائی رَکھے تاں اللہ کنُوں سِوا بِیا کِہڑا معبود ہے جھڑا تُہاڈے کِیتے سوجھلا گھن آسَگدے، کیا تُساں سُݨدے وِی نھیوے(٧١)۔
.72	قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَداً إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ	تُوں آکھ ڈِے جو کیا تُساں (اِیں گالھ تے) وِی غور کِیتے، جو جیکر اللہ تُہاڈے اُتے، ہمیشہ کِیتے قیامت دے ڈِینْہاڑے توڑیں ڈِینہ بݨائی رَکھے،

	اللهِ يَأْتِيكُم بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ أَفَلاَ تُبْصِرُونَ	تاں اَللہ کنُوں سِوا بِیا کِہڑا معبود ہے جِہڑا تُہاڈے کِیتے رَات گِھن آسَگدے، جِیندے وِچ تُساں آرام تے سکون حاصل کر سَگُو، کیا تُساں (اِیں گالھ دو) ڈیکھدے وِی نِھیوے(۷۲)۔
.73	وَمِن رَّحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُواْ فِيهِ وَلِتَبْتَغُواْ مِن فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ	اَتے اُوں تاں اَپݨیں رحمت نال تُہاڈے کِیتے رات تے ڈِینہ بݨا چھوڑِن تاں جو تُساں رات وِچ آرام تے سکون پاؤ، تے ڈِینہ کُوں اُوندا فَضل حاصل کرو، تاں جو تُساں شُکر کریندے رَہوو(۷۳)۔
.74	وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ	اَتے (یاد رَکّھو جو) جِہڑے ڈِینہ او (اَللہ) اُنھاں کُوں سَڈ گِھنسے، بَس پُچھسے، جو میڈے او شریک کِتھاں ہِن، جِنھاں دا تُہاکُوں زُعم (گُمان) ہا(۷٤)۔
.75	وَنَزَعْنَا مِن كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيداً فَقُلْنَا هَاتُواْ بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوٓاْ أَنَّ الْحَقَّ لِلّهِ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُواْ يَفْتَرُونَ	اَتے اَساں ہَر اُمّت وِچُوں ہِک گواہ کَڈھ گِھن آسُوں، وَل اَساں اَکھیسُوں، بَھلا آپݨاں کوئی پَکّا ثبوت گِھن آؤ، (اُوں ویلے) پتہ لگسے نیں، جو یقیناً حَق تاں اَللہ ہے، بِیا اِیہ جو اُنھاں کنُوں او ویندے رہسِن، جِہڑے بݨا او بݨا گِھندے ہَن(۷۵)۔
.76	إِنَّ قَارُونَ كَانَ مِن قَوْمِ مُوسَىٰ فَبَغَىٰ عَلَيْهِمْ وَآتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَآ إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوٓءُ بِالْعُصْبَةِ أُوْلِي الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لاَ تَفْرَحْ إِنَّ اللهَ لاَ يُحِبُّ الْفَرِحِينَ	بیشک قَارُون مُوسیٰ دِی قَوم وِچُوں ہا، پَر او اُنھاں کنُوں پِھٹ کَھڑا تِھیا، اَساں اُوکُوں اِتنے خَزانے ڈِتّے جو اُنھاں دِیاں کُنجیاں ہِک طاقتور ٹولی کُوں وِی باریاں لگدِیاں ہَن، جَڈاں اُوندی قَوم اُوکُوں آکھیا، جو اِتّی نہ پِیا مَغریج، کِیُوں جو اَللہ مَغریج وَ نَچݨ والیاں کُوں پَسند نَھیں کریندا(۷٦)۔
.77	وَابْتَغِ فِيمَآ آتَاكَ اللهُ الدَّارَ الآخِرَةَ وَلاَ تَنسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِن كَمَآ أَحْسَنَ اللهُ إِلَيْكَ وَلاَ تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الأَرْضِ إِنَّ اللهَ لاَ يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ	اَتے اَللہ تیکُوں جِہڑا کُجھ ڈِتّے، اُوندے ذریعے آخرت دَا گَھر وِی بݨاوَݨ دِی کَر، اَتے دُنیا وِچ وِی اَپݨاں حِصّہ گِھنَّݨ نہ بُھل، اَتے تُوں وِی اِحسان کِیتا کَر جیں طَرح اَللہ تیڈے اُتے اِحسان کِیتا ہوئے، اَتے زمین اُتے فَساد مَچاوَݨ دِی (سِک رکھی) نہ وَدا کر، بیشک اَللہ فَساد مچاوَݨ والیاں نال پیار نَھیں کریندا(۷۷)۔

اُوں آکھیا، دَراَصل اِیہ مال متال میکوں میڈے اُوں عِلم دِی وَجہ کنُوں ڈِتّا گیئے، جھڑا میکوں حاصِل ہے، کیا اُوکوں پتہ نہ ہا جو بیشک اللہ اُوں کنُوں پہلے اِھجیاں وَستیاں (نسلاں) ضرور تباہ کر چھوڑیاں ہَن، جھڑیاں جو (قارون کنُوں) طاقت وِچ وِی زیادہ ہَن، اَتے جمع کیتے مال وِچ وِی ڈھیر گھِن ہَن، اَتے مُجرماں کنُوں تاں گُناہاں دے بارے پُچّھَݨ دِی ضرورت وِی نھیں پوندی(۷۸)۔	قَالَ إِنَّمَآ أُوتِيتُهُۥ عَلَىٰ عِلْمٍ عِندِىٓ أَوَلَمْ يَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِن قَبْلِهِۦ مِنَ ٱلْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا وَلَا يُسْـَٔلُ عَن ذُنُوبِهِمُ ٱلْمُجْرِمُونَ	.78
وَل اوپُوری شان و شوکت نال آپݨیں قوم دے سامݨیں آیا، جھڑے لوک دُنیاوی زندگی چَھندے ہَن، اُنھاں آکھیا، اِیویں تھیندا جو اَساڈے کیتے وِی اُوہو گھِن ہووے، جھڑا گھِن قارون کُوں ڈِتّا گیئے، بیشک او وَڈے نصیباں والا ہے(۷۹)۔	فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِۦ فِى زِينَتِهِۦ قَالَ ٱلَّذِينَ يُرِيدُونَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا يَٰلَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَآ أُوتِىَ قَٰرُونُ إِنَّهُۥ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ	.79
اَتے اُنھاں لوکاں جنھاں کُوں صحیح علم ڈِتّا گیا ہا، آکھیا، تُہاڈا ستیاناس ! اللہ دا ثواب تاں بَہوں وَدھایا ہوندے اُوں شخص کیتے جھڑا جو اِیمان گھِن آندے، اَتے نیک عَمل کریندے، اَتے اِیہ (دولت) تاں کہیں کُوں نصیب نھیں تھیندی سِوائے صَبر کرݨ (ثابت قدم رَہݨ) والیاں دے(۸۰)۔	وَقَالَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ وَيْلَكُمْ ثَوَابُ ٱللَّهِ خَيْرٌ لِّمَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا وَلَا يُلَقَّىٰهَآ إِلَّا ٱلصَّٰبِرُونَ	.80
پَس اَساں اُوکوں تے اُوندے گھر کُوں وِی زمین وِچ لَہا چھوڑیا، اَتے کوئی وِی اِھجی جماعت نہ ہَئی، جھڑی اللہ دے خِلاف اُوندی مَدد کریندی، اَتے نہ او خود اِنتقام گھِنّݨ والیاں وِچوں تھی سَگیا(۸۱)۔	فَخَسَفْنَا بِهِۦ وَبِدَارِهِ ٱلْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُۥ مِن فِئَةٍ يَنصُرُونَهُۥ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُنتَصِرِينَ	.81
اُوہے لوک جھڑے جو کل تَئیں اُوندے جیہے مَرتبے دِی خواہش کریندے ہَن، فِجر کُوں آکھݨ لگے جو ہَائے اَساڈی شامت ! اِیہو تاں ہے رَبّ! جھڑا آپݨیاں بندیاں وِچوں جیندے اُتے چَھندے رِزق فراخ وِی کر ڈیندے، جیکر اللہ اَساڈے اُتے اِحسان نہ کریندا تاں او اَساکوں	وَأَصْبَحَ ٱلَّذِينَ تَمَنَّوْا۟ مَكَانَهُۥ بِٱلْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيْكَأَنَّ ٱللَّهَ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ وَيَقْدِرُ لَوْلَآ أَن مَّنَّ ٱللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا وَيْكَأَنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ	.82

	الْكَافِرُونَ	وِی زمین وِچ لَہا چھوڑیندا، ہائے اَساڈی شَامت، کِیُوں جو کافرتاں (کَڈاہیں وِی) کامیابی حاصل نھیں کر سَگدے(٨٢)۔
83.	تِلْكَ الدَّارُ الآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لاَ يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الأَرْضِ وَلاَ فَسَاداً وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ	اِیہ آخرت والا گَھر ! اِیکُوں تاں اَساں اُنھاں لوکاں کِیتے بݨایا ہُوئے جِھڑے زمین تے کوئی وَڈائی نھیں کرݨ چَہندے، اَتے نہ فَساد مَچاوݨ چَہندِن، اَتے (چَنگی) عاقبت تاں پَرہیزگاراں کِیتے ہے(٨٣)۔
84.	مَن جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا وَمَن جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلاَ يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلاَّ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ	جِھڑا شَخص نیکی کرتے آسے، تاں اُوندے کِیتے اُوں کنُوں زیادہ چَنگا اَجر ہے، اَتے جِھڑا کوئی بَدی کَماتے آسے، تاں اِھجیاں کِیتے اُوہو جیہا بَدلہ ہے جیھو جیہے کَمّ او کریندے ہَن(٨٤)۔
85.	إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَى مَعَادٍ قُل رَّبِّي أَعْلَمُ مَن جَاءَ بِالْهُدَى وَمَنْ هُوَ فِي ضَلاَلٍ مُّبِينٍ	بیشک (اَے رسول) تیڈے اُتّے جیں قرآن (دِی تعلیم) کُوں فَرض کر ڈِتّے اُوہو تیکُوں وَل وَنّجݨ والی (بہترین) جاء تورِیں پُچیسی ! آکھ ڈِے جو میڈا رَبّ چَنگی طَرح جاݨدے، جو کوݨ (اَصل) ہدایت گِھن تے آئے، اَتے کَوݨ کُھلّی گُمراہی وِچ ہے(٨٥)۔
86.	وَمَا كُنتَ تَرْجُو أَن يُلْقَى إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلاَّ رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ فَلاَ تَكُونَنَّ ظَهِيراً لِّلْكَافِرِينَ	اَتے تیکُوں اِیندی اُمید نہ ہَئی، جو تیڈے اُتّے اِیہ کِتاب نازِل کِیتی ویسے، اِیہ تاں محض تیڈے رَبّ دِی طرفوں رحمت ہے، بَس توں کُفر کرݨ والیاں دِی گَنّڈ (کَڈاہیں) نہ تَھیّیں(٨٦)۔
87.	وَلاَ يَصُدُّنَّكَ عَنْ آيَاتِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أُنزِلَتْ إِلَيْكَ وَادْعُ إِلَى رَبِّكَ وَلاَ تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ	اَتے تیکُوں اللہ دِیاں آیاتاں (دِی تبلیغ) کنُوں کوئی شَئے وِی نہ روکے کِیُوں جو اِیہ تیڈی طرف اِی نازِل کِیتیاں گئِین، اَتے (لوکاں کُوں) اَپݨیں رَبّ دو سَڈیندا رہ، اَتے شِرک کرݨ والیاں وِچُوں نہ تِھی وَنّجیں(٨٧)۔
88.	وَلاَ تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهاً آخَرَ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلاَّ وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ	اَتے اللہ نال کَہیں بِئے معبود کُوں نہ سَڈیں، کِیُوں جو کوئی بِیا معبود کائے نھیں، سِوائے اُوندے ہَر شَئے فَنا تِھی وَنّجݨ والی ہے، سِوائے اُوندی ذات دے، (ہَر جاء) ہُوندا حُکم چَلدے، اَتے ہُوں دو سارے وَلائے

ویسو! (۸۸)۔		

29۔ سورۃ العنکبوت

سرائیکی ترجمہ	عربی متن	آیت
شروع اللہ دے ناں نال جہڑا بہوں مہربان تے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ	
الف، لام، میم (۱)۔	الٓمّٓ	1.
کیا لوکاں ایہ گمان کر گھدے، جو ایہو کجھ آکھݨ تے چھوڑ ڈیتے ویسِن، جو اساں ایمان گھن آئے ہیں، اَتے اُنھاں کوں ازمایا وی نہ ویسے (۲)۔	أَحَسِبَ النَّاسُ أَن يُتۡرَكُوٓاْ أَن يَقُولُوٓاْ آمَنَّا وَهُمۡ لَا يُفۡتَنُونَ	2.
اَتے تحقیق اساں اُنھاں کنوں پہلے والے لوکاں کوں وی ازمایا ہا، پس البتہ اللہ اُنھاں لوکاں کوں ضرور ظاہر کر ڈیسے جہڑے جو (ایمان وچ) سچے ہن، اَتے کوڑیاں کوں وی ضرور ظاہر کر ڈیسے (۳)۔	وَلَقَدۡ فَتَنَّا الَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ فَلَيَعۡلَمَنَّ اللّٰهُ الَّذِينَ صَدَقُواْ وَلَيَعۡلَمَنَّ الۡكَاذِبِينَ	3.
کیا او لوک جہڑے بُرائیاں کریندن، ایہ گمان کریندن، جو اساڈی پکڑ کنوں نکل ویسن، بہوں بُرا ہے جہڑا جو او فیصلہ کریندن (٤)۔	أَمۡ حَسِبَ الَّذِينَ يَعۡمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَن يَسۡبِقُونَا سَآءَ مَا يَحۡكُمُونَ	4.
جہڑا اللہ دی ملاقات دی اُمید رکھیندے (بس جاݨ گھنے جو) اللہ دا مقرر کیتا ہویا وقت (اجل) ضرور آوݨ والا ہے، اَتے او سب کجھ سُݨݨ والا سارا کجھ جاݨݨ والا ہے (٥)۔	مَن كَانَ يَرۡجُو لِقَآءَ اللّٰهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللّٰهِ لَآتٍ وَهُوَ السَّمِيعُ الۡعَلِيمُ	5.
اَتے جہڑا کوئی محنت کریندے تاں بیشک او آپݨیں بھلے کیتے اِی محنت کریندے، بیشک اللہ ساریاں دُنیا جہان والیاں کنوں بے نیاز ہے (٦)۔	وَمَن جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفۡسِهِ إِنَّ اللّٰهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الۡعَالَمِينَ	6.
اَتے جہڑے لوک ایمان گھن آئے، اَتے نیک عمل وی کیتی رکھیئے،	وَالَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ	7.

	لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ	تاں اَساں اُنھاں کنُوں اُنھاں دے گُناہ ہٹا چھوڑیسُوں، اَتے اُنھاں کُوں اُوں کنُوں بہتر بدلہ ڈیسُوں جہڑا کُجھ او عَمل کریندے ہَن(۷)۔
.8	وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ	اَتے اَساں اِنسان کُوں والدین نال چنگا سَلوک کرݨ دی ہدایت کیتی ہے، اَتے جیکر او ڈُوہائیں تیڈے اُتے سَختی کرِن، اِیں ڳالھ دی جو تُوں میڈے نال کہیں اِہجے کُوں شریک کرچا، جیندا تیکوں کوئی پتہ اِی کائے نھیں، تاں اُنھاں ڈُوہائیں دا آکھیا نہ مَنّ، تُساں ساریاں کُوں وَل تے میڈے کُول آوݨیں، بَس مَیں تُہاکُوں (انھاں دِی حقیقت) ڈَسا ڈیساں جیہو جیہے عَمل تُساں کریندے ہاوے(۸)۔
.9	وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ	اَتے جہڑے لوک اِیمان گھن آندِن، اَتے نیک عَمل وِی کریندِن تاں ضرور اَساں اُنھاں کُوں نیک بندیاں وِچ رَلا گھنسُوں! (۹)۔
.10	وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِنْ جَاءَ نَصْرٌ مِنْ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ	اَتے لوکاں وِچوں کوئی اِہجے وِی ہُوندِن، جہڑے اَہدِن، جو اَساں اَللہ اُتے اِیمان گھن آئے ہَیں، پَر جڈاں اللہ دے رَستے وِچ اُنھاں کُوں کوئی ڈُکھ ڈِتا ویندے، تاں او لوکاں دِی ڈِتی تکلیف کُوں اللہ دے عَذاب وانگوں سمجھدِن، اَتے جیکر تیڈے رَبّ دِی طرفوں کوئی مَدد پُج وَنجے تاں اَکھیندِن، جو یقیناً اَساں تیڈے نال اِی ہاسے کیا اللہ چنگی طرح نھیں جاݨدا کھڑا جہڑا کُجھ سارے جہاں دُنیا والیاں دے سینیاں وِچ ہے(۱۰)۔
.11	وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ	اَتے اللہ اُنھاں لوکاں کُوں ضرور نکھیڑ ڈیسے جہڑے اِیمان گھن آئے ہِن، اَتے اُنھاں کُوں وِی نکھیڑ ڈیسے جہڑے مُنافق ہِن(۱۱)۔
.12	وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطَايَاكُمْ وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِنْ خَطَايَاهُمْ مِنْ شَيْءٍ	اَتے جنھاں لوکاں کُفر اِختیار کیتے او اُنھاں لوکاں کُوں، جہڑے جو اِیمان گھن آئِن، اَکھیندِن جو اَساڈے طریقے تے چلّو، اَساں تُہاڈے گُناہاں (دا بار) وِی چا گھنسُوں، حالانکہ اُوں اُنھاں دے گُناہاں دے بار

	إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ	کُوں ذَری وِی نھیں چاوَݨ والے، یقیناً او سارے کُوڑے ہِن(۱۲)۔
.13	وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالاً مَّعَ أَثْقَالِهِمْ وَلَيُسْأَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ	اَتے او آپݨیں بار وِی چیسِن، اَتے آپݨیں بار نال اُنھاں دے بار وِی چیسِن، اَتے اُنھاں کنوں قیامت دے ڈینہ پُچھے ویسِن، جھڑے کُجھ بݨا او بݨیندے ہِن(۱۳)۔
.14	وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحاً إِلَى قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلاَّ خَمْسِينَ عَاماً فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ	اَتے تحقیق اَساں نُوح کُوں اُوندی آپݨیں قَوم دو بھیجیا، بَس او پنّجاہ سال گھٹ ہِک ہَزار سال اُنھاں وِچ رِیہا، آخر کار اُنھاں کُوں طوفان آ وَلھیٹیا، کیُوں جو او ظُلم کرݨ والے ہَن (۱٤)۔
.15	فَأَنجَيْنَاهُ وَأَصْحَابَ السَّفِينَةِ وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِّلْعَالَمِينَ	وَل اَساں اُوکُوں بَچا گِھدا اَتے اُوندے بیڑی والے سَنگتیاں کُوں وِی اَتے اَساں اُوں کُوں دُنیا جہان والیاں کیتے ہِک نِشانی بَݨا چھوڑیا(۱۵)۔
.16	وَإِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ	اَتے اِبراہیم (کُوں بھیجیا)، جِڈاں اُوں اَپݨیں قَوم کُوں آکھیا، جو اَللہ دِی عبادت کرو، اَتے اُوں کنوں ڈَرو، اِیندے وِچ تُہاڈی بَھلائی ہے، جیکر تُساں حقیقت کُوں جاݨ گِھنُوتاں(۱٦)۔
.17	إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَوْثَاناً وَتَخْلُقُونَ إِفْكاً إِنَّ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقاً فَابْتَغُوا عِندَ اللَّهِ الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ	دَر اَصل تُساں اَللہ کُوں چھوڑ تے بُتّاں دِی بَندگی کریندو، اَتے کُوڑ گھڑی رَکھیندو، بیشک اَللہ کُوں چھوڑ تے تُساں جِنھاں دِی بَندگی کریندو، او تاں تُہاڈے کیتے رِزق ڈیوݨ دا اِختیار وِی نھیں رَکھیندے، بَس تُساں اَللہ کنوں رِزق مَنگو، اُتے ہُوندی عِبادت کرو، اَتے ہُوندا شُکر اَدا کرو، اَتے ہُوندو تُساں وَل وَنّجݨیں(۱۷)۔
.18	وَإِن تُكَذِّبُوا فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِّن قَبْلِكُمْ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلاَّ الْبَلَاغُ الْمُبِينُ	اَتے جیکر تُساں (حقیقت کُوں) کُوڑا آکھیندو، تاں تُساں کنوں پہلے دِیاں اُمّتاں وِی تاں اُوکُوں کُوڑا آکھ چُکیِن، اَتے رسُول اُتے تاں کوئی ذِمّے واری کائے نھیں، سِوائے اِیندے جو او واضح طور تے (پیغام) پچا ڈیوے(۱۸)۔
.19	أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ	کیا اُنھاں نھیں ڈِٹھا، جو کیں طرح اَللہ پہلی واری خلقت کُوں پیدا

	يُعِيدُهُۥٓ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ	کریندے، تے اُوکوں وَلا وِی پیدا کریندے، بیشک (اِیہ گالھ) اللہ کیتے تاں اَصلوں سَوکھی ہے(۱۹)۔
.20	قُلْ سِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَٱنظُرُوا۟ كَيْفَ بَدَأَ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ ٱللَّهُ يُنشِئُ ٱلنَّشْأَةَ ٱلْـَٔاخِرَةَ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ	(اَے رسول) آکھ جو زمین اُتے ٹُرو پھرو، بَس ڈیکھو جو اَللہ کیں طرح پہلی خلقت (لوک) پیدا کریندے، تے وَل اُوکوں ڈُوجھی واری وِی پیدا کرݨ والا ہے، بیشک اَللہ تاں ہَر شَئے اُتے قُدرت رَکھݨ والا ہے(۲۰)۔
.21	يُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ وَيَرْحَمُ مَن يَشَآءُ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ	او عذاب ڈیندے جیکوں چَہندے، اَتے رحمت کریندے جیندے اُتے چَہندے، اَتے تُساں اُوں دُو وَلائے ویسو(۲۱)۔
.22	وَمَآ أَنتُم بِمُعْجِزِينَ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا فِى ٱلسَّمَآءِ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ	اَتے تُساں اُوکوں نہ زمین اُتے عاجز کرݨ والے تِھی سَگدیوے اَتے نہ آسمان وِچ، اَتے تُہاڈے کِیتے اَللہ کنُوں سِوا نہ کوئی کارساز ہے تے نہ کوئی مَددگار ہے(۲۲)۔
.23	وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَلِقَآئِهِۦٓ أُو۟لَٰٓئِكَ يَئِسُوا۟ مِن رَّحْمَتِى وَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ	اَتے جِہڑے لوکاں اَللہ دِیاں آیاتاں کنُوں اِنکار کر ݙِتّا، تے اُوندی مُلاقات کنُوں وِی، بَس اِیہے لوک میڈی رحمت کنُوں نا اُمید تِھی تے رَہسِن، اِیہے ہِن جِنھاں کِیتے دَردناک عَذاب ہے(۲۳)۔
.24	فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُوا۟ ٱقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنجَىٰهُ ٱللَّهُ مِنَ ٱلنَّارِ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ	بَس اُوندی قَوم دِی طرفُوں کوئی جَواب نہ بَݨ سَگیا سِوائے ایندے جو اُنھاں آکھیا، جو اِیکوں قَتل کر چھوڑو، یا اِیکوں سَاڑ گھتّو، آخر اَللہ اُوکوں بھا کنُوں بَچا گھِدا، بیشک اِیہ ایمان گِھن آوݨ والی قَوم کِیتے نشانیاں ہِن(۲٤)۔
.25	وَقَالَ إِنَّمَا ٱتَّخَذْتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ أَوْثَٰنًا مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم بَعْضًا وَمَأْوَىٰكُمُ ٱلنَّارُ وَمَا لَكُم	اَتے آکھیُس، بیشک تُساں تاں اَللہ کُوں چھوڑ تے بُتاں کُوں دُنیا وی زندگی وِچ اَپݨیں دَرمیان مَحبت دَا ہِک ذریعہ بݨا گھِدّے، وَل قیامت دے ݙینہ تُہاڈے وِچُوں بَعضے بعضیاں دی سَنگت وِچ رَہݨ دَا اِنکار کر ݙیسِن، اَتے تُہاڈے وِچُوں بَعضے بعضیاں تے لعنت وِی بھیجیسِن، اَتے تُہاڈا

	مِّن نَّاصِرِينَ	جاءِ ٹِکاݨاں (دوزخ دِی) بھا ہے، اَتے تُہاکوں مدد ڈیوݨ والا کوئی وِی نہ ہوسے(۲۵)۔
.26	فَآمَنَ لَهُ لُوطٌ وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ	پَس چھڑا لُوط اُوندے اُتّے اِیمان گھن آیا اَتے (اِبراہیم) آکھیا، مَیں ہر حالت اَللہ دِی خاطر ہجرت کرݨ والا ہاں، بیشک او ہُوں زبردست تے وَڈّی حکمت والا ہے(۲۶)۔
.27	وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ وَآتَيْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ	اَتے اَساں (اِبراہیم کوں) اِسحاق تے یعقوب جہی اَولاد ڈِتّی، اتے اُوندی نَسل وِچ نبوّت تے کِتاب (ڈیوݨ) دَا سِلسلہ وِی قائم کر چھوڑیا، اَتے اَساں اُوکوں دُنیا وِچ وِی اَجر ڈِتّا، تے بیشک آخرت کُوں وِی او نیک بَندیاں وِچ شامل ہوسے(۲۷)۔
.28	وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ الْعَالَمِينَ	اَتے لُوط (دِی گالھ اِیہ ہے جو) جَڈّاں اَپݨیں قَوم کُوں آکھیا، بیشک تُساں تاں اِجہی بے حیائی دَا کَم کریندے وے، جھڑی جو تُہاڈے کنوں پہلے دُنیا جہان والیاں وِچوں کہیں وِی نھیں کیتی(۲۸)۔
.29	أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ السَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيكُمُ الْمُنكَرَ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَن قَالُوا ائْتِنَا بِعَذَابِ اللَّهِ إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ	کیا تُساں اُوہے نِھیوے جھڑے جو جُواناں دو (فعل کرݨ) ویندے وے، اَتے رَاہ چلدیاں کُوں لُٹیندے وے، اَتے اَپݨیاں مجلساں وِچ ہٹکیاں ہوئیاں حَرکتاں کریندے وے، بَس اُوندی قَوم کنُوں کوئی جواب نہ بَݨ آیا، سِوائے اِیندے جو اَکھیُونے، بھلا گھن آ ڈِیکھا اَللہ دَا عذاب، جیکر تُوں سَچّیاں (نبیاں) وِچُوں ہیں تاں(۲۹)۔
.30	قَالَ رَبِّ انصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ	اُوں آکھیا، میڈے رَبّ آ ! انھاں فَساد مَچاوݨ والیاں دِی قَوم دے مقابلے وِچ میڈی مَدد کر(۳۰)۔
.31	وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَىٰ قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُو أَهْلِ هَٰذِهِ الْقَرْيَةِ إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا ظَالِمِينَ	اَتے جَڈّاں اَساڈے بھیجے ہوئے (فرشتے) اِبراہیم کولھ خُوشخبری گھن آئے، تاں اُنھاں اِیہ وِی آکھیا، جو اَساں بیشک اِیں وَستی دے لوکاں کُوں برباد کرݨ والے ہِیں، کِیُوں جو اِیہ ظُلم کرݨ والے بَݨ گِیَن(۳۱)۔

.32	قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطاً قَالُوا۟ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَن فِيهَا لَنُنَجِّيَنَّهُۥ وَأَهْلَهُۥٓ إِلَّا ٱمْرَأَتَهُۥ كَانَتْ مِنَ ٱلْغَابِرِينَ	ابراہیم آکھیا، بھلا ایں وَستی وِچ تاں لُوط وِی وَدّے تھیا، اُنھاں آکھیا جو جہڑا کوئی وِی ایندے وِچ رہندے اَساں اُوکوں چنگی طرح جاݨدے ہَیں اَساں اُوکوں تے اُوندے گھر والیاں کوں بچا گھنسوں، سِوائے اُوندی ذال دے، او پچھوں (عذاب کیتے) رہ وَنجݨ والیاں نال رَلی ہوئی ہے(۳۲)۔
.33	وَلَمَّآ أَن جَآءَتْ رُسُلُنَا لُوطاً سِىٓءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعاً وَقَالُوا۟ لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ إِنَّا مُنَجُّوكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا ٱمْرَأَتَكَ كَانَتْ مِنَ ٱلْغَابِرِينَ	اَتے جڈاں اَساڈے بھیجے ہوئے فرشتے لُوط کولھ آئے تاں او اُنھاں (دے آوݨ) تے خُوش نہ تھیا، بلکہ اُنھاں کیتے دِل سَوڑا چا کیتا، پَر اُنھاں آکھیا، ڈَر نہ پیا، اَتے مونجھا وِی نہ تھی، اَساں تیکوں تے تیڈے گھر والیاں کوں بچا گھنسوں، سِوائے تیڈی ذال دے کیوں جو او پچھوں عذاب والیاں نال رَل وَنجݨ والی ہے(۳۳)۔
.34	إِنَّا مُنزِلُونَ عَلَىٰٓ أَهْلِ هَـٰذِهِ ٱلْقَرْيَةِ رِجْزاً مِّنَ ٱلسَّمَآءِ بِمَا كَانُوا۟ يَفْسُقُونَ	بیشک اَساں ایں وَستی دے لوکاں اُتے اَسمان کنوں عذاب نازل کرݨ والے ہَیں، کیوں جو اُنھاں نافرمانی کیتی ہوئی ہے(۳٤)۔
.35	وَلَقَد تَّرَكْنَا مِنْهَآ ءَايَةًۢ بَيِّنَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ	وَل اَساں اُوکوں ہِک کھلّی نشانی دے طور تے چھوڑے، اُنھاں لوکاں کیتے جہڑے جو عقل کنوں کم گھندِن(۳۵)۔
.36	وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْباً فَقَالَ يَـٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱرْجُوا۟ ٱلْيَوْمَ ٱلْـَٔاخِرَ وَلَا تَعْثَوْا۟ فِى ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ	اَتے مَدیَن والے پاسے اُوندے بھرا شُعیب (کوں بھیجیا) بَس اُوں آکھیا، اَے میڈی قَوم ! اللہ دی عِبادت کرو، اَتے آخرت دے ڈینہہ کنوں ڈرو، اَتے زمین تے فَساد نہ مچیندے پھرو(۳٦)۔
.37	فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ ٱلرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا۟ فِى دَارِهِمْ جَـٰثِمِينَ	اُنھاں اُوکوں کُوڑا آکھیا، بَس اُنھاں کوں ہِک وَڈّے بھوئیں ہنب (زلزلے) آپکڑیا، تے سویرے او آپݨیاں گھراں وِچ گوڈیاں بھرنے ڈٹھے پئے ہَن(۳۷)۔
.38	وَعَاداً وَثَمُودَا۟ وَقَد تَّبَيَّنَ لَكُم مِّن مَّسَـٰكِنِهِمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيْطَـٰنُ	اَتے عاد دی قَوم تے ثمود دی قَوم وِی (برباد تھئی) اَتے اُنھاں دے ویران ٹکاݨیں وِچ تُہاڈے سامݨیں ہَن، اَتے شیطان نے اُنھاں دے

	أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ	(بَد) عَملاں کُوں اُنھاں دے دِلّ بھاوٹیں بنّا ڈِیکھایا، اِیں طرح اُنھاں کُوں سِدّھے رَاہ کنُوں ہَٹا گھِدّا، حالانکہ او سَب کُجھ ڈِیکھدے وَدّے ہَن(۳۸)۔
.39	وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَلَقَدْ جَاءَهُم مُّوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سَابِقِينَ	اَتے اَساں قارون تے فِرعون تے ہامان کُوں (وِی برباد کر چھوڑیا)، اَتے تحقیق مُوسیٰ اُنھاں کول کھلیاں نِشانیاں گِھن تے آیا، پَر اُنھاں زمین اُتے وَڈائیاں ڈِیکھائیاں، پَر او اَساں کنُوں بھج نہ سَگدے ہَن(۳۹)۔
.40	فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذَنبِهِ فَمِنْهُم مَّنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا وَمِنْهُم مَّنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُم مَّنْ خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ وَمِنْهُم مَّنْ أَغْرَقْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَٰكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ	پَس اَساں ہَریک کُوں اُوندے گُناہاں دِی وَجہ کنُوں آپٹیں پکڑ وِچ گِھن اَیُوسے، پَس اُنھاں وِچُوں کِنھائیں اُتے تاں پَتھراؤ والی ہَوا بھیجی، اَتے اُنھاں وِچُوں کِنھائیں کُوں سخت کڑکاٹ آ وَلھیٹیا، اَساں اُنھاں وِچُوں کِنھائیں کُوں زمین وِچ لَہا چھوڑیا، اَتے اُنھاں وِچُوں کِنھائیں کُوں اَساں غَرق کر چھوڑیا، اَتے اللہ داتاں اِیہ کَم کائے نھیں، جو اُنھاں اُتے ظلم کرے، لیکن او تاں خُود آپٹیں آپ اُتے ظلم کریندے رَہندے ہَن(٤٠)۔
.41	مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ	جھڑے لوک اللہ کُوں چھوڑ تے بِنھاں کُوں آپٹاں کارساز بٹیندِن، اُنھاں دِی مِثال ڈَانور (مکڑے) والی ہے، جھڑا آپٹاں گھر تاں بٹیندے، پَر اَصل وِچ ساریاں گھراں کنُوں پتلا (کمزور) گھر ڈَانور دا اِی ہوندے، اللہ کرے جو اِیہ لوک اِیں گالھ کُوں سَمجھ گھندے(٤١)۔
.42	إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ مِن شَيْءٍ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ	بیشک اللہ جانڑدے ہَر اُوں شَئے کُوں جیکوں اِیہ لوک اُوکُوں چھوڑ تے سَڈیندِن، اَتے او تاں زبردست ہے وَڈی حِکمت والا ہے(٤٢)۔
.43	وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ	اَتے اِیہ مِثالاں اَساں لوکاں کُوں (سَمجھاوَنڑ کیتے) بیان کریندے ہیں، پَر اِیہ تاں انھاں کُوں سَمجھدے وِی نھیں، سِوائے عِلم رَکھنڑ والیاں

		دے(٤٣)۔
.44	خَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضَ بِالۡحَقِّ اِنَّ فِىۡ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّلۡمُؤۡمِنِيۡنَ	اَللہ نے اَسماناں تے زمین کوں حقّی طور تے پیدا کِیتے، بیشک اِیندے وِچ مومن لوکاں کِیتے نِشانی ہے(٤٤)۔

.45	اتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلوٰةَ إِنَّ الصَّلوٰةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللهِ أَكْبَرُ وَاللهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ	(اَے رسول) اِیں کتاب وِچوں پڑھیا کیتا کر، جھڑی جو تیں دو نازِل کیتی گئی ہے، اَتے نماز وِی قائم کیتی رکھ، بیشک نماز بے حیائی تے گندیاں گالھیں کنوں رُوکیندی ہے، اَتے اَللہ دا ذکر کرݨ تاں وَڈی شئے ہے، اَتے اَللہ چانڈا اَکھڑے جھڑا کُجھ تُساں بݨیندے کریندے وَدّے ہیوے (٤٥)۔
.46	وَلَا تُجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَقُولُوا آمَنَّا بِالَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَأُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَإِلَٰهُنَا وَإِلَٰهُكُمْ وَاحِدٌ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ	اَتے اہلِ کتاب نال بحث نہ کیتی کر، سوائے اُوں طریقے دے جھڑا بہوں چنگا ہووے، او وِی محض انھاں وِچوں بے اِنصافی کرݨ والیاں نال! آکھ ڈے جو اَساں اُوندے اُتے وِی ایمان گِھن آئے ہَیں، جھڑا کُجھ اَساں دو نازِل تھئے اَتے اُوندے اُتے وِی جھڑا کُجھ تُہاڈے اُتے نازِل کیتا گیا ہا، اَتے اَساڈا معبود تے تُہاڈا معبود تاں ہِکو اِی ہے، اَتے اَساں اُوندے فرمانبردار ہَیں (٤٦)۔
.47	وَكَذَٰلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ فَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمِنْ هَٰؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الْكَافِرُونَ	اَتے اَساں ایویں تیڈے اُتے وِی کتاب نازِل کیتی ہے، بَس اَساں جنھاں لوکاں کُوں پہلے کتاب ڈِتی ہَئی، او ایندے اُتے وِی ایمان گِھن آندے ہن، اَتے اُنھاں ڈُوجھیاں وِچوں وِی اِیجھے ہِن پَے، جھڑے ایندے اُتے وِی ایمان گِھن آندے پَئِین، اَتے اَساڈِیاں آیاتاں کُوں کوئی وِی انکار نھیں کریندا، سوائے کافراں دے (٤٧)۔
.48	وَمَا كُنْتَ تَتْلُو مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكَ إِذًا لَارْتَابَ الْمُبْطِلُونَ	حالانکہ اِیں کنُوں پہلے تاں تُوں کوئی کتاب وِی نہ پڑھدا ہاویں، اَتے نہ آپݨیں سجّے ہتھ نال اُوکوں لکھ سَگدا ہاویں، جیکر اِیں وِی ہوندا تاں باطل پرست (کُوڑے لوک) ضرور شک کریندے (٤٨)۔
.49	بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ	بلکہ اِیہ تاں صاف تے کُھلیاں آیاتاں ہِن، جھڑیاں اُنھاں لوکاں دے سینیاں دے وِچ موجود ہِن، جنھاں کُوں علم ڈِتا گئے، اَتے اَساڈِیاں آیاتاں کُوں محض اُوہے اِنکار کریندِن، جھڑے بے انصاف ہِن

		(٤٩)۔
50.	وَقَالُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَاتٌ مِّن رَّبِّهِ قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِندَ اللهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ	اَتے اَکھیندِن جو ایندے اُتے ایندے رَبّ دِی طرفوں آیاتاں نازِل کیوں نھیں تھیندیاں پِیاں ؟ آکھ ڈِے جو بیشک نشانیاں تاں اَللہ دِی طرفوں ہوندِن ، اَتے مَیں تاں بَس کُھلّم کُھلّا چِتاوَݨ ڈِراوَݨ والا ہاں (٥٠)۔
51.	أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ أَنَّا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرَىٰ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ	کیا اِنھاں کِیتے اِیہ کافی کائے نھیں جو بیشک اَساں تیڈِے اُتے اِیہا کتاب تاں نازِل کِیتی ہے، جِہڑی جو اُنھاں کُوں پڑھ تے سݨائی ویندی ہے، بیشک اِیندے وِچ رحمت ہے، تے نصیحت ہے، اِیمان گِھن آوَݨ والیاں کِیتے (٥١)۔
52.	قُلْ كَفَىٰ بِاللهِ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ شَهِيدًا يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ	(اَے رسول) آکھ ڈِے جو میڈِے تے تُہاڈِے درمیان گواہی کِیتے اَللہ کافِی ہے، او چَنگِی طرح جاݨدا کھڑے، جو کُجھ اَسماناں وِچ ہے، تے زمین دے تلے اُتّے ہے، اَتے جِہڑے کُوڑ (باطل) کُوں مَن گِھندِن، اَتے اَللہ دا اِنکار چا کریندِن، اِیہے ہِن اَملک گھاٹا چاوَݨ والے (٥٢)۔
53.	وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْلَا أَجَلٌ مُّسَمًّى لَّجَاءَهُمُ الْعَذَابُ وَلَيَأْتِيَنَّهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ	اِیہ لوک تیڈِے نال عذاب گِھن آوَݨ دِی جلدی پَے کریندِن، اَتے جیکر اِیندا ہِک وقت (اَجل) مقرر نہ تِھی چُکیا ہوندا ، تاں اِنھاں اُتے عذاب ضرور آ چُکیا ہوندا، اَتے او انھاں اُتے بَس اَچاچیت، آ ویسے اَتے انھاں کُوں پَتہ اِی نہ لَگسی (٥٣)۔
54.	يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ	اِیہ لوک تیڈِے نال عذاب گِھن آوَݨ دِی جَلدی پَے کریندِن ، اَتے بیشک دوزخ تاں اِہجی ہے جِہڑی کافراں کُوں (چنگِی طرح) وَلھیٹ گِھنّݨ والی ہے (٥٤)۔
55.	يَوْمَ يَغْشَاهُمُ الْعَذَابُ مِن فَوْقِهِمْ وَمِن تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُوقُوا مَا	جِہڑے ڈِینّہ انھاں کُوں عذاب وَلھیٹ گِھدّا، سر اُتوں لا تے انھاں دے پیراں دے تلے تئیں ! تاں (اَللہ) اَکھیسے جو چَکّھو اُنھاں دا مَزہ جِہڑے

	كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	کرتُوت تُساں کریندے ہاوے (۵۵)۔
.56	يٰعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ	اَتے میڈے بندو، جھڑے جو اِیمان گِھن آئیوے، بیشک میڈی زمین پرے پرے توڑیں درگھی ہوئی ہے، بَس تُساں محض میڈی اِی عبادت کیتی کرو (۵٦)۔
.57	كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ	ہرہِک جی موت دا مزہ چکھسے، وَل تُساں ہیں دو اِی گِھن آئے ویسو (۵۷)۔
.58	وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُم مِّنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ	اَتے جھڑے لوک اِیمان گِھن آئے، اَتے نیک عَمل کیتی رکھئے، تاں انھاں کوں اَساں ضرور بہشت وِچ اُچے محل ڈیسوں ! جنھاں تلّے نہراں وَہندیاں وگدیاں پیاں ہوسِن، او اُوندے وِچ ہمیش کِیتے رَہسِن، کہجا سوہنڑاں اجر ہے، چنگے عمل کرنڑ والیاں کِیتے (۵۸)۔
.59	الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ	جھڑے جو (اِیمان اُتے) ثابت قدم وِی رَہندِن اَتے اَپنْیں رَبّ اُتے توکّل وِی کیتی رَکھدِن (۵۹)۔
.60	وَكَأَيِّن مِّن دَابَّةٍ لَّا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ	اَتے کِتّی چَلَن پِھرنْ والی مخلوق ہے جھڑی آپنْاں رزق نال نھیں چاتی وَدّی، بَس اللہ انھاں کوں وِی رزق ڈیندے اَتے تُہاکوں وِی، اُوہو سب کُجھ سُنْڑ والا تے جانْڑ والا ہے (٦٠)۔
.61	وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ	اَتے (اَے رسول) جیکر تُوں انھاں کولھ پُچّھیں، جو اَسماناں کُوں تے زمین کُوں کَیں پیدا کِیتے اَتے سِجّھ تے چندر کُوں کَیں اَپنْیں حکم تلے رَکھیا ہوئے، تاں اَکھیسن چا، جو اَللہ ! وَل بَھلا اِیہ لوک کیوں ٹھڑکیئے وَدّے ہِن (٦١)۔
.62	اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ	اَللہ آپنْیاں بندیاں وِچُوں جیندا چَہندا رزق کُھلا کرگھندے اَتے اُوکوں پُورا سُورا وِی کرڈیندے، بیشک اَللہ ہر شئے کُوں چنگی طرح جانْدا کھڑے (٦٢)۔

.63	وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّن نَّزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ مِن بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ	اَتے جیکر تُوں اُنھاں کنُوں پُچھّیں جو اَسماناں کنُوں پانْیں کون وَسیندے، جیندے نال زمین کُوں اُوندے سُک سَڑ وَنجݨ دے بعد وَلا ساوِی (زندہ) کرچھوڑیندے تاں اَکھیسِن چا، جو اَللہ، آکھ ڈِے جو سَب تعریف اَللہ کِیتے ہے بلکہ اُنھاں دے وِچّوں دے ڈھیر کوئی عَقل کنُوں کَم وِی نھیں گھندے (٦٣)۔
.64	وَمَا هَٰذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ	اَتے اِیں دُنیا والی زندگی تاں کُجھ وِی کائے نھیں، محض شُغل تماشا ہے اَتے اَصل زندگی تاں آخرت دے گھر والی ہے، اِیویں ہوندا جو اِیہ اِیں گالھ کُوں جاݨدے ہوندے (٦٤)۔
.65	فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلْكِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ	وَل جِڈّاں او بیڑی وِچ سوار تھیندِن تاں اَللہ کُوں اِی سوریندِن آپݨیں دِین (طور طریقے) کُوں اَللہ کِیتے خالص کر تے، پَر جِڈّاں او اُنھاں کُوں خشکی دو بچا گھِن آندے، تاں دیر نھیں کریندے شِرک کرݨ لَگ پوندِن (٦٥)۔
.66	لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ	تاں جو اُوندی ناشکری کرن، جھڑا کُجھ اَساں انھاں کوں ڈِتا ہوئے، اَتے اتھوں دے مزے گھِن گھِنّن (٦٦)۔
.67	أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا آمِنًا وَيُتَخَطَّفُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ	پَس اَجھو انھاں کُوں سارا پتہ لگ ویسے، اَتے کیا اِیہ نھیں ڈیہدے وَدّے جو اَساں حرم کُوں اَمن اَمان والا بݨائے حالانکہ آسوں پاسوں دے لوک چَوا گھِدّے ویندن، کیا وَل وِی اِیہ لوک کُوڑ (باطل) اُتے اِی اِیمان گھِن آندِن، اَتے اَللہ دِیاں نعمتاں دِی ناشکری کریندِن (٦٧)۔
.68	وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ	اَتے اُوں شخص کنُوں زیادہ ظالم کُوݨ ہوسی، جیں اَللہ اُتے کُوڑے بُہتان بَدھیے ہِن، یا سَچ (حقیقت) کُوں کُوڑا آکھیے جِڈّاں او اُوندے کولھ آوے بَھلا انھاں کافراں دا ٹِکاݨاں دوزخ وِچ کائے نھیں؟ (٦٨)۔

اَتے جنھاں لوکاں اَساڈے راہ وِچ تکلیفاں بھوگئین، اَساں ضرور انھاں کُوں آپݨاں رَستہ ݙیکھا ݙیسوں، اَتے بیشک اللہ چنگے کم کرݨ والیاں نال ہے (٦٩)۔	وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ	69.

30۔ سورۃ الروم

سرائیکی ترجمہ	عربی متن	آیت
شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بہوں مہربان تے بے حد رحمت کرݨ والا ہے۔	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	
الف لام میم (١)۔	الٓمٓ	1.
رومی لوک مغلوب تھی گِن (٢)۔	غُلِبَتِ الرُّومُ	2.
آپݨیں کولھوں دے ہِک ملک وِچ، اَتے او اَپݨیں ہَریج وَنڄݨ دے بعد بہوں جلدی جیت ویسن (٣)۔	فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُم مِّن بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ	3.
تھوڑے سالاں وِچ ! اللہ دا حُکم سب تُوں پہلے وی چلدا آئے اَتے بعد وِچ وی چلدا رہسی اَتے اُوں ݙینہہ ایمان والے لوک بہوں خُوش ہوسن (٤)۔	فِي بِضْعِ سِنِينَ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِن قَبْلُ وَمِن بَعْدُ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ	4.
اللہ دی ݙتی فتح اُتے ! او جیکوں چاہندے ، فتح ݙیندے، اَتے او بہوں زبردست تے وَݙی رحمت کرݨ والا ہے (٥)۔	بِنَصْرِ اللَّهِ يَنصُرُ مَن يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ	5.
اِیہ اللہ دا وَعدہ ہے، اللہ آپݨیں وعدے کُنوں اَصلوں نھیں پھردا، پَر ڈھیر لوک اِیہ جاݨدے وِی نھیں (٦)۔	وَعْدَ اللَّهِ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ	6.
اِیہ لوک دُنیاوی ظاہروی زندگی کُوں تاں جاݨدِن پَر او آخرت کنُوں اَصلُوں غافِل ہِن (٧)۔	يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ	7.
کیا انھاں آپݨیں دِل وِچ غور نھیں کیتا، جو کیا اللہ اِی پیدا نھیں کیتا	أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِم مَّا خَلَقَ اللَّهُ	8.

اَسماناں کُوں تے زمین کُوں اَتے جو کُجھ اُنھاں دے درمیان ہے، او وِی حقّ طور تے اَتے ہِک مقرر وقت تائیں ! اَتے بیشک انھاں لوکاں وِچوں ڈھیر کوئی آپݨیں رَبّ کُوں وَنج ملݨ کُوں منیندے وِی نھیں (٨)۔	السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ لَكَافِرُونَ	
کیا اِیہ لوک زمین اُتے ٹُریے پھریے کائے نھیں، شاید جو انھاں ڈیکھ گھِدا ہووے جو انھاں کنُوں پہلے دے لوکاں دِی عاقبت کِہجی تھی چُکی ہے حالانکہ او لوک اُنھاں کنُوں طاقت وِچ زیادہ ہَن، اَتے انھاں زمین کُوں خوب جُتیا وَہایا، اُنھاں اِیکوں اِتی زیادہ آباد کر چھوڑیا جتّی جو اِنھاں وی نھیں کیتا، اَتے انھاں دے رسول اُنھاں کولھ کُھلیاں نشانیاں گِھن تے آئے، اللہ تاں اِہجا کائے نھیں جو انھاں اُتے ظلم کرے بلکہ او تاں خود آپݨیں آپ اُتے ظلم کریندِن (٩)۔	أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَٰكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ	.9
وَل انھاں لوکاں دِی عاقبت بَہوں خَراب تھِئی جھڑے جو گندے کم کریندے ہن، کیوں جو انھاں اللہ دِیاں آیاتاں کُوں کُوڑا آکھیا، اَتے انھاں اُتے کھِلّاں کریندے رِہیے (١٠)۔	ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةَ الَّذِينَ أَسَاءُوا السُّوأَىٰ أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِئُونَ	.10
اللہ تاں پہلی واری وِی (مخلوق کُوں) پَیدا کریندے اَتے وَلا وِی اُوکوں پَیدا کریسے ، وَل تُساں سارے اُوں دو وَلائے ویسو! (١١)۔	اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ	.11
اَتے جھڑے ڈِینہ قیامت دِی گھڑی آویسی، تاں مجرم (قصوروار) لوک ہِکے بَکے تھِی تے رہ ویسِن (١٢)۔	وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ	.12
اَتے انھاں دے خُدا دے شریک بݨائے ہوئیاں وِچُوں کوئی وِی انھاں دِی سفارش کرݨ والا کائے نہ ہوسی، اَتے او تاں خود وِی اَپݨیں بݨائے ہوئے (خُدا دے) شریکاں کُوں مَنّݨ کنُوں پھر ویسن (١٣)۔	وَلَمْ يَكُن لَّهُم مِّن شُرَكَائِهِمْ شُفَعَاءُ وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ	.13
اَتے جھڑے ڈِینہ قیامت دِی گھڑی آویسی اُوں ڈِینہ سارے اَنّج اَنّج کر ڈِتے ویسِن (١٤)۔	وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَتَفَرَّقُونَ	.14

.15	فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ	پَس اَلبتہ جھڑے لوک اِیمان گِھن آئے تے نیک عَمل وِی کِیتی رَکھنے، پَس او بہشتی باغ وِچ (ٹِکاتے) خوش کرڈِتے ویسن (١٥)۔
.16	وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ فَأُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ	اَتے جنھاں لوکاں کُفر اِختیار کِیتا ہوئے اَتے اَساڈِیاں آیاتاں کُوں تے آخرت دِی مُلاقات کُوں کُوڑا آکھیئے تاں اِیہے لوک عذاب دے پابند رَکھیئے ویسن (١٦)۔
.17	فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ	پَس اَللہ دِی تسبیح (اُوندے پاک ہوونڑ کُوں) پڑھی رَکھو، جِڈاں جو شام تھِی وَنجے، اَتے تُہاکوں وڈا ویلا تھِی وَنجے (١٧)۔
.18	وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ	اَتے سب تعریف اُوندے کِیتے ہے، اَسماناں وِچ وِی تے زمین تے وِی، اتے تریجھے پہر اَتے جھڑے ویلے ظہر تھِی وَنجے اُوں ویلے وِی تسبیح (نماز) پڑھو (١٨)۔
.19	يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ	او زِندہ (جاندار) شَئے کُوں مُردہ (بے جان) شَئے وِچُوں کڈھیندے چا، اَتے مُردہ شَئے وِچُوں جِیندی ہوئی شَئے کُوں کڈھیندے چا، اَتے زمین کُوں وِی اُوندے سَڑ سُک وَنجڑ دے بعد جیوا چھوڑیندے، اَتے ایویں تُساں وِی کَڈھے ویسُو (١٩)۔
.20	وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنتُم بَشَرٌ تَنتَشِرُونَ	اَتے اِیہ وِی اُوندیاں نِشانیاں وِچُوں ہے جو اُوں تُہاکوں مِٹی وِچُوں پَیدا کِیتے بَس تُساں ہُنڑوں جلدی انسان بنڑ ویندو، ہر پاسے کھنڈ ویندو (٢٠)۔
.21	وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِّتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُم مَّوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ	اَتے اِیہ وِی اُوندیاں نشانیاں وِچُوں ہے، جو اُوں تُہاڈے آپٹیاں وِچُوں تُہاڈے کِیتے ذالیں پیدا کِیتِن، تاں جو تُساں اُنھاں نال سُکھ سکون نال رَہو، اَتے اُوں تُہاڈے درمیان محبت تے مہربانی پیدا کر ڈِتی ہے بیشک اِیندے وِچ نشانیاں ہِن، اِنھاں لوکاں کِیتے جھڑے غور فکر کریندِن (٢١)۔

.22	وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَانِكُمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْعَالِمِينَ	اَتے اِیہ وِی اُوندیاں نشانیاں وِچُوں ہے، جو اُوں اَسماناں کُوں تے زمین کُوں پیدا کِیتے، اَتے تُہاڈے بولیاں وِچ فرق گھت ڈِتے، تے تُہاڈے رَنگاں وِچ وِی، بیشک انھاں وِچ وِی نشانیاں ہِن جانڑ والیاں کِیتے (۲۲)۔
.23	وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَامُكُم بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاؤُكُم مِّن فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ	اَتے اِیہ وِی اُوندیاں نِشانیاں وِچُوں ہے، جو تُہاڈا سَمھنڑ ہے راتیں کُوں تے ڈِینہ کُوں وِی، اَتے اُوندا فضل (رزق) گولھنڑ وِی ہے، بیشک ایندے وِچ اُنھاں لوکاں کِیتے نشانیاں ہِن، جھڑے سُنڑدے سَمجھدے ہِن (۲۳)۔
.24	وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفاً وَطَمَعاً وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ	اَتے اِیہ وِی اُوندیاں نِشانیاں وِچُوں ہے جو او تُہاکوں بجلی چَمکدی ڈِیکھیندے جیندے وِچ تُساں ڈِردے وِی ہیوے، تے طمع وِی رَکھیندے وے، اَتے اسمان کنُوں پاڻیں بھیجیندے، بَس اُوندے نال زمین ساوِی (زِندہ) کرچھوڑیندے، اُوندے سُک سَڑ وَنجڻ دے بعد، بیشک ایندے وِچ نِشانیاں ہِن اُنھاں لوکاں کِیتے جھڑے عَقل کنُوں کَم گِھندِن (۲٤)۔
.25	وَمِنْ آيَاتِهِ أَن تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِّنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنتُمْ تَخْرُجُونَ	اَتے اِیہ وِی اُوندیاں نِشانیاں وِچُوں ہے، جو اُوں قائم کر کھڑائے اَسمان کُوں تے زمین کُوں اَپڻیں حُکم نال، وَل جڈاں اُوں تُہاکوں ہِک واری زمین وِچُوں سڈیا تاں بَس تُساں جھٹ پَٹ نِکل آسو (۲۵)۔
.26	وَلَهُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلٌّ لَّهُ قَانِتُونَ	اَتے اُوندا اِی ہے جو کُجھ اَسماناں وِچ تے زمین دے تَلے اُتے ہے سارے اُوندی فرمانبرداری کرڻ والے ہِن (۲٦)۔
.27	وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ	اَتے اُوہو اِی ہے، جھڑا پہلی واری خلقت کُوں پیدا کریندے وَلا ڈُوجھی واری وِی اِیویں چا کریسی، اَسماناں وِچ تے زمین وِچ تاں اُوندی شان بَہُوں اُچّی ہے، اَتے او زبردست ہے وَڈّی دانائی والا ہے

	الْحَكِيمُ	(۲۷)۔
28.	ضَرَبَ لَكُم مَّثَلاً مِّنْ أَنفُسِكُمْ هَل لَّكُم مِّن مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُم مِّن شُرَكَاءَ فِي مَا رَزَقْنَاكُمْ فَأَنتُمْ فِيهِ سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنفُسَكُمْ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ	اُوں تُہاڈے کیتے خود تُہاڈے آپٹیں وِچوں ہِک مثال ڈِتی ہے جو کیا، جنھاں دے مالک تُہاڈے سَجّے ہَتھ ہن، انھاں وِچوں کوئی اِہجے وِی ہن، جہڑے تُہاڈے شریک ہووِن اُوں رِزق وِچ جہڑا اَساں تُہاکوں ڈِتا ہے؟ اِیں طرح تُساں اُنھاں دے برابر دے حِصّے دار تھی وَنجو ! تُساں تاں انھاں کنُوں ڈِردے وِی اِیویں ہیوے، جیویں تُساں آپس وِچ ڈِردے وے؟ اِیں طرح اَساں آیاتاں کُوں انھاں کیتے کھول کھول تے بیان کریندے ہَیں (۲۸)۔
29.	بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَهُم بِغَيْرِ عِلْمٍ فَمَن يَهْدِي مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَا لَهُم مِّن نَّاصِرِينَ	جہڑے جو عقل کنُوں کم گھندِن، بلکہ جہڑے لوک بے انصافی کریندِن، او بغیر کہیں عِلم دے آپٹیاں خیالاں خواہشاں دِی پیروی کریندِن بَھلا اُنھاں کُوں کوݨ سِدّھا رَاہ ڈِیکھا سَگدے جنھاں کُوں اَللہ گُمراہ چا کرے، اَتے انھاں کُوں مدد ڈیوݨ والا وِی کوئی کائنی نھیں (۲۹)۔
30.	فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَٰلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ	بَس تُساں آپٹاں رُخ خاص کرتے اِیں دین دو قائم کیتی رَکھو، اَللہ دِی اُوں فطرت اُتے وِی قائم تھی رَہوو، جیندے اُتے اُوں انسان کُوں پیدا کیتے، اَللہ دِی بݨائی فطرت وِچ تبدیلی کائنی نھیں، اِیہو پکّا تے سِدّھا دِین ہے، پَر لوکاں وِچوں ڈھیر کوئی نھیں جاݨدے (۳۰)۔
31.	مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ	اُوں دو رجوع کیتی رَکھو، اَتے اُوں کنُوں ڈِردے رَہوو، اَتے نماز قائم کیتی رَکھو، اَتے شِرک کرݨ والیاں وِچوں ہرگز نہ تھی وَنجٹاں (۳۱)۔
32.	مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ	انھاں وِچوں (وِی نہ) جنھاں اَپٹیں دِین کُوں ٹوٹے ٹوٹے کر گھدے اَتے فِرقے فِرقے تھی گیئن، ہر ہِک فرقہ جو کُجھ اُوندے کولھ ہے اُوندے اُتے مَست ہے (۳۲)۔
33.	وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُم	اَتے جڈاں لوکاں کُوں کوئی تکلیف تھیندی ہے، تاں او اَپٹیں رَبّ

	مُّنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَآ أَذَاقَهُم مِّنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُم بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ	کنُوں اُوندو پُورا رَجوع کرتے دُعا منگدِن (سڈیندِن)، وَل جڈاں انھاں کُوں آپݨیں رَحمت دا مَزہ چکھا ڈیندے تاں انھاں وِچوں کوئی ٹولی تاں جَھٹ پَٹ اَپݨیں رَبّ دا شرِیک بݨاوݨ لگ پوندی ہے (۳۳)۔
.34	لِيَكْفُرُوا بِمَآ آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ	تاں جو او ناشُکری کرن اُوندی جو کُجھ اَساں انھاں کُوں ڈِتے، چلو مَزّے کر گِھنو بَس بَہُوں جلدی تُہاکوں (اِیندے اَنجام دا) پتہ لگ ویسی (۳٤)۔
.35	أَمْ أَنزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ	کیا اَساں انھاں کولھ کوئی اِہجی دلیل نازِل کِیتی ہے جِہڑی جو انھاں کُوں ڈَسیندی ہے اُوں شَئے دے بارے وِچ جیکوں او اَللہ دا شرِیک بݨیندِن (۳۵)۔
.36	وَإِذَآ أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ	اَتے جڈاں اَساں انساناں کُوں آپݨیں رحمت دا مَزہ چکھیندے ہَیں، تاں او اُوندے اُتے پُھنّڈ ویندِن، اَتے جیکر انھاں کُوں کوئی ڈُکھ پُہنچے، او وِی اُوندی وَجہ کنُوں جِہڑا کُجھ اُنھاں آپݨیں ہَتھیں نال اَگلے جہان کِیتے بھیجیا ہے (۳٦)۔
.37	أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ	تاں او جلدی نا اُمید تِھی ویندے ہِن، کیا انھاں نھیں ڈِٹھا جو بیشک اَللہ اِی اُوندا رِزق کُھلا کر ڈیندے جِیندے کِیتے چَہندے اَتے تنگ وِی کر ڈیندے، بیشک اِیندے وِچ نشانیاں ہِن اُوں قوم کِیتے جِہڑی اِیمان گِھن آندی ہے (۳۷)۔
.38	فَآتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ ذَٰلِكَ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ	تُوں آپݨیاں قریبی سکّیاں کُوں انھاں دا حق اَدا کر، اَتے مِسکین دا وِی تے مُسافر دا وِی، اِیہ انھاں لوکاں کِیتے چَنگّی گالھ ہے جِہڑے اَللہ دِی رَضا مَندی چَہندِن، اَتے اِیہے ہِن مُراداں پاوݨ والے (۳۸)۔
.39	وَمَآ آتَيْتُم مِّن رِّبًا لِّيَرْبُوَ فِي أَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرْبُو عِندَ اللَّهِ وَمَآ آتَيْتُم	اَتے جِہڑا سُود تُساں اِیں کِیتے ڈیندو جو لوکاں دا مال وَدّھ وَنّجے، تاں او اَللہ دے نزدیک اَصلُوں نھیں وَدھدا، اَتے جِہڑا کُجھ تُساں زکوٰۃ دے طور

	مِّن زَكَاةٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ فَأُوْلَـٰئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُونَ	تے اَللہ دِی رَضا مَندی کِیتے ڈِیندے وے پَس اِیہے او لُوک ہِن جِہڑے اَپنْیں مال کُوں ڈُوڑا چوڑا کرݨ والے ہِن (۳۹)۔
.40	اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ هَلْ مِن شُرَكَائِكُم مَّن يَفْعَلُ مِن ذَٰلِكُم مِّن شَيْءٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ	اَتے اَللہ تاں او ہے، جَیں تُہاکوں پَیدا کِیتے، وَل تُہاکوں رِزق ڈِتے، وَل تُہاکوں موت چا ڈِیسی، وَل تُہاکوں جِیوا کھڑا کریسی، کیا تُہاڈے بݨائے ہوئے شریکاں وِچُوں کوئی اِہجا ہے، جو انھاں کماں وِچُوں کوئی ہِک وِی کریندا ہووے؟ او (اَللہ) تاں (ہر شَئے کنُوں) پاک ہے، اَتے او اُنھاں شَئیں کنُوں بہُوں اُچّا ہے، جِنھاں کُوں اُوندا شریک بݨیندے ہِن (٤٠)۔
.41	ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُم بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ	خشکی تے تری اُتے اُوں کنُوں فساد پَیدا تِھی گئے جِہڑا کجھ لوکاں آپݨیں ہَتھیں نال کمائے، تاں جو اَللہ اُنھاں کُوں مَزہ چَکھاوے، بعضے عملاں دا جِہڑے انھاں کِیتِن، شاید او (سِدّھی رَاہ تے) وَل آوِن (٤١)۔
.42	قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلُ كَانَ أَكْثَرُهُم مُّشْرِكِينَ	آکھ جو زمین اُتے ٹُرو پِھرو پَس ڈیکھو جو تُساں کنُوں پہلے والے لوکاں دِی عاقبت کِہجی تَھئی ہَئی، انھاں وِچُوں ڈھیر کوئی تاں مُشرک اِی ہِن (٤٢)۔
.43	فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَيِّمِ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يَصَّدَّعُونَ	پَس آپݨاں رُخ درست تے سِدّھے دِین دو کِیتی رَکھ اِیں کنُوں پہلے جو او ڈِینہہ آوَنّجے، جیندے ٹَل وَنّجݨ دِی اَللہ دِی طرفوں کوئی وَجہ کائے نھیں اُوں ڈِینہہ لوک اَنّج و اَنّج تِھی ویسن (٤٣)۔
.44	مَن كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِأَنفُسِهِمْ يَمْهَدُونَ	جَیں کُفر اِختیار چا کِیتا تاں اُوندے کُفر دَا وَبال اُوندے سِر تے ہے، اَتے جَیں نیک عَمل کِیتے او اَپنْیں کِیتے چنگائی دی جاء بݨیندے (٤٤)۔
.45	لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِن فَضْلِهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ	او انھاں لوکاں کُوں جِہڑے جو اِیمان گِھن آئِن اَتے نیک عَمل وِی کِیتے ہِنیں اَپنْیں فضل وِچُوں بَدلہ ڈِیسے، بیشک او کافر لوکاں کُوں پَسند نھیں کریندا (٤٥)۔

.46	وَمِنْ آيَاتِهِ أَن يُرْسِلَ الرِّيَاحَ مُبَشِّرَاتٍ وَلِيُذِيقَكُم مِّن رَّحْمَتِهِ وَلِتَجْرِيَ الْفُلْكُ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِن فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ	اَتے اُوندیاں نِشانیاں وِچُوں ہِک اِیہ وِی ہے، جو او ہوائیں کُوں خوشخبری ڈیوݨ والیاں بݨا تے بھیجیندے تاں جو او آپݨیں رحمت دا تُہاکوں مَزہ چکھاوے تے بیڑیاں وِی اُوندے حُکم نال ٹھلدیاں تردیاں رہون، اَتے اِیہ اِیں واسطے ہے جو تُساں اُوندے فضل کُوں حاصل کرو، تے تاں جو تُساں شُکر اَدا کرو (٤٦)۔
.47	وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَاءُوهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَانتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرَمُوا وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ	اَتے تحقیق اَساں تیں کنوں پہلے وی انہاں دی آپݨی قوم دو رسول بھیجے، بس او انہاں کول صاف صاف نشانیاں گھن آئے، تے بس جنہاں جُرم کیتی رکھیے، تاں اساں انھاں کنُوں بدلہ گِھن چھوڑیا، بَس مومناں کُوں مدد ڈیوݨ اَساڈے اُتے لازم ہا (٤٧)۔
.48	اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَاحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كِسَفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ	اللہ تاں او ہے، جہڑا ہوائیں کُوں گھولیندے جہڑیاں بدّلاں کُوں پیا وِی اُچّا کر ڈیندِن، بَس او انھاں کُوں اَسمان تے کھنڈا ڈیندے، جَیں طرح چَہندے، اَتے انھاں دِیاں تَہیں بݨا ڈیندے، وَل تُوں مِینہ کُوں ڈیکھدیں جو کیویں انھاں وِچُوں نکلݨ پَے ویندے، بَس جڈاں او وَسا ڈیندے آپݨیاں بندیاں وِچُوں انھاں اُتے جنھاں کُوں چَہندے تاں وَت او یکدم خوشیاں منیندِن (٤٨)۔
.49	وَإِن كَانُوا مِن قَبْلِ أَن يُنَزَّلَ عَلَيْهِم مِّن قَبْلِهِ لَمُبْلِسِينَ	حالانکہ اِیں کنُوں پہلے جو مِینہ اُنھاں اُتے لہایا وَنّجے او اِیں کنُوں وِی پہلے نا اُمید تھئے ہوئے ہوندِن (٤٩)۔
.50	فَانظُرْ إِلَىٰ آثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	بَس اَللہ دِی رحمت دِیاں نشانیاں کُوں ڈیکھ جو کِیں طرح زمین کُوں ساوِی (زندہ) کر ڈیندے اُوندے سُک سَڑ وَنّجݨ (مَرن) دے بعد، بیشک او اِیویں مُردیاں کُوں جیوا کھڑا کریسی، اَتے او ہَر شَئے اُتے پُوری قدرت رَکھیندے (٥٠)۔
.51	وَلَئِنْ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا	اَتے جیکر اَساں ہِک اِہجی ہَوا بھیج ڈیوُوں جو او آپݨیں رڑھ (کھیتی) کُوں

	لَّظَلُّوا۟ مِنۢ بَعْدِهِۦ يَكْفُرُونَ	سُک تے پِیلا تھیا ڈِیکھن تاں اُوندے بعد ضرور ناشُکری کرݨ لگ پوندِن (۵۱)۔
.52	فَإِنَّكَ لَا تُسْمِعُ ٱلْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ ٱلدُّعَآءَ إِذَا وَلَّوْا۟ مُدْبِرِينَ	پس بیشک تُوں نہ تاں مُردیاں کُوں سُݨا سَگدیں اَتے نہ ٻوڑیاں کُوں سُݨا سَگدیں آپݨاں سَڈ! جڈاں جو او کنڈ وَلا تے ٹُرپووِن (۵۲)۔
.53	وَمَآ أَنتَ بِهَٰدِ ٱلْعُمْىِ عَن ضَلَٰلَتِهِمْ إِن تُسْمِعُ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِـَٔايَٰتِنَا فَهُم مُّسْلِمُونَ	اَتے نہ تُوں اَندھیاں کُوں اُنھاں دِی گُمراہی دے بعد ہدایت اُتے گِھن آسَگدیں، تُوں تاں بَس انھاں کُوں سُݨا سَگدیں، جھڑے اَساڈیاں آیاتاں اُتے اِیمان گِھن آندِن، بَس اِیہے لوک مسلمان (فرمانبردار) ہِن (۵۳)۔
.54	ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنۢ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنۢ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ وَهُوَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْقَدِيرُ	اللہ تاں او ہے جَیں تُہاکوں بَہُوں بے قوتی دِی حالت وِچ پَیدا کِیتے، وَل اُوں ایں بے قوتی دے بعد تُہاکوں طاقت ڈِے ݙِتی، وَل اِیں طاقت دے بعد بے طاقتی ڈِے ݙِتی، تے بڈھیپا وِی ! او پَیدا کر ڈِیندے جو کُجھ چَہندے، او چَنگِی طرح جاݨݨ والا قُدرت والا ہے (۵٤)۔
.55	وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يُقْسِمُ ٱلْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا۟ غَيْرَ سَاعَةٍ كَذَٰلِكَ كَانُوا۟ يُؤْفَكُونَ	اَتے جھڑے ڈِینہہ (قیامت دِی) گھڑی آویسی، تاں گُنہگار قَسماں چاوݨ لگ پوسِن جو او تاں ہِک گھڑی کنُوں زیادہ (دُنیا وِچ) رِیہے وِی کائے نھیں! اِیویں او پُٹھے چَل پوندے ہِن (۵۵)۔
.56	وَقَالَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ وَٱلْإِيمَٰنَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِى كِتَٰبِ ٱللَّهِ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْبَعْثِ فَهَٰذَا يَوْمُ ٱلْبَعْثِ وَلَٰكِنَّكُمْ كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ	اَتے جِنھاں لوکاں کُوں عِلم تے اِیمان ݙِتا گیا ہا، او آکھیسن جو تُساں اللہ دِی کتاب وِچ لکھئے دے مطابق تاں حشر دے ڈِینہہ تئیں رِیہے ہیوے، بَس اِیہو تاں ہے حشر (وَلا جی اُٹھݨ) دا ڈِینہہ، پَر تُساں تاں اِیکوں جاݨدے سَمجھدے وِی کُجھ نہ ہاوے (۵٦)۔
.57	فَيَوْمَئِذٍ لَّا يَنفَعُ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ	بَس اِیں ڈِینہہ ظالم لوکاں کُوں انھاں دا بَہانہ (عُذر) کوئی فائدہ نہ ڈِیسے، تے نہ اُنھاں کُوں معافی منگݨ کُوں آکھیا ویسے (۵۷)۔
.58	وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِى هَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ مِن كُلِّ مَثَلٍ وَلَئِن جِئْتَهُم بِـَٔايَةٍ	اَتے تحقیق اَساں، لوکاں کِیتے اِیں قرآن وِچ ہر طرح دِی مثال بیان کِیتی ہے، اَتے واقعی جیکر تُوں انھاں دے کولھ کوئی نشانی گِھن آویں،

	لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ	تاں وی او لوک جنھاں مَنّݨ کنوں اِنکار کیتا ہوئے، ضرور آکھ ڈیسن، جو تُساں تاں اَصلوں کُوڑے ہیوے (۵۸)۔
.59	كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ	اِیں طرح اِنھاں لوکاں دے دِلّیں اُتے مُہر (ٹھپّہ) لا ڈیندے ہِن، جھڑے جو کُجھ وی نھیں جاݨدے سمجھدے (۵۹)۔
.60	فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفَّنَّكَ الَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ	پَس (اَے رسول) تُوں صبر کر تے ثابت قدم رَہ، کیوں جو یقیناً اَلله دا وعدہ پکّا تے برحق ہے اَتے او لوک تیڈا دِل نہ گھٹا ڈیون، جنھاں کُوں یقین وِی نھیں آندا (٦٠)۔

31۔ سورۃ لقمان

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَلله دے ناں نال جھڑا جو بہُوں مہربان تے وَڈی رحمت کرݨ والا ہے
.1	الٓمٓ	الف، لام، میم (۱)۔
.2	تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ	اِیہ آیاتاں ہِن وَڈی دانائی والی کتاب دِیاں (۲)۔
.3	هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ	ہدایت تے رحمت ہِن، نیکی دے کم کرݨ والیاں کیتے (۳)۔
.4	الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُم بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ	جھڑے جو نماز کُوں قائم کیتی رَکھدِن، تے زکوٰۃ وی ڈِتی رَکھدِن، تے آخرت اُتے یقین وِی رَکھیندِن (٤)۔
.5	أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ	اِیہے لوک اَلله دِی طرفوں سِدّھی راہ اُتے ہِن، اَتے اِیہے سَب تُوں چنگیاں مُراداں پاوݨ والے ہِن (۵)۔
.6	وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ	اَتے انساناں وِچوں کوئی اِیجا وِی ہے، جھڑا بیہودہ کہاݨیاں مُل گِھن آوے، تاں جو (لوکاں کُوں) بغیر کہیں صحیح علم عقل دے، اَلله دِی راہ توں گُمراہ کر ڈیوے اَتے ایندے اُتے کھِلّاں وِی کرے، اِیہے او لوک

	مُّهِينٌ	ہِن، جنھاں کِیتے ذلیل کر ڈیوݨ والا عذاب ہے (٦)۔
7.	وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا وَلَّىٰ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا كَأَنَّ فِي أُذُنَيْهِ وَقْرًا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ	اَتے جِڈاں اُوندے سامݨیں اَساڈیاں آیاتاں پڑھ تے سُݨایاں ویندِن، تاں او مغرِیج تے مُنّہ پھیر ویندے، جیویں جو اُوں اُنھاں کُوں سُݨیا وِی نہ ہووے، اِیں سمجھو جو اُوندے کنّاں وِچ بوڑ پَے گِئے، بَس اُوکوں دردناک عذاب دِی خبر سُݨا ڈِے (٧)۔
8.	إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ	بیشک جھڑے لوک ایمان گِھن آوِن، تے نیک عَمل وِی کِیتی رَکھِن، انھاں کِیتے نعمتاں والے باغ ہِن (٨)۔
9.	خَالِدِينَ فِيهَا وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ	جنھاں وِچ او (ہمیشہ ہمیشہ) رَہسِن، اللہ دا وَعدہ سچّا (برحق) ہے اَتے او بَہُوں زبردست تے وَڈّی حکمت والا ہے (٩)۔
10.	خَلَقَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا وَأَلْقَىٰ فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَابَّةٍ وَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ	اُوں اَسماناں کُوں بغیر کہیں تھمبے دے پیدا کِیتے، جیویں جو تُساں ڈیکھدے وے، اَتے زمین اُتے پہاڑ قائم کر کھڑائِن تاں جو او تُہاڈے نال ہلدی نہ رَہے اَتے اَساں اِیندے وِچ قسم و قسم دے جانور کھنڈا ڈِتن، اَتے اَساں اِی اَسمان کنُوں پاݨیں لہائے، جیندے نال زمین وِچ سوہݨیاں سوہݨیاں شئیں جوڑے جوڑے بݨا تے جمائِن (١٠)۔
11.	هَٰذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِن دُونِهِ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ	اِیہ ہِن اللہ دِیاں پیدا کِیتیاں ہویاں شئیں، بَس میکوں ڈِیکھاؤ، جو اُوندے سِوا بِنھاں کہیں کیا کُجھ پیدا کِیتے، بلکہ اِیہ بے اِنصافے لوک تاں اَصلُوں کُھلی گُمراہی وِچ پَے گِئین (١١)۔
12.	وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنِ اشْكُرْ لِلَّهِ وَمَن يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ	اَتے بیشک اَساں لقمان کُوں دانائی (حکمت) ڈِتی، تاں جو او اللہ دا شُکر ادا کرے، اَتے جو کوئی شُکر اَدا کریندے تاں تحقیق او آپݨیں (فائدے) کِیتے شُکر اَدا کریندے، اَتے جَیں ناشُکری کِیتی تاں وِی بیشک اللہ بہُوں بے نیاز تے ساریاں تعریفاں والا ہے (١٢)۔
13.	وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَيَّ لَا	اَتے جِڈاں لُقمان آپݨیں پُتر کُوں نصیحت کریندے ہوئیں آکھیا جو

	تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ	میڈے پُترآ ! اَللہ نال کہیں کُوں شریک نہ بݨاویں، بیشک شِرک (ہِک بَہُوں وَݙا) ظلم ہے (۱۳)۔
14.	وَوَصَّيْنَا الْإِنسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفِصَالُهُ فِي عَامَيْنِ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ	اَتے اَساں انسان کُوں اُوندے پِیو ماء دے متعلق پُر زور نصیحت کِیتی، جو اُوندی ماء اَوکھی تِھی تِھی تے (پیٹ وِچ) چاتی رَکھے، اَتے ݙُوں سالاں تَیں اُوندی تَھݨّج چھُڑاوَݨ ہے بَس میݙا شُکر وِی اَدا کرو، تے پِیو مَاء دا وِی، اَتے مَیں دو وَل آوݨاں ہِیوے (١٤)۔
15.	وَإِن جَاهَدَاكَ عَلَىٰ أَن تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبْهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	اَتے جیکر تُہاݙے اُتے (اِیں ڳالھ دِی) سختی کرِن، جو تُوں میݙے نال کہیں اِہجی شَئے کُوں شریک کریں، جیندا تیکوں کوئی سدھ پَتہ وِی کائے نھیں، تاں تُوں اُنھاں دا آکھیا نہ مَنّیں پر دُنیا دے کمّاں وِچ اُنھاں نال چَنڳا تِھی رہ! اَتے اُوں شخص دے رَستے اُتے چَل، جِہڑا مَیں دو رَجوع کریندے، وَل تُہاکوں مَیں دو وَل آوݨیں، بَس تُہاکوں مَیں ݙَسا ݙیساں جو تُساں کیا کُجھ کریندے رَہندے ہاوے (١٥)۔
16.	يَا بُنَيَّ إِنَّهَا إِن تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُن فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَاوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ	میݙے پُترآ ! بیشک جیکر کوئی عَمل ہرمل دے داݨیں دے برابر وِی کیوں نہ ہوسے، اَتے او کہیں پَتھر وِچ، یا اَسماناں وِچ یا زمین وِچ کیوں نہ ہوسے، اَللہ اُوکوں سامݨیں گِھن آسے ! بیشک اَللہ باریک کنُوں باریک شَئے کُوں ݙیکھ گِھنّݨ والا تے پُوری خبر رَکھݨ والا ہے (١٦)۔
17.	يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنكَرِ وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ	میݙے پُترآ ! نماز قائِم کِیتی رَکھ، تے چَنڳے کَمّ دا حُکم ݙِتی رَکھ، تے گندے کَم کنُوں ہَٹکی رَکھ، اَتے صبر کِیتی رَکھ، اُوں مصیبت اُتے وِی جِہڑی تیݙے اُتے آوے، اِیہ وِی وَݙی ہمّت والے کمّاں وِچُوں ہے (١٧)۔
18.	وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ	اَتے تُوں لوکاں نال آپݨاں مُنّہ وَٹا تے (ڳلھاں پھُوک تے) ڳالھ نہ کِیتی کر، اَتے زمین اُتے اَکڑیج تے نہ ٹُریا کر، یقیناً اَللہ ہر مغریج وَ نَݨّجݨ والے کُوں تے پھُتڑی کُوں، اَصلُوں پسند نہیں کریندا (١٨)۔

.19	وَاقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ مِن صَوْتِكَ إِنَّ أَنكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ	تُوں آپݨیں سَݙ سلوک وِچ درمیانی چال رَکھ، اَتے آپݨیں اَلا کوں جِھکا رَکھی رَکھ، کیوں جو یقیناً ساریاں آلاواں کنوں زیادہ نہ بھاوݨ والا اَلا گِڈّاں دِی ہینگ ہے (۱۹)۔
.20	أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ	کیا تُساں نھیں ݙِٹھا، جو اَللہ تے تُہاݙے کَماں وِچ لایا ہوئے جِھڑا کُجھ وِی اَسماناں وِچ ہے، تے جِھڑا کُجھ زمین دے تلے اُتّے ہے، اَتے تُہاݙے کِیتے آپݨیاں ظاہری تے لکیاں ہوئیاں نعمتاں کُوں پُورا کر چھوڑے، اَتے انساناں وِچوں کُجھ اِہجے وِی ہِن جِھڑے جو اَللہ دے متعلق بغیر کہیں علم عقل دے جھیڑے گھتّی رَکھدِن اَتے انھاں کُوں نہ کوئی ہدایت ݙِتی گئی ہے، اَتے نہ کوئی سوجھلا ݙیکھاوݨ والی کتاب (۲۰)۔
.21	وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوَلَوْ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ	اَتے جِڈاں انھاں کُوں آکھیا ویندے، جو اُوندی پیروی کرو جِھڑا کُجھ اَللہ نازِل کِیتے تاں اَکھیندِن (کوئے نہ) اَساں تاں اُوندی پیروی کریسوں جیندے اُتے اَساں آپݨیاں پیو ݙاݙیاں کُوں ݙِٹھے، توڑے شیطان انھاں کُوں دوزخ دے عذاب دو ای کیوں نہ سݙیندا رِیہا ہووے (تاں وِی؟) (۲۱)۔
.22	وَمَن يُسْلِمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ	اَتے جِھڑا کوئی آپݨیں پُوری پُوری توجہ اَللہ دے تابع کر ݙیوے، اَتے او چنگے کَمّ وِی کرے، بَس تحقیق اُوں ہِک تکڑا کڑا پکڑ گھدے اَتے اَللہ دے ہَتھ وِچ ہے سارے کَماں دا آخری فیصلہ (۲۲)۔
.23	وَمَن كَفَرَ فَلَا يَحْزُنكَ كُفْرُهُ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ	اَتے جیں اِیمان گِھن آوݨ کنوں انکار کر ݙِتے، تیکوں اُوندے کُفر دا غم نہ پیا تھیوے، انھاں اَساݙے کولھ اِی وَل آوݨیں، بَس اَساں انھاں کُوں چِتا ݙیسوں، جِھڑے جِھڑے کَم او کریندے رِیہے ہوسن، بیشک اَللہ سینے دے بھیداں کُوں چنگی طرح جاݨدا کھڑے (۲۳)۔

.24	نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلاً ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابٍ غَلِيظٍ	اَساں اُنھاں کُوں تھوڑے جیہے مَزے کرݨ ݙیندوں، وَت انھاں کُوں سَخت عذاب والے پاسے وَنڄݨ تے مجبور کر ݙیسوں (٢٤)۔
.25	وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ	اَتے جیکر انھاں کنُوں پُچھیں جو اَسماناں کُوں تے زمین کُوں کَیں بݨائے، تاں جَھٹ آکھ ݙیسن اللہ ! آکھ ݙے، جو سَب تعریف ہے وِی اللہ کیتے ! پَر اُنھاں وِچُوں دے ڈھیر کوئی تاں انھاں ڳالھ کُوں ڄاݨدے وِی کائے نھیں (٢٥)۔
.26	لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ	اللہ دِی مِلک ہے جو کُجھ اَسماناں وِچ ہے تے زمین وِچ ہے بیشک اللہ بے نیاز تے سَب تعریف دے لائق ہے (٢٦)۔
.27	وَلَوْ أَنَّمَا فِي الْأَرْضِ مِن شَجَرَةٍ أَقْلَامٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِن بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ مَّا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ	اَتے جیکر (اِیں تھیوے جو) جِتنے کُجھ درخت زمین تے ہِن، او سارے قلماں بݨ وَنڄن، اَتے سارا سَمندر مَس بݨ وَنڄے، اُوندے مُکݨ تے سَت سَمندر ہِئے وِی (مَس بݨ وَنڄن) تاں وِی اللہ دِیاں ڳالھیں (کلمات) پُوریاں نہ لکھیج سکیسِن، بیشک اللہ بہُوں زبردست تے وَݙی حِکمت والا ہے (٢٧)۔
.28	مَّا خَلْقُكُمْ وَلَا بَعْثُكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ	تہاکوں پیدا کرݨ تے تہاکوں کھڑا کرݨ اوندے کیتے کہیں ہِک جی جان وانگوں ہے، بیشک اللہ سب کُجھ سُݨݨ تے ݙیکھݨ والا ھِے(٢٨)۔
.29	أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ	کیا تُساں نھیں ݙِٹھا، جو اللہ رات کُوں ݙینہ وِچ داخل کر چھوڑیندے، تے ݙینہ کُوں رات وِچ وَڑا چھوڑیندے، اَتے اُوں سِجھ تے چَندر کُوں کم وِچ لایا ہوئے ہَر کوئی ہِک مُدّت توڑیں ایویں چَلدا رَہسی، اَتے بیشک تُساں جھڑا کُجھ کریندے وَدّے وے، اللہ کُوں اُوندا چَنگی طرح پَتہ ہے (٢٩)۔
.30	ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ	اِیہ سارا کُجھ (اِیں وَجہ کنُوں ہے) جو بیشک اللہ اِی برحق ہے، اَتے یقیناً اِیہ لوک، اُوکوں چھوڑتے، جِنھاں کُوں سݙیندِن، او سارے

	الْكَبِيرُ	باطل تے لگّے ہِن، اَتے بیشک اللہ سَب توں اُچّی شان والا تے ساریاں کنوں وَڈا ہے (۳۰)۔
31.	أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَةِ اللَّهِ لِيُرِيَكُم مِّنْ آيَاتِهِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ	کیا تُساں نھیں ڈِٹھا، جو بیشک بیڑیاں اللہ دے فضل نال سمندر وِچ ٹھلدِن تے چلدِن تاں جو تُہاکوں آپنْیاں نشانیاں ڈِکھاوے، بیشک ایندے وِچ نشانیاں ہِن، اُنھاں لوکاں کِیتے جھڑے (ایمان وِچ) ثابت قدم ہِن تے شُکر گزار ہِن (۳۱)۔
32.	وَإِذَا غَشِيَهُم مَّوْجٌ كَالظُّلَلِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُم مُّقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ	اَتے جَڈاں کوئی پانْیں دِی سیڑھ چھتر وانگوں اُنھاں اُتے چڑھ آندی ہے، تاں وَل اُوندے دِین اُتے مخلص تِھی تے اللہ کوں سڈیندِن، پَس جَڈاں اُنھاں کوں خُشکی اُتے کِھن آ تے نجات ڈِیندے ہِیں، تاں پَس اُنھاں وِچوں تھوڑے کُجھ درمیانی چال آوِیندِن، اَتے اَساڈیاں آیاتاں کنوں اُوہے اِنکار کر ڈِیندِن، جھڑے جو وعدے کنوں ٹکر ویندِن، تے ناشکرے ہِن (۳۲)۔
33.	يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ وَاخْشَوْا يَوْمًا لَّا يَجْزِي وَالِدٌ عَن وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ عَن وَالِدِهِ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغَرُورُ	لوکو! آپنْیں رَبّ کنوں ڈرو اَتے ڈرو اُوں ڈِینہ کنوں وِی جَڈاں ہِک پیو آپنْیں پُتر کوں وِی ثواب کِیتے آپنْیں جزا وِچوں کُجھ وِی نہ ڈِیوݨ چھسی، اَتے نہ پُتر آپنْیں پیو کِیتے آپنْیں ثواب وِچوں اُوکوں کُجھ ڈِیوݨ چھسی، بیشک اللہ دا وعدہ سَچّا ہے، پَس اِیہ دُنیاوی زندگی تُہاکوں مغرا نہ ڈِیوے اَتے نہ اللہ دے متعلق تُہاکوں کوئی (فراڈی) فریب ڈِے سَگے (۳۳)۔
34.	إِنَّ اللَّهَ عِندَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ	بیشک قیامت دا پَتہ محض اللہ کوں ہے، اَتے اُوہو مِینہ وَسیندے، اَتے اُوہو جاݨدے جو کہیں ماء دے پیٹ وِچ کیا ہے؟ اَتے کہیں جی کوں پَتہ کائنی نھیں، جو کل او کیا کُجھ کما گھنسے، اَتے نہ اِی کہیں جی کوں پَتہ ہے، جو او کہڑی زمین (عِلاقے) وِچ وَنج مَرسے، بیشک اللہ سَب کُجھ جاݨݨ والا تے ہر شئے دِی خبر رکھݨ والا ہے (۳٤)۔

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جھڑا بہوں مہربان تے ڈاڈھی رحمت والا ہے
.1	الٓـمّٓ	اَلف، لام، میم (۱)۔
.2	تَنزِيلُ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِن رَّبِّ الْعَالَمِينَ	ایندے وِچ کوئی شک نھیں، جو ایں کتاب دا لہݨ (نزول) سارے جہاناں دے رَبّ دِی طرفوں ہے (۲)۔
.3	أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْماً مَّا أَتَاهُم مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ	کیا ایہ لوک ایہو اَکھیندِن، جو ایں ایکوں خُود گھڑ گھدّے، (نہ ! نہ !) ایہ تاں بَر حق ہے، تے تیڈے رَبّ دِی طرفوں ہے، تاں جو تُوں قوم کوں چتاویں ڈراویں، جیندے کولھ تَیں کنُوں پہلے کوئی چتاوݨ ڈراویں والا نھیں آیا، تاں جو او سِدّھے رَاہ تے آوَنجِن (۳)۔
.4	اللّٰهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ مَا لَكُم مِّن دُونِهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا شَفِيعٍ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ	اللہ تاں او ہے، جَیں اَسماناں کُوں تے زمین کُوں تے جھڑا کُجھ انھاں وِچ ہے سَب کُوں پیدا کیتے، او وِی، محض چھی ڈیہناں وِچ ! وَل اُوں عرش اُتے قرار پاتے، تُہاڈے کیتے اُوں کنُوں سوا بیا کوئی نہ یار ہے، تے نہ سِفارش کرݨ والا ! کیا وَل وِی تُساں نصیحت حاصِل نہ کریسو (٤)۔
.5	يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ	اُوں اَسمان کنُوں زمین تئیں دے ہَر کم دا اِنتظام کیتا ہوئے، وَل (آخر وِچ ایہ سارے معاملے) اُوندو ہِک ایجھے ڈینہہ وَنج پُجسِن، جیندا اَندازہ ہِک ہزار سال دے برابر ہے، جھڑے حساب نال تُساں گِندے وے (۵)۔
.6	ذَٰلِكَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ	ایہ (اللہ) تاں ہَر لُکّی نُوٹی شئے کُوں تے ہر ظاہر ظہور شئے کُوں خوب

	الرَّحِيمُ	چانڈے، او ٻہوں زبردست تے ڈَاڈھی رحمت والا ہے (٦)۔
.7	الَّذِیٓ أَحۡسَنَ كُلَّ شَیۡءٍ خَلَقَهُۥ وَبَدَأَ خَلۡقَ الۡإِنسَانِ مِن طِينٍ	او تاں او ہے جَیں ہَر شَئے کُوں ٻہوں سوہݨاں بݨا تے پَیدا کِیتے، اَتے اِنسان دِی پَیدائش مٹی کنُوں شروع کِیتی ہِس (٧)۔
.8	ثُمَّ جَعَلَ نَسۡلَهُۥ مِن سُلَالَةٍ مِّن مَّآءٍ مَّهِينٍ	وَل اُوں اُوندی نَسل (دا سلسلہ) ہِک گندے پاݨیں دے سَت (خلاصے جھی شَئے) کنُوں چلائے (٨)۔
.9	ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِن رُّوحِهِۦ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمۡعَ وَالۡأَبۡصَارَ وَالۡأَفۡـِٔدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشۡكُرُونَ	وَل اُوکوں بݨائے ٹھہائے اَتے اُوندے وِچ آپݨیں روح کنُوں پھوکا ماریُس، اَتے اُوں تہاڈے کِیتے کَن، اَکھیں، اَتے دِل بݨائے، پَر تُساں تاں اُوندا ٻہوں تھوڑا شُکر اَدا کریندے وے (٩)۔
.10	وَقَالُوٓاْ أَءِذَا ضَلَلۡنَا فِی الۡأَرۡضِ أَءِنَّا لَفِی خَلۡقٍ جَدِيدٍۭ بَلۡ هُم بِلِقَآءِ رَبِّهِمۡ كَافِرُونَ	اَتے اُنھاں آکھیا، جو جڈاں اَساں زمین وِچ رَل مِل تے مٹی تھی ویسُوں، تاں کیا واقعی اَساں نویں سِروں پَیدا کِیتے ویسوں، بلکہ او تاں اَپݨیں رَبّ دے سامݨیں وَنڄݨ کُوں وِی نھیں مَنیندے (١٠)۔
.11	قُلۡ يَتَوَفَّاكُم مَّلَكُ الۡمَوۡتِ الَّذِی وُكِّلَ بِكُمۡ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمۡ تُرۡجَعُونَ	آکھ ڈے جو موت دا او فرشتہ تُہاڈیاں روحاں کُوں قبض کر گِھنسے، جِہڑا تُہاڈے اُتے مقرر کیتا گِئے، وَل تُساں آپݨیں رَبّ دو وَلا تے گِھن آئے ویسو (١١)۔
.12	وَلَوۡ تَرَىٰٓ إِذِ الۡمُجۡرِمُونَ نَاكِسُواْ رُءُوسِهِمۡ عِندَ رَبِّهِمۡ رَبَّنَآ أَبۡصَرۡنَا وَسَمِعۡنَا فَارۡجِعۡنَا نَعۡمَلۡ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ	اَتے تُوں ڈیکھدا، جو جڈاں اِیہ گُنہگار لوک آپݨیں رَبّ دے سامݨیں سر جِھکا کرتے کھڑے ہوسِن (اَکھیسن) اَساڈے رَبّ آ ! اَساں (ہُݨ) ڈیکھ گِھدّے تے سُݨ وِی گِھدّے، بَس اَساکوں وَلا بھیڄ چھوڑ تاں جو اَساں نیک عمل کر گِھنُّوں، (ہُݨ) اَصلُوں یقین کرݨ والے بݨ گِئے ہِیں (١٢)۔
.13	وَلَوۡ شِئۡنَا لَأٓتَيۡنَا كُلَّ نَفۡسٍ هُدَاهَا وَلَٰكِنۡ حَقَّ الۡقَوۡلُ مِنِّی لَأَمۡلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الۡجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجۡمَعِينَ	اَتے جیکر اَساں چَہندے تاں ہر شخص کُوں اُوندے سِدّھے رَاہ تے لا ڈیندے پَر میڈی طرفوں اِیہ قول برحق ہے، جو مَیں دوزخ کُوں (اِہجیاں) جِنّاں تے اِنساناں نال کٹھا کرتے بھر ڈیساں (١٣)۔

.14	فَذُوقُوا بِمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا إِنَّا نَسِينَاكُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	پَس مزہ چکھو، (ایں گالھ دا) جو تُساں ایں ݙینہ دی مُلاقات کُوں بُھل ڳئے ہاوے۔ بیشک اَساں وِی تُہاکوں بُھلا ݙِتے، اَتے ہمیشہ دے عذاب دا مزہ چکھو اُنھاں کرتُوتاں دا جھڑے تُساں کریندے رِہے ہیوے (١٤)۔
.15	إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ	بیشک اُوہے لوک اَساڈیاں آیاتاں تے اِیمان گھن آندے ہِن، جنھاں کُوں جڈاں وِی اُنھاں نال نصیحت کیتی ویندی ہے تاں سجدے وِچ ڈھے پوندِن، اَتے اللہ دے پاک ہووݨ کُوں بیان کریندِن (١٥)۔
.16	تَتَجَافَىٰ جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ	اَپݨیں رَبّ دِی تعریف نال، اَتے او وݙائی وِی نھیں کریندے، انھاں دے پاسے انھاں دے بستریاں نال لڳدے وِی نھیں، اَپݨیں رَبّ کُوں خوف دِی حالت وِچ، تے طمع ویلے سݙیندِن اَتے جو کُجھ اَساں اُنھاں کُوں ݙِتے ایندے وِچُوں خرچ وِی کریندِن (١٦)۔
.17	فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ	کوئی شخص اِیہ نھیں جاݨدا، جو انھاں دِیاں اَکھیں ٹھارݨ کیتے کیا کُجھ لُکا تے رَکھیا ہوئے، اِیہ انھاں عَملاں دا بدلہ ہے جھڑے او کریندے رِہے ہِن (١٧)۔
.18	أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا لَّا يَسْتَوُونَ	بَھلا جھڑا کوئی اِیمان والا ہووے او اُوں وانگیں تھی سڳدے جھڑا جو نافرمان (فاسق) ہووے، اِیہ ہِکو جیہے نھیں تھی سڳدے (١٨)۔
.19	أَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ جَنَّاتُ الْمَأْوَىٰ نُزُلًا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ	البتہ جھڑے لوک اِیمان گھن آئِن، تے نیک عَمل وِی کیتی رَکھِن، بَس انھاں کیتے رَہݨ دِی جاء بہشتی باغ ہِن، اِیہ مہمانی دے طور تے ہِن، انھاں عملاں دِی وجہ کنوں جھڑے جو اِیہ کریندے ہَن (١٩)۔
.20	وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّذِي كُنتُم بِهِ تُكَذِّبُونَ	اَتے جھڑے لوک نافرمان تھی ڳئے، تاں انھاں دا ٹِکاݨاں (دوزخ دِی) بھاہ ہے، جھڑے ویلے وِی اِرادہ کریسن جو اِتھوں نِکل ونڄوں، انھاں کُوں وَلا اُوندے وِچ دھکا ݙے ݙِتا ویسے ! اَتے انھاں کُوں آکھیا ویسے، جو چکھو مزہ اُوں بھا دے عذاب دا جیکوں تُساں کوڑ اَہدے ہاوے

		(٢٠)۔
21.	وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَىٰ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ	اَتے انھاں کوں قریبی (دُنیاوی) عذاب دا مَزہ وِی چکھیسُوں اِیں وَڈے عذاب کنُوں عِلاوہ، شاید او وَلا (سِدّھے رَاہ تے) وَل آوِن (٢١)۔
22.	وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ	اَتے اُوں شخص کنُوں زیادہ ظالم کوݨ ہوسی، جیکوں اُوندے رَبّ دِیاں آیاتاں نال نصیحت کیتی گئی ہووے، وَل او انھاں کنُوں مُنّہ پھیر وَنجے بیشک اَساں اِہجے گُنہگاراں کنُوں ضرور بدلہ گھِنّݨ والے ہَیں (٢٢)۔
23.	وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُن فِي مِرْيَةٍ مِّن لِّقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ	اَتے یقیناً اَساں موسیٰ کُوں کتاب ڈِتی، تُوں وِی اُوکُوں مِلݨ وِچ کوئی شک نہ کر، اَتے اَساں اُوکُوں بنی اِسرائیل کِیتے رہنمائی دا ذریعہ بݨایا (٢٣)۔
24.	وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ	اَتے اَساں انھاں وِچُوں اِہجے اِمام وِی بݨا ڈِتے جہڑے اَساڈے حُکم دے مطابق ہدایت کریندے ہَن جڈاں جو او صبر وِی کیتی رَکھدے ہَن، اَتے او اَساڈیاں آیاتاں اُتے یقین وِی رَکھیندے ہَن (٢٤)۔
25.	إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ	بیشک اِیہ تیڈا رَبّ اِی ہے، جہڑا قیامت دے ݙینہہ انھاں وِچ (انھاں معاملیاں دا) فیصلہ کر ݙیسے، جنھاں وِچ او اختلاف کریندِن (٢٥)۔
26.	أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسَاكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ أَفَلَا يَسْمَعُونَ	کیا اِیں گالھ کنُوں اُنھاں کُوں ہدایت نھیں مِلدی، جو اَساں انھاں کنُوں پہلے کِتنیاں اُمتاں (قوماں) کُوں تباہ کر ڈِتے، جنھاں دے گھراں وِچ اِیہ ٹُردے پھردے وَدِن، بیشک ایندے وِچ نشانیاں ہَن ! کیا وَل وِی او نھیں سُݨدے سمجھدے (٢٦)۔
27.	أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنفُسُهُمْ أَفَلَا يُبْصِرُونَ	کیا او نھیں ݙیہدے جو اَساں پاݨیں کُوں سُکی سَڑی زمین دو وَہا چھوڑیندے ہَیں وَل اُوں کنُوں فصلاں پَیدا کریندے ہَیں جنھاں کُوں اُنھاں دے جانور وِی کھاندے ہن، تے او خود وِی، تاں کیا انھاں کُوں اِیہ وِی نھیں نظردا (٢٧)۔

.28	وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْفَتْحُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ	اَتے اِیہ لوک اَکھیندِن، جو فیصلہ کڈاں تھیسے؟ (ڈساوٗ) جیکر تُساں سچ اَکھیندے وے تاں (۲۸)۔
.29	قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ	(اَے نبیؐ) آکھ ڈے جو فیصلے والے ڈینہ انھاں لوکاں کوں انھاں دا اِیمان گھن آوݨ کوئی فائدہ نہ ڈیسے جِنھاں کُفر اِختیار کر رکھے، اَتے نہ انھاں کوں کوئی مہلت ڈِتی ویسے (۲۹)۔
.30	فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانتَظِرْ إِنَّهُم مُّنتَظِرُونَ	پَس انھاں کنوں رُخ وَٹا گھن، تے اِنتظار کر، بیشک او وِی اِنتظار وِچ ہِن (۳۰)۔

33۔ سورۃالأحزاب

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا بہُوں مہربان تے ہمیشہ رَحمت کرݨ والا ہے
.1	يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيماً حَكِيماً	اَے نبی! اَللہ کنوں ڈردا رہ، اَتے کافراں تے مُنافقاں دے آکھے نہ لگّیں، بیشک اَللہ سَب کُجھ جاݨݨ والا تے وَڈی حکمت والا ہے (۱)۔
.2	وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيراً	اَتے جِہڑا کُجھ تیں دو تیڈے رَبّ دی طرفوں وَحی کیتا ویندے بَس اُوندے اُتے چَل، بیشک جِہڑا کُجھ تُساں کریندے ودّے وے، اَللہ کُوں چَنگی طرح اُوندی خبر ہے (۲)۔
.3	وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلاً	اَتے اَللہ اُتے پُورا توکّل رَکھ، اَتے اَللہ دا کارساز ہووݨ تاں بالکل کافی اِی ہے (۳)۔
.4	مَّا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِّن قَلْبَيْنِ فِي جَوْفِهِ وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمُ اللَّائِي تُظَاهِرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ وَمَا جَعَلَ	اَللہ کہیں مَرد دے سِینے وِچ ڈُوں دِل نھیں رَکھیئے، اَتے نہ تُہاڈیاں آپݨیاں زالیں کُوں تُہاڈیاں ماواں بݨائے، جِنھاں کُوں تُساں (طلاق دِی خاطر)

	أَدْعِيَآءَكُمْ أَبْنَآءَكُمْ ذَٰلِكُمْ قَوْلُكُم بِأَفْوَاهِكُمْ وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ	ماواں آکھ بہندے وے، اَتے نہ اِی تُہاڈے پَلوڑ پُتراں کُوں تُہاڈے پُتر بنائے، اِیہ تاں تُہاڈے آپڻیں مُنّہ وِچوں نِکلیاں ڳالھیں ہِن، اَتے اَللہ تاں حق ڳالھ اَکھیندے، اَتے اُوہو اِی سِدّھے رَاہ تے لاڈِیندے (٤)۔
5.	ادْعُوهُمْ لِآبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِندَ اللَّهِ فَإِن لَّمْ تَعْلَمُوا آبَاءَهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَمَوَالِيكُمْ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُم بِهِ وَلَٰكِن مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا	تُساں انھاں (پالاں) کُوں انھاں دے پیو دے حوالے نال سڈیا کرو، اَللہ دے نزدیک ایہا سَب تُوں زیادہ اِنصافی ڳالھ ہے، اَتے جیکر تُہاکوں انھاں دے پیواں دے متعلق پتہ نہ ہووے وَل او تُہاڈے دِینی بھرا ہِن، اَتے تُہاڈے یار ہِن، اَتے تُہاڈے اُتے کوئی گُناہ کائے نھیں توڑے جو تُساں کنُوں اِیں سلسلے وِچ کوئی غلطی کیوں نہ تھی وَنڄے، اَلبتہ تُہاڈے دِلّاں وِچ کوئی اِیجا وِیجا اِرادہ نہ ہووے، وَل وِی اَللہ بہُوں بخشݨ ہار تے ہمیشہ رحمت وَساوݨ والا ہے (٥)۔
6.	النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ وَأُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَن تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَائِكُم مَّعْرُوفًا كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا	نبی تاں مومن لوکاں دے انھاں دے اَپڻیں کنُوں وِی زیادہ قریب ہے، اَتے اُوندیاں ذالیں انھاں دِیاں ماواں ہِن، اَتے اَللہ دِی کتاب دے مطابق پیٹ دے سکّیاں وِچوں (تَرکے وِچ) بعضے انھاں دے بعضیاں کنُوں زیادہ حقدار ہِن بہ نسبت بنھاں مسلماناں دے مہاجراں دے، جیکر تُساں آپڻیں یاراں نال کوئی بَھلائی کرݨ چَہندو تاں اِیہ وِی کتاب وِچ لِکھیا ہویا موجود ہے (٦)۔
7.	وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنكَ وَمِن نُّوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَاقًا غَلِيظًا	(یاد کر) جِڈاں اَساں نبیاں کنُوں اُنھاں دا وعدہ گِھدا ہا، اَتے تیں کنُوں وِی گِھدے تے نُوح تے ابراہیم تے موسیٰ تے مریم دے پُتر عیسیٰ کنُوں وِی ! اَساں انھاں کنُوں ساریاں توں ڈاڈھا پکّا وعدہ گِھدّے (٧)۔
8.	لِّيَسْأَلَ الصَّادِقِينَ عَن صِدْقِهِمْ وَأَعَدَّ	تاں جو اَللہ انھاں سچّے لوکاں کنُوں اُنھاں دِی سچائی دے متعلق پُچھ

	لِلْكَافِرِينَ عَذَاباً أَلِيماً	سگے، اَتے کافراں کیتے اُوں دردناک عذاب تیار کیتا ہوئے (۸)۔
9.	يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحاً وَجُنُوداً لَّمْ تَرَوْهَا وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيراً	اَے لوکو ! جہڑے ایمان گِھن آئیوے، اللہ دِی اُوں نعمت کُوں یاد کرو، جہڑی اُوں تُہاڈے اُتے لہائی ہَئی، جَڈاں جو تُہاڈے لشکر چڑھ آئے ہَن، بَس اَساں اُنھاں اُتے ہِک زور دا جھکڑ گھولیا، اَتے اِیجھے لشکر بھیجے جہڑے تُساں ڈیکھ نہ سَگدے ہاوے، اَتے اللہ چنگی طرح ڈیکھدا رہندے جہڑا کُجھ تُساں کریندے ہیوے (۹)۔
10.	إِذْ جَاءُوكُم مِّن فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللّٰهِ الظُّنُونَا	(یاد کرو) جَڈاں او تُہاڈے اُتلے پاسوں تے تُہاڈے تلویں پاسوں چڑھ آئے ہَن، اَتے جَڈاں اَکھیں پُٹھیاں تِھی گیاں ہَن، اَتے تُہاڈے ہاں اَصلوں مُٹھ وِچ آ گئے ہَن، اَتے تُساں اللہ دے متعلّق قسم قسم دے گماناں وِچ پَے گئے ہاوے (۱۰)۔
11.	هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالاً شَدِيداً	اُتھاں مومن لوکاں کُوں چنگی طرح ازمایا گیا، اُنھاں کُوں ہِک سَخت بھوئیں ہَنّب (زلزلے) دے ہلاوے ڈِتے گئے (۱۱)۔
12.	وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ مَّا وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُوراً	(یاد کرو) جَڈاں منافق اَتے جنھاں دے دِلاں وِچ بیماری ہَئی، آکھݨ لگے جو اللہ تے اُوندے رسول نے اَساڈے نال جہڑا وعدہ کیتا ہا، او محض فریب دے سِوا کُجھ نہ ہا (۱۲)۔
13.	وَإِذْ قَالَت طَّائِفَةٌ مِّنْهُمْ يَاأَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِّنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِن يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَاراً	اَتے (او وقت وِی یاد کرو) جَڈاں اُنھاں وِچوں ہِک ٹولی آکھیا جو اَے یثرب والو، تُہاڈے کیتے اِتھاں کھڑݨ دا سوال اِی کائے نھیں، بَس تُساں وَل وَنجو، اَتے انھاں دِی ہِک ٹولی نبی کنوں موکل گِھنّݨ تے آگئی، آکھیس جو اَساڈے گھر کھلے دے کھلے پئین، پَر او کھلے نہ پَے ہَن، او تاں بَس بھَج وَنجݨ چاہندے ہَن (۱۳)۔
14.	وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِم مِّنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا الْفِتْنَةَ لَآتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا	اَتے جیکر شہر دے اِڈُوں اُڈُوں دُشمن اُنھاں اُتے چڑھ آندے، وَل اُنھاں کُوں فِتنہ مچاوݨ کیتے اُبھاریا ویندا، تاں اُوندے وِچ شامل تِھی

	إِلاَّ يَسِيراً	ویندے تے او کوئی تھوڑی گھڑیں ڈھل شِل وِی نہ کریندے (١٤)۔
15.	وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللَّهَ مِن قَبْلُ لاَ يُوَلُّونَ الأَدْبَارَ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولاً	اَتے او اِیں کنُوں پہلے اللہ نال وَعدہ کر چُکے ہَن، جو او کنّڈ نہ وَلیسِن، اَتے اللہ نال کِیتے ہوئے وَعدے دے متعلّق تاں ضرور پُچھّیا ویسے (١٥)۔
16.	قُل لَّن يَنفَعَكُمُ الْفِرَارُ إِن فَرَرْتُم مِّنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذاً لاَّ تُمَتَّعُونَ إِلاَّ قَلِيلاً	(اَے رسول) آکھ ڈے، جو بھَج وَنّجݨ تُہاکوں کوئی فائدہ نہ ڈیسے، جیکر تُساں مَوت کنُوں بھَجدے ہِیوے، اُوں وقت فائدہ تِھیا وِی سَہی تاں بَہُوں تھوڑا جیہا تِھیسے (١٦)۔
17.	قُلْ مَن ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُم مِّنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوءاً أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَلاَ يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ اللَّهِ وَلِيّاً وَلاَ نَصِيراً	آکھ ڈے، جو او کِہڑا ہے، جِہڑا تُہاکوں اللہ کنُوں بچا گِھنسے، جیکر اللہ تُہاکوں کوئی ڈُکھ (نقصان) ڈیوݨ دا اِرادہ کرے یا او تُہاڈے اُتے رحمت وَساوݨ دا اِرادہ کرے، اَتے اِیہ لوک آپݨیں کِیتے اللہ کنُوں سِوا بِئے کہیں کُوں وِی آپݨاں یار تے مددگار نہ پَیسن (١٧)۔
18.	قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوِّقِينَ مِنكُمْ وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا وَلاَ يَأْتُونَ الْبَأْسَ إِلاَّ قَلِيلاً	تحقیق اللہ تُہاڈے وِچُوں انھاں کُوں چَنگی طرح جاݨدے جِہڑے تُہاڈے وِچ رُکاوٹاں سَٹیندِن، تے اَپݨیاں بِھراواں کُوں اَکھیندِن، جو اَساڈے کولھ آ وَنّجو! پَر اُوڈے لڑائی کِیتے نھیں آندے، سِوائے تھوڑے جیہاں دے (١٨)۔
19.	أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْشَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَإِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُم بِأَلْسِنَةٍ حِدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ أُوْلَئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا فَأَحْبَطَ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيراً	او تُہاڈی (مدد کرݨ وِچ) بَہُوں بخیل ہِن، بس جیکر خطرے دا وقت آ وَنّجے تاں تُوں ڈیکھسیں، جو او تَیں دو ڈیکھدے کھڑِن، اَتے انھاں دِیاں اَکھّیں دِیاں پُتلیاں اُوں شخص دِیاں پتلیاں وانگوں پِھر گِیٔن جیکوں موت دِی سَکرات لگی ہووے، اَتے جڈاں خطرہ ٹَل وَنّجے، تاں او تیز طرّار زباناں کڈھ تے تُہاڈے کولھ آوِیندِن، اَتے بھلائی (مال) وِچ بُخل کریندِن، اِیہے او لوک ہِن جِہڑے اِیمان نھیں گِھن آئے، بس اللہ اُنھاں دے عَمل ضائع کر ڈِتن، اَتے اِیہ گالھ اللہ کِیتے بَہُوں سَوکھی ہے

		(۱۹)۔
20.	يَحْسَبُونَ الْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا وَإِن يَأْتِ الْأَحْزَابُ يَوَدُّوا لَوْ أَنَّهُم بَادُونَ فِي الْأَعْرَابِ يَسْأَلُونَ عَنْ أَنبَائِكُمْ وَلَوْ كَانُوا فِيكُم مَّا قَاتَلُوا إِلَّا قَلِيلاً	اِیہ لشکراں دے متعلق گُمان کریندِن، جو او اَجݨ نھیں گئے، اَتے جیکر اِیہ لشکر آوَنجݨ تاں انھاں دِی مرضی ہوندی ہے، جو او وحشی بدواں نال ہووِن ہا، اَتے انھاں کنوں تُہاڈِیاں خبراں پُچھ گِھندے رَہوِن ہا، جیکر او تُہاڈے نال وِی ہوندے، تاں وِی لڑائی وِچ شامل نہ ہوندے، سِوائے تھوڑے جیہاں دے (۲۰)۔
21.	لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيراً	تحقیق اَللہ دے رسول وِچ (تُہاڈے پیروی کرݨ کیتے) ہِک بہترین نمونہ موجود ہے ہر اُوں شخص کیتے جہڑا اَللہ کُوں مِلݨ تے قیامت دے ڈِینہہ دے آوݨ دِی اُمید رکھیندے، اَتے او اَللہ دا ذکر وِی بہُوں کریندا رہندے (۲۱)۔
22.	وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَاناً وَتَسْلِيماً	اَتے جڈاں مومناں کافراں دے لشکراں کُوں ڈِٹھا تاں آکھݨ لگے، اِیہے تاں ہِن، جنھاں دا وعدہ اَللہ تے اُوندے رسول اَساڈے نال کیتا ہا، اَتے اَللہ تے اُوندے رسول سچ اِی آکھیا ہا، اَتے اِیں (اَزمائش وِچ) انھاں دا اِیمان تے فرمانبرداری (دا جذبہ) وَدھ گیا (۲۲)۔
23.	مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُم مَّن قَضَى نَحْبَهُ وَمِنْهُم مَّن يَنتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلاً	مومناں وِچوں کِتنے مَرد اِیجھے، جنھاں اللہ نال کیتا ہویا وعدہ سچ کر ڈِیکھایا، اُنھاں وِچوں بعض اِیجھے ہِن، جنھاں آپݨاں قول پُورا کر ڈِیکھائے، تے بعضے اَجݨ انتظار پَے کریندِن، اَتے انھاں اَپݨاں قول ذری وِی نھیں بدلیا (۲۳)۔
24.	لِّيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِن شَاءَ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُوراً رَّحِيماً	تاں جو اَللہ سچّے لوکاں کُوں اُنھاں دِی سچّائی دا بدلہ ڈِیوے، تے منافقاں کُوں چاہے تاں عذاب ڈے ڈِیوے یا انھاں دِی توبہ قبول کر گِھنے۔ بیشک اَللہ وَڈا بخشݨ ہار ہے تے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے (۲٤)۔

.25	وَرَدَّ اللهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْراً وَكَفَى اللهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ وَكَانَ اللهُ قَوِيّاً عَزِيزاً	اَتے اَللہ انھاں کوں انھاں دِیاں کاوڑیں سمیت پِچھاں وَلا چھوڑیاں، جنھاں جو کُفر اختیار کیتا ہویا ہا، او کوئی وِی فائدہ نہ چا سَگے اَتے موماناں کیتے چھڑا اَللہ لڑائی وِچ کافِی ہے، اَتے اَللہ بہُوں طاقتور تے زبردست ہے (۲۵)۔
.26	وَأَنزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُم مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِن صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيقاً تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقاً	اَتے اہلِ کتاب وِچوں جنھاں لوکاں انھاں دِی مَدد کیتی انھاں کُوں انھاں دے قلعیاں تلے لَہا چھوڑیا، اَتے اُنھاں دے دِلیں وِچ رُعب سَٹ گھتیا، تُساں ہِک ٹولی کُوں قتل کر چھوڑیا تے ہِک ٹولی کُوں قید کر گِھدا (۲۶)۔
.27	وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ وَأَرْضاً لَّمْ تَطَؤُوهَا وَكَانَ اللهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيراً	اَتے اُوں تُہاکوں وارث بنا ڈِتے انھاں دِیاں زیناں دا، انھاں دے گھراں دا، انھاں دے مال متال دا، اَتے اُوں زمین دا وِی جِتھاں تُساں (لڑائیں) پیر وِی نہ پاتا ہا، اَتے اَللہ ہر شَئے اُتے پُوری قدرت رَکھیندے (۲۷)۔
.28	يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُل لِّأَزْوَاجِكَ إِن كُنتُنَّ تُرِدْنَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعْكُنَّ وَأُسَرِّحْكُنَّ سَرَاحاً جَمِيلاً	اَے نبی ! آپنْیاں ذالیں کُوں آکھ ڈِے، جو جیکر تُساں دُنیاوی زندگی چَہندیاں ہیوے اَتے اِتھوں دا ٹھاٹھ باٹھ تاں آؤ میں تُہاکوں کُجھ مال ڈِے ڈِیواں تے سوہنْیں طریقے نال فارغ کر چھوڑاں (۲۸)۔
.29	وَإِن كُنتُنَّ تُرِدْنَ اللهَ وَرَسُولَهُ وَالدَّارَ الْآخِرَةَ فَإِنَّ اللهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَاتِ مِنكُنَّ أَجْراً عَظِيماً	جیکر تُساں اَللہ تے اُوندا رسول، تے آخرت دا گھر چَہندیاں ہیوے تاں بیشک اَللہ نے اِچھیاں نیک بیبیاں کیتے بہُوں وَڈا اَجر تیار کر رَکھیئے (۲۹)۔
.30	يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ مَن يَأْتِ مِنكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ يُضَاعَفْ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللهِ يَسِيراً	اَے نبی دِیاں ذالیں ! تُہاڈے وِچوں جہڑی کوئی کُھلی بُرائی تے آگئی، تاں اُوندے کیتے عذاب کُوں ڈُوڑا کر ڈِتا ویسے، اَتے اِیہ کم اَللہ کیتے بہُوں سَوکھا ہے (۳۰)۔

.31	وَمَن يَقْنُتْ مِنكُنَّ لِلّٰهِ وَرَسُولِهِ وَتَعْمَلْ صَالِحاً نُّؤْتِهَا أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقاً كَرِيماً	اَتے تُہاڈے وِچُوں جِہڑی کوئی اللہ تے اُوندے رسول دِی فرمانبردار رَہسی، تے نیک عَمل کِیتی رَکھسی، اُوکوں ڈُورا اَجر ڈِیسُوں، اَتے اُوندے کِیتے اَساں عزّت برکت والا رِزق تیار کِیتا ہویا ہے (۳۱)۔
.32	يٰنِسَآءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِّنَ النِّسَآءِ إِنِ اتَّقَيْتُنَّ فَلاَ تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِى فِى قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلاً مَّعْرُوفاً	اَے نبی دِیاں ذالیں ! تُساں ہِنھاں ذالیں وِچُوں کہیں وانگوں وِی کائے نھیوے، جیکر تُساں پرہیزگاری اختیار کرݨ چہندیاں ہیوے، تاں تُساں کہیں غیر مرد نال نزاکت نال ڳالھ وِی نہ کِیتی کرو، تاں جو جہڑے شخص دے دِلّ وِچ کوئی وَٹ ہے تاں او کوئی طَمع نہ رَکھݨ لڳ پووے، اَتے اُوندے نال صاف سِدّھے طریقے نال ڳالھ کِیتی کرو (۳۲)۔
.33	وَقَرْنَ فِى بُيُوتِكُنَّ وَلاَ تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الأُولَىٰ وَأَقِمْنَ الصَّلوٰةَ وَآتِينَ الزَّكَواةَ وَأَطِعْنَ اللهَ وَرَسُولَهُ إِنَّمَا يُرِيدُ اللهُ لِيُذْهِبَ عَنكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيراً	اَتے آپݨیں گھراں وِچ (آرام نال) ٻیٹھیاں رِیہاں کرو اَتے جاہلیت دے زمانے والی سَج دَھج وِی نہ ݙیکھائی کرو، اَتے نماز پڑھی کِیتی کرو تے زکوٰۃ ݙِتی کرو، تے اللہ تے اُوندے رسول دِی فرمانبرداری کِیتی رَکھی کرو، اَے (نبی دے) گھر والیو ! اللہ تاں چَہندے جو تُساں کنُوں سارا گند مَند ہَٹا گِھنے، اَتے تُہاکوں اَصلُوں پاک صاف کر ݙیوے (۳۳)۔
.34	وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلَىٰ فِى بُيُوتِكُنَّ مِنْ آيَاتِ اللهِ وَالْحِكْمَةِ إِنَّ اللهَ كَانَ لَطِيفاً خَبِيراً	اَتے یاد کِیتی رَکھو جہڑیاں اللہ دِیاں آیاتاں تے حکمت دِیاں ڳالھیں تُہاڈے گھراں وِچ پڑھیاں ویندِن، بیشک اللہ اَصلُوں باریک کنُوں باریک شئے کُوں ݙیکھ گِھنݨ والا تے چنگی طرح خبر رَکھݨ والا ہے (۳٤)۔
.35	إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ والصَّائِمِينَ	بیشک مسلمان مرداں تے مسلمان ذالیں کِیتے، اَتے مومن مرداں تے مومن ذالیں کِیتے، اَتے فرمانبردار مَرداں تے فرمانبردار ذالیں کِیتے، اَتے سَچّے مَرداں تے سَچّیاں ذالیں کِیتے، صابر مَرداں تے صابر ذالیں کِیتے، اَتے عاجزی کرݨ والے مَرداں تے عاجزی کرݨ والیاں ذالیں کِیتے، اَتے خیراتاں کرݨ والے مَرداں تے خیراتاں کرݨ والیاں ذالیں کِیتے، اَتے روزے رَکھݨ والے مَرداں تے روزے رَکھݨ والیاں ذالیں کِیتے،

	وَالصَّائِمَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيراً وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْراً عَظِيماً	اَتے اَپݨاں نَنگیج کجݨ والے مَرداں، تے اَپݨاں نَنگیج کجّݨ والیاں ذالیں کِیتے، اَتے اَللہ کُوں ٻہُوں یاد کرݨ والے مَرداں تے ٻہُوں یاد کرݨ والیاں ذالیں کِیتے، انھاں ساریاں کِیتے اَللہ اَپݨیں بخشش تے ہِک وَݙا اَجر تیار رَکھیا ہویا ہے (٣٥)۔
36.	وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْراً أَن يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَن يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالاً مُّبِيناً	اَتے کہیں مومن مَرد یا مومن ذال کُوں مناسب کائے نھیں، جو جَڈاں اَللہ تے اُوندا رَسول کوئی فیصلہ کرݙیوے، تاں او اُوں معاملے وِچ اَپݨاں وِی کوئی اختیار سَمجھے اَتے جَیں کہیں اَللہ تے اُوندے رسول دِی نافرمانی کِیتی بَس تحقیق او اَصلوں گُمراہ تِھی گِیا (٣٦)۔
37.	وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخْشَاهُ فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ مِّنْهَا وَطَراً زَوَّجْنَاكَهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَراً وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولاً	اَتے (یاد کر) جَڈاں تَیں اُوں شخص کُوں آکھیا ہا، جیکوں اَللہ دِی نعمت بخشی ڳئی ہَئی، تے تَیں وِی اُوندے اُتے احسان کِیتا ہا، جو اَپݨیں ذال کُوں اَپݨیں ہَتھ وِچ رَکھی رَکھ، اَتے اَللہ کنُوں ڈر ! اَتے تَیں خود آپݨیں دِل وِچ او ڳالھ لُکائی ہَئی، جیکوں اَللہ ظاہر کرݨ والا ہا، اَتے تُوں لوکاں کنُوں ڈردا ہاویں، حالانکہ اَللہ دا پُورا پُورا حق ہے جو تُوں بَس ہُوں کنُوں ڈریں، اَتے جَڈاں زید کُوں اُوندی ذال دِی ضرورت نہ رَہئی، تاں اَساں اُوں (ذال) کُوں تیڈے نال پَرنا ݙِتا، تاں جو موموناں کِیتے انھاں دے پُتریلیاں دِیاں ذالیں نال نِکاح کرݨ وِچ کوئی روک ٹوک نہ رَہوے، جَڈاں جو او اَپݨیں اَپݨیں ضرورت پُوری کر چُکیئے ہووِن اَللہ دا حُکم پُورا تِھی تے رَہݨ والا ہوندے (٣٧)۔
38.	مَّا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلُ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَراً مَّقْدُوراً	نبی اُتے اُوں ڳالھ وِچ کوئی حرج کائے نھیں جیکوں اَللہ اُوندے کِیتے مقرر کرݙِتا ہووے، انھاں لوکاں وِچ وِی جھڑے پہلے گزر چُکے ہِن، اَللہ دِی سُنت اِیہا ہَئی اَتے اَللہ دا حُکم تاں اِیویں تِھی وِی چُکیا ہوندے (٣٨)۔

.39	الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَداً إِلَّا اللهَ وَكَفَىٰ بِاللهِ حَسِيباً	اَتے اِیہ لوک اَللہ دے سنیہے (پیغامات) ٹھیک پچا ڈیندے ہِن، اَتے اُوں کنُوں ڈردے وِی رہندے ہِن، اَتے اَللہ کنُوں سِوا اے کہیں کنُوں وِی نھیں ڈردے، اَتے حساب گِھن جاݨ وِچ اَللہ کافی ہے (٣٩)۔
.40	مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَٰكِن رَّسُولَ اللهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيماً	محمدؐ تُہاڈے جواناں وِچوں ہِک دَا وِی پیو کائے نھیں، بلکہ اَللہ دا رسول ہے تے نبیاں کِیتے مُہر (سِلسلہ ختم کرڈیوݨ والا) ہے، اَتے اَللہ ہرہِک شئے کُوں چنگی طرح جاݨݨ والا ہے (٤٠)۔
.41	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللهَ ذِكْراً كَثِيراً	اَے لوکو، جِہڑے اِیمان گِھن آئیوے اَللہ کُوں یاد کِیتی رَکھو، تے یاد وِی ڈھیر سارا کِیتی رَکّھو (٤١)۔
.42	وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلاً	اَتے اُوندے پاک ہووݨ کُوں سویرے وِی تے شام کُوں وِی بیان کِیتی رَکّھو (٤٢)۔
.43	هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيماً	او تاں او ہے جِہڑا تُہاڈے اُتے رحمت بھیجیندا ہے اَتے اُوندے فرشتے وِی دُعا کریندِن، تاں جو تُہاکوں اَندھارے وِچوں کڈھ تے سوجھلے دو گِھن آوے، اَتے او موِمناں اُتے ہمیشہ رحمت وَسائی رَکھݨ والا ہے (٤٣)۔
.44	تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْراً كَرِيماً	انھاں کِیتے (اُوندا تحفہ) تاں اُوندا سَلام ہوسی، جِہڑے ڈِینہہ جو او اُوکوں مِلسن، اَتے انھاں کِیتے وَڈا عزّتاں والا اَجر تیار کِیتا ہوئے (٤٤)۔
.45	يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِداً وَمُبَشِّراً وَنَذِيراً	اَے نبی ! بیشک اَساں تیکوں گواہی ڈیوݨ والا، خوشخبری سُݨاوݨ والا تے ڈراوݨ چِتاوݨ والا بݨائے (٤٥)۔
.46	وَدَاعِياً إِلَى اللهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجاً مُّنِيراً	اَتے اَللہ دو اُوندے حکم نال سَڈݨ والا اَتے بَلدا ہویا ڈِیوا (بݨائے) (٤٦)۔
.47	وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُم مِّنَ اللهِ	اَتے مومناں کُوں خوشخبری سُݨا ڈے، جو بیشک انھاں کِیتے اَللہ دِی

	فَضْلاً كَبِيراً	طرفوں بہوں وَڈا فضل ہے (٤٧)۔
48.	وَلاَ تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ وَدَعْ أَذَاهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللهِ وَكَفَى بِاللهِ وَكِيلاً	اَتے کافراں تے منافقاں دے آکھیئے نہ لگیں اَتے نہ انھاں دے تکلیف ڈیونڑ کوں ڈیکھ بَس اَللہ اُتے توّکل کیتی رَکھ، اَتے کارساز دے طور تے بَس اَللہ کافِی ہے (٤٨)۔
49.	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِن قَبْلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُّونَهَا فَمَتِّعُوهُنَّ وَسَرِّحُوهُنَّ سَرَاحاً جَمِيلاً	اَے لوکو، جِھڑے اِیمان گِھن آئیوے، جِھڑے ویلے تُساں مومن ذالیں نال نِکاح پڑھوا گِھندو، وَت اُنھاں کوں طلاق ڈے ڈیندو، او وِی اُنھاں کُوں ہتّھ لاونڑ (چِمبڑ وَ نّجنڑ) کنُوں پہلے، تاں تُہاکوں انھاں اُتے اختیار کائے نھیں جو اُنھاں کنُوں عِدّت پُوری کراؤ، بَس اُنھاں کُوں کُجھ ڈے ڈِوا بَھل منسائی نال چُھٹی کر ڈیوو (٤٩)۔
50.	يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ اللاَّتِي آتَيْتَ أُجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ مِمَّا أَفَاءَ اللهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عَمِّكَ وَبَنَاتِ عَمَّاتِكَ وَبَنَاتِ خَالِكَ وَبَنَاتِ خَالاَتِكَ اللاَّتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ وَامْرَأَةً مُّؤْمِنَةً إِن وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ النَّبِيُّ أَن يَسْتَنكِحَهَا خَالِصَةً لَّكَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فِي أَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ لِكَيْلاَ يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌ وَكَانَ اللهُ غَفُوراً رَّحِيماً	نبی آ! اَساں تیڈے اُتے تیڈیاں ذالیں حلال کر ڈِتیاں ہِن بشرطیکہ تَیں اُنھاں کُوں اُنھاں دا حق مہر ڈے ڈِتا ہووے، اَتے جِھڑیاں تیڈے سَجے ہَتّھ دِی ملکیت وِچ ہِن، تے تیکوں اَللہ ڈیوائِن، اَتے تیڈے چاچے دِیاں دِھیاں، تے تیڈی بُوا دِیاں دِھیّاں، تے تیڈے مامے دِیاں دِھیّاں، تے تیڈی ماسی دِیاں دِھیّاں، جِھڑیاں تیڈے نال ہِجرت کرتے آگئین، (ساریاں حلال ہِن) اَتے کوئی مومن ذال آپڻاں تَن (حق مہر گھدے بغیر) نبی کُوں بخش ڈیوے، جیکر نبی وِی اُوندے نال نِکاح کرنڑ چَہندے تاں وِی (اِجازت ہے) اِیہ محض تیڈے کِیتے ہے، پَر سَب مسلماناں کِیتے کائے نھیں، تحقیق اَساں چانڈے ہِیں جِھڑا کُجھ اَساں اُنھاں اُتے مقرر کر ڈِتے انھاں دِیاں ذالیں کِیتے وِی تے انھاں دے سَجے ہَتّھ دِی ملکیت والیاں بانھیاں کِیتے وِی ! تاں جو تُہاڈے کِیتے کوئی تَنگی نہ پَئی تِھیوے، اَتے اَللہ تاں بخشڻ ہار تے ہمیشہ رحمت کرنڑ والا ہے (٥٠)۔

.51	تُرۡجِی مَن تَشَآءُ مِنۡهُنَّ وَتُؤۡوِیۤ إِلَیۡكَ مَن تَشَآءُ وَمَنِ ابۡتَغَیۡتَ مِمَّنۡ عَزَلۡتَ فَلاَ جُنَاحَ عَلَیۡكَ ذٰلِكَ أَدۡنَیٰۤ أَن تَقَرَّ أَعۡیُنُهُنَّ وَلاَ یَحۡزَنَّ وَیَرۡضَیۡنَ بِمَآ آتَیۡتَهُنَّ كُلُّهُنَّ وَاللّٰهُ یَعۡلَمُ مَا فِی قُلُوبِكُمۡ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِیماً حَلِیماً	جیکوں تُوں چَھنویں اُوکوں آپ کنُوں اَنّج کرتے رَکھ، اَتے جیکوں چَھویں آپڻیں نال کرتے رَکھ، اَتے جیکوں آپ کنُوں پَرے کر ݙِتا ہاوی، وَلا وِی آپ دو سڈ گِھنسیں تاں وِی تیݙے اُتے کوئی گُناہ کائے نھیں اِیہ اِجازت اِیں ڳالھوں ہے جو اُنھاں دِیاں اَکّھیں ٹھَرِدیاں رَہن، اَتے مونجھیاں وِی نہ تِھیون اَتے راضی رہن جو کُجھ وِی انھاں کوں ݙیویں اَتے اَللہ چَنگی طرح جاݨدے جھڑا کُجھ تُہاݙے دِلّاں وِچ ہے، اَتے اَللہ سَب کُجھ جاݨڻ والا ہُوں تحمل والا ہے (۵۱)۔
.52	لَّا یَحِلُّ لَكَ النِّسَآءُ مِن بَعۡدُ وَلاَ أَن تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنۡ أَزۡوَاجٍ وَلَوۡ أَعۡجَبَكَ حُسۡنُهُنَّ إِلاَّ مَا مَلَكَتۡ یَمِینُكَ وَكَانَ اللّٰهُ عَلَىٰ كُلِّ شَیۡءٍ رَّقِیباً	اِنھاں دے بعد تیݙے کِیتے کوئی ٻیاں ذالیں کرڻ حلال کائے نھیں اَتے نہ اِیہ جو انھاں کُوں بدل تے ٻیاں ذالیں کر گِھنّیں چاہے تُہاکوں انھاں دا سوہݨپ کِتنا چَنڳا کیوں نہ لڳے، اَلبتہ اَپڻیں سَڄّے ہَتھ دِی ملکیت والیاں ٻانھیاں دِی اِجازت ہے، اَتے اَللہ تاں ہَر شَئے کُوں نگرانی وِچ رَکھیا ہوئے (۵۲)۔
.53	یٰأَیُّهَا الَّذِینَ آمَنُواۡ لاَ تَدۡخُلُواۡ بُیُوتَ النَّبِیِّ إِلاَّ أَن یُؤۡذَنَ لَكُمۡ إِلَىٰ طَعَامٍ غَیۡرَ نَاظِرِینَ إِنَاهُ وَلَـٰكِنۡ إِذَا دُعِیتُمۡ فَادۡخُلُواۡ فَإِذَا طَعِمۡتُمۡ فَانتَشِرُواۡ وَلاَ مُسۡتَأۡنِسِینَ لِحَدِیثٍ إِنَّ ذٰلِكُمۡ كَانَ یُؤۡذِی النَّبِیَّ فَیَسۡتَحۡیِی مِنكُمۡ وَاللّٰهُ لاَ یَسۡتَحۡیِی مِنَ الۡحَقِّ وَإِذَا سَأَلۡتُمُوهُنَّ مَتَاعاً فَاسۡأَلُوهُنَّ مِن وَرَآءِ حِجَابٍ ذٰلِكُمۡ أَطۡهَرُ لِقُلُوبِكُمۡ وَقُلُوبِهِنَّ وَمَا كَانَ لَكُمۡ أَن تُؤۡذُواۡ رَسُولَ اللّٰهِ وَلاَ أَن	اَے لوکو، جِھڑے اِیمان گِھن آئیوے، نبی دے گھراں وِچ اِیویں نہ وَڑ ڳَئے کرو، سِوائے اِیندے جو تُہاکوں اَندر آ تے طُعام کھاوَݨ دِی اِجازت ݙِتی ڳئی ہووے، اَتے نہ اِیہ جو اُوندے انتظار وِچ ٻیٹھے رِیہے کرو، جَݙاں تُہاکوں سڈیا وَنّجے تاں لنگھ ڳئے کرو بَس جَݙاں طعام کھا گِھنّو، تاں کھنّڈ پُنّڈ ڳئے کرو، اَتے ڳالھیں وِچ وِی نہ لڳے ٻیٹھے رِیہے کرو بیشک تُہاݙی اِیہ ڳالھ نبی کُوں ݙُکھ ݙیندی ہے بَس او تُہاݙا لحاظ کریندے، اَتے اَللہ سَچّی ڳالھ دے آکھݨ وِچ لحاظ نھیں کریندا، اَتے جَݙاں انھاں کنُوں کوئی ضرورت دِی شَئے منگڻیں ہووے تاں پَردے دے ٻاہروں مَنگی کِیتی کرو، اِیہ تُہاݙیاں دِلّیں کُوں تے انھاں دیاں دِلّیں کُوں نیک پاک رَکھݨ والا طریقہ ہے، اَتے تُہاݙے کِیتے اِیہ مناسب

	تَنكِحُوٓاْ أَزْوَاجَهُ مِن بَعْدِهِ أَبَداً إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ عِندَ اللهِ عَظِيماً	کائے نھیں، جو تُساں اَللہ دے رسول کُوں کوئی ڈُکھ ڈیوُو اَتے اِیہ وِی مناسب کائے نھیں جو اُوندے بعد کڈاہیں وِی اُوندیاں ذالیں نال نِکاح کر گِھنّو، بیشک اَللہ دے نزدیک تُہاڈی اِیہ گالھ بہُوں وَڈی (بَد اخلاقی) ہے (۵۳)۔
.54	إِن تُبْدُواْ شَيْئاً أَوْ تُخْفُوهُ فَإِنَّ اللهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيماً	جیکر تُساں کہیں شئے کُوں ظاہر کرو یا اُوکوں لُکا تے رَکھّو، بیشک اَللہ تاں ہَر شَئے کُوں چنگی طرح جانڑ والا ہے (٥٤)۔
.55	لاَّ جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِيٓ آبَآئِهِنَّ وَلاَ أَبْنَآئِهِنَّ وَلاَ إِخْوَانِهِنَّ وَلاَ أَبْنَآءِ إِخْوَانِهِنَّ وَلاَ أَبْنَآءِ أَخَوَاتِهِنَّ وَلاَ نِسَآئِهِنَّ وَلاَ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ وَاتَّقِينَ اللهَ إِنَّ اللهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيداً	کوئی حَرج کائے نھیں (جیکر پردہ نہ کرِن) اِیہ ذالیں آپڑیں بِھراواں کنُوں، اَتے اَپڑیں بِھراواں دے پُتراں کنُوں اَتے آپڑیاں بھنڑیجیاں کنُوں، اَپڑیں جیہاں ذالیں کنُوں اَتے آپڑیں سَجے ہَتھ دِی ملکیت والیاں کنُوں! پیا اِیہ جو اَللہ کنُوں ڈردِیاں وِی رہن، بیشک اَللہ ہَر شَئے کُوں چنگی طرح ڈیکھڑ والا ہے (٥٥)۔
.56	إِنَّ اللهَ وَمَلاَئِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يٰأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ صَلُّواْ عَلَيْهِ وَسَلِّمُواْ تَسْلِيماً	اَتے بیشک اَللہ تے اُوندے فرشتے نبی اُتے درود بھیجیندِن، اَتے اِیمان گِھن آوَڑ والے لوکو ! تُساں وِی اُوندے اُتے درود بھیجا کرو، اَتے اُوں طرح سلام بھیجا کرو جیویں جو بھیجڑ دا حق ہے (٥٦)۔
.57	إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللهُ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَاباً مُّهِيناً	بیشک جِہڑے لوک اَللہ کُوں تے اُوندے رسول کوں ڈُکھ ڈیندِن، اُنھاں اُتے اَللہ دِی لعنت ہے، اِیں دُنیا تے وِی تے آخرت کُوں وِی اَتے انھاں کِیتے ہِک ذلیل کر چھوڑن والا عذاب تیار کِیتا ہوئے (٥٧)۔
.58	وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُواْ فَقَدِ احْتَمَلُواْ بُهْتَاناً وَإِثْماً مُّبِيناً	اَتے جِہڑے لوک مومن جواناں تے ذالیں کُوں ڈُکھ ڈیندِن اَنڑ تِھیّاں گالھیں دِیاں تُہمتاں لاتے، بَس تحقیق انھاں بُہتان تے کُھلے ڈُلے گُناہ دِی گنڈھڑی وِی سر تے چا گِھدّی ہے (٥٨)۔
.59	يٰأَيُّهَا النَّبِيُّ قُل لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَآءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِن	اَتے اَے نبی ! تُوں آپڑیاں ذالیں کُوں تے آپڑیاں دِھیّاں کُوں، تے موموناں دِیاں ذالیں کُوں آکھ ڈے، جو او آپڑیاں چادراں نال پَردہ کر گِھدّا

	جَلاَبِيبِهِنَّ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ أَن يُعْرَفْنَ فَلاَ يُؤْذَيْنَ وَكَانَ اللهُ غَفُوراً رَّحِيماً	کرِن (چڈراں باہر وَنجن)، اِیہ محض ایں گالھوں ہے، تاں جو او سُنڃاݨ گھِدیاں وَنجن، تے ڈُکھ نہ ڈِتیاں وَنجن، اَتے اَللہ بَہوں بخشن ہارتے وَڈی رحمت والا ہے (٥٩)۔
.60	لَّئِن لَّمْ يَنتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْمُرْجِفُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لاَ يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلاَّ قَلِيلاً	جیکر منافق لوک تے او لوک جنھاں دے دِلاں وِچ وَٹ ہے، اَتے جھڑے شہر وِچ گندیاں اَفواہیں کھنڈیندے رَہندِن، اُنھاں گالھیں کنُوں نہ ہَٹے، تاں وَل اَساں تُہاکوں انھاں دے پچھُوں لا ڈیسُوں، وَل او تُہاڈے کولھوں رہ وِی نہ سَگسِن، سِوائے تھوڑے جیہاں دے (٦٠)۔
.61	مَّلْعُونِينَ أَيْنَمَا ثُقِفُوا أُخِذُوا وَقُتِّلُوا تَقْتِيلاً	او ملعُون (لعنت دِی پھٹکار والے) ہِن ! جتھاں وِی مِل وَنجن پکڑ گھِدے وَنجن تے قتل کر ڈِتے وَنجن جیویں جو حق بندے (٦١)۔
.62	سُنَّةَ اللهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلُ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ اللهِ تَبْدِيلاً	اَللہ دا دستور اِیہو رہیے، اُنھاں لوکاں کِیتے وِی جھڑے جو پہلے گزر چُکِن، اَتے تُوں وِی اَللہ دے دستور وِچ کوئی تبدیلی نہ ڈیکھسیں (٦٢)۔
.63	يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ اللهِ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيباً	لوک تَیں کنُوں قیامت دے متعلق پچھدِن، آکھ ڈے جو بیشک اِیندا عِلم اَللہ کُوں ہے، اَتے تیکوں کیا پتہ جو شاید قیامت کولھوں اِی آئی کھڑی ہووے (٦٣)۔
.64	إِنَّ اللهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيراً	بیشک اَللہ کافراں اُتے لعنت بھیجی ہے، اَتے انھاں کِیتے (دوزخ دِی) بھڑکدی ہوئی بھا تیار کر رَکھی ہے (٦٤)۔
.65	خَالِدِينَ فِيهَا أَبَداً لاَّ يَجِدُونَ وَلِيّاً وَلاَ نَصِيراً	جیندے وِچ او ہمیشہ کِیتے رَہسِن، اَتے او اتھاں کوئی سَنگتی یا مددگار وِی نہ لَبھ سَگسِن (٦٥)۔
.66	يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَا أَطَعْنَا اللهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولاَ	اُوں ڈِینہ اُنھاں دے مُنہ بھا وِچ پُٹھے سِدھے کِیتے ویسِن، اَتے اکھیسن اَللہ کریندا جو اَساں اُوندی فرمانبرداری کِیتی ہوندی تے رسول دِی وِی فرمانبرداری کِیتی ہوندی (٦٦)۔
.67	وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا	اَتے اکھیسن، اَساڈے رَبّ آ ! بیشک اَساں آپݨیاں سرداراں تے

وڈیریاں دا آکھیا منّی رکھئے بس انھاں اساکوں سِدّھی راہ کنوں ہٹائی رکھیئے (٦٧)۔	وَكُبَرَآءَنَا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلاْ	
اساڈے ربّ آ! انھاں کوں ڈوڑا عذاب ڈے اَتے انھاں اُتے وَڈی سخت لعنت بھیج (٦٨)۔	رَبَّنَآ آتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنْهُمْ لَعْناً كَبِيراً	.68
اَے ایمان گھن آوݨ والے لوکو ! تُساں انھاں لوکاں وانگوں نہ بݨ وَنجّتاں جنھاں موسیٰ کوں ڈکھ ڈِتا، بس اللہ اُوکوں (ہر تہمت کنوں) پاک صاف کر چھوڑیا جہڑی جو او لیندے ہن، اَتے او اللہ دے نزدیک وَڈی عزّت آبرو والا ہے (٦٩)۔	يٰأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَكُونُواْ كَالَّذِينَ آذَوْاْ مُوسَىٰ فَبرَّأَهُ اللهُ مِمَّا قَالُواْ وَكَانَ عِندَ اللهِ وَجِيهاً	.69
اَے ایمان گھن آوݨ والو ! اللہ کنوں ڈردے رہوو، اَتے گالھ سِدّھی سِدّھی کیتی چا کرو (٧٠)۔	يٰأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اتَّقُواْ اللهَ وَقُولُواْ قَوْلاً سَدِيداً	.70
(اللہ) تُہاڈے سارے عمل درست کر ڈیسے، اَتے تُہاڈے گناہ بخش ڈیسے، اَتے جیں اللہ تے اُوندے رسول دِی فرمانبرداری کیتی، بس تحقیق اُوں وَڈی کامیابی حاصل کر گھدّی (٧١)۔	يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَن يُطِعِ اللهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزاً عَظِيماً	.71
بیشک اساں آپݨیں امانت (خلافت) کوں اسماناں تے زمین تے، اَتے پہاڑاں دے اَگوں رکھیا، اُنھاں اُوندے چاوݨ کنوں انکار کر ڈِتا، اَتے ایں (ذِمّے داری) کنوں ڈَر گئے، پر انسان نے اُوکوں آپݨیں ذِمّے لا گھدا، بیشک او بے انصافا تے بے سمجھ ہا (٧٢)۔	إِنَّا عَرَضْنَا الأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَن يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُوماً جَهُولاً	.72
(نتیجہ ایہ نکلیا) جو اللہ منافق جواناں تے منافق ذالیں کوں، اَتے مُشرک جواناں تے مُشرک ذالیں کوں عذاب ڈیوے اَتے اللہ مومن جواناں تے مومن ذالیں اُتے توجہ (مہربانی) کرے، اَتے اللہ بخشݨ ہار تے وَڈی رحمت والا ہے (٧٣)۔	لِّيُعَذِّبَ اللهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ اللهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَكَانَ اللهُ غَفُوراً رَّحِيماً	.73

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع اللہ دے ناں نال جھڑا جو بہوں مہربان تے وڈی رحمت والا ہے
.1	الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ	سب تعریف اللہ دی ہے، جیندے ہتھ وِچ ہے، اسماناں دے وِچ دی، تے زمین دے تلّے اُتےّ دی ہر شئے ! اَتے آخرت وِچ وی اُوندی اِی تعریف ہوسی، اَتے او وڈی حکمت والا تے ہر گالھ دی پُوری خبر رکھݨ والا ہے (۱)۔
.2	يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ	او جاݨدے جو کجھ زمین وِچ چلیا ویندے اَتے جو کجھ اُوندے وِچوں نِکل کھڑدے، اَتے جو کجھ اَسمان کنوں تلّے لہندے اَتے جو کجھ اُوندے اُتے چڑھ ویندے، اَتے او تاں وڈی رحمت والا تے بہوں بخشݨ ہار ہے (۲)۔
.3	وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عَالِمِ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِن ذَٰلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ	اَتے جنہاں کُفر اختیار کیتے او اَکھیندِن جو قیامت دی گھڑی اَساڈے اُتے اَصلوں نہ آسی، (اَے نبی) آکھ ڈے، جو کیوں، نہ آسی ! میکوں قسم ہے آپݨیں رَبّ دی ! جھڑا غیب دے جاݨݨ والا ہے جو او تہاڈے اُتے ضرور آسی ! اُوں کنوں ذری جتّی شئے وی لُکی ہوئی کائے نھیں، چاہے او اَسماناں وِچ ہے چاہے زمین وِچ ہے، چاہے او ذری جتّی کنوں وی چھوٹی ہے یا وڈی ہے، سَب کجھ روشن کتاب وِچ لکھیا ہویا موجود ہے (۳)۔
.4	لِّيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ	اِیں واسطے ہے جو انھاں کوں جزا ڈِتی ونجے، جھڑے لوک جو ایمان گھن آئن، تے نیک عَمل کیتے ہِنے، اِیہے لوک تاں ہِن جنھاں کیتے

	كَرِيمٌ	بخشش ہے تے وَڈی عزّت دِی روزی ہے (٤)۔
.5	وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رِّجْزٍ أَلِيمٌ	اَتے جنھاں لوکاں اَساڈِیاں آیاتاں دے بارے وِچ کوشش کیتی جو انھاں کُوں بے وَس کر ڈِیکھالِن، اِیہے تاں ہِن جنھاں کِیتے سَخت قسم دا دَردناک عذاب ہے (٥)۔
.6	وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ هُوَ الْحَقَّ وَيَهْدِي إِلَىٰ صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ	اَتے (اَے رسول) جنھاں لوکاں کُوں علم ڈِتا گئے او جاݨدِن جو جھڑا کُجھ تیڈے رَبّ دِی طرفوں تَیں دو نازِل کِیتا گئے، او بالکل بَرحق ہے، اَتے او غالب تے سَب تعریفاں والے (اَلله) دے رَستے تے لا ڈِیندے (٦)۔
.7	وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ يُنَبِّئُكُمْ إِذَا مُزِّقْتُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّكُمْ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ	اَتے کُفر اختیار کرݨ والے لوک بِنھاں کُوں کِھل تے اَکھیندِن، جو اَساں تُہاکُوں اِہجا بندہ ڈِساوُں جھڑا جو تُہاکُوں خبر ڈِیندے جو جڈاں تُساں مَر بُھر تے اَصلوں چیڑاں چیڑاں تِھی ویسو، تاں وَل تُساں ضرور نَویں سِروں جیوا تے اُٹھا کھڑے کِیتے ویسُو (٧)۔
.8	أَفْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَم بِهِ جِنَّةٌ بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ	یا تاں اُوں بندے الله اُتے کُوڑا بُہتان بَدھ ڈِتے، یا اُوکُوں کوئی جنُونی تِھی گِئی ہے، بلکہ جھڑے لوک آخرت اُتے اِیمان نھیں گِھن آندے اُوہے عذاب وِچ تے بَہُوں وَڈی گُمراہی وِچ ہِن (٨)۔
.9	أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُم مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِن نَّشَأْ نَخْسِفْ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ	کیا اُنھاں اُوکُوں نھیں ڈِٹھا جو کُجھ اُنھاں دے اَگُوں ہے تے جو کُجھ اُنھاں دے پِچُھوں ہے چاہے اَسمان والے پاسوں ہے چاہے زمین والے پاسوں جیکر اَساں چاہوں تاں انھاں کُوں زمین وِچ لَہا چھوڑوں یا انھاں اُتے اَسمان دا کوئی ٹوٹا سَٹ ڈِیوں، بیشک اِیندے وِچ (اَلله دو) رجوع کرݨ والے ہر بندے کِیتے ہِک نشانی ہے (٩)۔
.10	وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ مِنَّا فَضْلًا يَا جِبَالُ أَوِّبِي مَعَهُ وَالطَّيْرَ وَأَلَنَّا لَهُ الْحَدِيدَ	اَتے اَساں داوٗد کُوں آپݨیں طرفوں فضیلت (بزرگی) بخشی، جو اَے پہاڑو، تے پکھیو، اُوندے نال تِھی تے (اَلله دِیاں) صفاتاں بیان کِیتی

		رَکھو، اَتے اُوندے کِیتے اَساں لُوہے کُوں کُولا کر چھوڑیا(۱۰)۔
.11	أَنِ اعْمَلْ سَابِغَاتٍ وَقَدِّرْ فِي السَّرْدِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ	تاں جو پُوریاں پُوریاں زرہیں بݨا، اَتے انھاں دے کڑیاں کُوں ٹھیک انداز دے مطابق جوڑ، اَتے نیکی دے عمل کِیتی رَکھ، بیشک مَیں ݙیکھدا کھڑاں جہڑا کُجھ تُوں کریندا وَدّیں (۱۱)۔
.12	وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَرَوَاحُهَا شَهْرٌ وَأَسَلْنَا لَهُ عَيْنَ الْقِطْرِ وَمِنَ الْجِنِّ مَنْ يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَمَنْ يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ	اَتے ہَوا کُوں اَساں سلیمان دے تابع کر ݙِتا، اُوندا سویر دا چَلݨ ہِک مہینے دے پَندھ دے برابر ہوندا ہاَ، تے اُوندا شام دا چَلݨ ہِک مہینے دے پَندھ دے برابر ہوندا ہاَ، اَتے اُوندے کِیتے اَساں پگھرے ہوئے ترامے دا ہِک چَشمہ وَہا ݙِتا، اَتے جِنّ وِی تابع کر ݙِتے، جِہڑے آپݨیں رَبّ دے حُکم نال اُوندے اَگوں کَم کریندے رَہندے ہَن، اَتے انھاں وِچُوں جِہڑا کوئی وِی اَساڈے حُکم کنُوں پِھردا ہاَ، تاں اُوکوں دوزخ دِی بَلدی بھا دَا مزہ چَکھیندے ہاَسے (۱۲)۔
.13	يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَحَارِيبَ وَتَمَاثِيلَ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ رَاسِيَاتٍ اعْمَلُوا آلَ دَاوُودَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِنْ عِبَادِيَ الشَّكُورُ	او جِہڑا کُجھ چَہندا ہاَ، اِیہ بݨا ݙیندے ہن، یعنی محراباں (والے قلعے) مُورتاں، حوض جیہے لگن، ہِلّی جاء پِیاں رَہݨ والیاں دیگاں، اَے دَاوّد دِی اَولاد ! میݙی شُکر گزاری دے طریقے والے عمل کِیتی رَکّھو، پَر میݙے بَندیاں وِچُوں شُکر گزار بندے تھوڑے ہِن (۱۳)۔
.14	فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَىٰ مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنْسَأَتَهُ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ أَنْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ	پَس جَڈاں اَساں اُوندے اُتے موت دا حُکم بھیجیا تاں اُنھاں کُوں کہیں وِی اُوندے مَرݨ دِی خبر نہ ݙِتی، سِوائے ہِک نِکّے جیہے کِیڑے (سِوّی) دے، جِہڑے جو اُوندی سوٹی (عصاء) کُوں کھاندی رَہئی ہَئی، اَتے جَڈاں او ڈھے پِیا، تَڈاں جِنّاں کُوں پَتہ لگیا، (اَکھیونے) جیکر اُنھاں کُوں غیب دا پَتہ ہوندا، تاں او ذِلّت والے عذاب وِچ نہ رَہندے (۱٤)۔
.15	لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكَنِهِمْ آيَةٌ جَنَّتَانِ	تحقیق سَبا (دِی قوم) آپݨیاں مکاناں وِچ ہِک نشانی ہَئی، یعنی ݙُوں باغ

	عَن يَمِينٍ وَشِمَالٍ كُلُوا مِن رِّزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ	ہِک سَجّے پاسُوں، ہِک کھَبّے پاسوں ! آپڻیں رَبّ دے ڈِتے رِزق وِچُوں کھاوٴ، اَتے اُوندا شُکر اَدا کیتی رَکھو، تُہاڈے رَہݨ بَہݨ کِیتے اِیہ پاک صاف تے خوشحال عِلاقہ (شہر) ہے، اَتے رَبّ وِی بَہُوں بخشݨ ہار ہے (١٥)۔
.16	فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُم بِجَنَّاتِهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَيْ أُكُلٍ خَمْطٍ وَأَثْلٍ وَشَيْءٍ مِّن سِدْرٍ قَلِيلٍ	پر اُنھاں مُنّہ پھیر گھِدّا، تاں اَساں اُنھاں اُتے تُرٹیٔے بَندھ والی زوردِی چھَل بھیج ڈِتی، اَتے انھاں دے ڈُوں باغاں کُوں اِیجے ڈُوں باغاں نال بَدل ڈِتا جنھاں دے میوے کھاوݨ وِچ بدمزہ ہَن، تے نِکّے کنڈیاں والے درخت ہن، تے تھوڑیاں جیہاں بیریں ہَن (١٦)۔
.17	ذَٰلِكَ جَزَيْنَاهُم بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ نُجَازِي إِلَّا الْكَفُورَ	ایہا سَزا اَساں اُنھاں کُوں اِیں گالھ دی ڈِتی، جو او حق کنُوں اِنکار کریندے ہَن، اَتے کیا اِیجی سزا ناشُکرے کنُوں سِوا کہیں بئے کُوں وِی ڈِیندے ہَیں (١٧)۔
.18	وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا قُرًى ظَاهِرَةً وَقَدَّرْنَا فِيهَا السَّيْرَ سِيرُوا فِيهَا لَيَالِيَ وَأَيَّامًا آمِنِينَ	اَتے اَساں اُنھاں دے، تے اُنھاں وَستیاں دے درمیان جنھاں اُتے اَساں برکت وَسائی ہَئی، مشہور مشہور وَستیاں وَسا کھڑائن، اَتے انھاں توڑیں دے سَفر دِیاں، سرائیں (منزلاں) مقرر کرڈِتیاں ہن، تاں جو اُنھاں وِچ راتیں کُوں تے ڈِینہاں کُوں وڈے اَمن نال ٹُرو پھرو (١٨)۔
.19	فَقَالُوا رَبَّنَا بَاعِدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ	پَس اُنھاں دُعا مَنگی، جو اَساڈے رَبّ آ ! اَساڈے سَفراں وِچ وڈیاں وڈیاں وِتھاں گھت ڈے، اَتے اُنھاں آپڻیں آپ اُتے ظلم کیتا، پَس اَساں اُنھاں (دی بربادی) دِیاں کہانیاں بنا چھوڑیاں، اَتے انھاں کُوں تیلی تیلی کرتے کھنڈا پُھنڈا ڈِتا، بیشک ایندے وِچ ہر اُوں شخص کِیتے نشانیاں ہِن جہڑا صبر کرݨ والا تے شُکر کرݨ والا ہے (١٩)۔
.20	وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ	اَتے تحقیق شیطان نے اُنھاں دے متعلّق دے آپڻیں گُمان کُوں سَچ

	فَاتَّبَعُوهُ إِلاَّ فَرِيقاً مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ	کر ڈِیکھایا، پَس انھاں اُوندی پیروی چا کیتی، سِوائے موموناں دی ہِک ٹولی دے (۲۰)۔
.21	وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِم مِّن سُلْطَانٍ إِلاَّ لِنَعْلَمَ مَن يُؤْمِنُ بِالآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي شَكٍّ وَرَبُّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ	اَتے اُوندے انھاں اُتے کوئی زور (غلبہ) وِی نہ ہاَ، سِوائے اِیندے جو اَساں ڈِیکھݨاں چہندے ہِیسے، جو کِہڑا آخرت اُتے اِیمان رَکھیندے تے او کوݨ ہے جِہڑا جو اِیندے وِچ شک کریندے اَتے تیڈے رَبّ ہر شَئے کُوں آپݨیں نِگاہ وِچ رَکھیا ہوئے (۲۱)۔
.22	قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِن شِرْكٍ وَمَا لَهُ مِنْهُم مِّن ظَهِيرٍ	(اَے نبی) آکھ ڈِے، اُنھاں کُوں سَڈ گِھن آؤ جِنھاں اُتے اَللہ کُوں چھوڑ تے تُہاکوں وڈا زعم ہے، حالانکہ انھاں دے اختیار وِچ ہر مل دے دانڑیں جتّی وِی کوئی شَئے کائے نھیں نہ اَسماناں وِچ تے نہ زمین دے تلّے اُتے، نہ اِنھاں ڈُوں وِچ انھاں دا کوئی سانجھ کھاتہ ہے، اَتے نہ انھاں وِچُوں کوئی وِی اَللہ دا مددگار رہے (۲۲)۔
.23	وَلَا تَنفَعُ الشَّفَاعَةُ عِندَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ حَتَّى إِذَا فُزِّعَ عَن قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقَّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ	اَتے اُوندے اَگوں کہیں دِی وِی سِفارش نہ چلسی، سِوائے اُوندے جیکوں اُوں اِیندی اِجازت ڈِتی ہوسے، جَڈاں جو انھاں دے دِلّاں کنُوں گھبراہٹ ہَٹ ویسے، تاں پُچھسِن کیا ہے جِہڑا تُہاڈے رَبّ آکھیئے اَکھیسِن، حق آکھیئس ! اَتے او ہُوں اُچّے مرتبے والا تے وَڈیاں شاناں والا ہے (۲۳)۔
.24	قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ وَإِنَّا أَوْ إِيَّاكُمْ لَعَلَى هُدًى أَوْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ	(اَے رسول) پُچھ جو تُہاکوں اَسماناں کنُوں تے زمین کنُوں روزی کوݨ ڈِیندے؟ پَس آکھ ڈِے جو اَللہ ! اَتے بیشک اَساں یا تُساں وِچُوں کوئی تاں سِدّھے رَاہ تے ہے یا وَت کُھلی گُمراہی وِچ ہے (۲٤)۔
.25	قُل لَّا تُسْأَلُونَ عَمَّا أَجْرَمْنَا وَلَا نُسْأَلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ	آکھ ڈِے جو نہ تاں اَساڈے گُناہاں دِی تُساں کنُوں پُچّھ ڳِچّھ تِھیسے، اَتے نہ اَسّاں کنُوں پُچّھ ڳُچّھ کیتی ویسے اُوندی، جِہڑا کُجھ تُساں کریندے وَدّے ہِیوے (۲۵)۔

.26	قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ	آکھ ڈے جو اَساڈا رَبّ اَساکوں ہِک جا کٹھا کریسے، وَل اَساڈے درمیان حقی حقی فیصلہ کر ڈیسے، اَتے او ہِکو خوب فیصلے کرݨ والا ہِھوں وَڈے عِلم والا ہے (۲۶)۔
.27	قُلْ أَرُونِيَ الَّذِينَ أَلْحَقْتُم بِهِ شُرَكَاءَ كَلَّا بَلْ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ	آکھ جو میکوں او لوک تاں ڈیکھاوُو، جِنھاں کُوں تُساں اُوندے شریک بݨا تے رَلایا ہوئے، اِیہ ڳالھ ٹھیک کائے نھیں بلکہ اُوہُو اللہ ہِھوں زبردست تے وَڈی حکمت والا ہے (۲۷)۔
.28	وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ	اَتے اَساں تیکوں کہیں ہِئے کَم کِیتے نھیں بھیجیا سِوائے اِیندے جو تُوں سارے لوکاں کِیتے بَس خوشخبری سُݨاوݨ ڈراوݨ چِتاوݨ والا ہیں، پَر ڈھیر سارے لوک تاں اِیں ڳالھ کُوں جاݨدے وِی کائے نھیں (۲۸)۔
.29	وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ	اَتے اَکھیندِن، جو قیامت دا وَعدہ کڈاں توڑیں پُورا تِھیسے جیکر تُساں سَچ آکھݨ والیاں وِچوں ہِیوے (تاں ڈَساؤ چا) (۲۹)۔
.30	قُل لَّكُم مِّيعَادُ يَوْمٍ لَّا تَسْتَأْخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ	آکھ ڈے جو تُہاڈے نال ہِکّے ڈِینہ دا وَعدہ ہے اُوں کنُوں ہِک گھڑی نہ پِچُّھوں کر سَڳدوں تے نہ اَڳوں کر سَڳدوں (۳۰)۔
.31	وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَن نُّؤْمِنَ بِهَٰذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِندَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ	اَتے او لوک جِنھاں کُفر اختیار کِیتا ہوئے، اَکھیندِن، جو اَساں نہ تاں اِیں قرآن کُوں مَنیندے ہَیں، اَتے نہ کہیں ہِئی کِتاب کُوں جِھڑی جو اِیں کنُوں پہلے وِی ہے، اِیویں ہووے جو تُوں انھاں ظالماں کُوں اُوں وقت ڈیکھیں، جَڈاں جو او آپݨیں رَبّ دے اَڳوں کھڑے کِیتے ویسِن اَتے انھاں دے بعضے بعضیاں کُوں اِلزام لاوݨ لڳ پوسِن، اَتے جِھڑے لوک ہِیݨیں سمجھے ویندے ہِن، او انھاں لوکاں کُوں جِھڑے وَڈا گھمنّڈ کریندے ہِن، آکھیسِن جو جیکر تُساں نہ ہوندے تاں اَساں ضرور مومن ہوندے (۳۱)۔
.32	قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ	جِنھاں لوکاں کُوں گھمنّڈ ہَا، او ہِیݨیاں کُوں اَکھیسِن بَھلا کیا اَساں تُہاکوں

سِدّھے رَاہ کنُوں روکی رَکھیا ہا، چڑاں جو ہدایت وِی تُہاڈے کولھ آچکی ہَئی، بلکہ تُساں تاں خود قصور وار ہیوے (۳۲)۔	اسْتُضْعِفُوٓا۟ أَنَحْنُ صَدَدْنَٰكُمْ عَنِ ٱلْهُدَىٰ بَعْدَ إِذْ جَآءَكُم ۖ بَلْ كُنتُم مُّجْرِمِينَ	
اَتے جِہڑے لوک ہِیٹھیں ہوسِن او انھاں لوکاں کُوں آکھیسن جہڑے تکبّر وِچ ہوسِن، جو تُہاڈیاں راتاں ڈِینھاں دِیاں چالاں اَساکوں روکی رَکھیا ہا، چڑاں جو تُساں اَساکوں حُکم ڈِیندے ہاوے جو اَساں اللہ دِی ناشُکری کروں، اَتے اُوندا کوئی شریک بَݨاوں، اَتے او وَڈا ارمان کریسِن جہڑے ویلے جو او عذاب کُوں ڈِیکھسِن، اَتے اَساں انھاں دِیاں ڳچیاں وِچ ڳلاویں گھت ڈِیسوں جِنھاں جو کُفر اختیار کیتا ہویا ہوسے، بَس انھاں دے عملاں دِی جزا ڈِتی ویسی، جہڑے جو او کریندے ہِن (۳۳)۔	وَقَالَ ٱلَّذِينَ ٱسْتُضْعِفُوا۟ لِلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوا۟ بَلْ مَكْرُ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ إِذْ تَأْمُرُونَنَآ أَن نَّكْفُرَ بِٱللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُۥٓ أَندَادًا ۚ وَأَسَرُّوا۟ ٱلنَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا۟ ٱلْعَذَابَ وَجَعَلْنَا ٱلْأَغْلَٰلَ فِىٓ أَعْنَاقِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ۚ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ	.33
اَتے اَساں کہیں وَستی (آبادی) وِچ کوئی ڈراوݨ والا اِیجا نھیں بھیجا جیکوں اِتھوں دے رَجّے کجّے لوکاں اِیہ نہ آکھیا ہووے جو، جو کُجھ تُہاکوں ڈے تے بھیجیا گئے، اَساں ضرور اُوں دا اِنکار کریندوں (٣٤)۔	وَمَآ أَرْسَلْنَا فِى قَرْيَةٍ مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَآ إِنَّا بِمَآ أُرْسِلْتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ	.34
اَتے اِیہ وِی آکھݨ لگے، جو اَساں بَہُوں سارا مال متال تے اَولاد رَکھیندے ہِیں، اَتے اَساکوں عذاب وِی نہ ڈِتا ویسے (۳۵)۔	وَقَالُوا۟ نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَٰلًا وَأَوْلَٰدًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ	.35
(اَے رسول) آکھ ڈے بیشک میڈا ربّ جیندی روزی چہندے کُھلی کر ڈِیندے اَتے چہندے تاں تنگ وِی کر چھوڑیندے، لیکن اَکثر لوک اِیں حقیقت کُوں نھیں جاݨدے (۳٦)۔	قُلْ إِنَّ رَبِّى يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ	.36
اَتے اِیہ تُہاڈا مال متال تے اَولاد کوئی اِیجھی شَئے کائے نھیں جِہڑی جو تُہاکوں درجات دے لحاظ نال اَساڈے کولھوں کرڈیوے، سِوائے اُوں شخص دے جِہڑا جو اِیمان گِھن آوے تے نیک عمل کرے، اِیہے	وَمَآ أَمْوَٰلُكُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُكُم بِٱلَّتِى تُقَرِّبُكُمْ عِندَنَا زُلْفَىٰٓ إِلَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ جَزَآءُ	.37

	الضِّعْفِ بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي الْغُرُفَاتِ آمِنُونَ	ہن جنھاں کیتے انھاں دے عملاں دی وجہ کنوں ڈوڑی جزا ڈتی ویسے اتے او اُچیاں ماڑیاں وچ امن چین نال رہسن (۳۷)۔
.38	وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُوْلَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ	اتے جہڑے لوک اساڈیاں آیاتاں وچ گڑبڑ کرݨ دی کوشش وچ ہن، ایہے ہن جہڑے عذاب وچ گھتیے رہسن (۳۸)۔
.39	قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ وَمَا أَنفَقْتُم مِّن شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ	(اے نبی) آکھ ڈے جو میڈا رب آپݨیاں بندیاں وچوں جیندی روزی چہندے کھلی کر ڈیندے اتے اوکوں تنگ وی کر ڈیندے، اتے تساں جتی وی کوئی شئے (اللہ دے راہ) خرچ کریندو، بس او تہاکوں اوندی جاء تے ہئی ڈیندے، اتے او ساریاں توں ودھ رزق ڈیوݨ والا ہے (۳۹)۔
.40	وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعاً ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ أَهَؤُلَاءِ إِيَّاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ	اتے جہڑے ڈینہہ او انھاں ساریاں کوں کٹھا کریسے ول فرشتیاں کنوں پچھسے کیا ایہ تساں ہاوے جنھاں دی ایہ پوجا کریندے ہن (۴۰)۔
.41	قَالُوا سُبْحَانَكَ أَنتَ وَلِيُّنَا مِن دُونِهِم بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ أَكْثَرُهُم بِهِم مُّؤْمِنُونَ	او آکھیسن، توں تاں پاک ذات ہیں توں ای اساڈا کارساز ہیں، نہ کہ ایہ ہن، بلکہ ایہ جناں دی پوجا کریندے ہن، اتے انھاں وچوں ڈھیر لوک انھائیں تے ایمان گھن آئے ہن (۴۱)۔
.42	فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَّفْعاً وَلَا ضَرّاً وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ	بس اج دے ڈینہہ تہاڈے بعضے وی بعضیاں کیتے کوئی نفع پچاوݨ دا کوئی اختیار نھیں رکھیندے، اتے نہ نقصان پچاوݨ دا، اتے اساں انھاں لوکاں کوں جہڑے (آپݨیں آپ اتے) ظلم کریندے ریہے ہن، اکھیسوں جو دوزخ دا عذاب چکھو جیکوں تساں کوڑا اکھیندے رہندے ہاوے (۴۲)۔
.43	وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَن يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُكُمْ وَقَالُوا مَا هَذَا إِلَّا	اتے جڈاں اساڈیاں کھلیاں ڈلیاں آیاتاں پڑھ سݨایاں ویندن، تاں اکھیندن، جو ایہ تاں کجھ کائے نھیں، بس ہک بندہ ہے، جہڑا چہندے جو تہاکوں انھاں شئیں کنوں پرے ہٹا گھنے، جنھاں دی تہاڈے پیو

	إِفْكٌ مُّفْتَرًى وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ	ڈاڈے پُوجا کریندے آئن، اَتے اِیہ وِی اَہدن، جو اِیہ تاں کوئی شَئے کائے نھیں بَس آپُوں گھڑیا ہویا ہِک کوڑ ہے، اَتے جِھڑے ویلے کُفر کرنڑ والیاں دے کولھ حق آپہنتا، تاں اُنھاں اُوندے متعلّق آکھ ڈِتا، جو اِیہ تاں ضرور ہِک کُھلا جادُو ہے (٤٣)۔
.44	وَمَا آتَيْنَاهُم مِّن كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِن نَّذِيرٍ	حالانکہ اَساں نہ تاں انھاں کُوں کتاباں ڈِتیاں ہَن، جِنھاں کُوں اِیہ پڑھدے پڑھیندے رِیہے ہووِن، تے نہ مَیں کنُوں پہلے انھاں کولھ کوئی ڈراونڑ چتاوَنڑ والا بھیجیا گیا ہا (٤٤)۔
.45	وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَمَا بَلَغُوا مِعْشَارَ مَا آتَيْنَاهُمْ فَكَذَّبُوا رُسُلِي فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ	اَتے اُنھاں وِی اِیکُوں کُوڑا آکھیا، جِھڑے انھاں کنُوں پہلے تھی گُزرِن، اِیہ اُوندے ڈِھویں حِصّے کُوں وِی حاصل نہ کر سگئے ہَن جِھڑا کُجھ اُنھاں کُوں ڈِتا گیا ہا، وَل وِی اِنھاں میڈے رسُولاں کُوں کُوڑا آکھیا، تاں بَس وَل میڈا عذاب وِی کیویں (سخت) ہا (٤٥)۔
.46	قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُم بِوَاحِدَةٍ أَن تَقُومُوا لِلَّهِ مَثْنَىٰ وَفُرَادَىٰ ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِكُم مِّن جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَّكُم بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ	(اَے نبی) آکھ ڈِے جو مَیں تُہاکوں ہِکّا نصیحت کریندا اں جو تُساں اَللہ واسطے کلھے کلھے تے ڈُوں ڈُوں کھڑے تھی وَنجو، وَل سوچو تے غور کرو، جو تُہاڈے سَنگتی کُوں جنُونّی اصلُوں کائے نھیں، اِیہ تاں تُہاڈے کِیتے ہِک سخت قسم دے عذاب دے آونڑ کنُوں پہلے محض ڈراونڑ چتاوَنڑ والا ہے (٤٦)۔
.47	قُلْ مَا سَأَلْتُكُم مِّنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ	آکھ ڈِے، جو مَیں تُساں کنُوں جِھڑی کوئی مزدوری منگی ہوئی ہے تاں او تُہاڈِی ! کیوں جو میڈا اَجر تاں میڈے رَبّ دے کولھ ہے، اَتے او ہَر شَئے کُوں آپنْیاں نظراں وِچ رَکھنڑ والا ہے (٤٧)۔
.48	قُلْ إِنَّ رَبِّي يَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَّامُ الْغُيُوبِ	آکھ ڈِے، جو بیشک میڈا رَبّ اُتُّوں حق لَہیندے، او غیب دِیاں گالھیں چَنگی طرح جانڑ والا ہے (٤٨)۔
.49	قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِئُ الْبَاطِلُ وَمَا	آکھ ڈِے جو حق آ پُنّے، کوئی کُوڑا (خُدا) نہ تاں پہلی واری پیدا کر سَگدے

	يُعِيدُ	تے نہ وَلا پیدا کر سگدے (٤٩)۔
.50	قُلْ إِن ضَلَلْتُ فَإِنَّمَا أَضِلُّ عَلَىٰ نَفْسِي وَإِنِ اهْتَدَيْتُ فَبِمَا يُوحِي إِلَيَّ رَبِّي إِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ	آکھ ڈیوے، جو جیکر میں گمراہ تھی گیاں، تاں وَل ایندا گھاٹا وی میکوں ہے، اَتے جیکر میں ہدایت اُتے ہاں تاں بَس ایہ اُوندی وَجہ کنوں ہے، جہڑا کجھ میڈا ربّ میں دو وَحی کریندے، بیشک او سَب کجھ سُنڑ والا بہوں کولھوں رہنڑ والا ہے (٥٠)۔
.51	وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ فَزِعُوا فَلَا فَوْتَ وَأُخِذُوا مِن مَّكَانٍ قَرِيبٍ	ایویں ہوندا، جو توں ڈیکھدا، جو جڈاں ایہ وِہل (گھبرا) ویسن، تاں کڈاہیں بھج وِی نہ سگسن (بھجیئے وِی تاں) اَجنڑ کولھوں ہوسن جو پکڑ گھدے ویسن (٥١)۔
.52	وَقَالُوا آمَنَّا بِهِ وَأَنَّىٰ لَهُمُ التَّنَاوُشُ مِن مَّكَانٍ بَعِيدٍ	وَل آکھیسن، اَساں تاں ایندے اُتے ایمان گھن آئے ہیں، پَر ہُنڑ اِتّی پرے تھی وَنجڑ نال اِنھاں دا ہتھ (ایمان توڑیں) کیویں پُج سگدے (٥٢)۔
.53	وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِن قَبْلُ وَيَقْذِفُونَ بِالْغَيْبِ مِن مَّكَانٍ بَعِيدٍ	اَتے تحقیق ایہ پہلے کنوں اِنکار کریندے رہیے ہِن، اَتے بغیر ڈِٹھے پَرے کنوں گُمان (دے تیر) چلیندے رہیے ہِن (٥٣)۔
.54	وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِم مِّن قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مُّرِيبٍ	اِنھاں دے، تے جہڑا کجھ او چاہندِن اُوندے درمیان ہِک پَردہ سَٹ ڈِتا گئے، جیویں جو پہلے اِنھاں جیہاں نال تھی چُکیا ہَا، بیشک او وِی ہِک منحوس شک وِچ پَے گئے ہَن (٥٤)۔

35۔ سورۃ الفاطر

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بہوں مہربان تے وڈی رحمت والا ہے
.1	الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ	ساری تعریف اللہ کیتے ہے جہڑا اسماناں تے زمین دے پیدا کرنڑ والا

	جَاعِلِ الْمَلَائِكَةِ رُسُلاً أُولِيٓ أَجْنِحَةٍ مَّثْنَىٰ وَثُلَاثَ وَرُبَاعَ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَآءُ إِنَّ اللهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	ہے، اَتے اِیجے فرشتیاں کُوں آپݨاں قاصِد مقرر کرݨ والا ہے جنھاں دے ڈوں ڈوں، ترائے ترائے، چار چار کھنب ہِن، اَتے اپݨیں مخلوق وِچ جیں طرح دا وَدھارا چاہندے کر چھوڑیندے۔ بیشک اَللہ ہر شئے اُتے پُوری قُدرت رکھݨ والا ہے (١)۔
2.	مَّا يَفْتَحِ اللهُ لِلنَّاسِ مِن رَّحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا وَمَا يُمْسِكْ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِن بَعْدِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ	جیکر اَللہ اَپݨیں رحمت (دے دروازے) انساناں اُتے کھول ڈیوے تاں اُوکوں کوئی روک نھیں سَگدا، اَتے جیکر بند کر ڈیوے تاں اُوندے بعد کوئی بیا اُوندے بھیجݨ والا کائے نھیں، او بہُوں زبردست تے وَڈی حکمت والا ہے (٢)۔
3.	يَآ أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللهِ يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَآءِ وَالْأَرْضِ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ	اَے لوکو! یاد کیتی رکھو، اَللہ دِی نعمت جیہڑی تُہاڈے اُتے کیتی گئی ہے، کیا اَللہ دے سِوا بیا کوئی پیدا کرݨ والا ہے؟ جیہڑا انھاں کُوں اَسمان تے زمین کنُوں رِزق ڈیوے، کوئی وِی بیا عبادت دے لائق کائے نھیں سِوائے اُوندے، بَس تُساں کِتھوں تھڑکیے ویندے وے (٣)۔
4.	وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ وَإِلَى اللهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ	اَتے جیکر اے تیکوں کُوڑا اَکھیندِن تاں تحقیق تَیں کنُوں پہلے والے رسُولاں کُوں وِی تاں کُوڑا آکھیا گِئے، اَتے سارے معاملے (فیصلے کیتے) اَللہ دو وَل وَنجݨ (٤)۔
5.	يَآ أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللهِ الْغَرُورُ	اَے لوکو! بیشک اَللہ دا وَعدہ سَچا ہے، بَس تُہاکوں دُنیاوی زندگی دھوکے وِچ نہ رکھے، اَتے نہ تُہاکوں اَللہ دے متعلّق کوئی دھوکے والا کہیں دھوکے وِچ سَٹے (٥)۔
6.	إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُو حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ	بیشک شیطان تُہاڈا دُشمن ہے، بَس تُساں وِی اُوں کُوں دُشمن سمجھو، دراصل او اَپݨیں ٹولی کو سڈیندے تاں جو او دوزخ وِچ رہݨ والے تھی وَنجن (٦)۔

.7	الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ	جِہڑے لوک کُفر اِختیار کریندِن، انھاں کِیتے سَخت عذاب مقرر ہے، اَتے جِہڑے لوک اِیمان گِھن آئے، تے نیک عمل وِی کِیتوُنے تاں انھاں واسطے بخشش ہے بَہُوں وَڈا اَجر ہے (۷)۔
.8	أَفَمَن زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ فَرَآهُ حَسَناً فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسَرَاتٍ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ	بَھلا (او وِی کوئی بَندہ ہے) جیکوں گندے کَم سوہݨیں کرتے ڈِیکھائے ونّجن تے او اُوکوں سوہݨیں وِی لگِیَن، بیشک اَللہ جیکوں چَہندے گُمراہ کرڈِیندے تے جیکوں چَہندے ہدایت ڈِے ڈِیندے (اَے نبی !) تیڈا سَاہ نہ پِیا گھُوٹیجے انھاں دے ارمان وِچ ! بیشک اَللہ سَب کُجھ جاݨدا کھڑے جو کُجھ اِیہ کریندے کھڑیندے وَدّے ہِن (۸)۔
.9	وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيَاحَ فَتُثِيرُ سَحَاباً فَسُقْنَاهُ إِلَى بَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا كَذَلِكَ النُّشُورُ	اِیہ اَللہ اِی تاں ہے جِہڑا ہَوائیں گُھولیندے او بَدّلاں کُوں اُچّا چِیندِن، وَل اَساں انھاں کُوں ہِک سکئے سڑیے شہر (علاقے) دو ہَکّل چھوڑیندے ہَیں، بَس اُوندے نال زمین وِچ سُکݨ سَڑݨ دے بعد سَاہ گَھت ڈِیندے ہَیں، اِیویں اِی بندے جی کھڑے تِھیسِن (۹)۔
.10	مَن كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعاً إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَكْرُ أُوْلَئِكَ هُوَ يَبُورُ	جِہڑا شخص عزّت چَہندے (تاں سَمجھ گِھنّے جو) بَس ساری عزّت اَللہ کِیتے ہے، اَلبتہ ہر پاک کلمہ اُوں تورِیں چڑھ ویندے، اَتے ہر نیک عمل آپݨیں کرݨ والے کُوں اُچّا مَرتبہ ڈِیوا ڈِیندے، اَتے جِہڑے لوک گندے گندے مکر کریندے وَدّن انھاں کِیتے سَخت عذاب ہے، اَتے انھاں دا سارا مکر خود بخود ختم تِھی ویسے (۱۰)۔
.11	وَاللَّهُ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجاً وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَمَا يُعَمَّرُ مِن مُّعَمَّرٍ وَلَا يُنقَصُ مِنْ عُمُرِهِ إِلَّا فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ	اَتے اَللہ اِی ہے جیں تُہاکوں مِٹّی وِچُوں پَیدا کِیتے وَل تریڑے (نُطفے) وِچُوں جمائے، وَل تُہاڈے جُٹ (جُوڑ) بݨا ڈِتے گِئین، اَتے اُوندے عِلم کنُوں بغیر نہ کہیں ذال کُوں پیٹ تِھیندے، اَتے نہ کوئی بال جݨیندی ہے، اَتے نہ کہیں عمر والے دِی عمر وَدھائی ویندی ہے، اَتے نہ اُوندی عُمر تھوڑی کِیتی ویندی ہے، اِیہ سَب کُجھ کتاب وِچ لِکھیا ہوئے،

		بیشک اِیہ سَب کُجھ اَللہ کِیتے یَہُوں اَسان کَم ہے (۱۱)۔
.12	وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَائِغٌ شَرَابُهُ وَهَٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَمِن كُلٍّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَاخِرَ لِتَبْتَغُوا مِن فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ	اَتے ڈوں دریا کڈاہِیں ہِکّو جیہے نھیں ہوندے، ہِک مِٹھا ہے، تریہہ لہاوَݨ والا ہے، جیندا پاݨِیں پیوݨ ویلے ڈاڈھا بھاندے، اَتے بِیا کھارا ہے تے کوڑا ہے، پَر ہرہِک دریا کنُوں تازہ گوشت کھاندے وے، اَتے انھاں وِچُوں گھݨے جیہاں شَئیں کڈھیندے وے، جِنھاں کُوں تُساں پَیندے وے، اَتے بیڑیاں کُوں ڈیکھدے وے، جِھڑیاں پاݨِیں کُوں چِیری ویندِن، تاں جو اُوندے فضل وِچُوں (روزی) گولھُو، تے تُساں شُکر اَدا کریندے رَہوُو (۱۲)۔
.13	يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِن قِطْمِيرٍ	او رات کُوں ڈِینّہ وِچ داخل چا کریندے اَتے ڈِینّہ کُوں رات وِچ لُکا گِھندے، اَتے سِجھ تے چَندر کُوں کَم وِچ جُتیا ہوئے، ہرہِک آپݨیں مقررہ وقت اُتے چڑھدا لَہندا رَہسے، اِیہو اَللہ اِی تاں ہے تُہاڈا پالݨ والا بادشاہی وِی ہِیندی ہے اَتے اُوں کُوں چھوڑ تے جِنھاں کُوں تُساں سڈِیندے وے، او تاں پنّڈِی گِٹک دی چھِل جِتّی وِی اختیار نھیں رَکھیندے (۱۳)۔
.14	إِن تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ	جیکر تُساں اُنھاں دے اَگُوں دُعائیں منگو او تاں تُہاڈیاں دُعائیں کُوں وِی نھیں سُݨ سَگدے، اَتے جیکر سُݨ وِی گِھنّن، تاں وِی انھاں کُوں تُہاڈی خاطر منظور نھیں کر سگدے، اَتے قیامت والے ڈِینّہ او تُہاڈے انھاں نال شِرک کرݨ کنُوں وِی مُکر ویسِن، اَتے تُہاکوں (حق دِی) خبر کوئی نھیں ڈے سگدا، اُوں با خبر (اَللہ) وانگوں (۱٤)۔
.15	يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ	اَے لوکو! تُساں سارے اَللہ دے محتاج ہِیوے، اَے اَللہ تاں یَہُوں بے نیاز تے ساریاں تعریفاں دے ڈَا دَا ہے (۱۵)۔
.16	إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ	جیکر او چاہے تاں تُہاکوں مِٹا چھوڑے تے نوّیں خلقت کُوں آباد کر

		ڈیوے (١٦)۔
.17	وَمَا ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ بِعَزِيزٍ	اَتے اِیہ اللہ کِیتے کوئی اَوکھا کم کائے نھیں (١٧)۔
.18	وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ وَإِن تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ إِنَّمَا تُنذِرُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَمَن تَزَكَّىٰ فَإِنَّمَا يَتَزَكَّىٰ لِنَفْسِهِ وَإِلَى اللّٰهِ الْمَصِيرُ	اَتے کوئی بار چاوَݨ والا کہیں بئے دا بار نہ چیسے، اَتے بیشک کوئی بار نال لڈیا ہویا آپݨاں بار چاوݨ کِیتے کہیں کُوں سڈیسے، تاں او اُوندے وِچوں کوئی شئے وِی نہ چوا گھنسے، چاہے او اُوندا گھاٹے سنگ والا وِی کیوں نہ ہوسے (اَے رسول) بیشک تُوں انھاں کُوں نصیحت کر سگدیں جھڑے جو اَݨ ڈِٹھیں آپݨیں رَبّ کنوں ڈردِن، اَتے نماز قائم کیتی رَکھدِن اَتے جھڑا کوئی پاک صاف رَہندے تاں او آپݨیں آپ کِیتے اِی پرہیزگاری اختیار کریندے، اَتے (ساریاں کُوں) اللہ دو وَل وَنجݨیں (١٨)۔
.19	وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ	اَتے ہِک اَندھا تے ہِک سُجاکا ہِکو جیہے نھیں تھی سگدے (١٩)۔
.20	وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ	اَتے نہ اندھارا تے سوجھلا (٢٠)۔
.21	وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُورُ	اَتے نہ چھاں تے نہ دُھپ (٢١)۔
.22	وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ إِنَّ اللّٰهَ يُسْمِعُ مَن يَشَاءُ وَمَا أَنتَ بِمُسْمِعٍ مَّن فِي الْقُبُورِ	اَتے نہ جیندے لوک، تے نہ موئے ہوئے برابر تھی سگدِن؟ بیشک اللہ جیکوں چہندے سُݨا چھوڑیندے، پر تُوں کُجھ نھیں سُݨا سگدا اُنھاں کُوں جھڑے قبراں وِچ ہِن (٢٢)۔
.23	إِنْ أَنتَ إِلَّا نَذِيرٌ	تُوں تاں محض ڈراوَݨ چتاوَݨ والا ہیں (٢٣)۔
.24	إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَإِن مِّنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ	بیشک اَساں تیکوں حق دے نال خوشخبری سُݨاوَݨ والا تے نال نال ڈراوَݨ والا بݨا تے بھیجے، اَتے کوئی وِی اُمّت اِیجھی کائے نھیں جیندے وِچ ڈراوَݨ والا نہ گُذریا ہووے (٢٤)۔
.25	وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ	اَتے جیکر اِیہ تیکوں کُوڑا آکھدِن تاں انھاں کنُوں پہلے والیاں وِی (حق کُوں) کُوڑا آکھیا ہا حالانکہ انھاں دے رسول انھاں کولھ کھلیاں نِشانیاں، چھوٹیاں چھوٹیاں کتاباں تے روشن کِتاب وِی گھن تے آندے رِیہے

		ہن (۲۵)۔
.26	ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ	وَل مَیں اُنھاں لوکاں کُوں آپنْیں پکڑ وِچ گِھن آیُم جِنھاں کُفر اختیار کیتا ہا، بس (ڈیکھ) میڈا عذاب کیجا (سخت) ہا (۲٦)۔
.27	أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بِيضٌ وَحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ	کیا تُساں نھیں ڈِٹھیا، جو بیشک اَللہ اَسمان کنُوں پاݨیں بھیجیندے تاں اَساں اُوندے نال مختلف رَنگاں والے میوے پیدا کریندے ہَیں اَتے پہاڑاں دے حصّے ہِن، چِٹے تے رَتّے ہلکے تے تِکھے رَنگاں والے، تے کالے دُھوں وِی (۲۷)۔
.28	وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَابِّ وَالْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَٰلِكَ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ	انساناں دے، ڈھانڈے ڈھوراں تے ٻنھاں جانوراں دے وِی، اِیں طرح دے کئی رَنگ ہِن، بیشک اُوندے بندیاں وِچوں تاں اَللہ کنُوں محض اُوہے ڈردِن، جہڑے علم والے ہِن، بیشک اَللہ ٻہُوں زبردست تے وَڈا بخشݨ ہارہے (۲۸)۔
.29	إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورَ	بیشک جہڑے لوک اَللہ دِی کتاب پڑھدے رَہندِن اَتے نماز وِی قائم کیتی رکھدِن تے جہڑا کُجھ رزق اَساں انھاں کوں ݙتا ہے لُکا تے وِی، تے ݙیکھا تے وِی اُوندے وِچوں خرچ کیتی رکھدِن، اِیہ اُوں سوداگری دِی اُمید (توقع) رکھیندِن جہڑی کڈاہیں وِی کوئی گھاٹا نھیں ݙیندی (۲۹)۔
.30	لِيُوَفِّيَهُمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ	کیوں جو (اَللہ) اُنھاں کُوں اُنھاں دا پُورا پُورا بدلہ ݙیسے، بلکہ آپݨیں فضل نال وَدھا تے وِی ݙیسے، بیشک اَللہ بخشݨ ہار تے قدر کرݨ والا ہے (۳۰)۔
.31	وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ	اَتے (اَے رسول) اَساں تَیں دو جہڑی کتاب نازل کیتی ہے او بالکل حق ہے، اِیہ اُوندی وِی تصدیق کریندی ہے جو کُجھ اِیں کنُوں پہلے آئے، بیشک اَللہ آپݨیں بندیاں دِی خبر رکھݨ والا تے ہر شئے تے نظر رکھݨ والا ہے (۳۱)۔

32.	ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ وَمِنْهُم مُّقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ بِإِذْنِ اللَّهِ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ	وَل اَساں اُنھاں لوکاں کُوں کتاب دا وارث بݨائے جنھاں کُوں اَساں آپݨیاں بندیاں وِچوں چُݨ گھدّے، پر انھاں وِچوں آپݨیں آپ اُتے ظلم کرݨ والے وِی ہِن، اَتے اُنھاں وچوں درمیانے رَستے تے چلݨ والے وِی ہن، اَتے انھاں وِچوں کُجھ اللہ دے حُکم نال نیکیاں کرݨ وِچ اَگوں نِکل وَنڄݨ والے وِی ہِن، ایہو ہے سَب کنوں وڈا فضل (۳۲)۔
33.	جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ	انھاں کِیتے سدا بہار بہشت ہن جنھاں وِچ اِیہ وَنڄ رہسن، انھاں وِچ انھاں کُوں سونے دے کنگݨ پَوائے ویسن، تے موتیاں دے ہار وِی ! اَتے اُتھاں اُنھاں دِی پوشاک وِی ریشمی ہوسی (۳۳)۔
34.	وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزَنَ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ	اَتے اَکھیسن، جو ساریاں تعریفاں اللہ کِیتے ہِن، جیں اَساں کنوں ڈُکھ درد پَرے ہٹا گھدّن بیشک اَساڈا رَبّ بہُوں بَخشݨ ہار تے وَڈی قدر کرݨ والا ہے (۳٤)۔
35.	الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ مِن فَضْلِهِ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ	جیں اَساکوں آپݨیں فضل نال ہمیشہ کِیتے رَہݨ والے گھراں وِچ آ بہلائے، انھاں وِچ اَساکوں نہ محنت مشقّت کرݨیں پوندی ہے، تے نہ اُنھاں وِچ اَساکوں کوئی تھکیڑا تھیندے (۳۵)۔
36.	وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُم مِّنْ عَذَابِهَا كَذَٰلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ	اَتے جنھاں لوکاں کُفر اختیار کِیتے اُنھاں واسطے دوزخ دِی بھا ہے، نہ اُنھاں اُتے قضا آسے، جو مَر وَنڄن، اَتے نہ انھاں کِیتے انھاں دے عذاب وِچ کوئی کمی کِیتی ویسے، اِیں طرح وِی اَساں ہر کُفر کرݨ والے کُوں جَزا ڈیندے ہِیں (۳٦)۔
37.	وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن	اَتے او اُوندے وِچ دھاڑ پِٹ کھتیسن، جو اَساڈے رَبّ آ ! اَساکوں کڈھ گھن تاں جو اَساں نیک عمل کر گھنوں، انھاں کنوں مختلف جھڑے جو اَساں کریندے رِہے ہیسے ! (اللہ اکھیسے) کیا اَساں تُہاکوں اِتّی عُمر نہ

ڈِتی ہئی، جو اُوندے وِچ کوئی وِی نصیحت حاصل کرݨ چہندا، تاں کر گِھنّے ہا، اَتے تُہاڈے کولھ ڈراوݨ چِتاوݨ والا وِی آیا ہا، بَس مزے چَکُھو! ظالماں کیتے تاں مدد کرݨ والا وِی کوئی کائے نھیں (۳۷)۔	تَذَكَّرَ وَجَآءَكُمُ ٱلنَّذِيرُ فَذُوقُواْ فَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِن نَّصِيرٍ	
بیشک اَللہ اَسماناں دِیاں تے زمین دِیاں، غیب دِیاں سَب شَئیں جاݨݨ والا ہے، بیشک او دِلاں دے اَندر دے بھید وِی خُوب جاݨݨ والا ہے (۳۸)۔	إِنَّ ٱللَّهَ عَالِمُ غَيْبِ ٱلسَّمَاوَاتِ وَٱلْأَرْضِ إِنَّهُۥ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ	.38
اُوہُو ہے جیں تُہاکوں زمین اُتے آپݨاں خلیفہ بݨائے بس جیں کُفر کیتے تاں اُوندے کُفر دا وَبال اُوندے اُتے ہے، اَتے کافراں کیتے اُنھاں دا کُفر انھاں دے خلاف اَللہ دِی ناراضگی کُوں وَدھیندے، اَتے کافراں دا کُفر اُنھاں کیتے کوئی شَئے نھیں وَدھا سَگدا بَس چھیڑا انھاں دے گھاٹے وِچ ودھارا کرݨ والا ہے (۳۹)۔	هُوَ ٱلَّذِى جَعَلَكُمْ خَلَٰٓئِفَ فِى ٱلْأَرْضِ فَمَن كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُۥ وَلَا يَزِيدُ ٱلْكَٰفِرِينَ كُفْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ إِلَّا مَقْتًا وَلَا يَزِيدُ ٱلْكَٰفِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا	.39
آکھ، جو بَھلا کیا تُساں آپݨیں بݨائے ہوئے (اَللہ دے) شریکاں کُوں ڈِٹھے، جنھاں کُوں تُساں اَللہ کُوں چھوڑتے سڈیندے وے، میکوں ڈِیکھاؤ تاں سَہی جو انھاں زمین وِچوں کیا شَئے پیدا کیتی ہے، یا اَسماناں وِچ انھاں دا کِہڑا سانجھ کھاتہ ہے، یا اَساں انھاں کُوں کوئی اِہجی کتاب ڈِتی ہے، جو او اُوندے وِچوں کوئی روشن دلیل (سَند) رَکھیندے ہووِن ! بلکہ ظالماں وِچوں بعضے بعضیاں نال وعدے کریندِن تاں او وِی سوائے دھوکے فریب دے کُجھ کائے نھیں (٤٠)۔	قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَآءَكُمُ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَرُونِى مَاذَا خَلَقُواْ مِنَ ٱلْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِى ٱلسَّمَاوَاتِ أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا فَهُمْ عَلَىٰ بَيِّنَتٍ مِّنْهُ بَلْ إِن يَعِدُ ٱلظَّٰلِمُونَ بَعْضُهُم بَعْضًا إِلَّا غُرُورًا	.40
بیشک اَللہ اَسماناں کُوں تے زمین کُوں جَھل رَکھیے تاں جو اِڈے اُڈے ہل نہ وَنجِن، اَتے جیکر اِڈے اُڈے ہل وِی ڳئے تاں وَت اُوندے بعد کوئی بیا اِہجا کائے نھیں، جِہڑا انھاں کُوں جَھل گِھنّے. بیشک او وَڈا تحمل والا تے بخشݨ ہار ہے (٤١)۔	إِنَّ ٱللَّهَ يُمْسِكُ ٱلسَّمَاوَاتِ وَٱلْأَرْضَ أَن تَزُولَا وَلَئِن زَالَتَآ إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنۢ بَعْدِهِۦٓ إِنَّهُۥ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا	.41

.42	وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِن جَاءَهُمْ نَذِيرٌ لَّيَكُونُنَّ أَهْدَىٰ مِنْ إِحْدَى الْأُمَمِ فَلَمَّا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ مَّا زَادَهُمْ إِلَّا نُفُوراً	اَتے اِیہ اَللہ دِیاں وَڈِیاں وَڈِیاں قَسماں چیندے ہِن، جو جیکر کوئی انھاں کولھ ہدایت کرݨ والا آوے ہا، تاں اِیہ باقی اُمتاں وِچوں ہر کہیں کنُوں وَدّھ تے ہدایت اُتے ہوندے پَر جھڑے ویلے کوئی ہدایت کرݨ والا آئے، تاں انھاں دِی نفرت (کریہت) ہِیٔ وِی وَدّھ ڳئی (٤٢)۔
.43	اسْتِكْبَاراً فِي الْأَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِ وَلَا يَحِيقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِ فَهَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ فَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلاً وَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلاً	اُنھاں زمین تے فخر وَڈائی کیتی، تے گندیاں چالاں چلݨ پَے ڳئے حالانکہ گندی چال دِی شامت چال چلݨ والے اُتے ہوندی ہے، تاں کیا اِیہ وِی اَڳلے لوکاں دِی کلّی تِھی وَنڄݨ دِی انتظار وِچ ہِن، بَس تُوں اَللہ دے دستور وِچ کوئی تبدیلی نہ پَیسیں، اَتے نہ اَللہ دے دستور وِچ کوئی وَل پھیر ڈیکھسیں (٤٣)۔
.44	أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَكَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِن شَيْءٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلِيماً قَدِيراً	کیا او زمین اُتے ٹُریے پھریے کائے نھیں تاں جو خود ڈیکھ گھندے، جو اُنھاں لوکاں دِی عاقبت کہجی تھئی، جھڑے جو انھاں کنُوں پہلے گزرے ہِن، او تاں طاقت وِچ وِی زیادہ ہن، اَتے اَللہ اِہجا کائے نھیں، جو اُوکوں اَسماناں وِچ دِی تے زمین وِچ دِی کوئی شَئے بے وَسّ کر ڈیکھالے، بیشک او سَب کُجھ جاݨ والا تے پُوری قُدرت رَکھݨ والا ہے (٤٤)۔
.45	وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَىٰ ظَهْرِهَا مِن دَابَّةٍ وَلَٰكِن يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيراً	اَتے اَللہ جیکر لوکاں کوں (اُنھاں دے عملاں اُتے) جھڑے او کریندے وَدّے ہن، پکڑ وِچ گھن آندا، تاں زمین اُتے چلّݨ پھرݨ والے کہیں کوں وِی نہ چھوڑیندا، پَر او تاں انھاں کوں ہِک مقرر وقت تَئیں مہلت ڈِتی آندے، بَس جڈاں انھاں دا وقت آویسے تاں بیشک اَللہ آپݨیاں بندیاں کوں آپ ڈیکھ گھنسے (٤٥)۔

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جھڑا بَہُوں مہربان تے وَڈِی رحمت والا ہے
1.	يٰسٓ	یٰسٓ (۱)۔
2.	وَالۡقُرۡاٰنِ الۡحَكِيۡمِ	قسم ہے قرآن دی جھڑا حکمت نال بھریا ہوئے (۲)۔
3.	اِنَّكَ لَمِنَ الۡمُرۡسَلِيۡنَ	(اَے رسول) بیشک تُوں بھیجے ہوئے رسُولاں وِچُوں ہیں (۳)۔
4.	عَلٰى صِرَاطٍ مُّسۡتَقِيۡمٍ	سِدّھے رَاہ تے ہیں (٤)۔
5.	تَنۡزِيۡلَ الۡعَزِيۡزِ الرَّحِيۡمِ	اِیں (قرآن) کُوں بَہُوں زبردست تے ہمیشہ رحمت کرݨ والے نازِل کیتے (۵)۔
6.	لِتُنۡذِرَ قَوۡمًا مَّاۤ اُنۡذِرَ اٰبَآؤُهُمۡ فَهُمۡ غٰفِلُوۡنَ	تاں جو تُوں اِجہی قوم کُوں ڈراویں، جنھاں دے پیو ڈاڈیاں کُوں نھیں ڈرایا چتایا گیا، اِیں گالھوں او غفلت وِچ ہِن (٦)۔
7.	لَقَدۡ حَقَّ الۡقَوۡلُ عَلٰٓى اَكۡثَرِهِمۡ فَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُوۡنَ	تحقیق انھاں وِچُوں اکثر دے اُتے اَللہ دا قول ثابت تھی چُکیئے بَس او ایمان نھیں گِھن آندے (۷)۔
8.	اِنَّا جَعَلۡنَا فِىۡۤ اَعۡنَاقِهِمۡ اَغۡلٰلًا فَهِىَ اِلَى الۡاَذۡقَانِ فَهُمۡ مُّقۡمَحُوۡنَ	بیشک اَساں انھاں دِیاں ڳِچیاں وِچ ڳلاویں (طوق) گھت ݙِتے ہِن، اَتے او کھاڈی توڑیں پھسّے ہوئے ہِن، اِیں طرح اِنھاں دے سِر وِی اُچّے کَسّے ہوئے ہِن (۸)۔
9.	وَجَعَلۡنَا مِنۡۢ بَيۡنِ اَيۡدِيۡهِمۡ سَدًّا وَّمِنۡ خَلۡفِهِمۡ سَدًّا فَاَغۡشَيۡنٰهُمۡ فَهُمۡ لَا يُبۡصِرُوۡنَ	اَتے اَساں ہِک کَندھی اِنھاں دے اَڳُوں اُسار چھوڑی تے ہِک کَندھی اِنھاں دے پِچھُوں وی، بَس اُنھاں کُوں کَج چھوڑیے، او تاں ݙیکھ وِی نھیں سَڳدے (۹)۔
10.	وَسَوَآءٌ عَلَيۡهِمۡ ءَاَنۡذَرۡتَهُمۡ اَمۡ لَمۡ	اَتے انھاں کِیتے برابر ہے چاہے، تُوں اُنھاں کُوں نصیحت کریں یا نہ

	تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ	کریں، او اَصلوں ایمان نہ گھن آسن (١٠)۔
11.	إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَٰنَ بِالْغَيْبِ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ	بیشک تُوں محض اُوکوں ڈرا سگدیں، جہڑا جو تیڈی نصیحت اُتے چلدے اَتے بہُوں مہربان رَبّ کنُوں بغیر ڈِٹھیں ڈَردے، بَس اُوکوں خوشخبری سُنا ڈِے بخشش دِی، تے وَڈّی عِزّت والے ثواب (اَجر) دِی (١١)۔
12.	إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَآثَارَهُمْ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ	بیشک اَساں موئیاں کُوں جیوا ڈِیوݨ والے ہَیں، اَتے لِکھ گھندے ہَیں، جو کُجھ او اَگُوں کِیتے بھیجیندے ہِن، اَتے جو کُجھ پِچھُوں نشانیاں دے طور چھوڑ ویندِن، اَتے اَساں ہر شَئے کُوں روشن کتاب وِچ لِکھ رَکھیا ہے (١٢)۔
13.	وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ	اَتے (اَے رسول) اُنھاں کُوں اُوں وَستی والے لوکاں دِی مثال وِی سُنا، جڈاں جو اُنھاں کولھ اَساڈے رسول آئے ہَن (١٣)۔
14.	إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُم مُّرْسَلُونَ	(یعنی) جڈاں اَساں انھاں کولھ ڈُوں رسول بھیجے، بَس انھاں ڈوہائیں کُوں کُوڑا آکھیا، اَساں تریجھے کُوں وِی بھیج تے انھاں دِی مدد کیتی انھاں آکھیا، جو اَساں تُہاڈے کولھ (رسول بݨا تے) بھیجے گئے ہَیں (١٤)۔
15.	قَالُوا مَا أَنتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَمَا أَنزَلَ الرَّحْمَٰنُ مِن شَيْءٍ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ	لوکاں آکھیا، تُساں ہیوے کیا؟ بَس اَساں جیہے بشر تاں ہیوے، اَتے بہُوں مہربان اللہ نے تاں کوئی شَئے وِی نازِل نھیں کیتی، تُساں تاں اَصلوں کُوڑ مریندے وے (١٥)۔
16.	قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ	انھاں آکھیا، اَساڈا رَبّ جاݨدا کھڑے جو بیشک تُہاڈے کولھ اِی بھیجے گئے ہَیں (١٦)۔
17.	وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ	اَتے اَساڈے ذِمّے تاں بَس صاف صاف پُچا ڈِیوݨ ہے، جو کُجھ او آکھݨ چہندے (١٧)۔
18.	قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَئِن لَّمْ تَنتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَلَيَمَسَّنَّكُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ	لوکاں آکھیا، اَساں تاں تُہاکوں منحوس سمجھدے ہَیں جیکر تُساں باز نہ آئے، تاں اَساں تُہاکوں پتھر مار مار تے مار گھتیسُوں اَتے تُہاکوں

اَساڈِی طرفوں ہِک ڈُکھ ڈیوݨ والا عذاب وِی آچمبڑسے(۱۸)۔		
انھاں آکھیا، جو تہاڈِی نحوست تُہاکوں نصیب رَہے (اِیکوں وِی نحوست سَمجھدے وے) جو تُہاکوں نصیحت کِیتی گِئی ہے، بلکہ تُساں تاں اَصلُوں حد کنُوں ٹَپ وَنّجݨ والی قوم ہِیوے (۱۹)۔	قَالُواْ طَائِرُكُم مَّعَكُمْ أَإِن ذُكِّرْتُم بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ	.19
اَتے شہر دے اَصلُوں پرلے پاسُوں ہِک آدمی بَھجدا ہویا آیا، تے آکھیُس، جو اَے میڈِی قوم ! تُساں انھاں رسولاں دِی پیروی اختیار کرِگھنّو (۲۰)۔	وَجَآءَ مِنْ أَقْصَى الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَىٰ قَالَ يَٰقَوْمِ اتَّبِعُواْ الْمُرْسَلِينَ	.20
اِنھیاں دِی پیروی ! جِہڑے تُساں کنُوں کوئی اَجر (مُعاوَضہ) وِی نھیں مَنگدے، اَتے خودہدایت حاصل کر چُکے ہوئِن (۲۱)۔	اتَّبِعُواْ مَن لَّا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُم مُّهْتَدُونَ	.21

.22	وَمَالِيَ لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ	اَتے میکوں کیا تھی گئے جو اُوندی عبادت نہ کراں، جَیں میکوں پَیدا کِیتے، اَتے جَیں دو تُساں ساریاں وَل وَنّجٹیں (۲۲)۔
.23	أَأَتَّخِذُ مِن دُونِهِ آلِهَةً إِن يُرِدْنِ الرَّحْمَٰنُ بِضُرٍّ لَّا تُغْنِ عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا وَلَا يُنقِذُونَ	کیا مَیں اُوکوں چھوڑ تے بِنھاں کُوں معبود بٹاواں، جیکر بِہُوں مہربان اَللہ میکوں کوئی تکلیف پُچاوَٹاں چَہوے، تاں اُنھاں دِی سفارش میڈے کہیں وِی کَم نھیں آسَگدی، اَتے نہ او میکوں چُھڑا سَگِسِن (۲۳)۔
.24	إِنِّي إِذًا لَّفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ	اِیں کراں تاں بیشک مَیں کُھلی گُمراہی وِچ پَے ویسُم (۲٤)۔
.25	إِنِّي آمَنتُ بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِ	بیشک مَیں تُہاڈے رَبّ اُتے اِیمان گِھن آیاں، بَس میڈی گالھ (غور نال) سُݨ گِھنّو (۲۵)۔
.26	قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ	(آخر) حُکم تھِیا جو بہشت وِچ داخل تھِی وَنّج، اُوں آکھیا، اِیویں ہوندا جو میڈی قوم وِی اِیں گالھ کُوں جاݨ گِھندی (۲٦)۔
.27	بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ	کیوں جو میکوں میڈے رَبّ بخش ݙِتے اَتے میکوں عزّت والیاں نال رَلا گِھدے (۲۷)۔
.28	وَمَا أَنزَلْنَا عَلَىٰ قَوْمِهِ مِن بَعْدِهِ مِن جُندٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَمَا كُنَّا مُنزِلِينَ	اَتے اَساں اِیندے بعد اُوندی قوم اُتے آسمان کنُوں نہ کوئی لشکر لَہایا، اَتے نہ اَساکوں لَہاوݨ دِی ضرورت پَئی (۲۸)۔
.29	إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَامِدُونَ	اُنھاں اُتے تاں محض ہِک گَڑکاٹ تھِیا، بَس او ہُوں ویلے وِسِمّ تے رَہ گئے (۲۹)۔
.30	يَا حَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ	اِہجیاں بندیاں اُتے افسوس تھیندے جِنھاں کولھ، جِہڑا کوئی رَسول آئے، تاں اُنھاں اُوں تے کِھلّاں کر چھوڑِن (۳۰)۔
.31	أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ	کیا اُنھاں نھیں ݙِٹھا جو اَساں اُنھاں کنُوں پہلے والیاں کِتنیاں قوماں تباہ تے برباد کر چھوڑِن، بیشک او اُنھاں دو وَل تے نھیں آئے (۳۱)۔
.32	وَإِن كُلٌّ لَّمَّا جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ	اَتے انھاں ساریاں کوں کٹھا کر تے اَساڈے کولھ حاضر کِیتا ویسے

		ـ(٣٢)
.33	وَآيَةٌ لَّهُمُ الْأَرْضُ الْمَيْتَةُ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ	اَتے اُنھاں کیتے سُکّی سَڑی (موئی ہوئی) زمین وِی ہِک نشانی ہے چڑاں وِی اَساں اُوکوں جیوا ڈِتا، تاں اُوندے وِچوں داݨیں پیدا کر چھوڑے، پَس اِیہ اُنھاں کوں کھاندے رہندے ہَن (٣٣)۔
.34	وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ	اَتے اَساں اِیندے اُتے کھجیاں تے انگوراں دے باغ لا ڈِتن، اَتے اُوندے وِچوں کئی چشمے وَہا چھوڑِن (٣٤)۔
.35	لِيَأْكُلُوا مِن ثَمَرِهِ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ	تاں جو اِیہ اُوندے پھل کھاوِن، اَتے اِیہ سَب کُجھ انھاں دے ہتھاں نھیں پیدا کیتا، بَھلا وَل وِی شُکر اَدا نھیں کریندے (٣٥)۔
.36	سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ	او تاں پاک ہے، جیں اُوندے جوڑے جوڑے بݨائن جہڑا کُجھ وِی زمین وِچوں جمدے، اَتے خود انھاں (انساناں) دے آپ دے وِی، اَتے انھاں شئیں دے وِی جنھاں کوں اِیہ جاݨدے وِی کائنی نھیں (٣٦)۔
.37	وَآيَةٌ لَّهُمُ اللَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا هُم مُّظْلِمُونَ	اَتے ہِک نشانی انھاں کیتے رات دِی وِی ہے اُوندے وِچوں ڈِینہ کوں کڈھ گھندے ہِیں، پَس اُنھاں اُتے اندھارا تھی ویندے (٣٧)۔
.38	وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ	اَتے سِجھ آپݨیں مقرر رَستے اُتے ٹُردا رہندے، اِیہ سَب تُوں ڈاڈھے تے سَب کُجھ جاݨݨ والے دے حکم (اندازے) دے مطابق تھیندا پئے (٣٨)۔
.39	وَالْقَمَرَ قَدَّرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ	اَتے اَساں چندر دِیاں مَنزلاں مقرر کر ڈِتن، اِیہ توڑیں جو (گھٹدیں گھٹدیں) کھجّی دے پُراݨیں کھمبݨ وانگے تھی ویندے (٣٩)۔
.40	لَا الشَّمْسُ يَنبَغِي لَهَا أَن تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ	اَتے نہ تاں سِجھ، اِیں قابل ہے جو چندر کوں پکڑ گھنّے اَتے نہ رات اِیں قابِل ہے جو ڈِینہ کنوں پہلے آ وَنجے، اَتے اِیہ سارے آپݨیں آپݨیں دائرے (مدار) وِچ تَردے وَدّے رہندِن (٤٠)۔
.41	وَآيَةٌ لَّهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلْكِ	اَتے ہِک نشانی انھاں کیتے اِیہ وِی ہے جو بیشک اَساں اُنھاں دِی اولاد

	الْمَشْحُونِ	کوں بھری ہوئی بیڑی وِچ سوار کر گھدا ہا (٤١)۔
42.	وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِّن مِّثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ	اَتے انھاں کیتے اُوہو جیہاں بیاں شَئیں وِی پَیدا چا کیتن، جنھاں اُتے اِیہ چَڑھدے رَہندِن (٤٢)۔
43.	وَإِن نَّشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيخَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنقَذُونَ	اَتے جیکر اَساں چَہوُوں، تاں اُنھاں کوں غرق کر چھوڑوں، وَل نہ تاں کوئی اِنھاں دِی فریاد سُݨ سَگے اَتے نہ اُنھاں کوں بچایا وَنج سَگے (٤٣)۔
44.	إِلَّا رَحْمَةً مِّنَّا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ	اِیہ تاں بَس اَساڈی رحمت ہے جو ہِک مقرر معیاد تائیں انھاں کیتے فائدے پُچاوݨ والیاں شَئیں موجود ہِن (٤٤)۔
45.	وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ	اَتے جَڈاں اُنھاں کوں آکھیا ویندے، جو ڈَرو (اُوں انجام کنُوں) جِہڑا تُہاڈے اَگوں آندا پَے، اَتے جِہڑا تُساں کنُوں پہلے گزر چُکئے، تاں جو تُہاڈے اُتے رَحم کیتا وَنجے (٤٥)۔
46.	وَمَا تَأْتِيهِم مِّنْ آيَةٍ مِّنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ	انھاں کولھ انھاں دے رَبّ دِی طرفوں اُوندیاں نشانیاں وِچوں کوئی وِی نشانی اِبجی نھیں آئی، جَیں کنُوں اُنھاں مُنّہ نہ پھیریا ہووے (٤٦)۔
47.	وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَنفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللهُ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنُطْعِمُ مَن لَّوْ يَشَاءُ اللهُ أَطْعَمَهُ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ	اَتے جَڈاں انھاں کوں آکھیا ویندے جو جِہڑا کُجھ رِزق اللہ تُہاکوں ڈِتے، اُوندے وِچوں (اُوندی رَاہ تے وِی کُجھ) خرچ کرو، تاں جِہڑے لوکاں کُفر اختیار کیتا ہوئے او اُنھاں کوں جِہڑے جو ایمان گِھن آئِن اَکھیندِن جو بَھلا اَساں انھاں کوں کھاناں کھواوَں جِنھاں کوں اللہ چَہندا تاں خود آپ وِی کھوا ڈِیندا، تُساں تاں اَصلوں تِھڑک گئے وے (٤٧)۔
48.	وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ	اَتے اَہدِن جو جیکر تُساں سَچّے ہیوے، تاں (ڈَساوَ) اِیہ وَعدہ (قیامت آوݨ دا) کَڈاں توڑیں پُورا تھیسے؟ (٤٨)۔
49.	مَا يَنظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ	اِیہ تاں بَس ہِک کڑکاٹ دِی انتظار وِچ رَہن، او اُنھاں کوں اُوں ویلے آپکڑیسی جَڈاں جو اِیہ آپس وِچ کوئی نہ کوئی جھیڑا گھتّی کھڑے ہوسن

		ـ(٤٩)
.50	فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ	پس نہ تاں او کوئی نصیحت کر سگسن، اَتے نہ آپݨیں گھر والیاں دو واپس وَل سگسن (٥٠)۔
.51	وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُم مِّنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنسِلُونَ	اَتے جھڑے ویلے صور پھوکیا ویسے، اِیہ قبراں وِچوں (نِکل تے) آپݨیں رَبّ دو بھجّݨ لگے آسن (٥١)۔
.52	قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَن بَعَثَنَا مِن مَّرْقَدِنَا ۜ هَٰذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَٰنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ	اَکھیسن، ہائے ہائے! اَساکوں اَساڈیاں نِندریاں جائیں کنوں کئیں اُٹھا کھڑائے، اِیہ اُوہو کُجھ تاں ہے جیندا وعدہ ہُݨ مہربان اللہ کیتا ہا اَتے رسولاں وِی اِیکوں سَچا آکھیا ہا (٥٢)۔
.53	إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ	پس ہِکو کڑکاٹ تھیسے، ہُوں ویلے سارے دے سارے کٹھے اَساڈے اَگوں حاضر کرڈِتے ویسن (٥٣)۔
.54	فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	اُوں ڈِینہہ کہیں نال ذری وِی بے انصافی نہ کیتی ویسے، اَتے تُہاکوں اُوندا اَجر وِی تاں مِلسے جھڑا کُجھ تُساں کریندے رِیہے ہاوے (٥٤)۔
.55	إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغُلٍ فَاكِهُونَ	بیشک بہشت وِچ رَہݨ والے اَج دے ڈِینہہ خوش کرڈیوݨ والے شُغلاں وِچ وَدّے ہوسن (٥٥)۔
.56	هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلَالٍ عَلَى الْأَرَائِكِ مُتَّكِئُونَ	او تے اُنھاں دِیاں ذالیں، چھاں وِچ آپݨیں تخت پوشاں اُتے (تکئیے نال) ٹیک لاتے بیٹھے ہوسن (٥٦)۔
.57	لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَلَهُم مَّا يَدَّعُونَ	اُوندے وِچ اُنھاں کِیتے میوے ہِن اَتے اُنھاں کِیتے او سَب کُجھ ہے جھڑا کُجھ او منگیسن (٥٧)۔
.58	سَلَامٌ قَوْلًا مِّن رَّبٍّ رَّحِيمٍ	اُنھاں اُتے "سلام" ہوسے، ہمیشہ رحمت کرݨ والے رَبّ دِی طرفوں! (٥٨)۔
.59	وَامْتَازُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ	اَتے گُنہگارو! تُساں تاں اَج ہِک پاسے نِکھڑ کھڑوو! (٥٩)۔

.60	أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَن لَّا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ	اَے آدم دِی اَولاد ! کیا تُساں کُنُوں وعدہ نہ گِھدّا گِیا ہا، جو شیطان دِی بندگی اَصلُوں نہ کرتاں دَراصل او تُہاڈا کُھلا دُشمن ہے (٦٠)۔
.61	وَأَنِ اعْبُدُونِي هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ	اَتے اِیہ وِی جو چھڑی میڈی عِبادت کِیتی رَکھناں، اِیہو اِی سِدّھا رَستہ ہے (٦١)۔
.62	وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ	پَر تحقیق اُوں تُہاڈے وِچُوں ڈھیر کنھائیں کُوں گُمراہ کر ڈِتے، کیا تُہاکوں سَمجھ نہ آئی! (٦٢)۔
.63	هَٰذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ	اِیہا دوزخ ہے، جَیں کُنُوں تُہاکُوں ڈَرایا چِتایا ویندا رِیہا ہا (٦٣)۔
.64	اصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ	اَج اُوندے وِچ وَڑ وَنّجو، اُوں گالھ پِچُھوں جِیندا تُساں اِنکار کریندے ہاوے (٦٤)۔
.65	الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُم بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ	اَج دے ڈِینہہ انھاں دے مُونھاں تے مُہر لا ڈِیسوں، اَتے انھاں دے ہَتھ اَساکوں ڈَس ڈِیسن تے اُنھاں دے پَیروی گواہی ڈِیسن، جو اِیہ کیا کُجھ کریندے کماندے رِیہے ہِن (٦٥)۔
.66	وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَىٰ أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّىٰ يُبْصِرُونَ	اَتے جیکر اَساں چہوُوں، تاں انھاں دِیاں اَکھیں میٹ ڈِیوُں، وَل او رَاہ دو ویندے وِی سَہی، تاں کِیویں ڈِیکھدے (٦٦)۔
.67	وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلَىٰ مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ	اَتے جیکر اَساں چہوُوں تاں اِیہ جتّھاں ہِن اُتھائیں انھاں دِیاں شَکلاں وِگاڑ ڈِیوُوں، بَس او نہ اِڈّے اُڈّے وَنّج سَگِسن، تے نہ پِچُھوں تے وَل آ سَگِسن (٦٧)۔
.68	وَمَن نُّعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ	اَتے جیکوں اَساں لمبی عُمر ڈِیندے ہَیں، تاں اُوندی حالت بدل ڈِیندے ہیں، کیا او اِیہ گالھ وِی نھیں سَمجھدے (٦٨)۔
.69	وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُّبِينٌ	اَتے اَساں اِیں (نبی) کُوں شعر آکھݨ نھیں سِکھایا، اِیہ اِیکوں ہرگز نھیں ٹھہندا، اِیہ تاں محض ہِک نصیحت ہے تے صاف صاف بیان کر ڈِیوݨ والا قرآن ہے (٦٩)۔

.70	لِّيُنذِرَ مَن كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ	تاں جو انھاں کُوں چِتاوے ڈراوے، جہڑے جِیندے وَدّے ہِن، اَتے کافراں اُتے وِی حُجّت پُوری تھی وَنجّے (۷۰)۔
.71	أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُم مِّمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَا أَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا مَالِكُونَ	کیا اُنھاں نِھیں ڈِٹھا، جو اَساں اُنھاں کیتے کیا کیا پَیدا کِیتے ہِن، جو کُجھ اَساڈے ہَتّھاں بݨائے، اُنھاں وِچ چار پیرڑے جانور وِی ہِن، بَس اِیہ اُنھاں دے مالِک ہِن (۷۱)۔
.72	وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ	اَتے اُنھاں کُوں انھاں دے قبضے وِچ کر ڈِتے، بَس اُنھاں وِچوں کُجھ تاں اِنھاں کیتے سواری دے طور تے ہِن، تے انھاں وِچوں کُجھ کُوں کھاندے وِی ہِن (۷۲)۔
.73	وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ أَفَلَا يَشْكُرُونَ	اَتے انھاں کیتے اِنھاں وِچ ٻئے فائدے وِی ہِن، اَتے پِیوݨ دِیاں شَئیں وِی ہِن، تاں وِی اِیہ شُکر اَدا کیوں نھیں کریندے؟ (۷۳)۔
.74	وَاتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لَّعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ	اَتے اَللہ کُوں چھوڑ تے انھاں رَبُوبݨے (کُوڑے خُدا) بݨا گھِدّے ہِن، تاں جو او اُنھاں دِی مدد کرِن (۷٤)۔
.75	لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُندٌ مُّحْضَرُونَ	پر او اُنھاں کُوں مدد ڈیوݨ دِی طاقت نھیں رَکھیندے، بلکہ اِیہ خُود اُنھاں کیتے لشکر دی شَکل وِچ حاضر تھِئے رَہندِن (۷۵)۔
.76	فَلَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ	بَس اُنھاں دِیاں ڳالھیں تیکوں مُونجھا نہ کرِن اَساں چنگی طرح جاݨدے کھڑے ہَیں، اِیہ جو کُجھ لُکاتے کریندِن تے جو کُجھ ظاہر طور تے کریندے وَدّن (۷٦)۔
.77	أَوَلَمْ يَرَ الْإِنسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِن نُّطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ	کیا انسان نے اِیہ نھیں ڈِٹھا جو دراَصل اَساں اُوکوں ہِک تریڑے (نُطفے) وِچوں پَیدا کِیتے، بَس وَلا کُھلے طور تے جھیڑاکِل بݨ ڳِئے (۷۷)۔
.78	وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَن يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ	اَتے اَساڈے متعلّق مثالاں ڈیوݨ لَگ پَے اَتے اَپݨیں اَصل (پَیدائش) کُوں بُھل ڳئے تے آکھݨ لَگ پَے جو انھاں ہڈّیاں کُوں کوݨ جِیوا کھڑا کریسے، جَڈاں جو او اَصلوں بُھر بُھریاں ہووِن (۷۸)۔

.79	قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ	(اَے رسول) آکھ ڈے جو انھاں کُوں او جیوا کھڑا کریسی، جَیں انھاں کُوں پہلی واری پیدا کیتا ہا، اَتے او ہر شئے دے پیدا کرݨ کُوں چنگی طرح جاݨدے (۷۹)۔
.80	الَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنتُم مِّنْهُ تُوقِدُونَ	جَیں تُہاڈے کیتے ساوے درخت وِچوں بھا پیدا کر ڈِتی، بَس تُساں (رَگڑ تے) اُوندے وِچوں بھا دُکھا گھندے وے (۸۰)۔
.81	أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُم بَلَىٰ وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ	کیا جَیں اَسماناں کُوں تے زمین کُوں پیدا کیتے، اِیں گالھ دِی قُدرت نھیں رکھیندا جو انھاں جیہے وَلا وِی پیدا کر ڈیوے، بھلا کیوں نھیں (رکھیندا) اَتے او تاں سَب تُوں وَدّھ پیدا کرݨ والا، اُوندا عِلم رَکھݨ والا ہے (۸۱)۔
.82	إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَن يَقُولَ لَهُ كُن فَيَكُونُ	بیشک اُوندا حُکم اِی چلدے، جو جِہڑے ویلے کہیں شئے (دے پیدا کرݨ) دا اِرادہ کریندے تاں اُوندے کیتے اَکھیندے تھی وَنج، بَس او تھی ویندی ہے (۸۲)۔
.83	فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ	او تاں پاک ہے جیندے ہَتھ وِچ ہر شئے دِی بادشاہی وِی ہے اَتے اُوں دو تُہاکوں وَل وَنجݨیں! (۸۳)۔

37۔ سورۃ الصافات

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بہوں مہربان تے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
.1	وَالصَّافَّاتِ صَفًّا	قسم ہے ٹھیک ٹھاک صَف بَدھ تے کھڑݨ والیاں دِی (۱)۔
.2	فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا	تے کھڑکا پٹائی رَکھݨ والیاں دِی ! (۲)۔
.3	فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا	وَل ذِکر (قرآن) کُوں پڑھ تے سݨاوݨ والیاں دِی ! (۳)۔

4.	إِنَّ إِلَـٰهَكُمْ لَوَاحِدٌ	جو بیشک تُہاڈا معبود تاں ہِک دا اِک ہے (٤)۔
5.	رَّبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشَارِقِ	او آسماناں تے زمین دا، تے جو کُجھ انھاں دے درمیان ہے اُوندا مالک ہے، اَتے سِجھ نِکلݨ والے پاسیاں دا وِی مالک ہے (٥)۔
6.	إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِزِينَةٍ الْكَوَاكِبِ	بیشک اَساں دنیا دے (جِھکّلے) اسماناں کُوں تاریاں دے ہار سنگھار نال بݨا ٹھݨا ݙِتے (٦)۔
7.	وَحِفْظًا مِّن كُلِّ شَيْطَانٍ مَّارِدٍ	اَتے ہَر سَرپِھرے شیطان کنُوں اِیندی حفاظت کِیتی ہوئی ہے (٧)۔
8.	لَّا يَسَّمَّعُونَ إِلَى الْمَلَإِ الْأَعْلَىٰ وَيُقْذَفُونَ مِن كُلِّ جَانِبٍ	تاں جو اِیہ نہ سُݨ سَگن اُتلی آسمانی مجلس دِیاں ڳالھیں، اَتے ہَرپاسوں انھاں کُوں ہَکلیا تے کڈھیا ویندے (٨)۔
9.	دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ	اِیہ (سَب کُجھ) انھاں کُوں مار بھڄاوݨ کِیتے ہے، اَتے انھاں کِیتے ہر ویلے دا عذاب وِی ہے (٩)۔
10.	إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ	جیکر کوئی (شیطان چوری) کُجھ سُݨ تے بھڄ کھڑا تھیوے، تاں اُوندے پِچُّھوں ہِک بکھدا ہویا شُعلہ لاݙِتا ویندے (١٠)۔
11.	فَاسْتَفْتِهِمْ أَهُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَم مَّنْ خَلَقْنَا إِنَّا خَلَقْنَاهُم مِّن طِينٍ لَّازِبٍ	بَس (اَے رسول) انھاں کنُوں پُچّھ، کیا پَیدائش دے لحاظ نال اِیہے زیادہ مُشکل ہِن یا جو کُجھ بِیا اَساں پَیدا کِیتا ہوئے بیشک اَساں انسان کُوں ہِک لیسدار پتلے چِکڑ کنُوں پَیدا کِیتے (١١)۔
12.	بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ	بلکہ تُوں تاں (انھاں ڳالھیں تے) تعجّب کریندیں پر اِیہ انھاں دِیاں مذاقاں کریندِن (١٢)۔
13.	وَإِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ	اَتے جَݙاں انھاں کُوں نصیحت کِیتی ویندی ہے تاں اِیہ کوئی فِکر اِی نھیں کریندے (١٣)۔
14.	وَإِذَا رَأَوْا آيَةً يَسْتَسْخِرُونَ	اَتے جَݙاں اِیہ کوئی نِشانی ݙیکھدِن تاں اُوکُوں اُݙا پُݙا چھوڑیندِن (١٤)۔
15.	وَقَالُوا إِنْ هَـٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ	اَتے اَکھیندِن، جو اِیہ تاں محض کُھلے ݙُلے جادو کنُوں سِوا بِیا کُجھ ہے وِی

		کائے نہ (١٥)۔
.16	أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ	کیا جڈاں اَساں مَر ڳئے، اَتے مِٹی تے ہڈیاں تھی ڳئے، تاں ضرور اَساکوں وَلا جیوا کھڑا کیتا ویسی (١٦)۔
.17	أَوَ آبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ	اَتے اَساڈے پہلے وقتاں والے پیو ڈاڈیاں کوں وی (١٧)۔
.18	قُلْ نَعَمْ وَأَنتُمْ دَاخِرُونَ	آکھ ڈے، ہَا، ہَا، اَتے تُساں ذلیل تے خوار تھی ویسو (١٨)۔
.19	فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ يَنظُرُونَ	بَس دَراصل او تاں ہِک زور دا دھڑکا (گڑکاٹ) ہوسے، او اُوں وقت خُود ڈیکھ گھنسِن (١٩)۔
.20	وَقَالُوا يَا وَيْلَنَا هَذَا يَوْمُ الدِّينِ	اَتے اَکھیسِن، ہائے اَساڈی شامت ! اِیہ تاں جَزا سَزا دا ڈینہ آ ڳئے (٢٠)۔
.21	هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنتُم بِهِ تُكَذِّبُونَ	اِیہو تاں ہَیٔ فیصلے دا او ڈینہ جیکوں تُساں کوڑا اَکھیندے ہاوے (٢١)۔
.22	احْشُرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ	(حُکم تھیسی) اُنھاں لوکاں کوں کٹھے کرو جھڑے ظلم کریندے رہین تے انھاں دے جوڑی داراں کوں وی، اَتے انھاں کوں وی جنھاں دی اِیہ عبادت کریندے ہِن (٢٢)۔
.23	مِن دُونِ اللَّهِ فَاهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ	اللہ کوں اَصلوں چھوڑتے (کریندے ہن) بَس انھاں کوں دوزخ والے رَاہ تے ٹور چلو (٢٣)۔
.24	وَقِفُوهُمْ إِنَّهُم مَّسْئُولُونَ	اَتے انھاں کوں روکو، دَراَصل اُنھاں کنوں کجھ پُچھ ڳِچھ کرنیں ہے (٢٤)۔
.25	مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ	تہاکوں کیا تھی ڳئے، جو تُساں ہِک ٻئے دی مدد وی نھیوے کریندے پئے ؟ (٢٥)۔
.26	بَلْ هُمُ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ	بلکہ اَج تاں اِیہ سِدّھے (فرمانبردار) تھئے کھڑے ہِن (٢٦)۔
.27	وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ	اَتے ہِک ٻئے دو مُنّہ کرتے تکرار شروع کر ڈیسن (٢٧)۔

28.	قَالُوٓاْ إِنَّكُمۡ كُنتُمۡ تَأۡتُونَنَا عَنِ ٱلۡيَمِينِ	(پیروی کرݨ والے) اَکھیسِن، جو یقیناً تُساں اَساڈے کولھ دھڑّلے نال ٹھُھویں آویندے ہاوے (۲۸)۔
29.	قَالُواْ بَل لَّمۡ تَكُونُواْ مُؤۡمِنِينَ	(رَبوبُٹے) اَکھیسِن، کوئے نہ، بلکہ تُساں خود ایمان گھِن آوݨ والے وِی نہ بݨدے ہاوے (۲۹)۔
30.	وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيۡكُم مِّن سُلۡطَٰنِۭۖ بَلۡ كُنتُمۡ قَوۡمٗا طَٰغِينَ	اَتے تُہاڈے اُتے اَساڈا کوئی زور وِی نہ ہا، بلکہ تُساں تاں خود ہِک نافرمان قوم ہاوے (۳۰)۔
31.	فَحَقَّ عَلَيۡنَا قَوۡلُ رَبِّنَآۖ إِنَّا لَذَآئِقُونَ	پَس اَساڈے اُتّے اَساڈے رَبّ دا قول سَچ ثابت تھی چُکئے، یقیناً اَساں عذاب دا مَزہ چکھݨ والے ہَیں (۳۱)۔
32.	فَأَغۡوَيۡنَٰكُمۡ إِنَّا كُنَّا غَٰوِينَ	اَساں تُہاکوں کیا گُمراہ کیتا ہا، دَرا اَصل اَساں خود اِی گُمراہ ہاسے (۳۲)۔
33.	فَإِنَّهُمۡ يَوۡمَئِذٖ فِي ٱلۡعَذَابِ مُشۡتَرِكُونَ	پَس یقیناً اَج دے ڈِینہہ دا عذاب وِچ اوہِک بئے دے بھائیوال ہوسِن (۳۳)۔
34.	إِنَّا كَذَٰلِكَ نَفۡعَلُ بِٱلۡمُجۡرِمِينَ	تحقیق اَساں گُنہگاراں نال اِیہو جیہا سلوک کریندے ہَیں (۳٤)۔
35.	إِنَّهُمۡ كَانُوٓاْ إِذَا قِيلَ لَهُمۡ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ يَسۡتَكۡبِرُونَ	یقیناً اِیہے لوک ہِن، جو جَڈاں انھاں کُوں آکھیا ویندا ہا، جو کوئی بِیا معبود کائے نھیں سِوائے اللہ دے، تاں اِیہ اکڑیج تکڑیج ویندے ہَن (۳۵)۔
36.	وَيَقُولُونَ أَئِنَّا لَتَارِكُوٓاْ ءَالِهَتِنَا لِشَاعِرٖ مَّجۡنُونِۭ	اَتے اَکھیندے ہَن، کیا ضرور اَساں آپݨیاں رَبُوبٹیاں (نقلی معبوداں) کُوں چھوڑ ڈیووں، محض ہِک جنونی شاعر دے آکھݨ تے (۳٦)۔
37.	بَلۡ جَآءَ بِٱلۡحَقِّ وَصَدَّقَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ	حالانکہ او سَچ گھِن تے آئے، اَتے پہلے رسُولاں دِی تصدیق کریندے (۳۷)۔
38.	إِنَّكُمۡ لَذَآئِقُواْ ٱلۡعَذَابِ ٱلۡأَلِيمِ	بیشک تُساں سارے ہِک دردناک عذاب دَا مَزہ چکھݨ والے ہیوے (۳۸)۔
39.	وَمَا تُجۡزَوۡنَ إِلَّا مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ	اَتے تُہاکوں بَس اُنھائیں عَملاں دا بدلہ ڈِتا ویسے جھڑے تُساں کریندے

		ہاوے (۳۹)۔
40.	إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ	پر اللہ دے آپنْیں بانھیاں دِی گالھ بئی ہے او تاں بہوں مخلص بندے ہِن (٤٠)۔
41.	أُولَٰئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ	اِیہے او لوک ہِن جنھاں کُوں آپنْیں مقرر شدہ رِزق دا پُورا پتہ ہے (٤١)۔
42.	فَوَاكِهُ وَهُم مُّكْرَمُونَ	(مزیدار) میوے ہِن، اِنھاں دِی عزّت کیتی ویسے (٤٢)۔
43.	فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ	او ہمیشہ نعمتاں والے بہشت وِچ رہسِن (٤٣)۔
44.	عَلَىٰ سُرُرٍ مُّتَقَابِلِينَ	او تخت پُوشاں اُتے ہِک بئے دے آمنْیں سامنْیں بیٹھے ہوسِن (٤٤)۔
45.	يُطَافُ عَلَيْهِم بِكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ	انھاں وِچ بہوں چنگی شراب دے پیالے دا دَور چلدا پیا ہوسی (٤٥)۔
46.	بَيْضَاءَ لَذَّةٍ لِّلشَّارِبِينَ	او چمکدی ہوئی ہوسے، تے پیونْ والیاں کیتے بہوں لذّت والی ہوسے (٤٦)۔
47.	لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنزَفُونَ	ایندے نال نہ کوئی سِر وِچ دَردپوسی، اَتے نہ ایندی وَجہ کنُوں کوئی اَلول غلول بکسِن (٤٧)۔
48.	وَعِندَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ عِينٌ	انھاں نال حیا والیاں جھکیاں نظراں والیاں ذالیں ہوسِن (٤٨)۔
49.	كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَّكْنُونٌ	اِیں سمجھو جو او محفوظ کیتے ہوئے عانے (اَنڈے) ہِن (٤٩)۔
50.	فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ	پَس او ہِک بئے دو مُنّہ کرتے آپس وِچ حال احوال ڈیسِن گھنسِن (٥٠)۔
51.	قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ	اِنھاں وِچُوں کوئی ہِک اَکھیسے جو اُوندا ہِک ڈاڈھا سَنگتی ہا، (٥١)۔
52.	يَقُولُ أَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّقِينَ	جہڑا اَہدا ہا، جو کیا واقعی تُوں اِہجیاں گالھیں دِی تصدیق کرنْ وِچ شامل ہَیں؟ (٥٢)۔
53.	أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَدِينُونَ	کیا جڈاں اَساں مَر کھپیئے ہوسُوں تے مِٹی تھی ویسُوں تے ہڈیاں رہ ویسُوں تاں کیا واقعی اَساکُوں جزا سزا ڈِتی ویسے؟ (٥٣)۔

.54	قَالَ هَلْ أَنْتُمْ مُطَّلِعُونَ	وَل اُوں آکھیا، کیا تُساں جھاتی پا تے ݙیکھن چہندو (٥٤)۔
.55	فَاطَّلَعَ فَرَآهُ فِي سَوَاءِ الْجَحِيمِ	پَس اُوں خود اُوکوں دوزخ دِی اَصلوں جھکاڑ (تَل) وِچ ݙٹھا (٥٥)۔
.56	قَالَ تَاللَّهِ إِنْ كِدْتَ لَتُرْدِينِ	اُوکوں آکھیس، اللہ دِی قسم توں تاں میکوں اَصلوں تباہ کرݨ لگیا ہاویں (٥٦)۔
.57	وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَرِينَ	میݙے رَبّ دا فضل میݙے اُتے نہ ہوندا، تاں میں وِی ضرور انھاں وِچوں ہوندا، جِہڑے عذاب دِی خاطر حاضِر کیتے گئے ہِن (٥٧)۔
.58	أَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِينَ	بَھلا ہُݨ تاں اَساں مَرݨ والے اَصلوں کائے نِسّے (٥٨)۔
.59	إِلَّا مَوْتَتَنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ	سِوائے آپݨیں پہلے والی مَوت دے اَتے نہ اَساکوں عَذاب ݙِتا ویسے (٥٩)۔
.60	إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ	بیشک ایہا ہے اَساݙی وݙی کامیابی! (٦٠)۔
.61	لِمِثْلِ هَٰذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُونَ	اِہجی (کامیابی) کیتے عمل کرݨ والیاں کُوں وِی (اِہجے) عمل کرݨیں چاہیدے ہِن (٦١)۔
.62	أَذَٰلِكَ خَيْرٌ نُزُلًا أَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّومِ	کیا اِیہ مہمانی چنگی ہے یا تھوہر دا درخت! (٦٢)۔
.63	إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ	تحقیق اَساں اِیں درخت کُوں ظلم کرݨ والیاں کیتے ہِک اَزمائش بݨایا ہوئے (٦٣)۔
.64	إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ	بیشک او ہِک اِہجا درخت ہے جِہڑا دوزخ دے تَل کُنوں جَمدے (٦٤)۔
.65	طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رُءُوسُ الشَّيَاطِينِ	اَتے اِیندیاں شاخاں شیطاناں دے سِراں وانگیں ہِن (٦٥)۔
.66	فَإِنَّهُمْ لَآكِلُونَ مِنْهَا فَمَالِئُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ	(دوزخی) یقیناً اُوندے کُنوں کھاسِن، پَس اِیندے نال اِی ڈھڈھ بھریسن (٦٦)۔
.67	ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِنْ حَمِيمٍ	وَل یقیناً اُوندے کیتے اُبلدے ہوئے پاݨیں جھی کوئی شئے ہوسی (پیوݨ کیتے) (٦٧)۔

68.	ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى الْجَحِيمِ	وَل بیشک انھاں کُوں دوزخ دو وَل وَنّجنْاں ہے (٦٨)۔
69.	إِنَّهُمْ أَلْفَوْا آبَاءَهُمْ ضَالِّينَ	اِیہ او لوک ہِن، جِنھاں پیو ڈاڈیاں کُوں گُمراہ پاتا ہاَ (٦٩)۔
70.	فَهُمْ عَلَىٰ آثَارِهِمْ يُهْرَعُونَ	بَس اِیہ وِی اُنھاں دے پِچُّھوں ٹرے لگئے گئے ہَن (٧٠)۔
71.	وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ	اَتے تحقیق انھاں کنُوں پہلے اَگلے لوکاں وِچوں وِی اَکثر لوک گُمراہ تھی گئے ہَن (٧١)۔
72.	وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُنْذِرِينَ	اَتے تحقیق اَساں انھاں کولھ ڈراونْ چِتاوَنْ والے بھیجے (٧٢)۔
73.	فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِينَ	بَس ڈیکھ گِھنّو، انھاں ڈرائے چِتائے لوکاں دِی عاقبت کِہجی تھئی (٧٣)۔
74.	إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ	پَر اللہ دے انھاں بانھیاں دِی گالھ بئی ہے جِہڑے جو ہُوں مخلص ہن (٧٤)۔
75.	وَلَقَدْ نَادَانَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ	اَتے تحقیق اَساکوں نُوح وِی سَڈیا ہاَ، بَس اَساں دُعا کُوں ڈاڈھا قبول کرنْ والے ہِیسے (٧٥)۔
76.	وَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ	اَتے اَساں اُوکوں تے اُوندے بَندیاں کُوں ہِک وَڈی مصیبت کنُوں بچا گِھدّا (٧٦)۔
77.	وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ	تے اِیں طرح اُوندی نسل کُوں باقی رَہنْ والا بنْا ڈِتا (٧٧)۔
78.	وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ	اَتے بعد وِچ آوَنْ والیں وِچ وِی اَساں اُوندے ذکر خیر (دِی برکت) کُوں جاری رَکھیا (٧٨)۔
79.	سَلَامٌ عَلَىٰ نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ	ساریاں جہاناں وِچ نُوح اُتے سَلام ہے (٧٩)۔
80.	إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ	بیشک اَساں چَنگے کَم کرنْ والیاں کُوں اِیں طرح بدلہ ڈیندے ہَیں (٨٠)۔
81.	إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ	بیشک او اَساڈے مومن بانھیاں وِچُّوں ہاَ (٨١)۔

82.	ثُمَّ أَغْرَقْنَا الآخَرِينَ	وَل اَساں ڈُوجھیاں کُوں غرق کر چھوڑیا (۸۲)۔
83.	وَإِنَّ مِن شِيعَتِهِ لَإِبْرَاهِيمَ	اَتے بیشک اُوندی پیروی کرݨ والیاں وِچُوں ابراہیم وِی ہا (۸۳)۔
84.	إِذْ جَاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ	جڈاں او آپݨیں رَبّ دو صاف تے بے عیب دِل گھنتے رجوع کر آیا (۸٤)۔
85.	إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ	جڈاں اُوں آپݨیں پیو کُوں تے اَپݨیں قوم کُوں آکھیا، تُساں کِہڑی شَئے دِی پُوجا کریندے وے؟ (۸۵)۔
86.	أَإِفْكًا آلِهَةً دُونَ اللهِ تُرِيدُونَ	کیا اِیہ کُوڑ ہے جو اَللہ کُوں چھوڑ تے تُساں ٻئے رَبوبݨ (خُدا) چاہندے وے؟ (۸٦)۔
87.	فَمَا ظَنُّكُم بِرَبِّ الْعَالَمِينَ	بَھلا سارے جہاناں دے پالݨ والے دے متعلّق تُہاڈا کیا خیال ہے (۸۷)۔
88.	فَنَظَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ	پَس اُوں تاریاں دو نظر بَھر تے ڈِٹھا، (غور کیتا) (۸۸)۔
89.	فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ	پَس آکھیُس، میڈی طبیعت ٹھیک کائے نھیں (۸۹)۔
90.	فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ	پَس او اُوں کنُوں کنڈ وَلا تے چَلے گئے (۹۰)۔
91.	فَرَاغَ إِلَىٰ آلِهَتِهِمْ فَقَالَ أَلَا تَأْ	وَل او اُنھاں دے رَبوبݨیاں دو لنگھ گیا، پَس آکھیُس جو تُساں کھاندے پیندے کیُوں نھیوے؟ (۹۱)۔
92.	مَا لَكُمْ لَا تَنطِقُونَ	تُہاکوں کیا تھی گئے، جو تُساں بولیندے وِی نھیوے (۹۲)۔
93.	فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْيَمِينِ	پَس او اُنھاں کُوں سَجّے ہَتھ نال زور دا مارݨ بھݨّ لگ پیا (۹۳)۔
94.	فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَزِفُّونَ	پَس لوک اُوندے اَگُوں بھج تے آ گئے (۹٤)۔
95.	قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَ	اُوں پُچھیا، کیا تُساں اُوں شَئے دِی پُوجا کریندے وے جیکوں تُساں خود ٻݨیندے گھڑیندے ہیوے (۹۵)۔
96.	وَاللهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ	حالانکہ اَللہ اِی تُہاکوں پیدا کیتے اَتے جھڑا کجھ تُساں ٻݨیندے گھڑیندے

		ہِیوے اُوکوں وِی (٩٦)۔
.97	قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَانًا فَأَلْقُوهُ فِي الْجَحِيمِ	اُنھاں لوکاں آکھیا، جو اِیندے کِیتے ہِکّ جاء (بَٹّھی) بݨاوٴ، تے اتھاں اِیکوں بھڑکدی بھا وِچ سَٹ گھتّو (٩٧)۔
.98	فَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ	بَس اُنھاں اُوندے نال چَال چَلݨیں چاہی، بَس اَساں خود اُنھائیں کوں تلّے چَا ماریا (٩٨)۔
.99	وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّي سَيَهْدِينِ	(اِبراہیم) آکھیا جو مَیں اَپݨیں رَبّ دو ویندا پِیاں، اَجھو میکوں سِدّھی رَاہ لیسے (٩٩)۔
.100	رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ	میݙے رَبّ آ! میکوں نیک بندیاں جیہا ہِک پُتر عَطا چَا کر (١٠٠)۔
.101	فَبَشَّرْنَاهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ	بس اَساں اُوکوں ہِک تَحمّل والے چھوہَر دِی خوشخبری سَݨائی (١٠١)۔
.102	فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَا بُنَيَّ إِنِّي أَرَىٰ فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ فَانظُرْ مَاذَا تَرَىٰ ۚ قَالَ يَا أَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ ۖ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ	بَس او اُوندے کولھ کوئی کَم کرݨ دِی عُمر کوں پُج گِیا، تاں آکھیُس جو میݙے پُتر آ، مَیں خواب ݙیکھداں جو تیکوں کوہیندا پِیاں، بَس اِیں ڳالھ کوں سوچ تے ݙَسا جو تیݙا کیا خیال ہے، اُوں آکھیا، اَبّا سَئیں آں ! تُوں اُوہو کُجھ کرِجیویں تیکوں حُکم ݙِتا گِئے، اَللہ چاہیا تاں تُوں میکوں صابر لوکاں وِچ ݙیکھسیں (١٠٢)۔
.103	فَلَمَّا أَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ	بَس جَݙاں او ݙوئیں اَللہ دِی فرمانبرداری کرݨ تے آگِئے، تاں چھوہر کوں اُوندے مَتّھے دے بھَر لِٹا ݙِتا (١٠٣)۔
.104	وَنَادَيْنَاهُ أَن يَا إِبْرَاهِيمُ	اَتے اَساں اُوکوں سَݙ ماریا، جو اَے اِبراہیم، (١٠٤)۔
.105	قَدْ صَدَّقْتَ الرُّؤْيَا ۚ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ	تَیں آپݨاں خواب پُورا کر ݙیکھائے بیشک اَساں نیکی کرݨ والیاں کوں اِیویں بَدلہ ݙیندے ہَیں (١٠٥)۔
.106	إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ	بے شک اِیہ ہِک کُھلی اَزمائش ہَئی (١٠٦)۔
.107	وَفَدَيْنَاهُ بِذِبْحٍ عَظِيمٍ	اَتے اَساں ہِک عظیم قربانی کِیتے اُوکوں بچا گِھدّا (١٠٧)۔

108.	وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ	اَتے اَساں اِیندی یاد کُوں ہِک برکت دے طور تے آوݨ والیاں لوکاں کِیتے چھوڑ ڈِتے (۱۰۸)۔
109.	سَلَامٌ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ	اِبراہیم اُتے سَلام ہووے! (۱۰۹)۔
110.	كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ	اَساں نیکی کرݨ والیاں کوں اِیویں بَدلہ ڈِیندے ہَیں (۱۱۰)۔
111.	إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ	بیشک او اَساڈے مومن بانھیاں وِچُوں ہا (۱۱۱)۔
112.	وَبَشَّرْنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ	اَتے اَساں اُوکُوں اِسحاق دِی خوشخبری سُݨائی جہڑا جو نبی بݨیا، نیک کَم کرݨ والیاں وِچُوں ہا (۱۱۲)۔
113.	وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِسْحَاقَ وَمِن ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ مُبِينٌ	اَتے اَساں اُوندے اُتے تے اِسحاق اُتے برکتاں نازِل کِیتیاں، پَر انھاں ڈُوہائیں دِی آل اَولاد وِچُوں نیکیاں کرݨ والے وِی ہِن، تے آپݨیں آپ اُتے ظلم کرݨ والے (گُنہگار) وِی ہِن (۱۱۳)۔
114.	وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ	اَتے اَساں موسیٰ تے ہارون اُتے ہِک اِحسان کِیتا (۱۱٤)۔
115.	وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ	اَتے انھاں ڈُوہائیں کُوں، تے انھاں دِی قوم کُوں وِی ہِک وَڈی مصیبت وِچُوں بچا گِھدا (۱۱۵)۔
116.	وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ	اَساں اُنھاں دِی مدد کِیتی ، پَس اُنھاں غلبہ پا گِھدا (۱۱٦)۔
117.	وَآتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ	اَتے انھاں ڈُوہائیں کُوں کتاب وِی ڈِتی گئی ہَہوں کُھلے طور تے مطلب بیان کرݨ والی (۱۱۷)۔
118.	وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ	اَتے اَساں اُنھاں ڈُوہائیں کُوں سِدّھے رَستے تے لایا (۱۱۸)۔
119.	وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ	اَتے پِچُھوں آوݨ والیاں وِچ اُنھاں دے ذِکرِ خیر (دِی برکت) کُوں جاری رَکھیا (۱۱۹)۔
120.	سَلَامٌ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ	سَلام ہے موسیٰ تے، اَتے ہارون تے وِی (۱۲۰)۔
121.	إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ	بیشک اِیں طرح اَساں نیکیاں کرݨ والیاں کُوں جزا (بدلہ) ڈِیندے ہَیں

		(۱۲۱)۔
122.	إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ	بیشک او ڈوہائیں اَساڈے مومن بانھیاں وِچُوں ہِن (۱۲۲)۔
123.	وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ	اَتے بیشک اِلیاس وِی اَساڈے بھیجے ہوئے رسولاں وِچوں ہا (۱۲۳)۔
124.	إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَلَا تَتَّقُونَ	جڈاں اُوں آپنْیں قوم کُوں آکھیا، بھلا تُساں (اَللہ کنُوں) ڈردے کیوں نھیوے (۱۲٤)۔
125.	أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ	کیا تُساں بعل کُوں سڈیندے (پکریندے) رہسو، اَتے سَب توں زیادہ سوہنْیں پیدا کرنْ والے کُوں چھوڑی رَکھسو (۱۲۵)۔
126.	اللَّهَ رَبَّكُمْ وَرَبَّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ	اَللہ تاں تُہاڈا وِی رَبّ ہے، تے تُہاڈے پہلے والے پیو ڈاڈیاں دا وِی رَبّ ہے (۱۲٦)۔
127.	فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ	پَس اُنھاں لوکاں اُوکوں کُوڑا آکھیا، پَس اُنھاں کُوں ضرور (سَزا کیتے) پیش کیتا ویسے (۱۲۷)۔
128.	إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ	سِوائے اَساڈے اُنھاں بانھیاں دے جہڑے بہوں مخلص ہَن (۱۲۸)۔
129.	وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ	اَتے اَساں (اُوندا ذِکرِ خیر) پچھوں آونْ والیاں نَسلاں وِچ جاری رَکھیا (۱۲۹)۔
130.	سَلَامٌ عَلَىٰ إِلْ يَاسِينَ	سَلام ہے اِلیاس اُتے وِی! (۱۳۰)۔
131.	إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ	بیشک اَساں نیکی کرنْ والیاں کُوں اِیں طرح جَزا (بدلہ) ڈیندے ہَیں (۱۳۱)۔
132.	إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ	بیشک او اَساڈے مومن بانھیاں وِچُوں ہا (۱۳۲)۔
133.	وَإِنَّ لُوطًا لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ	اَتے بیشک لُوط وِی اَساڈے بھیجے ہوئے رَسُولاں وِچوں ہا (۱۳۳)۔
134.	إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ	(یاد کرو) جڈاں اَساں اُوکوں تے اُوندے لواحقین کُوں ساریاں کُوں

		(ہِک عذاب) کنُوں بچا گھدا (١٣٤)۔
135.	إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ	سِوائے ہِک بُڈھڑی دے جہڑی پچھُوں رہ وَنجݨ والیاں نال رَہ گئی ہَئی (١٣٥)۔
136.	ثُمَّ دَمَّرْنَا الْآخَرِينَ	وَل اَساں ٻِنھاں کُوں جَڑھوں پَٹ سَٹیا، (١٣٦)۔
137.	وَإِنَّكُمْ لَتَمُرُّونَ عَلَيْهِم مُّصْبِحِينَ	اَتے بیشک تُساں ݙینہ کُوں اُنھاں (دِیاں وَستیاں) اُتُوں لنگھدے رَہندے وے (١٣٧)۔
138.	وَبِاللَّيْلِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ	اَتے رات کُوں وِی، تاں کیا وَت وِی تُہاکُوں سَمجھ نھیں پَئی آندی (١٣٨)۔
139.	وَإِنَّ يُونُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ	اَتے بیشک یونس وِی اَساڈے بھیجے ہوئے رَسُولاں وِچُوں ہا (١٣٩)۔
140.	إِذْ أَبَقَ إِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ	(یاد کرو) جَڈاں او ہِک بھری ہوئی بیڑی تے بھج تے چَڑھ گیا ہا (١٤٠)۔
141.	فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ	(بار زیادہ تھی وَنجݨ تے) اُوندے ناں دا وِی گُتاں پاتا گیا (١٤١)۔
142.	فَالْتَقَمَهُ الْحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٌ	تاں اُوندا ناں وِی (دریا وِچ) سَٹیے وَنجݨ والیاں وِچُوں نِکلیا (١٤٢)۔
143.	فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ	پَس ہِک مچھی اُوکُوں نِگل چھوڑیا، اَتے اُوں خُود اِیں طرح آپݨیں اُتے ملامت لَوائی (١٤٣)۔
144.	لَلَبِثَ فِي بَطْنِهِ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ	پَس جیکر او اللہ دے پاک ہووݨ کُوں بیان کرݨ (تسبیح پڑھݨ) والیاں وِچُوں نہ تھی ویندا (١٤٤)۔
145.	فَنَبَذْنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ	تاں اُوندے پیٹ وِچ رَہندا (مخلوقات دے) وَلا جی کھڑے تھیوݨ والے ݙینہ تئیں، پَس اَساں اُوکُوں ہِک میدان دو کڈھ سَٹوایا، اَتے او اَصلوں لُڑھیا پُڑھیا ہوئیا ہا (١٤٥)۔
146.	وَأَنبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّن يَقْطِينٍ	اَتے اُوندے اُتے چھاترے والا ہِک درخت جَما کھڑایا (١٤٦)۔
147.	وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ	(بعد وِچ) اَساں اُوکُوں ہِک لَکھ یا اِیں کنُوں زیادہ لوکاں دو (رسول بݨا

		تے) بھیجا (۱٤۷)۔
148.	فَآمَنُوا فَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ	تاں او ایمان گھن آئے، بس اساں وی اُنھاں کوں ہک مُدت تئیں دُنیاوی فائدے چاوݨ کیتے چھوڑ ڈِتا (۱٤۸)۔
149.	فَاسْتَفْتِهِمْ أَلِرَبِّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُونَ	(اے رسول) اُنھاں کنوں پُچھ کیا بھلا تیڈے رب کیتے تاں دِھیاں ہن، پر خود اُنھاں کیتے پُتر ہن (۱٤۹)۔
150.	أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنَاثًا وَهُمْ شَاهِدُونَ	کیا اساں فرشتیاں کوں مادیاں پیدا کیتئن، کیا او (اُنھاں دے بݨݨ ویلے) خود اکھیں نال ڈیکھدے کھڑے ہن (۱۵۰)۔
151.	أَلَا إِنَّهُم مِّنْ إِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ	سُݨ گھنو، جو بیشک او لوک آپݨیں طرفوں گھڑ تے اکھیندن (۱۵۱)۔
152.	وَلَدَ اللَّهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ	جو اللہ تاں بال جائن، اتے بیشک او کوڑ مارݨ والے ہن (۱۵۲)۔
153.	أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ	کیا اُوں پتراں دے مقابلے وچ دِھیاں کوں چُݨ گھدے (۱۵۳)۔
154.	مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ	تُہاکوں کیا تھی گئے جو تُساں کہجا بیہودہ فیصلہ کریندے وے (۱۵٤)۔
155.	أَفَلَا تَذَكَّرُونَ	تُساں نصیحت کوں کیوں نھیں منیندے (۱۵۵)۔
156.	أَمْ لَكُمْ سُلْطَانٌ مُّبِينٌ	کیا تُہاڈے کولھ کوئی کُھلی دلیل ہے (۱۵٦)۔
157.	فَأْتُوا بِكِتَابِكُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ	بس گھن آؤ آپݨیں کتاب! جیکر تُساں سچ اکھیندے وے تاں! (۱۵۷)۔
158.	وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجِنَّةِ نَسَبًا وَلَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ	اتے انھاں اُوندے تے جِنّاں دے درمیان ہک سکوت بݨا گھدی ہے، اتے تحقیق جِنّاں کوں ایں گالھ دا پتہ ہے جو او اُوندے اگوں ضرور پیش کیتے ویسن (۱۵۸)۔
159.	سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ	اللہ تاں اِنھاں گالھیں کنوں پاک ہے جہڑیاں اِیہ بݨیندے گھڑیندے وَدّے ہن (۱۵۹)۔
160.	إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ	پر اللہ دے بندے اِہجے کائے نھیں، او بھوں مخلص ہن ! (۱٦۰)۔
161.	فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ	بس یقیناً تُساں تے جنھاں دی تُساں بندگی کریندے وے (۱٦۱)۔

162.	مَآأَنتُمْ عَلَيْهِ بِفَاتِنِينَ	اللہ دے خلاف کہیں کُوں وِندلا پُھسلا نھیں سَگدے (۱٦٢)۔
163.	إِلَّا مَنْ هُوَصَالِ الْجَحِيمِ	سِوائے اُنھاں دے جہڑے خُود بخود دوزخ دو وَنجݨ والے ہِن (۱٦٣)۔
164.	وَمَا مِنَّآ إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ	اَتے اَساڈے وِچوں کوئی اِہجا کائے نھیں، جیکوں آپݨیں مقرر شُدہ ٹِکاݨیں (مرتبے) دا پتہ نہ ہووے (۱٦٤)۔
165.	وَإِنَّا لَنَحْنُ الصَّآفُّونَ	اَتے یقیناً اَساں صَف بدھ تے رَہݨ والے ہَیں (۱٦٥)۔
166.	وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ	اَتے بیشک اَساں تسبیح پڑھݨ (اَللہ دے پاک ہووݨ کُوں بیان کرݨ) والے ہَیں (۱٦٦)۔
167.	وَإِن كَانُوا۟ لَيَقُولُونَ	اَتے یقیناً او لوک اَکھیندے ہَن (۱٦٧)۔
168.	لَوْ أَنَّ عِندَنَا ذِكْرًا مِّنَ الْأَوَّلِينَ	جو جیکر اَساڈے کولھ پہلے لوکاں دِی کوئی نصیحت (کتاب) آئی ہوندی (۱٦٨)۔
169.	لَكُنَّا عِبَادَ اللهِ الْمُخْلَصِينَ	تاں اَساں وِی ضرور اَللہ دے مخلص بندیاں وِچوں ہوندے (۱٦٩)۔
170.	فَكَفَرُوا۟ بِهِ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ	پَس اِنھاں ایندا اِنکار کر ڈِتے، پَس اَجھو اُنھاں کُوں ایندا پتہ لگ ویسے (۱٧٠)۔
171.	وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ	اَتے یقیناً اَساڈا پہلے کنُوں قول تھی چُکیئے انھاں بانھیاں نال جِنھاں کُوں اَساں رَسُول بݨا تے بھیجے (۱٧١)۔
172.	إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنصُورُونَ	جو بیشک اِیہے ہِن جِنھاں کُوں مدد ڈِیے تے جِتوایا ویسے (۱٧٢)۔
173.	وَإِنَّ جُندَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ	اَتے بیشک اَساڈا لَشکر اُنھاں اُتے غلبہ پا گِھنسے (۱٧٣)۔
174.	فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ	پَس (اَے رسول) کُجھ دیر کیتے اِنھاں کنُوں مُنّہ پھیری رَکھ (۱٧٤)۔
175.	وَأَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ	اَتے انھاں کُوں ڈیکھدا رہ، پَس اِیہ وِی بہُوں جلدی (سَب کُجھ) ڈیکھ گِھنسِن (۱٧٥)۔

176.	أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ	کیا اِنھاں اَساڈے عذاب کِیتے بہُوں اُتاہل مچائی ہوئی ہے (۱۷۶)۔
177.	فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ	پَس جڈاں او سامنڑیں کھلی جاء تے نازِل آ تھیسے، تاں انھاں کِیتے او بہُوں بھیڑا ڈینہہ ہوسی، جنھاں کُوں ڈرایا وَنج چُکیئے (۱۷۷)۔
178.	وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ	اَتے اِنھاں کُنوں کجھ وَقت کِیتے مُنہ پھیری رکھ (۱۷۸)۔
179.	وَأَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ	اَتے ڈیکھدا رَہ، اِیہ وِی اَجھو سَب کجھ ڈیکھ گھنسِن (۱۷۹)۔
180.	سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ	تیڈا رَبّ جِہڑا جو عِزّتاں دا مالک ہے، انھاں صفاتاں کُنوں پاک ہے جہڑیاں جو اِیہ گھڑیندے اَکھیندے وَدِن (۱۸۰)۔
181.	وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ	اَتے سلام ہے اَساڈے بھیجے ہوئے رسُولاں اُتے (۱۸۱)۔
182.	وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ	اَتے سَب تعریف اَللہ کِیتے ہے جِہڑا جو سارے جہاناں دا پالنہار ہے (۱۸۲)۔

38۔ سورۃ صٓ

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا جو بہُوں مہربان تے نہایت رحم والا ہے
1.	صٓ وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ	صٓ! قَسم ہے قرآن دِی، جِہڑا نصیحت اِی نصیحت ہے (۱)۔
2.	بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ	بلکہ جنھاں لوکاں کُفر اِختیار کِیتا ہوئے او گھمنڈ وِچ تے سخت مخالفت وِچ لگیئے ہوئے ہِن (۲)۔
3.	كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّن قَرْنٍ فَنَادَوا وَّلَاتَ حِينَ مَنَاصٍ	اَساں انھاں کُنوں پہلے والیاں کتنیاں ساریاں اُمتاں کُوں جَڑھوں پَٹ چھوڑیا، پَس فریاداں کریندے رَہ گئے رِہائی ڈیونڑ دا وقت وِی نہ رِیہا (۳)۔
4.	وَعَجِبُوا أَن جَاءَهُم مُّنذِرٌ مِّنْهُمْ وَقَالَ	اَتے انھاں کُوں بہُوں تعجب تِھیا، جو اُنھاں کولھ ڈراونڑ چتاونڑ والا

	الْكَافِرُونَ هَٰذَا سَاحِرٌ كَذَّابٌ	خود انھائیں وِچوں آئے، اَتے کافِر آکھݨ لگ پَے جو اِیہ تاں ہِک جادوگر ہے اَصلوں کُوڑا ہے (٤)۔
.5	أَجَعَلَ الْآلِهَةَ إِلَٰهًا وَاحِدًا إِنَّ هَٰذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ	کیا اِیں ساریاں معبوداں دِی بجائے ہِک دا ہِک معبود نھیں بݨا گِھدّا؟ اِیہ تاں واقعی ہِک عجب جھی ڳالھ ہے (٥)۔
.6	وَانطَلَقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنِ امْشُوا وَاصْبِرُوا عَلَىٰ آلِهَتِكُمْ إِنَّ هَٰذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ	اَتے انھاں وِچوں جِھڑے معتبر ہَن، اِیہ اَہدے ہوئیں چَل پَے جو (اِتُّھوں) ٹُر جُلو بَس تُساں آپݨیاں معبوداں نال ڈٹیے رَہوو، بیشک اِیہ تاں کوئی اِجھی شَئے ہے، جیندے وِچ کوئی خاص غرض نظرِ دی ہے (٦)۔
.7	مَا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِي الْمِلَّةِ الْآخِرَةِ إِنْ هَٰذَا إِلَّا اخْتِلَاقٌ	اَساں پِچھلی مِلّت وِچ اِیہوں جھی ڳالھ کائے نہ سُݨی ہاسے، یقیناً اِیہ اِیندی آپُوں گھڑی ہوئی ڳالھ ہے (٧)۔
.8	أَأُنزِلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِن بَيْنِنَا بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِّن ذِكْرِي بَل لَّمَّا يَذُوقُوا عَذَابِ	کیا اَساڈے وِچوں محض ہِیں شخص اُتے ذِکر (نصیحت) نازِل تھیوݨیں ہَئی؟ دَراصل اِیہ تاں میڈے ذِکر (سنیہے) دے متعلّق وِی شَک وِچ پَئے ہوئے ہِن، (کیُوں جو) انھاں اَجّݨ میڈا عَذاب چَکھیا کائے نھیں (٨)۔
.9	أَمْ عِندَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ	کیا انھاں کولھ تیڈے رَبّ دِی رحمت دے خزانے ہِن (او تاں) بَہُوں غَلبے والا، بَہُوں کُجھ ڈیوَݨ والا ہے (٩)۔
.10	أَمْ لَهُم مُّلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ	کیا اِیہ لوک اَسماناں اُتے زمین اُتے، تے جو کُجھ انھاں دے درمیان ہے سَب کُجھ اُتے اِختیار رَکھیندِن؟ بَھلا رَسّے پوڑیاں لاتے اُتے چَڑھ کیوں نھیں ویندے (١٠)۔
.11	جُندٌ مَّا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِّنَ الْأَحْزَابِ	اِیہ لوک تاں وَڈے لشکراں وِچُوں ہِک لشکر ہِن، پر اِیہ اِتُّھوں شِکست کھاوَݨ والے ہِن (١١)۔
.12	كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ	اِنھاں کنُوں پہلے نوح دِی قوم نے، عاد، تے میخاں والے فِرعون نے وِی کُوڑا آکھیا ہَا (١٢)۔

.13	وَثَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ أُولَٰئِكَ الْأَحْزَابُ	اَتے ثمود، تے لُوط دِی قوم نے، تے ایکہ (جنگل) دے رَہݨ والیں وِی کُوڑا آکھیا، اِیہ اِیہے وڈِیاں وڈِیاں ٹولیاں ہَن (١٣)۔
.14	إِن كُلٌّ إِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ	انھاں ساریاں بَس رسُولاں کُوں کُوڑا اِی آکھیا، بَس انھاں کُوں میڈا عذاب آچمبڑیا (١٤)۔
.15	وَمَا يَنظُرُ هَٰؤُلَاءِ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً مَّا لَهَا مِن فَوَاقٍ	اَتے اِیہ کہیں شئے دا اِنتظار نھیں پَے کریندے، سِوائے ہِک وَڈے کڑکاٹ دے، جیندے وِچ کوئی سَہی نہ کڈھی ویسی (١٥)۔
.16	وَقَالُوا رَبَّنَا عَجِّل لَّنَا قِطَّنَا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ	اَتے اِیہ آہدے ہِن، جو اَساڈے رَبّ آ! اَساکُوں حساب کتاب والے ڈِینہ کنُوں پہلے اِی اَساڈا حِصّہ جلدی ڈے ڈے (١٦)۔
.17	اصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُودَ ذَا الْأَيْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ	(اَے رسول) جو کُجھ اِیہ لوک اَکھیندے وَدّے ہِن، اِیندے اُتے صَبر چا کر، اَتے انھاں دے سامٹیں اَساڈے بندے داؤد دِی گالھ چول ڈیکھ جہڑا وَڈی حفاظت والا ہا، اَتے یقیناً اَساں دو رجوع کریندا ہا (١٧)۔
.18	إِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ	بیشک اَساں پہاڑاں کُوں اُوندے ماتحت کرڈِتا، او شام کُوں تے سجھ اُبھرݨ ویلے اُوندے نال رَل تے اَساڈی تسبیح پڑھدے رَہندے ہَن (١٨)۔
.19	وَالطَّيْرَ مَحْشُورَةً كُلٌّ لَّهُ أَوَّابٌ	اَتے پکّھی وِی کٹھے تھیے رَہندے ہَن سارے اُوندے نال (اللہ دو) رجوع کیتی رَکھدے ہَن (١٩)۔
.20	وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَآتَيْنَاهُ الْحِكْمَةَ وَفَصْلَ الْخِطَابِ	اَتے اَساں اُوندی بادشاہی کُوں تکڑا کر چھوڑیا اَتے اُوکُوں حکمت (دانائی) ڈِتی اَتے سوہݨیں فیصلے کرݨ والیاں گالھیں وِی سِکھایاں (٢٠)۔
.21	وَهَلْ أَتَاكَ نَبَأُ الْخَصْمِ إِذْ تَسَوَّرُوا الْمِحْرَابَ	اَتے (اَے رسول) تیڈے کولھ انھاں جھیڑے گھتّن والیاں دِی کوئی خبر وِی آئی ہے، جہڑے جو کَندھی ٹَپ تے اَندر آ گئے ہِن (٢١)۔

.22	إِذْ دَخَلُوا عَلَىٰ دَاوُودَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ خَصْمَانِ بَغَىٰ بَعْضُنَا عَلَىٰ بَعْضٍ فَاحْكُمْ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ وَاهْدِنَا إِلَىٰ سَوَاءِ الصِّرَاطِ	جِھڑے ویلے او داؤد دے سِر تے آگئے، تاں او انھاں کنُوں گھبراگیا انھاں آکھیا ڈر نہ پِیا اَساں ڈوہائیں جھیڑا گھتیا ہوئے، اَساڈے وِچُوں ہِک نے بئے اُتے زیادتی کر رَکھی ہے، بَس تُساں اَساڈے وِچ حقّی طور تے فیصلہ کر ڈیوُو، تے بے اِنصافی اَصلُوں نہ کرا ہے، اَتے اَساکوں سِدّھے رَاہ تے وِی لَاوُو (۲۲)۔
.23	إِنَّ هَٰذَا أَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعْجَةً وَلِيَ نَعْجَةٌ وَاحِدَةٌ فَقَالَ أَكْفِلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ	(ہِک آکھیا) دَراَصل اِیہ میڈا بِھرا ہے اِیندے کولھ وَدھانوے ۹۹ دُبیاں ہِن تے میڈے کولھ ہِکّا دُمبی ہے، وَل وِی اِیہ اَہدے جو اِیہ وِی میڈے حوالے کرچَا اَتے بحثا بحثی وِچ میکوں ہَرا ڈِتُس (۲۳)۔
.24	قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعْجَتِكَ إِلَىٰ نِعَاجِهِ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَا هُمْ وَظَنَّ دَاوُودُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ	(دَاوُد) آکھیا بیشک اِیہ تیڈے اُتے ظلم ہے جو اِیہ تیڈی دُمبی وِی آپڑیاں وِچ رَلاگھنڑ چَہندے، اَتے بیشک اَکثر سانجھ کھاتہ رَکھنڑ والے ہِک بئے اُتے زیادتی کریندے رَہندِن، سِوائے انھاں دے، جِھڑے جو اِیمان گِھن آندِن، تے نیک عَمل کریندِن، پر اِیجے لوک بَہُوں تھوڑے ہِن، اَتے داؤد کُوں گُمان پِیا، جو (اِیں مقدمے وِچ) اَساں اُوکوں اَزمایا ہے، تاں اُوں آپڑیں رَبّ کنُوں بخشش مَنگی اَتے رکُوع کریندیں ہوئیں، ڈھے پِیا، اَتے (اَللہ دو) رَجُوع کیتُس (۲٤)۔
.25	فَغَفَرْنَا لَهُ ذَٰلِكَ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَآبٍ	بیشک اَساں اِی اُوکُوں بخش ڈِتا، اَتے اُوں (اِیں گالھُوں) ضرور اَساڈے نال دا سَوڑا مَرتبہ حاصِل کر گِھدّا تے وَل آوَنڑ دِی جاء وِی سوہنڑیں ہِس (۲۵)۔
.26	يَا دَاوُودُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُمْ بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ	اَے دَاوُد! بیشک اَساں تیکوں زمین اُتے خلیفہ بنڑا ڈِتے، بَس لوکاں وِچ اِنصافی فیصلے کِیتی رَکّھ، تے (اَپڑیں نفس دِیاں) خواہشاں اُتے نہ چَلنڑاں، نہ تاں تیکُوں اَللہ دے رَاہ کنُوں تھڑکا ڈیسِن، واقعی جِھڑے لوک اَللہ دے رَاہ کنُوں تِھڑک ویندِن، اُنھاں کِیتے سَخت عذاب ہے،

	عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ	او تاں حساب کتاب والے ڈینہ کُوں وِی وِسار چھوڑیندِن (٢٦)۔
.27	وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَاطِلًا ذَٰلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ	اَتے اَساں اَسمان کُوں تے زمین کُوں، تے جھڑا کُجھ اُنھاں دے درمیان ہے، فضول نھیں بݨایا، اِیہ اُنھاں لوکاں دا گُمان ہے جِنھاں کُفر اختیار کر گھدّے، اَفسوس ہے، جو کُفر کرݨ والے لوکاں کِیتے دوزخ (دا عذاب) ہے (٢٧)۔
.28	أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ	بَھلا کیا اَساں انھاں لوکاں کُوں جِھڑے جو اِیمان گِھن آندِن، تے نیک عَمل کریندے رَہندِن اِنھاں جیہا بݨا ڈِیسُوں، جِھڑے جو زمین اُتے فساد مچائی رَکھدِن یا پرہیزگاراں کُوں بدکار لوکاں وانگوں بݨا ڈِیسُوں (٢٨)۔
.29	كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِّيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ	اِیہ کتاب جِھڑی اَساں تَیں دو نازِل کِیتی ہے، وَڈِیاں برکتاں والی ہے، تاں جو لوک اِیندیاں آیاتاں اُتے غور تے فِکر کرِن، تے عقل سَمجھ والے اِیں کنُوں نصیحت پکڑِن (٢٩)۔
.30	وَوَهَبْنَا لِدَاوُودَ سُلَيْمَانَ نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ	اَتے اَساں داؤد کُوں سلیمان (جیہا پُتر) ڈِتا، او بَہُوں چنڳا بانھاں ہا (٣٠)۔
.31	إِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصَّافِنَاتُ الْجِيَادُ	بیشک او (اَللہ دو) رَجُوع کرݨ والا ہا (ہِک دَفعہ) جڈاں اُوندے سامݨیں شام کُوں بَہُوں تِکّھے تے خاصے گھوڑے پیش کِیتے گئے (٣١)۔
.32	فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَن ذِكْرِ رَبِّي حَتَّىٰ تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ	تاں اُوں آکھیا، مَیں دَر اَصل آپݨیں رَبّ دے ذِکر کرݨ دے سَببُوں انھاں چنڳیاں شَئیں نال وِی محبت کریندا ں پیاں اِیہ توڑیں جو او اَکھیں کنُوں اُوڈھر تِھی گئے (٣٢)۔
.33	رُدُّوهَا عَلَيَّ فَطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْنَاقِ	آکھیُس جو انھاں کُوں میڈے کولھ ڈِری وَلا گِھن آؤ، بَس اُوں اُنھاں دِیاں ڄنگھاں تے ڳچیّاں اُتے ہَتھ پھیریا (٣٣)۔
.34	وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَأَلْقَيْنَا عَلَىٰ كُرْسِيِّهِ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ	اَتے تحقیق اَساں سلیمان کُوں اَزمایا، اَتے اُوندے (اقتدار دِی) کُرسی تے بے جان جُسہ جیہا بَہلا ڈِتا، وَل تاں اُوں (اَللہ دو) پُورا رَجوع

		کیتا (۳٤)۔
.35	قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَّا يَنبَغِي لِأَحَدٍ مِّن بَعْدِي إِنَّكَ أَنتَ الْوَهَّابُ	دُعا منگی، جو میڈے رَبّ آ، میکوں بخش ڈے، اَتے میکوں اِبجھی حکومت ڈے چا، جہڑی جو میڈے بعد کہیں بئے کُوں نہ چھک سگے، بیشک تُوں سَب کُجھ ڈیوݨ والا ہیں (۳۵)۔
.36	فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُخَاءً حَيْثُ أَصَابَ	پَس اَساں ہوا کُوں اُوندے ماتحت کر ڈِتا، جہڑی اُوندے حُکم نال تھرام نال گُھلدی ہَئی، جِڈے وِی اُوکُوں وَنجݨاں ہوندا (۳٦)۔
.37	وَالشَّيَاطِينَ كُلَّ بَنَّاءٍ وَغَوَّاصٍ	اَتے جِنّاں کُوں وِی اُساری کرݨ والیاں کُوں وِی، تے ٹُبّی مارتے شَئیں کڈھ آوݨ والیاں کُوں وِی (۳۷)۔
.38	وَآخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ	اَتے جِنّاں کُوں وِی جنھاں کُوں جُولان مارے ہوئے ہوندے ہَن (۳۸)۔
.39	هَٰذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ	(اللہ آکھیا) اِیہ ہِن اَساڈِیاں بخشیشاں ! چاہے تُوں لوکاں اُتے، انھاں نال احسان کیتی رَکھ یا چاہویں تاں ہَتھ جھل رَکھ، اِیندی کُوئی پُچھ پرتیت نہ کیتی ویسے (۳۹)۔
.40	وَإِنَّ لَهُ عِندَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَآبٍ	اَتے بیشک اُوندے کِیتے تاں اَساڈے ہَوں نال بَہوں دا مَرتبہ ہے، تے بَہوں چنگا اَنجام ہے (٤٠)۔
.41	وَاذْكُرْ عَبْدَنَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ	اَتے اَساڈے بانھیں اَیوب دِی گالھ وِی چول، جِڈاں اُوں آپݨیں رَبّ کُوں سَڈیا، جو شیطان نے میکوں تکلیف وِچ تے عذاب وِچ سَٹیا ہوئے (٤١)۔
.42	ارْكُضْ بِرِجْلِكَ هَٰذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ	تُوں آپݨاں پیر زمین تے مار، اِیہ ہے ٹھڈا پاݨیں، بَس دھاوݨ کِیتے وِی تے پیوݨ کِیتے وِی (٤٢)۔
.43	وَوَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُم مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِّنَّا وَذِكْرَىٰ لِأُولِي الْأَلْبَابِ	اَتے اَساں اُوکُوں اُوندے بندے وِی وَلا آڈِتے، اَتے انھاں جِتّی بئے وِی اِیہ اَساڈِی رحمت ہَئی، اَتے آپݨیں ہَتھ وِچ تیلیاں دِی مُٹھ چا گِھن

		(۴۳)۔
44.	وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَاضْرِب بِّهِ وَلَا تَحْنَثْ إِنَّا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا نِّعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ	اَتے اُوندے نال اُوکوں مارتے (قسم پُوری کر) قسم نہ پِیا تروڑ، بیشک اَساں اُوکوں صَبر کرݨ والا چنّگا بانھاں پاتا، بیشک او (رَبّ دو) رَجُوع کرݨ والا ہا (۴۴)۔
45.	وَاذْكُرْ عِبَادَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ أُولِي الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ	اَتے (اَے رسول) تُوں اَساڈے بانھیاں اِبراہیم، اِسحٰق تے یعقوب دا ذِکر وِی چلا، جِہڑے جو تکڑے ہتّھاں والے تے ڈُونگھیاں نَظراں وَالے ہَن (۴۵)۔
46.	إِنَّا أَخْلَصْنَاهُم بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِ	بیشک اَساں انھاں کُوں آخرت دے گھر کُوں یاد رَکھݨ دا پیغام پُچاوَݨ کِیتے خاص کر گھدّا (۴۶)۔
47.	وَإِنَّهُمْ عِندَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْأَخْيَارِ	اَتے یقیناً او اَساڈے کِیتے چُݨے ہوئے نیک بندیاں وِچُوں ہِن (۴۷)۔
48.	وَاذْكُرْ إِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِّنَ الْأَخْيَارِ	اَتے اِسمٰعیل، اَلیَسَعَ تے ذُوالکِفل دِی یاد وِی تازہ کر، جو او سارے نیک بندیاں وِچُوں ہِن (۴۸)۔
49.	هَٰذَا ذِكْرٌ وَإِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَآبٍ	اِیہ ہِک نصیحت ہے بیشک پرہیزگاراں کِیتے، بَہُوں سوہݨیں جاء ہے (۴۹)۔
50.	جَنَّاتِ عَدْنٍ مُّفَتَّحَةً لَّهُمُ الْأَبْوَابُ	سَدا بہار بہشتی باغ ! جِنھاں دے دروازے انھاں کِیتے کُھلے رَہسِن (۵۰)۔
51.	مُتَّكِئِينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ	انھاں وِچ تکیئے دِی ٹیک لَا تے بیٹھے ہوسِن، اَتے اُتّھاں ڈھیر قِسم دے میوے تے پِیوَݨ دِیاں شَئیں مَنگویسِن بیٹھے (۵۱)۔
52.	وَعِندَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ أَتْرَابٌ	اَتے انھاں کولھ ذالیں ہوسِن جِھکیاں نَظراں والیاں، اُنھاں دِیاں سینگیاں (۵۲)۔
53.	هَٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ	اِیہُو کُجھ ہے، جِیندا تُہاڈے نال حِساب کِتاب والے ڈِینہ وَعدہ کِیتا ویندے (۵۳)۔

مشینی خطاطی: مبشر کلیم خان mub.artist@gmail.com

.54	إِنَّ هَٰذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُ مِن نَّفَادٍ	یقیناً ایہو اَساڈا ڈِتا رِزق ہے، جیندے وِچ کوئی کمی نہ آسی (٥٤)۔
.55	هَٰذَا وَإِنَّ لِلطَّاغِينَ لَشَرَّ مَآبٍ	ایہ تاں انھاں کیتے ہے پَر یقیناً سَرکش (نافرمان) لوکاں کیتے وَلا وَنج رَہݨ دِی بَہوں گندی جاء ہے (٥٥)۔
.56	جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَبِئْسَ الْمِهَادُ	او دوزخ ہے ! جیندے وِچ ایہ وَڑسن، بَس او بَہوں گندہ ٹِکاݨاں ہے (٥٦)۔
.57	هَٰذَا فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ وَغَسَّاقٌ	ایہ گھنو، بَس اُبلدا پاݨیں، تے رَتّ پُوں دے مَزے چَکھو! (٥٧)۔
.58	وَآخَرُ مِن شَكْلِهِ أَزْوَاجٌ	اَتے ایں طرح اُنھاں دے ڈا، دِیاں بِیاں سزائیں وِی ہوسن (٥٨)۔
.59	هَٰذَا فَوْجٌ مُّقْتَحِمٌ مَّعَكُمْ لَا مَرْحَبًا بِهِمْ إِنَّهُمْ صَالُو النَّارِ	ایہ ہِک جماعت ہے جہڑی تُہاڈے نال داخِل تِھیوݨ والی ہے اِنھاں کُوں کوئی مَرحبا (جی آیاں کُوں) آکھݨ والا کائے نھیں، او بھا وِچ ضرور داخِل تِھیوݨ والے ہِن (٥٩)۔
.60	قَالُوا بَلْ أَنتُمْ لَا مَرْحَبًا بِكُمْ أَنتُمْ قَدَّمْتُمُوهُ لَنَا فَبِئْسَ الْقَرَارُ	او (گُمراہ کرݨ والیاں کُوں) اَکھیسِن، ایہ تاں تُساں اِی ہیوے جنھاں کیتے تاں کوئی خوشی وِی نہ ہووے، تُساں اِی (ایہ مصیبت) اَساڈے کیتے پہلے کنُوں تیار کرگھدّی ہے، ایہ تاں رَہݨ کیتے بَہوں گندی جاء ہے (٦٠)۔
.61	قَالُوا رَبَّنَا مَن قَدَّمَ لَنَا هَٰذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ	او اَکھیسِن، اَساڈے رَبّ آ ! جیں پہلے اِی اَساڈے کیتے ایہ مصیبت کھڑی کیتی ہے، اُوندے کیتے تاں دوزخ دے عذاب کُوں ڈُوڑا کرتے وَدھا ڈے (٦١)۔
.62	وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَىٰ رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُم مِّنَ الْأَشْرَارِ	اَتے اَکھیسِن جو اَساکُوں تِھی کیا گئے جو اَساں اُنھاں جواناں کُوں کِتھائیں نھیں پئے ڈیکھدے جنھاں کُوں اَساں گندے لوکاں وِچُوں گِݨدے ہاسے (٦٢)۔
.63	أَتَّخَذْنَاهُمْ سِخْرِيًّا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ الْأَبْصَارُ	کیا اَساں ایویں اُنھاں کُوں گھٹیا سَمجھیا ہویا ہا یا اَساڈیاں اَکھیں اُنھاں اُتے وِیل گیاں ہِن (٦٣)۔

.64	إِنَّ ذَٰلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ النَّارِ	بیشک دوزخ دِی بھا والیاں دا جھیڑا بالکل حقیقت ہے (٦٤)۔
.65	قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنذِرٌ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ	اَے رسولؐ آکھ ڈِے جو حقیقت وِچ مَیں تاں محض ڈَراوَݨ چِتاوَݨ والا ہاَں جو کوئی وِی معبود کائے نھیں سِوائے اَللہ دے جِہڑا ہِک دا ہِک ہے تے وَڈِے قَہر وَساوَݨ والا ہے (٦٥)۔
.66	رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ	او مالک ہے اَسماناں تے زمین دا، تے جِہڑا کُجھ انھاں دے اَدھ وِچ ہے او زبردست وِی ہے تے اَصلُوں بخش ڈِیوَݨ والا وِی (٦٦)۔
.67	قُلْ هُوَ نَبَأٌ عَظِيمٌ	آکھ ڈِے جو اِیہ ہِک بہُوں وَڈِی خبر ہے (٦٧)۔
.68	أَنتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ	جَیں کنُوں تُساں آپݨاں مُنّہ پھیر گھندے وے (٢٨)۔
.69	مَا كَانَ لِيَ مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَإِ الْأَعْلَىٰ إِذْ يَخْتَصِمُونَ	میکُوں تاں وَڈِیاں سرداراں دِی مجلس دا کوئی عِلم وِی کائے نھیں جَڈاں جو او بحثاں وِچ لگئے ہوئے ہِن (٦٩)۔
.70	إِن يُوحَىٰ إِلَيَّ إِلَّا أَنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ	میڈِے کولھ تاں وَحی اِیں ڳالھ دِی بھیجی ڳئی ہے، جو دَراَصل میں کُھلا ڈُلا ڈَراوَݨ چِتاوَݨ والا ہاَں (٧٠)۔
.71	إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِّن طِينٍ	(یاد کر) جَڈاں تیڈِے رَبّ فرشتیاں کُوں آکھیا، جو مَیں مِٹّی (دے گارے) کنُوں بَشر بݨاوَݨ والا ہاَں (٧١)۔
.72	فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِن رُّوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ	بَس جِہڑے ویلے اُوکُوں ٹِھیک ٹھاک بݨا گِھنّاں، تے اُوندے وِچ اَپݨیں رُوح دا پُھوکا مار گِھنّاں، تاں اُوندے اَڳوں سَجدے کِیتے ڈَھے پُووَا ہے (٧٢)۔
.73	فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ	بَس سارے دے سارے فرشتیاں سَجدہ کِیتا (٧٣)۔
.74	إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ	سِوائے اِبلیس (شیطان) دے، اُوں وَڈائی (پُھوت) ڈِیکھائی تے او کافراں وِچُوں تِھی ڳیا (٧٤)۔
.75	قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَن تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِيَدَيَّ أَسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنتَ	(اَللہ) آکھیا، اِبلیس آ ! تیکوں کِہڑی شَئے روکیے جو تَیں اُوکُوں سَجدہ نھیں

	مِنَ الْعَالِينَ	کیتا؟ اُوکوں جیکوں مَیں آپݨیاں ہتھّاں نال جوڑے بݨائے، توں کہیں وڈائی وِچ آگئیں یا توں کوئی اُچّے مرتبے والیاں وِچوں تھی گئیں (۷۵)۔
.76	قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ	اُوں آکھیا، مَیں ایں کنوں وَدھ ہاں، تیں میکوں بھا وِچوں پیدا کیتے، اَتے ایکوں مِٹی گارے وِچوں پیدا کیتے (۷٦)۔
.77	قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ	(اللہ) آکھیا، بَس نِکل وَنج اِتھوں توں تاں اَصلوں مَردود ہیں (۷۷)۔
.78	وَإِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَىٰ يَوْمِ الدِّينِ	اَتے یقیناً تیڈے اُتے قیامت دے ڈینہہ تورِیں میڈی لعنت وَسدی رَہسی (۷۸)۔
.79	قَالَ رَبِّ فَأَنظِرْنِي إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ	اُوں آکھیا، میڈے رَبّ آ! بَس میکوں لوکاں دے وَلا اُٹھا کرݨ والے ڈینہہ تورِیں مُہلت چا ڈے؟ (۷۹)۔
.80	قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ	(اللہ) آکھیا، چلو، بالکل توں مُہلت ڈِتے گیاں وِچوں تھی گیوں ! (۸۰)۔
.81	إِلَىٰ يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ	اُوں ڈینہہ تورِیں، جیندا وَقت مقرر ہے (۸۱)۔
.82	قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ	اِبلیس آکھیا تیڈی عِزّت تے عظمت دِی قسم مَیں انھاں ساریاں کوں گُمراہ کر ڈیکھیساں (۸۲)۔
.83	إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ	بَس سِوائے تیڈے اُنھاں بانھیاں دے جھڑے تیڈے چُݨے ہوئے ہِن (۸۳)۔
.84	قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقَّ أَقُولُ	(اللہ) آکھیا بَس ایہ حق دِی گالھ ہے تے مَیں حق دِی گالھ کریندا رَہنداں (۸٤)۔
.85	لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ	جو مَیں تیکوں اَتے جھڑے تیڈی پیروی کریسن انھاں ساریاں نال دوزخ کوں بھر ڈیساں (۸۵)۔
.86	قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ	(اَے رسول) آکھ ڈے، جو مَیں نہ ایں (قرآنی تبلیغ) دِی مزدوری تُساں

		کنُوں گھنداں، تے نہ مَیں کوئی وَل پھیر کرݨ والیاں وِچُوں ہاَں! (٨٦)۔
.87	إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ	اِیہ تاں کُل جہاناں والیاں کِیتے محض نصیحت ہے (٨٧)۔
.88	وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ	اَتے اَلبتہ کُجھ مُدّت دے بعد تُہاکُوں اِیندا اَصل پتہ لگ ویسے (٨٨)۔

39۔ سورۃ الزمر

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شُروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا جو ٻہُوں مہربان تے ہمیش رَحمت کرݨ والا ہے
.1	تَنزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ	اِیں کتاب دا نازِل تھیوَݨ اَللہ دِی طرفُوں ہے، جِہڑا اَصلُوں زبردست وَڈی دانائی والا ہے (١)۔
.2	إِنَّا أَنزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللهَ مُخْلِصًا لَّهُ الدِّينَ	بیشک (اَے رسول) اَساں اِیں کتاب کُوں تَیں دو حقیقت دے طور تے نازِل کِیتے ٻَس اَپݨیں دِین (طور طریق) کُوں اُوندے کِیتے ٻہُوں خالص کرتے اَللہ دِی عبادت کِیتی کر (٢)۔
.3	أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ	سُݨ گھنُو، جو خالص دِین (عبادت) اَللہ کِیتے ہے اَتے جِنھاں لوکاں اُوکُوں چھوڑ تے ٻِنھاں کُوں آپݨاں یار بݨا گھِدّے (اَکھیندِن) جو اَساں تاں انھاں دِی بندگی اِیں ڳالھُوں کریندے ہَیں، جو او اَساکُوں اَللہ دے ٻہُوں قریب کرڈیون، بیشک اَللہ اُنھاں دے درمیان جِہڑی ڳالھ وِچ او اِختلاف کریندے ہِن، اُوندا فیصلہ کرڈیسے، یقیناً اَللہ اُوکُوں ہدایت نھیں ڈیندا جِہڑا جو وَڈا کوڑا تے جَیں کُفر وِی اختیار کِیتا ہویا ہُووے (٣)۔
.4	لَّوْ أَرَادَ اللهُ أَن يَتَّخِذَ وَلَدًا لَّاصْطَفَىٰ مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ سُبْحَانَهُ هُوَ اللهُ	جیکر اَللہ کہیں کُوں آپݨیں اَولاد (پُتر) بݨاوَݨ چَہندا تاں جِنھاں کُوں پَیدا کِیتا ہویا ہَس، انھاں وِچوں جیکوں پَسند کریندا چُݨ گِھندا، او تاں (اِہجی

	الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ	گالھ کنوں) پاک ہے ، او اللہ تاں ہِک دا ہِک ہے، تے ساریاں اُتے غلبہ رَکھیندے (٤)۔
.5	خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ يُكَوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ	اُوں اَسماناں کُوں تے زمین کُوں ہِک حقیقت دے طور تے پیدا کِیتے، او، رات کُوں ڈِینہ اُتے وَلھیٹ ڈِیندے اَتے ڈِینہ کُوں رات اُتے گھت چھوڑیندے اَتے سجھ تے چندر کُوں آپڻاں فرمانبردار بڻایا ہویا ہِس ، ہر کوئی ہِک مقرر وقت تَئیں چلدا ویندے، ڈیکھ گھنو، او تاں وݙا زبردست تے وَل وَل بخش ݙیوݨ والا ہے (٥)۔
.6	خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَأَنزَلَ لَكُم مِّنَ الْأَنْعَامِ ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِّن بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ فَأَنَّىٰ تُصْرَفُونَ	تُہاکوں ہِکّی جان وِچوں پیدا کِیتس، وَل اُوندے وِچوں اُوندی جوڑی بڻائی ہِس، اَتے اُوندے کِیتے چار پیرڑے جانوراں وِچوں اَٹھ نر مادی بڻا بھیجِن، او تُہاڈیاں ماواں دے پیٹ وِچوں ترائے اَندھارے دے ہِک پِچھوں ہِک بدلدے ہوئے پَردیاں وِچوں کڈھ تے تُہاکوں پیدا کریندے، ایہو ہے اَللہ ، تُہاڈے پالݨ والا ! ہُوندی ہے ساری بادشاہی ! بیا کوئی معبود کائے نھیں سِوائے ہُوندے، وَت تُساں کِڈے پھیرے ویندے پَے وے (٦)۔
.7	إِن تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِن تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ	جیکر تُساں کُفر اختیار کریسو، تاں اَللہ تاں تُساں کنوں اَصلوں بے نیاز ہے بلکہ او اَپڻیاں بندیاں وِچ کُفر پسند نھیں کریندا، اَتے جیکر تُساں شُکر اَدا کرو، تاں او ایکوں تُہاڈے کِیتے پَسند کریندے، اَتے کوئی وِی بار چاوݨ والا کہیں بے دا بار اَصلوں نھیں چیندا وَل تُساں آپڻیں رَبّ دو پھیرے ویسو، بَس تُہاکوں او ݙسیسی جو تُساں کیا کریندے رِہیے ہیوے؟ بیشک او دِلاں دے بھید خُوب جاݨدے (٧)۔
.8	وَإِذَا مَسَّ الْإِنسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِّنْهُ نَسِيَ	اَتے جݙاں کݙائیں اِنسان کُوں ݙکھ تھیندے تاں اَپڻیں رَبّ کنوں اُوندو پُورا رجوع کرتے دُعا مَنگدے وَل او جݙاں اَپڻی طرفوں نعمت عطا

	مَا كَانَ يَدْعُوٓا۟ إِلَيْهِ مِن قَبْلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَندَادًا لِّيُضِلَّ عَن سَبِيلِهِۦ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ ٱلنَّارِ	کریندے تاں او اُوں ڈُکھ کوں بُھل ویندے جیندے کیتے دُعا منگدا ہا اَتے اللہ دا شریک بݨاوݨ لگ پوندے، تاں جو (لوکاں کوں) اُوندے رَاہ کنوں گُمراہ کرِگھنّے، (اَے رسول) آکھ ݙے جو توں آپݨیں کُفر اختیار کرݨ دا تھوڑا جیہا فائدہ چا گِھن یقیناً توں دوزخ وِچ رَہݨ والیاں نال رَلا ݙِتا ویسیں (۸)۔
9.	أَمَّنْ هُوَ قَانِتٌ آنَآءَ ٱلَّيْلِ سَاجِدًا وَقَآئِمًا يَحْذَرُ ٱلْآخِرَةَ وَيَرْجُوا۟ رَحْمَةَ رَبِّهِۦ قُلْ هَلْ يَسْتَوِى ٱلَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَابِ	(بَھلا کیا کافر چنڳا ہے، یا) جھڑا رات دے کُجھ وقت کیتے عبادت وِچ سَجدے کریندے تے کھڑا رہندے اَتے آخرت کنوں ڈَردے، اَتے اَپݨیں رَبّ دِی رحمت دِی اُمید رَکھیندے، (اَے رسول) آکھ ݙے، کیا او لوک جھڑے کُجھ وِی نھیں جاݨدے ؟ بیشک عَقل سَمجھ والے اِی نصیحت حاصل کریندِن (۹)۔
.10	قُلْ يَٰعِبَادِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ رَبَّكُمْ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا۟ فِى هَٰذِهِ ٱلدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَأَرْضُ ٱللَّهِ وَٰسِعَةٌ إِنَّمَا يُوَفَّى ٱلصَّٰبِرُونَ أَجْرَهُم بِغَيْرِ حِسَابٍ	آکھ ݙے، جو اَے میڈے بندو، جھڑے جو اِیمان گِھن آئیوے، آپݨیں رَبّ کنوں ڈَردے رہوو، انھاں لوکاں کیتے جھڑے جو اِیں دُنیا وِچ نیکی کریندِن، بھلائی اِی بَھلائی ہے، اَتے اللہ دِی زمین بَہوں ساری دَرگھی پَئی ہے، بیشک صَبر کرݨ (ثابت قدم رہݨ) والیاں کوں انھاں دا اَجر تاں بے حسابا ݙِتا ویسے (۱۰)۔
.11	قُلْ إِنِّىٓ أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ ٱللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ ٱلدِّينَ	آکھ جو میکوں حُکم کیتا گِے جو مَیں دین (طور طریقیاں) کوں اُوندے کیتے خالص کرتے محض اللہ دِی عبادت کیتی کراں (۱۱)۔
.12	وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ ٱلْمُسْلِمِينَ	اَتے اِیہ وِی حُکم ݙِتا گِے، جو مَیں ساریاں توں پہلے فرمانبردار بن تے رَہاں (۱۲)۔
.13	قُلْ إِنِّىٓ أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّى عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ	آکھ ݙے جو مَیں ڈردا رہنداں، جو جیکر مَیں اَپݨیں رَبّ دِی نافرمانی کیتی تاں (میڈے کیتے وِی) وَݙے ݙینہ دا عذاب ہے (۱۳)۔
.14	قُلِ ٱللَّهَ أَعْبُدُ مُخْلِصًا لَّهُۥ دِينِى	آکھ ݙے جو مَیں اَپݨیں دِین (طور طریقیاں) کوں اللہ دے کیتے خالص کر

		تے اُوندی عبادت کریندا ں (۱۴)۔
.15	فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُم مِّن دُونِهِ قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا ذَٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ	تُساں چاہے اُوکوں چھوڑتے جیکوں چہندو اُوندی بندگی کرو پَے، تُوں آکھ ڈے! جو بیشک او لوک اَصلوں گھاٹا چاوݨ والے ہِن، جنھاں خود آپݨیں آپ کوں تے آپݨیں گھر والیاں (نال والیاں) کوں قیامت دے ڈینہ گھاٹے وِچ سٹیے، ڈیکھ گھنو! اِیہ تاں اَصلوں وݙا گھاٹا چاوݨ والی گالھ ہے (۱۵)۔
.16	لَهُم مِّن فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِّنَ النَّارِ وَمِن تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ذَٰلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهُ بِهِ عِبَادَهُ يَا عِبَادِ فَاتَّقُونِ	اُنھاں کیتے اُنھاں دے اُتوں بھا دے چھتر ہوسن چڑاں جو انھاں دے تلے وی اِیہے چھتر ہوسن، اِیہا وَجہ ہے، جو اللہ اِیجھے (عذاب) کنوں آپݨیاں بانھیاں کوں ڈریندے، اَے میڈے بندو ! بَس تقویٰ اختیار کیتی رکھو! (۱٦)۔
.17	وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَن يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فَبَشِّرْ عِبَادِ	اَتے جہڑے لوک شیطاناں (بُتاں) کنوں پرے رہندِن، تاں جو اُنھاں دِی بندگی نہ کرِن بلکہ اللہ دو رَجوع کیتی رکھدِن، انھاں کیتے خوشخبری ہے بَس میڈے انھاں بانھیاں کوں خوشخبری سُݨا ڈے (۱۷)۔
.18	الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ وَأُولَٰئِكَ هُمْ أُولُو الْأَلْبَابِ	جہڑے گالھ (قول) کوں غور نال سُݨدِن، وَل اُوندے سوہݨیں پہلو آں اُتے عمل کریندِن، اِیہے او لوک ہِن جنھاں کوں اللہ ہدایت ݙتی ہے تے اِیہے عقل سمجھ والے وی ہِن (۱۸)۔
.19	أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ أَفَأَنتَ تُنقِذُ مَن فِي النَّارِ	کیا اِیجھے شخص کوں جیندے اُتے عذاب دا حُکم تھی چُکیا ہووے (اَے رسول) تُوں دوزخ دِی بھا کنوں بچا سَگسیں (۱۹)۔
.20	لَٰكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِّن فَوْقِهَا غُرَفٌ مَّبْنِيَّةٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَعْدَ اللَّهِ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ الْمِيعَادَ	پر جہڑے لوک اَپݨیں رَبّ کنوں ڈَردے رہندِن اُنھاں کیتے اُچیاں ماڑیاں ہِن جنھاں دے اُتے وی منزلاں اُساریاں ہویاں ہِن، اُنھاں دے تلوں نہراں وَہندیاں پیاں ہوسن، اِیہ اللہ دا وعدہ ہے، اللہ آپݨیں وعدے کنوں کڈائیں نھیں پھردا (۲۰)۔

.21	أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَسَلَكَهُ يَنَابِيعَ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ زَرْعاً مُّخْتَلِفاً أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرّاً ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطَاماً إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرَىٰ لِأُولِي الْأَلْبَابِ	(اَے رسول) کیا تیں کڈائیں نھیں ڈِٹھا ، جو یقیناً اللہ اَسمان کنُوں پنّہ وَسائے، پَس اُوکوں زمین تے دریاواں، نالیاں دِی شکل وِچ وَہا چھوڑیے، وَل اُوندے نال رَڑھیں جَم پوندِن، جھڑیاں ونکو ونّکی دِیاں ہوندِن، وَل او پک تے سُک ویندِن تے تُوں ڈیکھدیں جو او پیلیاں تھی ویندِن، وَل اُنھاں دا بُھوں بٹا گھدّا ویندے، بیشک ایندے وِچ عَقل سَمجھ والیاں کیتے نصیحت ہے (۲۱)۔
.22	أَفَمَن شَرَحَ اللهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَىٰ نُورٍ مِّن رَّبِّهِ فَوَيْلٌ لِّلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُم مِّن ذِكْرِ اللهِ أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ	بَھلا او شخص وِی تاں ہے، جیندا سینہ اللہ اِسلام کیتے کھول ڈِتا ہووے تاں جو اَپنْیں رَبّ دِی طرفوں ہِک سوجھلے وِچ ہووے، پَر بَہُوں اَفسوس ہے اُنھاں اُتے جنھاں دے دِل اللہ دے ذِکر کرنْ کیتے سَخت تھی گِئے ہووِن، ایہے لوک ہِن بالکل کُھلی گُمراہی وِچ (۲۲)۔
.23	اللهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَاباً مُّتَشَابِهاً مَّثَانِيَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ اللهِ ذَٰلِكَ هُدَى اللهِ يَهْدِي بِهِ مَن يَشَاءُ وَمَن يُضْلِلِ اللهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ	اَللہ بَہُوں سوہنْاں پیغام نازِل کیتے، ایہ کتاب جیندیاں آیاتاں ہِک بئی نال مِلدیاں جُلدیاں ہِن، وَل وَل دُہرائیاں ویندِن، اَتر کنُوں انھاں لوکاں دے چَم دے وال وِی کھڑے تھی ویندِن، جھڑے اَپنْیں رَبّ کنُوں ڈردِن، وَل اُنھاں دے چَم تے انھاں دے دِلّ، اَللہ دے ذِکر کرن نال کُولے تھی ویندِن، ایہا ہے اَللہ دِی طرفوں دِی ہدایت ! جیکوں او چَہندے ایہ ہدایت ڈیندا رَہندے، اَتے جیکوں گُمراہ چا کرے تاں وَل اُوندے کیتے کوئی وِی ہدایت ڈیونْ والا کائے نھیں (۲۳)۔
.24	أَفَمَن يَتَّقِي بِوَجْهِهِ سُوءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَقِيلَ لِلظَّالِمِينَ ذُوقُوا مَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ	کیا او وِی کوئی بَندہ ہے جھڑا قیامت دے ڈِینہ دے بَہُوں گندے عذاب دی مار خود اَپنْیں مُنّہ تے جَھلیندا پیا ہووے ! ظالم لوکاں کُوں اِی آکھیا ویسے جو، چَکھو اُوندا مزہ جھڑا کُجھ تُساں کھٹیندے کماندے رِیہے ہیوے (۲٤)۔

.25	كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَأَتَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ	اُنھاں لوکاں وِی کُوڑا آکھیا، جِھڑے اُنھاں کنُوں پہلے تِھی گزرِن بس اُنھاں اُتے ہِک اِہجے پاسوں عذاب آیا، جِتھوں دا اُنھاں کُوں خیال وِی نہ ہاَ (۲۵)۔
.26	فَأَذَاقَهُمُ اللَّهُ الْخِزْيَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ	پَس اَللہ انھاں کُوں دُنیاوی زِندگی وِچ رُسوائی تے خواری دا مَزہ چَکھایا اَتے آخرت دا عذاب تاں ساریاں تُوں وَدّھ ہے، اِیویں ہوندا جو اِیہ لوک جاݨ گِھندے (۲٦)۔
.27	وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ مِن كُلِّ مَثَلٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ	اَتے تحقیق انھاں لوکاں کِیتے اِیں قرآن وِچ ہر طرح دِیاں مثالاں ݙِتن تاں جو او لوک نصیحت پکڑ گِھنّن (۲۷)۔
.28	قُرْآنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِي عِوَجٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ	قرآن عَربی وِچ ہے، جِیندے وِچ کوئی ݙِنگ پِھنگ کائے نھیں، تاں جو او پرہیزگار بݨ سِگِن (۲۸)۔
.29	ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَّجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ مُتَشَاكِسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِّرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ	اَللہ ہِک اِہجے شخص دِی مثال ݙِتی ہے جِہڑا کُجھ اِہجے مالکاں دا سانجھا (نوکر) ہے جِھڑے ہِک ٻئے دِی ضِد تے جِھیڑا کِل ہَن، ٻِیا ہِک اِہجا جُوان ہے جِہڑا اَصلُوں ہِکّے مالک دا فرمانبردار ہے، کیا اِنھاں ݙوہائیں دا حال ہِکّو جیہاں تِھی سَگدے؟ ساری تعریف تاں اَللہ کِیتے ہے پر انھاں دے ڈھیر لوک نھیں جاݨدے (۲۹)۔
.30	إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُم مَّيِّتُونَ	(اَے رسول) یقیناً تَیں وِی مَر وَنّجݨیں اَتے بیشک انھاں وِی مَرݨیں (۳۰)۔
.31	ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِندَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ	آخر انھاں قیامت دے ݙینہ آپݨیں اَللہ دے سامݨیں اپݨیں جھیڑیاں (جھگڑیاں) دے فیصلے ضرور کرواوِݨ (۳۱)۔

.32	فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَبَ عَلَى اللهِ وَكَذَّبَ بِالصِّدْقِ إِذْ جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ	پَس اُوں کنوں زیادہ ظالم کونڑ تھی سَگدے، جِہڑا اَللہ اُتے کُوڑ مریندے، تے جڈاں سچ اُوندے کول آئے، تاں اُوکوں وِی کُوڑا اَکھیندے بَھلا کیا کُفر اختیار کرنڑ والیاں دا ٹِکاݨاں دوزخ نھیں؟ (۳۲)۔
.33	وَالَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ أُوْلَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ	اَتے جِہڑا شخص سچ گِھن تے آئے، اَتے اُوندی تصدیق وِی کِیتی ہِس، اِیہے او لوک ہِن جِہڑے پرہیزگار سݙیندِن (۳۳)۔
.34	لَهُم مَّا يَشَاءُونَ عِندَ رَبِّهِمْ ذَٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ	انھاں کِیتے اَللہ کولھ او سَب کُجھ ہے جو کُجھ او چَہسِن، اِیہو اِی ہے بدلہ نیکی دے کَم کرنڑ والیاں کِیتے (۳٤)۔
.35	لِيُكَفِّرَ اللهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ	تاں جو اَللہ ہٹا گِھنّے انھاں کنوں اُنھاں دِیاں بُرائیاں، جِہڑیاں اُنھاں کِیتیاں ہوسِن اَتے انھاں کُوں اُنھاں دا اَجر ݙیوے، جِہڑے جِہڑے چَنگے کم او کریندے رہندے ہَن (۳٥)۔
.36	أَلَيْسَ اللهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِن دُونِهِ وَمَن يُضْلِلِ اللهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ	کیا اَللہ آپݨیں بانھیں کِیتے کافی کائنی نھیں، حالانکہ اَللہ جیکوں گُمراہ کر ݙیوے تاں وَل اُوندے کِیتے سِدّھا راہ ݙِکھالݨ والا کوئی نھیں (۳٦)۔
.37	وَمَن يَهْدِ اللهُ فَمَا لَهُ مِن مُّضِلٍّ أَلَيْسَ اللهُ بِعَزِيزٍ ذِي انتِقَامٍ	اَتے جیکوں اَللہ سِدّھے رَاہ تے لا ݙیوے، وَت اُوکوں گُمراہ کرن والا کوئی نھیں تھی سَگدا، کیا اَللہ ہُوں زبردست تے بدلہ چُکاوݨ والا کائنی نھیں (۳۷)۔
.38	وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللهُ قُلْ أَفَرَأَيْتُم مَّا تَدْعُونَ مِن دُونِ اللهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهِ قُلْ حَسْبِيَ اللهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ	اَتے (اَے رسول) جیکر تُوں انھاں کنوں پُچھیں جو اَسماناں کُوں تے زمین کُوں کَئیں پیدا کِیتے، تاں ضرور اَکھیندِن جو اَللہ نے! انھاں کوں آکھ، بَھلا تُساں ݙِٹھے، جو اَللہ کُوں چھوڑ تے جیکوں تُساں سݙیندے وے، جیکر اَللہ میکوں کوئی ݙُکھ پُچاوݨ چَہوے، تاں کیا میݙے ݙُکھ کوں او پَرے ہَٹا سَگدِن، یا او اَپݨیں رَحمت میݙے اُتے وَساوݨ چَہوے تاں کیا او اُوندی رَحمت کُوں روک سَگدِن، انھاں کُوں آکھ ݙے جو میݙے

کِیتے بَس اَللہ کافی ہے، سارے توکّل کرݨ والے بَس اُوندے اُتے توکّل کریندِن (۳۸)۔		
آکھ ڈِے جو اَے میڈی قوم ! تُساں آپݨیں جاء تے اَپݨیں عمل کِیتی رَکّھو، مَیں وِی آپݨاں کَم کِیتی رَکھداں، بَس اَجھو سَب کُجھ معلوم تھی ویسے (۳۹)۔	قُلْ يَٰقَوْمِ ٱعْمَلُوا۟ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّى عَٰمِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ	39.
جو کوݨ ہے جیندے اُتے خوار کرڈیوݨ والا عذاب آندے، اَتے اُوندے تے ہمیشہ دِی مُصیبت لَہندی ہے (۴۰)۔	مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ	40.
بیشک اَساں لوکاں کِیتے تیڈے اُتے حقّ طورتے کِتاب نازِل کِیتی ہے بَس جِھڑا ہدایت حاصل کریندے، او اُوندے آپݨیں بَھلے کِیتے ہے، اَتے جِھڑا گُمراہ تھی ویندے، بَس اُوندی گُمراہی دِی شامت اُوندے اُتے ہے اَتے تُوں انھاں اُتے کوئی دَاروغہ نھیں لگیا ہویا (۴۱)۔	إِنَّآ أَنزَلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ لِلنَّاسِ بِٱلْحَقِّ فَمَنِ ٱهْتَدَىٰ فَلِنَفْسِهِۦ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَآ أَنتَ عَلَيْهِم بِوَكِيلٍ	41.
اَللہ اِی ہے جِھڑا انھاں دے مَرݨ دے وقت رُوحاں کُوں قَبض کر گھندے، جِھڑیاں جاناں نھیں مرݨاں ہوندا اُنھاں کُوں نِندر وِچ قبض کر گھندے، جیندے کِیتے موت دا حکم ہوندے انہاں دیاں رُوحاں کوں آپݨے کول روک گھندے، اَتے بِنھاں جاناں کُوں ہِک مقرر وقت تَئیں واپس (جاناں وِچ) بھیج ڈِیندے، بیشک ایندے وِچ اُوں قوم کِیتے نِشانیاں ہِن، جِھڑی جو غور تے فِکر کریندی ہے (۴۲)۔	ٱللَّهُ يَتَوَفَّى ٱلْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَٱلَّتِى لَمْ تَمُتْ فِى مَنَامِهَا فَيُمْسِكُ ٱلَّتِى قَضَىٰ عَلَيْهَا ٱلْمَوْتَ وَيُرْسِلُ ٱلْأُخْرَىٰٓ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ	42.
کیا انھاں اَللہ کُوں چھوڑتے بِنھاں کُوں آپݨاں سِفارشی بݨا گِھدّے، (اَے رسول) آکھ ڈِے او تاں خود کِہیں شَئے تے کوئی اختیار وِی نھیں رَکھیندے، اَتے نہ عَقل رَکھیندِن (۴۳)۔	أَمِ ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ شُفَعَآءَ قُلْ أَوَلَوْ كَانُوا۟ لَا يَمْلِكُونَ شَيْـًٔا وَلَا يَعْقِلُونَ	43.
آکھ ڈِے جو ساری شفاعت تاں اَللہ دے کولھ ہے، بلکہ اُوندے کِیتے ہے اَسماناں تے زمین دِی بادشاہی ! وَل تُساں اُوں دو وَلائے وِی	قُل لِّلَّهِ ٱلشَّفَٰعَةُ جَمِيعًا لَّهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ	44.

		ویسو (٤٤)۔
45.	وَإِذَا ذُكِرَ اللهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِن دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ	اَتے جڈاں ہِک دے ہِک اللہ دا ذِکر کیتا ویندے، تاں اُنھاں لوکاں دے دِلّ کُڑھدِن، جھڑے آخرت اُتے ایمان وِی نھیں گھِن آندے، اَتے جڈاں اُوں کنُوں عَلاوہ بِنھاں دا ناں گھِدّا وَنجے تاں وَل ڈیکھو تاں سَہی کیویں خُوش تھی ویندِن (٤٥)۔
46.	قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ	آکھ، جو اَے میڈے اللہ ! اَسماناں تے زمین کُوں پیدا کرݨ والے ! غیب کُوں تے ظاہر کُوں جاݨݨ والے ! تُوں اِی آپݨیاں بندیاں وِچ اُنھاں گالھیں دا فیصلہ کر ڈیسیں، جیندے وِچ او اِختلاف کریندے رَہندِن (٤٦)۔
47.	وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ مِن سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَبَدَا لَهُم مِّنَ اللهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ	اَتے جنھاں لوکاں ظلم کیتے اُنھاں کیتے توڑے او سارا کُجھ ہووے جھڑا کُجھ زمین دے تلّے اُتے ہے، بلکہ اُوندے نال اِیہو جتّی بیا وِی ہووے، تاں وِی ایندے عوض اِیہ لوک قیامت دے ڈینہہ دے گندے عذاب کنُوں خود کُوں نھیں چھُڑا سگدے، اُنھاں اُتے اللہ دِی طرفوں او سَب کُجھ ظاہر کر ڈِتا ویسے، جیندا اُنھاں کُوں گُمان وِی کڈائیں نہ تھیا ہوسے (٤٧)۔
48.	وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ	اَتے اُنھاں اُتے او سَب بُرائیاں ظاہر تھی ویسِن، جھڑیاں او کریندے رِہے ہوسِن، اَتے او شئے اُنھاں کُوں گھبراہٹ وِچ وَلھیٹ گھِنسے جیندیاں اُوں مذاقاں کریندے ہَن (٤٨)۔
49.	فَإِذَا مَسَّ الْإِنسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا ثُمَّ إِذَا خَوَّلْنَاهُ نِعْمَةً مِّنَّا قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَى عِلْمٍ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ	اَتے جڈاں اِنسان اُتے کوئی مصیبت آندی ہے تاں او اَساکُوں سڈیندے، وَل جڈاں اَساں آپݨیں طرفوں اُوکوں بچا گھِندے ہَیں تاں اَکھیندے جو دَر اَصل اِیہ سارا کُجھ میکوں میڈے علم (تے ہُنر) دِی وَجہ کنُوں مِلئے اِیہ تاں ہِک اَزمائش ہے، پَر انھاں دے ڈھیر سارے

آدمی اِیکوں نھیں جاݨدے (٤٩)۔		
تحقیق اِیہو کُجھ اُنھاں کنوں پہلے دے گزرے لوک وی آکھ گئِن، پر انھاں دے کہیں کم وی نہ آیا، جھڑا کُجھ او کماندے کھٹیندے رِیہے (٥٠)۔	قَدْ قَالَهَا الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ	.50
پَس جھڑا کُجھ او کماندے رِیہے اُوندی شامت وی اُنھاں تے آئی، اَتے انھاں وِچوں جنھاں زیادتیاں کِیتیاں، انھاں کوں اَجھو اَپݨیں کمائی دی شامت بھُگتݨیں پوسی تے اَساکوں کوئی وِی عاجز نھیں کر سَگدا (٥١)۔	فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَٰؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَمَا هُم بِمُعْجِزِينَ	.51
کیا انھاں کوں پتہ کائے نھیں، جو اَللہ فراخ کر ڈیندے تے تنگ وِی کر ڈیندے جیندا رِزق چاہندے، بیشک اِیندے وِچ نشانیاں ہِن، اُوں قوم کِیتے جھڑی اِیمان گھِن آندی ہے (٥٢)۔	أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ	.52
(اَے رسول) آکھ ڈے جو اَللہ دے بندو ! جنھاں وِی آپݨیں آپ اُتے زیادتی کِیتی رَکھی ہے او وِی اَللہ دی رحمت کنوں بے آس نہ تھیوِن، بیشک اَللہ ساریاں گناہاں کوں وِی بخش ڈیندے، یقیناً اُوہو بخشݨ ہار ہے رحمت کرݨ والا ہے (٥٣)۔	قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا ۚ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ	.53
اَتے تُساں آپݨیں رَبّ دو رجوع کرو، اَتے اُوندے فرمانبردار تھی وَنجو، اِیں کنوں پہلے جو تُہاڈے اُتے کوئی عذاب آ وَنجے، وَل تاں تُہاکوں کوئی مَدد نہ ڈے سَگسی (٥٤)۔	وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ	.54
اَتے ہَھوں سوہݨی طرح پَیروی کرو اُوندی جو کُجھ تُہاڈے رَبّ دی طرفوں تُہاڈے کِیتے نازل کیتا گِئے، (او وی) اِیں کنوں پہلے جو اَچا چیت تُہاڈے اُتے عذاب آ وَنجے، اَتے تُہاکوں پتہ وِی نہ لگے (٥٥)۔	وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْتَةً وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ	.55
اِیں نہ ہووے جو (بعد وِچ) کوئی جی اِے آکھیے جو میکوں اَفسوس ہے اُوں قصور اُتے جھڑا مَیں اَللہ دے متعلّق کریندا رِیہاں، بلکہ مَیں تاں	أَن تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتَا عَلَىٰ مَا فَرَّطتُ فِي جَنبِ اللَّهِ وَإِن كُنتُ لَمِنَ	.56

	السَّاخِرِينَ	مذاقاں کرݨ والیاں وِچوں ہم ! (٥٦)۔
.57	أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللّٰهَ هَدَانِي لَكُنتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ	یا اِیہ آکھے جو جیکر اللہ میکوں ہدایت ڈیندا تاں مَیں وی پرہیزگاراں وِچوں ہوندا (٥٧)۔
.58	أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً فَأَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ	یا جڈاں جو او جی عذاب کوں ڈیکھے تاں اِیہ آکھے، جو جیکر میڈے کیتے ہِک واری وَلا وَنجݨ ہوندا تاں بَس میں نیک عَمل کرݨ والیاں وِچ شامل تھی ویندا (٥٨)۔
.59	بَلَىٰ قَدْ جَاءَتْكَ آيَاتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنتَ مِنَ الْكَافِرِينَ	ٹھیک ہے، پَر تیڈے کولھ میڈیاں نشانیاں آندیاں رِہیاں ہِن، بَس تیں اُنھاں کوں کوڑا آکھی رَکھیئے، اَتے مغریج گیوں، اَتے توں انکار کرݨ والیاں وِچوں تھی گیوں (٥٩)۔
.60	وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللّٰهِ وُجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ ۚ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ	اَتے قیامت دے ڈینہہ توں اُنھاں لوکاں کوں جھڑے اللہ اُتے کوڑ مریندے ہِن، ڈیکھیں جو انھاں دے مُنہ کالے ہوسن، کیا بَھلا وڈائی کرݨ والیاں دا ٹِکاݨاں دوزخ وِچ نھیں؟ (٦٠)۔
.61	وَيُنَجِّي اللّٰهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ	اللہ اُنھاں لوکاں کوں جھڑے جو پرہیزگار ہِن، انھاں دِی اِیں کامیابی دے سَببُوں نجات ڈے ڈیسی، نہ اُنھاں اُتے کوئی مُصیبت آسے اَتے نہ او مونجھے تھیسن (٦١)۔
.62	اللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ	اللہ اِی ہر شئے دے پیدا کرݨ والا ہے، تے ہر ہِک شئے دا کارساز ہے (٦٢)۔
.63	لَّهُ مَقَالِيدُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللّٰهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ	اُوندے کولھ ہِن کنجیاں اَسماناں دے تے زمین دے (خزانیاں) دِیاں اَتے جِنھاں لوکاں اللہ دِیاں آیاتاں کنوں اِنکار کیتا، تاں بَس اِیہے ہِن گھاٹا چاوݨ والے (٦٣)۔
.64	قُلْ أَفَغَيْرَ اللّٰهِ تَأْمُرُونِّي أَعْبُدُ أَيُّهَا الْجَاهِلُونَ	(اَے رسول) آکھ ڈے جو اَے جاہِل لوکو ! کیا تُساں میکوں اَکھیندو، جو مَیں اللہ کوں چھوڑ تے ٻِنھاں دِی بندگی کراں (٦٤)۔

.65	وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ	(اَتے اِیہ گالھ وِی ہے) جو تَیں دو، تے اُنھاں (رسولاں) دو وِی جھڑے تَیں کنُوں پہلے تِھی گزرِن، اِیہ وَحی کیتی گئی ہے جو جیکر تَیں شِرک کیتا تاں عَمل ضائع کر ڈِتے ویسِن، اَتے تُوں یقیناً گھاٹا چاوݨ والیاں وِچُوں تِھی ویسیں (٦٥)۔
.66	بَلِ اللَّهَ فَاعْبُدْ وَكُن مِّنَ الشَّاكِرِينَ	بلکہ تُوں تاں بَس اَللہ دِی عبادت کیتی رَکھ، اَتے شُکر کرݨ والیاں وِچ شامل تِھیا رَہ (٦٦)۔
.67	وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعاً قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ	اَتے اُنھاں لوکاں اَللہ دِی قدر نھیں کیتی، جیویں جو قدر کرݨ دا حق ہے، اَتے قیامت دے ڈِینہہ ساری دی ساری زمین اُوندی مُٹھ وِچ ہوسی، اَتے سارے اَسمان اُوندے سَجّے ہَتھ وِچ وَلھیٹے ہوسِن، پاک ہے، اُوندی ذات ! اَتے انھیں شئیں کنُوں اُچا ہے، جِیندے نال اُوکُوں شریک کریندِن (٦٧)۔
.68	وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَن شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنظُرُونَ	اَتے جڈاں صُور وِچ پُھوکا ماریا ویسی، تاں جو کُجھ اَسماناں وِچ تے زمین دے تَلّے اُتّے ہے، سَب بے ہوش تِھی تے ڈھے پوسِن، سِوائے اُنھاں دے جنھاں کُوں اَللہ (بے ہوش) نہ کرݨ چَہسے، وَل اُوندے وِچ ڈُوجھی واری پُھوکا ماریا ویسی، تاں بَس اُوں ہیں ویلے سارے دے سارے اُٹھی کھڑے تِھیسِن تے سَب کُجھ ڈِیکھݨ پَے ویسِن (٦٨)۔
.69	وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِيءَ بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ	اَتے زمین آپݨیں رَبّ دے نُور نال چَمکݨ پَے ویسی، عملاں والی کتاب اَگُوں رَکھ ڈِتی ویسی، اَتے نبیاں کُوں تے گواہاں کُوں گِھن آیا ویسے، اَتے انھاں دے درمیان ٹھیک ٹھیک اِنصاف والا فیصلہ کیتا ویسے، اَتے انھاں اُتے کوئی وِی زیادتی نہ کیتی ویسی (٦٩)۔
.70	وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ	ہر جی کُوں اُوندے کیتے ہوئے عَمل دے مطابق پُورا پُورا بدلہ ڈِتا ویسے،

	بِمَا يَفْعَلُونَ	اَتے او (اَللہ) تاں چاڳا کھڑے جھڑا کجھ اِیہ لوک کریندے وَدّے ہِن (٧٠)۔
.71	وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا فُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا قَالُوا بَلَىٰ وَلَٰكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ	اَتے جنھاں لوکاں کُفر اِختیار کِیتے اُنھاں دِیاں ٹولیاں دِیاں ٹولیاں دوزخ دو ہَکلیاں ویسِن، اِیہ توڑیں جو او اُتھاں پُج ویسِن، تاں اُوندے دروازے کھول ݙِتے ویسِن، اُنھاں دے چوکیدار پُچھسِن جو کیا تُہاڈے کولھ تُہاڈے وِچوں اِیجھے رسول نہ آئے ہَن، جنھاں تُہاڈے رَبّ دِیاں آیاتاں تُہاکوں پڑھ تے نہ سُنائیاں ہوون، اَتے تُہاکوں اِیں ݙِینہ دے اَڳوں آوَنجݨ کنُوں نہ ڈَرایا ہووے، او آکھیسن، ہا (آئے تاں ہَن)! پَر عذاب دا حُکم کافِراں کِیتے اَصلوں تھی چُکئے (٧١)۔
.72	قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ	اُنھاں کُوں آکھیا ویسے جو دوزخ دے دروازیاں وِچوں اِیندے وِچ ہَمیش رَہݨ کِیتے داخِل تھی وَنجو! بَس مغرِیج وَنجݨ والیاں کِیتے بَہُوں گندا ٹِکاݨاں ہے (٧٢)۔
.73	وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ	اَتے جھڑے لوک آپݨیں رَبّ دِی نافرمانی کرݨ کنُوں ڈَردے رِیہے ہِن، اُنھاں دِیاں ٹولیاں بہشت دو گھِن ویسِن، اِیہ توڑیں جو او اُتھاں پُج ویسِن تاں اُوندے دروازے اُنھاں کِیتے کُھل ویسِن، اَتے انھاں دے چوکیدار اُنھاں کُوں آکھیسن، تُہاڈے اُتے سلام ہووے! تُساں تاں بَہُوں چنگے رِیہے وے! بَس اِیندے وِچ ہَمیش کِیتے وَڑ چلّو! (٧٣)۔
.74	وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ نَتَبَوَّأُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ	اَتے او آکھیسن، ساری تعریف تاں اَللہ کِیتے ہے جَیں اَساڈے نال آپݨاں وَعدہ سَچا کر ݙِکھائے اَتے اَساکُوں اِیں سوہݨیں زمین دا وارِث چا بݨائے جِتھاں اَساڈِی مَرضی آوے جاء بݨا سگدے، بَس چنگے عَمل کرݨ والیاں کِیتے بہترین اَجر ہے (٧٤)۔
.75	وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِّينَ مِنْ حَوْلِ	اَتے تُوں ݙیکھسیں، جو فرشتے عرش دے اِڈُوں اُڈُوں قطار بَدھی کھڑے

	الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ	ہوسِن، اَتے اَپڻیں رَبّ دِیاں تعریفاں کریندیں ہوئیں اُوندے پاک ہووݨ کُوں بیان کریندے کھڑے ہوسِن، اَتے انھاں لوکاں وِچ ٹھیک ٹھیک انصاف والا فیصلہ کرڈِتا ویسے اَتے آکھ ڈِتا ویسے جو ساری تعریف اللہ کِیتے ہے جیہڑا سارے جہاناں دا پالݨ ہار ہے (۷۵)۔

40۔ سورۃ غافر (المؤمن)

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جیہڑا بہُوں مہربان ہے وَڈی رحمت والا ہے
.1	حمٓ	حمٓ (۱)۔
.2	تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ	اِیں کتاب دا اُتّوں لہاوݨ اللہ دِی طرفوں ہے، جیہڑا جو بہُوں زبردست سَب کُجھ جاݨݨ والا ہے (۲)۔
.3	غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ	جیہڑا گناہاں کُوں بخش ڈیوݨ والا، توبہ قبول کرگھِنّݨ والا، سَخت عذاب ڈیوݨ والا اتے بہُوں فَضل تے کرم کرݨ والا ہے، کوئی بیا معبود کائے نھیں سِوائے اُوندے بَس ہُوں دو ہر کہیں وَل وَنجݨیں (۳)۔
.4	مَا يُجَادِلُ فِي آيَاتِ اللهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَغْرُرْكَ تَقَلُّبُهُمْ فِي الْبِلَادِ	اللہ دِیاں نشانیاں دے متعلّق محض اُوہے لوک لڑدے جھگڑدے رہندِن جنھاں کُفر اختیار کِیتا ہوئے، انھاں دا شہر وِچ (دَھج جما تے) چلݨ پھرݨ تیکُوں کہیں دھوکے وِچ نہ گھت ڈیوے (٤)۔
.5	كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَادَلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ	اُنھاں کنُوں پہلے نوح دِی قوم وِی (حقیقت کُوں) کُوڑ آکھیا ہا، اَتے انھاں دے بعد والیاں اُمتاں وِی ! ہر ہِک اُمتّ آپڻیں رسول دے خلاف زور لایا، جو اُوکُوں گرفتار اِی کرگھِنّے، اَتے او باطِل دِی تِڈ تے لڑدے جھگڑدے رِیہے، تاں جو حق کُوں لوڑے وات گھت ڈیون، بَس

		مَیں انھاں کُوں پکڑ گھدّا وَت ڈیکھ جو میڈا عذاب کیہو جیہا ہا (٥)۔
.6	وَكَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ	اَتے اِیں طرح تیڈے رَبّ دا قانون (فیصلہ) انھاں لوکاں اُتے جنھاں اِنکار کر ڈِتا ہا، ثابت تھی گیا، بیشک اِیہے بھا وِچ رَہݨ والے ہِن (٦)۔
.7	الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ	جِہڑے جو عرش کُوں چائی کھڑے ہِن، اَتے اِیمان رَکھیندِن، اَتے جِہڑے جو اِیمان گِھن آئِن انھاں دِی بخشش دِی دُعا مَنگدے رَہندِن، جو ساڈے رَبّ آ! تَیں ہر شَئے کُوں آپݨیں رحمت وِچ وَلھیٹیا ہوئے تے عِلم وِچ گِھدّا ہوئے، بَس انھاں لوکاں کُوں بخش ڈے جِہڑے توبہ کریندِن، اَتے سِدّھے رَاہ تے چَلدِن، اَتے انھاں کُوں دوزخ دے عذاب کنُوں وِی بچا (٧)۔
.8	رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدتَّهُمْ وَمَن صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ	اَساڈے رَبّ آ ! انھاں کُوں سَدا بہار بہشتی باغاں وِچ داخل کر جِنھاں داتَیں وَعدہ کِیتا ہوئے، اَتے اُنھاں کُوں وِی جِہڑے انھاں دے پِیو ڈاڈیاں وِچُوں، انھاں دِیاں ذالیں وِچُوں، اَتے انھاں دِیاں اَولاداں وِچُوں نیک ہووݨ ! بیشک تُوں ہِیں زبردست وَڈی دَانائی والا ہیں (٨)۔
.9	وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَن تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ	انھاں کُوں بُرائیاں کنُوں بچا، اَتے جیکوں تَیں اُوں ڈِینْہ عذاباں کنُوں بَچا گِھدّا، تاں بَس اُوندے اُتّے تیڈی رحمت ہوسی، اَتے اِیہا ہے ہِیں وَڈی کامیابی! (٩)۔
.10	إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادَوْنَ لَمَقْتُ اللَّهِ أَكْبَرُ مِن مَّقْتِكُمْ أَنفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ	بیشک جِنھاں لوکاں کُفر اختیار کِیتے انھاں کُوں سَڈ مار تے آکھیا ویسے جو اَللہ دِی ناراضگی تُہاڈے آپݨیں آپ اُتّے دِی ناراضگی کنُوں ڈھیر ہوندی ہَئی، جڈاں جو تُہا کوں اِیمان گِھن آوݨ کِیتے سَڈیا ویندا ہَا، تاں تُساں اِنکار کر ڈِیندے ہاوے (١٠)۔
.11	قَالُوا رَبَّنَا أَمَتَّنَا اثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا	او اَکھیسِن، اَساڈے رَبّ آ ! تَیں اَسا کُوں ڈُوں واری مار چھوڑیا ہَا تے

	اثْنَتَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَىٰ خُرُوجٍ مِّن سَبِيلٍ	ڈُوں واری اَساکوں زِندہ چا کیتا ہا، اَساں آپٹیاں گُناہاں کُوں مَن گِھدّے، بَھلا کیا کہیں پاسے نِکل وَنجݨ دا کوئی رَاہ وِی ہے؟ (۱۱)۔
12.	ذَٰلِكُم بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ وَإِن يُشْرَكْ بِهِ تُؤْمِنُوا فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ	(آکھیا ویسے) جو اِیہ تاں اِیں وَجہ کنُوں ہے جو چڈاں کلھّے دے کلھّے اَللہ کُوں سَڈیا ویندا ہاَ، تاں تُساں اِنکار کر ڈیندے ہاوے، اَتے جیکر اُوندا کوئی شریک بݨایا وَنجے ہاَ، تاں اِیمان گِھن آندے ہاوے، بَس اِیں (گالھ) دا فیصلہ اَللہ دے کولھ ہے او بُہوں اُچا وِی ہے بُہوں وَڈا وِی ہے (۱۲)۔
13.	هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ آيَاتِهِ وَيُنَزِّلُ لَكُم مِّنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَن يُنِيبُ	او اُوہو تاں ہے جہڑا تُہاکوں آپٹیاں نشانیاں ڈیکھیندے اَتے تُہاکوں اَسمان کنُوں رِزق پچیندے، بَس نصیحت تاں اُوہو اِی مَنیندے، جہڑا رَجوع کرݨ والا ہوندے (۱۳)۔
14.	فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ	بَس آپٹیں دِین (طور طریقیاں) کُوں اُوندے کِیتے خالص کرتے اَللہ کُوں سَڈو، بھاویں جو اِیں گالھ کنُوں کافراں کُوں کریہت وِی آوے (١٤)۔
15.	رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ	او تاں اُچّیاں درجیاں والا، عرش دا مالک ہے، آپٹیاں بانھیاں وِچوں جیندے اُتے چَہندے، آپٹیں حُکم نال وحی (روح) کوں بھیج ڈیندے، تاں جو او ساریاں کُوں ملاقات والے ڈینہ کنُوں ڈراوے (١٥)۔
16.	يَوْمَ هُم بَارِزُونَ لَا يَخْفَىٰ عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ لِّمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ	جہڑے ڈینہ او ظاہر تھی تے آکھڑسن، انھاں دِی کوئی شئے وِی اَللہ کنُوں لُکّی نہ رَہسی، اَج دے ڈینہ کیندی بادشاہی ہوسی؟ اُوں اَللہ دِی جہڑا اِیک دا اِیک ہے (ہر کہیں تے) غالب ہے (١٦)۔
17.	الْيَوْمَ تُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ	اَج دے ڈینہ، ہر ہِک جی کُوں اُوندا اَجر ڈِتا ویسے جہڑا کُجھ کمایا ہوسس اَج دے ڈینہ کہیں اُتے ذَرّی وِی زیادتی نہ کِیتی ویسے، بیشک اَللہ بُہوں جلدی حساب گِھن گِھنݨ والا ہے (١٧)۔

18.	وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ الْآزِفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ كَاظِمِينَ مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ	اَتے (اَے رسول) تُوں انھاں کولھوں آوݨ والے مصیبت دے ݙینہ کنوں ڈرا، جڈاں جو غم کنوں بھریے ہوئے دِل سنگھ توڑیں آویسِن، اَتے ظالماں دا کوئی یار نہ ہوسے، اَتے نہ کوئی سِفارشی، جیندی ڳالھ مَن گھدّی وَنجے (۱۸)۔
19.	يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ	او اَکھیں دِی بَد نیّتی وِی خوب جاݨدے تے سینیاں وِچ لکیاں ڳالھیں وِی (۱۹)۔
20.	وَاللَّهُ يَقْضِي بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ لَا يَقْضُونَ بِشَيْءٍ إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ	اَتے اللہ حقّی طور تے فیصلے کریندے، پر اُوکوں چھوڑ تے اِیہ جنھاں کُوں سݙیندِن، او کوئی وِی فیصلہ نھیں کر سڳدے۔ بیشک اللہ تاں او ہے جہڑا سَب کُجھ سُݨدا اتے چنگی طرح ݙیکھدا کھڑے (۲۰)۔
21.	أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُم مِّنَ اللَّهِ مِن وَاقٍ	اِیہ زمین تے نھیں ٹُردے پھردے تاں جو ݙیکھ گھنِن جو انھاں لوکاں دی عاقبت کِہجی تھئی ہَئی، جہڑے اُنھاں کنوں پہلے تھی گزرِن، حالانکہ او انھاں کنوں طاقت وِچ وِی ڈھیر تکڑے ہَن، تے زمین اُتے یادگاراں چھوڑ مَرݨ وِچ وِی ! بَس اللہ اُنھاں کُوں اُنھاں دے گُناہاں دے سببُّوں پکڑ گھدّا اَتے انھاں کُوں اللہ کنوں چھڑاوݨ والا کوئی وِی نہ ہا (۲۱)۔
22.	ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَت تَّأْتِيهِمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ	اِیہ (پکڑ) انھاں دی اِیں ڳالھوں ہَئی جو جہڑا وِی انھاں دا رَسول انھاں وِچ صاف صاف نشانیاں گھن تے آندا ہا، تاں اِیہ انھاں دا اِنکار کر ݙیندے ہَن، بَس اللہ انھاں کُوں پکڑ گھدّا، بیشک او وݙا طاقت والا بہُوں سَخت عذاب ݙیوݨ والا ہے (۲۲)۔
23.	وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ	اَتے تحقیق اَساں مُوسیٰ کُوں آپݨیاں نشانیاں اَتے کُھلی دلیل ݙے تے بھیجیا (۲۳)۔
24.	إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَقَارُونَ فَقَالُوا	فرعون کولھ ! ہامان تے قارون کولھ ! اُگُوں اُنھاں آکھیا، اِیہ تاں اَصلوں

	سَاحِرٌ كَذَّابٌ	کُوڑا جادوگر ہے (٢٤)۔
25.	فَلَمَّا جَآءَهُم بِالْحَقِّ مِنْ عِندِنَا قَالُوا اقْتُلُوٓا أَبْنَآءَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا نِسَآءَهُمْ وَمَا كَيْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ	پَس جڈاں او اَساڈی طرفوں حَق (حقیقت) اُنھاں کولھ گِھن تے آیا، تاں اَکھیُونیں جو جِہڑے لوک ایندے نال اِیمان گِھن آئِن، انھاں ساریاں دے پُتراں کُوں قتل کر چھوڑو، تے انھاں دِیاں دِھیّاں (ذالیں) کُوں جِیندا چھوڑ ڈیوو، اَتے کافراں جِہڑی وِی چال چَلی، او پَس اُنھاں کُوں گُمراہ کر چھوڑن دے سِوا کُجھ نہ کر سَکی (٢٥)۔
26.	وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَىٰ وَلْيَدْعُ رَبَّهُ إِنِّي أَخَافُ أَن يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَن يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ	اَتے فِرعون آکھیا، پَس میڈے اُتے چھوڑ ڈیوو، جو مَیں مُوسیٰ کُوں قتل کر چھوڑاں، چاہے او آپݨیں رَبّ کُوں کِیُوں نہ پیا سَڈّے، میکوں تاں اِیہو اَندیشہ ہے، جو او تُہاڈے دِین (طور طریقیاں) کُوں بدل چھوڑیسی، یا او مُلک وِچ کوئی فَساد مَچا چھوڑیسی (٢٦)۔
27.	وَقَالَ مُوسَىٰ إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُم مِّن كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَّا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ	اَتے مُوسیٰ آکھیا، بیشک مَیں اَپݨیں رَبّ کنُوں تے تُہاڈے رَبّ کنُوں وِی ہر اُوں مغریے ہوئے (دے مقابلے وِچ) پناہ مَنگی ہے، جِہڑا جو قیامت اُتے ایمان وِی نھیں گِھن آندا (٢٧)۔
28.	وَقَالَ رَجُلٌ مُّؤْمِنٌ مِّنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَن يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَآءَكُم بِالْبَيِّنَاتِ مِن رَّبِّكُمْ وَإِن يَكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ وَإِن يَكُ صَادِقًا يُصِبْكُم بَعْضُ الَّذِي يَعِدُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ	ہِک مومن جَݨیں، جِہڑا جو فرعون دِی قوم وِچوں ہا، پَر آپݨیں اِیمان گِھن آوݨ کُوں لُکایا ہویا ہا، آکھیا کیا تُساں اِیں شخص کُوں اِیں واسطے قتل کریندو، جو اِیہ اَکھیندے جو میڈا رَبّ اَللہ ہے، حالانکہ تحقیق او تُہاڈے رَبّ کنُوں کُھلیاں نشانیاں گِھن تے آئے، جیکر او کُوڑا ہے تاں اِیندے کُوڑ دِی شامت اُوندے اُتے پوسی، جیکر او سَچّا ہے تاں ضرور کُجھ نہ کُجھ تُہاڈے اُتے آتے رَہسی، جِہڑی شَئے دا تُہاڈے نال وعدہ کریندے، بیشک اَللہ اُوں شَخص کُوں ہدایت نھیں ڈِیندا، جِہڑا حَد کنُوں ٹَپ ویندے، وَڈے کُوڑ مریندے (٢٨)۔
29.	يَا قَوْمِ لَكُمُ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي	اَے میڈی قوم، اَج دِی بادشاہی تُہاڈے کولھ ہے تُساں اِی زمین

	الْأَرْضِ فَمَن يَنصُرُنَا مِن بَأْسِ اللَّهِ إِن جَاءَنَا قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَىٰ وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ	اُتے غلبہ پاتا ہوئے، پَر کوݨ اَساکوں چھڑویسی اَللہ دے عذاب کنُوں، جیکر او اَساڈے اُتے آگیا تاں؟ فِرعون آکھیا، مَیں تاں تُہاکوں اُوہو کُجھ ڈَسینداں جِہڑا کُجھ مَیں خود ڈیکھدا پیاں، اَتے میں تُہاکوں محض بَھلائی دا رَاہ ڈیکھیندا پیاں (۲۹)۔
30.	وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يٰقَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُم مِّثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ	وَل اُوں شخص جِہڑا جو ایمان گِھن آچُکیا ہا، آکھیا اَے میڈی قوم اَصل وِچ مَیں تُہاڈے متعلّق ڈِرداں جو تُہاڈے اُتے (وِی او ڈِینہ نہ آوَنجے) جِہڑا اِنھاں اُمتاں تے گُزر چُکیے (۳۰)۔
31.	مِثْلَ دَأْبِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِن بَعْدِهِمْ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعِبَادِ	نُوح دِی قوم تے عاد تے ثمود، تے اِنھاں دے بعد آوݨ والیاں اُمتاں دِی طرح ! اَتے اَللہ آپݨیاں بَندیاں اُتے ظُلم کرݨ نھیں چاہندا (۳۱)۔
32.	وَيٰقَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ	اَتے اَے میڈی قوم ! مَیں تُہاڈے اُتے اُوں ڈِینہ (دے آوَنجݨ) کنُوں ڈِرداں جِڈاں تُساں دھاڑاں فریاداں کریسو (۳۲)۔
33.	يَوْمَ تُوَلُّونَ مُدْبِرِينَ مَا لَكُم مِّنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ	جِہڑے ڈِینہ تُساں کنڈ وَلا تے بھجسُو، تاں تُہاکوں اَللہ کنُوں بچاوݨ والا کوئی نہ ہوسی، اَتے جیکوں اَللہ گُمراہ کر ڈیوے، تاں اُوکوں وَل کوئی سِدھا رَاہ ڈیکھاوݨ والا نھیں تھی سَگدا (۳۳)۔
34.	وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِن قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ فِي شَكٍّ مِّمَّا جَاءَكُم بِهِ حَتَّىٰ إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَن يَبْعَثَ اللَّهُ مِن بَعْدِهِ رَسُولًا كَذَٰلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُّرْتَابٌ	اَتے تحقیق تُہاڈے کولھ اِیں کنُوں پہلے یُوسف کُھلیاں نِشانیاں گِھن تے آیا، پَر تُساں ہمیشہ اُوندے متعلّق شک وِچ پَے رِیُوہے جِہڑا کُجھ او تُہاڈے کولھ گِھن تے آیا، اِیہ توڑیں جو جِڈاں او مَرگیا تاں تُساں آکھیا جو اِیندے بعد اَللہ کوئی رسول نہ بݨا بھیجسی، اِیں طرح اَللہ اُوکوں گُمراہ کر ڈیندے، جِہڑا وِی حَد کنُوں ٹَپ وَنجݨ والا ہووے، شَک کرݨ والا ہووے (۳٤)۔
35.	الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ	جِہڑے جو اَللہ دِیاں نشانیاں دے متعلّق بغیر کہیں اِجھی دلیل دے

	سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ كَبُرَ مَقْتاً عِندَ اللّٰهِ وَعِندَ الَّذِينَ آمَنُوا كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلَىٰ كُلِّ قَلْبِ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ	جھڑی جو اُنھاں کولھ آئی ہووے، لڑدے جھگڑدے رہندِن، اِیہ گالھ اَللہ دے نزدیک تے اِیمان گِھن آوݨ والیاں دے نزدیک بہوں ناراضگی دا باعث ہے، اِیں طرح اَللہ ہر اِہجے آدمی دے دِل تے مُہر لا ݙیندے، جھڑا جو وݙائی ݙیکھاوے تے نافرمانی کرے (۳۵)۔
.36	وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا هَامَانُ ابْنِ لِي صَرْحاً لَّعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ	اَتے فرعون آکھیا، اَے ہامان! میݙے کیتے ہِک اُچّا محل تیار کراچا، تاں جو مَیں (رَستیاں) ذریعاں تُوڑیں پُج سَگاں (۳۶)۔
.37	أَسْبَابَ السَّمَاوَاتِ فَأَطَّلِعَ إِلَىٰ إِلٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ كَاذِباً وَكَذٰلِكَ زُيِّنَ لِفِرْعَوْنَ سُوءُ عَمَلِهِ وَصُدَّ عَنِ السَّبِيلِ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ	(یعنی) اَسمان دے رَستیاں توڑیں! تاں جو مَیں مُوسیٰ دے معبود کُوں (جھاتی پاتے) ݙیکھ گِھناں، اَتے میں تاں یقیناً اِیں (مُوسیٰ) کُوں کُوڑا اِی سمجھداں، وَت اِیں طرح فِرعون دے کیتے ہوئے گندے عَمل اُوکوں چنگے لگن پے گئے، اَتے اُوکوں (ہدایت دے) راہ کنوں وِی روک گِھدّا گیا، بَس فِرعون دِی ساری چال خود اُوندی تباہی دا باعث بݨی (۳۷)۔
.38	وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُونِ أَهْدِكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ	اَتے جھڑا جݨاں اِیمان گِھن آچکیا ہا، اُوں آکھیا، اَے میݙی قوم! تُساں میݙی گالھ مَنّو، میں تُہاکوں بَھلائی دے رَستے لا چھوڑیساں (۳۸)۔
.39	يَا قَوْمِ إِنَّمَا هٰذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ	اَتے میݙی قوم! بیشک اِیہ دُنیاوِی زندگی کُجھ عارضی فائدہ مَندتاں ہے پَر یقینی طور تے آخرت (دا گھر) ہمیشہ رَہݨ دے ݙا دا ہے (۳۹)۔
.40	مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا وَمَنْ عَمِلَ صَالِحاً مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ	جَیں بُرے عَمل کیتے بَس اُوکوں اُوہو جیہا بدلہ ݙِتا ویسی، اَتے جَیں نیک عَمل کیتے، چاہے او جوان ہے یا ذال ہے، تے او مومن وِی ہے، بَس اِیہے لوک بہشت وِچ داخِل تھیسن، جیندے وِچ اُنھاں کُوں بے حِسابا رِزق ݙِتا ویسے (۴۰)۔
.41	وَيَا قَوْمِ مَا لِي أَدْعُوكُمْ إِلَى النَّجَاةِ وَتَدْعُونَنِي إِلَى النَّارِ	اَتے اَے میݙی قوم! میکوں سمجھ نھیں پَئی آندی، جو مَیں تاں تُہاکوں نجات والے پاسے سݙیندا اں، اَتے تُساں میکُوں (دوزخ دِی) بھا والے پاسے سݙیندے وے (۴۱)۔

.42	تَدْعُونَنِي لِأَكْفُرَ بِاللَّهِ وَأُشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ	تُساں میکوں اِیں ڳالھ دِی دعوت ڈیندو، جو مَیں اَللہ دا اِنکار چَا کراں، اَتے اُنھاں کوں اُوندا شریک چَا بݨاواں، جِنھاں دا میکوں کوئی عِلم وِی کائے نھیں، حالانکہ مَیں تُہاکوں ٻہوں زبردست تے بیحد بخشݨ ہاردو سڈیندا پِیاں (٤٢)۔
.43	لَا جَرَمَ أَنَّمَا تَدْعُونَنِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ وَأَنَّ مَرَدَّنَا إِلَى اللَّهِ وَأَنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ	بِلا شَک تُساں میکُوں اِہجے دو سڈیندے وے جِہڑے کُوں نہ اِیں دُنیا وِچ تے نہ آخرت وِچ سَڈݨ دِی کوئی جاء (مناسبت) ہے، اَتے بیشک اَساں اَللہ دو وَل وَنّڄݨیں، تے بیشک حد کنُوں ٹَپ وَنّڄݨ والے دوزخ دِی بھا وِچ رَہݨ والے ہِن (٤٣)۔
.44	فَسَتَذْكُرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ وَأُفَوِّضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ	ٻَس البتہ تُساں یاد کریسو، جِہڑا کُجھ مَیں تُہاکوں اَہدا پِیاں، مَیں اَپݨاں معاملہ اَللہ دے حوالے کرڈیندااں بیشک اَللہ آپݨیاں ٻانھیاں دا خیال رَکھݨ والا ہے (٤٤)۔
.45	فَوَقَاهُ اللَّهُ سَيِّئَاتِ مَا مَكَرُوا وَحَاقَ بِآلِ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ	ٻَس اَللہ (مُوسیٰ) کُوں بچا گِھدّا اُنھاں بُرائیاں (مصیبتاں) کنُوں جِہڑیاں وی او چال چلدے ہَن، اَتے فرعون دِی قوم کُوں ٻہُوں گندے عذاب وَلھیٹ گِھدّا (٤٥)۔
.46	النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ	او عذاب ہِک اِہجی بھا ہے، جِیندے سامݨیں اُنھاں کُوں سویر کُوں وِی تے شام کُوں وِی پیش کِیتا ویندا رَہسے، اَتے قیامت دے قائِم تِھیوَݨ والے ڈِینہ وِی ! (حُکم تِھیسے جو) فِرعون دِی قوم کُوں سخت عذاب وِچ سَٹ ڈیُوو (٤٦)۔
.47	وَإِذْ يَتَحَاجُّونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا نَصِيبًا مِنَ النَّارِ	اَتے (خیال کرو) جڈاں او (دَوزخ دِی) بھا وِچ ہِک ٻئے نال تکرار بازی کریسِن، ٻَس ہیݨیں لوک وَڈائیاں کرݨ والے لوکاں کُوں اَکھیسِن، بِلا شَک اَساں تُہاڈی پیروی کریندے ہاسے، کیا اَساڈے نال بھا دا کُجھ حِصّہ وَنّڈا گِھندے وے (٤٧)۔

48.	قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا إِنَّ اللَّهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ	جھڑے جو مغرور تھئے ہوئے ہن، او آکھیسن (ڈیکھدے نہیوے جو) اساں تُساں سارے ایں عذاب وِچ ہَیں، در اَصل اللہ آپݨیاں بندیاں دے درمیان فیصلہ کر چھوڑے (۴۸)۔
49.	وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْماً مِّنَ الْعَذَابِ	اَتے جھڑے (دوزخ دِی) بھا وِچ ہوسن، او دوزخ دے چوکیداراں کوں آکھیسن، جو آپݨیں رَبّ کُنوں دُعا مَنگو، جو اَساں کُنوں عذاب دا ڈینہ تاں گھٹا ڈیوے (۴۹)۔
50.	قَالُوا أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمْ رُسُلُكُم بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا بَلَىٰ قَالُوا فَادْعُوا وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ	او آکھیسن، کیا تُہاڈے رَسول تُہاڈے کول کُھلیاں نِشانیاں گِھن تے نہ آئے ہَن، اِیہ آکھیسن ضرور آئے ہَن چوکیدار آکھیسن، وَل تاں تُساں خود اِی دُعا مَنگو، اَتے کافر جھڑی وِی دُعا مَنگدِن، بے اَثر (بیکار) تھی تے رَہ ویندی ہے (۵۰)۔
51.	إِنَّا لَنَنصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ	بیشک اَساں آپݨیاں رَسُولاں دِی اَتے جھڑے لوک اِیمان گِھن آندِن اُنھاں دِی مَدد کریندے ہَیں، ایں دُنیا دِی زندگی وِچ وِی ! اَتے جھڑے ڈینہ گواہی ڈیوݨ والے وِی موجود آکھڑسِن (۵۱)۔
52.	يَوْمَ لَا يَنفَعُ الظَّالِمِينَ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ	اُوں ڈینہ ظالم لوکاں کوں اُنھاں دا کوئی عُذر بَہانہ کوئی فائدہ نہ ڈیسے، اَتے اُنھاں اُتے لَعنت ہے تے اُنھاں (دے رَہݨ کیتے) بَہوں گندا گھر ہے (۵۲)۔
53.	وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْهُدَىٰ وَأَوْرَثْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ	اَتے تحقیق اَساں مُوسیٰ کوں سِدھی رَاہ تے لا ڈِتا، اَتے بنی اِسرائیل کوں اُوں کِتاب دا وارِث چا بݨایا (۵۳)۔
54.	هُدًى وَذِكْرَىٰ لِأُولِي الْأَلْبَابِ	(جھڑی) عَقل سَمجھ والے لوکاں کیتے ہدایت تے نصیحت دِی شئے ہے (۵۴)۔
55.	فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ	پَس صبر کیتی رَکھو، بیشک اللہ دا وعدہ سَچّا ہے، اَتے آپݨیں گُناہاں دِی بَخشش مَنگی رَکھو، اَتے آپݨیں رَبّ دِیاں تعریفاں کریندے ہوئیں اُونڈا

	وَالإِبۡكَارِ	پاک ہووݨ بیان کیتی رَکھو، تریجھے پہر (شام کُوں) وِی تے فجر ویلے وِی! (٥٥)۔
.56	إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِيٓ آيَاتِ اللهِ بِغَيۡرِ سُلۡطَانٍ أَتَاهُمۡ إِن فِي صُدُورِهِمۡ إِلَّا كِبۡرٌ مَّا هُم بِبَالِغِيهِ فَاسۡتَعِذۡ بِاللهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الۡبَصِيرُ	بیشک جِہڑے لوک اَللہ دِیاں نشانیاں دے متعلق بغیر کہیں اِہجی دلیل دے جِہڑی جو انھاں کولھ آئی وِی ہووے، مخالفت کیتی رَکھدِن، انھاں دے سِینیاں وِچ پِیا کُجھ نھیں، سِوائے وَڈائی (مغرائی) دے، پَر او تاں کہیں توڑیں پُج وِی نھیں سَگدے بَس اَللہ کنُوں پناہ مَنگی رَکھو، بیشک اُوہو خُوب سُݨّݨ تے خوب ڈیکھݨ والا ہے (٥٦)۔
.57	لَخَلۡقُ السَّمَاوَاتِ وَالۡأَرۡضِ أَكۡبَرُ مِنۡ خَلۡقِ النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكۡثَرَ النَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ	اَسماناں تے زمین کُوں پیدا کرݨ، لوکاں دے پیدا کرݨ کنُوں وَڈا کَمّ ہے، پَر ڈھیر لوک اِیکُوں نھیں جاݨدے (٥٧)۔
.58	وَمَا يَسۡتَوِي الۡأَعۡمَىٰ وَالۡبَصِيرُ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَا الۡمُسِيٓءُ قَلِيلًا مَّا تَتَذَكَّرُونَ	اَتے اَندھا تے سُجاکا ہِکّو جِیہے نھیں تھی سگدے، اَتے جِہڑے لوک اِیمان گھِن آئِن اَتے نیکی دے کَمّ وِی کیتی رَکھیئے ہِینے، او گندے کَمّ کرݨ والیاں سَنّویں نھیں تھی سگدے، تُساں بہُوں تھوڑے غور و فکر کریندے وے (٥٨)۔
.59	إِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ لَّا رَيۡبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكۡثَرَ النَّاسِ لَا يُؤۡمِنُونَ	بیشک (قیامت والی) گھڑی تاں ضرور آتے رَہسی، ایندے آوݨ وِچ کوئی شک کائے نھیں، پَر ڈھیر لوک اِیکُوں مَنیندے وِی کائے نھیں (٥٩)۔
.60	وَقَالَ رَبُّكُمُ ادۡعُونِيٓ أَسۡتَجِبۡ لَكُمۡ إِنَّ الَّذِينَ يَسۡتَكۡبِرُونَ عَنۡ عِبَادَتِي سَيَدۡخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ	اَتے تُہاڈا رَبّ اَکھیندے، جو مَیں کنُوں دُعائیں مَنگو، مَیں تُہاڈیاں دُعائیں قبول کریساں، بیشک جِہڑے لوک میڈی عبادت کرݨ دِی بجائے وَڈائی کریندِن، اَجّھو او ذلیل خوار تھی تے دوزخ وِچ داخِل تھیسِن (٦٠)۔
.61	اللهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيۡلَ لِتَسۡكُنُوا	اَللہ تاں اُوہو ہے جَیں تُہاڈے کِیتے رات بݨائی ہے، تاں جو تُساں

اُوندے وِچ آرام تے سکون حاصل کرو، اَتے ڈینہ ڈیکھݨ بھالݨ (تے کم کار) کیتے روشن کیتا ہوئِس، بیشک اللہ لوکاں اُتے فضل کرݨ دا سارا اِختیار رکھیندے پَر ڈھیر لوک شُکر (قدر) کریندے وِی نھیں (٦١)۔	فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ	
ایہو تاں تُہاڈا اللہ ہے، تُہاڈا پالݨ ہار ہے، ہر شئے دے پیدا کرݨ والا ہے، اُوندے سوائے کوئی بِیا معبود کائے نھیں، پَس کِتھوں تھڑکائے ویندے وے (٦٢)۔	ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ	.62
ایں طرح او لوک وِی تھڑکائے ویندے ریہن، جھڑے اللہ دِیاں نشانیاں دا اِنکار کریندے ہن (٦٣)۔	كَذَٰلِكَ يُؤْفَكُ الَّذِينَ كَانُوا بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ	.63
اللہ اِی تاں او ہے جیں زمین کوں تُہاڈے کیتے رہݨ بَہݨ دِی جاء بݨائے اَتے اَسمان کوں چھت ! اَتے تُہاڈی شکل بݨائی ہِس، پَس او وِی بہوں سوہݨیں اَتے سُتھریاں شئیں وِچوں تُہاکوں رِزق ڈِتس، ایہو تُہاڈا اللہ ہے، تُہاڈا پالݨ ہار ہے، پَس بہوں برکتاں والا ہے سارے جہاناں دا پالݨ والا ہے (٦٤)۔	اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ	.64
او ہمیشہ جیندا رَہسی، اُوندے سِوا کوئی بِیا معبود کائے نھیں، پَس آپݨیں طور طریقیاں (دین) کوں اُوندے کیتے بہوں خالص کرتے اُوکوں سَڈّی رکھو، اللہ کیتے ہر طرح دِی تعریف (جھڑا) سارے جہاناں دا پالݨ ہار ہے (٦٥)۔	هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ	.65
(اَے رسول) آکھ ڈے جو میکوں ہَٹک ڈِتا گئے جو مَیں انھاں دِی پُوجا کراں جنھاں کوں تُساں اللہ کوں چھوڑ تے سڈیندے رہندے وے، جِڈاں جو میڈے رَبّ دِی طرفوں میڈے کولھ نِشانیاں وِی آچُکِن، اَتے میکوں حُکم ڈِتا گئے، جو مَیں سارے جہاناں دے رَبّ دا فرمانبردار بݨ تے رہاں (٦٦)۔	قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِيَ الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ	.66

.67	هُوَ الَّذِي خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا شُيُوخًا وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّىٰ مِن قَبْلُ وَلِتَبْلُغُوا أَجَلًا مُّسَمًّى وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ	او اُوہو ہے جَیں تُہاکوں مٹی وِچُوں پیدا کیتے، وَل نُطفے وِچُوں، وَل لہو دا لوتھڑا بݨائے وَل تُہاکوں بال دِی شکل وِچ (ماء دے پیٹوں) باہر کڈھیس، تاں جو تُساں آپݨیں پُوری جوانی کُوں وَنج پُجو، وَل تُساں بُڈھے تھی ویسو، اَتے تُہاڈے وِچُوں بعض پہلے اِی فوت تھی ویندِن، اَتے تُساں اَپݨیں مقرر شُدہ اَجل (معیاد) توڑیں پُج ویندو۔ (اِیہ سَب اِیں واسطے ہے) جو تُساں حقیقت کُوں سمجھو (٦٧)۔
.68	هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ فَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ	اُوہو اِی اللہ ہے، جہڑا جیویندا وِی ہے، تے مار وِی چھوڑیندے، بَس جݙاں کہیں کم دا فیصلہ کریندے، تاں بَس اُوندے کیتے اِیہو کُجھ اَکھیندے جو تھی وَنج بَس او تھی ویندے (٦٨)۔
.69	أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنَّىٰ يُصْرَفُونَ	کیا تُساں اُنھاں کوں نھیں ݙِٹھا، جہڑے اللہ دِیاں نشانیاں دے متعلّق لڑدے جھگڑدے رَہندِن، بھلا او کِتھوں وَرغلائے ویندے پَے ہِن (٦٩)۔
.70	الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَبِمَا أَرْسَلْنَا بِهِ رُسُلَنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ	جہڑے لوک کتاب کُوں کُوڑا اَکھیندِن، اَتے جہڑا کُجھ اَساں آپݨیاں رَسُولاں دے ذریعے بھیجے، اُوکُوں وِی ! بَس اَجھو سارا پتہ لگ ویسے ! (٧٠)۔
.71	إِذِ الْأَغْلَالُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلَاسِلُ يُسْحَبُونَ	جݙاں اُنھاں دِیاں ڳچیاں وِچ ڳلانویں ہوسِن، اَتے زنجیراں نال گھلیندے ویسِن (٧١)۔
.72	فِي الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ	ٻَڑکدے ہوئے پاݨیں وِچ وَل بھا وِچ سَٹ ݙِتے ویسِن (٧٢)۔
.73	ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ تُشْرِكُونَ	وَل اُنھاں کنُوں پُچھیا ویسے کِتھاں ہِن او جنھاں کُوں تُساں (اللہ دا) شریک بݨیندے ہاوے (٧٣)۔
.74	مِن دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَل لَّمْ نَكُن نَّدْعُو مِن قَبْلُ شَيْئًا كَذَٰلِكَ	اللہ کُوں چھوڑ تے ! او اَکھیسن جو او تاں اَساں کنُوں پُھٹ ڳِئن، گویا اَساں اِیں کنُوں پہلے کہیں کُوں سݙیندے (پُوجا کریندے) وِی نہ

	يُضِلُّ اللّٰهُ الْكَافِرِينَ	ہا سے، بہر حال اِیں طرح اللہ کافراں کوں گُمراہی وِچ چھوڑ ڈیندے (۷٤)۔
75.	ذٰلِكُمْ بِمَا كُنتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنتُمْ تَمْرَحُونَ	اِیہ سَب کُجھ (اِیں وَجہ کنُوں) جو تُساں حق کُوں چھوڑ تے زمین اُتے خوشیاں منیندے ہاوے، اَتے تُساں اِیندے اُتے مغریندے وِی ہاوے (۷۵)۔
76.	ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ	تُساں دوزخ دے دروازیاں کنُوں لنگھ چلّو، تُساں اِیندے وِچ ہمیش کِیتے رہسو بہسو، بَس بہُوں گندہ ٹِکاناں ہے، وڈائیاں کرݨ والیاں کِیتے (۷٦)۔
77.	فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ }	بَس (اَے رسول) تُوں تکڑا تھیا رہ، بیشک اللہ دا وَعدہ بَر حق ہے، بھاویں اَساں تیڈے سامنڑیں اُوندا کُجھ حِصّہ ڈِیکھا وِی ڈیوُوں، جیندا وَعدہ اُنھاں نال ہے یا تیکُوں وَفات اِی ڈے ڈیوُوں، بہر حال او وَلائے تاں اَساں دو اِی ویسن (۷۷)۔
78.	وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ مِنْهُم مَّن قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُم مَّن لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَن يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللّٰهِ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللّٰهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ	اَتے تحقیق اَساں تَیں کنُوں پہلے اُنھاں وِچوں رسُول بھیجے ہَن، جنھاں وِچوں کُجھ دا حال تیکوں ڈَسا ڈِتے، اَتے اُنھاں وِچوں بعض اِیجھے وِی ہِن جِنھاں دے حالات تیکوں نھیں سُنائے گِے، اَتے کہیں رسول کوں اِیہ اختیار نہ ہا، جو او اللہ دِی اجازت دے بغیر کوئی نِشانی (آیت) گھن آندا، بَس جِڈاں اللہ دا حُکم تھیا، تاں اِنصافی طور تے ہر معاملے دا فیصلہ کر ڈِتا گیا، تے کُوڑ مارݨ والے گھاٹے وِچ رہ گئے (۷۸)۔
79.	اللّٰهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَنْعَامَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ	اللہ تاں او ہے جَیں تُہاڈے کِیتے چار پیرڑے جانور بنائن، تاں جو اُنھاں وِچوں بعضیاں تے سواری کرو، اَتے انھاں وِچوں بعضیاں کُوں کھاندے وِی ہیوے (۷۹)۔
80.	وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَبْلُغُوا عَلَيْهَا	اَتے انھاں وِچ تُہاڈے کِیتے بئے فائدے وِی ہِن، تُساں اُنھاں دے

	حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ	ذریعے اُتّھاں وِی پُج سَگو جِتّھاں تُہاڈا دِل چَھوے، اَتے تُساں اُنھاں اُتے تے بیڑیاں اُتے چَوّے وَدّے رَہندے وے (۸۰)۔
81.	وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَأَيَّ آيَاتِ اللَّهِ تُنكِرُونَ	اَتے او تُہاکُوں (اِیں طرح) آپنْیاں نشانیاں ڈِیکھیندے، بَس تُساں کِہڑی کِہڑی نِشانی دا اِنکار کریسُو (۸۱)۔
82.	أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ قُوَّةً وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ	کیا او لوک زمین تے ٹُریے پِھریے کائے نھیں، تاں جو ڈیکھ گِھنّن ہا جو اُنھاں کنُوں پہلے دے لوکاں دِی عاقبت کَہجی تھَئی ہَئی، حالانکہ او تعداد وِچ وِی ڈھیر ہَن، طاقت وِچ وِی زیادہ ہَن، تے زمین تے آپنْیاں نشانیاں (یادگاراں) چھوڑ وَنجنْ وِچ اُنھاں کنُوں وَدّھ ہَن، پَر اُنھاں دے کہیں کَم نہ آیا جِہڑا کُجھ او کماندے رِہیئے ہَن (۸۲)۔
83.	فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِندَهُم مِّنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ	بَس جڈّاں اُنھاں کولھ اُنھاں دے رسول کُھلیاں نشانیاں گِھن تے آئے تاں عِلم دے وِچُوں جِہڑا کُجھ اُنھاں کولھ ہا، بَس اُوندے اُتے مغرِیے رِیہے، وَل اُنھاں کُوں اُوں شَئے وَلھیٹ گِھدا، جِیندیاں اُوں مذاقاں کریندے ہَن (۸۳)۔
84.	فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَحْدَهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ	بَس جڈّاں اُنھاں اَساڈا عذاب آندا ڈِٹّھا تاں آکھنْ لگیئے، جو اَساں ہِک دے ہِک اَللہ اُتّے اِیمان گِھن آئے ہِیں، اَتے اُنھاں کنُوں اِنکار کریندے ہِیں، جِنھاں کُوں اَساں اِیندا شریک بٹِیندے ہاسے (۸٤)۔
85.	فَلَمْ يَكُ يَنفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا سُنَّتَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ	پَر اُنھاں کُوں (اِہجا) اِیمان کوئی فائدہ نہ ڈے سَگیا، جِہڑا جو اُنھاں ساڈے عذاب کُوں ڈیکھ تے اِختیار کِیتا، اِیہا اَللہ دِی سنت (عادت) ہے، جِہڑی جو اُوندے بانھیاں نال وَرتی ویندی رَہی ہے، اَتے کافراں اُتّھاں اَصلُوں گھاٹا چاتا (۸۵)۔

41- سورۃ فصلت (حٰمٓ السجدۃ)

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بہُوں مہربان تے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
.1	حٰمٓ	حٰمٓ (۱)۔
.2	تَنۡزِيۡلٌ مِّنَ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ	اِیہ بہُوں مہربان تے ہمیشہ رحمت کرݨ والے اللہ دِی طرفوں لتّھی ہوئی (کتاب) ہے (۲)۔
.3	كِتٰبٌ فُصِّلَتۡ اٰيٰتُهٗ قُرۡاٰنًا عَرَبِيًّا لِّقَوۡمٍ يَّعۡلَمُوۡنَ	اِیں کتاب دِیاں آیاتاں کھول کھول تے بیان کِیتیاں گیاں ہِن، اِیہ عربی زبان وِچ دا قرآن ہے، اُوں قوم کِیتے جہڑی جو کُجھ عقل رکھیندی ہے (۳)۔
.4	بَشِيۡرًا وَّنَذِيۡرًا ۚ فَاَعۡرَضَ اَكۡثَرُهُمۡ فَهُمۡ لَا يَسۡمَعُوۡنَ	خوشخبری ڈیوݨ والا وِی ہے تے ڈراوݨ، چِتاوݨ والا وِی ! بَس انھاں وِچُوں ڈھیر کنھائیں اِیں کنُوں مُنّہ پھیر گِھدّے، بلکہ او اِیکوں سُݨدے وِی نھیں (٤)۔
.5	وَقَالُوۡا قُلُوۡبُنَا فِيۡۤ اَكِنَّةٍ مِّمَّا تَدۡعُوۡنَاۤ اِلَيۡهِ وَفِيۡۤ اٰذَانِنَا وَقۡرٌ وَّمِنۡۢ بَيۡنِنَا وَبَيۡنِكَ حِجَابٌ فَاعۡمَلۡ اِنَّنَا عٰمِلُوۡنَ	اَتے انھاں اِیہ آکھیا، جو اَساڈے دِل اُوں شئے کنُوں غلافاں وِچ وَلھیٹے ہوئے ہِن، جَیں دو تُوں اَساکوں سڈیندیں، اَتے اَساڈے کنّاں وِچ بوڑ ہے، اَتے اَساڈے تیڈے درمیان ہِک پردہ سَٹیا ہوئے، بَس تُوں آپݨاں عَمل کر، اَساں وِی آپݨاں عَمل کریندے ہَیں (٥)۔
.6	قُلۡ اِنَّمَاۤ اَنَا بَشَرٌ مِّثۡلُكُمۡ يُوۡحٰۤى اِلَىَّ اَنَّمَاۤ اِلٰهُكُمۡ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ فَاسۡتَقِيۡمُوۡۤا اِلَيۡهِ وَاسۡتَغۡفِرُوۡهُ ۗ وَوَيۡلٌ لِّلۡمُشۡرِكِيۡنَ	(اَے رسول) آکھ ڈے جو مَیں تُساں وَانگُوں بشر ہاں، مَیں دو وحی آئی ہے جو بیشک تُہاڈا معبود تاں ہِک دا ہِک ہے، بَس اُوندے سِدّھے راہ تے قائم رہو، اَتے ہُوں کنُوں بخشش منگو، اَتے شامت ہے شِرک کرݨ والیاں تے (٦)۔

.7	الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَوٰةَ وَهُم بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ	جِہڑے جو زکوٰۃ وِی نھیں ڈِیندے تے آخرت دا وِی انکار کریندِن (۷)۔
.8	إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ	بیشک جِہڑے لوک ایمان گِھن آئِن تے نیک عَمل وِی کِیتے ہِینے اُنھاں کِیتے نہ مُکّنْ والا اَجر (بدلہ) ہے (۸)۔
.9	قُلْ أَئِنَّكُمْ لَتَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ أَندَادًا ذَٰلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ	(اَے رسول) آکھ ڈِے، جو کیا تُساں اُوں ہَستی دَا اِنکار کریندو، جَیں زمین ڈُوں ڈِینْہاں وِچ پَیدا کِیتی، اَتے تُساں اُوندے شریک بٹیندے وے، او تاں ساریاں جہاناں دا مالک ہے (۹)۔
.10	وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ مِن فَوْقِهَا وَبَارَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَاتَهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَاءً لِّلسَّائِلِينَ	تے اُوں زمین اُتے اِیں کنُوں اُچّے پہاڑ بنْا کھڑائِن، اَتے اِیندے وِچ برکت گھت ڈِتی ہِس، تے اِیندیاں پَیداواری صلاحیتاں (قوّتاں) محض چار ڈِینْہاں وِچ مقرر کر گھدِن، جِہڑیاں ضرورت والیاں کِیتے پُوریاں پُوریاں ہِن (۱۰)۔
.11	ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ	وَل اُوں اَسمان والے پاسے توجہ کِیتی جِہڑا اُوں وقت محض دُھوں ہَا، بَس اُوں اُوکُوں تے زمین کُوں آکھیا، تُساں ڈُوہائیں وجود وِچ آوَ نْجُو، بھاویں چَھوُو تے بھاویں نہ چَھوُو ! ڈُوہائیں آکھیا، اَساں ڈُوہائیں فرمانبردار بنْ تے آگئے ہَیں (۱۱)۔
.12	فَقَضَاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَحِفْظًا ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ	بَس اُوں سَتّے اَسمان ڈُوں ڈِینْہاں وِچ بنْا ڈِتے، اَتے ہر اَسمان کِیتے آپنْیں حُکم (قانون) چَلا چھوڑے، اَتے اَساں دُنیا والے اَسمان کُوں ڈِیویاں (تاریاں) نال رونق بَخشی، اَتے اُوکُوں ہَر طرح محفوظ کر چھوڑیا، اِیہ اندازے ہِن زبردست تے سَب کُجھ جانْنْ والے دے ! (۱۲)۔
.13	فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِّثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ	بَس جیکر وَت وِی اِیہ مُنّہ وَلا ویندِن، تاں آکھ ڈِے، جو مَیں تاں تُہاکوں ہِک اِہجے اَسمانی کڑکاٹ (عذاب) کنُوں ڈَریندا اں چِتویندا اں، جِیویں جو

		عاد تے ثمود اُتے تھیا ہا (۱۳)۔
.14	إِذْ جَاءَتْهُمُ الرُّسُلُ مِن بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنزَلَ مَلَائِكَةً فَإِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُم بِهِ كَافِرُونَ	جڈاں وِی اُنھاں دے رَسُولاں جہڑے جو اُنھاں دے اگوں تے اُنھاں دے پچھوں (ہر پاسوں) آئے ہن، آکھیا، جو کہیں بے دِی عبادت نہ کرو، سِوائے اللہ دے، تاں اُنھاں آکھیا، جو جیکر اَساڈا رَبّ چہندا، تاں اَساں دو فرشتے لہا بھیجیندا، بہرحال جو کجھ وِی تُہاکوں ڈے تے بھیجیا گئے اَساں اُوکوں مَنّڑ کنوں اِنکار کریندے ہَیں (۱٤)۔
.15	فَأَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ	پَس عاد دِی ڳالھ اِیہ ہے جو اُنھاں زمین اُتے (حق دے مقابلے تے) وَڈائی شُروع کر ڈِتی، اَتے اَکھیُونے جو اَساں کنوں طاقت وِچ زیادہ کوݨ تھی سگدے، بھلا کیا اُنھاں نھیں ڈِٹھا جو بیشک اللہ جَیں خُود اُنھاں کوں پیدا کِیتے، اُنھاں کنوں ڈھیر طاقت والا ہے، پَر او اَساڈِیاں نشانیاں مَنّڑ کنوں اِنکار کریندے رِیہے (۱۵)۔
.16	فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي أَيَّامٍ نَّحِسَاتٍ لِّنُذِيقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَىٰ وَهُمْ لَا يُنصَرُونَ	پَس اَساں اُنھاں اُتے اُنھاں دے کجھ منحوس ڈِینھاں وِچ بہوں تیز اَندھاری بھیجی، تاں جو اَساں اُنھاں کوں دُنیاوی زندگی وِچ ذلیل کر ڈیوݨ والا عذاب چکھاوں، اَتے آخرت دا عذاب بہوں ذلیل تے خوار کرݨ والا ہے، اَتے اُنھاں دِی کوئی مدد وِی نہ کیتی ویسی (۱٦)۔
.17	وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَىٰ عَلَى الْهُدَىٰ فَأَخَذَتْهُمْ صَاعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ	اَتے ثمود (دِی ڳالھ اِیہ ہے) جو پَس اَساں تاں اُنھاں کوں سِدھا رَاہ ڈِیکھایا ہا، پَر اُنھاں اِیں ہدایت دے مقابلے وِچ اَندھے تھی رَہݨ کوں زیادہ پَسند کِیتا، پَس جہڑا کجھ او کریندے کماندے رِیہے ہن، اُوندی وَجہ کنوں اُنھاں کوں رُسوا کر ڈیوݨ والے اَسمانی کڑکاٹ دے عذاب آ وَلھیٹیا (۱۷)۔
.18	وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ	اَتے اَساں بچا گھدّا، اِیمان گھن آوݨ والیاں کوں، تے متّقی لوکاں کوں وِی (۱۸)۔

.19	وَيَوْمَ يُحْشَرُ أَعْدَآءُ اللّٰهِ إِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ	اَتے اُوں ڈِینہ جڈاں جو اَللہ دے دُشمناں کُوں (دوزخ دِی) بھا دو کٹھا کِیتے ویسے تاں انھاں کُوں اَگُوں تے وَدّھݨ کنُوں روکیا ویسے (۱۹)۔
.20	حَتَّىٰٓ إِذَا مَا جَآءُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُم بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ	اِیہ توڑیں جو سارے لوک اُوں توڑیں پُج ویسِن تاں اُنھاں دے کَنّ، اُنھاں دِیاں اَکّھیں، تے اُنھاں دے چَم اُنھاں اُتے گواہی ڈیسِن جو او کیا کیا کریندے رہ گِئِن (۲۰)۔
.21	وَقَالُوا۟ لِجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدتُّمْ عَلَيْنَا قَالُوٓا۟ أَنطَقَنَا اللّٰهُ الَّذِىٓ أَنطَقَ كُلَّ شَىْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ	اَتے او آپݨیں چمڑیاں کُوں اَکھیسِن جو اَساکُوں اُوں اَللہ بولݨ دِی طاقت ڈِتی ہے، جِہڑا ہر (بولݨ والی) شئے کُوں بولݨ دِی طاقت ڈِیندے اَتے اُوں تُہاکُوں پہلی واری وِی پَیدا کِیتا، اَتے اُوندو ولائے وِی ویسو (۲۱)۔
.22	وَمَا كُنتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَن يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَآ أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَـٰكِن ظَنَنتُمْ أَنَّ اللّٰهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِّمَّا تَعْمَلُونَ	اَتے تُساں تاں اِیں ڈَر کنُوں وِی کوئی شئے نہ لُکیندے ہاوے جو مَتاں تُہاڈے کَنّ، تُہاڈِیاں اَکھیں تے تُہاڈے چَم تُہاڈے اُتے گواہی نہ ڈے ڈیوِن بلکہ تُساں تاں اِیہ گُمان کِیتا، جو اَللہ اُنھاں کَماں وِچوں جِہڑے تُساں کریندے ہاوے، ڈھیر ساریاں کُوں جاݨدا وِی نھیں (۲۲)۔
.23	وَذَٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِى ظَنَنتُم بِرَبِّكُمْ أَرْدَىٰكُمْ فَأَصْبَحْتُم مِّنَ الْخَـٰسِرِينَ	اَتے تُہاڈے اُوں گُمان نے جِہڑا جو تُساں آپݨیں رَبّ دے متعلق کریندے وے تُہاکُوں غارت تے برباد کروا ڈِتا، بَس تُساں وَڈّا گھاٹا چاوݨ والیاں وِچوں تھی گِیُوے (۲۳)۔
.24	فَإِن يَصْبِرُوا۟ فَالنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ وَإِن يَسْتَعْتِبُوا۟ فَمَا هُم مِّنَ الْمُعْتَبِينَ	پَس جیکر (اُنھاں حالات اُتے) صبر کریسِن، تاں وِی (دوزخ دِی) بھا اُنھاں دا ٹِکاݨاں ہے، اَتے جیکر او توبہ کریسِن تاں وِی اُنھاں دِی توبہ قبول کائے نہ کِیتی ویسی! (۲٤)۔
.25	وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَآءَ فَزَيَّنُوا۟ لَهُم مَّا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِىٓ أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِم مِّنَ الْجِنِّ	اَتے اَساں اُنھاں کِیتے اِیجھے سَنگتی مقرر کر ڈِتے جنھاں جو خود اُنھاں کُوں اُنھاں دے اَگلے پِچھلے عَمل سُوہݨیں بݨا ڈِکھائے، اَتے اُنھاں اُتے او قول ثابت آتھئے جِہڑا جو اُنھاں قوماں تے ثابت تھی چُکیا ہا،

	وَالْإِنسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ	جھڑیاں جِنّاں وِچوں تے اِنساناں وِچوں اُنھاں کنوں پہلے گزر چُکیاں ہَن بیشک او وڈا گھاٹا چاوݨ والیاں وِچوں تھی گئے (۲۵)۔
26.	وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَٰذَا الْقُرْآنِ وَالْغَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ	اَتے جنّھاں کُفر اِختیار کیتا ہا، آکھݨ پے گئے، جو تُساں ایں قرآن کوں نہ سُنیا کرو، اَتے ایندے (پڑھیجݨ) ویلے شور مچا ڈِتا کرو، تاں جو تُساں غالب (ڈاڈھے) تھیئے رہو (۲۶)۔
27.	فَلَنُذِيقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ	پَس اَساں وی اُنھاں لوکاں کوں جھڑے جو کافر ہَن سخت عذاب دا مزّ چکھیسوں، اَتے اُنھاں کوں اُونداں بُرا بدلہ ڈیسوں جھڑا کُجھ جو او کریندے کماندے رہیہن (۲۷)۔
28.	ذَٰلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ النَّارُ لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ جَزَاءً بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ	ایہا (دوزخ دی) بھا ہے اللہ دے دُشمناں دا بدلہ ! ایندے وِچ اُنھاں واسطے ہمیشہ کیتے دا ٹِکاٹاں ہے، ایہ بدلہ ہے، ایں گالھ دا جو او اَساڈیاں نِشانیاں دا اِنکار کریندے ہَن (۲۸)۔
29.	وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرِنَا اللَّذَيْنِ أَضَلَّانَا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ نَجْعَلْهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونَا مِنَ الْأَسْفَلِينَ	اَتے جنّھاں کُفر اختیار کیتا ہویا ہا، او آکھیسن، اَساڈے رَبّ آ ! اَساکوں ڈِیکھا تاں سہی اُنھاں جِنّاں تے اِنساناں کوں جنّھاں اَساکوں گُمراہ کیتا ہا، اَساں اُنھاں کوں آپݨیاں پیراں تلّے لتاڑ چھوڑوں، تاں جو او اَصلوں ذلیل خوار تھی ونجݨ (۲۹)۔
30.	إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ	بیشک جنّھاں لوکاں آکھیا ، جو اَساڈا پالݨ ہار تاں اللہ ای ہے، وَل ایں گالھ تے قائم وی رہیے اُنھاں اُتے فرشتے لہندِن، (اَتے اَکھیندِن) اَصلوں نہ ڈرو، اَتے مونجھے وی نہ تھیوو، اَتے خوشیاں مناؤ اُوں بہشت دیاں جھڑی دا تُہاڈے نال وعدہ کیتا گیا ہے (۳۰)۔
31.	نَحْنُ أَوْلِيَاؤُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِي أَنفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ	اَساں تُہاڈے یار ہیں، ایں دُنیا دی زندگی وِچ وی تے آخرت دی زندگی وِچ وی، اَتے اُوندے وِچ تُہاڈے کیتے او سَب کُجھ ہے، جیندے کیتے تُہاڈا دِل چہسی، اَتے اُوندے وِچ تُہاڈے کیتے او کُجھ وی ہوسی

جِہڑا کُجھ تُساں مَنگسو (۳۱)۔		
اِیہ سَب کُجھ بخشݨ ہار تے ٻہوں رحمت والے (اَللہ) دِی طرفوں مہمانی ہے (۳۲)۔	نُزُلاً مِّنْ غَفُورٍ رَّحِيمٍ	.32
اَتے اُوں کنُوں چنگی کیندی ڳالھ تھی سَگدی جَیں اَللہ والے پاسے دِی دعوت ݙِتی، تے نیک عَمَل وِی کِیتے، اَتے آکھیُس، جو بیشک مَیں مسلماناں (فرمانبرداراں) وِچوں ہَاں (۳۳)۔	وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلاً مِّمَّن دَعَآ إِلَى اللهِ وَعَمِلَ صَالِحاً وَقَالَ إِنَّنِى مِنَ الْمُسْلِمِينَ	.33
اَتے (اَے رسول) نیکیاں تے بدیاں، ہِکو جیہاں نھیں تھی سگدیاں، پَرے کرو بدی کوں، اُوں شئے نال جہڑی جو اُوں کنُوں چنگی ہے، بَس اِیں طرح جِہڑے شخص دِی، تیݙے تے اُوندے آپَّیں درمیان دُشمنی ہے، بیشک او وِی تیݙا جِگری یار بݨ ویسی (۳٤)۔	وَلاَ تَسْتَوِى الْحَسَنَةُ وَلاَ السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِى هِىَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِى بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِىٌّ حَمِيمٌ	.34
اِیہ ڳالھ نصیب نھیں تھیندی سِوائے اُنھاں لوکاں دے جِہڑے صَبر کریندِن اَتے نھیں نصیب تھیندی سِوائے اُنھاں دے جِہڑے وݙے نصیبے والے ہِن (۳۵)۔	وَمَا يُلَقَّاهَا إِلاَّ الَّذِينَ صَبَرُواْ وَمَا يُلَقَّاهَآ إِلاَّ ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ	.35
اَتے (اَے رسول) جیکر تیݙے اَندر شیطان کوئی وِسواس گھت ݙیوے تاں اَللہ کنُوں پَناہ مَنگی کر، بیشک اُوہو سَب کُجھ سُݨݨ تے جاݨݨ والا ہے (۳٦)۔	وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ	.36
اَتے اُوندیاں نشانیاں وِچوں ہِن، اِیہ رات، تے ݙینہ تے سِجھ تے چَندر، اَصلُوں سَجدہ نہ کریں سِجھ کُوں تے چَندر کُوں، بلکہ اُوں اَللہ کُوں سَجدہ کِیتا کر، جَیں انھاں شَئیں کُوں پَیدا کِیتے، جیکر تُوں محض اُوندی عبادت کرݨ چَہندیں تاں (۳۷)۔	وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لاَ تَسْجُدُواْ لِلشَّمْسِ وَلاَ لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُواْ لِلّهِ الَّذِى خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ	.37
بَس جیکر اِیہ وݙائی ݙِکھاوِن تاں (پرواہ نھیں) کِیوں جو جِہڑے وِی تیݙے رَب دے کولھ رَہندِن، بَس اُوہے رات ݙینہ اُوندے پاک	فَإِنِ اسْتَكْبَرُواْ فَالَّذِينَ عِندَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لاَ	.38

	يَسْأَمُونَ	ہووݨ کوں بیان کریندے رہندِن، اَتے او ہر گز تھکدے وِی کائے نھیں (۳۸)۔
39.	وَمِنْ آيَاتِهِ أَنَّكَ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا لَمُحْيِي الْمَوْتَىٰ إِنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	اَتے اُوندیاں نِشانیاں وِچوں اِیہ ڳالھ وِی ہے جیویں جو تُوں دَراَصل ݙیکھدیں جو جھڑی زمین سُکّی لَتاڑی پَئی ہے وَل جِڈاں وِی اَساں اُوندے پاݨیں وَسیندے ہَیں تاں او جی آندی ہے، تے پُھڑی تھی آندی ہے، بیشک اِیکوں جیوائے، اُوہو مُردیاں کوں وِی جیوا کھڑا کرݨ والا ہے بیشک او ہَر شَئے اُتے پُوری قدرت رَکھیندے (۳۹)۔
40.	إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَا أَفَمَنْ يُلْقَىٰ فِي النَّارِ خَيْرٌ أَمْ مَنْ يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ	تحقیق جھڑے لوک اَساڈیاں آیاتاں وِچ گڑبڑ کریندِن، او اَساں کنُوں لُکیے ہوئے کائے نھیں، کیا جھڑا کوئی (دوزخ دِی) بھا وِچ سَٹیا ونڃے او زیادہ چنڳا رَہسی، یا او جھڑا قیامت دے ݙینہ اَمن و اَمان وِچ آویسی، (بہر حال) کرگھنو جھڑا کُجھ تُساں کرݨ چاہندو، بیشک او چنڳی طرح ݙیکھدا کھڑے جھڑا کُجھ تُساں کریندے وَدّے ہیوے (٤٠)۔
41.	إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ وَإِنَّهُ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ	بیشک (اُنھاں کُوں وِی) ! جھڑے ذِکر (نصیحت) کُوں نھیں مَنیندے جِڈاں وِی اُنھاں کولھ آوے ! اَتے بیشک اِیہ ہِک زبردست کِتاب ہے (٤١)۔
42.	لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ	باطِل (کُوڑ) نہ اِیندے سامݨیں کنُوں آ سَڳدے، تے نہ اِیندے پِچھُوں کنُوں، اِیہ تاں وَݙے حکمت والے تے ساریاں تعریفاں والے دے طرفُوں لہائی ہوئی ہے (٤٢)۔
43.	مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ	(اَے رسول) تیکوں کوئی اِہجی ڳالھ نھیں ݙسائی ویندی، جھڑی تَیں کنُوں پَہلے والے رسُولاں کُوں نہ آکھی ڳئی ہووے، بیشک تیݙا رَبّ بَہُوں بَخشݨ ہار وِی ہے تے بَہُوں دَردناک عَذاب ݙیوݨ والا وِی (٤٣)۔
44.	وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا	اَتے اَساں اِیکوں عَجمی زبان دا قرآن بݨا تے بھیجیندے، تاں وَل اِیہ

	فُصِّلَتْ آيَاتُهُ ءَاعْجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى أُوْلَئِكَ يُنَادَوْنَ مِن مَّكَانٍ بَعِيدٍ	اَکھیندے ، جو اِیندیاں آیاتاں کُوں کیوں صاف صاف بیان نھیں کِیتا، کیا (اِیہ اَنوکھی گالھ نھیں) جو (قرآن تاں) عجمی زبان وِچ ہووے، پَر سُنڑ والے عَربی ہووِن، (اَے رسول) آکھ ڈِے جو اِیہ اُنھاں کِیتے جھڑے جو اِیمان گِھن آئِن ہِک ہدایت وِی ہے، تے (ہر طرح دِی) شِفاء (دا باعث) وِی ! اَتے جِھڑے لوک اِیمان نھیں گِھن آندے اِیہ اُنھاں دے کنّاں دا بوڑ ہے تے اُنھاں (دِیاں اَکھیں کِیتے) اَندھ (دِی پٹی) ہے، اِیویں لگدے جو اُنھاں کُوں ہِک پرو بھری جاء کنُوں سڈیا وینداپیا ہووے (٤٤)۔
45.	وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتُلِفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ	اَتے تحقیق اَساں مُوسیٰ کُوں وِی کتاب ڈِتی، پَر اِیندے وِچ وِی اختلاف (جھیڑا) گھتیا گیا، اَتے جیکر تیڈے رَبّ دِی طرفوں ہِک گالھ پہلے کنُوں طَے نہ تھی چُکی ہُوندی، تاں انھاں وِچ فیصلہ کر ڈِتا ویندا، اَتے بیشک او ہِک اِیجھے شَک وِچ ہِن، جھڑا جو اُنھاں کُوں اَصلُوں پَوا (بے چین) کِیتی وَدّے (٤٥)۔
46.	مَّنْ عَمِلَ صَالِحاً فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ	جَیں نیک عَمل کِیتے او اُوندے آپ کِیتے ہِن، اَتے جَیں بُرائی کِیتی تاں اُوندی شَامت خود اُوندے اُتے ہے اَتے تیڈے رَبّ آپنْیاں بانھیاں اُتے زیادتی کرنْ والا اَصلُوں کائے نھیں (٤٦)۔

.47	إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ وَمَا تَخْرُجُ مِن ثَمَرَاتٍ مِّنْ أَكْمَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ أَيْنَ شُرَكَائِي قَالُوا آذَنَّاكَ مَا مِنَّا مِن شَهِيدٍ	قیامت دا عِلم (سُدّھ پتہ) ہُوندے کولھ ہے اُوندے سُدّھ پتے دے بغیر نہ کوئی میوہ آپݨیاں پتراں دِی غِلاف وِچوں نِکلدے، اَتے نہ کہیں مادی کُوں پیٹ تھیندے، اَتے نہ او ویاندی ہے اَتے جہڑے ڈِینہ او اُنھاں (مُشرکاں) کُوں سَڈ تے پُچھیسے جو کِتھاں ہِن، جِنھاں کُوں میڈے شریک بݨیندے ہاوے، تاں او اَکھیسِن، اَساں تاں تیکوں ڈَسا ڈِیندے ہَیں جو اَساں وِچوں کوئی وِی انھاں نال کوئی مطلب نھیں رَکھیندا (٤٧)۔
.48	وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَدْعُونَ مِن قَبْلُ وَظَنُّوا مَا لَهُم مِّن مَّحِيصٍ	پَر او اِنھاں کنُوں پُھٹ ویسِن، جِنھاں کُوں پہلے او سَڈیندے ہَن، اَتے انھاں کُوں پتہ لگ ویسی جو انھاں کِیتے ہُݨ بھج وَنجݨ دِی کوئی جاء کائے نھیں (٤٨)۔
.49	لَّا يَسْأَمُ الْإِنسَانُ مِن دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِن مَّسَّهُ الشَّرُّ فَيَئُوسٌ قَنُوطٌ	انسان بَھلائی دِیاں دُعائیں مَنگ مَنگ تے تَکھدا وِی نھیں، اَتے جیکر ایکوں کوئی تکلیف تھی وَنجے تاں بَہُوں بے آس تے نا اُمید تھی ویندے (٤٩)۔
.50	وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ رَحْمَةً مِّنَّا مِن بَعْدِ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ هَٰذَا لِي وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِن رُّجِعْتُ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّ لِي عِندَهُ لَلْحُسْنَىٰ فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ	اَتے جیکر اَساں اُوکُوں کہیں تکلیف تھی وَنجݨ دے بعد آپݨیں طرفوں رحمت دا مزہ چکھا ڈیوُوں، تاں اَکھیسے جو اِیہ تاں میڈا حق ہا، مَیں تاں قیامت دِی گھڑی قائم تھی وَنجݨ دا گُمان وِی نھیں کر سَگدا، اَتے جیکر میکوں آپݨیں رَبّ دو وَلایا وِی گیا، تاں یقیناً میڈے کِیتے اُوندے کولھ بَھلائی ہے، حالانکہ اَساں چتا ڈیسُوں اِنھاں لوکاں کُوں، جِنھاں کُفر اختیار کر گھدّے، جو او کیا کُجھ کریندے ہِن، اَتے اَساں انھاں کُوں بَہُوں گندے عذاب دا مزہ چکھیسُوں (٥٠)۔
.51	وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنسَانِ أَعْرَضَ وَنَأَىٰ بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَاءٍ عَرِيضٍ	اَتے جِڈاں اَساں انسان اُتے آپݨاں فضل کریندے ہَیں، تاں مُنّہ پھیر گھندے تے آپݨاں پاساں وَلا گھندے، اَتے جِڈاں اُوکُوں کوئی تکلیف تھیندی ہے تاں لمبیاں لمبیاں دُعائیں مَنگدے (٥١)۔

(اَے رسول) آکھ ڈے، جو کیا تُساں کڈائیں سوچئے، جو جیکر اِیہ (قرآن) اللہ دِی طرفوں ہووے پَر تُساں اِیکوں نہ منّو، تاں اُوں آدمی کنُوں زیادہ گُمراہ کونڑ تھی سگدے، جہڑا جو اَصلوں پَرلے دَرجے دِی مخالفت اختیار کر گھِنّے (۵۲)۔	قُلۡ أَرَأَيۡتُمۡ إِن كَانَ مِنۡ عِندِ اللَّهِ ثُمَّ كَفَرۡتُم بِهِۦ مَنۡ أَضَلُّ مِمَّنۡ هُوَ فِي شِقَاقِۭ بَعِيدٍ	.52
اَجھو اَساں آپڻیاں نِشانیاں اُنھاں کُوں دُنیا جہان دِیاں ساریاں پاسیاں کنُوں تے خُود انھاں دِیاں جاناں وِچُوں ڈِیکھا ڈِیسُوں، اِیہ توڑیں جو انھاں کُوں صاف پَتہ لگ ویسے، جو بیشک اِیہ (قرآن) واقعی بَرحق ہے کیا تیڈے رَبّ دِی اِیہ گالھ کافِی کائنی، جو درحقیقت او ہَر شئے کُوں ڈیکھدا بَھلیندا کھڑے (۵۳)۔	سَنُرِيهِمۡ ءَايَٰتِنَا فِي ٱلۡأٓفَاقِ وَفِيٓ أَنفُسِهِمۡ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمۡ أَنَّهُ ٱلۡحَقُّۗ أَوَلَمۡ يَكۡفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٌ	.53
پَتہ ہُووِیہے، جو او تاں دَراَصل آپڻیں رَبّ نال مُلاقات دے متعلق وِی شَک وِچ پَئے ہوئے ہِن، سُڻ گِھنُّو، جو یقیناً اُوں ہَر شئے کُوں آپڻیں پکڑ وِچ رَکھیا ہوئے (۵٤)۔	أَلَآ إِنَّهُمۡ فِي مِرۡيَةٖ مِّن لِّقَآءِ رَبِّهِمۡۗ أَلَآ إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَيۡءٖ مُّحِيطُۢ	.54

42۔ سورۃ الشوریٰ

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بہُوں مہربان ہے ہمیشہ رحمت کرڻ والا ہے
.1	حمٓ	حٰمٓ (۱)۔
.2	عٓسٓقٓ	عٓسٓقٓ (۲)۔
.3	كَذَٰلِكَ يُوحِيٓ إِلَيۡكَ وَإِلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكَ ٱللَّهُ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ	اِیں طرح تَیں دو وَحی بھیجی گئی ہے، اَتے اُنھاں دو وَحی بھیجی گئی ہئی جہڑے تَیں کنُوں پہلے گُزر چُکِن اَللہ تاں بہُوں زبردست ہے، وَڈّی دانائی والا ہے (۳)۔

4.	لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ	ہُوندا اِی ہے جِھڑا کُجھ اَسماناں وِچ ہے، تے جِھڑا کُجھ زمین دے تلّے اُتّے ہے، اَتے اُوہو ساریاں توں وَڈیاں قدراں والا ہے، بَہُوں وَڈا ہے (٤)۔
5.	تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِن فَوْقِهِنَّ وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَن فِي الْأَرْضِ أَلَا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ	اِیویں لگدے جو اَسمان اُتے کنُوں پڑیج پوسِن، اَتے فرشتے آپڑیں رَبّ دِیاں تعریفاں کریندیں ہوئیں اُوندے پاک ہوونڑ کُوں بیان کریندِن، اَتے زمین والیاں کیتے بخشش مَنگدِن، پَتہ ہُووِیہے، جو بیشک اللہ اِی بخشڑ ہار ہے ہمیشہ رحمت کرڑ والا ہے (٥)۔
6.	وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِيظٌ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنتَ عَلَيْهِم بِوَكِيلٍ	اَتے جِنھاں لوکاں اُوکُوں چھوڑ تے ٻِنھاں کُوں آپڑیں کارساز بڑا گھِدّے اللہ انھاں کُوں آپڑیں نظر وِچ رَکھیا ہوئے، اَتے (اَے رسول) تُوں انھاں اُتے کوئی دارُوغہ کائے نِھیویں (٦)۔
7.	وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِّتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنذِرَ يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيهِ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ	اَتے اِیں طرح اَساں تَیں دو قرآن کُوں عَربی وِچ وحی کِیتا ہے تاں جو تُوں ساریاں وَستیاں دِی مَاء (مکّے) اَتے اُوندے آسُوں پاسُوں دے رَہڑ والیاں کُوں ڈَرا، اَتے کٹھے تھیوڑ والے ڈِینہ کنُوں وِی ڈرا، جیندے وِچ کوئی شک کائے نھیں (اُوں ڈِینہ) ہِک ٹولی تاں بہشت وِچ ہوسے، تے ہِک ٹولی دَوزخ وِچ ہوسے! (٧)۔
8.	وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَٰكِن يُدْخِلُ مَن يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُم مِّن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ	اَتے جیکر اللہ چہندا تاں انھاں ساریاں لوکاں کُوں ہِکّا اُمّت بڑا چھوڑیندا، پَر او جیکُوں چہندے آپڑیں رحمت وِچ گھِن آندے، اَتے جِھڑے ظالم ہِن نہ انھاں کِیتے کوئی کارساز ہے، تے نہ کوئی مَددگار ہے (٨)۔
9.	أَمِ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ فَاللَّهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	کیا اُنھاں اُوکُوں چھوڑ تے ٻِنھاں کُوں آپڑاں کارساز نھیں بڑا گھِدّا؟ حالانکہ چِھڑا اللہ کارساز وِی ہے تے مُردیاں کُوں جِیواوڑ والا وِی ! اَتے اُوہو ہر شَئے اَتے قُدرت (پُورا قابو) رَکھڑ والا وِی (٩)۔

10.	وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِن شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ	اَتے تُساں جھڑی شَئے دے متعلق وِی کوئی اِختلاف کریندو، تاں اُوندا فیصلہ اللہ دے کولھ ہے، ایہو اللہ میڈے پالݨ والا ہے، مَیں اُوندے اُتے توکّل کریندا ں اَتے اُوندی طرف رجوع وِی کریندا ں (۱۰)۔
11.	فَاطِرُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَمِنَ الْأَنْعَامِ أَزْوَاجًا يَذْرَؤُكُمْ فِيهِ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ	او اَسماناں دا تے زمین دا پَیدا کرݨ والا ہے، اُوں تُہاڈے کِیتے تُہاڈی جِنس دے جُٹ (نر مادی) بݨائن، اَتے جانوراں دے جُٹ بݨائن، اِیں طرح تُہاکُوں وَدھیندا پَھلیندا ہے، کوئی وِی شَئے اُوں وانگوں کائے نھیں تے او خُوب سُݨݨ والا، چنگی طرح ݙیکھݨ والا ہے (۱۱)۔
12.	لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ	اُوندے کولھ ہِن، کُنجیاں اَسماناں دِیاں، تے زمین دیاں، وَدھا ݙیندے رزق جیندا چاہندے، تے پُورا سُورا وِی کرݙیندے، بیشک او ہر شَئے کُوں چنگی طرح جاݨݨ والا ہے (۱۲)۔
13.	شَرَعَ لَكُم مِّنَ الدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰ أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَن يُنِيبُ	اُوں تُہاڈے کِیتے دِین دا اوہو طور طریق مقرر کرݙِتے، جِیندا حُکم اُوں نُوح کُوں کِیتا ہا، اَتے جِیندی وَحی اَساں تَیں دو وِی بھیجی ہے، اَتے جِیندا حُکم اَساں اِبراہیم، تے مُوسیٰ، تے عیسیٰ کُوں وِی ݙِتا ہا، جو اِیں دِین کُوں قائم کِیتی رَکھناں اَتے ایندے وِچ کوئی فِرقے پَیدا نہ کرناں، مُشرک لوکاں کُوں او شَئے بہُوں گوڑی (اَوکھی) لگدِی ہے، جیں دو تُوں انھاں کُوں سݙیندیں، اللہ اُوکُوں آپݨاں بݨا گھندے جیکوں چاہندے، اَتے اُوکُوں آپ دو ہدایت وِی ݙے ݙیندے، جھڑا جو اُوں دو رجوع کریندے (۱۳)۔
14.	وَمَا تَفَرَّقُوا إِلَّا مِن بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى لَّقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ أُورِثُوا الْكِتَابَ مِن	اَتے او فرقیاں وِچ وَنڈیج ڳئِن، او وِی اُوں ویلے چڑاں جو انھاں کولھ عِلم پُڄ ڳیا ہا، اِیہ وِی محض آپس دِی ضِد وِچ آتے ونڈیے ڳئِن، اَتے جیکر تیڈے رَبّ دِی طرفُوں ہِک ڳالھ ہِک خاص مُدّت کِیتے پہلے کنوں طے نہ ہوندی، تاں انھاں دے درمیان فیصلہ کرݙِتا ویندا، اَتے بیشک اَگلے

	بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ	لوکاں دے بعد اَساں جِنھاں کُوں کِتاب دا وارث بݨائے اوہِک اِہجے شَک وِچ پَئے گِئِن، جِیندی وَجہ کنُوں پَوّے (پریشان) تھئے وَدِّن (١٤)۔
.15	فَلِذَٰلِكَ فَادْعُ وَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَقُلْ آمَنتُ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ مِن كِتَابٍ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمُ اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ	پَس (اَے رسول) انھاں کُوں (اُوں دِین دُو) سَڈّی رَکھ، اَتے اُوں ڳالھ تے قائِم رَہ، جِیندا تیکُوں حُکم ݙِتا ڳیئے، اَتے انھاں دِیاں خواہشاں دِی پَیروی نہ کریں، بلکہ آکھ ݙے، جو مَیں تاں محض اُوندے اُتے اِیمان گِھن آیاں جِہڑا اُکجھ اَللہ کتاب وِچ نازِل کِیتے، اَتے میکُوں اِیہ حُکم وِی ݙِتا ڳیئے، جو مَیں تُہاݙے درمیان اِنصافی فیصلے کراں، اَللہ تاں او ہے جِہڑا اَساݙا وِی پالݨ ہار ہے تے تُہاݙا وِی پالݨ ہار ہے، اَساݙے عَمل ساݙے کِیتے ہن تے تہاݙے عمل تہاݙے کِیتے ہن، اَساݙے درمیان تے تُہاݙے درمیان کوئی حُجّت بازی (جھیڑے) دِی ڳالھ کائے نھیں، اَللہ اَساں ساریاں کُوں آپس وِچ کَٹھا کریسی، اَتے ہُوں دو وَلائے وِی ویسُو (١٥)۔
.16	وَالَّذِينَ يُحَاجُّونَ فِي اللَّهِ مِن بَعْدِ مَا اسْتُجِيبَ لَهُ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةٌ عِندَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ	اَتے جِہڑے لوک اَللہ دے متعلّق حُجّت بازی کریندِن، چِڑاں جو اُوکوں قبول وِی کر گِھدّا ڳیئے انھاں دِی حُجّت انھاں دے رَبّ دے نزدیک بالکل فضول ہے، بلکہ انھاں اُتے (اَللہ دا) غضب ہے، اَتے اُنھاں کِیتے بَہوں سخت عذاب ہے (١٦)۔
.17	اللَّهُ الَّذِي أَنزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ	اَللہ تاں او ہے جیں کتاب کُوں برحق نازِل کِیتے، اَتے (نیکی بَدی دی) ترکڑی کُوں وِی ! اَتے (اَے رسول) تیکُوں کیا پتہ جو (قیامت دِی) گھڑی کولھوں آ ڳئی ہُووِے (١٧)۔
.18	يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ أَلَا إِنَّ الَّذِينَ	اِیندے آوَݨ دِی جلدی اُوہے پَے کریندِن جِہڑے جو اِیندے اُتّے یقین وِی نھیں رَکھیندے، اَتے جِہڑے اِیمان گِھن آئِن او اِیں کنُوں ݙَردے رَہندِن، اَتے او ڄاݨدِن جو بیشک اِیہ برحق ہے، سُݨ گِھنّو جِہڑے

	يُمَارُونَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ	لوک قیامت دِی گھڑی دے متعلّق جھیڑے گھتی رکھدِن، او واقعی گُمراہی وِچ ٻہوں پَرے توڑیں پُج ڳِئن (١٨)۔
19.	اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَن يَشَاءُ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ	اَللہ تاں آپݨیاں ٻانھیاں اُتے ٻہوں مہربان ہے، جیکوں جتّی چاہندے رِزق ڈِے ڈِیندے، اَتے او ٻہوں زور والا ہے، ساریاں اُتے غالب ہے (١٩)۔
20.	مَن كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَن كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِن نَّصِيبٍ	جہڑا کوئی آخرت دِی فَصل چاہندے اَساں اُوندی فَصل وَدّھا چَھلا ڈِیندے ہَیں، اَتے جہڑا کوئی ایں دُنیا دِی فصل چاہندے، تاں اُوکوں اُوندے وِچ اِی ڈِے چھوڑیندے ہَیں، پَر آخرت کُوں اُوندے نصیب وِچ کُجھ وِی نہ ہوسی (٢٠)۔
21.	أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُم مِّنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَن بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ	کیا اِنھاں کولھ اِیجھے وِی شریک ہِن، جِنھاں اُنھاں کیتے اِیجھا دِین (طور طریقہ) مقرر کر ڈِتے، جِیندی اِجازت اَللہ ڈِتی وِی کائے نھیں جیکر فیصلے (دے ڈِیوݨ) والی ڳالھ طَے نہ تھی چُکّی ہوندی تاں انھاں دا ٹَنٹا مُکا ڈِتا ڳیا ہوندا، اَتے یقیناً جہڑے ظالم ہِن، انھاں کیتے دردناک عذاب ہے (٢١)۔
22.	تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ لَهُم مَّا يَشَاءُونَ عِندَ رَبِّهِمْ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ	تُوں ڈیکھسیں جو ظالم ڈَردے پَے ہوسِن (اُوندی) شامت کنُوں جہڑا کُجھ انھاں کھٹیا کمایا ہوسے اَتے اِیہ (شامت) انھاں اُتے آتے رَہسی، اَتے جہڑے لوک اِیمان گِھن آئِن تے نیک عَمل کِیتے ہِنے او بَہشتی باغاں وِچ ہوسِن، انھاں کیتے اُنھاں دے رَبّ دے کولھ او سَب کُجھ ہوسی جہڑا کُجھ او چاہسِن اِیہو ٻہوں وَڈا فَضل ہے (٢٢)۔
23.	ذَٰلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهُ عِبَادَهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قُل لَّا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ	ایہا او شئے ہے جِیندی خوشخبری اَللہ آپݨیاں اُنھاں بندیاں کُوں ڈِیندے جہڑے جو اِیمان گِھن آندِن، تے نیک عَمل کریندِن، (اَے رسول) اُنھاں لوکاں کُوں آکھ ڈِے، جو مَیں تُساں کنُوں ایں کم دا کوئی معاوضہ

	وَمَن يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْناً إِنَّ اللهَ غَفُورٌ شَكُورٌ	نھیں منگدا، سِوائے اِیندے جو تُساں قریبی تعلّق والیاں نال پیار محبّت رَکھو! اَتے جیکر کوئی نیکی کریسی، تاں اُوندے کیتے اُوندے ثواب کوں وَدّھا چھوڑیسوں، بیشک اَلله بہُوں بخشݨ ہار، ڈھیر قدر کرݨ والا ہے (۲۳)۔
24.	أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَىٰ عَلَى اللهِ كَذِباً فَإِن يَشَإِ اللهُ يَخْتِمْ عَلَىٰ قَلْبِكَ وَيَمْحُ اللهُ الْبَاطِلَ وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ	کیا اِیہ لوک اِیہو آہدِن جو اِیں (رسول) اَلله اُتّے کُوڑا بُہتان گھڑ گھدّے، جیکر اَلله چَہندا تاں خود تیڈے دِل اُتے وی مُہر لا ڈیندا، پَر اَلله باطل (کُوڑ) کُوں مِٹیندے، اَتے حق کُوں آپݨیاں اُصولاں نال حق ثابت کر ڈِکھیندے۔ بیشک او سِینیاں دے وِچ دِیاں ڳالھیں خُوب جاݨݨ والا ہے (۲٤)۔
25.	وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُوا عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ	او تاں اُوہو ہے جِہڑا آپݨیاں ٻانھیاں دِی توبہ قبول کر گھندے اَتے قصُور معاف کر ڈیندے، اَتے جِہڑا کُجھ تُساں کریندے وے خوب جاݨدے (۲۵)۔
26.	وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضْلِهِ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ	اَتے انھاں دِیاں دُعائیں قبول کر گھندے، جِہڑے جو اِیمان گھن آئِن تے نیک عَمل کریندِن، اَتے اُنھاں اُتّے آپݨاں فَضل وَدھائی رَکھدے پر جِہڑے کافِر ہِن انھاں کیتے بہُوں سخت عذاب ہے (۲٦)۔
27.	وَلَوْ بَسَطَ اللهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ وَلَٰكِن يُنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَاءُ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ	اَتے جیکر اَلله آپݨیاں بندیاں دے رِزق کُوں اَصلوں کُھلّا کر ڈیوے تاں او زمین اُتے فساد چا کھڑا کرِن، پر او جتّی چَہندے اُوں اندازے دے مطابق نازِل کر ڈیندے، بیشک او آپݨیاں بندیاں کُوں خُوب جاݨݨ والا انھاں تے نظر رَکھݨ والا ہے (۲۷)۔
28.	وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِن بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنشُرُ رَحْمَتَهُ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ	اَتے او اُوہو ہے جِہڑا لوکاں تے مینہ چا وسیندے، جڈاں جو او اَصلوں نا اُمید تھی چُکئے ہوندِن، تے آپݨیں رحمت چا کھنڈیندے اَتے اُوہو ہے تعریفاں دے ڈاوالا کارساز (۲۸)۔

.29	وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَثَّ فِيهِمَا مِن دَابَّةٍ وَهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ	اَتے اُوندیاں نِشانیاں وِچُوں ہے، اَسماناں تے زمین دا پَیدا کرݨ، تے انھاں وِچ جانوراں کُوں کھنڈا ڈیوݨ، پیا اِیہ جو جڈاں چھوے اُنھاں کُوں وَلا کٹھا کر گھنّݨ دِی پُوری قوت رَکھیندے (٢٩)۔
.30	وَمَا أَصَابَكُم مِّن مُّصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُو عَن كَثِيرٍ	اَتے تُہاڈے اُتّے جہڑی کوئی وِی مصیبت آندِی ہے، او تُہاڈے آپݨیں ہتّھاں دِی کمائی دِی وَجہ کنُوں ہُوندی ہے اَتے او تاں ڈھیر سارے قصور اُوویں وِی معاف کر ڈیندے (٣٠)۔
.31	وَمَا أَنتُم بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ	اَتے تُساں اُوکُوں زمین اُتے عاجز کر گھنّݨ والے تھی وِی نھیں سَگدے، اَتے سِوائے اللہ دے نہ تُہاڈا کوئی کارساز ہے، اَتے نہ کوئی مددگار (٣١)۔
.32	وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ	اَتے اُوندیاں نِشانیاں وِچُوں ہِن، سَمندر وِچ، پہاڑاں وانگُوں نظر آوݨ والے جہاز (٣٢)۔
.33	إِن يَشَأْ يُسْكِنِ الرِّيحَ فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلَىٰ ظَهْرِهِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ	جیکر او چھوے تاں ہَوا کُوں بَند کر ڈیوے، بَس اِیہ سمندر اُتے اَصلُوں کھڑ وَنجن، بے شک ایندے وِچ (اُوندی قُدرت دِیاں) نِشانیاں ہِن، صَبر کرݨ والے، تے شُکر اَدا کرݨ والے کیتے (٣٣)۔
.34	أَوْ يُوبِقْهُنَّ بِمَا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَن كَثِيرٍ	یا اُنھاں کُوں اُنھاں دے آپݨیں کیتے عَملاں دِی وَجہ کنُوں تباہ کر چھوڑے اَتے بہُوں سارے قصور معاف کر ڈیوے (٣٤)۔
.35	وَيَعْلَمَ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِنَا مَا لَهُم مِّن مَّحِيصٍ	تاں جو جہڑے لوک اَساڈیاں نشانیاں دے متعلق جھیڑے گھتّی وَدّن، جاݨ گھنّن جو اِنھاں کیتے تاں کوئی پَناہ دِی جاء وِی کائے نھیں (٣٥)۔
.36	فَمَا أُوتِيتُم مِّن شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا عِندَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ	بَس تُہاکُوں جہڑی کوئی شئے ڈِتّی گئی ہے، او تاں اِیں دُنیاوی زندگی دے فائدے کیتے ہے اَتے جہڑا کُجھ (اَجر) اللہ کولھ ہے او تاں بہُوں چنگا وِی ہے، تے ہمیشہ باقی رَہݨ والا وِی، اَتے آپݨیں رَب اُتے توکّل کریندِن (٣٦)۔

37.	وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ	اَتے جِھڑے لوک وَڈے وَڈے گُناہاں کنُوں تے بے حیائی دے کماں کنُوں پَرہیز کریندِن، اَتے جڈاں کاوِڑ آندی ہے تاں بخش ڈیندِن (۳۷)۔
38.	وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ	اَتے جِھڑے لوک آپڻیں رَبّ دے حکم کُوں مَن گھندِن، اَتے نماز قائم کیتی رَکھدِن، اَتے آپڻیں معاملے آپس دے صلاح مَشورے نال طَے کر گھندِن، اَتے جو کُجھ رِزق اَساں انھاں کُوں ڈِتا ہوئے، اُوندے وِچُوں اِی خرچ کریندِن (۳۸)۔
39.	وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنتَصِرُونَ	اَتے جِنھاں لوکاں اُتے کوئی زیادتی تِھی ویندی ہے، تاں اُوندا بَدلہ گِھن گھندِن (۳۹)۔
40.	وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ	اَتے کہیں بُرائی دا بدلہ خُود اُوں بُرائی دے برابر ہے، پَس جِھڑا کوئی معاف کر ڈیوے، تے معاملہ ٹِھیک کر گھنّے، تاں اُوندا اَجر اَللہ دے ذِمّے ہے بیشک او زیادتی کرݨ والیاں کُوں پَسند نھیں کریندا (٤٠)۔
41.	وَلَمَنِ انتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَٰئِكَ مَا عَلَيْهِم مِّن سَبِيلٍ	اَتے جِھڑا کوئی آپڻیں اُتّے ظلم تِھیوݨ دے بعد بَدلہ گِھن گِھنّے، تاں پَس اُنھاں اُتے کوئی مَلامت کائے نھیں (٤١)۔
42.	إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ	بیشک ملامت تاں اُنھاں اُتے ہے، جِھڑے اِنساناں اُتے زیادتی کریندِن اَتے زمین اُتے نا حق فَساد مچیندِن، اِیہے او لوک ہِن جِنھاں کِیتے ہِک دَردناک عذاب ہے (٤٢)۔
43.	وَلَمَن صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَٰلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ	اَتے جیں صبر اختیار کِیتا، اَتے معاف کر ڈِتا، تاں اِیہ تاں پَس وَڈی ہِمّت والے کمّاں وِچُوں ہے (٤٣)۔
44.	وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن وَلِيٍّ مِّن بَعْدِهِ وَتَرَى الظَّالِمِينَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَدٍّ مِّن	اَتے جیکوں اَللہ گُمراہ کر ڈیوے، تاں (اَللہ) دے علاوہ اُوں شخص دا کوئی کارساز کائے نھیں، اَتے تُوں ظالماں کُوں ڈیکھسیں جو او عذاب کُوں ڈیکھسِن تاں پُچھّݨ لگ پوسِن، جو کیا وَل وَنّجݨ کِیتے کوئی رَاہ وِی

	سَبِيلٍ	ہے؟ (٤٤)۔
45.	وَتَرَاهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَاشِعِينَ مِنَ الذُّلِّ يَنظُرُونَ مِن طَرْفٍ خَفِيٍّ وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا إِنَّ الظَّالِمِينَ فِي عَذَابٍ مُّقِيمٍ	اَتے (اَے رسول) تُوں اُنھاں (ظالماں) کُوں ڈیکھسیں جو او جھڑے ویلے (دوزخ دے) عذاب دے سامݨیں گھن آئے ویسن تاں ذِلّت تے خواری کنُوں کُبّے تھئے وَدّے ہوسن، تے جھکیاں نظراں کرتے اُوکوں ڈیکھسِن، اَتے جِھڑے لوک ایمان گھن آئے ہوسن، او اَکھیسِن جو بیشک گھاٹا چاوݨ والے اُوہے لوک ہِن جنھاں قیامت دے ڈینہ آپݨیں آپ کُوں وِی گھاٹے وِچ پاتا تے آپݨیاں لوکاں کُوں وِی، سُݨ گھنُّو جو ظالم لوک ضرور ہمیشہ دے عذاب وِچ رَہسِن (٤٥)۔
46.	وَمَا كَانَ لَهُم مِّنْ أَوْلِيَاءَ يَنصُرُونَهُم مِّن دُونِ اللَّهِ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن سَبِيلٍ	اَتے اللہ دے سِوا انھاں دے کوئی یار وِی نہ ہوسن، جھڑے اُنھاں کُوں مدد ڈیوِن، بلکہ جیکُوں اللہ گُمراہ رَہݨ ڈیوے تاں اُوندے کِیتے (ہدایت دا) کوئی رَاہ کائے نھیں (٤٦)۔
47.	اسْتَجِيبُوا لِرَبِّكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ مَا لَكُم مِّن مَّلْجَإٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُم مِّن نَّكِيرٍ	تُساں آپݨیں رَبّ دا حُکم اِیں کنُوں پہلے مَن گھنّو جو او ڈینہ آوَنجے جھڑا اللہ دی طرفُوں کائے نہ ٹلسی، اُوں ڈینہ تُہاڈے کِیتے کوئی پناہ دِی جاء نہ ہوسے، اَتے نہ تُہاڈے (گُناہاں کنُوں) اِنکار دِی گُنجائش ہوسے (٤٧)۔
48.	فَإِنْ أَعْرَضُوا فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا إِنْ عَلَيْكَ إِلَّا الْبَلَاغُ وَإِنَّا إِذَا أَذَقْنَا الْإِنسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَرِحَ بِهَا وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّ الْإِنسَانَ كَفُورٌ	انھاں گالھیں دے باوجود جیکر اِیہ مُنّہ پھیر وَنجن تاں (اَے رسول) اساں تیکُوں اُنھاں اُتے داروغہ بݨا تے نھیں بھیجیا، تیڈا کم تاں محض سِنیہا (پیغام) پُچا ڈیوݨ ہے، دَراَصل جڈاں اَساں انسان کُوں آپݨیں رحمت دا مَزہ چکھیندے ہَیں، تاں بَہوں خوش تھی ویندے، پَر جڈاں اُنھاں اُتے کوئی مصیبت (سختی) آوَنجے، او وِی محض انھاں دے آپݨیاں ہتّھاں نال پہلے کنُوں بھیجے ہوئے کرتُوتاں دی وَجہ کنُوں، تاں وِی تحقیق اِنسان اَصلُوں نا شُکرا بݨ ویندے ! (٤٨)۔
49.	لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَخْلُقُ	اللہ دی ہے بادشاہی اَسماناں دی تے زمین دی وی ! جو کُجھ چاہندے

	مَا يَشَآءُ يَهَبُ لِمَن يَشَآءُ إِنَاثًا وَيَهَبُ لِمَن يَشَآءُ الذُّكُورَ	پیدا کر چھوڑیندے، جیکوں چہندے دِھیاں ڈے ڈیندے، تے جیکوں چہندے پُتر ڈے ڈیندے (۴۹)۔
.50	أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنَاثًا وَيَجْعَلُ مَن يَشَآءُ عَقِيمًا إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ	یا انھاں کوں دِھیاں پُتر رَلا مِلا تے ڈیندے، اَتے جیکوں چہندے سَنڈھ بنا چھوڑیندے، بیشک او تاں سَب جانڑ والا وڈی قُدرت والا ہے (۵۰)۔
.51	وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُكَلِّمَهُ اللهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِن وَرَآءِ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِيَ بِإِذْنِهِ مَا يَشَآءُ إِنَّهُ عَلِيٌّ حَكِيمٌ	اَتے کہیں بَشر دی اِیہ شان کائنی، جو اَللہ اُوندے نال گالھیں کرے، اِیہ تھی سگدے جو کہیں دے دِل وِچ گھت ڈیوے، یا کہیں پَردے دے اُڈُوں اِشارہ کرے، یا کوئی رسول بھیجے، او جو کُجھ اَللہ چہندے اُوندے حُکم نال لوکاں توڑیں پُچیندے بیشک او اَصلُوں اُچّا ہے، وَڈی حکمت والا ہے (۵۱)۔
.52	وَكَذٰلِكَ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنتَ تَدْرِى مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَٰكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِى بِهِ مَن نَّشَآءُ مِنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدِىٓ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ	اَتے اِیں طرح اَساں (اَے رسول) آپڻیں حُکم نال تَیں دو رُوح بھیجی ہے تُوں نہ جاڻدا ہاویں، جو اِیہ کتاب کیا ہے، اَتے اِیہ ایمان کیا ہے، پَر اَساں اِیکوں نُور بنا ڈِتے، آپڻیاں بانھیاں وِچوں جیکوں چہندے ایندے نال سِدھا رَستہ ڈِکھا ڈیندے ہِیں، اَتے یقیناً تُوں وِی سِدھا رَستہ ڈِکھیندیں (۵۲)۔
.53	صِرَاطِ اللهِ الَّذِى لَهُ مَا فِى السَّمَاوَاتِ وَمَا فِى الْأَرْضِ أَلَآ إِلَى اللهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ	رَستہ اُوں اَللہ دا، جیندے ہَتھ وِچ سارا کُجھ ہے جو کُجھ اَسماناں وِچ ہے تے جو کُجھ زمین دے تَلّے اُتے ہے، سُڻ گھنو! جو سارے معاملے اَللہ دو پھیرے وَنجڻن (۵۳)۔

43۔ سورۃ الزخرف

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جہڑا بہُوں مہربان وَڈی رحمت کرڻ والا

		ہے
1.	حمٓ	حٰمٓ (۱)۔
2.	وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ	سَب کُجھ صاف بیان کرڈیوݨ والی کتاب دِی قسم! (۲)۔
3.	إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآناً عَرَبِيّاً لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ	اَساں یقیناً عربی زبان دا قرآن بݨائے تاں جو تُساں سَمجھ سَکو! (۳)۔
4.	وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلِيٌّ حَكِيمٌ	اَتے بیشک اِیہ "کِتاباں دِی ماء" (لوحِ محفوظ) وِچ لکھی ہوئی ہے، جھڑی جو اَساڈے نزدیک ضرور بلند مرتبہ ہے بلند حکمت والی ہے (٤)۔
5.	أَفَنَضْرِبُ عَنكُمُ الذِّكْرَ صَفْحاً أَن كُنتُمْ قَوْماً مُّسْرِفِينَ	تاں کیا اَساں تُہاکُوں (بیزار تھی تے) نصیحت کرݨ چھوڑ ڈیسُوں، محض اِیں واسطے جو تُساں حد کنُوں ٹَپ وَنجݨ والے ہیوے (۵)۔
6.	وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِن نَّبِيٍّ فِي الْأَوَّلِينَ	اَتے اَساں تاں کِتنے نبی پہلے لوکاں وِچ وِی بھیج چُکئے ہِیسے (٦)۔
7.	وَمَا يَأْتِيهِم مِّنْ نَّبِيٍّ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُونَ	پَر انھاں کولھ کوئی وِی نبی آندا ہا، تاں اُوندے نال مذاقاں ضرور کِیتیاں ویندیاں ہَن (۷)۔
8.	فَأَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُم بَطْشاً وَمَضَى مَثَلُ الْأَوَّلِينَ	بَس اَساں تاں اِنھاں کنُوں وِی زیادہ زور والیاں کُوں تباہ کر چھوڑیا اِیں طرح پہلیاں لوکاں دِی ہِک مثال قائم تھی گئی (۸)۔
9.	وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ	اَتے جیکر تُوں انھاں کنُوں پُچھّیں جو اَسماناں تے زمین کُوں کَیں پیدا کِیتے تاں ضرور اَکھیسن جو انھاں کُوں ہَہُوں زبردست تے سَب کُجھ جاݨݨ والے پیدا کِیتے (۹)۔
10.	الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْداً وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلاً لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ	جیں تُہاڈے کِیتے زمین کُوں پینگھا (وِچھاوݨاں) بݨائے، اَتے اِیندے وِچ رَستے قائم کرڈِتّن، تاں جو تُساں اَپݨیں منزل تے پُج سَکُو (۱۰)۔
11.	وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَنشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَّيْتاً كَذَلِكَ تُخْرَجُونَ	اَتے جیں اَسمان کنُوں ہِک اندازے دے مطابق پاݨیں نازل کِیتے بَس اَساں اُوندے نال سُکیے سَڑیے علاقے (موئی ہوئی وَستی) کُوں زندہ (سرسبز) کر کھڑایا، اِیں طرح تُہاکُوں وِی (زمین وِچُوں) کڈھیا ویسے

		(۱۱)۔
.12	وَالَّذِی خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُمْ مِّنَ الْفُلْكِ وَالْأَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ	اَتے جیں ہَر ہِک قسم دے جوڑے (جُٹ) پَیدا کیتِن اَتے تُہاڈے کِیتے، بیڑیاں بݨائِن اَتے چار پیرڑے جانور ہِن، جِنھاں اُتے تُساں چڑھدے ہیوے (۱۲)۔
.13	لِتَسْتَوُوا عَلَىٰ ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذِی سَخَّرَ لَنَا هَٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ	تاں جو تُساں اُنھاں دِی کَنڈ تے آرام نال بَہ سَگو، جِھڑے ویلے بَہ وَنجو تاں وَل آپݨیں رَبّ دِی نعمت کُوں یاد کرو، اَتے آکھو جو پاک ہے او ہَستی جیں انھاں کُوں اَساڈے ماتحت کر ڈِتے، اَتے اَساں تاں انھاں کُوں قابو وِچ رَکھݨ دِی طاقت وِی نہ رَکھیندے ہاسے (۱۳)۔
.14	وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنقَلِبُونَ	اَتے یقیناً اَساں آپݨیں رَبّ دو وَل وَنجݨ والے ہیسے! (۱۴)۔
.15	وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا إِنَّ الْإِنسَانَ لَكَفُورٌ مُّبِينٌ	اَتے انھاں لوکاں اُوندے بَندیاں وِچُوں (کِنھائیں کُوں) اُوندا اِک حِصّہ (اَولاد) بݨا گِھدّے، بیشک انسان تاں کُھلّا ڈُلّا نا شکرا ہے (۱۵)۔
.16	أَمِ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفَاكُم بِالْبَنِينَ	کیا جِھڑا کُجھ اُوں پَیدا کِیتے اُوندے وِچُوں بَس دِھیّاں چُݨ گِھدیُن اَتے تُہاکُوں پُتر نکھیڑ ڈِتے ہِینس (۱۶)۔
.17	وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَٰنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ	اَتے جِھڑے ویلے اُنھاں وِچُوں کہیں کُوں بشارت ڈِتی ویندی ہے، اُوں شئے دِی جیکوں او بَہُوں مہربان (اَللہ) دے نال رَلا چھُکیئے، تاں اُوندا مُنّہ کالا نیلا تھی ویندے، اَتے او غَم وِچ پُڑ ویندے (۱۷)۔
.18	أَوَمَن يُنَشَّأُ فِي الْحِلْيَةِ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ	کیا (اَللہ دے حِصّے وِچ) اُوہا ہے، جِھڑی گہݨیاں وِچ پَلّی سَنبھلی ہے، اَتے او کہیں جَھیڑ وِچ آتے آپݨیں کوئی گالھ وِی ٹھیک طور تے نھیں کر سَگدی (۱۸)۔
.19	وَجَعَلُوا الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ هُمْ عِبَادُ الرَّحْمَٰنِ إِنَاثًا أَشَهِدُوا خَلْقَهُمْ سَتُكْتَبُ شَهَادَتُهُمْ وَيُسْأَلُونَ	اَتے انھاں فرشتیاں کُوں جِھڑے جو بَہُوں مہربان اَللہ دے بَندے ہِن، ذالیں بݨا ڈِتے، کیا اِیہ اُنھاں دِی پَیدائش ویلے ڈِیکھدے کھڑے ہَن انھاں دِی اِیجھی گواہی وِی لِکھ گِھدّی ویسی، اَتے انھاں کنُوں پُچھ

		پرتیت کیتی ویسی (۱۹)۔
.20	وَقَالُوا لَوْ شَآءَ الرَّحْمٰنُ مَا عَبَدْنَاهُم مَّا لَهُم بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ	اَتے اِیہ اَہدِن جو جیکر بہوں مہربان اللہ چہندا تاں اساں انھاں (رَبوبٹیاں) دِی پُوجا نہ کریندے، انھاں کوں تاں اُنھاں دا کوئی پتہ وِی کائے نھیں، او تاں بَس بے تُکیاں گالھیں کرݨ جوگے ہِن (۲۰)۔
.21	أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَاباً مِّن قَبْلِهِ فَهُم بِهِ مُسْتَمْسِكُونَ	کیا اَساں اِیں کنوں پہلے انھاں کوں کوئی کتاب ڈِتی ہے جہڑی جو (آپݨیں سَند دے طور تے) انھاں تکڑی پکڑی ہوئی ہے (۲۱)۔
.22	بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَآءَنَا عَلٰى أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلٰى آثَارِهِم مُّهْتَدُونَ	بلکہ اِیہ اَکھیندِن جو تحقیق اَساں آپݨیں پیو ڈاڈیاں کوں ہِک دِین (طور طریقے) تے چلدا ڈِٹھا ہا، اَتے بیشک اَساں اُنھاں دے قدماں تے چلدے پئے ہیں (۲۲)۔
.23	وَكَذٰلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا وَجَدْنَا آبَآءَنَا عَلٰى أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلٰى آثَارِهِم مُّقْتَدُونَ	اَتے اِیں طرح اَساں تیں کنوں پہلے کہیں وِی وستی وِچ جہڑے ڈراوݨ والے کوں بھیجے، تاں انھاں دے امیر لوکاں آکھئے، تحقیق اَساں آپݨیاں پیو ڈاڈیاں کوں ہِک دِین (طور طریقے) اُتے چلدا ڈِٹھے، اَتے بیشک اَساں وِی انھاں دے پیرے کجّی آندے ہَیں (۲۳)۔
.24	قُلْ أَوَلَوْ جِئْتُكُم بِأَهْدٰى مِمَّا وَجَدتُّمْ عَلَيْهِ آبَآءَكُمْ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُم بِهِ كَافِرُونَ	اُوں آکھیا ئیں تاں تہاڈے کیتے اُوں کنوں زیادہ ہدایت والا دِین گِھن آیاں جیندے اُتے تُساں آپݨیں پیو ڈاڈیاں کوں چلدا ڈِٹھے (اَکھیونے) جہڑا کُجھ تیکوں ڈِے تے بھیجیا گئے اَساں اُوں کنوں اَصلوں اِنکار کریندے ہَیں (۲٤)۔
.25	فَانتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ	بَس اَساں انھاں کنوں انتقام (بدلہ) گھدّے بَس (اَے رسول) تُوں ڈیکھ گھِنّ جو کُوڑا آکھݨ والیاں دا کیا حَشر (اَنجام) تھئے (۲۵)۔
.26	وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَآءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ	اَتے جڈاں اِبراہیم نے اَپݨیں پیو کوں تے آپݨیں قوم کوں آکھیا جو ئیں تاں اُنھاں کنوں اَصلوں اوازار ہاں، جنھاں دی تُساں بندگی کریندو (۲٦)۔

27.	إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ	سوائے اُوندے جیں میکوں پیدا کیتے، بَس تحقیق اُوہو میکوں سِدّھا راہ ڈیکھیندا رہسی (۲۷)۔
28.	وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ	اَتے اُوں ایں (کلمہ) کُوں پچھُوں رہ ونجݨ والیاں کیتے ہِک اصول چا بݨایا، تاں جو او اُوں دو رجوع کریندے رہوِن (۲۸)۔
29.	بَلْ مَتَّعْتُ هَٰؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ مُّبِينٌ	بلکہ مَیں تاں اُنھاں کُوں وِی تے انھاں دے پیو ڈاڈیاں کُوں وِی دُنیاوی مال مَڈی ڈِتی رَکھی ہے، اِیہ توڑیں جو اُنھاں کولھ حق آئے، تے (ہر گالھ کُوں) صاف صاف بیان کرڈیوݨ والا رسول وِی (۲۹)۔
30.	وَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هَٰذَا سِحْرٌ وَإِنَّا بِهِ كَافِرُونَ	اَتے اُنھاں کولھ حق آگیا، تاں اُنھاں آکھیا جو اِیہ تاں جادُو ہے اَتے اَساں ہر حال اِیں کنُوں اِنکار کریندے ہَیں (۳۰)۔
31.	وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ هَٰذَا الْقُرْآنُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ	اَتے او اِیہ اَکھیندِن، جو اِیہ قرآن ڈوہائیں وَستیاں (مَکّہ تے طائف) دے کہیں وَڈے جَݨے اُتے کیوں نازِل نھیں کیتا گیا (۳۱)۔
32.	أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُم مَّعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِّيَتَّخِذَ بَعْضُهُم بَعْضًا سُخْرِيًّا وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ	کیا اِیہ لوک تیڈے رَبّ دِی رحمت کُوں وِی وَنڈاوݨ وَلّھاوݨ چَہندِن اَساں انھاں دے درمیان اِیں دُنیاوی حیاتی وِچ انھاں دِی مال مَڈی (روزی) وَنڈا وَلّھا ڈِتی ہے تے اُنھاں وِچُوں بعض دے درجے بعضیاں دے درجیاں کنُوں اُچے کرڈیندے ہَیں، تاں جو اُنھاں دے بعض لوک بعضیاں کنُوں کم گھِن سَگِن، اَتے تیڈے رَبّ دِی رحمت اُوں دولت کنُوں بہُوں چنگی ہے جھڑی اِیہ لوک کَٹھی وَدّے کریندِن (۳۲)۔
33.	وَلَوْلَا أَن يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً لَّجَعَلْنَا لِمَن يَكْفُرُ بِالرَّحْمَٰنِ لِبُيُوتِهِمْ سُقُفًا مِّن فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ	اَتے جیکر اِیہ خیال نہ ہوندا، جو سارے انسان ہِکّی (گندی) اُمّت نہ بݨ وَنجن، تاں اَساں بہُوں مہربان اللہ دا اِنکار کرݨ والیاں دے گھراں دِیاں چھتّاں کُوں چاندی دا بݨا ڈیندے، اَتے اُنھاں دِیاں پوڑیاں کُوں وِی جنھاں دے ذریعے اُتے چڑھدِن (۳۳)۔

34.	وَلِبُيُوتِهِمْ أَبْوَابًا وَسُرُرًا عَلَيْهَا يَتَّكِئُونَ	اَتے انھاں دے گھراں دے دروازے تے تخت، جنھاں اُتے او ٹیک لاتے بہندِن، انھاں کوں وِی (چاندی دے بنا ڈیندے) تے سونے دے (بھیٹیں) وِی! (٣٤)۔
35.	وَزُخْرُفًا وَإِن كُلُّ ذَٰلِكَ لَمَّا مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ عِندَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ	پَر اِیہ ساریاں شئیں تاں محض دُنیا دِی حیاتی وِچ وَرتݨ دِیاں شئیں ہِن، اَتے پرہیزگار لوکاں کِیتے تیڈے رَبّ دے کولھ آخرت (دِیاں شئیں ہِن) (٣٥)۔
36.	وَمَن يَعْشُ عَن ذِكْرِ الرَّحْمَٰنِ نُقَيِّضْ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ	اَتے جہڑا بَہُوں مہربان اللہ دِی یاد کنُوں لاپَرواہی کریندے، تاں اَساں اُوندے کِیتے ہِک شیطان مقرر کر ڈیندے ہَیں، اَتے او ایندا اگھاتا یار بݨیا رَاہندے (٣٦)۔
37.	وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ	اَتے یقیناً (اِیہ شیطان) انھاں کوں (سِدّھے) رَاہ کنُوں رُوکیندے، پَر اِیہ لوک سمجھدِن، جو اَساں تاں سِدّھے رَاہ تے ہَیں (٣٧)۔
38.	حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا قَالَ يَا لَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ الْقَرِينُ	اِیہ توڑیں جو جَڈاں او اَساڈے کولھ آسی، تاں (شیطان کوں) آکھسی جو اِیویں ہوندا جو میڈے تے تیڈے اَدھ وِچ سجھ اُبھارتے ڈُبݨ جہا والی وِتھی ہوندی، بَس اِیہ گھاٹا یار تاں بَہُوں خراب نِکلیئے! (٣٨)۔
39.	وَلَن يَنفَعَكُمُ الْيَوْمَ إِذ ظَّلَمْتُمْ أَنَّكُمْ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ	اَتے اَج تُہاکوں کوئی شئے نفع نہ ڈیسی، جَڈاں جو تُساں ظُلم (زیادتی) کر چُکیئے وے، بیشک تُساں تے (تُہاڈے شیطان) تاں عذاب وِچ وِی ہِک بے دے برابر دے شریک (حِصّے دار) ہیوے (٣٩)۔
40.	أَفَأَنتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ أَوْ تَهْدِي الْعُمْيَ وَمَن كَانَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ	تاں کیا تُوں بوڑیاں کوں سُݨیسیں، یا اَندھیاں کوں سِدّھا رَاہ ڈِکھیسیں، اَتے انھاں کوں وِی جہڑے کُھلی گُمراہی وِچ ہِن (٤٠)۔
41.	فَإِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ فَإِنَّا مِنْهُم مُّنتَقِمُونَ	بھاویں جو اَساں تیکوں (اِتھوں) چا گھِنُّوں، وَل وِی اَساں انھاں کنُوں انتقام (بدلہ) گھِن تے رَہسُوں (٤١)۔
42.	أَوْ نُرِيَنَّكَ الَّذِي وَعَدْنَاهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِم	یا اَساں (تیڈے جِیندیں) تیکوں او شئے ڈیکھا ڈیوُوں جیندا انھاں نال

	مُّقۡتَدِرُونَ	وَعدہ کِیتا ہوئے، بیشک اَساں اُنھاں اُتے پُوری قدرت (قابو) رَکھیندے ہَیں (٤٢)۔
.43	فَاسۡتَمۡسِكۡ بِالَّذِيٓ أُوحِيَ إِلَيۡكَ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَاطٖ مُّسۡتَقِيمٖ	بَس (اَے رسول) تُوں اُوکُوں تکڑا پکڑی رَکّھ جو کُجھ تَیں دو وحی کِیتا گِئے، اِیندے وِچ کوئی شک کائے نھیں جو تُوں سِدّھے رَاہ اُتے ہیں (٤٣)۔
.44	وَإِنَّهُۥ لَذِكۡرٞ لَّكَ وَلِقَوۡمِكَ وَسَوۡفَ تُسۡأَلُونَ	اَتے بیشک اِیہ (قرآن) تیڈے کِیتے تے تیڈی قوم کِیتے ہِک پیغام (نصیحت) ہے (٤٤)۔
.45	وَاسۡأَلۡ مَنۡ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ مِن رُّسُلِنَآ أَجَعَلۡنَا مِن دُونِ الرَّحۡمَٰنِ آلِهَةٗ يُعۡبَدُونَ	اَتے (لُوکو !) اَجھو تُساں کنُوں پُچھ پَرتیت کِیتی ویسی، اَتے (اَے رسول) انھاں دا حال پُچّھ ڈیکھو جنھاں کُوں اَساں تَیں کنُوں پہلے آپڻیاں رسُولاں وِچُوں بھیجیا ہے، کیا اَساں رحمٰن (بَہُوں مہربان) کنُوں سِوا اِنھائیں بِنھاں کُوں معبود بݨائے جو انھاں دِی بندگی کِیتی وَنّجے (٤٥)۔
.46	وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَآ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ وَمَلَإِيْهِ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ الۡعَالَمِينَ	اَتے تحقیق اَساں مُوسیٰ کُوں آپڻیاں نشانیاں ڈِتے تے فرعون تے اُوندے سرداراں کولھ بھیجیا، بَس اُوں اُنھاں کُوں آکھیا جو، مَیں سارے جہاناں دے رَبّ دِی طرفُوں رَسُول ہاں (٤٦)۔
.47	فَلَمَّا جَآءَهُم بِآيَاتِنَآ إِذَا هُم مِّنۡهَا يَضۡحَكُونَ	بَس جَڈاں اَساڈیاں نِشانیاں گِھن تے اُنھاں کُولھ آیا تاں ہُوں ویلے اُوندیاں مذاقاں کرݨ لگ پِئے (٤٧)۔
.48	وَمَا نُرِيهِم مِّنۡ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكۡبَرُ مِنۡ أُخۡتِهَا وَأَخَذۡنَاهُم بِالۡعَذَابِ لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ	حالانکہ جِھڑی کوئی نِشانی اُنھاں کُوں ڈِکھیندے ہَاسے او آپڻیں بھیݨ (پہلے والی نِشانی) کنُوں وَڈی ہوندی ہَئی وَت اَساں اُنھاں کُوں عذاب وِچ گِھت ڈِتا تاں جو او باز آ وَنّجن (٤٨)۔
.49	وَقَالُواْ يَٰٓأَيُّهَا السَّاحِرُ ادۡعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِندَكَ إِنَّنَا لَمُهۡتَدُونَ	اَتے او آکھݨ لگ پِئے، جو اَے جادوگر ! اَساڈے کِیتے آپڻیں رَبّ کنُوں اُوں شَئے دِی دُعا مَنگ جِیندا تیڈے نَال وعدہ کِیتا گِئے، یقیناً اَساں سِدّھے رَاہ تے آویسُوں (٤٩)۔

.50	فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنكُثُونَ	بَس جَڈاں اَساں اُنھاں کنُوں عذاب ہَٹا گِھدّا تاں جَھٹ پَٹ او آپڑیں وَعدے کنُوں پِھر گئے (٥٠)۔
.51	وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ يٰقَوْمِ أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَٰذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِن تَحْتِي أَفَلَا تُبْصِرُونَ	اَتے فِرعون آپڑیں قوم کُوں اِعلان کر تے آکھیا، اَے میڈی قوم ! کیا اِیہ مِصر دِی حکومت میڈے کولھ کائے نھیں؟ اَتے کیا اِیہ نَہراں وِی (میڈیاں کائے نھیں) جِھڑیاں میڈے پیراں تلّے وَہندیاں پئین، کیا تُہاکوں کُجھ وِی نظر نھیں پِیا آندا؟ (٥١)۔
.52	أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِّنْ هَٰذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ وَلَا يَكَادُ يُبِينُ	کیا مَیں اِیں شخص کنُوں چنگا نہیں، جِھڑا اِیہُوں گھٹیا ہے، اَتے گالھ کُوں صاف صاف آکھ وِی نھیں سَگدا (٥٢)۔
.53	فَلَوْلَا أُلْقِيَ عَلَيْهِ أَسْوِرَةٌ مِّن ذَهَبٍ أَوْ جَاءَ مَعَهُ الْمَلَائِكَةُ مُقْتَرِنِينَ	بَھلا اِیکوں سونے دے کنگڻ کیوں نھیں پَوائے گئے، یا اِیندے نال فرشتے جھمگھٹا لا تے کیوں نھیں آئے (٥٣)۔
.54	فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهُ فَأَطَاعُوهُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ	پر اُوں آپڑیں قوم کُوں نِکمّی آکھ تے وِندلا گِھدّا، بَس انھاں اُوندی فرمانبرداری اختیار کر گِھدّی، دَراَصل او ہَئی وِی نافرماناں دِی قوم ! (٥٤)۔
.55	فَلَمَّا آسَفُونَا انتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ	بَس جَڈاں اُنھاں اَساکوں ڈَاڈھی کاوِڑ چَڑھائی تاں اَساں اُنھاں کنُوں اِنتقام گِھدّا بَس ساریاں کُوں کٹھا غرق کر چھوڑیا (٥٥)۔
.56	فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِّلْآخِرِينَ	بَس اَساں انھاں کُوں گئے گُزرے لوکاں وِچ گِڻا چھوڑیا، تے پِچُھوں آوَڻ والیاں کِیتے ہِک (عبرت دِی) مثال قائم کر ڈِتی (٥٦)۔
.57	وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ	اَتے جَڈاں مَریم دے پُتر دِی مِثال سُنائی گئی، تاں اُونہہ ویلے تیڈی قوم کِھل ہاسیاں وِچ شور مَچا ڈِتا (٥٧)۔
.58	وَقَالُوا أَآلِهَتُنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ	اَتے آکھڻ لگیے، جو کیا اَساڈے معبود چنگے ہِن، یا او ! انھاں لوکاں تیکوں اِیں واسطے اِیہ آکھیئے تاں جو تیڈے نال بحثا بحثی کرِن، دَراَصل اِیہ تاں اِیہ ہِک جھگڑیل قوم ہَن (٥٨)۔

.59	إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ	او (مَریم دا پُتر) تاں اَساڈا بانہاں ہا، اَساں اُوندے اُتے بَہُوں فَضل کِیتا، اَتے اُوکوں اِسرائیل دے لوکاں (بنی اِسرائیل) کِیتے ہِک مِثال (قُدرت دا نمونہ) بنْا چھوڑیا (٥٩)۔
.60	وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنكُم مَّلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلُفُونَ	اَتے جیکر چہُوں تاں اَساں تُہاڈے وِچُوں فرشتے بنْا چھوڑوں، جِھڑے زمین اُتے تُہاڈے وَلی وارث (جانشین) بنْدے رَہوِن (٦٠)۔
.61	وَإِنَّهُ لَعِلْمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونِ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ	اَتے تحقیق او قیامت (دِی گھڑی) وِی ہِک نِشانی ہے، اِیں واسطے تُساں اِیندے اُتے شَک نہ کرو، اَتے میڈی گالھ مَنّو، اِیہُو سِدّھا رَاہ ہے (٦١)۔
.62	وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ	اَتے شیطان تُہاکُوں مَنّڑ کنُوں روک نہ گِھنّے، بیشک او تُہاڈے کِیتے کھلّم کُھلّا دُشمن ہے (٦٢)۔
.63	وَلَمَّا جَاءَ عِيسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُم بِالْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُم بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ	اَتے جَڈاں عیسیٰ روشن دَلیلاں گِھن تے آیا، تاں اُوں آکھیا، مَیں تُہاڈے کولھ دانائی گِھن تے آیاں، تاں جو مَیں تُہاکُوں بعضے او گالھیں کھول کھول تے سَمجھا ڈیواں، جِنھاں دے متعلق تُساں اِختلاف کریندے رَہندو، بس اَللہ کنُوں ڈِرو، اَتے میڈے پِچُّھوں چلُّو (٦٣)۔
.64	إِنَّ اللَّهَ هُوَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ	بیشک اَللہ تاں او ہے جِھڑا میڈا وِی پالَنْڑ ہار ہے اَتے تُہاڈا وِی پالنْڑ ہار ہے بَس اُوندی عبادت کِیتی کرو اِیہُو سِدّھا رَاہ ہے (٦٤)۔
.65	فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِن بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ أَلِيمٍ	بَس انھاں دے آپس وِچ دِیاں ٹولیاں پِھٹ کھڑیاں تِھیاں بَس وَڈی شامت ہے اُنھاں لوکاں دِی، جِنھاں اِہجے ظلم کِیتن، (شامت وِی) ہِک دَردناک ڈِینّہ دے عذاب دِی (٦٥)۔
.66	هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَن تَأْتِيَهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ	کیا او اِیں گالھ دے اِنتظار وِچ ہِن، جو اَچاچیت قیامت (دِی گھڑی) انھاں دے سِرتے آوَنّجے، اَتے اِیہ اُوکوں سَمجھ وِی نہ سَگِن (٦٦)۔
.67	الْأَخِلَّاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا	اُوں ڈِینّہ بعضے یار بُھتار بعضیاں دے دُشمن بَنْڑ ویسِن، سِوائے

	الْمُتَّقِينَ	پرہیزگاراں دے (٦٧)۔
.68	يٰعِبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَا أَنتُمْ تَحْزَنُونَ	اَے میڈے بندو، اَج دے ڈِینہ، تُہاڈے کِیتے نہ کوئی خوف ہوسی، تے نہ تُساں موجھے ماندے تھیسو! (٦٨)۔
.69	الَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ	جہڑا جو اَساڈِیاں نِشانیاں اُتے اِیمان گِھن اَئے ہِن، اَتے اَساڈے فرمانبردار بَݨ گئے ہِن (٦٩)۔
.70	ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنتُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ	(اُنھاں کُوں آکھیا ویسے) تُساں تے تُہاڈِیاں ذالیں بہشت وِچ داخِل تِھی وَنجو، تُہاکُوں ہر طرح خوش رَکھیا ویسے! (٧٠)۔
.71	يُطَافُ عَلَيْهِم بِصِحَافٍ مِّن ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنفُسُ وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ وَأَنتُمْ فِيهَا خَالِدُونَ	انھاں دے اَگُوں سونے دے تھال تے پیالے آندے ویندے رَہسِن اَتے اُتھاں ہَر او شَئ موجود ہوسی، جیندے کِیتے دِل مَنگسی اَتے جنھاں دے ڈِٹھیں اَکھیں ٹھَرسِن، اَتے تُساں اُوندے وِچ ہمیشہ کِیتے رَہسُو (٧١)۔
.72	وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	اَتے اِیہ او بہشت ہے، جیندے تُساں وارث بݨائے گئے وے اِیہ اِنھاں عملاں دِی وَجہ کنُوں ہے جہڑے تُساں کریندے رِیہے ہیوے (٧٢)۔
.73	لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِّنْهَا تَأْكُلُونَ	تُہاڈے کِیتے اُوندے وِچ ڈھیر سارے میوے موجود ہِن جنھاں وِچُوں دے تُساں مَزے گِھندے رَہسُو (٧٣)۔
.74	إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابِ جَهَنَّمَ خَالِدُونَ	اِیہ حقیقت ہے جو مجرم لوک ہمیشہ کِیتے دَوزخ دا عذاب بھوگیندے رَہسِن (٧٤)۔
.75	لَا يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ	اُنھاں دا عذاب ذری وِی نہ گھٹایا ویسے اَتے او اُوندے وِچ بے آس تھئے رَہسِن (٧٥)۔
.76	وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَٰكِن كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ	اَتے اَساں اُنھاں اُتے کوئی زِیادتی نھیں کِیتی بلکہ او تاں خُود آپݨیں آپ اُتے ظلم کرݨ والے ہَن (٧٦)۔

اَتے او (داروغے داناں گھن تے) اَکھیسن، اَے مالک ! تیڈا رَبّ تاں اَساکوں موت چا ڈیوے، او اَکھیسی تحقیق تُساں تاں ہمیشہ ہیں حالت وِچ اِی رَہسو (۷۷)۔	وَنَادَوْا يَا مَالِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ إِنَّكُم مَّاكِثُونَ	.77
تحقیق اَساں تُہاڈے کولھ حق گھن اَیوسے، پَر تُساں وِچوں ڈھیر سارے لوک حق کُنوں کریہت (نفرت) کریندے ہَن (۷۸)۔	لَقَدْ جِئْنَاكُم بِالْحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ	.78
کیا انھاں کوئی گالھ طَے کر گھدّی ہے (۷۹)۔	أَمْ أَبْرَمُوا أَمْرًا فَإِنَّا مُبْرِمُونَ	.79
پَس وَل اَساں وِی اَپݨیں گالھ طَے کرݨ والے ہَیں کیا او ایہو خیال کریندِن جو اَساں اُنھاں دِیاں گالھیں، تے کناں وِچ کُھس پُھس، نِسّے سُݨ سَگدے، کیوں نِسّے سُݨدے ! اَتے اَساڈے بھیجے ہوئے فرشتے انھاں دے کولھ رہ تے سَب کُجھ لکھیندے رَہندِن (۸۰)۔	أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُم بَلَىٰ وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ	.80
(اَے رسول) تُوں اُنھاں کُوں آکھ ڈے، جو جیکر بَہُوں مہربان اللہ دا کوئی پُتر ہوندا تاں ساریاں کُنوں پہلے مَیں اُوندی بَندگی کریندا (۸۱)۔	قُلْ إِن كَانَ لِلرَّحْمَٰنِ وَلَدٌ فَأَنَا أَوَّلُ الْعَابِدِينَ	.81
اَسماناں دا تے زمین دا تے عرش دا مالک انھاں گالھیں کُنوں تاں پاک ہے جھڑیاں اِیہ (اُوندے متعلّق) سُݨیندے وَدّے ہَن (۸۲)۔	سُبْحَانَ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ	.82
پَس تُوں اُنھاں کُوں پَرے کر، اِیہ اَپݨیاں بحثاں تے بے ہُودہ حرکتاں کریندے رِہَن، او توڑیں جو او ڈیہنہ سامݨیں آ وَنجِن، جیندا انھاں نال وَعدہ کِیتا ویندے (۸۳)۔	فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ	.83
اَتے اُوہو ہِکّو اَسماناں وِچ معبود ہے، تے زمین تے وِی معبود ہے اَتے او وَڈی دانائی والا سَب کُجھ جاݨݨ والا ہے (۸٤)۔	وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَٰهٌ وَفِي الْأَرْضِ إِلَٰهٌ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ	.84
اَتے بَہُوں برکتاں والا ہے جِیندی بادشاہی ہے، اَسماناں اُتے تے زمین اُتے، اَتے جو کُجھ اُنھاں دے اَدھ وِچ ہے، اَتے (قیامت دی) گھڑی دا عِلم وِی ہُوکوں ہے، اَتے ہُوندو اِی تُساں وَل وَنجݨیں (۸۵)۔	وَتَبَارَكَ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِندَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ	.85

.86	وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَن شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ	اَتے او تاں سِفارش کرݨ دا اِختیار وِی نھیں رَکھیندے جِنھاں کُوں اِیہ لوک اُوکوں چھوڑ تے سڈیندِن، سِوائے اُوندے جِہڑا حق دِی گواہی ڈیوے، اَتے او چاندا سَمجھدا وِی ہووے (۸٦)۔
.87	وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ	اَتے جیکر تُوں اُنھاں کُنوں پُچھیں جو اُنھاں کُوں کیں پیدا کیتے تاں او آکھ ڈیندِن جو اللہ نے ! وَل اِیہ کِتھوں دھوکا کھاندے ہِن (۸۷)۔
.88	وَقِيلِهِ يَا رَبِّ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ قَوْمٌ لَّا يُؤْمِنُونَ	قسم ہے (رسول) دے اِیں آکھیے دِی، جو میڈے رَبّ آ بیشک اِیہا قوم ہے، جِہڑی اِیمان گھِن آوݨ والی نظر دی کائے نھیں (۸۸)۔
.89	فَاصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ ۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ	پَس (اَے رسول) تُوں اُنھاں کنُوں مُنہ پھیر گھِنّ، اَتے آکھ جو میڈے سَت سلام ہِن، پَس بَہُوں جلدی اُنھاں کُوں (اَنجام دا) پتہ لگ ویسے (۸۹)۔

44۔ سورۃ الدخان

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا بَہُوں مہربان تے وَڈی رحمت والا ہے
.1	حمٓ	حمٓ (۱)۔
.2	وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ	قسم ہے اِیں صاف بیان کر ڈیوݨ والی کتاب دِی (۲)۔
.3	إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُّبَارَكَةٍ ۚ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ	بیشک اَساں اِیکوں ہِک بَرکتاں والی رَات وِچ نازِل کیتے. بیشک اَساں (بُرے اَنجام کنُوں) ڈراوݨ چتاوݨ والے ہَیں (۳)۔
.4	فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ	اِیں رات وِچ ہَر معاملہ وڈی حکمت نال طَے کیتا ویندے (٤)۔
.5	أَمْرًا مِّنْ عِندِنَا ۚ إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ	جیندا حُکم اَساڈی طرفوں تھیندے، بیشک اَساں اِی (رسول) بھیجݨ والے ہَیں (٥)۔

6.	رَحۡمَةً مِّن رَّبِّكَۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ	اِیہ تیڈِے رَبّ دِی طرفُوں رحمت دے طور تے ہِن، بیشک او چَنگی طرح سُنّڑ والا سَب کُجھ جانڑ والا ہے (٦)۔
7.	رَبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَآۖ إِن كُنتُم مُّوقِنِينَ	او اَسماناں دا مالک ہے، زمین دا وِی، تے جو کُجھ اُنھاں دے اَدّھ وِچ ہے، اُوندا وِی ! شَرط اِیہ ہے جو تُساں واقعی یقین کرنڑ والے ہوُو ! (٧)۔
8.	لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۖ رَبُّكُمۡ وَرَبُّ ءَابَآئِكُمُ ٱلۡأَوَّلِينَ	کوئی بِیا معبود کائے نھیں سِوائے اُوندے، او تاں جِیویندا وِی ہے تے مار وِی چھوڑیندے، اُوہُو تُہاڈا وِی رَبّ ہے تُہاڈے پہلے والے پِیو ڈاڈیاں دا وِی رَبّ ہے (٨)۔
9.	بَلۡ هُمۡ فِي شَكّٖ يَلۡعَبُونَ	بیشک او شَک وِچ کُڈّا کرّیاں (ٹَپولیاں) وَدّے مریندِن (٩)۔
10.	فَٱرۡتَقِبۡ يَوۡمَ تَأۡتِي ٱلسَّمَآءُ بِدُخَانٖ مُّبِينٖ	اَچھا اُوں ڈِینہ دا اِنتظار کرو، جَڈّاں جو اَسمان کنُوں ظاہر ظہور دُھوں مَچ آسی (١٠)۔
11.	يَغۡشَى ٱلنَّاسَۖ هَٰذَا عَذَابٌ أَلِيمٞ	جِھڑا لوکاں کُوں وَلھیٹ گِھنسِی، بَس اِیہ ہِک دَردناک عذاب ہے (١١)۔
12.	رَّبَّنَا ٱكۡشِفۡ عَنَّا ٱلۡعَذَابَ إِنَّا مُؤۡمِنُونَ	(اَکھیسِن) اَساڈے رَبّ آ ! تُوں اَساں کنُوں اِیں عذاب کُوں ہَٹا گِھن یقینی طور تے اَساں اِیمان گِھن آوَنڑ والے ہَیں (١٢)۔
13.	أَنَّىٰ لَهُمُ ٱلذِّكۡرَىٰ وَقَدۡ جَآءَهُمۡ رَسُولٞ مُّبِينٞ	پَر اُنھاں کُوں نصیحت کِتھُوں فائدہ ڈِیونڑ لگی ہے حالانکہ اُنھاں کول صاف صاف بیان کرنڑ والا پیغمبر وِی آچُکیئے (١٣)۔
14.	ثُمَّ تَوَلَّوۡاْ عَنۡهُ وَقَالُواْ مُعَلَّمٞ مَّجۡنُونٌ	وَل اُوں کنُوں وِی پِھر گئے اَتے آکھنڑ لگئیے، جو اِیہ تاں سِکھیا پڑھیا ہویا کوئی پاگل ہے (١٤)۔
15.	إِنَّا كَاشِفُواْ ٱلۡعَذَابِ قَلِيلًاۚ إِنَّكُمۡ عَآئِدُونَ	تحقیق اَساں تھوڑا جیہا عذاب ہَٹا ڈِیوُوں، تاں وِی تُساں وَل پہلی حالت تے آویسو (١٥)۔
16.	يَوۡمَ نَبۡطِشُ ٱلۡبَطۡشَةَ ٱلۡكُبۡرَىٰٓ إِنَّا مُنتَقِمُونَ	جِھڑے ڈِینہ بَہُوں وَڈّی پَکڑ وِچ گِھن آسُوں، تاں اَساں تُساں کنُوں اَصلُوں اِنتقام گِھنّڑ والے بنڑ ویسُوں (١٦)۔

.17	وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَآءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ	اَتے تحقیق اَساں انھاں کنُوں پہلے فِرعون دِی قوم کُوں آزما چُکئے ہاسے، اُنھاں کولھ وَڈِیاں عِزّتاں، کرامتاں والا رسول وِی آیا (١٧)۔
.18	أَنْ أَدُّوٓا۟ إِلَىَّ عِبَادَ ٱللَّهِ ۖ إِنِّى لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ	(آکھیُس) جو اَللہ دے بندیاں کُوں میڈے حوالے کر ڈیوو، بیشک مَیں تُہاڈے کِیتے وَڈا اَمانت دار رسول ہاں (١٨)۔
.19	وَأَن لَّا تَعْلُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ ۖ إِنِّىٓ ءَاتِيكُم بِسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ	اَتے تُساں اَللہ دے مقابلے وِچ سِر نہ چاوو، بیشک مَیں تُہاکُوں ہِک کُھلّی دلیل پیش کرݨ لگاں (١٩)۔
.20	وَإِنِّى عُذْتُ بِرَبِّى وَرَبِّكُمْ أَن تَرْجُمُونِ	اَتے مَیں آپݨیں رَبّ دِی، تے تُہاڈے رَبّ دِی پناہ مَنگی ہے، اِیں گالھ کنُوں جو تُساں میکوں پتھر مار مار تے مار نہ گھتّو (٢٠)۔
.21	وَإِن لَّمْ تُؤْمِنُوا۟ لِى فَٱعْتَزِلُونِ	اَتے جیکر تُساں میڈے اُتے اِیمان نھیں گِھن آندے تاں وَل مَیں کنُوں پَرے ہَٹ وَنّجو (٢١)۔
.22	فَدَعَا رَبَّهُۥٓ أَنَّ هَٰٓؤُلَآءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ	اخیر اُوں آپݨیں رَبّ کنُوں دُعا مَنگی جو (اَساکُوں بچا) کیوں جو اِیہ ہِک مجرم لوکاں دِی قوم ہے (٢٢)۔
.23	فَأَسْرِ بِعِبَادِى لَيْلًا إِنَّكُم مُّتَّبَعُونَ	(جواب ڈِتا گیا) بَس رات و رات میڈے بندے آپݨیں نال کر تے اِتھوں چلیا وَنّج، اِیہ تُہاڈے پکڑݨ کِیتے ضرور پِچُھوں آسِن (٢٣)۔
.24	وَٱتْرُكِ ٱلْبَحْرَ رَهْوًا ۖ إِنَّهُمْ جُندٌ مُّغْرَقُونَ	اَتے سُکّے سَمندر کُوں (اِیویں دا اِیویں) چھوڑی وَنّجیں، یقیناً انھاں دا لشکر غرق تِھی تے رَہسی (٢٤)۔
.25	كَمْ تَرَكُوا۟ مِن جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ	او کِتنا کُجھ چھوڑ تے مرے، باغ تے چَشمے! (٢٥)۔
.26	وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ	اَتے رَڑھیں (فَصلاں) تے عِزّتاں والی جائیں (٢٦)۔
.27	وَنَعْمَةٍ كَانُوا۟ فِيهَا فَٰكِهِينَ	اَتے نعمتاں جنھاں وِچ او عَیش پَے کریندے ہَن (٢٧)۔
.28	كَذَٰلِكَ ۖ وَأَوْرَثْنَٰهَا قَوْمًا ءَاخَرِينَ	اِیں طرح تِھیا (اُنھاں دا انجام) اَتے اَساں اُنھاں دا وارث ہِک بَئی قوم کُوں بݨا ڈِتا (٢٨)۔

.29	فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَآءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنظَرِينَ	پَس انھاں اُتے نہ اَسمان تے زمین رُنّے، اَتے نہ اُنھاں کُوں کوئی مُہلت ڈِتی گئی (٢٩)۔
.30	وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ	اَتے تحقیق اَساں بنی اِسرائیل کُوں بَہوں ذلیل قسم دے عذاب کنُوں بَچا گِھدا (٣٠)۔
.31	مِن فِرْعَوْنَ إِنَّهُ كَانَ عَالِياً مِّنَ الْمُسْرِفِينَ	فِرعون دے (عذاب کنُوں) بیشک او حد کنُوں ٹَپ وَنجݨ والیاں وِچوں اُچے درجے دا ہا (٣١)۔
.32	وَلَقَدِ اخْتَرْنَاهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَى الْعَالَمِينَ	اَتے تحقیق اَساں اُنھاں (بنی اِسرائیل کُوں) سَب کُجھ جاݨ سَمجھ تے سارے جہاناں دے مقابلے وِچ چُݨ گِھدا (٣٢)۔
.33	وَآتَيْنَاهُم مِّنَ الْآيَاتِ مَا فِيهِ بَلَاءٌ مُّبِينٌ	اَتے انھاں کُوں آپݨیاں نِشانیاں ڈِکھائیاں جنھاں وِچ صاف صاف آزمائش ہَئی (٣٣)۔
.34	إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ	بِلا شُبہ اِیہ (جھڑے ہِن) اِیہ تاں اِیہ اَکھیندِن (٣٤)۔
.35	إِنْ هِيَ إِلَّا مَوْتَتُنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُنشَرِينَ	جو بَس اَساڈی موت دے بعد پِیا کُجھ وِی کائے نھیں، اَتے اَساں وَلا کائے نہ جیوائے ویسُوں (٣٥)۔
.36	فَأْتُوا بِآبَائِنَا إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ	جیکر تُساں سَچ آہدے وے تاں وَل گِھن آؤ جیوا تے اَساڈے پیو ڈاڈیاں کُوں (٣٦)۔
.37	أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ	کیا اِیہے لوک چَنگے ہِن، یا تُبّع دِی قوم، اَتے او لوک وِی جھڑے جو انھاں کنُوں پہلے تھی گُزرے ہِن، اَساں انھاں کُوں تَباہ کر چھوڑیا کیُوں جو او بِلا شُبہ گُنہگار لوک ہَن (٣٧)۔
.38	وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ	اَتے اَساں اَسماناں کُوں، تے زمین کُوں، تے جو کُجھ اُنھاں دے وِچکار ہے، اِیویں شُغل دے طور تے پَیدا نھیں کیتا (٣٨)۔
.39	مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ	اَتے اَساں انھاں ڈوہائیں کُوں بَر حق (حکمت نال) بݨائے، پَر اُنھاں دے ڈھیر لوک حقیقت کُوں نھیں جاݨدے (٣٩)۔

40.	إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ	یقینی طور تے فیصلے دا ڈینہ اُنھاں ساریاں دے اُٹھی کھڑن کیتے مقرر تھی چُکیئے (٤٠)۔
41.	يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلًى عَن مَّوْلًى شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ	اُوں ڈینہ کوئی گھاٹا یار وِی، آپنْیں گھاٹے یار دے کہیں وِی کَم نہ آسَکسی، اَتے نہ اُنھاں دِی کِتھاؤں مدد کیتی ویسی (٤١)۔
42.	إِلَّا مَن رَّحِمَ اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ	سِوائے اُوندے جِیندے اُتّے اللہ رحم چا کرے، بیشک او تاں بَہوں زبردست بے حد رحمت کرنْ والا ہے (٤٢)۔
43.	إِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّومِ	یقیناً تھوہر دا وَنْ (٤٣)۔
44.	طَعَامُ الْأَثِيمِ	گُنہگار دِی غِذا ہوسے (٤٤)۔
45.	كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ	جِھڑی تیل دِی گد میل (ڳلے ہوئے ترامے) وانگوں اُوندے ڈِڈھ وِچ پَئی اُبلسی (٤٥)۔
46.	كَغَلْيِ الْحَمِيمِ	جیویں جو بَہوں گَرم پانْیں بَڑکدے (٤٦)۔
47.	خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ إِلَىٰ سَوَاءِ الْجَحِيمِ	آکھیا ویسی، اِکوں پکڑ گھنو، اَتے کَھِیل تے دوزخ دے اَدّھ وِچ گِھن وَنّجو! (٤٧)۔
48.	ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ	اُوں دے سِر اُتے بَڑکدے پانْیں دا عذاب سَٹّو (٤٨)۔
49.	ذُقْ إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ	چکھ ہُنْ ! تُوں تاں طاقتور تے عِزّت والا بنْدا ہاویں (٤٩)۔
50.	إِنَّ هَٰذَا مَا كُنتُم بِهِ تَمْتَرُونَ	یقیناً اِیہ اُوہا (دوزخ) تاں ہے جِیندے متعلّق تُساں شک کیتی رَکھدے ہاوے (٥٠)۔
51.	إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ	بیشک پرہیزگار لوک بَہوں اَمن والی جاء وِچ ہوسِن (٥١)۔
52.	فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ	بہشتی باغاں وِچ تے چشمیاں دے کناریاں تے (٥٢)۔
53.	يَلْبَسُونَ مِن سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَقَابِلِينَ	باریک تے موٹے ریشم دِیاں پُوشاکاں پاتے آمنْیں سامنْیں بیٹھے ہوسِن (٥٣)۔

54.	كَذَٰلِكَ وَزَوَّجْنَاهُم بِحُورٍ عِينٍ	اِہجی ہوسی (اُنھاں دی شان) تے اَساں (گورے رَنگ تے) سوہݨیں اَکھیں والیاں ذالیں کُوں اُنھاں دا جُٹ بݨا ڈیسوں (٥٤)۔
55.	يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ آمِنِينَ	اُوندے وِچ ہر قسم دے میوے اَپݨیں مَرضی تے مَوج نال منگسِن (تے کھاسِن) (٥٥)۔
56.	لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا الْمَوْتَةَ الْأُولَىٰ وَوَقَاهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ	اُوندے وِچ او مَوت دا مَزہ وِی نہ چکھسِن سِوائے اُوں پہلی مَوت دے، اَتے اَللہ اُنھاں کُوں دوزخ دے عذاب کنُوں بچائی رکھسے (٥٦)۔
57.	فَضْلًا مِّن رَّبِّكَ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ	تیڈے رَبّ دِی طرفُوں اِیہ وَڈا فضل ہوسی ایہا ہے ڈُھوں وَڈی کامیابی (٥٧)۔
58.	فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ	(اَے رسول) بیشک اَساں اِیں (قرآن) کُوں تیڈی زبان وِچ سَوکھا کر ڈِتے، تاں جو اِیہ لوک نصیحت پکڑِن (٥٨)۔
59.	فَارْتَقِبْ إِنَّهُم مُّرْتَقِبُونَ	پَس تُوں وِی اِنتظار وِچ رہ، بیشک اِیہ لوک وِی اِنتظار وِچ ہِن (٥٩)۔

45- سورة الجاثية

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِھڑا ڈُھوں مہربان تے وَڈی رحمت کرݨ والا ہے
1.	حمٓ	حٰمٓ (١)۔
2.	تَنزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ	اِیہ کتاب (قرآن) اَللہ دِی طرفُوں نازِل کیتی گِئی ہے جِھڑا ڈُھوں زبردست ہے وَڈی دانائی والا ہے (٢)۔
3.	إِنَّ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ	حقیقت اِیہ ہے جو اَسماناں تے زمین وِچ ایمان والیاں کِیتے نِشانیاں ہِن (٣)۔

.4	وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِن دَآبَّةٍ آيَاتٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ	اَتے خود تُہاڈے پَیدا کرݨ وِچ، تے جانوراں وِچ جِنھاں کُوں او (ہر جاء) کھنڈائی رَکھیندے نِشانیاں ہِن ، اُوں قَوم کِیتے جِہڑی یقین کر گھندی ہے (٤)۔
.5	وَاخْتِلاَفِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَآ أَنزَلَ اللهُ مِنَ السَّمَآءِ مِّن رِّزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ الأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيَاحِ آيَاتٌ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ	اَتے رات تے ڈِینہ دے، اَدلݨ بَدلݨ وِچ، اَتے جِہڑا کُجھ اَللہ اَسمان کنُوں رِزق (مِینہ) نازِل کریندے، بَس ایندے نال زمین کُوں اُوندے سُک سَڑ (مَر) وَنجݨ دے بعد زِندہ (سَاوہ) کر ڈیوݨ وِچ، اَتے ہَوائیں دے گھلَݨ وِچ ساریاں شَئیں وِچ نِشانیاں ہِن، اُوں قَوم کِیتے جِہڑی جو عَقل کنُوں کَم گھندی ہے (٥)۔
.6	تِلْكَ آيَاتُ اللهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللهِ وَآيَاتِهِ يُؤْمِنُونَ	اِیہ ساریاں اَللہ دِیاں آیاتاں ہِن، جِہڑیاں جو (اَے رسول) اَساں تیکُوں ٹِھیک ٹِھیک پَڑھ تے سُݨیندے ہَیں، بَھلا اَللہ تے اُوندیاں آیاتاں تے بعد کوئی بِیّ شَئے وِی ہے جِیندے اُتّے اِیمان گِھن آسِن (٦)۔
.7	وَيْلٌ لِّكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ	شامت ہے ہَر کوڑے گُنہگار اُتے (٧)۔
.8	يَسْمَعُ آيَاتِ اللهِ تُتْلَى عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ	جِہڑا جو اَللہ دِیاں آیاتاں سُݨدے جِہڑیاں اُوکُوں پَڑھ تے سُݨائیاں ویندِن، وَل وَڈائی کر تے اَکڑیندے، جِیویں جو اُوں اُنھاں کُوں سُݨیا وِی نہ ہُووے، بَس اِہجے شخص کُوں دَردناک عَذاب دِی خوشخبری سُݨا ڈِے (٨)۔
.9	وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُوًا أُوْلَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ	اَتے جَڈاں اَساڈِیاں آیاتاں دَا کُجھ عِلم اُوکُوں تِھی ویندے تاں انھاں اُتّے کِھلّاں کریندے، اِیہے ہِن جِنھاں کِیتے ذلیل کر ڈیوݨ والا عذاب ہے (٩)۔
.10	مِّن وَرَآئِهِمْ جَهَنَّمُ وَلاَ يُغْنِي عَنْهُم مَّا كَسَبُوا شَيْئًا وَلاَ مَا اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللهِ أَوْلِيَآءَ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ	اُنھاں دے پَرُّوں دَوزخ ہے اُنھاں دے کہیں کَمّ نہ آسَگسی جو کُجھ اُنھاں کھٹیے کَمائے، اَتے نہ او جِنھاں کُوں اُنھاں اَللہ کُوں چھوڑ تے آپݨاں کارساز بݨایا ہوئے اَتے اُنھاں اُتّے وَڈا عَذاب آسی (١٠)۔

.11	هَٰذَا هُدًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رِّجْزٍ أَلِيمٌ	اِیہ (قرآن) ہِک ہِدایت ہے اَتے جِنھاں لوکاں آپڻیں رَبّ دِیاں نشانیاں کنُوں اِنکار کِیتے، اُنھاں کِیتے عَذاب ہے، سخت دَردناک قِسم دا (۱۱)۔
.12	اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلْكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِن فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ	اَللہ تَاں او ہے جیں سَمندر کُوں تُہاڈے قابو وِچ کر ڈِتے تاں جو اُوندے حُکم نال اُوندے وِچ بیڑیاں ٹھلِدیاں رَہون، اَتے تُساں اُوندے فضل (وِچُوں روزی) کُوں حاصل کرو، اَتے تُساں شُکر اَدا کرو (۱۲)۔
.13	وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ	اَتے تُہاڈے قابو وِچ کر ڈِتے، جِہڑا کُجھ اَسماناں وِچ ہے اَتے زمین وِچ ہے آپڻیں طرفُوں سارے دا سارا بیشک اِیندے وِچ نِشانیاں ہِن اُوں قَوم کِیتے جِہڑی سُوچِیندی سَمجھدی ہے (۱۳)۔
.14	قُل لِّلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ	(اَے رسول) اُنھاں لوکاں کُوں آکھ ڈے جِہڑے جو اِیمان گِھن آئِن جو اُنھاں کُوں دَرگُزر (معاف) کر ڈیوِن، جِہڑے جو اَللہ دِی طرفُوں بُرے ڈِینہاں دے آوَݨ دِی توقع نھیں رَکھیندے، تاں جو اُوندی جَزا ڈیوے ہَر قَوم کُوں جِہڑا کُجھ وِی او کریندی ہے (۱٤)۔
.15	مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ	جیں نیکی دے کَم کِیتے تاں او اُوندے آپڻیں فائدے کِیتے ہِن، اَتے جیں بُرے کَم کِیتے تاں اُنھاں دَا عذاب اُوندے اُتّے ہے، وَل تُہاکُوں آپڻیں رَبّ دو وی وَل وَنجڻیں (۱۵)۔
.16	وَلَقَدْ آتَيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ	اَتے تحقیق اَساں بَنی اِسرائیل کُوں کِتاب ڈِتی، حلم و صلاحیت وِی ڈِتی، اَتے نبّوت وِی ! اَتے اُنھاں کُوں پاک صاف شَئیں وِچُوں رِزق وِی ڈِتا، اَتے اُنھاں کُوں سارے جَہاناں (دے لوکاں) اُتّے فوقیت بخشی (۱٦)۔
.17	وَآتَيْنَاهُم بَيِّنَاتٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِن بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ	اَتے اَساں انھاں کُوں دِین دے بارے وِچ واضح دَلیلاں ڈِتیاں، اُنھاں کُوئی اِختلاف نہ کِیتا، کِیتا وِی تاں جَڈاں اُنھاں کولھ عِلم آگیا،

	بَغْياً بَيْنَهُمْ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ	اَتے اِیہ اُنھاں دِی آپس دِی ضِد بازی دی وَجہ کنُوں ہا، بیشک تیڈا رَبّ قیامت دے ڈینہ اُنھاں وِچ فیصلہ کر ڈیسی، اُنھاں گالھیں دا جنھاں وِچ او اِختلاف کریندے ہن (۱۷)۔
18.	ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ	وَل اَساں (اَے رسول) تیکوں دِین دے معاملے وِچ ہِک کُھلّے رَستے (شریعت) اُتے قائم کر چھوڑیا، بَس ہیں رَاہ تے ٹُریے چُلو، اَتے اُنھاں لوکاں دِیاں خواہشاں پچُھوں نہ لگاہے، جِہڑے کُجھ جانڈے سَمجھدے وِی نھیں (۱۸)۔
19.	إِنَّهُمْ لَن يُغْنُوا عَنكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ	تحقیق اِیہ لوک اَللہ دے اَگُوں تیڈے کہیں وِی کَمّ نہ آسَگسن، اَتے یقیناً بعض ظالم بعضیاں دے یار بُھتار ہن، پر اَللہ پرہیزگار لوکاں دَا یار ہے (۱۹)۔
20.	هَٰذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ	اِیہ (قرآن) اِنساناں کِیتے دانائی دِیاں گالھیں ہِن، اَتے ہدایت تے رحمت ہے انھاں لوکاں کِیتے جِہڑے یقین رَکھیندے ہِن (۲۰)۔
21.	أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَن نَّجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَّحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ	کیا اِیہ لوک جِہڑے بُرائیاں کَمائی رَکھدِن اِیہ خیال کریندِن جو اَساں اِنھاں کُوں اُنھاں وَانگوں بنا چھوڑیسوں، جِہڑے ایمان گِھن آئِن تے نیک کَم وِی کیتِن، اِنھاں دِی حیاتی تے موت وِی ہِکو جِہی ہوسی، بَہُوں گندے ہِن جِہڑے وَعدے اِیہ کریندِن (۲۱)۔
22.	وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ	اَتے اَللہ نے اَسماناں تے زمین کُوں وَڈی حکمت نال پَیدا کِیتے تاں جو ہَر جی جان کُوں اُوندا بدلہ ڈِتا وَنجے جِہڑا کُجھ اُوں کَھٹّیے کَمتّے، اَتے اُنھاں اُتے زیادتی وِی نہ کِیتی ویسی (۲۲)۔
23.	أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَٰهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِ غِشَاوَةً فَمَن يَهْدِيهِ	کیا تَیں (اَے رسول) اُوں شخص کُوں وِی ڈِٹھّے، جیں محض آپݨیں خواہش کُوں آپݨاں معبود بنا گِھدّے اَتے اَللہ اُوندے عِلم دے باوجود اُوکُوں گُمراہ کر چھوڑے، اُوندے کنّاں اُتے تے اُوندے دِل اُتے مُہر

	مِن بَعْدِ اللّٰهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ	لا چھوڑی ہے، اَتے اُوندی دِید اُتے پَردہ سَٹ ڈِتے، بَس کون ہے جھڑا اللہ دے سِوا اُوکوں سِدّھے رَاہ تے گِھن آوے کیا تُساں لوکاں کوئی نصیحت وِی حاصل نھیں کرئیں (۲۳)۔
.24	وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُم بِذَٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ	اَتے آہدِن، جو اَساڈی حیاتی ہے اِیہ تاں بَس دُنیا اُتے ہے اَساں مَرناں وِی اِتھائیں ہے، تے جِیوناں وِی، تے اَساکوں تاں محض زَمانہ مار چھوڑیندے، پر اُنھاں لوکاں کُوں تاں ایندا عِلم وِی کائے نھیں اِیہ تاں محض گُمان کِیتی رَکھدِن (۲٤)۔
.25	وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ مَّا كَانَ حُجَّتَهُمْ إِلَّا أَن قَالُوا ائْتُوا بِآبَائِنَا إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ	اَتے جِھڑے ویلے اُنھاں کُوں اَساڈیاں روشن آیاتاں پَڑھ تے سُنائیاں ویندِن، اُنھاں دِی بِئی کُوئی حُجّت نھیں ہوندی، بَس ایہا جو او آہدِن، جو (جِیوا تے) گِھن آؤ اَساڈے پیو ڈاڈیاں کُوں، جیکر تُساں سَچّ آہدے رَہندے وے تاں (۲۵)۔
.26	قُلِ اللّٰهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ	(اَے رسول) آکھ ڈے جو اللہ اِی تُہاکوں زِندگی ڈِیندے، وَل تُہاکوں مار چھوڑیندے، وَل قیامت دے ڈِینہ تُہاکوں کٹھا چا کریسی، جِیندے وِچ تاں کوئی شک وِی کائے نھیں پَر ڈھیر سارے اِنسان تاں اَصلُوں جاݨدے وِی کائے نھیں (۲٦)۔
.27	وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَخْسَرُ الْمُبْطِلُونَ	اَتے اَسماناں تے زمین دِی بادشاہی وِی اللہ دِی ہے اَتے جِھڑے ڈِینہ قیامت دِی گھڑی قائم آتھیسے، اُوں ڈِینہ باطِل (کُوڑ) کُوں مَنّݨ والے گھاٹا چا کھڑسِن (۲۷)۔
.28	وَتَرَىٰ كُلَّ أُمَّةٍ جَاثِيَةً كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَىٰ إِلَىٰ كِتَابِهَا الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	اَتے ڈِیکھسو، ہَر اُمّت گوݙیاں دے بَھر ݙِٹھی پئی ہوسی، ہر اُمّت کُوں اُوندے عَملاں دِی کتاب (ݙِکھݨ) کِیتے سَڈیا ویسی، اِیں خاص ڈِینہ تُہاکوں انھاں عَملاں دا بدلہ ڈِتا ویسے جِھڑے تُساں کِیتے ہوسِن (۲۸)۔
.29	هَٰذَا كِتَابُنَا يَنطِقُ عَلَيْكُم بِالْحَقِّ إِنَّ	اِیہ اَساڈی کتاب ہے جِھڑی تُہاڈے خِلاف حَقّی گالھ ڈَسیندی ہے

	كُنَّا نَسْتَنسِخُ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	دراصل تُساں جو کُجھ کریندے ہاوے اساں لِکھویندے رہندے ہاسے (۲۹)۔
30.	فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ	پَس جہڑے لوک ایمان گھن آئے تے نیک عمل کیتے اُنھاں کوں اُنھاں دا ربّ اَپنْیں رحمت وِچ گھن گھنسے، ایہا تاں ہے بہُوں واضح کامیابی (۳۰)۔
31.	وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا أَفَلَمْ تَكُنْ آيَاتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِينَ	اَتے جنھاں لوکاں کُفر اِختیار کیتے (اُنھاں کوں آکھیا ویسے) کیا بھلا اساڈیاں آیاتاں تہاکوں پڑھ تے نہ سُنائیاں ویندیاں ہَن ! پَر تُساں تاں وَڈائی ڈیکھائی، اَتے تُساں مُجرم لوکاں دِی قوم بنْ گیوہے (۳۱)۔
32.	وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُم مَّا نَدْرِي مَا السَّاعَةُ إِن نَّظُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِنِينَ	اَتے جڈاں آکھیا ویندا ہا، جو یقیناً اللہ دا وعدہ سچّا ہے اَتے (قیامت دِی) گھڑی وِچ کوئی شک کائے نھیں، تاں اَکھیندے ہاوے، جو اَساں نِسے سَمجھ پَے سَگدے جو قیامت دِی گھڑی کیا ہے؟ اَساں تاں اِیکوں محض ہِک گمان خیال کریندے سے، اَتے اَساکوں ایندا یقین وِی نھیں آندا (۳۲)۔
33.	وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ	اَتے اُنھاں اُتے او ساریاں بُرائیاں ظاہر تھی ویسن جہڑیاں او کریندے ہَن، اَتے اُنھاں کوں وَلھیٹ گھدا اُوں (عذاب) جیندا اِیہ مذاقاں کریندے ہَن (۳۳)۔
34.	وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنسَاكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّاصِرِينَ	اَتے آکھیا ویسی جو جیں طرح تُساں اِیں ڈینہ دِی مُلاقات کوں وِسار چھوڑیا ہا، اُوویں اَج اَساں وِی تُہاکوں (رحمت کرنْ ویلے) وِسار ڈیسوں، اَتے تُہاڈا ٹھکاناں (دوزخ دِی) بھا ہے، اَتے تُہاڈا کوئی مددگار وِی نہ ہوسی (۳٤)۔
35.	ذَٰلِكُم بِأَنَّكُمُ اتَّخَذْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَغَرَّتْكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا	اِیہ اَنجام اِیں گالھوں ہے جو تُساں اللہ دِیاں نِشانیاں (آیاتاں) کوں مذاق سَمجھ گھدا ہا، اَتے دُنیاوی زِندگی تُہاکوں دھوکے وِچ سَٹیا ہویا ہا،

	يُخۡرَجُونَ مِنۡهَا وَلَا هُمۡ يُسۡتَعۡتَبُونَ	بَس اِیں ڈِینّہ اِیہ اُوندے وِچُوں کائے نہ کڈھے ویسِن، اَتے نہ اُنھاں دا کوئی عُذر قبول کیتا ویسی (۳۵)۔
.36	فَلِلَّهِ الۡحَمۡدُ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَرَبِّ الۡأَرۡضِ رَبِّ الۡعَالَمِينَ	بَس اللہ کِیتے ہِن ساریاں تعریفاں ! جِہڑا اَسماناں دا رَبّ ہے، زمین دا رَبّ ہے، تے سارے جہاناں دا وِی رَبّ ہے (۳٦)۔
.37	وَلَهُ الۡكِبۡرِيَآءُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالۡأَرۡضِ وَهُوَ الۡعَزِيزُ الۡحَكِيمُ	اَتے محض ہُوندے کِیتے ہے اَسماناں تے زمین وِچ دِی وَڈائی، اَتے او ہُوں زبردست وَڈی دَانائی دَا مالک ہے (۳۷)۔

46- سورة الأحقاف

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بہوں مہربان ہے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
1.	حٰمٓ	حٰمٓ (١)۔
2.	تَنزِيلُ الۡكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الۡعَزِيزِ الۡحَكِيمِ	ایں کتاب دا نازل تھیوݨ اللہ دی طرفوں ہے جہڑا بہوں زبردست ہے، وݙی حکمت (دانائی) والا ہے (٢)۔
3.	مَا خَلَقۡنَا السَّمَاوَاتِ وَالۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَآ إِلَّا بِالۡحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَالَّذِينَ كَفَرُوا۟ عَمَّآ أُنذِرُوا۟ مُعۡرِضُونَ	اساں اسماناں کوں، تے زمین کوں، تے جو کجھ انھاں دے وچکار ہے، اوکوں (ایویں) پیدا نھیں کیتا، بلکہ حقیقت (حکمت) دے طور تے پیدا کیتے، اتے او وی ہک مقرر مدت تئیں کیتے، اتے جنھاں لوکاں کفر اختیار کیتا ہوئے انھاں کوں جہڑی شئے کنوں ڈرایا چتایا ویندے اوں کنوں او منہ پھیر گھندن (٣)۔
4.	قُلۡ أَرَأَيۡتُم مَّا تَدۡعُونَ مِن دُونِ اللّٰهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا۟ مِنَ الۡأَرۡضِ أَمۡ لَهُمۡ شِرۡكٌ فِي السَّمَاوَاتِ ائۡتُونِي بِكِتَابٍ مِّن قَبۡلِ هَٰذَآ أَوۡ أَثَارَةٍ مِّنۡ عِلۡمٍ إِن كُنتُمۡ صَادِقِينَ	(اے رسول) آکھ، کیا تساں (اکھیں کھول تے) انھاں کوں ݙٹھے جنھاں کوں تساں اللہ کوں چھوڑ تے سݙیندے وے، او میکوں وی ݙیکھاؤ تاں سہی، انھاں زمین وچوں کہڑی شئے پیدا کیتی ہے، یا اسماناں وچ انھاں دا کوئی سانجھ کھاتہ ہے، ایں کنوں پہلے دی آئی کوئی کتاب تاں میڈے کولھ گھن آؤ، یا کوئی علمی دلیل ای گھن آؤ، جیکر تساں سچّ وݙے اہدو (٤)۔
5.	وَمَنۡ أَضَلُّ مِمَّن يَدۡعُو مِن دُونِ اللّٰهِ مَن لَّا يَسۡتَجِيبُ لَهُۥٓ إِلَىٰ يَوۡمِ الۡقِيَامَةِ وَهُمۡ عَن دُعَآئِهِمۡ غَافِلُونَ	اتے اوں شخص کنوں کوݨ زیادہ گمراہ ہے، جہڑا اللہ کوں چھوڑ تے کنھائیں اہجیاں کوں سݙیندے، جہڑے اوکوں قیامت دے ݙینہ تئیں جواب وی نھیں ݙے سگدے، اتے انھاں کوں انھاں دیاں دعائیں دا

		اَصلُوں پتہ اِی نہ لگے (٥)۔
.6	وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ	اَتے جِڈاں سارے انسان کٹھے کیتے ویسن، تاں او اِنھاں (مُشرکاں) دے دُشمن بݨ ویسن، اَتے انھاں دِی کیتی ہوئی بندگی دا وِی اَصلُوں اِنکار کر چھوڑیسن (٦)۔
.7	وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ هَٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ	اَتے جِڈاں اِنھاں کُوں میڈیاں صاف صاف آیاتاں پڑھ تے سُݨائیاں ویندِن، تاں حقیقت کنُوں اِنکار کر چھوڑیندِن، جِڈاں جو اُنھاں کولھ اِیہ حقیقت پُج وِی چُکی ہووے، آہدِن، جو اِیہ تاں کُھلّا ڈُلا جادُو ہے (٧)۔
.8	أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ ۖ قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُ فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۖ هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ ۖ كَفَىٰ بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۖ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ	کیا اِیہ لوک اَہدِن، جو اِیکوں (رسول) آپُوں گھڑ تے گِھن آئے، آکھ ڈے جو جیکر مَیں آپُوں گھڑ تے گِھن آیاں، تاں تُساں میکوں اللہ کنُوں بچاوݨ کیتے ذری وِی اِختیار نھیں رَکھیندے، او تاں چنگی طرح جاݨدے جِھڑا کُجھ تُساں اُوندے متعلّق اَہدے وَدّے وے ! او میڈے تے تُہاڈے درمیان گواہی ڈیوݨ کُوں کافِی ہے اَتے او بَہُوں بخشݨ ہار ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے (٨)۔
.9	قُلْ مَا كُنتُ بِدْعًا مِّنَ الرُّسُلِ وَمَا أَدْرِي مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ ۖ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ	(اَے رسول) تُوں آکھ ڈے جو مَیں رسولاں وِچُوں کوئی وَکھرا کائے نھیں! مَیں تاں اِتّی وِی نھیں جاݨدا، جو میڈے نال کیا تھیسے؟، اَتے تُہاڈے نال کیا، مَیں تاں اُوندی پیروی کریندا اں، جِھڑا کُجھ مَیں دو وحی کیتا ویندے، اَتے مَیں تاں کُجھ نھیں، بَس صاف صاف ڈَراوݨ چِتاوݨ والا ہاں (٩)۔
.10	قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن كَانَ مِنْ عِندِ اللَّهِ وَكَفَرْتُم بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّن بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِ فَآمَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ	(اَے رسول) آکھ جو کیا تُساں اِیہ وِی سوچیے، جو جیکر اِیہ اللہ دِی طرفُوں ہُووے، اَتے تُساں اِیکوں نہ مَنّو، (تاں کیا تھیسی) اَتے بنی اِسرائیل دے ہِک گواہ ہِک اِہجی کِتاب دِی گواہی وِی ڈِتی ہُووے، بلکہ اِیمان وِی گِھن آیا ہووے، وَل وِی تُساں گھمنڈ (وڈائی) وِچ رَہُوو، تاں

	الظَّالِمِينَ	اللہ ظالم لوکاں دِی قوم کُوں ہدایت نھیں ڈیندا (۱۰)۔
.11	وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُونَا إِلَيْهِ وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ فَسَيَقُولُونَ هَٰذَا إِفْكٌ قَدِيمٌ	اَتے جنھاں لوکاں کُفر اختیار کیتے او اُنھاں دے متعلّق جِھڑے جو اِیمان گھن آوݨ والے ہِن، اَہدِن، جیکر اِیہ دِین کوئی چنگی شئے ہوندا، وَل تاں اِیں پاسے اِیہ لوک اَساں کنُوں اَگُوں نہ نِکل سَگدے، اَتے جڈاں جو اِیہ اِیں کنُوں ہدایت حاصل نھیں کر سَگے، ایہ تاں کوئی قدیمی کُوڑ ہے (۱۱)۔
.12	وَمِن قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً وَهَٰذَا كِتَابٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِّيُنذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَبُشْرَىٰ لِلْمُحْسِنِينَ	اَتے اِیں کنُوں پہلے موسیٰ دِی کتاب ہِک رہنما (اِمام) تے رحمت ہَئی، اَتے اِیہ کتاب اُوندی تصدیق کرݨ والی عربی زبان وِچ ہے تاں جو اُنھاں کُوں ڈراوے جِھڑے لوک ظلم کریندِن، اَتے نیکیاں (احسان) کرݨ والیاں کُوں خوشخبری سُݨا ڈیوے (۱۲)۔
.13	إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ	بیشک جِھڑے لوک اِیہ اَکھیندِن، جو اَساڈا رَبّ اللہ ہے، وَل اِیں (یقین) تے پَکّے تھی تے رَہندِن، تاں اِیجھے لوکاں کُوں نہ تاں کوئی ڈَر ہوسی، تے نہ او مُونجھے ماندے تھیسِن (۱۳)۔
.14	أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ	اِیہے اِی او لوک ہِن جِھڑے بہشت وِچ رَہݨ والے ہِن، اُوندے وِچ ہمیشہ کیتے رَہسِن، اِیہ اُنھاں دے عملاں دا بدلہ ہے، جِھڑے او کریندے رہیے ہِن (۱٤)۔
.15	وَوَصَّيْنَا الْإِنسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا وَحَمْلُهُ وَفِصَالُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ	اَتے اَساں انسان کُوں آپݨیں پیو ماء نال چنگا سلوک کرݨ دا حُکم ڈِتے، اُوکُوں اُوندی ماء وَڈی تکلیف نال ڈھڈھ وِچ چئی وَدّھی رہی ہے، اَتے اُکُوں پیڑاں (درداں) نال جائے، اَتے اُوندے ڈھڈھ وِچ رَہݨ تے تھݨ (کھیر) چُھڑا ڈیوݨ دِی مُدّت تریہ ۳۰ مہینیاں دِی تھی ویندی ہے، وَل او اَپݨیں پُوری جوانی چڑھ آندے، اَتے چالھی ٤٠ سالاں دا وِی تھی ویندے تاں اَکھیندے جو میڈے رَبّ آ ! میکوں

	صَالِحاً تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ	توفیق ڈِتی رَکھ جو مَیں تیڈیاں نعمتاں دا شُکر اَدا کراں، جھڑیاں میکوں ڈِتیاں گیاں ہِن، تے میڈے پیو ماء کُوں ڈِتی رَکھیَن، تے مَیں اِہجے عَمل کراں جِنھاں کُوں پَسند کریں، اَتے میڈے (سُکھ دِی) خاطر میڈی اَولاد کُوں وِی نیک (متّقی) بنّا، بیشک مَیں تیں دو رَجوع کیتا ہوئے، تے یقیناً مَیں مسلماناں (فرمانبرداراں) وِچوں ہاں (۱۵)۔
.16	أُوْلَئِكَ الَّذِينَ تَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَتَتَجَاوَزُ عَن سَيِّئَاتِهِمْ فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ وَعْدَ الصِّدْقِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ	اِیہے او لوک ہِن جِنھاں دے ڈَاڈھے سوہنٹیں عَملاں کُوں اَساں قبول کر گھنسوں، اَتے اُنھاں دِیاں بُرائیاں کُوں مُعاف کر چھوڑیسوں، اِیہ لوک بَہشت وِچ رَہݨ والیاں نال رَہسِن، اِیہ او سچّا وَعدہ ہے، جِھڑا انھاں نال کیتا ویندا ہا (۱٦)۔
.17	وَالَّذِي قَالَ لِوَالِدَيْهِ أُفٍّ لَّكُمَا أَتَعِدَانِنِي أَنْ أُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ الْقُرُونُ مِن قَبْلِي وَهُمَا يَسْتَغِيثَانِ اللَّهَ وَيْلَكَ آمِنْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَيَقُولُ مَا هَٰذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ	اَتے اِہجا شخص وِی ہے جیں آپݨیں پیو ماء کُوں آکھیا، جو وَڈا اَفسوس ہے تُہاڈے اُتے جو میکوں اِیہ وَعدہ سُݨیندے وے جو مَیں (قبر وِچوں) کَڈھ کھڑایا ویساں اَتے تحقیق مَیں کنُوں پہلے وِی کئی اُمتّاں (نسلاں) گُزر چُکِیَن، وَت او ڈُوہائیں اللہ دِی پَناہ مَنگدیں ہوئیں اَکھیندے ہَن، جو کَم بخت آ! ایمان گِھن آ! بیشک اللہ دا وَعدہ بَر حق ہے پر او اَگُوں اَکھیندے جو اِیہ ہے کیا؟ اِیہ تاں محض اَگلے لوکاں دِیاں کَہانیاں ہِن (۱۷)۔
.18	أُوْلَئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِم مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ	اِیہے او لوک ہِن، جِنھاں اُتے (عذاب دا) فیصلہ قائم تِھی چُکئے اَتے تحقیق اِہجے لوک جِنّاں تے اِنساناں دِیاں اِہجیاں اُمتّاں وِچ وِی ہِن جِھڑیاں پہلے گُزر چُکِیَن! یقیناً او گھاٹا چاوݨ والے لوک ہِن (۱۸)۔
.19	وَلِكُلٍّ دَرَجَاتٌ مِّمَّا عَمِلُوا وَلِيُوَفِّيَهُمْ أَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ	اَتے ہر کہیں دے دَرجے اُنھاں دے کِیتے ہوئے عَملاں دے مطابق ہِن، تاں جو اُنھاں کُوں اُنھاں دے عَملاں دا پُورا پُورا اَجر ڈِتا وَنج سَگے، اَتے اُنھاں اُتے کوئی زیادتی وِی نہ کیتی وَنج سَگے (۱۹)۔

.20	وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَذْهَبْتُمْ طَيِّبَاتِكُمْ فِي حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُم بِهَا فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنتُمْ تَفْسُقُونَ	اَتے جہڑے ڈینہ اُنھاں لوکاں کوں، جنھاں کُفر اختیار کیتا ہوئے (دوزخ دی) بھا دے اَگوں گھن آیا ویسی، (تے آکھیا ویسی) جو تُساں دُنیاوی زندگی وِچ اِی آپڻیاں چنگیاں شئیں حاصل کر چُکئے ہیوے، اَتے اُنھاں کنوں فائدہ وِی چا چُکئیے ہیوے، اِیں واسطے اَج دے ڈینہ تُہاکوں ذِلّت تے خواری دا عذاب ڈِتا ویندے کیوں جو تُساں زمین اُتے بغیر کہیں حق دے وَڈائیاں کریندے ہاوے، اَتے اِیں واسطے وِی جو تُساں نا فرمانیاں کریندے ہاوے (۲۰)۔
.21	وَاذْكُرْ أَخَا عَادٍ إِذْ أَنذَرَ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتِ النُّذُرُ مِن بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ	اَتے (اَے رسول) عاد دے بھرا (ہُود) دا حال وِی سُنا ڈے، جڈاں جو اُوں آپڻیں قوم کوں احقاف دے (سُنجّ بر) عِلاقے وِچ خبردار کیتا ہا، اَتے کئی ڈَراوݨ والے اُوں کنوں پہلے اُوں کنوں پچھے وِی آندے رہے ہن، جو اللہ دے سِوا کہیں بئے دِی عبادت نہ کیتی کرو، مَیں تاں تُہاڈے اُتے آوݨ والے ہِک وَڈے سخت ڈینہ دے عذاب کنوں ڈَردا وَداں (۲۱)۔
.22	قَالُوا أَجِئْتَنَا لِتَأْفِكَنَا عَنْ آلِهَتِنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ	اُنھاں آکھیا کیا تُوں اَساڈے کولھ اِیں گالھوں آئیں، جو تُوں اَساکوں اَساڈے رَبُوبیاں کنوں پھیر گھنّیں، بَس گھن آ جیں (عذاب) کنوں اَساکوں ڈَریندیں، جیکر تُوں سَچ آکھݨ والیاں وِچوں ہَیں تاں (۲۲)۔
.23	قَالَ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِندَ اللَّهِ وَأُبَلِّغُكُم مَّا أُرْسِلْتُ بِهِ وَلَٰكِنِّي أَرَاكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ	اُوں آکھیا در حقیقت اِیندا پُورا عِلم اللہ کولھ ہے اَتے مَیں تاں تُساں دو پُچائی رَکھداں جہڑا کُجھ میکوں ڈِے تے بھیجیا گئے پَر مَیں ڈیکھدا وَداں، جو تُساں تاں محض کوئی جاہل قوم ہیوے (۲۳)۔
.24	فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُّسْتَقْبِلَ أَوْدِيَتِهِمْ قَالُوا هَٰذَا عَارِضٌ مُّمْطِرُنَا بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُم بِهِ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ	بَس جڈاں اُنھاں اُوں (عذاب) کوں بَدّل دِی شکل وِچ آپڻیاں وادیاں دو آندا ڈِٹّھا، تاں آکھݨ لگے، جو اِیہ تاں محض کوئی بَدّل ہے جہڑا اَساڈے اُتے پِینہ وسیسی، پَر اِیہ تاں اُوہا شئے ہَئی جیندے کیتے تُساں اُہل کیتی

		ہوئی ہَئی اِیہ اَندھاری ہے، جیندے وِچ دَردناک عَذاب ہے (٢٤)۔
25.	تُدَمِّرُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا لَا يُرَىٰ إِلَّا مَسَاكِنُهُمْ كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ	اِیہ ہر شَئے کُوں اَپݨیں رَبّ دے حُکم نال تَباہ کر چھوڑیندی ہے، وَت اُنھاں نال اِہجی حالت تھئی جو سویرے باقی کُجھ وِی ݙیکھݨ کُوں نہ ہا، سِوائے اُنھاں دے مکاناں دے! اِیں طرح اَساں گُنہگار قوم کُوں بَدلہ ݙیندے ہَیں (٢٥)۔
26.	وَلَقَدْ مَكَّنَّاهُمْ فِيمَا إِن مَّكَّنَّاكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَأَبْصَارًا وَأَفْئِدَةً فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَارُهُمْ وَلَا أَفْئِدَتُهُم مِّن شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ	اَتے تحقیق اَساں اُنھاں کُوں اِہجی طاقت تے قُدرت ݙِتی ہوئی ہَئی جہڑی طاقت تے قُدرت اَساں تُہاکُوں نھیں ݙِتّی، اَتے اَساں اُنھاں کِیتے کَن، اَکھیں تے دِل وِی تکڑے بَݨا چھوڑے ہِن، پَر اُنھاں دے آپݨیں کَنّ تے اَکّھیں تے دِل اُنھاں دے کہیں وِی کَم نہ آئے، جہڑے ویلے وِی او اَللہ دِیاں نِشانیاں دَا اِنکار کریندے ہِن، وَت تاں اُنھاں کُوں اُوں شَئے وَلھیٹ گِھدّا، جیندیاں او مَذاقاں کریندے ہَن (٢٦)۔
27.	وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُم مِّنَ الْقُرَىٰ وَصَرَّفْنَا الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ	اَتے تحقیق اَساں تہاڈے آسُوں پاسُوں دِیاں وَستیاں کُوں بَرباد کر چھوڑیا، وَت وِی اَساں آپݨیاں آیاتاں طرح طرح نال بیان کریندے ہَیں، مَتاں او (اَساں) دو رجوع چا کرِن (٢٧)۔
28.	فَلَوْلَا نَصَرَهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا آلِهَةً بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ وَذَٰلِكَ إِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ	وَت اِنھاں کُوں اُنھاں کوئی مَدد کیُوں نہ ݙِتی، جنھاں کُوں انھاں اَللہ کُنُوں عِلاوہ محض اُوندے تقرب حاصل کرݨ کِیتے آپݨیں رَبُّوبݨے بَݨا گِھدّا ہا، بلکہ او تاں اِتّھاں کُنُوں لُکّ بَھج گِئے، بَس اِیہ ہَا اُنھاں دا کُوڑ بَھتُوڑ جیکُوں او ماری رَکھدے ہَن (٢٨)۔
29.	وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَىٰ قَوْمِهِم مُّنذِرِينَ	اَتے (اَے رسول یاد کر) جِڈاں اَساں تَیں دو جِنّاں دِی ہِک ٹولی گِھن آئے ہاسے تاں جو او قرآن سُݨِن، بَس جِڈاں او اُوندو حاضر تِھی گِئے، تاں (آپس وِچ) اَکھیُونے جو چُپ تِھی وَنجو (تے سُݨو)، بَس جہڑے ویلے پڑھیجݨ رُک گیا، تاں او خبردار کرݨ والے بَݨ تے اَپݨیں قوم دو

		وَل آئے (۲۹)۔
.30	قَالُواْ يَٰقَوۡمَنَآ إِنَّا سَمِعۡنَا كِتَٰبًا أُنزِلَ مِنۢ بَعۡدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ يَهۡدِيٓ إِلَى ٱلۡحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٖ مُّسۡتَقِيمٖ	اُنھاں آکھیا، اَے اَساڈی قوم بیشک اَساں ہِک کتاب (پڑھیندی) سُݨی ہے، جِہڑی مُوسیٰ دے بعد نازِل کیتی گئی ہے اَتے اِیہ اُوندی تصدیق وِی کریندی ہےجِہڑی کوئی اِیں کنُوں پہلے آچُکّی ہے، اِیہ حق دِی طرف دِی، تے سِدّھے رَاہ تے چلݨ دِی ہدایت کریندی ہے (۳۰)۔
.31	يَٰقَوۡمَنَآ أَجِيبُواْ دَاعِيَ ٱللَّهِ وَءَامِنُواْ بِهِۦ يَغۡفِرۡ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمۡ وَيُجِرۡكُم مِّنۡ عَذَابٍ أَلِيمٖ	اَے اَساڈی قوم والو ! اَللہ دو سَڈّݨ والے دِی دعوت (سَڈّا) قبول کر گِھنُّو اَتے اُوندے اُتّے اِیمان گِھن آؤ، او تُہاڈے کِیتے تُہاڈے گُناہ بخش ڈِیسی، اَتے تُہاکوں دَردناک عَذاب کنُوں وِی بَچا چھوڑیسی (۳۱)۔
.32	وَمَن لَّا يُجِبۡ دَاعِيَ ٱللَّهِ فَلَيۡسَ بِمُعۡجِزٖ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَيۡسَ لَهُۥ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءُۚ أُوْلَٰٓئِكَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ	اَتے جِہڑا کوئی اَللہ دو سَڈّݨ والے دِی دعوت (سَڈّا) قبول نہ کریسی، تاں وِی او اُوکوں زمین اُتے عاجز کرݨ والا اِتھی وِی نھیں سگدا، تے اُوندے سِوا تاں اُوندا کوئی بِیا کارساز وِی کائے نھیں، اِیہے تاں ہِن صاف صاف گُمراہی وِچ (۳۲)۔
.33	أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّ ٱللَّهَ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَلَمۡ يَعۡيَ بِخَلۡقِهِنَّ بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يُحۡـِۧيَ ٱلۡمَوۡتَىٰۚ بَلَىٰٓۚ إِنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ	کیا اِنھاں نھیں ڈِٹھا، جو بیشک اَللہ تاں او ہے، جَیں اَسماناں تے زمین کُوں پَیدا کِیتے، اَتے انھاں دے پَیدا کرݨ وِچ تَھک وِی نھیں پِیا، او تاں اِیں ڳالھ اُتّے وِی قُدرت رَکھیندے، جو مُردیاں کُوں وَلا جِیوا کھڑا کرے بلکہ یقیناً اوتاں، ہے وِی ہَر شَئے اُتّے پُورا قابو رَکھݨ والا (۳۳)۔
.34	وَيَوۡمَ يُعۡرَضُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ عَلَى ٱلنَّارِ أَلَيۡسَ هَٰذَا بِٱلۡحَقِّۖ قَالُواْ بَلَىٰ وَرَبِّنَاۚ قَالَ فَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَ بِمَا كُنتُمۡ تَكۡفُرُونَ	اَتے جِہڑے ڈِینّہ اُنھاں لوکاں کُوں، جِنھاں کُفر اختیار کِیتا ہوئے (دَوزخ دِی) بھا دے سَامݨیں گِھن آیا ویسی (تاں پُچّھیا ویسی) کیا اِیہ (دَوزخ) وِی حق کائے نھیں، (اَکھیسِن) یقیناً حق ہے، بلکہ اَساں آپݨیں رَبّ دِی قسم چاتے اَکھیندے پَئے ہَیں ! (وَت آکھیا ویسی) بَس وَل عذاب دا مَزّہ چَکّھو کِیُوں جو تُساں اِیکُوں مَنیندے وِی نہ ہاوے (۳٤)۔

.35	فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُوا الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِل لَّهُمْ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّن نَّهَارٍ بَلَاغٌ فَهَلْ يُهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ	پَس (اَے رسول) تُوں ثابت قَدم تھی تے رَہ جیں طرح بَئے وَڈی ہِمّت والے رسول ثابت قَدم تھی تے رہندے آئِن، اَتے انھاں کِیتے (عذاب دِی) اُہَہل وِی نہ پیا کر، جِہڑے ڈِینّہ ایہ اُوں شَئے کُوں ڈیکھ گِھنسِن جیندا انھّاں نال وعدہ کِیتا گِئے وَل (ایویں لِکّیسینیں) جو او تاں (دُنیا اُتّے) ڈِینّہ دِی محض ہِک گھڑی جتّی رہین، پَس کیا اُنھاں کُوں (پیغام) پُچا ڈِتا گِئے، بَھلا نا فرماناں دِی قوم کنُوں سِوا کوئی بِئے برباد کِیتے ویسن؟ (۳۵)۔

47۔ سورۃ محمد

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جِہڑا بَہُوں مہربان ہے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
.1	الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللّٰهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ	جِنھاں لوکاں کُفر اِختیار کِیتے، اَتے اللہ دے رَاہ کنُوں وِی روکیے، اُنھاں دے (نیک) عَمل برباد کر ڈِتے ڳِئین (۱)۔
.2	وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ	اَتے جِہڑے لوک اِیمان گِھن آئِن اَتے نیک عَمل وِی کِیتے ہِینے، اَتے اُوں شَئے تے اِیمان وِی گِھن آئِن جِہڑی محمدؐ اُتے نازل کِیتی ڳئی ہے، تے اُنھاں دے رَبّ دِی طرفُوں اَصلُوں حق ہے، اُنھاں دے گُناہ انھاں کنُوں ہَٹا ڈِتے ویسِن، اَتے اُنھاں دِی حالت سُدھار ڈِتی ویسی (۲)۔
.3	ذٰلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِن رَّبِّهِمْ كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ	اِیں سمجھو جو جِنھاں کُفر اِختیار کِیتے او باطِل (کُوڑ) دِی پیروی وِچ لَگ ڳِئِن، اَتے جِہڑے اِیمان گِھن آئِن آپݨیں رَبّ دِی طرفُوں آئے ہوئے حق دِی پیروی کِیتی ہے، اِیں طرح اللہ لوکاں کِیتے اُنھاں دِیاں حالتاں

		(مثالاں) بیان کر ڈیندے (۳)۔
4.	فَإِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ الرِّقَابِ حَتَّىٰ إِذَا أَثْخَنتُمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَثَاقَ فَإِمَّا مَنًّا بَعْدُ وَإِمَّا فِدَاءً حَتَّىٰ تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ذَٰلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَ بَعْضَكُم بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَن يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ	پَس جڈاں تُساں اُنھاں لوکاں دے مقابلے وِچ آونجو، جِنھاں کُفر اِختیار کر گھدّے، تاں اُنھاں دِیاں ڳچیّاں لَہا چھوڑو، اِیہ توڑیں جو اُنھاں کُوں خُون و خُون کر چھوڑو، وَت قیدیاں کُوں تکڑا ٻدھ گھنو، وَل بعد وِچ، یا تاں اُنھاں اُتےّ اَصلُوں احسان کرتے چھوڑ ڈیوو، یا کُجھ فِدیہ (مال) گِھن تے آزاد کر ڈیوو، تاں جو لڑائی والے ہَتھیار اَصلُوں سٹّیج وَنجِن، اِیہ ہے اَصل ڳالھ (حُکم) اَتے جیکر اَللہ چَہندا تاں اُنھاں کنُوں خُود وِی اِنتقام گِھن گھندا، پَر او تُہاڈے بعضیاں کُوں بعضیاں نال اَزماوݨ چَہندا ہَا، اَتے جِہڑے لوک اَللہ دِی رَاہ وِچ مارے ڳئین، اُنھاں دے عَمل ضائع ہرگز نہ کِیتے ویسن (٤)۔
5.	سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ	بلکہ اُنھاں کُوں سِدّھے رَاہ تے چلیسی، اَتے انھاں دِی حالت سنْوار چھوڑیسی (٥)۔
6.	وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ	اَتے اُنھاں کُوں اُوں بَہشت وِچ داخل کر ڈیسی، جیندی سُنڃاݨ اُنھاں کرائی ہوئی ہے (٦)۔
7.	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ	اَے اِیمان گِھن آوݨ والو ! جیکر تُساں اَللہ دِی مَدد کریسُو، تاں او وِی تُہاڈِی مَدد کریسے، اَتے تُہاڈے پیر وِی جَمائی رَکھسی ! (٧)۔
8.	وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعْسًا لَّهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ	اَتے جِنھاں لوکاں کُفر اِختیار کر گھدّے، اُنھاں کِیتے تاں بربادی ہے اَتے اُنھاں دے عَمل ضائع کر ڈِتے ویسِن (٨)۔
9.	ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ	اِیہ اِیں واسطے ہے جو اُنھاں اُوں شَئے کنُوں کریہَت کِیتی ہے، جیکُوں اَللہ نازِل کِیتے، پَس اُوں وِی اِنھاں دے عَملاں کُوں اکارت (ضائع) کر چھوڑیے (٩)۔
10.	أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا كَيْفَ	کیا او زمین تے ٹُریے پھریے کائنی، تاں جو ڈیکھ گھنّن ہا، جو انھاں

	كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ دَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْثَالُهَا	لوکاں دِی عاقبت کہجی تھئی جِہڑے جو اِنھاں کنُوں پہلے تِھی گُزرِن، اَللہ نے اُنھاں اُتے تباہی مچا چھوڑی، تے اِیویں کافراں نال تِھیندا رہسی (۱۰)۔
.11	ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَىٰ لَهُمْ	اِیہ اِیں واسطے ہے جو اَللہ تاں کارساز ہے اُنھاں لوکاں دا جِہڑے اِیمان گِھن آندِن، اَتے یقیناً کافراں دَا کوئی کارساز کائے نھیں (۱۱)۔
.12	إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ	بیشک اَللہ اُنھاں لوکاں کُوں جِہڑے جو اِیمان گِھن آئِن، تے نیک عَمل کِیتے ہِینے، بَہشتی باغاں وِچ داخِل کریسی، جِیندے وِچ نَہراں وَہندیاں وَگِدیاں پئین، اَتے جِنھاں لوکاں کُفر اِختیار کِیتے او (دُنیاوی) فائدے چیندے وَدّن، اَتے اِیں طرح کھاندے پِیندے وَدِّن جیویں ڈھانڈھے، ڈھور کھاندِن پِیندِن، وَل وِی اُنھاں دا ٹِکاٹاں (دَوزخ دِی) بھا ہے (۱۲)۔
.13	وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً مِّن قَرْيَتِكَ الَّتِي أَخْرَجَتْكَ أَهْلَكْنَاهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ	اَتے کئی وَستیاں طاقت وِچ تیڈی اُوں وَستی کنُوں زیادہ ہَن، جیں تیکوں کڈھ چھوڑیا، اَساں اُنھاں کُوں تَباہ کر چھوڑیا، بَس اُنھاں دَا مَددگار وِی کوئی نہ بنْیا (۱۳)۔
.14	أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّهِ كَمَن زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُم	کیا او شَخص جِہڑا آپنْیں رَبّ دے کُھلّے رَستے (احکام) اُتے چَلدا پَے اُوں وانگُوں تِھی سگدے جِیندے گندے عَمل وِی اُوکُوں سوہنْیں نظرنْ لگ پووِن، اَتے او آپنْیاں خواہشاں دِی پیَروی کرے (۱٤)۔
.15	مَّثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِّن مَّاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِّن لَّبَنٍ لَّمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِّنْ خَمْرٍ لَّذَّةٍ لِّلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِّنْ عَسَلٍ مُّصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ	جِہڑی بہشت دا وَعدہ پَرہیزگاراں نال کِیتا ہویا ہے، او تاں اِیں شان دِی ہے جو اِیندے وِچ اِہجے پانْیں دِیاں نہراں وَہندیاں وَگِدیاں پِیاں ہوسِن، جِہڑا مچسی وِی نہ، اَتے اِیویں کھیر دِیاں نہراں ہوسِن، جِنھاں دا کھیر کھَٹا وِی نہ تِھیسی اَتے (پاک) شراب دِیاں نہراں ہوسِن، پِیونْ والیاں کُوں بَس مَزہ آویسی، اَتے صاف سُتھری ماکھی دِیاں نہراں

	وَمَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ	ہوسن، اَتے اُنھاں کیتے ایندے وِچ ہر قسم دے میوے وِی ہوسن، اَتے اُنھاں دے رَبّ دِی طرفوں بخشش دے دروازے کُھلے ہوسن، کیا اِہجے لوک اُنھاں وانگوں تھی سگدِن، جِہڑے جو ہمیشہ کیتے (دوزخ دِی) بھا وِچ رَہسن، اَتے بَڑکدا ہویا پاݨیں پِلایا ویسی جہڑا اُنھاں دِیاں آندراں کپیسی (۱۵)۔
16.	وَمِنْهُم مَّن يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ حَتَّىٰ إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِندِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ آنِفًا أُولَٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ	اَتے اُنھاں وِچوں اِہجے لوک وِی ہِن جِہڑے تیڈی ڳالھ تاں سُݨدِن، پَر جِہڑے ویلے تَیں کنوں نِکھڑویندِن، تاں او اُنھاں لوکاں کنوں جنھاں کوں عِلم ڈِتا ہوئے پُچھدِن، بھلا اِیں (رسول) ہُݨیں ہُݨیں کیا آکھیے، اِہجے تاں او لوک ہِن، جنھاں دے دِلاں اُتے اللہ مُہر لا چھوڑی ہے، اَتے اِیہ آپݨیاں خواہشاں دے پِچُھوں لڳیے وَدِن (۱٦)۔
17.	وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَآتَاهُمْ تَقْوَاهُمْ	اَتے جِہڑے لوک ہدایت اُتے آ ڳئے ہِن، تاں اُنھاں کوں ہِیں وِی ہدایت ڈِے ڈیندے، اَتے اُنھاں کوں اُنھاں دے حِصّے دِی پرہیزگاری دی توفیق وِی ڈِے ڈیندے (۱۷)۔
18.	فَهَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَن تَأْتِيَهُم بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَأَنَّىٰ لَهُمْ إِذَا جَاءَتْهُمْ ذِكْرَاهُمْ	پَس کیا اِیہ لوک قیامت دِی اُوں گھڑی دِی انتظار وِچ ہِن تاں جو او اُنھاں اُتے اَچاچیت آ وَنڄے، تحقیق اُوندیاں نشانیاں آچُکیِن، انھاں کوں اُوں ویلے نصیحت کتھاں فائدہ ڈیسی جڈاں جو او (گھڑی) اُنھاں دے سِر تے آکھڑسی (۱۸)۔
19.	فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ	اَتے (اَے رسول) چاݨ گھن، جو بیشک سِوائے اللہ دے بِیا کوئی عبادت دے لائق کائنی، اَتے تُوں آپݨیں کیتے گُناہاں دے بخشیجݨ دِی دُعا منگ، اَتے مومن جواناں کیتے تے مومن زالیں کیتے وِی ! اَتے اللہ تہاڈے اِڈّے اُڈّے ٹُرن پھرن کُوں اَتے ٹِک تے رَہݨ کوں چنگی طرح ڄاݨدے (۱۹)۔

.20	وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ مُّحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يَنظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَأَوْلَىٰ لَهُمْ	اَتے جِھڑے لوک اِیمان گھن آئِن، او اَکھیندِن جو (جنگ دے متعلّق) کوئی سُورت کیوں نھیں پَئی نازِل تھیندی، وَل جڈّاں کوئی واضح تے بُنیادی معنیاں والی سُورت نازِل کیتی وَنجے، اَتے اُوندے وِچ جَنگ دا بیان وِی ہووے، وَل تاں (اَے رسول) تُوں ڈیکھسیں جو جِنھاں لوکاں دے دِلاں وِچ کھوٹ ہے، او تَیں دو اُوں شخص وانگیں ڈیکھدِن جیندے اُتّے موت دِی غَشّی چڑھی ہوئی ہووے، بَس اُنھاں دِی تاں شَامت آئی کھڑی ہے (۲۰)۔
.21	طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَّعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمَ الْأَمْرُ فَلَوْ صَدَقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ	(اُنھاں دِی زبان تے) فرمانبرداری دا لفظ ہے تے چَنگیاں چنگیاں گالھیں ہِن، پَر جڈّاں (جہاد دا) حُکم تِھی گِیا، تاں اُوں ویلے اَللہ دے اَگُوں سَچّے ثابت تِھی ویندے تاں اُنھاں کِیتے بہتری ہوندی (۲۱)۔
.22	فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِن تَوَلَّيْتُمْ أَن تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتُقَطِّعُوا أَرْحَامَكُمْ	تُساں کنُوں اِیہ گالھ پَرے کائے نھیں، جو جیکر تُساں کَنڈ وَلا تے چلے گیُو ہے، (تہاکوں حکومت مل گئی) تاں زمین اُتے فَساد کھڑے کر ڈیسو، اَتے آپڑیاں سَکوتاں تائیں کُوں وِی خَتم کر ڈیسو (۲۲)۔
.23	أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعْمَىٰ أَبْصَارَهُمْ	اِیہے او لوک ہِن، جِنھاں اُتے اَللہ دِی لعنت وَسّی ہے، اَتے اُوں اُنھاں دے کَنّاں کُوں بوڑا تے اُنھاں دِیاں اَکّھیں کُوں اَندھا کر چھوڑے (۲۳)۔
.24	أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا	بَھلا انھاں قرآن وِچ کوئی غور فکر وِی کِیتے، کیا اُنھاں دے دِلّاں کُوں جَندرے مارِیے ہوئے ہِن (۲٤)۔
.25	إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِهِم مِّن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَىٰ لَهُمْ	بیشک جِھڑے لوک جو کَنڈ وَلا تے پِھر گئِن، بلکہ او وِی اِیں گالھ دے بعد جو اُنھاں اُتے ہدایت ظاہر تِھی چُکی ہووے، اُنھاں کِیتے شیطان نے اُنھاں دے کماں کُوں سوہڑاں کر تے ڈیکھائے، اَتے اُنھاں کُوں طرح طرح دِیاں لمبیاں چوڑیاں اُمیداں دا چَقمہ ڈِتے (۲۵)۔

26.	ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللّٰهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ	اِیہا وَجہ ہے جو اِنھاں اُنھاں کُوں جِھڑے جو اَللہ دِی نازِل کِیتی ہوئی (کِتاب) کنُوں پَرے بھجِدِن، آکھ ڈِتے جو اَساں بعض (کمّاں کاراں وِچ) تُہاڈی گالھ مَن گھِندے رَہسُوں، اَتے اَللہ تاں اُنھاں دے دِلّاں دِیاں گالھِیں کُوں چنگّی طرح جاݨدا کھڑے (۲۶)۔
27.	فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ	پَس اِنھاں دِی حالت کیا ہوسی جڈاں جو فرشتے اِنھاں دِی رُوح کَڈھیسِن انھاں دے مُونہاں تے اَتے اُنھاں دِیاں کَنڈوں تے مریسِن وِی سَہی (۲۷)۔
28.	ذٰلِكَ بِأَنَّهُمُ اتَّبَعُوا مَا أَسْخَطَ اللّٰهَ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ	اِیہ اِیں واسطے جو اِنھاں اُوں طریقے دِی پَیروی کِیتی، جیں کنُوں اَللہ سخت کاوِڑیا ہوئے اَتے اُوندی رَضا حاصل کرݨ کُوں وِی پَسند نھیں کِیتا، پَس اُوں وِی اِنھاں دے عَملاں کُوں بَرباد کر ڈِتا (۲۸)۔
29.	أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللّٰهُ أَضْغَانَهُمْ	کیا او لوک جِنھاں دے دِلّاں وِچ کھوٹ ہے، اِیہو گُمان کریندِن جو اَللہ اُنھاں دے گُندراں (بدنیتاں) کُوں ظاہر کائے نہ کریسی (۲۹)۔
30.	وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرَيْنَاكَهُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ بِسِيمَاهُمْ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِي لَحْنِ الْقَوْلِ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ	اَتے جیکر اَساں چَہندے تاں اَساں او لوک تیکُوں ݙیکھا ݙیندے پَس تُوں اُنھاں دے مُونھاں کنُوں وِی سُنڄاݨ گھِنّیں ہا، اَتے اُنھاں دے گالھ کرݨ دے وَطیرہ کنُوں وِی انھاں کُوں سُنڄاݨ گھِنّیں ہا، اَتے اَللہ تاں تُساں ساریاں دے عَملاں کُوں چنگّی طرح جاݨدا کھڑے (۳۰)۔
31.	وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتّٰى نَعْلَمَ الْمُجَاهِدِينَ مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ وَنَبْلُوَ أَخْبَارَكُمْ	اَتے اَساں تُساں لوکاں کُوں اَزمیسُوں، تاں جو جاݨ گھِنُوں، جو تُہاڈے وِچُوں مجاہد کوݨ ہِن، تے ثابت قَدم رَہݨ والے کوݨ ہِن، اَتے اِیہ وِی جو تُہاڈے حالات وِچ تُہا کُوں جانچُوں پَرکھوں (۳۱)۔
32.	إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ وَشَاقُّوا الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ لَنْ يَضُرُّوا اللّٰهَ شَيْئًا	یقیناً جِھڑے لوکاں کُفر اِختیار کِیتے، اَللہ دے رَستے کنُوں لوکاں کُوں روکیے، اَتے رسول دِی مخالفت وِی کِیتی ہے، او وِی اُوں ویلے جڈاں جو اُنھاں کولھ ہدایت چنگّی طرح پُج گئی ہَئی، اِیہ لوک اَللہ دا کوئی

	وَسَيُحۡبِطُ أَعۡمَالَهُمۡ	وِی نقصان نھیں کر سگدے (۳۲)۔
.33	يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَلَا تُبۡطِلُوٓاْ أَعۡمَٰلَكُمۡ	اَے لوکو! جھڑے جو اِیمان گھن آئیوے اَللہ دِی فرمانبرداری اختیار کرو، تے رسول دِی فرمانبرداری اِختیار کرو، اَتے آپڻیں عَملاں کوں ضائع نہ تھیوݨ ڈیوو (۳۳)۔
.34	إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ثُمَّ مَاتُواْ وَهُمۡ كُفَّارٞ فَلَن يَغۡفِرَ ٱللَّهُ لَهُمۡ	بیشک جنھاں لوکاں کُفر اِختیار کِیتے اَتے اَللہ دے رَاہ کنوں (لوکاں کوں) ہٹکے وَل چڑاں او مَریے تے اُوں (ویلے وِی) او کافر ہوسن تاں اَللہ اُنھاں کوں ہرگز نہ بخشیسے! (۳٤)۔
.35	فَلَا تَهِنُواْ وَتَدۡعُوٓاْ إِلَى ٱلسَّلۡمِ وَأَنتُمُ ٱلۡأَعۡلَوۡنَ وَٱللَّهُ مَعَكُمۡ وَلَن يَتِرَكُمۡ أَعۡمَٰلَكُمۡ	پَس تُساں ڈھلّے نہ تھیوݨ لگ پووو، اَتے نہ خُود سلامتی (صلح) کِیتے اُنھاں کوں آکھو، کیوں جو تُساں اِی فتح یاب تھیوݨ والے ہیوے، اَتے اَللہ وِی تہاڈے نال ہے، اَتے او تُہاڈیاں کوششاں بیکار نہ تھیوݨ ڈیسے (۳۵)۔
.36	إِنَّمَا ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَا لَعِبٞ وَلَهۡوٞۚ وَإِن تُؤۡمِنُواْ وَتَتَّقُواْ يُؤۡتِكُمۡ أُجُورَكُمۡ وَلَا يَسۡـَٔلۡكُمۡ أَمۡوَٰلَكُمۡ	بیشک دُنیاوی حیاتی تاں محض شُغل تے تماشا ہے، اَتے جیکر تُساں اِیمان گھن آؤ، اَتے اَللہ کنوں ڈَردے وِی رَہوو، تاں او تُہاکوں تُہاڈے اجر ضرور ڈیسی، اَتے تُساں کنوں تُہاڈے مال نہ مَنگسی (۳٦)۔
.37	إِن يَسۡـَٔلۡكُمُوهَا فَيُحۡفِكُمۡ تَبۡخَلُواْ وَيُخۡرِجۡ أَضۡغَٰنَكُمۡ	جیکر او تُساں کنوں تُہاڈے مال مَنگ وِی گِھنّے تے مجبور کرے، تاں تُساں ضرور کنجوسی کرݨ لگ پوسو، اَتے اِیہ بُخل تُہاڈے گُندر (کھوٹ) ظاہر کر ڈیسے (۳۷)۔
.38	هَٰٓأَنتُمۡ هَٰٓؤُلَآءِ تُدۡعَوۡنَ لِتُنفِقُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ فَمِنكُم مَّن يَبۡخَلُۖ وَمَن يَبۡخَلۡ فَإِنَّمَا يَبۡخَلُ عَن نَّفۡسِهِۦۚ وَٱللَّهُ ٱلۡغَنِيُّ وَأَنتُمُ ٱلۡفُقَرَآءُۚ وَإِن تَتَوَلَّوۡاْ	خیال رَہوے جو تُساں اِی او لوک ہیوے جنھاں کُوں آکھیا ویندا پَے جو تُساں اَللہ دے رَاہ تے خرچ کرو، پَر تُہاڈے وِچوں بعض بُخل کریندن، حالانکہ جھڑا وِی بُخل کریندے، دراَصل او آپڻیں آپ کِیتے بُخل کریندے، کیوں جو اَللہ تاں بے نیاز ہے، پَر تُساں ضرور محتاج

	يَسۡتَبۡدِلۡ قَوۡماً غَيۡرَكُمۡ ثُمَّ لَا يَكُونُوٓاْ أَمۡثَالَكُم	ہِیوے، اَتے جیکر تُساں پِھر گیُو ہے، تاں او کہیں بِئی قوم کُوں تُہاڈے نال بَدّل تے گِھن آسے، وَل او لوک تُہاڈے وَانگوں کائے نہ ہوسِن (۳۸)۔

48۔ سورة الفتح

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا بہُوں مہربان ہے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
.1	إِنَّا فَتَحۡنَا لَكَ فَتۡحاً مُّبِيناً	(اَے رسول) یقیناً اَساں تیکُوں ہِک کُھلّی ڈُلّی فتح نصیب کِیتی ہے (۱)۔
.2	لِّيَغۡفِرَ لَكَ اللّٰهُ مَا تَقَدَّمَ مِن ذَنبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعۡمَتَهُ عَلَيۡكَ وَيَهۡدِيَكَ صِرَاطاً مُّسۡتَقِيماً	تاں جو تیڈے کِیتے ہوئے اُنھاں گُناہاں کُوں اَللہ بخش ڈیوے، جِہڑے تُوں پہلے کر چُکیا ہیں، اَتے جِہڑے اُنھاں دے بعد تھی وَنجن، اَتے تیڈے اُتّے آپݨیں نعمت کُوں پُورا کر چھوڑے، اَتے تیکُوں سِدّھے رَاہ تے ٹُوری رَکھیے (۲)۔
.3	وَيَنصُرَكَ اللّٰهُ نَصۡراً عَزِيزاً	اَتے اَللہ تیڈی زبردست مَدد کرے (۳)۔
.4	هُوَ الَّذِيٓ أَنزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الۡمُؤۡمِنِينَ لِيَزۡدَادُوٓاْ إِيمَاناً مَّعَ إِيمَانِهِمۡ وَلِلّٰهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالۡأَرۡضِ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيماً حَكِيماً	اوتاں او ہے جیں مومن لوکاں دِیاں دِلّیں ٹھار ڈِتّن، تاں جو اُنھاں دے آپݨیں اِیمان سمیت، ٻیا وِی زیادہ اِیمان وَدّھ وَنجے، اَتے اَللہ کِیتے ہِن اَسماناں تے زمین دے سارے لَشکر، اَتے اَللہ چَنگی طرح جاݨݨ والا ہے وَڈی دَانائی (حِکمت) والا ہے (٤)۔
.5	لِّيُدۡخِلَ الۡمُؤۡمِنِينَ وَالۡمُؤۡمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا الۡأَنۡهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرَ عَنۡهُمۡ سَيِّئَاتِهِمۡ وَكَانَ ذٰلِكَ عِندَ اللّٰهِ فَوۡزاً عَظِيماً	اِیہ اِیں واسطے ہے جو او اِیمان والے جواناں تے اِیمان والیاں ذالیں کُوں اِہجے بَہشتی باغاں وِچ داخل کر گِھنّے جِنھاں وِچ نہراں وَہندیاں وَگدیاں پیاں ہِن، او انھاں وِچ ہمیشہ رَہسِن، اَتے اُنھاں کنُوں اُنھاں دِیاں بُرائیاں ہٹا گِھنّے، اَتے اِیہ اَللہ دے نزدیک ہِک وَڈی مُراد (کامیابی)

		حاصل کرݨ ہے (۵)۔
6.	وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّانِّينَ بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوْءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيراً	اَتے منافق جواناں تے منافق زالیں کُوں، تے مُشرک جواناں تے مُشرک زالیں کُوں عذاب ڈیوے کیوں جو اِیہ اللہ دے متعلّق گندے گندے گُمان کرݨ والے بݨ گِیَن، او خود بُرائی دے نرغ وِچ ہِن، اَتے اُنھاں اُتے اللہ دا غضب تھیا، اَتے اُوں اُنھاں تے لعنت بھیجی، اَتے اُنھاں کِیتے دوزخ تیار کِیتی ہوئی ہے، او آخر وَنج رَہݨ دا بہوں گندہ ٹکاݨاں ہے (۶)۔
7.	وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزاً حَكِيماً	اَتے اللہ کِیتے اِی ہِن اسماناں دے تے زمین دے سارے لشکر اللہ بہوں زبردست ہے وَڈی حِکمت والا ہے (۷)۔
8.	إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِداً وَمُبَشِّراً وَنَذِيراً	(اَے رسول) دراصل اَساں تیکوں (حق دِی) گواہی ڈیوݨ والا بݨا تے بھیجے، اَتے خوشخبری ڈیوݨ والا وِی، تے ڈَراوݨ چتاوݨ والا وِی (۸)۔
9.	لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلاً	تاں جو (اَے لوکو) تُساں اللہ اُتے تے رسول اُتے اِیمان گِھن آؤ اَتے تُساں اُوندی طاقت بݨو، تے اُوندی عِزّت تے تعظیم کرو، اَتے صبح تے شام کُوں اُوندے پاک ہووݨ کُوں بیان کِیتی رکّھو (۹)۔
10.	إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهُ اللَّهَ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْراً عَظِيماً	تحقیق او لوک جہڑے تیڈی بیعت کریندِن، بیشک او اللہ دِی بیعت کریندِن اللہ دا ہَتھ اُنھاں دے ہَتھاں اُتّے ہے، وَل جیں وِی اِیہ وَعدہ تروڑ ڈِتا، تاں اُوندے تروڑن دِی شامت خود اُوندے اُتّے ہے، اَتے جہڑا کوئی اُوں وَعدے کُوں پُورا کرے، جہڑا جو اُوں اللہ نال کِیتا ہوئے، تاں بس اللہ وِی اَجھو بہوں وَڈا اَجر ڈیوݨ والا ہے (۱۰)۔
11.	سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا يَقُولُونَ بِأَلْسِنَتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ	جہڑے بُدّوآں (جنگلی عربیاں) وِچوں پِچُّھوں رَہ گئے ہِن او ہُݨ تیکوں آ تے اَکھیسِن جو اَساکوں اَساڈے مال متال تے اہل و عیال (گھر والیاں) رُدھائی رکھیئے اِیں واسطے توں اَساڈے کِیتے بخشش دِی دُعا

	قُلْ فَمَن يَمْلِكُ لَكُم مِّنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا	مَنگ، پَر او آپڻیاں زباناں نال او کُجھ اَکھیندے ہَن، جہڑا اُنھاں دے دِلاں وِچ ہے وِی کائے نہ (اَے رسول) آکھ ڈِے جو کوݨ ہے جہڑا جو اَللہ دے سامݨیں تُہاڈے معاملے وِچ (کوئی وِی (کُجھ اختیار رَکھیندا ہُووے، چاہے او تُہا کوں کوئی تکلیف ڈیوݨ چہوے یا کوئی نَفع ڈیوݨ چہوے، بلکہ اَللہ تعالیٰ تاں جہڑا کُجھ وِی تُساں کریندے ہیوے اُوندی پُوری خبر رَکھݨ والا ہے (١١)۔
.12	بَلْ ظَنَنتُمْ أَن لَّن يَنقَلِبَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَىٰ أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَزُيِّنَ ذَٰلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ وَظَنَنتُمْ ظَنَّ السَّوْءِ وَكُنتُمْ قَوْمًا بُورًا	بلکہ تُساں تاں اِیہ گُمان کریندے ہاوے جو رَسُول اُتے اِیمان گھن آوݨ والے لوک آپڻیاں بالاں بچیاں دو ہمیشہ کیتے وَل تے اصلُوں آوݨاں وِی کائے نھیں اَتے اِیہ گُمان تُہاڈے دِلاں کوں بَہوں چنگا لگیا، اَتے تُساں کیتا وِی تاں بَہوں گندہ گُمان کیتا، آخر تُساں برباد تھی وَنجݨ والی قوم بَݨ گِیُو ہے (١٢)۔
.13	وَمَن لَّمْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا	اَتے جہڑے لوک اَللہ تے اُوندے رسول اُتے اِیمان نہ رَکھیندے ہُووِن، تاں یقیناً اَساں (اِہجیاں) کافراں کیتے بھڑکدی ہوئی بھا (دوزخ) دا عذاب تیار کر رَکھیا ہے (١٣)۔
.14	وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا	اَتے اَللہ دِی ہے بادشاہی اَسماناں دِی تے زمین دِی، او جیکوں چہوے بخش ڈیوے اَتے جیکوں چہوے عذاب ڈِے ڈیوے، اَتے اَللہ تاں بخشݨ ہار ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے (١٤)۔
.15	سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انطَلَقْتُمْ إِلَىٰ مَغَانِمَ لِتَأْخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَّبِعْكُمْ يُرِيدُونَ أَن يُبَدِّلُوا كَلَامَ اللَّهِ قُل لَّن تَتَّبِعُونَا كَذَٰلِكُمْ قَالَ اللَّهُ مِن قَبْلُ فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا بَلْ كَانُوا لَا	چِڑاں جو ٹُرݨ لگسو تاں جو تُساں غنیمت دا مال وَنج حاصل کرو، تاں پِچھوں رہ وَنجݨ والے بدُو ضرور اَکھیسن، جو اَساکوں وِی اِجازت ڈیوو، تاں جو اَساں وِی تُہاڈے پِچھوں ٹُرپے آؤں، او چہندِن جو اَللہ دے قول (حُکم) کوں بدل ڈیون، انھاں کوں آکھ ڈِے، جو تُساں اَساڈے پِچھوں نھیں آسگدے، تُہاڈے کیتے اَللہ ایہو کُجھ پہلے کنوں آکھ ڈِتے،

	يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلاً	وَل وِی او لوک اِیہو اَکھیسِن تُساں تاں اَساڈے کِیتے سَڑدے وے، بلکہ اِیہ لوک تاں (اَصل گالھ کُوں) سَمجھدے وِی کائے نھیں سِوائے تھوڑے جیہاں دے! (۱۵)۔
.16	قُل لِّلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ إِلَىٰ قَوْمٍ أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ تُقَاتِلُونَهُمْ أَوْ يُسْلِمُونَ فَإِن تُطِيعُوا يُؤْتِكُمُ اللَّهُ أَجْراً حَسَناً وَإِن تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُم مِّن قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَاباً أَلِيماً	(اَے رسول) پِچُھوں رَہ وَنجݨ والے عربی بدواں کُوں آکھ ڈِے، جو اَجھو ہِک وَڈی طاقت والی قوم کِیتے تُہاکُوں سَڈیا ویسے، تُساں اُنھاں نال یا تاں جَنگ کِیتی رَکھو یا او مسلمان (فرمانبردار) تھی وَنجن، پَس جیکر تُساں آکھیا منیسو تاں اللہ تُہاکُوں چنگا جیہا اَجر ڈِیسی، اَتے جیکر تُساں کَنڈ وَلا تے چلئیے گِیُو ہے جیویں جو پہلے چلئیے گئے ہاوے، تاں وَل او تُہاکُوں دَردناک عذاب ڈِیسی (۱۶)۔
.17	لَّيْسَ عَلَى الْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَمَن يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَن يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَاباً أَلِيماً	نہ کہیں اَندھے کِیتے کوئی حرج ہے نہ کہیں لُولھے لَنگڑے کِیتے کوئی حرج ہے اَتے نہ کہیں بیمار کِیتے کوئی حرج ہے اَتے جِہڑا وِی اَللہ تے اُوندے رسول دِی فرمانبرداری اختیار کرے تاں اُوکُوں بہشتی باغاں وِچ داخل کِیتا ویسے، جِیندے تَلے نہراں وہندیاں وِگدیاں پِیاں ہوسِن، اَتے جِہڑا کوئی مُنہ پھیر ویسے اُوکُوں دَردناک عذاب دِی سَزا ڈِتی ویسی (۱۷)۔
.18	لَّقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَابَهُمْ فَتْحاً قَرِيباً	پَس اَللہ اُنھاں مومن لوکاں تے خوش تھی گئے اُوں وقت جو او درخت دے تَلّے تیڈی بیعت پَے کریندے ہِن، پَس اَللہ چنگی طرح جاݨدا کھڑا ہا جو اُنھاں دے دِلّاں وِچ کیا ہے، پَس اُوں اُنھاں اُتّے سکون تے اِطمینان نازل کر ڈِتا، اَتے اُنھاں کُوں بَہُوں جلدی تھی وَنجݨ والی فتح نصیب کِیتی (۱۸)۔
.19	وَمَغَانِمَ كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزاً حَكِيماً	اَتے غنیمت دے ڈھیر سارے مال ہِن، جِہڑے او حاصل کریسِن، اَتے اَللہ تاں بَہُوں زبردست ہے وَڈی حکمت (دانائی) والا ہے (۱۹)۔

20.	وَعَدَكُمُ اللهُ مَغَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هَٰذِهِ وَكَفَّ أَيْدِيَ النَّاسِ عَنكُمْ وَلِتَكُونَ آيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطاً مُّسْتَقِيماً	اَللہ نے تُہاڈے نال ڈھیر سارے غنیمت دے مال دا وعدہ کیتے، جہڑے تُساں حاصل کریسو، بَس اُوں تُہاڈے کِیتے ایں فتح (غنیمت) کیتے لوکاں دے ہتھاں کُوں (تُہاکُوں بچاوݨ کِیتے) روک گِھدا گیا، تاں جو (اِیہ واقعہ) اِیمان والیاں کِیتے قُدرت دا ہِک نمونہ بݨے، اَتے تُہاکُوں سِدّھی راہ تے ٹُرن دِی ہدایت ڈیوے (۲۰)۔
21.	وَأُخْرَىٰ لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللهُ بِهَا وَكَانَ اللهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيراً	اَتے بِیاں غنیمتاں وِی ہِن جنھاں کِیتے تُہاکُوں اَجݨ طاقت حاصل کائے نھیں، تحقیق اَللہ انھاں کُوں وِی آپݨیں اختیار وِچ کِیتا ہویا ہے، اَتے اَللہ تاں ہر شئے اُتے پُوری پوری قُدرت رکھݨ والا ہے (۲۱)۔
22.	وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَلَّوُا الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيّاً وَلَا نَصِيراً	اَتے جنھاں لوکاں کُفر اِختیار کر گِھدّے جیکر او تُہاڈے نال لڑدے وِی، تاں او ضرور کَنڈ وَلا تے بھَجّ ویندے، وَل نہ کوئی اُنھاں دا کارساز بݨدا اَتے نہ کوئی مددگار لبھ سگدے (۲۲)۔
23.	سُنَّةَ اللهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلُ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ اللهِ تَبْدِيلاً	اَللہ دِی اِیہا سُنّت (عادت) ہے جِہڑی ایں کنُوں وِی پہلے وِی قائم ہے، اَتے تُوں اَللہ دِی سُنّت وِچ کوئی تبدیلی نہ ڈیکھسیں (۲۳)۔
24.	وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُم بِبَطْنِ مَكَّةَ مِن بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيراً	اَتے او تاں او ہے جیں اُنھاں دے ہتھاں کُوں تُساں کنُوں، اَتے تُہاڈے ہتھاں کُوں اُنھاں کنُوں مکّہ دِی وادی وِچ روک گِھدّا، او وِی ایں گالھ دے بعد جو تُہاکُوں اُنھاں اُتے فتح ڈے ڈِتی ہَس، اَتے اَللہ تاں جہڑا کُجھ تُساں کریندے ہیوے، اُوکُوں چنگی طرح ڈیکھدا کھڑے (۲٤)۔
25.	هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيَ مَعْكُوفاً أَن يَبْلُغَ مَحِلَّهُ وَلَوْلَا رِجَالٌ مُّؤْمِنُونَ وَنِسَاءٌ مُّؤْمِنَاتٌ لَّمْ تَعْلَمُوهُمْ أَن	اِیہ اُوہے لوک ہِن، جنھاں کُفر اِختیار کِیتا ہویا ہا اَتے تُہاکُوں مسجد الحرام کنُوں روک گِھدّا ہانے، قربانی دے جانوراں کُوں وِی! تاں جو او اَپݨیں (حلال تھیوݨ دِی) جاء توڑیں نہ پُج سگِن، اَتے جیکر اتھاں مومن جوان تے مومن ذالیں نہ ہوندیاں جنھاں کُوں تُساں جاݨدے وِی نہ

	تَطَئُوهُمْ فَتُصِيبَكُمْ مِّنْهُمْ مَّعَرَّةٌۢ بِغَيْرِ عِلْمٍ لِّيُدْخِلَ اللّٰهُ فِي رَحْمَتِهِ مَن يَشَآءُ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا	ہاوے، تاں تُساں اُنھاں کُوں پھیہ سَٹیندے، پَس تُہاکُوں بے خبری وِچ انھاں دِی وَجہ کنُوں کوئی تکلیف پُجدی، (اِیں واسطے وِی) جو اَللہ جیکوں چاہوے آپݨیں رحمت وِچ داخل کر گھنّے، اَتے جیکر اِیہ (مسلماناں کنُوں) اَنج تِھی ویندے، تاں اَساں اُنھاں وِچُوں دے اُنھاں لوکاں کُوں عذاب ڈِے ڈیندے، جنھاں کُفر اِختیار کِیتا ہویا ہا، عذاب وِی بہُوں دَردناک (۲۵)۔
.26	إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنزَلَ اللّٰهُ سَكِينَتَهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَىٰ وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا	(یاد کرو) جڈاں کُفر اِختیار کرݨ والے لوکاں آپݨیاں دِلاں وِچ ضد وِی او چا کیتی جہڑی جو جہالت دے زمانے وِچ ہوندی ہَئی، تاں اَللہ نے اَپݨیں رسول اتے مومناں اُتے سکون (اطمینان) نازِل کر ڈِتا، اَتے انھاں کُوں پرہیزگاری دی گالھ تے پابند رَکھیا، اَتے او ایندا حق وِی رَکھیندے ہَن تے ایندے ڈا دے وِی ہَن، اَتے اَللہ تاں ہَر شئے کُوں چنگی طرح جاݨݨ والا ہے (۲۶)۔
.27	لَّقَدْ صَدَقَ اللّٰهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ لَتَدْخُلُنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِن شَآءَ اللّٰهُ آمِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِن دُونِ ذٰلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا	تحقیق اَللہ نے آپݨیں رسول دے خواب کُوں حق دے مطابق سَچّا کر ڈِکھایا (او خواب جو) اَللہ چاہیا، تاں تُساں مسجد الحرام وِچ اَمن اَمان نال ضرور داخل تِھیسُو، آپݨیاں سِراں کُوں مُنواتے، اَتے وال کترواتے، اَتے تُہاکُوں کوئی ڈَر شَر وِی نہ ہوسی، پَس اَللہ جاݨدا ہا جہڑا کُجھ تُساں نہ جاݨدے ہاوے، پَس اُوں اِیں کنُوں پہلے ہِک ہَئی نیڑے دی فتح وِی نصیب کر ڈِتی (۲۷)۔
.28	هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَىٰ بِاللّٰهِ شَهِيدًا	او تاں اُوہو ہے جیں اَپݨیں رسول کُوں ہدایت ڈِے تے اَتے دِین حق ڈِے تے بھیجیا، تاں جو اِیکُوں ساری دُنیاں اُتے غالب کر ڈیوے، (اِیویں تِھی وَنجݨ دِی) گواہی کِیتے محض اَللہ اِی کافی ہے (۲۸)۔
.29	مُّحَمَّدٌ رَّسُولُ اللّٰهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ	محمدؐ اَللہ دَا رسُول ہے، اَتے جہڑے لوک انھاں نال ہِن، او کافِراں

کِیتے تاں وَڈے سخت ہِن، پَر آپس وِچ ہِک بئے تے رحم کریندے رہندِن، توں انھاں کوں رکوع کریندیں، تے سجدے ڈِیندیں ڈیکھدیں، اَللہ دِی طرفوں فضل اَتے اُوندی رَضا مَندی حاصل کرݨ وِچ لگّئے رہندِن (پہچاݨ واسطے) اُنھاں دے مَتّھیاں (مُونھاں) اُتے سَجدیاں دِی وَجہ کنوں گَٹّے (نشان) پَے ہوئے ہِن، انھاں دِیاں اِیہ صفاتاں تَورات وِچ وِی ہِن، تے اِیہے مثالاں اِنجیل وِچ وِی ہِن، اوہِک اِجہی رَڑھ (کھیتی) وَانگوں ہِن، جیں آپݨیں پَنیری باہر کڈھی وَل اُوکوں تکڑا کیتا، وَل موٹی تھی گِئی، وَل آپݨیں ناڑی دے زور تے کھڑی، آپݨیں وَہاوَن والیاں کوں ڈاڈھی چَنگی لَگّݨ پَے گِئی، تاں جو اُنھاں نال کافراں دے ہاں سڑݨ، اَتے اَللہ دا وعدہ ہے انھاں نال جہڑے جو اُنھاں وِچوں اِیمان گِھن آئِن تے نیک عَمل کِیتے ہِنیں، انھاں کِیتے بخشش ہے تے اوہِک وَڈا اَجر ہِیسن (۲۹)۔	أَشِدَّآءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَآءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِم مِّنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَاةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَىٰ عَلَىٰ سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا	

49۔ سورۃ الحجرات

سرائیکی ترجمہ	عربی متن	آیت
شروع تھیندی ہے اَللہ دے ناں نال جہڑا بہوں مہربان تے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	
اَے لوکو! جہڑے اِیمان گِھن آئیوے، تُساں اَللہ (دے حُکم) اَتے اُوندے رسول کنوں پہلے نہ بولݨ پَے گِئے کرو، بلکہ اَللہ کنوں ڈردے رَہو، یقیناً اَللہ سب کُجھ سُݨݨ والا، سَب کُجھ جاݨݨ والا ہے (۱)۔	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا اللّٰهَ إِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ	.1
اَے اِیمان گِھن آوݨ والو، آپݨیں آوازاں کوں وِی نبی دِی آواز کنوں اُچّا نہ کڈھیا کرو، اَتے اُوندے اَگُوں اِیں طرح زور دا وِی نہ بولیا کرو،	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ	.2

	بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ	جیویں تُہاڈے بعضے بعضیاں دے نال زور دا بولیندِن، تاں جو تُہاڈے نیک عَمل ضائع نہ تِھی وَنجن، اَتے تُہاکوں پتہ وِی نہ لگیئے (۲)۔
.3	إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِندَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَىٰ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ	بیشک جِہڑے اللہ دے رسول دے سامنْیں آپنْیاں آوازاں کوں جھکّا رَکھیندِن، اِیہے او لوک ہِن جنھاں دے دِلاں کوں اللہ پَرہیزگاری وِچ اَزما گھدّے، اُنھاں کیتے بخشش ہے تے ہِک وَڈا اَجر وِی ہے (۳)۔
.4	إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِن وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ	(اَے رسول) بیشک جِہڑے لوک تیکوں حُجریاں دے پَرے کنوں سَڈ مریندِن، انھاں وِچوں ڈھیر کوئی تاں کوئی عَقل وِی نھیں رَکھیندے (٤)۔
.5	وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّىٰ تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	اَتے جیکر او لوک اوتوڑیں صَبر چا کرِن جو تُوں خود اُنھاں دو باہر نِکل تے آوَنجیں، تاں اِیہ خُود اُنھاں کیتے ہِک چنگی گالھ ہَئی، اَتے اللہ تاں بہُوں بخشنْ ہار ہے، وَڈی رحمت کرنْ والا ہے (٥)۔
.6	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَإٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ	اَے اِیمان گِھن آونْ والو، جیکر کوئی فاسق (بدکردار) تُہاڈے کولھ کوئی خَبر گِھن آوے، تاں اُوندی تحقیق چنگی طرح کرگھدّی کرو، تاں جو تُساں کہیں قوم کوں اَنْ جاتْیں کوئی تکلیف نہ پُچا گھِڑو، وَل صَباحیں تُہاکوں آپنْیں کیتے اُتے پچھتاوَتاں نہ پووے (٦)۔
.7	وَاعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَٰئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ	اَتے اِیہ جانْ گِھنو، جو اللہ دا رسول تُہاڈے وِچ ہے، جیکر او اَکثر معاملیاں وِچ تُہاڈا آکھیا مَن گھندا، تاں تُساں خُود کہیں مصیبت وِچ پَے ویندے، لیکن اللہ تُہاڈے وِچ اِیمان دی محبت گھت ڈِتی ہے، تُہاڈے دِلاں وِچ اُوکوں سوہنْاں وِی کر ڈِیکھائے، اَتے کُفر، بدکرداری تے نافرمانی کنوں تُہاکوں کریہت ڈِیوائی ہے، اِیہے او لوک ہِن، جِہڑے سِدّھے سِدّھے رَاہ تے چلدے پَے ہِن (٧)۔

8.	فَضْلاً مِّنَ اللهِ وَنِعْمَةً وَاللهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ	اِیہ اَللہ دا فضل تے اُوندی نعمت دِی وَجہ کنُوں ہے، اَتے اَللہ تاں سُب کُجھ جاݨݨ والا ہے وَڈی حِکمت (دانائی) والا ہے (۸)۔
9.	وَإِن طَآئِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُواْ فَأَصْلِحُواْ بَيْنَهُمَا فَإِن بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الأُخْرَى فَقَاتِلُواْ الَّتِي تَبْغِي حَتَّى تَفِيءَ إِلَى أَمْرِ اللهِ فَإِن فَآءَتْ فَأَصْلِحُواْ بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوٓاْ إِنَّ اللهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ	اَتے جیکر مومن جُواناں دِیاں ڈُوں ٹولیاں آپس وِچ لَڑپووِن تاں اُنھاں ڈُوہائیں وِچ صُلح کرا ڈِتی کرو، وَل وِی جیکر اُنھاں وِچوں کوئی ٹولی ڈُوجھی اُتے زیادتی کرے، تاں وَل زیادتی کرݨ والے نال لڑپووُو، اِیہ توڑیں جو او اَللہ دے حُکم (فیصلے) تے وَل آوے، وَل جیکر او وِی رجوع کرے، تاں وَل انھاں ڈُوہائیں وِچ اِنصافی طور تے صُلح کرا ڈِتی کرو، تے اِنصاف قائم کیتی رَکھو. بیشک اَللہ اِنصاف کرݨ والیاں کُوں بَہُوں پَسند کریندے (۹)۔
10.	إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُواْ بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُواْ اللهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ	بیشک اِیمان والے سارے بِھرا بِھرا ہِن، بَس تُساں آپݨیاں ڈُوں بِھراواں وِچ صُلح کرا ڈِتی کرو، اَتے اَللہ کنُوں ڈِردے رَہوُو، تاں جو تُہاڈے اُتے رحمت وَسائی ویندی رَہے (۱۰)۔
11.	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّن قَوْمٍ عَسَى أَن يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِّن نِّسَاءٍ عَسَى أَن يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الِاسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَن لَّمْ يَتُبْ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ	اَے اِیمان گِھن آوݨ والو ! کوئی قَوم کہیں بِئی قوم دِیاں مذاقاں نہ کیتیاں کرے، تِھی سگدے جو او اُنھاں کنُوں چَنگی ہووے، اَتے نہ ذالیں بِنھاں ذالیں دِیاں مذاقاں کرِن، تِھی سگدے جو او اُنھاں کنُوں چَنگیاں ہووِن، اَتے تُساں آپ آپݨیاں اُتے اِلزام وِی نہ لایا کرو، نہ اُنھاں کوں (چِڑاوݨ والے) لَقباں نال سَڈیا کرو، اِیمان گِھن آوݨ دے بعد گندے ناں نال (کہیں کُوں) سَڈݨ وِی فسق فجور ہے، جنھاں (اِنھاں گالھیں) کنُوں توبہ نہ کیتی، بَس اُوہے لوک ظالماں وِچوں ہِن (۱۱)۔
12.	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا	اَتے اِیمان گِھن آوݨ والو ! بدگُمانی کنُوں جتّی تِھی سَگے، بَچ تے رَہوائے یقیناً بعض (حالتاں وِچ) بدگُمانی تاں گُناہ اِی ہے، اَتے تُساں

کہیں دِیاں بُرائیاں گولھݨ وِچ وِی نہ لگے رَہوو، اَتے تُہاڈے بعض بعضیاں دِی غیبت وِی نہ کرِن، کیا تُہاڈے وِچوں کوئی (اِیں گالھ کوں) پَسند کریندے جو او اپݨے مُوئے ہوئے بِھرا دا گوشت کھاوے، پَس اِیں کنُوں ضرور کریہت کیتی کرو، اَتے اَللہ کنُوں ڈردے رَہوو، بیشک اَللہ تَوبہ قبول کرݨ والا ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے (۱۲)۔	وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضاً أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتاً فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُواْ اللهَ إِنَّ اللهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ	
اَے اِنسانو ! تحقیق اَساں تُہاکوں ہِک نَر (مرد) تے ہِک مادِی (ذال) وِچُوں پَیدا کِیتے، اَتے تُہاڈِیاں قَوماں تے قبیلے بݨا ڈِتّن، تاں جو تُساں ہِک بئے کُوں سُنڄاݨ سَگو، بیشک تُہاڈے وِچُوں اَللہ دے نزدیک سَب تُوں زیادہ عِزّتاں والا او ہے جِہڑا تُہاڈے وِچُوں ساریاں تُوں زیادہ پرہیزگار ہے، بیشک اَللہ سَب کُجھ ڄاݨݨ والا ہے، چَنگی طرح خبراں رَکھݨ والا ہے (۱۳)۔	يَاأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوباً وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ اللهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ	.13
جانگلی عرب (بَدُّو) اَہدِن، جو اَساں اِیمان گِھن آئے ہَیں (اَے رسول) تُوں آکھ ڈے، جو تُساں اِیمان نھیں گِھن آئے بلکہ اِیں آکھو، جو اَساں حُکم دے تابع تِھی گئے ہَیں، کِیُوں جو اِیمان تاں اَجݨ، توڑیں تُہاڈے دِلاں وِچ وَڑیا وِی کائے نھیں، اَتے جیکر تُساں اَللہ تے اُوندے رسول دِی پُوری فرمانبرداری قبول کرگِھدّی تاں او تُہاڈے عَملاں وِچُوں کُجھ وِی نہ گھٹیسی، یقیناً اَللہ بَہُوں بخشݨ ہار ہے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے (۱٤)۔	قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا قُل لَّمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِن قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِن تُطِيعُوا اللهَ وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُم مِّنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئاً إِنَّ اللهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	.14
اِیمان والے مومن تاں محض او لوک ہِن جِہڑے اَللہ اُتے، اَتے اُوندے رسول اُتے اِیمان گِھن آئِن، وَل اُنھاں کوئی شَک وِی نھیں کِیتا، اَتے آپݨیں مالاں تے آپݨیاں جاناں نال اَللہ دِی رَاہ وِچ جِہاد کِیتے اِیہے او لوک ہِن، جِہڑے (اِیمان دے) سَچّے ہَن (۱٥)۔	إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللهِ أُوْلَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ	.15

16.	قُلْ أَتُعَلِّمُونَ اللَّهَ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ	(اَے رسول) آکھ ڈے جو کیا تُساں اللہ کوں آپݨیں دینداری ڄتویندے ڄتویندے وے حالانکہ اللہ تاں چنگی طرح ڄاݨدا ہے جھڑا کُجھ اَسماناں وِچ ہے، تے جو کُجھ زمین دے تلّے اُتے ہے، اَتے اللہ ہر شئے کوں چنگی طرح ڄاݨݨ والا ہے (١٦)۔
17.	يَمُنُّونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُل لَّا تَمُنُّوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُم بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيمَانِ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ	(اَے رسول) اِیہ لوک تیڈے اُتے احسان چڑھیندن جو انھاں اِسلام قبول کرگھدے، آکھ ڈے جو میڈے اُتے آپݨیں اِسلام دِی مِنّت نہ پے لاوو، بلکہ اللہ تہاڈے اُتے آپݨاں اِحسان ڄتویندے، جو اُوں تُہاکوں اِیمان دِی راہ ڈِیکھا ڈِتی ہے، جیکر تُساں واقعی سچّے ہووو تاں (١٧)۔
18.	إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ	بیشک اللہ اَسماناں تے زمین دِیاں لُکیاں ہوئیاں شئیں کوں چنگی طرح ڄاݨدے، اَتے ڈیکھدا کھڑے جھڑا کُجھ تُساں کریندے وَدّے وے ! (١٨)۔

50۔ سورۃ ق

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع تھیندی ہے اللہ دے ناں نال جھڑا بہُوں مہربان ہے ہمیشہ رحمت وَساوݨ والا ہے
1.	قٓ وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ	قٓ، قَسم ہے شاناں والے قرآن دِی (١)۔
2.	بَلْ عَجِبُوا أَن جَاءَهُم مُّنذِرٌ مِّنْهُمْ فَقَالَ الْكَافِرُونَ هَٰذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ	بلکہ انھاں کوں تاں تعجّب تھئے، جو انھاں کولھ خود اُنھائیں وِچوں ہِک ڈراوݨ ڄتاوݨ والا آ گئے، بَس کُفر اِختیار کرݨ والے آکھݨ لگئے، جو اِیہ ڳالھ تاں عجب جہی لڳدِی ہے (٢)۔
3.	أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ذَٰلِكَ رَجْعٌ بَعِيدٌ	بھلا جڈاں اَساں مَر ویسوں، اَتے مَٹی تھی ویسوں (وَلا جیوا کھڑا کرݨ)

		تاں عقل سَمجھ کنوں پَرے دِی گالھ ہے (۳)۔
4.	قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِندَنَا كِتَابٌ حَفِيظٌ	تحقیق اَساکوں پتہ ہے، جو اُنھاں وِچوں دے کِتنے کُجھ زمین کھاندی گھٹیندی ویندی ہے، اَتے اَساڈے کولھ کِتاب ہے جیندے وِچ سَب کُجھ لِکھیا ہویا محفوظ ہے (٤)۔
5.	بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ مَّرِيجٍ	اُنھاں اُوکوں کوڑا آکھیئے، جڈاں وِی حق اُنھاں کولھ آئے، بَس اِیہ خود ہِک گُنجڑی ہوئی گالھ وِچ پَھس گئے ہِن (٥)۔
6.	أَفَلَمْ يَنظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا مِن فُرُوجٍ	بَھلا اِیہ آپٹیں اُتوں اَسمان کُوں نھیں ڈیہدے، اَساں اُوکوں کِیویں بٹائے اَتے کِیویں سَنوارے، اَتے ایندے وِچ کوئی بَج (خرابی) وِی کائے نھیں (٦)۔
7.	وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ	اَتے اَساں زمین کُوں دگھیریے چا، اَتے اُوندے وِچوں تکڑے پہاڑ کھڑے کر ڈِتے ہِن، اَتے اُوندے وِچوں ہر قسم دے سوہٹیں پودیاں دے جوڑے جَمائے ہِن (٧)۔
8.	تَبْصِرَةً وَذِكْرَىٰ لِكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ	(اِیہ سب شَئیں) اَکھیں کھول ڈیونٹ والیاں تے نصیحت قبول کراونٹ والیاں ہِن، پر اُوں بندے کِیتے جہڑا اللہ دو رجوع کریندے (٨)۔
9.	وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُّبَارَكًا فَأَنبَتْنَا بِهِ جَنَّاتٍ وَحَبَّ الْحَصِيدِ	اَتے اَسمان کنوں برکتاں والا پاٹیں بھیجے، بَس اُوندے نال اَساں جما ڈِتے ہِن، باغ تے اَن دِیاں کپیچٹ کٹیچٹ والیاں رَڑھیں (٩)۔
10.	وَالنَّخْلَ بَاسِقَاتٍ لَّهَا طَلْعٌ نَّضِيدٌ	اَتے کھجیاں ہِن، اُچیاں اُچیاں اُنھاں دے گوشے تلے اُتے (پنڈنال) لَڈیے ہوئے ہِن (١٠)۔
11.	رِّزْقًا لِّلْعِبَادِ وَأَحْيَيْنَا بِهِ بَلْدَةً مَّيْتًا كَذَٰلِكَ الْخُرُوجُ	اِیہ بندیاں کِیتے رزق ہِن، اَتے اَساں اِیں (پاٹیں) نال موئی ہوئی زمین والے علاقے کُوں ساوا (زندہ) کر ڈِیندے ہَیں، اِیں طرح (قبراں وِچوں) بندے وِی کڈھیے ویسن (١١)۔
12.	كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ	اُنھاں کنوں پہلے وِی نُوح دِی قوم، تے کھوہ والے لوکاں، تے ثمود نے

	الرَّسِّ وَثَمُودُ	کُجھ نہ مَنّیا (١٢)۔
.13	وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ لُوطٍ	اَتے عاد اَتے فرعون، اَتے لُوط دے بِھرا (١٣)۔
.14	وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ	اَتے جنگل (ایکہ) والے، اَتے تُبَّع دِی قوم نے وِی ! ہر کہیں رسُولاں کُوں کُوڑا آکھیا، آخر (عذاب دا) وَعدہ سَچّا تھی تے رِیہا (١٤)۔
.15	أَفَعَيِينَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ مِّنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ	تاں کیا اَساں پہلی واری پَیدا کرتے تھک گئے ہیں؟ بلکہ اِیہ لوک تاں نویں سِروں دِی پَیدائش دے متعلّق وِی شَک وِچ پَئے گِین (١٥)۔
.16	وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ	اَتے یقیناً اَساں اِنسان کُوں پَیدا کِیتے، اَتے اَساں جانڈے ہیں جو اِیندے متعلّق کیا کُجھ وسوسے اُوندے دِل وِچ پوندِن، اَتے اَساں تاں اِیندی گِچّی دِی رگ کنُوں وِی زیادہ اِیندے کولھوں ہیں (١٦)۔
.17	إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ	جڈاں جو اِیندے سَجّے پاسُوں تے کھبّے پاسُوں موجود ڈُوں نوٹ کرݨ (لِکّھݨ) والے (سَب کُجھ) نوٹ کر گھندِن (١٧)۔
.18	مَّا يَلْفِظُ مِن قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ	او کوئی اِہجی ڳالھ نھیں کریندا جِیندی تاڑ وِچ لِکّھݨ (نوٹ کرݨ) والے نہ لگئے بیٹھے ہووِن (١٨)۔
.19	وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَٰلِكَ مَا كُنتَ مِنْهُ تَحِيدُ	اَخیر موت دِی سَکرات حقیقت بݨ تے آگئی، اِیہا او حالت ہے جیں کنُوں تُوں پَرے بھڄدا ہاویں (١٩)۔
.20	وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ذَٰلِكَ يَوْمُ الْوَعِيدِ	اَتے صُور (سنکھ) پُھوکیا ڳیا، تاں اُوہو عذاب دے وَعدے دا ݙینہ ہوسی! (٢٠)۔
.21	وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ	اَتے ہر جان اِیں حالت وِچ آسی، جو اُوندے نال ہِک ہکلݨ والا وِی ہوسی، تے ہِک (اُوندے عَملاں دی) گواہی ݙیوݨ والا وِی (٢١)۔
.22	لَّقَدْ كُنتَ فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَٰذَا فَكَشَفْنَا عَنكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ	تُوں یقیناً اِیں کنُوں غفلت وِچ وَدّا ہاویں، بَس اَساں تَیں کنُوں تیݙی غفلت دا پَردہ ہَٹا ݙِتے، بَس اَج تاں تیݙی نظر ٹِھیک ٹھیک ݙیہدِی پَئی ہے (٢٢)۔

.23	وَقَالَ قَرِينُهُ هَٰذَا مَا لَدَيَّ عَتِيدٌ	اَتے اُوندے نال والا اَکھیسی، اِیہ موجود میڈے کولھ (اِیندے عَملاں دا کُھلا چِٹّھا!) (۲۳)۔
.24	أَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ	تُساں ڈُوہائیں رَل تے سرکشی کرݨ والے ناشُکرے کُوں دَوزخ وِچ سَٹ ڈِیوُو (۲٤)۔
.25	مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُّرِيبٍ	بَھلائی کرݨ کنُوں روکݨ والے کُوں، حَد کنُوں ٹَپ وَنّجݨ والے کُوں، شَک کرݨ والے کُوں (۲۵)۔
.26	الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ فَأَلْقِيَاهُ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ	جیں اللہ دے نال بئے رَبوبݨے وِی بݨا گِھدّے ہووِن، بَس تُساں ڈُوہائیں کُوں سَخت عذاب وِچ گھت ڈِیوُو (۲٦)۔
.27	قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطْغَيْتُهُ وَلَٰكِن كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ	اُوندا سَنگتی (شیطان) اَکھیسی اَساڈے رَبّ آ ! مَیں اِیکوں حَدُوں ٹَپ وَنّجݨ والا نھیں بݨایا بلکہ اِیہ خُود اِی پَرلے دَرجے دِی گُمراہی وِچ پیا ہویا ہا (۲۷)۔
.28	قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُم بِالْوَعِيدِ	(اللہ) اَکھیسی، تُساں میڈے کولھ (آپس وِچ) جھیڑا نہ پَے گھتّو ! تحقیق مَیں تاں تُہاڈے کِیتے عذاب دا وَعدہ پہلے بھیج چُکیا ہاں (۲۸)۔
.29	مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَا أَنَا بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ	میڈے سامݨیں کوئی ڳالھ نھیں بَدلائی ویندی، اَتے نہ اَساں بندیاں اُتّے کوئی ظلم کرݨ والے ہَیں (۲۹)۔
.30	يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأْتِ وَتَقُولُ هَلْ مِن مَّزِيدٍ	ہِک ڈِینہ دَوزخ کنُوں پُچّھیا ویسے، کیا تُوں بھریج ریجج ڳئی ہیں، پَر او اَکھیسے، کیا پیا کُجھ وِی بَچیا ہویا ہے (۳۰)۔
.31	وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ	اَتے بہشت پَرہیزگاراں دے نزدیک کر ڈِتّی ویسی، اَصلُوں پَرے کائے نہ ہوسی (۳۱)۔
.32	هَٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٍ	اِیہا ہے جِیندا وَعدہ تُساں وِچُوں ہَر اُوں شخص نال کِیتا ڳیا ہا، جِہڑا ٻَہوں رَجوع کرݨ والا، ہر طرح دا خیال رَکھݨ والا ہے (۳۲)۔
.33	مَّنْ خَشِيَ الرَّحْمَٰنَ بِالْغَيْبِ وَجَاءَ	جِہڑا شخص ٻَہوں مہربان (اللہ) کنُوں بغیر ڈِٹھیں ڈَردا رِیہے، اَتے ٻَہوں

	بِقَلْبٍ مُّنِيبٍ	رجوع کرݨ والا دِلّ گھن تے آئے (۳۳)۔
34.	ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ ذَٰلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ	(آکھیا ویسی) ایندے وِچ اَمن تے سَلامتی نال لنگھ وَنج ایہو ڈِینہاڑا ہمیشہ کیتے قائم رَہݨ والا ہے (۳٤)۔
35.	لَهُم مَّا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ	ایندے وِچ اُنھاں کیتے جو کجھ وِی او چَہسِن، سَب موجود ہوسی (۳۵)۔
36.	وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُم بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي الْبِلَادِ هَلْ مِن مَّحِيصٍ	اَتے اَساں اُنھاں کنوں پہلے دِیاں کئی اُمتاں تَباہ کر چھوڑیاں، جِہڑیاں اُنھاں کنوں طاقت وِچ وَدھ تے ہَن اُنھاں تاں شہراں کوں چھانٹیا لتاڑیا ہویا ہا، کیا کوئی جاء تھی سگدِی ہے (اللہ کنوں) بھَج وَنجݨ کیتے (۳٦)۔
37.	إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرَىٰ لِمَن كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ	یقیناً ایندے وِچ ہر اُوں شخص کیتے نصیحت ہے جہڑا سَچّا دِل رَکھیندا ہووے، یا سَب کجھ توّجہ نال سُݨدا ہووے اَتے حقیقت کوں خود غور نال ڈِیکھدا ہووے (۳۷)۔
38.	وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِن لُّغُوبٍ	اَتے اَلبتہ اَساں اَسماناں کوں، تے زمین کوں، اَتے جِہڑا کجھ اُنھاں دے وِچکار ہے، سب کجھ چھی ڈِینھاں (مرحلیاں) وِچ تیار کر چھوڑیا، اَتے اَساکوں کوئی تھکیڑا وِی اَصلُوں محسوس نہ تھیا (۳۸)۔
39.	فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ	پَس (اَے رسول) جو کجھ ایہ لوک اَکھیندے وَدّے ہِن، اُوندے اُتّے صبر کریا کر، اَتے اللہ دی تعریف سمیت اُوندے پاک ہووݨ کوں بیان کیتی رَکھ (۳۹)۔
40.	وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَارَ السُّجُودِ	اَتے سَجدے کرݨ (نمازاں پڑھݨ) دے بعد وِی (٤٠)۔
41.	وَاسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِن مَّكَانٍ قَرِيبٍ	اَتے سُݨا ہے، جِہڑے ڈِینہ سَڈ مارݨ والا کولھوں دِی جاء کنوں سَڈ مَریسی (٤١)۔
42.	يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَٰلِكَ	جِہڑے ڈِینہ سارے لوک یقینی طور ہِک اُچّی کڑکاٹ سُݨسِن ایہ (قبراں

	يَوْمُ الْخُرُوجِ	وِچُوں) نِکلݨ دا ݙینہ ہوسی (٤٢)۔
43.	إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا الْمَصِيرُ	دَراَصل اَساں جِیویندے وِی ہَیں، تے اَساں مَریندے وی ہیں اَتے اَساں دو ساریاں وَل آوݨیں (٤٣)۔
44.	يَوْمَ تَشَقَّقُ الْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعاً ذَٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ	اُوں ݙینہ زمین اُنھاں (مُردیاں) دے اُتے چریج ویسی، تے او جَلدی نکل تے آویسن، ایں طرح (بندیاں کُوں) کٹھا کرݨ اَساڈے کیتے بہُوں سَوکھا کمّ ہے (٤٤)۔
45.	نَّحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا أَنتَ عَلَيْهِم بِجَبَّارٍ فَذَكِّرْ بِالْقُرْآنِ مَن يَخَافُ وَعِيدِ	اَساں چنگی طرح جاݨدے ہیں جہڑا کُجھ ایہ لوک اَہدے وَدّے ہِن، اَتے تُوں انھاں اُتے جَبر کرݨ کیتے نھیں لایا گیا، پَس تُوں قرآن دے ذریعے اُوں شخص کُوں نصیحت کر جہڑا جو میݙے (عذاب) کنُوں ڈراوݨ نال ڈر ویندے (٤٥)۔

51۔ سورۃ الذاریات

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بہُوں مہربان ہے بہُوں رحم کرݨ والا ہے
1.	وَالذَّارِيَاتِ ذَرْواً	قَسم ہے اُنھاں ہَوائیں دِی ! جہڑیاں ذَرّات تے آبی بخارات کُوں اِڈّے اُڈّے اُڈائی رَکھدیاں ہِن (١)۔
2.	فَالْحَامِلَاتِ وِقْراً	وَل اُنھاں ہَوائیں دِی وِی ! جہڑیاں مینہ وَساوݨ والے بدّلاں کُوں چاتی وَدیاں رَہندِن (٢)۔
3.	فَالْجَارِيَاتِ يُسْراً	وَل اُنھاں ہَوائیں دِی، جہڑیاں آرام آرام نال گُھلدیاں رَہندِن(٣)۔
4.	فَالْمُقَسِّمَاتِ أَمْراً	وَل اُنھاں ہَوائیں دِی جہڑیاں اللہ دے حُکم نال ساریاں شَئیں (مینہ وَغیرہ) تقسیم کریندیاں رَہندِن (٤)۔

5.	إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ	تحقیق جھڑا وعدہ تُہاڈے نال کیتا ویندے اَصلُوں سچّا ہے (۵)۔
6.	وَإِنَّ الدِّينَ لَوَاقِعٌ	اَتے بیشک جزا ضرور ڈِتی ویسی (٦)۔
7.	وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ	اَتے اَسمان دِی قَسم! جیندے وِچ کَئی رَاہِیں ہِن (۷)۔
8.	إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ	تُساں یقیناً ہِک اِختلاف والی گالھ وِچ پَھتّھے ہوئے ہیوے (۸)۔
9.	يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ أُفِكَ	اِیں گالھ کنُوں اُوہو شَخص پِھر ویندے جیں پِھرٹاں ہوندے (۹)۔
10.	قُتِلَ الْخَرَّاصُونَ	اَٹکل پچُّو لَڑاوݨ والے تَباہ تِھیوِن (۱۰)۔
11.	الَّذِينَ هُمْ فِي غَمْرَةٍ سَاهُونَ	اِیہ تاں او لوک ہِن، جِھڑے غفلت وِچ پے تے (حقیقت کُوں) بُھل چُکیئے ہِن (۱۱)۔
12.	يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمُ الدِّينِ	اِیہ پُچّھدِن جو جزا سَزا وَالا ڈِینھ کڈاں آسی (۱۲)۔
13.	يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ	اُوں ڈِینھ (آسی) جڈاں اُنھاں کُوں (دوزخ دِی بھا) اُتّے سیک ڈِتا ویسی (۱۳)۔
14.	ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْ هَٰذَا الَّذِي كُنتُم بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ	(آکھیا ویسی) ہُݨ چَکّھو مَزہ آپݨیں فِتنے (دے عذاب) دَا، اُوہو عذاب جیندے متعلّق تُساں ڈَاڈھے اُبھلے ہَاوے (۱٤)۔
15.	إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ	بیشک پَرہیزگار لوک بَہشتی باغاں وِچ ہوسن تے چشمیاں اُتّے رَہسن (۱۵)۔
16.	آخِذِينَ مَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَٰلِكَ مُحْسِنِينَ	انھاں نعمتاں کُوں گِھن تے خوش تِھیندے رَہسن، جِھڑیاں اُنھاں دا رَبّ اُنھاں کُوں ڈِیندا ویسی، یقیناً او اِیں کنُوں پہلے نیک کَمّ کرݨ والے ہِن (١٦)۔
17.	كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ	او رات کُوں بَہوں تھوڑی دیر سُمھدے ہِن (۱۷)۔
18.	وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ	اَتے دَھمّی ویلے گُناہاں دِی بخشش مَنگدے ہن (۱۸)۔
19.	وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ	اَتے اُنھاں دے مال متال وِچ مَنگ تے گِھنݨ والیاں دا تے محرومی

دے شِکار تھی وَنجݨ والیاں دا حق وی ہوندا ہا (۱۹)۔		
اَتے زمین وِچ نشانیاں ہِن یقین کرݨ والیاں کیتے (۲۰)۔	وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ	.20
اَتے خود تُہاڈے اَندر وی ! وَل وی تُساں ڈیکھدے کیوں نھیں؟ (۲۱)۔	وَفِي أَنفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ	.21
اَتے اَسمان وِچ ہے تُہاڈا رِزق، اَتے او کُجھ وی جیندا تُہاڈے نال وَعدہ کیتا ویندے (۲۲)۔	وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ	.22
پَس اَسماناں تے زمین دے رَبّ دِی قسم ! جو بیشک ایہ (قرآن) برحق ہے بالکل اُوویں جیں طرح جو تُساں بولیندے پئے ہیوے (۲۳)۔	فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَا أَنَّكُمْ تَنطِقُونَ	.23
(اَے رسول) کیا تیڈے کولھ اِبراہیم دے عزّتاں والیاں مہماناں دِی گالھ پُنّی ہے (۲٤)۔	هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمُكْرَمِينَ	.24
جَڈاں جو او اُوندے کولھ آئے، پَس اَکھیونے، تیکوں سلام ہووے اُوں وِی آکھیا (تُہاکوں وِی) سَلام ہووے (۲۵)۔	إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ قَوْمٌ مُّنكَرُونَ	.25
(پَر ایہ) اَݨ سُونھیں نظریے، وَل وِی او (چُپ کرتے) آپݨیاں گھراں والیاں دو وَل گیا (۲٦)۔	فَرَاغَ إِلَىٰ أَهْلِهِ فَجَاءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ	.26
پَس ہِک موٹا تازہ بُھنیا تَلیا ہویا گابا چوا تے آگیا (۲۷)۔	فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ	.27
پَس او اُنھاں کنوں دِل وِچ ڈَرݨ لگیا، اُنھاں آکھیا، (اَساں کنوں) نہ پیا ڈَر، اَتے اُوکوں ہِک بَہُوں علم والے پُتر دِی بشارت ڈِتی (۲۸)۔	فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ	.28
پَس اُوندی، ذال بَہُوں حیران تھی تے اَگُوں تے تھئی، وَل اَپݨیں مَتھے تے زور دا ہتھ ماریا اَتے آکھیُس (میں تاں) بُڈھی سنڈھ (ذال) ہاں (۲۹)۔	فَأَقْبَلَتِ امْرَأَتُهُ فِي صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ	.29
اُنھاں آکھیا، ایویں تھیسے، ایہ تاں میڈے رَبّ آکھیئے، بیشک او بَہُوں	قَالُوا كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ	.30

حِکمت (دانائی) والا ہے سَب کُجھ جاݨݨ والا ہے (٣٠)۔		

31.	قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ	اُوں آکھیا، اَے بھیجے ہوئے ہو (فرشتو !) تُہاڈے آوݨ دا وݙا مقصد کیا ہے؟ (۳۱)۔
32.	قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ	اُنھاں آکھیا، اَساکوں گُنہگاراں دِی ہِک قوم دو بھیجیا گئے (۳۲)۔
33.	لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن طِينٍ	تاں جو اَساں اُنھاں اُتے کھنگری مِٹی دے پتھر روڑے وَساؤوں (۳۳)۔
34.	مُّسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ	تیݙے رَبّ دے نزدیک حد توں ٹَپ وَنڄݨ والیاں کیتے نِشان لائے ہوئے ہِن (۳٤)۔
35.	فَأَخْرَجْنَا مَن كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ	پَس اَساں اُوں وَستی وِچوں جِتنے مومن لوک ہَن، اُنھاں کُوں کَڈھ گھدّا (۳۵)۔
36.	فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ الْمُسْلِمِينَ	پَس اَساں اُوں (وَستی) وِچ کُجھ نہ لدّھا، سِوائے مسلماناں (فرمانبرداراں) دے ہِک گھر دے (۳٦)۔
37.	وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِّلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ	(اِیں طرح) اَساں اُوں وَستی وِچ آپݨیں ہِک نِشانی چھوڑی، انھاں لوکاں کِیتے جِہڑے جو دَردناک عذاب کنوں ڈَردے رہندے ہَن (۳۷)۔
38.	وَفِي مُوسَىٰ إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ	اَتے مُوسیٰ دے واقعے وِچ عِبرت دِی جاء ہے، جِڈاں اَساں اُوکوں ہِک صاف سُتھری دلیل ݙے تے فِرعون دو بھیجیا پَس او (فِرعون) آپݨیں طاقت تے شان و شوکت دِی تَڈ گھِن تے پھر گیا (۳۸)۔
39.	فَتَوَلَّىٰ بِرُكْنِهِ وَقَالَ سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ	اَتے آکھیُس (اِیہ تاں) کُوئی جادُوگر ہے یا پاگل! (۳۹)۔
40.	فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ	پَس اَساں وِی اُوکوں تے اُوندے لَشکریاں کُوں پکڑ گھدّا، پَس اَساں اُنھاں کُوں سَمندر وِچ سَٹ گھتّیا، اَتے او تاں ہا وِی ملامت والے کم کرݨ والا! (٤٠)۔
41.	وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ	اَتے عاد دے واقعے وِچ وِی (عِبرت دِی جاء ہے (جِڈاں اَساں

		اُنھاں اُتے اصلوں نَفع نہ ڈیوݨ والی تیز ہَوا بھیجی (٤١)۔
.42	مَا تَذَرُ مِن شَيْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلَتْهُ كَالرَّمِيمِ	او کوئی شَئے وِی نہ چھوڑیندی ہَئی، جیندے اُتوں لنگھدی ہَئی، بَس اُوکوں بُتھی بُھرڑی ہَڈی وانگوں (چیٹا چیٹا) کرڈیندی ہَئی (٤٢)۔
.43	وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتَّىٰ حِينٍ	اَتے ثمود دے واقعے وِچ وِی (عِبرت دِی نِشانی ہے (جِڈاں اُنھاں آکھیا گیا، تُساں بَس ہِک مقرر وقت تئیں فائدے چا گھنو (٤٣)۔
.44	فَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ وَهُمْ يَنظُرُونَ	پَر اُنھاں اللہ دے حُکم کنوں سِرچا چاتا، بَس اُنھاں کُوں بجلی دے کڑکاٹ (والے عذاب) آپکڑیا، اَتے او (ہَکّے بَکّے تِھی تے) ڈیکھدے رَہ گئے (٤٤)۔
.45	فَمَا اسْتَطَاعُوا مِن قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُنتَصِرِينَ	بَس اُنھاں وِچ نہ کھڑے تھیوݨ دِی طاقت رہی، اَتے نہ او ہِک بئے دِی کوئی مدد کر سگیئے (٤٥)۔
.46	وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ	اَتے اُوں کنوں پہلے نُوح دِی قوم (دا حشر وِی ڈیکھو !) یقیناً او تاں اَصلوں نافرمان لوکاں دِی قوم ہَئی (٤٦)۔
.47	وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ	اَتے اَساں اَسمان کُوں آپݨیں قُدرت نال بݨایا، اَتے اَساں بے حد وُسعت تے اختیار والے ہَیں (٤٧)۔
.48	وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمَاهِدُونَ	اَتے زمین کُوں اَساں ہِک فرش وانگیں تلّے وِچھا ڈِتے، اَتے اَساں سوہݨاں وِچھاوݨ والے ہَیں (٤٨)۔
.49	وَمِن كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ	اَتے اَساں ہَر شَئے دے جوڑے جوڑے بݨائن، تاں جو تُساں (اِیں گالھ تے) غور تے فِکر کرو (٤٩)۔
.50	فَفِرُّوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ	بَس تُساں اللہ والے پاسے بَھج تے آؤو، یقیناً مَیں اُوندی طرفوں تُہاڈے کِیتے کُھلّے طور تے ڈَراوݨ چِتاوݨ آیاں (٥٠)۔
.51	وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ	اَتے اللہ دے نال بئے کہیں رَبوبݨے کُوں نہ رَلاؤو، یقیناً مَیں اُوندی طرفوں تُہاڈے کِیتے کُھلّے طور تے ڈَراوݨ چِتاوݨ آیاں (٥١)۔

اِیں طرح انھاں لوکاں دو اُنھاں کنُوں پہلے کوئی وِی اِیجے رسول نہیں آئے جِنھاں کُوں اُنہاں جادوگر یا پاگل نہ سَڈیا ہووے (٥٢)۔	كَذَٰلِكَ مَآ أَتَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا قَالُواْ سَاحِرٌ أَوۡ مَجۡنُونٌ	.52
کیا اِیہ لوک (ہِک بئے کُوں) ایہا وَصیت کریندے آندے رِیہن؟ بلکہ اِیہ تاں ہن وِی نافرمان (سرکش قوم) (٥٣)۔	أَتَوَاصَوۡاْ بِهِۦ بَلۡ هُمۡ قَوۡمٌ طَاغُونَ	.53
پس اَے رسول انھاں کنُوں مُنّہ پھیر گِھن، بس تیکوں کوئی ملامت نہ کیتی ویسی! (٥٤)۔	فَتَوَلَّ عَنۡهُمۡ فَمَآ أَنتَ بِمَلُومٍ	.54
اَتے نصیحت کیتی رَکھ، بیشک نصیحت مومن لوکاں کُوں فائدہ ڈِیندی ہے (٥٥)۔	وَذَكِّرۡ فَإِنَّ ٱلذِّكۡرَىٰ تَنفَعُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ	.55
اَتے مَیں جِنّاں کُوں تے اِنساناں کُوں اِیویں پیدا نھیں کر چھوڑیا، سِوائے ایندے جو او میڈی عِبادت (تے اِطاعت) کیتی رَکھن (٥٦)۔	وَمَا خَلَقۡتُ ٱلۡجِنَّ وَٱلۡإِنسَ إِلَّا لِيَعۡبُدُونِ	.56
مَیں اُنھاں کنُوں رزق نھیں مَنگدا، اَتے نہ مَیں چہنداں جو او میکُوں کھواوِن پلاوِن (٥٧)۔	مَآ أُرِيدُ مِنۡهُم مِّن رِّزۡقٍ وَمَآ أُرِيدُ أَن يُطۡعِمُونِ	.57
ایندے وِچ کوئی شک کائے نھیں جو اَللہ اِی رِزق ڈِیوݨ والا ہے، بہُوں مضبوط تے پُوری قُدرت دا مالک ہے (٥٨)۔	إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلرَّزَّاقُ ذُو ٱلۡقُوَّةِ ٱلۡمَتِينُ	.58
پَس یقیناً جِنھاں لوکاں ظُلم کیتے، اُنھاں دے نصیب وِچ وِی اُوہو کُجھ (عذاب) ہے جہڑا اُنھاں دے سَنگتیاں ساتھیاں کُوں مِلیے، بَس او میڈی طرفُوں اُتَہل نہ کرواوِن (٥٩)۔	فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ ذَنُوبًا مِّثۡلَ ذَنُوبِ أَصۡحَٰبِهِمۡ فَلَا يَسۡتَعۡجِلُونِ	.59
آخر تباہی ہے، اُنھاں لوکاں دِی جِنھاں کُفر اِختیار کیتے اُوں ڈِینہ، جِیندا اُنھاں نال وَعدہ کیتا ویندے (٦٠)۔	فَوَيۡلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن يَوۡمِهِمُ ٱلَّذِي يُوعَدُونَ	.60

52۔ سورۃ الطور

سرائیکی ترجمہ	عربی متن	آیت

	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جھڑا بہُوں مہربان ہے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
1.	وَالطُّورِ	قسم ہے طور (پہاڑ) دِی (۱)۔
2.	وَكِتَابٍ مَّسۡطُورٍ	اَتے اُوں لِکھی ہوئی کِتاب دِی (۲)۔
3.	فِي رَقٍّ مَّنشُورٍ	جِھڑی پَتلی کھلّ اُتے کُھلّی ہوئی دَرج ہے (۳)۔
4.	وَالۡبَيۡتِ الۡمَعۡمُورِ	اَتے بہُوں آباد گھر دِی (٤)۔
5.	وَالسَّقۡفِ الۡمَرۡفُوعِ	اَتے اُچّی چڑھائی ہوئی چھت (اَسمان) دِی (۵)۔
6.	وَالۡبَحۡرِ الۡمَسۡجُورِ	اَتے ٹھاٹھاں مریندے سَمندر دِی (٦)۔
7.	إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ	یقیناً تیڈے رَبّ دَا عذاب ضرور آتے رَہسی (۷)۔
8.	مَّا لَهُ مِن دَافِعٍ	جیکوں ٹَالݨ وَالا کوئی وِی کائے نھیں (۸)۔
9.	يَوۡمَ تَمُورُ السَّمَآءُ مَوۡرًا	اِیہ (اُوں ڈِینہ) ہوسی جڈاں اَسمان کَنبݨ پَے ویسی، جیویں کَنبݨ دا حَق ہوندے (۹)۔
10.	وَتَسِيرُ الۡجِبَالُ سَيۡرًا	اَتے پہاڑ چلدے پھردے وَدّے ہوسن، جتّی چَلَݨ پھرݨ تھی سَگدے (۱۰)۔
11.	فَوَيۡلٌ يَوۡمَئِذٍ لِّلۡمُكَذِّبِينَ	اُوں ڈِینہ شَامت ہے، حقیقت کُوں کُوڑا آکھݨ والیاں کِیتے (۱۱)۔
12.	الَّذِينَ هُمۡ فِي خَوۡضٍ يَلۡعَبُونَ	جِھڑے جو کُوڑ (باطِل) پِچُھوں جُپّے وَدّے ہِن (۱۲)۔
13.	يَوۡمَ يُدَعُّونَ إِلَىٰ نَارِ جَهَنَّمَ دَعًّا	جِھڑے ڈِینہ اُنھاں کُوں دِھکّے ڈِے ڈِے تے دوزخ دی بھا دو ہَکلیا ویسی (۱۳)۔
14.	هَٰذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ	(تاں آکھیا ویسی) جو اِیہ اُوہا بھا ہے، جیکوں تُساں کُوڑا آہدے وے (١٤)۔
15.	أَفَسِحۡرٌ هَٰذَا أَمۡ أَنتُمۡ لَا تُبۡصِرُونَ	بَھلا کیا اِیہ وِی جادُو ہے؟ یا تُہاکوں (اَجݨ) نظر نھیں پَئی آندی (۱۵)۔

.16	اصْلَوْهَا فَاصْبِرُوا أَوْ لَا تَصْبِرُوا سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	اِیندے وِچ سَڑو مَرو، بَس تُساں صَبر کر تے رہو، بھاویں صبر نہ پے کرو، اِیہ تُہاڈے کِیتے ہِکو جھَ ہے، بیشک تُہاکوں اُوہو جیہا بَدلہ ڈِتا وِیندا پے، جیہو جیہے عَمل تُساں کریندے ہاوے (١٦)۔
.17	إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ	بیشک پَرہیزگار لوک، بَہشتی باغاں وِچ ہوسِن اَتے نعمتاں (چَنگیاں تے وافر شَئیں) وِچ! (١٧)۔
.18	فَاكِهِينَ بِمَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ وَوَقَاهُمْ رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ	مَزّے پَے کریسِن اُوں نال جہڑا کُجھ اُنھاں دَا رَبّ اُنھاں کُوں ڈِیسے، بیا اِیہ جو، اُنھاں کُوں اُنھاں دے رَبّ دوزخ دے عَذاب کنُوں وِی بَچا چھوڑیئے (١٨)۔
.19	كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	کھاؤ تے پیوؤ، مَزّے گھِن گھِن تے، اِیہ اُنھاں عَملاں دا بَدلہ ہے جہڑے تُساں کریندے ہاوے (١٩)۔
.20	مُتَّكِئِينَ عَلَىٰ سُرُرٍ مَّصْفُوفَةٍ وَزَوَّجْنَاهُم بِحُورٍ عِينٍ	قطار وِچ ہِک بئے نال رَکھیئے ہوئے تختاں اُتے تَکیئے لا تے بیٹھے ہوئے ہوسو، اَتے اَساں موٹیاں اَکھیں والیاں حُوراں کُوں اُنھاں دے جُٹ بَنا (پَرنا) ڈیسُوں (٢٠)۔
.21	وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُم بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلَتْنَاهُم مِّنْ عَمَلِهِم مِّن شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ رَهِينٌ	اَتے جہڑے لوک اِیمان گھِن آئے تے اُنھاں دِی اَولاد وِی اِیمان وِچ اُنھائیں دِی پَیروی چا کیتی، تاں اَساں اُنھاں دے اَولاد کُوں (مَرتبے وِچ) اُنھاں دے نَال رَلا ڈیسُوں، اَتے اُنھاں دے عَملاں وِچُوں اُنھاں کُوں کوئی گھاٹا نہ ڈیسُوں ! پَر ہَر آدمی جو کُجھ کَمائے اُوندے پِچھُوں پھاتا ہوئے (٢١)۔
.22	وَأَمْدَدْنَاهُم بِفَاكِهَةٍ وَلَحْمٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ	اَتے اَساں اُنھاں کُوں اُنھاں میویاں نال رَجائی رَکھسُوں، اَتے گوشت نال وِی، جیہو جیہے کِیتے اُنھاں دَا رُوح کریسی (٢٢)۔
.23	يَتَنَازَعُونَ فِيهَا كَأْسًا لَّا لَغْوٌ فِيهَا وَلَا تَأْثِيمٌ	اُوندے وِچ رہ تے او ہِک بئے کنُوں پیالے کھَس کھَس تے پیسِن، نہ اُوندے وِچ (پِیوَنْ نال) بیہودگی کریسِن تے نہ بَدکرداری (٢٣)۔

.24	وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَّهُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَّكْنُونٌ	اَتے اُنھاں دے آسُوں پاسُوں اُنھاں کِیتے خدمتگار چھوہَر حاضر رَہسِن، او اُنھاں کِیتے اِیویں ہوسِن، جیویں جو او غلافاں وِچ وَلھیٹے ہوئے موتی ہووِن (٢٤)۔
.25	وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ	اَتے انھاں دے بعضے بعضیاں دے آمٹیں سامٹیں گالھیں پَہ کریسِن (٢٥)۔
.26	قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ	اَکھیسِن، بیشک اَساں اِیں کنُوں پہلے آپٹیاں بَندیاں (گھر والیاں) دِی (عاقبت) کِیتے ڈَردے رَہندے ہاسے (٢٦)۔
.27	فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَانَا عَذَابَ السَّمُومِ	پَس اللہ اَساڈے اُتے فضل کِیتے، اَتے اَساکوں تَتّی لُو والے عذاب کنُوں بچا چھوڑیئے (٢٧)۔
.28	إِنَّا كُنَّا مِن قَبْلُ نَدْعُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ	بیشک اَساں پہلے اُوں کنُوں دُعائیں مَنگدے ہاسے، یقیناً او احسان کرٹ والا ہے ہمیشہ رحمت بھیجٹ والا ہے (٢٨)۔
.29	فَذَكِّرْ فَمَا أَنتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ	پَس (اَے رسول) تُوں نصیحت کِیتی رَکھ، تُوں آپٹیں رَبّ دے فضل نال نہ تاں کاہن (اِڈُّوں اُڈُّوں سُٹ تے غیب دے ڈَسٹ والا) ہیں، تے نہ دِیوانہ (٢٩)۔
.30	أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَّتَرَبَّصُ بِهِ رَيْبَ الْمَنُونِ	کیا اِیہ اِیہو کُجھ اَکھیندِن جو اِیہ شاعر ہے، اَساں زمانے دِی گردِش نال اِیندے اَنجام دا اِنتظار کریندے پَے ہیں (٣٠)۔
.31	قُلْ تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُم مِّنَ الْمُتَرَبِّصِينَ	آکھ ڈِے جو ضرور اِنتظار کِیتی رَکھو، پَس تحقیق مَیں وِی تُہاڈے نال اِنتظار کرٹ والیاں وِچُوں ہاں (٣١)۔
.32	أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَحْلَامُهُم بِهَٰذَا أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ	کیا اِنھاں دِیاں عَقلاں انھاں کُوں محض اِیہا گالھ سوجھیندِن، یا او ہِن وِی اَصلوں سرکش (نافرمان) قوم! (٣٢)۔
.33	أَمْ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُ بَل لَّا يُؤْمِنُونَ	کیا او اِیہ آہدِن، جو اِیکوں آپُوں گھڑ گھِدّس گالھ اِیہ ہے جو اِیہ تاں ایمان وِی نھیں رَکھیندے (٣٣)۔

پَس اِیندے وانگُوں دَا کوئی کَلام گِھن تاں آوِن، جیکر او سَچ اَکھیندِن تاں (٣٤)۔	فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِّثْلِهِ إِن كَانُوا صَادِقِينَ	.34
یا اِیہ کہیں شَئے کنُوں بغیر (خود بخود) پَیدا کِیتے (تھئے) ہوئِن، یا او خُود اِی آپڻیں آپ کُوں پَیدا کرݨ والے ہِن (٣٥)۔	أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ	.35
یَا اَسماناں تے زمین کُوں اُنھائیں پَیدا کِیتے، بلکہ او تاں یقین وِی نھیں کریندے (٣٦)۔	أَمْ خَلَقُوا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بَل لَّا يُوقِنُونَ	.36
کیا اُنھاں دے کولھ تیڈے رَبّ دے خزانے ہِن، یا (اُنھاں اُتّے) اِیہے دَاروغے لگّیے ہوئِن (٣٧)۔	أَمْ عِندَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ الْمُسَيْطِرُونَ	.37
کیا اُنھاں کولھ کوئی پَوڑھی ہے، جِیندے نال اِیہ اُتُّوں سُݨ آسَگدِن، پَس انھاں وِچُوں دے سُݨ آوݨ والا کوئی روشن (کُھلّی) دلیل گِھن آ ڈِیکھالے! (٣٨)۔	أَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَسْتَمِعُونَ فِيهِ فَلْيَأْتِ مُسْتَمِعُهُم بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ	.38
کیا اُوندے کِیتے تاں دِھیّاں ہِن، اَتے خُود تُہاڈے کِیتے پُتر ہِن (٣٩)۔	أَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمُ الْبَنُونَ	.39
(اَے رسول) کیا تُوں اُنھاں کنُوں کوئی اُجرت مَنگدیں، جو اِیہ اِہجی چَٹّی بَھرتے کُپّے تھئے وَدّے ہِن (٤٠)۔	أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُم مِّن مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُونَ	.40
کیا انھاں کُوں کوئی غیب (دَا عِلم) ہے جو اِیہ لِکّھ گِھندِن (٤١)۔	أَمْ عِندَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ	.41
یا کوئی مَکر کرݨ دا اِرادہ رَکھیندِن، پَر جنھاں لوکاں کُفر اِختیار کِیتا ہوئے او تاں خُود ہِک چال وِچ پَھسّ وَنّجݨ والے ہِن (٤٢)۔	أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمَكِيدُونَ	.42
کیا اَللہ کنُوں سِوا انھاں دا کوئی بِیا معبود ہے؟ اِیہ تاں اُوں کنُوں پاک ہے جِہڑا کُجھ شِرک اِیہ (اُوندے نال) کریندے رَہندِن (٤٣)۔	أَمْ لَهُمْ إِلَٰهٌ غَيْرُ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ	.43
اَتے جیکر او کوئی اَسمان (یعنی عَذاب) دا ٹوٹا ڈھاندا ڈِیکھِن، تاں اَکھیسِن جو اِیہ تاں بَدّل ہِن ہِک بِئے اُتّے چَڑھے ہوئے (٤٤)۔	وَإِن يَرَوْا كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَّرْكُومٌ	.44

.45	فَذَرْهُمْ حَتّٰى يُلٰقُوْا يَوْمَهُمُ الَّذِىْ فِيْهِ يُصْعَقُوْنَ	(اَے رسول) تُوں اُنھاں کُوں (اُنھاں دے حال تے) چھوڑ ڈے، اِیہ توڑیں جو او آپݨیں اُوں ڈِینہ کُوں ڈیکھ گھِنّن جیں ڈِینہ اُنھاں دا کُجھ وِی نہ رَہسی (۴۵)۔
.46	يَوْمَ لَا يُغْنِىْ عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْـًٔا وَّلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ	جیں ڈِینہ اُنھاں دا مکر اُنھاں دے کُجھ وِی کَم نہ آسی، اَتے نہ کِتھاؤں اُنھاں دی مَدد کیتی ویسی (۴۶)۔
.47	وَاِنَّ لِلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا عَذَابًا دُوْنَ ذٰلِكَ وَلٰـكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ	اَتے یقیناً جِنھاں لوکاں ظُلم کِیتے، اُنھاں کِیتے اِیں عذاب کنُوں عِلاوہ وِی ہِک عذاب ہے پَر اُنھاں دے ڈھیر لوک (اِیہ گالھ تاں) جاݨدے کائے نھیں (۴۷)۔
.48	وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَاِنَّكَ بِاَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِيْنَ تَقُوْمُ	اَتے (اَے رسول) آپݨیں رَبّ دے حُکم توڑیں صبر کیتی رَکھ، پَس یقیناً تُوں اَساڈِیاں اَکھیں دے سامݨیں ہیں اَتے اپݨیں رَبّ دِیاں تعریفاں سمیت اُوندا پاک ہووݨ بیان کیتی رَکھ اُٹھدے ویلے (۴۸)۔
.49	وَمِنَ الَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَاِدْبَارَ النُّجُوْمِ	اَتے رَات دے کہیں وقت وِی اُوندا پاک ہووݨ بیان کیتی رَکھ، اَتے تاریاں دے چَلے وَنجݨ دے بعد وِی (۴۹)۔

53۔ سورۃ النجم

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جِہڑا بہُوں مہربان ہے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
.1	وَالنَّجْمِ اِذَا هَوٰى	قسم ہے تارے دِی جَڈاں او لَہ ویندے (۱)۔
.2	مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوٰى	نہ تُہاڈا سَنگتی رَاہ وَنجائی وَدّے، اَتے نہ او رَاہ کنُوں تھڑکیا ہویا ہے (۲)۔
.3	وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوٰى	اَتے نہ اَپݨیں مرضی دے مطابق بُولیندے (۳)۔

4.	إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ	ایہ تاں محض ہِک وحی ہے، جہڑی اُوندے اُتّے نازِل تھیندی ہے (٤)۔
5.	عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ	اُوکوں بہوں قُوّت والے سِیکھائے (٥)۔
6.	ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَىٰ	او وَڈی شان تے سَمجھ والا ہے بَس او اَصلُوں سامنْیں آکھڑے (٦)۔
7.	وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ	اَتے او اَسمان دِی اُچّی کَنّی تے ہا (٧)۔
8.	ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ	او نزدیک آیا، وَت اَصلُوں نزدیک تھی گیا (٨)۔
9.	فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ	او ڈُوں کماناں دے فاصلے جتّی کولھوں آگیا، یا اُوں کنُوں وِی گھٹ (٩)۔
10.	فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ	اِیں طرح بَس اُوں آپنْیں بندے دو وحی پُچائی، جِہڑی وِی پچاونْیں ہَئی (١٠)۔
11.	مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ	بَس اُوندے دِلّ وِچ تاں کوئی کُوڑ نھیں رَلایا (١١)۔
12.	أَفَتُمَارُونَهُ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ	اِیہو ہے جو کُجھ اُوں ڈِٹّھے جہڑا کُجھ اُوں اَکھیں نال ڈِٹّھے، کیا تُساں اُوندے وِچ وِی جھیڑا گھتیندے وے (١٢)۔
13.	وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ	اَتے تحقیق اُوں اُوکوں ہِک واری لَہنْ ویلے وَلا وِی ڈِٹّھے (١٣)۔
14.	عِندَ سِدْرَةِ الْمُنتَهَىٰ	اُوں بیر دے کولھ جہڑی پَرلی حَد اُتّے ہَئی (١٤)۔
15.	عِندَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَىٰ	اُوندے کولھوں (آرام نال) رَہنْ کِیتے بہشت ہے (١٥)۔
16.	إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ	جِڈاں جو اِیں بیر کُوں اُوں شَئے کَجیا ہوئیا ہا، جہڑی شَئے کَجیندی ہے (١٦)۔
17.	مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ	اُوندی نَظر وِچ نہ کوئی پھیر گھیر ہا، اَتے نہ او اَپنْیں حَد کنُوں اَگُوں تے وَدھی ہَئی (١٧)۔
18.	لَقَدْ رَأَىٰ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَىٰ	تحقیق اُوں آپنْیں رَبّ دِیاں وَڈیاں وَڈیاں نِشانیاں ڈِٹھیاں (١٨)۔

19.	أَفَرَأَيْتُمُ اللاَّتَ وَالْعُزَّىٰ	کیا بھلا تُساں لات تے عُزیٰ کُوں (غور نال) ڈِٹھے (١٩)۔
20.	وَمَنَاةَ الثَّالِثَةَ الأُخْرَىٰ	اَتے انھاں دے اَخیر والے تریجھے منات کُوں وِی (٢٠)۔
21.	أَلَكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الأُنثَىٰ	کیا تُہاڈے کِیتے پُتر ہِن، تے اُوندے کِیتے دِھیّاں ہِن (٢١)۔
22.	تِلْكَ إِذاً قِسْمَةٌ ضِيزَىٰ	اِیہ وَنڈاراتاں بَہُوں بے اِنصافی والا ہے (٢٢)۔
23.	إِنْ هِيَ إِلاَّ أَسْمَاءٌ سَمَّيْتُمُوهَا أَنتُمْ وَآبَاؤُكُم مَّا أَنزَلَ اللهُ بِهَا مِن سُلْطَانٍ إِن يَتَّبِعُونَ إِلاَّ الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الأَنفُسُ وَلَقَدْ جَاءَهُم مِّن رَّبِّهِمُ الْهُدَىٰ	اِیہ تاں اِیویں ناں اِی ناں ہِن، جِہڑے تُساں تے تُہاڈے پیو ڈاڈیاں رَکھ گِھدن، جنھاں دے متعلّق اَللہ تاں کوئی سَند (دلیل) نھیں بھیجی، اِیہ لوک پیروی کریندِن تاں محض وَہم دِی کریندِن، اَتے جِہڑا کُجھ اُنھاں دا جی چَہندے اُوندی، تے تحقیق اُنھاں کولھ اُنھاں دے رَبّ دِی طرفُوں ہدایت وِی آچُکی ہے (٢٣)۔
24.	أَمْ لِلإِنسَانِ مَا تَمَنَّىٰ	کیا اِنسان واسطے ہُوں شَئے دا حق ہے، جِہڑی وِی او چَہوے (٢٤)۔
25.	فَلِلَّهِ الآخِرَةُ وَالأُولَىٰ	بَس اَللہ دے ہَتھ وِچ ہے آخرت تے دُنیا جہان (٢٥)۔
26.	وَكَم مِّن مَّلَكٍ فِي السَّمَاوَاتِ لاَ تُغْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئاً إِلاَّ مِن بَعْدِ أَن يَأْذَنَ اللهُ لِمَن يَشَاءُ وَيَرْضَىٰ	اَتے اَسماناں وِچ کِتنے سارے فرشتے ہِن، پَر اُنھاں دِی سِفارش کُجھ وِی فائدہ نھیں ڈے سَگدی، بَس سِوائے اُوندے جیکُوں اَللہ چَہوے اِجازت ڈیوے، تے راضی وِی ہُووے (٢٦)۔
27.	إِنَّ الَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ بِالآخِرَةِ لَيُسَمُّونَ الْمَلاَئِكَةَ تَسْمِيَةَ الأُنثَىٰ	بیشک جِہڑے لوک آخرت اُتّے اِیمان نھیں گِھن آندے او فرشتیاں دے ناں ذالیں (دیویاں) دے ناںواں اُتّے رَکھ گِھندِن (٢٧)۔
28.	وَمَا لَهُم بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِن يَتَّبِعُونَ إِلاَّ الظَّنَّ وَإِنَّ الظَّنَّ لاَ يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئاً	حالانکہ اُنھاں کُوں اِیندے متعلّق کوئی عِلم وِی کائے نھیں او تاں محض آپٹیں وہم گُمان دِی پیروی کریندے رَہندِن، اَتے اَصل وِچ وَہم و گُمان حق دے مقابلے وِچ کہیں شَئے دا فائدہ نھیں ڈیندا (٢٨)۔
29.	فَأَعْرِضْ عَن مَّن تَوَلَّىٰ عَن ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلاَّ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا	بَس تُوں مُنّہ پھیر گِھن اُوں کنُوں جِہڑا جو اَساڈے ذِکر (نصیحت) کنُوں مُنّہ پھیر گِھندے، اَتے او بیا کُجھ نھیں چَہندا سِوائے دُنیاوی زندگی دے (٢٩)۔

ایہا کجھ ہے اُنھاں دے علم دِی آخری حد ! بیشک تیڈا رَبّ چنگی طرح جاݨدے اُوں شخص کوں جہڑا اُوندے رَاہ کنوں ٹھڑک ویندے، اَتے اُوکوں وِی چنگی طرح جاݨدے، جہڑا ہدایت اُتے ہے (۳۰)۔	ذٰلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِّنَ الْعِلْمِ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدَىٰ	30.
اَتے اللہ دا اِی ہے جہڑا ہدایت اُتے ہے، اَتے اللہ دا اِی ہے، جہڑا کجھ اَسماناں وِچ تے زمین دے تلے اُتے ہے، تاں جو جہڑے لوک بُرائیاں کریندِن اُنھاں کوں اُنھاں دے عملاں دے مطابق بدلہ ڈیوے، اَتے جہڑے لوک نیکیاں کریندِن، اُنھاں کوں بہوں چنگا بدلہ ڈیوے (۳۱)۔	وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى	31.
جہڑے لوک وَڈے وَڈے گناہاں کنوں تے بے حیائی دِیاں گالھیں کنوں پَرے تھئے رَہندِن، سوائے چھوٹیاں خطائیں (غلطیاں) دے ! بیشک (اُنھاں کیتے) تیڈا رَبّ بخشش وِچ وَڈا مکلاݨ رَکھیندے، او تہاکوں اُوں وقت کنوں چنگی طرح جاݨدے جڈاں اُوں تہاکوں زمین (مٹی) کنوں پیدا کیتا، اَتے جڈاں تُساں اَجݨ آپݨیاں ماواں دے پیٹ وِچ لُکیئے وَدّے ہاوے، بَس تُساں آپݨیں آپ کوں پاک صاف نہ پَے آکھو، او تاں چنگی طرح جاݨدے جو پَرہیزگار کوݨ ہے (۳۲)۔	الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ إِلَّا اللَّمَمَ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنشَأَكُم مِّنَ الْأَرْضِ وَإِذْ أَنتُمْ أَجِنَّةٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكُّوا أَنفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَىٰ	32.
(اَے رسول (کیا تئیں اُوں شخص کوں (غور نال) ڈِٹھے، جہڑا جو (اللہ کنوں) مُنہ پھیر گئے (۳۳)۔	أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّىٰ	33.
جیں تھوڑا جیہا (مال) ڈِتے، تے ہتھ روکیے چا (۳٤)۔	وَأَعْطَىٰ قَلِيلًا وَأَكْدَىٰ	34.
کیا اُوندے کولھ غیب دا علم ہے، جو او (حق کوں) ڈیکھ گھندے (۳۵)۔	أَعِندَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرَىٰ	35.
کیا اُوکوں (اُنھاں گالھیں دِی) خبر نھیں ڈِتی گئی جہڑیاں مُوسیٰ دِیاں صحیفیاں (چھوٹیاں کتاباں) وِچ ہِن (۳٦)۔	أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَىٰ	36.

37.	وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّىٰ	اَتے اِبراہیم دِی خبر وِی! جیں آپݨاں کَمّ پُورا کر ڈِکھا لئے (۳۷)۔
38.	أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ	کوئی بار چاوݨ والا کہیں بئے دا بار اَصلُوں نھیں چیندا (۳۸)۔
39.	وَأَن لَّيْسَ لِلْإِنسَانِ إِلَّا مَا سَعَىٰ	اَتے اِیہ جو اِنسان کِیتے کُجھ وِی کائے نھیں، سِوائے اُوندے جِیندے کِیتے او محنت کریندے (۳۹)۔
40.	وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَىٰ	اَتے اِیہ جو بہُوں جلدی اُوندی محنت کُوں جانچیا پَرکھیا ویسی (٤٠)۔
41.	ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَىٰ	وَل اُوکُوں اُوندا پُورا پُورا بدلہ ڈِتا ویسی (٤١)۔
42.	وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الْمُنتَهَىٰ	اَتے بیشک آخیر تیڈے رَبّ دے کولھ اِی پُجݨیں (٤٢)۔
43.	وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَىٰ	اَتے بیشک او کھلویندا وِی ہے، تے رُوویندا وِی ہے (٤٣)۔
44.	وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا	اَتے بیشک اُوہو مریندا وِی ہے، تے جِیویندا وِی ہے (٤٤)۔
45.	وَأَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ	اَتے یقیناً اُوں نَر تے مادی دے جوڑے پَیدا کِیتے ہِن (٤٥)۔
46.	مِن نُّطْفَةٍ إِذَا تُمْنَىٰ	ہِک نُطفے (تریڑے) کُنوں جہڑا جو گھتیا ویندے (٤٦)۔
47.	وَأَنَّ عَلَيْهِ النَّشْأَةَ الْأُخْرَىٰ	اَتے بیشک ڈُوجھی واری وَلا پَیدا کرݨ وِی اُوندے ذِمّے ہے (٤٧)۔
48.	وَأَنَّهُ هُوَ أَغْنَىٰ وَأَقْنَىٰ	اَتے یقیناً اُوہو (کہیں کُوں) دولتمند بݨیندے تے پُوری طرح رَجا ڈِیندے (٤٨)۔
49.	وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشِّعْرَىٰ	اَتے بیشک اُوہو شعریٰ (تارے) دا رَبّ ہے (٤٩)۔
50.	وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَىٰ	اَتے بیشک اُوں عادِ دِی پہلی قَوم کُوں تباہ کر چھوڑیا (٥٠)۔
51.	وَثَمُودَ فَمَا أَبْقَىٰ	اَتے ثمود کُوں وِی! بَس اُوندا کُجھ وِی باقی نہ چھوڑیس (٥١)۔
52.	وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ أَظْلَمَ وَأَطْغَىٰ	اَتے اِیں کُنوں پہلے نُوح دِی قَوم کُوں وِی ! دَر اَصل او بہُوں ظالم تے وَڈے سَرکش ہَن (٥٢)۔
53.	وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَىٰ	اَتے مُوندِھیاں ڈَھݨ والیاں وَستیاں کُوں وِی چا ماریُس (٥٣)۔
54.	فَغَشَّاهَا مَا غَشَّىٰ	بَس اُنھاں کُوں اُوں شئے کَج گھِدّا، جیں کَجݨاں ہا (٥٤)۔

.55	فَبِأَيِّ آلَآءِ رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ	وَل تُوں آپݨیں رَبّ دِی کِہڑی کِہڑی نعمت دے متعلق لَڑدا جھگڑدا رہسیں (٥٥)۔
.56	هَٰذَا نَذِيرٌ مِّنَ النُّذُرِ الْأُولَىٰ	اِیہ وی ہِک ڈَراوݨ چِتاوݨ والا ہے، پہلے والے ڈَراوݨ چِتاوݨ والیاں وِچوں (٥٦)۔
.57	أَزِفَتِ الْآزِفَةُ	کولھوں آونّجݨ والی کولھوں آ گئی ہے (٥٧)۔
.58	لَيْسَ لَهَا مِن دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ	اللہ دے سِوا بیا کوئی اِیکوں نھیں ٹال سَگدا (٥٨)۔
.59	أَفَمِنْ هَٰذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ	کیا وَل وی تُساں ایں کلام اُتے تعجب کریندے وے (٥٩)۔
.60	وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ	اَتے کھلّاں کریندے وے، روندے نھیوے (٦٠)۔
.61	وَأَنتُمْ سَامِدُونَ	کِچّی اَکڑا تے (غفلت وِچ) وَدّے ہیوے (٦١)۔
.62	فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا	پَس سَجدے کرو اللہ اَگُوں، اَتے اُوندی عِبادت کیتی کرو (٦٢)۔

54۔ سورۃ القمر

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جِہڑا بہُوں مہربان ہے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
.1	اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانشَقَّ الْقَمَرُ	(قیامت دِی) گھڑی کولھوں آ گئی ہے، اَتے چَندر ڈُوں ٹوٹے تھی گئے (١)۔
.2	وَإِن يَرَوْا آيَةً يُعْرِضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ	اَتے جیکر کوئی نِشان ڈیکھدِن، تاں مُنہ پھیر گھندِن، اَتے اَکھیندِن جو اِیہ تاں جادُو ہے، جِہڑا پہلے کنوں تھیندا آئے (٢)۔
.3	وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقِرٌّ	اَتے اِنھاں (حقیقت کُوں) کُوڑا آکھیئے، اَتے آپݨیاں خواہشاں دے پِچھوں لَگ پئین، پَر ہَر معاملے دا ہِک وقت مقرر ہے (٣)۔
.4	وَلَقَدْ جَاءَهُم مِّنَ الْأَنبَاءِ مَا فِيهِ	اَتے یقیناً انھاں کولھ اِہجیاں خَبراں آچُکِن جِنھاں وِچ کافی عِبرت دا

	مُزۡدَجَرٌ	سامان ہے (٤)۔
5.	حِكۡمَةٌۢ بَالِغَةٌ فَمَا تُغۡنِ ٱلنُّذُرُ	اَتے آپݨاں نتیجہ ݙیکھاوݨ والی حِکمت (دانائی) وِی ہے، پَر ڈَراوݨ والے اُنھاں اُتے کوئی اثر نھیں سَٹ سگیندے (٥)۔
6.	فَتَوَلَّ عَنۡهُمۡ يَوۡمَ يَدۡعُ ٱلدَّاعِ إِلَىٰ شَيۡءٍ نُّكُرٍ	(اَے رسول) تُوں اُنھاں کنوں مُنّہ پھیر گھن، ہِک ݙینہ سَݙݨ والا ہِک دَرد ناک اَݨ ݙِٹھی شئے دو سَݙیسی (٦)۔
7.	خُشَّعًا أَبۡصَٰرُهُمۡ يَخۡرُجُونَ مِنَ ٱلۡأَجۡدَاثِ كَأَنَّهُمۡ جَرَادٌ مُّنتَشِرٌ	انھاں دِیاں نظراں تلّے جُھکیاں ہوئیاں ہوسن، او قبراں وِچوں اِیویں نِکل آسن، جیویں جو او کھنڈیاں پُھنڈیاں مکڑیاں ہووِن (٧)۔
8.	مُّهۡطِعِينَ إِلَى ٱلدَّاعِۖ يَقُولُ ٱلۡكَٰفِرُونَ هَٰذَا يَوۡمٌ عَسِرٌ	سَݙݨ والے دو بَھجدے (ویندے ہوسن) خود اِیکوں نہ مَنّݨ والے اَکھیسن اِیہ تاں کوئی بَہوں سَخت ݙینہ آ گئے (٨)۔
9.	كَذَّبَتۡ قَبۡلَهُمۡ قَوۡمُ نُوحٍ فَكَذَّبُواْ عَبۡدَنَا وَقَالُواْ مَجۡنُونٌ وَٱزۡدُجِرَ	اِنھاں کنوں پہلے نُوح دِی قوم وِی کُوڑ آکھ چُکی ہَئی، پَس اُنھاں اَساڈے بَندے کوں وِی کُوڑا آکھیا، اَتے اُوکوں دِیوانہ سَݙیا، تے ڈَرا ڈَرو تے بھجا کڈھیا (٩)۔
10.	فَدَعَا رَبَّهُۥٓ أَنِّي مَغۡلُوبٌ فَٱنتَصِرۡ	پَس اُوں آپݨیں رَبّ کنوں دُعا مَنگی، جو انھاں تاں میکوں اَصلوں ڈَہا چھوڑیے، پَس انھاں کنوں میݙا بدلہ گِھن (١٠)۔
11.	فَفَتَحۡنَآ أَبۡوَٰبَ ٱلسَّمَآءِ بِمَآءٖ مُّنۡهَمِرٖ	پَس اَساں اَسمان دے دروازے زور دے وَسݨ والے مینہ کِیتے کھول ݙِتے (١١)۔
12.	وَفَجَّرۡنَا ٱلۡأَرۡضَ عُيُونٗا فَٱلۡتَقَى ٱلۡمَآءُ عَلَىٰٓ أَمۡرٖ قَدۡ قُدِرَ	اَتے اَساں زمین وِچوں چشمیں وَہا کڈھیے، وَل اِیہ (ݙُوہیں) پاݨیں ہِک اِیجھے معاملے کِیتے کَٹھے تِھی گئے، جِہڑا پہلے کنوں مُقدر بَݨ چُکیا ہا (١٢)۔
13.	وَحَمَلۡنَٰهُ عَلَىٰ ذَاتِ أَلۡوَٰحٖ وَدُسُرٖ	اَتے اَساں تختاں تے میخاں والی (بیڑی) اُتے اُوکوں سوار کر چھوڑیا (١٣)۔
14.	تَجۡرِي بِأَعۡيُنِنَا جَزَآءٗ لِّمَن كَانَ كُفِرَ	جِہڑی اَساڈیاں اَکھیں دے اَگوں ٹھلدی تَردی رَہی، اِیہ ہا اُوں گالھ دا اِنتقام جیکوں اُنھاں نہ مَنیا ہا (١٤)۔

15.	وَلَقَدْ تَّرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ	اَتے اَساں اِیکوں ہِک (عِبرت دِی) نِشانی بݨا چھوڑیا بس ہے کوئی نصیحت حاصل کرݨ والا (١٥)۔
16.	فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ	ݙیکھ گھنو! کیویں رِیہا میݙا عذاب تے میݙا ݙراوا (١٦)۔
17.	وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ	اَتے یقیناً اَساں قرآن کُوں نصیحت دِی خاطر ٻہوں سَوکھا بݨائے ! وَل کیا کوئی ہے نصیحت حاصل کرݨ والا (١٧)۔
18.	كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ	عاد نے وِی حق کُوں کُوڑا آکھیا، ݙیکھ گھنو کیویں رِیہا میݙا عذاب تے میݙا ݙراوا (١٨)۔
19.	إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمِ نَحْسٍ مُّسْتَمِرٍّ	دَراَصل اَساں اُنھاں اُتے لگاتار نحوست والے ݙینہ زوردِی اَندھاری گھولی (١٩)۔
20.	تَنزِعُ النَّاسَ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ مُّنقَعِرٍ	او لوکاں کُوں چا چا تے اِیں طرح سَٹ گھتیندی ہَئی، جیویں جو او کھجّی دے اُکھڑے ہوئے مُنڈھ ہووِن (٢٠)۔
21.	فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ	ݙیکھ گھنو، کیویں رِیہا میݙا عذاب تے میݙا ݙَراوا (٢١)۔
22.	وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ	اَتے تحقیق اَساں قرآن کُوں نصیحت حاصل کرݨ دِی خاطر سَوکھا بݨائے وَل کیا کوئی ہے نصیحت حاصل کرݨ والا (٢٢)۔
23.	كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ	ثمود (دِی قوم) وِی ڈَراوݨ چِتاوݨ والیاں کُوں کُوڑا آکھیا(٢٣)۔
24.	فَقَالُوا أَبَشَرًا مِّنَّا وَاحِدًا نَّتَّبِعُهُ إِنَّا إِذًا لَّفِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ	بلکہ اُنھاں آکھیا، جو کیا جِھڑا شخص اَساڈے وِچوں ہِک کَلّھا بَشر ہے، اُوندی پَیروی کروں، اِیں طرح تاں اَساں اَلبتہ ہِک گُمراہی وِچ ہوسُوں، تے گالھے تھِئے وَدّے ہوسُوں (٢٤)۔
25.	أَأُلْقِيَ الذِّكْرُ عَلَيْهِ مِن بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌ	کیا اِیہ نصیحت اَساڈے وِچوں محض ایندے کولھ بھیجی گئی ہے بلکہ اِیہ تاں وَڈا کُوڑا تے آکڑباز ہے (٢٥)۔
26.	سَيَعْلَمُونَ غَدًا مَّنِ الْكَذَّابُ الْأَشِرُ	اَجھو کل کُوں چاݨ گھِنسِن، جو کوݨ وَڈا کُوڑا اَتے آکڑباز ہے (٢٦)۔

.27	إِنَّا مُرۡسِلُوا النَّاقَةِ فِتۡنَةً لَّهُمۡ فَارۡتَقِبۡهُمۡ وَاصۡطَبِرۡ	یقیناً اَساں اُنھاں دِی اَزمائش (فِتنے) کِیتے ہِک ڈاچی بھجیندے پۓ ہَیں، بَس تُوں اُنھاں کُوں ڈیکھدا رہ اَتے صبر نال کَم گِھن (۲۷)۔
.28	وَنَبِّئۡهُمۡ أَنَّ الۡمَآءَ قِسۡمَةٌۢ بَيۡنَهُمۡ كُلُّ شِرۡبٍ مُّحۡتَضَرٌ	اَتے اُنھاں کُوں ڈَسا ڈِے جو اُنھاں دے درمیان (پاݨیں) وَنڈا ڈِتا ویندے ، ہر کوئی آپݨیں پیوݨ دِی واری تے آندا رَہسی (۲۸)۔
.29	فَنَادَوۡا صَاحِبَهُمۡ فَتَعَاطَىٰ فَعَقَرَ	بَس اُنھاں آپݨیں سَنگتی (سردار) کُوں سَڈیا، جیں اُوکوں زبردستی پکڑیا، وَل اُوندیاں کُچّاں کَپ چھوڑیاں (۲۹)۔
.30	فَكَيۡفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ	ڈیکھ گِھنو، جو کِہجا (خوفناک) رِیہا میڈا عذاب تے میڈا ڈَراوا (۳۰)۔
.31	إِنَّآ أَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ صَيۡحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَشِيمِ الۡمُحۡتَظِرِ	تحقیق اَساں اُنھاں اُتے ہِکّو سَخت کڑکاٹ (دھماکے) والا عذاب بھیجیا، بَس او گِہائے ہوئے بُھوں وانگیں تِھی گئے (۳۱)۔
.32	وَلَقَدۡ يَسَّرۡنَا الۡقُرۡآنَ لِلذِّكۡرِ فَهَلۡ مِن مُّدَّكِرٍ	اَتے یقیناً اَساں قرآن کُوں نصیحت دِی خاطر آسان بݨائے، بَس ہے کوئی نصیحت حاصل کرݨ والا (۳۲)۔
.33	كَذَّبَتۡ قَوۡمُ لُوطٍ بِالنُّذُرِ	لُوط دِی قوم وِی ڈَراوݨ چِتاوَݨ والیاں کُوں کُوڑا آکھیا (۳۳)۔
.34	إِنَّآ أَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ حَاصِبًا إِلَّآ آلَ لُوطٍ نَّجَّيۡنَاهُم بِسَحَرٍ	اَساں اُنھاں اُتے پَتھراں دا مِینہ چا بھیجیا، سِوائے لُوط والیاں دے اَساں اُنھاں کُوں دَھمّی ویلے بچا گِھدّا (۳٤)۔
.35	نِّعۡمَةً مِّنۡ عِندِنَا كَذَٰلِكَ نَجۡزِي مَن شَكَرَ	اِیہ اَساڈی طرفُوں فضل (نعمت) ہَئی، اِیں طرح اَساں جَزا ڈیندے ہَیں جِہڑا کوئی وِی شُکر کریندا رَہندے (۳۵)۔
.36	وَلَقَدۡ أَنذَرَهُم بَطۡشَتَنَا فَتَمَارَوۡا بِالنُّذُرِ	اَتے تحقیق اُوں اُنھاں کُوں اَساڈی پکڑ کنُوں ڈَرایا وِی ہَا، پَر او ڈراوَݨ والیاں نال شَک دے ماروں، لڑیے جھگڑیے (۳٦)۔
.37	وَلَقَدۡ رَاوَدُوهُ عَن ضَيۡفِهِ فَطَمَسۡنَآ أَعۡيُنَهُمۡ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ	اَتے تحقیق اُنھاں (لُوط نال) اَپݨیں مہماناں کُوں ڈِے ڈیوَݨ دا ڈَاڈھا تَقاضا کِیتا، بَس اَساں وِی اُنھاں دِیاں اَکّھیں مِٹا چھوڑیُوسے، ہُݨ میڈے عَذاب دا، تے میڈے ڈراوے دا مزہ چکّھو (۳۷)۔

.38	وَلَقَدْ صَبَّحَهُم بُكْرَةً عَذَابٌ مُّسْتَقِرٌّ	اَتے اُنھاں اُتے وَڈے ویلھے (صبح سویرے) ہِی شدید عذاب آپُجیا (۳۸)۔
.39	فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ	ہُݨ میڈے عذاب دا، تے میڈے ڈراوے دا مزہ چَکھو (۳۹)۔
.40	وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ	اَتے تحقیق اَساں قرآن کُوں نصیحت دِی خاطر ہِک سَوکھا ذریعہ بݨائے، پَس ہے کوئی نصیحت گِھنݨ والا (۴۰)۔
.41	وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ	اَتے یقیناً فِرعون والیاں لوکاں کولھ وِی ڈَراوݨ والے (رسول) آئے ہَن (۴۱)۔
.42	كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذْنَاهُمْ أَخْذَ عَزِيزٍ مُّقْتَدِرٍ	اُنھاں اَساڈیاں نِشانیاں کُوں کُوڑا آکھیا، پَس اَساں اُنھاں کُوں ہِک بَہُوں زبردست تے پُوری قُدرت رَکھݨ والے دِی پکڑ والی پکڑ وِچ گِھن گِھدّا (۴۲)۔
.43	أَكُفَّارُكُمْ خَيْرٌ مِّنْ أُولَٰئِكُمْ أَمْ لَكُم بَرَاءَةٌ فِي الزُّبُرِ	کیا تُہاڈے کافِر لوک انھاں ساریاں کنُوں چَنگے ہِن، یا تُہاڈے کِیتے اَسمانی کِتاباں وِچ کوئی خلاصی (بَرِیت) لِکھ ڈِتی گِئی ہے (۴۳)۔
.44	أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُّنتَصِرٌ	کیا او اِیہو سَمجھدِن جو اَساں تاں ہِک بدلہ گِھن سَگݨ والی تکڑی جماعت ہِیسے (۴۴)۔
.45	سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ	اَجھو اِیں جماعت کُوں شِکست ڈِتی ویسی، اَتے او کَنڈ وَلا تے بَھج ویسِن (۴۵)۔
.46	بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَدْهَىٰ وَأَمَرُّ	بلکہ او (قیامت دِی) گھڑی تاں انھاں کِیتے اَصل وَعدے والا وَقت ہے، تے اِیہ گھڑی بَہُوں سَخت ہے، اَتے بَہُوں کوڑی ہے (۴۶)۔
.47	إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ	بیشک گُنہگار لوک بَہُوں گُمراہی وِچ ہِن، تے وِہلے وَدّے ہِن (۴۷)۔
.48	يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ	اُوں ڈِینہ اِیہ آپݨیاں مُونھاں دے بَھر گھِیل تے بھا وِچ سٹیے ویسِن، (آکھیا ویسی) ہُݨ چَکھو دوزخ دے سیک دا مزہ (۴۸)۔

.49	إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ	یقیناً اَساں ہر شَئے کوں ہِک مُقرر اندازے دے مطابق پیدا کیتے (٤٩)۔
.50	وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ	اَتے اَساڈا حُکم ہِکے وقت پُورا تھی ویندے، اَکھ جھمکݨ وِچ (٥٠)۔
.51	وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ	اَتے تحقیق اَساں تُہاڈے وانگوں دِیاں کئی ٹولیاں کُوں برباد کر چُکیئے ہِیں بَس ہے کوئی نصیحت گِھنّݨ والا (٥١)۔
.52	وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ	اَتے ہر ہِک کَمّ جیہڑا جو اُنھاں کیتے، اَسمانی کتاباں (اعمال نامیاں) وِچ دَرج ہے (٥٢)۔
.53	وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُّسْتَطَرٌ	اَتے ہر چھوٹی وَڈی شَئے (اُوندے وِچ) لِکھی ہوئی ہے (٥٣)۔
.54	إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ	بیشک پَرہیزگار لوک بَہشتی باغاں وِچ تے بَہشتی نَہریں اُتّے رَہسِن (٥٤)۔
.55	فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِندَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍ	او سَچّی عِزّت والی جاء تے، وَڈیاں قدرتاں والے بادشاہ دے کولھ ہوسِن (٥٥)۔

55۔ سورۃ الرحمٰن

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جیہڑا ٻہوں مہربان ہے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
.1	الرَّحْمَٰنُ	اَلرحمٰن (ٻہوں مہربان اللہ) (١)۔
.2	عَلَّمَ الْقُرْآنَ	اُوں قرآن دی تعلیم ݙِتّی ہے (٢)۔
.3	خَلَقَ الْإِنسَانَ	اِنسان کُوں پیدا کیتا ہِس (٣)۔
.4	عَلَّمَهُ الْبَيَانَ	اِیکوں بولݨ سِکھایا ہِس (٤)۔
.5	الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ	سِجھ تے چَندر (آپݨیں کَمّ وِچ) ہِک حِساب دے مطابق پابند ہِن (٥)۔
.6	وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ	اَتے وَلھیں بوٹے تے دَرخت سَجدے وِچ رَہندِن (٦)۔

.7	وَالسَّمَآءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ	اَتے اَسمان کُوں اُچّا کیتا ہِس، اَتے توازن قائم کیتا ہِس (۷)۔
.8	أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ	پَس تُساں وِی توازن وِچ کوئی گڑبڑ نہ کیتی کرو (۸)۔
.9	وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ	اَتے تُساں وَزن کُوں ٹھیک ٹھیک رَکھیا کرو، اَتے تول وِچ اَصلُوں کَمتی نہ کیتی کرو (۹)۔
.10	وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ	اَتے زمین کُوں، ساری جی جان والی مخلوقات کِیتے بنائِس (۱۰)۔
.11	فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ	اُوندے وِچ میوے ہِن، اَتے کھجّیاں ہِن، جِنھاں دے میوے اُتّے غِلاف چڑھیا ہویا ہوندے (۱۱)۔
.12	وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ	اَتے چھلّڑ (چھانٹ) والے اَن ہِن، اَتے خوشبوئی پُھلّاں والے بُوٹے (وَلِیں) ہِن (۱۲)۔
.13	فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈوہائیں (جنُّو تے اِنسانو) آپٹیں رَبّ دِی کہڑی کہڑی نعمت کُوں کوڑا اَکھیسو (۱۳)۔
.14	خَلَقَ الْإِنسَانَ مِن صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ	اِنسان کُوں پیدا کیتا ہِس، ٹھکری وانگیں کھڑکٹ والی ہِک سُکے گارے دِی مِٹی کنُوں (۱٤)۔
.15	وَخَلَقَ الْجَانَّ مِن مَّارِجٍ مِّن نَّارٍ	اَتے جِنّاں کُوں پیدا کیتا ہِس بھا دے شُعلیاں وِچُوں (۱۵)۔
.16	فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈوہائیں (جنُّو تے اِنسانو) آپٹیں رَبّ دِی کہڑی کہڑی نعمت کُوں کوڑا اَکھیسو (۱٦)۔
.17	رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ	او ڈُوہائیں مشرقاں والے تے ڈوہائیں مغرباں والے پاسیاں دا مالِک ہے (۱۷)۔
.18	فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈوہائیں (جنُّو تے اِنسانو) آپٹیں رَبّ دِی کہڑی کہڑی نعمت کُوں کوڑا اَکھیسو (۱۸)۔
.19	مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ	اُوں ڈُوں اِیجھے سَمندر بنا چھوڑے ہِن، جِھڑے ہِک بئے نال رَلیے ہوئن

		(۱۹)۔
20.	بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَّا يَبْغِيَانِ	پَر اُنھاں دے اَدھ وِچکار ہِک رُکاوٹ ہے، پَس او ہِک بئے دے پاسے نھیں چڑھدے (۲۰)۔
21.	فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈوہائیں (جنُّو تے اِنسانو) آپݨیں رَب دِی کہڑی کہڑی نعمت کُوں کُوڑا اَکھیسو (۲۱)۔
22.	يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ	اَتے اُنھاں وِچوں سچّے موتی تے کُوڑے موتی (گھونگھے سِپّیاں) نِکلدِن (۲۲)۔
23.	فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	پَس تُساں ڈوہائیں (جنُّو تے اِنسانو) آپݨیں رَب دِی کہڑی کہڑی نعمت کُوں کُوڑا اَکھیسو (۲۳)۔
24.	وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنْشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ	اَتے ہُوندیاں ہِن سَمندر وِچ (پہاڑاں وانگوں) اُچّے بادباناں والیاں بیڑیاں (۲٤)۔
25.	فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈوہائیں آپݨیں رَبّ دِی کہڑی کہڑی نعمت کُوں کُوڑا اَکھیسو (۲۵)۔
26.	كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ	ایں (زمین) اُتّے جو کُجھ وِی ہے او فنا تِھی وَنجݨ والا ہے (۲٦)۔
27.	وَيَبْقَىٰ وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ	اَتے تیڈے رَبّ دِی ذات اِی باقی رَہسی، جہڑا بہُوں بُزرگی والا تے وڈّی عِزّت والا ہے (۲۷)۔
28.	فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈوہائیں آپݨیں رَبّ دِی کہڑی کہڑی نعمت کُوں کُوڑا اَکھیسو (۲۸)۔
29.	يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ	سارے ہُوں کنُوں مَنگدِن، جہڑے کوئی وِی اَسماناں وِچ ہِن تے زمین دے تَلّے اُتّے ہِن، اَتے او ہَر ڈِینہ نویں شان وِچ ہوندے (۲۹)۔
30.	فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈوہائیں آپݨیں رَبّ دِی کہڑی کہڑی نعمت کُوں کُوڑا

		اَکھیسو(۳۰)۔
.31	سَنَفۡرُغُ لَكُمۡ أَيُّهَا ٱلثَّقَلَانِ	اَے (زمین دا بار بݨی ہوئی) مخلوقاتو اَجھو اَساں تہاڈے حِساب کتاب گھِنّݨ کیتے فارغ تھی ویسوں (۳۱)۔
.32	فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈوہائیں آپݨیں رَبّ دِی کہڑی کہڑی نعمت کُوں کُوڑا اَکھیسو(۳۲)۔
.33	يَٰمَعۡشَرَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ إِنِ ٱسۡتَطَعۡتُمۡ أَن تَنفُذُواْ مِنۡ أَقۡطَارِ ٱلسَّمَاوَاتِ وَٱلۡأَرۡضِ فَٱنفُذُواْ لَا تَنفُذُونَ إِلَّا بِسُلۡطَانٍ	اے جِنّاں تے اِنساناں دِیاں ٹولیاں ! جیکر تُساں اِیہ طاقت رَکھیندو جو تُساں اَسماناں تے زمین دِیاں حَداں بنّیاں کنوں ٹَپ تے کِتھائیں نِکل سگدو، تاں وَل نِکل ڈِیکھا لو! تُساں تاں نِکل وِی نھیں سگدے، سِوائے کہیں وَڈے زور (غلبے) دے (۳۳)۔
.34	فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	پَس تُساں ڈوہائیں آپݨیں رَبّ دِی کہڑی کہڑی نعمت کُوں کُوڑا اَکھیسو(۳٤)۔
.35	يُرۡسَلُ عَلَيۡكُمَا شُوَاظٌ مِّن نَّارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنتَصِرَانِ	تُساں ڈُوہائیں اُتّے بَھا دے شُعلے سَٹّیے ویسن، تے (کچّی گھٹّݨ والا) دُھوں (ہوسی) اَتے تُساں ڈُوہائیں مقابلہ وِی نہ کر سَگسو (۳۵)۔
.36	فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈوہائیں آپݨیں رَبّ دِی کہڑی کہڑی نعمت کُوں کُوڑا اَکھیسو(۳٦)۔
.37	فَإِذَا ٱنشَقَّتِ ٱلسَّمَآءُ فَكَانَتۡ وَرۡدَةً كَٱلدِّهَانِ	بھلا جَڈاں اَسمان چِریج ویسے، وَت رَتّے رَنگ والے چَم وانگیں تھی ویسے (او ہولناک ڈِینہ ہوسے) (۳۷)۔
.38	فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈوہائیں آپݨیں رَبّ دِی کہڑی کہڑی نعمت کُوں کُوڑا اَکھیسو(۳۸)۔
.39	فَيَوۡمَئِذٍ لَّا يُسۡـَٔلُ عَن ذَنۢبِهِۦٓ إِنسٌ وَلَا جَآنٌّ	بھلا اُوں ڈِینہ اُنھاں دے گُناہاں دے متعلّق پُچھݨ دِی ضرورت وِی نہ پوسی، نہ اِنساناں کُنوں تے نہ جِنّاں کُنوں (۳۹)۔
.40	فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈوہائیں آپݨیں رَبّ دِی کہڑی کہڑی نعمت کُوں کُوڑا

		اَکھیسو(٤٠)۔
.41	يُعْرَفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِي وَالْأَقْدَامِ	گُنہگار لوک آپٹیں شِکلاں کنوں سُنڄاݨ گھدّے ویسِن، اَتے اُنھاں کوں مَتّھے دے والاں کنوں تے پیراں کنوں پکڑ گھدّا ویسے (٤١)۔
.42	فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈُوہائیں آپٹیں رَبّ دِی کِہڑی کِہڑی نعمت کوں کُوڑا اَکھیسو(٤٢)۔
.43	هَٰذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ	اِیہا ہے او دَوزخ جیکوں گُنہگار لوک کُوڑا اَکھیندے ہِن (٤٣)۔
.44	يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ آنٍ	اِیندے وِچ ٻَلدے پاݨیں تئیں وَل وَل پھردے رَہسِن (٤٤)۔
.45	فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈُوہائیں آپٹیں رَبّ دِی کِہڑی کِہڑی نعمت کوں کُوڑا اَکھیسو(٤٥)۔
.46	وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّتَانِ	اَتے جہڑا شخص اَپٹیں رَبّ دے سامٹیں کھڑے آتھیوݨ کنوں ڈَردے اُوندے کیتے ڈُوں قِسم دے بَہشتی باغ ہِن (٤٦)۔
.47	فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈُوہائیں آپٹیں رَبّ دِی کِہڑی کِہڑی نعمت کوں کُوڑا اَکھیسو(٤٧)۔
.48	ذَوَاتَا أَفْنَانٍ	اُنھاں ڈُوہائیں بَہشتی باغاں وِچ مختلف قِسم دِیاں ٹینگلیاں والے وَݨ ہوسِن (٤٨)۔
.49	فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈُوہائیں آپٹیں رَبّ دِی کِہڑی کِہڑی نعمت کوں کُوڑا اَکھیسو(٤٩)۔
.50	فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ	اُنھاں ڈُوہائیں بَہشتی باغاں وِچ ڈُوں چشمے وَہندے پِئے ہِن (٥٠)۔
.51	فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈُوہائیں آپٹیں رَبّ دِی کِہڑی کِہڑی نعمت کوں کُوڑا اَکھیسو(٥١)۔
.52	فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجَانِ	اُنھاں ڈُوہائیں باغاں وِچ ڈُوں ڈُوں سَواداں والے میوے لگے ہوسِن

		ـ(٥٢)
53.	فَبِأَيِّ آلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈوہائیں آپݨیں رَبّ دِی کِہڑی کِہڑی نعمت کُوں کُوڑا اَکھیسو(٥٣)ـ
54.	مُتَّكِـِٔينَ عَلَى فُرُشٍ بَطَآئِنُهَا مِنۡ إِسۡتَبۡرَقٍ وَجَنَى الۡجَنَّتَيۡنِ دَانٍ	اِیہ لوک اِہجیاں قالیناں اُتےّ تکیہ لاتے ٻیٹھے ہوسِن، جنھاں دے اَستر ڈورے ریشم (تافتے) دے ہِن ، اَتے انھاں ڈوہائیں بہشتی باغاں دے میوے انھاں دے کولھوں کولھوں (جِھکّے جِھکّے) لٹکیے کھڑے ہوسِن (٥٤)ـ
55.	فَبِأَيِّ آلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈوہائیں آپݨیں رَبّ دِی کِہڑی کِہڑی نعمت کُوں کُوڑا اَکھیسو(٥٥)ـ
56.	فِيهِنَّ قَاصِرَاتُ الطَّرۡفِ لَمۡ يَطۡمِثۡهُنَّ إِنسٌ قَبۡلَهُمۡ وَلاَ جَآنٌّ	انھاں وِچ جِھکّی اَکّھ رَکھݨ والیاں (شرمیلیاں) ذالیں ہوسِن، جنھاں کُوں پہلے کنُوں نہ کہیں اِنسان نے ہَتّھ لایا ہوسی، اَتے نہ کہیں جِنّ نے ـ(٥٦)
57.	فَبِأَيِّ آلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈوہائیں آپݨیں رَبّ دِی کِہڑی کِہڑی نعمت کُوں کُوڑا اَکھیسو(٥٧)ـ
58.	كَأَنَّهُنَّ الۡيَاقُوتُ وَالۡمَرۡجَانُ	اِیہ ایویں لگِسن جیویں کوئی یاقوت تے مَرجان (ہِیرے موتی) ہووِن ـ(٥٨)
59.	فَبِأَيِّ آلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈوہائیں آپݨیں رَبّ دِی کِہڑی کِہڑی نعمت کُوں کُوڑا اَکھیسو(٥٩)ـ
60.	هَلۡ جَزَآءُ الۡإِحۡسَانِ إِلاَّ الۡإِحۡسَانُ	کیا نیکی دا بَدلہ نیکی کنُوں وَدّھ کوئی ٻیا وِی تھی سڳدے (٦٠)ـ
61.	فَبِأَيِّ آلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈوہائیں آپݨیں رَبّ دِی کِہڑی کِہڑی نعمت کُوں کُوڑا اَکھیسو(٦١)ـ
62.	وَمِن دُونِهِمَا جَنَّتَانِ	اُنھاں ڈوہائیں بہشتی باغاں دے علاوہ ڈُوں ٻئے باغ وِی ہِن (٦٢)ـ

63.	فَبِأَيِّ آلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈُوہائیں آپݨیں رَبّ دِی کِہڑی کِہڑی نعمت کُوں کُوڑا اَکھیسو(٦٣)۔
64.	مُدْهَآمَّتَانِ	او (باغ) گھاٹے، سَاوے کچُوچ ہِن (٦٤)۔
65.	فَبِأَيِّ آلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈُوہائیں آپݨیں رَبّ دِی کِہڑی کِہڑی نعمت کُوں کُوڑا اَکھیسو(٦٥)۔
66.	فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِ	اُنھاں ڈُوہائیں وِچ زور نال وَہندے ڈُوں چشمے وِی ہِن (٦٦)۔
67.	فَبِأَيِّ آلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈُوہائیں آپݨیں رَبّ دِی کِہڑی کِہڑی نعمت کُوں کُوڑا اَکھیسو(٦٧)۔
68.	فِيهِمَا فَاكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ	اُنھاں ڈُوہائیں وِچ میوے ہِن، پِنڈُوں ہِن، تے اَنار ہِن (٦٨)۔
69.	فَبِأَيِّ آلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈُوہائیں آپݨیں رَبّ دِی کِہڑی کِہڑی نعمت کُوں کُوڑا اَکھیسو(٦٩)۔
70.	فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حِسَانٌ	اُنھاں وِچ بہُوں چنگیاں تے سُوہݨیاں ذالیں ہوسِن (٧٠)۔
71.	فَبِأَيِّ آلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈُوہائیں آپݨیں رَبّ دِی کِہڑی کِہڑی نعمت کُوں کُوڑا اَکھیسو(٧١)۔
72.	حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ	(چِٹیاں گوریاں) حُوراں ہِن، جہڑیاں تنبوآں وِچ (مَستوراں وانگیں) پَہلایاں ہویاں ہِن (٧٢)۔
73.	فَبِأَيِّ آلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈُوہائیں آپݨیں رَبّ دِی کِہڑی کِہڑی نعمت کُوں کُوڑا اَکھیسو(٧٣)۔
74.	لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَآنٌّ	پہلے کُنوں اُنھاں کُوں کہیں اِنسان یا کہیں جِن ہَتھ وِی نہ لَایا ہوسی (٧٤)۔
75.	فَبِأَيِّ آلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	بھلا تُساں ڈُوہائیں آپݨیں رَبّ دِی کِہڑی کِہڑی نعمت کُوں کُوڑا

		اَکھیسو(۷۵)۔
76.	مُتَّكِـِٔينَ عَلٰى رَفۡرَفٍ خُضۡرٍ وَّعَبۡقَرِيٍّ حِسَانٍ	اِیہ بہشتی لوک ساویاں قالیناں اُتے نفیس تکیئے لاتے بیٹھے ہوسِن (۷٦)۔
77.	فَبِاَىِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ	بھلا تُساں ڈوہائیں آپݨیں رَبّ دِی کِہڑی کِہڑی نعمت کُوں کُوڑا اَکھیسو(۷۷)۔
78.	تَبٰرَكَ اسۡمُ رَبِّكَ ذِى الۡجَلٰلِ وَالۡاِكۡرَامِ	تیڈے وڈیاں شاناں والے تے اُچّیاں عِزّتاں والے رَبّ دا ناں بہُوں بَرکتاں والا ہے (۷۸)۔

56۔ سورۃ الواقعة

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا بہُوں مہربان ہے بے حد رحمت بھیجݨ والا ہے
1.	اِذَا وَقَعَتِ الۡوَاقِعَةُ	جڈاں واقع تِھیوݨ والی شئے واقعی تھی تے رَہسی (۱)۔
2.	لَيۡسَ لِوَقۡعَتِهَا كَاذِبَةٌ	جیندے واقع تِھیوݨ وِچ کوئی کُوڑ کائے نھیں (۲)۔
3.	خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ	او اُتے والیاں شئیں کُوں تلّے چا مریسی، تے تلّے والیاں شئیں کُوں اُتّے چا مریسی (۳)۔
4.	اِذَا رُجَّتِ الۡاَرۡضُ رَجًّا	اَتے جڈاں زمین ہلا جُلا چھوڑی ویسی، جیویں ہلا جُلا چھوڑݨ دا حق ہے (٤)۔
5.	وَّبُسَّتِ الۡجِبَالُ بَسًّا	اَتے پہاڑ ٹوٹے ٹوٹے کر ڈِتے ویسِن (۵)۔
6.	فَكَانَتۡ هَبَآءً مُّنۡۢبَثًّا	جتّی توڑیں ٹوٹے ٹوٹے تِھی سَگِسن، بَس او کھنّڈی پُھنّڈی دُدّھڑ وانگُوں تِھی ویسِن (٦)۔
7.	وَّكُنۡتُمۡ اَزۡوَاجًا ثَلٰثَةً	اَتے تُساں ترائے قِسماں وِچ وَنّڈیج ویسو (۷)۔

8.	فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَآ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ	پَس ہِک قِسم سَجّے پاسے والیاں دِی ہوسی ، اِیہ سَجّے پاسے والے کیا (خوش نصیباں وِچوں) ہِن (۸)۔
9.	وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ مَآ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ	اَتے ہِک قِسم کَھبّے پاسے والیاں دِی ہوسی، اِیہ کَھبّے پاسے والے بَہوں بَد نصیب ہِن (۹)۔
10.	وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ	اَتے سَب توں اَگوں نِکلݨ والی تَریجھی قِسم تاں اَگوں اِی نکلی ہوئی ہوسی (۱۰)۔
11.	أُوْلَٰئِكَ الْمُقَرَّبُونَ	اِیہے لوک سَب توں زیادہ اللہ دے قُرب وِچ (کولھ) تِھی وَنجݨ والے ہوسِن (۱۱)۔
12.	فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ	نعمتاں والے باغاں وِچ رَہسِن (۱۲)۔
13.	ثُلَّةٌ مِّنَ الْأَوَّلِينَ	او زیادہ تَرپہلیاں وِچوں ہوسِن (۱۳)۔
14.	وَقَلِيلٌ مِّنَ الْآخِرِينَ	اَتے تھوڑے جیہے پچھلیاں وِچوں ہوسِن (۱٤)۔
15.	عَلَىٰ سُرُرٍ مَّوْضُونَةٍ	او ہیریاں نال جَڑیئے تختاں اُتے ہوسِن (۱۵)۔
16.	مُّتَّكِئِينَ عَلَيْهَا مُتَقَابِلِينَ	او ہِک بِئے دے آمٹیں سامٹیں تَکیہ لا تے بیٹھے ہوسِن (۱٦)۔
17.	يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ	اُنھاں دے ایڈوں اوڈوں ہمیشہ نینگر رَہݨ والے چھوہَر، ٹُردے پِھردے ہوسِن (۱۷)۔
18.	بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ وَكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ	اُنھاں کولھ آبخورے (مِٹی دے بغیر دَستے دے برتن) تے صُراحیاں ہوسِن، اَتے وَہندے ہوئے شراب دے چَشمیاں وِچوں ہَتھ وِچ بھرے ہوئے پیالے ہوسِن (۱۸)۔
19.	لَّا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنزِفُونَ	نہ ایندی وَجہ کنوں اُنھاں دے سِر چکراسِن، تے نہ اُنھاں دے عقل وِچ کوئی فتور آسے (۱۹)۔
20.	وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ	اُتے اُوہو جیہے میوے ہوسِن، جیہو جیہے او چَہسِن (۲۰)۔

21.	وَلَحۡمِ طَيۡرٖ مِّمَّا يَشۡتَهُونَ	اَتے اُنھاں پکھیاں دا گوشت ہوسی، جہڑے اُنھاں کوں بھاسِن (۲۱)۔
22.	وَحُورٌ عِينٞ	اَتے سوہݨیاں اَکھیں والیاں حُوراں ہوسِن (۲۲)۔
23.	كَأَمۡثَٰلِ ٱللُّؤۡلُوِٕ ٱلۡمَكۡنُونِ	جہڑیاں لُکا تے رَکھیٖئے ہوئے موتیاں وانگوں ہوسِن (۲۳)۔
24.	جَزَآءَۢ بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ	اِیہ بدلہ ہوسی اُنھاں دے عملاں دا جہڑے او کریندے رہیے ہوسِن (۲٤)۔
25.	لَا يَسۡمَعُونَ فِيهَا لَغۡوٗا وَلَا تَأۡثِيمًا	اَتے او اُتھاں کوئی بیہودہ گالھ تے کوئی گُناہ والی گالھ نہ سُݨسِن (۲۵)۔
26.	إِلَّا قِيلٗا سَلَٰمٗا سَلَٰمٗا	سِوائے (ہِک ٻئے کوں) سَلام، سَلام آکھݨ دے (۲٦)۔
27.	وَأَصۡحَٰبُ ٱلۡيَمِينِ مَآ أَصۡحَٰبُ ٱلۡيَمِينِ	اَتے سَجّے پاسوں والے صاحباں (کیا سمجھدے وے) او کیا ہوسِن (۲۷)۔
28.	فِي سِدۡرٖ مَّخۡضُودٖ	اُنھاں کِیتے بغیر کنڈیاں والیں بیریں ہوسِن (۲۸)۔
29.	وَطَلۡحٖ مَّنضُودٖ	اَتے ہِک ٻئے نال سَتھئے ہوئے کیلے (۲۹)۔
30.	وَظِلّٖ مَّمۡدُودٖ	اَتے لمبے لمبے پچھاویں (۳۰)۔
31.	وَمَآءٖ مَّسۡكُوبٖ	اَتے وَہندا وَگدا پاݨیں (۳۱)۔
32.	وَفَٰكِهَةٖ كَثِيرَةٖ	اَتے ڈھیر سارے میوے (۳۲)۔
33.	لَّا مَقۡطُوعَةٖ وَلَا مَمۡنُوعَةٖ	جہڑے ختم تھیوݨ کوں نہ آسِن اَتے نہ اُنھاں کنُوں رُوکیا ویسے (۳۳)۔
34.	وَفُرُشٖ مَّرۡفُوعَةٍ	اَتے اُچّے دَرجیاں والے وِچھاوݨیں (فرش) ہوسِن (۳٤)۔
35.	إِنَّآ أَنشَأۡنَٰهُنَّ إِنشَآءٗ	یقیناً اَساں ذالیں وِی پیدا کیتِن، چنگی طرح بݨا سَنوار تے (۳۵)۔
36.	فَجَعَلۡنَٰهُنَّ أَبۡكَارًا	پَس اَساں اُنھاں کوں کنواریاں رَکھیے (۳٦)۔
37.	عُرُبًا أَتۡرَابٗا	پیاں دِیاں پیاریاں تے ہِکو جیڈی عُمراں والیاں (۳۷)۔
38.	لِّأَصۡحَٰبِ ٱلۡيَمِينِ	اِیہ سَجّے پاسے دو رَہݨ والیاں کِیتے ہِن (۳۸)۔

39.	ثُلَّةٌ مِّنَ الْأَوَّلِينَ	انھاں دِی ہِک وَڈّی ٹولی پہلیاں وِچوں ہوسی (۳۹)۔
40.	وَثُلَّةٌ مِّنَ الْآخِرِينَ	اَتے ہِک وَڈّی ٹولی پچھلیاں وِچوں ہوسی (۴۰)۔
41.	وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ مَا أَصْحَابُ الشِّمَالِ	اَتے کھبّے پاسے والے لوک (شامت دے مارے) کھبّے پاسے والیاں دِی کیا حالت ہوسی (۴۱)۔
42.	فِي سَمُومٍ وَحَمِيمٍ	او تتّی لُو وِچ رَہسِن، اُنھاں کِیتے گرم پاݨیں ہوسی (۴۲)۔
43.	وَظِلٍّ مِّن يَحْمُومٍ	اُتّھاں کالے دُھوں والے پچھاویں ہوسِن (۴۳)۔
44.	لَّا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ	نہ کوئی ٹھاڈل ہوسی، نہ کوئی عِزّت تے آرام ہوسی (۴۴)۔
45.	إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَٰلِكَ مُتْرَفِينَ	یقیناً او ایں کنُوں پہلے سَو کھے سَوَلّے پَلدے رِیہن (۴۵)۔
46.	وَكَانُوا يُصِرُّونَ عَلَى الْحِنثِ الْعَظِيمِ	تے وَڈّے وَڈّے گُناہاں وِچ جُتّے ہوئے رِیہن (۴٦)۔
47.	وَكَانُوا يَقُولُونَ أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ	اَتے اِیہ اَکھیندے ہَن، جو کیا جَڈاں اَساں مَر ویسُوں تے مِٹّی تے ہَڈّیاں تھی تے رَہ ویسُوں، تاں کیا یقیناً اَساں وَت اُٹھا کھڑے کِیتے ویسُوں (۴۷)۔
48.	أَوَآبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ	اَتے کیا اَساڈے پہلے والے پیو ڈاڈے وِی (اُٹھا کھڑے) کِیتے ویسِن (۴۸)۔
49.	قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ	(اَے رسول) آکھ ڈے جو بیشک پہلے والے تے آخر والے سارے دے سارے (۴۹)۔
50.	لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ	ہِک مقرر تھئے ہوئے ڈینہ دے موقع تے کٹھے کِیتے ویسِن (۵۰)۔
51.	ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ	وَل یقیناً اَے گُمراہ لوکو! کُوڑ آکھݨ والو (۵۱)۔
52.	لَآكِلُونَ مِن شَجَرٍ مِّن زَقُّومٍ	تُساں واقعی تھوہر دے وَݨ وِچوں کھاسُو (۵۲)۔
53.	فَمَالِئُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ	پَس ایندے نال اَپݨیں ڈھڈھ بھریسو (۵۳)۔
54.	فَشَارِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ	وَت ایندے اُتوں، بَڑکدا پاݨیں پِیسو (۵۴)۔

.55	فَشَارِبُونَ شُرْبَ الْهِيمِ	بَس پیسو وِی تاں اِیویں پِیسو جیویں ہَر دَم تریہے رَہݨ والے اُٹھ پیندِن (۵۵)۔
.56	هَٰذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ	جزا (بدلے) والے ڈِینہ ایہا اُنھاں کِیتے مہمانی ہوسی (۵٦)۔
.57	نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ	اَساں اِی تُہاکوں پَیدا کِیتے، وَت تُساں سَچ کوں سَچ کِیُوں نھیں مَنیندے (۵۷)۔
.58	أَفَرَأَيْتُم مَّا تُمْنُونَ	کیا بَھلا تُساں کڈائیں سوچے جو جہڑا تریڑا تُساں پیٹ (رحم) وِچ گھتیندے وے (۵۸)۔
.59	أَأَنتُمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ	کیا تُساں (اُوندے وِچُوں بال) پَیدا کریندے وے، یا اَساں پَیدا کرݨ والے ہَیں (۵۹)۔
.60	نَحْنُ قَدَّرْنَا بَيْنَكُمُ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ	اَساں تُہاڈی مَوت مقرر کِیتی ہوئی ہے، اَتے اَساں اَصلوں عاجز نِسے تھی سَگدے (٦٠)۔
.61	عَلَىٰ أَن نُّبَدِّلَ أَمْثَالَكُمْ وَنُنشِئَكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ	جو اَساں تُہاڈے بدلے بئے لوک گِھن آؤں اَتے تُہاکوں اِیں طرح کر چھوڑوں جو تُہاکوں پَتہ وِی نہ لگے (٦١)۔
.62	وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ	اَتے تُساں پہلے والی پَیدائش کُوں تاں چنگی طرح جاݨدے ہیوے، وَل تُساں نصیحت کیُوں نھیں حاصل کریندے (٦٢)۔
.63	أَفَرَأَيْتُم مَّا تَحْرُثُونَ	کیا تُساں کڈائیں اِیکُوں وِی سوچئے، جو جہڑا بج تُساں وَہیندے وے (٦٣)۔
.64	أَأَنتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ	کیا تُساں اُوکوں جمیندے ہیوے، یا اَساں اُوکوں جمیندے ہَیں (٦٤)۔
.65	لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ	جیکر اَساں چہوُوں تاں اُوکوں کُٹا (بُھوں بَکل) کر چھوڑوں، تُساں تاں بَس کئی کئی گالھیں بݨیندے رہ ونجو (٦٥)۔

66.	إِنَّا لَمُغْرَمُونَ	جو بیشک اَساکوں تاں چٹّی پَے گئی ہے (٦٦)۔
67.	بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ	بلکہ اَساں تاں اَصلوں محروم کر ڈِتے گئے ہِن (٦٧)۔
68.	أَفَرَأَيْتُمُ الْمَآءَ الَّذِى تَشْرَبُونَ	بَھلا تُساں اُوں پانْیں کُوں غور نال ڈِٹّھے، جیکوں تُساں پِیندے ہیوے (٦٨)۔
69.	ءَأَنتُمْ أَنزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُونَ	کیا تُساں اُوکوں بدلاں وِچوں تَلّے لَہیندے وے، یا اَساں اُوکوں وَسیندے ہِیں (٦٩)۔
70.	لَوْ نَشَآءُ جَعَلْنَاهُ أُجَاجاً فَلَوْلاَ تَشْكُرُونَ	جیکر اَساں چھوُوں تاں اِیکوں اَصلوں کَوڑا بَنا چھوڑوں، بَس تُساں شُکر کِیوں نھیں اَدا کریندے (٧٠)۔
71.	أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِى تُورُونَ	بَھلا تُساں اُوں بَھا کُوں غور نال ڈِٹّھے، جیکُوں تُساں بَلیندے رَہندے وے (٧١)۔
72.	ءَأَنتُمْ أَنشَأْتُمْ شَجَرَتَهَآ أَمْ نَحْنُ الْمُنشِئُونَ	کیا اُوندے بالݨ والے وَݨ تُساں پَیدا کِیتے ہِن یا اَساں اُنھاں کُوں پَیدا کرݨ والے ہِیں (٧٢)۔
73.	نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذْكِرَةً وَمَتَاعاً لِّلْمُقْوِينَ	اَساں اِیکوں نصیحت (یادگیری) دے طور تے بَنا چھوڑے اَتے بُھکیاں، ضرورت مَنداں، دے ورتݨ دی شَئے بَنائے (٧٣)۔
74.	فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ	بَس آپݨیں عظمتاں والے رَبّ دے ناں سمیت اُوندا پاک ہووݨ بیان کریندے رہوو (٧٤)۔
75.	فَلاَ أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ	بَس مَیں قسم چینداں تاریاں دے تُرݨ ڈِھݨ والیاں جائیں دی (٧٥)۔
76.	وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَّوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ	بیشک اِیہ تاں بَہوں وَڈّی قسم ہے جیکر تُساں سَمجھ گھندے (٧٦)۔
77.	إِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ	جو بیشک اِیہ ہِک وَڈّے مَرتبے والا قرآن ہے (٧٧)۔
78.	فِى كِتَابٍ مَّكْنُونٍ	جِھڑا ہِک لُکاتے رَکھی ہوئی کِتاب وِچ لِکھیا ہوئے (٧٨)۔
79.	لاَّ يَمَسُّهُ إِلاَّ الْمُطَهَّرُونَ	اِیکوں کوئی ہَتھ نھیں لا سَگدا، جے توڑیں او پاک صاف نہ ہُووے

		(۷۹)۔
80.	تَنزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ	اِیہ تاں سارے جہاناں دے رَبّ دِی طرفوں نازِل تھئے (۸۰)۔
81.	أَفَبِهَٰذَا الْحَدِيثِ أَنتُم مُّدْهِنُونَ	کیا تُساں اِیں کلام کُوں کوئی ہلکی شئے سمجھدے وے (۸۱)۔
82.	وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنَّكُمْ تُكَذِّبُونَ	اَتے تُساں اِیں گالھ کُوں وِی آپݨاں رِزق بݨا گھدّے جو اِیکوں کُوڑ آکھی رکھو (۸۲)۔
83.	فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلْقُومَ	پَس جڈاں ساہ نرگھٹ توڑیں آویندے (۸۳)۔
84.	وَأَنتُمْ حِينَئِذٍ تَنظُرُونَ	تاں تُساں اُوں ویلے تاں ڈیکھدے رہ ویندے وے (۸٤)۔
85.	وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنكُمْ وَلَٰكِن لَّا تُبْصِرُونَ	جو اَساں تُہاڈے مقابلے وِچ کہیں مَرݨ والے دے زیادہ کولھوں ہوندے ہِیں، پَر تُساں نِھیوے ڈیکھ سَگدے (۸۵)۔
86.	فَلَوْلَا إِن كُنتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ	پَس جیکر تُساں کہیں دِی وَٹّھ وِچ کائے نھیں (۸٦)۔
87.	تَرْجِعُونَهَا إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ	تاں وَل اُوندی رُوح کُوں وَلا تے کیوں نھیں گھن آندے جیکر تُساں واقعی سچّے ہیوے تاں (۸۷)۔
88.	فَأَمَّا إِن كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ	پَس جیکر او اللہ دے بہوں کولھ رہݨ والیاں وِچوں ہے (۸۸)۔
89.	فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتُ نَعِيمٍ	تاں وَل تاں اُوندے کِیتے سُکھ آرام تے خوشحالی ہے، نعمتاں والا بہشت ہے (۸۹)۔
90.	وَأَمَّا إِن كَانَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ	اَتے جیکر او سجّے پاسے والیاں وِچوں ہے (۹۰)۔
91.	فَسَلَامٌ لَّكَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ	تاں (آکھیا ویسی) جو تیڈے اُتے سَلام (سَلامتی) ہووے سجّے پاسے والیاں دِی طرفوں (۹۱)۔
92.	وَأَمَّا إِن كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِينَ الضَّالِّينَ	اَتے جیکر (او حق کُوں) کُوڑا آکھݨ والے گُمراہ لوکاں وِچوں ہے (۹۲)۔
93.	فَنُزُلٌ مِّنْ حَمِيمٍ	وَل تاں اُوندی مہمانی ہَڑکدے پاݨیں نال ہے (۹۳)۔
94.	وَتَصْلِيَةُ جَحِيمٍ	اَتے دوزخ دِی بھا وِچ اُوندا سڑݨ ہے (۹٤)۔

95.	إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ	بیشک اِیہ تاں حق ہے پُورے یقین دِی حد تَئیں (۹۵)۔
96.	فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ	(اَے رسول) لہٰذا تُوں آپݨیں عظمتاں والے رَبّ دے ناں سمیت اُوندا پاک ہووݨ بیان کیتی رکھ (۹۶)۔

57۔ سورۃ الحدید

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بہُوں مہربان ہے ، وڈی رحمت کرݨ والا ہے
1.	سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ	پاک ہووݨ بیان کریندے جہڑا کوئی وی اَسماناں وِچ ہے تے زمین دے تلّے اُتے ہے، (کِیُوں جو) اُوہو ساریاں کنُوں زبردست ہے وڈی حِکمت والا ہے (۱)۔
2.	لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	اُوندے کیتے ہے بادشاہی اَسماناں دِی تے زمین دِی، اُوہو جیویندے اُوہو مریندے ، اتے اُوہو ہر شئے اُتے پُوری طرح قُدرت رکھیندے (۲)۔
3.	هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ	اُوہو شروع کنُوں وِی پہلے شروع ہا، تے اُوہو آخر کنُوں وِی اَگُوں تئیں ہے، اُوہو ظاہر ہے، تے اُوہو لُکیا ہویا وِی ہے، اَتے او ہر شئے کُوں چنگی طرح جاݨݨ والا وِی ہے (۳)۔
4.	هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ	او تاں او ہے جیں اَسماناں کُوں تے زمین کُوں چھی ڈینہاں (مرحلیاں) وِچ پیدا کیتے، وَل عَرش (تخت) تے پُوری حکومت سنبھال گھدّس، او چنگی طرح جاݨدے جو کیا کُجھ زمین وِچ وڑدے، اَتے کیا کُجھ اُوندے وِچوں نِکلدے، اَتے کیا کُجھ اَسمان اُتُوں لہندے، اَتے کیا کُجھ اُوندے اُتے دو چڑھ ویندے اَتے او اَصلوں تُہاڈے نال ہوندے،

		تُساں جِتّھاں وِی ہووُو، اَتے اَللہ چَنگِی طرح ڈیکھدا رَہندے جو کُجھ تُساں کریندے وَدّے ہِیوے (٤)۔
.5	لَّهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ	اُوندی ہے بادشاہی اَسماناں دِی، تے زمین دِی وِی، اَتے سارے معاملے اَللہ دو وَلائے ویندِن (٥)۔
.6	يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ	او رات کوں ڈِینہ دِیاں حَدّاں بَنیاں وِچ وَڑا چھوڑیندے، اَتے ڈِینہ کوں رات وِچ لُکا گھندے، اَتے او سِینیاں وِچ لُکیا ہوئیاں گالھیں کوں وِی چَنگِی طرح جاݨدے (٦)۔
.7	آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَنفِقُوا مِمَّا جَعَلَكُم مُّسْتَخْلَفِينَ فِيهِ فَالَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَأَنفَقُوا لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ	تُساں اَللہ اُتّے تے اُوندے رسول اُتّے اِیمان گِھن آؤ، اَتے خرچ کرو اُوں (مال) وِچُوں جِہڑے کُجھ دا تُہاکوں خلیفہ (مختار) بݨایا گئے، پَس جِہڑے لوک تُہاڈے وِچُوں اِیمان گِھن آئے اَتے خرچ وِی کِیتُونے تاں اُنھاں کِیتے ہِہُوں وَڈا اَجر (بدلہ) ہے (٧)۔
.8	وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ لِتُؤْمِنُوا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ أَخَذَ مِيثَاقَكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ	اَتے تُہاکوں کیا تھی گئے جو تُساں اَللہ تے اِیمان نھیں گِھن آندے؟ اَتے رسُول وِی تُہاکوں سڈیندے (دعوت ڈیندے) جو تُساں اَپݨے رَبّ اُتّے اِیمان گِھن آؤ، اَتے تحقیق اُوں تُساں کنُوں وَعدہ وِی گِھدّا ہوئے (٨)۔
.9	هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبْدِهِ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِّيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ	جیکر تُساں اِیمان قائم رَکّھیا ہویا ہے تاں ! او تاں او ہے جِہڑا اَپݨے بندے اُتّے واضح (روشن) آیاتاں بھیجیندا رَہندے تاں جو او تُہاکوں اَندھاریاں وِچُوں کڈھ تے سوجھلے والے پاسے گِھن آوے، اَتے بیشک اَللہ تُہاڈے نال ہِہُوں نَرمی کرݨ والا ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے (٩)۔
.10	وَمَا لَكُمْ أَلَّا تُنفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا	اَتے تُہاکوں کیا تھی گئے جو تُساں اَللہ دے رَاہ تے خرچ (وِی) نھیں کریندے، حالانکہ اَسماناں دا تے زمین دا سارا تَرکہ اَللہ دا ہے، تُساں

	يَسْتَوِي مِنكُم مَّنْ أَنفَقَ مِن قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَاتَلَ أُولَٰئِكَ أَعْظَمُ دَرَجَةً مِّنَ الَّذِينَ أَنفَقُوا مِن بَعْدُ وَقَاتَلُوا وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ	وِچُوں سارے برابر دَرَجے دے کائے نھیوے، جِنھاں فتح کنُوں پہلے مال خرچ کِیتے اَتے لڑائی وِچ حِصّہ گِھدّے، اُنھاں دا درجہ وَڈا ہے اُنھاں کنُوں جنھاں بعد وِچ خرچ کِیتے، اَتے لڑائی وِچ حِصّہ گِھدّے، توڑے جو اللہ دا ہَر ہِک نال سوہݨاں وعدہ ہے، اَتے اللہ چنگی طرح جاݨدے جِہڑا کُجھ تُساں کریندے رہندے وے (۱۰)۔
.11	مَّن ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ وَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ	او کوݨ ہے جِہڑا اللہ کوں سوہݨاں قرضہ ݙیندے، اللہ وی اُوندے کِیتے ݙُوڑا چوڑا کر ݙیندے، اَتے اُوندے کِیتے وَڈا عِزّتاں والا اَجر ہے (۱۱)۔
.12	يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَىٰ نُورُهُم بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِم بُشْرَاكُمُ الْيَوْمَ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ	جِہڑے ݙینہہ (اَے رسول) تُوں مومن جواناں تے مومن ذالیں کُوں ݙیکھسیں جو اُنھاں دے (ایمان دا) نور اُنھاں دے اَگُوں تے اُنھاں دے سَجّے پاسے نال بَھجدا آندا ہوسی، اُوں ݙینہہ تہاڈے کِیتے خوشخبری ہے، اِہجے باغاں دی جنھاں تلّے نہراں وَہندیاں وِگدیاں پیاں ہوسن، او اُنھاں وِچ ہمیشہ ہمیشہ رہسن، ایہا تاں ہے سَب تُوں وَݙی کامیابی (۱۲)۔
.13	يَوْمَ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ لِلَّذِينَ آمَنُوا انظُرُونَا نَقْتَبِسْ مِن نُّورِكُمْ قِيلَ ارْجِعُوا وَرَاءَكُمْ فَالْتَمِسُوا نُورًا فَضُرِبَ بَيْنَهُم بِسُورٍ لَّهُ بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ مِن قِبَلِهِ الْعَذَابُ	اُوں ݙینہہ مُنافق جوان تے منافق ذالیں ایمان گِھن آوݨ والیاں بندیاں کُوں آکھیسن، اَساڈے اُتے ذری مہربانی چا کرو، تاں جو اَساں وی تہاڈے نُور وِچوں کُجھ نُور حاصل کر گِھنُوں، بَس اُنھاں دے درمیان ہِک اِہجی کندھی اُسار ݙِتی ویسی، جیندے وِچ ہِکو دَروازہ ہوسی، جیندے اَندر والے پاسے تاں رحمت ہوسے پر اُوندے باہروں سامݨیں کنُوں عذاب ہوسے (۱۳)۔
.14	يُنَادُونَهُمْ أَلَمْ نَكُن مَّعَكُمْ قَالُوا بَلَىٰ وَلَٰكِنَّكُمْ فَتَنتُمْ أَنفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ	(مُنافق) اُنھاں (مومناں) کُوں سَݙ تے آکھیسن کیا اَساں تہاڈے نال دے نہ ہاسے؟ او آکھیسن، کیوں نہ ہاوے، پَر تُساں خُود اَپݨیں آپ کُوں

	وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْأَمَانِيُّ حَتَّىٰ جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ وَغَرَّكُم بِاللَّهِ الْغَرُورُ	ہِک فِتنے (مُصیبت) وِچ گھتّ چھوڑیا، اَتے (اَساڈے اَنجام دِی) اِنتظار وِچ رِیہے اَتے تُساں شَک کِیتی رَکھیا، وَت تُہاکوں فضول خواہشاں دھوکے وِچ سَٹّی رَکھیا، اِیہ توڑیں جو اَللہ دا حُکم آگیا، اَتے اَللہ دے متعلّق (شیطان) تُہاکوں دھوکے وِچ گھت گِھدّا (۱۴)۔
15.	فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مَأْوَاكُمُ النَّارُ هِيَ مَوْلَاكُمْ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ	پَس اَج تُساں کنُوں کوئی فِدیہ (معاوضہ) نہ گِھدّا ویسی، اَتے نہ اُنھاں کنُوں جنھاں کُفر اِختیار کر گِھدّا ہا، پَس تُہاڈا ٹِکاݨاں (دوزخ دِی) بھا وِچ ہے، کیُوں جو او تُہاڈی سَنگت (یاری) دے ڈَا دِی ہے، اَتے اِیہ وَنڄ رَہݨ دِی جاء بہُوں گندی ہے (۱۵)۔
16.	أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَن تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ	کیا اَجݨ وقت نھیں آیا، انھاں کِیتے جِھڑے اِیمان گِھن آچُکِن، جو اُنھاں دے دِل اَللہ دے ذِکر دو نِوّ وَنڄݨ اَتے اُوں دو وِی جِھڑا حَق بَݨ تے نازِل تھئے، اَتے انھاں وانگیں نہ تِھی وَنڄِن، جنھاں کُوں اِیں کنُوں پہلے کِتاب ݙِتی گئی ہئی، پَر اُنھاں اُتے لَمبا عَرصہ گُزریا، تاں اُنھاں دے دِل بہُوں کوراڑے تِھی گئے، اَتے اُنھاں وِچوں ڈھیر سارے تاں ہَن وِی نافرمان لوک (۱۶)۔
17.	اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ	پَتہ ہووے ہے، جو بیشک اَللہ زمین کُوں اُوندے سُک مَر وَنڄݨ دے بعد جیوا (سَاوا کرا) چھوڑیندے، تحقیق اَساں تُہاڈے کِیتے آیاتاں کُوں اَصلُوں کھول تے بیان کر ݙیندے ہِیں تاں جو تُساں عَقل کنُوں کُجھ کَم گِھنّو (۱۷)۔
18.	إِنَّ الْمُصَّدِّقِينَ وَالْمُصَّدِّقَاتِ وَأَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَاعَفُ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ	بیشک صدقہ ݙیوݨ والے جُوان تے صَدقہ ݙیوݨ والیاں ذالیں، تے او وِی جنھاں اَللہ کُوں سوہݨاں قرضہ ݙِتے، اُنھاں واسطے اِیہ ݙُوڑا چَوڑا کر ݙِتا ویسے اَتے اُنھاں کِیتے وَݙّی عِزّت والا اَجر ہے (۱۸)۔
19.	وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ أُولَٰئِكَ	اَتے جِھڑے لوک اَللہ تے اُوندے رسول اُتّے اِیمان گِھن آئِن، اِیہے

	هُمُ الصِّدِّيقُونَ وَالشُّهَدَآءُ عِندَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِآيَاتِنَآ أُوْلَـٰٓئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ	اِی اَللہ دے نزدیک صدیقاں تے شہیداں (نگراناں) دے دَرجے والے ہِن، انھاں کِیتے انھاں دا اَجر (بدلہ) ہے اَتے (انھاں دے اِیمان والا) نُور ہے، پَر جِنھاں لوکاں کُفر اِختیار کِیتا ہوئے، اَتے اَساڈِیاں آیاتاں کُوں کُوڑا آکھیئے، اِیہے ہِن دَوزخ وِچ رَہݨ والے (۱۹)۔
20.	اعْلَمُوٓاْ أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَزِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الأَمْوَالِ وَالأَوْلاَدِ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرّاً ثُمَّ يَكُونُ حُطَاماً وَفِي الآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَآ إِلاَّ مَتَاعُ الْغُرُورِ	پَتہ ہُووے جو بِلا شَک اِیہ دُنیاوِی زِندگی محض ہِک مَشغلہ تے تَماشا ہے، اَتے بَݨ ٹھَݨ تے رَہݨ ہے، ہِک بِئے دے مقابلے وِچ وَڈائی ظاہر کرݨ ہے، اَتے مال متال تے آل اَولاد وِچ وَدّھ تے ڈیکھالݨ ہے، انھاں دِی مثال تاں اُوں مِینّہ وانگیں ہے، جِیندے نال جَمی ہوئی رَڑھ، راہک (جَٹ کسان) کُوں سوہݨیں لگدی ہے، وَل او زَور پَدّھ آندی ہے، پَر ڈیکھدے جو پیلی تِھی گِئی ہے، وَل بُھوں پِکل (کُٹا) تِھی گِئی ہے، بہر حال آخرت کُوں تاں بَہُوں سخت عذاب ہوسی، پَر اَللہ دِی طرفُوں بخشش وِی ہے تے رَضا مَندی وِی ! اَتے دُنیاوی حیاتی تاں سِوائے دھوکے فریب دے سامان دے بِئی کُجھ وِی کائے نھیں (۲۰)۔
21.	سَابِقُوٓاْ إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَآءِ وَالأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُواْ بِاللهِ وَرُسُلِهِ ذَٰلِكَ فَضْلُ اللهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَآءُ وَاللهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ	آپݨیں رَبّ دِی بخشش دو تیزی نال اَگُوں نِکل وَنّجُو، اَتے بہشت دو وِی، جِیندا مکلاݨ آسمان تے زمین دے مُکلاݨ وانگیں ہے، اِیہ اُنھاں لوکاں واسطے تیار کِیتی گِئی ہے، جِہڑے جو اَللہ تے اُوندے رسول اُتّے اِیمان گِھن آئِن، اِیہ تاں اصلُوں اَللہ دا فضل تے کَرم ہے، جیکُوں چَہندے ڈیندے اَتے اَللہ بَہُوں فضل والا ہے (۲۱)۔
22.	مَآ أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٍ فِي الأَرْضِ وَلاَ فِيٓ أَنفُسِكُمْ إِلاَّ فِي كِتَابٍ مِّن قَبْلِ أَن نَّبْرَأَهَآ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللهِ يَسِيرٌ	کوئی اِجھی مُصیبت زمین اُتے، تے تُہاڈے اُتّے نھیں آندی جِہڑی جو کِتاب (لوحِ محفوظ) وِچ نہ ہووے، بلکہ اِیں کنُوں وِی پہلے دِی ہے جو او ظَاہر تِھیوے بیشک اَللہ کِیتے اِیہ کَم بَہُوں سَوکھا ہے (۲۲)۔
23.	لِّكَيْلاَ تَأْسَوْاْ عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلاَ تَفْرَحُواْ	تاں جو اُوں شَئے دا تُہاکُوں اَرمان نہ لگے جِہڑی تُساں کنُوں ویندی

	بِمَآ آتَاكُمْ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ	رہے، اَتے اُوندے اُتے مغرِیج نہ وَنجو، جھڑا کُجھ تُہاکُوں ڈِتا وَنجے، اَتے اللہ ہَرہِک فَخر وَڈائی کرݨ والے کُوں پَسند نھیں کریندا (۲۳)۔
24.	الَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ	جھڑے خُود وِی کنجوسی کریندِن اَتے لوکاں کُوں وِی کنجُوسی کرݨ کُوں اَکھیندِن، اَتے جھڑا کوئی پِھر وَنجے، تاں اللہ تاں بے شک بے پَروا ہے، ساریاں تعریفاں والا ہے (۲٤)۔
25.	لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللّٰهُ مَن يَنصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ	تحقیق اَساں روشن دلیلاں (نشانیاں) ڈے تے رسُول بھیجے، اَتے اُنھاں دو کِتاب وِی نازِل کِیتی، اَتے اِنصاف دِی ترکڑی (قانون) کُوں وِی بھیجیا، تاں جو لوک اِنصاف اُتے قائم رَہن، اَتے اَساں لُوہا وِی پیدا کر چھوڑیا، جیندے وِچ بہُوں ہیبت (مضبوطی) والی گالھ ہے، اَتے لوکاں کِیتے ڈھیر سارے فائدے وِی ہِن، تاں جو اَللہ اُوں شخص کُوں جاݨ گھنّے، جھڑا اُوکُوں ڈِٹھیں بغیر اُوندی تے اُوندے رسول دِی مدد کریندے، یقیناً اللہ تاں بہُوں طاقتور ہے، زبردست ہے (۲۵)۔
26.	وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُم مُّهْتَدٍ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ	اَتے تحقیق اَساں نُوح کُوں تے اِبراہیم کُوں وِی بھیجیا، اَتے انھاں ڈوہائیں دیاں نسلاں وِچ نبوت تے کِتاب وِی ڈِتی رَکھی، بَس اُنھاں وِچوں بعض نے تاں ہدایت پا گھدی، پر انھاں وِچوں دے ڈھیر سارے نافرمان ہَن (۲٦)۔
27.	ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللّٰهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا فَآتَيْنَا الَّذِينَ	وَل اَساں اُنھاں دے پِچھوں، اُنھاں دے قدمیں اُتے اَپݨیں ہِئے رسول وِی بھیجے، وَت اُنھاں دے پِچھوں مریم دے پُتر عیسیٰ کُوں بھیجیا، اَتے اُوکُوں اِنجیل وِی ڈِتی، اَتے جھڑے لوکاں اُوندی پیروی اِختیار کِیتی، اُنھاں دے دِلاں وِچ ترس تے رحمت گھت ڈِتی، اَتے دُنیاوی لذتاں کنُوں پَرے تھی وَنجݨ (رہبانیت) کُوں اُنھاں آپݨیں طرفوں گھڑ گھدا، حالانکہ اَساں اُنھاں اُتے اِیکوں فرض نہ کِیتا ہا، سِوائے

	آمَنُواْ مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ	اِیندے جو او اَللہ دِی رَضا مَندی حاصل کِرن، پر اُنھاں اِیں گالھ دِی پَرواہ نہ کِیتی جِتّی کرنْیں چاہی دی ہَئی، پَس اَساں اُنھاں وِچُوں دے اُنھاں لوکاں کُوں جِہڑے اِیمان گِھن آئے ہَن، اُنھاں دا اَجر ڈِے ڈِتا، پَر اُنھاں وِچُوں دے ڈھیر سارے نافرمان ہَن (۲۷)۔
.28	يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اتَّقُواْ اللهَ وَآمِنُواْ بِرَسُولِهِ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِن رَّحْمَتِهِ وَيَجْعَل لَّكُمْ نُوراً تَمْشُونَ بِهِ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	وُوئے او لوکو ! جِہڑے اِیمان گِھن آئیوے، اَللہ کنُوں ڈَرو، اَتے اُوندے رسول اُتے اِیمان گِھن آؤ، او آپنْیں رحمت وِچُوں ڈُوں حِصّے تُہاکُوں ڈِیسی، اَتے تُہاڈے کِیتے ہِک سوجھلا (نُور) مقرر کر ڈِیسے، جِیندے نال تُساں ٹِھیک ٹُر سَگسُو، اَتے تُہاڈے (قصور) بخش ڈِیسے، کِیُوں جو اَللہ بَہُوں بخشَنْ ہَار ہے، وَڈِی رحمت والا ہے (۲۸)۔
.29	لِّئَلاَّ يَعْلَمَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَلاَّ يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّن فَضْلِ اللهِ وَأَنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَآءُ وَاللهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ	اِیہ اِیں واسطے ہے جو اِہلِ کتاب (کتاب والے یہُود) جانْ گِھنّن، جو اَللہ دے فضل وِچُوں او کُجھ وِی حاصل کرنْ دِی قُدرت نھیں رَکھیندے، تحقیق فضل تاں اَللہ دے اَپنْیں ہَتّھ وِچ ہے، اِیہ اُوکُوں چَا ڈِیندے جِیکُوں او چَہندے اَتے اَللہ تاں بَہُوں وَڈے فَضل والا ہے (۲۹)۔

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا بَہُوں مہربان ہے ، وَڈِی رحمت کرݨ والا ہے
.1	قَدْ سَمِعَ اللّٰهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِيٓ إِلَى اللّٰهِ وَاللّٰهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَآ إِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ	تحقیق اَللہ اُوں ذال دِی ڳالھ سُݨ گِھدّی ہَئی جِہڑی تیڈے نال آپݨیں پَے دے معاملے وِچ تکرار کِیتی کھڑی ہَئی، اَتے اَللہ کُوں دَھانّہ وِی ݙِتی ہَس، اَللہ وِی تُساں ݙُوہائیں دِیاں ڳالھیں سُݨدا وَدّا ہا، بیشک اَللہ خُوب سُݨݨ والا ہے چَنگّی طرح ݙیکھݨ والا ہے (۱)۔
.2	الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنكُم مِّن نِّسَآئِهِم مَّا هُنَّ أُمَّهَاتِهِمْ إِنْ أُمَّهَاتُهُمْ إِلَّا اللَّآئِي وَلَدْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنكَرًا مِّنَ الْقَوْلِ وَزُورًا وَإِنَّ اللّٰهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ	تُہاݙے وِچُوں جِہڑے لوک آپݨیاں ذالیں کُوں مَاء سَݙ گِھندِن (اِظہار کریندِن) او انھاں دِیاں ماواں نھیں بَݨ ویندیاں، انھاں دِیاں ماواں تاں بَس او ہِن جنھاں اُنھاں کُوں جَݨیے اَتے بیشک او ہِک بَہُوں نا معقول ڳالھ کریندِن، اَتے کُوڑ مریندِن پَر اَللہ تاں ݙَاڈھا معاف کر ݙیوݨ والا ہے، بَہُوں بخشݨ ہار ہے (۲)۔
.3	وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِن نِّسَآئِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِّن قَبْلِ أَن يَتَمَآسَّا ذٰلِكُمْ تُوعَظُونَ بِهِ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ	اَتے جِہڑے لوک آپݨیاں ذالیں کُوں مَاء چَا سݙیندِن، وَل اُوں کنُوں پِھر وِی ویندِن، جِہڑا کُجھ او آکھ چُکئے ہوندِن، بَس او وَل ہِک ٻئے کُوں ہَتّھ لاوَݨ کنُوں پہلے ہِک غلام آزاد کر ݙیوݨ، تُہاکُوں اِیندے نال ہِک نصیحت کِیتی ویندی پَئی ہے اَتے اَللہ تاں او سَب کُجھ چَنگّی طرح جاݨدے جِہڑا کُجھ تُساں کریندے رَہندو (۳)۔
.4	فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِن قَبْلِ أَن يَتَمَآسَّا فَمَن لَّمْ يَسْتَطِعْ فَإِطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِينًا ذٰلِكَ لِتُؤْمِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَتِلْكَ	بَس جِہڑا شخص (غلام رَکھݨ دِی) حیثیت نہ رَکھیندا ہووے، تاں وَت ݙُوں مہینے ڳانڈھویں روزے رَکّھے، او وِی اِیں کنُوں پہلے جو ہِک ٻئے کُوں ہَتّھ لاوِن، اَتے جیکر او اِیندی حیثیت وِی نھیں رَکھیندا، تاں سَٹّھ

	حُدُودُ اللّٰهِ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ	مِسکیناں فقریاں کُوں کھاݨے کھواوے، اِیہ حُکم اِیں گالھوں ہے، تاں جو تُساں اللہ تے اُوندے رسول دے پُورے پُورے فرمانبردار بݨ وَنجو، اَتے اِیہ اللہ دِیاں مقرر کِیتیاں حدّاں ہِن، اَتے کافراں کِیتے تاں دَردناک عذاب ہے (٤)۔
5.	إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ كُبِتُوا كَمَا كُبِتَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَقَدْ أَنزَلْنَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ	بیشک او لوک جہڑے اللہ تے اُوندے رسول دِی مخالفت کریندِن، اُنھاں کُوں بَہُوں ذلیل و خوار کیتا ویسے، جیویں اُنھاں کنوں پہلے والیاں کُوں ذلیل و خُوار کیتا گیا ہا، اَتے تحقیق صاف صاف آیاتاں نازِل کر ڈِتّن، اَتے کافراں کِیتے بَہُوں ذلیل کرݨ والا عذاب ہے (٥)۔
6.	يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا أَحْصَاهُ اللّٰهُ وَنَسُوهُ وَاللّٰهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ	جہڑے ڈِینہ اللہ اُنھاں ساریاں کُوں کٹّھا اُٹھا کھڑا کریسی، بَس اُنھاں کُوں ڈَسا ڈِیسی، جہڑا کُجھ او کریندے رِہے ہِن، اللہ اُوکُوں گِݨ مُنّج رکھیئے، پَر اِیہ اُوکُوں بُھل گِیّن، اَتے اللہ تاں ہَر شَئے دِی ڈیکھ بھال رَکھݨ والا ہے (٦)۔
7.	أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَا يَكُونُ مِن نَّجْوَىٰ ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَا أَدْنَىٰ مِن ذَٰلِكَ وَلَا أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ	کیا تَیں ڈِٹّھا کائنی جو بیشک اللہ سَب کُجھ جاݨدے، جہڑا کُجھ اسماناں وِچ ہے، تے جہڑا کُجھ زمین دے تَلّے اُتّے ہے، اِیہ نھیں تھیندا جو تَرائے بَندیاں وِچ کوئی خُفیہ صلاح تھیندی پئی ہووے، تے اُنھاں وِچ چَوتھا او موجود نہ ہووے، جیکر او پنج ہووِن تاں اُنھاں وِچ چھیواں او موجود نہ ہووے، چاہے اِیں کنوں گھٹ وِی کیوں نہ ہووِن، چاہے وَدّھ وِی کیوں نہ ہووِن، ول قیامت دے ڈِینہ او اُنھاں کُوں ڈَسا ڈِیسی جہڑے کُجھ عَمل او کریندے رِہے ہوسِن، بیشک اللہ ہَر شَئے کُوں چَنگی طرح جاݨدے (٧)۔
8.	أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نُهُوا عَنِ النَّجْوَىٰ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَيَتَنَاجَوْنَ	کیا تَیں اُنھاں لوکاں کُوں نھیں ڈِٹّھا، جنھاں کُوں خُفیہ صَلاحیں کرݨ کنوں ہٹکیا گیا ہے، وَل وِی او اُوہو کُجھ کریندے رَہندِن، جیں کنوں

اُنھاں کُوں ہٹکیا گئے، اَتے او تاں گُناہ دے کماں دِیاں ، زیادتی دِیاں، تے رسول دِی نافرمانی دِیاں خُفیہ صلاحیں کریندے رَہندِن ، اَتے جڈاں تیڈے کولھ آندِن تاں اِیں طرح (اجبی) دُعا سَلام کریندِن، جیں طرح اَللہ تیکوں کڈائیں دُعا سَلام نھیں کیتی، اَتے آپڻیں دِل وِچ اَکھیندِن ، اَللہ اَساکوں اِیندا عذاب کِیُوں نھیں ڈیندا، جھڑا کُجھ اَساں اَکھیندے وَدُوں، اِنھاں کیتے تاں بَس دوزخ کافی ہے، او اِیندے وِچ سَڑدے رَہسِن، اَتے او وَنْج رَہڻ کیتے بہُوں گندی جاء ہے (٨)۔	بِالإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَةِ الرَّسُولِ وَإِذَا جَاءُوكَ حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ يُحَيِّكَ بِهِ اللَّهُ وَيَقُولُونَ فِي أَنفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللَّهُ بِمَا نَقُولُ حَسْبُهُمْ جَهَنَّمُ يَصْلَوْنَهَا فَبِئْسَ الْمَصِيرُ	
وُوئے او لوکو ! جھڑے اِیمان گِھن آئیوے، جڈاں تُساں آپس وِچ صلاح مَشورہ کرو، تاں گُناہ دِیاں، زیادتی دِیاں، تے رسول دِی نافرمانی دِیاں خُفیہ صلاحیں نہ کیتیاں کرو، بلکہ نیکی تے پرہیزگاری دِیاں آپس وِچ صَلاحیں کیتیاں کرو، اَتے ڈَردے رَہوو ! اَللہ کنُوں ! جیندے کولھ وَلا تے کٹھے کیتے ویسو (٩)۔	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا تَتَنَاجَوْا بِالإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَةِ الرَّسُولِ وَتَنَاجَوْا بِالْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ	.9
دَراَصل خُفیہ صَلاحیں تاں شیطانی کم ہِن، مَقصد اِیہ ہے، جو جھڑے لوک اِیمان گِھن آئِن، اُنھاں کُوں مُونجھا کیتا وَنجے، حالانکہ اِیہ (صلاحیں) کھیں کُوں ذری وِی نُقصان نھیں پچا سَگدِیاں، اَللہ دے حُکم دے بغیر ! بَس مومن لوکاں کُوں اَللہ اُتے توکّل کرڻاں چاہِیدا ہے (١٠)۔	إِنَّمَا النَّجْوَىٰ مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزُنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيْسَ بِضَارِّهِمْ شَيْئًا إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ	.10
وُوئے اِیمان گِھن آوڻ والے لوکو ! جھڑے ویلے تُہاکُوں آکھیا وَنجے جو (مجلس وِچ) کُھلّے تھی تے بہو، تاں بَس کُھلے تھی تے بیٹھے کرو، اَللہ تُہاڈے کیتے کُھلّی جاء کر ڈیسی، اَتے جڈاں آکھیا وَنجے، جو اُٹّھی وَنجو، تاں اُٹھی ڳئے کرو، تُہاڈے وِچوں جھڑے لوک اِیمان گِھن آئِن اَتے جنھاں لوکاں کُوں عِلم ڈِتا گئے، اَللہ اُنھاں ساریاں دے دَرجے بُلند کر	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ فَافْسَحُوا يَفْسَحِ اللَّهُ لَكُمْ وَإِذَا قِيلَ انشُزُوا فَانشُزُوا يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا	.11

	تَعۡمَلُونَ خَبِيرٌ	ڈیسی، اَتے اَللہ چنگی طرح جاݨدے جھڑا کُجھ تُساں کریندے رَہندے وے (١١)۔
.12	يٰأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوٓاْ إِذَا نَاجَيۡتُمُ الرَّسُولَ فَقَدِّمُواْ بَيۡنَ يَدَيۡ نَجۡوَاكُمۡ صَدَقَةً ذٰلِكَ خَيۡرٌ لَّكُمۡ وَأَطۡهَرُ فَإِن لَّمۡ تَجِدُواْ فَإِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	وُوئے ایمان گھِن آوݨ والے لوکو ! جڈاں تُساں رسول کنوں اَنج تھی تے کوئی صَلاح مَشورہ کرݨ چہوو، تاں بَس اِیجے صَلاح مَشورے کنوں پہلے کُجھ خیرات کر ڈِتا کرو، ایہ تُہاڈے کیتے بہوں چنگی گالھ ہے نیک پاک بݨاوݨ والی گالھ ہے، بَس جیکر تُساں نہ پھر سگو، تاں (کوئی حَرج نھیں) اَللہ تاں بہوں بخشݨ ہار ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے (١٢)۔
.13	أَأَشۡفَقۡتُمۡ أَن تُقَدِّمُواْ بَيۡنَ يَدَيۡ نَجۡوَاكُمۡ صَدَقَاتٍ فَإِذۡ لَمۡ تَفۡعَلُواْ وَتَابَ اللّٰهُ عَلَيۡكُمۡ فَأَقِيمُواْ الصَّلَاةَ وَآتُواْ الزَّكَاةَ وَأَطِيعُواْ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَاللّٰهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعۡمَلُونَ	کیا تُساں گھبرا ڳیوے آپݨیں اَنج تھی تے صَلاح مَشورہ کرݨ کنوں پہلے کُجھ خیرات کر ڈیوݨ (دی شَرط) کنوں، بَس جڈاں تُساں نھیں پھَر سگدے تاں وِی اَللہ تُہاکوں مُعاف کر ڈِیندے، بَس تُساں نماز کوں قائم کیتی رَکھو، تے زکوٰۃ ڈِیتی رَکھو، اَتے اَللہ تے اُوندے رَسول دِی فرمانبرداری اختیار کیتی رَکھو، اَتے اَللہ کوں تاں چنگی طرح پتہ ہوندے، جھڑا کُجھ تُساں کریندے رَہندے وے (١٣)۔
.14	أَلَمۡ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوۡاْ قَوۡماً غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيۡهِم مَّا هُم مِّنكُمۡ وَلَا مِنۡهُمۡ وَيَحۡلِفُونَ عَلَى الۡكَذِبِ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ	کیا تیں اُنھاں لوکاں کوں نھیں ڈِٹھا، جھڑے جو اُنھاں نال یاری رَکھی وَدِن، جنھاں اُتے اَللہ دا غَضب تھیا ہوئے، او نہ تُہاڈے نال ہِن، تے نہ (پُوری طرح) اُنھاں نال ہِن، او تاں کُوڑی گالھ تے وِی قَسماں چا گھندِن، حالانکہ اُنھاں کوں (چنگی طرح) پتہ ہوندے (١٤)۔
.15	أَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمۡ عَذَاباً شَدِيداً إِنَّهُمۡ سَآءَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ	اَللہ اِیجھیاں لوکاں کیتے سَخت عذاب تیار کر رَکھئے، یقیناً او بہوں گندے کَم ہِن، جھڑے او کریندے رَہندِن (١٥)۔
.16	اتَّخَذُوٓاْ أَيۡمَانَهُمۡ جُنَّةً فَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ اللّٰهِ فَلَهُمۡ عَذَابٌ مُّهِينٌ	اُنھاں لوکاں آپݨیاں قَسماں کوں پَردہ (ڈھال) بݨایا ہوئے، بَس او (اِیں طرح) لوکاں کوں اَللہ دے رَاہ کنوں ہٹکیندے، روکیندے ہِن، بَس اُنھاں کیتے بہوں ذلیل تے رُسوا کرݨ والا عذاب ہے (١٦)۔

.17	لَّن تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلاَ أَوْلاَدُهُم مِّنَ اللهِ شَيْئاً أُوْلَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ	اَللہ دے سامنْیں اُنھاں دی بَڈّی مُوڑھی، تے اُنھاں دِی اَولاد کہیں کم نہ آ سَگسی، اِیہے لوک ہِن، دَوزخ دے یار (سَنگتی) او ایندے وِچ ہمیشہ ہمیشہ سَڑدے رَہسِن (۱۷)۔
.18	يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللهُ جَمِيعاً فَيَحْلِفُونَ لَهُ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلَى شَيْءٍ أَلاَ إِنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ	جہڑے ڈِینّہ اَللہ اُنھاں ساریاں کُوں کٹھا اُٹھا کھڑا کریسی، تاں اُوندے سامنْیں وِی ایویں قَسماں چیسِن، جیویں تُہاڈے سامنْیں قَسماں چیندِن اَتے اِیہ سَمجھدِن، جو اِیں طرح اُنھاں دا کم بَنْ ویسی، سُنْ گِھنّو ! تحقیق اِیہ تاں اَصلُوں کُوڑے ہِن (۱۸)۔
.19	اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَأَنسَاهُمْ ذِكْرَ اللهِ أُوْلَئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ أَلاَ إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ	شیطان اُنھاں کُوں قابو کِیتا ہوئے، بَس اُوں اُنھاں کُوں اَللہ دا ذِکر کرنْ بُھلوا چھوڑیے، اِیہ شیطان دی پارٹی دے ہِن، تحقیق شیطان دِی پارٹی اِی گھاٹا چاونْ والی ہے (۱۹)۔
.20	إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللهَ وَرَسُولَهُ أُوْلَئِكَ فِي الأَذَلِّينَ	بیشک جہڑے لوک اَللہ تے اُوندے رسول دِی مخالفت کریندے رَہندِن، اِیہے لوک اِی بَہُوں ذلیل تھی تے رَہنْ والے ہِن (۲۰)۔
.21	كَتَبَ اللهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي إِنَّ اللهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ	اَللہ لِکھ چھوڑیے جو مَیں، تے میڈا رسول ضرور غالب تھئے رَہسُوں، یقیناً اَللہ بَہُوں طاقتور ہے ڈاڈھا زبردست ہے (۲۱)۔
.22	لاَّ تَجِدُ قَوْماً يُؤْمِنُونَ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُوْلَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُوْلَئِكَ حِزْبُ اللهِ أَلاَ إِنَّ حِزْبَ اللهِ	(اَے رسول) تُوں اِیہجی قَوم نہ ڈیکھسیں جہڑی جو اَللہ تے قیامت دے ڈِینّہ اُتے اِیمان رَکھیندی ہووے، وَل وِی اِیجے لوکاں نال یاری رَکھیندی ہووے، جہڑے جو اَللہ تے اُوندے رسول دے مخالف ہووِن، بھاویں جو او اُنھاں دے پیو کِیُوں نہ ہووِن یا اُنھاں دے پُتر، یا اُنھاں دے بِھرا، یا اُنھاں دے سَکّے سوہرے کِیوں نہ ہووِن، اِیجے لوک تاں او ہِن، جِنھاں دِل اُتے اِیمان لِکھ ڈِتا گِئے، تے اَپنْیں طرفُوں رُوح (قُوّت) نال اُنھاں دی مدد کِیتی گِئی ہے، اَتے اُنھاں کُوں اِیجے بَہشتی باغاں وِچ داخل کریسی، جِنھاں تلُوں نہراں وَہندیاں

	هُمُ الْمُفْلِحُونَ	وڈیاں پیاں ہوسن، او اُنھاں وِچ ہمیشہ کیتے رَہسن، اَللہ اُنھاں تے راضی ہوسی تے او اَللہ اُتے راضی ہوسن، اِیہے لوک اَللہ دا لشکر ہِن، سُݨ گھنّو جو بے شک اَللہ دا اِیہو لَشکر اِی مُراداں حاصل کرݨ والا ہے (۲۲)۔

59۔ سورۃ الحشر

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا بہُوں مہربان ہے، وَڈّی رحمت کرݨ والا ہے
1.	سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ	اَللہ دِی تسبیح (پاک ہووݨ) پڑھدا رہندے جو کُجھ اَسماناں وِچ ہے، تے جو کُجھ زمین دے تلّے اُتے ہے، اَتے او بہُوں زبردست ہے وَڈّی حِکمت (دانائی) والا ہے (۱)۔
2.	هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِن دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ مَا ظَنَنتُمْ أَن يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنَّهُم مَّانِعَتُهُمْ حُصُونُهُم مِّنَ اللهِ فَأَتَاهُمُ اللهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُم بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِي الْأَبْصَارِ	او تاں او ہے جیں اہلِ کتاب وِچ کُفر اِختیار کرݨ والیاں کُوں پہلی واری کٹھے (مقابل) تھیوݨ تے اُنھاں دے گھروں کڈھ چھوڑیا، تُہاکُوں ایں گالھ دا گُمان وِی نہ ہا، جو او نِکل ویسن بلکہ خود اُنھاں کُوں تاں اِیہ گُمان ہا، جو اُنھاں دے قلعے (گڑھ) اُنھاں کُوں اَللہ (دے عذاب) کنُوں بچا گھنسِن، بَس اَللہ اُنھاں کُوں اِجھے پاسُوں آپکڑیا، جو اُنھاں کُوں اُوں دا خیال وِی نہ آیا ہا، اَتے اُنھاں دے دِلیں وِچ اِتّی رُعب گھت ڈِتا، جو او اَپݨیں ہتھاں نال آپݨیاں گھراں کُوں اُجاڑݨ پے گئے، اَتے مسلماناں دے ہتھُوں وِی اُجڑوایا، بَس عِبرت پکڑو اکھیں رکھݨ والو (۲)۔
3.	وَلَوْلَا أَن كَتَبَ اللهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَاءَ	اَتے جیکر اَللہ انھاں کیتے وَطن چھوڑ وَنجݨ نہ لِکھ چھوڑیا ہوندا، تاں او

اُنھاں کُوں ایں دُنیا وِچ اِی عذاب ڈِے ڈِیندا، بلکہ آخرت وِچ تاں انھاں کِیتے (دوزخ دِی) بھا دا عذاب ہا پیا (۳)۔	لَعَذَّبَهُمۡ فِي الدُّنۡيَا وَلَهُمۡ فِي الۡآخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ	
اِیہ اِیں وَجہ کنُوں تھئے، جو اُنھاں اَللہ تے اُوندے رسول دِی مخالفت کِیتی، اَتے جھڑا کوئی اَللہ دِی مخالفت کریندے بِلا شک اَللہ بَہوں سخت عذاب ڈِے ڈِیندے (٤)۔	ذٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ شَآقُّوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَمَن يُشَآقِّ اللّٰهَ فَإِنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الۡعِقَابِ	.4
تُساں جھڑیاں کھجّیاں کَپ چھوڑِن یا اُنھاں کُوں اُنھاں دِیاں پاڑاں اُتے کھڑا رہݨ ڈِتے، بَس اِیہ سَب اَللہ دے حُکم نال تھئے، اَتے اِیہ نافرماناں کُوں ذلیل تے خوار کرݨ کِیتے ہا (۵)۔	مَا قَطَعۡتُمۡ مِّن لِّينَةٍ أَوۡ تَرَكۡتُمُوهَا قَآئِمَةً عَلَىٰٓ أُصُولِهَا فَبِإِذۡنِ اللّٰهِ وَلِيُخۡزِيَ الۡفَاسِقِينَ	.5
اَتے اَللہ جھڑا کُجھ اُنھاں کنُوں آپݨیں رسول کُوں ڈِیوا ڈِتے، تُساں تاں اُوندے کِیتے کوئی گھوڑے تے اُٹھ نھیں بھجائے دُھرکائے، پَر اَللہ آپݨیاں رسُولاں دا قبضہ (غلبہ) جِنھاں اُتے چَہندے کرا ڈِیندے، اَتے اَللہ ہر شئے اُتے پُوری قُدرت رکھیندے (٦)۔	وَمَآ أَفَآءَ اللّٰهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنۡهُمۡ فَمَآ أَوۡجَفۡتُمۡ عَلَيۡهِ مِنۡ خَيۡلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَٰكِنَّ اللّٰهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ وَاللّٰهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٍ قَدِيرٌ	.6
جھڑا مال اَللہ آپݨیں رسول کُوں وَستی والیاں کنُوں ڈِیوائے بَس او اَللہ کِیتے ہے، رسول کِیتے ہے، قریبی سَکّیاں کِیتے، یتیماں کِیتے، مسکیناں فقیراں کِیتے، اَتے مُسافراں کِیتے ہے، تاں جو اِیہ محض تُہاڈے اَمیر لوکاں دے ہَتّھاں وِچ نہ رَہے، اَتے رسول جھڑا کُجھ تُہاکُوں ڈِیوے گھِنّ گھِدّا کرو، اَتے جھڑیاں شئیں کنُوں تُہاکُوں روکے تاں اُوں کنُوں رُک ڳئے کرو، اَتے اَللہ کنُوں ڈِردے رَہوو، بیشک اَللہ بَہوں سخت عذاب ڈِیندے (۷)۔	مَّآ أَفَآءَ اللّٰهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنۡ أَهۡلِ الۡقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الۡقُرۡبَىٰ وَالۡيَتَامَىٰ وَالۡمَسَاكِينِ وَابۡنِ السَّبِيلِ كَيۡ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيۡنَ الۡأَغۡنِيَآءِ مِنكُمۡ وَمَآ آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمۡ عَنۡهُ فَانتَهُوا وَاتَّقُوا اللّٰهَ إِنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الۡعِقَابِ	.7
(اِیہ مال) ہجرت کرݨ والے فقیراں محتاجاں کِیتے (وِی ہے) جِنھاں کُوں اُنھاں دے گھراں تے جائیداداں کنُوں کڈھ ڈِتا ڳئے، پَر او اَللہ دا فضل تے اُوندی رَضا مَندی حاصل کرݨ وِچ لڳیئے ہُوئن، اَتے اَللہ تے	لِلۡفُقَرَآءِ الۡمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخۡرِجُوا مِن دِيَارِهِمۡ وَأَمۡوَالِهِمۡ يَبۡتَغُونَ فَضۡلًا مِّنَ اللّٰهِ وَرِضۡوَانًا وَيَنصُرُونَ اللّٰهَ	.8

	وَرَسُولَهُ أُوْلَـٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ	اُوندے رسول دِی مَدد کُوں لگیئے ہوئِن، اِیہے اِی او لوک ہِن، جِہڑے بالکل سچّے ہِن (۸)۔
9.	وَالَّذِينَ تَبَوَّؤُوا الدَّارَ وَالإِيمَانَ مِن قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلاَ يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِّمَّآ أُوتُواْ وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُوْلَـٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ	(اِیہ مال) اُنھاں لوکاں کِیتے (وِی ہے) جِنھاں مہاجراں دے آوَنْ کنُوں پہلے اِتھاں آپنْیں گھر بنْا گھِدّے ہَن، تے اِیمان وِچ وِی پَکّے تھی گیِٔن، اُنھاں نال وِی یاری گَنڈھیندِن جِہڑے اُنھاں دو ہِجرت کر آئے ہِن، اَتے اُنھاں دے دِلّاں وِچ اُوں کنُوں کوئی ساڑ پَیدا نھیں تھِیندا جِہڑا کُجھ مہاجراں کُوں ڈِتا ویندے بلکہ او آپنْیں کنُوں اُنھاں کُوں اَوّلیت (ترجیح) ڈِیندِن، توڑے جو خود اَوکھا گُزارہ کریندے پَے ہووِن، اَتے اُنھاں دے نفس کُوں بُخل کنُوں بَچا گھِدّا گیٔے، بَس اِیہے لوک ہِن مُراداں پاوَنْ والے (۹)۔
10.	وَالَّذِينَ جَآءُوا مِن بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالإِيمَانِ وَلاَ تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلاًّ لِّلَّذِينَ آمَنُواْ رَبَّنَآ إِنَّكَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ	اَتے جِہڑے لوک اُنھاں دے بعد آئِن، اَکھیندِن جو اَساڈے رَبّ آ ! اَساکُوں معاف کرچا، تے اَساڈے اُنھاں بِھراواں کُوں وِی ! جِہڑے اَساں کنُوں پہلے اِیمان گِھن آئِن، اَتے اَساڈے دِلّاں وِچ اُنھاں لوکاں دے خلاف کوئی گُندر (بغض) پَیدا نہ تھِیونْ ڈِے، جِہڑے جو اِیمان گِھن آئے ہِن، اَساڈے رَبّ آ بیشک تُوں بہُوں مہربان ہیں ہمیشہ رحمت وَساوَنْ والا ہیں (۱۰)۔
11.	أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُواْ يَقُولُونَ لإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُواْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلاَ نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَداً أَبَداً وَإِن قُوتِلْتُمْ لَنَنصُرَنَّكُمْ وَاللهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ	کیا تَیں اُنھاں لوکاں دو وِی ڈِٹّھے جِہڑے منافق (دوغلے) تھی گیِٔن، او آپنْیں انھاں بِھراواں کُوں جِنھاں جو اِہلِ کتاب وِچُوں تھی تے وِی کُفر اِختیار کر گھِدّے، اَکھیندِن، جیکر تُہاکُوں کَڈھ ڈِتا گِیا تاں اَساں وِی تُہاڈے نال نکلیے چُلسُوں، اَتے تُہاڈے معاملے وِچ اَساں کہیں دا آکھیا کَڈاہِیں وِی نہ مَنیسُوں، اَتے جیکر تُہاڈے نال جَنگ کِیتی گئی تاں اَساں تُہاڈِی مَدد کریسُوں پَر اَللہ اِیں گالھ دِی گواہی ڈِیندے جو اِیہ تاں اَصلُوں

		کُوڑے ہِن (١١)۔
.12	لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِن قُوتِلُوا لَا يَنصُرُونَهُمْ وَلَئِن نَّصَرُوهُمْ لَيُوَلُّنَّ الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ	جیکر (انھاں کافراں کُوں) کڈھ وِی ڈِتا گیا، تاں اِیہ دوغلیاں (منافقاں) نال کائے نہ نِکلے ویسِن، اَتے جیکر جنگ وِی تھئی تاں اِیہ انھاں دِی کوئی مَدد وِی نہ کریسِن، جیکر کیتُونے وِی سہی تاں وِی کَنڈ وَلا تے کھسک ویسِن، اِیں طرح انھاں کُوں کتھاؤں وِی مدد نہ ڈِتی ویسی (١٢)۔
.13	لَأَنتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً فِي صُدُورِهِم ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُونَ	سچّی گالھ ہے جو انھاں دے دِلّاں وِچ اللہ دے خوف کنُوں زیادہ تُہاڈا خوف ہے، اِیہ اِیں واسطے، جو اِیہ ہِک اِہجی قَوم ہے، جِہڑی (حقیقت کُوں) سَمجھدی وِی کائے نھیں (١٣)۔
.14	لَا يُقَاتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرًى مُّحَصَّنَةٍ أَوْ مِن وَرَاءِ جُدُرٍ بَأْسُهُم بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّىٰ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُونَ	او تُہاڈے نال کٹھے تھی تے جَنگ نہ کریسِن، لڑسن وِی تاں وَستیاں دیاں قلعے بند (محفوظ) جائیں وِچ بہ تے، یا کندھیاں دے پچھوں لُک تے لڑسِن، انھاں دِی آپس وِچ دِی لڑائی بَہوں زور دِی ضرور ہوندی ہے، تُوں سَمجھدیں جو او کٹھے ہن، پر انہاں دے دل اَصلوں پَرے پَرے ہِن، اِیہ اِیں واسطے ہے جو بیشک او ہِک اِہجی قَوم ہے جِنھاں کُوں کوئی عقل کائے نھیں (١٤)۔
.15	كَمَثَلِ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ	اِیہ اُنھاں لوکاں وانگوں ہِن، جِہڑے انھاں کنُوں پہلے قریب دے زمانے وِچ تھی گُزرئِن، او آپڻیں کرتُوتاں دا مَزہ چکھ چُکئِن، اَتے اُنھاں کِیتے بَہوں دَردناک عذاب ہے (١٥)۔
.16	كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ	انھاں (دے یاراں) دِی مثال شیطان وانگوں ہے پہلے تاں او اِنسان کُوں اَکھیندے جو کُفر دا رَستہ اِختیار کر چا بَس جِڈاں او کُفر اِختیار کر گھندے تاں اَکھیندے مَیں تیڈا کوئی ذِمّے وار کائے نھیں، کیُوں جو مَیں اللہ کنُوں ڈِرداں، جِہڑا جو سارے جہاناں دا رَبّ ہے (١٦)۔
.17	فَكَانَ عَاقِبَتَهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ	بَس اُنھاں ڈُوہائیں دا اِنجام اِیہ تھیوٹیں جو او ڈُوہائیں (دوزخ دِی) بھا

وِچ ویسِن، او ہمیشہ اُوندے وِچ رَہسِن اَتے ظالماں واسطے تاں جزا (بدلہ) وِی اِیہو ہے (١٧)۔	خَالِدَيْنِ فِيهَا وَ ذٰلِكَ جَزَآءُ الظَّالِمِينَ	
وُوئے اِیمان گِھن آوَݨ والو ! اَللہ کنُوں ڈَردے رَہو، اَتے ہَر جِی کُوں خیال رَکھݨاں چَاہیدا ہے، جو اُوں کل کِیتے کیا کُجھ اَگُوں بھیجیا ہوئے پس اَللہ کنُوں ڈَردے رَہوٚو، بیشک اَللہ چَنگی طرح جَاݨدے جھڑا کُجھ تَساں کریندے رَہندے ہِیوے (١٨)۔	يٰأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللهَ وَلْتَنظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللهَ إِنَّ اللهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ	.18
اَتے انھاں لوکاں وانگیں نہ تِھی وَنّجائے، جِھڑے اَللہ کُوں وِسار چھوڑیندِن، وَل تاں او وِی اُنھاں کُوں انھاں دے آپݨیں آپ کنُوں غافِل کر ڈِیندے، اِیہ تاں ہوندے وِی نافرمان ہِن (١٩)۔	وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللهَ فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ أُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ	.19
دَوزخ وِچ وَنّجݨ والے تے بَہشت وِچ وَنّجݨ والے ہِکّو جِیہے کڈائیں نِھیں تِھی سگدے، بہشت والے اِی او لوک ہِن، جِھڑے مُراداں حاصل کرݨ والے ہِن (٢٠)۔	لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ	.20
اَتے جیکر اَساں قرآن کُوں کہیں پہاڑ اُتے نازل کریندے، تاں تُساں ڈِیکھدے جو او اَللہ دے ڈَر کنُوں جُھک ویندا، اُوندے وِچ ڈِلیکاں پَے ویندیاں اَتے اِیہ مثالاں اَساں اِنساناں واسطے بیان کریندے ہَیں، تاں جو او غور فِکر کرِن (٢١)۔	لَوْ أَنزَلْنَا هٰذَا الْقُرْآنَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ	.21
اُوہو اَللہ ہے، جِیندے سِوا کوئی بِیا عبادت دے لائق کائے نِھیں او لُکیاں شَئیں کُوں وِی جاݨدے تے ظاہر دِیاں شَئیں کُوں وِی، او تاں بَہُوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے (٢٢)۔	هُوَ اللهُ الَّذِي لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَٰنُ الرَّحِيمُ	.22
اُوہو اَللہ ہے جِیندے سِوا کوئی بِیا عبادت دے لائق کائے نِھیں او (حقیقی) بادشاہ ہے، ہر عیب کنُوں پاک ہے، سلامتی والا ہے، اَمن ڈِیوݨ والا ہے، نِگہبان ہے، زبردست ہے، ہر حُکم چَلاوݨ والا ہے،	هُوَ اللهُ الَّذِي لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللهِ عَمَّا	.23

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	يُشْرِكُونَ	اَصل وَڈائی والا ہے، اَللہ تاں پاک ہے اُوں شِرک کنوں جھڑا لوک کریندے وَدّے ہِن (۲۳)۔
.24	هُوَاللّٰهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ	اُوہو اَللہ ہے پیدا کرݨ والا، ٹھاوݨ والا، شکلاں گھڑݨ والا، اُوندے کیتے اِی ہِن سارے سوہݨیں کنوں سوہݨیں ناں، اُوندا پاک ہووݨ بیان کریندے جو کوئی وِی اَسماناں وِچ ہے تے زمین دے تَلّے اُتّے ہے، اَتے اُوہو زبردست ہے وَڈّی حِکمت والا ہے (۲٤)۔

60۔ سورۃ الممتحنۃ

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جھڑا بہوں مہربان ہے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
.1	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُم مِّنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَن تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِن كُنتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي سَبِيلِي وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي تُسِرُّونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَنتُمْ وَمَن يَفْعَلْهُ مِنكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ	وُوئے اِیمان گِھن آوݨ والو ! تُساں میڈے دُشمن تے آپݨیں دُشمن کوں یار نہ بݨاؤ، تُساں تاں اُنھاں دو یاری گنڈھݨ دے سنیہے بھجیندے ہیوے، اَتے تحقیق او اَصلوں اُوں کنوں اِنکار کر چُکِن جھڑا حق تُہاڈے کولھ آئے انھاں رسول کوں وِی (گھروں) کڈھ چھوڑیے، اَتے تُہاکوں وِی (او وِی محض) ایں گالھوں جو تُساں آپݨیں پالݨ والے اَللہ اُتے اِیمان گِھن آئیوے جیکر تُساں میڈے رَاہ اُتے جہاد کرݨ کیتے نِکل آئیوے اَتے میڈی رَضا مَندی حاصل کرݨ کیتے وِی وَل وِی تُساں لُک تے انھاں دو یاری گنڈھݨ دے سنیہے بھجیندے ہیوے، اَتے مَیں چنگی طرح جاݨداں جو کُجھ تُساں لُک تے کریندو، تے جھڑا کُجھ تُساں ظاہر طور تے کریندو اَتے تُہاڈے وِچوں جھڑا کوئی اِیجا کم کریسے، بَس تحقیق او سِدّھے رَاہ کنوں تھڑک گیا (۱)۔

2.	إِن يَثْقَفُوكُمْ يَكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاءً وَيَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتَهُم بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ	جیکر اِیہ (کافر) تُساں کنُوں ڈَاڈھے تھی گئے تاں تُہاڈے دُشمن بَݨ ویسِن، او تُہاڈے اُتے اَپݨیں ہَتھ گھتّن پَے ویسِن، اَتے انّھاں دِیاں زباناں تُہاکُوں ڈِکھ ڈیوݨ کیتے کُھل ویسِن، اَتے او چَہندِن جو تُساں وِی (کہیں طرح) کُفر اِختیار کر گھنُّو (۲)۔
3.	لَن تَنفَعَكُمْ أَرْحَامُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ	تُہاکُوں کوئی فائدہ نہ ڈے سگسِن تُہاڈے سَوڑے سَکّے، اَتے نہ تُہاڈی اَولاد ڈے سگسی، قیامت دے ڈِینْہ ! او تُہاڈے درمیان فیصلہ کر ڈیسی، اَتے جِہڑا کُجھ تُساں کریندے رَہندے وے اُوکوں او چنگی طرح ڈیکھدا کھڑے (۳)۔
4.	قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَآءُ مِنكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّىٰ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ إِلَّا قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَأَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَا أَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِن شَيْءٍ رَّبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ	تحقیق تُہاڈے کیتے اِبراہیم تے اُنھاں لوکاں وِچ جِہڑے اُوندے سَنگتی ہِن، پَیروی دے ڈَا دا ہِک سوہݨاں نمونہ موجود ہے، جو انھاں آپݨیں قوم کُوں صاف آکھ ڈِتا، جو اَساں تُساں کنُوں، تے جنھاں دِی اللہ کُوں چھوڑ تے تُساں بَندگی کریندے وے، اُنھاں کنُوں اصلوں بیزار (لاتعلّق) ہَیں، اَساں تُہاڈی کوئی گالھ نھیں مَنیندے، اَتے اَساڈے تُساڈے دَرمیان دُشمنی تے بُغض او توڑیں کیتے ظاہر تھی گئے، جے توڑیں جو تُساں ہِک دے ہِک اللہ اُتے اِیمان نہ گھن آسو، اَلبتہ اَساں اِبراہیم دِی اُوں گالھ کُوں منیندے سے جِہڑی اُوں آپݨیں پیو کوں آکھی ہَئی، جو مَیں تیڈے کیتے بخشش (معافی) منگیساں، پَر مَیں اللہ دے اَگُوں تیڈے کیتے کُجھ کر سگݨ دا اِختیار نھیں رَکھیندا، اَساڈے رَبّ آ ! اَساں تیڈے اُتے توکّل کیتے، اَتے تَیں دو رَجوع کیتے، اَتے تَیں دو اِی اَساں وَل آوݨیں (٤)۔
5.	رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا وَاغْفِرْ لَنَا رَبَّنَا إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ	اَساڈے رَبّ آ ! اَساکُوں اُنھاں لوکاں کیتے اَزمائش (تختۂ مَشق) نہ بݨاویں، اَساڈے رَبّ آ، اَساکوں بخش ڈے بیشک تُوں زبردست ہیں،

		وݙی دانائی والا ہیں (۵)۔
6.	لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ	یقیناً تُہاݙے کِیتے انھاں لوکاں دِی پیروی دے ݙا داہِک سوہݨاں نمونہ موجود ہے جِہڑے جو اَللہ (دے سامݨیں حاضر تھیوݨ) تے قیامت دے ݙینہ (دے آوݨ) دی توقع رَکھیندِن، وَت جیں کہیں مُنہ پھیر گھِدا، تاں بیشک اَللہ تاں ہے وِی اَصلُوں بے نیاز ساریاں تعریفاں دا مالک (٦)۔
7.	عَسَى اللَّهُ أَن يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُم مَّوَدَّةً وَاللَّهُ قَدِيرٌ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	اَجھو تھی سَگدے جو اَللہ تُہاݙے اَتے انھاں لوکاں دے وِچ جِنھاں نال تُہاݙی دُشمنی تھی گئی ہے، محبت پیدا کر ݙیوے، اَللہ تاں وݙی قُدرت والا ہے، بِیا اِیہ جو اَللہ بخشݨ ہار ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے (۷)۔
8.	لَّا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ	اَللہ تُہاکُوں اِیں گالھ کنُوں نھیں ہَٹکیندا، جو جِنھاں تُہاݙے نال دِین دے معاملے وِچ کوئی جَنگ نھیں کیتی اَتے نہ تُہاکُوں تُہاݙے گھراں وِچُوں کَڈھ چھوڑیے، جیکر تُساں انھاں نال مہربانی (احسان) والا سلوک رَکھو، اَتے انھاں نال اِنصاف والی گالھ کروتاں، تحقیق اَللہ اِنصاف کرݨ والیاں کُوں پیارا رَکھیندے (۸)۔
9.	إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوْهُمْ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ	اَلبتہ اَللہ تُہاکُوں انھاں لوکاں کنُوں ہَٹکیندے، جِنھاں تُہاݙے نال دِین دے معاملے وِچ جَنگ کیتی ہے، اَتے تُہاکُوں تُہاݙے گھراں وِچُوں کَڈھ چھوڑیے، اَتے تُہاݙے کَڈھ چھوڑن دِی حمایت (مدد) کیتی ہے، وَل وِی تُساں اُنھاں نال یاری ڳَنڈھ گھِنُّو، اَتے جِہڑا کوئی انھاں نال یاری ڳنڈھیسی، تاں اِیہو جِہے لوک زیادتی کرݨ والے ہِن (۹)۔
10.	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ مُهَاجِرَاتٍ فَامْتَحِنُوهُنَّ اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ	اَتے اِیمان گھِن آوݨ والو ! جیکر تُہاݙے کولھ مومن ذالیں ہِجرت کر تے آوَنڄِن، تاں اُنھاں دا (چنگی طرح) پَتہ کر گھِدا کرو، اُنھاں دے اِیمان کُوں تاں اَللہ اِی بہتر جاݨدے، بس جیکر تُہاکُوں ٹھیک ٹھیک پَتہ

	مُؤْمِنَاتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ وَآتُوهُم مَّا أَنفَقُوا وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ أَن تَنكِحُوهُنَّ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ وَلَا تُمْسِكُوا بِعِصَمِ الْكَوَافِرِ وَاسْأَلُوا مَا أَنفَقْتُمْ وَلْيَسْأَلُوا مَا أَنفَقُوا ذَٰلِكُمْ حُكْمُ اللَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ	لگ ونجے، جو اِیمان والیاں ذالیں ہِن، تاں وَل اُنھاں کُوں کافراں دو نہ وَلا بھیجو، کیُوں جو نہ اِیہ اُنھاں (کافراں) کِیتے حَلال ہِن، تے نہ او انھاں کِیتے حلال ہِن، اَتے اُنھاں (کافراں) کُوں ڈِے ڈِیوو جو کُجھ او انھاں اُتے خرچ کر کھڑِن، تُہاڈِے اُتے کوئی گُناہ وِی کائنی نھیں جیکر تُساں انھاں نال نِکاح کر گِھنّو، جِڈاں جو تُساں انھاں کُوں اُنھاں دا حق مہر وِی اَدا کر ڈِیوو، اَتے کافر ذالیں دِیاں عزّتاں کُوں آپڻیں قَبضے (نِکاح) وِچ نہ رَکھی رَکھو، اَتے انھاں کنُوں مَنگ گِھنّو، جِہڑا کُجھ تُساں (انھاں اُتے) خرچ کِیتی کھڑو، اَتے کافر وِی مَنگ گِھنّن جِہڑا کُجھ اُنھاں (انھاں اُتے) خرچ کِیتا ہوئے، اِیہو اللہ دا حُکم ہے، او تُہاڈِے دَرمیان فیصلے کر ڈِیندے، اَتے اللہ تاں چَنگی طرح جاݨ والا ہے، وَڈی حِکمت والا ہے (۱۰)۔
.11	وَإِن فَاتَكُمْ شَيْءٌ مِّنْ أَزْوَاجِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ فَعَاقَبْتُمْ فَآتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ أَزْوَاجُهُم مِّثْلَ مَا أَنفَقُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنتُم بِهِ مُؤْمِنُونَ	اَتے جیکر تُہاڈِیاں ذالیں وِچوں کوئی کافراں دے کولھ رَہ گئی ہے، تاں وَاری آوݨ ڈِیوو، تُساں وِی اُنھاں کنُوں جنھاں دِیاں ذالیں انھاں کنُوں وِیندیاں رِیہن (اَگلا پِچھلا حساب کرتے) بس اُوندے برابر ڈِیوائے جِتنا کُجھ او انھاں اُتے خرچ کر چُکئے ہِن، اَتے اللہ کنُوں ڈَردے رَہوو، جِیندے اُتے تُساں اِیمان گِھن آئیوے (۱۱)۔
.12	يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَىٰ أَن لَّا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِينَكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ	اَے نبی ! جِڈاں تیڈِے کولھ مومن ذالیں (تیڈِے ہَتھ تے اِیں گالھ دِی) بیعت کرݨ آوݨ جو او کہیں کُوں اللہ دا شریک نہ بَݨیسن، اَتے نہ چوری کریسن، تے نہ بدفعلی کریسن، تے نہ آپڻیں اَولاد کُوں قتل کریسن، تے نہ اَپڻیں ہَتھّاں پیراں دے سامڻیں کوئی بُہتان گھڑ گھڑ تے کہیں تے لیسن، اَتے نہ نیک کماں وِچ تیڈی نافرمانی کریسن، بس انھاں کُوں بیعت کر گِھن، تے انھاں کِیتے اللہ کنُوں بخشش مَنگ ! بیشک اللہ

	اللّٰهِؕ إِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	وڈا بخشݨ ہار ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے (١٢)۔
13.	يٰأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْماً غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَئِسُوا مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَئِسَ الْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ	وُوئے ایمان گھن آوݨ والو ! اُوں قوم نال یاری نہ ڳنڈھو، جنھاں کنوں اللہ کوڑیج ڳئے، تحقیق ایہ لوک آخرت کنوں ایں طرح نااُمید تھی ڳئین جیں طرح کافراں اُنھاں لوکاں دے (وَلا جی اُٹھݨ) کنوں نااُمید تھی چکئے ہِن، جھڑے قبراں وِچ سُتّے ہوئے ہِن (١٣)۔

61- سورة الصف

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جھڑا ٻہوں مہربان ہے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
1.	سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ	اللہ دا پاک ہووݨ اِی بیان کریندے جھڑا کجھ وی اَسماناں وِچ ہے تے زمین دے تلّے اُتّے ہے، اَتے اُوہو زبردست وِی ہے، وڈی دانائی والا وِی ہے (١)۔
2.	يٰأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ	وُوئے ایمان گھن آوݨ والے لوکو ! تُساں اِجھی ڳالھ کیوں اَکھیندے وے، جھڑی کریندے وِی نھیوے (٢)۔
3.	كَبُرَ مَقْتاً عِندَ اللّٰهِ أَن تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ	اللہ کِیتے ایہ ڳالھ وڈی ناراضگی دِی ہے جو تُساں اِجھی ڳالھ آکھو، جھڑی کرو وِی نہ (٣)۔
4.	إِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفّاً كَأَنَّهُم بُنْيَانٌ مَّرْصُوصٌ	یقیناً اللہ انھاں لوکاں کوں پسند کریندے، جھڑے اُوندے راہ وِچ صَف ٻدھ تے ایں طرح لڑدے ہِن، جیویں جو او سِکّے وِچ ڈھلی ہوئی کندھی ہووݨ (٤)۔
5.	وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يٰقَوْمِ لِمَ تُؤْذُونَنِي وَقَد تَّعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللّٰهِ	اَتے (یاد کرو) جڈاں مُوسیٰ آپݨیں قوم کوں آکھیا، جو اَے میڈی قوم دے لوکو ! میکوں ڈُکھ ڈیندے وے، اَتے تحقیق تُساں جاݨدے وِی

ہیوے جو مَیں اَللہ دِی طرفوں تُہاڈے کولھ بھیجیا ہویا (رسول) ہاں، پَس جڈاں او سِدّھے رَاہ توں ڈِنگے پھر گئے، تاں اَللہ نے وِی انھاں دیاں دلیں کوں اُڈائیں دو پھیر ڈِتا، اَتے اَللہ نافرمان قَوم کوں سِدّھے رَاہ تے نھیں لیندا (۵)۔	إِلَيْكُمْ فَلَمَّا زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ	
اَتے (یاد کرو) جڈاں عیسیٰ اِبنِ مریم آکھیا، جو اَے بنی اِسرائیل ! یقیناً مَیں تُہاڈے کولھ اَللہ دا بھیجیا ہویا، (رسول) ہاں، جہڑا اُجھ مَیں کنوں پہلے توریت وِچ آئے اُوندی تصدیق کریندا ں، اَتے آپݨیں بعد ہِک رسول دے آوݨ دِی خوشخبری ڈِیندا ں، اُوندا ناں اَحمد ہے، پَس جہڑے ویلے او (رسول) واضح نِشانیاں گِھن تے آئے، تاں انھاں آکھیئے جو اِیہ تاں کُھلا جادو ہے (٦)۔	وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُم مُّصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَاةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِن بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ فَلَمَّا جَاءَهُم بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ	.6
بھلا اُوں شَخص کنوں زیادہ ظالم کوݨ تھی سگدے جہڑا اَللہ اُتے کوڑے بُہتان بَدھے، (او وِی اُوں ویلے) جڈاں اُوکوں اِسلام دو سڈیا وَنجے، اَتے اَللہ ظالم لوکاں دِی قوم کوں سِدّھے رَاہ تے نھیں لیندا (۷)۔	وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَىٰ إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ	.7
اِیہ لوک چَہندِن جو اَللہ دَا نُور اَپݨیں مُنّہ دے پھوکیاں نال وِسما چھوڑِن، حالانکہ اَللہ آپݨیں نُور کُوں پُورا کھنڈا تے رَہݨ والا ہے چاہے جو کافراں کُوں چَنگا لگے وِی نہ (۸)۔	يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ	.8
اُوہو ہے، جیں اَپݨیں رسول کُوں ہدایت تے سَچّا دِین ڈے تے بھیجے تاں جو او اُوکوں (زندگی دے پُورے طور طریقیاں اُتے) غالب کر ڈیوے چاہے مُشرکاں کُوں چَنگا لگے وِی نہ (۹)۔	هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ	.9
وُوئے اِیمان گِھن آوݨ والو ! کیا مَیں تُہاکوں ہِک اِبھی تجارت دے متعلّق ڈَساواں، جہڑی تُہاکُوں ہِک دَردناک عذاب کنوں بَچا گھنسے (۱۰)۔	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ تِجَارَةٍ تُنجِيكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ	.10

.11	تُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ	اللہ اُتے تے اُوندے رسول اُتے اِیمان گھن آؤ، تُساں اللہ دے راہ تے آپݨیں مال بَدّی خرچ کرتے آپݨیاں جاناں لڑا تے جہاد کرو، اِیہ تُہاڈے کیتے بہُوں چنگی ڳالھ ہے جیکر تُساں سمجھ رکھیندے وے تاں (۱۱)۔
.12	يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ	او تُہاڈے کیتے تُہاڈے گُناہ بخش ڈیسے، اَتے تُہاکوں بہشتی باغاں وِچ داخل کریسے جنھاں تلّے نہراں وہندیاں وَگدیاں پیاں ہوسن اَتے ہمیشہ دے بہشتی باغاں وِچ صاف سُتھرے مکان ہوسن، ایہا تاں ہے ساریاں توں وَڈی کامیابی (۱۲)۔
.13	وَأُخْرَىٰ تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِّنَ اللّٰهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ	اَتے اِیں کنُوں علاوہ ہِک بئی ڳالھ وِی ہے، جیکُوں تساں چاہندے وِی ہیوے، او ہے اللہ دِی طرفوں مدد تے بہُوں جلدی حاصل تھی وَنجݨ والی فتح، اَتے مسلماناں کُوں اِیہ خوشخبری سُݨا ڈیوو (۱۳)۔
.14	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنصَارَ اللّٰهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنصَارِي إِلَى اللّٰهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنصَارُ اللّٰهِ فَآمَنَت طَّائِفَةٌ مِّن بَنِي إِسْرَائِيلَ وَكَفَرَت طَّائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَىٰ عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ	وُوئے اِیمان گھن آوݨ والو ! تُساں اللہ والے پاسے مدد کرݨ والے تھی وَنجو، جیں طرح عیسیٰ پُتر مریم دے نے آپݨیاں حَواریاں (یاراں) کُوں آکھیا ہا، جو اللہ والے پاسے کوݨ میڈی مدد کریسے، تاں حَواریاں (یاراں) آکھیا، اَساں اللہ والے پاسے مدد ڈیوݨ والے ہیں، بس بنی اِسرائیل وِچوں ہِک ٹولی تاں اِیمان گھن آئی، پَر بئی ٹولی اِنکار چا کیتا، بس اَساں اِیمان گھن آوݨ والے لوکاں دِی اُنھاں دے دُشمناں دے مقابلے وِچ مدد چا کیتی، اَتے او اُنھاں اُتے چڑھ ڳئے (۱٤)۔

62۔ سورۃ الجمعة

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بہُوں مہربان ہے، وَڈی رحمت کرݨ

		والا ہے
1.	يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ	اللہ دے پاک ہووݨ کوں بیان کرݨ وِچ جُتا ہوئے جو کوئی اسماناں وِچ ہے تے زمین دے تلّے اُتے ہے، (اللہ تاں سَب دا) بادشاہ ہے بہُوں پاک ہے زبردست ہے، وَڈی دانائی (حِکمت) والا ہے (۱)۔
2.	هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا مِن قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ	او تاں او ہے، جیں اَن پڑھ لوکاں وِچ اُنھائیں وِچوں ہِک رسول بݨا بھیجے، او اُنھاں کوں اُوندیاں آیاتاں پڑھ سُݨیندے سمجھیندے، انھاں کوں نیک پاک بݨ ݙسیندے، اَتے اُنھاں کوں کِتاب تے دانائی دِیاں ڳالھیں سِکھیندے، حالانکہ او پہلے کُھلّی گُمراہی وِچ پَئے ڳئے ہَن (۲)۔
3.	وَآخَرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ	اَتے او اُنھاں وِچ دے ٻِنھاں واسطے وِی (ہے) جھڑے اَجݨ اُنھاں نال نھیں آ رلئے، اَتے اُوہو ہے، زبردست تے وَڈی حِکمت والا (۳)۔
4.	ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ	اِیہ تاں اللہ دا فضل ہے، جیکوں او چاہندے ݙے ݙیندے اَتے اللہ بہُوں وَݙے فضل والا ہے (٤)۔
5.	مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرَاةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ	اُنھاں لوکاں دِی مثال جنھاں کوں توریت کوں چاݨ (عَمل کرݨ) کوں آکھیا ڳیا ہا، پَر اُنھاں اُوندے اُتے عَمل نہ کیتا، اُوں ڳݙاں والی ہے جیں بہُوں وَݙیاں وَݙیاں کِتاباں چاتیاں ہووِن، اُوں قَوم دِی مِثال تاں بہُوں گندی ہے، جیں اللہ دِیاں آیاتاں کوں کوڑا آکھیئے، اَتے اللہ تاں، ظالم لوکاں دِی قَوم کوں سِدّھے رَاہ تے نھیں لیندا (٥)۔
6.	قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِن زَعَمْتُمْ أَنَّكُمْ أَوْلِيَاءُ لِلَّهِ مِن دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ	(اَے رسول) توں آکھ ݙے جو اَے یہودی لوکو ! جیکر تُہاکوں اِیہ گھمنڈ (دعویٰ) ہے، جو یقیناً ٻِنھاں اِنساناں دِی بجائے محض تُساں اِی اللہ دے یار ہِیوے، تاں وَل تُساں مَوت دِی خواہش کر ݙیکھا لو جیکر تُساں اَکھیندے وِی سَچّے ہِیوئے (٦)۔
7.	وَلَا يَتَمَنَّوْنَهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ	اَتے اِیہ لوک تاں اُوندی خُواہِش کݙائیں وِی نہ کریسِن اُوندے ݙَر دِی

	وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِالظّٰلِمِينَ	وَجہ کنُوں جِہڑا کُجھ او اَپݨیں ہَتّھاں نال پہلے بھیج چُکِن، اَتے اَللہ ظلم کرݨ والیاں کُوں چنگی طرح جاݨدے (۷)۔
.8	قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	(اَے رسول) آکھ ݙے جو یقیناً او مَوت جیں کنُوں تُساں پَرے بھجدے وے، بَس اُوں ضرور تُہاکُوں آ ٹکرنے، وَل تُساں لُکیئے ہوئیاں تے ظاہری معاملیاں کُوں جاݨݨ والے اَللہ دو وَلائے ویسو، وَت او تُہاکُوں ݙَسا ݙیسی، جو تُساں کیا کُجھ کریندے رِیہے ہِیوے (۸)۔
.9	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِن يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللّٰهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ	وُوئے اِیمان گِھن آوݨ والو، جِہڑے ویلے تُہاکُوں جُمعہ دے ݙینہ دِی نماز کِیتے آواز (اذان) ݙِتی وَنّجے، تاں اَللہ دے ذکر (نماز) دو جلدی جلدی چُلئے گِے کرو، اَتے ساریاں کَمّاں کاراں کُوں چھوڑ ݙِتا کرو، اِیہ تُہاݙے کِیتے ٻہُوں چنگی شئے ہے جیکر تُساں اِیکُوں جاݨ گِھنُّو تاں (۹)۔
.10	فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِن فَضْلِ اللّٰهِ وَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ	بَس جَݙاں نماز پُوری طرح اَدا تِھی وَنّجے تاں زمین تے کھنّڈ گِے کرو، اَتے اَللہ دے فضل (روزی) کُوں گولھو، اُووِیں وِی اَللہ دا ذِکر ڈھیر سارا کِیتا کرو، تاں جو تُساں فَلاح (نِجات) حاصل کر سگو! (۱۰)۔
.11	وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا قُلْ مَا عِندَ اللّٰهِ خَيْرٌ مِّنَ اللَّهْوِ وَمِنَ التِّجَارَةِ وَاللّٰهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ	اَتے جَݙاں وِی اِیہ لوک کِتھائیں سَوداگری یا شُغل تماشہ تِھیندا ݙیکھدے ہِن، تاں کھنّڈ پُنّڈ تے اُݙے لنگھ ویندِن، اَتے تیکُوں اتھائیں کھڑا چھوڑ ویندِن، اِنھاں لوکاں کُوں آکھ ݙے جو جِہڑا کُجھ اَللہ دے کولھ ہے، او شُغل تماشے کنُوں تے تِجارت کنُوں بہتر ہے، اَتے اَللہ تاں ساریاں رزق ݙیوݨ والیاں کنُوں بہترین رازق ہے (۱۱)۔

63- سورۃ المنافقون

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا ٻہُوں مہربان ہے، وَݙی رحمت کرݨ

		والا ہے
.1	إِذَا جَآءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا۟ نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللّٰهِ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ	اَے رسول جَڈاں منافق لوک تیڈے کولھ آندِن، تاں اَکھیندِن، جو اَساں گواہی ڈیندے (مَنیندے) ہَیں، جو بیشک تُوں اَللہ دا رسول ہیں اَتے اَللہ وِی گواہی ڈیندے جو یقیناً مُنافق لوک اَصلُوں کُوڑے ہِن (١)۔
.2	اتَّخَذُوٓا۟ أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا۟ عَن سَبِيلِ اللّٰهِ إِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ	اُنھاں آپٹیاں قَسماں کُوں ڈَھال وَانگوں (بَچاوَٹ والیاں) بٹا گھدّا ہے، اِیں طرح اِیہ لوکاں کُوں اَللہ دے رَاہ کنُوں ہَٹکیندے رَہندِن، بیشک بَہُوں گندے ہِن جِہڑے کرتُوت اِیہ کریندے وَدّے ہِن (٢)۔
.3	ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا۟ ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ	(اِیندی وَجہ اِیہ ہے) جو او پہلے تاں اِیمان گھِن آئے، وَت کُفر اِختیار چا کِیتا، بس اُنھاں دِیاں دلیں اُتے مُہر لا ڈِتی گئی ہے، بَس ہُݨ اُنھاں دے پَلّے کُجھ نھیں پوندا (٣)۔
.4	وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ وَإِن يَقُولُوا۟ تَسْمَعْ لِقَوْلِهِمْ كَأَنَّهُمْ خُشُبٌ مُّسَنَّدَةٌ يَحْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ قَاتَلَهُمُ اللّٰهُ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ	اَتے (اَے رسول) جَڈاں اُنھاں کُوں ڈیکھسیں تاں تیکُوں اُنھاں دے جُسّے چَنگے جہے لگسِن، اَتے جیکر او بولِن تاں تُوں اُنھاں دِیاں گالھیں سُݨ لگ پوسیں، او تاں محض ٹیک ڈِتیاں ہوئیاں لکڑیں ہِن کہیں وِی زور دے کڑکاٹ کُوں آپٹیں اُتے (عذاب) آندا سَمجھدِن، او تاں دُشمن ہِن، بس اُنھاں کنُوں بَچ تے رَہوو، اَللہ اُنھاں کُوں غرق کرے ! اِیہ (حقیقت کنُوں) کِڈے بُھلیے ویندے پیئن (٤)۔
.5	وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا۟ يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللّٰهِ لَوَّوْا۟ رُءُوسَهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُم مُّسْتَكْبِرُونَ	اَتے جَڈاں اُنھاں کُوں آکھیا ویندے جو اِڈے آؤ تاں جو اَللہ دا رسول تُہاڈے کِیتے بخشش مَنگے، او (اِنکار وِچ) آپٹیں سِر ہلا چھوڑیندِن، تُوں اُنھاں کُوں ڈیکھسیں جو او اَکڑیج ویندِن، اَتے آپٹیں وَڈائی ڈیکھیندِن (٥)۔
.6	سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ	اُنھاں کِیتے ہِکو کُجھ ہے، تُوں چاہے اُنھاں کِیتے بخشش نہ منّگیں، اَللہ

	تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ	اُنھاں کُوں ہَرگز نہ بخشیسی، یقیناً اَللہ نافرماناں دِی قَوم کُوں سِدّھے رَاہ تے نھیں لیندا (٦)۔
.7	هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنفِقُوا عَلَىٰ مَنْ عِندَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّىٰ يَنفَضُّوا وَلِلَّهِ خَزَائِنُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَٰكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ	اِیہ اُوہے تاں ہِن، جِھڑے آہدِن جو جِھڑے لوک اَللہ دے رسول نال ہِن، اُنھاں اُتے کُجھ وِی خرچ نہ کرو، اِیہ توڑیں جو او (تَنگ آ تے اُوں کنُوں) کِھنڈ پُنڈ وَنجِن، حالانکہ اَللہ کولھ ہِن اَسماناں تے زمین دے سارے خزانے، لیکن منافق (دوغلے) لوک حقیقت کُوں سَمجھدے وِی نھیں (٧)۔
.8	يَقُولُونَ لَئِن رَّجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ مِنْهَا الْأَذَلَّ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَٰكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ	او اَکھیندِن جو جیکر اَساں مدینے دو وَل گیُوسے تاں اُتُّھوں دے عِزّت (زور) والے اَساں جھے ذلیل (ہِینٹیاں) کُوں کَڈھ ڈِیسِن، حالانکہ عِزّت تاں اَللہ کِیتے ہے، تے اِیمان والیاں کِیتے ہے، پَر منافق (دوغلے) لوک (حقیقت) کُوں نھیں جانڑدے (٨)۔
.9	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ عَن ذِكْرِ اللَّهِ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ	وُوئے اِیمان گِھن آوَنڑ والو ! اَللہ دے ذِکر (یاد) کنُوں تُہاکُوں تُہاڈِی مَال مَڈّی تے تُہاڈِیاں اَولاداں غافِل نہ کرڈِیونڑ، اَتے جِھڑے اِیہو کُجھ کریسِن، تاں بس او بَہُوں گھاٹے وِچ رَہسِن (٩)۔
.10	وَأَنفِقُوا مِن مَّا رَزَقْنَاكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُن مِّنَ الصَّالِحِينَ	اَتے جِھڑا کُجھ اَساں تُہاکُوں ڈِتے اُوندے وِچُوں خَرچ کر گِھنُّو، اِیں کنُوں پہلے جو تُہاڈے وِچُوں کہیں کُوں وِی مَوت نہ آوَنّجے، وَل او آکھنڑ پَے وَنّجے جو میڈے رَبّ آ! تَیں میکُوں تھوڑی جھی مُہلت بیٔ کِیُوں نہ ڈِے ڈِتی، بَس مَیں خَیراتاں کر گِھندا، اَتے مَیں نیکی دے کَم کرنڑ والے لوکاں وِچُوں تِھی ویندا (١٠)۔
.11	وَلَن يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ	پَر اَللہ ہرگز کہیں کُوں مُہلت نھیں ڈِیندا جِھڑے ویلے جو اُوندی اَجل آ ویندی ہے، اَتے اَللہ چَنگی طرح جانڑدے جِھڑا کُجھ تُساں کریندے وَدّے ہِیوے (١١)۔

64- سورة التغابن

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا بہُوں مہربان ہے، وَڈِی رحمت کرݨ والا ہے
.1	يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الۡأَرۡضِ لَهُ الۡمُلۡكُ وَلَهُ الۡحَمۡدُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٍ قَدِيرٌ	سب کوئی اَللہ دِی تسبیح (اُوندا اَصلُوں پاک ہووَݨ بیان) کریندے جو کُجھ وِی اَسماناں وِچ ہے تے زمین دے تَلّے اُتّے ہے اَصلی بادشاہی وِی ہُوندی ہے اَتے ساریاں تعریفاں وِی ہُوندیاں ہِن، اَتے اُوہو ہَر شَئے اُتی پُوری قُدرت رَکھݨ والا ہے (١)۔
.2	هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمۡ فَمِنۡكُمۡ كَافِرٌ وَمِنۡكُمۡ مُؤۡمِنٌ وَاللّٰهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٌ	او اُوہو تاں ہے جیں تُہاکُوں پَیدا کِیتے، وَل تُہاڈے وِچُوں کوئی تاں کافر بَݨ گِے تے کوئی مومِن ! اَتے اَللہ او سَب کُجھ ڈیکھدا کھَڑے جِہڑے جِہڑے کَم تُساں کریندے رَہندے وے (٢)۔
.3	خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالۡأَرۡضَ بِالۡحَقِّ وَصَوَّرَكُمۡ فَأَحۡسَنَ صُوَرَكُمۡ وَإِلَيۡهِ الۡمَصِيرُ	اُوں اَسماناں کُوں تے زمین کُوں بَرحق پَیدا کِیتے، اَتے تُہاڈِیاں شَکلاں بݨائِن، وَت تُہاڈِیاں شَکلاں کُوں سوہݨاں چا کِیتے، اَتے تُساں اُودو اِی وَل وَنّجݨیں (٣)۔
.4	يَعۡلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالۡأَرۡضِ وَيَعۡلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعۡلِنُونَ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ	او خُوب جاݨدے جو کُجھ اَسماناں وِچ ہے تے جو کُجھ زمین دے تَلّے اُتّے ہے، اَتے اِیہ وی جاݨدے، جو تُساں کیا کیا لُک تے کریندو اَتے کیا کیا ظاہری طور تے کریندو، اَتے اَللہ دِلّیں دے رازاں کُوں وِی خُوب جاݨدے (٤)۔
.5	أَلَمۡ يَأۡتِكُمۡ نَبَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنۡ قَبۡلُ فَذَاقُوا وَبَالَ أَمۡرِهِمۡ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٌ	کیا تُہاڈے کُولھ اُنھاں لوکاں دِی خبر پُجّی ہے، جِنھاں (تہاڈے) کنُوں پہلے (حقیقت کنُوں) اِنکار کر ڈِتا ہا، بس اُنھاں آپݨیں اِہجے عمل دے گَندے نتیجے دا مَزہ چَکّھ گِھدّا ، اَتے اُنھاں کِیتے دَردناک عذاب وِی ہے

		ـ(٥)
.6	ذٰلِكَ بِأَنَّهُ كَانَت تَّأْتِيهِمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوا وَّاسْتَغْنَى اللّٰهُ وَاللّٰهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ	اِیہ اِیں وَجہ کنُوں تِھیا، جو اُنھاں کولھ رسول کُھلیاں نِشانیاں گِھن تے آندے رہیے، تاں اِیہ اَکھیندے ہَن، جو کیا اَساکُوں "بشر" ہدایت ڈیندے رہسِن، بَس اِیں گالھوں اِنھاں اِنکار چا کیتا، اَتے مُنّہ پھیر گِھدّا وَت اَللہ نے وِی انھاں نال بے پَروائی وَرتی، اَللہ تاں ہے وِی بے نیاز ساریاں تعریفاں دا مالک (٦)ـ
.7	زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن لَّن يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيرٌ	جنھاں لوکاں کُفر اِختیار کرگِھدّا ہا، اُنھاں کُوں زعم (دعویٰ) جو اُنھاں کُوں (قبراں وِچُوں) اَصلُوں نہ اُٹھایا ویسی، بَس اُنھاں کُوں آکھ ڈیوو، جو کوئے نہ! میکوں آپٹیں رَبّ دِی قَسم ہے جو تُہاکوں (قبراں وِچُوں) ضرور اُٹھا کھڑا کیتا ویسی، وَل تُہاکوں ڈسایا ویسی، جِھڑے جِھڑے عَمل تُساں کریندے رِیہے ہوسو، اَتے اَللہ دے اَگُوں تاں اِیہ بَہُوں سَوکھی گالھ ہے (٧)ـ
.8	فَآمِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنزَلْنَا وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ	بَس اَللہ تے اُوندے رسول اُتے اِیمان گِھن آؤ، اَتے اُوں نُور (قرآن) تے وِی جِھڑا اَساں نازِل کِیتے، اَتے اَللہ کُوں انھاں کماں دِی خوب خَبر ہے جِھڑے تُساں کریندے وَدّے ہِیوے (٨)ـ
.9	يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذٰلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ وَمَن يُؤْمِن بِاللّٰهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ	جیں ڈینّہ او کٹھا کرݨ والے ڈینّہ کِیتے تُہاکُوں کٹھا کریسے، بَس اُوہو ہِک بِئے نال اَدل بَدل کرݨ دا ڈینّہ ہوسے، اَتے جِھڑا کوئی اَللہ اُتے اِیمان گِھن آوے تے نیک عَمل کرے تاں او اُوندے گُناہاں کُوں اُوں کنُوں پَرے چھنڑک سَٹیسے! اَتے اُوکُوں اُنھاں بَہشتی باغاں وِچ داخل کریسے جنھاں تلّے نہراں وَہندیاں وَگدیاں پِیئن، او اُوندے وِچ ہمیشہ کِیتے رَہسِن، اِیہا بَہُوں وَڈی کامیابی ہے (٩)ـ
.10	وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ	اَتے جنھاں لوکاں کُفر اِختیار کیتا تے اَساڈیاں نِشانیاں کُوں کُوڑا آکھیا،

	أَصْحَابُ النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ	اُوہے لوک (دوزخ دی) بھا دے رہݨ والے ہِن، اِیندے وِچ ہمیشہ کِیتے رہسن، اَتے بہوں گندی جاء ہے وَنج رہݨ دی (١٠)۔
11.	مَا أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَن يُؤْمِن بِاللَّهِ يَهْدِ قَلْبَهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ	کوئی مُصیبت کہیں تے نھیں آندی اَللہ دے حُکم دے بغیر، اَتے جِھڑا کوئی اَللہ اُتّے اِیمان گِھن آندے، تاں او اُوندے دِل کُوں سِدّھے رَاہ تے چَا لیندے، اَتے اَللہ ہر اِک شئے کُوں چَنگی طرح جاݨدے (١١)۔
12.	وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ	اَتے اَللہ دے حُکم تے چلّو، تے رسول دا آکھیا مَنیا کرو، وَل جیکر تُساں پِھر گِیو ہے، تاں اَساڈے رسول دا کَم تاں محض (پیغام کُوں) پُورا پُورا واضح کرتے پُچا ڈیوݨ ہے (١٢)۔
13.	اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ	اَللہ اَللہ ہے، اُوندے سِوا بِیا کوئی عبادت دے ڈَا دا کائے نھیں، محض اَللہ اُتے مومِن لوک توّکل کرِن (١٣)۔
14.	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا لَّكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ وَإِن تَعْفُوا وَتَصْفَحُوا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	وُوئے اِیمان گِھن آوݨ والے لوکو ! یقیناً تُہاڈِیاں ذالیں تے اَولاداں وِچُوں بعضے تُہاڈے دُشمن ہِن، بس اُنھاں کنُوں بَچ تے رَہُو، جیکر تُساں اُنھاں کُوں معاف کر ڈِیُوو، انھاں دِیاں گالِھیں کُوں ویندا کرو، اَتے اُنھاں دِیاں کوتاہیاں اُتے پَردہ سٹُّو، یقیناً اَللہ بہُوں بَخشݨ ہارے ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے (١٤)۔
15.	إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِندَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ	بیشک تُہاڈی مَڈّی تے تُہاڈی اَولاد، کھیں فِتنے (اَزمائش) کنُوں گھٹ کائے نھیں، اِیہ تاں اَللہ ہے جِیندے کولھ بہُوں وَڈا اَجر ہے (١٥)۔
16.	فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَاسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنفِقُوا خَيْرًا لِّأَنفُسِكُمْ وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ	بَس اَللہ کنُوں ڈَردے رہُو، جِتّی تُساں کنُوں تِھی سَگے، اَتے اُوندے (اَحکام) کُوں غور نال سُݨدے رَہوو، اَتے اُوندی فرمانبرداری کرو، اَتے (اُوندے رَاہ وِچ) خَرچ کِیتی رَکھو، تُہاڈے کِیتے اِیہ بھلائی دِی گالھ ہے، اَتے جیں کھیں آپݨیں آپ کُوں بُخل (خود غرضی) کنُوں بچا گِھدّا، تاں اِیہے لوک ہِن فَلاح (کامیابی) حاصل کرݨ والے (١٦)۔

مشینی خطاطی: مبشر کلیم خان mub.artist@gmail.com

17.	إِن تُقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَاعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ	جیکر تُساں اللہ کوں (دِل نال) سوہݨاں کرتے قرضہ ݙیتا تاں او تُہاݙے کیتے اُوکوں ݙُوڑا چوڑا کر ݙیسے، اَتے تُہاݙے گُناہاں کُوں بخش ݙیسے، اللہ تاں بَہُوں قدردان ہے وݙے تحمّل والا ہے (۱۷)۔
18.	عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ	او تاں غیب دِیاں ڳالھیں جاݨݨ والا ہے تے ظاہر دیاں وِی او بَہُوں زبردست ہے وَݙی حِکمت والا ہے (۱۸)۔

65۔ سورۃ الطلاق

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بَہُوں مہربان ہے، وَݙی رحمت کرݨ والا ہے
1.	يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعِدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِن بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّا أَن يَأْتِينَ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَٰلِكَ أَمْرًا	اَے نبی، جݙاں تُساں (مسلمان) آپݨیں ذالیں کُوں طلاق ݙیوݨ چہوو، تاں اُنھاں دی عِدّت کِیتے مقررہ وَقت اُتے طلاق ݙِتی کرو، اَتے عِدّت دی پُوری گِنتری رَکھی کرو، اَتے اللہ کنُوں ݙَریئے کرو، جِہڑا تُہاݙا پالݨ والا ہے، اَتے اُنھاں کُوں (عِدت دے ݙینہاں) اُنھاں دے گھراں وِچُوں کَڈھ نہ چھوڑیا کرو، تے او خُود وِی نہ نِکلن، سوائے اِیں ڳالھ دے جو او کہیں کُھلّی بے حیائی تے آ وَنجن اَتے اِیہے اللہ دِیاں حَدّاں ہِن، اَتے جِہڑا کوئی اللہ دِیاں حَدّاں ہَنیاں کنُوں ٹَپ ویسی، بَس تحقیق او آپݨیں آپ اُتے ظلم کِیتے، تُوں نھیں سَمجھ سَگدا، شاید اللہ اِیں معاملے دے بعد (صُلح دی) کوئی صُورت پَیدا کر ݙیوے (۱)۔
2.	فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوَيْ عَدْلٍ مِّنكُمْ وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَٰلِكُمْ يُوعَظُ بِهِ مَن كَانَ	بَس جݙاں اُنھاں دی عِدّت پُوری تھیوݨ کُوں آوَنجے، تاں یا تاں اُنھاں کُوں چَنگے دَستُور دے مطابق آپݨیں کولھ اِی رَکھ گھِنو یا اُنھاں کُوں سوہݨیں طریقے نال فارغ کر چھوڑو، اَتے آپݨیاں وِچُوں ݙُوں عَدل کرݨ

	يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَل لَّهُ مَخْرَجاً	والے شخص ضرور گواہ بݨا گھنّو، اَتے اللہ واسطے ٹھیک ٹھیک گواہی ݙیتی کرو، اِنھاں ڳالھیں دی نصیحت ہر اُوں شخص کوں کیتی ویندی ہے جھڑا جو اللہ اُتے تے آخرت دے ݙینہہ اُتے ایمان گھن آندے، اَتے جھڑا کوئی اللہ کنوں ڈرسے، تاں او اُوندے کیتے (مُشکلات وِچوں) نِکلݨ دا کوئی راہ پیدا کر ݙیسے (۲)۔
3.	وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْراً	اَتے او اُوکوں اِجھی جاوں رزق پچیسی، جتھوں دا اُوکوں وہم و گمان وی نہ پوسی، اَتے جھڑا شخص اللہ اُتے توکّل کرے تاں او اُوندے کیتے کافی ہے، بیشک اللہ آپݨاں ہر کم پورا کر چھوڑیندے، تحقیق اللہ نے ہر ہِک شئے کیتے ہِک اندازہ مُقرر کر ݙتے (۳)۔
4.	وَاللَّائِي يَئِسْنَ مِنَ الْمَحِيضِ مِن نِّسَائِكُمْ إِنِ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ وَاللَّائِي لَمْ يَحِضْنَ وَأُولَاتُ الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَن يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَل لَّهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْراً	اَتے تہاݙیاں (مُطلقہ) ذالیں وِچوں جھڑی ماہواری (حیض) آوݨ کنوں بے آس تھی چُکیاں ہوون تے تہاکوں اُنھاں دی عدّت دے متعلّق کوئی شک ہووے، تاں اُنھاں دی عدّت محض ترائے مہینے ہے اَتے اُنھاں دی عدّت وی (ایہا ہے) جنھاں کنوں ماہواری (حیض) حالی نھیں آوݨ لڳی، اَتے او جھڑیاں پیٹ نال ہِن، اُنھاں دی عدّت او توڑیں ہے جیتوڑیں او آپݨاں ٻال نہ جَݨ گھنّݨ، اَتے جھڑا کوئی اللہ کنوں ڈرسے، تاں اللہ اُوندے معاملیاں وِچ ضرور آسانیاں پیدا کر ݙیسے (٤)۔
5.	ذَٰلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنزَلَهُ إِلَيْكُمْ وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْراً	اِیہ اللہ دا حُکم ہے، جھڑا اُوں تہاݙے کولھ بھیجے، اَتے جھڑا کوئی اللہ کنوں ڈرسے، تاں اُوں کنوں اُوندیاں بُرائیاں پَرے کر ݙیتیاں ویسن، اَتے او اُوندا اجر وی وَدھا چھوڑیسے (۵)۔
6.	أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنتُم مِّن وُجْدِكُمْ وَلَا تُضَارُّوهُنَّ لِتُضَيِّقُوا	اُنھاں (مطلقہ) ذالیں کوں (عدّت تئیں) اُوں جاء تے اُوویں ٹکائی رکھو، جیویں تُساں خود رہندے وے، تے جیویں تُساں کنوں تھی

سَگیے؟ اَتے اُنھاں کُوں کوئی بُکھ نہ ڈیوو، محض اُنھاں کُوں تنگ کرݨ دِی خاطر! اَتے جیکر او پیٹ نال ہِن، تاں اُنھاں کُوں او توڑیں خَرچ ڈِتی رَکھو، جے توڑیں او ہَتھ پیر لَہ نہ گِھنّن، بَس جیکر او تُہاڈے آکھیے اُتّے بالاں کُوں تھݨّج پلائی رَکّھن تاں اُنھاں کُوں اُوندی اُجرت اَدا کِیتی رَکھو، اَتے آپس وِچ چنگا سَڈ سلوک رَکّھی رَکھو (٦)۔	عَلَيۡهِنَّ وَإِن كُنَّ أُوْلَاتِ حَمۡلٍ فَأَنفِقُواْ عَلَيۡهِنَّ حَتَّىٰ يَضَعۡنَ حَمۡلَهُنَّ فَإِنۡ أَرۡضَعۡنَ لَكُمۡ فَـَٔاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ وَأۡتَمِرُواْ بَيۡنَكُم بِمَعۡرُوفٍ وَإِن تَعَاسَرۡتُمۡ فَسَتُرۡضِعُ لَهُۥٓ أُخۡرَىٰ	
حیثیت والا اَپݨیں حیثیت دے مطابق اُوندے اُتے خَرچ کرے اَتے جیں شخص دَا ہَتّھ تنگ ہووے، تاں او اُوندے اُتے اُتّی خَرچ کرے، جِتّی کُجھ اَللہ اُوکُوں ڈِتے، اَللہ کہیں جِی کُوں اُتّی تکلیف ڈیندے جِتّی کُجھ اُوں اُوکُوں رِزق ڈِتا ہوئے، اَجھو اَللہ تَنگی دے بعد فَراخی ڈے ڈیسے (٧)۔	لِيُنفِقۡ ذُو سَعَةٍ مِّن سَعَتِهِۦ وَمَن قُدِرَ عَلَيۡهِ رِزۡقُهُۥ فَلۡيُنفِقۡ مِمَّآ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُۚ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفۡسًا إِلَّا مَآ ءَاتَىٰهَاۚ سَيَجۡعَلُ ٱللَّهُ بَعۡدَ عُسۡرٍ يُسۡرًا	7.
اَتے کتنیاں وَستیاں اِھجیاں ہِن جِنھاں اَپݨیں رَبّ دے حُکم کنُوں اَتے رسول دے آکھیے دے مَنّݨ کنُوں سَرکشی اختیار کِیتی، اَساں اُنھاں دا سختی نال حِساب گِھدّا اَتے اُنھاں اُتے ہِک پہلے کنُوں کڈاہِیں نہ ڈِٹّھا ہویا عَذاب نازِل کِیتا (٨)۔	وَكَأَيِّن مِّن قَرۡيَةٍ عَتَتۡ عَنۡ أَمۡرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِۦ فَحَاسَبۡنَٰهَا حِسَابًا شَدِيدًا وَعَذَّبۡنَٰهَا عَذَابًا نُّكۡرًا	8.
بَس اُنھاں اَپݨیاں کرتُوتاں دِی سَزا دَا مَزّہ چَکھ گِھدّا اَتے اُنھاں دے کَرتُوتاں دَا اَنجام گھاٹا ڈیوݨ والا ثابت تِھیا (٩)۔	فَذَاقَتۡ وَبَالَ أَمۡرِهَا وَكَانَ عَٰقِبَةُ أَمۡرِهَا خُسۡرًا	9.
اَللہ نے اُنھاں کِیتے سَخت عذاب تیار کر رَکھیئے، بَس اَللہ کنُوں ڈَردے رَہوو، اَے عَقلمند لوکو، اَتے اَے اِیمان گِھن آوݨ والے لوکو ! تحقیق اَللہ نے تُہاڈے کولھ نصیحت (والی کتاب) نازِل کِیتی ہے (١٠)۔	أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُمۡ عَذَابًا شَدِيدًاۖ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ يَٰٓأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْۚ قَدۡ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيۡكُمۡ ذِكۡرًا	10.
رسول تُہاکُوں اَللہ دِیاں صاف صاف آیاتاں پَڑھ تے سُݨیندے تاں جو اُنھاں لوکاں کُوں جِہڑے اِیمان گِھن آئِن اَتے نیک عَمل وِی کِیتے ہِینے، اَندھارے وِچُوں سوجھلے دو کَڈھ گِھن آوے، اَتے جِہڑا کوئی اَللہ	رَّسُولًا يَتۡلُواْ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ مُبَيِّنَٰتٍ لِّيُخۡرِجَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ	11.

	وَمَن يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحاً يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَداً قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقاً	تے ایمان گھن آسے، اَتے نیک عَمل وِی کریسے، اُوکوں اِیجھے بَہشتی باغاں وِچ داخِل کیتا ویسے جِنھاں تلّے نہریں وَہندیاں وَگدیاں پیئن، او اُنھاں وِچ ہمیشہ کِیتے رَہسن، تحقیق اللہ اُنھاں کِیتے بَہوں سوہݨاں رِزق بݨائے (۱۱)۔
12.	اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا	اللہ تاں او ہے جیں سَت اَسمان پیدا کیتن، اَتے اُنھاں وانگیں زمین وِی پیدا کیتی ہے، اِنھاں وِچ اُوندے حُکم نازِل تھیندے رَہندِن تاں جو تُساں جاݨ گھنُّو، جو تحقیق اللہ ہر شئے اُتے پُوری قُدرت رَکھیندے، اَتے بے شک ہر ہِک شئے کوں آپݨیں عِلم دے اَندر گھیریا ہوئے (۱۲)۔

66۔ سورۃ التحریم

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بَہوں مہربان ہے، وَڈی رحمت کرݨ والا ہے
1.	يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ تَبْتَغِي مَرْضَاتَ أَزْوَاجِكَ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	اَے نبی تُوں اُوں شئے کوں آپݨیں کِیتے کِیوں حَرام اَکھیندیں! جیکوں اللہ تیڈے کِیتے حلال کیتا ہوئے، تُوں تاں آپݨیاں ذالیں کوں راضی رَکھݨ چَہندیں، وَت اللہ بخشݨ ہار ہے، وَڈی رحمت والا ہے (۱)۔
2.	قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَانِكُمْ وَاللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ	تحقیق اللہ تُہاڈے کِیتے (کُجھ) قسماں کوں تروڑ ڈیوݨ ضروری کر ڈِتے، اَتے اللہ تُہاڈا کارساز ہے، اَتے اُوہو سَب کُجھ چنگی طرح جاݨݨ والا ہے، وَڈی دانائی والا ہے (۲)۔
3.	وَإِذْ أَسَرَّ النَّبِيُّ إِلَىٰ بَعْضِ أَزْوَاجِهِ حَدِيثاً فَلَمَّا نَبَّأَتْ بِهِ وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَّفَ بَعْضَهُ وَأَعْرَضَ عَن بَعْضٍ فَلَمَّا نَبَّأَهَا بِهِ قَالَتْ مَنْ أَنبَأَكَ هَٰذَا قَالَ نَبَّأَنِيَ	اَتے جڈاں نبی نے آپݨیں کہیں ذال کوں ہِک ڳالھ لُکا تے آکھی، تاں اُوں اِیکوں کہیں بئی کوں ڈَسا ڈِتا، اللہ نے ایں ڳالھ کوں نبی اُتے ظاہر کر ڈِتا، بَس اُوں کُجھ ڳالھ تاں اُوں ذال کوں چِتوائی، تے کُجھ حصّے کوں ٹال

	الْعَلِيمُ الْخَبِيرُ	چھوڑیا، بَس جڈاں اُوندی گالھ اُوں ذال کُوں ڈَسائی گئی تاں آکھݨ لگی جو تیکوں اِیندی خبر کیں ڈِتی ہے، نبی آکھیا، میکوں سَب کُجھ جاݨݨ والے، پُوری طرح خبر رَکھݨ والے ڈَسائی ہے (۳)۔
4.	إِن تَتُوبَآ إِلَى اللهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا وَإِن تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ اللهَ هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةُ بَعْدَ ذَٰلِكَ ظَهِيرٌ	تُساں تاں ڈُوہائیں اَللہ دے اَگُوں توبہ چا کرو، کیُوں جو تحقیق تُہاڈے دِل کُجھ پھر گئے ہِن، پیا اِیہ جو جیکر تُساں رسول دے برخلاف ہِک ہَئی دِی مدد کیتی، تاں بَس تحقیق اَللہ اُوندا کارساز ہے، اَتے جِبرائیل تے نیک مسلمان اُوندے یار ہِن، اَتے اِنھاں کنُوں عِلاوہ فرِشتے وِی اُوندے مددگار ہِن (٤)۔
5.	عَسَىٰ رَبُّهُ إِن طَلَّقَكُنَّ أَن يُبْدِلَهُ أَزْوَاجاً خَيْراً مِّنكُنَّ مُسْلِمَاتٍ مُّؤْمِنَاتٍ قَانِتَاتٍ تَائِبَاتٍ عَابِدَاتٍ سَائِحَاتٍ ثَيِّبَاتٍ وَأَبْكَاراً	جیکر او تُساں (ساریاں کُوں) طَلاق ڈے ڈیوے، تاں تھی سَگدے جو اُوندا رَبّ وِی اُوندے کِیتے تُہاکُوں بدل ڈیوے، تُساں کنُوں چنگیاں ذالیں نال، جھڑیاں مُسلمان ہووِن، مومِن ہووِن، فرمانبرداری کرݨ والیاں توبہ تائب تھی وَنجݨ والیاں، عِبادتاں کرݨ والیاں روزے رَکھݨ والیاں، پَے کنُوں وانجھیاں تھی وَنجݨ والیاں، اَتے کنواریاں ہووِن (٥)۔
6.	يَٰأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ قُوٓاْ أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَاراً وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَّا يَعْصُونَ اللهَ مَآ أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ	وُوئے اِیمان گِھن آوݨ والے لوکو ! آپݨیں آپ کُوں تے آپݨیاں بندیاں کُوں (دوزخ دِی) بھا کنُوں بچاؤ، اِیندا تاں بالݨ وِی اِنسان ہِن تے پَتھر ہِن، اِیندے اُتے فرشتے وِی مقرر ہِن، جھڑے کُوراڑے دِل والے، زور آور ہِن، اَللہ دے حُکم دِی خلاف وَرزی وِی نھیں کریندے او اُوہو جہے کم کریندِن جنھاں دا اُنھاں کُوں حُکم ڈِتا ویندے (٦)۔
7.	يَٰأَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُواْ لَا تَعْتَذِرُواْ الْيَوْمَ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	وُوئے کُفر اِختیار کرݨ والو ! اَج عُذر شُذر نہ پَے کرو، دراَصل تُہاکُوں بَس اُوندا اِی اَجر ڈِتا ویسے، جھڑا کُجھ تُساں کریندے رِیہے ہیوے (۷)۔

.8	يٰأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تُوبُوا إِلَى اللّٰهِ تَوْبَةً نَّصُوحاً عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ عَنكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللّٰهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَاغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	وُوئے اِیمان گھِن آوݨ والے لوکو ! اللہ دے اَگُوں دِلُوں خالص کر تے توبہ چا کرو، توقع ہے جو تُہاڈا رَبّ تُساں کنُوں تُہاڈے گُناہ پَرے کر چھوڑیسے، اَتے تُہاکُوں اِیجھے بَہشتی باغاں وِچ داخل چا کریسے، جیندے تلّے نہراں وَہندیاں وَگدیاں پیاں ہِن، اُوں ݙینہ اللہ نبی کُوں اَتے اُوندے نال اِیمان گھِن آوݨ والیاں کُوں وِی رُسوا نہ کریسے، اُنھاں دا نُور اُنھاں دے اَگُوں اَگُوں تے سَجے پاسُوں بھَجدا ویندا ہوسی! او اَکھیسِن، اَساڈے رَبّ آ، اَساڈے نُور کُوں اَساڈے کِیتے مکمل کر ݙے، اَتے اَساکُوں بخش ݙے، بیشک تُوں ہر شَئے اُتے پُوری قُدرت رَکھیندیں (٨)۔
.9	يٰأَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ	اَے نبی! کافراں نال تے مُنافقاں (دُوغلیاں) نال جہاد کر ݙے اَتے اُنھاں اُتے تکڑا تھی وَنڄ، اُنھاں دا تاں ٹکاݨاں دوزخ ہے، او بہُوں گندی جاء ہے، وَنڄ رہݨ کِیتے (٩)۔
.10	ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتَ نُوحٍ وَامْرَأَتَ لُوطٍ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللّٰهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّاخِلِينَ	اللہ مثال بیان کریندے اُنھاں دے معاملے وِچ جِہڑے کافر تھی ڳئین، نوحؑ دی، ذال دی تے لُوط دی ذال دی، او ݙوہائیں اَساڈے نیک بندیاں وِچوں ݙُوں دے نِکاح (گھراں) وِچ ہَن، پَس اُنھاں ݙوہائیں اُنھاں دی کہیں نہ کہیں ڳالھ دی بد دیانتی کِیتی، پَر او (نسبت) اللہ دے سامݨیں اُنھاں دے کہیں کَمّ نہ آسَکی، بلکہ اُنھاں کُوں آکھیا ڳیا، جو بھا وِچ داخِل تھیوݨ والیاں نال تُساں وِی داخل تھی وَنڄو (١٠)۔
.11	وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِندَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِن فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ	اَتے اللہ اِیمان گھِن آوݨ والیاں کِیتے فِرعون دی ذال دی مِثال (ݙِتّی) جݙاں اُوں (اللہ کُوں) آکھیا، جو میݙے کِیتے اَپݨیں کولھوں بَہشت وِچ ہِک گھر بݨا ݙے، اَتے میکُوں فِرعون کنُوں تے اُوندے کرتُوتاں کنُوں بچا اَتے میکُوں ظالم لوکاں دی قوم کنُوں وِی نجات چا ݙے (١١)۔

12.	وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِن رُّوحِنَا وَصَدَّقَتْ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتُبِهِ وَكَانَتْ مِنَ الْقَانِتِينَ	اَتے عِمران دِی دِھی مَریم دِی مِثال (وِی ڈِتّی) جیں آپݨیں ننگیج کُوں (ہَر طرح) کَجّی رَکھیا، پَس اَساں اُوندے اَندر آپݨیں رُوح دَا پُھوکا مار چھوڑیا اَتے او آپݨیں رَبّ دِیاں گالِھیں (کلمات) دِی اَتے اُوندیاں کِتاباں دِی تصدیق کریندی ہَئی، اَتے او فرمانبردار لوکاں وِچُوں بَݨ گئی (۱۲)۔

سرائیکی ترجمہ	عربی متن	آیت
شروع ہے اللہ دے ناں نال جھڑا بہوں مہربان ہے، وڈی رحمت کرݨ والا ہے	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ	
بہوں برکتاں والی ہے او ہستی جیندے ہتھاں وچ کل بادشاہی ہے، او ہر شئے اُتے پورا پورا قابو رکھݨ والا ہے (١)۔	تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	.1
جیں موت بݨائی ہے تے حیاتی بخشی ہے، تاں جو او تہاکوں ازماوے جو تہاڈے وچوں کوݨ سوہݨیں کنوں سوہݨیں عمل کرݨ والا ہے، اتے او بہوں زبردست ہے بخشݨ ہار وی ہے (٢)۔	الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ	.2
جیں ست اسمان ہک بئے دے تلّے اُتّے کرتے بݨائن، توں بہوں مہربان (اللہ) دی پیدا کیتی ہوئی کہیں وی شئے وچ بھل چک (نقص) نہ ڈیکھسیں، بس دید بھنوا تے ہر پاسے ڈیکھ کیا تیکوں کوئی کتھائیں ڈلیک (فتور) نظر آندے (٣)۔	الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَّا تَرَىٰ فِي خَلْقِ الرَّحْمَٰنِ مِن تَفَاوُتٍ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَىٰ مِن فُطُورٍ	.3
ول ڈوجھی واری وی دید بھنوا تے ڈیکھ گھن، تیڈی دید خالی ہتھ (ناکام) رہسی اتے او تھکّی ٹُٹی ول آسی (٤)۔	ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ	.4
اتے تحقیق اساں دُنیا دے کولھوں والے اسمان کوں ڈیویاں نال سنگھار سنوار چھوڑیے، اتے اُنھاں شیطاناں دے سنگسار کرݨ (پتھر مار مار تے مار چھوڑݨ) دا ذریعہ وی بݨا ڈِتے، اتے تیار کر رکھیا ہے اُنھاں کیتے بھڑکدی ہوئی بھا دا عذاب (٥)۔	وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِّلشَّيَاطِينِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ	.5
اتے اپݨیں رب کوں نہ منّݨ والے بندیاں کیتے دوزخ دا عذاب ہے اتے او بہوں گندی جاء ہے ونج رہݨ کیتے (٦)۔	وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ	.6

.7	إِذَآ أُلۡقُواْ فِيهَا سَمِعُواْ لَهَا شَهِيقٗا وَهِيَ تَفُورُ	جڈاں او اُوندے وِچ سٹّیے ویسِن، تاں اُتھوں آوݨ والی دھاڑ چنگھاڑ دِی ہولناک آواز سُݨسِن، اَتے او وَڈے جوش کھاندی پَئی ہوسی (۷)۔
.8	تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ ٱلۡغَيۡظِۖ كُلَّمَآ أُلۡقِيَ فِيهَا فَوۡجٞ سَأَلَهُمۡ خَزَنَتُهَآ أَلَمۡ يَأۡتِكُمۡ نَذِيرٞ	ایویں لگسے جو او وَڈی کاوڑ وِچ آ تے اُبَل (پَھٹ) پوسے جِہڑے ویلے وِی اُوندے وِچ اُنھاں دِی کوئی ٹولی سَٹی ویسے تاں اُوندے چوکیدار اُنھاں کنوں پُچھسِن کیا تُہاڈے کولھ کوئی ڈَراوݨ چِتاوݨ والا نہ آیا ہا (۸)۔
.9	قَالُواْ بَلَىٰ قَدۡ جَآءَنَا نَذِيرٞ فَكَذَّبۡنَا وَقُلۡنَا مَا نَزَّلَ ٱللَّهُ مِن شَيۡءٍ إِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا فِي ضَلَٰلٖ كَبِيرٖ	او اَکھیسِن ہا (کیوں نھیں)! اَساڈے کولھ ڈَراوݨ چِتاوݨ والا ضرور آیا ہا، پَر اَساں اُوکوں کوڑا چا آکھیا، اَتے اَساں ایہ وِی آکھیا جو اللہ تاں اِہجی کوئی شئے نازِل وِی نھیں کیتی، تُساں لوک تاں اَصلوں وَڈی گُمراہی وِچ پَے گیوے (۹)۔
.10	وَقَالُواْ لَوۡ كُنَّا نَسۡمَعُ أَوۡ نَعۡقِلُ مَا كُنَّا فِيٓ أَصۡحَٰبِ ٱلسَّعِيرِ	اَتے او اَکھیسِن، جیکر اَساں چنگی طرح سُݨدے یا سَمجھدے ہوندے تاں (اَج) اَساں دوزخ وِچ رَہݨ والیاں رَلے نہ ہوندے (۱۰)۔
.11	فَٱعۡتَرَفُواْ بِذَنۢبِهِمۡ فَسُحۡقٗا لِّأَصۡحَٰبِ ٱلسَّعِيرِ	بَس او آپݨیاں گُناہاں کوں مَن گِھنسِن، پَر دوزخ دے رَہݨ والیاں کیتے (معافی) بَہوں پَرے دِی گالھ ہے (۱۱)۔
.12	إِنَّ ٱلَّذِينَ يَخۡشَوۡنَ رَبَّهُم بِٱلۡغَيۡبِ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَأَجۡرٞ كَبِيرٞ	بیشک جِہڑے لوک اُوڈھر تھی تے وِی اَپݨیں رَبّ کنوں ڈَردِن، تاں اُنھاں کیتے تاں بخشش ہے، بَہوں وَڈا اجر ہے (۱۲)۔
.13	وَأَسِرُّواْ قَوۡلَكُمۡ أَوِ ٱجۡهَرُواْ بِهِۦٓۖ إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ	اَتے تُساں بھاویں اَپݨیں گالھ ہولے ہولے لُکا تے کرو یا اُوکوں اُچا اُچا ظاہر کر تے آکھو، تحقیق او تاں دلیں دے بھیداں توڑیں کوں وِی خوب جاݨدا ہے (۱۳)۔
.14	أَلَا يَعۡلَمُ مَنۡ خَلَقَ وَهُوَ ٱللَّطِيفُ ٱلۡخَبِيرُ	کیا او وِی نھیں جاݨدا جیں پیدا کیتے، حالانکہ او تاں اَصلوں باریک شئے کوں ڈیکھ گِھندے، بَہوں خبردار ہے (۱٤)۔
.15	هُوَ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلۡأَرۡضَ ذَلُولٗا	او اُوہو تاں ہے جیں تُہاڈے اَگوں زمین کوں کولا کر تے وِچھا ڈِتے،

	فَامْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِن رِّزْقِهِ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ	پَس تُساں اُوندے راہاں اُتے ٹُرو پِھرو، اَتے اُوں (اَللہ) دے ڈِتے رِزق وِچوں کھاؤ پِیوّ، اَتے اُوندے کولھ (قبراں وِچوں) اُٹّھی تے کٹّھے وَنّج تھیوݨیں (۱۵)۔
.16	أَأَمِنتُم مَّن فِي السَّمَاءِ أَن يَخْسِفَ بِكُمُ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ	کیا تُہاکوں اِیہ ڈَر کائے نھیں جو جِہڑا اَسمان وِچ ہے او تُہاکوں زمین وِچ لَہا چھوڑے جَڈاں کڈائیں جو او ہلّݨ کَنبّݨ لگ پُووے (۱٦)۔
.17	أَمْ أَمِنتُم مَّن فِي السَّمَاءِ أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ	یا تُساں آسمان وِچ رَہݨ والی ہَستی کنُوں بے خَوفے تھئے ہوئے ہِیوے بھاویں او تُہاڈے اُتّے پَتھر دِیاں کنکریاں دا مِینّہ کِیُوں نہ وَسا ڈِیوے، وَت تُساں جاݨ گِھنسو جو میڈا ڈَراوݨ کِیہو جیہا ہوندے (۱۷)۔
.18	وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ	اَتے تحقیق انھاں کنُوں پہلے دے لوکاں وِی حقیقت کُوں کُوڑا آکھ چھوڑیا ہاَ، بَس (ڈیکھ گِھنُّو) میڈا کیہُو جیہا عذاب آتے ریہا (۱۸)۔
.19	أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَافَّاتٍ وَيَقْبِضْنَ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَٰنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ	کیا اُنھاں لوکاں پکھیاں پَرندیاں کُوں آپݨیں سِراں اُتے کھَنب کِھنّڈا تے اَتے کھَنب سَنگوڑتے اُڈّدیں نھیں ڈِٹّھا، بہُوں مہربان اَللہ دے سِوا بِیا کوئی نھیں جِہڑا اُنھاں کُوں (ہَوا وِچ) تَھرا سَگے، بیشک او ہَر شَئے کُوں چنگی طرح ڈیکھدا رَہندے (۱۹)۔
.20	أَمَّنْ هَٰذَا الَّذِي هُوَ جُندٌ لَّكُمْ يَنصُرُكُم مِّن دُونِ الرَّحْمَٰنِ إِنِ الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ	بَھلا او کوݨ ہے جِہڑا تُہاڈا لَشکر بَݨ تے تُہاکوں مَدد ڈِے سَگدے سِوائے بہُوں مہربان اَللہ دے، کافرتاں اَصلُوں دھوکے وِچ پَھس گِئِن (۲۰)۔
.21	أَمَّنْ هَٰذَا الَّذِي يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ بَل لَّجُّوا فِي عُتُوٍّ وَنُفُورٍ	بَھلا تُہاکوں رِزق ڈیوݨ والا کوݨ تِھی سَگدے، جیکر اَللہ آپݨیں رِزق کُوں جَھل گِھنے، بلکہ اِیہ تاں محض سَرکشی وِچ لگئے ہوئِن، تے حَق کنُوں پَرے رَہݨ وِچ لگئے ہوئِن (۲۱)۔
.22	أَفَمَن يَمْشِي مُكِبًّا عَلَىٰ وَجْهِهِ أَهْدَىٰ أَمَّن يَمْشِي سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ	بَھلا مُنّہ دے بَھرنے پُٹّھا (ذلیل) تِھی تے ٹُرݨ والا زیادہ ہدایت اُتے ہوندے، یا جِہڑا سِدّھے رَاہ تے تَھرام نال ٹُردے ویندا (۲۲)۔

.23	قُلْ هُوَ الَّذِيٓ أَنشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ	(اَے رسول) آکھ ڈِے، جو اوتاں اُوہو ہے جیں تُہاکُوں پیدا کِیتے وَل تُہاڈِے سُنْڑ کِیتے کَنّ، ڈِیکھڻ کِیتے اَکھیں تے سوچَڻ سمجھڻ کِیتے دِلّ بڻا چھوڑِن، پَر تُساں اُوندا بَہوں تھوڑا شُکر اَدا کریندے وے (۲۳)۔
.24	قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ	آکھ ڈِے، جو اوتاں اُوہو ہے جیں تُہاکُوں زمین اُتے (وَدھا پَھلا تے) کھنڈا ڈِتے، وَل اُوندو اِی تُساں کَٹھے کِیتے ویسو ! (۲٤)۔
.25	وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ	اَتے او لوک آکھیندِن جو کڈاں اِیہ وَعدہ پُورا تھیسے، جیکر سَچّے ہووَے تاں (ڈَساوَ) (۲۵)۔
.26	قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِندَ اللَّهِ وَإِنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٌ مُّبِينٌ	آکھ ڈِے جو اَصل وِچ ایندا پَتہ تاں محض اللہ کُوں ہے، اَتے مَیں تاں محض صاف صاف چِتاوَڻ ڈَراوَڻ والا ہاں (۲٦)۔
.27	فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سِيٓـَٔتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَقِيلَ هَٰذَا الَّذِي كُنتُم بِهِۦ تَدَّعُونَ	پَس جَڈاں او ڈِیکھ گھنسِن جو او (وَعدہ) کولھوں آ گِئے تاں اُنھاں لوکاں دے جِنھاں کُفر اِختیار کِیتا ہوئے مُنّہ لَہہ (وِگڑ) ویسِن، وَت (اُنھاں کُوں) آکھیا ویسے جو اِیہا تاں ہے او شَئے جیندا تُساں تقاضا کریندے ہاوے (۲۷)۔
.28	قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِيَ اللَّهُ وَمَن مَّعِيَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَن يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ	آکھ ڈِے کیا تُساں سوچے جو بھاویں اللہ میکوں تے میڈِے نال والیاں کُوں مار گھتّے، بھاویں اَساڈِے اُتّے رحم چا کرے، پَر تُساں کافراں کُوں دَردناک عذاب کنُوں بَچاوَڻ والا کوݨ ہوسی (۲۸)۔
.29	قُلْ هُوَ الرَّحْمَٰنُ آمَنَّا بِهِۦ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ	آکھ ڈِے جو اوتاں بَہوں مہربان ہے جِیندے اُتے اَساں اِیمان گھن آئے ہَیں، اَتے اُوندے اِی اُتّے توکّل کریندے ہَیں، بَس اَجھو تُہاکُوں پَتہ لَگ ویسے، جو کوݨ کُھلّی گُمراہی وِچ ہے (۲۹)۔
.30	قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَآؤُكُمْ غَوْرًا فَمَن يَأْتِيكُم بِمَآءٍ مَّعِينٍ	آکھ ڈِے، بَھلا تُساں غور کِیتے جو جیکر تُہاڈا پاݨیں سُکّ وَنجے تاں کوݨ تُہاڈِے کِیتے تازے پاݨیں دا چَشمہ وَہا آسے (۳۰)۔

68- سورۃ القلم

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا بہُوں مہربان ہے، وَڈی رحمت کرݨ والا ہے
.1	نٓ وَالۡقَلَمِ وَمَا یَسۡطُرُوۡنَ	نٓ، قَسم ہے قلم دِی، تے اُوندی جِہڑا کُجھ (قَلم والے) لِکھدے پِئن -(۱)
.2	مَآ أَنتَ بِنِعۡمَةِ رَبِّكَ بِمَجۡنُونٍ	جو تُوں اَپݨیں رَبّ دے فضل نال پاگل اَصلُوں کائے نِھیں (۲)-
.3	وَإِنَّ لَكَ لَأَجۡرًا غَيۡرَ مَمۡنُونٍ	اَتے بیشک تیڈے کِیتے نہ مُکّݨ والا اَجر ہے (۳)-
.4	وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ	اَتے بیشک تُوں بہُوں وَڈے تے سوہݨیں خلق والا ہیں (٤)-
.5	فَسَتُبۡصِرُ وَيُبۡصِرُونَ	اَتے بیشک تُوں وِی ڈیکھسیں تے اِیہ (کافرِ وِی) ڈیکھ گِھنسِن (٥)-
.6	بِأَييِّكُمُ الۡمَفۡتُونُ	جو تُہاڈے وِچُّوں کوݨ پاگل ہے (٦)-
.7	إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعۡلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦ وَهُوَ أَعۡلَمُ بِالۡمُهۡتَدِينَ	بیشک تیڈا رَبّ تاں اُوکوں وِی خُوب چاݨدے جِہڑا اُوندے رَاہ کنُوں تِھڑک گئے تے اُنھاں کُوں وِی خُوب چاݨدے جِہڑے ہدایت والے رَاہ تے چَلدے وَدّے ہِن (۷)-
.8	فَلَا تُطِعِ الۡمُكَذِّبِينَ	بَس کُوڑ آکھݨ والیاں دِی گالھ اَصلُوں نہ مَنّیں (۸)-
.9	وَدُّوا لَوۡ تُدۡهِنُ فَيُدۡهِنُونَ	اَتے اِیہ لوک چَہندِن جو، تُوں (مَذہب وِچ) کُجھ ڈھل ڈے، تاں او وِی کُجھ ڈھلّے تِھی ویسِن (۹)-
.10	وَلَا تُطِعۡ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ	اَتے کہیں اِہجے شَخص دے آکھیے وِی نہ لگّناں، جِہڑا بہُوں قَسماں چاوݨ دا عادی ہووے، تے ذلیل شخص ہووے (۱۰)-
.11	هَمَّازٍ مَّشَّآءِۭ بِنَمِيمٍ	طعنے ڈیوݨ والا ہووے، چُغلیاں لیندا وَدّا ہووے (۱۱)-
.12	مَّنَّاعٍ لِّلۡخَيۡرِ مُعۡتَدٍ أَثِيمٍ	بَھلائی کرݨ کنُوں مَنع کرݨ والا ہووے حَد کنُوں وَدّھ بَدکردار ہووے

		ـ(۱۲)
.13	عُتُلٍّ بَعْدَ ذَٰلِكَ زَنِيمٍ	بے دَردی، بد خلقا ہووے، اَتے اِیندے عِلاوہ بدذات ہووے (۱۳)ـ
.14	أَن كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ	اِیہ ایں واسطے ہے جو او مال والا ہے تے پتراں والا ہے (۱٤)ـ
.15	إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ	جِڈاں اُوکوں اَساڈیاں آیاتاں پڑھ تے سُنائیاں ویندِن تاں اَہدے جو اِیہ تاں اَگلے وقتاں دے لوکاں دِیاں کہانیاں ہِن (۱۵)ـ
.16	سَنَسِمُهُ عَلَى الْخُرْطُومِ	اَجھو اَساں اُوندے نَک کُوں (ذِلّت دا) ڈھنبھ ڈیوݨ والے ہیں (۱٦)ـ
.17	إِنَّا بَلَوْنَاهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ	اَساں اُنھاں دِی ایں طرح اَزمائش کیتی، جیں طرح اَساں باغ والیاں دِی اَزمائش کیتی ہَئی، جِڈاں اُنھاں قَسماں چا چا تے آکھیا، جو اَساں سویلے سویلے اِیندے پَھل تروڑ گھنسوں (۱۷)ـ
.18	وَلَا يَسْتَثْنُونَ	(اِتّے یقین ہا جو) انشاء اللہ وِی نہ اَکھیُونے (۱۸)ـ
.19	فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ	پَس تیڈے رَبّ دِی طرفوں اُوندے اُتّوں ہِک پھِر وَنّجݨ والی آفت آ تے پھِر گئی، پَر او اَجݨ سُتّے پَے ہَن (۱۹)ـ
.20	فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ	پَس او (باغ) اِیویں تھی گیا، جِیویں کہیں فصل کُوں جَڑھوں پَٹ سَٹیا ہووے (۲۰)ـ
.21	فَتَنَادَوْا مُصْبِحِينَ	پَس سویل تھیوݨ تے او ہِک بئے کُوں سَڈݨ لَگ پَئے (۲۱)ـ
.22	أَنِ اغْدُوا عَلَىٰ حَرْثِكُمْ إِن كُنتُمْ صَارِمِينَ	جو تُساں سویلے سویلے اَپݨیں باغ دِی پار دو پُج چَلّو، جیکر تُساں پَھل تروڑݨ چہندو (۲۲)ـ
.23	فَانطَلَقُوا وَهُمْ يَتَخَافَتُونَ	پَس او ٹُر پَئے، اَتے آپس وِچ ہولے ہولے گالھیں کریندے ویندے ہَن (۲۳)ـ
.24	أَن لَّا يَدْخُلَنَّهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُم مِّسْكِينٌ	جو اَج دے ڈِینہ کوئی مسکین فقیر باغ وِچ تُہاڈے نیڑے وِی نہ آ سَگے (۲٤)ـ

.25	وَغَدَوْا عَلَىٰ حَرْدٍ قَادِرِينَ	اَتے ہر کوئی بخیل بݨ تے سویرے سویرے ٹُرپیا ایہ سمجھ تے جو سب کُجھ اُوندے ہتھ وِچ ہے (۲۵)۔
.26	فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَضَالُّونَ	پر جڈاں اُنھاں اُوکوں وَنج ڈِٹّھا، تاں آکھݨ لگ پے، اَساں تاں کِتھائیں راہ بُھل تے آ گئے ہیں (۲٦)۔
.27	بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ	کوئے نہ، اَساں تاں اصلوں بد نصیبے تھی تے رہ گئے ہیں، (۲۷)۔
.28	قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ	اُنھاں دے ہِک اِنصافی آکھیا، کیا میں تُہاکوں آکھیا نہ ہَم، جو تُساں تسبیح (یعنی اللہ دا پاک ہووݨ) کیوں نھیں مَنیندے (۲۸)۔
.29	قَالُوا سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ	وَت اُنھاں آکھیا، اَساڈا رَبّ تاں پاک ہے، بیشک اَساں خُود قصوروار تھی گے ہاسے (۲۹)۔
.30	فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَلَاوَمُونَ	پَس بعضے بعضیاں کُوں ہِک بئے دے مُنہ مقابلے تھی تے مَلامت کرݨ لگ پے (۳۰)۔
.31	قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا طَاغِينَ	اُنھاں آکھیا، ہائے شامت اَساڈی، اَساں تاں اَصلوں نافرمان تھی گئے ہاسے (۳۱)۔
.32	عَسَىٰ رَبُّنَا أَن يُبْدِلَنَا خَيْرًا مِّنْهَا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا رَاغِبُونَ	تھی سَگدے اَساڈا رَبّ ایندے بدلے اَساکوں ایں کنوں کِہیں چنگی حالت وِچ کر ڈیوے، بیشک اَساں تاں آپݨیں رَبّ دو رغبت کریندے ہیں (۳۲)۔
.33	كَذَٰلِكَ الْعَذَابُ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ	ایویں تاں آندے عذاب (ایں دُنیا تے) اَتے آخرت دا عذاب تاں کِتھائیں وَدھ تے ہے، ایویں ہوندا جو او ایں ڳالھ کُوں جاݨ گِھندے (۳۳)۔
.34	إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ	تحقیق مُتقی لوکاں کِیتے اُنھاں دے رَبّ دے کولھ نعمتاں بھرے باغ ہِن (۳٤)۔
.35	أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ	کیا اَساں فرمانبردار (مسلماناں) کُوں گُنہگار لوکاں وانگوں سمجھسُوں

		ـ(٣٥)
.36	مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ	تُہاکُوں تھی کیا گئے ؟ کِہجے واہیات فیصلے چا کریندے وے (٣٦)۔
.37	أَمْ لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ	یا تُہاڈے کولھ کوئی اِہجی کِتاب ہے جیندے وِچوں ایہ گالھیں پڑھدے ہیوے (٣٧)۔
.38	إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ	بغیر کہیں شک دے اُوندے وِچ تُہاڈے کِیتے اُوہو کُجھ ہے جیکوں تُساں پَسند کریندے وے (٣٨)۔
.39	أَمْ لَكُمْ أَيْمَانٌ عَلَيْنَا بَالِغَةٌ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ	کیا تیڈے کولھ اَساڈی طرفوں اِہجیاں قَسماں چاتیاں ہوئیاں ہِن، جھڑیاں قیامت دے ڈِینہ توڑیں قائم رہسِن، جو بیشک ہَر او شئے تُہاکُوں مِل ویندی رَہسی جِیندا حُکم کریندے رَہسو (٣٩)۔
.40	سَلْهُمْ أَيُّهُم بِذَٰلِكَ زَعِيمٌ	اُنھاں کنُوں پُچھو جو اُنھاں وِچوں کوݨ ایں (قسم) دِی ذمے داری چیندے (٤٠)۔
.41	أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ فَلْيَأْتُوا بِشُرَكَائِهِمْ إِن كَانُوا صَادِقِينَ	یا ایں (سِلسلے وِچ) اُنھاں دے بݨائے ہوئے شریک وِی ہِن وَل تاں آپݨیاں شریکاں کوں گِھن آوِن، جیکر ایہ سَچے ہِن (٤١)۔
.42	يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ	جھڑے ڈِینہ بَہوں اَوکھا وَقت آگیا تے سَجدے کِیتے سَڈیا گیا، تاں اُنھاں کوں (سَجدے دِی) توفیق وِی حاصل نہ تھی سَگسی (٤٢)۔
.43	خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَالِمُونَ	(شرم کنُوں) اُنھاں دیاں اَکّھیں جھکیاں تھی ویسِن، ذِلت اُنھاں کوں ویڑھ گِھنسی، اَتے تحقیق اُنھاں کوں تاں (دُنیا وِچ وِی) سَجدے کِیتے سَڈیا ویندا ہا، جڈاں جو ایہ کَم کرݨ جوگے ٹھیک ٹھاک وِی ہِن (٤٣)۔
.44	فَذَرْنِي وَمَن يُكَذِّبُ بِهَٰذَا الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ	(اَے رسول) بَس تُوں میڈا تے اُوندا معاملہ میڈے اُتے چھوڑ ڈے، جھڑا جو ایں کلام کُوں کُوڑا اَکھیندے اَجھو میں اُنھاں کُوں ہَولے ہولے جیں طرح (عذاب دو) گِھن آساں، اُنھاں کُوں پتہ وِی کائے نھیں (٤٤)۔

45.	وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ	اَتے مَیں اُنھاں کُوں مُہلت وِی ݙِتی آنداں، پَر میݙی تدبیر تاں کافی زبردست ہے (٤٥)۔
46.	أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُم مِّن مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُونَ	کیا تُوں اُنھاں کُنوں کوئی اَجر مَنگدیں جو او کہیں چٹّی (تاوان) دے بار تلے کُپّے تھئے ویندِن (٤٦)۔
47.	أَمْ عِندَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ	یا اُنھاں کولھ غیب دا علم آ گئے، جیکوں او لِکھ گھندِن (٤٧)۔
48.	فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُن كَصَاحِبِ الْحُوتِ إِذْ نَادَىٰ وَهُوَ مَكْظُومٌ	پَس تُوں آپݨیں رَبّ دے حُکم کیتے (تھوڑی دیر) صَبر چا کر، اَتے مَچھی دے (ڈھڈھ وِچ رَہݨ والے یُونس) وانگوں نہ تھی وَنڄ، اُوں تاں چڑاں سَݙ ماریا ہا تاں ݙُکھ (غم) نال ٻہوں بھریا ہویا ہا (٤٨)۔
49.	لَّوْلَا أَن تَدَارَكَهُ نِعْمَةٌ مِّن رَّبِّهِ لَنُبِذَ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ	جیکر اُوندے رَبّ دِی نعمت اُوں توڑیں نہ پُڄ ویندی، تاں او کَر (سُکے میدان) اُتے سَٹ ݙِتا ویندا، اُوندی حالت ٻہوں خَراب تھی ویندی (٤٩)۔
50.	فَاجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ	پَس اُوندے رَبّ نے اُوکوں (آپݨیں کیتے) چُݨ گھدا، وَت اُوکوں آپݨیں نیک بَندیاں وِچ رَلا چھوڑیا (٥٠)۔
51.	وَإِن يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ	اَتے تحقیق جنھاں کُفر اِختیار کیتا ہوئے اِیویں لڳدِن اَکھیں پوڑ پوڑ تے (زِچّ کر کر تے) آپݨیں مقام کُنوں تِلکا چھوڑیسِن، چڑاں جو او قرآن (ذِکر) کُوں سُݨدِن، تے اَکھیندِن جو بلا شک اِیہ تاں پاگل ہے (٥١)۔
52.	وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ	حالانکہ اِیہ تاں ٻیا کُجھ وِی نھیں، سِوائے ایندے جو اِیہ سارے جہاناں کیتے ہِک نصیحت ہے (٥٢)۔

69- سورة الحاقة

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع اللہ دے ناں نال جہڑا ٻہوں مہربان ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے

.1	الْحَاقَّةُ	سَچ مُچّ تِھی وَنّجݨ والی (١)۔
.2	مَا الْحَاقَّةُ	اِیہ کیا ہے سَچ مُچ تِھی وَنّجݨ والی؟ (٢)۔
.3	وَمَآ أَدْرَاكَ مَا الْحَاقَّةُ	اَتے (اَے رسول) تُوں کیا ڄاݨدیں جو اِیہ سَچ مُچّ تِھی وَنّجݨ والی ہے کیا شَئے؟ (٣)۔
.4	كَذَّبَتْ ثَمُودُ وَعَادٌۢ بِالْقَارِعَةِ	ثمود تے عاد نے تاں اُچّے کڑکاٹ گھتّݨ والی آفت کُوں کُوڑا آکھیا (٤)۔
.5	فَأَمَّا ثَمُودُ فَأُهْلِكُوا۟ بِالطَّاغِيَةِ	بَس جِہڑا ثمود ہاَ، اُوکوں تاں سَخت کڑکاٹ والے حادثے وِچ مار گھتّیا گیا (٥)۔
.6	وَأَمَّا عَادٌ فَأُهْلِكُوا۟ بِرِيحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ	اَتے جِہڑا عَاد ہاَ اُوکوں ہِک تیز گُھلَّݨ والی زور دِی اَندھاری وِچ ہلاک کر ڈِتا گیا (٦)۔
.7	سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَانِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومًا فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَىٰ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ	اُوں سَت راتیں تے اَٹھ ڈِینّہاں تَئیں اُوں جَڑھاں پَٹ گھتَّݨ والی اَندھاری کُوں کھولی رَکھیا، بَس تُوں اُوں قَوم کُوں اِیں طرح ڈٹھیں ہوئیں ڈِیکھدا جِیویں جو او کھوکھلی پولی کَھجّی دے مُنڈھ ہُووِن (٧)۔
.8	فَهَلْ تَرَىٰ لَهُم مِّنۢ بَاقِيَةٍ	بَس کیا تُوں اُنھاں وِچُوں کہیں کُوں باقی بَچیا ہویا ڈِیکھدیں (٨)۔
.9	وَجَآءَ فِرْعَوْنُ وَمَن قَبْلَهُۥ وَالْمُؤْتَفِكَاتُ بِالْخَاطِئَةِ	اَتے فِرعون تے جِہڑے اُوں کنُوں پہلے تِھی گُزرِن تے او جِہڑے پُٹّھیاں کر ڈِتیاں وَنّجݨ والیاں وَستیاں وِچ آباد ہن، او سارے گُناہاں والے کَم کریندے ہَن (٩)۔
.10	فَعَصَوْا۟ رَسُولَ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخْذَةً رَّابِيَةً	بَس اُنھاں آپݨیں رَبّ دے رسول دِی نافرمانی کِیتی، وَت اُنھاں کُوں وَڈی آفت وِچ پکڑ گِھدّا گیا (١٠)۔
.11	إِنَّا لَمَّا طَغَا الْمَآءُ حَمَلْنَاكُمْ فِي الْجَارِيَةِ	بیشک جَڈّاں پاݨیں دا طوفان حَد کنُوں وَدّھ گیا تاں اَساں، تُساں لوکاں کُوں بیڑی وِچ سوار کر گِھدا ہاَ (١١)۔
.12	لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً وَتَعِيَهَآ أُذُنٌ وَاعِيَةٌ	تاں جو اَساں اِیں واقعے کُوں تُہاڈے کِیتے نصیحت دا ذریعہ بݨاوُں، اَتے

		یاد رَکھݨ والے کَنّ اِیکوں یاد رَکھن (۱۲)۔
.13	فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ	بَس جھڑے ویلے صُور کُوں ہِکی پُھوک نال پُھوکیا ویسے (۱۳)۔
.14	وَحُمِلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَاحِدَةً	اَتے زمین تے پہاڑاں کُوں ہلایا ویسے، بَس اُنھاں کُوں ہِکے دَھک نال بھَن تروڑ تے ہِکو جیہا کر ڈِتا ویسے (۱٤)۔
.15	فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ	اُوں ڈِینہ تھی وَنجݨ والا واقعہ تھی تے رہسی (۱۵)۔
.16	وَانشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ	اَتے اَسمان پھٹ ویسِن، بَس او اُوں ڈِینہ ڈھِلّے پھِلّے تھی ویسِن (١٦)۔
.17	وَالْمَلَكُ عَلَىٰ أَرْجَائِهَا وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَانِيَةٌ	اَتے فرشتے انھاں دِیاں کنیاں تے آکھڑسن، بیا اِیہ جو اُوں ڈِینہ اٹھ فرشتیاں تیڈے رَبّ دے عرش (تخت) کُوں آپݨیں اُتّے چایا ہوسی (۱۷)۔
.18	يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفَىٰ مِنكُمْ خَافِيَةٌ	اُوں ڈِینہ تُساں اللہ دے سامݨیں پیش کیتے ویسو، اَتے تُہاڈی کوئی گالھ لُکّی ہوئی نہ رہسی (۱۸)۔
.19	فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَيَقُولُ هَاؤُمُ اقْرَءُوا كِتَابِيَهْ	بَس جیکوں اُوندا اَعمالنامہ اُوندے سَجّے ہَتھ وِچ پکڑایا ویسی (۱۹)۔
.20	إِنِّي ظَنَنتُ أَنِّي مُلَاقٍ حِسَابِيَهْ	بَس او اَکھیندا وَدا ہوسے گِھنّو پڑھ گِھنّو میڈا اَعمالنامہ! (۲۰)۔
.21	فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ	یقیناً مَیں تاں سَمجھداں وِی ہَم جو میکوں میڈا حِساب ڈیوݨا پوسی، بَس او شخص دِل چاہیاں موجاں وِچ ہوسی (۲۱)۔
.22	فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ	اُچّے باغ وِچ (۲۲)۔
.23	قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ	جیندے میوے جِھکّے جِھکّے جُھکیئے ہوئے ہوسِن (۲۳)۔
.24	كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ	(مزے نال) کھاؤ پیوو، ایہوں چنگا بدلہ ہے، تُہاڈے عَملاں دا، جھڑے تُساں گزرے ڈِینہاں (پچھلی دُنیا وِچ) کیتے ہِن (۲٤)۔
.25	وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ فَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُوتَ كِتَابِيَهْ	تے اَلبتہ جیں شخص دا اعمالنامہ اُوندے کھَبّے ہَتھ وِچ پکڑایا ویسے، بَس او اَکھیسے، جو ہائے میڈی شامت، میکوں تاں میڈا اعمالنامہ پکڑایا وِی

		نہ وَنجے ہا (۲۵)۔
26.	وَلَمْ أَدْرِ مَاحِسَابِيَهْ	اَتے میکوں ڈَسایا ، چِتایا وِی نہ ویندا، جو میڈے عَملاں دا حِساب کیا کُجھ ہے (۲٦)۔
27.	يٰلَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ	ہائے میڈی شَامت ! میکوں تاں اُوہا (دُنیاوی) مَوت اِی ہِکّے واری مُکا چھوڑیندی (۲۷)۔
28.	مَآ أَغْنٰى عَنِّى مَالِيَهْ	میڈا مال وِی میڈے کہیں کَمّ نھیں آیا (۲۸)۔
29.	هَّلَكَ عَنِّى سُلْطَانِيَهْ	مَیں کنُوں تاں میڈا اِقتدار وِی ویندا رِہیے (۲۹)۔
30.	خُذُوهُ فَغُلُّوهُ	(حُکم تھیسی) پکڑ گھنّو ایکوں، بَس ایندی پِچّی وِچ طوق پَوا ڈیوو (۳۰)۔
31.	ثُمَّ الْجَحِيمَ صَلُّوهُ	وَل اِیکوں دوزخ وِچ بُھکا سَٹّو (۳۱)۔
32.	ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعاً فَاسْلُكُوهُ	وَل اِیکوں اِہجی زنجیر نال پَدھ تے ٹورو، جیندی لَمبائی سَتّر ۷۰ ہَتھ ہووے (۳۲)۔
33.	إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ الْعَظِيمِ	تحقیق او سَب توں وَڈیاں عظمتاں والے اَللہ اُتّے اِیمان نہ گِھن آندا ہَا (۳۳)۔
34.	وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِينِ	اَتے او فقیر مسکین کُوں روٹی ٹُکر کھواوَݨ دِی ترغیب وِی کہیں کُوں نہ ڈیندا ہَا (۳٤)۔
35.	فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هَاهُنَا حَمِيمٌ	لہٰذا (اَج) اُوندا اِیں جاء تے کوئی وِی وَڈا حمائتی یار کائے نھیں (۳۵)۔
36.	وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ	اَتے نہ کوئی کھاݨاں ہے، سوائے زخماں پھٹاں دے دھو (رَت پُوں) والے پاݨیں دے (۳٦)۔
37.	لَّا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَاطِئُونَ	جیکوں گُنہگاراں دے عِلاوہ بِیا کوئی کھاسی وِی کائے نہ (۳۷)۔
38.	فَلَآ أُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ	بَس مَیں قَسم چینداں اُنھاں شَئیں دِی، جنھاں کُوں تُساں ڈیکھدے وَدّے ہیوے (۳۸)۔

39.	وَمَا لَا تُبۡصِرُونَ	اَتے اُنھاں شئیں دِی جنھاں کُوں تُساں ڈیکھ وِی نہیں سَگدے (٣٩)۔
40.	إِنَّهُ لَقَوۡلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ	جو تحقیق اِیہ (قرآن) ہِک عِزّتاں والے رسول دا آکھیا ہویا ہے (٤٠)۔
41.	وَمَا هُوَ بِقَوۡلِ شَاعِرٍ قَلِيلاً مَّا تُؤۡمِنُونَ	وَت اِیہ کہیں شاعر دا قَول وِی کائنی نھیں، پَر تُساں اِیندے اُتے بَہُوں تھوڑا اِیمان گِھن آندے وے (٤١)۔
42.	وَلَا بِقَوۡلِ كَاهِنٍ قَلِيلاً مَّا تَذَكَّرُونَ	اَتے نہ اِیہ کہیں نجومی دا قَول ہے، پَر تُساں اِیں کنُوں بَہُوں تھوڑی نصیحت حاصل کریندے وے (٤٢)۔
43.	تَنزِيلٌ مِّن رَّبِّ الۡعَالَمِينَ	بلکہ اِیہ تاں سارے جہاناں دے رَبّ دِی طرفُوں نازِل کِیتا ہویا ہے (٤٣)۔
44.	وَلَوۡ تَقَوَّلَ عَلَيۡنَا بَعۡضَ الۡأَقَاوِيلِ	اَتے جیکر او اَساڈے متعلّق کُجھ گالھیں آپُوں گھڑ تے گِھن آندا (٤٤)۔
45.	لَأَخَذۡنَا مِنۡهُ بِالۡيَمِينِ	تاں اَساں ضرور اُوکُوں سَجّے ہَتھ کنُوں پَکڑ گِھندے (٤٥)۔
46.	ثُمَّ لَقَطَعۡنَا مِنۡهُ الۡوَتِينَ	وَل اَساں اُوندی پِچّی دِی رَگ کَپ چھوڑیندے (٤٦)۔
47.	فَمَا مِنكُم مِّنۡ أَحَدٍ عَنۡهُ حَاجِزِينَ	پَس تُہاڈے وِچُوں کوئی ہِک وِی بَچاوݨ والا نہ ہوندا (٤٧)۔
48.	وَإِنَّهُ لَتَذۡكِرَةٌ لِّلۡمُتَّقِينَ	اَتے یقیناً اِیہ (قرآن) پرہیزگاراں کِیتے ہِک نصیحت ہے (٤٨)۔
49.	وَإِنَّا لَنَعۡلَمُ أَنَّ مِنكُم مُّكَذِّبِينَ	اَتے یقیناً اَساں ڄاݨدے ہَیں جو تُہاڈے وِچُوں بعضے اِیکوں کُوڑا آکھݨ والے ہِن (٤٩)۔
50.	وَإِنَّهُ لَحَسۡرَةٌ عَلَى الۡكَافِرِينَ	اَتے تحقیق اِیہ (قرآن) کافراں کِیتے پَچھتاوے (حسرت دا) سبب ہے (٥٠)۔
51.	وَإِنَّهُ لَحَقُّ الۡيَقِينِ	اَتے بیشک اِیہ بالکل حقّی طور تے یقین کرݨ دے قابِل ہے (٥١)۔
52.	فَسَبِّحۡ بِاسۡمِ رَبِّكَ الۡعَظِيمِ	پَس وَت تسبیح پڑھ آپݨے وَڈِیاں عظمتاں والے رَبّ دے ناں دِی (٥٢)۔

70- سورۃ المعارج

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جیہڑا بہوں مہربان ہے، وڈی رحمت کرݨ والا ہے
1.	سَاَلَ سَآئِلٌۢ بِعَذَابٍ وَّاقِعٍ	ہِک پچھݨ والے، واقع تھیوݨ والے عذاب، دے متعلّق پچھیا (١)۔
2.	لِّلۡكٰفِرِيۡنَ لَيۡسَ لَهٗ دَافِعٌ	کافراں کنوں ایکوں دفع کرݨ والا کوئی کائے نھیں (٢)۔
3.	مِّنَ اللّٰهِ ذِى الۡمَعَارِجِ	ایہ سب توں اُچیاں پوڑیاں والے اللہ دی طرفوں ہے (٣)۔
4.	تَعۡرُجُ الۡمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوۡحُ اِلَيۡهِ فِىۡ يَوۡمٍ كَانَ مِقۡدَارُهٗ خَمۡسِيۡنَ اَلۡفَ سَنَةٍ	فرشتے تے روح الامین انھاں پوڑیاں تے چڑھ تے ویندن، ہِک اِجھا ڈینہہ لگدے، جیہڑا پنجاہ ہزار سالاں تئیں درگھیا ہویا ہوندے (٤)۔
5.	فَاصۡبِرۡ صَبۡرًا جَمِيۡلًا	پس (اے رسول) توں وڈے حوصلے نال صبر کیتی رکھ (٥)۔
6.	اِنَّهُمۡ يَرَوۡنَهٗ بَعِيۡدًا	یقیناً ایہ لوک اوں کوں بہوں پرے سمجھدن (٦)۔
7.	وَّنَرٰٮهُ قَرِيۡبًا	اتے اساں اوکوں بہوں کولھوں ڈیکھدے ہیں (٧)۔
8.	يَوۡمَ تَكُوۡنُ السَّمَآءُ كَالۡمُهۡلِ	اوں ڈینہہ اسمان پگھرے ہوئے ترامے وانگوں تھی ویسے (٨)۔
9.	وَتَكُوۡنُ الۡجِبَالُ كَالۡعِهۡنِ	اتے پہاڑ تُنبی ہوئی اُن وانگوں تھی ویسن (٩)۔
10.	وَلَا يَسۡـَٔلُ حَمِيۡمٌ حَمِيۡمًا	اتے نہ کوئی جگری یار کہیں جگری یار کوں کھڑ پچھسی (١٠)۔
11.	يُّبَصَّرُوۡنَهُمۡ يَوَدُّ الۡمُجۡرِمُ لَوۡ يَفۡتَدِىۡ مِنۡ عَذَابِ يَوۡمِئِذٍۢ بِبَنِيۡهِ	حالانکہ او ہِک بئے کوں ڈیکھالے وی ویسن، ہر گنہگار ایہ چہسے جو اوں ڈینہہ دے عذاب کنوں بچݨ دی خاطر او فدیہ (بدلہ) ڈے ڈیوے آپݨیاں پتراں کوں (١١)۔
12.	وَصَاحِبَتِهٖ وَاَخِيۡهِ	اتے آپݨیں ذال کوں، تے آپݨیں بھرا کوں (١٢)۔
13.	وَفَصِيۡلَتِهِ الَّتِىۡ تُــٔۡوِيۡهِ	اتے آپݨیں کنبے کوں جیندے وچ او آرام نال رہندا رِیہا (١٣)۔
14.	وَمَنۡ فِى الۡاَرۡضِ جَمِيۡعًا ۙ ثُمَّ يُنۡجِيۡهِ	اتے جو کوئی زمین تے ہے، سارے دے سارے، فدیہ (بدلہ وچ)

		ڈے ڈیوے تاں جو اُوکوں نجات مِل وَنجّے (١٤)۔
.15	كَلَّا إِنَّهَا لَظَىٰ	پَر اِیں نہ تھیسی، یقیناً او ہِک لَمبیاں شُعلیاں والی بَھا ہوسی (١٥)۔
.16	نَزَّاعَةً لِّلشَّوَىٰ	او مُنّہ اُتُّوں چَم کُوں زور نال اُدھیڑ گھنسی (١٦)۔
.17	تَدْعُو مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّىٰ	او ہَر اُوں شَخص کُوں سَڈیسی، جیں (حَق کنُوں) کَنڈ وَلائی تے مُنّہ پھیر گھِدا (١٧)۔
.18	وَجَمَعَ فَأَوْعَىٰ	اَتے مال کَٹّھا کر تے رَکّھی رَکھیا (١٨)۔
.19	إِنَّ الْإِنسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا	یقیناً اِنسان کُوں بے صَبرا بَنا تے پَیدا کیتا گیّے (١٩)۔
.20	إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا	جَڈاں اُوکوں کوئی ڈُکھ تھیندے تاں گھبرا ویندے (٢٠)۔
.21	وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا	اَتے جَڈاں اُوکوں سُکھ مِلدے تاں کنجوسی کرݨ لگ پَوندے (٢١)۔
.22	إِلَّا الْمُصَلِّينَ	سِوائے اُنھاں دے جِہڑے نمازاں پڑھدِن (٢٢)۔
.23	الَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ	جِہڑے آپݨیاں نمازاں دے ہمیشہ پابَند تھَئے رَہندِن (٢٣)۔
.24	وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ	اَتے جِنھاں دِی مَال مَڈّی وِچ کِنھائیں دَا حِصہ مقرر ہوندے (٢٤)۔
.25	لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ	چاہے او مَنگݨ والے ہِن، چاہے (کہیں گالھوں) نھیں مَنگدے (٢٥)۔
.26	وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ	اَتے جِہڑے جَزا سَزا دے ڈینہہ دِی تصدیق کریندِن (مَنیندِن) (٢٦)۔
.27	وَالَّذِينَ هُم مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ	اَتے جِہڑے اَپݨیں رَبّ دے عذاب کنُوں ڈَردے رَہندِن (٢٧)۔
.28	إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ	تحقیق اَپݨیں رَبّ دے عذاب کنُوں کوئی وِی بے خَوفا کائے نھیں (٢٨)۔
.29	وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ	اَتے جِہڑے اَپݨیں نیلکیج دِی پُوری پُوری حِفاظت کریندِن (٢٩)۔
.30	إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ	سِوائے آپݨیاں ذالیں دے یا جِہڑیاں اُنھاں دِی ملکیت وِچ ہُووِن، وَت اِیں گالھ وِچ تحقیق اُنھاں اُتے کوئی وِی ملامت کائے نھیں

		ـ(٣٠)
31.	فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ	پس جہڑے اُنھاں کنوں کہیں ہئی کنوں چھون، تاں اِیجے لوک اِی حد کنوں ٹپ ونجݨ والے ہن (٣١)۔
32.	وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ	اَتے جہڑے آپݨیں کولھ رکھیاں ہوئیاں اَمانتاں دا تے (ٻنھاں نال) کیتے ہوئے وعدیاں دا خیال رکھیندِن (٣٢)۔
33.	وَالَّذِينَ هُم بِشَهَادَاتِهِمْ قَائِمُونَ	اَتے جہڑے اَپݨیاں گواہیاں اُتے پکے تھی رہندِن (٣٣)۔
34.	وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ	اَتے جہڑے آپݨیاں نمازاں دا پورا پورا خیال رکھی رکھدِن (٣٤)۔
35.	أُولَٰئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ	اِیہے لوک اِی او ہن جہڑے وݙیاں عِزّتاں نال بہشتی باغاں وِچ رہسِن (٣٥)۔
36.	فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا قِبَلَكَ مُهْطِعِينَ	(اَے رسول) انھاں لوکاں کوں کیا تھی گئے، جنھاں کفر اِختیار کیتا ہوئے جو او تیݙے کولھ بھج بھج تے آندے پئین (٣٦)۔
37.	عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ	سَجّے پاسوں وِی تے کھٻّے پاسوں وِی، ٹولیاں دیاں ٹولیاں تھی تے (٣٧)۔
38.	أَيَطْمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَن يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ	کیا انھاں وِچوں ہر کوئی اِیہو طمع رکھیندے جو اُوکوں نعمتاں والے باغ وِچ داخل کیتا ونڄے (٣٨)۔
39.	كَلَّا ۖ إِنَّا خَلَقْنَاهُم مِّمَّا يَعْلَمُونَ	ہرگز کوئے نہ ! اَساں اُوکوں جیں شئے وِچوں پیدا کیتے اُوکوں او (چنگی طرح) جاݨدے (٣٩)۔
40.	فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ إِنَّا لَقَادِرُونَ	مَیں (اللہ) مَشرق تے مغرب والے ساریاں پاسیاں دے رَبّ دِی قَسم چا تے اَکھینداں، جو واقعی اَساں ایں ڳالھ تے قادر ہیں جو (٤٠)۔
41.	عَلَىٰ أَن نُّبَدِّلَ خَيْرًا مِّنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ	انھاں دی جاء تے انھاں کنوں چنگے لوک گھن آؤں، اَتے اَساکوں بے وَس اَصلوں نھیں کیتا ونڄ سڳدا (٤١)۔

.42	فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ	بَس توں اُنھاں کوں چھوڑیندا کر، تاں جو او فضول گالھیں تے کھیڈ کھوڈ وِچ لگّئے رہن، او توڑیں جو اِیہ آپنْاں او ڈینْہ ڈیکھ گھِنّن، ! جیندا اِنھاں نال وعدہ کیتا ویندا ہے (٤٢)۔
.43	يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِضُونَ	اُوں ڈینْہ اِیہ آپنْیاں قبراں وِچوں جَلدی جَلدی نِکل تے اِیں طرح بھجسن جیویں جو او اَپنْیاں بُتاں دے ٹِکانْیاں دو بھجدے ویندے ہووِن (٤٣)۔
.44	خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ	اُنھاں دِیاں نظراں جھکیاں تھیاں ہوسِن، ذلّت اُنھاں کوں وَلھیٹیا ہویا ہوسے، اِیہو ہے او ڈینْہ جیندا اُنھاں نال وعدہ کیتا ویندا رہندے (٤٤)۔

71- سورۃ نوح

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جھڑا بہوں مہربان ہے، وڈی رحمت کرنْ والا ہے
.1	إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنْ أَنذِرْ قَوْمَكَ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ	یقیناً اَساں نُوح کوں اُوندی قوم دو بھیجیا جو آپنْیں قوم کوں خبردار کر ڈے اِیں کنوں پہلے جو اُنھاں اُتے دردناک عذاب آ وَنجے (١)۔
.2	قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ	اُوں آکھیا اَے میڈی قوم! یقیناً مَیں تہاڈے کیتے صاف صاف ڈراونْ چتاونْ والا ہاں (٢)۔
.3	أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُونِ	اِیہ جو اللہ دِی عبادت کیتی رکھو، اَتے اُوں کنوں ڈردے رہوو، تے میڈا آکھیا منّیا کرو (٣)۔
.4	يَغْفِرْ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا	او تہاڈے کیتے تہاڈے گناہاں کوں بخش ڈیسے اَتے تہاکوں (موت دے) مقررہ وقت توڑیں مہلت ڈتّی رکھسے (موت والا) مقررہ وقت

	يُؤَخَّرُ لَوْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ	جڈاں آویندے تاں وَت اُوندے وِچ دیر نھیں کیتی ویندی اِیویں ہوندا جو تُساں اِیں گالھ کوں چاݨدے ہوندے (٤)۔
5.	قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلاً وَنَهَاراً	اُوں آکھیا، میڈے رَبّ آ، یقیناً مَیں آپݨیں قَوم کوں رَات کوں وِی تے ڈِینہہ دا وِی سڈی رکھیئے (٥)۔
6.	فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا فِرَاراً	پَر میڈے سڈیے نے اُنھاں اُتے پیا کوئی اَثر نھیں کیتا سِوائے اِیں گالھ دے جو او (دِین کنوں) پیا وِی پَرے بھجّ وَنجن (٦)۔
7.	وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصَرُّوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَاراً	اَتے تحقیق مَیں جڈاں وِی اُنھاں کوں سڈیے (جو تَیں دو آوِن) تاں جو تُوں اُنھاں کوں بخش ڈیویں، اُنھاں تاں آپݨیاں اَنگلیں کَناں وِچ ڈے ڈِتیاں اَتے آپݨیاں کپڑیاں کوں (مُنّہ) تے وَلھیٹ گھِدا وڈی ضِد کیتی اَتے تکبّر وِی کیتا تاں او وِی بہُوں وَڈا جیہا کیتا (٧)۔
8.	ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جِهَاراً	وَل تحقیق مَیں اُنھاں کوں سڈݨ وِچ زور لائی رکھیا (٨)۔
9.	ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَاراً	وَل وِی تحقیق مَیں اُنھاں کوں کھُلّے بندیاں سمجھایا تے اُوڈھر کرتے وِی اُنھاں کوں آکھیا، جیویں اُوڈھر کرتے اَکھیندے (٩)۔
10.	فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّاراً	پَس مَیں آکھیا، جو تُساں آپݨیں رَبّ کنوں بخشش منگو، تحقیق او تاں بہُوں بخشݨ ہارے (١٠)۔
11.	يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَاراً	او تُہاڈے اُتے اَسمان کنوں خُوب مینہ وَسیندا رَہسی (١١)۔
12.	وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَل لَّكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَل لَّكُمْ أَنْهَاراً	اَتے تُہاڈی اِمداد کریسی، مال مَتّی نال وِی، تے (ڈھیر سارے) پُتراں نال وِی، اَتے تُہاڈے کیتے باغ لا ڈیسی، اَتے تُہاڈے کیتے نہراں وَہا ڈیسی (١٢)۔
13.	مَّا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَاراً	تُہاکوں کیا تھی گئے، جو تُساں اللہ دے وَقار (بُزرگی تے عظمت) اُتے اصلوں یقین نھیں کھِن آندے (١٣)۔
14.	وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَاراً	اَتے تحقیق اُوں تُہاکوں کئی کئی حالتاں وِچ گھِن آ تے بݨائے (١٤)۔

.15	أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللّٰهُ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقاً	کیا تُساں نھیں ڈِٹّھا جو اللہ نے سَتّ اَسمان ہِک بئے دے تلّے اُتّے (طبقاں وِچ) بنائِن (١٥)۔
.16	وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُوراً وَجَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجاً	اَتے اِنھاں وِچ چَندر کُوں نُور بنائے، اَتے سِجھ کُوں بَلدا ڈِیوا بنائے (١٦)۔
.17	وَاللّٰهُ أَنبَتَكُم مِّنَ الْأَرْضِ نَبَاتاً	اَتے اللہ تُہاکُوں زمین وِچُوں اُوں طرح پَیدا کِیتے جیں طَرح جَماوَݨ دا حَق ہوندے (١٧)۔
.18	ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجاً	وَل آخر تُہاکُوں ایندے وِچ وَلا وَڑا چھوڑیسے، اَتے تُہاکُوں کَڈھ کھڑا کریسے، جیویں کَڈھݨ دا حَق بݨدے (١٨)۔
.19	وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ بِسَاطاً	اَتے اللہ نے تُہاڈے کِیتے زمین کُوں (ہِک قِسم دا) فَرش بنائے (١٩)۔
.20	لِّتَسْلُكُوا مِنْهَا سُبُلاً فِجَاجاً	تاں جو تُساں ایندے کُھلّیاں راہیں اُتّے ٹُرو پھِرو (٢٠)۔
.21	قَالَ نُوحٌ رَّبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مَن لَّمْ يَزِدْهُ مَالُهُ وَوَلَدُهُ إِلَّا خَسَاراً	(او نہ مَنیے تاں) نُوح آکھیا، میڈے رَب آ، بیشک انھاں میڈا آکھیا اَصلوں نھیں مَنیا، اَتے اُوندی پیروی کِیتی ہے جیندے مال وِچ تے جیندی اَولاد وِچ کوئی وَادھا نھیں تھیا، تھئے تاں گھاٹا اِی تھئے (٢١)۔
.22	وَمَكَرُوا مَكْراً كُبَّاراً	اَتے اُنھاں ہِک تدبیر وی کیتی تے تدبیر وِی وَڈی کنُوں وَڈی (٢٢)۔
.23	وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدّاً وَلَا سُوَاعاً وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْراً	(ہِک بئے کُوں) آکھیونیں، جو تُساں اَپݨیاں رَبُوبیّاں کُوں اَصلوں نہ چھوڑا ہے، اَتے وَدّ کُوں، تے سَواع کُوں نہ چھوڑا ہے، اَتے یغوث تے یعوق تے نسر کُوں وی نہ چھوڑا ہے (٢٣)۔
.24	وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيراً وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالاً	اَتے تحقیق اُنھاں بہُوں سارے لوکاں کُوں گُمراہ کِیتا ہوئے، اَتے تُوں وِی ظالماں دِی گُمراہی وِچ وَدھارا کیتی رکھ (٢٤)۔
.25	مِّمَّا خَطِيئَاتِهِمْ أُغْرِقُوا فَأُدْخِلُوا نَاراً فَلَمْ يَجِدُوا لَهُم مِّن دُونِ اللّٰهِ أَنصَاراً	اُنھاں لوکاں کُوں اُنھاں دِیاں خطائیں دِی وَجہ کنُوں غَرق کر ڈِتا گیا، وَت او (دوزخ دی) بھا وِچ گھت ڈِتے گئے، اُنھاں کُوں اللہ کنُوں سِوا بیا کوئی وِی مَدد کرݨ والا نہ ملیا (٢٥)۔

26.	وَقَالَ نُوحٌ رَّبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّاراً	اَتے نُوح آکھیا، میڈے رَبّ آ ! کافراں وِچوں کہیں ہِک کُوں وِی نہ چھوڑیں زمین تے رَہݨ وَسݨ کِیتے (۲۶)۔
27.	إِنَّكَ إِن تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَاجِراً كَفَّاراً	بیشک جیکر تَیں انھاں کُوں چھوڑ ڈِتا، تاں اِیہ تیڈے بانھیاں کُوں گُمراہ کِیتی رَکھسِن، اَتے کُفر اِختیار کرگھنݨ والے بَدکرداراں کنُوں سِوا ہِیا کہیں کُوں جنٹیسن پلیسن کائے نہ (۲۷)۔
28.	رَّبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَن دَخَلَ بَيْتِيَ مُؤْمِناً وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَاراً	میڈے رَبّ آ، میکوں تے میڈے پیو ماء کُوں بخش ڈِے، اَتے ہَر اُوں شخص کُوں وِی جِہڑا میڈے گھر وِچ مومن دی حیثیت وِچ داخل آتھئے، اَتے مُومن جواناں تے مومن ذالیں کُوں وِی ! اَتے ظالم لوکاں کِیتے تَباہی بربادی دے سِوا ہِیٔ کہیں شئے وِچ وَدھارنہ کریں (۲۸)۔

72۔ سورۃ الجن

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جِہڑا بَہُوں مہربان ہے، وَڈی رحمت کرݨ والا ہے
1.	قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآناً عَجَباً	(اَے رسول) آکھ ڈِے، جو مَیں دو وَحی بھیجی گئی ہے، جِیکوں جِنّاں دی ہِک جماعت سُݨیے، تے آکھے، جو تحقیق اَساں ہِک عَجَب جیہا قُرآن سُݨے (۱)۔
2.	يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَن نُّشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَداً	او بَھلائی والے پاسے دو، رَہنمائی کریندے بَس اَساں اُوندے اُتے اِیمان گِھن آئے ہَیں، اَتے اَساں (ہُݨ) اَپݨیں رَبّ نال کہیں کُوں وِی ہرگز شریک نہ کریسوں (۲)۔
3.	وَأَنَّهُ تَعَالَى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَداً	اَتے تحقیق اَساڈے رَبّ دِی شان بَہوں اُچّی ہے، نہ اُوں کہیں کُوں اَپݨیں ذال بݨائے تے نہ کہیں کُوں آپݨیں اَولاد (۳)۔

اَتے تحقیق اَساڈے وِچوں دے بیوقوف بَندے اَللہ دے متعلّق نا حق قِسم دِیاں ڳالھیں کریندِن (٤)۔	وَأَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللهِ شَطَطاً	4.
پَر اَساکوں خیال ہا جو اِنسان تے جِن اَللہ دے متعلّق کوئی کُوڑ اَصلوں نہ مَریسِن، (٥)۔	وَأَنَّا ظَنَنَّآ أَن لَّن تَقُولَ الإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللهِ كَذِباً	5.
اَتے تحقیق اِنساناں وِچوں کُجھ اِیجے بندے وِی ہِن جہڑے جِنّاں دے چٹیاں کنوں پناہ منگدِن، بَس اِیں طرح جِنّاں دی بیوقوفی کوں ییا وِی وَدھا چھوڑے (٦)۔	وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقاً	6.
اَتے بیشک انھاں وِی گُمان کِیتے جیویں تُساں گُمان کریندے ہاوے، جو اَللہ ہرگز کہیں کوں وِی وَلا نہ جیوا کھڑا کریسی (٧)۔	وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنتُمْ أَن لَّن يَبْعَثَ اللهُ أَحَداً	7.
اَتے تحقیق اَساں اَسمان کوں پھلوریئے تاں اَساں اُوکوں سَخت قِسم دے چوکیداراں نال بھریا ہویا پاتے، تے لِمبیاں (شُعلیاں) نال وِی (٨)۔	وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَآءَ فَوَجَدْنَاهَا مُلِئَتْ حَرَساً شَدِيداً وَشُهُباً	8.
اَتے بیشک (اَسمان کنوں) کہیں ڳالھ دی کَنسو گھِنّݨ دی خاطر اَساں کُجھ ٹِکاݨیاں تے وَنج بَہندے ہاسے، پر ہُݨ جِڈّاں کوئی کُجھ سُݨّݨ دی کوشش کریندے تاں آپݨیں پِچھوں ہِک لِمبی (شُعلے) کوں تاک وِچ لگیا ہویا پیندے (٩)۔	وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ فَمَن يَسْتَمِعِ الآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَاباً رَّصَداً	9.
اَتے اِیہ جو اساڈی سَمجھ وِچ نہ آندا ہا، جو کہیں زمین تے رَہݨ والیاں نال بُرائی کرݨ دا اِرادہ کِیتا ہوئے، یا انھاں دا رَبّ اُنھاں دی ہدایت دا اِرادہ کِیتا ہوئے (١٠)۔	وَأَنَّا لَا نَدْرِيَ أَشَرٌّ أُرِيدَ بِمَن فِي الأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَداً	10.
اَتے اِیہ جو بیشک اَساڈے وِچوں کُجھ نیک لوک وِی ہِن تے کُجھ بئے قِسم دے وِی ہِن، اَساں وَنڈیج تے مختلف طریقیاں کوں اِختیار کِیتا ہوئے (١١)۔	وَأَنَّا مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِنَّا دُونَ ذَٰلِكَ كُنَّا طَرَآئِقَ قِدَداً	11.

.12	وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن نُّعْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ وَلَن نُّعْجِزَهُ هَرَباً	اَتے اَساں سَمجھ گھدا ہا، جو اللہ کوں اَساں زمین اُتےّ ہر گز بے وَسا نہیں کر سَگدے، اَتے نہ اُوں کنُوں بھَج تے اُوکوں بے وَسّا کر سَگدے ہَیں (۱۲)۔
.13	وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَىٰ آمَنَّا بِهِ فَمَن يُؤْمِن بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَخْساً وَلَا رَهَقاً	اَتے بیشک جیویں جو اَساں ہدایت (قرآن) کوں سُݨئے تاں اِیندے اُتے اِیمان گھن آئے ہَیں، پَس جھڑا کوئی آپݨیں رَبّ تے اِیمان گھن آندے، او نہ کہیں نُقصان کنُوں ڈردے، تے نہ کہیں زیادتی کنُوں (۱۳)۔
.14	وَأَنَّا مِنَّا الْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا الْقَاسِطُونَ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولَٰئِكَ تَحَرَّوْا رَشَداً	اَتے بیشک اَساڈے وِچ فرمانبردار مسلمان وِی ہِن، اَتے اَساں وِچوں کُجھ اِنصاف دے رَاہ کنُوں ہٹیئے ہوئے وِی ہِن، پَس جھڑا کوئی اِسلام اُتے آگیا، تاں اِیہے لوک ہِن جھڑے ہدایت دے رَاہ تے آ ویندِن (١٤)۔
.15	وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَباً	اَتے جھڑے لوک اِنصاف دے رَاہ کنُوں ہٹیے ہوئے ہِن، تاں اُوہے دوزخ دا بالݨ ہِن (١٥)۔
.16	وَأَلَّوِ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَاهُم مَّاءً غَدَقاً	اَتے (اَے رسول) اِیہ وِی آکھ ڈے، جو جیکر اِیہ (ہدایت دے) رَستےّ تے پکّے تھی تے چلدے رہندے، تاں اَساں انھاں کوں وَافر پاݨیں نال (ہر طرح) رَجا ڈیندے (١٦)۔
.17	لِّنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَمَن يُعْرِضْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَاباً صَعَداً	تاں جو اَساں (اِیں نعمت نال) انھاں کوں ازماؤوں، اَتے جھڑا کوئی اَپݨیں رَبّ دے ذِکر کنُوں مُنہ پھریندے، تاں او اُوکوں سَخت عذاب وِچ سَٹیسی (١٧)۔
.18	وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَداً	اَتے تحقیق مَسیتاں اللہ کِیتے ہِن ! پَس اللہ دے نال کہیں ہِک کُوں وِی اَصلُوں نہ سَڈّو (١٨)۔
.19	وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَداً	اَتے اِیہ جو جھڑے ویلے وِی اللہ دا خاص بانھاں اُٹھے جو اُوکوں سَڈّے، تاں (کافر) لوک اُوندے اُتےّ ڈھہݨ پَے ویندِن (١٩)۔

20.	قُلْ إِنَّمَآ أَدْعُو رَبِّي وَلاَ أُشْرِكُ بِهِ أَحَداً	(اَے رسول) تُوں آکھ ڈِے، جو مَیں تاں دَراَصل اَپنڑے رَبّ کُوں سَڈیندااں اَتے مَیں اُوندے نال کہیں ہِک کُوں وِی شریک نھیں کریندا (۲۰)۔
21.	قُلْ إِنِّي لاَ أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرّاً وَلاَ رَشَداً	اِیہ وِی آکھ ڈِے، جو مَیں دَراَصل نہ تُہاکُوں نقصان ڈِیونڑ دا تے نہ تُہاڈِے نال کوئی بَھلائی کرنڑ دا اِختیار رَکھینداں (۲۱)۔
22.	قُلْ إِنِّي لَن يُجِيرَنِي مِنَ اللهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِن دُونِهِ مُلْتَحَداً	آکھ ڈِے جو خود میکوں وِی اَللہ (دِی پَکڑ) کنوں کوئی بچاوَنڑ والا کائے نھیں، بیا اِیہ جو اُوکوں چھوڑ تے میکوں بئی کوئی پَناہ دِی جاء نہ مِلسے (۲۲)۔
23.	إِلاَّ بَلاَغاً مِّنَ اللهِ وَرِسَالاَتِهِ وَمَن يَعْصِ اللهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَآ أَبَداً	مَیں تاں بَس اِیہو کَمّ کیتی رَکھساں، جو اَللہ دِیاں گالِھیں تے اُوندے پیغام (سنیہے لوکاں تئیں) ٹِھیک ٹِھیک پُچا ڈِیواں، اَتے جِہڑا کوئی اَللہ تے اُوندے رسول دی نافرمانی کریسی، تاں اِہجیاں کِیتے دَوزخ دِی بھا ہے، جِیندے وِچ ہمیشہ واسطے رَہسِن (۲۳)۔
24.	حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْاْ مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ أَضْعَفُ نَاصِراً وَأَقَلُّ عَدَداً	او وَقت وِی آویسی، جو جِہڑے ویلے اِیہ لوک خود اُوکُوں ڈِیکھ گِھنسِن جِیندا اُنھاں نال وَعدہ کِیتا ویندے، وَل ضرور جانڑ گِھنسِن جو مَددگاراں دے طور تے کونڑ زیادہ کمزور ہے، اَتے تعداد دے لحاظ نال کونڑ گھٹ ہے (۲٤)۔
25.	قُلْ إِنْ أَدْرِيَ أَقَرِيبٌ مَّا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّيَ أَمَداً	(اَے رسول) تُوں آکھ ڈِے جو مَیں نھیں جانڑدا جو جِہڑی شَئے دَا تُہاڈِے نال وَعدہ کِیتا ویندے، آیا او کولھوں ہے، یا میڈا رَبّ اُوندی میعاد لمبی کر ڈِیسے (۲۵)۔
26.	عَالِمُ الْغَيْبِ فَلاَ يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَداً	میڈا رَبّ تاں غیب دے جانڑ والا ہے، پَر آپنڑیں غیب دِیاں شَئیں کُوں کہیں تے ظاہر نھیں تِھیونڑ ڈِیندا (۲٦)۔
27.	إِلاَّ مَنِ ارْتَضَىٰ مِن رَّسُولٍ فَإِنَّهُ	سِوائے اِہجے رسول دے، جیکُوں او (اِیہ عِلم ڈِیونڑ) پَسند کریندے،

	يَسْلُكُ مِن بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَداً	وَل وِی او اُوندے اَگُوں تے اُوندے پِچُھوں رَہݨ والے رکھوالے ضرور مقرر کر ڈِیندے (۲۷)۔
28.	لِّيَعْلَمَ أَن قَدْ أَبْلَغُوا رِسَالَاتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَى كُلَّ شَيْءٍ عَدَداً	تاں جو اُوکوں پتہ لگ وَنجے، جو انھاں آپݨیں رَبّ دے سنیہاں (پیغامات) کُوں ٹھیک طور تے پچا ڈِتے، تے آپݨیں دھیان وِچ رَکھیا ہوئے، جو کُجھ اُنھاں دے کولھ ہے، اَتے اُوں ہر ہِک شئے کُوں گِݨ گِݨ تے رَکھیا ہوئے (۲۸)۔

73- سورۃ المزمل

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جِہڑا بہُوں مہربان ہے، وَڈی رحمت کرݨ والا ہے
1.	يَا أَيُّهَا الْمُزَّمِّلُ	اُتے کپڑے گھتّݨ والے آ (۱)۔
2.	قُمِ اللَّيْلَ إِلَّا قَلِيلاً	رات کُوں (عبادت وِچ) کھڑا رِیہا کر، بَس تھوڑا تھوڑا (۲)۔
3.	نِّصْفَهُ أَوِ انقُصْ مِنْهُ قَلِيلاً	اِیندا وِی اَدھا، یا اِیں کنُوں وِی تھوڑا جیہا گھٹا تے (۳)۔
4.	أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلاً	بھاویں اِیں کنُوں کُجھ وَدھا ڈِتا کر، اَتے قرآن کُوں ٹھہرام نال صاف صاف پڑھیا کر (٤)۔
5.	إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلاً ثَقِيلاً	یقیناً اَساں تیڈے اُتے ہِک بارا کلام نازِل کرݨ والے ہیں (٥)۔
6.	إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأً وَأَقْوَمُ قِيلاً	دراَصل رات کُوں اُٹھݨ نفس کُوں قابُو وِچ رکھݨ کیتے فائدہ ڈِیندے، اَتے کلام دی پکاوت کیتے وِی ٹھیک ہے (٦)۔
7.	إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحاً طَوِيلاً	بیشک ڈِینہ کُوں تیڈے کیتے ڈھیر سارے مشغلے ہِن (۷)۔
8.	وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلاً	اَتے تُوں آپݨیں رَبّ دے ناں دا ذِکر وِی کیتی رَکھ، اَتے ہر پاسُوں چنگی طرح ہَٹ تے اُوندو جُھکیا رِیہا کر (۸)۔

9.	رَّبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلاً	او مَشرق تے مغرب دا رَبّ ہے، کوئی وِی بیا معبود (عبادت دے لائق) کائے نھیں، سِوائے اُوندے، بَس ہُوکُوں آپݨاں کارساز بݨائی رَکھ (۹)۔
10.	وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْراً جَمِيلاً	اَتے صَبر چا کیتا جھڑا کُجھ او اَکھیندے رَہندِن اَتے سوہݨیں طریقے نال اُنھاں کُنوں اَنج تِھی تے رہ (۱۰)۔
11.	وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولِي النَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ قَلِيلاً	اَتے میکوں تے کوڑ مارݨ والے خوشحال لوکاں کُوں کلّھا چھوڑ ڈے اَتے اُنھاں کُوں تھوڑی جیہی مُہلت وِی ڈے ڈے (۱۱)۔
12.	إِنَّ لَدَيْنَا أَنكَالاً وَجَحِيماً	یقیناً اَساڈے کولھ (بارے بارے) جولان ہِن، اَتے (بھڑکاٹے مریندی) بھا ہے (۱۲)۔
13.	وَطَعَاماً ذَا غُصَّةٍ وَعَذَاباً أَلِيماً	اَتے سَنگھ وِچ پَھسّ وَنجݨ والا کھاݨاں ہے، اَتے دَردناک عَذاب ہے (۱۳)۔
14.	يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيباً مَّهِيلاً	ہِک ڈِینہ اِیہ زمین تے اَسمان کَنبݨ لگ پوسن، اَتے اِیہ پَہاڑ بُھر بُھرے ٹِبے بَݨ تے تَلّے کِھردے ویسن (۱٤)۔
15.	إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولاً شَاهِداً عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولاً	تحقیق اَساں تُہاڈے کولھ ہِک رسول کُوں تُہاڈے اُتّے اُووِیں گواہ بݨا تے بھیجا ہے، جیویں اَساں فِرعون کولھ ہِک رسول بھیجیا ہا (۱۵)۔
16.	فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذاً وَبِيلاً	بَس فرعون نے رسُول دِی نافرمانی کیتی، بَس اُوکُوں اَساں بَہُوں سَخت عَذاب وِچ پکڑ گِھدّا (۱٦)۔
17.	فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرْتُمْ يَوْماً يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيباً	جیکر تُساں اُوندا اِنکار کیتی رَکھیا، تاں تُساں کیں طرح بَچ سَگسُو اُوں ڈِینہ کُنوں جھڑا جو بالاں کُوں وِی بُڈھا کر چھوڑیسے (۱۷)۔
18.	السَّمَاءُ مُنفَطِرٌ بِهِ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولاً	جیندی وَجہ کُنوں اَسمان پھٹ ونجیسے، اَللہ دا وَعدہ تاں ضرور پُورا تھی تے رَہسی (۱۸)۔
19.	إِنَّ هَٰذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَن شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ	یقیناً اِیہ تاں ہِک نصیحت ہے، بَس جیندا دِل کرے آپݨیں رَبّ والا

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	رَبِّهِ سَبِيلاً	سِدّھا رَاہ اِختیار کرِگھنّے (۱۹)۔
20.	إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِن ثُلُثَيِ اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ وَثُلُثَهُ وَطَائِفَةٌ مِّنَ الَّذِينَ مَعَكَ وَاللهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عَلِمَ أَلَّن تُحْصُوهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ عَلِمَ أَن سَيَكُونُ مِنكُم مَّرْضَىٰ وَآخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِن فَضْلِ اللهِ وَآخَرُونَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللهِ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَقْرِضُوا اللهَ قَرْضاً حَسَناً وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُم مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِندَ اللهِ هُوَ خَيْراً وَأَعْظَمَ أَجْراً وَاسْتَغْفِرُوا اللهَ إِنَّ اللهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ	(اَے رسول) بیشک تیڈا رَبّ خُوب چاݨدے، جو تُوں (نماز وِچ) کھڑا رَہندیں ڈُوں تریہائی رَات دے قریب تئیں (کڈائیں) اُوندی اَدِھل تئیں، اَتے (کڈائیں) محض تریہائی تئیں! اَتے اُنھاں لوکاں دِی ہِک ٹولی وِی (ایویں کھڑی رَہندی ہے) جِہڑے تیڈے نال تھی گِئین، اَتے اللہ نے رات تے ڈِینہ دے اَندازے مُقرر کیتے ہوئے ہِن، او چاݨدے جو تُساں انھاں دِی گنتری پُوری نھیں رَکھ سَگدے، بَس اُوں تُہاڈے اُتے مہربانی کیتی ہے، ہُݨ قرآن وِچوں جِتیّ تُساں اَسانی نال پڑھ سَگدو، اُوہو کُجھ پڑھیا کرو، اُوکوں پتہ ہے جو تُہاڈے وِچوں کُجھ لوک بیمار وِی ہوندِن، اَتے کُجھ ٻئے زمین اُتے سَفر کریندے وَدّے ہوندِن تاں جو اَللہ دا فضل (روزی) حاصل کرگھِنّن، اَتے کُجھ ٻئے وِی ہوندِن جِہڑے اَللہ دے رَاہ تے لڑدے وَدّے ہوندِن، اِیندے وِچوں بَس اُوہو جِتیّ پڑھو، جِتیّ اَسانی نال پڑھ سَگدو، اَتے نماز قائم کیتی رَکھو، اَتے زَکوٰۃ ڈِتیّ کیتی کرو، اَتے اَللہ کوں دِل نال سُوہݨاں جیہا قرضہ وِی ڈِتا کرو، اَتے آپݨیں آپ دِی خاطر جِہڑی کُجھ نیکی اَگُوں کیتے بھیڄیا کریسو، بَس اَللہ دے کولھ ضرور موجود ڈیکھسو، تُہاڈے کیتے اوٻہوں چَنگی رَہسی، اَتے اُوندا اَجر وِی ٻہوں وَڈا ہے، بَس اَللہ کنُوں بخشش مَنگی کرو، بیشک اَللہ ٻہوں بَخشݨ ہار ہے، ہمیشہ رحمت کیتی رَکھݨ والا ہے (۲۰)۔

74۔ سورۃ المدثر

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا ٻہوں مہربان ہے، وَڈی رحمت کرݨ

		والا ہے
1.	يَاأَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ	کپڑا وَلھیٹ تے (سَمھݨ) والے آ (١)۔
2.	قُمْ فَأَنذِرْ	اُٹّھی، تے بَس لوکاں کُوں ڈَرا چِتا (٢)۔
3.	وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ	اَتے اَپݨیں رَبّ دِی وَڈائی بیان کر (٣)۔
4.	وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ	اَتے آپݨیں کَپڑیاں کُوں پاک رَکّھ (٤)۔
5.	وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ	اَتے پَلیتی کنُوں پَرے تھِیا رہ (٥)۔
6.	وَلَا تَمْنُن تَسْتَكْثِرُ	اَتے کہیں تے اِیں خاطر اِحسان نہ کِیتا کر، جو اُوں کنُوں ڈھیر کُجھ حاصل کر گِھنّیں (٦)۔
7.	وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ	بلکہ اَپݨیں رَبّ دِی خاطر صَبر اِختیار کِیتی رَکّھ (٧)۔
8.	فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ	بَس جِڈاں صُور وِچ پُھوکا ماریا ویسی (٨)۔
9.	فَذَٰلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ	بَس او ڈِینہ تاں بَہُوں سَخت ڈِینہ ہوسی (٩)۔
10.	عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ	کافِراں کِیتے تاں اَصلُوں سَوکھائی نہ ہوسی (١٠)۔
11.	ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيداً	چھوڑ ڈے میکُوں تے اُوں شَخص کُوں جِیکُوں مَیں کَلّھے چھڑے چھانڈ پَیدا کِیتے (١١)۔
12.	وَجَعَلْتُ لَهُ مَالاً مَّمْدُوداً	تے اُوندے کِیتے ڈھیر ساری مال مَڈّی بݨائی ہے (١٢)۔
13.	وَبَنِينَ شُهُوداً	تے اُوندی خِدمت وِچ رَہݨ والے پُتر پَیدا کِیتے ہِن (١٣)۔
14.	وَمَهَّدتُّ لَهُ تَمْهِيداً	اَتے مَیں اُوندے کِیتے ہَر طرح دے سامان کُوں بَہُوں وَدھا تے رَکھیئے (١٤)۔
15.	ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ أَزِيدَ	وَل وِی او طَمع رَکھیندے جو اُوکُوں ٻیا وِی وَدھا تے ڈیواں (١٥)۔
16.	كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيداً	ہرگز کوئے نہ! یقیناً او میڈیاں آیاتاں نال دُشمنی رَکھیندے (١٦)۔
17.	سَأُرْهِقُهُ صَعُوداً	اَجُّھو مَیں اُوکُوں (عَذاب وِچ) اُچّا تے اُچّا چڑھویندا ویساں (١٧)۔

18.	إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ	یقیناً اُوں سوچے، تے کوئی تجویز سوچی ہِس (١٨)۔
19.	فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ	(اَللہ دِی) مار پووِس، اُوں کِہجی تجویز سوچی ہے (١٩)۔
20.	ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ	وَل وِی مار پووِس، بَھلا اُوں کِہجی تجویز سوچی ہے (٢٠)۔
21.	ثُمَّ نَظَرَ	وَل اُوں کُجھ دیر اِڈّے اُڈّے ڈِٹّھا (٢١)۔
22.	ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ	وَل مَتّھے تے تریڈھی گھِتّی، اَتے آپڻاں مُنّہ چِبّا کِیتا (٢٢)۔
23.	ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ	وَل اُوں کنڈ چا وَلائی، بَس وَڈائی وِچ آگیا (٢٣)۔
24.	فَقَالَ إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ يُؤْثَرُ	آخر آکھیُس، اِیہ تاں کُجھ نھیں سِوائے اِیجھے جادُو دے، جِہڑا پہلے کنُوں آندا پَے (٢٤)۔
25.	إِنْ هَٰذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ	اِیہ تاں کُجھ نھیں محض ہِک بنی بَشر دا کلام ہے (٢٥)۔
26.	سَأُصْلِيهِ سَقَرَ	اَجُھو مَیں تاں اِیجھے کُوں دوزخ وِچ سَٹ گھتیساں (٢٦)۔
27.	وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَقَرُ	اَتے تُوں نھیں جانڑدا جو او دوزخ کِہجی بلا ہے (٢٧)۔
28.	لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ	او نہ تاں کوئی شَئے باقی رَکھیندی ہے، تے نہ او کہیں کُوں چھوڑیندی ہے (٢٨)۔
29.	لَوَّاحَةٌ لِّلْبَشَرِ	بنی بَشر دا تاں مُنّہ سَاڑ گھتیندِی ہے (٢٩)۔
30.	عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ	اُوندے اُتّے اُنویہ ١٩ فرِشتے (بطورِ داروغ) مقرر ہِن (٣٠)۔
31.	وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزْدَادَ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَٰذَا مَثَلًا	اَتے اَساں دوزخ دے داروغ محض فرشتیاں کُوں بڻائے اَتے اَساں اُنھاں دِی تعداد کُوں اُنھاں لوکاں کِیتے ازمائش دا باعث بڻایا ہوئے، جِہڑے کُفر اِختیار کریندِن، تاں جو او لوک یقین کر گھِنّن، جِنھاں کُوں کِتاب وِی ڈِتی گئی ہے، اَتے اُنھاں دا اِیمان زیادہ پکّا تھی وَنجے، جِہڑے اِیمان گھِن آندن، اَتے کِتاب والے تے مُومن لوک وِی کہیں شَک وِچ نہ پَے پووِن، اَتے او لوک جِنھاں دے دِلّاں وِچ کھوٹ

	كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ مَن يَشَآءُ وَيَهۡدِي مَن يَشَآءُ وَمَا يَعۡلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكۡرَىٰ لِلۡبَشَرِ	ہے، تے جھڑے کافر ہِن او آکھ سَگِسِن جو ایں مِثال دے بیان کرݨ وِچ اللہ کیا چاہندے، ایں ڳالھوں اللہ جیکوں چاہندے گُمراہ تھیوݨ ڈیندے اَتے ہِدایت ڈے ڈیندے جیکوں چاہندے، اَتے کوئی وِی نھیں جاݨدا تیڈے رَبّ دے لشکراں کوں سوائے خُود اُوندے آپ دے، اَتے اِیہ تاں کُجھ کائے نھیں محض بنی بَشر کیتے ہِک نصیحت ہے (۳۱)۔
32.	كَلَّا وَالۡقَمَرِ	کوئے نہ! اَساکوں تاں قسم ہے چَندر دِی (۳۲)۔
33.	وَاللَّيۡلِ إِذۡ أَدۡبَرَ	قسم ہے رَات دِی، جھڑے ویلے ڈھلدِی ویندی ہوندی ہے (۳۳)۔
34.	وَالصُّبۡحِ إِذَآ أَسۡفَرَ	اَتے قسم ہے صبح دِی جِڈاں سُوجھلا تھی ویندے (۳٤)۔
35.	إِنَّهَا لَإِحۡدَى الۡكُبَرِ	یقیناً (دوزخ وِی) زبردست شئیں وِچوں ہِک ہے (۳۵)۔
36.	نَذِيرًا لِّلۡبَشَرِ	ہَر بنی بَشر کوں ڈراوݨ والی ہے (۳٦)۔
37.	لِمَن شَآءَ مِنكُمۡ أَن يَتَقَدَّمَ أَوۡ يَتَأَخَّرَ	تُہاڈے وِچوں ہَر اُوں شخص کیتے، جھڑا چاہندے جو (بَھلائی کیتے) اَڳوں تے وَدّھے یا پِچھوں تے ہَٹ تے رَہے (۳۷)۔
38.	كُلُّ نَفۡسِۭ بِمَا كَسَبَتۡ رَهِينَةٌ	ہر شخص جھڑے جھڑے عَمل اُوں کیتِن اُنھاں دے بدلے رَہݨ رَکّھیا ہویا ہوندے (۳۸)۔
39.	إِلَّآ أَصۡحَابَ الۡيَمِينِ	سِوائے سَجّے پاسے والیاں دے (۳۹)۔
40.	فِي جَنَّاتٖ يَتَسَآءَلُونَ	جھڑے جو بَہشتی باغاں وِچ ہوسِن، او پُچّھسِن پُچّھسِن (٤٠)۔
41.	عَنِ الۡمُجۡرِمِينَ	گُنہگاراں کنُوں (٤١)۔
42.	مَا سَلَكَكُمۡ فِي سَقَرَ	جو تُہاکوں کِہڑی شَئے دَوزخ وِچ گِھن آئی ہے (٤٢)۔
43.	قَالُواْ لَمۡ نَكُ مِنَ الۡمُصَلِّينَ	او آکھسِن، اَساں نماز پڑھݨ والیاں وِچوں کائے نہ ہاسے (٤٣)۔
44.	وَلَمۡ نَكُ نُطۡعِمُ الۡمِسۡكِينَ	اَتے فقیراں مِسکیناں کوں کھاݨاں نہ کھویندے ہاسے (٤٤)۔

اَتے اَساں بیہودہ گالھیں کرݨ والیاں نال بیہودہ گالھیں کریندے ہاسے (٤٥)۔	وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ	45.
اَتے اَساں جزا سزا والے ݙینہ کوں کوڑا اَہدے ہاسے (٤٦)۔	وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدِّينِ	46.
اِیہ توڑیں جو ہیں حال وِچ اَساݙے کولھ یقینی طور تے آونڄݨ والی آڳئی (٤٧)۔	حَتَّىٰ أَتَانَا الْيَقِينُ	47.
پَس نہ نفع ݙے سَکی اُنھاں کوں سفارش کرݨ والیاں دی سِفارش (٤٨)۔	فَمَا تَنفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ	48.
آخر اِنھاں لوکاں کوں کیا تھی ڳئے جو او نصیحت کنوں مُنہ پھریندِن پئے (٤٩)۔	فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكِرَةِ مُعْرِضِينَ	49.
اِیویں لڳدے جو او ݙر کے ہوئے ڳݙاں ہِن (٥٠)۔	كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنفِرَةٌ	50.
جہڑے شینہ کنوں (ݙر تے) بھڄ پئین (٥١)۔	فَرَّتْ مِن قَسْوَرَةٍ	51.
بلکہ اِنھاں وِچوں ہر شخص اِیہ چاہندے جو اُوندے ہتھ وِچ کھلّے ہوئے صحیفے (کتابچے) ݙے ݙتے وَنڄِن (٥٢)۔	بَلْ يُرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَن يُؤْتَىٰ صُحُفًا مُّنَشَّرَةً	52.
اَصلُوں کائے نہ، بلکہ او تاں آخرت کنوں وِی نھیں ݙردے (٥٣)۔	كَلَّا ۖ بَل لَّا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ	53.
اَصلُوں کائے نہ! اِیہ تاں ہِک نصیحت ہے (٥٤)۔	كَلَّا إِنَّهُ تَذْكِرَةٌ	54.
لہٰذا جو کوئی چاہوے اِیں کنوں نصیحت حاصل کرے (٥٥)۔	فَمَن شَاءَ ذَكَرَهُ	55.
بلکہ اِیں کنوں کوئی نصیحت حاصل نہ کریسن، سوائے اُنھاں دے جنھاں دے اللہ چاہسی، اُوہو تاں ہے جیں کنوں ݙریا وَنڄے تے جہڑا بخشش ݙیوݨ والا ہے (٥٦)۔	وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ ۚ هُوَ أَهْلُ التَّقْوَىٰ وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ	56.

75۔ سورۃ القیامۃ

سرائیکی ترجمہ	عربی متن	آیت

	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا بَہُوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
1.	لَاۤ أُقۡسِمُ بِيَوۡمِ الۡقِيَامَةِ	ڳالھ اِیں کائے نھیں، مَیں قَسم چینداں قیامت دے ݙِینہ دِی (١)۔
2.	وَلَاۤ أُقۡسِمُ بِالنَّفۡسِ اللَّوَّامَةِ	وَت وِی ڳالھ اِیں کائے نھیں، مَیں قَسم چینداں مَلامت کرݨ والے نَفس دِی (٢)۔
3.	أَيَحۡسَبُ الۡإِنسَانُ أَلَّن نَّجۡمَعَ عِظَامَهُ	کیا اِنسان اِیہ سَمجھدے جو اَساں (اُوندے مَرݨ دے بعد) اُوندیاں ہَڈّیاں وَلا کائے نہ جوڑ سَگسُوں (٣)۔
4.	بَلَىٰ قَادِرِينَ عَلَىٰۤ أَن نُّسَوِّيَ بَنَانَهُ	کِیُوں کائے نہ! بلکہ اَساں تاں اِیں ڳالھ دِی قُدرت وِی رَکھیندے ہَیں جو اُوندیاں اَنگلیں دے ݙوݙے تَیئں کُوں جوڑ تے ٹِھیک چا کریسُوں (٤)۔
5.	بَلۡ يُرِيدُ الۡإِنسَانُ لِيَفۡجُرَ أَمَامَهُ	بلکہ اِنسان تاں اِیہ چَہندے جو او آئندہ وِی بَد عَملیاں کریندا رَہے (٥)۔
6.	يَسۡـَٔلُ أَيَّانَ يَوۡمُ الۡقِيَامَةِ	او تاں پُچھدے جو قیامت دا ݙِینہ آسی کَݙاں؟ (٦)۔
7.	فَإِذَا بَرِقَ الۡبَصَرُ	بَس جَݙاں عانیں اُپتریج (پُٹّھے تِھی) ویسِن (٧)۔
8.	وَخَسَفَ الۡقَمَرُ	چَندر دَا سوجھلا نہ رَہسی (٨)۔
9.	وَجُمِعَ الشَّمۡسُ وَالۡقَمَرُ	اَتے سِجھ تے چَندر کُوں کَٹّھا کر گِھدّا ویسی (٩)۔
10.	يَقُولُ الۡإِنسَانُ يَوۡمَئِذٍ أَيۡنَ الۡمَفَرُّ	اُوں ݙِینہ اِنسان پُچّھسے وَدّا جو بَھجَݨ دا رَاہ وِی ہے کِتھاؤں؟ (١٠)۔
11.	كَلَّا لَا وَزَرَ	ہَرگز کائے نہ، پَناہ دِی کوئی جاء نہ لَبھسی (١١)۔
12.	إِلَىٰ رَبِّكَ يَوۡمَئِذٍ الۡمُسۡتَقَرُّ	اُوں ݙِینہ بَس تیݙے رَبّ کولھ اِی جاء ٹِکاݨاں لَبھسی (١٢)۔
13.	يُنَبَّأُ الۡإِنسَانُ يَوۡمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ	اُوں ݙِینہ اِنسان کُوں ݙَسا ݙِتا ویسی، جِہڑا کُجھ اُوں اَگُوں کِیتے بھیجیا ہوئے، اَتے جِہڑا کُجھ (اَثرات) چھوڑ آئے (١٣)۔
14.	بَلِ الۡإِنسَانُ عَلَىٰ نَفۡسِهِ بَصِيرَةٌ	بلکہ اِنسان تاں خُود اِی اَپݨیں آپ کُوں چَنگی طَرح ڄاݨدا ہے (١٤)۔
15.	وَلَوۡ أَلۡقَىٰ مَعَاذِيرَهُ	چاہے او عُذر بہانے کِیُوں نہ پیش کرے (١٥)۔

.16	لَاتُحَرِّكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ	(اَے رسول) تُوں اِیں واسطے آپݨیں زبان کُوں اِتنی نہ پِیا چول جو تُوں اِیں (وحی) کُوں جَلدی جَلدی یاد کر گھِنّیں (١٦)۔
.17	إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ	بیشک اَساڈے ذِمّے ہے اِیندا اَکٹھا کرتے جوڑن، تے اِیندا پڑھاوݨ (١٧)۔
.18	فَإِذَا قَرَأْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ	پَس جَڈاں اَساں اِیکوں پَڑھُوں تاں تُوں وِی اِیکوں اُوویں پَڑھیا کر (١٨)۔
.19	ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ	وَل بیشک اِیندا مَطلب کھول تے بیان کر ڈیوݨ وِی اَساڈے ذِمّے ہے (١٩)۔
.20	كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ	اِیہا گالھ نہ ہَئی، بلکہ تُساں تاں جلدی جَلدی حاصِل تھِی وَنجݨ والی شَئے (یعنی دُنیا) کُوں پَسند کریندو (٢٠)۔
.21	وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ	اَتے تُساں آخرت دِی پَرواہ وِی نھیں کریندے (٢١)۔
.22	وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاضِرَةٌ	اُوں ݙینہ کُجھ شکلاں تاں رونقاں والیاں ہوسِن (٢٢)۔
.23	إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ	او اَپݨیں رَبّ دا دِیدار کریندیاں پِیاں ہوسِن (٢٣)۔
.24	وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ	اَتے اُوں ݙینہ کُجھ شکلاں مُونجھیاں مُونجھیاں وِی ہوسِن (٢٤)۔
.25	تَظُنُّ أَنْ يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ	او گُمان کریسِن، جو اَساڈے اُتّے چیل تروڑ ڈیوݨ والی کوئی مُصیبت آوݨ لگی ہے (٢٥)۔
.26	كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ	اِیں ہَرگز کائے نھیں، جیں ویلے سَاہ (رُوح) نرگھٹ توڑِیں آویسے (٢٦)۔
.27	وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ	تاں آکھیا ویسی، ہے کوئی دَم کرݨ والا (پُھوکے شُوکے مَارݨ والا) (٢٧)۔
.28	وَظَنَّ أَنَّهُ الْفِرَاقُ	اَتے آدمی سَمجھ گھِنسے جو ہُݨ اِتھُوں ٹُرچُلّݨ دا وَقت آگِے (٢٨)۔

29.	وَالْتَفَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ	اَتے پِنّی نال پِنّی چمبڑ ویسی (۲۹)۔
30.	إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ	اِیہو ہے تیڈے رَبّ دو ہَکلیئے وَنجݨ دا ڈِینہ (۳۰)۔
31.	فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلَّىٰ	پَس اُوکوں (حقیقت کوں) نہ مَنّیا، تے نہ نَماز پَڑھی (۳۱)۔
32.	وَلَٰكِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ	بلکہ (حقیقت کوں) کوڑا آکھیا تے مُنّہ پھیر گِھدّا (۳۲)۔
33.	ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰ أَهْلِهِ يَتَمَطَّىٰ	وَل او اَکڑیندا ہویا آپݨیں گھر والیاں دو چلیا گِیا (۳۳)۔
34.	أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ	تیکُوں تاں کمبختی چِمبڑ گئی ہے کمبختی (۳٤)۔
35.	ثُمَّ أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ	پَس تیکُوں تاں کمبختی چِمبڑ گئی ہے کمبختی (۳۵)۔
36.	أَيَحْسَبُ الْإِنسَانُ أَن يُتْرَكَ سُدًى	کیا اِنسان اِیہو کَجھ گُمان کریندے جو اُوکوں اِیویں نِکمّا چھوڑ ڈِتا گئے (۳٦)۔
37.	أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّن مَّنِيٍّ يُمْنَىٰ	کیا او ہِک نُطفہ (تریڑا) نہ ہَا، جیکُوں پیٹ وِچ گھتّیا ویندے (۳۷)۔
38.	ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ	وَل او ہِک گوشت دا لَبّر جیہا بَݨ گیا، وَل اُوندا جُسّہ بݨایا گیا، وَل اُوندا ہِک ہِک جوڑ ٹھیک کرتے پَیدا کر ڈِتا گیا (۳۸)۔
39.	فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ	وَل اُوندیاں ڈُوں قِسماں بݨائیاں گئیاں، نَر تے مادی (۳۹)۔
40.	أَلَيْسَ ذَٰلِكَ بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَن يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ	کیا او اِیندے اُتّے قُدرت نھیں رَکھیندا جو مُردیاں کُوں وَلا چا جِیواوے(٤٠)۔

76- سورۃ الاِنسان (الدھر)

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جِہڑا بَہُوں مہربان ہے، وَڈی رحمت کرݨ والا ہے
1.	هَلْ أَتَىٰ عَلَى الْإِنسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُن شَيْئًا مَّذْكُورًا	کیا اِنسان اُتے ہِک لَمبے زمانے دا کوئی اِیجا وَقت وِی آئے جِڈاں جو او کوئی اِیجی شَئے وِی نہ ہَا، جِیندا ناں گِھدّا وَنجے ہَا (۱)۔

2.	إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِن نُّطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَّبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعاً بَصِيراً	یقیناً اَساں اِنسان کُوں رَلئے مِلئے نُطفے وِچوں پیدا کِیتے، تاں جو اَساں اُوندی اَزمائش کروں، بَس اِیں واسطے اَساں اُوکُوں سُنڑ والا، تے ڈیکھݨ والا بݨائے (۲)۔
3.	إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِراً وَإِمَّا كَفُوراً	اَساں اُوکُوں سِدّھا رَستہ وِی ڈِیکھائے (ہُݨ) چاہے او شُکر کرݨ والا بݨے اَتے چاہے کُفر کرݨ والا بݨے (۳)۔
4.	إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلَ وَأَغْلَالاً وَسَعِيراً	یقیناً اَساں کافراں کِیتے جولان (زنجیراں) گَلاویں (طوق) تے بَھڑکے کھاندی بَھا (دوزخ) تیّار کر رَکھی ہے (٤)۔
5.	إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِن كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُوراً	بیشک نیک لوک (پاک شراب دے) اِجھے پیالے پیسِن، جِنھاں وِچ کافُور (دے ٹھَڈھے پاݨیں) دِی رَلاوٹ وِی ہوسی (۵)۔
6.	عَيْناً يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيراً	اِیہ ہِک اِجھا چَشمہ ہوسی، جِیندے وِچُّوں اللہ دے بندے پیسِن، او اُوں چَشمے دا پاݨیں جِتّھاں چَہسِن مَوج نال وَہا گِھن ویسِن (٦)۔
7.	يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْماً كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيراً	او لوک آپݨیاں مَنوتیاں پُوریاں کریندِن، اَتے اُوں ݙینہ کنُوں ڈَردِن جِیندی مُصیبت ہَر پاسے کِھنڈی ہوئی ہے (۷)۔
8.	وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِ مِسْكِيناً وَيَتِيماً وَأَسِيراً	اَتے او لوک اُوندی (اَللہ دِی) محبت دِی وَجہ کنُوں مسکیناں فقیراں یتیماں تے قیدیاں کُوں کھاݨاں کھویندِن (۸)۔
9.	إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُوراً	(اَکھیندِن) دَراَصل اَساں تُہاکُوں محض اَللہ دِی رَضا مَندی کِیتے کھاݨاں کھویندے ہَیں، اَساں تُساں کنُوں نَسّے چَہندے کوئی حَرجاݨاں (بَدلہ) تے نہ کوئی شُکرانہ (۹)۔
10.	إِنَّا نَخَافُ مِن رَّبِّنَا يَوْماً عَبُوساً قَمْطَرِيراً	تحقیق اَساں آپݨیں رَبّ دِی طرفُوں اُوں ݙینہ کنُوں ڈَردے ہَیں، جِہڑا ڈَاڈھا ڈَراکلا ہے، تے بَہُوں پریشان کرݨ والا ہے (۱۰)۔
11.	فَوَقَاهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذَٰلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّاهُمْ نَضْرَةً وَسُرُوراً	بَس اَللہ اُنھاں کُوں اُوں ݙینہ دے شَر کنُوں بَچا گِھنسے، اَتے اُنھاں دے مُونھاں کُوں رونقاں تے دِلّاں کُوں خوشیاں نصیب کریسے (۱۱)۔

12.	وَجَزَاهُم بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيراً	اَتے اُنھاں کُوں اُنھاں دے صَبر (ثابت قَدم رَہݨ) دے بدلے وِچ بَہشتی باغ ڈِتّا ویسی، تے ریشمی کَپڑے پَوائے ویسِن (۱۲)۔
13.	مُّتَّكِئِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْساً وَلَا زَمْهَرِيراً	او اُوندے وِچّ اُچّیاں جائیں تے تکیے لَا تے بیٹھے ہوسِن، نہ اُتّھاں سِجھ دِی تیز دُھپ ہوسی، تے نہ بَہُوں سَخت سَردی (۱۳)۔
14.	وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلَالُهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوفُهَا تَذْلِيلاً	تے اُنھاں اُتّے اُوں (بَہشتی باغ) دِی چھاں کِیتی ہوئی ہوسی، تے اُوندے میوے اُنھاں دے ہَتّھاں توڑیں جِھکے تھئے ہوئے ہوسِن، جِتّی جِھکّے تِھی سَگدِن (۱٤)۔
15.	وَيُطَافُ عَلَيْهِم بِآنِيَةٍ مِّن فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرَا	اَتے اُنھاں دے اَگُوں چَاندی دے تھَاں، تے شِیشے دے پیالے پیش کِیتے ویندے رَہسِن (۱۵)۔
16.	قَوَارِيرَا مِن فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيراً	شِیشہ وِی او جِہڑا چَاندی دِی قِسم دا ہوسی، جِنھاں کُوں خاص اَندازے دے مطابق بݨایا ہویا ہوسی (۱٦)۔
17.	وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْساً كَانَ مِزَاجُهَا زَنجَبِيلاً	اُتّھاں اُنھاں کُوں پیالیاں وِچ اِہجا شَربت پِلایا ویسے، جِیندے وِچ سُنڈھ دَا سَواد رَلایا ہویا ہوسے (۱۷)۔
18.	عَيْناً فِيهَا تُسَمَّى سَلْسَبِيلاً	اُوندے وِچ ہِک چَشمہ ہوسی، جِیندا ناں سَلسبیل رَکھیا ہویا ہے (۱۸)۔
19.	وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤاً مَّنثُوراً	اَتے اُنھاں دے اَگُوں ہمیشہ ہِینگر رَہ وَنجݨ والے چھُوہَر، چکر مریندے رَہسِن، جِہڑے ویلے تُوں اُنھاں کُوں ڈیکھسیں تاں اِیویں لَگسِن، جِیویں کِھنڈّے ہوئے موتی ہووِن (۱۹)۔
20.	وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيماً وَمُلْكاً كَبِيراً	اَتے تُوں اُتّھاں جِڈّے وِی ڈیکھسیں، تاں اُوں جاء ڈھیر ساریاں نعمتاں تے بَہُوں وَڈّی سلطنت دَا اِنتظام نظر آسی (۲۰)۔
21.	عَالِيَهُمْ ثِيَابُ سُندُسٍ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُّوا أَسَاوِرَ مِن فِضَّةٍ وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ شَرَاباً طَهُوراً	اُنھاں کَپڑے پاتے ہوئے ہوسِن، ساوے باریک ریشم دے تے موٹے ریشم دے، اَتے اُنھاں کُوں چاندی دے کَنگݨ پَوائے ویسِن، اَتے اُنھاں کُوں اُنھاں دَا رَبّ بَہُوں پاک شَراب پِلیسی (۲۱)۔

تحقیق اِیہو ہے تُہاڈا بدلہ، اَتے تُہاڈیاں محنتاں دِی قدر کیتی گئی ہے (۲۲)۔	إِنَّ هَٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَآءً وَكَانَ سَعْيُكُم مَّشْكُوراً	.22
(اَے رسول) یقیناً اَساں اِی تیڈے اُتے قرآن نازِل کیتا ہے، تھوڑا تھوڑا کرتے، جیویں مُناسب سمجھے (۲۳)۔	إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنزِيلاً	.23
پَس تُوں آپڻیں رَبّ دے حُکم اُتے ثابت قدم رہ، اَتے اُنھاں دے کہیں بد کردار یا کُفر کرڻ والے دے آکھے نہ لگیں (۲٤)۔	فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ آثِماً أَوْ كَفُوراً	.24
اَتے آپڻیں رَبّ دے ناں دا ذِکر کیتی رَکھ، فجر ویلے وِی تے ڈینہ لَتّھے وِی (۲۵)۔	وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلاً	.25
اَتے اُوندے کیتے رات کُوں وِی سجدے اَدا کیتے کر، وَت رات کُوں ڈھیر دیر توڑیں اُوندے پاک ہووڻ کُوں بیان کیتی رَکھ (۲٦)۔	وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلاً طَوِيلاً	.26
تحقیق اِیہ لوک تاں جلدی حاصل تھِی وَنجڻ والی شئے کُوں پیارا کریندِن، اَتے بہُوں بارے ڈینہ آپڻیں کنڈ دے پچھُوں چا سٹیندِن (۲۷)۔	إِنَّ هَٰؤُلَاءِ يُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَآءَهُمْ يَوْماً ثَقِيلاً	.27
اَساں اِی تاں اُنھاں کُوں پیدا کیتے، اَتے اُنھاں دے جوڑاں کُوں مضبوط کر چھوڑے، اَتے اَساں جہڑے ویلے چہوُوں اُنھاں دِی جاء تے اُنھاں جیہے بئے لوک بدل تے گھن آؤں (۲۸)۔	نَّحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا أَسْرَهُمْ وَإِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَا أَمْثَالَهُمْ تَبْدِيلاً	.28
بیشک اِیہ نصیحت ہے، بَس جیندا دِل کرے، آپڻیں رَبّ دو گھن وَنجڻ والا راہ اِختیار کر گھنّے (۲۹)۔	إِنَّ هَٰذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَن شَآءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلاً	.29
اَتے تُہاڈے چہوڻ تے کُجھ نھیں تھی سگدا، سِوائے اُوندے جہڑا کُجھ جو اللہ چہوے، تحقیق اللہ چنگی طرح جاڻڻ والا ہے، وَڈی دانائی والا ہے (۳۰)۔	وَمَا تَشَآءُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيماً حَكِيماً	.30
داخل کر گھندے آپڻیں رحمت وِچ جیکوں چہندے، اَتے ظالم لوکاں	يُدْخِلُ مَن يَشَآءُ فِي رَحْمَتِهِ	.31

	وَالظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَاباً أَلِيماً	کِیتے اُوں دَردناک عَذاب تیار کِیتا ہوئے (۳۱)۔

77- سورۃ المرسلات

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بہُوں مہربان ہے، بے حد رحمت کرݨ والا ہے
1.	وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفاً	قَسم ہے اُنھاں ہَوائیں دِی جہڑیاں ہَولے ہَولے گُھلدِن (۱)۔
2.	فَالْعَاصِفَاتِ عَصْفاً	وَت (ہر شَئے کُوں اُڈاوݨ کِیتے) زور گھت آندِن (۲)۔
3.	وَالنَّاشِرَاتِ نَشْراً	تے (بَدّلاں کُوں) پَرے تَئیں کھنڈا ݙیندِن (۳)۔
4.	فَالْفَارِقَاتِ فَرْقاً	پَس وَل اُنھاں کُوں اَنج اَنج کر ݙیندِن (٤)۔
5.	فَالْمُلْقِيَاتِ ذِكْراً	اِیں طرح اَللہ دِی یاد دِلاں وِچ گھتیندِن (۵)۔
6.	عُذْراً أَوْ نُذْراً	عُذر لَہاوݨ کِیتے یا ݙَراوے دے طور تے (٦)۔
7.	إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَاقِعٌ	بیشک تُہاݙے نال جہڑی شَئے دا وَعدہ کِیتا ہوئے او ضرور پُوری تھی تے رَہسی (۷)۔
8.	فَإِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ	پَس جہڑے ویلے تارے بُجھݨ پَے ویسِن (۸)۔
9.	وَإِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ	اَتے جَڈاں اَسمان پَھاڑ ݙِتا ویسی (۹)۔
10.	وَإِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ	اَتے پَہاڑاں کُوں پٹ تے اُڈا ݙِتا ویسی (۱۰)۔
11.	وَإِذَا الرُّسُلُ أُقِّتَتْ	اَتے جَڈاں رسول مقرر وقت اُتے کَٹھے کِیتے ویسِن (۱۱)۔
12.	لِأَيِّ يَوْمٍ أُجِّلَتْ	بَھلا کِہڑے ݙِینہہ کِیتے اِیں گالھ وِچ دیر کِیتی گَئی ہے (۱۲)۔
13.	لِيَوْمِ الْفَصْلِ	فیصلے والے ݙِینہہ کِیتے (۱۳)۔
14.	وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ	اَتے تُہاکُوں کِتھوں پتہ لگسے جو فیصلہ دا ݙِینہہ کیہو جیہا ہے (۱٤)۔
15.	وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ	اُوں ݙِینہہ (حق کُوں) کُوڑا آکھݨ والیاں کِیتے شامت (تباہی ہے) (۱۵)۔

.16	أَلَمْ نُهْلِكِ الْأَوَّلِينَ	کیا اَساں پہلے لوکاں کُوں تباہ نھیں کر چھوڑیا (١٦)۔
.17	ثُمَّ نُتْبِعُهُمُ الْآخِرِينَ	وَل اَساں بعد والیاں کُوں وِی اُنھاں دے پِچھوں بھیج ڈِیندُوں(١٧)۔
.18	كَذَٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ	اَساں گُنہگاراں نال اِیہو جیہا کَمّ کریندے ہَیں(١٨)۔
.19	وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ	اُوں ڈِینہ (حَق کُوں) کُوڑ آکھݨ والیاں دِی شَامت (تَباہی) ہے(١٩)۔
.20	أَلَمْ نَخْلُقكُّم مِّن مَّاءٍ مَّهِينٍ	کیا اَساں تُہاکُوں ہِک گندے پاݨیں (نُطفے) کنُوں پیدا نھیں کِیتا(٢٠)۔
.21	فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ	بَس اَساں اُوکُوں ہِک محفوظ جاء تے جَھلّی رَکھیئے(٢١)۔
.22	إِلَىٰ قَدَرٍ مَّعْلُومٍ	ہِک معلوم وَقت توڑیں(٢٢)۔
.23	فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَادِرُونَ	بَس اَساں اُوندا ہِک اَندازہ مُقرر کِیتے، بَس اَساں تاں ہَیں وِی بَہُوں چنگا اَندازہ لاوݨ والے(٢٣)۔
.24	وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ	اُوں ڈِینہ (حَق کُوں) کُوڑ آکھݨ والیاں دِی شامت (تباہی) ہے(٢٤)۔
.25	أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا	کیا اَساں زمین کُوں اُوندے اَپݨیں اَندر گھت گھِنّݨ والی نھیں بݨایا(٢٥)۔
.26	أَحْيَاءً وَأَمْوَاتًا	جِیندے ہوئیاں کُوں وِی، تے مُوئیاں کُوں وِی (٢٦)۔
.27	وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ شَامِخَاتٍ وَأَسْقَيْنَاكُم مَّاءً فُرَاتًا	اَتے اَساں اُوندے اُتّے اُچے اُچے پہاڑ قابو کر کھڑائِن، اَتے اَساں تُہاکُوں تریہ لَہاوݨ والا مِٹّھا پاݨیں پلائے(٢٧)۔
.28	وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ	اُوں ڈِینہ (حَق کُوں) کُوڑ آکھݨ والیاں دِی شامت (تباہی) ہے(٢٨)۔
.29	انطَلِقُوا إِلَىٰ مَا كُنتُم بِهِ تُكَذِّبُونَ	(ہُݨ) اُوکُوں چُل ڈِیکھو، جِیکُوں تُساں کُوڑ آکھیندے ہاوے(٢٩)۔
.30	انطَلِقُوا إِلَىٰ ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ	چُلّو اُوں چھاں دو جِہڑی تَرائے پاسیاں دو کھنڈی ہوئی ہے(٣٠)۔
.31	لَّا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِي مِنَ اللَّهَبِ	نہ ٹھاڈھل ڈِیوݨ والی ہے، تے نہ بَھا دے شُعلیاں کنُوں بچاوݨ والی ہے(٣١)۔
.32	إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ	بیشک او بَھا وَڈِیاں وَڈِیاں چنگاریاں سَٹیندی ہے، جِہڑیاں اِیویں نظر آسِن جو او کوئی محل ماڑیاں ہوون(٣٢)۔

.33	كَأَنَّهُ جِمَالَتٌ صُفْرٌ	جیویں جو او پیلے رَنگ والے اُٹھ ہووِن(۳۳)۔
.34	وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ	اُوں ڈِینہ (حَق کوں) کُوڑ آکھݨ والیاں دِی شامت (تباہی) ہے(۳٤)۔
.35	هَٰذَا يَوْمُ لَا يَنطِقُونَ	اِیہ اوڈِینہ ہے، جِڈاں او کُجھ وِی نہ آکھ سَگسِن(۳٥)۔
.36	وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ	اَتے نہ اِی اُنھاں کُوں اِجازت ڈِتّی ویسی جو او کوئی عُذر بَہانہ پیش کرِن(۳٦)
.37	وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ	اُوں ڈِینہ (حَق کوں) کُوڑ آکھݨ والیاں دِی (شَامت) تَباہی آئی ہوسی(۳۷)۔
.38	هَٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمَعْنَاكُمْ وَالْأَوَّلِينَ	اِیہو فیصلے دا ڈِینہ ہے، اَساں تُہاکوں تے تُساں کنُوں پہلے والیاں کوں کٹّھا کر گِھنسُوں(۳۸)۔
.39	فَإِن كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُونِ	جیکر تُہاڈے کولھ کوئی چال (داء) ہے، تاں میڈے اُتے چلا ڈیکھاؤ(۳۹)
.40	وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ	اُوں ڈِینہ (حَق کوں) کُوڑ آکھݨ والیاں دِی شَامت (تَباہی) آئی ہوئی ہوسی(٤٠)۔
.41	إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلَالٍ وَعُيُونٍ	یقیناً پَرہیزگار لوک چھائیں وِچ ہوسِن، تے چَشمیاں اُتے رَہسِن(٤١)۔
.42	وَفَوَاكِهَ مِمَّا يَشْتَهُونَ	اَتے (اُتھاں) سَب اُوہے پَھل ہوسِن جنھاں کیتے اُنھاں دا دِل مَنگسے(٤٢)۔
.43	كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	مَزے نال کھاؤ، تے پیوُو، اِیہ ہے اُنھاں عَملاں دا بدلہ جھڑے تُساں کریندے ہاوے(٤٣)۔
.44	إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ	بیشک اَساں نیک کَمّ کرݨ والیاں کوں اِیں طرح بدلہ ڈِیندے ہَیں(٤٤)۔
.45	وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ	اُوں ڈِینہ (حَق کوں) کُوڑ آکھݨ والیاں دِی شامت (تباہی) آئی ہوئی ہوسی(٤٥)۔

46.	كُلُواْ وَتَمَتَّعُواْ قَلِيلاً إِنَّكُم مُّجْرِمُونَ	کُجھ ڈِینہہ کھاؤ تے کُجھ فائدے وِی چا گھنّو، حقیت وِچ تُساں تاں ہیوے وِی گنہگار(٤٦)۔
47.	وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ	اُوں ڈِینہہ (حق کوں) کوڑ آکھݨ والیاں دِی شامت آئی ہوئی ہوسی(٤٧)۔
48.	وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ارْكَعُواْ لَا يَرْكَعُونَ	اَتے جڈاں اُنھاں کوں آکھیا ویندے جو (اَللہ دے اَگوں) رکوع کرو، جُھکّو، تاں نھیں جُھکدے(٤٨)۔
49.	وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ	اُوں ڈِینہہ (حق کوں) کوڑ آکھݨ والیاں دِی شامت (تباہی) آئی ہوئی ہوسی(٤٩)۔
50.	فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ	بَھلا اِیں (قرآن دے) بعد او کِہڑی شئے ہے جیندے اُتے ایمان گِھن آسن(٥٠)۔

78- سورۃ النبأ

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بہوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
1.	عَمَّ يَتَسَآءَلُونَ	اِیہ لوک کہڑی شئے دے متعلّق پُچھدے پئین؟(١)۔
2.	عَنِ النَّبَإِ الۡعَظِيمِ	اُوں بہوں وَڈی خبر (دے متعلّق)؟(٢)۔
3.	الَّذِى هُمۡ فِيهِ مُخۡتَلِفُونَ	جیندے وِچ اُنھاں بہوں وَڈا لڑ گھتیا ہوئے(٣)۔
4.	كَلَّا سَيَعۡلَمُونَ	اِیہ ایویں کائے نھیں! اَجّھو اُنھاں کوں خود پتہ لگ ویسی(٤)۔
5.	ثُمَّ كَلَّا سَيَعۡلَمُونَ	وَل وِی اِیہ ایویں کائے نھیں، اَجّھو اُنھاں کوں خود پتہ لگ ویسے(٥)۔
6.	أَلَمۡ نَجۡعَلِ الۡأَرۡضَ مِهَاداً	کیا اَساں زمین کوں وِچھاوݨاں (فَرش) نھیں بݨایا ہویا؟(٦)۔
7.	وَالۡجِبَالَ أَوۡتَاداً	اَتے پہاڑاں کوں اُوندے کیتے میخاں بݨا تے ٹھوکیا ہوئے(٧)۔
8.	وَخَلَقۡنَاكُمۡ أَزۡوَاجاً	اَتے اَساں تُہاکوں (زال مَردا) جوڑا بݨا تے پیدا کیتے(٨)۔
9.	وَجَعَلۡنَا نَوۡمَكُمۡ سُبَاتاً	اَتے اَساں نندر کوں تُہاڈے اَرام کیتے بݨائے (٩)۔
10.	وَجَعَلۡنَا اللَّيۡلَ لِبَاساً	اَساں رَات کوں تُہاڈے کیتے ہِک پَردے دِی شئے بݨائے(١٠)۔
11.	وَجَعَلۡنَا النَّهَارَ مَعَاشاً	اَتے ڈینہ روزی کماوݨ کیتے بݨائے(١١)۔
12.	وَبَنَيۡنَا فَوۡقَكُمۡ سَبۡعاً شِدَاداً	اَتے اَساں تُہاڈے اُتے سَتّ مضبوط اَسمان (طبق) بݨا چھوڑِن(١٢)۔
13.	وَجَعَلۡنَا سِرَاجاً وَهَّاجاً	اَتے اَساں ہِک اُچّا بلدا گرم ڈیوا وی بݨائے(١٣)۔
14.	وَأَنزَلۡنَا مِنَ الۡمُعۡصِرَاتِ مَآءً ثَجَّاجاً	اَتے اَساں پاݨیں نچڑیندے بدّلاں وِچوں زور دا مینہ نازِل کیتے(١٤)۔
15.	لِّنُخۡرِجَ بِهِ حَبّاً وَنَبَاتاً	تاں جو اَساں ایندے ذریعے اَنّ تے سَبزِیاں پیدا کروں(١٥)۔
16.	وَجَنَّاتٍ أَلۡفَافاً	اَتے ساوے گھاٹے باغ وِی(١٦)۔

17.	إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتاً	تحقیق فیصلے دے ڈینہ دا ہِک وقت مُقرر ہے(۱۷)۔
18.	يَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجاً	اُوں ڈینہ صُور وِچ پھُوکا ماریا ویسے، بَس تُساں ٹولیاں دیاں ٹولیاں نِکل تے آویسو(۱۸)۔
19.	وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَاباً	اَتے اَسمان کُوں کھول ڈیسوں جو او دَروازے اِی دَروازے بَنْ ویسے(۱۹)۔
20.	وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَاباً	اَتے پہاڑ اِیں طرح ہَلائے چُلائے ویسِن، جو بَس ریت اِی ریت (سَراب) بَنْ ویسِن(۲۰)۔
21.	إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَاداً	یقیناً دوزخ اُنھاں دِی تاڑ وِچ ہے(۲۱)۔
22.	لِّلطَّاغِينَ مَآباً	کِیُوں جو اُوہا نافرمان لوکاں کِیتے ہِک ٹِکاناں ہے(۲۲)۔
23.	لَّابِثِينَ فِيهَا أَحْقَاباً	جیندے وِچ او صَدیاں دِیاں صَدیاں تَئیں رَہندے رَہسِن(۲۳)۔
24.	لَّا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْداً وَلَا شَرَاباً	او لوک اُوندے وِچ نہ کہیں ٹھاڈِل دا مَزہ گھِن سَگسِن، تے نہ پِیوَنْ دے ڈِا دِی کہیں اِہجی شَئے دا(۲٤)۔
25.	إِلَّا حَمِيماً وَغَسَّاقاً	سوائے اُبلدے پانْیں دے، تے ٹھَدھی وَہندی پُوں دے(۲۵)۔
26.	جَزَاءً وِفَاقاً	اِیہ اُنھاں کِیتے ہِک پُورا پُورا اِنصافی بَدلہ ہے(۲٦)۔
27.	إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَاباً	یقیناً او (آخرت کُوں) کہیں حِساب دے تھِیوَنْ دِی توقع نہ رَکھیندے ہَن(۲۷)۔
28.	وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَّاباً	اَتے اَساڈیاں آیاتاں کُوں کوڑ اِی کُوڑ آکھ ڈِتا ہانیں(۲۸)۔
29.	وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَاباً	حالانکہ اَساں وِی ہَر شَئے کُوں لِکھ تے محفوظ کرگھِدّا ہا(۲۹)۔
30.	فَذُوقُوا فَلَن نَّزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَاباً	بَس چَکھو مَزہ ! اَساں تُہاڈے کِیتے سِوائے عَذاب دے ہَیٔ کُوئی شَئے زیادہ نہ کریسُوں(۳۰)۔
31.	إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازاً	یقیناً پَرہیزگاراں کِیتے کامیابی اِی کامیابی ہے(۳۱)۔

باغ اِی باغ ہِن، اَنگور اِی انگور ہِن(۳۲)۔	حَدَآئِقَ وَأَعْنَاباً	32.
اَتے ہِکّو جیڈِیاں نینگریں ذالیں(۳۳)۔	وَكَوَاعِبَ أَتْرَاباً	33.
اَتے نک توڑیں بَھریں ہوئے پیالے(۳٤)۔	وَكَأْساً دِهَاقاً	34.
اَتے نہ سُݨ سَگسِن اُتھاں واحیات ڳالِھیں اَتے نہ کوئی کُوڑ بَھتُوڑ(۳۵)۔	لَّا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْواً وَلَا كِذَّاباً	35.
تُہاڈے کِیتے رَبّ دِی طرفوں بدلہ ہے کافی وَڈّا اِنعام (۳٦)۔	جَزَآءً مِّن رَّبِّكَ عَطَآءً حِسَاباً	36.
او رَبّ وِی او ہے جہڑا جو اَسماناں تے زمین دا، تے جو کُجھ انھاں دے وِچکار ہے، سَبّ دا مالک ہے، او بہُوں مہربان ہے، پَر اُوندے نال اُنھاں کُوں کوئی عرض معروض کرݨ دَا اِختیار نہ ہوسے(۳۷)۔	رَّبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَٰنِ لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَاباً	37.
اُوں ݙینہ رُوح تے فرشتے قطاراں بَدھ تے کھڑے ہوسن، پَر کوئی ڳالھ نہ کر سَگسِی، سِوائے اُوندے جِیکوں رَبّ رحمٰن اِجازت ݙیسے تے او ڳالھ وِی ٹھیک ٹھیک کریسے تاں(۳۸)۔	يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفّاً لَّا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَٰنُ وَقَالَ صَوَاباً	38.
اِیہو ݙینہ تاں ہے، بَرحق ! پَس جہڑا کوئی چَہوے آپݨیں رَبّ دے کولھ آپݨاں ٹِکاݨاں بَݨا گِھنّے(۳۹)۔	ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَن شَآءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ مَآباً	39.
یقیناً اَساں تُہاکُوں ہِک اِیجھے عَذاب کنُوں ڈَرائے چِتائے، جہڑا کولھُوں آ گِئے اُوں ݙینہ آدمی سَبّ کُجھ ݙیکھ گِھنسے، جِہڑا کُجھ اُوں آپݨیاں ہتّھاں نال اَڳوں کِیتے بھیجا ہے، اَتے کافر آکھسے اِیویں تِھیندا جو مَیں تاں بَس مِٹّی ہُوندا(٤٠)۔	إِنَّا أَنذَرْنَاكُمْ عَذَاباً قَرِيباً يَوْمَ يَنظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنتُ تُرَاباً	40.

79- سورة النازعات

سرائیکی ترجمہ	عربی متن	آیت
شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بہُوں مہربان ہے، ڈھیر رحمت کرݨ والا ہے۔	بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	

1.	وَالنَّازِعَاتِ غَرْقاً	قسم ہے اُنھاں دِی جھڑے ٹُبّی مارتے کڈھ آندِن(۱)۔
2.	وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطاً	اَتے جِھڑے اَسانی نال رُکاوٹاں تے مُشکلاں دِی گنڈھ کھول گھندِن(۲)۔
3.	وَالسَّابِحَاتِ سَبْحاً	اَتے اُنھاں دِی جِھڑے تیزی نال اِڈّے اُڈّے تَردے وَدے ہُوندِن(۳)۔
4.	فَالسَّابِقَاتِ سَبْقاً	وَل ہِک بِئے کنُوں اَگُوں لنگھ ویندے ہِن(٤)۔
5.	فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْراً	وَل دُنیاوی معاملات دے اِنتظام وِچ لگ ویندے ہِن(٥)۔
6.	يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ	ہِک ڈِینہ بُھوئیں ہَنّب (زَلزلہ) سَب کُجھ ہلا چھوڑیسے(٦)۔
7.	تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ	اُوندے پِچُھوں ہِک بِیا بھوئیں ہَنّب (زلزلہ) وِی آویسے(۷)۔
8.	قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ	اُوں ڈِینّہ لوکاں دِے دِلّ کَنّب ویسِن(۸)۔
9.	أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ	اَتے اُنھاں دِیاں اَکّھیں جِھکیاں تِھیاں ہوئیاں ہوسن (۹)۔
10.	يَقُولُونَ أَإِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ	او اَکھیسِن، کیا وَاقعی اَساں پہلی حالت وِچ وَلائے ویسُوں (۱۰)۔
11.	أَإِذَا كُنَّا عِظَاماً نَّخِرَةً	کیا او وِی اُوں ویلے جِڈاں اَساں بُتھیاں ہڈیاں بَݨ چُکیئے ہوسُوں(۱۱)۔
12.	قَالُوا تِلْكَ إِذاً كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ	اَکھیسِن جو اِیہ تاں وَڈا گھاٹا ڈِیوݨ والی واپسی ہے(۱۲)۔
13.	فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ	اَصل وِچ اِیہ تاں محض ہِک قِسم دا کھڑکا پَٹیسی(۱۳)۔
14.	فَإِذَا هُم بِالسَّاهِرَةِ	وَت فوراً او ہِک مَیدان وِچ آویسِن (١٤)۔
15.	هَلْ أتَاكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ	کیا تیڈے کولھ مُوسیٰ والی گالھ پُنّی ہے (۱٥)۔
16.	إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى	جِڈاں جو اُوکُوں اُوندے رَبّ پاک وَادی وِچ سَڈایا ہا طویٰ دِی(١٦)۔
17.	اذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ	جو تُوں فِرعون کولھ چَلیا وَنّج، بیشک او اَصلُوں باغِی تِھی گئے (۱۷)۔
18.	فَقُلْ هَل لَّكَ إِلَىٰ أَن تَزَكَّىٰ	بَس وَنّج آکھیُس جو کیا توں چَہندیں جو نیک پَاک بَندہ بَݨ وَنّجیں(۱۸)۔

.19	وَأَهْدِيَكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ	اَتے مَیں تیکُوں تیڈے رَبّ دے رَاہ تے چلاواں، تاں جو توں اُوں کنُوں ڈَرݨ لگ پُوویں(١٩)۔
.20	فَأَرَاهُ الْآيَةَ الْكُبْرَىٰ	بَس اُوکُوں اُوں نے آپݨیں وَڈّی دلیل (نشانی) وِی ڈِتّی(٢٠)۔
.21	فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ	پر اُوں اُوکُوں کُوڑ چا آکھیا، تے نافرمانی چا کیتُس(٢١)۔
.22	ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَىٰ	وَل کَنڈ چا وَلائیُس، تَدبیریں کرݨ لگ پِیا(٢٢)۔
.23	فَحَشَرَ فَنَادَىٰ	بَس اُوں لوکاں کُوں کَٹّھا چا کیتا(٢٣)۔
.24	فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَىٰ	اعلان کِیتُس، آکھیُس جو مَیں اِی تُہاڈا سَب تُوں وَڈا رَبّ ہاَں(٢٤)۔
.25	فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَىٰ	اِیں واسطے اللہ اُوکُوں پکڑ وِچ گِھن آیا، آخرت کِیتے وِی تے اِیں دُنیا کِیتے وِی، عِبرت دِی ہِک شَئے بݨا چھوڑیُس(٢٥)۔
.26	إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَن يَخْشَىٰ	واقعی اِیندے وِچ عِبرت دِی جاء ہے، اُوں شَخص کِیتے جِہڑا جو ڈَردے(٢٦)۔
.27	أَأَنتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمِ السَّمَاءُ بَنَاهَا	کیا تُہاڈا بݨاوݨ زیادہ اَوکھا ہے یا آسمان دا؟ اُوکُوں وِی تاں اُوں اِی بݨائے(٢٧)۔
.28	رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوَّاهَا	اُوندی چھت کُوں اُچّا کیتُس، وَت اُوکُوں ٹِھیک ٹَھاک کر کَھڑائِس(٢٨)۔
.29	وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَاهَا	اَتے اُوکُوں رات نال کَجّیُس اَتے اُوندی دُھپ وِی کِھنڈّیندے(٢٩)۔
.30	وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَٰلِكَ دَحَاهَا	وَل اِیندے بَعد زَمین کُوں وِچھا دِرگھا چھوڑیُس (٣٠)۔
.31	أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا	اَتے اِیندے وِچُّوں اُوندا پاݨیں کَڈھیُس، وَت اُوندے نال گھا چَارہ کَڈھیُس(٣١)۔
.32	وَالْجِبَالَ أَرْسَاهَا	وَل اُوں اُوندے اُتّے پہاڑ پُور کَھڑائِن(٣٢)۔

.33	مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ	ایہ تُہاڈے کِیتے، تے تُہاڈے ڈھانڈِھیاں کِیتے ورتݨ کھاوݨ دِیاں شئیں ہِن(۳۳)۔
.34	فَإِذَا جَآءَتِ الطَّآمَّةُ الْكُبْرَىٰ	پَس جڈاں ہُوں وَڈّی آفت آویسی ! (۳٤)۔
.35	يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنسَانُ مَا سَعَىٰ	اُوں ڈِینّہ اِنسان یاد کریسی، جِہڑا کُجھ وِی اُوں کِیتا ہویا ہوسے(۳۵)۔
.36	وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِمَن يَرَىٰ	اَتے دوزخ کھول ڈِتّی ویسی، اُوندے سامݨیں جِہڑا اُوکوں ڈیکھݨ چَہسے(۳٦)۔
.37	فَأَمَّا مَن طَغَىٰ	پَس جَیں وِی نافرمانی کِیتی(۳۷)۔
.38	وَآثَرَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا	اَتے دُنیاوی زِندگی کُوں چَنگا سَمجھیا ہَس(۳۸)۔
.39	فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَىٰ	پَس یقیناً اُوندا ٹِکاݨاں دوزخ اِی ہے(۳۹)۔
.40	وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ	اَتے جِہڑا کوئی اللہ دے اَگُوں کَھڑا ہووݨ کُنُوں ڈَردے، اَتے اَپݨیں رُوح (نَفس) کُوں خُواہِشاں کُنُوں ہَٹکیندے(٤٠)۔
.41	فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَىٰ	اُوندا ٹِکاݨاں بَہشت ہے(٤١)۔
.42	يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا	(اَے رسول) تَیں کُنُوں لوک پُچھدے ہِن، جو قیامت دِی گھڑی کَڈاں قائم آتھیسے (٤٢)۔
.43	فِيمَ أَنتَ مِن ذِكْرَاهَا	اُوندا ڈَسݨ تیڈا کم کائے نھیں(٤٣)۔
.44	إِلَىٰ رَبِّكَ مُنتَهَاهَآ	تیڈے رَبّ کولھ ہے اُوندی آخری گالھ(٤٤)۔
.45	إِنَّمَآ أَنتَ مُنذِرُ مَن يَخْشَاهَا	یقیناً تُوں تاں محض اُوکوں ڈَراوݨ والا ہَیں، جِہڑا اِیں کُنُوں ڈَردے(٤٥)۔
.46	كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوٓا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَاهَا	جِہڑے ڈِینّہ او اِیکوں ڈیکھسن، تاں خیال کریسن، جو او تاں محض ہِک شام رِیہن یا اُوندی ہِک صبح رِیہن(٤٦)۔

80- سورۃ عبس

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بہُوں مہربان ہے بے حد رحمت کرݨ والا ہے
1.	عَبَسَ وَتَوَلّٰٓى	اُوں مَتھے تے وَٹ گھتیا تے مُنّہ پھیر گِھدّا (١)۔
2.	أَن جَآءَهُ الۡأَعۡمٰى	ایں گالھوں جو اُوندے کولھ ہِک اَندھا آ گیا ہا (٢)۔
3.	وَمَا يُدۡرِيكَ لَعَلَّهُ يَزَّكّٰٓى	اَتے (اَے رسول) تیکوں کیا پتہ جو شاید او نیک بندہ بݨ ونجے ہا (٣)۔
4.	أَوۡ يَذَّكَّرُ فَتَنفَعَهُ الذِّكۡرٰى	یا جیکر نصیحت کُوں غور نال سُݨدا تاں اِیہ اُوکُوں فائدہ ڈیندی (٤)۔
5.	أَمَّا مَنِ اسۡتَغۡنٰى	اَلبتہ جہڑا کوئی لاپَرواہی کریندے (٥)۔
6.	فَأَنتَ لَهُ تَصَدّٰى	پَس تُوں اُوندو تاں توجہ کریندیں (٦)۔
7.	وَمَا عَلَيۡكَ أَلَّا يَزَّكّٰى	تیڈے اُتّے کوئی ذِمّے داری کائے نھیں جیکر او نیک بندہ نھیں بݨدا (٧)۔
8.	وَأَمَّا مَن جَآءَكَ يَسۡعٰى	اَتے جہڑا شَخص تیں دو بَھجدا آندے (٨)۔
9.	وَهُوَ يَخۡشٰى	اَتے او ڈَردا وِی ہے (٩)۔
10.	فَأَنتَ عَنۡهُ تَلَهّٰى	تُوں اُوں دو مُنّہ وِی نھیں کریندا (١٠)۔
11.	كَلَّآ إِنَّهَا تَذۡكِرَةٌ	ایں نہ! یقیناً اِیہ ہِک نصیحت ہے (١١)۔
12.	فَمَن شَآءَ ذَكَرَهُ	پَس جہڑا شَخص چھوے نصیحت حاصل کر گِھنّے (١٢)۔
13.	فِي صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ	اِیہ نصیحت اِہجیاں چھوٹیاں کِتاباں (صحیفیاں) وِچ دَرج ہے جہڑیاں جو عِزّت والیاں ہِن (١٣)۔
14.	مَّرۡفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ	اُچّے رُتبے والیاں ہِن، اَتے پاک صاف ہِن (١٤)۔
15.	بِأَيۡدِي سَفَرَةٍ	اَتے اُنھاں لِکھݨ والیاں دے ہَتھ وِچ رَہندِن (١٥)۔

.16	كِرَامٍ بَرَرَةٍ	جھڑے جو عِزّتاں والے ہِن، نیک ہِن(١٦)۔
.17	قُتِلَ الْإِنسَانُ مَا أَكْفَرَهُ	پَس ماریا گیا اِنسان! اِیہ کِہجا نا شُکرا ہے(١٧)۔
.18	مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ	اِیکوں کِہجی شئے کنوں پَیدا کیتا گِئے؟ (١٨)۔
.19	مِن نُّطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَّرَهُ	نُطفے (تریڑے) کنوں اُوکوں پَیدا کیتا گِئے، پَس اُوکوں ہِک اندازدا بَنائے(١٩)۔
.20	ثُمَّ السَّبِيلَ يَسَّرَهُ	وَل اُوندے کِیتے (زِندگی دا) راہ سِدّھا سَوَلا بَنائے(٢٠)۔
.21	ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ	وَل اُوکوں مَوت ڈِتی ہے، وَل قَبر وِچ پُور ڈِتا گیا(٢١)۔
.22	ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنشَرَهُ	وَل جڈاں چَہسی اُوکوں اُٹھا کھڑیسی(٢٢)۔
.23	كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا أَمَرَهُ	حالی نہ، اَجݨ اُوں او فَرض پُورا نھیں کِیتا جِیندا اُوکوں حُکم ڈِتا گِیا ہا(٢٣)۔
.24	فَلْيَنظُرِ الْإِنسَانُ إِلَىٰ طَعَامِهِ	پَس اِنسان کُوں اُپݨیں کھائیں کُوں غور نال ڈیکھݨاں چاہیدا ہے(٢٤)۔
.25	أَنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا	بیشک اَساں اُتُّوں خُوب پاݨیں وَسائے(٢٥)۔
.26	ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا	وَل اَساں زمین کُوں چَنگی طرح ڈالیے پاڑیئے(٢٦)۔
.27	فَأَنبَتْنَا فِيهَا حَبًّا	پَس اُوندے وِچُوں اَنّ جَمائے(٢٧)۔
.28	وَعِنَبًا وَقَضْبًا	اَتے اَنگور، تے ترکاری(٢٨)۔
.29	وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا	اَتے زیتون، تے کھجیاں(٢٩)۔
.30	وَحَدَائِقَ غُلْبًا	اَتے گھاٹے گھاٹے باغ(٣٠)۔
.31	وَفَاكِهَةً وَأَبًّا	اَتے میوے، تے گھا پَٹّھا(٣١)۔
.32	مَّتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ	اِیہ تُہاڈے کِیتے اَتے تُہاڈے ڈھانڈیاں (جانوراں) کِیتے کھاوݨ پیوݨ دا مال متال ہے(٣٢)۔
.33	فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاخَّةُ	پَس جڈاں کَن پاڑݨ والی (آواز) آسی(٣٣)۔

34.	يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ	اُوں ڈینہ آدمی آپٹیں بھرا تئیں کنوں پرے بھجیسے! (۳٤)۔
35.	وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ	اَتے آپٹیں ماء کنوں اَتے آپٹیں پیو کنوں (۳۵)۔
36.	وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ	ذال کنوں تے آپٹیاں بالاں کنوں (۳٦)۔
37.	لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ	اُوں ڈینہ اُنھاں وِچوں ہر کہیں دی آپٹیں حالت، ایہ ہوسی جو بئے دا ہوش نہ ہوسّں (۳۷)۔
38.	وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ	کجھ لوکاں دے مُنّہ چمکدے پَئے ہوسن (۳۸)۔
39.	ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ	کھلدے ہَسدے تے خُوش خُرّم ہوسن۔! (۳۹)۔
40.	وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ	اَتے کجھ دے مُونھاں اُتّے دُھدِھڑ ہوسی (٤٠)۔
41.	تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ	اُنھاں کوں کالوِنڑ لگی ہوئی ہوسی (٤١)۔
42.	أُوْلَئِكَ هُمُ الْكَفَرَةُ الْفَجَرَةُ	ایہے اِی ہِن کفر کرنڑ والے بدکردار (٤٢)۔

81- سورة التكوير

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بہُوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرنڑ والا ہے
1.	إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ	جڈاں سجّھ کوں وَلھیٹ گھدا ویسی (١)۔
2.	وَإِذَا النُّجُومُ انكَدَرَتْ	جڈاں تارے پھکّے پَئے ویسن (٢)۔
3.	وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ	اَتے پہاڑ ہلائے ٹُرائے ویسن (٣)۔
4.	وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ	اَتے جڈاں آپٹیاں ڈاہ مہیناں دِیاں گبھنڑ ڈاچیاں دا وی دھیان نہ رہسی (٤)۔
5.	وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ	اَتے وحشی ڈھانڈیاں (جانوراں) کوں کٹّھا کر گھدا ویسے (٥)۔
6.	وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ	اَتے سمندر اُبلنڑ پَئے ویسن (٦)۔

7.	وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ	اَتے جَڈاں رُوحاں جاناں نال جوڑ ڈِتیّاں ویسِن(۷)۔
8.	وَإِذَا الْمَوْءُودَةُ سُئِلَتْ	اَتے جِیندا جِیندا دَفنا ڈیوݨ والی دِھی کنُوں پُچّھیا ویسے(۸)۔
9.	بِأَيِّ ذَنبٍ قُتِلَتْ	جو اُوکوں کِہڑے جُرم وِچ قَتل کِیتا گِیا ہا(۹)۔
10.	وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ	اَتے جِہڑے ویلے اَعمال نامے کھول تے رَکّھ ڈِتّے ویسِن! (۱۰)۔
11.	وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ	اَتے اَسمان دِی کَھلّ لَہا گِھدّی ویسی(۱۱)۔
12.	وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ	اَتے دَوزخ دِی بھاُ کوں بَھڑکا ڈِتا ویسی(۱۲)۔
13.	وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ	اَتے جِہڑے ویلے بہشت کُوں کولھُوں گِھن آیا ویسی! (۱۳)۔
14.	عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ	تاں ہَر نفس (بَندہ) جاݨ گِھنسی جو او کِیا گِھن تے پیش آتھئے(۱٤)۔
15.	فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ	بَس وَت میکُوں قَسم ہِے، پِچُّھوں تِھی وَنّجݨ تے لَہ وَنّجݨ والیاں تاریاں دِی(۱۵)۔
16.	الْجَوَارِ الْكُنَّسِ	سِدّھے رَاہ تے چَلݨ والیاں دِی پُڈ وَنّجݨ والیاں دِی(۱٦)۔
17.	وَاللَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ	اَتے رَات دِی، جِہڑے ویلے او ویندی پَئی ہُوندی ہِے(۱۷)۔
18.	وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ	اَتے صبح دِی جِہڑے ویلے او سَاہ گِھنَّݨ شروع کر ڈِیندی ہِے(۱۸)۔
19.	إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ	بیشک اِیہ ہِک عِزّتاں والے رسول دا آکھݨ (قَول) ہِے(۱۹)۔
20.	ذِي قُوَّةٍ عِندَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ	اَتے او طاقتاں والا ہِے، عَرش والے دے کولھُوں دے رُتبے والا ہِے(۲۰)۔
21.	مُّطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ	اُوندا آکھیا مَنّیا ویندے، وَل او اَمانتدار وِی ہِے(۲۱)۔
22.	وَمَا صَاحِبُكُم بِمَجْنُونٍ	بَس تُہاڈا سَنگتی (سَردار) پاگل اَملک کائے نھیں(۲۲)۔
23.	وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ	اَتے تحقیق اُوں اُوکوں اُوں روشن جاء تے ڈِٹّھے، جِتّھاں اَسمان زمین مِلدے نظر دِن(۲۳)۔
24.	وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ	اَتے او لُکیاں گالِھیں ڈَسّݨ وِچ کنجوسی وِی نھیں کریندا(۲٤)۔

.25	وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَّجِيمٍ	اَتے اِیہ قول (آکھݨ) کہیں شیطان مَردود دا اَصلوں کائے نھیں (٢٥)۔
.26	فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ	وَت تُساں کِڈے لنگھیے ویندے وے (٢٦)۔
.27	إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ	اِیہ تاں ہِک عام نصیحت ہے سارے جہاناں کِیتے ہے (٢٧)۔
.28	لِمَن شَاءَ مِنكُمْ أَن يَسْتَقِيمَ	تُہاڈے وِچوں اُوندے کِیتے ہے جہڑا وِی سِدّھے راہ تے چلݨ چَھندے (٢٨)۔
.29	وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ	اَتے تُہاڈے چھوݨ نال کُجھ نھیں تھی سگدا، سِوائے اُوں شئے دے جیکوں ساریاں جہاناں دا پالݨ والا اللہ چھوے (٢٩)۔

82۔ سورۃ الاِنفتار

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بہوں مہربان ہے، ہمیشہ رحم کرݨ والا ہے
.1	إِذَا السَّمَاءُ انفَطَرَتْ	جڈاں اَسمان پھٹ ویسے! (١)۔
.2	وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انتَثَرَتْ	اَتے جڈاں تارے لَہ ویسِن (٢)۔
.3	وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ	اَتے جڈاں سَمندر چیر ڈِتّے ویسِن (٣)۔
.4	وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ	اَتے جڈاں قَبراں کھول ڈِتّیاں ویسِن (٤)۔
.5	عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ	ہَر ہِک جی کُوں پتہ لگ ویسے، جہڑا کُجھ اُوں اَگُوں کِیتے بھیجا ہا، اَتے جہڑا کُجھ پِچھُوں چھوڑ آئے (٥)۔
.6	يَا أَيُّهَا الْإِنسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ	اَے اِنسان تیڈے رَب کنُوں کہڑی شئے تیکوں دھوکے وِچ سٹّیا ہوئے (٦)۔
.7	الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ	اُوں تاں تیکوں پیدا وِی کِیتے، سَنوّاریا سِنگھاریا وِی ہے، اَتے تیکوں مُناسب حِساب وِچ وِی رَکھئے (٧)۔

8.	فِيٓ أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَآءَ رَكَّبَكَ	جیہڑی شکل صورت وِچ تیکوں چہندے ٹھیک ٹھاک کر کھڑیندے(۸)۔
9.	كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالدِّينِ	کوئی وجہ نھیں! تُساں تاں جزا سزا کُوں وِی کُوڑ اَکھیندے وے(۹)۔
10.	وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ	اَتے یقیناً تُہاڈے اُتے پہرے دار لائے ہوئے ہِن(۱۰)۔
11.	كِرَامًا كَاتِبِينَ	جیہڑے عِزّت دار لِکھݨ والے ہِن(۱۱)۔
12.	يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ	او جاݨدِن جیہڑا کُجھ تُساں کریندے وے(۱۲)۔
13.	إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ	یقیناً نیکی کماوݨ والے لوک نعمتاں وِچ (مَوجاں نال) رَہسِن(۱۳)۔
14.	وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ	اَتے یقیناً بد کردار لوک دوزخ وِچ ہوسن(۱٤)۔
15.	يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ	اُنھاں کُوں جزا سزا والے ݙینہ اُوندے وِچ وَڑایا ویسے(۱۵)۔
16.	وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ	اَتے او دوزخ کنُوں اَملک غائب نہ تھی سگسِن(۱٦)۔
17.	وَمَآ أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ	اَتے توں کیا سمجھدیں، جو جزا سزا دا ݙینہ کیا ہے(۱۷)۔
18.	ثُمَّ مَآ أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ	وَت وِی توں کیا سمجھدیں، جو جزا سزا دا ݙینہ کیا ہے(۱۸)۔
19.	يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ	اُوں ݙینہ کوئی جی کہیں ٻے جی کیتے کُجھ وِی کرݨ دا اِختیار نہ رکھیندا ہوسی، اَتے اُوں ݙینہ بَس حُکم اللہ دا اِی چلسی(۱۹)۔

83- سورۃ المطففین

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جیہڑا بہوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
1.	وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ	گھٹ تولݨ ویلے ݙنڈی مارݨ والیاں کیتے شامت ہے خدا دی(۱)۔
2.	الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ	اِیہ او لوک ہِن، جو جݙاں لوکاں کنُوں گھنݨ لگدِن، تاں پُورا پُورا کر تے گھندِن(۲)۔

3.	وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَّزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ	اَتے جَڈاں اُنھاں کُوں کُجھ تول ڈیندِن تاں ڈَنڈّی مار گھندِن(٣)۔
4.	أَلَا يَظُنُّ أُولَـٰٓئِكَ أَنَّهُم مَّبْعُوثُونَ	کیا اُنھاں لوکاں کُوں یقین نھیں آندا، جو او (اُنھاں دے حِساب کِتاب کِیتے) جِیوا کھڑے کِیتے ویسِن(٤)۔
5.	لِيَوْمٍ عَظِيمٍ	ہِک بَہُوں بارے ڈِیْنَہ کِیتے(٥)۔
6.	يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ	اُوں ڈِیْنَہ سارے اِنسان تمام جہاناں دے رَبّ دے سامنْیں پیش تَھیْ کَھڑے ہوسن(٦)۔
7.	كَلَّآ إِنَّ كِتَابَ الْفُجَّارِ لَفِي سِجِّينٍ	کوئی وَجّہ نھیں، بیشک بَد کِرداراں دَا اَعمالنامہ سجّین (رجسٹر) وِچ لِکھیا ہویا ہے(٧)۔
8.	وَمَآ أَدْرَاكَ مَا سِجِّينٌ	اَتے تَیں کیا سَمجھا ہے جو او سِجّین (لِکھیا ہویا رجسٹر) کیا ہے(٨)۔
9.	كِتَابٌ مَّرْقُومٌ	او ہِک لِکھیا ہوئیا رِیکارڈ (دَفتر) ہے(٩)۔
10.	وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ	اُوں ڈِیْنَہ کُوں کُوڑ آکھݨ والیاں دِی شَامت آئی ہوئی ہوسی(١٠)۔
11.	الَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ	اُنھاں دِی جِہڑے جو سَزا دے ڈِیْنَہ کُوں کُوڑ اَکھیندِن(١١)۔
12.	وَمَا يُكَذِّبُ بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ	پر اُوکُوں کوئی کُوڑ نھیں آہدا سِوائے اُوندے جِہڑا جو حَد کنُوں وَدّھ تے گُنہگار ہے(١٢)۔
13.	إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ	جَڈاں اَساڈِیاں آیاتاں اُوکُوں پڑھ تے سُنڑائیاں ویندِن تاں اَکھیندے جو اِیہ تاں پہلے وَقتاں دے لوکاں دِی کہاݨیاں ہِن(١٣)۔
14.	كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَىٰ قُلُوبِهِم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ	اِیں ہر گز کائے نھیں، اُنھاں دے دِلّیں اُتے دَاغ لَا ڈِتے، اُنھاں عَملاں دَا جِہڑے او کریندِن(١٤)۔
15.	كَلَّآ إِنَّهُمْ عَن رَّبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّمَحْجُوبُونَ	اِیں کائے نھیں، بلکہ او آپݨیں رَبّ کنُوں وِی اُوں ڈِیْنَہ پَرے کِیتے ہوئے ہوسن(١٥)۔
16.	ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُو الْجَحِيمِ	وَل یقیناً او سارے دَوزخ وِچ وَڑ ویسِن(١٦)۔

17.	ثُمَّ يُقَالُ هَٰذَا الَّذِي كُنتُم بِهِ تُكَذِّبُونَ	وَل اُنھاں کُوں آکھیا ویسے جو اِیہ تاں اُوہو کُجھ ہے، جیکوں تُساں کوڑ آہدے ہاوے(۱۷)۔
18.	كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ	اِیں کائے نھیں، ! تحقیق نیک لوکاں دے اَعمال نامے اُچے رُتبے والے لوکاں دے رجسٹر (عِلّیین) وِچ ہوسن(۱۸)۔
19.	وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ	اَتے تیکوں کیا پتہ جو او اُچے دَرجے والے لوکاں دا رجسٹر (علیّون) کیا ہے؟(۱۹)۔
20.	كِتَابٌ مَّرْقُومٌ	او ہِک لِکھی ہوئی کِتاب ہے(۲۰)۔
21.	يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ	جیندی گواہی اَللہ دے قُرب والے فَرشتے ڈیندِن(۲۱)۔
22.	إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ	یقیناً نیک بَندے نعمتاں والی جاء وِچ ہوسن(۲۲)۔
23.	عَلَى الْأَرَائِكِ يَنظُرُونَ	تختاں اُتے بیٹھے نظارے کریندے پئے ہوسن(۲۳)۔
24.	تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ	تُوں اُنھاں دے مُونھاں اُتے نعمتاں والی رونق ڈیکھسیں(۲٤)۔
25.	يُسْقَوْنَ مِن رَّحِيقٍ مَّخْتُومٍ	اُنھاں کُوں مُہر بَند خالص پیوݨ والی شئے پلائی ویسی(۲۵)۔
26.	خِتَامُهُ مِسْكٌ وَفِي ذَٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ	اُوندے اُتے مُشک دی مہر لگی ہوئی ہوسی، اَتے اِیں سِلسلے وِچ اُوندی رَغبت رَکھݨ والے ہِک بئے کنُوں نِسنگ اَگُوں وَدھ وَنجݨ دی کوشش پئے کرن(۲٦)۔
27.	وَمِزَاجُهُ مِن تَسْنِيمٍ	اَتے اُوندے وِچ تسنیم دا سَواد وِی آسی(۲۷)۔
28.	عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ	اِیہ (تسنیم) ہِک چَشمہ ہے، جیندے وِچُوں اَللہ دے قُرب وِچ رَہݨ والے پیندِن(۲۸)۔
29.	إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ	تحقیق او لوک جھڑے گُنھگار ہِن اُنھاں لوکاں دے نال جھڑے ایمان گھن آئن کھلّاں مذاقاں کریندے ہَن(۲۹)۔
30.	وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ	اَتے جھڑے ویلے اُنھاں دے کولھوں لنگھدے ہِن تاں آپس وچ

		اَکھیں مریندے ہَن(۳۰)۔
31.	وَإِذَا انقَلَبُوٓاْ إِلَىٰٓ أَهۡلِهِمُ انقَلَبُواْ فَكِهِينَ	اَتے جڈاں آپݨیں گھر والیاں دو وَل آوِن، تاں وِی کھلّاں مَذاقاں کریندے آندے ہَن(۳۱)۔
32.	وَإِذَا رَأَوۡهُمۡ قَالُوٓاْ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ لَضَآلُّونَ	بلکہ جڈاں وِی اِنھاں کُوں ڈیکھدے ہَن، تاں آہدے ہَن اِیہ تاں اَصلوں گُمراہ لوک ہِن(۳۲)۔
33.	وَمَآ أُرۡسِلُواْ عَلَيۡهِمۡ حَٰفِظِينَ	حالانکہ اِنھاں کُوں اُنھاں اُتے پہرے دار بݨا تے نہ بھیجیا گیا ہا(۳۳)۔
34.	فَٱلۡيَوۡمَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنَ ٱلۡكُفَّارِ يَضۡحَكُونَ	پَس اَج دے ڈِینہ تاں اِیمان گھن آوݨ والے لوک کافراں اُتے کھلّاں مَذاقاں پے کریسِن(۳٤)۔
35.	عَلَى ٱلۡأَرَآئِكِ يَنظُرُونَ	آپݨیاں تختاں اُتے بیٹھے ہوئیں سارے حالات ڈیکھدے پے ہوسن(۳۵)۔
36.	هَلۡ ثُوِّبَ ٱلۡكُفَّارُ مَا كَانُواْ يَفۡعَلُونَ	کیا کافراں کُوں اُوندا پُورا پُورا ثَواب (بَدلہ) ڈِتا گئے، جھڑا کُجھ او کریندے کماندے ہَن(۳٦)۔

84۔ سورۃ الاِنشقاق

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جھڑا بہُوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
1.	إِذَا ٱلسَّمَآءُ ٱنشَقَّتۡ	جڈاں اَسمان پَرٹیج چِریج ویسی(۱)۔
2.	وَأَذِنَتۡ لِرَبِّهَا وَحُقَّتۡ	اَتے آپݨیں رَبّ دا حُکم پُورا چا کریسی، اَتے اُوکوں واجب وِی اِیویں ہے(۲)۔
3.	وَإِذَا ٱلۡأَرۡضُ مُدَّتۡ	اَتے جڈاں زمین بالکل وَکھیر ڈِتی ویسی(۳)۔
4.	وَأَلۡقَتۡ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتۡ	اَتے باہر کڈھ سٹیسی جو کجھ اُوندے اَندر ہے، اَتے بالکل خالی تھی

		ویسی(٤)۔
5.	وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ	اَتے آپݨیں رَبّ دا حُکم پُورا چا کریسی، اَتے اُوکوں واجب وِی ایویں ہے(٥)۔
6.	يَا أَيُّهَا الْإِنسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاقِيهِ	اَے اِنسان آں! تُوں یقیناً آپݨیں رَبّ دو پُجّݨ کیتے کوشش وِی دَب تے کیتی آندیں، پَس اُوندے پیش تِھیوݨ والا ہیں(٦)۔
7.	فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ	اَتے جِھڑے شخص کُوں اُوندا اَعمالنامہ اُوندے سَجّے ہَتھ وِچ پکڑایا ویسی(٧)۔
8.	فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا	اَجھو اُوندا حِساب اَسانی نال گِھدّا ویسی(٨)۔
9.	وَيَنقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا	اَتے او آپݨیں بَندیاں دو بَہُوں خُوش تِھی تے وَل آسی(٩)۔
10.	وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ	اَلبتہ جیکوں اُوندا اَعمالنامہ کَنّڈ دے پِچُّھوں پکڑایا ویسی(١٠)۔
11.	فَسَوْفَ يَدْعُو ثُبُورًا	پَس او تاں فوراً تَباہی (مَوت) کُوں سَڈیسی(١١)۔
12.	وَيَصْلَىٰ سَعِيرًا	اَتے دوزخ وِچ وَنّج ڈھسی(١٢)۔
13.	إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا	بیشک او آپݨیں گھر والیاں وِچ خُوش خُرّم رَہندا ہا(١٣)۔
14.	إِنَّهُ ظَنَّ أَن لَّن يَحُورَ	بیشک او خیال کریندا ہا جو او (اَللہ دو) وَل کائے نہ ویسی(١٤)۔
15.	بَلَىٰ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا	اِیں کائے نھیں، یقیناً اُوندا رَبّ اُوکُوں چَنگی طرح ڈیکھدا رَہندا ہا(١٥)۔
16.	فَلَا أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ	پَس مَیں قَسَم چینداں، شام دِی لَلّائی دِی (١٦)۔
17.	وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ	اَتے رَات دِی، اَتے اُوندی جِھڑا کُجھ او آپݨیں وِچ وَلھیٹ گِھندی ہے(١٧)۔
18.	وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ	تے چَندر دِی! جَڈاں او پُورا نَظر آندے(١٨)۔
19.	لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ	جو تُساں دَرجے بَدرجے اُچّے تِھیندے ویسو (١٩)۔

.20	فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ	پر اُنھاں لوکاں کُوں کیا تھی گئے، جو او اِیمان نھیں گھن آندے(۲۰)۔
.21	وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ	اَتے جڈاں اُنھاں کُوں قرآن پڑھ تے سُݨایا ویندے تاں او سجدہ وِی نھیں کریندے(۲۱)۔
.22	بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُكَذِّبُونَ	بلکہ حق کُنُوں اِنکار کرݨ والے تاں نرا کُوڑ اِی کُوڑ مریندِن(۲۲)۔
.23	وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ	اَتے اللہ چنگی طَرح جاݨدے جو کُجھ اِیہ کٹھا کرتے لُکیندِن(۲۳)۔
.24	فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ	پَس (اَے رسول) تُوں اِنھاں کُوں دَردناک عَذاب دِی خُوشخبری سُݨا ڈِے(۲٤)۔
.25	إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ	سِوائے اُنھاں لوکاں دے جِہڑے اِیمان گھن آئِن، نیک عَمل کیتے ہِینے، اُنھاں کیتے اَجر ہے، کڈائیں نہ مُکݨ والا(۲۵)۔

85- سورۃ البروج

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جِہڑا بہُوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
.1	وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ	قَسم ہے بُرجاں والے اَسمان دِی(۱)۔
.2	وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ	اَتے اُوں ڈِینہہ دِی جیندا وَعدہ کیتا ہویا ہے(۲)۔
.3	وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ	اَتے ڈِیکھݨ والے دِی، اَتے جو ڈِٹھا ویسے، اُوندی وِی(۳)۔
.4	قُتِلَ أَصْحَابُ الْأُخْدُودِ	مارے گئے بھا دا ٹویا کھٹݨ والے(٤)۔
.5	النَّارِ ذَاتِ الْوَقُودِ	جیندے وِچ ڈھیر سارے بالݨ نال بھڑکدی ہوئی بھا ہے(۵)۔
.6	إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ	جِہڑے ویلے او بھا دے ٹویے اُتُوں بیٹھے ہوئے ہِن(٦)۔
.7	وَهُمْ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ	اَتے او جِہڑا کُجھ اِیمان والیاں نال کریندے پَے ہَن، اُوکوں خُود سامݨیں ڈیکھدے پَے ہِن(۷)۔

.8	وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَن يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ	اَتے اُنھاں دِی دُشمنی ہَئی کہیں وَجہ کنُوں کائے نہ ہَئی، سِوائے اِیندے جو او اَللہ تے اِیمان گِھن آئے ہن، جِہڑا بَہُوں زبردست ہے، سَب تعریفاں والا ہے(۸)۔
.9	الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ	او تاں اُوہو ہے جِیندی بادشاہی ہے اَسماناں دِی تے زمین دِی، اَتے اَللہ ہر شَئے اُتے حاضر ناظر ہے(۹)۔
.10	إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ	تحقیق جِنھاں لوکاں مومن جُواناں تے مومن زالیں کُوں بَہُوں ڈُکھ ڈِتّے ہِن، وَت تَوبہ وِی نھیں کِیتی، بَس اُنھاں کِیتے دوزخ دَا عذاب وِی ہے، اَتے سَڑدے رَہݨ دا عذاب وِی(۱۰)۔
.11	إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ	بیشک جِہڑے لوک اِیمان گِھن آئِن، اَتے نیک عَمل کِیتے ہِینے اُنہاں کِیتے بَہشتی باغ ہِن جِنھاں تلّے نہراں وَہندیاں وَگدِیاں پِیاں ہوسن، اِیہا تاں ہے، وَڈّی کامیابی(۱۱)۔
.12	إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ	یقیناً تیڈے رَبّ دِی پکڑ ڈَاڈھی سخت ہے(۱۲)۔
.13	إِنَّهُ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيدُ	یقیناً اُوہ وپہلی واری وِی پیدا کریندے، تے وَلا وِی جیوا کھڑا کریندے(۱۳)۔
.14	وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ	اُوہو ہے بَخشݨ ہار، ڈَاڈھا پیار رَکھݨ والا(۱٤)۔
.15	ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ	او عَرش دا مالک ہے، وَڈیاں شاناں والے دا(۱۵)۔
.16	فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ	بَس کر چھوڑیندے جو کُجھ چَہندے(۱٦)۔
.17	هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ	کیا تیڈے کولھ لَشکراں دِی خَبر پُنّی ہے(۱۷)۔
.18	فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ	فرعون دِیاں وِی، تے ثمود دیاں وِی(۱۸)۔
.19	بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ	بلکہ جِنھاں لوکاں کُفر اِختیار کِیتے، او کُوڑ آکھݨ وِچ لگّئے ہوئے ہِن(۱۹)۔

.20	وَّاللّٰهُ مِن وَرَآئِهِمۡ مُّحِيطٌۢ	اَتے اَللہ اُنھاں کُوں پچھوں کنُوں گھیرے وِچ گھتّیا ہوئے (۲۰)۔
.21	بَلۡ هُوَ قُرۡآنٌ مَّجِيدٌ	بلکہ اِیہ قرآن تاں وڈّیاں شاناں والا ہے (۲۱)۔
.22	فِي لَوۡحٍ مَّحۡفُوظٍۭ	جہڑا اُوں لوح وِچ موجود ہے جہڑی بہوں محفوظ ہے (۲۲)۔

86۔ سورۃ الطلاق

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جہڑا بہوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
.1	وَالسَّمَآءِ وَالطَّارِقِ	قَسم ہے آسمان دِی، اَتے رات کُوں اُبھرݨ والے دِی (۱)۔
.2	وَمَآ أَدۡرَاكَ مَا الطَّارِقُ	اَتے تیکوں کیا پتہ، جو رات کُوں اُبھرݨ والا کیا ہے؟ (۲)۔
.3	النَّجۡمُ الثَّاقِبُ	او ہِک چمکدار تارہ ہے (۳)۔
.4	إِن كُلُّ نَفۡسٍ لَّمَّا عَلَيۡهَا حَافِظٌ	(اِیں ڳالھ دِی) جو کوئی جی اِہجا کائے نھیں، جیندے اُتّے کوئی رَکھوالا (پہرے دار) مُقرر نہ ہُووے (٤)۔
.5	فَلۡيَنظُرِ الۡإِنسَانُ مِمَّ خُلِقَ	پَس اِنسان کُوں اِیہ تاں ݙیکھݨاں چاہیدا ہے جو او کہڑی شَئے کنُوں پیدا کیتا گئے (٥)۔
.6	خُلِقَ مِن مَّآءٍ دَافِقٍ	او ہِک اُچّھل پُووݨ والے پاݨیں (تریڑے) کنُوں پیدا کیتا گیا ہے (٦)۔
.7	يَخۡرُجُ مِنۢ بَيۡنِ الصُّلۡبِ وَالتَّرَآئِبِ	جہڑا جو کنّڈ تے سینے دِیاں ہڈّیاں پَسلیاں دے وِچکاروں نِکلدا ہے (۷)۔
.8	إِنَّهُۥ عَلَىٰ رَجۡعِهِۦ لَقَادِرٌ	یقیناً او (اَللہ) اُوندے وَلا جِیوا کھڑا کرݨ اُتّے پُوری قُدرت رکھیندا ہے (۸)۔
.9	يَوۡمَ تُبۡلَى السَّرَآئِرُ	جہڑے ݙینہ دِلاں دے بھید کھولیے ویسن (۹)۔
.10	فَمَا لَهُۥ مِن قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ	پَس اُوندا نہ خُود دا کوئی زور چلسی، تے نہ کوئی بِیا مددگار ہوسّی (۱۰)۔
.11	وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الرَّجۡعِ	قَسم ہے ڄینہ وَساوݨ والے اَسمان دِی (۱۱)۔

.12	وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ	اَتے چِریج و نّجڑ والی زمین دِی(١٢)۔
.13	إِنَّهُ لَقَوْلٌ فَصْلٌ	(اِیں گالھ دِی) جو یقیناً اِیہ (حَق تے نا حق کُوں) نِکھیڑن والا قول ہے(١٣)۔
.14	وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ	اَتے اِیہ کوئی مَخول کائے نھیں(١٤)۔
.15	إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا	یقیناً او سارے آپٹیں کوئی وڈی تدبیر (چالاکی) کرن لگئین(١٥)۔
.16	وَأَكِيدُ كَيْدًا	اَتے مَیں وِی ہِک تدبیر کریندا پیاں(١٦)۔
.17	فَمَهِّلِ الْكَافِرِينَ أَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًا	پَس (اَے رسول) کافراں کُوں تھوڑی جِہی مُہلت ڈِے چا (١٧)۔

87۔ سورۃ الأعلیٰ

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا بَہوں مہربان ہے، بے حد رحمت کرن والا ہے
.1	سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى	(اَے رسول) تُوں سَب تُوں اُچّے شاناں والے رَبّ دے ناں دِی تَسبیح (اُوندا پاک ہُووَن) پڑھی رَکھ(١)۔
.2	الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّىٰ	جَیں پیدا کِیتے، وَت ٹھیک ٹھاک (اُشناک) بَنا کھڑائے(٢)۔
.3	وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَىٰ	اَتے جَیں اُوندا ہِک اَندازہ مُقرر کِیتے، پَس اُوکُوں سِدّھی رَاہ تے ٹوریس(٣)۔
.4	وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَىٰ	اَتے جَیں (زمین وِچُوں) گھا شا جمایا(٤)۔
.5	فَجَعَلَهُ غُثَاءً أَحْوَىٰ	پَس وَل اُوکُوں بھوں بُکّل (کُٹا) بَنا چھوڑیا(٥)۔
.6	سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنسَىٰ	اَجھو اَساں تیکوں اِیں پڑھیسُوں، جو وَل بُھلا وِی نہ سَگسیں(٦)۔
.7	إِلَّا مَا شَاءَ اللّٰهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَىٰ	سِوائے اُوں شَئے دے جہڑی اَللہ بُھلاوَن چہسے، یقیناً او ظاہر کُوں وِی جاݨدا ہے، تے لُکّی ہوئی شَئے کُوں وِی(٧)۔

.8	وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرَىٰ	اَساں تیڈے کیتے (اَسانی) پیدا کر ڈیندوں(٨)۔
.9	فَذَكِّرْ إِن نَّفَعَتِ الذِّكْرَىٰ	پس نصیحت کر جیکر تیڈی نصیحت کنوں کوئی فائدہ چاوݨ چہندے(٩)۔
.10	سَيَذَّكَّرُ مَن يَخْشَىٰ	اَلبتہ او شخص ضرور نصیحت حاصل کر سگسی، جھڑا ڈَردے(١٠)۔
.11	وَيَتَجَنَّبُهَا الْأَشْقَى	اَصلوں بد بخت اِنسان ایں نصیحت کنوں پَرے بھجدے(١١)۔
.12	الَّذِي يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرَىٰ	او ہِک بہوں وڈی بھا وِچ داخل کیتا ویسے(١٢)۔
.13	ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَا	وَل نہ اُوندے کیتے اُوندے وِچ مَوت ہوسی، اَتے نہ جیوݨ ہوسے(١٣)۔
.14	قَدْ أَفْلَحَ مَن تَزَكَّىٰ	تحقیق او شخص کامیاب (مرادوند) تھی گیا جَیں نیک کردار ہووݨ دی کوشش کیتی(١٤)۔
.15	وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّىٰ	اَتے جھڑا آپݨیں رَبّ دا ناں گھندا (ذِکر کریندا) رِیہا، اَتے او نماز پڑھدا رِیہا(١٥)۔
.16	بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا	بلکہ تُساں تاں دُنیاوی زِندگی کوں اِی چنگا سمجھدیوے(١٦)۔
.17	وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ	حالانکہ آخرت بہتر ہے، تے باقی رَہݨ والی ہے(١٧)۔
.18	إِنَّ هَٰذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ	یقیناً اِیہ (قَول) پہلے صحیفیاں (چھوٹیاں کتاباں) وِچ وِی مَوجود ہے(١٨)۔
.19	صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ	او اِبراہیم دے صحیفیاں وِچ، اَتے مُوسیٰ دے صحیفیاں وِچ وِی(١٩)۔

88۔ سورۃ الغاشیۃ

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جھڑا بہوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے

1.	هَلۡ أَتَاكَ حَدِيثُ الۡغَاشِيَةِ	(اَے رسول) کیا تیڈے کولھ (لوکاں کُوں) وَلھیٹ گِھنّݨ والی (مُصیبت) دِی خُبر پُنّی ہے(۱)۔
2.	وُجُوهٌ يَوۡمَئِذٍ خَاشِعَةٌ	اُوں ڈِینّہ لوکاں دے مُنّہ (ڈَرکنُوں) لَتّھے ہوئے ہوسن(۲)۔
3.	عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ	اُوکھائیاں وِچ ہوسن، تَھکّے ٹُرّٹے ہوئے ہوسن (۳)۔
4.	تَصۡلَىٰ نَارًا حَامِيَةً	بَھڑکدی ہوئی بھا وِچ وَڑسِن(٤)۔
5.	تُسۡقَىٰ مِنۡ عَيۡنٍ آنِيَةٍ	اُنھاں کُوں بَڑکدے ہوئے چَشمے دا پاݨیں پِلایا ویسے(٥)۔
6.	لَّيۡسَ لَهُمۡ طَعَامٌ إِلَّا مِن ضَرِيعٍ	اُنھاں دے کھاوݨ کِیتے وِی پِیا کُجھ نہ ہوسے، سِوائے کَنّڈیری جیہے سُکّے گھا دے(٦)۔
7.	لَّا يُسۡمِنُ وَلَا يُغۡنِي مِن جُوعٍ	او نہ تاں اُنھاں کُوں موٹا کریسے، اَتے نہ اُنھاں دِی بھُک لَہیسے(۷)۔
8.	وُجُوهٌ يَوۡمَئِذٍ نَّاعِمَةٌ	اُنھاں دے مقابلے وِچ بعض لوکاں دے مُنّہ تے اِیں ڈِینّہ (نعمتاں حاصِل کر گِھنّݨ تے) وَڈّی رونق آئی ہوسی(۸)۔
9.	لِّسَعۡيِهَا رَاضِيَةٌ	او آپݨیں عَملاں (کارگُزاریاں) اُتے خُوش ہوسن(۹)۔
10.	فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ	اُچّے مقام والے بَہشت وِچ ہوسن(۱۰)۔
11.	لَّا تَسۡمَعُ فِيهَا لَاغِيَةً	او اُوندے وِچ کوئی ٹھَٹّھا مَخول نہ سُݨسِن(۱۱)۔
12.	فِيهَا عَيۡنٌ جَارِيَةٌ	اُوندے وِچ نہراں ہوسن وَگدیاں ہوئیاں(۱۲)۔
13.	فِيهَا سُرُرٌ مَّرۡفُوعَةٌ	اُوندے وِچ اُچّے وِچھے ہوئے تَخت ہوسن(۱۳)۔
14.	وَأَكۡوَابٌ مَّوۡضُوعَةٌ	اَتے آبخورے (پیالے) بَھرے رَکھیئے ہوسِن(۱٤)۔
15.	وَنَمَارِقُ مَصۡفُوفَةٌ	گاؤتکیے (وَڈے سِرہاݨیں) قطاراں وِچ پَئے ہوئے ہوسن(۱٥)۔
16.	وَزَرَابِيُّ مَبۡثُوثَةٌ	اَتے نفیس قالین وِچّھے ہوسن(۱٦)۔
17.	أَفَلَا يَنظُرُونَ إِلَى الۡإِبِلِ كَيۡفَ خُلِقَتۡ	کیا اِیہ لوک اُٹھّاں دو نھیں ڈیکھدے، جو او کَیں طرح عَجب جیہے پَیدا کِیتے گئے ہِن(۱۷)۔

18.	وَإِلَى السَّمَآءِ كَيْفَ رُفِعَتْ	اَتے اَسمان دو، جو او کَیں طرح اُچّا کر کھڑایا گئے(۱۸)۔
19.	وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ	اَتے پہاڑاں دو، جو او کَیں طرح ٹھوک کھڑائے گئے ہِن(۱۹)۔
20.	وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ	اَتے زمین دو، جو او کَیں طرح دِگھیر تے وِچھا چھوڑی ہے(۲۰)۔
21.	فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنتَ مُذَكِّرٌ	پَس (اَے رسول) تُوں نصیحت کِیتی رَکّھ، تحقیق تُوں تاں محض نصیحت کرݨ والا ہیں(۲۱)۔
22.	لَّسْتَ عَلَيْهِم بِمُسَيْطِرٍ	تُوں اِنھاں اُتّے کوئی دَاروغہ مقرر کائے نھیں(۲۲)۔
23.	إِلَّا مَن تَوَلَّىٰ وَكَفَرَ	پَر جیں مُنّہ چا وٹایا، تے (حَق کُوں مَنَّݨ کنُوں) اِنکار چا کِیتا(۲۳)۔
24.	فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ	پَس اَللہ اُوکُوں عذاب وِچ گھت ڈِیسے، عَذاب وِی بَہُوں وَڈّا(۲٤)۔
25.	إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ	یقیناً اُنھاں لوکاں کُوں اَساں دو ضرور وَل آوݨاں(۲۵)۔
26.	ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُم	وَل اُنھاں کنُوں حِساب گھِنَّݨ وِی اَساڈا کَم ہے(۲٦)۔

89۔ سورۃ الفجر

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا بَہُوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
1.	وَالْفَجْرِ	قَسم ہے فَجر دے وَقت دِی(۱)۔
2.	وَلَيَالٍ عَشْرٍ	اَتے ڈَاہ راتیں دِی(۲)۔
3.	وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ	اَتے جوڑے جوڑے دِی، تے ہِک ہِک دِی(۳)۔
4.	وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ	اَتے رَات دِی جِڈّاں او ڈھلّݨ پے وَنجّے(٤)۔
5.	هَلْ فِي ذَٰلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حِجْرٍ	کیا اُنھاں وِچُوں عَقلمنداں کِیتے قَسم کھاوݨ دے لائق کوئی شَئے ہے(۵)۔
6.	أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ	کیا تَیں ڈِٹّھے جو تیڈے رَبّ نے عاد نال کیا حَشر کِیتے(٦)۔

7.	إِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ	اُچّے تھمبیاں والیاں جائیں والی اِرم دِی اَولاد نال (کیا تِھیا)(۷)۔
8.	الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ	جِنھاں وانگوں سارے عِلاقیاں وِچ کوئی پیدا نہ کیتا گیا ہا! (۸)۔
9.	وَثَمُودَ الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ	اَتے ثمود نال (کیا تِھیا) جِنھاں وادی وِچ پتھراں کوں گھڑ گھڑ تے جائیں بٹائیاں ہَن(۹)۔
10.	وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ	اَتے میخاں دِی شہرت والے فِرعون نال وِی(۱۰)۔
11.	الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ	اُنھاں ساریاں، سَبھے عِلاقیاں وِچ بغاوتاں کھڑیاں کرگھدّیاں(۱۱)۔
12.	فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ	پَس اُنھاں اِنھاں عِلاقیاں (مُلکاں) وِچ ٻہُوں فَساد مچایا ہوئیا ہاَ(۱۲)۔
13.	فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ	پَس تیڈے رَبّ اُنھاں اُتّے عَذاب دا ہِک چابک وَسایا(۱۳)۔
14.	إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ	تحقیق تیڈا رَبّ تاڑ وِچ ہے(۱٤)۔
15.	فَأَمَّا الْإِنسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ	ہر اِنسان دا تاں اِیہ حال ہے، جو جَڈاں اُوندا رَبّ اُوکوں کہیں آزمائش وِچ سَٹیندے تاں اُوکوں عِزّتاں چا ڈیندے، تے نعمتاں چا بَخشیندے، وَت اَکھیندے جو میڈے رَبّ میکوں ٻہُوں عِزّتاں چا بَخشِن(۱۵)۔
16.	وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهَانَنِ	وَت جَڈاں کڈائیں اُوکوں (ٻئی طرح دِی) اَزمائش وِچ چا گھتیندے، پَس اُوندے رِزق کُوں اُوندے کِیتے تنگ کر ڈیندے، تاں وَل او اَہدے جو میڈے رَبّ میکُوں ذلیل کر چھوڑے(۱٦)۔
17.	كَلَّا بَل لَّا تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ	اَصل ڳالھ اِیں کائے نھیں، تُساں یتیماں نال کوئی عِزّت والا سلوک وِی نھیں کریندے(۱۷)۔
18.	وَلَا تَحَاضُّونَ عَلَىٰ طَعَامِ الْمِسْكِينِ	اَتے مسکین فقیر کُوں کھاڻاں کھواوݨ کِیتے ہِک ٻئے کُوں کوئی ترغیب وِی نھیں ڈیندے(۱۸)۔
19.	وَتَأْكُلُونَ التُّرَاثَ أَكْلًا لَّمًّا	اَتے وراثت دا مال تاں اِڈُّوں اُڈُّوں چھک چھک تے کھادِی اِی

		رَکھدے وے(١٩)۔
20.	وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا	اَتے تُساں مال نال وَدّھ وَدّھ تے محبت کریندے وے(٢٠)۔
21.	كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا	کوئی گالھ نھیں ! جِھڑے ویلے زمین بھنّ تروڑ تے کَٹ پھَٹ سَٹّی ویسی(٢١)۔
22.	وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا	اَتے تیڈا رَبّ آسے اَتے فرشتیاں صَفّاں دِیاں صَفّاں بَدھیاں ہوئیاں ہوسن(٢٢)۔
23.	وَجِيءَ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ وَأَنَّىٰ لَهُ الذِّكْرَىٰ	اُوں ڈِینّہ دوزخ سامنْیں گِھن آئی ویسی، بَس اُوں ڈِینّہ اِنسان نصیحت حاصل کرنْ چَہسی پَر (ہُنْ) نصیحت اُوکوں کِتُّھوں فائدہ ڈیسی(٢٣)۔
24.	يَقُولُ يَا لَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي	او اَکھیسے، ہائے میڈی شَامت اَللہ اِیویں کرے ہَا جو مَیں آپنْیں اِیں زِندگی کِیتے وِی پہلے کنُوں کُجھ بھیجیا ہوندا(٢٤)۔
25.	فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابَهُ أَحَدٌ	بَس اُوں ڈِینّہ نہ کوئی اُوں جیہاں عَذاب ڈیسی، نہ اُوں جیہا کوئی بِیا عذاب ڈیونْ والا ہوسی(٢٥)۔
26.	وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ	اَتے نہ اُوں جیہا پَکّڑ وِچ گِھن آوَنْ والا بِیا کوئی ہے(٢٦)۔
27.	يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ	وُوئے اِطمینان (تَسلَّا) ڈِیواوَنْ وَالا نَفس آ(٢٧)۔
28.	ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً	تُوں آپنْیں رَبّ دو وَل چُلّ، توں اُوندے نال راضی تھی او تیڈے نال راضی تھیسے(٢٨)۔
29.	فَادْخُلِي فِي عِبَادِي	وَت تُوں میڈیاں نیک بندیاں وِچ چُل رہ(٢٩)۔
30.	وَادْخُلِي جَنَّتِي	اَتے میڈی بَہشت وِچ وَڑ چُلّ(٣٠)۔

90۔ سورۃ البلد

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِھڑا بَہُوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرنْ

والا ہے		
ڳالھ اِیں کائے نھیں! مَیں قَسم چیندااں اِیں شہر دِی(١)۔	لَآ أُقۡسِمُ بِهَٰذَا ٱلۡبَلَدِ	.1
اَتے تُوں اِیں شہر دا شہری ہیں(٢)۔	وَأَنتَ حِلُّۢ بِهَٰذَا ٱلۡبَلَدِ	.2
اَتے قَسم ہے، پیوٗ دِی اَتے اُوندی جھڑی اَولاد اُوں جَنّی(٣)۔	وَوَالِدٖ وَمَا وَلَدَ	.3
تحقیق اَساں اِنسان کُوں تکلیفاں اَوکھائیاں وِچ جَمائے(٤)۔	لَقَدۡ خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ فِي كَبَدٍ	.4
پَر کیا او سمجھدے جو اُوں (سَخت جان) اُتے کوئی قابو نہ پا سگیسی(٥)۔	أَيَحۡسَبُ أَن لَّن يَقۡدِرَ عَلَيۡهِ أَحَدٞ	.5
او آہدے جو مَیں مال دے ڈھگ دے ڈھگ لُٹا چھوڑِئن(٦)۔	يَقُولُ أَهۡلَكۡتُ مَالٗا لُّبَدًا	.6
کیا او خیال کریندے جو اُوکُوں کوئی وِی نھیں ڈِٹھا کھڑا(٧)۔	أَيَحۡسَبُ أَن لَّمۡ يَرَهُۥٓ أَحَدٌ	.7
کیا اَساں اُوندے کِیتے ڈُوں اَکھیں نھیں بَنائیاں(٨)۔	أَلَمۡ نَجۡعَل لَّهُۥ عَيۡنَيۡنِ	.8
اَتے زبان اَتے ڈُوں ہوٹھ(٩)۔	وَلِسَانٗا وَشَفَتَيۡنِ	.9
اَتے اَساں اُوکُوں ڈُوہائیں (خیر تے شر دے) رَستے ڈِیکھا ڈِسا ڈِتّن(١٠)۔	وَهَدَيۡنَٰهُ ٱلنَّجۡدَيۡنِ	.10
پَس اُوں گھاٹی اُتُّوں چڑھ تے لنگھݨ دِی ہِمّت نھیں کیتی(١١)۔	فَلَا ٱقۡتَحَمَ ٱلۡعَقَبَةَ	.11
اَتے تیکُوں کیا پتہ جو او گھاٹی (تے چڑھݨ والی رَاہ) کیا ہے(١٢)۔	وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلۡعَقَبَةُ	.12
اِیہ غُلامی کنُوں کہیں دِی گردن چھڑاوݨ ہے(١٣)۔	فَكُّ رَقَبَةٍ	.13
یا بھک دے ڈِینہہ کہیں کُوں روٹی کھواوݨ ہے(١٤)۔	أَوۡ إِطۡعَٰمٞ فِي يَوۡمٖ ذِي مَسۡغَبَةٖ	.14
کہیں یتیم کُوں جھڑا سَکّا وِی ہُووے(١٥)۔	يَتِيمٗا ذَا مَقۡرَبَةٍ	.15
یا کہیں مِٹّی دھوڑ تھّئے ہوئے مِسکین فقیر کُوں(١٦)۔	أَوۡ مِسۡكِينٗا ذَا مَتۡرَبَةٖ	.16
تڈّاں او شخص اُنھاں لوکاں نال وَنج رَلسے جھڑے ایمان گِھن آئن، اَتے ہِک بِئے کُوں نصیحت کریندِن ثابت قدم رَہݨ دِی، اَتے وَصیّت کریندِن ہِنھاں تے رَحم کرݨ دِی(١٧)۔	ثُمَّ كَانَ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلصَّبۡرِ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلۡمَرۡحَمَةِ	.17

.18	أُوْلَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْمَيْمَنَةِ	اِیہے لوک ہِن، سجّے پاسے والے (نیک بخت) (١٨)۔
.19	وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِنَا هُمْ أَصْحَٰبُ ٱلْمَشْـَٔمَةِ	اَتے جِنہاں لوکاں اَساڈیاں آیاتاں کنوں اِنکار کر ڈِتے، اِیہے لوک ہِن، بد بخت (شامت دے مارے)(١٩)۔
.20	عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤْصَدَةٌۢ	اُنھاں اُتّے ہَر پاسوں موری بند کیتی ہوئی بھا ہوسی! (٢٠)۔

91- سورۃ الشمس

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا ہُوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
.1	وَٱلشَّمۡسِ وَضُحَىٰهَا	قَسم ہے سجھ دِی! اَتے اُوندی دُھپ دِی (١)۔
.2	وَٱلۡقَمَرِ إِذَا تَلَىٰهَا	اَتے قَسم ہے چندر دِی، جڈاں جو او اُوندے پچھوں نِکلدے(٢)۔
.3	وَٱلنَّهَارِ إِذَا جَلَّىٰهَا	اَتے ڈینہ دِی، جڈاں جو سجھ کوں خوب چمکا ڈیندے(٣)۔
.4	وَٱلَّيۡلِ إِذَا يَغۡشَىٰهَا	اَتے رات دِی! جہڑے ویلے او (سجھ کوں) لُکا گھندی ہے(٤)۔
.5	وَٱلسَّمَآءِ وَمَا بَنَىٰهَا	اَتے اسمان دِی اتے اوں ذات دی جیں اُوکوں کھڑا کر کھڑائے(٥)۔
.6	وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا طَحَىٰهَا	اَتے زمین دِی تے اُوں ذات دِی جیں اوں کوں کھنڈائے (٦)۔
.7	وَنَفۡسٖ وَمَا سَوَّىٰهَا	تے اُوں نفس (ذات) (دِی تے جیں اُوکوں ٹھیک ٹھاک (اُشناک) بݨا چھوڑے(٧)۔
.8	فَأَلۡهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقۡوَىٰهَا	پَس اُوکوں اُوندے فِسق فجور (کنوں بچݨ) دِی تے پَرہیزگاری (کرݨ) دِی سمجھ ڈِتی ہِس(٨)۔
.9	قَدۡ أَفۡلَحَ مَن زَكَّىٰهَا	تحقیق اُوں شخص آپݨیں مُراد حاصل کیتی، جیں آپݨیں نفس کوں صاف سُتھرا رکھیا(٩)۔
.10	وَقَدۡ خَابَ مَن دَسَّىٰهَا	اَتے تحقیق او شخص نامُراد رِہیا، جیں اُوکوں گندگی وِچ لَتھیڑ ڈِتا(١٠)۔

.11	كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهَآ	ثمود دِی قَوم نے نافرمانی کر تے حقیقت کُوں کُوڑ آکھیا(۱۱)۔
.12	إِذِ انبَعَثَ أَشْقَاهَا	جِھڑے ویلے اُنھاں دا ساریاں تُوں وَڈّا بد بخت اُٹّھی کھڑا(۱۲)۔
.13	فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللّٰهِ نَاقَةَ اللّٰهِ وَسُقْيَاهَا	تاں اَللہ دے رسول اُنھاں کُوں آکھیا، جو خبردار اِیہ اَللہ دِی ڈاچی ہے، اِیندے پاݨیں پیوݨ دِی (واری تے) کوئی روک ٹوک نہ ہووے(۱۳)۔
.14	فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ بِذَنبِهِمْ فَسَوَّاهَا	پَر اُنھاں اُوکُوں کُوڑ آکھیا، وَت اُونڈیاں کُچّاں کَپ چھوڑیاں، پَس اُنھاں دے رَبّ نے اُنھاں اُتے اُنھاں دے گُناہاں دے سَبب اِہجی آفت بھیجی، جَیں اُنھاں کُوں مِٹّی بَرابر پُور ڈِتا(۱٤)۔
.15	وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا	اَتے (اَللہ کُوں) اُوں قَوم دے بدلہ گِھنّݨ دَا کوئی ڈَر وِی کائے نھیں(۱۵)۔

92- سورۃ اللیل

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِھڑا بہُوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
.1	وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ	قَسم ہے رَات دِی، جِڈاں ہَر شَئے کُوں کَج گِھنّے(۱)۔
.2	وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ	اَتے قَسم ہے ڈِینہہ دِی جِڈاں چنگی طَرح سوجھلا تھی وَنجے(۲)۔
.3	وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ	اَتے اُوندی جَیں نَر تے مادی پیدا کیتے(۳)۔
.4	إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّىٰ	(اِیں گالھ دِی جو) دَر حقیقت تُہاڈیاں کارگُزاریاں مختلف قِسم دِیاں ہِن(٤)۔
.5	فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ	پَس جِھڑے شَخص (اَللہ دے رَاہ تے) مال خرچ کیتا، اَتے اُوں پَرہیزگاری وِی اِختیار کیتی(۵)۔
.6	وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ	اَتے بَھلائی دِی گالھ کُوں سچ آکھیا(٦)۔

7.	فَسَنُيَسِّرُهُۥ لِلۡيُسۡرَىٰ	تاں اَساں اُوکوں بَھلائی دے رَستے تے چَلݨ دِیاں سہولتاں ڈِیسُوں(۷)۔
8.	وَأَمَّا مَنۢ بَخِلَ وَٱسۡتَغۡنَىٰ	اَتے جیں بُخیلی کیتی(اَللہ کنُوں) لَاپَروا تھی گیا(۸)۔
9.	وَكَذَّبَ بِٱلۡحُسۡنَىٰ	اَتے بَھلائی دِی گالھ کُوں کُوڑ آکھیا(۹)۔
10.	فَسَنُيَسِّرُهُۥ لِلۡعُسۡرَىٰ	تاں اَساں اُوکوں سَختی والے رَستے دو سہولتاں ڈِیسُوں(۱۰)۔
11.	وَمَا يُغۡنِي عَنۡهُ مَالُهُۥٓ إِذَا تَرَدَّىٰٓ	اُوندا مَال اُوکوں کوئی فائدہ نہ ڈِیسی، جھڑے ویلے او سِر دے بھرنے آ ڈِھسی(۱۱)۔
12.	إِنَّ عَلَيۡنَا لَلۡهُدَىٰ	بیشک اَساڈے ذِمّے تاں بَس رَاہ ڈِیکھا ڈِیوݨ ہے(۱۲)۔
13.	وَإِنَّ لَنَا لَلۡأٓخِرَةَ وَٱلۡأُولَىٰ	اَتے ہَر شَئے دِی اَخیر (آخرت) تے ہَر شَئے دا مُنڈھ (دُنیا) اَساڈے ہَتھ وِچ ہے(۱۳)۔
14.	فَأَنذَرۡتُكُمۡ نَارٗا تَلَظَّىٰ	بَس مَیں تُہاکُوں بھڑکدی بھا کنُوں ڈِرا چِتا ڈِتے(۱٤)۔
15.	لَا يَصۡلَىٰهَآ إِلَّا ٱلۡأَشۡقَى	ایندے وِچ کوئی داخل نہ تھیسے، سِوائے وَڈے بَد بَخت دے(۱۵)۔
16.	ٱلَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ	جیں حقیقت کُوں کُوڑ آکھیا، تے مُنّہ چا وَٹایا(۱٦)۔
17.	وَسَيُجَنَّبُهَا ٱلۡأَتۡقَى	اَتے اُوں شَخص کُوں ضرور (اِیں کنُوں) پَرے رَکھیا ویسی، جھڑا وَڈا پَرہیزگار ہوسی(۱۷)۔
18.	ٱلَّذِي يُؤۡتِي مَالَهُۥ يَتَزَكَّىٰ	جھڑے آپݨاں مال اللہ دے رَاہ تے ڈِیندِن نیک پاک رَہݨ کیتے(۱۸)۔
19.	وَمَا لِأَحَدٍ عِندَهُۥ مِن نِّعۡمَةٖ تُجۡزَىٰٓ	اَتے اُوندے اُتّے کہیں دا کوئی اِحسان کائے نھیں، جیندا بَدلہ اُوکوں لَہاوَݨاں ہووے(۱۹)۔
20.	إِلَّا ٱبۡتِغَآءَ وَجۡهِ رَبِّهِ ٱلۡأَعۡلَىٰ	او تاں بَس آپݨیں بلند و بَرتر رَبّ دِی خُوشی حاصل کرݨ چَہندے(۲۰)۔
21.	وَلَسَوۡفَ يَرۡضَىٰ	تے اُوں کنُوں اَجھو خُوش تِھی ویسی(۲۱)۔

93- سورۃ الضحیٰ

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بہُوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
.1	وَالضُّحٰىۙ	قَسم ہے ݙینہ چڑھیے دِی (١)۔
.2	وَالَّيۡلِ اِذَا سَجٰىۙ	قَسم ہے رات دِی جݙاں) او ہر شئے) کُوں کَج گھِنّے (٢)۔
.3	مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلٰىؕ	(اَے رسول) تیݙے رَبّ تیکوں اَصلُوں نھیں چھوڑیا، اَتے نہ ناراض تھئے (٣)۔
.4	وَلَلۡاٰخِرَةُ خَيۡرٌ لَّكَ مِنَ الۡاُوۡلٰىؕ	واقعی تیݙے کِیتے آخرت دَا دور تیݙے پہلے (دُنیاوی) دَور کنُوں بہتر ہے (٤)۔
.5	وَلَسَوۡفَ يُعۡطِيۡكَ رَبُّكَ فَتَرۡضٰىؕ	اَتے اَجھو تیݙا رَبّ تیکوں او کُجھ ݙیسی، جو تُوں خُوش تھی ویسیں (٥)۔
.6	اَلَمۡ يَجِدۡكَ يَتِيۡمًا فَاٰوٰى	کیا اُوں تیکوں یتیمی وِچ نھیں پیدا کیتا، وَت اُوں تیکوں پناہ چا ݙِتّی (٦)۔
.7	وَوَجَدَكَ ضَآلًّا فَهَدٰى	اَتے تیکوں ہِدایت کنُوں پَرے ݙِٹّھا تاں ہدایت دَا راہ چا ݙیکھایا (٧)۔
.8	وَوَجَدَكَ عَآئِلًا فَاَغۡنٰىؕ	اَتے تیکوں غریب ݙِٹّھا تاں مالدار چا بݨایا (٨)۔
.9	فَاَمَّا الۡيَتِيۡمَ فَلَا تَقۡهَرۡؕ	پَس جہڑا کوئی یتیم ہُووے تاں اُوندے اُتّے سختی نہ کیتی کر (٩)۔
.10	وَاَمَّا السَّآئِلَ فَلَا تَنۡهَرۡؕ	اَتے جہڑا کوئی مَنگݨ والا ہووے تاں اُوکوں جھِڑکیاں نہ ݙِتّیاں کر (١٠)۔
.11	وَاَمَّا بِنِعۡمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثۡ	اَتے آپݨیں رَبّ دِیاں جہڑیاں نعمتاں ہِن اُنھاں کُوں بیان کیتی رَکّھ (١١)۔

94- سورۃ الانشراح

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ

	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جھڑا بہوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
1.	أَلَمۡ نَشۡرَحۡ لَكَ صَدۡرَكَ	(اَے رسول) کیا اَساں تیڈے کیتے تیڈے سینے کوں کھول نھیں ڈِتّا(۱)۔
2.	وَوَضَعۡنَا عَنكَ وِزۡرَكَ	اَتے تیں کنوں تیڈے سینے دا او بار لہا نھیں چھوڑیا(۲)۔
3.	الَّذِیٓ أَنقَضَ ظَهۡرَكَ	جَیں تیڈی چیل کُبی کیتی ہوئی ہے(۳)۔
4.	وَرَفَعۡنَا لَكَ ذِكۡرَكَ	اَتے اَساں تیڈے کیتے تیڈے ذِکر دا غوغا مچوا ڈِتّا(٤)۔
5.	فَإِنَّ مَعَ الۡعُسۡرِ يُسۡرًا	پَس یقیناً ہر سختی دے نال آسانی ہوندی ہے(٥)۔
6.	إِنَّ مَعَ الۡعُسۡرِ يُسۡرًا	بیشک ہر سختی دے نال آسانی ہوندی ہے(٦)۔
7.	فَإِذَا فَرَغۡتَ فَانصَبۡ	پَس جھڑے ویلے توں فارغ ہوویں، تاں وَت وِی جُہت کیتی رکھیں(٧)۔
8.	وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارۡغَبۡ	اَتے آپݨیں رَبّ دو پوری رَغبت رکھی رکھ(٨)۔

95۔ سورة التين

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جھڑا بہوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
1.	وَالتِّینِ وَالزَّیۡتُونِ	قسم ہے اِنجیر دی، اَتے زیتون دی(۱)۔
2.	وَطُورِ سِینِینَ	اَتے سینین دے طور (پہاڑ) دی(۲)۔
3.	وَهَٰذَا الۡبَلَدِ الۡأَمِینِ	اَتے اِیں اَمن و امان والے شہر دی(۳)۔
4.	لَقَدۡ خَلَقۡنَا الۡإِنسَانَ فِیٓ أَحۡسَنِ تَقۡوِیمٍ	تحقیق اَساں اِنسان کوں بہوں سوہݨیں شکل صورت وِچ پیدا کیتے(٤)۔

5.	ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ	وَل (او وِی اِنسان ہے (جیکُوں ساریاں جھکاڑاں کنُوں وِی جھکّا لَہا چھوڑیا(٥)۔
6.	إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ	سِوائے اُنھاں لوکاں دے جِہڑے اِیمان گِھن آئِن، اَتے نیک عَمل کِیتے ہِینے، پَس اُنھاں کِیتے نہ مُکّݨ والا اَجر ہے(٦)۔
7.	فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّينِ	پَس (اَے رسول) اِیندے بعد کیا ڳالھ تیکُوں کُوڑا کریندی ہے، جَزا سَزا دے بارے وِچ(٧)۔
8.	أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ	کیا اَللہ ساریاں تُوں بہتر فیصلہ کرݨ والا کائنی نھیں(٨)۔

96۔ سورۃ العلق

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا ٻہُوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
1.	اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ	(اَے رسول) تُوں آپݨیں رَبّ دَا ناں گِھن تے پَڑھ جَیں پَیدا کِیتے(١)۔
2.	خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ	جَیں اِنسان کُوں لَہُو دِی پوٹّی کنُوں پَیدا کِیتے(٢)۔
3.	اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ	پَڑھ، تیڈا تاں رَبّ وِی ٻہُوں کرم کرݨ والا ہے(٣)۔
4.	الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ	جَیں قَلم دے ذریعے عِلم سِکھایا(٤)۔
5.	عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ	اِنسان کُوں او کُجھ سِکھایا جو او نہ ڄاݨدا ہا(٥)۔
6.	كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَيَطْغَىٰ	پَتہ ہُووِیہے، جو بِلا شَک اِنسان نافرمانی کریندے(٦)۔
7.	أَنْ رَآهُ اسْتَغْنَىٰ	محض اِیں ڳالھوں جو او آپݨیں آپ کُوں کُجھ سَمجھدے(٧)۔
8.	إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَىٰ	حالانکہ اُوں تیڈے رَبّ دو وَل وَنڄݨیں(٨)۔
9.	أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَىٰ	کیا تَیں اُوں شَخص کُوں ݙِٹھّے، جِہڑا جو ہَٹکیندے(٩)۔
10.	عَبْدًا إِذَا صَلَّىٰ	ہِک بَندے کُوں ڄݙاں جو او نَماز پَڑھن لڳدے(١٠)۔

11.	أَرَأَيْتَ إِن كَانَ عَلَى الْهُدَىٰ	کیا تیں ڈِٹھے جو اُو پو ہِدایت اُتے ہے(١١)۔
12.	أَوْ أَمَرَ بِالتَّقْوَىٰ	یا پَرہیزگاری دَا حُکم ڈیندے(١٢)۔
13.	أَرَأَيْتَ إِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ	تیڈا کیا خیال ہے جیکر اُوں (حق کوں) کُوڑ آکھیے، اَتے مُنّہ چا پھیرے(١٣)۔
14.	أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ	کیا اُوکوں ایندا پَتہ کائے نھیں، جو اَللہ ڈیکھدا کھڑے(١٤)۔
15.	كَلَّا لَئِن لَّمْ يَنتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ	خبردار! جیکر او شخص باز نہ آیا، تاں اَساں اُوکوں مَتّھے دے والیں کنُوں پکڑ تے گھلیسُوں چا(١٥)۔
16.	نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ	اُوں کُوڑے تے خطاکار دے مَتّھے کنُوں(١٦)۔
17.	فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ	پَس او آپنْیں یاراں بھُوتاراں کُوں سَڈ گھنّے(١٧)۔
18.	سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ	اَساں وِی عذاب دے فرشتیاں کُوں سَڈیندوں(١٨)۔
19.	كَلَّا لَا تُطِعْهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِب	اِیکوں چھوڑ! تُوں اِیجے آدمی دَا آکھیا نہ مَنّ، اَتے سجدے کِیتی رَکھ تے اُوندے (رَبّ دے) کولھوں تھِی وَنج(١٩)۔

97۔ سورۃ القدر

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا بَہُوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
1.	إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ	یقیناً اَساں اِیں قرآن کُوں وَڈیاں قدراں والی رات کُوں نازِل کِیتے(١)۔
2.	وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ	اَتے تیکوں پَتہ ہے جو اِیہ وَڈیاں قدراں والی رَات کیا ہے؟(٢)۔
3.	لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ	وَڈیاں قدراں والی رات تاں ہزار مہینیاں کنُوں وِی بَہُوں وَدھائی ہے(٣)۔

.4	تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمْرٍ	ایندے وِچ فرشتے اَتے رُوح (جبریل) ہر کم کیتے آپݨیں رَبّ دے حُکم نال نازِل تھیندِن(٤)۔
.5	سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ	(ایں رات) سَلامتی ای سَلامتی ہے، او توڑیں جو وَڈا ویلا تھی ویندے(٥)۔

98- سورة البينة

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا بَہوں مہربان ہے، وڈیاں رحمتاں والا ہے
.1	لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنفَكِّينَ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ	اِہلِ کتاب وِچوں تے مشرکاں وِچوں جِنھاں کُفر اِختیار کیتا، او ہرگز باز رَہݨ والے نہ ہَن، جے توڑیں جو اُنھاں کولھ ہِک کُھلّی دلیل نہ آویندی(١)۔
.2	رَسُولٌ مِّنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُّطَهَّرَةً	(یعنی) اَللہ دِی طرفوں ہِک رسول، جِہڑا اِیجے پاک صحیفے پڑھ تے سُݨیندے(٢)۔
.3	فِيهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ	جِنھاں وِچ ہمیشہ قائم رَہݨ والے دُرست احکام دَرج ہِن(٣)۔
.4	وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِن بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَةُ	اَتے لوک فِرقے فِرقے بَݨ گئے، جِنھاں کُوں کِتاب ڈِتی گئی او وِی ایندے بعد جو اُنھاں کولھ کُھلّی دلیل وِی آچُکی ہَئی(٤)۔
.5	وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَٰلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ	اَتے اُنھاں کُوں بیا کوئی حُکم نہ ڈِتا گیا، سوائے ایندے جو اَللہ دِی عبادت کیتی کرِن او وِی آپݨیں دین کُوں اُوندے کیتے خالص کرتے محض ہُوندے خاص تھی تے، اَتے نماز قائم رَکھن، زکوٰۃ ڈِتی رَکھن، اَتے ایہو بَہوں صحیح دِین (نظام زندگی) ہے(٥)۔
.6	إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ	تحقیق جِنھاں لوکاں اِہلِ کِتاب وِچوں تے مُشرکاں وِچوں تھی تے وِی

	وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أُولَٰئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ	کُفر اِختیار کیتے او دوزخ دی بھا وِچ ویسن، ہمیشہ اُوندے وِچ رہسن، بہسن، اِیہے لوک بد ترین خلقت ہِن(٦)۔
7.	إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ	تحقیق جِہڑے لوک ایمان گھن آئن، نیک عَمل کیتے ہِینے اِیہے لوک بہترین خلقت ہِن(٧)۔
8.	جَزَاؤُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَّضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ	اُنھاں دے رَبّ دے نزدیک انھاں کیتے جزا ہے ہمیشہ قائم رہݨ والیاں بہشتاں، جنھاں تلّے نہراں وہندیاں وگیدیاں پیاں ہوسن، او ہمیشہ اُنھاں وِچ رہسن بہسن، اللہ اُنھاں کنُوں خُوش او اللہ کنُوں خوش، اِیہ ہے جزا اُوندے کیتے، جِہڑا آپݨیں رَبّ کنُوں ڈَردے(٨)۔

99۔ سورۃ الزلزلۃ

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جِہڑا بہُوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
1.	إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا	جِہڑے ویلے زمین کُوں اُوندا بھوئیں ہَنب (زلزلہ) پُوری طرح ہلا ڈیسی(١)۔
2.	وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا	اَتے زمین آپݨیں اَندر دے سارے بار باہر کڈھ سَٹیسی(٢)۔
3.	وَقَالَ الْإِنسَانُ مَا لَهَا	اَتے اِنسان اَکھیسے، اِیہ اِیکوں کیا پیا تھیندے؟ (٣)۔
4.	يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا	اُوں ڈِینہہ (اُو) آپݨیں حالات بیان کریسے(٤)۔
5.	بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا	کِیُوں جو تیڈے رَبّ اُوکوں اِیویں حُکم ڈِتا ہویا ہوسی(٥)۔
6.	يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِّيُرَوْا أَعْمَالَهُمْ	اُوں ڈِینہہ لوک ٹولیاں ٹولیاں بݨ تے آسن تاں جو اُنھاں کُوں اُنھاں دے اَعمال ڈِکھائے ونجن(٦)۔
7.	فَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ	پَس جیں وِی ذری برابر چنگا عَمل کیتا ہویا ہوسے، او اُوکوں ڈیکھ

		گھنسے(۷)۔
8.	وَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ	اَتے جیں وِی ذری برابر بَدی کیتی ہوسی، او اُوکوں ڈیکھ گھنسے(۸)۔

100۔ سورۃ العادیات

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جہڑا بہوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
1.	وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحاً	قسم ہے اُنھاں گھوڑیاں دِی، جہڑے سہکدے سہکدے وِی زور دے بھجدِن(۱)۔
2.	فَالْمُورِيَاتِ قَدْحاً	پِس پتھراں اُتے (نعل مارتے) بھا دِیاں چنگاریاں کڈھیندِن(۲)۔
3.	فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحاً	وَت وڈے ویلے چھاپا چا مریندِن(۳)۔
4.	فَأَثَرْنَ بِهِ نَقْعاً	پِس اِیں طرح دُھدھڑ مٹّی اُڈیندِن(٤)۔
5.	فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعاً	پِس سارے اِیں حالت وِچ دُشمن دے لشکر وِچ وڑ ویندِن(٥)۔
6.	إِنَّ الْإِنسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ	بیشک اِنسان آپݨیں رَبّ دا بہوں نا شُکرا ہے(٦)۔
7.	وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذٰلِكَ لَشَهِيدٌ	اَتے یقیناً او خود وِی اِیں (حقیقت) کنوں باخبر ہے(۷)۔
8.	وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ	اَتے یقیناً او مال متال دِی محبت وِچ بہوں پھسیا ہویا ہے(۸)۔
9.	أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ	کیا او (اُوں وقت کوں) نھیں جاݨدا جڈاں جو قبراں وِچ جو کجھ ہے اُوکوں باہر اُٹھا کھڑا کیتا ویسی(۹)۔
10.	وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ	اَتے جو کجھ سینیاں وِچ ہے اُوکوں (جانچ پَرکھ کیتے) باہر کڈھیا ویسے(۱۰)۔
11.	إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ	یقیناً اُنھاں دا رَبّ اُوں ڈینہ اُنھاں کنوں پوری طرح باخبر ہوسی(۱۱)۔

101- سورۃ القارعۃ

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا بہُوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
1.	اَلۡقَارِعَۃُ	او وݙے کڑکاٹ والی (قیامت)(١)۔
2.	مَا الۡقَارِعَۃُ	او وݙے کڑکاٹ والی کیا ہے؟(٢)۔
3.	وَمَاۤ اَدۡرٰىکَ مَا الۡقَارِعَۃُ	(اَے رسول) تیکوں کیا پتہ جو او وݙے کڑکاٹ والی کیا ہے؟(٣)۔
4.	یَوۡمَ یَکُوۡنُ النَّاسُ کَالۡفَرَاشِ الۡمَبۡثُوۡثِ	اُوں ݙینہہ لوک کھنڈے پُھنڈے کھنبھوٹیاں (بھمبھوٹاں) وانگوں وَدّے ہوسن(٤)۔
5.	وَتَکُوۡنُ الۡجِبَالُ کَالۡعِہۡنِ الۡمَنۡفُوۡشِ	اَتے پہاڑ تُنبی ہوئی رنگیل اُن وانگوں تِھی ویسن(٥)۔
6.	فَاَمَّا مَنۡ ثَقُلَتۡ مَوَازِیۡنُہٗ	پَس جیندی (عَملاں والی) ترکڑی دا پاسا بارا ہوسی(٦)۔
7.	فَہُوَ فِیۡ عِیۡشَۃٍ رَّاضِیَۃٍ	او آپݨیں پَسند والے عیش وِچ ہوسی(٧)۔
8.	وَاَمَّا مَنۡ خَفَّتۡ مَوَازِیۡنُہٗ	اَتے جیندی (عَملاں والی) ترکڑی دا پاسا ہلکا ہوسی(٨)۔
9.	فَاُمُّہٗ ہَاوِیَۃٌ	پَس اُوندا ٹِکاݨاں ہاویہ ہوسی(٩)۔
10.	وَمَاۤ اَدۡرٰىکَ مَا ہِیَہۡ	اَتے تیکوں کیا پتہ جو او کیا ہے(١٠)۔
11.	نَارٌ حَامِیَۃٌ	اِیہ تاں ہِک بھڑکدی ہوئی بھا ہے(١١)۔

102- سورۃ التکاثر

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا بہُوں مہربان ہے، وݙی رحمت والا ہے
1.	اَلۡہٰکُمُ التَّکَاثُرُ	تُہاکوں ڈھیر مال بَݨّی دی ݙاڈھی خُواہش اَصلوں اَندھا کر

		چھوڑے(۱)۔
.2	حَتّٰى زُرۡتُمُ الۡمَقَابِرَ	ایہ توڑیں جو تُساں قبراں دا مُنّہ وَنج ڈیکھسو! (۲)۔
.3	كَلَّا سَوۡفَ تَعۡلَمُوۡنَ	کائے نھیں، اَجھو تُہاکُوں اَصل پَتہ لگ ویسے(۳)۔
.4	ثُمَّ كَلَّا سَوۡفَ تَعۡلَمُوۡنَ	وَل وِی اِیں کائے نھیں، اَجھو تُہاکُوں اَصل پَتہ لگ ویسے(٤)۔
.5	كَلَّا لَوۡ تَعۡلَمُوۡنَ عِلۡمَ الۡيَقِيۡنِ	اَلله اِیویں کریندا، جو تُساں یقینی طور تے جاݨ گھدا ہُوندا(٥)۔
.6	لَتَرَوُنَّ الۡجَحِيۡمَ	ضرور دوزخ کُوں وَنج ڈیکھسو(٦)۔
.7	ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيۡنَ الۡيَقِيۡنِ	وَل وِی سُݨ گھنّو، تُساں ضرور یقینی طور تے اُوکُوں ڈیکھ گھنسو(٧)۔
.8	ثُمَّ لَتُسۡـَٔلُنَّ يَوۡمَئِذٍ عَنِ النَّعِيۡمِ	وَل (اُوں ڈِینہ) تُساں کنُوں نعمتاں دے متعلّق ضرور پچھیا ڳچھیا ویسی(٨)۔

103۔ سورۃ العصر

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ	شروع ہے اَلله دے ناں نال جِہڑا بَہوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
.1	وَالۡعَصۡرِ	قَسم ہے زمانے دِی(۱)۔
.2	اِنَّ الۡاِنۡسَانَ لَفِىۡ خُسۡرٍ	بیشک اِنسان گھاٹے وِچ ہے(۲)۔
.3	اِلَّا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَتَوَاصَوۡا بِالۡحَقِّ وَتَوَاصَوۡا بِالصَّبۡرِ	سِوائے اُنھاں لوکاں دے جہڑے اِیمان گِھن آئِن، اَتے نیک عَمل کِیتے ہِینے، اَتے ہِک بئے کُوں حَق دِی نصیحت کریندے ریہن، اَتے ہِک بئے کُوں صَبر دِی تلقین کریندے رِیہن(۳)۔

104۔ سورۃ الھمزۃ

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ	شروع ہے اَلله دے ناں نال جِہڑا بَہوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ

		والا ہے
1.	وَيۡلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةِۨ	شامت آئی ہے، اُوں شخص دِی جھڑا غیبت کریندے، چغلیاں مریندے(۱)۔
2.	الَّذِى جَمَعَ مَالًا وَّعَدَّدَهٗ	جَیں مال کٹھا کیتا تے گِن گِن تے رَکھیا(۲)۔
3.	يَحۡسَبُ أَنَّ مَالَهٗۤ أَخۡلَدَهٗ	اَتے اِیہ خیال کیتا، جو اُوندا مال ہمیشہ اُوندے کولھ رَہسی(۳)۔
4.	كَلَّا لَيُنۡۢبَذَنَّ فِى الۡحُطَمَةِ	اِیں کائے نھیں، او شخص تاں ضرور بَھن تروڑ سَٹّن والی جاء (حُطمہ) وِچ سَٹ ڈِتا ویسی(٤)۔
5.	وَمَاۤ أَدۡرَاكَ مَا الۡحُطَمَةُ	اَتے (اَے رسول) تیں کیا سمجھے، جو بَھن تروڑ سَٹّن والی جاء (حُطمہ) کیا ہے(٥)۔
6.	نَارُ اللّٰهِ الۡمُوۡقَدَةُ	اِیہ اللہ دِی بھڑکائی ہوئی بھا ہے(٦)۔
7.	الَّتِى تَطَّلِعُ عَلَى الۡأَفۡـِٕدَةِ	جھڑی دِلّیں دے اُتے تَئیں چڑھ آندی ہے(۷)۔
8.	إِنَّهَا عَلَيۡهِم مُّؤۡصَدَةٌ	یقیناً اِیہ بھا اُنھاں اُتّے موری بند کیتی ہوئی ہے(۸)۔
9.	فِى عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ	او اُچّے اُچّے تھمبھیاں (کھمبھیاں) وِچ ہوسن(۹)۔

105۔ سورۃ الفیل

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جھڑا بَہوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
1.	أَلَمۡ تَرَ كَيۡفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصۡحَابِ الۡفِيلِ	کیا تیں نھیں ڈِٹھا جو تیڈے رَبّ نے ہاتھی والیاں نال کیا حَشر کیتا(۱)۔
2.	أَلَمۡ يَجۡعَلۡ كَيۡدَهُمۡ فِى تَضۡلِيلٍ	کیا اُوں اُنھاں دے دَا (تدبیر) کُوں اکارت (ناکام) نھیں کر ڈِتا(۲)۔
3.	وَأَرۡسَلَ عَلَيۡهِمۡ طَيۡرًا أَبَابِيلَ	اَتے اُنھاں اُتّے پکھیاں دے جھنڈ دے جُھنڈ کائے نھیں بھیجے(۳)۔

4.	تَرۡمِيهِم بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ	جنھاں اُنھاں اُتے پکّی ہوئی مٹّی دِیاں کنکریاں نھیں وَسایاں(٤)۔
5.	فَجَعَلَهُمۡ كَعَصۡفٍ مَّأۡكُولِۭ	اَتے اُنھاں کُوں اِیویں کرچھوڑیا جیویں جانوراں دَا چِتّھیا کھادا ہویا بھوں ہُووے(٥)۔

106۔ سورۃ قریش

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا بہُوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
1.	لِإِيلَٰفِ قُرَيۡشٍ	قریش کُوں ہِک بئے نال گُھلا مِلا ڈِتا گِئے(١)۔
2.	إِۦلَٰفِهِمۡ رِحۡلَةَ الشِّتَآءِ وَالصَّيۡفِ	اُنھاں کُوں گرمی تے سَردی دے سَفراں کِیتے ہیلکا کر ڈِتا گِئے(٢)۔
3.	فَلۡيَعۡبُدُواْ رَبَّ هَٰذَا الۡبَيۡتِ	پَس چاہیئے جو او اِیں گھر دے رَبّ دِی عِبادت کرِن(٣)۔
4.	الَّذِيٓ أَطۡعَمَهُم مِّن جُوعٖ وَءَامَنَهُم مِّنۡ خَوۡفِۭ	جَیں اُنھاں کُوں بھک ویلے کھاناں کھوایا، اَتے ہر طرح دے ڈَر ڈُکّل کنُوں اَمان وِچ رَکھیا(٤)۔

107۔ سورۃ الماعون

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا بہُوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
1.	أَرَءَيۡتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالدِّينِ	(اَے رسول) کیا تیں اُوں شَخص کُوں ڈِٹّھے، جِہڑا آخرت دِی جَزا سَزا کُوں کوڑ اَکھیندے(١)۔
2.	فَذَٰلِكَ الَّذِي يَدُعُّ الۡيَتِيمَ	پَس او اِیہو تاں ہے جِہڑا یتیم کُوں دِھکے ڈِیندے(٢)۔
3.	وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ الۡمِسۡكِينِ	اَتے مسکین فقیر کُوں کھاناں کھواوݨ دِی کوئی ترغیب وِی نھیں ڈِیویندا(٣)۔

4.	فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّينَ	پَس شامت ہے، اُنھاں نمازیاں دِی(٤)۔
5.	الَّذِينَ هُمْ عَن صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ	جھڑے جو آپݨیاں نمازاں کنوں خود کوں غافِل کر ڈیندِن(٥)۔
6.	الَّذِينَ هُمْ يُرَآءُونَ	جھڑے محض ڈیکھاوا کریندِن(٦)۔
7.	وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ	اَتے عَام وَرتݨ دِیاں شئیں وِی مَانگویاں ڈیوݨ کنوں ہٹکیندے(٧)۔

108۔ سورۃ الکوثر

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جھڑا بہوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
1.	إِنَّآ أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ	(اَے رسول) یقیناً اَساں تیکوں بے حسابیاں نعمتاں ڈِتِن(١)۔
2.	فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ	پَس آپݨیں رَبّ دِی نماز پڑھ ، تے قربانی کیتی کر(٢)۔
3.	إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ	یقیناً تیڈا دُشمن اِی اَوترک (بے اولادا) ہے(٣)۔

109۔ سورۃ الکافرون

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جھڑا بہوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
1.	قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ	(اَے رسول) تُوں آکھ ڈے، جو اَے کافرو(١)۔
2.	لَآ أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ	مَیں اُنھاں دِی پُوجا نھیں کریندا، جنھاں دِی پُوجا تُساں کریندو(٢)۔
3.	وَلَآ أَنتُمْ عَابِدُونَ مَآ أَعْبُدُ	اَتے نہ تُساں اُوندی عِبادت کریندو، جیندی مَیں عِبادت کریندا ہاں(٣)۔
4.	وَلَآ أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدتُّمْ	اَتے نہ مَیں اُنھاں دِی پُوجا کرݨ والا ہاں، جنھاں دِی پُوجا تُساں کریندے آندو(٤)۔

.5	وَلَآ أَنتُمْ عَابِدُونَ مَآ أَعْبُدُ	اَتے نہ تُساں اُوندی عِبادت کرݨ والے ہیوے، جِیندی مَیں عِبادت کریندا ں(٥)۔
.6	لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ	تُہاڈے واسطے تُہاڈا دِین (زِندگی دا طریقہ) ہے، تے میڈے واسطے میڈا دِین (زِندگی دا طریقہ) ہے(٦)۔

110۔ سورۃ النصر

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا بہُوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
.1	إِذَا جَآءَ نَصْرُ اللهِ وَالْفَتْحُ	(اَے رسول) جَڈاں اَللہ دِی مدد پُج وَنجّے، اَتے فتح نصیب تھی وَنجّے(١)۔
.2	وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللهِ أَفْوَاجاً	اَتے لوکاں کُوں ڈیکھیں، جو اَللہ دے دِین وِچ فوجاں دِیاں فوجاں داخِل تِھیندیاں پئین(٢)۔
.3	فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا	پَس تُوں آپݨیں رَبّ دِیاں تعریفاں سمیت اُوندے پاک ہُووݨ کُوں بیان کیتی رکھ، اُوں کنُوں بَخشش مَنگی رکھ، بیشک او (وَل وَل) توبہ قبول کرݨ والا ہے(٣)۔

111۔ سورۃ المسد

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِہڑا بہُوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
.1	تَبَّتْ يَدَآ أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ	اَبی لَہب دے ڈُوہائیں ہتھ ٹُرٹ پووِن، اَتے او تباہ تھی وَنجّے(١)۔
.2	مَآ أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ	نہ اُوندا مال، تے نہ کُجھ اُوں کمایا ہا اُوندے کہیں کم آئے(٢)۔

3.	سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ	او اَجھو بھڑکدی بھا وِچ دَاخِل وَنّج تھیسی (۳)۔
4.	وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ	اَتے اُوندی ذال وِی، جھڑی جو (اُوں بھا دَا) بالَڻ چاتی وَدّی ہوسی (٤)۔
5.	فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ	اُوندی ڳچّی وِچ کھجّی دَا وٹیا ہویا رَسّہ ہوسی (٥)۔

112۔ سورۃ الاِخلاص

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِھڑا بہُوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرڻ والا ہے
1.	قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ	(اَے رسول) تُوں آکھ ڈیوے، جو اَللہ تاں ہِک دَا ہِک ہے (١)۔
2.	اللَّهُ الصَّمَدُ	اَللہ (ہر شئے کنُوں) اَصلُوں بے نیاز ہے (٢)۔
3.	لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ	نہ اُوں کہیں کُوں ڄَݨیئے، تے نہ اُوکوں ڄݨیا ڳے (٣)۔
4.	وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ	اَتے کوئی ہِک وِی اُوں سَنْواں کائے نھیں (٤)۔

113۔ سورۃ الفلق

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اَللہ دے ناں نال جِھڑا بہُوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرڻ والا ہے
1.	قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ	(اَے رسول) تُوں آکھ ڈیوے، جو مَیں پرَہ باکھ (صُبح) دے رَبّ دِی پناہ منگداں (١)۔
2.	مِن شَرِّ مَا خَلَقَ	ہر اُوں شئے دے شَر کنُوں جیکوں اُوں پیدا کِیتے (٢)۔
3.	وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ	اَتے اَندھارے دے شَر کنُوں جیکوں اُوں پیدا کِیتے، اَتے اَندھارے دے شَر کنُوں جڈاں او پُوری طرح کِھنڈ گھِنّے (٣)۔

4.	وَمِن شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ	اَتے اُنھاں دے شر کنُوں جھڑیاں گَنڈھیں گھت تے پھوکے مرینڈیاں ہِن(٤)۔
5.	وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ	اَتے حَسد کرݨ والے دے شر کنُوں، جھڑے ویلے او حَسد کرے(٥)۔

114۔ سورۃ الناس

آیت	عربی متن	سرائیکی ترجمہ
	بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيمِ	شروع ہے اللہ دے ناں نال جھڑا بہُوں مہربان ہے، ہمیشہ رحمت کرݨ والا ہے
1.	قُلۡ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ	(اَے رسول) تُوں آکھ ڈِے جو مَیں پناہ منگداں لوکاں دے رَبّ دِی(١)۔
2.	مَلِكِ النَّاسِ	لوکاں دے مالک (بادشاہ) دِی(٢)۔
3.	إِلَٰهِ النَّاسِ	لوکاں دے معبود (عبادت دے ڈِا والے) دِی(٣)۔
4.	مِن شَرِّ الۡوَسۡوَاسِ الۡخَنَّاسِ	وَسوسے گھت تے وَل وَل پچھُوں تے ہَٹ وَنجݨ والے شیطان کنُوں(٤)۔
5.	الَّذِي يُوَسۡوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ	اُوں کنُوں جھڑا اِنساناں دے دِلاں وِچ وَسوسے گھتیندے(٥)۔
6.	مِنَ الۡجِنَّةِ وَالنَّاسِ	چاہے او جناں وِچوں ہے، تے بھاویں اِنساناں وِچوں ہے(٦)۔

دُعَآءُ خَتۡمِ الۡقُرۡآنِ الۡعَظِيۡمِ

عربی متن	سرائیکی ترجمہ
اَللّٰهُمَّ اٰنِسۡ وَحۡشَتِيۡ فِيۡ قَبۡرِيۡ۔ اَللّٰهُمَّ ارۡحَمۡنِيۡ بِالۡقُرۡاٰنِ الۡعَظِيۡمِ وَاجۡعَلۡهُ لِيۡ اِمَامًا وَّنُوۡرًا وَّهُدًى وَّرَحۡمَةً۔ اَللّٰهُمَّ ذَكِّرۡنِيۡ مِنۡهُ مَا نَسِيۡتُ وَعَلِّمۡنِيۡ مِنۡهُ مَا جَهِلۡتُ وَارۡزُقۡنِيۡ تِلَاوَتَهٗ اٰنَآءَ الَّيۡلِ وَاٰنَآءَ	اَے میڈے اللہ! میڈی قبر دے وِچ دِی پَریشانی کُوں مہربانی وِچ بَدل ڈِے، اَے میڈے اللہ! اَپݨیں اِیں عظیم قرآن دے وسیلے میڈے اُتے رحم کر، اَتے اِیکوں میڈا اِمام (پیشوا) تے سوجھلے تے ہِدایت دا سَبب تے رحمت بݨا! اَے میڈے اللہ! میکوں اُوندا او کُجھ یاد ڈِیوا

النَّهَارِ وَاجۡعَلۡهُ لِىۡ حُجَّةً يَّا رَبَّ الۡعٰلَمِيۡنَ۔	جِہڑا کُجھ مَیں بُھل گِیاں، اَتے میکُوں اُوندا عِلم ڈِے، جو کُجھ مَیں نھیں جانڑدا! اَتے اِیندا پَڑھن میکُوں نصیب کر، رات دا وِی تے ڈِینہہ دا وِی ! اَتے اِیکوں میڈے کِیتے ہِک حُجّت بنڑا ! سارے جہاناں دے پالنڑ والے آ! (میڈی اے دُعا قبول چا فرما)۔